http://www.dhammadownload.com

ဤကျမ်းစာတွင်

ပါတိမောက်အကြောင်း၊
ဝိနည်းအကြောင်း သိကောင်းစရာ
အဖုံဖုံကို အမေး/အဖြေပုံစံဖြင့်
စုံလင်စွာ တင်ပြထားသည်။

ထိုကြောင့်
ဝိနည်းနှင့်စပ်၍ သင်သိလိုသမျှကို
ဤကျမ်းစာက ညွှန်ပြပါလိမ့်မည်။

ပဝိုဏ်ကြီးမြို့ရှင်ကောင်း

၅၅

ပါတိမောက် ရှင်းတမ်း

ပဲခူးမြို့

ဝင်းနိမ္မိတာရုံကျောင်းတိုက်

ပဓာန နာယကဆရာတော်

ဝိနယာဓိကပရိယတ္တိ ပထမကျော်
နိုင်ငံတော်အစိုးရ ပထမကျော်
သက္ကသီဟ၊ စေတိယဂိုဏ်း၊ အစိုးရဓမ္မာစရိယ
အဂ္ဂမဟာ ဂန္ဓဝါစကပဏ္ဍိတ
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ဘဒ္ဒန္တ မုနိန္ဒာဘိဝံသ

(ကြခတ်ဝိုင်း)

၈၅

ပါတိမောက် ရှင်းတမ်း

http://www.dhammadownload.com

ပဲခူးမြို့

ဝင်းနိုမ္မိတာရုံကျောင်းတိုက်

ပဓာန နာယကဆရာတော်

ဝိနယာဓိကပရိယတ္တိ ပထမကျော်

နိုင်ငံတော်အစိုးရ ပထမကျော်

သက္ကသီဟ၊ စေတိယဂိုဏ၊ အစိုးရမဟာစရိယ

အဂ္ဂမဟာ ဂန္ဓဝါစက ပဏ္ဍိတ

အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ

အရှင်ဓမ္မိန္ဒာဘိဝံသ

(ကြခတ်ဝိုင်း)

၅၅

ပါတိမောက္ခ ရှင်းတမ်း

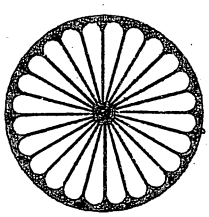

http://www.dhammadownload.com

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်-၆၀၀၄၉၇၁၀၁၀

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်-

တတိယအကြိမ်

အုပ်ရေ (၁၀၀၀)

တန်ဖိုး ( )

၂၀၁၁ခုနှစ်၊ ဇွန်လ

ထုတ်ဝေသူ

ဦးကျော်ဟင်း(ယုံကြည်ချက်စာပေ)

အမှတ်(၁၁၁)၊၃၃လမ်း၊

ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ

ဒေါ်အေးအေး(စန်းသော်တာရောင်စုံပုံနှိပ်တိုက်)

အမှတ်(၅၃)၊၅၅လမ်း၊ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊

ရန်ကုန်မြို့။

http://www.dhammadownload.com

"သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဓိနာတိ"

"လုံးစုံရှိသမျှ၊ လှူဒါန၊ ဓမ္မဒါနက သာလွန်သည်"

မြတ်ဒါန အလှူရှင်

ကျေးဇူးရှင် နှစ်ဖက်မိဘများ ဖြစ်ကြသော

မစ္စတာ ဂျွန်ဟာရာ–ဒေါ်ခင်ခင်အေး နှင့်

ဦးကျော်ဇင်–ဒေါ်ရင်မင်း တို့အား အမှူးထား၍

ဦးအေးဇော်–ဒေါ်စုစုဇင်

သား–မောင်မျိုးအေးဇော်

သမီး–မအေးစန္ဒာဇော်နှင့် မအင်ကြင်းဇော် မိသားစု၊

အမှတ်–၈၇ (က)၊ ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း၊

ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

http://www.dhammadownload.com

ဆရာဂုဏ်တော်–မှန်းပူဇော်

အာစေရာနံ ပဂ္ဂဟေန၊ ပတ္တော'ဟမနုဝမိုတံ။
တေသံ ဂုဏော'ဘိပူဇေမိ၊ အဂ္ဂါယ ဓမ္မပူဇယာ။

ဆရာအမြတ် ကျေးဇူးဆပ်

ကြခတ်ဝိုင်းဆရာ၊ ထေရ်မဟာမှ၊
စ၍ဥသုံ၊ ဂုဏ်ပေါင်းစုံနှင့်၊
ကုံလုံပြည့်ငြား၊ ဆရာများ၏။
ကြီးမားကျေးဇူး၊ မြင့်မိုရ်ညီးကို၊
ရည်စူးမျှော်မှန်း၊ ဤရွှေကျမ်းဖြင့်၊
ကြိုးပမ်း၍သာ၊ ပေးဆပ်ပါသည်။
ရင်မှာ ပီတိလွမ်းစေသောဝ်။

http://www.dhammadownload.com

အသင့်ကိုဆင် မသင့်ပြင်

ပါတိမောက်သင်၊ ရဟန်းရှင်တို့၊
လန်းရွှင်ချမ်းမြ၊ ရှုနိုင်ကြဖို့၊
ရေးပြလိုက်ရာ၊ ကျမ်းရွှေစာကို၊
သေချာဉာဏ်ဖြင့်၊ ဝေဖန်ချင့်၍
အသင့်ကို ဆင်၊
မသင့် ပြင်လော့။

http://www.dhammadownload.com

ကျေးဇူးမော်ကွန်း

ဤ "**ကြခတ်ဝိုင်း ပါတိမောက်ရှင်းတမ်း**" ကျမ်းစာကို ပထမအကြိမ် ရိုက်နှိပ်ရာ၌ ထက်သန်ကြီးမားသော သဒ္ဓါ၊ ပြတ်သားသော စေတနာ၊ အကာ, အနှစ် စိစစ်ဝေဖန် အမှန်ကိုသိစွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်ပညာတို့ဖြင့်-

ကျေးဇူးရှင် နှစ်ဖက်မိဘများဖြစ်ကြသော **မရှုဏ ရှန်ဟရာ–ဒေါ်ခင်ခင်အေးနှင့် ဦးကျော်ခင်–ဒေါ်ရင်မင်း**တို့အား အမှူးထား၍ ကြည်နူးရွင်ပျ ဒါနပါရမီ, ပညာပါရမီ ဖြည့်ကြသော ရန်ကုန်မြို့, ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း၊ အမှတ်-၈၇ (က)နေ -

ဦးအေးစော်+ ဒေါ်စုစုဝင်၊ သား–မောင်မျိုးအေးစော်၊

သမီး မအေးစန္ဒာစော် နှင့် မအင်ကြင်းစော် မိသားစုအားလည်းကောင်း။

စာမူချော ရေးကူးပေးသော တပည့် **အရှင်ဝိသုဒ္ဓ** (သာသနဓဇ ဓမ္မာစရိယ၊ စစ်ကိုင်း)၊ **အရှင်ဝါယာမ** (သာသနဓဇဓမ္မာစရိယ၊ တောင်သာ)၊ **အရှင်မေတ္တာနန္ဒ** (သာသနဓဇဓမ္မာစရိယ၊ သာစည်)၊ **အရှင်ပဏ္ဍိတ** (ဓမ္မာစရိယတန်း၊ ပဲခူး)တို့အားလည်းကောင်း၊ ကျမ်းစာများ အဆက်မပြတ် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်ချက်မှန်သမျှကို **အထူး**ကြောင့်ကြစိုက် ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိကြသော **အရှင်သုအဂ** (တက္ကသိုလ်ဓမ္မာစရိယ၊ BA budhism အင်းတကော်)နှင့် အရှင်သုခေမိတ (ဓမ္မာစရိယ၊ စာချကထိက၊ ဓမ္မစေတီကျောင်းတိုက်၊ စမ်းချောင်း ရန်ကုန်မြို့)၊ မိမိကျမ်းစာအုပ်များ ဖြန့်ချိရေးကိစ္စတွင် လိုအပ်သမျှကို **စေတနာ**ထက်ထက်သန်သန်ဖြင့် တာဝန်ခံဆောင်ရွက်ပေးနေကြသော **အရှင်ကောသရ** (ဓမ္မာစရိယ၊ ကောလင်း)၊ ကွန်ပျူတာဆိုင်ရာကိစ္စများကို အမြဲတစေ ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိအပ်သော ကွန်ပျူတာပစ္စည်းများကိုပါ လျှုဒါန်းနေကြသော မင်္ဂလာသောင်း **ဦးတင်အေး–ဒေါ်မြင့်မြင့်ဦး**မိသားစုနှင့် စာအုပ်များ သယ်ယူခြင်း, ပို့ဆောင်ခြင်းစသောကိစ္စတို့ကို အမြဲတမ်းရွင်ရွင်လန်းလန်းဖြင့် စိတ်ပါလက်ပါ ဆောင်ရွက်ပေးနေကြသော ဒကာ **မောင်ဝင်းလွင်၊ မောင်သိန်းထွန်း**တို့အားလည်းကောင်း အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း မော်ကွန်းထိုးမှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

အရှင်မုနိန္ဒာဘိဝံသ

ကြခတ်ဝိုင်းပရိယတ္တိစာသင်တိုက်

ပဲခူးမြို့။

http://www.dhammadownload.com

ကြခတ်ဝိုင်းပါတိမောက်ရှင်းတမ်း
နိဒါန်းစာလွှာ

စရေးစဉ်က ကျမ်းရင်းမျှ။ ။ ဤ "**ကြခတ်ဝိုင်း ပါတိမောက်ရှင်းတမ်း**"ကျမ်းစာကို စတင်ရေးသားစဉ်က စာသင်ငယ်များအတွက်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကျမ်းရင်းအဓိပ္ပာယ်မျှကိုသာ ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ရေးပြီး၍ တစ်ဖန်ပြန်လည်ကြည့်ရှုသောအခါ ထိုကျမ်းစာအပေါ် အားရကျေနပ်မှု မရှိခဲ့ပါ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော်– ထိုကျမ်းစာက ဝိနည်းနှင့်စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သော အချက်အလက် အကြောင်းအရာ မြောက်များစွာကို ဖြေရှင်းမပေးနိုင်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

တပည့်အများပင် အပြစ်တင်။ ။ မိမိ၏ ဆန္ဒမှာ စာသင်သားဘဝကပင် ကျမ်းစာတစ်ခုကို လေ့လာသင်ယူမှုပြုရာ၌ ပြည့်စုံစွာ လေ့လာသင်ယူလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အတူ ကျမ်းစာများကို ရေးသားပြုစုရာ၌လည်း ပြည့်စုံနိုင်သမျှ ပြည့်စုံအောင် ရေးသားပြုစုလိုသည်။ ထိုဆန္ဒနှင့် ဝါသနာကို ဖိနှိပ်ချုံးနှိမ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သောကြောင့်ပင် မိမိရေးသမျှ ကျမ်းစာများမှာ "ခပ်ထူထူ"ချည်းသာ ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ခေတ်ကာလက "**အပေါ့ကြိုက် အပါးကြိုက် အလွယ်ကြိုက်**"နေကြသော ခေတ်ကာလဖြစ်၍ ကျမ်းစာခပ်ထူထူချည်း ရေးသားနေသော မိမိအားရင်းနှီးကျွမ်းဝင် ခင်မင်သောတပည့်အတော်များများက "ဘုန်းကြီးက ခေတ်မမီဘူး" ဟု ကရုဏာဒေါသောဖြင့် ပြစ်တင်ပြောဆိုကြလေသည်။

ရှေးနည်းအတူ ခပ်ထူထူသာ။ ။ မည်သို့ပင် ဆိုစေ၊ ပြည့်စုံမှုကိုသာ ကြိုက်နှစ်သက်သော မိမိအနေဖြင့် ဝါသနာနှင့် ဆန္ဒကို မစွန့်လွှတ်နိုင်သောကြောင့် ဤ "ကြခတ်ဝိုင်း ပါတိမောက်ရှင်းတမ်း"ကျမ်းစာကိုလည်း အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း ကျမ်းရင်းအဓိပ္ပာယ်မျှဖြင့် အားရကျေနပ်မှု မရှိသဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် ဖြည့်စွက်ရေးသားခဲ့ရာ ခပ်ထူထူ ကျမ်းစာတစ်စောင်ပင် ဖြစ်ခဲ့ရပြန်ပါသည်။

ရိုးမွမ်းပြောကြား မြောက်အမြား။ ။ မိမိကျမ်းစာများ ခပ်ထူထူချည်းသာ ဖြစ်နေ၍ အပြစ်တင်သူများရှိသလို ကျမ်းစာများ၏ အနှစ်သာရရှိမှု, သာသနာတော်အတွက် အကယ်အသုံးဝင်မှုများကို ကြည့်ပြီး ချီးမွမ်းကောင်း ပြောဆိုသူများလည်း မြောက်မြားစွာ ရှိသဖြင့် တစ်ဖက်မှလည်း အားရကျေနပ်မိပါသည်။

ဆူလွယ်နပ်လွယ် ဖြစ်ဖို့လွယ်။ ။ ယနေ့ မျက်မှောက်ခေတ်သည် နည်းပညာများ, စက်

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စည်းကိရိယာများ တစ်နေ့တစ်ခြား တွန်းကားတိုးတက်နေသောခေတ်ကြီးဖြစ်၍ ဆူလွယ်နပ်လွယ် ကျမ်းစာတစ်စောင်ဖြစ်အောင် လုပ်ဖို့ရာ ဘာမျှ မခဲယဉ်းပါ။ ဉာဏ်အသင့်အတင့်, အရည်အချင်း အသင့်အတင့်ရှိလျှင် စက်ပစ္စည်းများ၏ အကူအညီကို ရယူကာ အလွယ်တကူ ခိုးယူရေးသား လိုက်ခြင်းဖြင့် ဆူလွယ်နပ်လွယ် ကျမ်းစာတစ်စောင် ရက်အနည်းငယ်အတွင်းမှာပင် ဖြစ်ပေါ်လာ အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သောခေတ် ဖြစ်ပေသည်။

နည်းပညာစွမ်း အံ့မခန်းစရာ။ ။ ကွန်ပျူတာစက်များ, နည်းပညာများ၏ စွမ်းပကားမှာ လွန်စွာ အံ့သြဖွယ်ကောင်းလှပေသည်။ ဤကျမ်းစာကို ကွန်ပျူတာ ရိုက်နှိပ်နေစဉ် မိမိတွေ့ကြုံရသော အတွေ့အကြုံတစ်ခုကို ပြောရလျှင် ဘိုက္ခုပါတိမောက် သုဒ္ဓပါစိတ် သဟခမ္မိကဝဂ် ပြီးခါနီး၌ ညဘက် စာရိုက်ပြီး ကွန်ပျူတာကို ပိတ်ထားလိုက်သည်။ နောက်တစ်နေ့ နံနက်စောစော တာဝန်အရ ဆွမ်းခံစစ်ပြီး စာဆက်ရိုက်ရန် ကွန်ပျူတာပြန်ဖွင့်၍ ရိုက်လက်စဖိုင်ကို ဖွင့်ရာ error ဖြစ်ပြီး ဖွင့်မရတော့ပေ။ ဖွင့်လိုက်တိုင်း close စာတမ်းပေါ်လာပြီး ပိတ်ခိုင်းနေတော့သည်။ အကြိမ်များစွာဖွင့်ရာ မရသဖြင့် ရင်းနှီးသော ကွန်ပျူတာကျွမ်းကျင် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးကို ခေါ်၍ ဖွင့်ခိုင်းသည်။ သူတို့လည်း ပွင့်အောင် မလုပ်နိုင်ကြ။ နောက်ဆုံးတွင် မင်္ဂလာသောင်း ဦးတင်အေ အား ခေါ်၍ ဖွင့်ခိုင်းသည်။ သူလည်း နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖွင့်ကြည့်ရာ ပွင့်မလာခဲ့ပေ။ သို့သော် ဦးတင်အေး က ''အရှင်ဘုရား ... စိတ်မပျက်ပါနှင့်ဦး၊ အသစ်လည်း ပြန်မရိုက်ပါနှင့်ဦး၊ တပည့်တော် ကြိုးစားကြည့်ပါဦးမယ်၊ ရတတ်ပါတယ်''ဟု မယုတ်မလွန် လျှောက်ပြီး ထိုဖိုင်ကို flopy ကူးယူသွားခဲ့သည်။ သူ့ကွန်ပျူတာတွင်ထည့်ပြီး အဆင့်မြင့် soft ware များဖြင့် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားရာ နောက်ဆုံးတွင် အောင်မြင်စွာ ဖွင့်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ သို့သော် သူ့ပင်ကိုယ်အတိုင်းကား မဟုတ်တော့၊ စာတွေ ရှေ့ရောက်, နောက်ရောက်, အလယ် ရောက်နှင့် ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေတော့သည်။ ထိုဖိုင်ကို printer ထုတ်ပြီး အပင်ပန်းခံကာ ပြန်လည်စဉ်လိုက်ရာ စာသားအားလုံးပင် အကုန်အစင် ပြန်ရခဲ့ပေသည်။ ထိုစာသားကို ပြန်ဖတ်ကြည့်သောအခါ မိမိမှာ ဝမ်းသာလိုက်သည်ဖြစ်ခြင်း။ မည်မျှ ဝမ်းသာသည်ဟု ပြောမပြနိုင်လောက် အောင်ပင် ဖြစ်ရပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော်– နောက်တစ်ခါ အသစ်ပြန်ရေးလျှင် ထိုမျှလောက် ပြည့်စုံအောင် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ရေးနိုင်တော့မည်မဟုတ်သော စာသားများကို မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဦးတင်အေးထံ ဖုန်းဆက်ပြီး ဝမ်းသာကြောင်း ကျေးဇူးတင်ကြောင်း အထပ်ထပ်အခါခါ ပြောမိပေသည်။ ကွန်ပျူတာနည်းပညာများ၏ စွမ်းအင်ကား အံ့မခန်းစရာပင်။

စိတ်အားထက်သန် ပြီးမြောက်ပြန်။ ။ အထက်၌ ရေးပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဤခေတ် ဤအခါ တွင် ကွန်ပျူတာများ၏ အကူအညီဖြင့် ကျမ်းတစ်စောင် စာတစ်အုပ်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ဖို့ရာ လွန်စွာမှ လွယ်ကူလှပါသည်။ လုပ်လည်း လုပ်နေကြပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဆူလွယ်နပ်လွယ် စာအုပ်ငယ်မျိုးကို ရေးသားဖို့ရာ ဝါသနာမပါသောကြောင့် ပြည့်စုံ၍ တိကျမှန်ကန်သော ကျမ်းစာတစ်စောင်ဖြစ်ရေးကို မျှော်တွေးလျက် အချိန်ယူကာ ထက်သန်သော စိတ်ထားဖြင့် ဤ ''ကြခတ်ဝိုင်းပါတိမောက်ရှင်းတမ်း''ကျမ်းစာကို အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ ပြုပြင်ရေးသားခဲ့ရာ ယခုအခါ ပြီးမြောက်အောင်မြင်ခဲ့ပြန်ပါပြီ။

အသက်နှင့် ခန္ဓာ။
သာသနာအတွက်

။ ကျမ်းစာများကို ရေးသားပြုစုရာ၌ သက်ဆိုင်ရာကျမ်းစာပေါင်း မြောက်မြားစွာကို ကြည့်ရှုရေးသားရပါသည်။ ဤ ''ကြခတ်ဝိုင်းပါတိမောက်ရှင်းတမ်း''ကျမ်းစာကို ရေးသားပြုစုရာ၌လည်း ဝိနည်းပါဠိတော်များ၊ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာကြီးများ၊ ကခ်ါင်ဦးကာဟောင်း၊ ကခ်ါင်ဦးကာသစ်၊ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ၊ ဥင်းဦးကာ၊ ကခ်ါယောဇနာမဟာဋီကာ၊ ပါတိမောက္ခပဒတ္ထအနုဝဏ္ဏနာ၊ ဝိနည်းဆိုင်ရာ ဘာသာဋီကာကျမ်းစာများ၊ ညောင်တုန်းကခ်ါမေးခွန်းနှင့်အဖြေ၊ ပါတိမောက္ခမေဒနီ၊ ဝိသဒ္ဓနာ ဝရဖိန်စသော ကျမ်းစာပေါင်း မြောက်မြားစွာကို ကြည့်ရှုလျက် မှီငြမ်းပြုကာ ရေးသားပါသည်။ ထိုသို့ ကျမ်းစာပေါင်းမြောက်မြားစွာ ကြည့်ရှုရခြင်း၊ ကြိစည်စဉ်းစားရခြင်း၊ ကွန်ပျူတာရိုက်ခိုင်းပြီး စာမူကို မိမိကွန်ပျူတာတွင် ထည့်၍ ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ရခြင်း၊ အနေအထား ကျနအောင် ပုံစံချရခြင်းစသည်ဖြင့် လူရောစိတ်ပါ များစွာ ပင်ပန်းလှပါသည်။ ''ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာအတွက်'' ဟူသော အသိစိတ်ဓာတ်ဖြင့် မိမိ၏ ကိုယ်နှင့်အသက်ကို မငဲ့ကွက် မည္သာတာ ပင်ပန်းကြီးစွာ ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ မည်မျှပင် ပင်ပန်းစေကာမူ ''**သာသနာသုံးရပ်တွင် ပဓာနဖြစ်သော ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကို အထောက်အကူပြုရေး**''ဟူသော မိမိ၏ ရည်ရွယ်ချက် မျှော်မှန်းချက် အတိုင်း အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိလျှင်ကား အပင်ပန်းခံရကျိုး နပ်သည်ဟု ယူဆပါသည်။

ဝိနည်းအရာ လိမ္မာကျွမ်းကျင် ဝိနည်းမင်္ဂ၏
ဘုရားရှင်သာသနာ စည်ဖြာထွန်းကား ပြန့်ပွားအောင်
စွမ်းဆောင်နိုင်ကြပါစေ။

၁၃၆၃-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်၊
၂၀၀၁-ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၃၀-ရက်၊
သောကြာနေ့။

အရှင်မုနိန္ဒာဘိဝံသ
ကြခတ်ဝိုင်းကျောင်းတိုက်
ပဲခူးမြို့။

http://www.dhammadownload.com

မာတိကာ

နံပါတ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	မြတ်ဒါန အလှူရှင်	(က)
၂။	ကျေးလူးမှတ်တမ်း	(ခ)
၃။	ဆရာဂုဏ်တော် မှန်းပူဇော်	(ဂ)
၄။	ဆရာအမြတ် ကျေးလူးဆပ်	(ဂ)
၅။	အသင့်ကိုဆင် မသင့်ပြင်	(ဃ)
၆။	နိဒါန်းစာလွှာ	(င၊ စ၊ ဆ)
၇။	မာတိကာ	(ဈ၊ ည)
၈။	ပဏာမ၊ ပတ္ထနာ၊ ပဋိညာဉ်၊	
	ဥယျောဇဉ်နှင့် ပယောဇဉ်	(ဋ)

ဘိက္ခုပါတိမောက် (၁-၆၁၈)

၁။	ဥပုသ်ပြုပရိကံ	၁-၂၃
၂။	နိဒါန်းအခန်း	၂၃-၄၅
၃။	ပါရာဇိက	၄၆-၁၁၄
၄။	သံဃာဒိသိသ်	၁၁၅-၁၈၈
၄။	အနိယတ	၁၈၈-၁၉၅
၄။	နိဿဂ္ဂိပါစိတ်	၁၉၆-၃၀၃
၅။	သုဒ္ဓပါစိတ်	၃၀၄-၅၁၉
၆။	ပါဋိဒေသနီ	၅၁၉-၅၂၆
၇။	သေခိယ	၅၂၇-၆၀၇
၈။	အဓိကရဏသမထ	၆၀၇-၆၁၈

http://www.dhammadownload.com

မာတိကာ

နံပါတ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဘိက္ခုနီပါတိမောက် (၆၁၉-၇၅၀)	
၁။	ပါရာဇိက	၆၁၉-၆၃၀
၂။	သံဃာဒိသိသ်	၆၃၀-၆၄၇
၃။	နိဿဂ္ဂိပါစိတ်	၆၄၇-၆၅၇
၄။	သုဒ္ဓပါစိတ်	၆၅၇-၇၄၈
၅။	ပါဋိဒေသနီ	၇၄၈-၇၅၀

သာသနာတော် ပျက်စီးခြင်းအကြောင်း ၇-ပါး

၁။	မြတ်စွာဘုရား၌	မရှိသေ မကျိုးနွံခြင်း။
၂။	တရားတော်၌	မရှိသေ မကျိုးနွံခြင်း။
၃။	သံဃာတော်၌	မရှိသေ မကျိုးနွံခြင်း။
၄။	အကျင့်သိက္ခာ၌	မရှိသေ မကျိုးနွံခြင်း။
၅။	သမာဓိတရား၌	မရှိသေ မကျိုးနွံခြင်း။
၆။	အပ္ပမာဒတရား၌	မရှိသေ မကျိုးနွံခြင်း။
၇။	အစေ့အစပ်ပြုမှု-ခေါ် ဆက်ဆံရေး၌	မရှိသေ မကျိုးနွံခြင်း။

(အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၊ ဒုတိယအုပ်၊ စာ-၂၁၆)

http://www.dhammadownload.com

ပဏာမ စသည်

ပဏာမ၊ ပတ္ထနာ၊ ပဋိညာဉ်၊
ဥယျောဇဉ် နှင့် ပယောဇဉ်။

- ပါတိမောက္ခံ၊ ဒေသကံ၊ အဟံ ဝန္ဒာမိ။
- မဟာဂုဏော၊ အာစေရော၊ သဗ္ဗေ နမာမိ။
- သဗ္ဗဘယာနံ၊ ဝိနာသံ၊ နိစ္စံ ပတ္ထေမိ။
- ပါတိမောက္ခ-အတ္ထဒီပကံ၊ သုဂန္ဓံ၊ အဟံ လိခါမိ။
- တံ မေ ဂန္ဓံ၊ သမ္ဘုဏ္ဏံ၊ သုခံ ပဿာဟိ။
- ဝိနယာယတ္တော-မိပ္ပါယော၊ သဗ္ဗေ ဥဿတိ။
- သဗ္ဗဥဿဝေ၊ ဝိဇယော၊ ဟဝေ လစ္ဆတိ။

http://www.dhammadownload.com

ကြခတ်ဝိုင်း ပါတိမောက်ရှင်းတမ်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

"နမော ပါတိမောက္ခဒေသကဿ
အရဟတ္တဿ သတ္ထုနော"

◆◆◆◆◆◆◆

ဘိက္ခုပါတိမောက်

မေး။ "ပါတိမောက္ခ"ပုဒ်ကို ပဒစ္ဆေဒပြု၍ (ပုဒ်ဖြတ်ပြု၍)၊ သိမှတ်ဖွယ်ရာကိုများလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ "ပ + အတိ + မောက္ခ"ဟု ပဒစ္ဆေဒပြုရပါမည်။ အနက်ပေးသောအခါ "အတိပ-မောက္ခ"ဟု ပ-နှင့် အတိ-ဥပသာရပုဒ် ၂-ခုကို ရှေ့နောက်ပြန်လျက် ပေးရပါမည်။ အတိ-သည် 'အလွန်အက'အနက်ကို ဟော၍၊ ပမောက္ခ-သဒ္ဒါသည် 'ချီးမွမ်းအပ်, =မြတ်''ဟူသောအနက်ကို ဟောပါသည်။ ပ-သည် ပကာရအနက်ဟောဟုလည်း ဆိုကြပါသည်။

မေး။ ပါတိမောက္ခ-ပုဒ်၏ အနက်ကို ဖော်ပြ၍၊ ယင်းအနက်သည် အဘယ်ပါတိမောက်တို့နှင့် သင့်လျော်သည်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါတိမောက္ခ-ပုဒ်၏အနက်မှာ "အတိသေဋ္ဌ, အတိဥတ္တမ"အနက် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအနက်သည် သီလပါတိမောက်, ဂန္ထပါတိမောက် နှစ်မျိုးလုံးနှင့် သင့်လျော်ပါသည်။

မေး။ အဘယ့်ကြောင့် "ပါတိမောက်" မည်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အလွန်ချီးမွမ်းအပ် အလွန်မြတ်သောကြောင့် "ပါတိမောက်" မည်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ကခ်ီအဋ္ဌကထာ၌ အတိသေဋ္ဌ အတိဥတ္တမ်-ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ပါတိမောက္ခ-ပုဒ်၏ "အတိသေဋ္ဌ, အတိဥတ္တမ"အနက်ဟော ရှင်ဦးအနိုပွန္နပါဠိပဒိကပုဒ် အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။

မေး။ 'ပါတိမောက်'၏ မြတ်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သီလပါတိမောက်သည် အဝိပ္ပဋိသာရ (စိတ်နှလုံးချမ်းမြေ့ခြင်း)စသော အလုံးစုံသော ဂုဏ်တို့၏ အရင်းမူလဖြစ်သောကြောင့် မြတ်ပါသည်။

ဂန္ထပါတိမောက်ကား ထိုအမြတ်ဂုဏ်နှင့် တကွဖြစ်သောကြောင့် မြတ်ပါသည်။ (ဦ၊ သမ်၊ ၁၂၅)

မေး။ အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်ကို "ပါတိမောက်"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ မိမိကို စောင့်ရှောက်သောသူကို အပါယ်စသော ဆင်းရဲဒုက္ခတို့မှလည်းကောင်း၊ အတ္တာနုဝါဒ (မိမိကိုယ်ကို စွပ်စွဲခြင်း)စသော ဘေးတို့မှလည်းကောင်း လွတ်မြောက်စေတတ်သော

http://www.dhammadownload.com

ကြောင့် ''သီလ''ကို ''ပါတိမောက်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။
ထိုသီလပါတိမောက်ကို ထွန်းပြတတ်သောကြောင့် ''ဂန္ဓ(ကျမ်းစာ)''ကိုလည်း ''ပါတိမောက်''ဟုပင် ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုပါတိမောက်စသည်တို့ကို ''ဝိနည်း''ဟုလည်း ခေါ်ဆိုကြရာ အဘယ့်ကြောင့် ''ဝိနည်း''မည်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အထူးထူးအပြားပြား မျှားသောနည်းတို့ ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း။ ထူးသောနည်းတို့ ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း။ ကိုယ်,နှုတ်တို့ ၌ဖြစ်သော လွန်ကျူးမှုတို့ကို တားမြစ်ဆုံးမ တတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ''ဝိနည်း'' မည်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ နယ–ကို ''နည်း''၊ ပစ္စယ–ကို ''ပစ္စည်း''စသည်ဖြင့် မြန်မာမှုပြု သကဲ့သို့ ဝိနယ–ကို ''ဝိနည်း''ဟု မြန်မာမှ ပြုထားခြင်းဖြစ်သည်။

မေး။ ပါတိမောက် ဘယ်နှစ်မျိုးရှိပါသနည်း။ ရှိသမျှ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) သီလပါတိမောက် (၂) ဂန္ဓပါတိမောက် ဟု ၂–မျိုးရှိပါသည်။
ထိုထွင် ဂန္ဓပါတိမောက်သည် (၁) ဘိက္ခုပါတိမောက် (၂) ဘိက္ခုနီပါတိမောက်ဟု ၂–မျိုး ပြားပါသည်။
အာဏာပါတိမောက်, ဩဝါဒပါတိမောက်–ဟူ၍လည်း ၂–မျိုး ရှိပါသေးသည်။
(ကခ်ါအဋ္ဌကထာ။)

(ဆောင်) ပါတိမောက္ခ၊ ဒုဝိဓ၊ သီလ, ဂန္ဓပြား။
ဘိက္ခု တစ်လီ၊ ဘိက္ခုနီ၊ နှစ်လီ ဂန္ဓပြား။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ပါတိမောက္ခပဒတ္ထအနုဝဏ္ဏနာ (၁၁)၌ ''ဂန္ဓပါတိမောက်သည် အာဏာပါတိမောက်, ဩဝါဒပါတိမောက်–ဟူ၍ ၂–မျိုးပြား၏။ ထိုတွင် အာဏာပါတိမောက်သည် ဘိက္ခုပါတိမောက်, ဘိက္ခုနီပါတိမောက်–ဟူ၍ ၂–မျိုးပြား၏''ဟု ဆိုပါသည်။
ဝိသဒ္ဓနာ ဝရဖိန်၌ကား ''အာဏာပါတိမောက်သည် သရူပဘေဒအားဖြင့် သီလပါတိမောက်, ဂန္ဓပါတိမောက်–ဟူ၍ ၂ ပါး။ ဂန္ဓဘေဒအားဖြင့် ဘိက္ခုပါတိမောက်, ဘိက္ခုနီပါတိမောက်–ဟူ၍ ၂–ပါး ရှိပါသည်''ဟု ဆိုထားသည်။

မေး။ သီလပါတိမောက်, ဂန္ဓပါတိမောက်တို့၏ အရကို ကောက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ **သီလပါတိမောက်**–အရ 'ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ'ခေါ် အဓိသီလသိက္ခာကို ရပါသည်။ တရားကိုယ်အားဖြင့် ဝိရတိ, စေတနာတို့ ဖြစ်ပါသည်။
ဂန္ဓပါတိမောက်–အရကား ဘိက္ခုပါတိမောက်, ဘိက္ခုနီပါတိမောက်ဟူသော ဒွေမာတိကာ ပါဠိတော်ကျမ်းစာ (ဝိနည်းပိဋကအားလုံး)ကို ရပါသည်။

မေး။ သီလပါတိမောက်, ဂန္ဓပါတိမောက်တို့ကို မုချ, ဥပစာအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဇောတက, ဇောတေတဗ္ဗအားဖြင့်လည်းကောင်း ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သီလပါတိမောက်သည် မုချ၊ ဂန္ဓပါတိမောက်သည် ဥပစာ၊
သီလပါတိမောက်သည် ဇောတေတဗ္ဗ၊ ဂန္ဓပါတိမောက်သည် ဇောတက ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုပါတိမောက်, ဘိက္ခုနီပါတိမောက်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ''သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော''အစရှိသော ၅–ပါးသော ဥဒ္ဒေသအပိုင်းအခြားတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ်သော ပါတိမောက်သည် ''ဘိက္ခုပါတိမောက်'' မည်ပါသည်။

''သုဏာတု မေ အယ္ယ သံဃော''အစရှိသော ၄–ပါးသော ဥဒ္ဒေသတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ်သော ပါတိမောက်သည် ''ဘိက္ခုနီပါတိမောက်'' မည်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုပါတိမောက်လာ **'နှစ်ရာ့နှစ်ဆယ် ခုနှစ်သွယ်'**သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို အကျဉ်းချုပ် ရေတွက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိက ၄–ပုဒ်၊ သံဃာဒိသိသ် ၁၃–ပုဒ်၊ အနိယတ ၂–ပုဒ်၊ နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အပုဒ် ၃၀၊ သုဒ္ဓပါစိတ် ၉၂–ပုဒ်၊ ပါဋိဒေသနီ ၄–ပုဒ်၊ သေခိယ ၇၅–ပုဒ်၊ အဓိကရဏသမထ ၇–ပုဒ်၊ ပေါင်း ၂၂၇–ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

ကုဒ္ဒေကိုးထောင်ကျော်။ ။ အာပတ်တို့ကို ခွဲခြားဝေဖန်၍ တွက်လျှင် ဝိနည်းပိဋကလာ သိက္ခာပုဒ်ပေါင်းမှာ ''ကုဒ္ဒေကိုးထောင် တစ်ရာ့ရှစ်ဆယ် ငါးသန်း သုံးသောင်း ခြောက်ထောင်'' ရှိပါသည်။

(ဆောင်) ကိုးထောင် တစ်ရာ၊ ရှစ်ဆယ်သာ၊ သန်း၂ ကုဒ္ဒေထုတ်။
ငါးသန်း သုံးသောင်း၊ ခြောက်ထောင်ဆောင်း၊ များတောင်း သိက္ခာပုဒ်။

မေး။ အဘယ်ကို အဘယ့်ကြောင့် ''ဒွေမာတိကာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘိက္ခုပါတိမောက်, ဘိက္ခုနီပါတိမောက်–ဟူသော ပါတိမောက် ၂–စောင်ကို အကျဉ်းချုပ်ခေါင်းစဉ်မျှသာဖြစ်သောကြောင့် ''ဒွေမာတိကာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုပါတိမောက်လာ ဥဒ္ဒေသ ၅–ပါးကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ နိဒါနုဒ္ဒေသ ၂။ ပါရာဇိကုဒ္ဒေသ ၃။ သံဃာဒိသေသုဒ္ဒေသ
၄။ အနိယတုဒ္ဒေသ ၅။ ဝိတ္ထာရုဒ္ဒေသ–တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီပါတိမောက်လာ ဥဒ္ဒေသ ၄–ပါးတို့ကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ နိဒါနုဒ္ဒေသ ၂။ ပါရာဇိကုဒ္ဒေသ ၃။ သံဃာဒိသေသုဒ္ဒေသ
၄။ ဝိတ္ထာရုဒ္ဒေသ–တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီပါတိမောက်၌ အဘယ့်ကြောင့် အနိယတုဒ္ဒေသ ယုတ်လျော့ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီတို့အတွက် အနိယတသိက္ခာပုဒ်များကို ပညတ်ခြင်းမရှိသောကြောင့် ဘိက္ခုနီပါတိမောက်၌ အနိယတုဒ္ဒေသ ယုတ်လျော့ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုပါတိမောက်လာ ဥဒ္ဒေသ ၅–ပါးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော''မှစ၍ ''ဇဝမေတံ ဓာရယာမိ''တိုင်အောင် နိဒါန်းကို ပြပြီးနောက် ''ဥဒ္ဒิဋ္ဌं ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ'' စသောနည်းဖြင့် ကြွင်းသောဥဒ္ဒေသတို့ကို သုတသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းခြင်းသည် ''နိဒါနုဒ္ဒေသ'' မည်၏။

နိဒါန်း, ပါရာဇိကတို့ကို ရွတ်ဆိုပြီးနောက် ကြွင်းသောဥဒ္ဒေသတို့ကို သုတသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းခြင်းသည် ''ပါရာဇိကုဒ္ဒေသ'' မည်၏။

နိဒါန်း, ပါရာဇိက, သံဃာဒိသိသ်တို့ကို ရွတ်ပြပြီးနောက် ကြွင်းသောဥဒ္ဒေသတို့ကို

http://www.dhammadownload.com

သုတသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းခြင်းသည် ''သံဃာဒိသေသုဒ္ဒေသ'' မည်၏။

နိဒါန်း, ပါရာဇိက, သံဃာဒိသိသ်, အနိယတတို့ကို ရွတ်ပြပြီးနောက် ကြွင်းသော ဥဒ္ဒေသတို့ကို သုတသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းခြင်းသည် ''အနိယတုဒ္ဒေသ'' မည်၏။

ဥဒ္ဒေသ ၅–ခု (ပါတိမောက်တစ်စောင်)လုံးကို အကျယ်ရွတ်ပြခြင်းသည် ''ဝိတ္ထာရုဒ္ဒေသ'' မည်၏။

မေး။ ''သုတသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်း''ဟူရာ၌ အဘယ်သို့သော အကြောင်းထူးရှိမှ သုတသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းနိုင်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အန္တရာယ် ၁၀–ပါတို့တွင် တစ်ပါးပါး ပေါ်ပေါက်လာပါမှ သုတသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းနိုင်ပါသည်။

မေး။ နိဒါနဒ္ဒေသကို ရွတ်ပြ၍ မပြီးမီ သုတသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းနိုင်/ မသိမ်းနိုင် ဆုံးဖြတ်ပြီး၊ ပါရာဇိကုဒ္ဒေသကို ရွတ်ပြနေဆဲ အန္တရာယ်တစ်မျိုးမျိုး ပေါ်ပေါက်လာပါ၍ သုတသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းရာ၌ ထိုရွတ်ပြဆဲ ပါရာဇိကုဒ္ဒေသကိုပါ သိမ်းရမည်လော၊ သို့မဟုတ် ကြွင်းကျန်သော ဥဒ္ဒေသတို့ကိုသာ သိမ်းရမည်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မသိမ်းနိုင်ပါ။ အနည်းဆုံး နိဒါနဒ္ဒေသကို ရွတ်ပြပြီးမှသာ သုတသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းနိုင်ပါသည်။ ''တေန သန္ဓိ အဝေသေ သုတေန သာဝေတဗ္ဗံ''ဟု ကခ်ီအဋ္ဌကထာ ဖွင့်သောကြောင့် ထိုရွတ်ပြဆဲ ပါရာဇိကုဒ္ဒေသကိုပါ သိမ်းရပါမည်။

မေး။ ပါတိမောက်ပြရာ၌ နိဒါနဒ္ဒေသကို မပြဘဲ ပါရာဇိကုဒ္ဒေသကို ကျော်၍ ပြနိုင်ပါသလား ရေးသားဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ပါတိမောက်ပြရာ၌ နိဒါနဒ္ဒေသမှစ၍ အစဉ်အတိုင်းသာ ပြရသောကြောင့် နိဒါနဒ္ဒေသကို မပြဘဲ ပါရာဇိကုဒ္ဒေသကို ကျော်၍ မပြနိုင်ပါ။

မေး။ ဥပုသ်အန္တရာယ် ၁၀–ပါးသရုပ်ကို ထုတ်ဆောင်ရေးသားပါ။

ဖြေ။ – မီး, မင်း, ခိုးသူ၊ မိုးရေ, လူ၊ ဘီလူး, သားရဲ, မြွေ။

– အသက် ဗြဟ္မ–စရိယ၊ ဒသ အန္တရေ။ (ဝိနယသံခိပ်)

–မီး, ရေ, မင်း, လူ၊ ခိုးသူ, ဘီလူး၊ သားရှား, မြွေသက်၊ ကျင့်မြတ်ဖျက်၊ ဆယ်ချက် အန္တရာယ်။ (ဝိနယကောသလ္ဂ)

မေး။ ''သမ္မဇ္ဇနီ ပဒီပေါ စ''မှစ၍ ''အာရာဓနံ ကရောမ''တိုင်အောင်သော စကားတို့သည် အဘယ်ကိုပြသောစကားတို့ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဥပုသ်ပြုခါနီးဝယ် ပြုဖွယ်အမှုများနှင့် ပြည့်စုံဖွယ် အင်္ဂါများကိုပြသော ဥပုသ်ပြုခြင်း = ပါတိမောက်ပြခြင်း၏ ပရိကံ အခြေခံစကားစုသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဝရိတ် ။ ။ 'ပရိကမ္မဘာဝနာ''ဟူရာ၌ကဲ့သို့ ရှေးဦးစွာပြုရသော အခြေခံအလုပ်ကို ''ပရိကံ''ဟု ခေါ်သည်။

မေး။ ''သမ္မဇ္ဇနီ ပဒီပေါ စ'' အစရှိသောဂါထာသည် အဘယ်ကိုပြသောဂါထာ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပုဗ္ဗကရဏ ၄–ပါးကိုပြသော ဂါထာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပုဗ္ဗကရဏ ၄–ပါး ကို ရေတွက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဥပုသ်ပြုရာ သိမ်အပြင်ကို တံမြက်လှည်းရခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ဥပုသ်ပြုရာ သိမ်အတွင်း၌ နေရောင်မရလျှင် ဆီမီးညှိထွန်းရခြင်း။
၃။ ဥပုသ်ပြုရာ သိမ်အတွင်း၊ သို့မဟုတ် – သင့်တော်ရာ အနီးအပါး၌ သောက်ရေ, သုံးရေများ တည်ထားရခြင်း။
၄။ ဥပုသ်ပြုရာ သိမ်အတွင်း နေရာခင်းရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "ဥပုသ်ပြုရာ သိမ်အပြင်ကို တံမြက်လှည်းရခြင်း"စသော အမှုလေးမျိုးကို အဘယ့်ကြောင့် "ပုဗ္ဗကရဏ"ဟူ၍ ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ထိုအမှုလေးမျိုးကို သံဃာမစည်းဝေးမီ ရှေ့အဖို့၌ ပြုလုပ်ရသောကြောင့် "ပုဗ္ဗကရဏ"ဟူ၍ ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
(ပုဗ္ဗ=သံဃာမစည်းဝေးမီ ရှေ့အဖို့၌ + ကရဏ=ကြိုတင်၍ ပြုအပ်သော အမှု။)

မေး။ ပုဗ္ဗကရဏ ၄–ပါးကို "သံဃာမစည်းဝေးခင် ကြိုတင်ပြုလုပ်ရမည်"ဟု အဘယ့်ကြောင့် ဘုရားရှင် ပညတ်တော်မူပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်ဝယ် ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌ တံမြက်မလှည်းသဖြင့် အမှိုက်ရှုပ်နေခြင်း။ ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌ အရောင်အလင်းမရှိသဖြင့် အမှောင်ထည်း၌ တစ်ပါးနှင့် တစ်ပါး တိုက်မိနင်းမိကြခြင်း။ နေရာခင်း မထားသဖြင့် သံဃာတော်များ၏ ကိုယ်နှင့် သင်္ကန်းတို့၌ ဖုံလွှားခြင်း။ မဟာသိမ်ဖြစ်၍ ခရီးဝေးသောကျောင်းတိုက်များမှ ဥပုသ်ပြုရန် ကြွလာကြရာ သောက်ရေ သုံးရေမရှိသဖြင့် အာဂန္တုရဟန်းတို့ ကဲ့ရဲ့ကြခြင်း–ဟူသော အကြောင်းများကြောင့် ပုဗ္ဗကရဏ ၄–ပါးကို "သံဃာမစည်းဝေးခင် ကြိုတင်ပြုလုပ်ရမည်" ဟု ဘုရားရှင် ပညတ်တော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပုဗ္ဗကရဏ ၄–ပါးကို ကြိုတင်ပြုရမည်–ဆိုရာ၌ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် ပြုရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ နာယကမထေရ်က ကြောင့်ကြစိုက်၍ စေခိုင်းအပ်သည့် သင့်တော်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးပါးက ပြုရပါမည်။ (မပြုလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။)

မေး။ ပုဗ္ဗကရဏ ၄–ပါးကို မပြုဘဲ ဥပုသ်ပြုပါက အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်အား အဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဥပုသ်ပြုသော သံဃာအားလုံးအား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ "ပုဗ္ဗကရဏ"ဟူရာ၌ အဘယ်ကံ၏ ပုဗ္ဗ (ရှေ) ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဥပုသ်ကံ၏ ပုဗ္ဗ (ရှေ) ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "ဥပုသ်"ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ "ဥပေါသထ"ဟူသော ပါဠိမှ "ဥပုသ်"ဟူသော မြန်မာစကား ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ သီလနှင့်လည်းကောင်း, အစာမစားခြင်းနှင့်လည်းကောင်း ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ကျင့်သုံးနေ ထိုင်ရာဖြစ်သောကြောင့် "ဥပုသ်"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဥပေါသထသ–အရ ဥပုသ်အမျိုးအစား ၉–ပါးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် ၂။ ပန္နရသီဥပုသ် ၃။ သာမဂ္ဂိဥပုသ် ဟူ၍ နေ့၏အစွမ်းအားဖြင့် ၃–ပါး။

http://www.dhammadownload.com

၄။ သံဃဥပုသ် ၅။ ဂဏဥပုသ်၆။ ပုဂ္ဂလဥပုသ် ဟူ၍ ပြုတတ်သော ကာရကပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့် ၃-ပါး။

၇။ သုတ္တုဒ္ဒေသဥပုသ် ၈။ ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ် ၉။ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်-ဟူ၍ ပြုအပ်သော အခြင်းအရာ ကာတဗ္ဗာကာရ၏အစွမ်းဖြင့် ၃-ပါး။ ဤသို့ ၉-ပါး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥပုသ်အမျိုးအစား ၉-ပါးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ တစ်ဆယ့်လေးရက်မြောက်နေ့၌ ပြုအပ်သော ဥပုသ်သည် "စတုဒ္ဒသီဥပုသ်" မည်၏။

၂။ တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက်နေ့၌ ပြုအပ်သော ဥပုသ်သည် "ပန္နရသီဥပုသ်" မည်၏။

၃။ သံဃာကွဲပြားနေရာမှ ပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်သောနေ့၌ ပြုအပ်သော ဥပုသ်သည် "သာမဂ္ဂိဥပုသ်" မည်၏။

၄။ ရဟန်း ၄-ပါး, ၄-ပါးထက် အလွန်ရှိသော သံဃာသည် စုဝေး၍ ပြုအပ်သော ဥပုသ်သည် "သံဃဥပုသ်" မည်၏။

၅။ ရဟန်း ၂-ပါး, ၃-ပါး ဟူသော ဂိုဏ်းသည် ပြုအပ်သော ဥပုသ်သည် "ဂဏဥပုသ်" မည်၏။

၆။ ရဟန်းတစ်ပါးတည်း ပြုအပ်သော ဥပုသ်သည် "ပုဂ္ဂလဥပုသ်" မည်၏။

၇။ အနည်းဆုံး ပဂတတ်ရဟန်း ၄-ပါးရှိသော သံဃာ့အလယ်၌ ပါတိ မောက်ပါဠိတော် ဟူသောသုတ်ကို ရွတ်ဆိုလျက် ပြုရသောဥပုသ်သည် "သုတ္တုဒ္ဒေသဥပုသ်"မည်၏။

၈။ ရဟန်း ၂-ပါး, ၃-ပါးတို့ အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကြောင်းကို ပြောကြားလျက် ပြုရသောဥပုသ်သည် "ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်" မည်၏။

၉။ ရဟန်းတစ်ပါးတည်းသာဖြစ်၍ "ယနေ့ ငါ့အတွက် ပန္နရသီ (စာတုဒ္ဒသီ) ဥပုသ်နေ့ တည်း"ဟု ရွတ်ဆိုကာ ဆောက်တည်မှု ပြုရသော ဥပုသ်သည် "အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်" မည်၏။

မေး။ ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ပြုရာ၌ ရွတ်ဆိုရသောပါဠိကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ အာဝုသော ပရိသုဒ္ဓေါတိ မံ ဓာရေဟိ (အကြီး)။
ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ ဘန္တေ ပရိသုဒ္ဓေါတိ မံ ဓာရေထ (အငယ်)-ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုရာ၌ ရွတ်ဆိုရသောပါဠိကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ "အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော စာတုဒ္ဒသောတိ (ပန္နရသောတိ) အဓိဋ္ဌာမိ" ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃာတစ်ပါးတည်းနေသော ကျောင်းတိုက်၌ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်မပြုမီ တံမြက်လှည်းခြင်း စသော ပုဗ္ဗကရဏ , ပုဗ္ဗကိစ္စများကို ပြုရ-မပြုရ သာဓကဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါ။

ဖြေ။ "သစေ ပန ကောဝ ဘိက္ခု ဟောတိ၊ သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗကရဏီယံ ကတ္တာ"ဟု ကခ်ိအဋ္ဌ ကထာ(၉၅) ဖွင့်ဆိုထားသောကြောင့် ရဟန်းတစ်ပါးတည်းနေသော ကျောင်းတိုက်၌ လည်း တံမြက်လှည်းခြင်းစသော ပုဗ္ဗကရဏ, ပုဗ္ဗကိစ္စ အမှုကိစ္စများကို ပြုရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်စွယ်။ သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗကရဏီယံ-အရ ပုဗ္ဗကရဏ ၄-ပါးကိုသာ ယူရမည်ဟု ကခ်ိယောဇနာ မဟာဋီကာ၌ ဆိုရ၏။ "သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗကရဏီယန္တိ သမ္မဇ္ဇနာဒိ နဝဝိဓံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ" ဟူသော ကခ်ိဋီကာသစ် (၁၅၄)စကားကို ပယ်ထားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုချိန်ကို အထောက်သာဂေကဖြင့် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ "အညေသံ အနာဂမနံ ဥတ္တာ=အခြားရဟန်းတို့ မလာခြင်းကိုသိ၍"ဟု ကခ်ိအဋ္ဌကထာ ဖွင့်သောကြောင့် အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုရမည့်အချိန်မှာ ညအချိန် ဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။ ညအချိန်၌ပင် အာဂန္တုများ ရောက်လာနိုင်မည့်အချိန်ကို ကျော်လွန်မှ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုရပါမည်။

မေး။ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုရာ၌ သိမ်ထဲသို့ သွားဖွယ်လို / မလို ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါ။

ဖြေ။ "သစေ ပန ကောဝ ဘိက္ခု ဟောတိ၊သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗကရဏီယံ ကတ္တာ အညေသံ အနာဂမနံ ဥတ္တာ . . . ဝတ္တဗ္ဗံ " ဟူသော ကခ်ိအဋ္ဌကထာ အဖွင့်ကို ထောက်၍ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ပြုရာ၌ သိမ်ထဲသို့ သွားဖွယ်မလို–ဟု ဆရာမြတ်တို့ ယူဆတော်မူကြပါသည်။

မေး။ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဥတုက္ခာန်–အစရှိသော ဂါထာသည် အဘယ်ကိုပြသော ဂါထာ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပုဗ္ဗကိစ္စ ၅–ပါးကို ပြသော ဂါထာဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပုဗ္ဗကိစ္စ ၅–ပါးကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဆောင်ယူလာခဲ့သော ဆန္ဒကို လျှောက်ထားခြင်း။

၂။ ဆောင်ယူလာခဲ့သော ပါရိသုဒ္ဓိကို လျှောက်ထားခြင်း။

၃။ ရောက်ဆဲဥတုနှင့် ပက္ခတို့ကို လျှောက်ထားခြင်း။

၄။ သိမ်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိနေသော ရဟန်းအပေါင်းကို ရေတွက်၍ လျှောက်ထားခြင်း။

၅။ ဘိက္ခုနီမတို့၏ ဩဝါဒ ခံယူလိုပါကြောင်း ခွင့်တောင်းမှုကို လျှောက်ထားခြင်း–တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "ဆောင်ယူလာခဲ့သော ဆန္ဒကို လျှောက်ထားခြင်း"စသော အမှု ၅–မျိုးကို အဘယ့်ကြောင့် "ပုဗ္ဗကိစ္စ"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ထိုအမှု ၅–မျိုးကို ပါတိမောက်မပြမီ , ပါရိသုဒ္ဓိမကြားမီ , အဓိဋ္ဌာန်မပြုမီ ရှေ့အဖို့၌ ပြုလုပ်ရသောကြောင့် "ပုဗ္ဗကိစ္စ"ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ ဥတုက္ခာန်"ပါ၌နှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ "ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဥတု"သည် ဒွန်သမာသ်ပုဒ် ဖြစ်၏။ အက္ခာန်–ကား ထို ဒွန်သမာသ်ပုဒ်၏ နောက်၌ရှိသော ပုဒ်တည်း။ "ဒွန်၏နောက်၌ ရှိသော ပိုဒ်၊ ယှဉ်လိုက် ပုဒ်တိုင်းသာ" ဟူသည်နှင့် အညီ ထိုအက္ခာန်–ပုဒ်ကို ဆန္ဒ+ပါရိသုဒ္ဓိ+ဥတု–ဟူသော ရှေ့ပုဒ်တို့နှင့် ယှဉ်စေ၍ "ဆန္ဒအက္ခာန, ပါရိသုဒ္ဓိအက္ခာန, ဥတုအက္ခာန"ဟု မှတ်သားရပါမည်။

မေး။ ဆန္ဒပေးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သိမ်အတွင်း၌ ဥပုသ်ပြုရန် သံဃာစည်းဝေးသောအခါ အပြင်သိမ်တစ်ခု၌ ဥပုသ်ပြုပြီးမှ ရောက်လာသော, သံဃာစည်းဝေးရာဌာန (ဟတ္ထပါသ်)သို့ သွား၍ ကာယသာမဂ္ဂီ မပေးလိုသော ရဟန်း။

၂။ သိမ်အတွင်း၌ရှိနေပါလျက် ဥပုသ်ပြုရာဌာန (ဟတ္ထပါသ်)သို့ မသွားနိုင်သော ဂိလာနရဟန်း။

၃။ အလုပ်ကိစ္စများနေသော ကိစ္စပ္ပသုတရဟန်း–တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ကိစ္စပ္ပသုတ။ ။ ဂိလာနုပဋ္ဌာကကိစ္စ, သံဃာ့ကိစ္စ, တရားဟောကိစ္စစသည်ဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

အလုပ်ကိစ္စများနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ''ကိစ္စပ္ပသုတရဟန်း''ဟု ဆိုရသည်။

မေး။ ဆန္ဒသက်သက်ပေးရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သိမ်အတွင်း၌ ဥပုသ်ပြုရန် သံဃာစည်းဝေးသောအခါ အပြင်သိမ်တစ်ခု၌ ဥပုသ်ပြုပြီးမှ ရောက်လာသော, သံဃာစည်းဝေးရာဌာန (ဟတ္ထပါသ်)သို့သွား၍ ကာယသာမဂ္ဂီ မပေးလိုသောရဟန်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဆန္ဒသက်သက် ပေးသင့်ရာအခါများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဥပုသ်ကံမှတစ်ပါး အခြားကံများ ပြုရာအခါ။

၂။ ဥပုသ်ကံပင် ဖြစ်သော်လည်း မိမိက အပြင်သိမ်တစ်ခု၌ ဥပုသ်ပြုပြီးဖြစ်ရာအခါတို့၌ ပါရိသုဒ္ဓိ ပေးဖွယ်မလိုပါ။ ဆန္ဒသက်သက်သာ ပေးရပါမည်။

မေး။ ပါရိသုဒ္ဓိပေးရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သိမ်အတွင်း၌ ရှိနေပါလျက် ဥပုသ်ပြုရာဌာန (ဟတ္ထပါသ်)သို့ မသွားနိုင်သော အကတူပေါသထ ဂိလာနရဟန်း။

၂။ အလုပ်ကိစ္စ များနေသော ကိစ္စပ္ပသုတရဟန်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိ ၂–မျိုးလုံး ပေးရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သိမ်အတွင်း၌ ရှိနေပါလျက် ဥပုသ်ပြုရာဌာန (ဟတ္ထပါသ်)သို့ မသွားနိုင်သော အကတူပေါသထ ဂိလာနရဟန်း။

၂။ အလုပ်ကိစ္စ များနေသော ကိစ္စပ္ပသုတရဟန်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဆန္ဒပေးပုံ, ပါရိသုဒ္ဓိပေးပုံ, ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ ၂–မျိုးလုံးပေးပုံ ပါဠိများကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဆန္ဒံ ဒမ္မိ၊ ဆန္ဒံ မေ ဟရ၊ ဆန္ဒံ မေ အာရောစေဟိ။
ပါရိသုဒ္ဓိ ဒမ္မိ၊ ပါရိသုဒ္ဓိ မေ ဟရ၊ ပါရိသုဒ္ဓိ မေ အာရောစေဟိ။
ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ ဒမ္မိ၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ မေ ဟရ၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ မေ အာရောစေဟိ။

မေး။ ဆန္ဒပေး, ပါရိသုဒ္ဓိပေး–ဟူသော စကားတို့၏ အဓိပ္ပာယ်များကို ရေးသားပြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဥပုသ်ကံစသော သံဃာ့ကံများကို သဘောတူပါ၏''ဟု မိမိ၏ အလိုဆန္ဒကို ပြောဆို အသိပေးလိုက်ခြင်း ကို ''ဆန္ဒပေး''ဟု ဆိုပါသည်။

မိမိ အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကြောင်း အသိပေးလိုက်ခြင်းကို ''ပါရိသုဒ္ဓိပေး''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ပါရိသုဒ္ဓိချည်းသက်သက် ပေးနိုင်/ မပေးနိုင်၊ ပေးသင့် / မပေးသင့် ရှင်းလင်းဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ပါရိသုဒ္ဓိချည်းသက်သက် ပေးနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်းသည် သံဃာနှင့် မိမိ၏ ဥပုသ်ပြုခြင်းကိစ္စကိုသာ ပြီးစေနိုင်၍ အခြားသံဃာ့ကိစ္စ များကို မပြီးစေနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ပါရိသုဒ္ဓိချည်းသက်သက် မပေးသင့်ပါ။ အခြားသံဃာ့ကိစ္စများပါ ပြီးစေခြင်း အကျိုးငှါ ဆန္ဒကိုလည်း တပါတည်းပေးလိုက်ရပါမည်။

မေး။ အဘယ်အကျိုးငှါ ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိတို့ကို ပေးရပါသနည်း။

ဖြေ။ သံဃာ့ကိစ္စ အဝဝကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းအကျိုးငှါ ဆန္ဒကို ပေးရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မိမိ၏ ဥပုသ်ပြုခြင်းကိစ္စ ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ ပါရိသုဒ္ဓိကို ပေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဆန္ဒပေးပုံ ပေးနည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတစ်ပါး၏ အထံ၌ "ဆန္ဒံ ဒဒါမိ၊ ဆန္ဒံ မေ ဟရ၊ ဆန္ဒံ မေ အာရောစေ-ဟိ"ဟူသော ပါဠိကိုဖြစ်စေ၊ ထိုပါဠိ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုဖြစ်စေ ကိုယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ နှုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ကိုယ်, နှုတ် နှစ်ပါးစုံဖြင့်သော်လည်းကောင်း ရွက်ဆိုပြောကြား သိစေသောအားဖြင့် ပေးရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ "ဆန္ဒပေးပါ၏။ တပည့်တော်၏ ဆန္ဒကို ဆောင်ယူသွားပါလေ၊ တပည့်တော်၏ ဆန္ဒကို သံဃာတော်အား လျှောက်ထားပါလေ"ဟု မြန်မာလိုလည်း ပေးနိုင်သည်။ အခြားဘာသာ တစ်မျိုးမျိုးနှင့်လည်း ပေးနိုင်သည်။ ပါရိသုဒ္ဓိပေးပုံ ပေးနည်းကို နည်းမှီ၍ သိပါလေ။

မေး။ ဆန္ဒပေးရာ၌ "ဆန္ဒံ ဒဒါမိ"စသည်ဖြင့် ၃-ဝါကျ ဆိုရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ "တစ်သိမ်ထည်း ကံပြုရာသို့ မလိုက်နိုင်သောရဟန်းသည် ဆန္ဒကို ပေးလိုက်ရမည်" ဟူသော ဘုရားအမိန့်တော်အရ "ဆန္ဒံ ဒဒါမိ"ဟူသော ပထမဝါကျကို ဆိုရခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိုဆန္ဒကို လက်ခံဆောင်ယူသွားသော ရဟန်းသည် သံဃာ့အထံသို့ ရောက်အောင် မသွားလျှင် အခြားရဟန်းတစ်ပါးထံ ထပ်မံပေးရမည့် တာဝန်ရှိ၏။ ထိုသို့ ထပ်မံပေးရမည့် တာဝန်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှါ "ဆန္ဒံ မေ ဟရ"ဟူသော ဒုတိယဝါကျကို ဆိုရခြင်းဖြစ်သည်။

ဆန္ဒဆောင်ယူသွားသောရဟန်းသည် ပေးလိုက်သောဆန္ဒကို သံဃာအား မလျှောက်လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သောကြောင့် ထိုရဟန်း ဒုက္ကဋ်အာပတ် မသင့်စေခြင်း အကျိုးငှါ "ဆန္ဒံ မေ အာရောစေဟိ"ဟူသော တတိယဝါကျကို ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တစ်ပါးတည်းသော ဆန္ဒဟာရက, ပါရိသုဒ္ဓိဟာရက ရဟန်းက များစွာသော ရဟန်းတို့၏ ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိတို့ကို ဆောင်ယူနိုင်/မဆောင်ယူနိုင် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဆောင်ယူနိုင်ပါသည်။

မေး။ ဆောင်ယူလာသော ဆန္ဒ,ပါရိသုဒ္ဓိတို့ကို တစ်ဆင့်ပေးလိုက်ပါက ထို ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိတို့ သံဃာ့ဘောင်သို့ ရောက်/မရောက် ရှင်းလင်းဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတစ်ပါးသည် များစွာသော ရဟန်းတို့၏ ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိတို့ကို ဆောင်ယူလာရာ လမ်းအကြား၌ အခြားရဟန်းတစ်ပါးကို မြင်၍ မိမိဆောင်ယူလာသောရဟန်းတို့၏ ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိတို့ကိုလည်းကောင်း။ မိမိ၏ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိကိုလည်းကောင်း တစ်ဆင့်ပေးလိုက်အုံ၊ ထိုပေးလိုက်သော ရဟန်း၏ ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိသာ သံဃာ့ဘောင်သို့ ရောက်ပါသည်။ ထိုရဟန်းဆောင်ယူလာသော အခြားရဟန်းတို့၏ ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိတို့ကား သံဃာ့ဘောင်သို့ မရောက်ပါ။

မေး။ ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိပေးမှုနှင့် စပ်၍ သိသင့်သိထိုက်သော "ဗိဠာလသမ်လိကာ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ" ဟူသည် အဘယ်နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကြောင်နှောင်သံကွင်းဆက် (ကြောင်ကိုချည်သော သံကွင်းဆက်)၌ ပထမသံကွင်းသည်

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယသံကွင်းနှင့်သာ ဆက်စပ်၍ တတိယသံကွင်းနှင့် မဆက်စပ်သကဲ့သို့၊ ဤဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိပေးရာ၌လည်း ပထမရဟန်းပေးလိုက်သော ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိသည် လက်ခံဆောင်ယူလာသော ဒုတိယရဟန်းနှင့်သာ ဆက်စပ်၍ တစ်ဆင့်လက်ခံ ဆောင်ယူသွားသော တတိယရဟန်းနှင့် မဆက်စပ်ပါ။ ဤသို့လျှင် တစ်ဆင့်ပေးလိုက်သော ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိသည် ကြောင်နှောင်သံကွင်းဆက်နှင့် တူသောကြောင့် "ဗိဇ္ဇာလသခ်လိကာ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ" မည်ပါသည်။

မေး။ မိမိလက်ခံ ဆောင်ယူလာသော ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိကို မိမိကိုယ်တိုင် သံဃာ့ဘောင်သို့သွား၍ မလျှောက်ထားဘဲ တစ်ဆင့်ပါးလိုက်သော ရဟန်းအား အာဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဆောင်ယူလာခဲ့သော ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိကို စေတနာဖြင့် သံဃာအား မလျှောက်ထားလျှင် မည်သည့်အပြစ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဆောင်ယူလာခဲ့သော ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိတို့ သံဃာ့ဘောင်သို့ ရောက်ချိန်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပေးလိုက်သော ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိကို လက်ခံဆောင်ယူခဲ့သော ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဟာရကရဟန်း သံဃာ၏ နှစ်တောင့်ထွာဟတ္ထပါသ်သို့ ရောက်ကာမျှဖြစ်လျှင် ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိလည်း သံဃာ့ဘောင်သို့ ရောက်ပြီးဖြစ်ပါတော့သည်။

မေး။ ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိတို့ကို လက်ခံဆောင်ယူခဲ့သော ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဟာရကရဟန်း သံဃာ၏ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်သို့ ရောက်ကာမျှဖြင့် ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိလည်း သံဃာ့ဘောင်သို့ ရောက်ပြီးဖြစ်ပါလျက် ဘယ်အတွက် လျှောက်ထားရပါသေးသနည်း။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်မှ လွတ်စေရန်အတွက် လျှောက်ထားရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃာအား ဆန္ဒလျှောက်ကြားပုံ, ပါရိသုဒ္ဓိလျှောက်ကြားပုံ, ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိ လျှောက်ကြားပုံ တို့ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ **ဆန္ဒလျှောက်ကြားပုံ–**

တိသေန ဘိက္ခုနာ ဆန္ဒော ဒိန္နော၊ တမဟံ သံဃသ အာရောစေမိ။

ပါရိသုဒ္ဓိလျှောက်ကြားပုံ–

တိသေန ဘိက္ခုနာ ပါရိသုဒ္ဓိ ဒိန္နာ၊ တမဟံ သံဃသ အာရောစေမိ။

ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိလျှောက်ကြားပုံ–

တိသေန ဘိက္ခုနာ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ ဒိန္နာ၊ တမဟံ သံဃသ အာရောစေမိ။

မေး။ ဆန္ဒပေးရကျိုး , ပါရိသုဒ္ဓိပေးရကျိုးတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဆန္ဒပေးရခြင်းသည် သံဃာ၏သာ ဥပုသ်ပြုခြင်းကိစ္စကိုလည်းကောင်း၊ အခြားပြုဖွယ်ကိစ္စအဝဝကိုလည်းကောင်း ပြီးစေပါသည်။ မိမိ၏ ဥပုသ်ပြုခြင်း ကိစ္စကိုကား မပြီးစေနိုင်ပါ။

ပါရိသုဒ္ဓိပေးရခြင်းကား သံဃာ၏လည်းကောင်း၊ မိမိ၏လည်းကောင်း ဥပုသ်ပြုခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေပါသည်။ ကြွင်းသော သံဃကိစ္စကို မပြီးစေနိုင်ပါ။

(ဆောင်) မိမိ, သံဃာ၊ နှစ်ဖြာနှစ်ဝ၊ ဥပုသ်မှု။ ပြီးထ ပါရိမှာ၊
ဆန္ဒမှာကား၊ သံဃာအား၊ ပြီးငြား ကံသဗ္ဗာ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဥတုကွာနံ-အရ ဥတုကို လျှောက်ထားပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ "ဟေမန္တစသော ဥတုတို့တွင် ဤမျှလွန်ပါပြီ၊ ဤမျှကြွင်းကျန်ပါသေးသည် ဘုရား"ဟု လျှောက်ထားရပါမည်။

ယခုအခါ၌ကား "ဟေမန္တ, ဂိမှ, ဝသာန-အားဖြင့် ဥတုသုံးပါးရှိသည်တွင် ယခုရောက်ဆဲဥတုကား ဟေမန္တဥတုဖြစ်ပါသည်။ ထို ဟေမန္တဥတု၌ (၈) ပက္ခရှိသည်တွင် (၂)ပက္ခလွန်ပြီးဖြစ်၍ (၃)ပက္ခမြောက် ရောက်ဆဲဖြစ်သဖြင့် (၆)ပက္ခ ကြွင်းကျန်ပါသေးသည်ဘုရား"ဟု ရောက်ဆဲဥတုနှင့်တကွ ပက္ခကိုပါ ထည့်သွင်းလျှောက်ထားကြပါသည်။

မေး။ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဥတုကွာနံ-၌ ဥတု-အရ ဖြစ်သင့်သမျှ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဥတု-အရ ဥတုနှင့် ပက္ခတို့ကို ယူရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ရောက်ဆဲဥတုကို လျှောက်ခဲ့ချင် ပက္ခကိုလည်း လျှောက်ရာရောက်သောကြောင့် ပက္ခအကွာန-ကို မပြဘဲ ဥတုအကွာန-ကိုသာ ပြထားသည်ဟု မှတ်ပါ။ ဝါထပ်သောနှစ်၌ နွေဥတုဝယ် (၁၀)ပက္ခ ရှိကြောင်းလည်း သတိပြုပါ။

မေး။ ဥတုသုံးပါးကို လအားဖြင့် ပိုင်းခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ တပေါင်းလပြည့်နေ့ အထိ ၄-လ သည် "ဟေမန္တဥတု (ဆောင်းဥတု)" ဖြစ်ပါသည်။

(၂) တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ ဝါဆိုလပြည့်နေ့အထိ ၄-လ သည် "ဂိမှဥတု (နွေဥတု)" ဖြစ်ပါသည်။

(၃) ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အထိ ၄-လသည် "ဝသာနဥတု (မိုးဥတု)" ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ဆောင်း, နွေ, မိုးဟု၊ သုံးဥတု၊ မှတ်ရ သရုပ်မှာ။
မုန်းကျော် တစ်မှ၊ ပေါင်းပြည့်ကျ၊ လေးလ ဆောင်း-မှတ်ပါ။
ပေါင်းကျော်တစ်မှ၊ ဆိုပြည့်ကျ၊ လေးလ နွေ-မှတ်ပါ။
ဆိုကျော်တစ်မှ၊ မုန်းပြည့်ကျ၊ လေးလ မိုး-ခေါ်တာ။

မေး။ ဘိက္ခုဂဏာနာ စ သြဝါဒေါ-၌ ဘိက္ခုဂဏာနာ-၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုရေးပါ။

ဖြေ။ "ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ရဟန်းတော်တို့သည် ဥပုသ်အိမ် သိမ်အတွင်း (ဥပုသ်ပြုရာကျောင်းဆောင်အတွင်း)၌ စည်းဝေးနေကြပါပြီ ဘုရား"ဟု ရဟန်းတို့ကို ရေတွက်၍ လျှောက်ထားခြင်းကို "ဘိက္ခုဂဏာနာ"ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဥတုအကွာနနှင့် ဘိက္ခုဂဏာနာ-ဟူသော ပုဗ္ဗကိစ္စ နှစ်ရပ်တို့ကို ပြုလုပ်ရမည်ဟု အဘယ့်ကြောင့် ဘုရားရှင် ပညတ်တော်မူပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်ကအချို့သောရဟန်းတို့သည် "ဘယ်နှရက်မြောက်နေ့=လဆန်း ၁-ရက်နေ့, ၂-ရက်နေ့"စသည်ကိုမျှ မသိကြ၍ လူတို့ကဲ့ရဲ့ ခံရဖူးသည်။ အချို့မှာလည်း ကျောင်းတိုက်တွင်း၌ သံယာအရေအတွက်ကိုမျှ မသိကြ၍ အကဲ့ရဲ့ ခံကြရသည်။ ထို့ကြောင့် ဥတုအကွာနနှင့် ဘိက္ခုဂဏာနာ-ဟူသော ပုဗ္ဗကိစ္စ နှစ်ရပ်တို့ကို ပြုလုပ်ရမည်ဟု ဘုရားရှင် ပညတ်တော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဘိက္ခုဂဏနာ စ သြဝါဒေါ-၌ သြဝါဒ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သြဝါဒ-ဟူသည် ဘိက္ခုနီမတို့က တောင်းပန်အပ်သော သြဝါဒ (ဘိက္ခုနီမတို့၏ သြဝါဒ ခံယူဖွယ်ရာ ချဉ်းကပ်ခွင့်ရလိုပါကြောင်း တောင်းပန်အပ်သောစကား) ဖြစ်၏။ ဤ၌ ထိုသြဝါဒကို လက်ခံဆောင်ယူလာသော ရဟန်းက ပါတိမောက်ရွတ်ပြမည့်ရဟန်းအား လျှောက်ထားခြင်းတိုင်အောင် ယူရပါမည်။

သာဓက = သြဝါဒေါတိ ဘိက္ခုနောဝါဒေါ၊ နု ဟိ ဘိက္ခုနိဟိ ယာစိတသြဝါဒံ အနာရောစေတွာ ဥပေါသထံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ (ကခ်ိ)။

သြဝါဒေါ စ ဘိက္ခုနိဟိ ယာစိတသြဝါဒဿ အာရောစနဋ္ဌ။ (ကခ်ိ ယောဇနာမဟာဋီကာ)

မေး။ ဘိက္ခုနီမတို့ တောင်းပန်လျှောက်ထားအပ်သော သြဝါဒကို လက်မခံဘဲ နေခွင့်ရှိသော ရဟန်းများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဗာလ = ဖျင်းအသောရဟန်း။

၂။ ဂိလာန = မကျန်းမာသောရဟန်း။

၃။ ဂမိယ = ခရီးသွားမည့်ရဟန်း - တို့ဖြစ်ပါသည်။

ထိုရဟန်းသုံးမျိုးမှ တစ်ပါး အခြားရဟန်းများသည် လက်မခံဘဲ နေခွင့်မရှိပါ။ တောကျောင်းနေရဟန်းပင် ဖြစ်စေကာမူ လက်မခံဘဲ နေခွင့်မရှိ။ လက်ခံရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပုဗ္ဗကရဏ, ပုဗ္ဗကိစ္စနှင့်စပ်၍ သိအင်သိထိုက်သော ကရဏ-နှင့် ကိစ္စ-တို့၏ အထူးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မပြုလျှင် မနေရ, ကေန်ပြုရမည့်အလုပ်ကို "ကရဏ" ဟု ခေါ်၍ မပြုချင်လျှင် မပြုဘဲ နေခွင့်ရသော (ပြုသင့်မှ ပြုရမည်ဖြစ်သော) အလုပ်ကို "ကိစ္စ"ဟု ခေါ်ပါသည်။

(ဆောင်) ကေန်မုခ္ခ၊ ပြုလုပ်ရ၊ "ကရဏ" ခေါ်ပါသည်။
မပြုချင်က၊ နေခွင့်ရ၊ "ကိစ္စ" ခေါ်ပါသည်။
(ပြုသင့်ပါမှ၊ ပြုလုပ်ရ၊ "ကိစ္စ" ခေါ်ပါသည်။)

မေး။ ပုဗ္ဗကရဏ နှင့် ပုဗ္ဗကိစ္စတို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ သံဃာမစည်းဝေးမီ ရှေ့အဖို့၌ ပြုလုပ်ရသော အမှုသည် "ပုဗ္ဗကရဏ" ဖြစ်၏။ သံဃာစည်းဝေးပြီးနောက် ပါတိမောက်မပြမီ (ဥပုသ်မပြုမီ) ရှေ့အဖို့၌ ပြုအပ်သော အမှုသည် "ပုဗ္ဗကိစ္စ" ဖြစ်၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။

မေး။ "ဥပေါသထော ယာဝတိကာ စ"စသောဂါထာသည် အဘယ်ကိုပြသော ဂါထာဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပတ္တကလ္လအင်္ဂါ ၄-ပါးကို ပြသောဂါထာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပတ္တကလ္လအင်္ဂါ ၄-ပါးကို ရေတွက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (၁) စာတုဒ္ဒသီ, ပန္နရသီ, သာမဂ္ဂီ-ဟူသော ဥပုသ်နေ့ ၃-နေ့တို့တွင် တစ်နေ့နေ့ဖြစ်ခြင်း။

(၂) ၄-ပါး, ၄-ပါးထက် အလွန်ဖြစ်သော ပကတတ်ရဟန်းတို့ တစ်သိမ်တည်း၌ နှစ်ထောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်စပ်လျက် တည်ရှိခြင်း။

(၃) သဘောတူဝတ္ထုကြောင့် ချင့်ရောက်သော သဘာဝအာပတ်မရှိခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

(၄) လူအစရှိသော နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်သော ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ်များ သံဃာ၏ နှစ်ထောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်အတွင်း၌ မရှိခြင်း–တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ အထက်ပါ အဖြေကိုကြည့်၍ ''ဥပေါသထော ယာဝတိကာ စ''၌ ဥပေါသထ–အရကို ဖော်ပြပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ အဘယ်ကို အဘယ့်ကြောင့် ''ပတ္တကလ္လ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ စာတုဒ္ဒသီ, ပန္နရသီ, သာမဂ္ဂီ–ဟူသော ဥပုသ်နေ့ ၃–နေ့တို့တွင် တစ်နေ့ နေ့ဖြစ်ခြင်း စသော အဂါ ၄–ပါးတို့ဖြင့် သင်ကြားဟော်ရေတွက်အပ်သော ဥပုသ်ကံကို လျောက်ပတ်သော အခါရှိသောကြောင့် ''ပတ္တကလ္လ'' ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ဝေနေယ्ये = ပတ္တော ကာလော ဣမသ္မ ကမ္မဿာတိ ပတ္တကာလံ၊ ပတ္တကာလမေဝ ပတ္တကလ္လံ။

မေး။ တစ်နှစ်၌ စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် , ပန္နရသီဥပုသ် မည်မျှရှိပါသနည်း သရုပ်မျှ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တစ်နှစ်၌ စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် ၆–ဥပုသ်၊ ပန္နရသီဥပုသ် ၁၈–ဥပုသ်ရှိပါသည်။

မေး။ တစ်နှစ်၌ စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် ၆–ဥပုသ်, ပန္နရသီဥပုသ် ၁၈–ဥပုသ် ဖြစ်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တစ်နှစ်၌ ဟေမန္တ, ဂိမှ, ဝဿာန–ဟူ၍ ဥတုသုံးပါးရှိ၏။ တစ်ဥတု တစ်ဥတု၌ (၈)ပက္ခရှိသည်တွင် တတိယပက္ခနှင့် သတ္တမပက္ခ ဥပုသ်နေ့တို့သည် စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်နေ့များ ဖြစ်သောကြောင့် သုံးဥတု၌ (၂× ၃ = ၆) စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် ၆–ဥပုသ် ဖြစ်ပါသည်။ စာတုဒ္ဒသီ ၆–ဥပုသ်မှ ကြွင်းသော (၁၈) ဥပုသ်သည် ပန္နရသီဥပုသ်နေ့များ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ရန်။ ။ ပထမ, ဒုတိယ, စတုတ္ထ, ပဉ္စမ, ဆဋ္ဌ, အဋ္ဌမပက္ခ ဥပုသ်နေ့ ၆–နေ့တို့သည် ပန္နရသီဥပုသ်နေ့တို့ဖြစ်သောကြောင့် သုံးဥတု၌ (၆× ၃ = ၁၈) ပန္နရသီဥပုသ် ၁၈–ဥပုသ် ဖြစ်ပါသည်။

တစ်နှစ်၌ ရက်မစုံ ၆–လ၊ ရက်စုံ ၆–လရှိသည်တွင် ''ခွေး, ယုန်, ခေါင်, ကျွတ်, နတ်, တွဲ''ဟူသော ရက်မစုံ ၆–လ၏ လကွယ် ၆–ရက်သည် စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်နေ့များ ဖြစ်၍၊ ''ဆုန်, ဆို, လင်း, မုန်း, ပြာ, ပေါင်း''ဟူသော ရက်စုံ ၆–လ၏ လပြည့် ၆–ရက်, လကွယ် ၆–ရက်၊ ရက်မစုံ ၆–လ၏ လပြည့် ၆–ရက်တို့သည် ပန္နရသီဥပုသ်နေ့များ ဖြစ်သည်ဟု–ရှင်းရှင်းမှတ်ပါ။

မေး။ ပကတိစာရိတ္တဥပုသ်၊ ဝိကတိစာရိတ္တဥပုသ်–ဟု ဥပုသ် ၂–မျိုးရှိရာ ၄င်းတို့၏ သဘော အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပင်ကိုယ်ရိုးရာအတိုင်း ကျင့်အပ်သော အကျင့်ဖြစ်သော (ပြုရိုးပြုစဉ်အတိုင်း ပြုရသော) ဥပုသ်သည် ''ပကတိစာရိတ္တဥပုသ်'' ဖြစ်ပါသည်။

ပင်ကိုရိုးရာအတိုင်းမဟုတ်ဘဲ ကျင့်အပ်သော အကျင့်ဖြစ်သော (ပြုရိုးပြုစဉ်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ ပြုရသော) ဥပုသ်သည် ''ဝိကတိစာရိတ္တဥပုသ်'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပကတိစာရိတ္တဥပုသ်, ဝိကတိစာရိတ္တဥပုသ်များကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တစ်နှစ်တာကာလရှိ စာတုဒ္ဒသီ ၆–ဥပုသ်၊ ပန္နရသီ ၁၈–ဥပုသ် ပေါင်း(၂၄) ဥပုသ်တို့ကို

http://www.dhammadownload.com

''ပကတိစာရိတ္တဥပုသ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

တစ်သိမ်တည်း၌ ဆုံမိကြသော အာဂန္တုကရဟန်းများနှင့် အာဝါသိကရဟန်းများ စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်နေ့, ပန္နရသီဥပုသ်နေ့ဟု ဥပုသ်နေ့အယူအဆ ကွဲပြားနေကြရာ အရေအတွက်ပိုမိုများပြားသော အာဝါသိကရဟန်းတို့၏ အလိုသို့လိုက်၍ ပြုရသော စာတုဒ္ဒသီ ဥပုသ်ကို ''ဝိကတိစာရိတ္တဥပုသ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ဝစနတ္ထ။ ။ ပကတိယာ၊ ပင်ကိုယ်ရိုးရာအားဖြင့် + စာရိတ္တံ၊ ကျင့်အပ်ပြုအပ်သော ဥပုသ်တည်း။ ပကတိစာရိတ္တံ၊ ဥပုသ်။)

မှတ်ချက်။ ။ ဝါကြီးထပ်သောနှစ်၌ နယုန်နှင့် ဝါဆို နှစ်လကို ရက်စုံ သတ်ရသော ကြောင့် စာတုဒ္ဒသီ ၅-ဥပုသ်၊ ပန္နရသီ ၂၁-ဥပုသ်၊ ပေါင်း ၂၆-ဥပုသ်ရှိပါသည်။

မေး။ ဝိကတိစာရိတ္တဥပုသ်ကို သိသာထင်ရှားအောင် ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တစ်သိမ်တည်း၌ အာဂန္တုကရဟန်းများနှင့် အာဝါသိကရဟန်းများ ဥပုသ်ပြုရန် စည်းဝေးမိ ကြရာ အာဂန္တုကရဟန်းတို့က ပန္နရသီဥပုသ်နေ့-ဟုယူဆ၍ အာဝါသိကရဟန်းတို့က စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်ဟု ယူဆကြ၏။ ထိုသို့ အယူအဆ ကွဲပြားနေကြရာ၌ (''အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပက္ခသ စာတုဒ္ဒသေ ဝါ ပန္နရသေ ဝါ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတုံ''ဟု ဟောတော်မူ သောကြောင့်လည်းကောင်း။ ''အာဂန္တုကေဟိ အာဝါသိကာနံ အနုဝတ္တိတဗ္ဗံ'' စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း) အာဝါသိကရဟန်းတို့က အရေအတွက်အားဖြင့် ပိုမိုများပြားနေခဲ့သော် အရေအတွက်များသော အာဝါသိကရဟန်းတို့ အလိုသို့လိုက်၍ စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် ပြုကြရသည်။ ထိုသို့ ပြုရသော ဥပုသ်မျိုးကို ''ဝိကတိစာရိတ္တဥပုသ်'' ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ သာမဂ္ဂီဥပုသ်နေ့ ဖြစ်ထိုက်သော နေ့များကို သတ်မှတ်ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သာမဂ္ဂီဥပုသ်နေ့များမှာ - တစ်နှစ်တွင် လပြည့် ၁၂-ရက်, လကွယ် ၁၂-ရက် (= စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် ၆-ရက်၊ ပန္နရသီဥပုသ် ၁၈-ရက်) ပေါင်း ၂၄-ရက်မှ တစ်ပါးသော နေ့ရက်များ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) တစ်နှစ်ရှိ ရက်၊ စာ, ပန် ဖျက်၊ ကျန်ရက် သာမဂ္ဂီ။

မေး။ ဥပုသ်နေ့ မဟုတ်သော နေ့၌ ဥပုသ်ပြုလျှင် အပြစ်ရှိ / မရှိ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ အပြစ်ရှိပါသည်။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ တစ်နှစ်၌ ပကတိစာရိတ္တပဝါရဏာ ဘယ်နှရက်ရှိပါသနည်း ဖြေဆိုရန်၊ အဘယ် ပဝါရဏာ ရက်သည် အဘယ်ရဟန်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်ကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တစ်နှစ်၌ ပကတိစာရိတ္တပဝါရဏာသည် (၁) သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့, (၂) သီတင်း ကျွတ်လကွယ်နေ့, (၃) တန်ဆောင်ဂုန်းလပြည့်နေ့-ဟု ၃-ရက်ရှိပါသည်။

ထို ၃-ရက်လုံးသည် ပုရိမဝါကျွတ်သော ရဟန်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။ ပစ္ဆိမဝါကျွတ်သော ရဟန်းတို့ကား တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့, တစ်နေ့နှင့်သာ သက်ဆိုင်ပါ သည်။

မေး။ တစ်နှစ်၌ သာမဂ္ဂီပဝါရဏာနေ့, ဘယ်နှနေ့ရှိပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလကွယ်နေ့အတွင်း သီတင်းကျွတ်လကွယ်နေ့, တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ ၂-ရက်ကိုချန်၍ ကျန် ၂၇-ရက်ဖြစ်ပါသည်။ ထို ၂-ရက်ကိုပါ ထည့်၍ ၂၉-ရက်ဟုလည်း ဆိုကြပါသည်။

မေး။ ဝိကတိစာရိတ္တပဝါရဏာ-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အာဝါသိကရဟန်းတို့က အရေအတွက်အားဖြင့် ပိုမိုများပြားခြင်းစသော အကြောင်းတို့ကြောင့် သီတင်းကျွတ်လပြည့်, တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့တို့၏ ရှေ့ဖြစ်သော ၁၄-ရက်မြောက် နေ့တို့၌ အရေအတွက်များသော အာဝါသိကရဟန်းတို့ အလိုသို့လိုက်ကာ ပြုရသော ပဝါရဏာကို "ဝိကတိစာရိတ္တပဝါရဏာ"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ-၌ ဘိက္ခူ-အရ, ကမ္မ-အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခူ-အရ သုတ္တုဒ္ဒေသ သံဃာ့ဥပုသ်ကံအား သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော အနည်းဆုံး ၄-ပါးသော ပကတတ်ရဟန်းတို့ကို ယူရပါမည်။

ကမ္မ-အရ သုတ္တုဒ္ဒေသ သံဃာ့ဥပုသ်ကံကို ယူရပါမည်။

အမှာ။ ။ "ယာဝတိကာ-အရ ယူရမည့် အရေအတွက်သချာ်ကို ဖြေဆိုပါ"ဟု မေးလျှင် အနည်းဆုံး ၄-ပါး ဖြစ်ပါသည်-ဟု ဖြေပါ။

မေး။ အဘယ်ရဟန်းမျိုးကို အဘယ့်ကြောင့် ပကတတ်ရဟန်း-ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါရာဇိကလည်းမကျ။ ဥက္ခိတ္တကပုဂ္ဂိုလ် ၃-ယောက်လည်း မဟုတ်သော ရဟန်းစစ်ရဟန်းကောင်းကို ပင်ကိုသဘော စင်ကြယ်သော သီလရှိသောကြောင့် "ပကတတ်ရဟန်း" ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ "ပကတတ်"ဟူသော စကားလုံး၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အများနားလည်အောင် ရှင်းလင်းပြပါ။

ဖြေ။ "ပကတတ္တ"ပုဒ်မှ တ-တစ်လုံးကိုဖြုတ်, ကျန် တ-တစ်လုံး၌ အသတ်တင်၍ "ပကတတ်"ဟူသော စကားလုံး ဖြစ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ပကတတ္တ-ကို "ပကတိ + အတ္တ " ဟု ပုဒ်ခွဲ။ "ပကတိ=ပင်ကိုအတိုင်း။ အတ္တ=သဘောရှိသူ"။ "ပင်ကိုအခြေအနေမျက် သီလရှိသူ = သီလစင်ကြယ်သူ"ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

ဝစနတ္ထ - ပကတိ အတ္တာ ယဿာတိ ပကတတ္တော။

မေး။ "ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ"ဟု သာမည်ဆိုပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် "ဘိက္ခူ-အရ ပကတတ်ရဟန်းများ"ဟု သိရပါသနည်း။

ဖြေ။ သာမည်ဆိုပါသော်လည်း "ဝဇ္ဇီယာ စ ပုဂ္ဂလာ တသ္မိ နဟောန္တိ"အရ သံဃာ၏ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်မှ ကြည်ဖယ်ရသည့် ဝဇ္ဇီယပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တို့တွင် ပါရာဇိကကျသောရဟန်းနှင့် ဥက္ခိတ္တကပုဂ္ဂိုလ် ၃-ယောက်တို့ ပါဝင်နေသောကြောင့် "ဘိက္ခူ-အရ ပကတတ်ရဟန်းများ"ဟု သိရပါသည်။

မေး။ ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ-၌ ဘိက္ခူ-အရ အဘယ့်ကြောင့် အနည်းဆုံး ၄-ပါးသော ပကတတ်ရဟန်းတို့ကို ယူရပါသနည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အနည်းဆုံး လေးပါးသော ပကတတ်ရဟန်းတို့သည် တစ်သိမ်တည်း၌ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်စပ်လျက် နီးကပ်စွာတည်နေမှသာ သုတ္တုဒ္ဒေသ သံဃာ့ဥပုသ်ကံသည် ပတ္တကလ္ဟ ဖြစ်သောကြောင့် ဘိက္ခု–အရ အနည်းဆုံး လေးပါးသော ပကတတ်ရဟန်းတို့ကို ယူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃာ့ဥပုသ်ပြုရာ၌ ပကတတ်ရဟန်း မည်မျှရှိမှ ကမ္မပ္ပတ္တ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အနည်းဆုံး ပကတတ်ရဟန်း ၄–ပါးရှိမှ ကမ္မပ္ပတ္တ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ'' ၌ ကမ္မ–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သုတ္တုဒ္ဒေသ သံဃာ့ဥပုသ်ကံ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ'' ၌ ''ကမ္မပ္ပတ္တ''အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သုတ္တုဒ္ဒေသ သံဃာ့ဥပုသ်ကံအား သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော ၄–ပါး, ၄–ပါးထက် ပိုလွန်သော ရဟန်းတော်များကို ''ကမ္မပ္ပတ္တ''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ''တေ စ ခေါ် ဟတ္ထပါသံ အဝိဇဟိတ္တာ ကေသီမာယ ဌိတာ=ပကတတ်ရဟန်းတို့ သည်လည်း နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်ကို မစွန့်မူ၍ တစ်သိမ်တည်း၌ တည်နေကုန်၏'' ဟု ကခ်ိအဋ္ဌကထာဖွင့်ရာ ထိုစကားရပ်၌ သိမ်–အရ အဘယ်သိမ်ကို ယူရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ သိမ်–အရ ဗဒ္ဓသိမ်, အဗဒ္ဓသိမ် ၂–မျိုးလုံးကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဗဒ္ဓသိမ်, အဗဒ္ဓသိမ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (၁၁)လုံးသော ဝိပတ္တိသိမ်တို့ကို ကျော်လွန်၍, သုံးပါးသောသမ္ပတ္တိနှင့် ယှဉ်သော, နိမိတ်တစ်ခုနှင့် နိမိတ်တစ်ခုဆက်စပ်သော, ကမ္မဝါစာဖြင့်ဖွဲ့အပ် သမုတ်အပ်သော သိမ်သည် ''ဗဒ္ဓသိမ်'' မည်ပါသည်။

ကမ္မဝါစာဖြင့် မဖွဲ့အပ်မသမုတ်အပ်သော သိမ်သည် ''အဗဒ္ဓသိမ်'' မည်ပါသည်။

မေး။ အင်ယ်ဆုံးဗဒ္ဓသိမ်နှင့် အကြီးဆုံးဗဒ္ဓသိမ်တို့၏ ပမာဏကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အင်ယ်ဆုံး ဗဒ္ဓသိမ်သည် ရဟန်း ၂၁–ပါး ဝန်းဝိုင်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ထိုင်လောက်သောသိမ် ဖြစ်၍။ အကြီးဆုံးဗဒ္ဓသိမ်ကား ၃–ယူဇနာ ပမာဏရှိသောသိမ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဝိပတ္တိသိမ်'' ခေါ် သိမ်ပျက် (၁၁)လုံးကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အတိခုဒ္ဒိကာ = အလွန်ငယ်သောသိမ်။
၂။ အတိမဟတီ = အလွန်ကြီးသောသိမ်။
၃။ ခဏ္ဍနိမိတ္တာ = နိမိတ်ကျိုးသောသိမ်။
၄။ ဆာယာနိမိတ္တာ = အရိပ်ကို နိမိတ်ပြု၍ သမုတ်အပ်သောသိမ်။
၅။ အနိမိတ္တာ = နိမိတ်လုံးဝ မကြားဘဲ သမုတ်အပ်သောသိမ်။
၆။ ဗဟိသီမ ဌိတာ သမ္မတာ = သိမ်နိမိတ် အပြင်ဘက်၌တည်လျက် သမုတ်အပ်သောသိမ်။
၇။ နဒိယာ သမ္မတာ = မြစ်၌သမုတ်အပ်သောသိမ်။
၈။ သမုဒ္ဒေ သမ္မတာ = သမုဒ္ဒရာ၌ သမုတ်အပ်သောသိမ်။

http://www.dhammadownload.com

၉။ ဇာတသရေ သမ္ဘတာ = ဇာတသရအိုင်၌ သမုတ်အပ်သောသိမ်။
၁၀။ သီမာယ သီမံ သန္ဓိန္ဒန္တေန သမ္ဘတာ = မိမိသိမ်ဖြင့် သူတစ်ပါးတို့သိမ်ကို ရောစပ်
လျက် သမုတ်အပ်သောသိမ်။
၁၁။ သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တေန သမ္ဘတာ = မိမိသိမ်ဖြင့် သူတစ်ပါးတို့ သိမ်ကို
လွှမ်းမိုး၍ သမုတ်အပ်သောသိမ်–တို့ ဖြစ်ပါသည်။
ဤ (၁၁)မျိုးသော သိမ်တို့သည် ''ကောဒသဟိ အာကာရေဟိ သီမတော ကမ္မာနိ
ဝိပဇ္ဇန္တိ''ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ''ဝိပတ္တိသိမ်'' တို့ မည်ကြပါသည်။

(ဆောင်) ငယ်, ကြီး, ကျိုး, ရိပ်၊ အနိမိတ်၊ ဗဟိဒ် တည်သမုတ်။
အိုင်, သမုတ်, မြစ်၊ စပ်, လွှမ်းလစ်၊ ဆဲ့တစ် သိမ်ပျက်ထုတ်။
အမှာ။ ။ အစဉ်ကျအောင် ''အိုင်, သမုဒ္ဒ, မြစ်''ကို ''**မြစ်, သမုဒ္ဒ, အိုင်**''ဟု ပဋ္ဌိ
လောမအားဖြင့် ပြင်မှတ်ပါ။

မေး။ ခဏ္ဍသိမ်, မဟာသိမ်–ဟူ၍လည်း သိမ် ၂–မျိုးရှိသေးရာ ထိုသိမ် ၂–မျိုးတို့၏ အထူးကို
ရေးသားဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ကျောင်းတိုက်အတွင်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသ တစ်ထောင့်တစ်ကွက်၌သာ သမုတ်အပ်
သော သိမ်သည် ''ခဏ္ဍသိမ်''မည်၏။
ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်လုံးကို ဖြစ်စေ, နီးစပ်သော ကျောင်းတိုက်များကို ဖြစ်စေ
ခြုံ၍၌ သမုတ်အပ်သော သိမ်သည် ''မဟာသိမ်''မည်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။
(ဆောင်) တိုက်ထောင့် ခဏ္ဍ၊ တိုက်လုံးကျ၊ ဗဒ္ဓသိမ်မဟာ။ (ဝိနယသံခိပ်)

မေး။ ခဏ္ဍသိမ်နှင့် မဟာသိမ်တို့၏ ပမာဏကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ရဟန်း ၂၁–ပါးမှ အပါး ၁၀၀၀ အထိ နေနိုင်လျှင် ခဏ္ဍသိမ် ဖြစ်၏။ အပါး ၁၀၀၀
ဆန့်သည်မှ ၃–ယူဇနာအထိ ကျယ်ဝန်းလျှင် မဟာသိမ် ဖြစ်ပါသည်။
အမှာ။ ။ သိမ်နှင့်စပ်၍ အခြားသော သိမှတ်ဖွယ်များကို ကခ်ီအဌကထာစသည်တို့၌
ရှုကြပါလေ။

မေး။ သဘာဂါပတ္တိယော စ နိ ဝိဇ္ဇန္တိ–၌ ''သဘာဂအာပတ်''ဟူသည် ဘယ်လိုအာပတ်မျိုး
ဖြစ်ပါသနည်း၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ရှင်းပြပါ။
ဖြေ။ ''သဘာဂအာပတ်''ဟူသည် အာပတ်သင့်ကြောင်း ဝတ္ထုအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အာပတ်အားဖြင့်
ဖြစ်စေ တူသောအဖို့ရှိသော အာပတ်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သဘာဂအာပတ်အပြားနှင့် သဘာဂါပတ္တိယော စ နိ ဝိဇ္ဇန္တိ–၌ လိုအပ်သော သဘာဂ
အာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ သဘာဂအာပတ်အပြားကား –
(၁) ဝတ္ထုသဘာဂအာပတ်။
(၂) အာပတ္တိသဘာဂအာပတ်–တို့ ဖြစ်ပါသည်။
ဤနေရာ၌ ဝတ္ထုသဘာဂအာပတ်ကို လိုအပ်ပါသည်။

မေး။ သဘာဂအာပတ် ၂–မျိုးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အများနားလည်အောင် ရှင်လင်းဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ (၁) ညစာစားခြင်းကြောင့် ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်လုံး ဝိကာလဘောဇန ပါစိတ်အာပတ် သင့်ကြရာ၌ ထိုပါစိတ်အာပတ်များသည် ညစာစားခြင်းဟူသော အာပတ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုအားဖြင့် တူသောအဖို့ရှိသောကြောင့် ''ဝတ္ထုသဘာဂအာပတ်'' မည်၏။

(၂) ရဟန်းတစ်ပါးအား ဝိကာလဘောဇန ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။ အခြားရဟန်းတစ်ပါးအား အနတိရိတ္တဘောဇဉ်ကို စားခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။ ထိုပါစိတ်အာပတ် ၂-မျိုးသည်အာပတ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုအားဖြင့် မတူ၊ အာပတ်ချင်းသာ တူသောအဖို့ရှိသောကြောင့် ''အာပတ္တိသဘာဂအာပတ်'' မည်၏။

မေး။ ဒေသနာကြားကောင်းသော သဘာဂအာပတ်, ဒေသနာမကြားကောင်းသော သဘာဂ အာပတ်တို့ကို အကြောင်းနှင့်တကွ ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ ဒေသနာကြားကောင်းသော သဘာဂအာပတ်မှာ- အာပတ္တိသဘာဂအာပတ် ဖြစ်ပါ သည်။ အကြောင်းကား-အာပတ်သင့်ကြောင်း ဝတ္ထုချင်း မတူသောကြောင့်တည်း။

ဒေသနာမကြားကောင်းသော သဘာဂအာပတ်မှာ- ဝတ္ထုသဘာဂအာပတ် ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းကား-အာပတ်သင့်ကြောင်း ဝတ္ထုချင်း တူနေသောကြောင့်တည်း။

မေး။ ''ဝတ္ထုသဘာဂအာပတ်ကို ဒေသနာမကြားကောင်း''ဟု ဆိုရာ ကြားလျှင် မည်သည့် အပြစ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဝတ္ထုသဘာဂအာပတ်ကို ဒေသနာကြားလျှင် ဒေသနာကြားသောရဟန်းအား ''ဒေသနာ ပစ္စယ ဒုက္ကဋ်အာပတ်'' ထပ်သင့်၍ ဒေသနာခံသောရဟန်းအားလည်း ''ဒေသနာ ပဋိဂ္ဂါဟကပစ္စယ ဒုက္ကဋ်အာပတ်'' ထပ်သင့်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ထို နောက်ထပ်သင့်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်များသည် အာပတ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုချင်း မတူသော နာနာဝတ္ထုကအာပတ်များဖြစ်၍ ထိုရဟန်း ၂-ပါးတို့ အချင်းချင်း ဒေသနာကြားကောင်းပါတော့သည်။ ဒေသနာကြား၍ အာပတ်ကင်းစင်သွား သော ထိုရဟန်း ၂-ပါးတို့အထံ၌ သဘာဂအာပတ်ရှိသော အခြားရဟန်းများက ဒေသနာ ကြားရပါမည်။

မေး။ ''သဗ္ဗော သံဃော ဝိကာလဘောဇနာဒိနာ သဘာဂဝတ္ထုနာ လဟုကာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ''ဟု ကခ်ီအဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ဆိုထားသောကြောင့် သဘာဂါပတ္တိ-အရ လဟုကအာပတ် ကိုသာ ယူရမည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယင်းအဋ္ဌကထာ၌ လဟုကာပတ္တိ-ဟု ဆိုထားခြင်းမှာ ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် ဆိုထား ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သဘာဂဝတ္ထုကြောင့် သင့်ရောက်သော ဂရုက သံဃာဒိသိသ် အာပတ်ကိုလည်း သဘာဂါပတ္တိ-အရ ယူရပါမည်။

မေး။ သဘာဂအာပတ်ရှိပါလျက် ဥပုသ်ပြုကြလျှင် မည်သည့်အပြစ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သံဃာအားလုံး ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ကြပါသည်။

မေး။ သဘာဂအာပတ်မရှိခြင်းကို အဘယ့်ကြောင့် ပတ္တကလ္လအဂါတစ်ပါးအဖြစ် ရေတွက်ရပါ သနည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ သဘာဝအာပတ်ရှိနေခဲ့လျှင် သံဃာ၏ ဥပုသ်ကံသည် ပတ္တကလ္ဍ မဖြစ်သောကြောင့် သဘာဝအာပတ် မရှိခြင်းကို ပတ္တကလ္ဍအင်္ဂါတစ်ပါးအဖြစ် ရေတွက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''အာပတ္တိယော စ နု ဝိဇ္ဇန္တိ''ဟု သာမန်မဟောဘဲ ''သဘာဝါပတ္တိယော စ နု ဝိဇ္ဇန္တိ'' ဟု ဝိသေသအားဖြင့် ဟောတော်မူရခြင်း အကြောင်းကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ''အာပတ္တိယော စ နု ဝိဇ္ဇန္တိ ''ဟု သာမန်ဆိုလျှင် သဘာဝအာပတ်, ဝိသဘာဝအာပတ် ၂–မျိုးလုံးနှင့် ဆက်ဆံနေပါသည်။ ဤအရာ၌ သဘာဝအာပတ် မရှိခြင်းကိုသာ ပတ္တကလ္ဍ အင်္ဂါအဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ''သဘာဝါပတ္တိယော စ နု ဝိဇ္ဇန္တိ''ဟု ဝိသေသအားဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝိသဘာဝအာပတ်ရှိနေသောပုဂ္ဂိုလ်များ ဥပုသ်ပြုကြလျှင် ထိုသံဃာ့ဥပုသ်ကံသည် ပတ္တကလ္ဍဖြစ်/ မဖြစ် စိစစ်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝိသဘာဝအာပတ်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးတို့၏ အာပတ်သာဖြစ်၍ သံဃာ၏ အာပတ် မဟုတ်ပါ။ ဥပုသ်ကံကား သံဃာ့ဥပုသ်ကံ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သဘာဝအာပတ် မရှိလျှင် ဝိသဘာဝအာပတ်ရှိနေသော ပုဂ္ဂိုလ်များပြုသော သံဃာ့ဥပုသ်ကံသည် ပတ္တကလ္ဍ ဖြစ်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဝဇ္ဇနီယာ စ ပုဂ္ဂလာ တသ္မိံ နု ဟောန္တိ'' ၌ ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက် (၂၁–ယောက်)ကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။

၁။	ဂဟဋ္ဌ	=	လူ။
၂။	ဘိက္ခုနီ	=	ရဟန်းမိန်းမ။
၃။	သိက္ခမာန	=	သိက္ခမာန်။
၄။	သာမဏေရ	=	သာမဏေယောကျား။
၅။	သာမဏေရီ	=	သာမဏေ မိန်းမ။
၆။	သိက္ခာပစ္စက္ခာတ	=	သိက္ခာချပြီးသူ။
၇။	အန္တိမဝတ္ထုအဇ္ဈာပန္နက	=	ပါရာဇိက ကျပြီးသူ။
၈။	အာပတ္တိယာ အဒဿနေန ဥက္ခိတ္တက	=	အာပတ်ကို မရှုခြင်းကြောင့် သံဃာက နှင်ထုတ်အပ်သူ။
၉။	အာပတ္တိယာ အပ္ပဋိကမ္မေ ဥက္ခိတ္တက	=	အာပတ်ကို မကုစားခြင်းကြောင့် သံဃာက နှင်ထုတ်အပ်သူ။
၁၀။	ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ ဥက္ခိတ္တက	=	ယုတ်မာသောအယူကို မစွန့်ခြင်းကြောင့် သံဃာက နှင်ထုတ်အပ်သူ။
၁၁။	ပဏ္ဍက	=	ပဏ္ဍုက်။
၁၂။	ထေယျသံဝါသက	=	အသွင်,အပေါင်းအဖော် နိုးသောအားဖြင့် ပေါင်းသင်းနေထိုင်သူ။
၁၃။	တိတ္ထိယပက္ကန္တက	=	တိတ္ထိဘောင်သို့ ကူးပြောင်းသွားသူ။
၁၄။	တိရစ္ဆာနဂတ	=	ဂျွန်, နဂါး, နတ် သိကြားစသော တိရစ္ဆာန်။
၁၅။	မာတုဃာတက	=	အမိရင်းကို သတ်သူ။

http://www.dhammadownload.com

၁၆။ ပိတုဃာတက = အဖရင်းကို သတ်သူ။
၁၇။ အရဟန္တဃာတက = ရဟန္တာကို သတ်သူ။
၁၈။ ဘိက္ခုနီဒူသက = ဘိက္ခုနီမကို ဖျက်ဆီးသူ။
၁၉။ သံဃဘေဒက = သံဃာကို သင်းခွဲသောရဟန်း။
၂၀။ လောဟိတုပ္ပါဒက = ဘုရားရှင်၌ သွေးစိမ်းတည်အောင်ပြုသူ။
၂၁။ ဥဘတောဗျဉ္ဇနက = ဥဘတောဗျည်း–တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) လူ, နီ, သိက်, သာ, သာ, သိက္ခာ, ပါရာ, ဥက္ခိတ်တည်း။
ပဏ်, ထေ, ပက်, ဌာန်, ပဏ္ဍာနန်, ဒူသံ ဥဘောဗျည်း။
ဝဇ္ဇနီယ, ပုဂ္ဂလ, ဇကေဝိသတည်း။
ဟတ္ထပါသ်မှ, ကြဉ်ဖယ်ရ, 'ဝဇ္ဇနီယ' ခေါ်သတည်း။
ဖစ္ခန် , မရ, မကုတုံ(ဗြား, သရုပ်ကြား, သုံးပါး ဥက္ခိတ်တည်း။

ပဏ္ဍာနန် – မာ, ပိ, အရဟံ, လောဟိတ, ဘေဒ, နန္ဒရိ။

မေး။ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ''ဥက္ခိတ္တကပုဂ္ဂိုလ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ အာပတ်သင့်လျက် အာပတ်ကို မရှုခြင်း, သင့်ရောက်သော အာပတ်ကို မကုစားခြင်း, မိစ္ဆာအယူကို မစွန့်ခြင်း–ဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့် သံဃာက ဥတ္တိစတုတ္ထ ကမ္မဝါစာဖြင့် နှင်ထုတ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ''ဥက္ခိတ္တကပုဂ္ဂိုလ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ''ပဏ္ဍာက်''ဟူသည် ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုရ။ ဤ၌ ပဏ္ဍာက်–အရ ယူရမည့် ပဏ္ဍာက်တို့ကိုလည်း မုချ, ဥပစာအားဖြင့် ခွဲခြားကောက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ''ပဏ္ဍာက်''ဟူသည် ''ပဌတိ လိင်္ဂံကလဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ ပဏ္ဍကော''ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ လိင်ချို့တဲ့သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။
ဤ၌ ပဏ္ဍာက်–အရ ပဋိသန္ဓေနေစဉ်ကပင် ကျတ္ထိလိင်, ပုလ္လိင်ဟူသော လိင် ၂–မျိုး ပါမလာသော နပုံသကပဏ္ဍာက်ကို မုချအားဖြင့် ယူရပါမည်။ အာသိတ္တကစသော ပဏ္ဍာက် ၄–မျိုးတို့ကိုကား သဒိသူပစာအားဖြင့် ယူရပါမည်။

မေး။ ပဏ္ဍာက် ၅–မျိုးကို ဖော်ပြ၍ (က) ဝဇ္ဇနီယ အမြဲဖြစ်သောပဏ္ဍာက် (ခ)ဝဇ္ဇနီယ လုံးဝ မဖြစ်သောပဏ္ဍာက် (ဂ) ဝဇ္ဇနီယ ဖြစ်တစ်လှည့် မဖြစ်တစ်လှည့် ပဏ္ဍာက်တို့ကို ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ပဏ္ဍာက် ၅–မျိုးကား– ၁။ အာသိတ္တကပဏ္ဍာက် ၂။ ဥသူယပဏ္ဍာက်
၃။ ဩပက္ကမိကပဏ္ဍာက် ၄။ နပုံသကပဏ္ဍာက် ၅။ ပက္ခပဏ္ဍာက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။
(က) ဩပက္ကမိကပဏ္ဍာက်, နပုံသကပဏ္ဍာက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။
(ခ) အာသိတ္တကပဏ္ဍာက်, ဥသူယပဏ္ဍာက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။
(ဂ) ပက္ခပဏ္ဍာက် ဖြစ်ပါသည်။ (ကိလေသာ ပူလောင်သောပက္ခ၌ တည်သော ပက္ခ ပဏ္ဍာက်သည် ဝဇ္ဇနီယဖြစ်၍, ကိလေသာ မပူလောင်သောပက္ခ၌ တည်သော ပက္ခ ပဏ္ဍာက်ကား ဝဇ္ဇနီယ မဖြစ်ပါ)။

အမှာ။ ။ ထေယျသံဝါသကစသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပဋ္ဌမပါရာဇိကအခန်း၌ ကြည့်ပါ။

မေး။ ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တွင် ပါဝင်သော တဲရဏ္ဍာန်အရကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ရဟန်းအဖြစ်ကို ပယ်မြစ်ထားသည့် လူယောင်ဖန်ဆင်းနိုင်သော ဂဠုန်, နဂါး, နတ်, သိကြား တို့ကို ယူရပါမည်။ မြင်း, နွား, ခွေး–စသော တိရစ္ဆာန်များကို မယူရပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ထိုဂဠုန်, နဂါးစသည်တို့ကို လူယောင်ဆောင်နေခိုက်ကိုသာ ယူသင့်သည်။ တန်ခိုးဂုဏ်ဒွိပါဒ်ဖြင့် အနီးအပါးမှာ မမြင်သာအောင် နေခိုက် မယူထိုက်။

ခွေး, နွားစသော တိရစ္ဆာန်တို့သည် ဟတ္ထပါသ်အတွင်းသို့ ရောက်နေကြသော်လည်း သံဃာ့ကံကို မနှောင့်ယှက်နိုင်သောကြောင့် ဝဇ္ဇနီယ မဖြစ်–ဟု မှတ်ပါ။

(ဆောင်) – ရဟန်းအဖြစ်၊ တားမြစ်ထားတုံ၊ ဂဠုန်, နဂါး၊
နတ်, သိကြား၊ မှတ်သား တိရစ္ဆာန်။
– ဝဇ္ဇနီယ၊ ပုဂ္ဂလ၊ မည်ရ မြင်ကန်။

မေး။ ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တို့တွင် တိတ္ထိတို့ မပါဝင်သောကြောင့် ၎င်းတို့ကို မကြည်ဘဲ ဥပုသ်ပြုကောင်းသည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ တိတ္ထိတို့ကို လူအနက်ဟော ''ဂဟဋ္ဌ'' သဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းယူအပ်သောကြောင့် (လူတို့၌ ထည့်သွင်းရေတွက်အပ်သောကြောင့်) ၎င်းတို့ကို မကြည်ဘဲ ဥပုသ် မပြုကောင်းပါ။

မေး။ ''ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တို့ကို ကြည်ဖယ်ရမည်''ဟုဆိုရာ မည်သို့ ကြည်ဖယ်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ကံပြုသော သံဃာ၏ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်မှ အပပြုသောအားဖြင့် ကြည်ဖယ်ရပါမည်။

မေး။ လူအစရှိသော ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တို့ကို အဘယ့်ကြောင့် သံဃာ၏ နှစ်တောင့်ထွာဟတ္ထပါသ်မှ ကြည်ဖယ်ရပါသနည်း။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရှိနေလျှင် ကံပျက်ခြင်းကြောင့် ကြည်ဖယ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသလော။

ဖြေ။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရှိနေလျှင် ကံပျက်သောကြောင့် ကြည်ဖယ်ရခြင်း မဟုတ်ပါ။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မကြည်ဘဲ ဥပုသ်ပြုလျှင် အာပတ်သင့်သောကြောင့် ကြည်ဖယ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ လူအစရှိသော ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တို့ သံဃာ၏ နှစ်တောင့်ထွာဟတ္ထပါသ်အတွင်း၌ ရှိနေမှန်းသိပါလျက် ကံပြုလျှင် ကံမပျက်ကြောင်း သတိပြုပါ။

မေး။ ''ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မကြည်ဖယ်ဘဲ ဥပုသ်ပြုလျှင် အာပတ်သင့်သည်''ဟု ဆိုရာ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မကြည်လျှင် မည်သည့်အာပတ်သင့်ပါသနည်း ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တို့တွင် ဥက္ခိတ္တကပုဂ္ဂိုလ် ၃–ယောက်တို့ကို မကြည်လျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၍ ကြွင်းသောပုဂ္ဂိုလ် ၁၈–ယောက်တို့ကို မကြည်လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

(ဆောင်) ဥက္ခိတ်မကြည်၊ ပါစိတ်ပင်၊ ကြွင်းလျှင် ဒုက္ကဋ်။

မေး။ ''ပုဗ္ဗကရဏာပုဗ္ဗကိစ္စာနိ သမာပေတွာ (ပ) အာရာဓေနံ ဂဏောမ''ဟူသော စကားရပ်သည် မည်သည့်စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါတိမောက်ပြမည့်ရဟန်း၏ ပါတိမောက်ပြဖို့ရန် ဝန်ခံမှုပြုသော ပဋိညာဉ် အချီစကားရပ်

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပုဗ္ဗကရဏ ပုဗ္ဗကိစ္စာနိ သမာပေတွာ (ပ) အာရာဓနံ ကရောမ – ဟူသော စကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေပြပါ။

ဖြေ။ ''ပုဗ္ဗကရဏ ၄–ပါး, ပုဗ္ဗကိစ္စ ၅–ပါးတို့ကို ပြီးစေပြီး၍ ဒေသနာပြောကြားပြီးသော သမဂ္ဂသံဃာ၏ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြပါတော့မည်'' ဟု ဆိုလိုပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတုံ အာရာဓနံ ကရောမ''ဟု ဆိုရာ၌ အဘယ်ပြုဖွယ်ကိစ္စတို့ကို ပြီးပြီးရွက်ပြီးမှ အဘယ်သူ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ (က) သမာဒပေတွာ (ခ) သမာပေတွာ–ဟု ပါ၌ ၂–မျိုးရှိရာ ထိုပါ၌တို့နှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ရှေးစာအုပ်တို့၌ ''သမာဒပေတွာ''ဟု ရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုပါ၌၌ ''သံ–အာပုဗ္ဗ ဒါဓာတ် + ဏာပေပစ္စည်း တွာပစ္စည်း'' ဖြစ်၍ ''ကောင်းစွာယူစေ၍=ဆောက်တည်စေ၍''ဟု အနက်ထွက်ပါသည်။ ထိုအနက်သည် ဤနေရာ၌ မလျော်သောကြောင့် ဆရာမြတ်တို့က ''သမာပေတွာ''ဟု ပြင်ဆင်ပို့ချတော်မူခဲ့ကြပါသည်။ ယခု ဆဌမ ပါတိမောက်စာအုပ်တို့၌ ထိုအတိုင်းပင် ရှိနေပါပြီ။ ထိုပါ၌၌ ''သံပုဗ္ဗ အပဓာတ်+ဏာပစ္စည်း တွာပစ္စည်း''ဖြစ်၍ ''ပြီးစေပြီး၍''ဟု အနက်ထွက်ပါသည်။ ထိုအနက်သည်သာ ဤနေရာနှင့် သင့်လျော်သောကြောင့် ထိုအနက်ဟော ''သမာပေတွာ''ပါ၌ကို အတည်ပြုတော်မူကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ဤပုဗ္ဗကရဏပုဗ္ဗကိစ္စာနိ သမာပေတွာ–စသော စကားရပ်သည် ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာကြီးတို့၌လာသော စကားရပ် မဟုတ်၊ မူလသိက္ခာ၌သာ လာသော စကားရပ်ဖြစ်ကြောင်း သိပါ။

မေး။ ဒေသိတာပတ္တိကသ–၌ ဒေသိတာပတ္တိ + ဒေသိတာပတ္တိက အရတို့ကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဒေသိတာပတ္တိ–အရ ဒေသနာပြောကြားအပ်ပြီးသော လဟုကအာပတ် ၅–ဖုံးကို ရပါသည်။ အာဝိကရဏပြုအပ်ပြီးသော သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကိုလည်း ယူသင့်ကြောင်း ဆရာမြတ်တို့ မိန့်ဆိုတော်မူကြပါသည်။

ဒေသိတာပတ္တိက–အရ ဒေသနာပြောကြားအပ်ပြီးသောအာပတ်ရှိသော(အာပတ်ကို ဒေသနာပြောကြားပြီးသော) သမဂ္ဂသံဃာကို ရပါသည်။

မေး။ သမဂ္ဂသ ဘိက္ခုသံဃသ–အရ ''သမဂ္ဂ ဘိက္ခုသံဃာ'' ဟူသည် အဘယ်သံဃာမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ကိုယ်ရော, စိတ်ပါ နှစ်ဖြာညီမျှ အတူတကွ ဖြစ်နေကြသော ရဟန်းသံဃာကို ''သမဂ္ဂ ဘိက္ခုသံဃာ'' ဟု ဆိုရပါသည်။ (ကခ၊ ၄။)

ဘာသာဋီကာဆရာတော်ကား ''သမံ ဂယှတေတိ သမဂ္ဂေါ'' ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ''အလုံးစုံ အကုန်အစင် ယူအပ်သော (အကုန်အစင် ပါဝင်သော)သံဃာသည် သမဂ္ဂ မည်၏'' ဟု ရေးတော်မူပါသည်။

မေး။ သမဂ္ဂသ ဘိက္ခုသံဃသ–နှင့်စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သော သာမဂ္ဂီ ၂–မျိုးကို အဓိပ္ပါယ်

http://www.dhammadownload.com

နှင့်တကွ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (၁) သိမ်အတွင်းဝယ် အချင်းချင်း နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်အတွင်း၌ တည်ရှိနေခြင်းသည် ''ကာယသာမဂ္ဂီ'' မည်ပါသည်။

(၂) ပြုအပ်သောကံကို မတားမြစ်ဘဲ စိတ်အားဖြင့် သဘောတူခြင်းသည် ''စိတ္တသာမဂ္ဂီ'' မည်ပါသည်။

မေး။ အနုမတိယာ–၌ ''အနုမတိ''ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ''အနုမတိ''ဟူသည် အညီအညွှတ်ဖြစ်သော ရဟန်းသံဃာ၏ ခွင့်ပြုချက် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတုံ အာရာဓနံ ကရောမ''ကို အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ – ပါတိမောက္ခံ၊ ပါတိမောက်ကို။ ဥဒ္ဒိသိတုံ၊ ပြခြင်းငှါ။ အာရာဓနံ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရောမ၊ ပြုကုန်အံ့။ (ဆရာတော် ဦးဗုဓ)

– ပါတိမောက္ခံ၊ ပါတိမောက်ကို။ ဥဒ္ဒိသိတုံ၊ ရွတ်ပြခြင်းငှါ။ အာရာဓနံ၊ နှစ်သက်စေခြင်းကို။ ကရောမ၊ ပြုပါကုန်တော့အံ့။ (ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ။ အာပုဗ္ဗ ရာဓဓာတ် တောသန အနက်ဟော။)

– ပါတိမောက္ခံ၊ ကို။ ဥဒ္ဒိသိတုံ၊ ရွတ်ပြခြင်းငှါ။ ဝါ။ ရွတ်ပြခြင်းကို။ အာရာဓနံ၊ ပြီးစေခြင်းကို။ ကရောမ၊ ပြုပါကုန်တော့အံ့။ (မိမိအကြံ။ အာပုဗ္ဗ ရာဓဓာတ် သာဓန အနက်ဟော)။

သာဓကာ။ ။ **အာရာဓန** (နဿ)၊ အာ+ရာဓ–ယု၊ ပါကေ, သာဓနေ, ပူဇနေ, တောသနေ, ပတ္တိယံ စ။ (ထောမနိမိအဘိဓာန်)။ ဤအဘိဓာန်အရ အာရာဓန–ပုဒ်က ပြီးစေခြင်းအနက်ကို ဟောနိုင်ကြောင်း သိပါ။

မေး။ ''ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတုံ အာရာဓနံ ကရောမ''ဟူသောစကား၏ ဆိုလိုရင်း အဖြောင့် အဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘာသာဋီကာဆရာတော်က ''ပါတိမောက်ပြသောအားဖြင့် ဤသံဃာတော်ကို နှစ်သက်အောင်ပြုပါအုံ့''ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ကြောင်း ရေးပါသည်။ '' ပါတိမောက်ရွတ်ပြမှု ပြီးစီးအောင် ပြုပါတော့မည်''ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါသည်။

မေး။ '' သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော''မှစ၍ ''တတ္ထ သဗ္ဗေဟေव ။ပ။ သိက္ခိတဗ္ဗံ''တိုင်အောင် စကားရပ်သည် အဘယ်စကားရပ်ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘိက္ခုပါတိမောက် (ရဟန်းယောက်ျားများ၏ ပါတိမောက်)စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

နိဒါန်းအခန်း

မေး။ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော–မှစ၍ ''ဥဒ္ဒိဋ္ဌं ခေါ အာယသ္မန္တော ။ပ။ ဇဝမေတံ ဓာရယာမိ''ဟူသော စကားရပ်သည် မည်သည့်စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘိက္ခုပါတိမောက်၏ နိဒါန်းစကားရပ် (နိဒါန်းအခန်း) ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော ။ ပ ။ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ''ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ်စကားရစ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါတိမောက် ရွတ်ပြမည့် (ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသက)ရဟန်း ရှေးဦးစွာရွတ်ဆိုရသော ဥတ်ပါဠိ ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ဥတ္တိဋ္ဌပန စကားရပ်''ဟု မှတ်သားခဲ့ပါ။

မေး။ ပါတိမောက်ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်ပြထားသည့် သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော-စသော ဥတ်ပါဠိသည် ပန္နရသီဥပုသ်နေ့အတွက်ဖြစ်ရာ စာတုဒ္ဒသီ, သာမဂ္ဂီ ဥပုသ်နေ့များ ဖြစ်မူ မည်သို့ပြင်ဆင်ရွတ်ဆိုရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်နေ့ ဖြစ်မူ - ''အဇ္ဇုပေါသထော ပန္နရသော'' အစား '' အဇ္ဇုပေါသထော စာတုဒ္ဒသော''ဟု ပြင်ဆင်ရွတ်ဆိုရပါမည်။
သာမဂ္ဂီဥပုသ်နေ့ ဖြစ်မူ - ''အဇ္ဇုပေါသထော သာမဂ္ဂီ''ဟု ပြင်ဆင် ရွတ်ဆိုရပါမည်။

မေး။ ပါတိမောက်ပါဠိတော်လာ ဥတ်သည် သီတင်းငယ်ဖြစ်သော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသက ရဟန်း၏ ဥတ်ဖြစ်ရာ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကရဟန်းက သီတင်းကြီးဖြစ်လျှင် မည်သို့ရွတ်ဆိုရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသက ရဟန်းက သီတင်းကြီးဖြစ်လျှင် ''ဘန္တေ''နေရာ၌ ''အာဝုသော'' ''ဟု ပြောင်းလဲ၍ ရွတ်ဆိုရပါမည်။

မေး။ ''ဥတ်''ဟူသော စကားလုံး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ဥတ်''ဟူသောစကားလုံးမှာ ''ဥတ္တိ''ဟူသောပါဠိမှ တိ-ကို ဖြုတ်၍ ရှေ့တ-ပေါ်၌ အသတ်တင်ကာ သုံးနှုန်းလာသော ပါဠိသက် စကားလုံး ဖြစ်ပါသည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ- ''သံဃာကို သိစေကြောင်းစကားရပ်''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ဥတ္တိ-ပုဒ် ရုပ်ပြီးပုံ။ ။ ဥတ္တိ-၌ ''ဥာဓေတ် + ကာရိုက် ဏာပေပစ္စည်း တိပစ္စည်း'' ဖြစ်သည်။ ဏာပေ-ပစ္စည်းကို ချေ။ တ-ကို ဒ္ဒေးဘော်ပြု၊ ရှေ့ အာ-ကိုလည်း အ-ရဿပြု၍ ''ဥတ္တိ''ဟု ပြီးပါသည်။

မေး။ ''သံဃာကို သိစေကြောင်း စကားရပ်ကို ဥတ်-ခေါ်သည်''ဆိုရာ၌ အဘယ်အရာကို သိစေပါသနည်း။

ဖြေ။ ယခုပြုတော့မည့် ပါတိမောက်ပြခြင်း ကိစ္စကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းကိစ္စ ပြုချိန်တန်ပြီဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း သိစေပါသည်။

မေး။ ပါတိမောက် ပါဠိတော်လာ ဥတ်ပါဠိကို အဓိပ္ပါယ်ပေါ်လွင်အောင် မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အရှင်ဘုရားတို့ - သံဃာတော်သည် တပည့်တော်၏ စကားကို နားဆင်တော်မူပါ။ ယနေ့ ပန္နရသီဥပုသ်နေ့ ဖြစ်ပါသည်။ သံဃာတော်၏ ဥပုသ်ကံသည် သင့်လျော်သော အခါရှိပါလျှင် သံဃာတော်သည် ဥပုသ်ပြုချိန်တန်ပြီ၊ ပါတိမောက်ပြချိန် တန်ပါပြီ။

မေး။ ''သံဃော ဥပေါသထံ ကရောယျ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ''ပါဠိတို့ကို ယျ-ဝိဘတ်တို့၏ အနက်အားလျော်စွာ ယောဇနာပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ သံယော၊ သံယာသည်။ ဥပေါသထံ၊ ဥပုသ်ကို။ ကရေယျ။ ပြုရာပါ၏။ ဝါ၊ ပြုချိန်တန်ပါပြီ။ ပါတိမောက္ခံ၊ ပါတိမောက်ကို။ ဥဒ္ဒိသေယျ။ ရွတ်ပြရာပါ၏။ ဝါ၊ ရွတ်ပြချိန်တန်ပါပြီ။

မှတ်ရန်။ ။ ယျေ-ဝိဘတ်တို့သည် "ဝိဒိ (စိမ်ခြင်း)" အနက်ဟောဟု ဝိမတိဋ္ဌီကာ၌ ဖွင့်ပါသည်။ မောဂ္ဂလ္လာန်ဋီကား ဝိဓိသဘောသက်သော "ပတ္တကာလ"အနက်ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ "ဥပုသ်ပြုခြင်း"ဟူသည် အဘယ်နည်း သာဓကဖြင့် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ "ဥပုသ်ပြုခြင်း"ဟူသည် ပါတိမောက် ရွတ်ပြခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။
သာဓကကား - "သံယော ဥပေါသထံ ကရေယျ။ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ" ဖြစ်ပါသည်။
ဥပေါသထံ ကရေယျ-ကိုပင် "ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ"ဟု ထပ်ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သည်-ဟု မှတ်ပါ။

(ဆောင်) ပါတိမောက်စု၊ ရွတ်ပြမှု၊ "ဥပုသ်ပြု"ဟု ခေါ်။

မေး။ "သံယော ဥပေါသထံ ကရေယျ"ဟု ဆိုလျှင် လိုအပ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ် ပြီးနိုင်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် "ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ"ဟု ထပ်မံ၍ မိန့်တော်မူပြန်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဥပေါသထံ ကရေယျ-အရ "ဥပုသ်ပြုခြင်း"ဟူသည် ပါတိမောက်ရွတ်ပြခြင်းပင်တည်း-ဟု သိစေလိုသောကြောင့် "ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ"ဟု ထပ်မံ၍ မိန့်တော်မူရပြန်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါတိမောက် ရွတ်ပြရန် ခွင့်ပြုရာ တိုင်းပြည်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါတိမောက် ရွတ်ပြရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သံယာ့ထေရ် (မထေရ်ကြီး)၊
၂။ မထေရ်ကြီးက တိုက်တွန်းအပ်သည့် ဗျတ္တ ပဋိဗလဖြစ်သော သီတင်းငယ်တို့ - ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "ပါတိမောက် ရွတ်ပြမှု"ကို အဘယ်ကြောင့် "ဥပုသ်ပြု"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ "ဥပေတေဟိ ဝသိယတီတိ ဥပေါသထော"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ စင်ကြယ်သော သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သီတင်းသုံးဘော်တို့သည် ရွတ်ဆိုခြင်း, ကြားနာခြင်းအားဖြင့် ကျင့်သုံးအပ်သောကြောင့် ပါတိမောက်ရွတ်ပြမှုကို "ဥပုသ်ပြု"ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ဖြူစင်သီလ၊ ပြည့်စုံကြသည့်၊ သမဂ္ဂအားလုံး၊ ထေရ်ရှင်ဘုန်းတို့၊
ကျင့်သုံးအပ်သည့်၊ ဗျုပ္ပတ္တိကြောင့်၊ ပါတိမောက်စု၊ ရွတ်ပြမှုလျှင်၊
ဥပုသ်ပင်၊ မြတ်ရှင် မိန့်တော်မူ။ (ဘာသာဋီကာ)

မေး။ "သု ဘာတု မေ ဘန္တေ သံယော" ၌ သံယာအပြားကို ဖော်ပြ၍ ဤ၌ အလိုရှိအပ်သော သံယာကိုလည်း ညွှန်ပြပါ။

ဖြေ။ သံယာသည် -
၁။ ဒက္ခိဏေယျသံယာ၊
၂။ သမ္မုတိသံယာ - ဟူ၍ ၂-မျိုးပြားပါသည်။
ထိုတွင် ဤ၌ သမ္မုတိသံယာကိုသာ အလိုရှိအပ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ကံနှင့်စပ်၍ (ကံအားလျော်စွာ) ကွဲပြားသော သံဃာအပြားကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သမ္မုတိသံဃာသည် ကံနှင့်စပ်၍ --

၁။ စတုဝဂ္ဂသံဃာ။ ၂။ ပဉ္စဝဂ္ဂသံဃာ။
၃။ ဒသဝဂ္ဂသံဃာ။ ၄။ ဝီသတိဝဂ္ဂသံဃာ။
၅။ အတိရေက ဝီသတိဝဂ္ဂသံဃာ - ဟူ၍ ၅-ပါး၊ အပြားရှိပါသည်။

မေး။ ကံနှင့်စပ်၍ ပြားသည့် စတုဝဂ္ဂ-စသော သံဃာတို့ ပြုအပ်သောကံများကို အသီးသီး ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ စတုဝဂ္ဂသံဃာသည် ဥပသမ္ပဒါကံ, ပဝါရဏာကံ, အဗ္ဘာနကံ-တို့ကို ချန်ထား၍ ကျန်သံဃာ့ကံ အားလုံးကို ပြုနိုင်ပါသည်။

ပဉ္စဝဂ္ဂသံဃာသည် မဇ္ဈိမဇနပုဒ်တို့၌ ခွင့်ပြုအပ်သော ဥပသမ္ပဒါကံ, အဗ္ဘာနကံ-တို့ကို ချန်ထား၍ ကျန်သံဃာကံ အားလုံးကို ပြုနိုင်ပါသည်။

ဒသဝဂ္ဂသံဃာသည် အဗ္ဘာနကံ တစ်ခုမျှကို ချန်ထား၍ ကျန်သံဃာ့ကံအားလုံးကို ပြုနိုင်ပါသည်။

ဝီသတိဝဂ္ဂသံဃာနှင့် အတိရေက ဝီသတိဝဂ္ဂသံဃာတို့သည် သံဃာ့ကံအားလုံးကိုပင် ပြုနိုင်ကြပါသည်။ မပြုနိုင်သော သံဃာ့ကံဟူ၍ မရှိပါ။

(ဆောင်) ဥပ, ပဝါ၊ အဗ္ဘာနကံ၊ သုံးခုချန်၊ ပြုရန် စတုဝဂ်။
မဇ္ဈိ ဥပ၊ အဗ္ဘာနကံ၊ နှစ်ခုချန်၊ ပြုရန် ပဉ္စဝဂ်။
အဗ္ဘာနကံ၊ တစ်ခုချန်၊ ပြုရန် ဒသဝဂ်။
မကြွင်းမကျန်၊ ကံသဗ္ဗံ၊ ပြုရန် ဝီသတိဝဂ်။
ဝဂ်ဝီသတိ၊ နည်းတူသိ၊ အတိရေကဝဂ်။

မေး။ အဖွဲ့ပေါ်သထော ပန္နရသော-၌ ဥပေါသထော-ပါ၌ဖြင့် ပယ်မြစ်အပ်သော အရာ, ပန္နရသော-ပါ၌ဖြင့် ပယ်မြစ်အပ်သော ဥပုသ်နေ့များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အဖွဲ့ပေါ်သထော-၌ "ဥပေါသထော" ဟူသောပါ၌ဖြင့် ဥပုသ်နေ့မဟုတ်သော နေ့ကို ပယ်မြစ်ပါသည်။

"ပန္နရသော"ဟူသောပါ၌ဖြင့် ပန္နရသီဥပုသ်မှ တစ်ပါးသော စာတုဒ္ဒသီ, သာမဂ္ဂီဥပုသ်နေ့တို့ကို ပယ်မြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယျ-ပါ၌ဖြင့် ပယ်မြစ်အပ်သောဥပုသ်, ယူအပ်သောဥပုသ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယျ-ပါ၌ဖြင့် ကာရကပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်ပြားသော ဥပုသ်သုံးမျိုးတွင် ဂဏဥပုသ်, ပုဂ္ဂလဥပုသ်တို့ကို ပယ်မြစ်၍ သံဃဥပုသ်ကို ပြပါသည်။

မေး။ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ-ပါ၌ဖြင့် ပယ်မြစ်အပ်သော ဥပုသ်, ယူအပ်သော ဥပုသ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ-ပါ၌ဖြင့် ကာတဗ္ဗာကာရ၏ အစွမ်းဖြင့် ပြားသော ဥပုသ်သုံးမျိုးတို့တွင် ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်, အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်တို့ကို ပယ်မြစ်၍ သုတ္တုဒ္ဒေသဥပုသ်ကို ပြပါသည်။

မေး။ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ-၌ ပါတိမောက်အပြားကို အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ရေးပြ၍ ဤ၌

http://www.dhammadownload.com

အလိုရှိအပ်သော ပါတိမောက်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ-ဌ ပါတိမောက်သည် -

၁။ သြဝါဒပါတိမောက်။

၂။ အာဏာပါတိမောက် - ဟု (၂)ပါး ပြားပါသည်။

ထိုတွင် -ခန္ဓိ ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ ။ ပ ။

- သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ ။ ပ ။

- အနူပဝါဒေါ အနူပဃာတော-အစရှိသောနည်းဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော (၃)ဂါထာတို့သည် '' သြဝါဒပါတိမောက် '' မည်၏။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော-အစရှိသောနည်းဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ပါတိမောက်သည် ''အာဏာပါတိမောက်'' မည်၏။

ဤ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ-ပါဌ်၌ အာဏာပါတိမောက်ကိုသာ အလိုရှိအပ်ပါသည်။

မေး။ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ-နှင့် စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ ၂-ပါးကို ဖော်ပြ၍၊ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပါ။

ဖြေ။ ၁။ သြဝါဒပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ။

၂။ အာဏာပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ-ဟူ၍ ၂-ပါးရှိပါသည်။

ထိုတွင် သြဝါဒပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြခြင်းသည် ''သြဝါဒပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ''မည်၏။ အာဏာပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြခြင်းသည် ''အာဏာပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ''မည်၏။

မေး။ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကအပြား ၂-ပါးကို ရွတ်ပြသောပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တွဲစပ်ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သြဝါဒပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသက = ဘုရားရှင်များ။

အာဏာပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသက= သာဝကများ။

မေး။ အာဏာပါတိမောက်ကို အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ပြ၍၊ သြဝါဒပါတိမောက်ကို အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်က ပြပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အာဏာပါတိမောက်ကို သာဝကတို့ ရွတ်ပြ၍၊ သြဝါဒပါတိမောက်ကို ဘုရားရှင်တို့သာ ရွတ်ပြတော်မူကြပါသည်။

မေး။ ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်ဝယ် ရဟန်း ၃-ပါး, ၂-ပါး, ၁-ပါးတို့နေကြရာ၌ ဥပုသ်ပြုပုံ အစီအစဉ် အသီးသီးကို အကျယ်အားဖြင့် ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်ဝယ် **ရဟန်း ၃-ပါးနေကြရာ၌** ဥပုသ်နေ့တွင် ၃-ပါးလုံး သိမ်အတွင်း၌ စုဝေးပြီး ဗျတ္တ, ပဋိဗလရဟန်းတစ်ပါးက ''သုဏာန္တု မေ အာယသ္မန္တော အဗ္ဗုပေါသထော စာတုဒ္ဒသော (ပန္နရသော)၊ ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ မယံ အညမညံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရေယ္ယာမ''ဟု စာတုဒ္ဒသီ, ပန္နရသီအလိုက် ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဥတ်ထားပြီးနောက်၊ မထေရ်ကြီးက ကေသီကို လက်ဝဲတစ်ဖက် ပခုံးထက်၌တင်-ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်-လက်အုပ်ချီပြီးလျှင် ''ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ အာဝုသော၊ ပရိသုဒ္ဓေါတိ မံ ဓာရေထ''ဟု သုံးကြိမ်ရွတ်ဆို၍ ဥပုသ်ပြုရပါမည်။ ကျန်သီတင်းငယ် ရဟန်း ၂-ပါးတို့က ရှေးနည်းတူ လက်အုပ်ချီ၍ ''ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ ဘန္တေ၊ ပရိသုဒ္ဓေါတိ မံ ဓာရေထ''ဟု ၃-ကြိမ် ရွတ်ဆိုပြီး ဥပုသ်ပြုကြရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်း ၂–ပါးနေကြရာ၌ ထိုရဟန်းတို့သည် သိမ်အတွင်း၌ စုဝေးပြီး ဥတ်မထားဘဲ ရှေးနည်းအတိုင်း ထေရ်စဉ်ဝါလိုက် ''ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ အာဝုသော (ဘန္တေ) ပရိသုဒ္ဓေါတိ မံ ဓာရေဟိ (ဓာရေထ)''ဟု သုံးကြိမ်ရွတ်ဆို၍ ဥပုသ်ပြုကြရပါမည်။

ရဟန်း ၁–ပါးထည်း နေပါက ဥပုသ်ပြုချိန်တွင် တံမြက်လှည်းခြင်းစသော ပုဗ္ဗကရဏ အမှုကို ပြုပြီးနောက် အခြားအာဂန္တုကရဟန်းများ လာ, မလာ စောင့်မျှော်ပြီးမှ မလာတော့ကြောင်းသိလျှင် ''အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော စာတုဒ္ဒသော ပန္နရသော အဓိဋ္ဌာမိ''ဟု စာတုဒ္ဒသီ, ပန္နရသီအလိုက် ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ရွတ်ဆို၍ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ပြုရပါမည်။

မေး။ ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်ဝယ် ရဟန်း ၃–ပါး, ၂–ပါး, ၁–ပါးတို့နေကြရာ၌ ဥပုသ်ပြုပုံ အစီအစဉ် အသီးသီးကို အကျဉ်ချုပ်ကာ ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်ဝယ် ရဟန်း ၃–ပါးနေကြရာ၌ ဥပုသ်နေ့တွင် ၃–ပါးလုံး သိမ်အတွင်း၌ စုဝေးပြီး ဗျတ္တ, ပဋိဗလရဟန်းတစ်ပါးက ဥတ်ထား၍ ထေရ်စဉ်ဝါလိုက် ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ် ပြုကြရပါမည်။

ရဟန်း ၂–ပါးနေကြရာ၌ ထိုရဟန်းတို့သည် သိမ်အတွင်း၌ စုဝေးပြီး ဥတ်မထားဘဲ ထေရ်စဉ်ဝါလိုက် ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ် ပြုကြရပါမည်။

ရဟန်း ၁–ပါးတည်း နေပါက ဥပုသ်ပြုချိန်တွင် တံမြက်လှည်းခြင်းစသော ပုဗ္ဗကရဏ အမှုကို ပြုပြီးနောက် အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ပြုရပါမည်။

မေး။ သုတ္တုဒ္ဒေသဥပုသ် ပြုရမည့်နေ့၌ အခြားကျောင်းတိုက်သို့ သွားလျှင် အပြစ်လွတ်/မလွတ် စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဥပုသ်နေ့၌ မိမိနေရာကျောင်းတိုက်အတွင်းဝယ် သုတ္တုဒ္ဒေသ သံဃဥပုသ်ရှိပါလျက် ဥပုသ်မပြုဘဲ ရဟန်းသံဃာမရှိသောကျောင်းတိုက်, (သို့မဟုတ်) အယူချင်း မတူမျှသဖြင့် ကံအတူပြု၍မရသော နာနာသံဝါသက ရဟန်းသံဃာရှိသော ကျောင်းတိုက်သို့ လည်းကောင်း၊ ကျောင်းမဟုတ်သော ဇရပ်, တန်ဆောင်းစသည်သို့သော်လည်းကောင်း၊ လုံလောက်သော သံဃာအဖော်လည်း မပါ, အန္တရာယ်လည်း မရှိဘဲ ညဉ့်အိပ်ညဉ့်နေ သွားလျှင် အပြစ်မလွတ်ပါ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မိမိသွားမည့် အခြားကျောင်းတိုက်၌ သုတ္တုဒ္ဒေသသံဃဥပုသ်ပြုရန် သမာနသံဝါသက ရဟန်းသံဃာ အလုံအလောက်ရှိနေခဲ့သော်လည်းကောင်း၊ မိမိနှင့်အတူ လုံလောက်သော သံဃာအဖော်ပါသွားခဲ့သော်လည်းကောင်း သွားသောရဟန်းအား အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ ကိ သံဃသ ပုဗ္ဗကိစ္စံ–သည် အဘယ်စကားရပ်ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ''ပုဗ္ဗကရဏ ၄–ပါး, ပုဗ္ဗကိစ္စ ၅–ပါးကို ပြုပြီးပါပြီလား''ဟု ပါတိမောက်ပြမည့်ရဟန်းက သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များကို မေးသော (**ပုဗ္ဗကိစ္စပုစ္ဆန**) စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကိ သံဃသ ပုဗ္ဗကိစ္စံ–ဟူသော စကားအရ ယခုကာလ၌ အဘယ်အရာများ ဖြစ်ပေါ်လာပါသနည်း။

ဖြေ။ ''ပါတိမောက် အမေး+အဖြေ (ဥပုသ်ပြု အမေး+အဖြေ)များ'' ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

မေး။ ယခုကာလကဲ့သို့ ဥပုသ်ပြု အမေး+အဖြေများ ကျယ်ဝန်းစွာ မပြုလုပ်ဘဲ မေးသည့်ပုဂ္ဂိုလ်က

http://www.dhammadownload.com

''ကိ သံဃသ ပုဗ္ဗကိစ္စံ = သံဃာတော်သည် ပုဗ္ဗကိစ္စ ၉-ပါးကို ပြုပြီးပါပြီလော''ဟု မေးသောအခါ ဖြေသည့်ပုဂ္ဂိုလ်က ''ပြုထိုက်သမျှ ပြုပြီးပါပြီဘုရား''ဟု တိုတိုကျဉ်းကျဉ်း လိုရင်းမျှကိုသာ ဖြေလျှင် တာဝန်ကျေ/ မကျေ။ ကိစ္စပြီး/ မပြီး ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ တာဝန် ကျေပါသည်။ ကိစ္စ ပြီးပါသည်။

မေး။ ကိ သံဃသ ပုဗ္ဗကိစ္စံ-၌ သံဃသ-အရကို သာဓကနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သံဃသ-ဟု သာမညဆိုထားပါသော်လည်း ပကရဏ(အရာဌာန)အားဖြင့် သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယျ-ဟူ၍ ဥပုသ်ပြုခြင်းနှင့် စပ်သဖြင့်သာလျှင် ဟောတော်မူအပ်သော ''ဥပေါသထကာရကသံဃာ''ကိုသာ ယူရပါမည်။ (သံဃ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ-စသည်တို့၌ ကဲ့သို့ ဒါနပြုခြင်း စသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော သံဃာကို မယူရပါ)။

မေး။ ပုဗ္ဗကိစ္စန္တိ ဝုစ္စတိ-၌ ပုဗ္ဗကိစ္စ-နှင့် ကိ သံဃသ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၌ ပုဗ္ဗကိစ္စ တို့၏ အထူးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပုဗ္ဗကိစ္စန္တိ ဝုစ္စတိ-၌ ပုဗ္ဗကိစ္စ-အရ ဆန္ဒကို လျှောက်ကြားခြင်းစသော ကိစ္စ ၅-မျိုးကို ယူရပါသည်။

ကိ သံဃသ ပုဗ္ဗကိစ္စံ-၌ ပုဗ္ဗကိစ္စ-အရကား ပုဗ္ဗကရဏ ၄-ပါး ပုဗ္ဗကိစ္စ ၅-ပါး၊ ပေါင်း ၉-ပါးတို့ကို ယူရပါသည်။ ဤသို့ထူးပါသည်။

မေး။ ပုဗ္ဗကရဏ ၄-ပါး, ပုဗ္ဗကိစ္စ ၅-ပါး၊ ပေါင်း ၉-ပါးတို့ကို အဘယ်ကြောင့် ''ပုဗ္ဗကိစ္စ''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါတိမောက်ရွတ်ပြခြင်းဟူသော ဥပုသ်ကံမှ ရှေးရှု ပြုအပ် ပြုထိုက်သော အလုပ်ကိစ္စများ ဖြစ်သောကြောင့် ပုဗ္ဗကရဏ ၄-ပါး, ပုဗ္ဗကိစ္စ ၅-ပါး၊ ပေါင်း ၉-ပါးတို့ကို ''ပုဗ္ဗကိစ္စ''ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပုဗ္ဗကရဏ, ပုဗ္ဗကိစ္စ နှစ်မည်ရနိုင်သော အလုပ်များကို သရုပ်ထုတ်ကာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပုဗ္ဗကရဏ ၄-ပါးသရုပ် ထုတ်ပါလေ။

မေး။ ပုဗ္ဗကရဏ, ပုဗ္ဗကိစ္စအမှုများကို အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်များက ပြုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ယင်းအမှုများကို မထေရ်ကြီး၏ စေခိုင်းချက်အရ အဂိလာန ရဟန်းငယ် တစ်ပါးပါးက ပြုရပါမည်။

မေး။ ပုဗ္ဗကရဏ, ပုဗ္ဗကိစ္စ အမှုများကို ပြုလုပ်ရန် အဘယ်ကြောင့် မထေရ်ကြီးက စေခိုင်းတိုက်တွန်းရပါသနည်း။

ဖြေ။ ထိုအမှုများ မပြုဘဲ ဥပုသ်မပြုကောင်းသောကြောင့် ထိုအမှုများကို ပြုလုပ်ရန် မထေရ်ကြီးက စေခိုင်းတိုက်တွန်းရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မထေရ်ကြီးက စေခိုင်းပါလျက် ပုဗ္ဗကရဏ, ပုဗ္ဗကိစ္စအမှုများ မပြုသော ရဟန်းအား အဘယ်အာပတ်သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ပုဗ္ဗကရဏ, ပုဗ္ဗကိစ္စအမှုများကို မပြုဘဲ ဥပုသ်မပြုကောင်းဟု အဘယ်ကြောင့် သိရပါ

http://www.dhammadownload.com

သနည်း။

ဖြေ။ ''နှ ဘိက္ခဝေ ထေရေန အာဏာတ္တေန အဂိလာနေန နှ သမ္မဒ္ဓိတ္ဗံ၊ ယော နှ သမ္မဒ္ဓေယ္ယ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋသ''ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ပုဗ္ဗကရဏ, ပုဗ္ဗကိစ္စအမှုများကို မပြုဘဲ ဥပုသ်မပြုကောင်းဟု သိရပါသည်။

မေး။ ''ပါရိသုဒ္ဓိ အာယသ္မန္တော အာရောစေထ''ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ်စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါတိမောက် ပြမည့်ရဟန်းက တိုက်တွန်းသောစကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''**ဝိသုဒ္ဓါရောစနဝိဓိပြ စကားရပ်**''ဟု မှတ်သားခဲ့ပါ။

မေး။ ''ပါရိသုဒ္ဓိ အာယသ္မန္တော အာရောစေထ''ဟူသော စကားရပ် အဓိပ္ပါယ်ကိုပြသော စကားရပ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ယသ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယ္ယ''ဟူသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါရိသုဒ္ဓိအာယသ္မန္တော အာရောစေထ–၌ ''ပါရိသုဒ္ဓိ''၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ မိမိမှာ အာပတ်သင့်နေလျှင် ထိုအာပတ်ကို သံဃာ့ အလယ်, ဂိုဏ်းအလယ်၊ သို့မဟုတ်–ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးထံ၌ ဒေသနာပြောကြားခြင်း၊ ပါတိမောက်ပြနေခိုက်ဖြစ်၍ ဒေသနာမကြားသာလျှင် မိမိအာပတ်သင့်နေကြောင်း အနီးအပါးရှိ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးပါး ပြောကြားသောအားဖြင့် ထင်စွာပြခြင်းကို ''ပါရိသုဒ္ဓိ''ဟု ဆိုပါသည်။

(ဆောင်) ဒေသနာ ကြားထ၊ ထင်စွာပြ၊ မှတ်ကြ ပါရိသုဒ္ဓိတည်း။

မေး။ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကရဟန်းက အဘယ့်ကြောင့် ''ပါရိသုဒ္ဓိ အာယသ္မန္တော အာရောစေထ= အရှင်ဘုရားတို့ မိမိ၏ အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကြောင်းကို ပြောကြားပါ''ဟု တိုက်တွန်းရပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါတိမောက်ပြတော့မည်ဖြစ်သောကြောင့် ''ပါရိသုဒ္ဓိ အာယသ္မန္တော အာရောစေထ= အရှင်ဘုရားတို့ မိမိ၏အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကြောင်းကို ပြောကြားကြပါ''ဟု တိုက်တွန်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ (အကျဉ်း)

မဟာဝါ ပါတိမောက္ခဒ္ဒေပနက္ခန္ဓကၖ ''နှ ဘိက္ခဝေ သာပတ္တိကေန ပါတိမောက္ခံ သောတုံ၊ ယော သုဏောယ္ယ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋသ''ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် အာပတ်မစင်ကြယ်သော ရဟန်းသည် ပါတိမောက်ကို မနာကောင်းပါ။ ယခု ပါတိမောက် ရွတ်ပြတော့မည်ဖြစ်၍ (အာပတ်တန်းလန်းနှင့် ပါတိမောက်နာသောရဟန်းအား သင့်ရောက်မည့် ဒုက္ခဒုက္ခအာပတ်မှ လွတ်စေခြင်းအကျိုးငှါ) ပါရိသုဒ္ဓိ အာယသ္မန္တော အာရော စေထ–ဟု တိုက်တွန်းရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ (အကျယ်)

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမိ–ဟူသောစကားရပ်သည် ပါရိသုဒ္ဓိ အာယသ္မန္တော အာရောစေထ–ဟု တိုက်တွန်းရခြင်း၏ အကြောင်းပြ စကားရပ်ဖြစ်၏–ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ ''ပါရိသုဒ္ဓိ အာယသ္မန္တော အာရောစေထ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမိ''ဟူသော ၂–ဝါကျကို အကြောင်း+အကျိုးဆက်စပ်လျက် မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြတော့မည်ဖြစ်သောကြောင့် အရှင်ဘုရားတို့ မိမိ၏အာပတ်မှ စင်ကြယ်

http://www.dhammadownload.com

ကြောင်းကို ပြောကြားပါ–ဟု ဆိုလိုပါသည်။ (ရှေ့ဝါကျသည် အကျိုး၊ နောက်ဝါကျသည် အကြောင်း–ဟု မှတ်ပါ။)

မေး။ ''ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမိ''သည် ပါတိမောက်ပြပါတော့မည်ဟု ဝန်ခံမှု ပဋိညာဉ်ကို ပြလိုရင်း ဟုတ်/မဟုတ် စစ်တမ်းထုတ်ခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ယင်းစကားရပ်သည် ပါတိမောက်ပြတော့မည်ဟု ဝန်ခံမှု ပဋိညာဉ်ကို ပြလိုရင်း မဟုတ်ပါ။ ပါရိသုဒ္ဓိ အာယသ္မန္တော အာရောစေထ–ဟု တိုက်တွန်းရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြလိုရင်း သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥတ်ပါဠိ၌ ''သံဃော ။ပ။ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ=သံဃာသည် ပါတိမောက်ရွတ်ပြရာ၏''ဟု နာမယောဂဖြင့် ဆိုခဲ့ပြီးနောက် ယခုတစ်ဖန် ''ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမိ= တပည့်တော် ပါတိမောက်ရွတ်ပြပါတော့မည်''ဟု အမှယောဂဖြင့် ဆိုပြန်ရာ ရှေ့ နောက် စကားနှစ်ရပ် မဆက်စပ် မညီညွတ်သည် မဟုတ်ပါလော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ စကားနှစ်ရပ်မှာ နာမယောဂ, အမှယောဂ (ယျေ, သာမိ)ဟူသော သဒ္ဒါအနေအားဖြင့်သာ မဆက်စပ် မညီညွတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သဘောလက္ခဏာ (လိုရင်းအနက်, အစစ်အမှန် ဖြစ်သောအနက်)အားဖြင့်ကား ဆက်စပ်ညီညွတ်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥတ်ပါဠိ၌ ''သံဃော ။ပ။ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ''ဟူသောပါဠိနှင့် ''ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိ သိဿာမိ''ဟူသော စကားနှစ်ရပ်တို့ ဆက်စပ်ညီညွတ်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာ၏ ညီညွတ်ခြင်း, ဂိုဏ်း၏ညီညွတ်ခြင်းကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးက ပါတိမောက်ရွတ်ပြ ခြင်းဖြစ်ရကား သံဃာအားလုံး ပါတိမောက် ရွတ်ပြရာရောက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ ရှေ့ နောက်စကားနှစ်ရပ် ဆက်စပ်ညီညွတ်ပါသည်။

ထပ်ဆင့်ရှင်းလင်းချက်။ ။ ကိစ္စတစ်ခု ပြုလုပ်ရာ၌ တစ်ယောက်ပြုလုပ်သည်ကို အများက ဆန္ဒတူ သဘောတူလျှင် 'အများလုပ်'ပင် ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ၅–ပါး ရှိရာ၌ တစ်ပါးက ပါတိမောက်ရွတ်ပြသည်ကို ကျန်သံဃာ ၄–ပါးက သဘောတူလျှင် 'သံဃာ ရွတ်ပြသည်ပင် မည်ပါသည်။ ၄–ပါးရှိရာ၌ တစ်ပါးက ပါတိမောက်ရွတ်ပြသည်ကို ကျန် ၃–ပါးဂိုဏ်းက သဘောတူလျှင် 'သံဃာ ရွတ်ပြ'သည်ပင် မည်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သံဃာကို ပဓာနထား၍ ''သံဃော။။ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ''ဟု နာမယောဂဖြင့် ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့သော် ပါတိမောက်ကို အမှန်တကယ် ရွတ်ပြသူမှာ သံဃာမဟုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သာ ဖြစ်သောကြောင့် နောက်၌ ''ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမိ''ဟု အမှယောဂဖြင့် ဆိုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါတိမောက်ရွတ်ပြရာ၌ သဘောလက္ခဏာကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''သံဃာ၏ ညီညွတ်ခြင်း, ဂိုဏ်း၏ညီညွတ်ခြင်းကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးက ပါတိမောက် ရွတ်ပြခြင်းဖြစ်ရကား သံဃာအားလုံး ပါတိမောက်ပြရာရောက်ခြင်း'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''တံ သဗ္ဗေ ။ပ။ မနသိကရောမ''ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ်စကားရပ် ဖြစ်ပါ သနည်း။

ဖြေ။ နိဒါန်း(ပါတိမောက်)ကို ရွတ်ပြရာ၌ နာကြားဖို့ရန် တိုက်တွန်းသော **''နိဒါနဒ္ဒေသ သဝနဝိဓိ''**

http://www.dhammadownload.com

ပြ စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

သိမ္ဘက်ဖွယ်။ ။ နိဒါန်းကို မှတ်၍ ပါတိမောက်အားလုံးကို နာကြားဖို့ရန် တိုက်တွန်းသော်စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သဗ္ဗေ၀ သန္တာ–အရ ယူရမည့် ရဟန်းများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သိမ်အပြင်၌ ထင်ရှားရှိနေသော ထေရ, နဝ, မဇ္ဈိမ ဖြစ်သော ရဟန်းအားလုံးကို ယူရပါမည်။

မေး။ အဘယ်ရဟန်းမျိုးကို ထေရ, နဝ, မဇ္ဈိမ ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။ အသီးသီး ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဆယ်ဝါရပြီးမှ စ၍ အထက်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ''ထေရ=ထေရ်=သီတင်းကြီး''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ရဟန်းဖြစ်သည်မှ စ၍ ငါးဝါမရသေးခင် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ''နဝ= သီတင်းငယ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ငါးဝါရသည်မှ စ၍ ဆယ်ဝါအတွင်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ''မဇ္ဈိမ=သီတင်းလတ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဝါနှစ်ဆယ်ရပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများကိုကား ''မဟာထေရ= မဟာထေရ်= မထေရ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

(ဆောင်) – တစ်ဝါမှ စ၊ လေးဝါ ကျ။ နဝ ခေါ်သလော။
– ငါးဝါမှ စ၊ ကိုးဝါ ကျ။ ခေါ်ရ မဇ္ဈိမ။
– ဆယ်ဝါမှစ၊ ဆယ့်ကိုး ကျ။ ခေါ်ရ အနူထေရ်။
– ဝါနှစ်ဆယ်မှ၊ အထက်ကျ။ ခေါ်ရ မဟာထေရ်။

မေး။ (က) သန္တာ၊ သူတော်ကောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ (ခ) သန္တာ၊ ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်တွင် ထင်ရှားရှိကုန်သော။ (သိမ်အပြင်တွင် ထင်ရှားရှိကုန်သော)–ဟု အနက်ပေးကြရာ အဘယ် အနက်က သင့်မြတ်ပါသနည်း စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကခ်ါအဋ္ဌကထာ၌ သန္တာ–ကို ''ထေရာ နဝါ စ မဇ္ဈိမာ စ''ဟု ဖွင့်သောကြောင့် သန္တာ–အရ အနဂါရိယသန္တ(အရိယသန္တ)ဖြစ်သော ထေရ, နဝ, မဇ္ဈိမရဟန်းတို့ကို ယူရမည်၏အဖြစ်ကို သိစေသည်–ဟု ယူဆသောဆရာမြတ်တို့က ''သန္တာ–သူတော်ကောင်းဖြစ်ကုန်သော''ဟု အနက်ပေးကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဘာသာဋီကာဆရာတော်က ''သန္တာ–ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်တွင် ထင်ရှားရှိကုန်သော'' ဟု ပေး၍၊ ''သန္တာ–သူတော်ကောင်းဖြစ်ကြကုန်သော–ဟုလည်း ပေးကြသေး၏။ ထို အနက်ကား 'သဗ္ဗေ သန္တာတိ တုမှေ ဣဒ်ဓ ဝိဇ္ဇမာနာ'ဟူသော နာရဒဇာတ်အဋ္ဌကထာနှင့် မည်''ဟု (က)အမှတ်ပြ အနက်ကို ပယ်ထားသည်။

ထိုဘာသာဋီကာအနက်နှင့် ရေးသားချက်ကို ''ကေစိ ပန သန္တာ သံဝိဇ္ဇမာနာတိ သံ၀ဏ္ဏနံ ဝဒန္တိ၊ တံ ဣမာယ'ဋ္ဌကထာယ နု သမေတိ''ဟု ကခ်ါ ယောဇနာမဟာဋီကာက (ပထမအုပ်၊ စာ–၂၀၅)၌ ပယ်ထားပါသည်။

ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာကျမ်း (စာ–၄၁)၌ကား ''သဗ္ဗေ၀ သန္တာတိ ကေသိမာယ ဟတ္ထပါသံ အဝိဇဟိတ္ဝာ သန္ဓိပတိတာဘိက္ခုပရိသာယ သန္တာ သံဝိဇ္ဇမာနာ။ ပရိသုဒ္ဓေန ဝါ သန္တာ သပ္ပုရိသာ ပကတတ္တာ စတုဝဂ္ဂါဒိကာ သကလာ ဇ၀ ထေရနဝမဇ္ဈိမဘူတာ

http://www.dhammadownload.com

မယ်''ဟု အနက်နှစ်မျိုးလုံးကိုပင် ဖွင့်ပြထားပါသည်။ သဘာဝယုတ္တိအားဖြင့်လည်း ထိုအနက်နှစ်မျိုးလုံးပင် ဤနေရာနှင့် သင့်လျော်ကိုက်ညီပါသည်။

မေး။ သာဓုကံ သုဏောမ–၌ ''သာဓုကံ''အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ပါတိမောက်ကို ရိုလိုလားလား စိတ်ညီးမှာထား၍ နားစိုက်ထောင်ခြင်းကို ''သာဓုကံ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ သာဓုကံ သုဏောမနှင့် မနသိကရောမ–ကို၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ပါတိမောက်ကို လိုလိုလားလား စိတ်ထည်းမှာထား၍ စိတ်ကို အခြားအာရုံများသို့ မသွားစေဘဲ ပါတိမောက်ရွတ်ဆိုသံကိုသာ နားစိုက်ထောင်ခြင်း မှတ်သားခြင်းသည် ''သာဓုကံ သုဏောမ'' ဖြစ်ပါသည်။

နားစိုက်ထောင်ရုံ ကြားနာမှတ်သားရုံမျှ မကဘဲ ကေဝ္ဋတာကျ သမာဓိရအောင် ထိုပါတိမောက်အာရုံကို စိတ်ထည်း၌ ဆောင်ယူချထားခြင်းကို ''မနသိကရောမ''ဟု ဆိုပါသည်။

(ဆောင်) –ပါတိမောက္ခံ၊ ရွတ်ဆိုသံကို၊ မြဲမြဲစေ့ဝှ၊ နားစိုက်မှု၊ သာဓု သုဏောမ။
–ကြားနာရုံမျှ၊ မကတိုးတက်၊ ကေဝ္ဋတာကျ၊ သမာဓိရအောင်၊ စိတ်၌ ဆောင်ထည့်၊ ချထားဘိ၊ မနသိကရောမ။ (ပါတိမောက်ဘာသာဋ္ဌိကာ)

မေး။ ''ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမိ (တပည့်တော် ပါတိမောက်ရွတ်ပြပါတော့မည်)''ဟု အမှယောဂဖြင့် ဆိုခဲ့သောကြောင့် ''သုဏောထ မနသိကရောထ (အရှင်ဘုရားတို့ နာကြားကြပါ နှလုံးသွင်းကြပါ)''ဟု တုမှယောဂဖြင့် ဆိုသင့်သည် မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ့်ကြောင့် ယင်းသို့ မဆိုဘဲ ''သုဏောမ မနသိကရောမ''ဟု ဆိုရပါသနည်း။ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''သုဏောထ မနသိကရောထ''ဟုဆိုလျှင် ထိုစကားသည် သံဃာ ဥပေါသထံ ကရေယျ–ဟူသော စကားနှင့် မညီပါ။ မှန်၏၊ ဥပုသ်ပြုခြင်းသည် ညီညွတ်သောသံဃာ၏ ဥပုသ်ပြုခြင်းဖြစ်၏။ ပါတိမောက်ပြသော ရဟန်းသည်လည်း သံဃာ၌ အကျုံးဝင်သည်သာ။ ဤသို့လျှင် ပါတိမောက်ပြသောရဟန်းသည် သံဃာ၌ အကျုံးဝင်သောကြောင့် ''သုဏောထ မနသိကရောထ''ဟု တုမှယောဂဖြင့် မဆိုဘဲ ''သုဏောမ မနသိကရောမ''ဟု အမှယောဂဖြင့် ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (တပည့်တော် အပါအဝင်ဖြစ်သော သံဃာအားလုံး နာကြားကြပါစို့ နှလုံးသွင်းကြပါ–ဟူလို။)

မေး။ ယသ သိယာ အာပတ္တိ ။ပ။ တုဏ္ဏီ ဘဝိတဗ္ဗံ–ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ်စကားရပ်ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အာပတ်သင့်–မသင့် အလိုက် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းတော်များ ပါတိမောက် ပြခါနီး သိမ်အပြင်မှာ စုဝေးထိုင်နေကြရာ၌ အာပတ်သင့်–မသင့် အလိုက် ပြုထိုက်သော ကိစ္စများကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ **အာပတ်သင့်နေလျှင် ထိုအာပတ်ကို သံဃာအလယ်, ဂိုဏ်းအလယ်၊ သို့မဟုတ်–ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးထံ၌ ဒေသနာကြားရပါမည်၊ ဒေသနာမကြားသာလျှင် မိမိအာပတ်သင့်နေကြောင်း ထို့အတူပင် ပြောကြားရပါမည်။ အာပတ်မသင့်လျှင် ဆိတ်ဆိတ်နေရပါမည်။**

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''ယသ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယျ''ဟူသော စကားရပ်ကို အဘယ်အကျိုးငှါ မိန့်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါရိသုဒ္ဓိ အာယသ္မန္တော အာရောစေထ–ဟူသော စကားရပ်၌ **ပါရိသုဒ္ဓါရောစန**ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ မိန့်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါရိသုဒ္ဓိ အာယာသ္မန္တော အာရောစေထ–၌ ပါရိသုဒ္ဓိနှင့် ယသ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယျ–၌ အာဝိကရေယျ–တို့ အတူတူလော တစ်ခြားစီလော။

ဖြေ။ အတူတူပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ယသ သိယာ အာပတ္တိ၌ ယသ–အရ အာပတ္တိ–အရ တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ယသ–အရ သိမ်အပြင်၌ ထင်ရှားရှိနေကြသည့် ထေရ, နဝ, မဇ္ဈိမ–ဖြစ်သော ရဟန်းအားလုံးကို ယူရပါမည်။

အာပတ္တိ–အရ ပါရာဇိက, သံဃာဒိသိသ်, ထုလ္လစ္စည်း, ပါစိတ်, ပါဋိဒေသနီ, ဒုက္ကဋ်, ဒုဗ္ဘာသီ–ဟူသော အာပတ် (၇)ပုံတို့တွင် အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအာပတ်ကို ယူရပါမည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ယသ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယျ–ပါ၌ဖြင့် သိက္ခာပုဒ်အားလုံးနှင့် ပါတိမောက္ခဒ္ဒေသအားလုံးကို သိမ်းကျုံးယူငင်အပ်ပါသည်။ (ပါတိမောက္ခ ပဒတ္ထအနုဝဏ္ဏနာ)

(ဆောင်) ပါ, သံ, ထုလ်, စိတ်၊ ဋ္ဌ, ဒုက်, သိက်၊ ရောကြိတ် ခုနစ်ပါး။

မေး။ ''ထုလ္လစ္စည်း''''ထုလ္လစ္စဉ်း''ဟူသော ရေးထုံးနှစ်ရပ်ကို ပြတ်သားအောင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ထုလ္လစ္စယ–ပုဒ်ကို ''ထုလ္လစ္စည်း''ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ''ထုလ္လစ္စဉ်း''ဟူ၍ လည်းကောင်း ပါဋိသက် သတ်ပုံအားဖြင့် ရေးသားကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထိုရေးထုံးနှစ်မျိုးတို့တွင် ''ထုလ္လစ္စည်း''ဟူသော ရေးထုံးက ပို၍ကောင်းသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော်–''ယ''ဆုံးသော ပါဋိပုဒ်များကို 'ည(ညသတ်)'နှင့် လဲလှယ်၍ ရေးရိုးပြုသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ–''နယ = နည်း၊ နိဿယ = နိဿရည်း၊ ပစ္စယ = ပစ္စည်း၊ သမုစ္စယ = သမုစ္စည်း၊ သိဋ္ဌယ = သိဋ္ဌည်း''စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ''ထုလ္လစ္စဉ်း''ကား ''ထုံလဇင်း'' ဟူသော အသံထွက်သို့ လိုက်၍ ရေးသော ရေးထုံးဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာပတ် ၇–ပုံကို အကြောင်းနှင့်တကွ လဟုကအာပတ်, ဂရုကအာပတ်အားဖြင့် ခွဲခြားပြ ခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ထုလ္လစ္စည်း–စသော နောက်အာပတ် ၅–ပုံတို့သည် ဒေသနာပြောကြားခြင်း ဟူသော ပေါ့သောကံဖြင့် စင်ကြယ်သောကြောင့် ''လဟုကအာပတ်''တို့ မည်ကြပါသည်။

ပါရာဇိက, သံဃာဒိသိသ်–ဟူသော ရှေ့အာပတ် ၂–ပုံတို့ကား လူထွက်ခြင်း, ပရိဝါသ်ဆောက်တည်, မာနတ်ကျင့်ရခြင်း–ဟူသော ကြီးလေးသောကံဖြင့် စင်ကြယ်သော ကြောင့် ''ဂရုကအာပတ်''တို့ မည်ကြပါသည်။

ဂရုကေန ဝိနယကမ္မေန ဝိသုဇ္ဈနာ အာပတ္တိ ဂရုကာပတ္တိ၊ လဟုကေန ဝိနယကမ္မေန ဝိသုဇ္ဈနာ အာပတ္တိ လဟုကာပတ္တိ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အာပတ် ၇–ပုံကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဒေသနာဂါမိနီအာပတ်, အဒေသနာဂါမိနီအာပတ် အားဖြင့် ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ထုလ္လစ္စည်းစသော နောက်အာပတ် ၅–ပုံတို့သည် ဒေသနာကြားခြင်းဖြင့် စင်ကြယ်သော ကြောင့် ''ဒေသနာဂါမိနီအာပတ်''တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ပါရာဇိက, သံဃာဒိသိသ်အာပတ် ၂–ပုံတို့သည် ဒေသနာကြားခြင်းဖြင့် မစင်ကြယ်သော ကြောင့် ''အဒေသနာဂါမိနီအာပတ်''တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အဒေသနာဂါမိနီအာပတ်ကို ''ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီအာပတ်''ဟုလည်းခေါ်သည်။

မေး။ အာပတ် ၇–ပုံတို့ကို အကြောင်းနှင့်တကွ သာဝသေသအာပတ်, အနဝသေသအာပတ် အားဖြင့် ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ သံဃာဒိသိသ်, ထုလ္လစ္စည်းစသော နောက်အာပတ် ၆–ပုံတို့သည် **သာရတ္ထဋ္ဌကာအလို** ရဟန်းအဖြစ်ဟူသော အကြင်းအကျန်ရှိသောကြောင့်၊ **ဝိမတိဋ္ဌကာအလို** အကြင်းအကျန် သီလတို့နှင့် တကွဖြစ်သောကြောင့် ''သာဝသေသအာပတ်''တို့ ဖြစ်၍၊ ပါရာဇိက အာပတ်သည် **သာရတ္ထဋ္ဌကာအလို** ရဟန်းအဖြစ်ဟူသော အကြင်းအကျန် မရှိသော ကြောင့်၊ **ဝိမတိဋ္ဌကာအလို** အကြင်းအကျန် သီလတို့နှင့် တကွမဖြစ်သောကြောင့် ''အနဝသေသအာပတ်'' ဖြစ်ကြပါသည်။

မေး။ အာပတ် ၇–ပုံတို့ကို အကြောင်းနှင့်တကွ သပ္ပဋိကမ္မအာပတ်, အပ္ပဋိကမ္မအာပတ်အားဖြင့် ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ သံဃာဒိသိသ်, ထုလ္လစ္စည်းစသော နောက်အာပတ် ၆–ပုံတို့သည် ကုစားကောင်းသော အာပတ်များ ဖြစ်သောကြောင့် ''သပ္ပဋိကမ္မအာပတ်''တို့ ဖြစ်ကြ၍၊ ပါရာဇိကအာပတ်ကား ကုစား၍ မရကောင်းသောအာပတ် ဖြစ်သောကြောင့် ''အပ္ပဋိကမ္မအာပတ်'' ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။သတေကိစ္ဆအာပတ်, အတေကိစ္ဆအာပတ်–ဟုလည်း ဆိုကြသည်။ အတူတူပင်။

မေး။ အာပတ် ၇–ပုံတို့ကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်, အဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်အားဖြင့် ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိက, သံဃာဒိသိသ်ဟူသော အာပတ် ၂–ပုံတို့သည် ရုန်ရင်းကြမ်းတမ်းသော အာပတ်တို့ဖြစ်သောကြောင့် ''ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်''တို့ ဖြစ်ကြ၍၊ ထုလ္လစ္စည်းစသော နောက်အာပတ် ၅–ပုံတို့ကား မရုန်ရင်း မကြမ်းတမ်းသောကြောင့် ''အဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်''တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

မေး။ ယသ သိယာ အာပတ္တိ–နှင့် စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သော အာပတ်သင့်ကြောင်း ၆–ပါးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အလဇ္ဇိတာ = အရှက်မရှိခြင်း။
၂။ အညာဏတာ = ပြုထိုက်မပြုထိုက်ကို မသိခြင်း။
၃။ ကုက္ကုစ္စပ္ပကတတာ = ကုက္ကုစ္စနှိပ်စက်ခြင်း။
၄။ အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာ = မအပ်သည်၌ အပ်သည်ဟု ထင်မှတ်ခြင်း။
၅။ ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာ = အပ်သည်၌ မအပ်ဟု ထင်မှတ်ခြင်း။
၆။ သတိသမ္မောသာ = သတိပျောက်ကင်း မေ့လျော့ခြင်း–တို့ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) အလဇ်, အညာ၊ ကုက္ကုစ္စာနှင့်, အကပ္ပါထည့်, နောက်ကပ္ပိတည်း၊
သတိမောသတ်, ဤခြောက်ရပ်, အာပတ်သင့်ကြောင်းတည်း။
(ဆောင်) မရှက်, မသိ၊ ကုက္ကုစ္စိနှင့်, သတိမမြဲ, ထင်လွဲနှစ်ပါး၊ ပေါင်းခြောက်ပါး၊
မှတ်သား အာပတ်သင့်ကြောင်းတည်း။

မေး။ အာပတ်သင့်ကြောင်း ၆–ပါး အနက် အလဇ်တာ–နှင့် စပ်၍ သိအပ် သိထိုက်သော အလဇ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ လက္ခဏာ ၃–ပါးကို ရေးသား ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စေတနာနှင့်တကွ စေ့ဆော်၍ အာပတ်သင့်ရောက်ခြင်း။
၂။ သင့်ရောက်သော အာပတ်ကို ဒေသနာမကြားဘဲ လျှို့ဝှက်ထားခြင်း။
၃။ ဆန္ဒာဂတိ, ဒေါသာဂတိ, မောဟာဂတိ, ဘယာဂတိ–ဟူသော အဂတိတရား ၄–ပါးလိုက်စားခြင်း။ ဤလက္ခဏာ ၃–ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အလဇ်–ဟု ခေါ်ပါသည်။

(ဂါထာ) သဠိစ္စ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ ပရိဂူဟတိ။
အဂတိဂမနဉ္စ ဂစ္ဆတိ၊ ဇဒိသော ဝုစ္စတိ အလဇ်ပုဂ္ဂလော။
(ဆောင်)– အာပတ်သင့်ပြီး၊ လျှို့ဝှက်ထားနှင့်, လေးပါး အဂတိ၊
လိုက်တုံဘိ၊ ခေါ်၏ အလဇ်။
– လွန်ကျူး, ဖုံးထား၊ ဂတိလား၊ သုံးပါး အလဇ်။

မေး။ အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာ–နှင့်စပ်၍ သိအပ် သိထိုက်သည့် မစားအပ်သောအသား ၁၀–မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ လူသား၊ ခွေးသား၊ မြင်းသား၊ ဆင်သား၊ သစ်သား၊ ကျားသား၊ ခြသေ့သား၊ ဝံသား၊ အောင်းသား၊ မြွေသားတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (ထိုသတ္တဝါ ၁၀–မျိုးတို့၏ အရိုး, အရေ, သွေး, အမွေးတို့ပါ ရဟန်း, သာမဏေတို့အား မအပ်ပါ။)

(ဆောင်) လူ, ခွေး, မြင်း, ဆင်၊ သစ်, ကျားလျှင်၊ ခြသေ့, ဝံ, အောင်း, မြွေ။
ရိုး–ရေ–သား–သွေး၊ အမွေးတို့ပါ၊ မသုံးရာ၊ ဆယ်ဖြာ အမျိုးပေ။

မေး။ အာဝိကရေယျ၌ ''အာဝိကရဏ''အရ ''ထင်စွာပြု''ဟူသည် အဘယ်နည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အာပတ်သင့်နေလျှင် ထိုအာပတ်ကို ဒေသနာကြားခြင်းဟူသော **ဒေသနာ**။
၂။ သံဃာအလယ်, ဂိုဏ်းအလယ်, သို့မဟုတ်–ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးပါးထံ မိမိအာပတ်သင့်နေကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောကြားသောအားဖြင့် ထင်ရှားပြခြင်းဟူသော **ပကာသန**။
ဤနှစ်မျိုးကို ''အာဝိကရဏ''အရ ''ထင်စွာပြု''ဟု ဆိုပါသည်။
(ပါရာဇိကကျနေလျှင် မိမိရဟန်းမဟုတ်တော့ကြောင်း ပြောရမည်။ သံဃာဒိသေသိအာပတ်သင့်နေလျှင် ပရိဝါသ်ကို ပြောကြားရမည်။ လဟုကအာပတ်သင့်နေလျှင် ဒေသနာကြားရမည်။ –ယောဇနာ မဟာဋီကာ။)
(ဆောင်) ဒေသနာ ပြောကြား၊ ထင်ရှားပြသ၊ ဤနှစ်ဝ၊ ''အာဝိကရဏ''ခေါ်။

မေး။ ''သော အာဝိကရေယျ''၌ အာဝိကရေယျ–ကို ''ဒေသတု ဝါ ပကာသေတု ဝါ''ဟု ကခ်ီအဋ္ဌကထာဖွင့်ဆိုရာ၌ 'ပါရာဇိကအာပတ်ကို ဒေသနာကြားခြင်း'ဟူသည် အဘယ်

http://www.dhammadownload.com

နည်း ဖြေဆိုရ၏။ ဝုဋ္ဌာနကံကို ''ဒေသနာ''ဟု ဆိုရခြင်း အကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ပါရာဇိကအာပတ်ကို ဒေသနာကြားခြင်း''ဟူသည် ရဟန်းအဖြစ်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း (လူထွက်ခြင်း)ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ပရိဝါသ်ဆောက်တည်ခြင်းစသော ဝုဋ္ဌာနကံကိုကား ဒေသနာကြားခြင်း အထူးဖြစ်သော ကြောင့် ''ဒေသနာ''ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (ကခ်ီဋ္ဌသစ်၊ ၁၆၀။)

မေး။ ဒေသနာ, ပကာသန–ဟူသောနှစ်မျိုးတို့ကို အဘယ့်ကြောင့် ''အာဝိကရဏ''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ထိုနှစ်မျိုးလုံးပင် မိမိမှာသင့်ရောက်နေသော အာပတ်ကို ဖုံးကွယ်မထားဘဲ ထင်ရှားပြုရာ ရောက်သောကြောင့် ''အာဝိကရဏ''ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာဝိကရေယျ–၌ ယျေ့ဝိဘတ်သည် အဘယ်အနက်ကို ဟောပါသနည်း။

ဖြေ။ အာဝိကရေယျ–၌ ယျေ့ဝိဘတ်သည် ပါတိမောက်ပြသောရဟန်းအောက် ငယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို စေခိုင်းခြင်း ''အာဏတ္တိအနက်''၊ ပါတိမောက်ပြသောရဟန်းထက် ကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို တိုက်တွန်းခြင်း ''အဇ္ဈိဋ္ဌအနက်''ကို ဟောပါသည်။ (ထို့ကြောင့် ''အာဝိ-ကရေယျ–ထင်စွာပြုပါလော''ဟု အာဏတ္တိ, အဇ္ဈိဋ္ဌ–အသံ ပေါ်ထွက်အောင် အနက်ပေး ရပါသည်)

ကခ်ီယောဇနာ မဟာဋ္ဌိကာ–၌ ဝိမိ–အနက်ဟု ဖွင့်ပါသည်။ ''ဝိမိ''ဟူသည် နိယောဂ၊ ''နိယောဂ''ဟူသည် အာဏတ္တိ–ဟုလည်း ဖွင့်ပါသည်။

မေး။ အသန္တိယာ အာပတ္တိယာ–၌ ''အသန္တိအာပတ်''ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဘယ်လိုအာပတ် မျိုးကို ''အသန္တိအာပတ်''ဟုဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ အာပတ်သင့်ကြောင်း ၆–ပါးတို့တွင် မည်သည့်အကြောင်းကြောင်းမျှ မသင့်ရောက်သော အာပတ်။

၂။ သင့်ရောက်ပြီးနောက် ဝုဋ္ဌာနကံဖြင့် ထမြောက်ပြီး၊ ဒေသနာကံဖြင့် ဒေသနာကြားပြီး, ပြောကြားပြီး ဖြစ်သော ဂရုကအာပတ်, လဟုက အာပတ်ကို ''အသန္တိအာပတ်''ဟု ဆိုရပါသည်။

(ဆောင်) မသင့်မရောက်၊ ထမြောက်, ပြောကြား၊ အာပတ်ကား၊ မှတ်သား အသန္တိ။

မေး။ အသန္တိယာ အာပတ္တိယာ တုဏှီ ဘဝိတဗ္ဗ–၌ တဗ္ဗ–ပစ္စည်း၏ အနက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပေသ(အာဏတ္တိ, အဇ္ဈိဋ္ဌ)အနက် ဖြစ်ပါသည်။ (ထို့ကြောင့် ''ဘဝိတဗ္ဗ–ဖြစ်ပါလော''ဟု အနက်ပေးရပါသည်။

မေး။ ''အာပတ်မှ စင်ကြယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ''ဟု သိနိုင်သော နည်းလမ်းများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ''တပည့်တော်ကို အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကြပါသည်''ဟု နှုတ်မြွက်ပြောဆိုခြင်း။

၂။ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကခ်ီအဋ္ဌကထာစသည်တို့၌ တုဏှီဘာဝေနာပိ–ဟု အပိသဒ္ဒါကို ထည့်စွက်၍ ဖွင့်သည်ကို သတိပြုပါ။

မေး။ ''ယထာ ခေါ ပန ပစ္စေကပုဗ္ဗသ ။ ပ ။ အနုသာဝိတံ ဟောတိ''ဟူသော စကားသည်

http://www.dhammadownload.com

အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ်ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါတိမောက် ဘာသာဌီကာ၌ ''တစ်ပါးစီ တိုက်ရိုက်မမေးသော်လည်း ဖြေသင့်ပုံကိုပြသော စကားရပ်ဖြစ်သည်''ဟု ဆိုပါသည်။ ကခ်ီအဋ္ဌကထာ၌ကား ''ယာဝတတိယံ အနုသာဝိတံ ဟောတိ''ဟူသော စကားရပ်သည် ပါတိမောက်၏ ဃဋောလက္ခဏာ ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်၏–ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ''ယထာ ခေါ ပန ပစ္စေကပုဗ္ဗသ ။ပ။ ယာဝတတိယံ အနုသာဝိတံ ဟောတိ'' တိုင်အောင်သော စကားရပ်၏ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မေးမြန်းစိစစ်ဖွယ် ကိစ္စဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ တစ်ယောက်က အခြားတစ်ယောက်ကို တိုက်ရိုက်မေးလျှင် အမေးခံရသူသည် ''ဤသူသည် ငါ့ကို မေးနေသည်''ဟု သိ၍ ကောန်ဖြေဆိုရသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ယခုလို ဂုဏ်သရေရှိသော ရဟန်းပရိသတ်၌ ပါတိမောက်ပြသောရဟန်းက ပါတိမောက်ကို ၃–ကြိမ်တိုင်အောင် အဖန်ဖန်ကြားသိစေခြင်း မေးမြန်းစိစစ်ခြင်းသည်ပင် တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီ မေးသကဲ့သို့ဖြစ်သောကြောင့် ရဟန်းတော်များက ''ငါ့ကို မေးနေသည်၊ ငါ့ကို မေးနေသည်''ဟု သဘောပေါက်ကာ ဂုဏ်သရေရှိသူ ပီသအောင် အာပတ်ရှိနေလျှင် ဖုံးကွယ်မထားဘဲ ထင်ရှားအောင်ပြောကြပါ–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ပါတိမောက်ပြရာ၌ မိမိကို တိုက်ရိုက်မေးမှသာ ထင်ရှားရှိသော အာပတ်ကို ထင်စွာပြုထိုက်ပါသလော ဥပမာဆောင် ထင်ရှားအောင် ဖြေဆိုပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ ''ဝေရှုပါယ ပရိသာယ''အရ ''ဤသို့သဘောရှိသော ပရိသတ်''ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော ပရိသတ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တစ်သိမ်တည်း၌ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်ကို မစွန့်မှု၍ တည်နေကြသည့် ပကတတ် ဖြစ်သော ရဟန်းပရိသတ် (မြင့်မြတ်၍ အထက်တန်းကျသော ဂုဏ်သရေရှိ ရဟန်းပရိသတ်) ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မြင့်မြတ်၍ အထက်တန်းကျသော ဂုဏ်သရေရှိ ပရိသတ်အား မေးမြန်းပုံ မေးမြန်းနည်းကို ဖော်ပြ၍၊ ထိုဂုဏ်သရေရှိ ပရိသတ်က တုံ့ပြန်သင့်သော တာဝန်ဝတ္တရားကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မြင့်မြတ်၍ အထက်တန်းကျသော ဂုဏ်သရေရှိ ပရိသတ်အား တိုက်ရိုက်မေးခြင်းသည် ရိုင်းပျစော်ကားရာရောက်သောကြောင့် တိုက်ရိုက်မမေးဘဲ သွယ်ဝိုက်၍ မေးမြန်းရပါမည်။

ဂုဏ်သရေရှိ ပရိသတ်က ဂုဏ်သရေရှိသူ ပီသအောင် ဖုံးကွယ်မထားဘဲ ထင်ရှားအောင် တုံ့ပြန်ဖြေဆိုရပါမည်။

မေး။ ''ယာဝတတိယံ အနုသာဝိတံ ဟောတိ''အရ ''သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ပါတိမောက်ကို အဖန်ဖန် ကြားသိစေအပ်၏'' ဟူရာ၌ ''အဖန်ဖန် ကြားသိစေခြင်း''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''အဖန်ဖန် ကြားသိစေခြင်း''ဟူသည် အဖန်ဖန် မေးစိစစ်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

သာဓက=တဒေတံ (ထိုပါတိမောက်သည်) ယထာ အနုသာဝိတံ ယာဝတတိယံ အနုသာဝိတံ နာမ ဟောတိ၊ တံ ဒသ္သေတုံ ''တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ''တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

http://www.dhammadownload.com

(ကခ်ီအဋ္ဌကထာ၊ ၁၀၂။)

မေး။ ယာဝတတိယံ အနုသာဝိတံ ဟောတိ–ဟူသော ဝါကျကို သဒ္ဒတ္ထ, အဓိပ္ပါယတ္ထ အနက် ယောဇနာ ပြပါ။

ဖြေ။ ယာဝတတိယံ၊ သုံးကြိမ်တိုင်အောင်။ (ပါတိမောက္ခ်၊ ပါတိမောက်သည်။ အနုသာဝိတံ၊ အဖန်ဖန် ကြားသိစေအပ်သည် (သဒ္ဒတ္ထ)။ ဝါ၊ အဖန်ဖန် မေးစိစစ်အပ်သည် (အဓိပ္ပါယတ္ထ)။ ဟောတိ၊ ၏။

မေး။ ယာဝတတိယာနုဿာဝနဝါကျ–ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ။ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, တစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ။ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ''ဟူသောဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ယော ပန ဘိက္ခု ။ပ။ သမ္မာနမုသာဝါဒဿ ဟောတိ''ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ်ကို ပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုရ၏။ ၄င်းစကားရပ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို လည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အာပတ်ကို သတိရပါလျက် ထင်ရှားရှိသော အာပတ်ကို ထင်စွာမပြုလျှင် နောက်ထပ် ဒုက္ကဋ်အာပတ် ထပ်သင့်ကြောင်းပြသော စကားရပ်ဖြစ်ပါသည်။

သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ပါတိမောက်ကို အဖန်ဖန် ကြားသိစေအပ်=မေးစိစစ် အပ်သည်ရှိသော် သင့်သောအာပတ်ကို အမှတ်ရပါလျက် ထင်ရှားရှိသောအာပတ်ကို ထင်စွာမပြုလျှင် ထိုရဟန်းအား သမ္မာနမုသာဝါဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ''၃–ကြိမ်တိုင်အောင် မေးစိစစ်သောအခါ သင့်နေသောအာပတ်ကို အမှတ်ရပါလျက် ထင်စွာမပြုလျှင် သမ္မာန မုသာဝါဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏''ဟု ဆိုရာ၌ ထိုအာပတ် သင့်ချိန်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ''စသော ယာဝတိယာနုဿာဝနဝါကျ၏ အဆုံး (ဇဝမေတံ ဓာရယာမိ–၌ မိ–အဆုံး)တွင် သင့်ပါသည်။

မေး။ ၃–ကြိမ်တိုင်အောင် မေးစိစစ်သောအခါ ပါရာဇိကအာပတ်ကို ထင်စွာမပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ကြွင်းအာပတ် ၆–ဖုံတို့ကို ထင်စွာမပြုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထူခြားချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိကအာပတ်ကို ထင်စွာမပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန်းမဟုတ်သောကြောင့် သမ္မာန မုသာဝါဒ ကမ္မပထသာ ဖြစ်၍ ဒုက္ကဋ်အာပတ် မသင့်ပါ။ ကြွင်းအာပတ် ၆–ဖုံတို့ကို ထင်စွာမပြုသောပုဂ္ဂိုလ်ကား သမ္မာနမုသာဝါဒ ကမ္မပထလည်း ဖြစ်၍ ဒုက္ကဋ် အာပတ် လည်း သင့်ပါသည်။

မေး။ သမ္မာန မုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယံ–အရ သမ္မာနမုသာဝါဒကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် ဖြစ်သင့်ပါ လျက် မဖြစ်ဘဲ အဘယ့်ကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ ဖြစ်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဤအာပတ်သည် ''မဆိုမီ ကာလ, ဆိုဆဲကာလ၌ သိလျက် မုသားပြောခြင်း''ဟူသော မုသာဝါဒလက္ခဏာကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်မဟုတ်ပါ။ ''သမ္မာနမုသာ ဝါဒေ ကိ ဟောတိ၊ ဒုက္ကဋံ ဟောတိ''ဟူသော ဥပေါသထက္ခန္ဓကလာ မြတ်စွာဘုရား စကားတော်ကြောင့် သင့်ရောက်ရသော ''ဝစီဒ္ဒါရ အကိရိယသမုဋ္ဌာနအာပတ်''ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၄၀ ဘိက္ခုပါတိမောက်

ထို့ကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် မဖြစ်ဘဲ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ ဖြစ်ရပါသည်။

မေး။ ''ဝစီဒ္ဓါရေအကိရိယ သမုဋ္ဌာနအာပတ်''ဟူသော စကားကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဝစီဒ္ဓါရဏ် ပြုသင့်ပြုထိုက်သော ဒေသနာပြောကြားမှု, ထင်စွာပြုမှု တစ်ခုခုကို မပြုခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။''သန္ဓိ အာပတ္တိ အာဝိကာတဗ္ဗာ''ဟူသော တိုက်တွန်းချက်အရ အာပတ်ရှိနေလျှင် နှုတ်ဖြင့် ဒေသနာကြားမှု, ထင်စွာပြုမှု တစ်ခုခုကို ပြုသင့်သည်။ ထိုသို့ ပြုသင့်ပါလျက် မပြုခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သော အာပတ်–ဟူလို။

မေး။ ကိုယ်, နှုတ်နှစ်ပါး တစ်ပါးပါးဖြင့် လိမ်ညာမှုသာ မုသာဝါဒဖြစ်ရိုးထုံးစံရှိပါလျက် ဆိတ်ဆိတ်နေသောရဟန်းမှာ အဘယ့်ကြောင့် သမ္မာနမုသာဝါဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါတိမောက်ပြသော ရဟန်းက ''အရှင်ဘုရားတို့–အာပတ်ရှိနေလျှင် ထင်စွာပြုကြပါ''ဟု တိုက်တွန်းနေသောကြောင့် အာပတ်ရှိနေလျှင် နှုတ်ဖြင့် ဒေသနာ ပြောကြားမှု, ထင်စွာပြုမှု တစ်ခုခုကို ပြုသင့်ပါသည်။ ထိုသို့ ပြုသင့်ပါလျက် မပြုဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းသည် လိမ်ရာရောက်သောကြောင့် သမ္မာန မုသာဝါဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဘာသာဋ္ဌကာကို မှီသော အမေး+အဖြေဖြစ်၏။ သမ္မာန မုသာဝါဒ ပုဒ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ကြည့်၍ မေး+ဖြေသည်–ဟု သိပါ။

မေး။ ''အာပတ်ကို ထင်စွာမပြုဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေသော ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်၏''ဟု ဆိုရာဝယ် ''မနောဒ္ဓါရဏ် အာပတ်သင့်၏''ဟု အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်လျက်ရှိ၏။ ''မနောဒ္ဓါရေ အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ''ဟူသော စကားတော်လည်း ရှိ၏။ ယိုစကားနှစ်ရပ် မဆန့်ကျင်အောင် ညှိပြပါ။

ဖြေ။ ဤသမ္မာန မုသာဝါဒဒုက္ကဋ်အာပတ်သည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းကြောင့် မနောဒ္ဓါရဏ် သင့်ရောက်သော အာပတ်မဟုတ်။ ''သမ္မာနမုသာဝါဒေ ကိ ဟောတိ ဒုက္ကဋံ ဟောတိ'' ဟူသော မြတ်စွာဘုရားစကားတော်ကြောင့် ဝစီဒ္ဓါရဏ် သင့်ရောက်သော ဝစီဒ္ဓါရေ အကိရိယ သမုဋ္ဌာန အာပတ်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ''မနောဒ္ဓါရေ အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ'' ဟူသောစကားနှင့် မဆန့်ကျင်ပါ။

မေး။ နိဒါန်းကို ရှုရ၍ သမ္မာနမုသာဝါဒကြောင့် သင့်ရောက်သောကြောင့် အာပတ်နှစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ ပါစိတ်အာပတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမ္မာန မုသာဝါဒေါ ခေါ ။ပ။ ဖာသု ဟောတိ–ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ်ကို ပြသောစကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သမ္မာနမုသာဝါဒဒုက္ကဋ်အာပတ်၏ အပြစ်နှင့် အာပတ်ကို ထင်စွာပြုခြင်းကြောင့် အကျိုးရပုံတို့ကို ပြသော စကားရပ်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမ္မာန မုသာဝါဒဒုက္ကဋ်အာပတ်၏ အပြစ်ပြ ပါဠိကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''သမ္မာနမုသာဝါဒေါ ခေါ ပနာယသုန္ဒေါ အန္ဓရာယိကော ဓမ္မော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ'' ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အာပတ်ကို ထင်စွာပြုခြင်းကြောင့် အကျိုးရပုံကို ပြသော ပါဠိကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''တသ္မာ သရမာနေန ဘိက္ခုနာ အာပန္နေန ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခေန သန္တိ အာပတ္တိ အာဝိကာတဗ္ဗာ၊ အာဝိကတာ ဟိဿ ဖာသု ဟောတိ'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်ကို ''အန္တရာယိကဓမ္မ''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဝိပတ္တိသာရ(နှလုံးမသာခြင်း)၏ အကြောင်းဖြစ်သည့်အတွက် ပါမောဇ္ဇစသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်၍ ပဌမစျာန်စသည်တို့ကို ရခြင်း၏ အန္တရာယ်ကိုပြုတတ်သောကြောင့် သမ္မဇာနမုသာဝါဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို ''အန္တရာယိကဓမ္မ''ဟု ဆိုရပါသည်။

ဝစနတ္ထ– စျာနာဒီနံ အန္တရာယံ ကရောတီတိ အန္တရာယိကော–ဟုပြု။ ဋီကာသစ် (၁၆၃)၌ကား ''သတ္တသန္တာနသ အန္တရေ ဝေမဇ္ဈေ ဟေ အာဂစ္ဆတီတိ အန္တရာယော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကအနတ္ထော။ အတိက္ကမနဋ္ဌေန (အနတိက္ကမနဋ္ဌေန) တသ္မိံ အန္တရာယေ နိယုတ္တော, အန္တရာယံ ဖလံ အရဟတိ, အန္တရာယသ ဝါ ကရဏသီလောတိအန္တရာယိကော''ဟု ဖွင့်ပြပါသည်။

မေး။ အန္တရာယိကော ဓမ္မော–အရ သမ္မဇာနမုသာဝါဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ်၏ အန္တရာယ်ပြုပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အာပတ်ကို အမှတ်ရပါလျက် ထင်စွာမပြုခြင်းကြောင့် သမ္မဇာနမုသာဝါဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏။ ထိုအာပတ်ရှိလျှင် နှလုံးမသာခြင်းဟူသော ဝိပတ္တိသာရ ဖြစ်၏။ ဝိပတ္တိသာရဖြစ်လျှင် ဝမ်းမြောက်မှု အနုစားဟူသော ပါမောဇ္ဇ မဖြစ်၊ ပါမောဇ္ဇ မဖြစ်လျှင် ဝမ်းမြောက်မှု အရင့်စားဟူသော ပီတိ မဖြစ်၊ ပီတိ မဖြစ်လျှင် ကိုယ်, စိတ်တို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းဟူသော ပဿဒ္ဓိ မဖြစ်၊ ပဿဒ္ဓိ မဖြစ်လျှင် ကိုယ်, စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်းဟူသော သုခ မဖြစ်၊ သုခ မဖြစ်လျှင် စိတ်တည်ကြည်မှုဟူသော သမာဓိ မဖြစ်၊ သမာဓိ မဖြစ်လျှင် ပဌမစျာန်စသည်တို့ကို မရနိုင်တော့ပါ။ ဤသို့လျှင် သမ္မဇာနမုသာဝါဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည် အဆင့်ဆင့်အဆက်ဆက် ပဌမစျာန်စသည်တို့ကို ရခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို ပြုပါသည်။

မေး။ အာပတ်ကို အမှတ်မရ၍ (အာပတ် သင့်နေမှန်းမသိ၍) ထင်စွာမပြုဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေသော ရဟန်းအား အာပတ်သင့်/ မသင့် သာဓကဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ သရမာနေန ဘိက္ခုနာ–ဟု ဆိုသောကြောင့် အာပတ်ကို အမှတ်မရ၍ (အာပတ်သင့်နေမှန်းမသိ၍) ထင်စွာမပြုဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေသော ရဟန်းအား အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ တသ္မာ သရမာနေန ဘိက္ခုနာ–၌ တသ္မာ–အစွဲကို ကျုန်စွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''တသ္မာ၊ ထိုသို့ ထင်စွာ မပြုအပ်သော သမ္မဇာန မုသာဝါဒဒုက္ကဋ်အာပတ်၏ ပထမစျာန် အစရှိသည်တို့ကို ရခြင်း၌ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်''ဟု စွဲရပါမည်။

မေး။ သရမာနေန–ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုရ၍၊ ယင်းသရမာနေန–ပါ၌ဖြင့် သိစေအပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပါ။

ဖြေ။ မိမိ၌ ထင်ရှားရှိသော အာပတ်ကို သိသော ရဟန်းကို ''သရမာနေန''ဟု ဆိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤ'သရမာနေန'ဟူသောပါဠိ၌ဖြင့် သမ္မဇာနမုသာဝါဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည် စိတ်ပါမှသင့်သော သစိတ္တကအာပတ်ဖြစ်၏။ အာပတ်သင့်စဉ် သင့်မှန်းမသိခဲ့လျှင် ပါတိ

http://www.dhammadownload.com

မောက်ပြခိုက်၌ ထင်စွာမပြုခဲ့သော်လည်း ဤသမ္ဘဝနမုသာဝါဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ် မသင့်-ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြပါသည်။

မေး။ ''ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခ''ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ပရိဝါသ်ဆောက်တည်ခြင်းစသည်ဖြင့် သံဃာဒိသေသ်အာပတ်မှ ထမြောက်လိုသော ရဟန်း၊ ဒေသနာကြားသောအားဖြင့် ဒေသနာဂါမ်အာပတ်မှ စင်ကြယ်လိုသော ရဟန်းကို ''ဝိသုဒ္ဓါ-ပေက္ခ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခေန-၌ ဝိသုဒ္ဓိ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ဝုဋ္ဌာန = ဝုဋ္ဌာနဂါမ်အာပတ်မှ ဝုဋ္ဌာနကံဖြင့် ထမြောက်ခြင်း၊
(၂) ဝိသုဒ္ဓိ = ဒေသနာဂါမ်အာပတ်မှ ဒေသနာကံဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်း နှစ်မျိုးကို ''ဝိသုဒ္ဓိ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ''သန္ဓိ အာပတ္တိ''အရ ''ထင်ရှားရှိသောအာပတ်''ဟူသည် ဘယ်လိုအာပတ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သင့်ရောက်ပြီးနောက် ဝုဋ္ဌာနကံ, ဒေသနာကံတို့ဖြင့် မထမြောက်သေးသော အာပတ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာဝိကာတဗ္ဗာ-၌ အာဝိကရဏာ-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုရ၊ ထင်စွာပြုရာဌာန ၃-ဌာနကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ထင်စွာပြုခြင်း (ပကာသန)ဖြစ်ပါသည်။
(၁) သံဃာ့အလယ်။ (၂) နှစ်ပါး, သုံးပါးဟူသော ဂိုဏ်းအလယ်။
(၃) တစ်ပါးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ထံ-ဟူသော နေရာဌာနတို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာဝိကာတဗ္ဗာ-အရ ထင်စွာပြုပုံကို ရေးပါ။

ဖြေ။ သံဃာ့အလယ်၌လည်းကောင်း, ဂိုဏ်းအလယ်၌လည်းကောင်း။ တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်ထံ၌လည်းကောင်း ထင်စွာပြုရပါမည်။ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် အခြားမဲ့၌တည်သော ရဟန်းအားလည်း ''ငါ့ရှင်တပည့်တော်သည် ဤမည်သော အာပတ်၌ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်နေပါသည်။ ယုံမှားသံသယ ကင်းသောအခါ ထိုအာပတ်ကို ကုစားပါမည်''ဟု လျှောက်ထားရပါမည်။

မေး။ အာဝိကတာ၌ ဝိဘတ်, ဝိဘတ္တိတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝိဘတ်မှာ- ပဌမာဝိဘတ်ဖြစ်၍၊
ဝိဘတ္တိတ္ထမှာ- ကရိဏ်းအနက်(ဟိတ်အနက်)ဖြစ်ပါသည်။ အလဖ္ဖိတာ-စသည်တို့၌ ကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မိမိမှာသင့်ရောက်နေ ထင်ရှားရှိနေသော အာပတ်ကို အဘယ့်ကြောင့် ထင်စွာ ပြုသင့်ပါ သနည်း။

ဖြေ။ မိမိမှာ သင့်ရောက်နေ ထင်ရှားရှိနေသော အာပတ်ကို ထင်စွာပြုလျှင် ပဌမစျာန်စသည်ကို ရဖို့ရာ ချမ်းသာလွယ်ကူသောကြောင့် မိမိမှာသင့်ရောက်နေ ထင်ရှားရှိနေသောအာပတ် ကို ထင်စွာပြုသင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အမှာ။ ။ အာဝိကတာ ဟိသ–၌ ဟိ–ကို ဟေတုဇောတက ကြံ၍ မေး+ဖြေ လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာဝိကတာ ဟိသ ဖာသု ဟောတိ–၌ အာပတ်ကို ထင်စွာပြုခြင်းကြောင့် ပဌမစျာန်စသည်ကို ရဖို့ရာ ချမ်းသာလွယ်ကူပုံ (အကျိုးအဆက်ဆက် ရရှိနိုင်ပုံ) ကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အာပတ်ကို ထင်စွာပြုခြင်းကြောင့် စောင့်စည်းမှု သံဝရဖြစ်၏။ သံဝရဖြစ်လျှင် နှလုံးသာယာခြင်း ဟူသော အဝိပ္ပဋိသာရဖြစ်၏။ အဝိပ္ပဋိသာရဖြစ်လျှင် ဝမ်းမြောက်မှု အနုစားဟူသော ပါမောဇ္ဇဖြစ်၏။ ပါမောဇ္ဇဖြစ်လျှင် ဝမ်းမြောက်မှု အရင့်စားဟူသော ပီတိဖြစ်၏။ ပီတိဖြစ်လျှင် ကိုယ်စိတ်တို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်း ဟူသော ပဿဒ္ဓိဖြစ်၏။ ပဿဒ္ဓိဖြစ်လျှင် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်းဟူသော သုခဖြစ်၏။ သုခဖြစ်လျှင် စိတ်တည်ကြည်မှုဟူသော သမာधိဖြစ်၏။ သမာधိဖြစ်လျှင် ပဌမစျာန်စသည်ကို ချမ်းသာ လွယ်ကူစွာရနိုင်ပါတော့သည်။

မေး။ အာဝိကတာ ဟိသ ဖာသု ဟောတိ–၌ "ဖာသု"ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ပဌမစျာန် စသည်တို့ကို ချမ်းသာလွယ်ကူစွာ ရရှိနိုင်ခြင်းကို "ဖာသု"ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌ ခေါ် အာယသ္မန္တော နိဒါနံ–စသောစကားရပ်သည် မည်သည့်စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဖြေ။ နိဂုံး, ယာဝတတိယာနုသာဝနနှင့် ပါတိမောက်ပြသော ရဟန်း၏ မှတ်ယူပုံကို ပြသော စကားရပ်ဖြစ်ပါသည်။

"ဥဒ္ဒိဋ္ဌ ခေါ် အာယသ္မန္တော နိဒါနံ"သည် နိဒါန်းကိုအုပ်ဖုံး အဆုံးသတ်သော နိဂုံးစကားရပ် ဖြစ်၍၊

"တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ ။ပ။ ပရိသုဒ္ဓါ"ကား ၃–ကြိမ်တိုင်အောင် ကြားသိစေသော (မေးစိစစ်သော) ယာဝတတိယာနုသာဝန စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

"ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယသ္မန္တော၊ တသ္မာ တုဏ္ဍိဘဝေမတံ ဓာရယာမိ"ကား ၃–ကြိမ်တိုင်တိုင် မေးစိစစ်သောအခါ ဆိတ်ဆိတ်နေကြရာ၌ ပါတိမောက် ပြသော ရဟန်း၏ မှတ်ယူပုံကို ပြဆိုသော စကားရပ်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘုရားဟောဖော် ပါဠိတော်၌ မပါဝင်သော နိဒါန်းပါဠိကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌ ခေါ် အာယသ္မန္တော နိဒါနံ ။ပ။ ဘဝေမတံ ဓာရယာမိ–ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ဥပေါသထက္ခန္ဓက ပါဠိတော်၌ နိဒါန်းအဆုံးဝယ် ဤပါဠိများ မပါပါ။ ကခ်ီ့ရိုကာဆရာတော်များ လက်ထက်မှာလည်း မပါသေးပါ။ နောင်းခေတ်ကျမှ ဥပုသ်ပြုသောအားဖြင့် ပါတိမောက်ရွတ်ပြသောအခါ **"သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော ။ပ။ ဘဝေမတံ ဓာရယာမိ'ဟု ရွတ်ဆိုပြီးနောက် ကြွင်းသောဥဒ္ဒေသတို့ကို သုတသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းသည်ရှိသော် နိဒါန်းကို ရွတ်ပြအပ်ပြီးဖြစ်၏"**ဟူသော ကခ်ီ အဋ္ဌကထာစကားကို ကြည့်၍ နောက်ဆရာတို့ နိဒါန်းတွင် ထည့်ထားခြင်း ဖြစ်သည်–ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ ကစ္စိတ္ထ–ကို ပုဒ်၂–မျိုးဖြတ်၍ အနက် ၂–မျိုး ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကစ္စိ+အတ္ထ။ *

ကစ္စိ၊ အသို့နည်း။ (တုမှေ၊ အရှင်တို့သည်။) ပရိသုဒ္ဓါ၊ အာပတ်မှ စင်ကြယ်သူတို့သည်။

http://www.dhammadownload.com

အတ္ထ၊ ဖြစ်ပါကုန်၏လော။

၂။ ကစ္စိ+ဇတ္ထ။

ကစ္စိ၊ နည်း။ (တုမှေ၊တို့သည်။) ဇတ္ထ၊ ဤနိဒါန်း၌။ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ အတ္ထ၊ ကုန်၏လော။

မှတ်ချက်။ ။ ဒုတိယနည်းအတိုင်းပေးရာ၌ နိဒါန်းတွင် မည်သည့်အာပတ်ဟု ပညတ်ချက် မပါ။

မေး။ ရှေးဝိနည်းပါဠိစာအုပ်တို့၌ နိဒါန်းအဆုံးတွင် ''နိဒါနုဒ္ဒေသော ပဌမော''ဟု ရှိခဲ့၍၊ ယခု ဆဌမှု ဝိနည်းပါဠိစာအုပ်တို့၌ ''နိဒါနံ နိဋ္ဌိတံ''ဟု ရှိ၏။ ထို ၂–မျိုးတို့တွင် အဘယ်သို့ ရှိခြင်းသာ ကောင်းမြတ်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီပါတိမောက်၌ ဥဒ္ဒေသ ၅–ပါးကို သတ်မှတ်ထားခြင်းသည် ပါတိမောက်ရွတ်ပြသည့်အခါ ပိုင်းဖြတ်ပုံကို လိုက်၍ သတ်မှတ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ပါတိမောက်ရွတ်ပြရာ၌ နိဒါန်းဆုံးပြီးနောက် ကြွင်းဥဒ္ဒေသတို့ကို သုတသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းယူကာ ''တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သမဂ္ဂေဟိ သမ္မောဒမာနေဟိ အဝိဝဒမာနေဟိ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ''တိုင်အောင် ရွတ်ဆိုပြီးမှ နိဒါနုဒ္ဒေသ ပြီးပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိဒါန်းအဆုံးတွင် ''နိဒါနုဒ္ဒေသော ပဌမော''ဟု မရှိသင့်ပါ။ သို့ဖြစ်၍ ဆရာမြတ်တို့က ပါတိမောက်စာအုပ်၌ ''နိဒါနုဒ္ဒေသော ပဌမော, ပါရာဇိကကုဒ္ဒေသော ဒုတိယော ''စသည်ဖြင့် မရှိသင့်, မထည့်သင့်၊ ထည့်လိုလျှင် ''နိဒါနံ နိဋ္ဌိတံ''စသည်ဖြင့် ထည့်သင့်ကြောင်း ရေးသားဆုံးဖြတ်တော်မူခဲ့ကြပါသည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်အားလျော်စွာ ဆဌသင်္ဂါယနာတင် ဝိသောဓကထေရ် အရှင်တို့က ''နိဒါနံ နိဋ္ဌိတံ''ဟု သုတ်သင်ပြင်ဆင်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုလက်ရှိ ဆဌမှုအတိုင်း ''နိဒါနံ နိဋ္ဌိတံ''ဟု ရှိခြင်းသာ ကောင်းမြတ်ပါသည်။

မေး။ နိဒါန်းလာ ပိဏ္ဍတ္ထပဋ္ဌကကို သက်ဆိုင်ရာ ပါဠိတို့နှင့် တွဲစပ်ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဥတ္တိဌပန = ဥတ်ထားခြင်း။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဇုပေါသထော ပန္နရသော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယ္ယ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယ္ယ။

၂။ ပုဗ္ဗကိစ္စ ပုစ္ဆန = ပုဗ္ဗကိစ္စကို မေးခြင်း။

ကိ သံဃဿ ပုဗ္ဗကိစ္စံ။

(ပါရိသုဒ္ဓိ အာယသ္မန္တော်အာရောစေထ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမိ။–ဆရာတော်ဦးဗုဒ်)

၃။ နိဒါနုဒ္ဒေသ သဝနဝိဓိ = နိဒါန်းကို ရွတ်ပြရာဝယ် ကြားနာခြင်း၌ တိုက်တွန်းခြင်း။

တံ သဗ္ဗေဝ သန္တာ သာဓုကံ သုဏောမ မနသိကရောမ။

၄။ ဝိသုဒ္ဓါရောစန ဝိဓိ = အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကြောင်းကို ပြောကြားခြင်း၌ တိုက်တွန်းခြင်း။

ပါရိသုဒ္ဓိ အာယသ္မန္တော် အာရောစေထ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမိ–ဝါကျနှင့် ယဿ သိယာ အာပတ္တိ ။ပ။ အနုသာဝိတံ ဟောတိ–ဝါကျ။ (ဆရာတော် ဦးဗုဒ် နိဿယ–၌ ရှေ့ဝါကျကို ပုဗ္ဗကိစ္စပုစ္ဆနာ၌ ထည့်သွင်းယူပါသည်။)

၅။ အနာရောစနာပတ္တိ = အာပတ်ရှိလျက် မပြောခြင်းကြောင့် အာပတ်သင့်ပုံ။

ယော ပန ဘိက္ခု ။ပ။ အာဝိကတာ ဟိဿ ဟောတိ။

မှတ်ချက်။ ။ ''အနာရောစနာပတ္တိ''၌ ''အာရောစန အနာပတ္တိ(ပြောကြားခြင်း

http://www.dhammadownload.com

ကြောင့် အာပတ်မသင့်ပုံ)''ကိုလည်းကောင်း၊ အာပတ်ကို ထင်စွာပြုခြင်းကြောင့် အကျိုးရ ပုံတို့ကိုလည်းကောင်း အဝိနာဘာဝနည်း (မကင်းရာ မကင်းကြောင်းနည်း = တစ်နှယ်ငင် တစ်စင်ပါနည်း)အားဖြင့် ထည့်သွင်းယူနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ယော ပန ဘိက္ခု-မှ စ၍ အာဝိကတာ ဟိသ ဖာသု ဟောတိ-တိုင်အောင် ''အနာရောစနာပတ္တိပြုပါ၌''ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်သည်။

နိဒါနေ ဥတ္တိဌပနံ၊ ပုဗ္ဗကိစ္စသ ပုစ္ဆနံ။
နိဒါနုဒ္ဒေသသ ဝနေ၊ ဝိသုဒ္ဓါရောစနေ ဝိဓိ။
အနာရောစနေ အာပတ္တိ၊ ဧည့ျံ ပိဏ္ဍတ္ထပဠကံ။ (ဋီကာသစ်)

မေး။ နိဒါန်း၌ ရထိုက်သော ပိဏ္ဍတ္ထပဠကတွင် မပါဝင်သော စကားရပ်ကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ-စသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းကား - ယင်းစကားရပ်သည် နိဒါန်း၏အဆုံး နိဂုံးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

မေး။ ဇေပမေတံ ဓာရယာမိတိ-၌ ဣတိ-နိပါတ်ပုဒ်၏ အနက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဣတိ-နိပါတ်ပုဒ်၏ အနက်မှာ နိဒါန်းအခန်းကို အပြီးသတ်ခြင်းဟူသော ''ပရိသမာပန အနက်'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နိဒါနုဒ္ဒေသ, ပါရာဇိကုဒ္ဒေသစသည်ဖြင့် ဥဒ္ဒေသ ၅-ပါး စဉ်ထားရပုံကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သာမည, ဝိသေသတို့တွင် သာမညကို ရှေးဦးစွာ ဆိုရသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဂရုက, လဟုက နှစ်ပါးတို့တွင် ဂရုကကို ရှေးဦးစွာ ဆိုရသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတေကိစ္ဆ, သတေကိစ္ဆ နှစ်ပါးတို့တွင် အတေကိစ္ဆကို ရှေးဦးစွာ ဆိုရသောကြောင့် လည်းကောင်း နိဒါနုဒ္ဒေသ, ပါရာဇိကုဒ္ဒေသစသည်ဖြင့် ဥဒ္ဒေသ ၅-ပါးကို စဉ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

နိဒါန်းအခန်း ပြီး၏။

□□□□□

http://www.dhammadownload.com

ပါရာဇိက အခန်း

မေး။ ''တတြိမေ စတ္တာရော။ ပ ။ အာဂစ္ဆန္တိ''သည် အဘယ်စကားရင်းဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်များ၏ အချိန်ဒါန်း (အခြေခံ)စကားရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တတြိမေ စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ–၌ တတြ–အစွဲကို ဖော်ပြ၍၊ ဣမေ–သဒ္ဒါ၊ စတ္တာရော–သဒ္ဒါတို့သည် မည်သည့်သဒ္ဒါများ ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တတြ–အစွဲကား–ပါတိမောက် ဖြစ်ပါသည်။
ဣမေ–သဒ္ဒါသည် ယခုဆိုတော့မည့် အာပတ်တို့ကို ရှေးရှုပြုကြောင်းသဒ္ဒါ ဖြစ်ပါသည်။
စတ္တာရော–သဒ္ဒါကား ဂဏန်းသင်္ချာအားဖြင့် ပါရာဇိကအာပတ်တို့ကို ပိုင်းခြားကြောင်းသဒ္ဒါ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ပါရာဇိကာ, ဓမ္မာ''တို့သည် မည်သည့်အမည်များ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါရာဇိကာ–သည် မိမိ၏ အမျိုးဇာတ်အမည်ဖြစ်၍၊ ဓမ္မာ–ကား အာပတ်အားလုံးနှင့် ဆက်ဆံသော သဗ္ဗသာဓာရဏအမည် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဣမေ ခေါ် ပန ဓမ္မာ–၌ ဓမ္မာ–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိကအာပတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ–အရ ''သရုပ်အားဖြင့် ရွတ်ပြခြင်း''ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ သင်ကြားဟသရုပ်ခွဲရာ၌ ''လောဘ၏ သဘောကား ဤသို့၊ ဒေါသ၏သဘောကား ဤသို့'' စသည်ဖြင့် သရုပ်သကောင်ကို ထုတ်ဆောင်ပြရသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ''မည်သည့်အမှုကို ပြုလျှင် မည်သည့်အာပတ်သင့်၏''ဟု အာပတ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုနှင့်တကွ အာပတ်ကို သရုပ်သကောင်ပေါ်လာအောင် ထုတ်ဆောင် ရွတ်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်

မေး။ ''ဥဒ္ဒေသံ၊ သရုပ်အားဖြင့် ရွတ်ပြအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့''ဟု အနက်ပေးရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဣမေ ခေါ် ပန ဓမ္မာ–ဟူသော ကတ္တားပုဒ်အရ ပါရာဇိကအာပတ်တို့ကို ရ၏။ ဥဒ္ဒေသံ–ဟူသော ကံပုဒ်အရလည်း ထိုအာပတ်တို့ကိုပင် ရ၏။ ဝါကျတစ်ဝါကျတည်း၌ ကတ္တားနှင့်ကံ တို့ ယင်းသို့ အရတူ မဖြစ်ကောင်းပါ။ ထို့ကြောင့် အရကွဲစေအကျိုးငှါ ဥဒ္ဒေသံ–ပုဒ်ကို ဘာဝပွဓာန ဘာဝလောပ ပုဒ် ကြ၍ ''ဥဒ္ဒေသံ၊ သရုပ်အားဖြင့် ရွတ်ပြအပ်ကုန်၏ အဖြစ်သို့''ဟု အနက်ပေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁။ မေထုနဓမ္မ(ပဌမပါရာဇိက)သိက္ခာပုဒ်

မေး။ မေထုနဓမ္မ (ပထမပါရာဇိက)သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းသည် ရဟန်း၏ သိက္ခာနှင့် သာဓီဝသို့ ကောင်းစွာရောက်သူ ဖြစ်ပါလျက် သိက္ခာလည်း မချ၊ သာဓီဝ၌ အားနည်းမှု (သိက္ခာပုဒ်တော်၌ ဖြည့်ကျင့်လိုသော စိတ်အား မရှိခြင်း)ကိုလည်း ထင်စွာမပြုဘဲ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် တိရစ္ဆာန်မ၌သော်လည်း မေထုန်

http://www.dhammadownload.com

အကျင့်ကို ပြုကျင့်မှီဝဲငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းသည် ပါရာဇိကကျ၍ ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် အတူတကွ ပေါင်းသင်းခွင့် မရတော့ပါ။

မေး။ ယော ပန ဘိက္ခု–ဌ ယော ပန–ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အပု, အရှည်စသည့် အသွင်သဏ္ဌာန်အစရှိသောအပြားအားဖြင့် အမှတ်မထား တစ်ပါး ပါးသောရဟန်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ယော ပန ဘိက္ခု–နှင့် စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သော ဥပသမ္ပဒါရှစ်မျိုးကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဟေဘိက္ခူပသမ္ပဒါ=ဘုရားရှင်၏ ''ဧဟိ ဘိက္ခု''ဟူသော စကားတော်မျှဖြင့် ဖြစ်သော ရဟန်းအဖြစ် (ပဌဝဂ္ဂ် စသော ရဟန်းများ။)

၂။ သရဏဂမနူပသမ္ပဒါ=သရဏဂုံ ၃–ပါးဖြင့် ဖြစ်သော ရဟန်းအဖြစ်။ (ပထမဗောဓိ အတွင်း ရဟန်းဖြစ်သော ရဟန်းများ။)

၃။ ဩဝါဒပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ=ဘုရားရှင်၏ ဩဝါဒကို လက်ခံခြင်းကြောင့် ခွင့်ပြုအပ်သော ရဟန်းအဖြစ်။ (အရှင်မဟာကဿပ)

၄။ ပဉ္စာဗျာကရဏူပသမ္ပဒါ=ပြဿနာကို ဖြေဆိုနိုင်ခြင်းကြောင့် ခွင့်ပြုအပ်သော ရဟန်း အဖြစ် (ခုနစ်နှစ်သား သောပါကသာမဏေ)

၅။ အဋ္ဌဂရုဓမ္မ ပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ=ရှစ်ပါးသော ဂရုဓမ်းကို လက်ခံခြင်းကြောင့် ခွင့်ပြုအပ် သော ရဟန်းအဖြစ်။ (မိထွေးတော် ဂေါတမီ)။

၆။ ဒူတေနူပသမ္ပဒါ=တမန်ဖြင့် ခွင့်ပြုအပ်သော ရဟန်းအဖြစ်။ (အမုကာသိနီ ပြည့်တန် ဆာမ)။

၇။ အဋ္ဌဝါစိကူပသမ္ပဒါ=ဘိက္ခုနီသံဃာထံမှ ဥတ္တလျှင် ၄–ကြိမ်မြောက်ရှိသော ကမ္မဝါစာ ၁–ကြိမ်၊ ဘိက္ခုသံဃာထံမှ ဥတ္တလျှင် ၄–ကြိမ်မြောက်ရှိသော ကမ္မဝါစာ ၁–ကြိမ်၊ ဤသို့လျှင် ၂–ကြိမ် ၈–ကြိမ်သော ကမ္မဝါစာတို့ဖြင့်ဖြစ်သော ရဟန်းအဖြစ်။ (မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီမှ တစ်ပါးသော ဘိက္ခုနီမများ။)

၈။ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒါ=ဥတ္တလျှင် ၄–ကြိမ်မြောက်ရှိသော ကမ္မဝါစာဖြင့် ဖြစ်သော ရဟန်းအဖြစ်။ (အရှင်ရာဓစသော ရဟန်းယောက်ျားများ)

မှတ်ချက်။ ။ ''ရဟန်း ၈–မျိုး'' ''ဘိက္ခု ၈–မျိုး''စသည်ဖြင့် မေးတတ်သည်။ ဤ ၈–မျိုးပင်တည်း။

(ဆောင်) ဟေ, သရဏ၊ ဩဝါဒ၊ ပဉ္စ ဗျာကရဏူ။
ဂရုဓမ္မ၊ ဒူတေန၊ အဋ္ဌဝါစိကူ။
ဥတ္တိစတုတ္ထ၊ ပေါင်းရှစ်ဝ၊ ယူရ ဥတ္တိဟူ။

မေး။ ယော ပန ဘိက္ခု–ဟူသောအရာ၌ အလိုရှိအပ်သော ဘိက္ခုကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဤ ယော ပန ဘိက္ခု–ဟူသောအရာ၌ ဘိက္ခု ၈–မျိုးတို့တွင် အကုပ္ပ ဌာနာရဟ ဖြစ်သော ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒါကံဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သော ဘိက္ခုကိုသာ အလိုရှိအပ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်း ၈–မျိုးတို့တွင် ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌ လိုအပ်သော ရဟန်းကို အကြောင်းနှင့် တကွ ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ရဟန်း ၈–မျိုးတို့တွင် ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မုပသမ္ပဒါ ရဟန်းတစ်မျိုးကိုသာ လိုအပ်ပါသည်။ အကြောင်းကား– ထိုရဟန်းသည်သာ မေထုနဝိတိက္ကမအမှုကို ပြုတတ်သောကြောင့်တည်း။

မေး။ ရဟန်း ၈–မျိုးတို့တွင် လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်များကို လွန်ကျူးခွင့်ရှိသော ရဟန်းတို့ကို ပြဆိုခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မုပသမ္ပဒါဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သော ရဟန်းတစ်မျိုးသာ ဖြစ်ပါသည်။ (ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်များကိုကား ရဟန်း ၈–မျိုးလုံးပင် လွန်ကျူးခွင့် ရှိပါသည်)။

မေး။ – မဖျက်ဆီးအပ် မဖျက်ဆီးနိုင်သော ဥပသမ္ပဒါကံ၏ ဖြစ်ကြောင်း သမ္ပတ္တိ ၅–မျိုးကို ဖော်ပြပါ။
– အောင်မြင်သော ဥပသမ္ပဒါကံ ဖြစ်ရန်အတွက် လိုအပ်သော အင်္ဂါအချက်အလက်များကို ဖော်ပြပါ။
– ''သိက္ခာတင် ပဋ္ဌင်၊ သိက္ခာချ ဆဋ္ဌင်''ဟု ဆိုရိုးရှိရာ ''သိက္ခာတင် ပဋ္ဌင်''ကို ဖော်ပြပါ။
– ''သိက္ခာတင်ရန် အင်ငါးတန်'' ''ပဋ္ဌင်းဖြစ်ရန် အင်ငါးတန်''တို့ကို ဖော်ပြပါ။
– သာသနာတော်၌ ရဟန်းတော်တစ်ပါး ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် ပြည့်စုံရမည့် အင်္ဂါအချက်အလက်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိ = ရဟန်းလောင်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပြည့်စုံခြင်း။
၂။ ဥတ္တိသမ္ပတ္တိ = ဥတ်၏ ပြည့်စုံခြင်း။
၃။ အနုဿာဝနသမ္ပတ္တိ = ကမ္မဝါစာ၏ ပြည့်စုံခြင်း။
၄။ သီမာသမ္ပတ္တိ = သိမ်၏ပြည့်စုံခြင်း။
၅။ ပရိသာသမ္ပတ္တိ = ပရိသတ်၏ ပြည့်စုံခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – ဝတ်, ဥတ်, ကမ္မဝါ၊ သိမ်, ပရိသာ၊ ငါးဖြာ သမ္ပတ္တိ။
– ဥပသမ္ပဒါကံ၊ အောင်မြင်ရန်၊ အင်္ဂါ ဟူ၍သိ။
– ရဟန်းတော်တစ်ပါး၊ ထင်ရှားပေါ်ရန်၊ အင်ငါးတန်၊ ဝေဖန်ပိုင်းခြားသိ။

မေး။ ''ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိ''၏ အစွမ်းဖြင့် ဥပသမ္ပဒါကံ၏ ထမြောက်အောင်မြင်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပါဠိလို ''ဝတ္ထု''ဟု ခေါ်ဆိုရသော ရဟန်းလောင်းသည် အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သူ, ပါရာဇိကကျပြီးသူ, ပဏ္ဍုက်စသော အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် ၁၁–ယောက်၊ ပေါင်း (၁၃)ယောက် မဟုတ်ရ၊ ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ ရေတွက် အသက်နှစ်ဆယ် ပြည့်ကြွယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရပါမည်။ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိ၏ အစွမ်းဖြင့် ထမြောက်အောင်မြင်သော ဥပသမ္ပဒါကံ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥပသမ္ပဒါကံ၏ (က) ဝတ္ထု (ခ) အဝတ္ထုဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ ရေတွက် အသက်နှစ်ဆယ် ပြည့်ဖြိုးကြွယ်သော ရဟန်းလောင်း

http://www.dhammadownload.com

သည် ဥပသမ္မဒါကံ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် ''ဝတ္ထု''ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သူ, ပါရာဇိက ကျပြီးသူ, အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် ၁၁–ယောက်၊ ပေါင်း (၁၃)ယောက်တို့သည် ဥပသမ္မဒါကံ၏ တည်ရာမဟုတ်သောကြောင့် ''အဝတ္ထု''ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

(ဆောင်) – ရဟန်းလောင်းကို၊ ဝတ္ထုဆို၊ သွင်းသို့ စိတ်ထည်းမှာ။
– နှစ်ဆယ်မပြည့်၊ ပါရာဇိက၊ အဘဗ္ဗ၊ ပုဂ္ဂလ တေရသာ။
အဝတ္ထုဟု၊ မြဲမှတ်ရှု၊ ဥပသမ္မဒါ။

မေး။ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်(၁၁)ယောက်ကို ဖော်ပြ၍၊ ၎င်းတို့ကို ''အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်''ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကြောင်းကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် (၁၁)ယောက်ကား–

၁။ ပဏ္ဍာက် ၂။ ထေယျသံဝါသက ၃။ တိတ္ထိပက္ကန္တက
၄။ တိရစ္ဆာန် ၅။ မာတုဃာတက ၆။ ပိတုဃာတက
၇။ အရဟန္တဃာတက ၈။ လောဟိတုပ္ပါဒက ၉။ သံဃဘေဒက
၁၀။ ဘိက္ခုနီဒူသက ၁၁။ ဥဘတောဗျည်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်(၁၁)ယောက်တို့ကို ရဟန်းအဖြစ်ကို မရထိုက်သောကြောင့် ''အဘဗ္ဗ ပုဂ္ဂိုလ်''ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဏ္ဍာက် ၅–မျိုးတို့ကို ရဟန်းအဖြစ် ရထိုက်/ မရထိုက်အားဖြင့်လည်း ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ပဏ္ဍာက် ၅–မျိုးတို့တွင်–

အာသိတ္တကပဏ္ဍာက်, ဥသူယပဏ္ဍာက်နှင့် ပဏ္ဍာက်ဖြစ်ရာပက္ခ၌ မတည်သော ပက္ခပဏ္ဍာက်တို့သည် ရဟန်းအဖြစ်ကို ရထိုက်ပါသည်။ (အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်များ မဟုတ်ကြပါ)။

ဩပက္ကမိကပဏ္ဍာက်, နပုံသကပဏ္ဍာက်နှင့် ပဏ္ဍာက်ဖြစ်ရာပက္ခ၌တည်သော ပက္ခ ပဏ္ဍာက်တို့ကား ရဟန်းအဖြစ်ကို မရထိုက်ကြပါ။ (အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပါသည်။)

အမှာ။ ။ ပဏ္ဍာက် ၅–မျိုးကို နိဒါန်း ဝဖ္ဖနီယပုဂ္ဂိုလ်အရာ၌လည်း ရေးပြခဲ့ပြီ။

မေး။ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် (၁၁)ယောက်တို့တွင် ''ပဏ္ဍာက်''ဟူ၍ ပါရှိရာ ပဏ္ဍာက်မှန်သမျှ အဘဗ္ဗဟု မှတ်ရပါမည်လော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပဏ္ဍာက်ဟူသမျှ အဘဗ္ဗမဟုတ်ပါ၊ ဩပက္ကမိကပဏ္ဍာက်, နပုံသကပဏ္ဍာက်နှင့် ပဏ္ဍာက်ဖြစ်ရာ ပက္ခ၌တည်သော ပက္ခပဏ္ဍာက်တို့သာ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပါသည်။

အာသိတ္တကပဏ္ဍာက်, ဥသူယပဏ္ဍာက်နှင့် ပဏ္ဍာက်ဖြစ်ရာပက္ခ၌ မတည်သော ပက္ခပဏ္ဍာက်တို့မှာ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရထိုက်သော ဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပါသည်။

(ဆောင်) – အာ, ဥ, ဩ, ပက်၊ နပုံစွက်၊ ငါးချက် ပဏ္ဍာက်လာ။
– အာ, ဥ ရထိုက်၊ မရထိုက်၊ မှတ်ပိုက် ဩ, နပါ။
– ပဏ္ဍာက်ဖြစ်ရာ၊ ပက္ခမှာတည်၊ မရပြီ၊ မတည် ရထိုက်ကာ။

မေး။ ထေယျသံဝါသက ပုဂ္ဂိုလ် ၃–မျိုးကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ လိင်ထွေနက ၂။ သံဝါသထွေနက ၃။ ဥဘယထွေနကတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ထေယျသံဝါသက ပုဂ္ဂိုလ် ၃–ယောက်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အကျယ်ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ မရှိတဲ့ မိမိဘာသာ သက်နိုးဝတ်ပြီးနောက် ရဟန်းဝါတို့ကိုလည်း မရေတွက်၊ ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ရဟန်းသာမဏေတို့၏ ရှိခိုးမှုကိုလည်း မသာယာ၊ နေရာဖြင့်လည်း မတားမြစ်၊ ဥပုသ်, ပဝါရဏာစသော ကံကြီး, ကံငယ်တို့၌လည်းမပါဝင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မစင်ကြယ်သောစိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရဟန်းအသွင်မျှကိုသာ ခိုးသောကြောင့် ''လိုဂ်ထွေနက''မည်ပါသည်။

(၂) သာမဏေသည် ရဟန်းတို့က ရှင်ပြုပေးအပ်သော သာမဏေအစစ် ဖြစ်ပါလျက် အရပ်တစ်ပါးသို့သွား၍ ရဟန်းဝါတို့ကိုလည်း ရေတွက်၏။ မိမိအောက် ဝါငယ်သော ရဟန်းသာမဏေတို့၏ ရှိခိုးမှုကိုလည်း သာယာ၏။ နေရာဖြင့်လည်း တားမြစ်၏။ ဥပုသ်, ပဝါရဏာစသော ကံကြီး, ကံငယ်တို့၌လည်း ပါဝင်၏။ ထိုသာမဏေသည် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု ဟူသော သံဝါသမျှကိုသာ ခိုးသောကြောင့် ''သံဝါသထွေနက''ဖြစ်ပါသည်။

(၃) ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမရှိတဲ့ မိမိဘာသာ သက်နိုးဝတ်ပြီးနောက် ရဟန်းဝါတို့ကို ရေတွက်ခြင်းစသည်ကို ပြုသော သာမဏေသည် ရဟန်းအသွင်နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု နှစ်ပါးစုံကို ခိုးသောကြောင့် ''ဥဘယထွေနက''ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) –ကိုယ်တိုင် သက်နိုး ဝတ်ဆင်မြန်း၍၊ ရဟန်းအသွင်မျှ၊ ခိုးတုံက လိုဂ်ထေနကာ။
–သာမဏေသာ၊ ဖြစ်တုံပါလျက်၊ ရဟန်းဝါတွက်မှု၊ စသည်ပြု၊ မှတ်ရှု သံဝါသ ထွေနကာ။
–အသွင်တခင်း၊ ပေါင်းသင်းတစ်ခု၊ နှစ်ခုလုံးပ၊ ခိုးတုံက၊ ဥဘယထေနကာ။

မေး။ သာမဏေသည် ရဟန်းတို့က ရှင်ပြုပေးအပ်သော သာမဏေအစစ် ဖြစ်ပါလျက် သက်နိုးခွါတ်၍ သက်နိုးပြန်ဝတ်ဦးမည်ဟူသော ဇဲ့ကွက်မှုရှိသည် ဖြစ်၍သာလျှင် မေထုန်အမှုကို ပြုကျင့်မိုဝါပြီးနောက် တဖန်မိမိဘာသာ သက်နိုး ပြန်ဝတ်၍ သာမဏေအဖြစ်ကို ဝန်ခံလျှင် ထေနကဖြစ်, မဖြစ် စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသာမဏေသည် ရဟန်းတို့ပေးအပ်သော အသွင်(လိုဂ်)ကို မစွန့်အပ်သောကြောင့် လိုဂ်ထွေနက မဖြစ်ပါ။

အသွင်(လိုဂ်)အားလျော်သော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ (သံဝါသ)ကို ခိုးသောကြောင့် သံဝါသ ထွေနကလည်း မဖြစ်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ သက်နိုးပြန်ဝတ်ဦးမည်ဟူသော ဇဲ့ကွက်မှု မရှိတဲ့ မေထုန်မှုလွန်ကျူးပြီး တစ်ဖန် မိမိဘာသာ သက်နိုးပြန်ဝတ်လျှင်ကား လိုဂ်ထွေနက ဖြစ်ပါသည်။ ပါရာဇိကကျပြီးသော ရဟန်း၌လည်း နည်းတူသိပါ။

မေး။ ပါရာဇိကကျပြီးသောရဟန်းသည် လိုဂ်ထွေနက, သံဝါသထွေနက ဟုတ်/ မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ လိုဂ်ထွေနကလည်း မဟုတ်, သံဝါသထွေနလည်း မဟုတ်ပါ။

မေး။ သိက္ခာချပြီးနောက် ''ငါ့ကို တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မသိသေး''ဟု ကြံစည်စဉ်းစား၍ ရဟန်းဝါရေတွက်ခြင်းစသည်ကို ပြုသော ရဟန်းသည် သံဝါသထွေနက ဖြစ်/ မဖြစ် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ သံဝါသထွေနက ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''သက်နှိုးပြန်မဝတ်တော့အံ့''ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ဝုရန်ကျွေပပြု၍ သက်နှိုးတို့ကို ဖယ်ရှားကာ ပါရာဇိကအမှုသို့ ရောက်ပြီးမှ တစ်ဖန်သက်နှိုး ပြန်ဝတ်၍ ရဟန်းဝါရေတွက်ခြင်းစသည်ကို ပြုသော ရဟန်းအား အဘယ်ထေနက ဖြစ်ပါသနည်း၊ အကြောင်းပြ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အသွင်(လိင်)နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု (သံဝါသ)နှစ်မျိုးလုံးကို ခိုးသောကြောင့် ဥဘယ ထွေနက ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (က) လူထွက်လို၍ သက်နှိုးခါးတောင်းကျိုက်ပြီး၊ သို့မဟုတ်–လူဝတ်နည်းဖြင့် တစ်နည်း နည်းဝတ်ပြီး ''ငါ၏လူ့အသွင်သည် တင့်တယ်လေသလော, မတင့်တယ်လေသ လော''ဟု စုံစမ်းရုံ စုံစမ်းသော သာမဏေ။

(ခ) စုံစမ်းရုံမျှ မကဘဲ ''ငါ၏လူ့အသွင်သည် တင့်တယ်၏''ဟု သဘောကျ ကျေနပ်ပြီးမှ တစ်ဖန်သက်နှိုးပြန်ဝတ်သော သာမဏေကို လိင်ထွေနက ဖြစ်/မဖြစ် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ (က) သာမဏေသည် လိင်ထွေနက မဖြစ်ပါ။

(ခ) သာမဏေသည် လိင်ထွေနက ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သာမဏေများ ခါးတောင်းကျိုက်ခြင်း, သက်နှိုးကို လူဝတ်နည်းဖြင့်ဝတ်ခြင်း, အခြားလူ အဝတ်အစားများကို ဝတ်ခြင်းကိုတို့ကို မပြုသင့်ကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြပါ။

ဖြေ။ ယင်းအမှုများကို ပြုရာ၌ ''ငါ၏ လူ့အသွင်သည် တင့်တယ်လေသလော, မတင့်တယ်လေ သလော''ဟု စုံစမ်းရုံသာ စုံစမ်းလျှင် လိင်ထွေနက မဖြစ်သေးသော်လည်း ''ငါ၏ လူ့ အသွင်သည် တင့်တယ်၏''ဟု သဘောကျကျေနပ်ပြီးမှ သက်နှိုးပြန်ဝတ်လျှင် လိင်ထွေန ကဖြစ်၍ နောက်တစ်ဖန် သာမဏေပြုခွင့်ပင် မရတော့ပါ။ ထို့ကြောင့် အထက်ပါ အမှု တို့ကို လုံးဝ မပြုသင့်ပါ။

မေး။ ပါရာဇိကကျပြီးသော ရဟန်းနှင့် လိင်ထွေနကဖြစ်ပြီးသော သာမဏေတို့၏ ခြားနားချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိကကျပြီးသော ရဟန်းသည် သာမဏေအဖြစ်ဖြင့် နေခွင့် ရသေး၏။ ၊ လိင်ထွေနက ဖြစ်ပြီးသော သာမဏေကား သာမဏေအဖြစ်ဖြင့်သော်မှ နေခွင့်ပင် မရတော့ပါ။

မေး။ ထေယျသံဝါသက–ဟူ၍ မဆိုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မင်းဘေး, ဝတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားခြင်းဘေး, ခရီးခဲဘေး, ရောဂါဘေး, ရန်သူဘေး ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သက်နှိုးကို ဆောင်ယူခြင်း အကျိုးငှါလည်းကောင်း မိမိဘာသာ ရှင်ရဟန်းအသွင်ကို ယူသော(မိမိဘာသာ သက်နှိုးဝတ်လာသော) ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါသည်။

စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းဝါကို ရေတွက်ခြင်းစသော သံဝါသကို မသာယာ သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ''ထေယျသံဝါသက''ဟူ၍ မဆိုအပ်ပါ။

မေး။ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်မရှိဘဲ မိမိဘာသာ သက်နှိုးဝတ်လာပါသော်လည်း ထေယျသံဝါသက မဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မင်းဘေး, ဝတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်းဘေး, ခရီးခဲဘေး, ရောဂါဘေး, ရန်သူဘေးတို့နှင့် ရင် ဆိုင်ကြုံတွေ့ရခြင်း၊ သက်နှိုးကို ဆောင်ယူလိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအကြောင်းတို့ကြောင့် မိမိဘာသာ သက်နှိုးဝတ်လာသော်လည်း စင်ကြယ်သော

http://www.dhammadownload.com

စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းဝါရေတွက်ခြင်း စသော သံဝါသကို မသာယာသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထေယျသံဝါသက မဖြစ်ပါ။

မေး။ သံဝါသတ္ထေနကော–၌ သံဝါသ–ဟူသည် အဘယ်နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (၁) တစ်ဝါရပြီ, နှစ်ဝါရပြီ စသည်ဖြင့် ရဟန်းဝါတို့ကို ရေတွက်ခြင်း။
(၂) ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ရဟန်း, သာမဏေတို့၏ ရှိခိုးမှုကို သာယာခြင်း။
(၃) "ငါက ဝါကြီးတယ်၊ သင် ဒီနေရာမှာ မထိုင်နဲ့"စသည်ဖြင့် နေရာဖြင့် တားမြစ်ခြင်း။
(၄) ဥပုသ်ကံ ပဝါရဏာကံစသည်တို့၌ ပါဝင်ခြင်းဟူသော အမှုအရာအထူး (ကိရိယ ဘေဒ)တို့ကို (ရဟန်းအစစ်တို့နှင့် အတူတကွ ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့်) ဤ သံဝါသတ္ထေနကော–ဟူသောပုဒ်၌ "သံဝါသ"ဟူ၍ သိမှတ်ရပါသည်။

(ဆောင်) ဝါ, ရှိ, မြစ်, ဥ, ဤလေးခု၊ ခေါ်မှု သံဝါသ။
သံဝါသတ္ထေနကာ၊ ဤအရာ၊ မှန်စွာ လိုအပ်စွ။

မေး။ သံဝါသတ္ထေနကော–၌ သံဝါသနှင့် ပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော ၌ သံဝါသတို့၏ အထူးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံဝါသတ္ထေနကော–၌ ရဟန်းဝါတို့ကို ရေတွက်ခြင်း။ ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ရဟန်းသာမဏေတို့၏ ရှိခိုးမှုကို သာယာခြင်း။ နေရာဖြင့် တားမြစ်ခြင်း။ ကံကြီး ကံငယ်တို့၌ ပါဝင်ခြင်းတို့ကို "သံဝါသ"ဟု ဆိုပါသည်။

ပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော–၌ ဧကမ္မ, ဧကုဒ္ဒေသ, သမသိက္ခာတို့ကို "သံဝါသ"ဟု ဆိုပါသည်။ ဤသို့ထူးပါသည်။

မေး။ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် (၁၁)ယောက်တွင် ပါဝင်သော တိတ္ထိယပက္ကန္တက–ဟူသည် အဘယ်သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်ပါသနည်း၊ ပြည့်စုံစွာ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းဖြစ်ပါလျက် တိတ္ထိအဖြစ်ကို လိုလားတောင့်တသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်တိုင် သမန်းမြက်အဝတ်ကို ဝတ်ခြင်းစသော တိတ္ထိအသွင်ကို ယူသော၊ သို့မဟုတ်– တိတ္ထိတို့အထံ၌ ရှင်ရဟန်းပြုသော၊ သို့မဟုတ်– အဝတ်မဆည်း အချည်းနှီးဖြစ်၍ အာဇီဝကတို့၏ အထံသို့ သွားပြီး ထိုအာဇီဝကတို့၏ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍နေခြင်း စသော အကျင့်ကို ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် "တိတ္ထိယပက္ကန္တက" ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) သွင်ယူတစ်ခန်း၊ ရှင်ရဟန်းပြု၊ ကျင့်မှုတစ်ဖြာ၊ ပုဂ္ဂလာ၊ ခေါ်ပါ တိတ္ထိပက်။

မေး။ တိတ္ထိယပက္ကန္တက, ထေယျသံဝါသကတို့သည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်များ၌သာ ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း အသီးသီး ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တိတ္ထိယပက္ကန္တကသည် ရဟန်းတော်များ၌သာ ဖြစ်နိုင်၍၊ ထေယျသံဝါသကကား လူ, သာမဏေများ၌သာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

မေး။ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် (၁၁)ယောက်တွင် ပါဝင်သော တိရစ္ဆာနဂတ–ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ လူဖာတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မှတစ်ပါး ကြွင်းသောသတ္တဝါအားလုံး ဖြစ်ပါသည်။ (အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် အရာ၌ လူမှတစ်ပါး ဂဠုန်, နဂါး, နတ်, သိကြားစသည်အားလုံး "တိရစ္ဆာန်" မည်၏–ဟူလို။)

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''ပဏ္ဏ, ထေ, ပက်, ဆန်၊ ပဠာနန်''၌ ''ပဠနန်''အရ အာနန္တရိယကံထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ် ၅-ယောက်ကို အကျယ်အားဖြင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မိမိကိုယ်တိုင်က လူဇာတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လူဇာတ်ရှိသောမိခင်ရင်းကို သတ္တဝါဟု သိသော သညာနှင့်တကွ သေစေလိုသောစေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချသော (သတ်သော) ပုဂ္ဂိုလ်သည် ''မာတုဃာတက'' မည်ပါသည်။

အထက်ပါ နည်းအတိုင်း ဖခင်ရင်းကို ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချသော (သတ်သော)ပုဂ္ဂိုလ်သည် ''ပိတုဃာတက'' မည်ပါ သည်။

အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် လူ့အသွင်၌ တည်နေသည်လည်းဖြစ်သော လူဇာတ်ရှိသော ရဟန္တာကို သတ္တဝါဟုသိသော သညာနှင့်တကွ သေစေလိုသော စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချသော (သတ်သော) ပုဂ္ဂိုလ်သည် ''အရဟန္တဃာတက'' မည်ပါသည်။

အရှင်ဒေဝဒတ်ကဲ့သို့ ဝဓကစေတနာသည် ဖျက်ဆီးအပ်သောစိတ် သေစေလိုသောစိတ် ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ သက်တော်ထင်ရှားရှိသော ကိုယ်တော်၌ ယင်ကောင်ငယ်သောက် လောက်ရုံမျှလည်းဖြစ်သော သွေးကို ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ''လောဟိတုပ္ပါဒက'' မည်ပါသည်။

အရှင်ဒေဝဒတ်ကဲ့သို့ သာသနာတော်ကို ဓမ္မမဟုတ်, ဝိနယမဟုတ်သည်ကိုပြု၍ အပလောကနကံစသော ၄-ပါးသောကံတို့တွင် တစ်ပါးပါးသောကံ၏ အစွမ်းဖြင့် သံဃာကို သင်းခွဲသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ''သံဃဘေဒက'' မည်ပါသည်။

မေး။ ''ဒုသံ, ဥဘောပါ''အရ ဘိက္ခုနီဒူသက, ဥဘတောဗျဉ္ဇနက ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပကတတ်ဖြစ်သော (ပင်ကိုသီလရှိသော) ဘိက္ခုနီမ၏ မဂ် ၃-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော မဂ်၌ ဖျက်ဆီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ''ဘိက္ခုနီဒူသက'' မည်ပါသည်။

ဣတ္ထိနိမိတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သောကံ, ပုရိသနိမိတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သောကံ၊ ဤ ကံနှစ်မျိုးကြောင့် ဗျည်းနှစ်မျိုး (အင်္ဂါဇာတ် နှစ်ခု)ပါရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ''ဥဘတောဗျဉ္ဇနက'' မည်ပါသည်။

မေး။ ''ဝတ်, ဥတ်, ကမ္မဝါ၊ သိမ်, ပရိသာ၊ ငါးဖြာ သမ္မတ္တိ''ဟူသော သမ္မတ္တိ ၅-မျိုးတို့တွင် ဥတ္တိသမ္မတ္တိ၏ အစွမ်းဖြင့် ဥပသမ္မဒါကံ၏ ထမြောက်အောင်မြင်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဥတ္တိဒေါသ ၅-ပါးတို့မှ လွတ်သောဥတ်နှင့် ပြည့်စုံလျှင် ထိုဥပသမ္မဒါကံသည် ဥတ္တိသမ္မတ္တိ၏ အစွမ်းဖြင့် ထမြောက်အောင်မြင်သော ဥပသမ္မဒါကံဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥတ္တိဒေါသ ၅-ပါး သရုပ်ကို ထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝတ္ထုအပရာမသန = ဝတ္ထုကို မသုံးသပ်ခြင်း။
၂။ သံဃအပရာမသန = သံဃာကို မသုံးသပ်ခြင်း။
၃။ ပုဂ္ဂလအပရာမသန = ပုဂ္ဂိုလ်ကို မသုံး သပ်ခြင်း။
၄။ ဥတ္တိအပရာမသန = ဥတ်ကို မသုံးသပ်ခြင်း။
၅။ ပဒ္ဓာ ဥတ္တိဒုပန = ဥတ်ကို ကမ္မဝါစာ၏နောက်၌ထားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ဝတ္ထု, သံဃ၊ ပုဂ္ဂလ, ဥတ်၊ မသုံးသပ်နှင့်၊
တစ်ရပ်နောက်ဖျား၊ ဥတ်ကိုထား၊ ငါးပါး ဥတ်ဒေါသ။

http://www.dhammadownload.com

အမှာ။ ။ဥတ္တိဒေါသ ၅-ပါး အဓိပ္ပာယ်ကို အကျယ်ကို ကခ်ီအဋ္ဌကထာ၌ ရှုပါ။

မေး။ အနုသာဝနသမ္ပတ္တိ၏အစွမ်းဖြင့် ဥပသမ္ပဒါကံ၏ ထမြောက်အောင်မြင်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အနုသာဝနဒေါသ ၅-ပါးတို့မှလွတ်သော ကမ္မဝါစာနှင့် ပြည့်စုံလျှင် ထိုဥပသမ္ပဒါကံသည် ထမြောက်အောင်မြင်သော ဥပသမ္ပဒါကံဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနုသာဝနဒေါသ-ခေါ် ကမ္မဝါစာ၏ အပြစ် ၅-ပါးသရုပ်ကို ဖော်ထုတ်တင်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝတ္ထုအပရာမသန = ဝတ္ထုကို မသုံးသပ်ခြင်း။
၂။ သံဃအပရာမသန = သံဃာကို မသုံးသပ်ခြင်း။
၃။ ပုဂ္ဂလအပရာမသန = ပုဂ္ဂိုလ်ကို မသုံးသပ်ခြင်း။
၄။ သာဝနာယ ဟာပန = ကမ္မဝါစာကို ယုတ်လျော့စေခြင်း။
၅။ အကာလေ သာဝန = မသင့်သောအခါ၌ ကမ္မဝါစာကို ကြားသိစေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ဥတ္တိဒေါသဝယ်၊ ဆုံးနှစ် ပယ်ကာ၊ သာဝနာယ-ဟာပနနှင့်၊ အကာလ-သာဝနာ၊ နှစ်ဖြာသွင်းဘိ၊ ငါးပါးရှိ၊ မှတ်ဘိ အနုသာဝန ပြစ်ဒေါသ။

မေး။ သီမာသမ္ပတ္တိ၏အစွမ်းဖြင့် ဥပသမ္ပဒါကံ၏ ထမြောက်အောင်မြင်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဝိပတ္တိသိမ်၏ လက္ခဏာကို လွန်မြောက်သောသိမ်၌ ပြုအပ်သော ကံဖြစ်လျှင် ထိုဥပသမ္ပဒါကံသည် သီမာသမ္ပတ္တိ၏အစွမ်းဖြင့် ထမြောက်အောင်မြင်သော ဥပသမ္ပဒါကံ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပရိသာသမ္ပတ္တိ၏အစွမ်းဖြင့် ဥပသမ္ပဒါကံ၏ ထမြောက်အောင်မြင်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပရိသာဒေါသ ၃-ပါးတို့မှ လွတ်သော ပရိသတ်၌ ပြုအပ်သော ကံဖြစ်လျှင် ထို ဥပသမ္ပဒါကံသည် ထမြောက်အောင်မြင်သော ဥပသမ္ပဒါကံ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းခံရာ၌ ပရိသာသမ္ပတ္တိဖြစ်ရန် လိုအပ်သော အနည်းဆုံးပရိသတ် အရေအတွက်ကို (က) မဇ္ဈိမဒေသ (ခ) ပစ္စန္တရစ်အားဖြင့် ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) မဇ္ဈိမဒေသ၌ အနည်းဆုံး သံဃာ ၁၀-ပါး လိုအပ်ပါသည်။
(ခ) ပစ္စန္တရစ်၌ အနည်းဆုံး သံဃာ ၅-ပါး လိုအပ်ပါသည်။

မေး။ ပရိသာဒေါသ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကံအား လျှောက်ပတ်သော ရဟန်း (အနည်းဆုံး ၅-ပါး)တို့ ရဟန်းခံရာ သိမ်အပြင်ရှိ သံဃာတော်၏ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်တို့ မလာရောက်ခြင်း။
၂။ ဆန္ဒထိုက်သော ရဟန်းတို့၏ ဆန္ဒကို မဆောင်ခြင်း။
၃။ မျက်မှောက်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့ တားမြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ကမ္မပတ္တ၊ သမဏာတို့၊ မကြွမလာ၊ တစ်ဖြာ ဆန္ဒ၊ မဆောင်ကြနှင့်၊ ပစ္စက္ခဖြစ်၊ ရဟန်းစစ်တို့၊ တားမြစ်တုံ့ပြန်၊ ပေါင်းသုံးတန်၊ မှန်ရန် ပရိသ-ပြစ်ဒေါသ။

မေး။ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော-၌ သိက္ခာ-အရ၊ သာဇီဝ-အရတို့ကိုဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ သိက္ခာ-အရ (သာဇီဝနှင့် တကွဆိုထားသောကြောင့်) ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ ဟူသော အဓိသီလသိက္ခာကို ယူရပါမည်။

သာဇီဝ-အရ မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်များကို ယူရပါမည်။

မေး။ "သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလတည်း ဟူသော အဓိသီလသိက္ခာ, ပညတ်တော်မူအပ်သောသိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသော သာဇီဝသို့ ကောင်းစွာရောက်သူ ဖြစ်ပါလျက်"ဟု အနက်ပေးကြရာ ယင်း၌ "ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ"ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ-ဟူသည် စာရိတ္တသီလ, ဝါရိတ္တသီလတို့၏အစွမ်းဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိသော ဝိနည်းပိဋကဝယ် ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့် ပြအပ်သော သိက္ခာပဒသီလ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၏ အပြားဖြစ်သော စာရိတ္တသီလနှင့် ဝါရိတ္တသီလတို့ကို ခွဲခြားပြ၍ တရားကိုယ်လည်း ကောက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ "မပြုမလုပ်ရ"ဟု တားမြစ်ထားသဖြင့် ထိုအမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် "ဝါရိတ္တသီလ" မည်၏။ ဥပမာ - ပထမပါရာဇိကစသော သိက္ခာပဒသီလတည်း။

တရားကိုယ်အားဖြင့် - ဝိရတိနှင့် စေတနာတရားတို့ ဖြစ်ပါသည်။

"ပြုကျင့်ရမည်"ဟု ပညတ်တော်မူသဖြင့် လိုက်နာပြုကျင့်ခြင်းသည် "စာရိတ္တသီလ" မည်၏။ ဥပမာ - မဟာဝါဒန္ဓကစသည်တို့၌ လာသော ကျင့်ဝတ်သီလတည်း။

တရားကိုယ်အားဖြင့်-စေတနာတရားဖြစ်၏။ (ရှောင်ကြဉ်မှုမပါသောကြောင့် ဝိရတိ မဖြစ်ဟု သိပါ။)

မေး။ သီလနှင့် အဓိသီလတို့ကို ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ သာသနာပကာလ၌လည်း စောင့်သုံးနိုင်သော ၅-ပါး၊ ၈-ပါး၊ ၁၀-ပါး သီလတို့သည် "သီလ" မည်၏။ ဘုရားရှင်ပွင့်တော်မူမှသာ ဘုရားရှင်ဟောကြားပညတ်သဖြင့် စောင့်သုံးခွင့်ရသော သီလသည် ၅-ပါး၊ ၈-ပါး၊ ၁၀-ပါး သီလတို့ထက် သာလွန်သောကြောင့် "အဓိသီလ" မည်၏။ ("ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ" ဟူသည် ထိုအဓိသီလတည်း။)

မေး။ မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်များကို အဘယ်ကြောင့် "သာဇီဝ" ဟုခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ အတူတကွ အသက်မွေးကြရာ အတူတကွဖြစ်ကြ, ကျင့်ကြရာဖြစ်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တော်ကို "သာဇီဝ" ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ သဟ ဇီဝန္တိ ဣတိ သာဇီဝံ-ဟု ဝစနတ္ထပြု။

သဟပုဗ္ဗ ဇီဝဓာတ် + ဏ ပစ္စည်း၊ သဟ-ကို သ-ပြု၊ သ-၌ အ-ကို အာဒီဃပြု၍ ရုပ်ပြီးသည် ဟုမှတ်ပါ။

"သဟ အာဇီဝန္တိ ဣတိ သာဇီဝံ"ဟုလည်းကောင်း၊ "အာဘုသော ဇီဝန္တိ ဣတိ သာဇီဝံ၊ သဟ သမာနံ အာဇီဝံ သာဇီဝံ"ဟုလည်းကောင်း ပြုကြသေးသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''ယော ပန ဘိက္ခု သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော''ဟုသော ဟောတော်မူဘဲ ''ဘိက္ခုနံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော'' ဟု ဘိက္ခုနံ–ထည့်၍ ဟောတော်မူရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနံ–ဟု ထည့်မဟောလျှင် ''သိက္ခာနှင့် သာဇီဝသည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သိက္ခာ, သာဇီဝနည်း''ဟု ယုံမှားဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဘိက္ခုနီမ–စသော အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သိက္ခာ, သာဇီဝ မဟုတ်၊ ရဟန်းတို့၏ သိက္ခာ, သာဇီဝ ဖြစ်သည်ဟု သိစေခြင်းအကျိုးငှါ ''ဘိက္ခုနံ''ဟု ထည့်၍ ဟောတော်မူရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော–၌ ''သမာပန္နော'' ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သမာပန္နော–အဓိပ္ပါယ်ကိုရေးပါ။

ဖြေ။ ဖြည့်ကျင့်ခြင်း, မလွန်ကျူးခြင်း (ဖြည့်ကျင့်သောရဟန်း, မလွန်ကျူးသော ရဟန်း) နှစ်မျိုးကို ''သမာပန္နော'' ဟုဆိုပါသည်။

(ဆောင်) ဖြည့်ကျင့်သမ္ဘ၊ မလွန်မ္ဘ၊ နှစ်ခု သမာပန်၊

မေး။ ''သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော'' အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလဟု ဆိုအပ်သော အဓိသီလသိက္ခာကို ဖြည့်ကျင့်လျက် ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသော သာဇီဝကိုလည်း မလွန်ကျူးဘဲ ထိုနှစ်ပါးစုံသို့ ကပ်ရောက်သော ရဟန်းကို ''သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ သိက္ခာသမာပန္နော, သာဇီဝသမာပန္နော ၂–မျိုးတို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ–ဟုဆိုအပ်သော အဓိသီလသိက္ခာကို ဖြည့်ကျင့်နေသော ရဟန်းသည် ''သိက္ခာသမာပန္နော'' မည်၏။

ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသော သာဇီဝကို မလွန်ကျူးသော ရဟန်းသည် ''သာဇီဝသမာပန္နော'' မည်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

(ဆောင်) – အဓိသီလ၊ ဖြည့်ကျင့်က၊ သိက္ခာ သမာပန်။

– သိက္ခာပုဒ်ဟု၊ ပညတ်စုကို၊ မကျူးလွန်က၊ မှတ်ကုန်ကြ သာဇီဝ သမာပန်

မေး။ သာမန်စဉ်းစားလျှင် အတူတူပင် ထင်ရသော ဖြည့်ကျင့်မှုနှင့် မလွန်ကျူးမှုတို့၏ ထူးခြားပုံကိုရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သိက္ခာပုဒ်ဥပဒေကိုကျူးလွန်ဖို့ရာ (ဥပမာ–မေထုန်မှု ကျူးလွန်ဖို့ရာ) အခွင့်အခါ ကြုံကြိုက်လာပါလျက် မကျူးလွန်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်သည့်အခါမျိုး၌ ဖြည့်ကျင့်မှု, မကျူးလွန်မှု နှစ်မျိုးလုံး ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ကျူးလွန်ဖို့ရာ အခွင့်အခါ ကြုံကြိုက်လာမှု မရှိဘဲ သက်သက်မကျူးလွန်ဘဲ နေရာအခါ၌ကား မကျူးလွန်မှုတစ်မျိုးသာ ရနိုင်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''သိက္ခာသမာပန္နနှင့် သာဇီဝသမာပန္နော နှစ်မျိုး ဖြစ်နိုင်ရာအခါ, တစ်မျိုးတည်း ဖြစ်နိုင်ရာအခါတို့ကို ခွဲခြားပြခဲ့ပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ–၌ ''သိက္ခာချခြင်း''၊ ''သိက္ခာမချခြင်း''တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ စိတ်, ခေတ်, ကာလ–စသော အဂါ ၆ ပါးအပြည့်အစုံဖြင့် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ–တည်းဟူသော အဓိသီလသိက္ခာကို ပယ်စွန့်ခြင်းကို ''သိက္ခာချခြင်း''ဟု ခေါ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုသိက္ခာကို မပယ်စွန့်ခြင်းကို ''သိက္ခာမချခြင်း'' ဟုခေါ်သည်။

သိမှတ်ဖွယ်

ပစ္စက္ခာယ–၌ ပတိ–အာပုဗ္ဗ ခါ ဓာတ်၊ တွာ–ပစ္စည်း။ အာပုဗ္ဗ ခါဓာတ်သည် ''ပကထန=ပြောဆိုခြင်း'' အနက်ကိုဟောသော်လည်း ဤ၌ ပတိ–ဥပသာရကြောင့် ''ပဋိက္ခေပ=ပယ်စွန့်ခြင်း''အနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ''အပစ္စက္ခာယ–မပယ်မစွန့်မူ၍''ဟု သဒ္ဒါနက် ပေးရသည်။ ''မချမူ၍''ဟု အဓိပ္ပါယ်နက်ပေးပါ။

တမင်တကာချမှ ကျ။ ။ ဥပုသ်စောင့်သောသူသည် မိမိရည်မှန်းထားသော အချိန်စေ့သောအခါ ဆောက်တည်ထားသော ရှစ်ပါးသီလသိက္ခာကို တမင်တကာ ချဖွယ်မလို၊ အလိုလို ရှစ်ပါးသီလသိက္ခာကျ၍ ငါးပါးသီလသာ ကျန်ရစ်၏။ လူထွက်လိုသော သာမဏေသည်လည်း သာမဏေ၏ သီလသိက္ခာကို တမင်တကာ ချဖွယ်မလို၊ လူဝတ်လဲလိုက်ရုံမျှဖြင့် သိက္ခာကျသွားတော့၏။ ဤဟန်းတို့၏ သိက္ခာကား ထိုသို့မဟုတ် အလိုလိုမကျဘဲ တမင်တကာချမှသာ ကျပါသည်။

မေး။ ''**သိက္ခာတင် ပဋ္ဌာ၊ သိက္ခာချ ဆဋ္ဌာ**''ဟု ဆိုရိုးရှိရာ သိက္ခာချကြောင်း အင်္ဂါ ၆–ပါးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စိတ် = ရဟန်းအဖြစ်မှ ရွှေ့လျောလို (လူထွက်လို)သော စိတ်ရှိခြင်း။

၂။ ခေတ် = ''ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ'' စသော ခေတ်ပုဒ် ၂၂ ပုဒ်တို့တွင် တစ်ပုဒ်ပုဒ်ဖြစ်ခြင်း။

၃။ ကာလ = ဝတ္တမာန် (ပစ္စုပ္ပန်) ကာလနှင့် အနာမဋ္ဌကာလဖြစ်ခြင်း။

၄။ ပယောဂ= နှုတ်ဖြင့်ကြောပြောဆိုခြင်းဟူသော ဝါစသိကပယောဂရှိခြင်း။

၅။ ပုဂ္ဂလ = သိက္ခာချသောပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သိက္ခာချရာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဥမ္မတ္တကစသည် မဟုတ်ဘဲ တတ်သိနားလည်သူ ဝိညူမနုဿပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရခြင်း။

၆။ ဝိဇာနန = သိက္ခာချရာ ပုဂ္ဂိုလ်က သိက္ခာချနေကြောင်းကို ချက်ခြင်းသိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – စိတ်, ခေတ်, ကာလ၊ ပယောဂ နှင့် ပုဂ္ဂလ, ဝိဇာ၊ ဤခြောက်ဖြာ၊ သိက္ခာကျကြောင်းတည်း။

(တစ်နည်း)– စိတ်, ခေတ်, ကာလ၊ ပယောဂ၊ ပုဂ္ဂလ, ဝိဇာနနာ။
– သိက္ခာချရန်၊ ဆဋ္ဌင်္ဂါ အမှန် လိုအပ်စွာ။

မေး။ **သိက္ခာချနည်း နိဿရည်း**ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သိက္ခာချလိုသောရဟန်းသည် လူဇာတ်ရှိသော, သည်းခြေပျက်၍ ရူးသူ စသည်လည်း မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ယောက်ထံသို့ သွား၍ ''ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ=ဘုရားကို စွန့်ပါ၏''စသောခေတ်ပုဒ်၊ သို့မဟုတ်– ''ဂိဟိတိ မံ ဓာရေဟိ=အကျွန်ုပ်ကို လူဝတ်ကြောင်ဟူ၍ မှတ်ပါ''စသော ခေတ်ပုဒ်။ သို့မဟုတ်–ဌင်းတို့၏ ဝေဒစ်ပရိယာယ် စကားလှယ်ဖြစ်သော ခေတ်ပုဒ် တစ်ပုဒ်ပုဒ်ကို နှုတ်ဖြင့်ရွတ်ဆို၍ သိက္ခာချရပါမည်။ ထိုသို့ ရွတ်ဆို သိက္ခာချရာ၌ အပြောခံရသောပုဂ္ဂိုလ် (သိက္ခချရာပုဂ္ဂိုလ်) ချက်ချင်းနားလည် သဘောပေါက်လျှင် သိက္ခာကျပါတော့သည်။

မေး။ **စိတ်**၏အစွမ်းဖြင့် သိက္ခာ ကျ/မကျကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းအဖြစ်မှ ရွှေ့လျောလို (လူထွက်လို)သော စိတ်ဖြင့်သာလျှင် (ထိုစိတ်မျိုးရှိမှသာလျှင်)

http://www.dhammadownload.com

သိက္ခာကျပါသည်။ ယင်းစိတ်မရှိဘဲ အဆောတလျင် ပြောဆိုမိခြင်း, ချွတ်ချော်၍ ပြောဆိုမိခြင်းကြောင့် သိက္ခာမကျပါ။

မေး။ ခေတ်၏အစွမ်းဖြင့် သိက္ခာကျ / မကျကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ "ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ"အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော "ဗုဒ္ဓ" စသောပုဒ်ပေါင်း ၁၄-ပုဒ်၊ "ဂိဟီတိ မံ ဓာရေဟိ"အစရှိသည်ဖြင့်ဟောတော်မူအပ်သော"ဂိဟီ"စသော ပုဒ်ပေါင်း ၈-ပုဒ်၊ ဤ ၂၂-ပါးသောခေတ်ပုဒ်တို့တွင် ဝေဝုစ်ပရိယာယ်စကားလုယ်နှင့်တကွဖြစ်သော အမှတ်မထား တပါးပါးသောခေတ်ပုဒ်၏အစွမ်းဖြင့် သိက္ခာကျပါသည်။ ထိုခေတ်ပုဒ်များ မဟုတ်လျှင် သိက္ခာမကျပါ။

မေး။ သိက္ခာချရာ၌ အသုံးပြုရ ရွတ်ဆိုရသော ခေတ်ပုဒ်များကို သိသာရုံမျှ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ - ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ၊ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမိ၊ သံဃံ ပစ္စက္ခာမိ၊ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာမိ၊ ဝိနယံ ပစ္စက္ခာမိ။
- ဂိဟီတိ မံ ဓာရေဟိ၊ ဥပါသကောတိ မံ ဓာရေဟိ၊ အာရာမိကောတိ မံ ဓာရေဟိ၊ သာမဏေရောတိ မံ ဓာရေဟိ၊ တိတ္ထိယောတိ မံ ဓာရေဟိ။

မေး။ ကာလ၏အစွမ်းဖြင့် သိက္ခာကျ/ မကျကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ "ပစ္စက္ခာမိ"၊ "မံ ဓာရေဟိ"ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်ကာလဟောသဒ္ဒါ၊ "အလံ မေ ဗုဒ္ဓေန။ ကိ နု မေ ဗုဒ္ဓေန။ နု မမတ္ထော ဗုဒ္ဓေန။ သုမုတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓေန"စသော အနာမဋ္ဌ ကာလဟောသဒ္ဒါတို့ကို ရွတ်ဆို၍ သိက္ခာချမှ သိက္ခာကျပါသည်။

ပစ္စက္ခာသိ (အတိတ်)၊ ပစ္စက္ခိဿံ (အနာဂတ်)၊ မံ ဓာရေသိ (အတိတ်)၊ ယန္ဒါနာဟံ ပစ္စကွေ့ယျံ (ပရိကပ္ပ)-စသော အတိတ်, အနာဂတ်, ပရိကပ္ပသဒ္ဒါတို့ကို ရွတ်ဆို၍ သိက္ခာချလျှင် သိက္ခာမကျပါ။

(ဆောင်) ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ အနာမဋ္ဌ၊ ကာလ၌သာ၊ ချသိက္ခာ၊ မှန်စွာ ကျသလေ။
အလံ, ကိ, အတ္ထော၊ သုမုတ္တော၊ ဘဟော နာမဋ္ဌေ။
အတိတ်, အနာဂတ်၊ ပရိကပ်၊ ချလတ် မကျပေ။

မေး။ ပယောဂ၏အစွမ်းဖြင့် သိက္ခာကျ/ မကျကိုရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပယောဂသည် ကာယပယောဂ (ကိုယ်အမူအရာ), ဝါစသိကပယောဂ (နှုတ်အမူအရာ) ဟု နှစ်မျိုးရှိရာတွင် "ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ"စသည်ဖြင့် မည်သည့်ဘာသာဖြင့် မဆို နှုတ်မြွက်မှုကိုပြု၍ ဝါစာသိကပယောဂဖြင့် သိက္ခာချမှသာလျှင် သိက္ခာကျပါသည်။ စာရေးပြခြင်း, လက်ပြခြင်း စသော ကာယိကပယောဂဖြင့် သိက္ခာချလျှင် မကျပါ။

မေး။ ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့် သိက္ခာကျ/ မကျကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သိက္ခာချသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သိက္ခာချရာ ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ၂-မျိုးရှိရာ သိက္ခာချသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥမ္မတ္တက(သည်းခြေပျက်သဖြင့် ရူးသူ), ခိတ္တစိတ္တ (စိတ်ပျံ့လွင့်သူ), ဝေဒနဋ္ဋ (ဒုက္ခဝေဒနာပြင်းထန်စွာ နှိပ်စက်အပ်သူ)တို့တွင် တစ်ယောက်ယောက် မဟုတ်ရပါ။

သိက္ခာချရာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း လူဖာတ်ရှိသူ ဖြစ်ရပါမည်။ သည်းခြေပျက်၍ ရူးသောသူ စသည်တို့တွင် တစ်ယောက်ယောက်လည်း မဟုတ်ရပါ။ မျက်မှောက်လည်း ဖြစ်ရပါမည်။

သိက္ခာချသော ပုဂ္ဂိုလ်, သိက္ခာချရာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖော်ပြပါအချက်များနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်မှ သိက္ခာကျပါသည်။ မျက်မှောက်မဟုတ်သူအား တမန်ဖြင့်သော်လည်း

http://www.dhammadownload.com

ကောင်း။ စာဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြောဆိုခြင်း, သိက္ခာချခြင်းဖြင့် သိက္ခာမကျပါ။
အမှာ။ ။ ''သိက္ခာချရာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဂါ (၃)ပါးကို ဖော်ပြပါ''ဟု မေးခဲ့လျှင် ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ ဝိဇာနနဏ၏အစွမ်းဖြင့် သိက္ခာကျ/ မကျကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ဝိဇာနန (သိခြင်း)''သည် နိယမိတ (မှတ်သားအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်), အနိယမိတ (မမှတ်သားအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်)တို့၏အစွမ်းဖြင့် နှစ်ပါးပြား၏။

သိက္ခာချကြောင်းစကားကို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်၊ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်အများတို့အား မှတ်သားပြီးနောက် ''မှတ်သားအပ်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ သို့မဟုတ်–ဤမှတ်သား အပ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပြောမည်ဟု ကြံ၍ ပြောဆိုအံ့၊ ထိုအပြောခံရသော မှတ်သားအပ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့် လောကလူသားတို့သည် ပြောဆိုသော စကားကို ကြား၍ ဆင်ခြင်လိုက်ရာခဏ၌ သိကြသကဲ့သို့ ဤအတူ ထို သိက္ခာချသော ပုဂ္ဂိုလ် ပြောသောစကား၏အခြားမဲ့၌ပင် (ပြောပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက်ပင်) ''ဤရဟန်းသည် ပျင်းရိ၏၊ ဤရဟန်းသည် လူ့အဖြစ်ကိုတောင့်တ၏''စသည်ဖြင့် ထိုရဟန်း သိက္ခာချနေကြောင်းကို သိကြလျှင် သိက္ခာကျပါသည်။

ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ နောက်မှ ''ဤရဟန်း ဘာကိုပြောပါလိမ့်''ဟု တွေးပြီးမှ သိကြလျှင်၊ သို့မဟုတ်–မှတ်သားအပ်သူမှတစ်ပါး အခြားသူများသိကြလျှင် သိက္ခာမကျပါ။

မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်, မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များဟု မမှတ်သားဘဲ သိက္ခာချကြောင်းစကားကို ပြောကြားရာ၌ ထိုစကား၏အခြားမဲ့၌ပင် လူဇာတ်ရှိသူတစ်ယောက်ယောက်က စကား၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို နားလည်လျှင် သိက္ခာကျပါတော့သည်။

မေး။ ရယ်မြူးလို၍ သိက္ခာချလျှင် သိက္ခာ ကျ/မကျ ဆုံးဖြတ်ပြပါ။

ဖြေ။ ရယ်မြူးလို၍ (ပြောင်လှောင်လို၍) သိက္ခာချလျှင် သိက္ခာမကျပါ။

မေး။ အားမရှိသူ၏အဖြစ်ကို ထင်စွာပြုအပ်ပြီးပါသော်လည်း သိက္ခာကို မချအပ်သေးပါ၊ သိက္ခာချလိုက်လျှင်ကား အားမရှိသူ၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြုအပ်ပြီးဖြစ်ပါတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ''ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ''ဟူသောပုဒ်ဖြင့် တစ်စုံတစ်ခုသော အနက်ထူးကို မရအပ်ပါဘဲ လျက် အဘယ့်ကြောင့် ယင်းပုဒ်ကို ဟောတော်မူရပါသနည်း။ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ–ပါ၌ဖြင့် တစ်စုံတစ်ခုသော အနက်ထူးကို မရအပ်ပါသော်လည်း ''ဒိရတ္တတိရတ္တံ သဟသေယျံ ကပ္ပေယျ''ဟု ဟောတော်မူအပ်ရာ၌ ''ဒိရတ္တံ''သဒ္ဒါဖြင့် တစ်စုံတစ်ခုသော အနက်ထူးကို မရအပ်ပါဘဲ လောကပြောရိုးဆိုစဉ်၏အစွမ်းဖြင့် သဒ္ဒါ ပြေပြစ်ညက်ညောချောမောသောကြောင့်လည်းကောင်း, လူတို့မှာ နှုတ်တက်နေသော ကြောင့်လည်းကောင်း ''ဒိရတ္တ'' သဒ္ဒါကိုဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ''ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ''ဟူသောပုဒ်ကိုလည်း ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(တစ်နည်း) မြတ်စွာဘုရားသည် အနက်,သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသောတရားကိုသာ ဟောတော်မူပါသည်။ ထို့ကြောင့် ''သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ''ပါ၌ဖြင့် အနက်ကိုပြည့်စုံစေ၍ ''ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ'' ပါ၌ဖြင့် သဒ္ဒါကို ပြည့်စုံစေပါသည်။ ချဉ်းအံ့– အခြေအရံမှကင်းသော တစ်ခုတည်းသောအနက်ပြုပုဒ်ကို ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော် အခြေအရံမှ ကင်းသော မင်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အဝတ်တန်ဆာမှ ကင်းသောယောကျ်ားကဲ့သို့လည်း

http://www.dhammadownload.com

ကောင်း မတင့်တယ်ပါ။ အခြံအရံဖြစ်သော, မူလပုဒ်အားလျော်သော အဖော်ပုဒ်နှင့်တကွ ဟောမှသာ တင့်တယ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အခြံအရံဖြစ်သော ''ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ'' ပုဒ်ကို ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(တစ်နည်း) အချို့သော ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသည် သိက္ခာကျကြောင်း သဒ္ဒါ၏ အနက်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသိက္ခာကျကြောင်း သဒ္ဒါ၏ အနက်ဖြစ်သော ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မကို ရည်ရွယ်၍ ''သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ''ပုဒ်၏အနက်ကို ဖွင့်ပြတော်မူလိုသောကြောင့် ''ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိ-ကတွာ''ဟု ဟော်တော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ (ဝိ၊ ၌၊ ၁၊ ၂၁၁။)

မေး။ ''ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ''၌ (က) ဒုဗ္ဗလျ၊ (ခ) ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မ-တို့၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ (က) သိက္ခာကို ဖြည့်ကျင့်မှုမ၌လည်းကောင်း၊ သိက္ခာပုဒ်ဟူသော သာဓိဝ၌ မလွန်ကျူးမိ အောင် စောင့်စည်းဖို့ရန်လည်းကောင်း သဒ္ဒါအား, ဝိရိယအားမရှိခြင်း (စိတ်အားမထက်သန်ခြင်း၊ ရဟန်းဘဝ၌ ငြီးငွေ့ခြင်း, မပျော်ပိုက်ခြင်း, လူထွက်လိုခြင်း)ကို ''ဒုဗ္ဗလျ''ဟု ဆိုပါသည်။

(ခ) ထိုကဲ့သို့ သဒ္ဒါအား, ဝိရိယအား နည်းပါးကြောင်း (စိတ်အားမထက်သန်ကြောင်း) ကို စိတ်ထည်း၌သာ မထားဘဲ သူတစ်ပါးတို့အား အထင်အရှား ပြောကြားမှုကို ''ဒုဗ္ဗလျာဝိ ကမ္မ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မ ၂-မျိုးရှိရာ ထို ၂-မျိုးကို ပုံစံနှင့်တကွဖော်ပြ၍ ဤ၌လိုအပ်သော ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) သိက္ခာကျကြောင်းဖြစ်သော ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မ။

ပုံစံ - ''ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ = ဘုရားကိုစွန့်ပါ၏''၊ ''ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမိ'' စသည်။

(၂) သိက္ခာကျကြောင်း မဟုတ်သော ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မ။

ပုံစံ - ''ယန္ဒူနာဟံ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခေယျံ = ငါ ဘုရားကို စွန့်ရရင် ကောင်းမှာပဲ''၊ ''ယန္ဒူနာဟံ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခေယျံ = ငါ တရားကို စွန့်ရရင် ကောင်းမှာပဲ'' စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဤ၌ လိုအပ်သော ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မမှာ သိက္ခာကျကြောင်းဖြစ်သော ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ယန္ဒူနာဟံ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခေယျံ = ဘုရားကို စွန့်ရလျှင် ကောင်းမှာပဲ''ဟူသော အပြောမျိုးကို အဘယ်ကြောင့် သိက္ခာကျကြောင်း မဟုတ်သော ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ထိုအပြောမျိုးသည် ''ဘုရားကို စွန့်ပါ၏''ဟု တိုက်ရိုက်မပြောဘဲ ကြိုစည်စဉ်းစား ငြီးတွားသော အပြောမျိုးသာဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းကို သိက္ခာကျကြောင်း မဟုတ်သော ဒုဗ္ဗလျာ ဝိကမ္မ-ဟု ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သာသနာ့ဘောင်မှာ မပျော်ပိုက်၍ ''လူထွက်ရရင် ကောင်းမှာပဲ၊ လူထွက်တော့မယ်''ဟု ပြောတတ်ကြရာ ထိုအပြောမျိုးသည် ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မ ၂-မျိုး တို့တွင် အဘယ်အမျိုးအစား ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သိက္ခာကျကြောင်း မဟုတ်သော ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''လူထွက်ချင်တယ်''ဟု ပြောဆိုသောရဟန်း သိက္ခာ ကျ/ မကျ စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ထိုအပြောမျိုးသည် ''သိက္ခာကို စွန့်ပါ၏''ဟု တိုက်ရိုက်မပြောဘဲ မိမိ၏ အလိုဆန္ဒကို ဖော်ပြသော အပြောမျိုးသာဖြစ်သောကြောင့် သိက္ခာကျကြောင်း မဟုတ်သော ဒုဗ္ဗလျာ ဝိကမ္မသာ ဖြစ်ရကား သိက္ခာ မကျပါ။

မေး။ ''မေထုနဝမ္မ=မေထုန်အကျင့်'' ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော အကျင့်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ''မေထုနဝမ္မ=မေထုန်အကျင့်''ဟူသည် ရာဂထကြွခြင်းအားဖြင့် တူမျှကြသော မိန်းမယောက်ျား နှစ်ဦးသားတို့၏ အကျင့်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဘယ်ကဲ့သို့သော အကျင့်မျိုးကို ''မေထုနဝမ္မ=မေထုန်အကျင့်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ရာဂထကြွခြင်းအားဖြင့် တူမျှကြသော မိန်းမယောက်ျားနှစ်ဦးသားတို့၏ အကျင့်ကို ''မေထုနဝမ္မ=မေထုန်အကျင့်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ စာသင်ငယ်များ စာဖြေဉာဏ် ရင့်သန်ထက်မြက်စေရန် ရည်ရွယ်၍ အမေး+အဖြေ နှစ်မျိုးကို ရေးပြလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်

မိထုန သဒ္ဒါသည် ''မိန်းမယောက်ျား နှစ်ဦးသား''ဟူသော အနက်ကို ဟောတ်။ (မိထုနံ ထိပုမဒ္ဒယံ။–ပါဠိအဘိဓာန်။ **မိထုန** – မိထ+ဥန၊ ကိစ္စ၊ ထိပုမာမေသာဒိတော တတိယေ ရာသိမှိ စ။ –ထောမနိဓိ။)

''**မိထုနာနံ** အယံ **မေထုနံ**'' ဟူသော၀စနတ္ထနှင့်အညီ ထိုမိန်းမယောက်ျား နှစ်ဦးသားတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော (ကိစ္စဖြစ်သော) အကျင့်ကို ''မေထုန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ဘာသာဋီကာ၌ကား– မိထုနသဒ္ဒါ ''အချင်းချင်း'' အနက်ဟောဟု ဆိုပါသည်။ မိထုနသဒ္ဒါက ယင်းအနက်ကို မဟော၊ ''မိထော''နိပါတ်ပုဒ်ကသာ ဟောပါသည်။

မိထော–အဗျယ၊ ရဟသိ, အညောညသ္မိ ဣတ္ထေ။ (ထောမနိဓိအဘိဓာန်)။

မိထုန(မိထ် + ဥန် ကိစ္စ။) သဒ်သအနက်ဟောလည်း ကြံကြပါသည်။

မေး။ ''ပဋ္ဌိသေ၀ေယျ=ဗ္ဒိ၀ဲငြားအံ့''ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မေထုန်အကျင့်သို့ လွှမ်းမိုး၍ရောက်ခြင်း, မေထုန်အကျင့်ကို လွန်ကျူးခြင်းကို ''ပဋ္ဌိ–သေ၀ေယျ=ဗ္ဒိ၀ဲငြားအံ့''ဟု ဆိုပါသည်။

အမှာ။ ။ ပဋ္ဌိသေ၀ေယျ–အရ ''ဗ္ဒိ၀ဲ''ဆိုတာ ဘယ်လိုလုပ်တာလဲ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ–ဟု မေးလျှင် ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ တိရစ္ဆာနဂတာယပိ–ဟုသာ မဟောဘဲ အဘယ့်ကြောင့် ''အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတာ–ယပိ''ဟု ဟောတော်မူရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မေထုန်ဗ္ဒိ၀ဲလောက်သော အမသတ္တ၀ါတို့သည် ''နတ်မ၊ လူမ၊ တိရစ္ဆာန်မ''ဟူ၍ အမျိုးမျိုး ရှိရာတွင် တိရစ္ဆာန်မသည် အောက်ထစ်ဆုံး အောက်တန်းအကျဆုံး အမသတ္တ၀ါတည်း'' ဟု သိစေလိုသောကြောင့် ''အန္တမသော တိရစ္ဆာန ဂတာယပိ''ဟု ဟောတော်မူရပခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၀စနတ္ထနှင့် ရုပ်ပြီးပုံ – အန္တေ ဘ၀ေ အန္တိမော၊ ဣ–ကို အ–ပြု၍ 'အန္တမ'ဟု ဖြစ်တ်။ ထို့နောင်မှ နာဝိဘတ်သက်၊ ၄င်းကို သော–ပြု၍ 'အန္တမသော'ဟု ရုပ်ပြီးသည်ဟု မှတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတာယပိ'' ၌ ''တိရစ္ဆာနဂတာ''အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တိရစ္ဆာနဂတာ–အရ ပဋိသန္ဓေတည်နေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် တိရစ္ဆာန်တို့၌ဖြစ်သော ပါရာဇိကဝတ္ထုဖြစ်သော (ပါရာဇိကလောက်သော) အမသတ္တဝါကို ယူရပါမည်။

တိရစ္ဆာန်–ဟူသည်။ ။ ''တိရော အဋ္ဌိတာတိ တိရစ္ဆာနာ'' ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်အညီ လူတို့ကဲ့သို့ ထောင်ထောင်မတ်မတ် မသွားတတ်, ဖိလာကန့်လန့်သွားတတ်သောကြောင့် ဆင်, မြင်း, ကျွဲ, နွား စသောသတ္တဝါတို့ကို ''တိရစ္ဆာန်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

''တိရော အဉ္ဆန္တိ ဂစ္ဆန္တိတိ တိရစ္ဆာနာ''ဟုလည်း ဝစနတ္ထပြုကြသည်။

မေး။ ပါရာဇိကဝတ္ထုဖြစ်သော (ပါရာဇိကလောက်သော) အသေးငယ်ဆုံး တိရစ္ဆာန်မများကို ပိုင်းခြားဖော်ပြ၍၊ ၄င်းတို့သည် အဘယ့်ကြောင့် ပါရာဇိကဝတ္ထု ဖြစ်ကြရသည်ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိကဝတ္ထုဖြစ်သော (ပါရာဇိကလောက်သော) အသေးငယ်ဆုံး တိရစ္ဆာန်မများ ခြေထောက်မရှိသောသတ္တဝါတို့တွင် မြွေမ, ငါးမ၊ ခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့တွင် ကြက်မ၊ ခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့တွင် ကြောင်မတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄င်းတို့သည် နှမ်းတစ်စေ့ခန့် ဝင်လောက်အောင် မဂ်ပေါက်ပါကြသောကြောင့် ပါရာဇိကဝတ္ထု ဖြစ်ကြရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ဂါထာ) အပဒါနံ အဟိမဏ္ဍာ၊ ဒ္ဝိပဒါနဉ္စ ကုက္ကုဋီ။
စတုပ္ပဒါနံ မဇ္ဇာရီ၊ ဝတ္ထု ပါရာဇိကသိမာ။

(ဧကောင်) မြွေမ, ငါးမ၊ ကြက်, ကြောင်မ၊ လောက်ဝ ပါရာဇိ။

မေး။ တိရစ္ဆာနဂတာယပိ–၌ ပိ–သဒ္ဒါဖြင့် ပြအပ်သော ဂရဟာ (ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်း)အနက်နှင့် ထို ပိ–သဒ္ဒါဖြင့် ဆည်းယူအပ်သော သမ္ဘာဝနာ (မြှောက်ပင့်ခြင်း)အနက်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အောက်ထစ်ဆုံး တိရစ္ဆာန်မ၌သော်မှ မေထုန်မှီဝဲလျှင် ပါရာဇိကကျသေး၏ (ဂရဟာအနက်)။ တိရစ္ဆာန်မထက် အထက်တန်းကျသော လူမ စသည်၌ မေထုန်မှီဝဲလျှင်ကား အဘယ်မှာ ပါရာဇိကမကျဘဲ ရှိပါတော့အံ့နည်း၊ ကျတော့သည်သာ။ (သမ္ဘာဝနာအနက်)

နိယ် – အပ္ပ ဟီန၊ ဝါစကနောက်၊ ရောက်သည့် ဂရဟာ၊ ပိသဒ္ဒါကား၊
သမ္ဘာဝနာကို၊ ပေါင်းဆည်းထွန်းမြဲ။

မေး။ ''သတ္တာ''၊ ''သတ္တဝါ''ဟု ရေးထုံးနှစ်မျိုးရှိရာ မည်သည့်ရေးထုံးသာ ကောင်းကြောင်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''သတ္တာ''ဟူသောရေးထုံးသည် ''သတ္တ'' ဟူသော သက္ကတသို့လိုက်၍ ရေးသောရေးထုံး ဖြစ်၍၊ ''သတ္တဝါ''ဟူသော ရေးထုံးကား ''သတ္တဝါ''ဟူသော မာဂဓသို့လိုက်၍ ရေးသော ရေးထုံးဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့သည် မာဂဓကို သင်ယူနေ လက်ခံအသုံးပြုနေသော လူမျိုးဖြစ်သောကြောင့် မိမိတို့အတွက် ''သတ္တဝါ''ဟူသော ရေးထုံးသာ အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါရာဇိကော–အရ ''ပါရာဇိကကျသူ''ဟူသည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်ပါသနည်း။ ရှင်းလင်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သိက္ခာမချဘဲ မေထုန်မှု စသည်ကို ကျူးလွန်သောရဟန်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ထိုရဟန်းမျိုးကို

http://www.dhammadownload.com

သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေအပ်သောကြောင့် (သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ရောက်သောကြောင့်) ပါရာဇိကော-အရ ''ပါရာဇိကကျသူ''ဟု ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ပါရာဇိက''ဟုခေါ်ဆိုရသော အရာများကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ **သိက္ခာပုဒ်**သည် ကျူးလွန်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေတတ်သောကြောင့် ၄င်းကို ''ပါရာဇိက''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

အာပတ်သည်လည်း သွင်ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေတတ်သောကြောင့် ၄င်းကိုလည်း ''ပါရာဇိက''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေထုန်မှုစသည်ကို ကျူးလွန်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေအပ်သောကြောင့် (ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်တတ်သောကြောင့်) ၄င်းကို ''ပါရာဇိက''ဟု ခေါ်ဆိုရပါ သည်။

(ဆောင်) - ဆုံးရှုံးစေဟတ်၊ ကြောင်းသကတ်၊ အာပတ် ပါရာဇိက-ခေါ်။
- သိက္ခာပုဒ်လဲ၊ ထို့ဟူဘဲ၊ မလွဲ ခေါ်ကြနော်။
- ဆုံးရှုံးစေအပ်၊ ကြောင်းသကတ်ကြောင့်၊ ကျူးလတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ များထိုထို၊ ခေါ်ဆို ပါရာဇိကနော်။

ပါရာဇိကပုဒ် ဝစနတ္ထများ

-ပရာဇေတိတိ ပါရာဇိကံ၊ သိက္ခာပုဒ်ကို ရတ်။ (ဟေတုကတ္တုသာနေ၊ ကိတ်ပုဒ်၊ နပုလ္လိင်)။
-ပရာဇေတိတိ ပါရာဇိကာ။ အာပတ်ကိုရတ်။ (ဟေတုကတ္တုသာနေ၊ ကိတ်ပုဒ်၊ ဣတ္ထိလိင်)။
-ပရာဇိတေတိ ပါရာဇိကော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရတ်။ (ဟေတုကမ္မသာဓနေ၊ ကိတ်ပုဒ်၊ ပုလ္လိင်)။

ပါရာဇိက-ပုဒ် ရှုပ်ပြီးပုံ - ပရာ ပုဗ္ဗ ဒိဓာတ် + ကာရိုက် ဏော ပစ္စည်း+ တ ပစ္စည်း။ ကာရိတ် ဏောပစ္စည်း ကျေနေသည်ဟု မှတ်။ ''ပရာဇိတ''ဟုဆိုလိုလျက် ပ-၏ အ-ကို အာဝုဒ္ဓိပြု၊ တ-ကို က-ပြု၍ ''ပါရာဇိက''ဟု ရှုပ်ပြီးသည်။

မေး။ အဘယ်ကြောင့် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ''အသံဝါသ''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဧကကမ္မ, ဧကုဒ္ဒေသ, သမသိက္ခာဟူသော သံဝါသ ၃-ပါး မရှိသောကြောင့်၊ ဝါ-ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် အတူတကွ ပေါင်းသင်းခွင့်မရှိသောကြောင့် ပါရာဇိကကျသော ရဟန်းကို ''အသံဝါသ''ဟု ဆိုရပါသည်။
- နတ္ထိ သံဝါသော ယေနာတိ အသံဝါသော။

မေး။ သံဝါသ ၃-ပါးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (၁) တစ်သိမ်တည်း၌ တည်ကုန်သော ပကတတ်ရဟန်းတို့ တစ်ပေါင်းတည်း ပြုထိုက်သည့် အပလောကန စသော ကံ ၄-မျိုးကို ''ဧကကမ္မ''ဟု ဆိုပါသည်။
(၂) ပကတတ်ရဟန်းတို့ တပေါင်းတည်း ရွတ်ပြုထိုက်သည့် နိဒါနုဒ္ဒေသစသော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ ၅-မျိုးကို ''ဧကုဒ္ဒေသ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။
(၃) လဇ္ဇီရဟန်းဟူသမျှတို့ အညီအညွတ်ကျင့်ထိုက်သည့် ဝိနည်းပါဠိတော်လာ သိက္ခာပုဒ်တော်အားလုံးကို ''သမသိက္ခာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ရဟန်းကောင်းတို့က သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးပြီးသူ (ပါရာဇိက ကျပြီးသူ)နှင့် အပေါင်း

http://www.dhammadownload.com

အသင်း မလုပ်ကြသော အရာဌာန ၃-ခုကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အထက်အဖြေ အတိုင်းပင်။

မေး။ ကေကမ္မ စသော ၃-ပါးကို အဘယ်ကြောင့် ''သံဝါသ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ပင်ကိုယ်သီလ ဖြူစင်ကြသည့် ပကတတ်ရဟန်းဟူသမျှတို့ အတူတကွ ပေါင်းသင်းနေထိုင်ကြရာ (အတူတကွ ကျင့်သုံးကြရာ) ဖြစ်သောကြောင့် ကေကမ္မစသော ၃-ပါးကို ''သံဝါသ''ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

– သဟ ဝသန္တိ ဧတ္ထာတိ သံဝါသော။

မေး။ မဂ်ပေါက် ၃-မျိုးကို သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တွဲစပ်ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အမသတ္တဝါနှင့် ဥဘတောဗျည်းတို့၌ ဝစ္စမဂ် (ကျင်ကြီးလမ်းပေါက်)၊ ပဿာဝမဂ် (ကျင်ငယ်လမ်းပေါက်)၊ မုခမဂ် (ခံတွင်းလမ်းပေါက်)-ဟု မဂ်ပေါက် ၃-မျိုးစီ ပါရှိ၍ အထီးသတ္တဝါများနှင့် နပုံး, ပဏ္ဍာဂ်တို့၌ ဝစ္စမဂ်, မုခမဂ်-ဟုမဂ်ပေါက် ၂-မျိုးစီ ပါရှိကြပါသည်။

မေး။ ''ပါရာဇိကကျစေနိုင်သော မဂ်ပေါက် (၃၀)ရှိ၏''ဟုဆိုရာ ထိုမဂ်ပေါက် (၃၀)ကို ရေတွက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ လူမ, နတ်ဘီးလူးမ, တိရစ္ဆာန်မ ၃-ယောက်တို့၌ ဝစ္စမဂ်, ပဿာဝမဂ်, မုခမဂ်အားဖြင့် ၃-မဂ်စီဖြစ်၍ (၃ × ၃ လီ =) ၉-မဂ် ဖြစ်၏။

လူဥဘတောဗျည်း, နတ်ဘီလူးဥဘတောဗျည်း, တိရစ္ဆာန်ဥဘတောဗျည်း ၃-ယောက်တို့၌ ထို့အတူ ၃-မဂ်စီဖြစ်၍ ၉-မဂ် ဖြစ်၏။

လူထီး, နတ်ဘီလူးထီး, တိရစ္ဆာန်ထီး ၃-ယောက်တို့၌ ဝစ္စမဂ်, မုခမဂ် အားဖြင့် ၂-မဂ်စီဖြစ်၍ (၃ × ၂ လီ =) ၆-မဂ်ဖြစ်၏။

လူပဏ္ဍာဂ်, နတ်ဘီလူးပဏ္ဍာဂ်, တိရစ္ဆာန်ပဏ္ဍာဂ် ၃-ယောက်တို့၌ ထို့အတူ ၂-မဂ်စီဖြစ်၍ ၆-မဂ်ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် (၉ + ၉ + ၆ + ၆) = မဂ်ပေါက် (၃၀) ဖြစ်ပါသည်။

မဂ် ၃-မျိုးလက်ာ

– ဝစ္စ, ပဿာဝ၊ ထက် မုခ၊ သုံးတန် မဂ်အပြား။

– ကျင်ကြီး, ကျင်ငယ်၊ ပါးစပ်ဆွယ်၊ သုံးသွယ် အပေါက်များ။

မဂ် (၃၀) လက်ာ

– လူ, နတ်, တိရစ္ဆာန်၊ ဤသုံးတန်၊ မြောက်ရန် ပုဂ္ဂိုလ်ထား။

– မ, ဗျည်း, ထီး, ပဏ်၊ ဤလေးတန်၊ မြောက်ပြန် ၁၂-ပါး။

– မ, ဗျည်း သုံးမဂ်၊ ထီ, ပဏ်တွက်၊ နှစ်မဂ် ကိုယ်စီပွား။

– ကိုး+ကိုး+ခြောက်+ခြောက်၊ ပေါင်းကာလျှောက်၊ မဂ်ပေါက် (၃၀)ပြား။

– ဆယ့်ရှစ်+ဆယ့်နှစ်၊ သုံးဆယ်ဖြစ်၊ တွက်စစ် နည်းတစ်ခြား။

http://www.dhammadownload.com

ပုဂ္ဂိုလ်			မဂ်
လူမ လူဥဘတောဗျည်း	နတ်မ နတ်ဥဘတောဗျည်း	တိရစ္ဆာန်မ တိရစ္ဆာန်ဥဘတောဗျည်း	၃ × ၃ = ၉ ၃ × ၃ = ၉
ပေါင်း –			၁၈
လူထီး လူပဏ္ဍုက်	နတ်ထီး နတ်ပဏ္ဍုက်	တိရစ္ဆာန်ထီး တိရစ္ဆာန်ပဏ္ဍုက်	၃ × ၂ = ၆ ၃ × ၂ = ၆
ပေါင်း –			၁၂
၁၈ + ၁၂		=	၃၀

မေး။ မေထုန်ဝတ္ထုဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ လူ, နတ်, တိရစ္ဆာန်, ပြိတ္တာ, ဘီလူးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) လူ, နတ်, တိရိတ်၊ ပြိတ်, ဘီလူးတုံ၊ ဤငါးစုံ၊ မေထုန်ဝတ္ထုချည်း။
(ဝိနယသံခိပ်)

မေး။ ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌ ပါရာဇိက ကျ/ မကျ အဆုံးအဖြတ်ကို ပြည့်စုံစွာရေးပြပါ။

ဖြေ။ မဂ်ပေါက် ၃၀ တို့တွင် မိမိ၊ သို့မဟုတ်– သူတစ်ပါးတို့၏ ဖုံးလွှမ်းရစ်ပတ်အတွင်း၌ သွင်းထားအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ မဖုံးလွှမ်းမရစ်ပတ် အတွင်း၌ မသွင်းထားအပ်သည်လည်းဖြစ်သော အမှတ်မထား ကစ်ပါးပါးသောမဂ်၏ ပကတိလေသည် မတွေ့ထိအပ်သော စိုစိုဖတ်ဖတ်အရပ်၌ ဖုံးလွှမ်း ရစ်ပတ်အပ်သော၊ သို့မဟုတ်– မဖုံးလွှမ်းမရစ်ပတ်အပ်သော မိမိအင်္ဂါဇာတ်ကို မှီဝဲလိုသောစိတ်ဖြင့် နှမ်းတစ်စေ့မျှ သွင်းသောရဟန်း ပါရာဇိက ကျပါသည်။

ခွေး, မြေခွေးတို့ လုံးလုံးမခဲစားအပ်သေးသော၊ သို့မဟုတ်–များသောအားဖြင့် တစ်ဝက် ကျအောင် မခဲစားအပ်သေးသော လူသေကောင်တို့မဂ်၏ ပကတိလေသည် မတွေ့ထိအပ်သော စိုစိုဖတ်ဖတ်အရပ်၌ ထို့အတူ နှမ်းတစ်စေ့မျှသွင်းသောရဟန်း ပါရာဇိက ကျပါသည်။

သူတစ်ပါးတို့က အတင်းသွင်းစေရာ၌ ပဝေသန (သွင်းခြင်း), ပဝိဋ္ဌ (သွင်းပြီးခြင်း), ဌိတ (တန့်ရပ်ခြင်း), ဥဒ္ဓရဏ (နှုတ်ခြင်း) ဟူသော ကိစ္စလေးမျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော ကိစ္စ၌ သာယာသောရဟန်း ပါရာဇိက ကျပါသည်။ မသာယာလျှင် ပါရာဇိက မကျပါ။

မေး။ သိက္ခာပုဒ်အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော သာဓာရဏာဝိနိစ္ဆယအတွက် မာတိကာ ၁၇–ပါးတို့တွင် ''နိဒါန်း, ပုဂ္ဂိုလ်, ဝတ္ထု''တို့ဟူသည်အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''နိဒါန်း''ဟူသည် သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရာအရပ် ဖြစ်ပါသည်။

''ပုဂ္ဂိုလ်''ဟူသည် အကြောင်းပြု၍ ပညတ်အပ်သော (လွန်ကျူးသော) အရှင်သုဒိန်, အရှင်ဓနိယ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

"ဝတ္ထု"ဟူသည် ထိုအရှင်သုဒိန်, အရှင်ဓနိယစသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မေထုန်မှီဝဲခြင်း, ခိုးခြင်း စသော လွန်ကျူးမှုများ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – သိက္ခာပဒ၊ ပညတ္တ၊ ဌာန နိဒါန်း ခေါ်။
– လွန်ကျူးသူမှာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ပါ၊ မူ မှာ ဝတ္ထု ခေါ်။

မေး။ "နိဒါန်း"ခေါ် သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရာအရပ် ၇–မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝေသာလီပြည် ၂။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ၃။ သာဝတ္ထိပြည်
၄။ အာဠဝီပြည် ၅။ ကောသမ္ဗီပြည် ၆။ သက္ကတိုင်း
၇။ ဘဂ္ဂတိုင်း–တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – ဝေ, ရာ, သာ, အာ၊ ကော, သက္ကာ၊ ဘဂ္ဂါ တိုင်းခုနစ်၊
(ဂါထာ) ဝေသာလိယံ ရာဇဂဟေ၊ သာဝတ္ထိယံ စ အာဠဝိယံ။
ကောသမ္ဗိယံ စ သက္ကေသု၊ ဘဂ္ဂေသု စေဝ ပညတ္တာ။ (ပရိဝါ၊ ၂၅၅။)

မေး။ ပညတ်အပြား ၉–ပါးကို ရေတွက်ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မူလပညတ် ၂။ အနုပညတ် ၃။ အနုပ္ပန္နပညတ်
၄။ သဗ္ဗတ္ထပညတ် ၅။ ပဒေသပညတ် ၆။ သာဓာရဏပညတ်
၇။ အသာဓာရဏပညတ်၈။ ဧကတောပညတ် ၉။ ဥဘတောပညတ်
တို့ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) မူလ, အနု၊ တစ်ခု နုပ္ပန်၊ သဗ္ဗ, ပဒေသ၊
သာ နှင့် အသာ၊ ၈, ၉–ပါ၊ ကိုးဖြာ ပညတ်ပြား။

မေး။ (က) မူလပညတ် (ခ) အနုပညတ် တို့၏ အဓိပ္ပာယ်များကို ရှင်းလင်းရေးသားပါ။

ဖြေ။ (က)ရှေးဦးစွာ ပညတ်အပ်သော ပညတ်သည် "မူလပညတ်" မည်ပါသည်။
(ခ) နောက်ထပ်တစ်ဖန် ထပ်မံ၍ ပညတ်အပ်သော ပညတ်သည် "အနုပညတ်" မည်ပါသည်။

မေး။ အနုပ္ပန္နပညတ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေး၍၊ ယင်းပညတ်သည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်သာ ဖြစ်ပါသနည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အပြစ် မဖြစ်ပေါ်ခင် ကြိုတင်ပညတ်အပ်သော ပညတ်သည် "အနုပ္ပန္နပညတ်" မည်ပါသည်။ ထို အနုပ္ပန္နပညတ်သည် ရှစ်ပါးသော ဂရုဓံတို့ကို လက်ခံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ဘိက္ခုနီ တို့အတွက်သာ လာရှိသော ပညတ်ဖြစ်ပါသည်။ အခြားသောသိက္ခာပုဒ်တို့၌ မရှိပါ။

မေး။ (က) သဗ္ဗတ္ထပညတ် (ခ) ပဒေသပညတ်တို့၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ (က) အလုံးစုံသော မဖွဲ့မဒေသ, ပစ္စန္တဒေသအရပ်၌ ပညတ်အပ်သော ပညတ်သည် "သဗ္ဗတ္ထပညတ်" မည်ပါသည်။
(ခ) မဖွဲ့မဒေသဟူသော တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအရပ်၌သာ ပညတ်အပ်သော ပညတ်သည် "ပဒေသပညတ်" မည်ပါသည်။

မေး။ ပဒေသပညတ်သရုပ်ကို ဖော်ထုတ်ပြီးလျှင်၊ ဤပါတိမောက်၌လာသော ပဒေသပညတ်ကို

http://www.dhammadownload.com

လည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝိနည်းမိုရ် (ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ)လျှင် ငါးပါးမြောက်ရှိသော ဂိုဏ်းဖြင့် ပဋ္ဌင်းပြုပေးခြင်း။
၂။ အထပ်ထပ်အလွှာလွှာရှိသော ဖိနပ်တို့ကို စီးခြင်း။
၃။ အမြှေရှိုးခြင်း။
၄။ သားရေအခင်းကိုအသုံးပြုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။
(ဤသိက္ခာပုဒ် ၄-ပုဒ်တို့ကြောင့် မဖျိုမခေသည ်သာ အာပတ်သင့်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့သော ပစ္စန္တအရပ်၌ အာပတ်မသင့်ပါ။)
ဤပါတိမောက်၌လာသော ပဒေသပညတ်မှာ-အမြှေရှိုးခြင်းကိုပယ်ကြောင်း သိက္ခာပုဒ် (နဟာနသိက္ခာပုဒ်) တစ်ပုဒ်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ထိုသိက္ခာပုဒ် ၄-ပုဒ်မှတပါးသော အခြားသော ပဒေသပညတ်မရှိပါ။ သိက္ခာပုဒ်အားလုံး သဗ္ဗတ္ထပညတ်ချည်းသာ ဖြစ်ပါသည်။)

(ဆောင်)- ဝိနယခရ၊ ပဋ္ဌမဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါ၊ ထပ်လွှာဖိနပ်၊ စီးလတ်တစ်နဲ့၊ အမြှေ ရှိုး၊ ထပ်တိုးပါလေ၊ သားရေအခင်း၊ သုံးပြုခြင်းဟု၊ ဤလေးခု၊ မှတ်ရှု ပဒေသ။
- အမြှေရှိုး၊ တစ်မျိုးမျှသာ၊ ပါမောက်လာ၊ ကြွင်းမှာ မလာကြ။

မေး။ (က)သာဓာရဏပညတ် (ခ) အသာဓာရဏပညတ်
(ဂ) ဧကတောပညတ် (ဃ) ဥဘတောပညတ် တို့၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ (က) ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ နှစ်ဖက်လုံးနှင့် ဆက်ဆံသောပညတ်သည် ''သာဓာရဏပညတ်'' မည်ပါသည်။
(ခ) ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ နှစ်ဖက်လုံးနှင့် မဆက်ဆံ၊ တစ်ဖက်ဖက်နှင့်သာ ဆက်ဆံသော ပညတ်သည် ''အသာဓာရဏပညတ်'' မည်ပါသည်။
(ဂ) ဘိက္ခုတစ်ဖက်၊ သို့မဟုတ်- ဘိက္ခုနီတစ်ဖက်၌သာ ပညတ်အပ်သော ပညတ်သည် ''ဧကတောပညတ်'' မည်ပါသည်။
(ဃ) ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ နှစ်ဖက်လုံး၌ ပညတ်အပ်သော ပညတ်သည် ''ဥဘတောပညတ်'' မည်ပါသည်။

မေး။ သိက္ခာပုဒ်အားလုံး၌ ဆုံးဖြတ်ရမည့် ပညတ် ၄-မျိုးကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အနုပ္ပန္နပညတ်သည် အဋ္ဌဂရုဓမ္မ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏတစ်ပါးသာ ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဒေသပညတ်သိက္ခာပုဒ် ၄-ပုဒ်တို့တွင် အမြှေရှိုးခြင်းကို ပယ်ကြောင်းဖြစ်သော နဟာနသိက္ခာပုဒ်တစ်ပုဒ်သာ ပါတိမောက်၌ လာ၍ ကျန်သိက္ခာပုဒ်အားလုံး သဗ္ဗတ္ထပညတ်ချည်း ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဧကတောပညတ္တိဒုကသည် သာဓာရဏပညတ္တိဒုကနှင့် အနက်သဘောအားဖြင့် ကူသောကြောင့်လည်းကောင်း သိက္ခာပုဒ်အားလုံးတို့၌ ဆုံးဖြတ်ရမည့် ပညတ် ၄-မျိုးမှာ မူလပညတ်, အနုပညတ်, သာဓာရဏပညတ်, အသာဓာရဏပညတ်တို့သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သာဓာရဏဝိနိစ္ဆယ မာတိကာ ၁၇-ပါးလာ ဝိပတ္တိ-အရ ဝိပတ္တိ ၄-မျိုးကို အဓိပ္ပါယ်နှင့် တကွ ရေးသားဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ၁။ ပါရာဇိကအာပတ်နှင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်တို့သည် ''သီလဝိပတ္တိ'' မည်ပါသည်။
၂။ ထုလ္လစ္စည်းစသော ကြွင်းသောအာပတ် ၅-ပုံသည် ''အာစာရဝိပတ္တိ'' မည်ပါသည်။
၃။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိတို့သည် ''ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ'' မည်ပါသည်။
၄။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပျက်စီးခြင်းသည် ''အာဇီဝဝိပတ္တိ'' မည်ပါသည်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိ။ ။ နတ္ထိ ဒိန္နံ၊ နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ-စသော ဆယ်မျိုးသော အယူသည် ''မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ'' မည်၏။ သဿတ, ဥဒ္ဓေစ-ဟူသော အယူနှစ်မျိုးသည် ''အန္တဂ္ဂါ-ဟိကဒိဋ္ဌိ'' မည်၏။

''အသက်မွေးမှု အကြောင်းပြု၍ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ် ၆-ပုဒ်သည် အာဇီဝ ဝိပတ္တိမည်၏''ဟု အချို့စာအုပ်တို့၌ ရေးကြသည်။ စင်စစ် ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိနှင့် အာဇီဝဝိပတ္တိ တို့သည် တစ်စုံတစ်ခုသော သိက္ခာပုဒ် အာပတ်များ မဟုတ်ကြပါ။

မေး။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ, အာဇီဝဝိပတ္တိတို့ကြောင့် ပညတ်အပ်သောအာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိကြောင့် ပညတ်အပ်သော အာပတ်များမှာ ပါစိတ်, ဒုက္ကဋ်ဟူသော အာပတ် ၂-ပုံတို့ ဖြစ်ပါသည်။
အာဇီဝဝိပတ္တိကြောင့် ပညတ်အပ်သော အာပတ်များမှာ ဒုဿီလမှတစ်ပါး အာပတ် ၆-ပုံတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာဇီဝဝိပတ္တိကိုအကြောင်းပြု၍ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်များကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ ဥတ္တရိမနုဿမ္မ သိက္ခာပုဒ် (ပါရာဇိက)၊
၂။ သဠရိတ္တသိက္ခာပုဒ် (သံဃာဒိသိသ်)၊
၃။ အညာပဒေသ ဥတ္တရိမနုဿသိက္ခာပုဒ် (ထုလ္လစ္စည်း)၊
၄။ ဘိက္ခု ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ် (ပါစိတ်)၊
၅။ ဘိက္ခုနီ ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ် (ပါဋိဒေသနီ)၊
၆။ သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ် (ဒုက္ကဋ်)။
(ဆောင်) - အနညညာပဒေသေန၊ ဒုဝေ အဘူတကိတ္တနာ။
သဠရိတ္တံ ဒွေ ပဏီတာ၊ သူပေါဒနဿ ဆာဇီဝါ။
- အသက်မွေးမှု၊ အကြောင်းပြုလတ်၊ ပညတ်အပ်ရာ၊
ပုဒ်သိက္ခာ၊ မှန်စွာ ခြောက်ပုဒ်ရှိ။

မေး။ မာတိကာ ၁၇-ပါးတို့တွင် ''သမုဋ္ဌာနဝိဓိ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။
ဖြေ။ အာပတ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ''သမုဋ္ဌာန်''မည်၏။ ထိုသမုဋ္ဌာန်အပြားသည် ''သမုဋ္ဌာနဝိဓိ'' မည်ပါသည်။

မေး။ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန် (သိက္ခာပဒသမုဋ္ဌာန်)-ခေါ် အာပတ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်း ၆-ပါး ကို ရေတွက်ပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ ကာယ = ကိုယ်။ ၂။ ဝါစာ = နှုတ်။
၃။ ကာယဝါစာ = ကိုယ်နှုတ်။ ၄။ ကာယစိတ္တ = ကိုယ်စိတ်။
၅။ ဝါစာစိတ္တ = နှုတ်စိတ်။ ၆။ ကာယဝါစာစိတ္တ = ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) – ကာ, ဝါ, ကာဝါ၊ ကာ၎ိစတ်, ဝါစိတ်၊ ကာဝါစိတ်၊ ရောကြိတ် သမုဋ္ဌာန်။
– ကိုယ်ရယ်, နှုတ်ရယ်၊ ကိုယ်နှုတ်ရယ်၊
ကိုယ်စိတ်, နှုတ်စိတ်၊ ကိုယ်နှုတ်စိတ်။

မေး။ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန် ၆–ပါးတို့ကို သစိတ္တကသမုဋ္ဌာန်, အစိတ္တကသမုဋ္ဌာန်အားဖြင့် ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန် ၆–ပါးတို့တွင် ကာယ, ဝါစာ, ကာယဝါစာတို့သည် ''အစိတ္တကသမုဋ္ဌာန်များ'' ဖြစ်ကြ၍၊ ကာယစိတ္တ, ဝါစာစိတ္တ, ကာယဝါစာစိတ္တတို့သည် ''သစိတ္တကသမုဋ္ဌာန်များ'' ဖြစ်ကြပါသည်။

မေး။ ကိရိယာ၏အစွမ်းဖြင့် သင့်ရောက်သော အာပတ် ၅–မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကိရိယသမုဋ္ဌာနအာပတ် ၂။ အကိရိယသမုဋ္ဌာနအာပတ် ၃။ ကိရိယာကိရိယသမုဋ္ဌာနအာပတ် ၄။ သိယာကိရိယ သိယာအကိရိယသမုဋ္ဌာနအာပတ် ၅။ သိယာကိရိယ သိယာကိရိယာကိရိယသမုဋ္ဌာနအာပတ်–တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကိရိယာ၏အစွမ်းဖြင့် သင့်ရောက်သော အာပတ် ၅–မျိုးတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပထဝီခဏန (မြေတူးခြင်း) စသည်တို့ကဲ့သို့ ကိုယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သော အာပတ်သည် ''ကိရိယသမုဋ္ဌာနအာပတ်'' မည်ပါသည်။

၂။ ပထမကထိနအာပတ်ကဲ့သို့ ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် ပြုထိုက်သော ဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြုခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သောအာပတ်သည် ''အကိရိယသမုဋ္ဌာနအာပတ်'' မည်ပါသည်။

၃။ ဆွေမျိုးမတော်သော ဘိက္ခုနီမ၏လက်မှ သင်္ကန်းကို ခံယူခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သောအာပတ်ကဲ့သို့ မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်း၊ ပြုထိုက်သော ဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြုခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သော အာပတ်သည် ''ကိရိယာကိရိယသမုဋ္ဌာနအာပတ်'' မည်ပါသည်။

၄။ ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သော အာပတ်ကဲ့သို့ ရံခါ မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်း၊ ရံခါ ပြုထိုက်သောဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြုခြင်းကြောင့် သင့် ရောက်သော အာပတ်သည် ''သိယာကိရိယ သိယာအကိရိယသမုဋ္ဌာနအာပတ်'' မည်ပါသည်။

၅။ ကုဋိကာရအာပတ်ကဲ့သို့ ရံခါ မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်း၊ ရံခါ မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြု၍ ပြုထိုက်သော ဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြုခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သော အာပတ်သည် ''သိယာကိရိယ သိယာကိရိယာကိရိယသမုဋ္ဌာန အာပတ်'' မည်ပါသည်။

(ဆောင်) ပထဝီမှာ – ကိ၊ အ – ကထိ၊ နီ၏ စီဝရာ၊ ခံ – ကိအာ။
ရွှေငွေခံက – သိကိအ၊ သိကိကိအာ ကုဋိကာ။

မေး။ သညာ၏အစွမ်းဖြင့် ပြားသော အာပတ် ၂–မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သညာဝိမောက္ခအာပတ် ၂။ နောသညာဝိမောက္ခအာပတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သညာ၏အစွမ်းဖြင့် ပြားသောအာပတ် ၂–မျိုးတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ လွန်ကျူးလိုသော သညာမရှိခြင်းကြောင့် လွတ်မြောက်ခြင်းရှိရာဖြစ်သော အာပတ်

http://www.dhammadownload.com

သည် ''သညာဝိမောက္ခအာပတ်'' မည်ပါသည်။

၂။ လွန်ကျူးလိုသော သညာမရှိသော်လည်း လွတ်မြောက်ခြင်း မရှိရာဖြစ်သော အာပတ်သည် ''နောသညာဝိမောက္ခအာပတ်'' မည်ပါသည်။

(ဆောင်) လွန်ကျူးသညာ၊ မရှိပါ၊ လွတ်ရာ သညာ-ဝိမောက္ခ။

လွန်ကျူးသညာ၊ မရှိပါလည်း၊ လွတ်ရာမရှိ၊ အာပတ္တိ၊ ခေါ်ဘိ နောသညာ။

မေး။ စိတ်၏အစွမ်းဖြင့် ပြားသော အာပတ် ၂-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သစိတ္တကအာပတ် ၂။ အစိတ္တကအာပတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စိတ်၏အစွမ်းဖြင့် ပြားသော အာပတ် ၂-မျိုးတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သစိတ္တက သမုဋ္ဌာန်ကြောင့်သာလျှင် သင့်ရသော (လွန်ကျူးလိုသောစိတ်နှင့် တကွသာ လျှင် သင့်ရသော) အာပတ်သည် ''သစိတ္တကအာပတ်'' မည်ပါသည်။

အစိတ္တကသမုဋ္ဌာန်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သစိတ္တကနှင့် ရောသော သမုဋ္ဌာန်ကြောင့် လည်းကောင်း သင့်ရသောအာပတ် (စိတ်မပါသော်လည်း သင့်ရသော သဟသေယျ စသော အာပတ်) သည် ''အစိတ္တကအာပတ်'' မည်ပါသည်။

မေး။ ဝဇ္ဇ၏အစွမ်းဖြင့် ပြားသော အာပတ် ၂-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ လောကဝဇ္ဇအာပတ် ၂။ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇအာပတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝဇ္ဇ၏အစွမ်းဖြင့် ပြားသော အာပတ် ၂-မျိုးတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သစိတ္တကအဖို့၌ အကုသိုလ်စိတ်ချည်းသာဖြစ်သော (စိတ်ပါရာ၌ အကုသိုလ်စိတ် တစ်မျိုးတည်းကြောင့်သာ သင့်ရသော)လောက၌ အပြစ်ရှိသောအာပတ်သည် ''လောက-ဝဇ္ဇအာပတ်'' မည်ပါသည်။

ကြင်းသောအာပတ် (စိတ်မပါဘဲ သင့်သောအာပတ်၊ စိတ်ပါသော်လည်း အကုသိုလ် စိတ်ချည်း မဟုတ်ဘဲ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, အဗျာကတ စိတ် ၃-မျိုးကြောင့် သင့်ရသော, ဘုရားရှင်၏ ပညတ်တော်ကြောင့် အပြစ်ရှိသောအာပတ်)သည် ''ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇအာပတ်'' မည်ပါသည်။

မေး။ ကမ္မ၏အစွမ်းကြောင့် သင့်ရောက်သော အာပတ် ၃-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကာယကမ္မ = ကာယဒ္ဒါရ၌ သင့်ရောက်ထိုက်သော အာပတ်။

၂။ ဝစီကမ္မ = ဝစီဒ္ဒါရ၌ သင့်ရောက်ထိုက်သော အာပတ်။

၃။ ကာယဝစီကမ္မ = ကာယဒ္ဒါရ, ဝစီဒ္ဒါရ နှစ်ပါး၌ သင့်ရောက်ထိုက်သော အာပတ်-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ကာယ, ၁စီ၊ နှစ်လီ ကမ္မ၊ သုံးမျိုးမှု ပြားထ အာပတ္တာ။

မေး။ မေထုနဝမ္မ (ပထမပါရာဇိက) သိက္ခာပုဒ်၏ နိဒါန်း, ပုဂ္ဂိုလ်, ဝတ္ထုတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နိဒါန်း - ဝေသာလီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - အရှင်သုဒိန်ထေရ်။

ဝတ္ထု - မေထုန်လွန်ကျူးမှု။

(ဆောင်) - ဝေသာလီယ၊ သုဒိန္ဒ၊ မှုက မေထုနာ။

- နိ-ဝေ, ပုဂ်-သု၊ မေထုန်မှု၊ ဝတ္ထု ပ-ပါရာ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ပထမပါရာဇိကတ၏ မူလပညတ်နှင့် အနုပညတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ **မူလပညတ်** - မေထုနံဝမ္မံ ပဋိသေဝေယျ။
(ယော ပန ဘိက္ခု မေထုနံ ဝမ္မံ ပဋိသေဝေယျ။ ပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော)။

အနုပညတ် - သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ။
(ဘိက္ခုနှံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ)။ (ဒုတိယအနုပညတ်ဖြစ်သည်။)
- အန္တိမသော တိရစ္ဆာနဂတာယပိ။ (ပထမအနုပညတ်ဖြစ်သည်)။

မှတ်ချက်။ ။ ကာဝီအဋ္ဌကထာ၌ "သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယာ"တိ စ "အန္တိမသော တိရစ္ဆာနဂတာယပိ"တိ စ ဒွေ အနုပညတ္တိယော-ဟုဆိုသည်။ အပြည့်အစုံကို လက်သည်းကွင်းဖြင့် ပြထားသည့်အတိုင်း မှတ်ပါ။

မေး။ အနုပညတ် ၃-မျိုးကို အဓိပ္ပါယ်နှင့် တကွဖော်ပြ၍ ဤပထမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၌ လိုအပ်သော အနုပညတ်ကိုလည်းဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အာပတ္တိကရအနုပညတ်=အာပတ်အသစ်ထပ်သင့်အောင် ပြုတတ်သော အနုပညတ်။ **ဥပမာ**-အညဝါဒကသိက္ခာပုဒ်၌ "ဝိဟေသကေ"ဟူသော အနုပညတ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။

၂။ အနာပတ္တိကရအနုပညတ် = အာပတ်မသင့်အောင်ပြုတတ်သော အနုပညတ်။ **ဥပမာ**-သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်၌ "အညတြ သုပိနန္တာ"ဟူသော အနုပညတ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၃။ အာပတ္တိဥပထမ္ဘကရ အနုပညတ်=မူလအာပတ်ကို အထောက်အပံ့ပြုတတ် (ခိုင်မြဲအောင်ပြုတတ်)သော အနုပညတ်။ **ဥပမာ**-အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်၌ "ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ" ဟူသောအနုပညတ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) - အာပတ္တိကရ၊ နာပတ္တ၊ ဥပထမ္ဘကာ။
- ထပ်သင့်အောင်ပြု၊ မသင့်ပြု၊ မြဲမှု ပြုလုပ်တာ။
- အညဝါဒကာ၊ ပုဒ်သိက္ခာ၊ ကရာ အာပတ္တိ။
- သုပိနန္တာ အညတြာ၊ ကရာ နာပတ္တိ။
- အဒိန္နာဒါန၊ စသည်ကာ၊ ဥပထမ္ဘသိ။

မေး။ မေထုန်အမှုပြုရန် သူတစ်ပါးအား စေခိုင်းလျှင် ပါရာဇိက ကျ/ မကျ၊ မကျလျှင် မည်သည့် အာပတ်သင့်သည်ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းကို မေထုန်အမှု ပြုရန် စေခိုင်းလျှင်မေထုနဝမ္မသိက္ခာပုဒ်သည် အနာဏတ္တိက ဖြစ်၍ ပါရာဇိကမကျသော်လည်း "အကပ္ပိယ သမာဒါနဒုက္ကဋ်" အာပတ်မှကား မလွတ်ပါ။ (မအပ်သောအရာ၌ ဆောက်တည်စေခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်၏-ဟု ဆိုလိုပါသည်။)

မေး။ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်အား မေထုနရာဂဖြင့် ကာယသံသဂ္ဂအမှုပြုလျှင်(ကိုင်တွယ်လျှင်) မည်သည့်အာပတ်သင့်ပါသနည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အမျိုးသမီးအား မေထုနရာဂဖြင့် ကာယသံသဂ္ဂအမှုပြုလျှင် (ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် ပြုသည်မဟုတ်သောကြောင့်) ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာသင့်ပါသည်။

(ဆောင်) မေထုနရာဂ၊ သံသဂ္ဂ၊ ပြုက ဒုက္ကဋ်သာ။

မေး။ မေထုန်မှီဝဲမှုကိုပြုရာ၌ ထိုထိုမှီဝဲမှုအလိုက် သင့်ရောက်ထိုက်သော အာပတ်များကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်, ထုလစ္စည်း, ပါရာဇိက တို့ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – ဒုက်, ပါ, ထုလ်ပါ၊ ဤလေးဖြာ၊ တ–မှာ ဘေဒ၊ အာပတ္တာ။
– ကြွင်းသုံးပါးမှာ၊ ဒုက်, ထုလ်, ပါ၊ သုံးဖြာ ဘေဒ၊ အာပတ္တာ။

မေး။ အသက်ရှင်ဆဲဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်၏ မဂ်ပေါက်သုံးဆယ်ဝယ် မေထုန်မှီဝဲမှုကို ပြုရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံများကို စေ့စုံအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အသက်ရှင်ဆဲ ခန္ဓာကိုယ်၏ မဂ်ပေါက်သုံးဆယ်ကို အရေခွံစသည်ပါ မကျန်စေဘဲ အလုံးစုံအကုန်အစင် ဖြတ်ထုတ်ပြီးနောက် နိမိတ်ပုံသဏ္ဌာန်မျှသာ ထင်ရှားရှိနေတော့ရာ ထိုနိမိတ်ပုံသဏ္ဌာန်မျှ၌ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် မိမိအင်္ဂါဇာတ်၌ ပေါက်နေသည့် မပျက်သေးသော ကာယပသာဒရှိသော အဖုကို ဖြစ်စေ၊ အရေပိုင်း အရေငုတ်ကိုဖြစ်စေ သွင်းသောရဟန်းအား မေထုန်မှီဝဲလိုစိတ်ရှိလျှင် ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ပါသည်။

ကာယပသာဒ ပျက်ပြီးဖြစ်သည့် ခြောက်သောအဖုကို ဖြစ်စေ၊ သေနေသောအရေ (စိုစိုဖတ်ဖတ် မဟုတ်ဘဲ ခြောက်ကပ်နေသော အရေ)ကို ဖြစ်စေ၊ အမွေးကို ဖြစ်စေ သွင်းသောရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

နိမိတ်ပုံသဏ္ဌာန်မျှ မကျန်ရအောင် မဂ်တစ်ခုလုံး ခွါထုတ်အပ်ရာအရပ်၌ လုံ့လပြုသော ရဟန်းအား အနာ၌ ထည့်သွင်းသိမ်းယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ထုလ္လစ္စည်းအာပတ် သင့်ပါသည်။

လူမိန်းမ၊ လူယောကျ်ား၊ လူပဏ္ဍာ၊ လူဥဘတောဗျည်း ၄–မျိုးတို့၏ မျက်လုံးပေါက်, နှာခေါင်းပေါက်, နှားပေါက်, သိုအိမ်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဓားယပ်ဖြင့် ပြုအပ်သော အနာ၌သော်လည်းကောင်း လုံ့လပြုသော ရဟန်းအား ထို့အတူ ထုလ္လစ္စည်းအာပတ် သင့်ပါသည်။

ဆင်, မြင်းစသောတိရစ္ဆာန်ကြီးတို့၏ သိုအိမ်, နှာခေါင်းဖုတို့၌ လုံ့လပြုသော ရဟန်းအားလည်း ထုလ္လစ္စည်းအာပတ်ပင် သင့်ပါသည်။

ကြီးကြီးငယ်ငယ် အသွယ်သွယ်သော တိရစ္ဆာန်တို့၏ မျက်လုံးပေါက်, နှားပေါက်, နှာခေါင်းပေါက်, အနာတို့၌လည်းကောင်း၊ မြွေ, ငါးစသည်တို့ သွင်းလောက်ရာ ပမာဏ မရှိသည့် ငယ်သောနိမိတ်၌လည်းကောင်း အလုံးစုံသော လူ, တိရစ္ဆာန်တို့၏ လက်ကတီး ကြား(ချိုင်းကြား)စသော ကြွင်းသမျှ ခန္ဓာကိုယ်တို့၌လည်းကောင်း လုံ့လပြုသော ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ မတသရီရ–ခေါ် လူသေကောင်၏ နိမိတ်၌ လုံ့လပြုသော ရဟန်းအား အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မတသရီရ–ခေါ် လူသေကောင်တို့၏ ခွေး, မြေခွေးကို ထက်ဝက်ခံစားအပ်ပြီးသော နိမိတ်မှစ၍ ဖူးဖူးကြွယောင် မပုပ်မဟောင်သေးသော နိမိတ်၌ လုံ့လပြုသော ရဟန်းအား ထုလ္လစ္စည်းအာပတ် သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဖူးဖူးကြွယောင် ပုပ်ဟောင်နေသော နိမိတ်၌ လုံ့လပြုသော ရဟန်းအား ဒုက္ခဒုံအာပတ် သင့်ပါသည်။

လုံးနေအောင် ပြုအပ်ဖွင့်အပ်သော ပါးစပ်၌ နံ့ပါးနှစ်ဖက်, အထက်, အောက်, အာစောက် အားဖြင့် ငါးခုသောအရပ်ကို မထိအောင် အင်္ဂါဇာတ်ကို သွင်းသော ရဟန်းအား ထို့အတူ ဒုက္ခဒုံအာပတ် သင့်ပါသည်။

နှုတ်ခမ်းမှ ပြင်ပ၌ထွက်နေသော လျှာနှင့် သွားကို၌ လုံ့လပြုသော ရဟန်းအား ထုလ္လစ္စည်းအာပတ် သင့်ပါသည်။

နိမိတ်မှ ပြင်ပ၌ ကျနေသော သားတစ်၌ လုံ့လပြုသော ရဟန်း အား ဒုက္ခဒုံအာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အဇာနန္တ = အိပ်ပျော်နေသောကြောင့် သူတစ်ပါးတို့ပြုအပ်သော လုံ့လကို မသိသောရဟန်း။

၂။ အသာဒိယန္တ = သိသော်လည်း မသာယာသောရဟန်း။

၃။ ဥမ္မတ္တက = သည်းခြေပျက်၍ ဆေးကုမရလောက်အောင်ရူးသွပ်သော ရဟန်း။

၄။ ခိတ္တစိတ္တ = ဘီလူးဖမ်းစား၍ စိတ်ပျံ့လွင့်သော ရဟန်း။

၅။ ဝေဒနာဋ္ဋ = ဒုက္ခဝေဒနာ ပြင်းထန်စွာ နှိပ်စက်အပ်သော ရဟန်း။

၆။ အာဒိကမ္မိက = အစဆုံးမေထုန်အမှု၌ ယှဉ်သောရဟန်း။ (အရှင်သုဒိန်)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – မသိ, မသာ၊ ရူးနှစ်ဖြာ၊ ဝေဒနာခံရသူ။
– အစ အမှု၊ ယှဉ်သူဟု၊ ခြောက်စု ပုဂ္ဂိုလ်ယူ။
– ပ–ပါရာဇိ ပြစ်မရှိ၊ လွတ်၏ စွဲမှတ်ယူ။

မေး။ မည်မျှလောက် ရူးသွပ်သူကိုမှ "ဥမ္မတ္တက"ဟုလည်းကောင်း၊ မည်မျှလောက် စိတ်ပျံ့လွင့်နေပါမှ "ခိတ္တစိတ္တ"ဟုလည်းကောင်း ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ မီးနှင့် ရွှေ, မစင်နှင့် စန္ဒကူးတို့ကို ခွဲခြား၍ မသိနိုင်လောက်အောင် ရူးသွပ်နေသူကိုမှ "ဥမ္မတ္တက"ဟုလည်းကောင်း၊ ထိုမျှလောက် စိတ်ပျံ့လွင့်နေသူကိုမှ "ခိတ္တစိတ္တ"ဟု လည်းကောင်း ခေါ်ဆိုရပါသည်။

အမှာ။ ။ "ဥမ္မတ္တက, ခိတ္တစိတ္တတို့၏ ပမာဏကို ဖော်ပြပါ"ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေတတ်ပါစေ။

(ဆောင်) မီး, ရွှေ ထိုပြင်၊ မစင်, စန္ဒကူး၊ အထူးမရှိ၊ ခွဲမသိ၊ ယူဘို ပမာဏ။

မေး။ အဘယ်ရဟန်းမျိုးကို "ဝေဒနာဋ္ဋ"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ လွန်ကဲပြင်းထန်သော ဒုက္ခဝေဒနာ အနှိပ်စက်ခံရသောကြောင့် မည်သည့်အရာကိုမျှ မသိသောရဟန်းမျိုးကို "ဝေဒနာဋ္ဋ"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ပထမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သေဝနစိတ္တံ = မှီဝဲလိုသောစိတ်ရှိခြင်း။

၂။ မဂ္ဂေနမဂ္ဂပဋိပါဒနံ = မိမိမဂ်ဖြင့် သူ့မဂ်အတွင်းသို့ သွင်းခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) မိုဝဲလိုဘီ၊ စိတ်ကူးရှိလျက်၊ သူ၏မင်္ဂတွင်း။ ကိုယ်မင်သွင်းဟု၊
ကြောင်းရင်းနှစ်လီ၊ အင်္ဂါညီ၊ ကျပြီ ပါရာဇိက်။
(ဂါထာ) သေဝိတုကာမတာ စိတ္တံ၊ မဂ္ဂေ မဂ္ဂပ္ပဝေသနံ။
ဣမံ မေထုနဓမ္မသ၊ အာဟု အင်္ဂဒယံ ဗုဓာ။

မေး။ ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် အင်္ဂါ ၂-ပါးကို အဘယ်ပါဠိဖြင့် ပြပါသနည်း။
ဖြေ။ အင်္ဂါ ၂-ပါးလုံးကို ''မေထုန် ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျ''ပါဠိဖြင့် ပြပါသည်။

၂။ အဒိန္နာဒါန(ဒုတိယပါရာဇိက)သိက္ခာပုဒ်

မေး။ အဒိန္နာဒါန (ဒုတိယပါရာဇိက) သိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်ချုပ်ကာ မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။
ဖြေ။ ရွာမှဖြစ်စေ, တောမှဖြစ်စေ ဥစ္စာရှင်တို့က ကိုယ်, နှုတ်နှစ်ပါး တစ်ပါးပါးဖြင့် မပေးအပ်သော တစ်မတ်, တစ်မတ်တန်, တမတ်ထက်အလွန်ဖြစ်သော ဥစ္စာကို ခိုးလိုသောစိတ်ဖြင့် ခိုးယူသောရဟန်းသည်လည်း ပါရာဇိကကျ၍ ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းခွင့် မရတော့ပါ။

မေး။ ဤဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို အနက်ပေးရာ၌ လိုက်စေရမည့်ပုဒ်များကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ''ဘိက္ခုနှံ့ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံအနာဒိကတွာ'' ပုဒ်များဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤပုဒ်များကို ရတနဝဂ်အဆုံး နန္ဒ (သုဂတစီဝရ)သိက္ခာပုဒ်တိုင်အောင် လိုက်ပုံကို၊ ကခ်ါဠိကာဟောင်း၌ ပြထားသော်လည်း ဆရာမြတ်တို့က ပါဠိဒေသနီယ, သေခိယသိက္ခာပုဒ်များတိုင်အောင် လိုက်ခွင့်ရှိကြောင်း မိန့်တော်မူကြပါသည်။

မေး။ ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ-၌ အဘယ်နေရာဌာနမျိုးကို ဂါမ, အရည-ဟု ဆိုရပါသနည်း။
ဖြေ။ တံတိုင်းစည်းရိုး ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ တံကိုင်းစည်းရိုး မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ လူရှိသည်ဖြစ်စေ၊ လူမရှိသည်ဖြစ်စေ တစ်အိမ်သာရှိသောရွာစသော ရွာအားလုံးကို ''ဂါမ''ဟု ခေါ် ဆိုရပါသည်။

အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် ၄-လထက်လွန်အောင် ကုန်သည်အပေါင်း၏ စခန်းချ တည်နေရာအရပ်ကိုလည်း ''ဂါမ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ဂါမ, ဂါမူပစာကို ချန်ထား၍ ကြွင်းသောအရပ်သည် ''အရည''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ (က) ကေကုဠိကဂါမ = တစ်အိမ်ရွာ (ခ) အမနုဿဂါမ = လူမရှိသောရွာတို့ ဟူသည် မည်ကဲ့သို့သော ရွာမျိုးများ ဖြစ်ကြပါသနည်း ရှင်းပြပါ။
ဖြေ။ (က) လယ်လုပ်တဲစသည်ဖြစ်၍ တအိမ်ပင်ရှိသော်လည်း ထိုအိမ်၌ ၄-လကျော်ကျော် အိမ်ရှင် အိမ်သားတို့ နေထိုင်ကြလျှင် ''တအိမ်ရွာ'' ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) သူပုန်စသောဘေးတို့ကြောင့် ရွာသူရွာသားတို့ ခေတ္တခဏ စွန့်ခွါသွားသော ရွာမျိုးသည် ''အမနုဿဂါမ = လူမရှိသောရွာ'' ဖြစ်ပါသည်။ (တစ်ဖန်ပြန်မလာတော့-

http://www.dhammadownload.com

ဟူသော စိတ်ထားဖြင့် အာလယပြတ် စွန့်ခွါသွားကြလျှင်ကား ရွာမဟုတ်တော့၊ အရည်တွင် ပါဝင်ပါတော့သည်။)

မေး။ ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ-၌ ဂါမ-အရကို အကြောင်းပြု၍ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ''ဟူသော စကားသည် ဒေသနာသီသ ပဓာနစကားမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် ယင်း ဂါမ-အရ ဃရ, ဃရူပစာရ, ဂါမူပစာရ-တို့ကိုလည်း ယူရပါမည်။ ၎င်းတို့ကိုသာမက နိဂမ, နဂရ-တို့ကိုလည်းယူရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဝိနည်း၌ နိဂမ,နဂရ-တို့ကို မျှားသောအားဖြင့် သီးခြားပြလေ့မရှိ၊ ဂါမ-ကိုသာ ပြလေ့ရှိပါသည်။ ထိုသို့ပြသောနေရာဌာနတိုင်မှာပင် ဂါမသဒ္ဒါဖြင့် နိဂမ, နဂရတို့ကိုလည်း သိမ်းယူရပါသည်။

(ဆောင်) - ဃရ, ဃရူ, ဂါမူပစာ၊ အားလုံးသာ၊ သွင်းပါ ဂါမတွင်။
- နဂရ, နိဂမာ၊ ဤနှစ်ဖြာလဲ၊ ထို့တူလဲ၊ မလွဲ မှတ်စေချင်။
- ဒေသနာသီသ၊ ပဓာန၊ မိန့်ဟ မြတ်ထွတ်တင်။

မေး။ ဃရ, ဃရူပစာရ (အိမ်, အိမ်၏ဥပစာ)၊ ဂါမ, ဂါမူပစာရ (ရွာ, ရွာ၏ဥပစာ)တို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြခဲ့ပါ။

ခြ။ - အိမ်တံစက်မြီတ်ရေကျရာအရပ်၏ အတွင်းသည် ''ဃရ (အိမ်)'' မည်၏။
- အိမ်တံခါးဝ၌ ရပ်နေသော မာတုဂါမသည် ခွက်ဆေးရေကို စွန့်ပစ်လိုက်, သွန်ပစ်လိုက်ရာ ထိုခွက်ဆေးရေ ကျရာအရပ်သည်လည်းကောင်း၊ မာတုဂါမသည် အိမ်အတွင်း၌ရပ်လျက် ပင်ကိုယ်အားဖြင့် အပြင်ဘက်သို့ ပစ်လွင့်အပ်သော ဗန်း(စကော)၊ သို့မဟုတ်-တံမြက်စည်း၏ ကျရာအရပ်သည်လည်းကောင်း၊ အိမ်ရှေ့ဝယ် ထောင့်နှစ်ထောင့်တို့၌ ဆက်စပ်၍ သစ်ချောင်းလျှိုတံခါး တပ်ထားလျက် နွားအပေါင်းတို့၏ ဝင်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ ပြုအပ်သော အကာအရံသည်လည်းကောင်း ''ဃရူပစာရ (အိမ်၏ဥပစာ)'' မည်၏။

(ခွက်ဆေးရေကျရာအရပ်၊ ပစ်လွင့်လိုက်သောဗန်း = စကော၊ တံမြက်စည်း ကျရာအရပ်၊ ဝင်းခတ်ထားရာအရပ်သည် ''ဃရူပစာရ''မည်၏-ဟု လိုရင်းမှတ်ပါ။)
- အကာအရံ မရှိသောရွာ၌ အစွန်ဆုံးအိမ်၏ ဥပစာ၌တည်လျက် အား အလယ်အလတ်ရှိသော ယောက်ျားသည် နုပျိုသောလူ (ကာလသား)တို့ အားစွမ်းပြသောခဲပစ်နည်းအားဖြင့် ပစ်လွှတ်အပ်သော ခဲ၏ကျရာ (ခဲတစ်ကျ) အရပ်အတွင်းသည် ''ဂါမ(ရွာ)'' မည်၏။

အကာအရံရှိသော ရွာ၏ အကာအရံသည်ပင် ''ဂါမ(ရွာ)'' မည်၏။
- ထိုရွာ၏ အတွင်းတံခါးခုံ၌ ကည်လျက် အားအလယ်အလတ်ရှိသော ယောက်ျားသည် ပစ်လွင့်အပ်သော ခဲ၏ကျရာအရပ်အတွင်းသည် ''ဂါမူပစာရ (ရွာ၏ဥပစာ)'' မည်၏။

မှတ်ချက်။ ။ ''ခဲတစ်ကျ''ဟူရာ၌ ခဲကျရာအရပ်ကိုသာ ယူရမည်။ ကျပြီးနောက် လိမ့်သွားသောအရပ်ကိုမယူရပါ။

(ဆောင်) - ခွက်ဆေးရေကျ၊ ဗန်းစကောကျရာ၊ ဝင်းခတ်ရာဟူ၊ သုံးမျိုးယူ၊ ဃရူပစာရ။
- ကာရံမရှိ၊ ဆုံးအိမ်၏သာ၊ ဥပစာမှ၊ ခဲတစ်ကျ၊ ဂါမ-ဟူ၍ ခေါ်။

http://www.dhammadownload.com

– ထို့နောက် ဒုတိယ၊ ခဲတစ်ကျ။ ဂါမဥပစာ ခေါ်။
– ကာရံရှိလျှင်၊ ကာရံပင်၊ မည်တွင် ဂါမ–ခေါ်။
– တွင်းတံခါးခုံမှ၊ ခဲတစ်ကျ။ ဂါမဥပစာ ခေါ်။

မေး။ ဂါမ–အရ ရွာကိုသာမယူဘဲ ရွာ၏ဥပစာစသည်တို့ကိုပါ ယူရခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့် ပါနည်း။

ဖြေ။ ခိုးယူရာအရပ် မလစ်လပ်စေလိုသောကြောင့် (ခိုးယူရာအရပ်အားလုံး ပါဝင်စေလိုသော ကြောင့်) ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဂါမ = ရွာ၊ နိဂမ = နိဂုံး၊ နဂရ =မြို့ တို့ကို ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ မြို့ရိုးလည်း မရှိ၊ စျေးလည်း မရှိလျှင် ဂါမ = ရွာ။ မြို့ရိုးမရှိ၊ စျေးသာရှိလျှင် နိဂမ = နိဂုံး။ နှစ်မျိုးလုံးရှိလျှင် နဂရ = မြို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) မြို့ရိုးမရှိ၊ စျေးမရှိ၊ ခေါ်ဘိ ဂါမသာ။
မြို့ရိုးမရှိ၊ စျေးသာရှိ၊ ခေါ်၏ နိဂမာ။
မြို့ရိုးလည်းရှိ၊ စျေးလည်းရှိ၊ ခေါ်၏ နဂရာ။ (ဋီသစ်၊ ၂၅၅။)

မေး။ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ–၌ အဒိန္နေ–အရကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အဒိန္နေ–အရ ကိုယ်ထိလက်ရောက်ဖြစ်စေ နှုတ်ဖွင့်၍ဖြစ်စေ မပေးအပ်သော လူဇာတ်ရှိသူ အခြားလူ၏ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဒုတိယပါရာဇိကလာ အဒိန္နနှင့် သုဒ္ဓပါစိတ် ဘောဇနဝဂ်ဒန္တပေါဏသိက္ခာပုဒ်လာ အဒိန္နေ တို့၏အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဒုတိယပါရာဇိကလာ အဒိန္နေ–အရ ကိုယ်, နှုတ်ဖြင့် မပေးအပ်သည့် မိမိမှတစ်ပါး အခြား သော လူဇာတ်ရှိသူ၏ ဥစ္စာ ဖြစ်ပါသည်။
ဒန္တပေါဏ သိက္ခာပုဒ်၌ "အဒိန္နေ"အရကား မိမိဥစ္စာပင်ဖြစ်သော်လည်း အကပ် မခံအပ်သော အာဟာရဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ထေယျသင်္ခါတံ–၌ (က) ထေန (ခ) ထေယျ (ဂ) ထေယျသင်္ခါတ–အရတို့ကို ကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ထေန–အရ ခိုးသူဒြပ်ကို ရပါသည်။
(ခ) ထေယျ–အရ ခိုးသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းစိတ်ကို ရပါသည်။
(ဂ) ထေယျသင်္ခါတံ–အရ ခိုးသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း စိတ်အစုကို ရပါသည်။

ဝစနတ္ထ – ထေနသ ဘာဝေါ ထေယ္ယံ၊ ထေယျဿ တံ သင်္ခါတဿာတိ ထေယျသင်္ခါတံ။

(ဆောင်) ထေန–ခိုးသူ၊ ထေယျ မှု၊ မှိတ်ယူ ဖြစ်ကြောင်းစိတ်။
ထေယျသင်္ခါတ၊ ပုဒ်အရ၊ ကောက်ကြ ယင်းစိတ်စု။

စိတ်အစု။ ။ တစ်ကြိမ်သာမကဘဲ အထပ်ထပ်ဖြစ်သော ဇောစိတ်ကို "စိတ်အစု"ဟု ခေါ်သည်။

မေး။ ထေယျသင်္ခါတံ–၌ "သင်္ခါတ"သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကောဋ္ဌာသ (= အစု) ဟူသောအနက် ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ထေယျသခါတံ-အရ ဖြစ်သင့်သမျှစိတ်အစုကို စွမ်းနိုင်သမျှ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ထေယျသခါတ-အရ ခိုးယူလိုသော စိတ်၊ တိုက်ခိုက်လုယက်၍ ယူလိုသောစိတ်၊ ညာဖျန်းလှည့်ပတ်၍ ယူလိုသောစိတ်၊ တရားတွေ့၍ ယူလိုသောစိတ်၊ ရထား, သင်္ဘော စသည်၌ ကျသည့်နှုန်းအတိုင်းမပေးရအောင် တိမ်းရှောင်ဖုံးဝှက်လိုသောစိတ်စသည်တို့ကို ယူရပါမည်။

မေး။ ထေယျသခါတံ-၌ ဝိဘတ်, ဝိဘတ်အနက်တို့ကို ဖော်ပြ၍၊ အနက်လည်း ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ဝိဘတ်မှာ-ပထမကေဝုစ် သိဝိဘတ်ဖြစ်၍၊ ဝိဘတ်နက်မှာ ကရိဏီးအနက် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ''ထေယျသခါတံ-ခိုးသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း စိတ်အစုဖြင့်'' ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးရပါမည်။ (''ခိုးလိုသောစိတ်အစုဖြင့်'' ဟု အဓိပ္ပါယတ္ထ ပေးပါ။)

မေး။ ထေယျသခါတံ-ပါဠိဖြင့် အဘယ်အရာကို ပယ်ရှားတားမြစ်ပါသနည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ယင်းပါဠိဖြင့် ဝိသာသဂ္ဂါဟ = အကျွမ်းဝင်၍ ယူခြင်း။ တာဝကာလိကဂ္ဂါဟ = ခေတ္တခဏ ဌားရမ်း၍ ယူခြင်းစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်း စိတ်အစုမှတစ်ပါး သော စိတ်အစု (ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်း မဟုတ်သော စိတ်အစု)ကို ပယ်ရှားတားမြစ်ပါသည်။

သာဓက။ ။ ဘေန ဝိသာသဂ္ဂါဟတာဝကာလိကာဒိဝသပ္ပဝတ္တာ ထေယျစိတ္တ-ကောဋ္ဌာသတော အညံ စိတ္တကောဋ္ဌာသံ ဒဿေတိ။ (ကခ်ီယောဇနာ မဟာဋီကာ)။

မေး။ ''အဒိန္နံ အာဒိယေယျ'' ဟုသာ မဟောဘဲ အဘယ်ကြောင့် ''အဒိန္နံ ထေယျသခါတံ အာဒိယေယျ'' ဟု ''ထေယျသခါတံ'' ပုဒ်ကို ထည့်၍ ဟောတော်မူရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဝိသာသဂ္ဂါဟ = အကျွမ်းဝင်၍ ယူခြင်း။ တာဝကာလိကဂ္ဂါဟ = ခေတ္တခဏ ဌားရမ်း၍ ယူခြင်းစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်း စိတ်အစုမှတစ်ပါးသော စိတ်အစု (ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်း မဟုတ်သော စိတ်အစု)ကို ပယ်ရှားတားမြစ်လိုသောကြောင့် ''အဒိန္နံ အာဒိယေယျ'' ဟုသာ မဟောဘဲ ''အဒိန္နံ ထေယျသခါတံ အာဒိယေယျ'' ဟု ''ထေယျသခါတံ'' ပုဒ်ကို ထည့်၍ ဟောတော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ထေယျသခါတံ-ပါဠိဖြင့် အဘယ်ခိုးနည်းများကို ပယ်ရှားတားမြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဝိသာသဂ္ဂါဟ = အကျွမ်းဝင်၍ ယူနည်း။ တာဝကာလိကဂ္ဂါဟ = ခေတ္တခဏ ဌားရမ်း၍ ယူနည်းစသည်တို့ကို ပယ်ရှားတားမြစ်ပါသည်။ (ဘာသာဋီကာကို ဖီသည်။)

(ဆောင်) ဝိသာသဂ္ဂါဟ၊ တာဝကာလိ၊ ယူနည်း ဒွိ-ကို၊
တားမြစ်လို၊ မိန့်ဆို ထေယျသခါတ။

မေး။ အာဒိယေယျ-အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ခိုးခြင်း ၂၅-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး၏အစွမ်းဖြင့် ဆောင်ယူခြင်းကို ''အာဒိယေယျ'' ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ခိုးခြင်း ၂၅-ပါးကို အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ရေတွက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ၁။ နာနာဘဏ္ဍပဋိက ၂။ ကောဘဏ္ဍပဋိက
၃။ သာဟတ္ထိကပဋိက ၄။ ပုဗ္ဗပယောဂပဋိက

http://www.dhammadownload.com

၅။ ထေယျာဝဟာရပဠက–တို့ ဖြစ်ပါသည်။
(ဆောင်) နာနာ, ကေ၊ သာဟ, ပုဗ္ဗ၊ ထေယျပါ၊ ငါးဖြာ ပဠက။

မေး။ နာနာဘဏ္ဍပဠက, ကေဘဏ္ဍပဠကသရုပ်တို့ကို ဖော်ထုတ်ရေးသားပါ။
ဖြေ။ ၁။ အာဒိဟရေယျ (အာဒိယန) = သောက်ရှိ, သက်မဲ့ဘဏ္ဍာကို တရားစွဲ၍ ခိုးခြင်း။
၂။ ဟရေယျ (ဟရဏ) = အပ်နှံထားသောဘဏ္ဍာကို ငြင်းကွယ်၍ ခိုးခြင်း။
၃။ အဝဟရေယျ (အဝဟရဏ) = ဆောင်ယူသွားစဉ် ခိုးလိုစိတ်ဝင်၍ ခိုးခြင်း။
၄။ ဣရိယာပထံ ဝိကောပေယျ
(ဣရိယာပထ ဝိကောပန) = ဣရိယာပုတ်ကို ပျက်စေ၍ ခိုးခြင်း။
၅။ ဌာနာ စာဝေယျ (ဌာနာစာဝန)= မူလတည်ရာအရပ်မှ ရွှေ့စေ၍ ခိုးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။
မှတ်ချက်။ ။ နာနာဘဏ္ဍပဠကနှင့် ကေဘဏ္ဍပဠက သရုပ်မှာ အတူတူပင် ဖြစ်ပါသည်။ ''ပိုင်ရှင်ရှိသော ကျွန်ကိုဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်ကိုဖြစ်စေ တရားစွဲ၍ ယူခြင်းသည် အာဒိယေယျ =အာဒိယန မည်၏''စသည်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ်သိပါ။

(ဆောင်) – အာဒိ, ဟရ၊ အဝ, ဣရိယာ၊ ဌာနစာ၊ ငါးဖြာ စဉ်ချလေ။
– နာနာ, ကေ၊ ပဠက၊ နှစ်ဝ သရုပ်ပေ။
– တရားစွဲယူ၊ ဆောင်ယူ, အပ်နှံ၊ ဣရိယံပျက်စေ၊
ရွှေ့စေတည်ရာ၊ အဓိပ္ပါ၊ စိတ်မှာ စွဲမှတ်လေ။

မေး။ သရုပ်အားဖြင့် အတူတူသာဖြစ်သော နာနာဘဏ္ဍပဠကနှင့် ကေဘဏ္ဍပဠကတို့၏ အထူးကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ နာနာဘဏ္ဍပဠကသည် သဝိညာဏက, အဝိညာဏက (သက်ရှိ, သက်မဲ) ဘဏ္ဍာနှစ်မျိုးနှင့် သက်ဆိုင်၍၊ ကေဘဏ္ဍပဠကကား သဝိညာဏက (သက်ရှိ)ဘဏ္ဍာ တစ်မျိုးနှင့်သာ သက်ဆိုင်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

(ဆောင်) သဝိညာဏ၊ အဝိညာ၊ နှစ်ဝ ဆိုင် နာနာ။
သဝိညာဏ၊ တစ်မျိုးမှ၊ ဆိုင်ထ ကေမှာ။

မေး။ သူတစ်ပါးပိုင် သစ်သီးအရံ, ပန်းအရံ (သစ်သီးခြံ, ပန်းခြံ)ကို မိမိဥစ္စာဖြစ်အောင် တရားစွဲယူ၍ ခိုးရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံများကို ပြည့်စုံအောင် ရေးပြပါ။
ဖြေ။ တရားစွဲလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်။ ''ငါ ရမှ ရပါတော့မလား''ဟု ပိုင်ရှင်က ယုံမှားသံသယဖြစ်လျှင် ထုလ္လစ္စည်းအာပတ်။ ပိုင်ရှင်က ''ငါ့ဥစ္စာ ဖြစ်တော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး (ငါ ရတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး) လုံ့လဝီရိယကိုလျော့ချ ဝရန်ကွေ့ပ ပြုလိုက်လျှင် တရားစွဲ သောရဟန်းအား ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ပါတော့သည်။
အမှာ။ ။ ''သူတစ်ပါးပိုင်ကျောင်းကို မိမိကျောင်းဖြစ်စေလိုရ၍ တရားရုံးခ်ဉ် အနိုင်ရသည် အထိ တရားစွဲဆိုသော ရဟန်းအား သင့်နိုင်သောအာပတ်များကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။
မေး။ သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို ခေါင်းပေါ်တင်၍ ဆောင်ယူသွားစဉ် ခိုးလိုစိတ်ဝင်၍ ခိုးရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ ခိုးလိုစိတ်ဝင်၍ ထိုဘဏ္ဍာကို သုံးသပ်လျှင် ဒုက္ကဋ်၊ လှုပ်ရှားစေလျှင် ထုလ္လစ္စည်း၊ ပခုံးသို့

http://www.dhammadownload.com

လျှောချလျှင် ပါရာဇိက ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မိမိထံ အပ်နှံထားသော ဘဏ္ဍာကို ငြင်းကွယ်၍ ခိုးရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံကို စေ့စုံအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ငါ့ဥစ္စာကို ပြန်ပေးပါ''ဟု တောင်းသောအခါ ''ငါ မယူဘူး''ဟု ငြင်းလျှင် ဒုက္ကဋ်၊ ပိုင်ရှင်၏ တွေးတောယုံမှားခြင်းကို ဖြစ်စေလျှင် ထုလ္လစ္စည်း။ ပိုင်ရှင်က ''ငါ့ဥစ္စာ ပြန်ရတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး''ဟု လုံ့လဝီရိယကို လျှော့ချ ဓုရနိက္ခေပ ပြုလိုက်လျှင် ပါရာဇိက။

. မှတ်ချက်။ ။ ရဟန်းက ''ငါ ပြန်မပေးတော့ဘူး''ဟုလည်းကောင်း။ ပိုင်ရှင်ကလည်း ''ငါ ပြန်ရတော့မှာ မဟုတ်ဘူး''ဟုလည်းကောင်း နှစ်ဖက်စလုံးက စိတ်နှလုံး တုံးတုံးချ ဓုရနိက္ခေပ ပြုမှ ပါရာဇိကကျသည်-ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ (က) ဣရိယာပုတ်ကို ပျက်စေ၍ ခိုးခြင်း (ခ) မူလတည်ရာအရပ်မှ ရွှေ့စေ၍ ခိုးခြင်းတို့၌ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က) ''ဘဏ္ဍာကို ဆောင်ယူသူ = ထမ်းသွားသူ လူနှင့်တကွ ဘဏ္ဍာကို ဆောင်ယူမည်''ဟု ကြံ၍ ထမ်းသွားသူ၏ ပထမခြေလှမ်းကို မိမိလိုရာဘက်သို့ လွန်စေလျှင် ထုလ္လစ္စည်း၊ ဒုတိယခြေလှမ်းကို မိမိလိုရာဘက်သို့ လွန်စေလျှင် ပါရာဇိကအာပတ် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ကုန်းပေါ်၌တည်သော ဘဏ္ဍာကို ခိုးလိုသောစိတ်ဖြင့် သုံးသပ်လျှင် ဒုက္ကဋ်၊ လှုပ်ရှားစေလျှင် ထုလ္လစ္စည်း၊ မူလတည်ရာအရပ်မှ ရွှေ့လျှောစေလျှင် ပါရာဇိကအာပတ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သာဟတ္ထိကပဏ္ဍကသရုပ်ကို အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ဖော်ထုတ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ သာဟတ္ထိက = သူတစ်ပါး၏ ဘဏ္ဍာကို မိမိလက်ဖြင့် (ကိုယ်တိုင်) ခိုးယူခြင်း။

၂။ အာဏတ္တိက = ''ဤမည်သောသူ၏ ဘဏ္ဍာကို ခိုးလော့''ဟု စေခိုင်း၍ ခိုးခြင်း။

၃။ နိဿဂ္ဂိယ = ကင်းဖွန်ကောက်ရာအရပ်, ကြဲဆအပ်သောအရပ်တို့၏ အတွင်း၌ တည်၍ အပြင်ဘက်သို့ ကျစေခြင်း (ပစ်လွှင့်၍ ခိုးခြင်း)။

၄။ အတ္ထသာဓက = သူတစ်ပါးကို ခိုးခိုင်းရာ၌ မခိုးမီကပင် ပါရာဇိကဟူသော အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော ခိုးခြင်း။

၅။ ဓုရနိက္ခေပ = သူတစ်ပါးအရံကို တာရားစွဲခြင်းစသည်တို့၌ ဥစ္စာရှင်က မိမိဥစ္စာကို ပြန်ရဖို့ရာ ကြိုစားမှုလုံ့လ ဝီရိယကို လျှော့ချလိုက်ခြင်း (စိတ်နှလုံး တုံးတုံးချကာ လက်လျှော့လိုက်ခြင်း = ဝန်ချလိုက်ခြင်း)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) - သာ, အာ, နိဿဂ်၊ ထည့်စွက် အတ္ထ၊ ဓုရနိက္ခေ၊
ဤငါးထွေ၊ မှတ်လေ သာဟတ် ပဏ္ဍက။
- ကိုယ်တိုင်, စေလစ်၊ လွှင့်ပစ်တသီး၊ အကျိုးပြီးစေ၊
ဝန်ချပေ၊ မှတ်လေ မိပ္ပါယ်။

မေး။ အတ္ထသာဓက ခိုးခြင်း၌ အာပတ်သင့်ပုံကို စေ့စုံအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ထိုမည်သောသူ၏ ဘဏ္ဍာကို စွမ်းနိုင်သောအခါ ခိုးပါ''ဟု သူတစ်ပါးကို စေခိုင်းရာ၌

http://www.dhammadownload.com

အခိုင်းခံရသူသည် အန္တရာယ်မရှိဘဲ ထိုခိုးခိုင်းသောဘဏ္ဍာကို ခိုးမည်ဖြစ်ပါက စေခိုင်းသော အာဏာပကရဟန်းမှာ စေခိုင်းရာခဏ၌ပင် ပါရာဇိက ကျပါသည်။

ထိုပြင် သူတစ်ပါး၏ ဆီအိုးထဲ၌ တစ်မတ်တန်ဆီကို ကောနှစ်ပယ်ယူနိုင်မည့် ဖိနပ်စသည်ကို ထည့်လျှင် ထိုဖိနပ်စသည် လက်မှလွတ်လျှင် လွတ်ချင်း (ဆီမစုပ်ရသေးမီ) ပါရာဇိက ကျနှင့်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''စွမ်းနိုင်သောအခါ ခိုးပါ''ဟု စေခိုင်းရာ၌ စေခိုင်းသောရဟန်း ပါရာဇိကကျရာ ခဏကို ဖော်ပြပါ–ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ ''မခိုးမီကပင် ပါရာဇိကကျနိုင်သည်''ဟုဆိုလျှင် ဖြစ်နိုင်/ မဖြစ်နိုင် ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ခိုးခြင်း ၂၅–ပါးတို့တွင် အတ္ထသာဓကခိုးခြင်းဝယ် ''ထိုမည်သောသူ၏ ဘဏ္ဍာကို စွမ်းနိုင်သောအခါ ခိုးပါ''ဟု သူတစ်ပါးကို စေခိုင်းရာ၌ အခိုင်းခံရသူသည် အန္တရာယ်မရှိဘဲ ထိုခိုးခိုင်းသောဘဏ္ဍာကို ခိုးမည်ဖြစ်ပါက စေခိုင်းသော အာဏာပကရဟန်းမှာ စေခိုင်းရာ ခဏ၌ပင် ပါရာဇိက ကျပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအဆို ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

မေး။ အာဏာတ္တိခိုးခြင်းနှင့် အတ္ထသာဓကခိုးခြင်းတို့၏ အထူးကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ချက်ချင်းလက်ငင်း ခိုးဖို့ရာ စေခိုင်းခြင်းသည်''အာဏာတ္တိခိုးခြင်း'' မည်၏။ နောင်စွမ်းနိုင်သောအခါ ခိုးဖို့ရာ စေခိုင်းခြင်းသည် ''အတ္ထသာဓကခိုးခြင်း'' မည်၏။ ဤသို့ ချက်ချင်းကာလ, နောင်ကာလအားဖြင့် ထူးပါသည်။

မေး။ ဝိနည်းအရာ၌ ဘွင်ကျယ်စွာ ပြောဆိုအသုံးပြုနေသည့် ''ဓုရနိုက္ခေပ''ဟူသော စကားလုံး တစ်လုံးရှိရာ ထိုစကားလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အများနားလည်အောင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ဓုရ''သဒ္ဒါသည် ကြိုးစားမှုလုံ့လဝီရိယအနက်ကို ဟောရ၏။ ''နိုက္ခေပ''သဒ္ဒါကား ချထားခြင်း အနက်ကို ဟောတတ်၏။ သူတစ်ပါးပိုင် သစ်သီးအရံ, ပန်းအရံ (သစ်သီးခြံ, ပန်းခြံ)ကို မိမိဥစ္စာဖြစ်အောင် တရားစွဲယူခြင်းစသည်တို့၌ ပိုင်ရှင်က ပြန်ရဖို့ရန် မကြိုးစားတော့ဘဲ ''ငါ့ဥစ္စာ ဖြစ်တော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး (ငါ ရတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး) လုံ့လဝီရိယကိုလျော့ချခြင်း = စိတ်နှလုံးတုံးတုံးချကာ လက်လျော့လိုက်ခြင်း = ဝန်ချလိုက်ခြင်းကို ''ဓုရနိုက္ခေပ'' ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဥစ္စာရှင်၏ ဓုရနိုက္ခေပပြုမှုကို အဘယ့်ကြောင့် ခိုးခြင်း–ဟု ဆိုရပါသနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဥစ္စာရှင်က မိမိဥစ္စာကို ရဖို့ရာ ကြိုးစားမှုလုံ့လဝီရိယကို လျော့ချ ဓုရနိုက္ခေပ ပြုလိုက်လျှင် တရားစွဲသူစသည်တို့မှာ ခိုးခြင်းအထမြောက်၍ ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ရောက်ပါတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ဓုရနိုက္ခေပပြုမှုကို ခိုးခြင်းတစ်မျိုးဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဓုရနိုက္ခေပခိုးခြင်းသည် အဘယ်အရာတို့၌ ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သူတစ်ပါး၏ အရံကို မိမိဥစ္စာဖြစ်ဖို့ရာ တရားစွဲခြင်း။ မိမိထံ အပ်နှံထားသော ဘဏ္ဍာကို ပြန်မပေးဘဲ ငြင်းကွယ်ခြင်း။ ခေတ္တခဏ ဌာရမ်းအပ်သော တာဝကာလိကဘဏ္ဍာကို ပြန်မပေးခြင်း။ မိမိကြောင့် ပျက်စီးသွားသော သူတစ်ပါးဘဏ္ဍာ၏ တန်ဖိုး, သို့မဟုတ်–အစားပေးထိုက်သော အလားတူဘဏ္ဍာကို ပြန်မပေးခြင်းတို့၌ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

မေး။ ပုဗ္ဗပယောဂပဋ္ဌက သရုပ်ကို အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ဖော်ထုတ်ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ၁။ ပုဗ္ဗပယောဂ = စေခိုင်းအပ်သူ (စေခိုင်းခံရသူ) မခိုးမီ ရှေ့အဖို့ဖြစ်သော စေခိုင်းသူ၏ ကာယပယောဂ, ဝစီပယောဂ။

၂။ သဟပယောဂ = ခိုးယူကြောင်းပယောဂနှင့် တကွဖြစ်သော (တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်သော) ခိုးခြင်း။

၃။ သံဝိဒါဝဟာရ = သဘောတူ စီစဉ်တိုင်ပင်၍ ခိုးခြင်း။

၄။ သကေတကမ္မ = သိကြောင်းအမှတ်အသားကို ပြု၍ (နံနက်စသော အချိန်ကာလကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍) ခိုးခြင်း။

၅။ နိမိတ္တကမ္မ = မျက်စိမှိတ်ခြင်းစသော အရိပ်နိမိတ်ပြု၍ (အချက်ပြ၍) ခိုးခြင်း-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) - ပုဗ္ဗ, သဟ၊ သံဝိဒနှင့်၊ သကေတ, နိ[illegible]ဘ္ဘာ၊ ဤငါးဖြာ၊ မှတ်ပါ ပုဗ္ဗ-ပဌမ။
- ရှေ့ဖြစ်, တကွ-ပယောဂနှစ်ပြင်၊ တိုင်ပင်တစ်ရပ်၊ သတ်မှတ်တုံဘီ၊ မျက်စိမှိတ်-စ၊ အရိပ်ပြကြား၊ ပေါင်းငါးပါး၊ မှတ်သား ဓိဗ္ဗာယ။

မေး။ ပုဗ္ဗပယောဂခိုးခြင်းကို အဘယ်၏အစွမ်းဖြင့် သိရပါမည်နည်း ဖြေဆိုရ၍၊ ယင်းပုဗ္ဗပယောဂ ခိုးခြင်း၌ အာပတ်သင့်ပုံကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပုဗ္ဗပယောဂခိုးခြင်းကို စေခိုင်းခြင်း အာဏာတို့၏အစွမ်းဖြင့် သိရပါမည်။
"ဤမည်သောဘဏ္ဍာကို ခိုးပါ"ဟု ဝစီပယောဂဖြင့် စေခိုင်းလိုက်ရာ အခိုင်းခံရသူက ကေန်ခိုးမည်ဖြစ်လျှင် စေခိုင်းသောရဟန်းမှာ ခိုင်းစဉ်ကပင် ပါရာဇိက ကျနှင့်ပါသည်။

မေး။ စေခိုင်းသူ၏ ကာယပယောဂ, ဝစီပယောဂဟူသော ပုဗ္ဗပယောဂကို အဘယ့်ကြောင့် ခိုးခြင်းတစ်မျိုးဟု ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ "ဤမည်သောဘဏ္ဍာကို ခိုးပါ"ဟု ကာယပယောဂ, ဝစီပယောဂဖြင့် စေခိုင်းလိုက်ရာ အခိုင်းခံရသူက ကေန်ခိုးမည်ဖြစ်လျှင် စေခိုင်းသောရဟန်းမှာ ခိုင်းစဉ်ကပင် ပါရာဇိက ကျနှင့်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပုဗ္ဗပယောဂကို ခိုးခြင်းတစ်မျိုးဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သဟပယောဂခိုးခြင်းကို အဘယ်အရာတို့၏အစွမ်းဖြင့် သိရပါသနည်း ဖြေဆိုရ၍၊ ယင်းခိုးခြင်း၌ အာပတ်သင့်ပုံကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သဟပယောဂခိုးခြင်းကို ငွေအိုးစသည်ကို မူလနေရာမှ, ရွှေ့ခြင်း၊ သူတစ်ပါး၏ ဥယျာဉ်ခြံမြေ, လယ်ယာမြေကို ကိုယ့်ဘက်သို့ တိုးချဲ့ယူလို၍ ငုတ်တိုင် ရွှေ့ဝိုက်ခြင်း၊ ပေကြိုးကို တိုးချဲ့၍ တိုင်းခြင်း၊ လယ်ကန်သင်းကို တိုးချဲ့၍ ဖိုခြင်း၊ ဝင်းကို တိုးချဲ့၍ ခတ်ခြင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် သိရပါသည်။
ယင်းခိုးခြင်း၌ ပြုလုပ်သော ပယောဂနှင့် အတူတကွ (ပြုလုပ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်) ပါရာဇိက ကျပါသည်။

မေး။ သံဝိဒါဝဟာရခိုးခြင်း၌ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ "ထိုမည်သော ဘဏ္ဍာကို ခိုးကုန်အံ့"ဟု သဘောတူစီစဉ်တိုင်ပင်၍ သွားသော ရဟန်း ၄-ပါး၊ ၅-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးသော ရဟန်းက ထိုဘဏ္ဍာကို မူလတည်နေရာမှ ရွှေ့လိုက်လျှင် ရဟန်းအားလုံး ခိုးရာရောက်၍ ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ရောက်ပါတော့သည်။

မေး။ သကေတကမ္မ၌ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ နံနက်ခင်းစသည်တို့တွင် အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အချိန်ကာလကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍ ''ထိုမည်သောအချိန်၌ ဤမည်သောဘဏ္ဍာကို ခိုးပါ''ဟု ပြောဆိုစေခိုင်းလိုက်ရာ ထိုပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်သောအခါမှ နောက်လည်း မကျ, ရှေ့လည်း မကျ (သတ်မှတ်ထားသော အချိန်အတိုင်း အတိအကျ) ထိုဘဏ္ဍာကို ခိုးဖြစ်လျှင် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်မှုပြုသော (အချိန်းအချက်ပြုသော) ရဟန်းမှာ ပြုရာခဏ၌ပင် ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ရောက်ပါတော့သည်။

မေး။ နိမိတ္တကမ္မ–ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုလော့။

ဖြေ။ အမှတ်သညာကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ မျက်စိမှိတ်ခြင်းစသော အရိပ်နိမိတ်ကို ပြုခြင်းသည် ''နိမိတ္တကမ္မ'' မည်ပါသည်။

ပြုအပ်ပြီးသော အရိပ်နိမိတ်မှ နောက်လည်း မကျ, ရှေ့လည်း မကျ (အရိပ်နိမိတ်ပြုသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်) ခိုးခိုင်းသောဘဏ္ဍာကို ခိုးဖြစ်လျှင် အရိပ်နိမိတ်ပြုသောရဟန်းမှာ အရိပ်နိမိတ် ပြုရာခဏ၌ပင် ခိုးမှုအထမြောက်၍ ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ရောက်ပါတော့သည်။

မေး။ ထေယျာဝဟာရပဠက သရုပ်ကို အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ဖော်ထုတ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ထေယျာဝဟာရ = ပုန်းလျှိုး ကွယ်လျှိုး လိမ်ညာလှည့်ပတ်၍ ခိုးခြင်း။

၂။ ပသယှာဝဟာရ = ဥစ္စာရှင်ကို လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်၍ နိုင်ထက်ကလူ ပြုမူခြင်းဖြင့် ခိုးခြင်း။

၃။ ပရိကပ္ပါဝဟာရ = ခိုးအပ်သောဘဏ္ဍာကို ဖြစ်စေ၊ ခိုးရာအရပ်ကို ဖြစ်စေ ကြံဆ၍ ခိုးခြင်း။

၄။ ပဋိစ္ဆန္နာဝဟာရ = တစ်စုံတစ်ခုဖြင့် ဖုံးအုပ်၍ ခိုးခြင်း။

၅။ ကုသာဝဟာရ = ကမ္မည်း (မဲလိပ်)ပြောင်း၍ ခိုးခြင်း–တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – ထေယျာ, ပသယှ၊ တစ်ဝ ကပ္ပ၊ ပဋိစ္ဆန်၊ ကုသံ ထေယျ–ပဠက။

– ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုး၊ လှည့်ပတ်ခိုးနှင့်၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်၊ နိုင်ထက်ကလူ၊ ပြုမူတစ်ဝ၊ ကြံဆ, ဖုံးအုပ်၊ ပြုလုပ်ဘိတောင်း၊ ကမ္မည်းပြောင်း၊ မှတ်ကြောင်း ဓိပ္ပာယ်။

မေး။ ထေယျာဝဟာရခိုးနည်းများကို ထင်ရှားသိသာအောင် ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အိမ်ခြံစပ်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်းစသည်တို့ကို ပြု၍ ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုး ခိုးယူခြင်း၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော အသပြာ (ငွေတု, ရွှေတု)စသည်တို့ဖြင့် လိမ်လည်လှည့်ပတ်၍ ယူခြင်းစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဖောက်ထွင်းခိုးယူခြင်း၊ အလစ်သုတ်ခြင်း၊ ခါးပိုက်နှိုက်ခြင်း၊ ဆန်း စပါး ဆီ စသည်တို့ကို မမှန်သော ချင့်တောင်း, ချင့်ခွက်စသည်တို့ဖြင့် ချင့်ခြင်း, ချိန်တွယ်ခြင်း၊ ရွှေတု, ငွေတု ပြုလုပ်သုံးစွဲခြင်း၊ စျေးတင် ရောင်းချခြင်း၊ ပစ္စည်းအတုကို အစစ်ဟု ပြော၍ ရောင်းချခြင်း၊ ရဟန်းမဟုတ်ဘဲ သက်နိုးဝတ်အလှူခံခြင်း၊ ဘုရားအတွက် ကျောင်းအတွက်ဟု ပြော၍ အလှူခံပြီး မိမိအတွက် သုံးစွဲခြင်းစသော လိမ်ညာခြင်းအမျိုးမျိုးသည် ထေယျာဝဟာရချည်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပသယှာဝဟာရ ခိုးနည်းများကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ရွာကို လုယက်ဖျက်ဆီးသော ဝေးမြစသူတို့ကဲ့သို့ လွှမ်းမိုးနိုပ်စက်၍ နိုင်ထက်ကလူ ပြုမူခြင်းဖြင့် သူတစ်ပါးတို့၏ဥစ္စာကို ယူသောရဟန်း၏ ခိုးခြင်းမျိုးနှင့်၊ မင်းမှူထမ်းစသူတို့ကဲ့သို့ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်၍ နိုင်ထက်ကလူ ပြုမူခြင်းဖြင့် မိမိအတွက် ရသင့်သော ပူဇော်ဖွယ်ထက် အပိုအလွန်ဖြစ်သော ပူဇော်ဖွယ်ကို ယူသောရဟန်း၏ ခိုးခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပရိကပ္ပါဝဟာရ ၂-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဘဏ္ဍပရိကပ္ပါဝဟာရ = ဘဏ္ဍာကို ကြံဆ၍ ခိုးခြင်း။
၂။ သြကာယပရိကပ္ပါဝဟာရ = အရပ်ကို ကြံဆ၍ ခိုးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။
(ဆောင်) ဘဏ္ဍာ, သြကာ၊ ကြံဆတာ၊ နှစ်ဖြာ ပဒါကပ်။

မေး။ ဘဏ္ဍပရိကပ္ပါဝဟာရ, သြကာသပရိကပ္ပါဝဟာရတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အဝတ်ကို အလိုရှိသောရဟန်းသည် အခန်းတွင်းသို့ ဝင်၍ "ဤသေတ္တာထဲ၌ အဝတ် ဖြစ်လျှင် ယူမည်၊ ချည်ဖြစ်လျှင် မယူ"ဟု ဘဏ္ဍာကို ကြံဆ၍ ခိုးခြင်းသည် "ဘဏ္ဍပရိကပ္ပါဝဟာရ" မည်၏။

"ဤအရပ်အတွင်း၌ ငါ့ကို မြင်သွားလျှင် ကြည့်ရှုလိုသောကြောင့် ယူ၍ လှည့်လည်သူ ကဲ့သို့ ပြန်ပေးမည်၊ မမြင်ကြလျှင် ဆောင်ယူသွားမည်"ဟု ခိုးရာအရပ်ကို ကြံဆခြင်း၍ ခိုးခြင်းသည် "သြကာသပရိကပ္ပါဝဟာရ" မည်၏။

မေး။ ဘဏ္ဍပရိကပ္ပါဝဟာရ၌ အာပတ်သင့်ပုံ အဖုံဖုံကို စေ့စုံအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အဝတ်ကို အလိုရှိသောရဟန်းသည် အခန်းတွင်းသို့ ဝင်၍ "ဤသေတ္တာထဲ၌ အဝတ်ဖြစ်လျှင် ယူမည်၊ ချည်ဖြစ်လျှင် မယူ"ဟု ကြံဆပြီး သေတ္တာကို ယူရာ ထိုသေတ္တာထဲ၌ ရှိသောပစ္စည်းသည် အဝတ်ဖြစ်လျှင် မြောက်ယူရာခဏာ၌ပင် ပါရာဇိက ကျပါသည်။

ချည်ဖြစ်နေလျှင်၊ သို့မဟုတ်- အပြင်ဘက်သို့ ထုတ်ဆောင်၍ ဖြည်ကြည့်ရာ ချည်မှန်းသိသဖြင့် တစ်ဖန်ဆောင်၍ ပြန်ထားလျှင် ပါရာဇိက မကျသေးပါ။

ချည်မှန်းသိသော်လည်း ပြန်မထားဘဲ 'ရတာပဲ ယူမည်'ဟု ကြံ၍ ယူသွားလျှင် ပထမခြေလှမ်း၌ ထုလွှစ္စည်း၊ ဒုတိယခြေလှမ်း၌ ပါရာဇိက ကျပါတော့သည်။

ချည်မှန်းသိ၍ မြေကြီးပေါ် ချထားပြီးမှ ပြန်ကောက်ယူလျှင် မြောက်ချီရာခဏာ၌ပင် ပါရာဇိက ကျပါသည်။

"သူခိုး သူခိုး"ဟု ဥစ္စာရှင်တို့က အော်၍ အလိုက်ခံရသဖြင့် စွန့်ပစ်ပြီး ပြေးရလျှင်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာရှင်တို့က တွေ့၍ ယူသွားကြလျှင်လည်းကောင်း ပါရာဇိက မကျသေးပါ။ အခြားတစ်စုံတစ်ယောက်က ကောက်ယူသွားလျှင် ဘဏ္ဍာစား ထိုက်ပါသည်။ ဥစ္စာရှင်များ ပြန်သွားသောအခါ ထိုပစ်ချထားခဲ့သော ပစ္စည်းကို မိမိကိုယ်တိုင် မြင်၍ "ရှေးဦးအစကပင် ဤသေတ္တာကို ငါ ယူအပ်ခဲ့ပြီ။ ယခုအခါ ငါ့ဥစ္စာ ဖြစ်ပြီ"ဟု ကြံ၍ ယူသော ရဟန်းအားလည်း ဘဏ္ဍာစားပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သြကာသပရိကပ္ပါဝဟာရ၌ အာပတ်သင့်ပုံ အဖုံဖုံကို စေ့စုံအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတစ်ပါးသည် သူတစ်ပါး၏ ပရိဝုဏ်စသည်တို့သို့ ဝင်ပြီးလျှင် လိုချင်စရာကောင်းသော ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို တွေ့သောအခါ အခန်းတံခါးပေါက်, ဆင်ဝင်စမှတ်, ပြာသာဒ်

http://www.dhammadownload.com

အောက်ထပ်, တံခါးမုခ်, သစ်ပင်၏ အနီးအောက် စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အပိုင်းအခြား ပြု၍ ''ဤအရပ်အတွင်း၌ ငါ့ကို မြင်သွားကြလျှင် ကြည့်ရှုလိုသောကြောင့် ယူ၍ လှည့်လည်သကဲ့သို့ ပြန်ပေးမည်။ မမြင်ကြလျှင် ဆောင်ယူသွားမည်''ဟု ခိုးရာအရပ်ကို ကြံဆ၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုဘဏ္ဍာကို ယူ၍ ကြံဆအပ်သော အပိုင်းအခြားကို လွန်ပြီး ကာမျှဖြစ်လျှင် ခိုးမှု အထမြောက်၍ ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ရောက်ပါတော့သည်။

မေး။ ပဏ္ဍိစ္ဆန္နာဝဟာရ၌ ခိုးမှု အထမြောက်/ မမြောက်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းသည် ဥယျာဉ်စသည်တို့၌ သူတစ်ပါးတို့ ချွတ်ထားသော လက်စွပ်စသည်ကို တွေ့၍ ''နောက်မှ ယူမည်''ဟု ကြံပြီး မြေမှုန် (ဖုန်)ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ သစ်ရွက်ဖြင့် ဖြစ်စေ ဖုံးအုပ်ထား၏။ ဤသို့ ဖုံးအုပ်ထားခြင်းဖြင့် ကြွေမြောက်ခြင်း မရှိသောကြောင့် ခိုးမှု အထ မမြောက်သေးပါ။

ဥစ္စာရှင်တို့က လာရောက်ရှာဖွေသော်လည်း မတွေ့၍ ''မနက်ဖြန်၌ သိကုန်အံ့ (မနက်ဖြန်မှ ရှာကုန်အံ့)''ဟု ကြံကာ တွယ်တာမှု အာလယရှိလျက်သာလျှင် ပြန်သွားကြကုန်၏။ ထိုသို့ ပြန်သွားသောအခါ ဖုံးအုပ်ထားသောပစ္စည်းကို ချီမြှောက်သော ရဟန်း၏ ချီမြှောက်ရာခဏ၌ပင် ခိုးမှု အထမြောက်ပါတော့သည် (ပါရာဇိက ကျပါတော့သည်။)

ဖုံးအုပ်ရာအခါကပင် ''ဤဥစ္စာသည် ငါ့ဥစ္စာ ဖြစ်ပြီ''ဟု မိမိဥစ္စာဟူသော အမှတ်သညာ ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ''ယခုအခါ ဥစ္စာရှင်တို့ ပြန်သွားကြပြီ၊ ဤဘဏ္ဍာသည် စွန့်ပစ်အပ်သော ဘဏ္ဍာတည်း''ဟု ပံ့သကူသညာဖြင့်သော်လည်းကောင်း ကောက်ယူသော ရဟန်းအား ဘဏ္ဍာစား ထိုက်ပါသည်။

ဥစ္စာရှင်များက နှစ်ရက်, သုံးရက် ဆက်လက်ရှာဖွေရာ မတွေ့သဖြင့် ''ရတော့မှာ မဟုတ်''ဟု ဝန်ချသမျှ ဓုရနိက္ခေပပြု၍ ပြန်သွားပြီးမှ ယူအပ်သောဘဏ္ဍာသည်လည်း ဘဏ္ဍာစားပင် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်မှ ရဟန်းယူထားမှန်း သိ၍ ဥစ္စာရှင်များက တောင်းပါလျက် မပေးလျှင် ဥစ္စာရှင်တို့က ဓုရနိက္ခေပ ပြုသောအခါ ရဟန်းမှာ ခိုးမှု အထမြောက်ပါတော့သည်။ (တန်ဖိုးအလိုက် ဒုက္ကဋ်, ထုလ္လစ္စည်း, ပါရာဇိကအာပတ်များ သင့်၏–ဟူလို။) အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် – ထိုရဟန်း၏ ဖုံးအုပ်ထားခြင်းဟူသော လုံ့လပယောဂကြောင့် ဥစ္စာရှင်များသည် ပစ္စည်းကို မတွေ့မမြင်အပ်သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတစ်ပါးကား ဥယျာဉ်စသည်တို့၌ သူတစ်ပါးတို့ ချွတ်ထားအပ်သော ဘဏ္ဍာကို တည်မြဲတိုင်းသောအရပ်၌ တည်နေသည်ကို မဖုံးမဖိဘဲ ခိုးလိုသောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ခြေမြင့် နင်းလျက် ရှဉ့်ညွှန်၊ သို့မဟုတ်– သဲ၌ သွင်း၏။ သွင်းအပ်ပြီးကာမျှဖြစ်လျှင် (သွင်းပြီးလျှင် သွင်းပြီးချင်း) ထိုရဟန်းမှာ ခိုးမှု အထမြောက်ပါတော့သည်။

မေး။ ကုသာဝဟာရ ခိုးခြင်း၌ ခိုးမှု အထမြောက်/ မမြောက်ကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းသည် နှီး၊ သို့မဟုတ် – ထန်းရွက်ဖြင့် ပြုအပ်သော, အမှတ်အသားပြုထား (စာရေးထား)သည့် ကမ္မည်း = မဲ တစ်မျိုးမျိုးကို ချ၍ သက်နှံးဝေဖန်သောအခါ မိမိအဖို့ အစုတ်၏ အနီး၌တည်သော တန်ဖိုးနည်းသည့်၊ သို့မဟုတ်– တန်ဖိုးများသည့်၊ သို့မဟုတ်– တန်ဖိုးတူမျှသည့် သူတစ်ပါး၏ အဖို့အစုကို ယူလိုသည်ဖြစ်၍ မိမိအဖို့အစု၌ ကျပြီးသော မဲကို သူတစ်ပါး အဖို့အစု၌ ကျစေလိုသောကြောင့် ကြွမြောက်အံ့၊ ပါရာဇိက မကျသေးပါ။

http://www.dhammadownload.com

သူတစ်ပါး၏ အဖို့အစုခ် ချအံ့၊ ကြွမြောက်ပြီးခါမျှခ်ပင် ခိုးမှုအထမြောက်၍ ပါရာဇိက အာပတ် သင့်ရောက်ပါတော့သည်။

ရှေးဦးစွာ သူတစ်ပါးအဖို့အစုမှ သူတစ်ပါး၏ မဲကို မိမိအဖို့အစုခ် ကျစေလိုသောကြောင့် ကြွမြောက်အံ့၊ ပါရာဇိက မကျသေးပါ။ မိမိအဖို့အစုခ် ချလိုက်အံ့၊ ပါရာဇိက မကျသေးပါ။ မိမိအဖို့အစုမှ မိမိ၏ မဲကို ကြွမြောက်လိုက်ရာခ်ကား ကြွမြောက်ရာခဏခ် ပါရာဇိက မကျသေးပါ။ ထိုမဲကို သူတစ်ပါးအဖို့အစုခ် ချသော ရဟန်းအား လက်မှ လွတ်ခါမျှခ်ပင် ခိုးမှု အထမြောက်၍ ပါရာဇိက ကျပါတော့သည်။

သတိပြု မှတ်သားဖွယ်။ ။ **မိမိအဖို့အစု (အပုံ)မှ မဲကို ပထမ ကောက်ယူ၍ သူတစ်ပါးအဖို့အစု(အပုံ)ဝယ် ချရာခ်** သူတစ်ပါးအဖို့အစုဝယ် ချပြီးနောက် သူတစ်ပါးအဖို့အစုမှ မဲကို ကြွမြောက်ခါမျှခ်ပင် ခိုးမှု အထမြောက်ပါသည်။

သူတစ်ပါးအဖို့အစု(အပုံ)မှ မဲကို ပထမကောက်ယူ၍ မိမိအဖို့အစုဝယ် ချရာခ်ကား မိမိအဖို့အစုဝယ် ချပြီးနောက် မိမိအဖို့အစုမှ မဲကို သူတစ်ပါးအဖို့အစုခ် ချလိုက်ရာ လက်မှ လွတ်ခါမျှခ်ပင် ခိုးမှု အထမြောက်ပါသည်။

မေး။ ''မည်သည့်အရပ်မှာ ငွေတွေရှိတယ်၊ ခိုးလို့လဲ လွယ်တယ်၊ ခိုးဝံ့သူများ မရှိလေရော့သလား''ဟု ခိုးစေလိုခ် ပရိယာယ်ဖြင့်ပြောဆိုရာ ကြားသူက သွားခိုးလျှင် ပရိယာယ်ပြော သောရဟန်း ပါရာဇိက ကျ/ မကျ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''အာဒိယေယျ–ခိုးယူငြားအံ့''ဟုဆိုသောကြောင့် ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ, စေခိုင်းခ်ဖြစ်စေ ခိုးမှ ပါရာဇိက ကျပါသည်။ မေးခွန်းပါအတိုင်း ပရိယာယ်ဖြင့် ပြောလျှင် ကိုယ်တိုင်ခိုးခြင်း, ခိုးခိုင်းခြင်းမဟုတ်သောကြောင့် ပါရာဇိက မကျပါ။

(ဆောင်) ပရိယာယ်ဖြင့်၊ ခိုးယူလင့်၊ မသင့် မှတ်ကြလေ။
ပရိယာယ်မှတ်၊ စေခ်သတ်၊ အာပတ်မလွတ်ပေ။

မေး။ ''ယထာရူပ အဒိန္ဒ= အကြင်သို့သဘောရှိသော အဒိန္ဒဥစ္စာ'' ဟူသည် အဘယ်မျှလောက် သောဥစ္စာ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ငွေတစ်မတ်၊ တစ်မတ်တန်၊ ထိုတစ်မတ်, တစ်မတ်တန်ထက်ပိုလွန်သော သက်ရှိ, သက်မဲ့ဥစ္စာများ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အဒိန္ဒာဒါနေ–ကို ''အဒိန္ဒ+အာဒါနေ''ဟုပုဒ်ခွဲ၍ ယထာရူပေ–ကို အဒိန္ဒ–၌ တုလျာမိကရဏအဖြစ်ဖြင့် စပ်ရသည်။ ''တထာရူပံ ဘိက္ခု အဒိန္ဒံ''ကို ထောက်ပါ။ ယထာရူပေ–ဟု ဆိုသော်လည်း ''ယထာရူပသ အဒိန္ဒသ အာဒါနေ'' အဖြောင့်အနက် အဓိပ္ပာယ်မှတ်ပါ။ ''ယော ရူပေါ သဘာဝေါ တေသောတိ ယထာရူပေါ''ဟု ဝစနတ္ထပြု။

အမှာ။ ။ ''မင်းတို့က ဖမ်းဆီး၍ ညှင်းဆဲမှုစသည်ကိုပြုလောက်သောဥစ္စာဟူသည် အဘယ်နည်း''ဟူသောမေးခွန်းကို ဖြေတတ်ပါစေ၊ အတူတူပင်။

မေး။ တစ်မတ်, တစ်မတ်တန်–ဟူရာ၌ ယခုခေတ် သုံးစွဲနေကြသော တစ်မတ်ကို ဆိုလိုပါသလော ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ယခုခေတ် သုံးစွဲနေကြသော တစ်မတ်ကို မဆိုလိုပါ။ ရှေ့ ၅–ပဲ၊ ငွေ ၅–ပဲ ကြေးနီ

http://www.dhammadownload.com

၁၀-ပဲ၊ ပေါင်း ပဲ (၂၀)တို့ကို ရောနှောပေါင်းစပ်၍ ထိုထိုအမှတ်တံဆိပ် ခပ်နှိုပ်ပြီး ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည့် "နီလကဟာပဏ"ခေါ် စင်ကြယ်သန့်ရှင်း အပြစ်ကင်းသော အသပြာ (ငွေစင်တစ်ကျပ်)၏ လေးပုံ တစ်ပုံဖြစ်သော ၅-ပဲကို "တစ်မတ်"ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(ဂါထာ) ဟေမံ ပါဒံ သဇ္ဇု ပါဒံ၊ တမ္ဗပါဒဒ္ဒယံ ဟိ သော။
မိသေကွာ ရှုပမပ္ပေတွာ၊ ကာတုံ သတ္ထေသု ဒဿိတောဟု။

မေး။ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က တစ်ကျပ်သည် ပဲပေါင်း အဘယ်မျှရှိ၍ တစ်မတ်သည် ဘယ်နှပဲ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က တစ်ကျပ်သည် ပဲပေါင်း ၂၀-ရှိ၍ တစ်မတ်သည် ၅-ပဲ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရာဇာနော် စောရံ ဂဟေတွာ-၌ ရာဇာနော-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဗိမ္ဗိသာရမင်း ဖြစ်ပါသည်။ (အခြားမင်းတို့ကား တစ်မတ်, တစ်မတ်တန်ပစ္စည်းကို ခိုးရုံမျှဖြင့် ဖမ်းဆီး၍ ညှင်းဆဲမှု စသည်ကို ပြုသည်ဖြစ်စေ၊ မပြုသည်ဖြစ်စေ လိုရင်း မဟုတ်ပါ။)

အမှာ။ ။ "ရာဇာနော-ကို အဘယ်မင်းကိုရည်ရွယ်၍ ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်း" ဟူသောမေးခွန်းကို ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်ဝယ် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ မည်မျှလောက်ခိုးလျှင် ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်မှု စသည်ကိုပြုပါသနည်း သာဓကပြ၍ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အနည်းဆုံး တစ်မတ်, တစ်မတ်တန်သော ပစ္စည်းကို ခိုးလျှင် ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်မှု ပြုပါသည်။

သာဓကကား-ယထာရူပေ အဒိန္နာဒါနေ ရာဇာနော စောရံ ဂဟေတွာ ဟနေယျုံ ဝါ ဗန္ဓေယျုံ ဝါ ပဗ္ဗာဇေယျုံ ဝါ စောရောသိ ဘာလောသိ မူဠှောသိ ထေနောသိဟိ-ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "စောရောသိ ဘာလောသိ မူဠှောသိ ထေနောသိတိ"ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုရ၍ ယင်းစကားရပ်၏ ဆိုလိုရင်းကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရွှေတော်ကြီးမင်းမောင်းပုံ ငါးကင်းပုံအခြင်းအရာ "ပဋိဘာသနာကာရ"ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

"နင်ဟာ သူခိုးပဲ၊ နင်ဟာ လူမိုက်ပဲ၊ နင်ဟာ လူဖျင်းပဲ၊ နင်ဟာ သူဝှက်ပဲ"ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဟနေယျုံ ဗန္ဓေယျုံ ပဗ္ဗာဇေယျုံ ပရိဘာသေယျုံ-ဟူသော "ယျုံ ၄-ပယျုံ"တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ လက်စသည်တို့ဖြင့် ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်ခြင်း, လက်နက်တစ်စုံတစ်ခုဖြင့် လက်ခြေ စသည်တို့ကို ခုတ်ဖြတ်ခြင်းစသော ညှင်းပန်းနှိပ်စက်မှုကို "ဟနေယျုံ"ဟု ဆိုပါသည်။

နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း ကြိုးစသည်တို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခြင်း, လက်ထိတ်ခတ်ခြင်း, အချုပ်ခန်း၌ ချုပ်ထားခြင်းစသည်ကို "ဗန္ဓေယျုံ"ဟု ဆိုပါသည်။

ခိုးသူ၏နေရင်းအရပ်ဖြစ်သော မြို့, ရွာ, နိုဂုံး, လမ်းတို့မှ နှင်ထုတ်ခြင်း (ပြည်နှင်ဒဏ်ပေးခြင်း) ကို "ပဗ္ဗာဇေယျုံ"ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

"စောရောသိ ဗာလောသိ မူဠှောသိ ထေနောသိ" စသောစကားတို့ဖြင့် ကြိမ်းမောင်းခြင်းကို "ပရိဘာသေယျ"ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ "ဘထာရူပံ ဘိက္ခု အဒိန္နံ အာဒိယမာနော"၌ "အာဒိယမာနော"၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ခိုးခြင်း ၂၅–ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး၏အစွမ်းဖြင့် ဆောင်ယူသော ရဟန်းကို "အာဒိယ-မာနော"ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ အဒိန္နာဒါန (ဒုတိယပါရာဇိက) သိက္ခာပုဒ်၏ နိဒါန်း, ပုဂ္ဂိုလ်, ဝတ္ထုတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နိဒါန်း – ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – အရှင်ဓနိယထေရ်။
ဝတ္ထု – ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏သစ်တော်တို့ကို ပိုင်ရှင်ကမပေးဘဲ ခိုးယူမှု။
(ဆောင်) – ရာဇဂဟ၊ ဓနိယ၊ မှက အဒိန္နာ။
– နိ–ရာ, ပုဂ်–ဓ၊ ဂတ္ထုက၊ မှတ်ကြ ခိုးမှုသာ။

မေး။ အယမ္ပိ ပါရာဇိကော–၌ အပိ–သဒ္ဒါ၏အနက်ကိုဖော်ပြ၍၊ ယင်းအနက်အားလျော်စွာ အဓိပ္ပါယ်လည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အပိ–သဒ္ဒါ ဆိုအဝိခဲ့ပြီးသော ရဟန်းကို ဆည်းခြင်း ဝုတ္ထသမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။ ထိုအပိသဒ္ဒါဖြင့် "မေထုန ပဋိသေဝနအမှု ပြုကျင့်သောရဟန်းသာ ပါရာဇိက ကျသည်မဟုတ်သေး၊ အဒိန္နာဒါနအမှု ပြုသောရဟန်းသည်လည်း ပါရာဇိကကျ၏" ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြပါသည်။
မေထုန ပဋိသေဝနအမှု ပြုကျင့်သော ရဟန်းကိုငဲ့ခြင်း "အပေက္ခာအနက်ရှိ၏" ဟုလည်း ဆိုကြပါသည်။ (ဝုတ္ထသမုစ္စည်းနှင့် အပေက္ခာအနက် အတူတူပင်ဖြစ်၏–ဟု မှတ်ပါ။)

မေး။ ဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်ကို ဖော်ပြ၍၊ အနုပညတ် ၃–မျိုးတို့တွင် မည်သည့်အနုပညတ် ဖြစ်ကြောင်းလည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ–ဖြစ်ပါသည်။
အနုပညတ် ၃–မျိုးတွင် မူလအာပတ်ကို ခိုင်မြဲအောင် ပြုသောကြောင့် အာပတ္တိဥပတမ္ဘကရ အနုပညတ်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒုတိယပါရာဇိက၌ ထိုထိုခိုးမှုအလိုက် ဖြစ်ထိုက်သောအာပတ္တိဘေဒကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်၊ ထုလ္လစ္စည်း၊ ပါရာဇိက–တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါရာဇိကလောက်သော ပစ္စည်းကို ခိုးယူရာဝယ် ပယောဂအားလျော်စွာ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးသားဖြေဆိုပါ

ဖြေ။ ခိုးယူခြင်းငါ သွားခြင်း၊ အဖော်ရှာခြင်း စသော ပုဗ္ဗပယောဂကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ ပစ္စည်းဝတ္ထုကို သုံးသပ်ခြင်း အာမသနကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ ပါရာဇိကလောက်သောဝတ္ထုကို လှုပ်ရှားစေခြင်း (ဖန္ဒာပန)ကြောင့် ထုလ္လစ္စည်းအာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါ ပစ္စည်းများကို ခိုးယူခြင်းကြောင့် မည်သည့်အာပတ်များ သင့်ရောက်ပါသနည်း။
(က) တစ်ပဲ, တစ်ပဲအောက်။ (ခ) တစ်ပဲအထက်, ငါးပဲအောက်။
(ဂ) ငါးပဲ, ငါးပဲထက် အလွန်။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ (က)တစ်ပဲ, တစ်ပဲအောက်ယုတ်လျော့သော ဥစ္စာကို ခိုးယူဖြင်းကြောင့် ဒုက္ခ၌။
(ခ) တစ်ပဲအထက်, ငါးပဲအောက် ယုတ်လျော့သောဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းကြောင့် ထုလ္လစ္စည်း။
(ဂ) ငါးပဲ, ငါးပဲထက်လွန်သောဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းကြောင့် ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို ခိုးယူရာ၌ တန်ဖိုးအလိုက် ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုတက်ပါစေ။

မေး။ ဒုကိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မိမိဥစ္စာ ဟုအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ယူသောပုဂ္ဂိုလ်။
၂။ ဥစ္စာရှင်နှင့် အကျွမ်းဝင်၍ ယူသောပုဂ္ဂိုလ်။
၃။ အခိုက်အတန့် ငှါးရမ်း၍ ယူသောပုဂ္ဂိုလ်။
၄။ ပြိတ္တာ (နတ်, ဘီလူး)တို့သိမ်းပိုက်အပ်သော ဥစ္စာကို ယူသောပုဂ္ဂိုလ်။
၅။ နဂါး, ဂဠုန်စသော တိရစ္ဆာန်တို့သိမ်းပိုက်အပ်သောဥစ္စာကို ယူသောပုဂ္ဂိုလ်။
၆။ ပံ့သကူဟု အမှတ်ရှိဖြစ်၍ ယူသောပုဂ္ဂိုလ်။
၇။ ရှူးသောပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) သကသညာ၊ ဝိဿာသာနှင့်၊ တာဝကာလိက၊ ပေတ တိရစ္ဆာန်၊
သိမ်းပြန်မှတ်ရှု၊ ပံ့သုကူလ–သညတစ်ဖြာ၊ ဥမ္မတ္တာဒီ၊ အာပတ္တိ၊
မရှိ ဒုတိယာ။

မေး။ ဒုတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၅–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မိမိမှတစ်ပါး အခြားသော လူဇာတ်ရှိသူတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သော ဥစ္စာဖြစ်ခြင်း။
၂။ သူတစ်ပါးတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သောဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိခြင်း။
၃။ တစ်မတ်, တစ်မတ်ထက် ပိုလွန်သည်ဖြစ်၍ ကြီးလေးသော ပရိက္ခရာဖြစ်ခြင်း။
(ပါရာဇိကလောက်သော ဝတ္ထုဖြစ်ခြင်း။)
၄။ ခိုးလိုသော စိတ်ရှိခြင်း။
၅။ ၂၅ ပါးသော ခိုးခြင်းတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ခိုးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဂါထာ) မနုဿသံ တထာသညီ၊ ထေယျစိတ္တဉ္စ ဝတ္ထုနော။
ဂရုတာ အဝဟာရော စ၊ အဒိန္နာဒါနမေဟတုယော။

(ဆောင်) လူဇာတ်ရှိပြား သူတစ်ပါး၏ ပိုင်ထားဥစ္စာ၊ သူ့ဥစ္စာဟု၊
သိမှတ်မှုနှင့်၊ ဂရုပရိက်၊ ထေယျစိတ်သွင်း၊ ခိုးယူခြင်းဟု၊
ကြောင်းရင်း ငါးလီ၊ အဂ်ါညီ၊ ကျပြီ ပါရာဇိက်။

မေး။ ''ဂရုပရိက်၊ ထေယျစိတ်သွင်း''ဟူရာ၌ ''ဂရုပရိက်''ဟူသည့် အဘယ်နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဂရုပရိက်''ဟူသည် တစ်မတ်, တစ်မက်ထက်ပိုလွန်သော (ပါရာဇိက လောက်သော) ဥစ္စာ ဖြစ်ပါသည်။ ''ဂရုပရိက္ခာရ''ဟူသောပုဒ်မှ ခါရ–ကို ဖြုတ်၍ ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ''ကြီးလေးသော ပရိက္ခရာ''ဟု အနက်အဓိပ္ပာယ် ရပါသည်။

မေး။ ဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ အဘယ်ပါဠိဖြင့် အဘယ်အဂ်ါကိုပြသည်ဟု ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အဒိန္နံ–ပါဠိဖြင့် ''မိမိမှတစ်ပါး အခြားသော လူဇာတ်ရှိသူတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သောဥစ္စာ ဖြစ်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သောဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိခြင်း''ဟူသောအဂါ ၂–ပါးကို ပြပါသည်။

ထေယျသင်္ခါတံ–ပါဠိဖြင့် ခိုးလိုသောစိတ်ရှိခြင်း–ဟူသော အဂါကို ပြပါသည်။

အာဒိယေယျ–ပါဠိဖြင့် ''၂၅–ပါးသော ခိုးခြင်းတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ခိုးခြင်း''ဟူသော အဂါကို ပြပါသည်။

ယထာရူပေ အဒိန္နာဒါနေ ။ပ။ တထာရူပံ–ဟူသောပါဠိတို့ဖြင့် ''ကြီးလေးသော ပရိက္ခရာ (ဂရုပရိက္ခရာ) ဖြစ်ခြင်း''ဟူသော အဂါကို ပြပါသည်။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့ ပါရာဒိကကျ/ မကျ အကြောင်းပြလျက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါ။

(က) နတ်, ဘီလူး, ဥစ္စာစောင့်စသည်တို့၏ဥစ္စာကို ခိုးသောရဟန်း။

(ခ) ကိုယ်ဥစ္စာအမှတ်ဖြင့် ယူသောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) မကျပါ။ အကြောင်းကား–လူဇာတ်ရှိသူတို့၏ ဥစ္စာကို ခိုးပါမှ ပါရာဒိကကျသော ကြောင့်တည်း။ (ငါးပါးသီလ ထုံးစံအတိုင်း အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်အပြစ်ကား မကင်းပါ)။

(ခ) မကျပါ။ အကြောင်းကား–သူ့ဥစ္စာမှန်း သိလျက် ခိုးမှ ပါရာဒိကကျသောကြောင့် တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ သာဓကပြပါဆိုလျှင် – 'အဒိန္နံ'ကို ပြပါ။ (ယင်းပါဠိဖြင့် ပြအပ်သော အဂါ ၂–ပါးကို သတိပြုပါ။)

၃။ မနုဿဝိဂ္ဂဟ (တတိယပါရာဒိက) သိက္ခာပုဒ်

မေး။ မနုဿဝိဂ္ဂဟ (တတိယပါရာဒိက) သိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်ချုပ် မြန်မာပြန်ဆိုပါ။

ဖြေ။ သတ္တဝါဟုသိသောအမှတ်သညာနှင့်တကွ စေ့ဆော်၍ (၁) လူဇာတ် ဖြစ်သောသူ၏ ကိုယ်ကို ဇီဝိတန္ဒြေ ခေါ် အသက်မှ ချခြင်း၊ (၂) ထိုသူ၏အသက်ကို ဆောင်တတ်သော လက်နက်ကို ရှာမှီး၍ အနီးဌာနချထားခြင်း၊ (၃) သေရခြင်းဌာ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးကျူးပြော ဆိုခြင်း ၊ (၄) သေဖို့ရာ နည်းလမ်းကို ဆောက်တည်စေခြင်း (သေဖို့ရန် နည်းလမ်းပေးခြင်း) ဟူသော အမှု ၄–ခုတို့တွင် တစ်ခုခုကို ပြုသောရဟန်းသည်လည်း ပါရာဒိကကျ၍ ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းခွင့် မရတော့ပါ။

မေး။ သဠေစ–ပုဒ်နှင့်စပ်၍ သိအပ် သိထိုက်သော အနက်, **အဓိပ္ပါယ်များကို ရှင်းပြပါ။**

ဖြေ။ သဠေစ–ကို ''သံ+စိစ''ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရပါမည်။ စိစ–ဌ် စိတီဓာတ်+ တ္ဘာဝစွဲည်း ဖြစ်ပါသည်။ သံ–ဥပသာရပုဒ်သည် ''တကွ''ဟူသောအနက်ကိုဟောဆ၍ စိတီဓာတ်က ''စေ့ဆော်ခြင်း'' အနက်ကို ဟောဏ်။ ''တကွ''ဟူသည် သတ္တဝါမှန်း သိသောသညာနှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်း တည်း။ ''စေ့ဆော်''ဟူသည်ကား ''သေစေလို သတ်လိုသော ဝဓကစေတနာဖြင့် မိမိစိတ်ကို လှုံ့ဆော်ခြင်း = ဝဓကစေတနာကို ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း''တည်း။

http://www.dhammadownload.com

ထို့ကြောင့်– ''သဠေစ္ဆ၊ သတ္တဝါဟုသိသောအမှတ်သညာနှင့်တကွ သေစေလိုသော စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍'' ဟု အနက်ပေးရပါမည်။

ဤသဠေစ္ဆ–ဟူသောပါဠိဖြင့် (၁) သတ္တဝါမှန်း သိခြင်း။ (၂) သေစေလို သတ်လို သော ဝဓကစေတနာရှိခြင်း–ဟူသော အင်္ဂါ ၂–ပါးကို ပြပါသည်။

မေး။ မနုဿဝိဂ္ဂဟ–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကလလရေကြည် တည်ရာအခါမှစ၍ အသက်ရှင်ဆဲဖြစ်သော လူဇာတ်ရှိသူ (လူအစစ်) ၏ကိုယ်ကို ယူရပါမည်။

(ဆောင်) ကလလရေကြည်၊ တည်သည်မှစ၊ ဇီဝအသက်၊
ရှည်လျက်မှန်စွာ၊ လူ့ကိုယ်ဟာ၊ သညာ မနုဿဝိဂ္ဂဟ။

မှတ်ချက်။ ။ မနုဿသ ဝိဂ္ဂဟော မနုဿဝိဂ္ဂဟော၊ လူ၏ကိုယ်ကိုရ၏။ မနုဿနှင့် ဝိဂ္ဂဟ အရမပြားဘဲ ပြားသကဲ့သို့ဆိုသောကြောင့် အဘေဒဘေဒုပစာဟု မှတ်ပါ။

မေး။ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ–၌ ဇီဝိတ–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဇီဝိတ–အရ ရှုပ်ဇီဝိတ, နာမ်ဇီဝိတ နှစ်မျိုးလုံးကိုပင် ယူရပါမည်။
(ထိုနှစ်မျိုးလုံးကိုပင် ''ဇီဝိတ=အသက်''ဟုခေါ်ရသည်–ဟူလို။)

မေး။ ဝေါရောပေယျ–ပုဒ်၏ အနက်, အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဝေါရောပေယျ–ပုဒ်၌ ''ဝိ–အဝ ပုဗ္ဗ ရှဟဓာတ်+ဏာပေပစ္စည်း+ ဏေျဝိဘတ်'' ဖြစ်ပါသည်။ ''ဝေါရောပေယျ–ချင်ြားအံ့''ဟု အနက်ပေးရိုးထုံးစံရှိသော်လည်း ''ဝိယောဇေယျ'' ဟူသော အဋ္ဌကထာများအဖွင့်နှင့် အညီ ''ခွင်းပြားအံ့၊ ခွဲပြားအံ့''ဟု အနက်ပေးသင့်ကြောင်း ဆရာမြတ်တို့ မိန့်ကြပါသည်။

အဓိပ္ပါယ်မှာ– အသက်တခြား, ကိုယ်တခြားဖြစ်အောင် လူ့ကိုယ်ကို အသက်မှ ခွင်းခြင်း ခွဲခြင်း=သတ်ခြင်း''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ–၏အဓိပ္ပါယ်ကို နားလည်လွယ်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အဓိဝမ်းတွင်းဝယ် ကလလရေကြည် တည်နေစဉ်ကာလ၌ မီးကင်ခြင်း, နှိပ်နယ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ဝန်ကျဆေးပေးခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ ခေါ် အသက်မှ လူ့ခန္ဓာကိုယ်ကိုခွင်းခြင်း, ခွဲခြင်း, သတ်ဖြတ်ခြင်း။

ကလလရေကြည် တည်ရာကာလမှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ အမြှုပ်, သားတစ် စသည်တို့အားလျော်သော လုံ့လဖြင့် ဇီဝိတိန္ဒြေ–ခေါ် အသက်မှ ခွင်းခြင်း, ခွဲခြင်း, သတ်ဖြတ်ခြင်းကို ''ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ကိုယ်ဝန်ကျဆေးပေးသော (ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခိုင်းသော) ရဟန်း ပါရာဇိက ကျ/ မကျ ဆုံးဖြတ်ပြပါ။

ဖြေ။ အဓိဝမ်းတွင်း၌ ကလလရေကြည် တည်ရာအခါမှစ၍ အသက်ရှင်နေဆဲ လူသားစင်စစ်၏ ကိုယ်ကို မနုဿဝိဂ္ဂဟ–ဟု ဆိုရသောကြောင့် ကိုယ်ဝန်ကျဆေးပေးသော (ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခိုင်းသော) ရဟန်း ပါရာဇိကကျပါသည်။

မေး။ လူယောင်ဆောင်ထားသော ဂဠုန်, နဂါး, နတ်များကိုသတ်လျှင် ပါရာဇိကကျ/ မကျ

http://www.dhammadownload.com

အကြောင်းပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မနုဿဝိဂ္ဂဟ-အရ လူသားစင်စစ်၏ခန္ဓာကိုယ်များကိုသာ ယူရသောကြောင့် လူယောင်ဆောင်ထားသော ဂဠုန်, နတ်, နဂါးများကို သတ်လျှင် ပါရာဇိက မကျပါ။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ နတ်, ဘီလူး တို့ကို သတ်လျှင် ထုလွှစ္စည်း၊ နဂါး, ဂဠုန်-စသော တိရစ္ဆာန်တို့ကို သတ်လျှင် ပါစိတ်-ဟုမှတ်ပါ။

မေး။ လူသားစင်စစ်တစ်ယောက်ကို သူတစ်ပါးအား သတ်ခိုင်းလျှင် ပါရာဇိက ကျ/ မကျ အကြောင်းပြ၍ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေယျ-အရ၌ ကိုယ်တိုင် သတ်ခြင်း, စေခိုင်း၍သတ်ခြင်း ၂-မျိုးလုံး ပါဝင်သောကြောင့် ပါရာဇိက ကျပါသည်။

မေး။ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေယျ-နှင့် စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သော (က) ပါဏ (ခ) ပါဏာတိပါတ (ဂ) ပါဏာတိပါတီ-တို့၏အရများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ပါဏ-အရ ဝေါဟာရအားဖြင့် သတ္တဝါ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ဇိဝိတိန္ဒြေကို ယူရပါမည်။

(ခ) ပါဏာတိပါတ-အရ ဇိဝိတိန္ဒြေကို ဖြတ်တတ်သော ကာယပယောဂ, ဝစီပယောဂ ကို ဖြစ်စေတတ်သော စေတနာကို ယူရပါမည်။

(ဂ) ပါဏာတိပါတီ-အရ ထိုပါဏာတိပါတစေတနာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ယူရပါမည်။

(ဆောင်) ပါဏ-အရ၊ ဝေါဟာရ၊ သတ္တ ယူကြလေ။
ပရမတ္ထ၊ ဇိဝိတ၊ ယူရ ဣန္ဒြေ။
ပါတ-စေတနာ၊ ပါတီ မှာ၊ ယူပါ ပုဂ္ဂလေ။

မေး။ ပါဏာတိပါတ ပယောဂ ၆-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သာဟတ္ထိက = ကိုယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ် သတ်ဖြတ်ခြင်း။

၂။ နိဿဂ္ဂိယ = အဝေးမှ တည်သူကို သေစေလိုသောကြောင့် ကိုယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မြား, လုံ, ယန္တရားကျောက် စသည်တို့ကို ပစ်လွှတ်ခြင်း (ပစ်လွှတ်၍ သတ်ခြင်း)။

၃။ အာဏတ္တိက = ''ထိုမည်သောသူကို သတ်လော''ဟု အခြားသူကိုစေခိုင်းခြင်း။

၄။ ထာဝရပယောဂ = မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော အဆောက်အဦးဖြင့် သေစေလို (သတ်လို) သော ရဟန်း၏ တွင်းတူးထားခြင်း၊ မီးရာကို စီမံထားခြင်း၊ သံလျှက် စသည်တို့ကို အနီးသို့ ချထားခြင်း၊ တစ်ဖက်ဆည်ကန် စသည်တို့၌ အဆိပ်ခတ်ခြင်း၊ တစ္ဆေသူရဲစသော ရူပ်အဆင်း, သို့မဟုတ် - လှပသော ရူပ်အဆင်းကို အနီးသို့ ဆောင်ထားခြင်းစသော ပယောဂ။

၅။ ဝိဇ္ဇာမယ = သေစေခြင်းအကျိုးငှါ ဂါထာ မန္တန်စုပ်ခြင်း (မန်းမှုတ်ခြင်း)။

၆။ ဣဒ္ဓိမယ = ကံ၏ အကျိုးကြောင့်ဖြစ်သော တန်ခိုးကို ယှဉ်စေခြင်း (သုံးစွဲခြင်း) တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) - သာ, နိသ, အာ, ထာ၊ ဝိဇ, ဣဒ်ပါ။ ခြောက်ဖြာ ပါဏ ပယောဂ။
- ကိုယ်တိုင်, ခိုင်းစေ၊ ပစ်လွှတ်တွေ့၊ ပုံသေ ထာဝရ။

http://www.dhammadownload.com

ဝိဇ္ဇာ, မန္တန်၊ တန်ခိုးဖန်၊ ခြောက်တန် ပယောဂ။

မေး။ သာဟတ္ထိကပယောဂ နှင့် နိဿဂ္ဂိယပယောဂတို့၏ အပြားကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဥဒ္ဒိသ = ရည်မှန်းမ၍ဖြစ်သော ပယောဂ။

၂။ အနုဒ္ဒိသပယောဂ = မရည်မှန်းဘဲ ဖြစ်သော ပယောဂ–ဟူ၍ ၂–ပါးစီ ကွဲပြားပါသည်။

မေး။ သာဟတ္ထိက, နိဿဂ္ဂိယပယောဂ၌ ဥဒ္ဒိသ, အနုဒ္ဒိသအားလျော်စွာ ပါဏာတိပါတ ကံထိုက်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ရည်မှန်းမ၍ဖြစ်သော ပယောဂ၌ အကြင်သူကို ရည်မှန်းမ၍ ပုတ်ခတ်၏၊ ပစ်လွှတ်၏။ ထိုရည်မှန်းအပ်သူ သေမှသာ ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်ပါသည်။ ''အမှတ်မရှိ တစ်ယောက်ယောက် သေပစေ''ဟု ရည်မှန်းခြင်း မရှိဘဲဖြစ်သော ပယောဂ၌ ပုတ်ခတ်ခြင်း, ပစ်လွှတ်ခြင်းကြောင့် တစ်စုံတစ်ယောက် သေလျှင် ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်ပါသည်။

မေး။ သာဟတ္ထိက, နိဿဂ္ဂိယ ပယောဂတို့၌ ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်ရာကာလကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပယောဂ နှစ်မျိုးလုံး၌ပင် ပုတ်ခတ်အပ်ကာမျှ၌ (ပုတ်ခတ်လျှင် ပုတ်ခတ်ချင်း) သေသည်ဖြစ်စေ၊ နောက်မှ ထိုရောဂါဖြင့် သေသည်ဖြစ်စေ ပုတ်ခတ်အပ်ရာခဏာ၌ပင် ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်ပါသည်။

မေး။ ထာဝရပယောဂအပြား ၂–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (သာဟတ္ထိက, နိဿဂ္ဂိယ ပယောဂများ နည်းတူ) ဥဒ္ဒိသ ထာဝရပယောဂ, အနုဒ္ဒိသ ထာဝရပယောဂအားဖြင့် ၂–ပါး ပြားပါသည်။

မေး။ သူတစ်ပါးကို သတ်ရန်စေခိုင်းရာ၌ စေခိုင်းခြင်းကို သတ်မှတ်ကြောင်း (အာဏတ္တိနိယာမ) ၆–မျိုးကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝတ္ထု = သတ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။

၂။ ကာလ = နံနက်အခါစသော သတ်ရာ အချိန်အခါ။

၃။ ဩကာသ = သတ်ရာအရပ်။

၄။ အာဝုဓ = သတ်ရမည့် လက်နက်။

၅။ ကိရိယာပထ = သတ်အပ်သူ၏ အိပ်ခြင်း, ထိုင်ခြင်းစသော ကိုယ်ရိယာပုတ်။

၆။ ကိရိယာဝိသေသ = ထိုးခြင်း, ခုတ်ခြင်းစသော အမူအရာအထူးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဂါထာ) ဝတ္ထု ကာလော စ ဩကာသော၊ အာဝုဓံ ကိုယ်ရိယာပထော။
ကိရိယာဝိသေသသောတိ ကိုယ်မေ၊ ဆ အာဏတ္တိနိယာမကာ။

(ဆောင်) ဝတ္ထု, ကာလံ၊ ဩကာသံ၊ ဝုဓံ, ကိုယ်ရိယာပထ။
ကိရိယာဝိသေ၊ ဤခြောက်ထွေ၊ မှတ်လေ အာဏတ္တိက။

မေး။ အာဏတ္တိနိယာမက ၆–မျိုးတို့တွင် ဝတ္ထုနှင့် စပ်၍ အာပတ်သင့်/ မသင့်ကို ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းပါ။

ဖြေ။ ''အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို သတ်ပါ''ဟု စေခိုင်းရာ အခိုင်းခံရသူက ထိုညွှန်ပြအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို သတ်မှသာ စေခိုင်းသောရဟန်းအား ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ပါသည်။ ညွှန်ပြအပ်သော

http://www.dhammadownload.com

ပုဂ္ဂိုလ်မှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို သတ်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ညွှန်ပြအပ်သူဟု ထင်မှတ်၍ အခြားတစ်ယောက်ကို သတ်မိလျှင်သော်လည်းကောင်း စေခိုင်းသော ရဟန်းအား ပါရာဇိကအာပတ် မသင့်ပါ။ သို့သော် ''ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို သတ်ပါ''ဟု စေခိုင်းအပ်ရာအခါ၌ စေခိုင်းသောရဟန်းအား ''အကပ္ပိယသမာဒါန ဒုက္ကဋ်အာပတ်'' သင့်ပါသည်။

မေး။ အာဏာတ္တိနိယာမက ၆–မျိုးတို့တွင် ကာလ စသည်တို့နှင့် စပ်၍ အာပတ်သင့်/ မသင့်ကို ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းပါ။

ဖြေ။ ''ရွာ၌ သတ်ပါ''ဟု စေခိုင်းရာ တောရ၌ သတ်ခဲ့လျှင်၊
''ဓားဖြင့် ခုတ်သတ်ပါ''ဟု စေခိုင်းရာ လုံ့ဖြင့် ထိုးသတ်ခဲ့လျှင်၊
''အိပ်နေတုန်း သတ်ပါ''ဟု စေခိုင်းရာ ထိုင်နေတုန်း သတ်ခဲ့လျှင်၊
''ခုတ်သတ်ပါ''ဟု စေခိုင်းရာ ထိုးသတ်, ပစ်သတ်ခဲ့လျှင် ခိုင်းသောရဟန်းအား အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ သတ္တဟာရကံ ဝါသ ပရိယေသေယျ–သည် အဘယ်ကို ပြသောဝါကျ ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုရ၍၊ ယင်းဝါကျ၌ သတ္တ–အရ ''ဓား'' တစ်မျိုးကိုသာ ယူရပါမည်လော ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ယင်းဝါကျသည် သေအောင်လုပ်နည်းတစ်မျိုးကို ပြသောဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။
ယင်းဝါကျ၌ သတ္တ–အရ ''ဓား'' တစ်မျိုးကိုသာ ယူရမည်မဟုတ်ပါ၊ သတ္တ–သဒ္ဒါသည် လက်နက်အမျိုးမျိုးကိုဟောနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ ပါဠိတော်ပဒဘာဇနီ၌ ''အသိ'' ဝါ သတ္တိ'' ဝါ''စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြထားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါတို့ကိုညှင်းဆဲ သတ်ဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သည့် ဓား, လုံ့, သန်လျက်စသော လက်နက်အားလုံးကို ယူရပါမည်။

မေး။ သတ္တဟာရကံ ဝါသ ပရိယေသေယျ–၌ သတ္တဟာရကံ ပါ–ကို အနက် ၂–နည်းပေးပြ၍ ထိုအနက် ၂–နည်းအားလျော်စွာ အဓိပ္ပါယ် ၂–မျိုးကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သတ္တဟာရကံ ဝါ၊ အသက်ကို ဆောင်တတ်သော လက်နက်ကိုမူလည်း။
ဝါ၊ ဆောင်ယူ၍ အနီး၌ ချထားအပ်သော လက်နက်ကိုမူလည်း။
(၁) အသက်ကိုဆောင်ယူတတ်သော ဓား, လုံ့, သန်လျက်စသောလက်နက်သည် ''သတ္တဟာရက'' မည်ပါသည်။
(၂) ဆောင်ယူအပ်သော (ဆောင်ယူ၍ အနီး၌ ချထားအပ်သော) လက်နက်သည် ''သတ္တဟာရက'' မည်ပါသည်။

ဝိဂ္ဂဟ–(၁) ဟရကီတိ ဟာရကံ၊သတ္ထဉ္စ တံ ဟာရကဉ္စာတိ သတ္ထဟာရကံ။
(၂) ဟရိတဗ္ဗန္တိ ဟာရံ၊ ဟာရမေဝ ဟာရကံ။
(တစ်နည်း) ဟရိတဗ္ဗန္တိ ဟာရကံ၊ သတ္ထဉ္စ တံ ဟာရကဉ္စာတိ သတ္ထဟာရကံ။

မေး။ ''အသက်ကိုဆောင်တတ်သော လက်နက်''ဟူရာ၌ ''အသက်ကိုဆောင်''ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အများနားလည်အောင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဓား, လုံ့, သန်လျက် စသော လက်နက်တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ထိုးခုတ်သတ်ဖြတ်၍ အသက်ဆုံးသွားလျှင် ထိုအသက်ကို လက်နက်ကဆောင်ယူသွားသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်ခြင်းကို "အသက်ကို ဆောင်"ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ပရိယေသေယျ–ပုဒ်ကို ရနိုင်သမျှ အနက်ပေးပြီး၊ ယင်းပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို လည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပရိယေသေယျ။ ရှာမှီးကြားအံ့။ (သဒ္ဒတ္ထ)
ပရိယေသေယျ။ ရနိုင်သောနည်းလမ်းဖြင့် ရအောင် ပြုကြားအံ့။ (အဓိပ္ပါယတ္ထ)
ပရိယေသေယျ။ သေစေလိုသူ၏ အနီးဌ ချထားကြားအံ့။ (သိဓါပတ္ထတ္ထ)။
လက်နက်ကိုရနိုင်သော နည်းလမ်းတစ်ခုခုဖြင့် ရအောင် ပြုလုပ်ပြီး၊ ရှာဖွေပြီးနောက် သေစေလိုသူ၏အနီးဌ ချထားခြင်းကို "ပရိယေသေယျ"ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ "ပရိယေသေယျ"ကို "ရှာမှီးကြားအံ့"ဟု သဒ္ဒါနက်မျှသာ ပေးသင့်ပါလျက် မပေးဘဲ "ရှာမှီး၍ အနီးဌချထားအံ့"ဟု အနက်ပေးရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ လက်နက်တစ်ခုခုကို ရှာမှီးရုံမျှဖြင့် ပါရာဇိကအပြစ် မဖြစ်နိုင်ပါ။ ရှာမှီးပြီးနောက် သေစေလိုသူ၏အနီးဌ ချထားမှသာ(ထိုလက်နက်ဖြင့် ထိုသူကေန်သေမည်ဖြစ်လျှင်) ပါရာဇိကအပြစ် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် "ပရိယေသေယျ"ကို "ရှာမှီးကြားအံ့"ဟု သဒ္ဒါအနက်မျှသာ မပေးဘဲ "ရှာမှီး၍ အနီးဌချထားကြားအံ့"ဟု သိဓါပတ္ထ အထွတ်အထိပ် အပြီးအဆုံးသို့ရောက်(၁)အနက်ကို ပေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပရိယေသေယျ–ပုဒ်အတွက် "ရှာမှီးခြင်း"ဟုသော "ပရိယေသန"အနက်ကိုသာ ယူလျှင် မည်သည့်အပြစ် ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပရိယေသေယျ–ပုဒ်အတွက် "ရှာမှီးခြင်း" ဟူသော "ပရိယေသန" အနက်ကိုသာယူလျှင် "လက်နက်ရှာမှီး၍ ပြီးကာမျှဖြင့်ပင် ပါရာဇိကကျတော့၏"ဟူသော မသင့်လျော်သော အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်စရာရှိပါသည်။

မေး။ သတ္တဟာရကံဝါသ ပရိယေသေယျ–ပါဠိဖြင့် သိစေအပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဤပါဠိဖြင့် "တိုက်ရိုက်လည်းမသတ်၊ အသတ်လည်းမခိုင်းဘဲ သေချင်နေသူ အလွယ်တကူရအောင် လက်နက်ရှာ၍ ထိုသူအနီးဌ ချထားလျှင် (ထိုလက်နက်ဖြင့် သူ့ကိုသူသတ်၍သေသွားပါမူ) လက်နက်ရှာ၍ ပို့ထားသော ရဟန်းမှာ ပါရာဇိကကျ၏"ဟု သိစေပါသည်။

မေး။ သတ္တဟာရကံဝါသ ပရိယေသေယျ–ပါဠိဖြင့် အဘယ်ပယောဂကို ပြပါသနည်း။

ဖြေ။ ယင်းပါဠိဖြင့် ထာဝရပယောဂကို ပြပါသည်။

မေး။ မရဏာဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ–၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အသက်ရှင်ခြင်းမှ အပြစ်ကိုထင်ရှားပြခြင်း။ သေခြင်းဌ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းပြောဆိုခြင်းကို "မရဏာဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ" ဟုဆိုပါသည်။

မေး။ "မရဏာဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ"ဟူသော ပါဠိဖြင့် သိအပ်သောအဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဤ"မရဏာဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ"ဟူသောပါဠိဖြင့်အဒိန္နာဒါန (ဒုတိယပါရာဇိက) သိက္ခာပုဒ်ဌ "အာဒိယေယျ"ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ပရိယာယ်စကားဖြင့် အာပတ်မှ လွတ်သက်သို့ ဤမနုဿဝိဂ္ဂဟ (တတိယပါရာဇိက)သိက္ခာပုဒ်ဌကား ထိုသို့မဟုတ်၊ ဤ

http://www.dhammadownload.com

သိက္ခာပုဒ်၌ ''သံဝဏ္ဏေယျ'' ဟုဟောကော်မူသောကြောင့် ပရိယာယ်စကားဖြင့်လည်း အာပတ်မှမလွတ်–ဟူသောအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိအပ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ အဋ္ဌကထာအဖွင့်အတိုင်း ရေးပြလိုက်ပါသည်။ စာမေးပွဲတို့၌ကား ''မရဏ–ဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ''ပါ၌ဖြင့် ပြုအပ်သောအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ''ဟုလည်းကောင်း၊ ''တတိယပါရာဇိကမှ ပရိယာယ်ဖြင့် လွတ်/ မလွတ်အကြောင်းပြ၍ဖြေပါ''ဟုလည်းကောင်း မေးလိမ့်မည်။ ဖြေတတ်ပါစေ။

(ဆောင်) ပရိယာယ်မှတ်၊ စေ၍သတ်၊ အာပတ်မလွတ်ပေ။
ပရိယာယ်ဖြင့်၊ ခိုးယူလင့်၊ မသင့်မှတ်ကြလေ။

မေး။ ပါရာဇိက ၄–ပါးကို ပရိယာယ်, အာဏာတ္တိတို့ဖြင့် အာပတ်မှ လွတ်/ မလွတ်အားဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်ပြပါ။

ဖြေ။ တတိယပါရာဇိက၌ ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာဏာတ္တိအားဖြင့်လည်းကောင်း အာပတ်မှ မလွတ်ပါ။ ဒုတိယပါရာဇိက၌ ပရိယာယ်အားဖြင့်သာ အာပတ်မှ လွတ်ပါသည်။ အာဏာတ္တိအားဖြင့် အာပတ်မှ မလွတ်ပါ။ ပထမ, စတုတ္ထ ပါရာဇိကတို့၌ကား ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း, အာဏာတ္တိအားဖြင့်လည်းကောင်း အာပတ်မှ လွတ်ပါသည်။

(ဂါထာ) ပရိယာယော စေဝ အာဏာတ္တိ၊ တတိယေ ဒုတိယေ ပန။
အာဏာတ္တိယေဝ သေသေသု၊ ဒ္ဒယမေတံ နု လဇ္ဇတိ။

(ဆောင်) တတိယမှာ၊ ပရိယာယ၊ အာဏာတ္တ၊ နှစ်ဝ လွတ်သလော။
ပရိယာယ၊ တစ်မျိုးမျှ၊ လွတ်ရ ဒုတိယေ။
နှစ်မျိုးလုံးဖြင့်၊ လွတ်လပ်ခွင့်၊ မှတ်လင့် ပ–စ ပေ။

မေး။ ကိုယ်တိုင်လည်း မသတ်, သူတစ်ပါးကိုလည်းအသတ်မခိုင်းဘဲ သေချင်လာအောင် ''မည်သည့်နည်းဖြင့် သေရလျှင် ဥစ္စာရ၏၊ နတ်ပြည်ရောက်၏'' စသည်ဖြင့် ပရိယာယ်စကားပြောကြောင်းလျှင် တတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်အရ ပါရာဇိက ကျ/ မကျ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''သံဝဏ္ဏေယျ = သေခြင်း၌ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းငြားအံ့''ဟုဟောကော်မူသောကြောင့် ပရိယာယ်စကားပြောကြားရုံမျှဖြင့်လည်း ဤတတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်အရ ပါရာဇိက ကျပါသည်။

မေး။ ဒုတိယပါရာဇိကနှင့် တတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်နှစ်ပါးတွင် အဘယ်သိက္ခာပုဒ်က သာ၍သိမ်မွေ့ပါသနည်း အကိုးသာဓကနှင့်တကွ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဒုတိယပါရာဇိက၌ ''အာဒီယေယျ''ဟု ဟောကော်မူသောကြောင့် ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ, ခိုင်း၍ဖြစ်စေ ခိုးယူမှ ပါရာဇိက ကျပါသည်။ ခိုးယူချင်အောင် ပရိယာယ်ဖြင့် ပြောရုံမျှဖြင့် ပါရာဇိက မကျပါ။ တတိယပါရာဇိက၌ကား ''မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ''ဟု ဟောကော်မူသောကြောင့် သေချင်လာအောင် ပရိယာယ်ဖြင့် ပြောလျှင် (ထိုစကားအရ အပြောခံရသူ အသက်ရှည်သင့်သလောက် မရှည်ဘဲ အသက်တိုသွားမူ ပြောသူမှာ) ပါရာဇိက ကျပါသည်။ ထို့ကြောင့် တတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်က သာ၍ သိမ်မွေ့ပါသည်။

လိုရင်း – ဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်က ပရိယာယ်ဖြင့် ခိုးလျှင် ပါရာဇိက မကျ။

http://www.dhammadownload.com

တတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်က ပရိယာယ်ဖြင့် လူသတ်လျှင် ပါရာဇိကကျသည်။ ထို့ကြောင့် တတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်က သာ၍ သိမ်မွေ့သည်–ဟူလို။

မေး။ မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျ–အရ ''သေဖိုရာ နည်းလမ်းကိုယူစေခြင်း''ဟူသည် အဘယ် နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သေချင်နေသူကို ''ဓားနဲ့ထိုးပြီး သေလိုက်ပါလား၊ အဆိပ်သောက် သေလိုက်ပါလား၊ ကြိုးဆွဲချ သေလိုက်ပါလား''စသည်ဖြင့် သေဖို့ရာ နည်းပေးလမ်းပြပြုလုပ်ခြင်းကို မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျ–အရ ''သေဖိုရာ နည်းလမ်းကိုယူစေခြင်း'' ဆိုပါသည်။

မေး။ ''မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျ'' ပါ၌ဖြင့် ပြသော ပယောဂကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အာဏာတ္တိကပယောဂဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မရဏာဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျနှင့် မရဏာယ ဝါသမာဒပေယျ–ကို့၏အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ မရဏာဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ–သည် သေချင်စိတ်မရှိသေးသူကို သေချင်လာအောင် ပြောခြင်းဖြစ်၍ မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျ–ကား သေချင်နေသူအား နည်းလမ်းညွှန်ပြ ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ မရဏာဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ–အလာက်သာဆိုလျှင် ချီးမွမ်းခြင်းကြိယာပြီးနိုင်ပါလျက် ''အမ္ဘော ပုရိသ''စသော စကားရပ်ကို အဘယ်ကြောင့် မိန့်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ သေရခြင်း၌ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုချီးမွမ်းပုံ (သံဝဏ္ဏနာကာရ)ကို ပြလိုသောကြောင့် ထိုစကား ရပ်ကို မိန့်ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ မိန်းမ, ဥဘတောဗျည်း, ပဏ္ဍာဂ်တို့လည်း ပါရာဇိကဝတ္ထုအဖြစ်ဖြင့် ယောဂျာနှင့် တူသောကြောင့် အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ နှံ့စပ်ခြင်းအကျိုးငှါ ''အမ္ဘော မနုဿ''ဟုသာမန်အားဖြင့် ဟောသင့်ပါသော်လည်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ၏အစွမ်းဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ပဓာနနည်း၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း ''အမ္ဘော ပုရိသ''ဟု ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဝဏ္ဏနာကာရ (သေရခြင်း၌ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းပုံအခြင်းအရာ) ၂–မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) အသက်ရှင်နေရခြင်း၌ အပြစ်ကိုပြ၍ ချီးမွမ်းခြင်း။

–ကိ တုယှိမိနာ ပါပကေန ဒုဋ္ဌိဝိတေန။

''သင့်မှာ အောက်ကျနောက်ကျရှိလှသော အသက်ရှင်ခြင်း၊ စားချင်တာ မစားရ၊ သောက်ချင်တာ မသောက်ရဘဲ ဆင်းဆင်းရဲရဲ အသက်ရှင်ရခြင်း။ ရောဂါဝေဒနာတွေစွဲပြီး ဆင်းဆင်းရဲရဲ အသက်ရှင်ရခြင်းဖြင့် ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ''။ (ဤနည်း၌ ''သေရတာကပင် မြတ်ပါသေးတယ်''ဟု မထည့်ပါနှင့်၊ ထည့်လျှင် နံပါတ်(၂)နှင့် ထပ်သွားမည်၊ အဋ္ဌကထာဖွင့် သတိပြု။)

(၂) သေသောအခါ ရရှိမည့်အကျိုးကို ပြ၍ ချီးမွမ်းခြင်း။

–မတံ တေ ဒီဝိတာ သေယ္ယော။

''သင်ဟာ အကုသိုလ်အမှုတွေ မပြုဘဲ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေသာ အများကြီး ပြုထားသူဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် သင့်အဖို့ အသက်ရှင်နေရတာထက် သေရတာက

http://www.dhammadownload.com

ပို၍ မြတ်ပါသေးတယ်၊ သင်သေရင် နတ်ပြည်ရောက်မှာ သေချာတယ်''

မှတ်ချက်။ ။ ပထမပြောနည်းသည် စီးပွားဥစ္စာမှစ၍ အရာရာ အောက်ကျနောက်ကျ ဖြစ်နေသူ, ကျန်းမာရေးချို့တဲ့သူများကို ပြောနည်းဖြစ်၍၊ ဒုတိယပြောနည်းကား အထက်တန်းကျသူ, ကုသိုလ်ကောင်းမှု အမြဲတစေပြုနေသူ, အလှူရေစက် လက်နှင့် မကွာသူများကို ပြောနည်းဖြစ်၏-ဟုမှတ်ပါ။

မေး။ ရဟန်းအမကြီးတစ်ယောက် မကျန်းမာ၍ သွားရောက်သတင်းမေးရာ၌ ''ဒကာမကြီး-ဒကာမကြီးဟာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ အများကြီးပြုထားတာဘဲ၊ ဘာမှကြောက်စရာ မရှိဘူး။ နောက်ဘဝမှာ ဒကာမကြီး နတ်ပြည်ရောက်မှာ သေချာတယ်၊ ဒကာမကြီးအတွက် အသက်ရှင်နေရခြင်းထက် သေရခြင်းက ပို၍မြတ်ပါသေးတယ်''ဟု အားပေးစကား ပြောသင့်/ မပြောသင့် နှိုင်းချင့်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ အားပေးစကားပြောဆိုခြင်းသည် သေစေလိုသောစိတ်ဖြင့် ပြောဆိုခြင်း မဟုတ်စေကာမူ မရဏသံဝဏ္ဏနာဖြစ်၍ ပါရာဇိကအာပတ်နှင့် အလွန်နီးစပ်နေသောကြောင့် မပြောသင့်ပါ။

မေး။ (က) ပါပက (ခ) ဒုဋ္ဌိဝိတ တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ (က) ချမ်းသာကြွယ်ဝသူတို့၏ အသက်ရှင်ခြင်းကို ထောက်စာလျှင် ဆင်းရဲမွဲတေသူတို့၏ အသက်ရှင်ခြင်းသည် ''ပါပက'' ဖြစ်ပါသည်။ ဥစ္စာရှိသူတို့၏ အသက်ရှင်ခြင်းကို ထောက်စာလျှင် ဥစ္စာမရှိသူတို့၏ အသက်ရှင်ခြင်းသည် ''ပါပက'' ဖြစ်ပါသည်။ နတ်တို့၏ အသက်ရှင်ခြင်းကို ထောက်စာလျှင် လူတို့၏အသက်ရှင်ခြင်းသည် ''ပါပက'' ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) လက်ပြတ်သူ, ခြေပြတ်သူ, လက်ရော ခြေပါ ပြတ်သူတို့၏ အသက်ရှင်ခြင်းသည် ''ဒုဋ္ဌိဝိတ'' မည်ပါသည်။

မေး။ ဣတိစိတ္တမနော-၌ ဣတိသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဣတိ-သဒ္ဒါသည် '' မတं တေ ဒိဝိတာ သေယျော''၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော မတं-အရ ''မရဏ''ကို ပြန်၍ ညွှန်ပြခြင်း နိဒဿနအနက်ရှိပါသည်။

မေး။ ဣတိစိတ္တာ-ဟုသာ မဆိုဘဲ ''ဣတိစိတ္တမနော''ဟု မန-သဒ္ဒါ အဘယ်အကျိုးငှါ ထည့်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ စိတ္တ-သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ထင်ရှားပြခြင်းအကျိုးငှါ မန-သဒ္ဒါကို ထည့်ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ရှင်းချက်။ ။ ''စိတ္တ''သဒ္ဒါသည် စိတ်ဟူသော အနက်, အထူးအဆန်းဟူသော အနက်, ပန်းချီဆေးရေးရုပ်စသည်တို့ကို ဟောနိုင်သောကြောင့် ဤနေရာ၌ စိတ္တ-သဒ္ဒါသည် အခြားအနက်တို့ကိုမဟော၊ စိတ်-ဟူသောအနက်ကိုသာဟော၏-ဟု စိတ္တ သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ထင်ရှားပြခြင်းအကျိုးငှါ ''မန''သဒ္ဒါကို ထည့်ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဣတိစိတ္တမနော-ကို အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ဣတိစိတ္တမနော-ဤသေခြင်း၌ စိတ်ရှိသည်''ဟု အနက်ပေးရပါမည်။

မေး။ စိတ္တသက်ပွေါ-၌ စိတ္တ-သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ''ဝိစိတ္တ (ဆန်းကြယ် = ဆန်းပြား = ထူးထွေ)''ဟူသောအနက်ကို ဟောပါသည်။

မေး။ ကျတိစိတ္တမနော စိတ္တသက်ပ္ပေါ-တို့၌ပါသော စိတ္တ-သဒ္ဒါ ၂-ခုတို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ကျတိစိတ္တမနော-၌ စိတ္တသဒ္ဒါသည် ''စိတ်'' ဟူသောအနက်ကို ဟော၍ စိတ္တသက်ပ္ပေါ-၌ စိတ္တသဒ္ဒါကား ''ဝိစိတ္တ''အနက်ကို ဟောတ်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ စိတ္တသက်ပ္ပေါ-၌ သက်ပ္ပ-ဟူသော အဘယ်၏အမည်ဖြစ်ပါသနည်း၊ ဝိတက်တစ်ခုတည်း၏ အမည်ဖြစ်ပါသလော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝိတက်တစ်ခုတည်း၏ အမည်မဟုတ်ပါ။ ''သံဝိဒဟနသာမန်''၏အမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို ''သံဝိဒဟနသာမန်''ဟူသည်လည်း သေခြင်း၌ သညာ, သေခြင်း၌ စေတနာ, သေခြင်း၌ အလို(အကြံ)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကျတိစိတ္တသက်ပ္ပေါ-၌ သက်ပ္ပ ၃-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မရဏသညာ, မရဏစေတနာ, မရဏာဓိပ္ပါယ-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ သက်ပ္ပ-အရ ဟုမေးလျှင်လည်း အတူတူပင်ဖြေပါ။

မေး။ စိတ္တသက်ပ္ပေါ-ပုဒ်ကို ကခ်ါအဋ္ဌကထာဖွင့်နှင့်အညီ အနက်ယောဇနာ၍ အဓိပ္ပါယ်လည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (ကျတိ) စိတ္တသက်ပ္ပေါ၊ ဤဆန်းကြယ်သော သေခြင်း၌ အမှတ်သညာ၊ သေခြင်း၌ စေတနာ၊ သေခြင်း၌အလို (အကြံ)ရှိသည်ဖြစ်၍။

သေခြင်း၌ သညာအမျိုးမျိုး, စေတနာအမျိုးမျိုး, ဝိတက်အမျိုးမျိုးရှိခြင်းကို ''စိတ္တသက်ပ္ပ'' ဟုဆိုပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကျတိစိတ္တမနော-မှ ကျတိ-ကိုဆောင်ယူ၍ အနက်ပေးရသည်-ဟုမှတ်ပါ။

မေး။ ''ကျတိစိတ္တမနော စိတ္တသက်ပ္ပေါ''ပါ၌ဖြင့် ပြအပ်သောအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ သေစေလိုသောစိတ်စသည် မရှိဘဲ ''ဇောဟံ ဇိဝိတာ သေယျော၊ ဝိရိယမာရဘတောဒဠှံ = ဝိရိယကို မြဲမြဲစွာ အားထုတ်သူ၏ တစ်ရက်တာမျှ အသက်ရှည်ရခြင်းသည် မြတ်၏''စသောနည်းဖြင့် တရားဟောသောရဟန်းမှာ သေခြင်း၌ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ထင်ရှားပြခြင်း ချီးမွမ်းခြင်း (မရဏသံဝဏ္ဏနာ) မဖြစ်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြပါသည်။

မေး။ ''မင်းလို လူပျင်းလုပ်ပြီး အနှစ်တစ်ရာ နေရတာထက် လုံလဝီရိယရှိရှိနဲ့ တစ်ရက်တာမျှ နေရခြင်းက မြတ်သေးတယ်''ဟု ပြောဆိုခြင်းသည် မရဏသံဝဏ္ဏနာ ဖြစ် /မဖြစ် စိစစ်ပြပါ။

ဖြေ။ သေစေလိုသောစိတ် စသည်မရှိဘဲ ရိုးရိုးသားသား တရားဟောခြင်း၊ သြဝါဒပေးခြင်းဖြစ်လျှင် မရဏသံဝဏ္ဏနာ မဖြစ်ပါ။ သေစေလိုသော စိတ်စသည်ရှိလျှင်ကား မရဏသံဝဏ္ဏနာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနေကပရိယာယေန-အရ ''များစွာသောအကြောင်း''ဟူသည် အဘယ်နည်းဖြေဆိုရ၍ ၄င်းပုဒ်၏စပ်ရာ ပုဒ်များကို ပြလျက် အဓိပ္ပါယ်ဆက်စပ်ပြခဲ့ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အနေကပရိယာယေန-အရ ''များစွာသောအကြောင်း''ဟူသည် မြတ်သောအကြောင်း, ယုတ်သောအကြောင်း စသောအကြောင်းအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပါသည်။
ဥင်းပုဒ်ကို သံဝဏ္ဏယျ, သမာဒပေယျ-ပုဒ်တို့၌ စပ်ပြီး''များစွာသောအကြောင်း ဖြင့် ချီးမွမ်းခြားအံ့၊ ဆောက်တည်စေခြားအံ့''ဟု အနက်အဓိပ္ပါယ် မှတ်ရပါမည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ထင်ရှားသောကြောင့်လည်းကောင်း, ကြမ်းတမ်းသောကြောင့်လည်းကောင်း 'မြတ်သောအကြောင်း'ဖြစ်ရသည်။ မထင်ရှားသောကြောင့်လည်းကောင်း, မကြမ်းတမ်း = နူးညံ့သောကြောင့်လည်းကောင်း 'ယုတ်သောအကြောင်း' ဖြစ်ရသည်-ဟု မှတ်ပါ။ (သာရတ္ထ၊ ၂။ ၂၅၉။)

မေး။ (က) ယုတ်သောအကြောင်းဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်း (ခ) မြတ်သောအကြောင်းဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်း (ဂ) ယုတ်ညံ့သော အကြောင်းဖြင့် နည်းလမ်းပေးခြင်း (ဃ) မြတ်သောအကြောင်းဖြင့် နည်းလမ်းပေးခြင်းတို့ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ (က)အသက်ရှင်နေခြင်း၌ အပြစ်ကိုပြ၍ ချီးမွမ်းခြင်းသည် ''ယုတ်သောအကြောင်းဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်း'' ဖြစ်ပါသည်။
(ခ) သေခြင်း၌ အကျိုးများပုံကို ချီးမွမ်းပြောဆိုခြင်းသည် ''မြတ်သော အကြောင်းဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်း''ဖြစ်ပါသည်။
(ဂ) နည်းလမ်းပေးရာ၌ ''လက်သည်းခွံ၌ အဆိပ်ထည့်၍ သေလိုက်ပါလား''စသည်ဖြင့် နည်းလမ်းပေးခြင်းသည် ''ယုတ်ညံ့သောအကြောင်းဖြင့် နည်းလမ်းပေးခြင်း'' ဖြစ်ပါသည်။
(ဃ) ''လက်သီးဆုပ်, တတောင်စသည်တို့ဖြင့် ထိုးနှက်ပုတ်ခတ်၍ သေလိုက်ပါလား'' စသည်ဖြင့် နည်းလမ်းပေးခြင်းသည် ''မြတ်သောအကြောင်းဖြင့် နည်းလမ်းပေးခြင်း'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (က) ယုတ်သောအကြောင်း = မကြမ်းတမ်းသောအကြောင်းဖြင့် ပြောဆိုချီးမွမ်းပုံ (ခ) မြတ်သောအကြောင်း = ကြမ်းတမ်းသောအကြောင်းဖြင့် ပြောဆိုချီးမွမ်းပုံတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ''ကိ ဘုယ္ယိမိနာ ပါပကေန ဒုဇ္ဇီဝိတေန = သင့်မှာ ယုတ်ညံ့ဆိုးဝါးသော ဤဆင်းရဲစွာ အသက်ရှင်နေရခြင်းဖြင့် ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ''ဟု ပြောဆိုချီးမွမ်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
(ခ) ''မတံ တေ ဇီဝိတာ သေယ္ယော = သင့်မှာ အသက်ရှင်နေရခြင်းထက် သေရခြင်းက ပိုရ၍ မြတ်ပါသေးတယ်''ဟု ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ယခုကာလ နာမည်ကြီးခြင်း, ဥစ္စာရခြင်းစသော အကျိုးကိုပြ၍ သေခြင်း၌ ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းပြောဆိုလျှင် မရဏာသံဝဏ္ဏနာ ဖြစ်/ မဖြစ် စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အနေကပရိယာယေန-ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ယင်းသို့ ချီးမွမ်းပြောဆိုလျှင်လည်း မရဏာသံဝဏ္ဏနာ ဖြစ်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''မရဏာဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျ''ဝါကျတို့ကို ရှေ့၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် တစ်ဖန်ထပ်၍ ဆိုရပြန်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ရှေ့၌ဆိုခဲ့သည့် မရဏာဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ-စသော စကားရပ်ကို နိဂုံးအုပ် လိုသောကြောင့် တစ်ဖန်ထပ်၍ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အမှာ။ ။ ''တတိယပါရာဇိကလာ နိဂမနဝါကျကို ပါဠိရေးပြပါ''ဟု မေးလျှင် ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ တတိယပါရာဇိကလာ သေအောင်လုပ်နည်း ၄-နည်း (လူသတ်နည်း ၄-နည်း) (အချုပ်မှတ်ဖွယ် ၄-မျိုး)ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သဠေစ္စ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ = သတ္တဝါဟု သိသောသညာနှင့်တကွ သေစေလိုသောစေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍ လူသားစင်စစ်ကို ကိုယ်တိုင် ဖြစ်စေ, ခိုင်း၍ဖြစ်စေ သတ်ခြင်း။

၂။ သတ္ထဟာရကံ ဝါသ ပရိယေသေယျ = သေချင်နေသူ အလွယ်တကူရအောင် လက်နက်ရှာမှီး၍ အနီးအနား၌ ချထားခြင်း။

၃။ မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ = သေရခြင်း၌ ကျေးဇူးရှိပုံကို ချီးမွမ်းခြင်း။

၄။ မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျ = သေဖို့ရာ နည်းပေးလမ်းပြ ပြုလုပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တတိယပါရာဇိက၏ နိဒါန်း, ပုဂ္ဂိုလ်, ဝတ္ထုတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နိဒါန်း - ဝေသာလီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းအများ။
ဝတ္ထု - အချင်းချင်း ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ခွင်းခြင်း (သတ်ခြင်း)။

(ဆောင်) - ဝေသာလီရှု၊ သမ္ဘဟု၊ ဝတ္ထု သတ်မှုပါ။
- နိ-ဝေ, ပုဂ်-များ၊ ဝတ္ထုကား၊ မှတ်သား သတ်မှုပါ။

မေး။ တတိယပါရာဇိက၏ အနုပညတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ-ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တတိယပါရာဇိက-၌ ထိုထိအမှုအလိုက် သင့်ထိုက်သော အာပတ္တိဘေဒကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်၊ ပါစိတ်၊ ထုလ္လစ္စည်း၊ ပါရာဇိကတို့ ဖြစ်ပါသည်။
(ဆောင်) - ဒုက်, ပါ, ထုလ်, ပါ၊ ဤလေးဖြာ၊ တ-မှာ ဘေဒ အာပတ္တိ။

မေး။ မည်သည့်သတ္တဝါမဆို ကျသေစေလိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် တွင်းတူးစသည်ကို ပြုရာ၌ အမှုအလိုက် သင့်ရောက်ထိုက်သော အာပတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တွင်းတူးခြင်းစသော ပယောဂတို့ကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ မည်သူမည်ဝါဟု မရည်မှန်းဘဲ တူးအပ်သောတွင်း၌ သတ္တဝါ တစ်ဦးတစ်ယောက် ကျခြင်းကြောင့်လည်း ဒုက္ကဋ်ပင်၊ ဘီလူး, ပြိတ္တာ, တိရစ္ဆာန်ဖြစ်လျက် လူယောင်ဆောင်ထားသော နဂါး, ဂဠုန်စသည်တို့၏ လူ့ကိုယ်နှင့် တိရစ္ဆာန်တို့ ဒုက္ခဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ လူဇာတ်ရှိသူ ဒုက္ခရောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း, ဘီလူးစသည်တို့ သေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ထုလ္လစ္စည်း တိရစ္ဆာန် သေခြင်းကြောင့် ပါစိတ်၊ လူဇာတ်ရှိသူ သေခြင်းကြောင့် ပါရာဇိကအာပတ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) အသဠေစ္စ မာရေန္တ = သတ္တဝါဟုသိသော သညာနှင့်တကွ မစေ့ဆော်ဘဲ (သေစေလိုသော စေတနာမပါဘဲ) လုံ့လပြုမိ, သတ်မိသောရဟန်း။

http://www.dhammadownload.com

(၂) အဇာနန္တ မာရေန္တ = ''ဤအရာဝတ္ထုဖြင့် ဤသူ သေလိမ့်မည်''ဟု မသိဘဲ သတ်မိသောရဟန်း။

(၃) နာ မရဏာဓိပ္ပါယ မာရေန္တ = သူတစ်ပါးသေခြင်းကို အလိုမရှိဘဲ သတ်မိသော ရဟန်း။

(၄) ဥမ္မတ္တကာဒိ = ရူးသောရဟန်းစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) စေတနာမရှိ၊ မသိတစ်ခင်း၊ သေခြင်းမလို၊ အရူးဆိုးငြား၊
ရဟန်းများစ၊ သတ်မိက၊ မကျ ပါရာဇိ။

မေး။ တတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၅-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ လူဇာတ်ရှိသော သတ္တဝါဖြစ်ခြင်း။ ၂။ သတ္တဝါဟု အမှတ်ရှိခြင်း။
၃။ သတ်လိုသော စိတ်ရှိခြင်း။ ၄။ လုံ့လပြုခြင်း။
၅။ ထိုလုံ့လကြောင့် သေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) လူဇာတ်လည်းရှိ၊ သတ္တဝါဟုသိ၍၊ သတ်မည်လိုလား၊ စိတ်စက်
ထားဖြင့်၊ အားပါးစိုက်လျင်း၊ သေခဲ့ခြင်းဟု၊ ကြောင်းရင်း ငါးလီ၊
အင်္ဂါညီ၊ ကျုပ်ပြီ ပါရာဇိက်။

မေး။ ညမှောင်ထဲ၌ လူမှန်းမသိဘဲ တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင် (သတ္တဝါတစ်ကောင်)ဟူသော အမှတ်သညာဖြင့် လူကို သတ်လိုက်မိရာ ထိုရဟန်း ပါရာဇိက ကျ/ မကျ အကြောင်းပြ ဝိနိစ္ဆယ ချခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဤ တတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်အင်္ဂါ၌ ''လူဇာတ်ရှိသော သတ္တဝါဖြစ်ခြင်း, သတ္တဝါ ဟု အမှတ်ရှိခြင်း''ဟုသာ ဆို၍ ''လူဟု အမှတ်ရှိခြင်း''ဟု မဆိုသောကြောင့် ထိုရဟန်း ပါရာဇိက ကျသည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ မည်သည့်ပါဌ်ဖြင့် မည်သည့်အင်္ဂါကို ပြသည် ဟု ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မနုဿဝိဂ္ဂဟ-ပါဌ်ဖြင့် ''လူဇာတ်ရှိသောသတ္တဝါဖြစ်ခြင်း''ဟူသော အင်္ဂါကို ပြပါသည်။
သဉ္စိစ္စ-ပုဒ်၌ သဟအနက်ရှိသော သံသဒ္ဒါဖြင့် ''သတ္တဝါဟု အမှတ်ရှိခြင်း''အင်္ဂါကို ပြပါသည်။
စိစ္စ-ဟူသည် ပါဌ်ဖြင့် ''သတ်လိုစိတ်ရှိခြင်း''ဟူသောအင်္ဂါကို ပြပါသည်။
ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ-ပါဌ်ဖြင့် ''လုံ့လပြုခြင်း, ထိုလုံ့လကြောင့် သေခြင်း'' ဟူသောအင်္ဂါ ၂-ပါးကို ပြပါသည်။

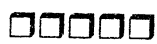

၄။ ဥတ္တရိမနုဿမ္မ (စတုတ္ထပါရာဇိက) သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသိက္ခာပုဒ်ကို လိုရင်းအချုပ် အနှစ်ထုတ်၍ မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ မိမိ၌ ''ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ''ခေါ် ဈာန်, မဂ်, ဖိုလ်တရား ထင်ရှားရှိမှန်း မသိဘဲ ဥတ္တရိ

http://www.dhammadownload.com

မနုဿဓမ္မကို မိမိ၌ ထင်ရှားရှိသကဲ့သို့ ကပ်ဆောင်၍ ပါကြားပြောဆိုသော ရဟန်း သည်လည်း ပါရာဇိကကျ၍ ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းခွင့်မရတော့ပါ။ "အဓိမာန"ခေါ် ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ရေပြီဟု ထင်မှတ်မှု (အထင်ကြီးမှု)ကြောင့် ပြောဆိုလျှင် ကား ပါရာဇိက မကျပါ။

မေး။ "အနုဘိဇာန်" အရ "မသိခြင်း"ဟူသည် အဘယ်နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မိမိသန္တာန်၌ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ မဖြစ်ဖူးသောကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မရှိကြောင်း မသိခြင်းကို "အနုဘိဇာန်" ဟုဆိုပါသည်။

မေး။ အနုဘိဇာန် -နှင့် စပ်၍ မှတ်ထိုက်သော "မသိခြင်း" ၂-မျိုး ကိုဖော်ပြ၍ ဤ၌ အလိုရှိအပ်သော မသိခြင်းကိုလည်း ညွှန်ပြပါ။

ဖြေ။ မသိခြင်း ၂-မျိုးကား -

၁။ ရှိလျက် မသိခြင်း။

၂။ ရှိကို မရှိသောကြောင့် မသိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုတွင် ဤ၌ "ရှိကို မရှိသောကြောင့် မသိခြင်း"ကို ယူရပါမည်။

မေး။ "ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ"ဟူသည် အဘယ်နည်း ကခ်ါအဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ "မြတ်သောလူသား" ဖြစ်ကုန်သော စျာန်ရပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များ၏ စျာန်, မဂ်, ဖိုလ်တရားကို "ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ" ဟုဆိုပါသည်။

မေး။ "မြတ်သောလူသား"ဟူရာ၌ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် မြတ်သည်ကို ဆိုလိုပါသနည်း။

ဖြေ။ စျာန်, မဂ်, ဖိုလ်မရသော ရိုးရိုးပုထုဇဉ် လူသားတို့ထက် မြတ်သည်ကို ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ "ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ"၌ ဥတ္တရိမနုဿ-အရ, ဓမ္မ-အရတို့ကို ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ "ဥတ္တရိမနုဿ"အရ မြတ်သော လူသားဖြစ်ကုန်သော စျာန်ရပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရပါသည်။

"ဓမ္မ"အရ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ ထင်ရှားရှိသော စျာန်တရား, မဂ်တရား, ဖိုလ် တရားများကို ရပါသည်။

(ဆောင်) ဥတ္တရိမနုဿ၊ ပုဒ်အရ၊ စျာန်ရ အရိယာ။
ဓမ္မ-အရ၊ ကောက်ယူကြ၊ စျာန, မဂ်, ဖလာ။

ဝစနတ္ထ- ဥတ္တရိ စ တေ မနုဿာ စေတိ ဥတ္တရိမနုဿာ။
(ဥတ္တရိတရာ မနုဿာ ဥတ္တရိမနုဿာ)၊
ဥတ္တရိမနုဿာနံ ဓမ္မော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော။

မေး။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ-ပုဒ်ကို "ဥတ္တရိ + မနုဿဓမ္မ"ဟု ပုဒ်ခွဲလိုက်လျှင် "ဥတ္တရိ"အရ "မနုဿဓမ္မ"အရ အဘယ်တရားများကို ကောက်ယူရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ "မနုဿဓမ္မ"အရ လူတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ၁၀-ပါးကို ကောက်ယူ ၍ "ဥတ္တရိ"အရ ထိုတရား ၁၀-ပါးထက် လွန်မြတ်သော စျာန်, မဂ်, ဖိုလ်တရား ကိုကောက်ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) မနုဿဝမ္မ၊ ပုဒ်အရ၊ ကုသလကမ္မပထာ။
ဥတ္တရိ-အရ၊ ကောက်ယူကြ၊ စျာန, မဂ်, ဖလာ။
ဝစနတ္ထ- မနုဿာနံ သန္တကော မမ္မော မနုဿဝမ္မော၊
မနုဿဝမ္မာနံ ဥတ္တရိ ဥတ္တရိမနုဿဝမ္မော။

မေး။ အတ္တူပနာယိကံ-ပုဒ်ခွဲ၍ ထိုခွဲထားသည့် ပုဒ်တို့အားလျော်စွာ ဆိုလိုရင်း အနက်အဓိပ္ပါယ် အကျဉ်းကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အတ္တ + ဥပနာယိက-ဟု ပုဒ်ခွဲရပါမည်။
ဆိုလိုရင်းအနက်အဓိပ္ပါယ်အကျဉ်းမှာ -
"အတ္တ-မိမိ၌ + ဥပနာယိက-ကပ်ဆောင်"
အတ္တ-မိမိကိုယ်ကို + ဥပနာယိက-ကပ်ဆောင်"ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အတ္တူပနာယိကံ-အရ ကပ်ဆောင်ပုံ ၂-မျိုးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (၁) "ငါ၌ ဥတ္တရိမနုဿဝမ္မရှိ၏"ဟု ပြောဆိုသောရဟန်းသည် "မိမိ၌ ဥတ္တရိမနုဿဝမ္မ ကို ကပ်ဆောင်သည်" မည်ပါသည်။
(၂) "ငါသည် ဥတ္တရိမနုဿဝမ္မ၌ ကောင်းစွာထင်၏"ဟု ပြောဆိုသော ရဟန်းသည် "မိမိကိုယ်ကို ဥတ္တရိမနုဿဝမ္မ၌ ကပ်ဆောင်သည်" မည်ပါသည်။

ဝိဂ္ဂဟ- ၁။ ဥပနေတီတိ ဥပနာယိကော။ (ဥပနေတီတိ ဥပနယော၊ ဥပနယော ဇော ဥပနာယိကော-ဟုလည်း ပြုကြ၏)။
အတ္တနိ ဥပနာယိကော အတ္တူပနာယိကော။
၂။ အတ္တာနံ ဥပနာယိကော အတ္တူပနာယိကော။

(ဆောင်) - ငါ၌ ရှိ၏။ ပြောဆိုဘိ၊ "မိမိ၌ + ကပ်ဆောင်"။
- "ငါသည် ထင်၏" ပြောဆိုဘိ၊ "မိမိကို + ကပ်ဆောင်"။

မေး။ "ဥတ္တရိမနုဿဝမ္မကို မိမိ၌ ကပ်ဆောင်"ဟူရာ၌ လက်ဖြင့် ယူဆောင်ခြင်းမျိုးကို ဆိုလို ပါသလား ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ လက်ဖြင့်ဆောင်ယူခြင်းမျိုးကို မဆိုလိုပါ။ နှုတ်အပြောအားဖြင့် ယူဆောင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-ငွေမရှိသူက ငွေရှိကြောင်း ပါကြွားပြောဆိုရာ၌ ထိုငွေများကို သူ့သန္တာန်၌ နှုတ်အပြောအားဖြင့် ယူဆောင်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။ (ဘာသာဋီကာ)

မေး။ "ယော ပန ဘိက္ခု အနဘိဇာနံ ဥတ္တရိမနုဿဝမ္မံ အတ္တူပနာယိကံ"ဟူသော ပါဠိ၌ အတ္တူပနာယိကံ-ပုဒ်ကို အနက် ၂-မျိုး ပေးနိုင် / မပေးနိုင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဥတ္တရိမနုဿဝမ္မံ-ဟူသော ကံပုဒ်ကို ထောက်၍ "အတ္တူပနာယိကံ၊ မိမိ၌ ကပ်ဆောင် သည် ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍"ဟု အနက်တစ်နည်းသာ ပေးနိုင်ပါသည်။
"မိမိကိုယ်ကို (ဥတ္တရိမနုဿဝမ္မ၌) ကပ်ဆောင်သည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍"
ဟူသော အနက်ကို မပေးနိုင်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ အတ္တူပနာယိကံ-ပုဒ်သည် သမုဒါစရေယျ-ဟူသော ကြိယာကိုအထူး ပြုသော ကြိယာဝိသေသနပုဒ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကြိယာဝိသေသနအပြစ် ထင်ရှား

http://www.dhammadownload.com

အောင် ''ကတ္တာ''ထည့်ဖွင့်ရခြင်း, အနက်ထည့်ပေးရခြင်းဖြစ်သည်။

"ကတ္တာ"ထည့်ဖွင့်ရာ၌ ၂-နည်းကြံရပုံ

''ကတ္တာ'' ထည့်ဖွင့်ရာ၌ ''ကတ္တာ-ဟူသော ပါဠိသေသ၌ စပ်ရမည့်၏အဖြစ်ကို သိစေသည်''ဟုလည်းကောင်း၊ ... ပုဒ်၏ ကြိယာဝိသေသန၏အဖြစ်ကို သိစေသည်'' ဟုလည်းကောင်း ၂-နည်းကြံပါ။

ကြိယာဝိသေသနကြိုက် ကရ-ဓာတ် အတွင်းဝင်နေသည်ဟု မှတ်သား၍ ''အတ္တ-ပနာယိကံ၊ မိမိ၌ ကပ်ဆောင်သည်ကိုပြု၍''ဟု အနက်ပေးပါ။ နေရာတိုင်း၌ ဤနည်းပင်။

မေး။ မိမိကိုယ်ကိုပင် သူတစ်ပါးကိုကဲ့သို့ ညွှန်းလျက် ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောဆိုလျှင် ပါရာဇိက ကျ / မကျ။ သာဓကဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ အတ္တပနာယိကံ-ဟုဆိုသောကြောင့် ပါရာဇိကမကျပါ။ သို့သော် ထုလ္လစ္စည်း,ဒုက္ကဋ် အာပတ်တို့မှကား မလွတ်ပါ။

မေး။ အလမရိယဉာဏဒဿနံ-၌ အလं + အရိယ + ဉာဏ + ဒဿန-ပုဒ်အသီးသီးတို့၏ အနက်အသီးသီးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အလं-သဒ္ဒါသည် ''ပရိယတ္တိ (စွမ်းနိုင်ခြင်း)''ဟူသောအနက်ကို ဟောတ်။
အရိယ-သဒ္ဒါသည် ''ပရိသုဒ္ဓ(ဝိသုဒ္ဓ) စင်ကြယ်ခြင်း'' အနက်ကို ဟောပါသည်။
ဉာဏ-သဒ္ဒါသည် ''သိတတ်''ဟူသော အနက်ကို ဟော၍၊
ဒဿန-သဒ္ဒါကား ''မြင်တတ်''ဟူသော အနက်ကို ဟောပါသည်။

မေး။ ''အလं''အရ ''စွမ်းနိုင်''ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ စွမ်းနိုင်သောတရားကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''အလं''အရ ''စွမ်းနိုင်''ဟူသည် ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စွမ်းနိုင်သော တရားကား - မဟာဂျုတ်, လောကုတ္တရာ ပညာ (စျာန်, မဂ်, ဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သော ဉာဏ်) ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အလမရိယဉာဏဒဿနံ-၌ ဉာဏဒဿန-အရ နှင့် ဉာဏဒဿန မည်ခြင်းအကြောင်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဉာဏဒဿန-အရ မဟဂ္ဂုတ်, လောကုတ္တရာ ပညာကို ရပါသည်။
ထိုမဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာ ပညာသည် ကသိုဏ်းစသော အာရုံ, နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အာရုံကို သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့် ''ဉာဏ'' မည်၏။
ထိုအာရုံကိုပင် မျက်စိဖြင့် မြင်အပ်သကဲ့သို့ မျက်မှောက်ပြုခြင်းအားဖြင့် မြင်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့် ''ဒဿန'' မည်၏။
သိတတ်, မြင်တတ် ဤနှစ်ရပ်သော သတ္တိကြောင့် ''ဉာဏဒဿန'' မည်၏။

ဝစနတ္ထ- ဇာနာတီတိ ဉာဏံ၊ ပဿတီတိ ဒဿနံ၊
ဉာဏဉ္စ တံ ဒဿနဉ္စာတိ ဉာဏဒဿနံ။

မေး။ (က) အရိယဒဿန (ခ) အလမရိယဉာဏဒဿန-တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးသား ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) စင်ကြယ်သော မြတ်သော မဟဂ္ဂုတ်, လောကုတ္တရာ ဉာဏ်အမြင်ကို ''အရိယ ဉာဏဒဿန''ဟု ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ခ) ကိုလေသာကို ဖျက်ဆီးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော စင်ကြယ်သောမြတ်သော ဉာဏ်အမြင်ရှိသောကြောင့် စျာန်, မဂ်, ဖိုလ်ဟူသော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ''အလမရိယဉာဏဒဿန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ (အရကောက်မေးလျှင်လည်း ဖြေတတ်ပါစေ။)

မေး။ ''အလမရိယဉာဏဒဿန'' တစ်ပုဒ်လုံးအရ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ရအောင် ယင်းပုဒ်ကို အဘယ်သမာသ် တွဲစပ်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ''အလံ အရိယဉာဏဒဿနံ ဇတ္တေ, အဿာတိ ဝါ အလမရိယဉာဏဒဿနံ''ဟု သတ္တမီဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်၊ တစ်နည်း-ဆဋ္ဌီဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် ဝစနတ္ထပြုရပါသည်။

မေး။ သမုဒါစရေယျ-၌ သမုဒါစရဏ (ပြောပြခြင်း)၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို မိမိ၌ ကပ်ဆောင်သည်ဂုံပြု၍ ကိုယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း, နှုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း, ကိုယ်နှုတ်နှစ်ပါးစုံဖြင့်သော်လည်းကောင်း နားလည်သော လူဇာတ်ရှိသောသူအား ပြောခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (က) နားမလည်သော ကလေးသူငယ်စသည်ကို ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကိုပြောဆိုသော ရဟန်း၊ (ခ) နတ်ပြဟ္မာတို့အား ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောဆိုသော ရဟန်းတို့ ပါရာဇိက ကျ / မကျ အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ သမုဒါစရေယျ-အရ နားလည်သော လူဇာတ်ရှိသူအား ပြောကြားခြင်းကိုသာ ယူရသောကြောင့် (က) (ခ) ရဟန်းနှစ်မျိုးလုံး ပါရာဇိက မကျပါ။

မေး။ သမုဒါစရေယျ-အရ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို လိမ်ညာ၍ ပြောရာ၌ မည်သူတို့အား ပြောလျှင် ပါရာဇိက ကျ၍၊ မည်သူတို့အား ပြောလျှင် ပါရာဇိက မကျပါသနည်း ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ နားလည်လောက်သူ လူသားစင်စစ်တို့အား ပြောမှ ပါရာဇိက ကျပါသည်။ နားမလည်သော ကလေးသူငယ်များနှင့် နတ် ပြဟ္မာတို့အား ပြောလျှင် ပါရာဇိက မကျပါ။

မေး။ ''ဣတိ ဇာနာမိ ဣတိ ပဿာမိ' သည် အဘယ်စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပြောဆိုပုံအခြင်းအရာ (ပြောဆိုပုံ ပြောဆိုနည်း)ကို ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော ''သမုဒါစရဏာကာရနိဒဿန'' စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဣတိ ဇာနာမိ ဣတိ ပဿာမိ-သည် ပြောဆိုပုံအခြင်းအရာ (ပြောပုံပြောနည်း)ကို ပြသောစကားဟု ဆိုရာ တကယ်ပြောသောအခါ မည်သို့ပြောမည်နည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တကယ်ပြောသောအခါ ''ငါ ပထမဈာန်ကို သိ၏''၊ ''ငါ ပထမဈာန်ကို မြင်၏''၊ ''ငါအရဟတ္တဖိုလ်ကို သိ၏''၊ ''ငါအရဟတ္တဖိုလ်ကို မြင်၏'' စသည်ဖြင့် ပြောရပါမည်။

မေး။ တတော အပရေန သမယေန-အစရှိသော စကားရပ်သည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မိမိမှာ သင့်ရောက်နေသော အာပတ်ကို ထုတ်ဖော်ဝန်ခံရာအခါကို ပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။ (အာပတ်သို့ရောက်ရာကာလကို ပြသော စကားရပ် မဟုတ်ပါ။)

မေး။ တတော အပရေန သမယေန-၌ တတော-အရ, အပရေန သမယေန-အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တတော-အရ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောဆိုရာအခါကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

အပရေန သမယေန–အရ ပြောဆိုပြီးရာအခါမှ အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအခါကို ယူရပါမည်။

မေး။ ''ငါ ပထမစျာန်ကို ရပြီ''စသည်ဖြင့် ဝါကြွားလို၍ ပြောဆိုရာ၌ ပါရာဇိကကျရာအခါကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပြောဆိုအပ်ပြီးရာအခါ (ပြောဆိုပြီးစအခါ) ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမနုဂ္ဂါဟီယမာန, အသမနုဂ္ဂါဟီယမာန–တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ **သမနုဂ္ဂါဟီယမာန**–ဟူသည် စောဒနာခံရသူ (အစစ်အဆေး အမေးအမြန်း ခံရသူ)ဖြစ်၍၊ **အသမနုဂ္ဂါဟီယမာန**–ဟူသည်ကား မစောဒနာအပ်သူ (အစစ်အဆေး အမေးအမြန်း မခံရသူ) ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ အသမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ–ဟု ဟောတော်မူရခြင်း အကြောင်းကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိကအာပတ်သို့ ရောက်နေသောပုဂ္ဂိုလ်သည် သူတစ်ပါး (ဝိနည်းဓိရ)က အစစ်အဆေး အမေးအမြန်း ခံရသည်ဖြစ်စေ, မခံရသည်ဖြစ်စေ ဝန်ခံရသောကြောင့် ''သမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ အသမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ''ဟု ဟောတော်မူရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ–နှင့် စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သော မေးမြန်းနည်း ၆–နည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ကိ သ္မိ တေ အဓိဂတံ = သင် ဘာကို ရအပ်ပါသလဲ (စျာန်ကိုလား, မဂ်ကိုလား, ဖိုလ်ကိုလား)။

(၂) ကိန္တိ တေ အဓိဂတံ = ဘယ်နည်းဖြင့် သင် ရအပ်ပါသလဲ။

(၃) ကဒါ တေ အဓိဂတံ = ဘယ်အချိန်မှာ သင် ရအပ်ပါသလဲ။

(၄) ကတ္ထ တေ အဓိဂတံ = ဘယ်နေရာမှာ သင် ရအပ်ပါသလဲ။

(၅) ကတမေ တေ ကိလေသေ ပဟီနာ = အဘယ်ကိလေသာတွေကို သင် ပယ်အပ်ကုန်ပြီလဲ။

(၆) ကတမေသံ တွံ လာဘီ = ဘယ်တရားတွေကို သင် ရပါသလဲ။

မေး။ အာပန္နော ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခော–၌ အာပန္န, ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို လိမ်ညာ၍ ပြောဆိုအပ်ရာ ခဏ၌ပင် ပါရာဇိကအာပတ်သို့ ရောက်ပြီးသော ရဟန်းကို ''အာပန္န'' ဟုခေါ်ဆိုရပါသည်။

စင်ကြယ်ကြောင်း လူ့အဖြစ်စသည်ကို ရှုငဲ့သော (လူထွက်လိုသော) ရဟန်းကို ''ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခော–၌ ဝိသုဒ္ဓိ–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝိသုဒ္ဓိ–အရ မိမိ၏စင်ကြယ်ကြောင်း လူ့အဖြစ်, ဥပါသကာအဖြစ်, အရံစောင့်အဖြစ်, သာမဏေအဖြစ်တို့ကို ယူရပါမည်။

မေး။ (က) နိဒါန်းလာ ''အာပန္နေန ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခေန''၌ ဝိသုဒ္ဓိနှင့်၊

(ခ) ဤစတုတ္ထပါရာဇိကလာ ''အာပန္နော ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခော' ၌ ဝိသုဒ္ဓိတို့၏ အထူးကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ (က) ဝိသုဒ္ဓိ-အရ ပရိဝါသ်ဆောက်တည်သောအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဒေသနာကြားသော အားဖြင့် ဖြစ်စေ အာပတ်မှစင်ကြယ်ခြင်းကို ယူရပါသည်။

(ခ) ဝိသုဒ္ဓိ-အရ စင်ကြယ်ကြောင်း လူ့အဖြစ် ဥပါသကာအဖြစ်စသည်တို့ကို ယူရပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ (က) ပါရာဇိကကျူးပြီးသော ရဟန်းအဖြစ်၏ စင်ကြယ်ကြောင်းမဟုတ်ပုံ၊

(ခ) လူ့အဖြစ်စသည်သာ စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်ပုံတို့ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိကအာပတ်သို့ရောက်ပြီး (ပါရာဇိကကျူးပြီး)သူသည် ရဟန်းအဖြစ်၌ တည်၍ ဈာန်အစရှိသော တရားတို့ကို ရခြင်းငှါ မထိုက်ပေ။ (ဈာန်စသည်တို့မရနိုင်တော့ပေ) ထို့ကြောင့် ထိုပါရာဇိကကျူးပြီးသူအတွက် ရဟန်းအဖြစ်သည် ''စင်ကြယ်ကြောင်း (ဝိသုဒ္ဓိ)'' မဟုတ်ပါ။

လူဝတ်ကြောင်သော်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ်-ဥပါသကာ, အရံစောင့် သာမဏေ တို့တွင် တစ်ယောက်ယောက်သော်လည်းကောင်း ပြုလုပ်၍ ဒါနအစရှိသည်တို့ဖြင့် နတ်ပြည်လမ်းကိုလည်းကောင်း၊ ဈာန်အစရှိသည်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်လမ်းကိုသော်လည်းကောင်း ပြီးစေနိုင်ပါသေးသည်။ ထို့ကြောင့် လူ့အဖြစ်စသည်သည် ပါရာဇိကကျူးပြီးသူအတွက် ''စင်ကြယ်ကြောင်း(ဝိသုဒ္ဓိ)'' ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) - ပါရာဇိက၊ ကျူတုံက၊ ကုသလမ်းမရှိ။
လူ, သာမဏေ, လုပ်၍နေ၊ စင်လေ အာပတ္တိ။ (သံခ်ပ်)
- လူ, သာမဏေ၊ အဖြစ်တွေ၊ ခေါ်လေ ဝိသုဒ္ဓိ။
နတ်ရွာ, နိဗ္ဗာန်၊ ရောက်ဖို့ရန်၊ ဇောနှ် ကျင့်နိုင်၏။

မေး။ ဇော ၂-မျိုး ကိုဖော်ပြ၍၊ ဤ''ဇော ဝဒေယျ''၌ လိုအပ်သော ဇော-ကိုလည်း ညွှန်ပြပါ။

ဖြေ။ ဇော ၂-မျိုးကား (၁) ဝုတ္တာပေက္ခ = ဆိုအပ်ပြီးသည်ကိုင့်သော ဇော (၂) ဝုစ္စမာနာပေက္ခ = ဆိုအပ်လတ္တံ့ကိုင့်သော ဇော-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဤ၌ ဝုစ္စမာနောပေက္ခ ဇော-ကို ယူရပါမည်။ (ဆိုအပ်လတ္တံ့ဖြစ်သော အဇာနမေဝံ-စသည်ကိုင့်သည်-ဟူလို။)

မေး။ ''အဇာနမေဝံ အာဝုသော ။ပ။ ဝိလပိ''ဆ္ဆိ-ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ်ကို ပြသော စကားရပ်ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို လိမ်ညာပြောဆိုသော ရဟန်း၏ လိမ်ညာပြောဆိုမိကြောင်း ဝန်ခံပြော ဆိုပုံ အခြင်းအရာ (ဝဒနာကာရ)ကို ပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''အဇာနမေဝံ အာဝုသော-စသော ဝဒနာကာရပြု ဝါကျကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ငါ့ရှင်တို့ - ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို မသိပါဘဲ ''ဤသို့ ငါသိ၏''ဟုလည်းကောင်း၊ မမြင်ပါဘဲ ''ဤသို့ ငါမြင်၏''ဟုလည်းကောင်း ပြောဆိုမိပါပြီ။ အချည်းနှီး မှားယွင်းသော စကားကို ပြောဆိုမိပါပြီ။

မေး။ ''အဇာနမေဝံ''၊ ''အဇာနမေဝ''ဟု ပါ၍ ၂-မျိုးရှိတတ်ရာ၊ ထိုပါ၍ ၂-မျိုးအားလျော်စွာ အနက်ပေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အဇာနံ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို မသိဘဲ။ ဇဝံ၊ ဤသို့။ ဇာနामိ၊ ငါသိ၏။ ဇဝံ၊ ဤသို့။ ပဿာမိ၊ ငါမြင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝစံ၊ ပြောဆိုမိပါပြီ။–ဟု ပေးရပါမည်။

အဇာနမေဝ–ဟုပါဌ်ရှိလျှင်ကား –အဇာနမေဝ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို မသိဘဲသာလျှင်။ ဇာနာမိ၊ ငါသိ၏။ အပဿသမေဝ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို မမြင်ဘဲသာလျှင်။ ပဿာမိ၊ ငါမြင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝစံ၊ ပြောဆိုမိပါပြီ။–ဟု ပေးရပါသည်။

မေး။ တုစ္ဆံ နှင့် မုသာတို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ သဒ္ဒါအနက်မှ ကင်းသောကြောင့် အချည်းနှီးဖြစ်သောစကားသည် တုစ္ဆံ။ လိမ်လည်လိုခြင်း ချွတ်ယွင်းသောစကားသည် မုသာ။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

(ဆောင်) အနက်မမှီ၊ အချီးနှီးသာ၊ စကားဟာ၊ ခေါ်ပါ ''တုစ္ဆံ'' တဲ့။
လိမ်လည်လိုခြင်း၊ ချွတ်ယွင်းတုံ့ငြား၊ ဆိုစကား၊ မှတ်သား ''မုသာ'' ကွဲ့။

စေတနာသည် မုသာ မဖြစ်နိုင်။ ။ လိမ်ညာလိုသော စိတ်စေတနာသည် ''မုသာ''မည်၏–ဟု ရေးကြသည်။ ဤနေရာ၌ ''ဝိလပိ၊ ပြောဆိုမိပါပြီ''ဟူသော ကြိယာပုဒ်ကိုထောက်လျှင် ''မုသာ၊ လိမ်ညာလိုသော စေတနာကို။ ဝိလပိ၊ ပြောဆိုမိပါပြီ''ဟု အနက်အဓိပ္ပာယ် မဖြစ်သင့်သောကြောင့် ထိုစေတနာသည် မုသာ မဖြစ်နိုင်၊ ချွတ်ယွင်းသောစကားသည်သာ မုသာ–ဖြစ်ပါသည်။

သာဓက – မုသာတိ ကမ္မတ္ထေ နိပါတော၊ အဘူတဝစနန္တိ အတ္ထော။ (မဟာဋီကာ)

မေး။ တုစ္ဆံ နှင့် မုသာတို့၏ အထူးကို ပုံစံတစ်ခုထုတ်ကာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ပဌမဈာနံ သမာပဇ္ဇိ = ငါ ပဌမဈာန် ဝင်စားပြီ''ဟု ပြောဆိုရာ၌ ''ပဌမဈာန်''ဟူသော အနက်မှန်၏ ပြောသူ့သန္တာန်၌ မရှိခြင်းကို ''တုစ္ဆံ''ဟု ဆိုပါသည်။

ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန် မမှန်ကန်သော ''ပဌမဈာနံ သမာပဇ္ဇိ = ငါ ပဌမဈာန် ဝင်စားပြီ''ဟူသော စကားဝါကျတစ်ခုလုံးသည် ''မုသာ''မည်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ အဓိမာန–ဟူသည် အဘယ်နည်း ပြည့်စုံစွာ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ–ဟူသော လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးသို့တင်၍ သခါရတရားတို့ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်နေသော အာရဒ္ဓဝိပဿကယောဂီ ရဟန်း၏ သန္တာန်၌ မရောက်အပ်, မရအပ်သေးသော စျာန်, မဂ်, ဖိုလ်တရား၌ ရောက်အပ်, ရအပ်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းကို ''အဓိမာန''ဟု ဆိုပါသည်။

(တစ်နည်း) မိမိမှာရှိသော ကာမာဝစရ သီလ, သမာဓိ, ပညာထက် သာလွန်မြင့်မြတ်သော မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာ သီလ, သမာဓိ, ပညာ–တွေရှိနေပြီဟု လွန်ကဲသော မှတ်ထင်ခြင်းကို ''အဓိမာန''ဟု ဆိုပါသည်။ (ကခ်ီအဋ္ဌကထာနှင့် ဋီကာသစ်၊ ၂၂၀။)

မေး။ (က) အဓိမာနဖြစ်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ် (ခ) အဓိမာန မဖြစ်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ

ဖြေ။ (က) အဓိမာနဖြစ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ– အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ–ဟူသော လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးသို့တင်၍ သခါရတရားတို့ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်နေသော ''အာရဒ္ဓဝိပဿကယောဂီ ရဟန်း'' ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အဓိမာန မဖြစ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ – စျာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်၊ သောတာပန်စသော အရိယာသာဝကများ၊ ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်၊ သီလဝန္တဖြစ်သော်လည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်

http://www.dhammadownload.com

အားမထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ပါသည်။ (ဂ၊ ၆၊ ၂။ ၈၀။)

(ဆောင်) - မရ စျာန်မဂ်၊ ရပြီတွက်၊ ထင်ချက် အဓိမာန်။
- လွန်ကဲထင်မှု၊ ကစ်နည်းရှု၊ သောတ္ထု မှတ်ကြရန်။
- အာရဒ္ဓဝိပဿက၊ ပုဂ္ဂလ၊ ဖြစ်ရ အဓိမာန်။

ရှင်းချက်။ ။ ပထမနည်းခ် အဓိ-သဒ္ဒါ 'အဓိဂတ'အနက်ဟောဖြစ်၏။ ''အဓိဂတောတိ မာနော အဓိမာနော'' ဟုဝစနတ္ထပြုပါ။

ဒုတိယနည်းခ် အဓိ-သဒ္ဒါ 'အဓိက'အနက်ဟောဖြစ်၏။ ''အဓိကော မာနော အဓိ-မာနော''ဟု ဝစနတ္ထပြုပါ။

မေး။ အညတြ အဓိမာနာ-ကို အနက် ၂-နည်း ပေးပြပါ။

ဖြေ။ အဓိမာနာ၊ ရအပ်ပြီဟု ထင်မှတ်ခြင်းကို။ ၀၊ လွန်ကဲသော ထင်မှတ်ခြင်းကို။ အညတြ ဌပေတွာ၊ ကြဉ်ထား၍။

မေး။ ဆရာတော် ဦးပုဓိနိဿယ ၌ အဓိမာနာ-ပုဒ်ကို ''ရန်းခြင်းကို''ဟု အနက်ပေးရာ ယင်း အနက်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''နှိုး'' ဟူသောစကားလုံးသည် ကိစ္စတစ်စုံတစ်ရာ ဖြစ်ဖွယ်ရှိကြောင်း, ဖြစ်ဟန် လက္ခဏာ ရှိကြောင်း, မျှော်လင့်ကြောင်း, မှတ်ထင်ကြောင်းကို ဖော်ညွှန်းသောစကားလုံးဖြစ်၏။

ဥပမာ-''တစ်နေ့ဝင် မြင်နိုးနိုး၊ တစ်မိုးသောက် ရောက်နိုးနိုး''ဟူသောစကားခ် ''မြင်လိမ့်မည်'' ''ရောက်လိမ့်မည်''ဟုမျှော်လင့်ခြင်း ထင်မှတ်ခြင်းကို ''မြင်နိုးနိုး'' ''ရောက်နိုးနိုး'' ဟုဆိုသကဲ့သို့တည်း။

ထို့အတူ မိမိသန္တာန်မှာ စျာန်, မဂ်, ဖိုလ် တရားများ မရောက်သေး မရသေးဘဲ ရောက်ပြီ, ရပြီ-ဟု ထင်မှတ်ခြင်းကို ''ရန်းခြင်း''ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သတိပြုဖွယ်- ''နှိုး''ဟူသောစကားလုံးသည် အတိတ်ကာလတက် အနာဂတ်ကာလကို ဖော်ညွှန်းမှုက အားသာကြောင်း သတိပြုပါ။

* နိဒါန်း - ဝေသာလီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဝဂ္ဂုမုဒါမြစ်ကမ်းခ် နေသော ရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ထိုရဟန်းတို့၏ ဥတ္တရိမနုဿမွေကို လိမ်ညာပြောဆိုခြင်း။

(ဆောင်) ဝေသာလီရှု၊ ဝဂ္ဂုမု၊ ဝတ္ထု ညာပြောတာ။
နိ-ဝေ, ပုဂ်-ဝဂ်၊ ဝတ္ထုတွက်၊ စျာန်, မဂ် ညာပြောတာ။

မေး။ စတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ခ် အနုပညတ်ကို ဖော်ပြ၍ အနုပညတ် ၃-မျိုးတို့တွင် မည်သည့် အနုပညတ်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အညတြ အဓိမာနာ - ဖြစ်ပါသည်။
အနုပညတ် (၃) မျိုးတွင် အာပတ်မသင့်အောင် ပြုတတ်သောကြောင့် အနာပတ္တိကရ အနုပညတ်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ 'ငါ ရဟန္တာဖြစ်ပြီ'ဟု ပြောဆိုရာခ် (က) ပါရာဇိကကျသောရဟန်း (ခ) ပါရာဇိက မကျသောရဟန်းတို့ကို အထောက်သာဓကပြလျက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (က) ဝါကြွားပလွှားလိုခ် လိမ်ညာပြောသောရဟန်း ဖြစ်ပါသည်။ သာမက - ယော

http://www.dhammadownload.com

ပန ဘိက္ခု အနတိရောနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ အတ္တူပနာယိကံ အလမရိယဉာဏဒဿနံ သမုဒါဟရေယ္ယ။ ... ပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော။

(ခ) ရဟိုဟု ထင်မှတ်၍ ပြောဆိုသောရဟန်း ဖြစ်ပါသည်။ သာဓက – အညတြ အဓိမာနာ။

မေး။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောရန် စေခိုင်းသော ရဟန်း ပါရာဇိက ကျ / မကျ အကြောင်းပြ လျက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် အနာဏတ္တိကဖြစ်သောကြောင့် ပါရာဇိက မကျပါ။

မေး။ "ငါ နိရောသေမာပတ် ဝင်စားတယ်"ဟုပြောသော ရဟန်း ပါရာဇိက ကျ/ မကျ အကြောင်းပြကာ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ နိရောဓသမာပတ်သည် ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မအရတွင် မပါဝင်သောကြောင့် ထိုရဟန်း ပါရာဇိက မကျပါ။

မေး။ ထင်ရှားမရှိသော ဈာန်, မဂ်, ဖိုလ်တရားကို ပြောကြားရာ၌ (က) အနညာပဒေသ (ခ) အညာပဒေသအလိုက် ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က)"ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ = ငါပထမဈာန်ဝင်စားပြီ" စသည်ဖြင့် မိမိသန္တာန်၌ ထင်ရှားမရှိသော ဈာန် မဂ် ဖိုလ်တရားကို ပြောကြားသောရဟန်းအား အပြောခံရသူ (နားထောင်သူ)က လုံဇာတ်ရှိသူဖြစ်၍ ပြောပြီးသည်၏ အခြားခဲ့ပင် "ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်တည်း"၊ သို့မဟုတ်–"အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တည်း"ဟု အမှတ်မထား တစ်ပါး ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ထိုအဓိပ္ပါယ်ကို သိနားလည်လျှင် ပါရာဇိက၊ မသိနားမလည် လျှင် ထုလ္လစ္စည်းအာပတ် သင့်ပါသည်။

(ခ)"ယော တေ ဝိဟာရေ သေ၊ သော ဘိက္ခု ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ =သင်ဒါယကာ၏ ကျောင်း၌ နေသောရဟန်းသည် ပထမဈာန်ကို ဝင်စားပြီ" စသည်ဖြင့် မိမိကိုပင် သူတစ်ပါးကဲ့သို့ ညွှန်ပြခြင်း (အညာပဒေသ)အားဖြင့် ပြောသောရဟန်းအား အပြောခံရသူ က နားလည်လျှင် ထုလ္လစ္စည်း၊ နားမလည်လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ "အညာပဒေသအားဖြင့် ပြောခြင်း"ဟူသည် အာဘယ်ကဲ့သို့သော ပြောခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသ နည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ "ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသိ၊ သော ဘိက္ခု ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ = သင်ဒါယကာ၏ ကျောင်း၌ နေသောရဟန်းသည် ပထမဈာန်ကို ဝင်စားပြီ" စသည်ဖြင့် မိမိကိုပင် သူတစ်ပါးကိုကဲ့သို့ ညွှန်ပြ၍ ပြောဆိုခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စတုတ္ထပါရာဇိက–၌ ထိုထိုအမှုအလိုက် သင့်လျော်ထိုက်သော အာပတ္တိဘေဒကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်, ထုလ္လစ္စည်း, ပါရာဇိက–တို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စတုတ္ထပါရာဇိက (ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ) သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဈာနံ, မဂ်, ဖိုလ်တရားကို ရဟိုဟုထင်မှတ်ခြင်း (အဓိမာန)ကြောင့် ပြောသောရဟန်း။
၂။ ဝါကြားရ၍ ပြောဆိုခြင်း၌ အလိုမရှိသောရဟန်း။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ရူးသောရဟန်း စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ရပြီ ထင်ငြား၊ ပြောဆိုမှားနှင့်၊ ဝါကြွား ပြောဆို၊ အလိုမရှိ၊ ရူးဘီတစ်ဖြာ၊ စသည်မှာ၊ ကင်းကွာ အာပတ်နှင့်။

မေး။ စတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ မည်သည့်ပါဠိဖြင့် မည်သည့်အဂ်ါကိုပြသည်ဟု ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ "အနဘိဇာနံ"ပါဠိဖြင့် "ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၏ မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိခြင်း"ဟူသော အဂ်ါကို ပြပါသည်။

အညတြ အဓိမာနာ-ဟူသောပါဠိဖြင့် သာမတ္ထိယအားဖြင့် "ယုတ်မာသော အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကိုပြောကြွားခြင်း"ဟူသော အဂ်ါကို ပြပါသည်။

အတ္တူပနာယိကံ-ဟူသောပါဠိဖြင့် "သူတစ်ပါးကိုကဲ့သို့ မညွှန်းခြင်း"ဟူသော အဂ်ါကို ပြပါသည်။

ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အခိကာရနည်း၏ အစွမ်းဖြင့် သိထိုက်သော မနုဿဝိဂ္ဂဟသ-ပါဠိဖြင့် အပြောခံရသူ (နာခံသူ)က လူဇာတ်ရှိခြင်း"ဟူသော အဂ်ါနှင့် ထိုပြောကြားရာ ခဏ၌ သိခြင်း" ဟူသောအဂ်ါ ၂-ပါးကို ပြပါသည်။ (သမုဒါစရေယျ-ပါဠိဖြင့် ပြသည်ဟုလည်း ဆိုကြသည်။)

မေး။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အာယသ္မန္တော ။ပ။ ဓာရယာမိ-တိုင်အောင်သော စကားရပ်တို့သည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ်တို့ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ "ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ ။ပ။ ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ"သည် ပါရာဇိကကဏ္ဍကို နိဂုံးချုပ်သော နိဂုံးစကားရပ်ဖြစ်၍၊ "ယေသံ ဘိက္ခု ။ပ။ အသံဝါသော"သည် ပါရာဇိက ၄-ပါးလုံးအတွက် အမှာစကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

"တတ္ထာယသ္မန္တော ။ပ။ ဓာရယာမိ"ကား ယာဝတတိယာနုဿာဝန စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါရာဇိက (၂၄) ပါးရှိလျက် အဘယ်ကြောင့် "စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ"ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဤပါတိမောက်၌ ပါရာဇိက ၄-ပါးတို့ကိုသာ သရုပ်သဏ္ဌာန်ထုတ်ဆောင်၍ ပြအပ်ပါသည်။ အခြားပါရာဇိတို့ကို မပြအပ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် "စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ" ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါရာဇိက ၂၄-ပါးကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပါတိမောက် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာ ဘိက္ခုပါရာဇိက ၄-ပါး။

၂။ ဘိက္ခုနီ အသာဓာရဏ ပါရာဇိက ၄-ပါး။

၃။ ပဏ္ဍာက် အစရှိသော (၁၁) ယောက်တို့၏ ရဟန်းမဖြစ်ထိုက်ခြင်းဟူသော ပါရာဇိက ၁၁-ပါး။

၄။ လူ့အဖြစ်ကို တောင့်တသောဘိက္ခုနီမ၏ လူထွက်ခြင်းဟူသော ပါရာဇိက ၁-ပါး။

၅။ လမ္ဘီ = ရှည်သောအဂ်ါဇာတ်ရှိသော ရဟန်းဟူသော ပါရာဇိက ၁-ပါး။

၆။ မုဒုပိဋ္ဌိက = နူးညံ့ပျော့ပျောင်းသော ကျောကုန်းရှိသော ရဟန်းဟူသော ပါရာဇိက ၁-ပါး။

http://www.dhammadownload.com

၇။ ပရသ အင်္ဂါတံ မုခေန ဂဏှာတိ = သူတစ်ပါး၏အင်္ဂါတ်ကို ပါးစပ်ဖြင့် စုပ်သော ရဟန်းဟူသော ပါရာဇိက ၁-ပါး။

၈။ ပရသ အင်္ဂါတေ အဘိနိသီဒတိ = သူတစ်ပါး၏အင်္ဂါတ်ပေါ်၌ ဖိ၍ထိုင်သော ရဟန်းဟူသော ပါရာဇိက ၁-ပါး။ ပေါင်း (၂၄) ပါးဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ရှစ်ပါးပါရာ၊ ဘဗ္ဘာရောသွတ်၊ လူဝတ်သည့် နီ၊ လမ်ခ်ီ, မုဒု၊ ရှေးရှုထိုင်ခဲ့၊ စုပ်ပြန်ခဲ့၊ နှစ်ဆဲ့လေး ပါရာ။

မေး။ ပဏ္ဍာက်စသော (၁၁) ယောက်တို့ကို အဘယ်ကြောင့် ပါရာဇိကဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ပဏ္ဍာက်စသော (၁၁) ယောက်တို့သည် ရဟန်းမပြုကောင်းရကား ပါရာဇိကကျပြီးသူနှင့် အလားတူသောကြောင့် ၄င်းတို့ကို သဒိသူပစာအားဖြင့် ပါရာဇိက-ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ လူဝတ်လဲသော ဘိက္ခုနီကို အဘယ်ကြောင့် ပါရာဇိက-ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီသည် လူအဖြစ်ကိုအလိုရှိ၍ လူဝတ်ကြောင်တို့၏ အဝတ်ကို ဝတ်လိုက်လျှင် သိက္ခာကျပြီးဖြစ်တော့၏။ နောက်ထပ် ရဟန်းပြုခွင့်လည်း မရကော့ပါ၊ ထို့ကြောင့် လူဝတ်ကြောင်တို့၏ အဝတ်ကိုဝတ်ခြင်းသည်လည်း ပါရာဇိကကျခြင်းနှင့် အလားတူသောကြောင့် သဒိသူပစာအားဖြင့် ပါရာဇိကတစ်မျိုးဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် (၁၁)ယောက်တို့၏ အဘဗ္ဗဖြစ်ကြရပုံကို ရေးပါ။

ဖြေ။ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် (၁၁)ယောက်တို့တွင် ပဏ္ဍာက်, တိရစ္ဆာန်, ဥဘတောဗျည်းတို့သည် ရဟန်းအဖြစ်၏ အဝတ္ထုပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်၍ ဝတ္ထုဝိပန္နဖြစ်သောကြောင့် အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြရပါသည်။

ကြွင်း ၈-ယောက်တို့ကား မိမိ၏အပြုအမူ ပျက်စီးသည့်အတွက် ကိရိယာဝိပန္ဒ ဖြစ်သောကြောင့် အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြရပါသည်။

မေး။ အနုလောမပါရာဇိက ၄-ပါးတို့ကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ထိုပါရာဇိက (၂၄)ပါးတို့တွင် ''လမ်ခ်ီ''စသော နောက်ဆုံးပါရာဇိက ၄-ပါးတို့ကို မဂ်တစ်ခုခု မဂ်တစ်ခုကို သွင်းသည်၏အစွမ်းဖြင့် မေထုနဝမ္ဘ (ပထမ)ပါရာဇိကအားလျော်သောကြောင့် ''အနုလောမပါရာဇိက''တို့ဟူ၍ ဆိုအပ်ပါသည်။ (စာမေးပွဲတို့၌ သရုပ်ထုတ်ဖြေပါ)။

(ဆောင်) လမ်ခ်ီစသား၊ နောက် ၄-ပါး၊ မှတ်သား နုလောမ။

မေး။ (က) လမ်ခ်ီပုဂ္ဂိုလ်သည် အင်္ဂါတ်ရှည်းလျားရုံမျှဖြင့် ပါရာဇိက ကျပါသလော။

(ခ) မုဒုပိဋ္ဌိကပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ကျောကုန်းနူးညံ့ပျော့ပျောင်းရုံမျှဖြင့် ပါရာဇိက ကျပါသလော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က) လမ်ခ်ီပုဂ္ဂိုလ်သည် အင်္ဂါတ်ရှည်းလျားရုံမျှဖြင့် ပါရာဇိက မကျ။ ရှည်လျားသော မိမိအင်္ဂါတ်ကို မိမိ၏ဝစ္စမဂ်အတွင်းသွင်းမှ၊ သို့မဟုတ်- ပါးစပ်ဖြင့် ငုံ၍စုပ်မှ ပါရာဇိက ကျပါသည်။

(ခ) မုဒုပိဋ္ဌိကသည်လည်း ကျောကုန်းနူးညံ့ပျော့ပျောင်းရုံမျှဖြင့် ပါရာဇိက မကျ။ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းသည့်အတွက် မိမိ၏ ဝစ္စမဂ်, မုခမဂ်သို့ အင်္ဂါတ်ကို သွင်းမှ ပါရာဇိက ကျပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ယေသံ ဘိက္ခု-၌ ယေသံ-သည် နိယမလော, အနိယမလော ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ယေသံ-သည် တေသံ-ပုဒ်ကဲ့သို့ ပက္ကန္တဝိသယဖြစ်သော စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ-ဟူသော အနက်ဖြင့် သတ်မှတ်အပ်ပြီးသော ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် နိယမဖြစ်ပါသည်။ အနိယမ မဟုတ်ပါ။ (အညတရံ ဝါ အညတရံ ဝါ-ကိုထောက်၍ ယင်းပုဒ်၌ ဆဋ္ဌီဗဟုဝုစ်နံ ဝိဘတ်လည်း နိဒ္ဒါရဏအနက်၌ သက်၏-ဟုမှတ်ပါ။) (ကခ်ီယောဇနာ မဟာဋ္ဌီကာ)။

မေး။ ယေသံ-ကို အနက် ၂-နည်းပေးပြပါ။

ဖြေ။ ယေသံ၊ ယင်း ၄-ပါးသော ပါရာဇိက အာပတ်တို့တွင်။

(တစ်နည်း)- ယော ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ သေ၊ ဤလေးပါးသော ပါရာဇိက အာပတ်တို့တွင်။

မေး။ အဘယ်ကြောင့် "အညတရံ ဝါ အညတရံ ဝါ" ဟု နှစ်ကြိမ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုရ၏။ အာပဇ္ဇိတ္တာ-၌ တွာ-ပစ္စည်း၏အနက်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိက ၄-ပါးလုံးကို နှံ့စေခြင်းအကျိုးငှါ "အညတရံ ဝါ အညတရံ ဝါ" ဟု နှစ်ကြိမ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အာပဇ္ဇိတ္တာ-၌ တွာပစ္စည်း၏အနက်ကား "သီဟံ ဒိသ္မာ ဘယံ ဟောတိ" စသည်တို့၌ ကဲ့သို့ ဟိတ်အနက် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နု လဘတိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိ သံဝါသံ-၌ သံဝါသ-အရ ကိုဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဥပုသ်စသော အပြားရှိသော သံဝါသကို ယူရပါသည်။
(ဇေကမ္ဘ, ကေဒ္ဒေသ, သမသိက္ခာပင်တည်း)။

မေး။ ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ-၌ ပုရေ-အရ၊ ပစ္ဆာ-အရတို့ကို ဖော်ပြ၍၊ ယင်း ဝါကျ၏ ဆိုလိုရင်းကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ "ပုရေ"အရ ရှေးလူဖြစ်စဉ်, သာမဏေဖြစ်စဉ်ကာလကို ရပါသည်။
"ပစ္ဆာ"အရ ပါရာဇိကကျူးပြီးသည်မှ နောက်ဖြစ်သောကာလကို ရပါသည်။
ရှေးလူဖြစ်စဉ်, သာမဏေဖြစ်စဉ်က ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် အတူတကွ ကံကြီး ကံငယ်၌ ပေါင်းဖော်ခွင့် မရှိသကဲ့သို့ ပါရာဇိက ကျူးပြီးသောအခါ၌လည်း ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် အတူတကွ ကံကြီးကံငယ်၌ ပေါင်းဖော်ခွင့် မရှိဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ အဘယ်ရဟန်းမျိုးကို "အသံဝါသ" ဟုခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ "နတ္ထိ သံဝါသော တေသာနံ အသံဝါသော"ဟူသော ပစနတ္ထနှင့်အညီ ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် အတူတကွ ဥပုသ်စသည်အပြားရှိသော သံဝါသမရှိသော ရဟန်းကို "အသံဝါသ" ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ "ဇေကမ္ဘ, ကေဒ္ဒေသ, သမသိက္ခာဟူသော သံဝါသမရှိသော ရဟန်း"ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ-ကို ပုဒ် ၂-နည်းဖြတ်၍၊ အနက် ၂-နည်း ပေးပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ကစ္စိ + တ္ထ။ "တ္ထ၊ ဤ (၄)ပါးသော ပါရာဇိကတို့၌။ ကစ္စိ၊ အသို့နည်း။ ပရိသုဒ္ဓါ။ အာပတ်မှစင်ကြယ်ကြကုန်၏လော"ဟု အနက်ပေးရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

(၂) ကစ္စိ + အတ္ထ။ ကစ္စိ၊ အသို့နည်း။ ပရိသုဒ္ဓါ၊ အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကုန်သည်။ အတ္ထ၊ ဖြစ်ပါကုန်၏လော''ဟု အနက်ပေးရပါမည်။

မေး။ ပါရာဇိကအဆုံး၌ ''အရှင်တို့ အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကြပါကုန်၏လော''ဟု ၃-ကြိမ် မေးရခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။ မစင်ကြယ်၍ ဆိတ်ဆိတ်နေသူမှာ ပါရာဇိက ကျပြီးဖြစ်၍ သမ္ဘဝန မုသာဝါဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ်လည်း ထပ်သင့်ဖွယ်ရာ မရှိတော့ပြီ မဟုတ်ပါလော။ (ပါရာဇိကအဆုံးလာ ယာဝတတိယာနုသာဝနု၏ အကျိုးကို ဖော်ပြပါ)။

ဖြေ။ ပါရာဇိကကျ နေသူသည် မိမိပါရာဇိက ကျနေမှန်းသိလျှင် ယင်းသို့မေးသောအခါ သံဃာ့ဘောင်မှ ရှောင်ခွါထသွား၍ လူဝတ်လဲဖို့ရန် တာဝန်ရှိ၏။ ထိုတာဝန် အကိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ဘာသာဋ္ဌိကာ)

ပါရာဇိကအခန်း ပြီး၏။

အန္တရာယ်တွေ

အမေပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ သမီးပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ မာတုဂါမအားလုံးဟာ သာသနပြဟ္ဘစရိယ, မဂ္ဂပြဟ္ဘစရိယရဲ့ အန္တရာယ်တွေချည်းပါပဲ။

(ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၊ ဒုတိယအုပ်၊ စာ-၁၂၈။)

ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံခါနီး မာတုဂါမများနှင့်စပ်၍ အရှင်အာနန္ဒာ မေးလျှောက်သဖြင့် မြတ်ဗုဒ္ဓ ဖြေကြားခဲ့သော ပြဿနာ ၃-မျိုး

မေး။ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ! မာတုဂါမတွေနဲ့ စပ်ပြီး ဘယ်လိုပြုကျင့်ရပါ့မလဲ? ။
ဖြေ။ မတွေ့အောင်နေ အာနန္ဒာ။

မေး။ တွေ့ရ မြင်ရလို့ရှိရင် ဘယ်လို ကျင့်ရပါ့မလဲဘုရား? ။
ဖြေ။ စကားမပြောနဲ့ အာနန္ဒာ။

မေး။ အကြောင်းအားလျော်စွာ စကားပြောရပါရင် ဘယ်လို ကျင့်ရပါ့မလဲဘုရား? ။
ဖြေ။ သတိထားပေါ့ အာနန္ဒာ။

(သုတ်မဟာဝါ ပါဠိတော်၊ စာ-၁၁၆။)

http://www.dhammadownload.com

သံဃာဒိသိသ်အခန်း

မေး။ ''ကျမေ ခေါ် ပနာယသွန္တော ။ပ။ အာဂစ္ဆန္တိ''ဟူသောစကားရပ်သည် ဘာစကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သံဃာဒိသိသ်သိက္ခာပုဒ်များ၏ အချီနိဒါန်း စကားရပ် (စကားပျိုးဝါကျ) ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ အခန်းတိုင်းဝယ် ဤကဲ့သို့ အချီ-နိဒါန်းနှင့် ''ဥဒ္ဒိဋ္ဌं ခေါ် အာယသွန္တော''စသော အချ-နိဂုံးဝါကျများ ပါရှိသည်။ ထိုအချီ-အချ (နိဒါန်း-နိဂုံး)ဝါကျတို့သည် ပါတိမောက်ပြသောအခါ ပါတိမောက်ပြသော ရဟန်းက ပါတိမောက်နာသော ရဟန်းတို့ကို ပြောပြရသော ဝါကျတို့ချည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုဝါကျတို့၌ ပါရှိသည့် ''အာယသွန္တော''ဟူသော အာလုပ်ပုဒ်ကို ပါတိမောက်ပြသောရဟန်းက စည်းဝေးရောက်လာကြသည့် ပါတိမောက်နာသော ရဟန်းတို့ကို ခေါ်သော အာလုပ်ဟုချည်း မှတ်ပါ။

၁။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပါ။

ဖြေ။ အိပ်မက်၌ သုတ်လွတ်ခြင်းကို ကြဉ်ထား၍ လွတ်စေလိုသောစေတနာနှင့် တဲ့ကွ သုက်လွတ်စေသောရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်ကို လိုက်သင့်သောပုဒ်များ လိုက်စေလျက် အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ (ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နသ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလတည်းဟူသော အဓိသီလသိက္ခာ, သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်ဟူသော သာဇီဝသို့ ကောင်းစွာရောက်သည်ဖြစ်၍။ သိက္ခံ၊ ကို။ အပစ္စက္ခာယ၊ မူ၍။ ဒုဗ္ဗလ္ယံ၊ ကို။ အနာဝိကတွာ၊ မူ၍။) သုပိ-နန္တာ၊ အိပ်မက်၌ သုက်လွတ်ခြင်းကို။ အညတြ ဌပေတွာ၊ ကြဉ်ထား၍။ သဇ္ဇေတနိကာ၊ လွတ်စေလိုသောစေတနာထင်ရှားရှိသော။ ယာ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ၊ အကြင်သုက်လွတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ၊ ထိုသုက်လွတ်ခြင်းသည်။ သံဃာဒိသေသော၊ သံဃာဒိသိသ်မည်သော။ အာပတ္တိနိကာယော၊ အာပတ်အပေါင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

မေး။ အခြားသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ကဲ့သို့ ''ယော ပန ဘိက္ခု သဇ္ဇေတနိကာ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ အာပဇ္ဇေယ္ယ အညတြ သုပိနန္တာ သံဃာဒိသေသော''ဟု ကာရကပုဂ္ဂိုလ်ကိုထည့်၍ ဟောသင့်သည် မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ့်ကြောင့် ကာရကပုဂ္ဂိုလ်ကို မထည့်ဘဲ ဟောတော်မူပါသနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မောစနသာဒ စေတနာရှိသည်ဖြစ်၍ နိမိတ်၌ လုံ့လပြုသော ရဟန်းအားသာ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်၏။ ထိုစေတနာရှိသော်လည်း နိမိတ်၌ လုံ့လမပြုလျှင် မသင့်-ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုပြခြင်း အကျိုးငှါ ကာရကပုဂ္ဂိုလ်ကိုမထည့်ဘဲ ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

-'သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ'ပုဒ်က ''ရဟန်း၏ + သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ''ဟု ငဲ့နေသောကြောင့် ကာရက

http://www.dhammadownload.com

ပုဂ္ဂိုလ်ကို မထည့်ဘဲဟောသည်–ဟုလည်း ဆိုကြပါသည်။

ဓုတ်ချက်။ ။ မေးခွန်းပါအတိုင်း ကာရကပုဂ္ဂိုလ်ထည့်ဟောလျှင် ''လွတ်စေလိုမှုကို ရှင်ခြင်းရှိသော ရဟန်းအား လုံ့လမပြုသော်လည်း သုက်လွတ်လျှင် အာပတ်သင့်၏'' ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသောကြောင့် ''စေတေတိ နု ဥပက္ကမတိ မုစ္စတိ အနာပတ္တိ'' ဟူသော စကားနှင့် ဆန့်ကျင်ပါသည်။ (ကခ်ါယောဇနာ မဟာဋ္ဌိကာ၊ ၂၊ ၁၇၀။)

မေး။ သဠေတနိကာ–ပုဒ်ကို ပုဒ်ခွဲ၍ အနက်အသီးသီးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''သံ + စေတနာ + ဣက'' ဟု ပုဒ်ခွဲရပါမည်။

သံ–သည် သံဝိဇ္ဇမာန (ထင်ရှားခြင်း) အနက်ဟောတ်။ စေတနာ–သည် လွတ်စေလိုသော စေတနာ (မောစနသာဒစေတနာ) ဟူသောအနက်ကို ဟောတ်။ ဣက–ကား အနက်မဲ့၊ တစ်နည်း– အဿတ္ထိ နက် ၂–မျိုး ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဝိဂ္ဂဟ – သံဝိဇ္ဇတိ စေတနာ အဿတိ သဠေတနာ၊
သဠေတနာဝ သဠေတနိကာ။

တစ်နည်း– သံဝိဇ္ဇမာနာ စေတနာ သဠေတနာ၊ သဠေတနာ အဿ အတ္ထိတိ သဠေတနိကာ။

မေး။ သဠေတနိကာ–ပုဒ်ကို အနက်မှန်စွာ ပေးပြ၍ အဓိပ္ပာယ်လည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''သဠေတနိကာ၊ ထင်ရှားသော လွတ်စေလိုသော စေတနာရှိသော'' ဟု ပေးရပါမည်။ နိဿယတို့ဌ်ကား ''လွတ်စေလိုသောစေတနာ ထင်ရှားရှိသော'' ဟု ပေးကြပါသည်။

သုက်ကို လွတ်စေခြင်းသည် (၁) အိပ်မက်ထဲ၌ လွတ်စေခြင်း၊ (၂) နိုးနေစဉ် လုံ့လပြု၍ လွတ်စေခြင်းဟု နှစ်မျိုးရှိရာ အိပ်မက်ထဲ၌ လွတ်စေခြင်း၌ စေတနာပါသော်လည်း အာပတ်၏အင်္ဂါဟု ဆိုရလောက်အောင် အထင်အရှားမရှိ။ နိုးနေစဉ် လုံ့လပြု၍ လွတ်စေခြင်း၌သာ လွတ်စေလိုသောစေတနာ အထင်အရှားရှိသည်။ ထို့ကြောင့် သံ–ဥပသာရပုဒ်အတွက် သံဝိဇ္ဇမာနအနက်ကြ၍ ''သဠေတနိကာ၊ ထင်ရှားသော လွတ်စေလိုသော စေတနာရှိသော (လွတ်စေလိုသောစေတနာ ထင်ရှားရှိသော)'' ဟု အနက်ပေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သဠေတနိကာ–၌ စေတနာ–အရ ယူရမည့် စေတနာကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မောစနသာဒစေတနာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ–၏အဓိပ္ပါယ်ကို ကျနစွာ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''သုက္ကသ ဝိဿဋ္ဌိ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ'' ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သုက်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း (မောစနသာဒစေတနာဖြင့် နိမိတ်၌ လုံ့လပြု၍ နီလစသောသုက် ၁၀–မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကို တည်ရာဌာနမှ ရွှေ့စေခြင်း)သည် ''သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ'' မည်ပါသည်။

မေး။ ''သုက်လွတ်ခြင်း'' နှင့် ''သုက်လွှတ်ခြင်း'' ၂–မျိုးတို့၏ ခြားနားပုံကို ရေးပြ၍ ဤ၌ အဘယ်အနက်သာ သင့်လျော်ကြောင်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပုဂ္ဂိုလ်၏ လုံ့လပယောဂ ဗျာပါရမပါဘဲ အလိုလို သုက်ထွက်ခြင်းသည် ''သုက်လွတ်ခြင်း'' ဖြစ်၍၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ လုံ့လပယောဂ ဗျာပါရကြောင့် သုက်ထွက်ခြင်းကား ''သုက်လွှတ်

http://www.dhammadownload.com

ခြင်း'' ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - မီးငြိမ်း + မီးငြိမ်း-ဟူယကဲ့သို့တည်း။

ဤ၌ ''သုက္ကဿ ဌာနာ စာဝနာ'' ဟူသော ကခ်ိအဋ္ဌကထာဖွင့်ကို ထောက်၍ ''သုက်လွှတ်ခြင်း''ဟူသောအနက်သာ သင့်လျော်ပါသည်။

မီးငြိမ်း + မီးငြိမ်း။ ။ ''မီးငြိမ်း''ဟူသည် သူ့ဘာသာ အလိုလိုငြိမ်းခြင်းဖြစ်၍ ''မီးငြိမ်း''ကား ပုဂ္ဂိုလ်က တမင်တကာ ငြိမ်းစေခြင်း ငြိမ်းအောင်ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။

မေး။ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ-အရ ကိုကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ-အရ သုက်လွှတ်ခြင်းကို မုချအားဖြင့် ရပါသည်။ ထိုသုက်လွှတ်ခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သောအာပတ်ကို ကာရဏူပစာအားဖြင့် ယူရပါမည်။

မေး။ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ သိက္ခာပုဒ်ကို ဖြစ်သင့်သမျှ အနက်ယောဇနာပြပါ။

ဖြေ။ (ဘိက္ခုနော၊ ၏။) သင်္ဃေတနိကာ၊ ထင်ရှားသော လွှတ်စေလိုသော စေတနာရှိသော။ ယာ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ၊ အကြင်သုက်လွှတ်ခြင်းသည်။ စ၊ သုက်လွှတ်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော အာပတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ သံဃာဒိသေသော၊ သံဃာဒိသိသ်မည်သော။ အာပတ္တိနိကာယော၊ အာပတ်အပေါင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တစ်နည်း -(ဘိက္ခုနော၊ ၏။) သင်္ဃေတနိကာ၊ သော။ ယာ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (တာယ သုက္ကဝိသဋ္ဌိယာ၊ ထိုသုက်လွှတ်ခြင်းကြောင့်။) သံဃာဒိသေသော၊ သော။ အာပတ္တိနိကာယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

မေး။ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ (သုက်ကို လွှတ်စေခြင်း) ၂-မျိုးကို ဖော်ပြ၍၊ ဤ၌ လိုအပ်သော သုက္ကဝိသဋ္ဌိကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အိပ်မက်ထဲ၌ ဖြစ်သော သုက္ကဝိသဋ္ဌိ။

၂။ နိုးနေစဉ် လုံ့လပြု၍ ဖြစ်သော သုက္ကဝိသဋ္ဌိတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုတွင် ဤ၌ သင်္ဃေတနိကာ-ဟု ဝိသေသန မ၍ ဆိုထားသောကြောင့် နိုးနေစဉ် လုံ့လပြု၍ဖြစ်သော သုက္ကဝိသဋ္ဌိကိုသာ လိုအပ်ပါသည်။

မေး။ ဗဟုသုတအဖြစ် မှတ်သားဖွယ်ရာ သုက် (၁၀)မျိုးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ နီလ ၂။ ပီတက ၃။ လောဟိတက ၄။ သြဒါတ
၅။ တက္ကဝဏ္ဏ ၆။ ဒကဝဏ္ဏ ၇။ တေလဝဏ္ဏ ၈။ ဝီရဝဏ္ဏ
၉။ ဒဓိဝဏ္ဏ ၁၀။ သပ္ပိဝဏ္ဏ-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) နီ, ပီ, လော, သြ၊ တက်, တေ-နှော၊ ဝီရော ဒဓိပါ၊
သပ္ပိ, ဒကံ၊ ထည့်တုံ့ပြန်၊ သုက္ကံ ဒသဓာ။

မေး။ အိပ်မက်မက်သူသည် ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။ (အိပ်မက်မက်ချိန်ကို ဖော်ပြပါ)။

ဖြေ။ မျောက်သတ္တဝါ အိပ်သကဲ့သို့ အိပ်ပျော်သွားလိုက်, နိုးလာလိုက် ဖြစ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အိပ်မက်မက်ပါသည်။ (ထိုအချိန်၌ အိပ်မက်မက်ပါသည်။)

မေး။ ရှေးမူတို့၌လည်းကောင်း, ယခုလက်ရှိ ဆဋ္ဌမူ၌လည်းကောင်း ''သုက္ကဝိသဋ္ဌိ''ဟု 'သ' ကြီးနှင့် ပါ၌ရှိ၏။ ဆရာမြတ်တို့က သဇောတ်ဝယ် သ-၌ ဒွေးဘော်မလာနိုင်၊ နောက်

http://www.dhammadownload.com

အက္ခရာ၌သာ ဒွေးဘော်ရောက်၍ ''သုက္ကဝိသဒ္ဒိ''ဟု 'သ'လေးနှင့် ရှိရမည်ဟုဆိုရာ အဘယ်ပါ၌သာ သင့်မြတ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ရှေ့ပသိဒ္ဓိအလို ဝိသဒ္ဒိ–၌ သဒ္ဒေါတ်ဖြစ်၍ ထိုဓာတ်သည် သ–၌ဒွေးဘော်ပြုရမည့် ဓာတ်ဖြစ်သောကြောင့် ရှေးမူများနှင့် ဆဋ္ဌမူတို့ရှိသည့်အတိုင်း ''သုက္ကဝိသဒ္ဒိ'' ပါ၌သာ သင့်မြတ်ပါသည်။

ရှင်းချက်။ ။ သက္ကတ၌ ''သဒ (သရိဒ)ဟူသော ဓာတ်ရှိ၏၊ ထိုဓာတ်ကို ပါ၌ပြန်သောအခါ ''သဒ္ဒ''ဟု ပြန်ရသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော်– 'ရိ'သရပျောက်သွား၍ ၄င်းအစား နောက် ဒ–ကို ဒွေးဘော်ပြုပေးရသောကြောင့်တည်း။ ဝိသဒ္ဒိ, နိဿဒ္ဓိ–စသောပုဒ်များ၁ယ် နောက်အက္ခရာတို့၌ ဒွေးဘော်ရောက်နေခြင်းကား ၄င်းနှည်းအရ ရောက်နေခြင်း မဟုတ်၊ ကိတ် တတိယပိုင်းလာသုတ်များ၏ အစီအရင်အရ ဖြစ်နေခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အညတြ သုပိနန္တာ–၌ သုပိနန္တာ–အရကို ရှင်းချက်နှင့်တကွ ဖော်ပြ၍၊ အနက်လည်းပေးပြပါ။

ဖြေ။ သုပိနန္တာ–၌ သုပိန–ပုဒ် + အန္တပုဒ်၊ ဿာ–ဝိဘတ်ဖြစ်၏။ သုပိန သဒ္ဒါသည် ''အိပ်မက်'' ဟူသောအနက်ကို ဟောရ၍; အန္တ သဒ္ဒါကား အနက်သီးခြားမရှိ; ''သုတ္တန္တ, ဝနန္တ'' စသည်တို့၌ကဲ့သို့ သုပိန–ပုဒ်၏အနက်ကိုပင် တွဲဖက်၍ ဟောပါသည်။ ထို့ကြောင့် သုပိနန္တ–အရ ''အိပ်မက်''ကို မုချအားဖြင့် ရပါသည်။ သို့သော် ဤနေရာ၌ ဌာနူပစာ အားဖြင့် ''အိပ်မက်၌ သုက်လွှတ်ခြင်း''တိုင်အောင် ယူရပါသည်။

ဝေစ်နည်း – ''ရတ္တိယာ ဘောဇနံ ရတ္တိ, ရတ္တိတော ဥပရတာ ရတ္တူပရတာ'' ၌ ဘောဇနာ–ဟူသော နောက်ပုဒ်ကျေးသကဲ့သို့ ''သုပိနေ သုက္ကဝိသဒ္ဒိ သုပိနံ''ဟု သုက္ကဝိသဒ္ဒိ–ဟူသော နောက် ပုဒ်အကျော်ကြီ၌ သုပိန–အရ ''အိပ်မက်၌သုက်လွှတ်ခြင်း'' ကို ယူရပါသည်။

သုပိနန္တာ–၌ သ္မာဝိဘတ်သည် အညတြ–ကိုငဲ့၍ ကံအနက်၌သက်သောကြောင့် ''သုပိနန္တာ, အိပ်မက်၌ သုက်လွှတ်ခြင်းကို; အညတြ–၌ပေတ္တာ၊ ကြဉ်ထား၍''ဟု အနက်ပေးရပါသည်။

မေး။ အိပ်မက်ထဲ၌ သုက္ကဝိသဒ္ဒိအမှုဖြစ်ခဲ့လျှင် အဘယ့်ကြောင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ် မသင့်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အိပ်မက်ထဲ၌ သုက္ကဝိသဒ္ဒိအမှု ဖြစ်ခဲ့လျှင် အာပတ်၏ အဂါဟုဆိုရလောက်အောင် စေတနာ အထင်အရှားမရှိသောကြောင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ် မသင့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''သံဃာဒိသေသ = သံဃာဒိသိသ်'' ဟူသော စကား၏အဓိပ္ပါယ်ကို အကျဉ်း၊ အကျယ် နှည်းနှစ်သွယ်ဖြင့် ရှင်းထင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အစဉ်လည်းကောင်း၊ အစမှ ကြွင်းသောအလယ်, အဆုံး၌လည်းကောင်း သံဃာကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့် ''သံဃာဒိသေသ=သံဃာဒိသိသ်''မည်ပါသည်။ အာပတ္တိ နိကာယ (အာပတ်အပေါင်း) ကိုရ၏။

သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သို့ ရောက်ပြီးနောက် ထမြောက်လိုသောရဟန်း၏ အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်းကိစ္စ၏ အစဉ်သည်း ပရိဝါသ်ပေးခြင်းအကျိုးငှါ၊ အစမှကြွင်းသော

http://www.dhammadownload.com

အလယ်၌လည်း မာနတ်ကိုပေးခြင်း အကျိုးငှါ၊ (သို့မဟုတ်) အရင်းသို့ငင်ခြင်းနှင့်တကွ မာနတ်ကိုပေးခြင်းအကျိုးငှါ၊ အဆုံး၌လည်း အဘွာန်သွင်း အကျိုးငှါ သံယာကို အလိုရှိအပ်ပါသည်။ ဤကံတို့ကွင် တစ်ခုသောကံကိုလည်း သံယာနှင့်ကင်း၍ ပြုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းပါ။ ဤသို့လျှင် အစ၌လည်းကောင်း၊ အစမှ ကြွင်းသော အလယ်, အဆုံး၌လည်းကောင်း သံယာကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့် ''အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်းကိစ္စ'' သည် မုချအားဖြင့် ''သံယာဒီသေသ=သံယာဒီသိသ်'' မည်ပါသည်။

အကျိုးဖြစ်သော အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်းကိစ္စ၏ ''သံယာဒီသေသ=သံယာဒီသိသ်'' ဟူသောအမည်ကို အကြောင်းဖြစ်သောအာပတ်အပေါင်း၌ တင်စား၍ အကြောင်းဖြစ်သော အာပတ်အပေါင်းကို ဖလူပစာအားဖြင့် ''သံယာဒီသေသ=သံယာဒီသိသ်'' ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – အာပတ်မှ ထ၊ ယင်းကိစ္စ၊ မုချ 'သံယာဒီသိသ်'ခေါ်။
– အာပတ်မှာမူ၊ တင်စားယူ၊ ဖလူ 'သံယာဒီသိသ်'ခေါ်။

ဝစနတ္ထ – သံယော အာဒိမှိ စေဝ သေသေ စ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော အဿာတိ သံယာဒီသေသော။ (ကခ်ီအဋ္ဌကထာ)

မှတ်ချက်။ ။ ဤဝိဂြိုဟ်ကို သဒ္ဒနီတိဆရာက ဣစ္ဆိတဗ္ဗတဒ္ဓိတ်–ဟုဆို၍ ဆရာမြတ်တို့က တိပဒဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်–ဟု ဆိုကြပါသည်။
အာဒိ စ သေသော စ အာဒိသေသာ၊
သံယော အာဒိသေသေသု (ဣစ္ဆိတဗ္ဗော) အဿာတိ သံယာဒီသေသော။
(ဝိဂြိုဟ်စစ်၊ ဒွိပဒဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ ဆရာမြတ်များ။)

အကြောင်း, အကျိုး။ ။ အာပတ်သင့်သောကြောင့်သာ အာပတ်မှ ထမြောက်မှုဖြစ်ရကား အာပတ်သည် အကြောင်း၊ အာပတ်မှ ထမြောက်မှုသည် အကျိုး–ဟုမှတ်ပါ။

မေး။ အလွယ်ပြောနေကျသော 'သံယာဒီသိသ်'၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အစ, အလယ်, အဆုံး သုံးပါးလုံး၌ သံယာကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့် ''သံယာဒီသိသ်'' မည်၏–ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''သံယာကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့် သံယာဒီသိသ်''ဟူရာဝယ် အဘယ်အရာ၌ အလိုရှိအပ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အာပတ်မှ ထမြောက်မှုကိစ္စ (အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကံ)၌သာ အလိုရှိအပ်ပါသည်။ အာပတ်၌ အလိုရှိအပ်သည် မဟုတ်ပါ။

မေး။ အာပတ်မှထမြောက်မှုကိစ္စ (အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကံ)၏သာ အစ, အလယ်, အဆုံးတို့၌ သံယာကို အလိုရှိအပ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် အာပတ်၏အစ, အလယ်, အဆုံးတို့၌ သံယာကို အလိုရှိအပ်၏''ဟု ဆိုနိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အကျိုးဖြစ်သော အာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်းကိစ္စ (အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကံ)၏ သံယာဒီသေသ–ဟူသော အမည်ကို အကြောင်းဖြစ်သော အာပတ်အပေါင်း၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းထားသောကြောင့် ''အာပတ်၏အစ, အလယ်, အဆုံးတို့၌ သံယာကိုအလိုရှိအပ်၏''ဟု ဆိုနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကို ကုစားရာ၌ သံဃာကို အလိုရှိအပ်သောကံ ၄-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ ပရိဝါသဒါနကံ။ ၂။ မာနတ္တဒါနကံ။
၃။ မူလာယပဋိကဿနေန သဟ မာနတ္တဒါနကံ။ ၄။ အဗ္ဘာနကံ-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃာဒိသေသ-၌ အာဒိ, သေသ အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ အာဒိ-အရ အစပြုစ်သော ပရိဝါသဒါနကံကို ရပါသည်။
သေသ-အရ အလယ်ဖြစ်သော မာနတ္တဒါနကံ၊ မူလာယပဋိကဿနေန သဟ မာနတ္တဒါနကံနှင့် အဆုံးဖြစ်သော အဗ္ဘာနကံတို့ကို ရပါသည်။

မေး။ မူလာယ ပဋိကဿနေန သဟ မာနတ္တဒါနကံ-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ မာနတ်ကျင့်နေစဉ် သံဃာဒိသိသ်အာပတ် ထပ်သင့်ပြန်သော် ညဉ့်မဖုံးလျှင် မာနတ်ပြန်၍ပေး၊ ညဉ့်ဖုံးလျှင် ပရိဝါသ်နှင့်တကွ မာနတ်ပါ ပေးရ၏။ ထိုသို့ပေးခြင်းကို "မူလာယ ပဋိကဿနေန သဟမာနတ္တဒါနကံ"ဟု ခေါ်ပါသည်။

မေး။ ရှေးက "သံဃာဒိသိသ်"ဟု အစဉ်အလာအားဖြင့် ရေးထုံးပြုခဲ့ကြ၏။ ဘာသာဋီကာဆရာတော်က "သံဃာဒိသေသ်"ဟု ရေးထုံးသစ်ထွင်တော်မူခဲ့ရာ အဘယ်ရေးထုံးကိုသာ အတည်ပြုသင့်ပါသနည်း။ အသင့်ယုတ္တိဖြင့် နှိုင်းညှိဆုံးဖြတ်ပါ။
ဖြေ။ ထိုရေးထုံးနှစ်မျိုးတို့တွင် 'ဂေသေသ'ကို 'ဂေသိသ်'၊ 'အဘိသေက'ကို 'အဘိသိက်'၊ 'ဗျာဒေသ'ကို 'ဗျာဒိတ်'၊ 'ဟေတု'ကို 'ဟိတ်'၊ 'ကေတု'ကို 'ကိတ်'စသည်ဖြင့် 'အိတ်'ကာရန်ဖြင့် မြန်မာပြန်ရိုး ရေးရိုးပြုကြသည်များကို ထောက်ထားလျှင် ရှေးရိုးစဉ်လာဖြစ်သော "သံဃာဒိသိသ်"ဟူသော ရေးထုံးကိုသာ အတည်ပြုသင့်ပါသည်။

မေး။ "အယံ သံဃာဒိသေသော နာမ အာပတ္တိနိကာယော" ဟူသော အဋ္ဌကထာ အဖွင့်အားလျော်စွာ "အယံ၊ သည်။ သံဃာဒိသေသော၊ မည်သော။ အာပတ္တိနိကာယော၊ သည်။ ဟောတ်၊ ၏။"ဟုအနက်ပေးကြရာ အာပတ်တစ်ခုတည်းကို အဘယ်ကြောင့် "အာပတ္တိနိကာယ = အာပတ်အပေါင်း"ဟု ဆိုရပါသနည်း ရှင်းပြပါ။
ဖြေ။ နိကာယ-သဒ္ဒါသည် အပေါင်းအနက်၌ ထင်ရှားပြီးပြစ်၍ ထိုအပေါင်းအနက်၌ ထင်ရှားပြီးဖြစ်သောအတင်ရင်ဆိုအားဖြင့်၊ (တစ်နည်း) သံဃာဒိသိသ်အာပတ်အများအပေါင်း၌ တွင်လာပြီးဖြစ်သော အတွင်ရင်ဆိုအားဖြင့်၊ (တစ်နည်း) သံဃာဒိသိသ်အာပတ်အပေါင်း၏ နိကာယအမည်ကို အစိတ်၌တင်စားခြင်းဟူသော ဂေဒေသျှုပစာအားဖြင့် အာပတ်တစ်ခုတည်းကို "အာပတ္တိနိကာယ=အာပတ်အပေါင်း"ဟု ဆိုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။"ဂေဟော ဝေဒနာဟွန္ဒော"၌ ကစ်ခုတည်းသော ဝေဒနာကိုပင် အပေါင်းအစုဟော ခန္ဓသဒ္ဒါဖြင့် ဆိုအပ်သကဲ့သို့ တစ်ခုတည်းသောအာပတ်ကိုပင် အပေါင်းအနက်ဟော နိကာယ-သဒ္ဒါဖြင့် ဆိုထားသည်-ဟု မှတ်ပါ။

* နိဒါနိး - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - သေယျသကရဟန်း။
ဝတ္ထု - လုံ့လပြု၍ သုက်ကိုလွတ်စေခြင်း။

မေး။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်လာ အနုပညတ်ကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ အညတြ သုပိနန္တာ-ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မှတ်ချက်။ ။ အနုပညတ် ၃-မျိုးတို့တွင် အနာပတ္တိကရ အနုပညတ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်သည် အနာဏတ္တိက ဖြစ်သောကြောင့် သူတစ်ပါးကို မိမိ၏အဂါ ဇာတ်၌ လုံ့လပြုစေ၍ သုက်လွတ်စေလျှင် သံဃာဒိသိသ်အာပတ် မသင့်ဟု မှတ်ရပါမည် လော ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မမှတ်ရပါ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် အနာဏတ္တိကဖြစ်သော်လည်း သူတစ်ပါးကို မိမိအဂါ ဇာတ်၌ လုံ့လပြုစေ၍ သုက်ကိုလွတ်စေလျှင် အာပတ်သင့်သည်သာဖြစ်ပါသည်။ (အကြောင်းကား-စေခိုင်းခြင်းဖြင့် သူတစ်ပါးပြုအပ်သော ပယောဂသည်လည်း မိမိကိုယ်တိုင် ပြုအပ်သော ပယောဂမည်သောကြောင့်တည်း။)

မေး။ ခါးကိုလှုပ်၍ လုံ့လပြုရာ၌ သုက် လွတ်/ လွတ်အလိုက် အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍ ကောင်းကင်၌ ခါးကိုလှုပ်ခြင်းဖြင့်လည်း နိမိတ်၌ လုံ့လပြု သောရဟန်းအား အကယ်၍ သုက်မလွတ်အံ့၊ ထုလ္လစ္စည်းအာပတ်သင့်၏။ အောက်ထစ် ဆုံးအားဖြင့် ယင်ငယ်တစ်ကောင် သောက်လောက်ရုံမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သုက်သည် တည်ရာမှ လွတ်အံ့၊ ကျင်ငယ်ချောင်း (အဂါဇာတ်)သို့မရောက်သေးသော်လည်း သံဃာဒိ သိသ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ လုံ့လပြု၍ သုက်လွတ်စေရာ၌ သုက်အပြင်သို့ရောက်မှ သံဃာဒိသိသ် အာပတ်သင့်သည် ဟု မှတ်ရပါမည်လော။

ဖြေ။ သုက်အပြင်သို့ရောက်မှ သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်သည်မဟုတ်ပါ။ တည်ရာမှ လွတ်ကာ မျှ ရွှေ့ကာမျှဖြစ်လျှင် သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါတော့သည်။

မေး။ ''တည်ရာမှ ရွှေ့ကာမျှဖြင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်သည်''ဆိုလျှင် ''ဒကသောတံ သြတိဏ္ဏမတ္တေ ဗဟိ နိက္ခန္တေ ဝါ အနိက္ခန္တေ ဝါ သံဃာဒိသေသော''ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားကို အဘယ်သို့မှတ်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ တည်ရာမှ ရွှေ့သောသုက်သည် ဂေါန်မုချပင် ကျင်ငယ်ချောင်း (အဂါဇာတ်)သို့ သက် ရောက်သောကြောင့် ယင်းသို့ အဋ္ဌကထာတို၌ မိန့်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ လုံ့လမပြုသောရဟန်း။ ၂။ လွတ်စေခြင်း၌ အလိုမရှိသောရဟန်း။
၃။ အိပ်မက်မြင်မက်သောရဟန်း။ ၄။ ရှူးသောရဟန်းစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား သင့်ရောက်သောအာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။
(က) စေ့ဆော်, သာယာ, လုံ့လပြုသော်လည်း သုက်မလွတ်သော ရဟန်း။
(ခ) မေထုနရာဂဖြင့် မာတုဂါမကို ကိုင်၍ ထိုကိုင်သောလုံ့လဖြင့် သုက်လွတ်သောရဟန်း။
(ဂ) ဂေဟသိတပေမဖြင့် အမိ, နှမကို သုံးသပ်သဖြင့် သုက်လွတ်သောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ထုလ္လစ္စည်း (ခ) (ဂ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃-ပါးတို့ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ လွတ်ခြင်း၌ သာယာသော (လွတ်စေလိုသော) စေတနာရှိခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

၂။ လုံ့လပြုခြင်း။ ၃။ လွတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အဘယ်ပါ၌ဖြင့် အဘယ်အဂါကို ပြုပါသနည်း။

ဖြေ။ သဠေတနိကာ–ပါ၌ဖြင့် ''လွတ်ခြင်း၌ သာယာသောစေတနာရှိခြင်း'' ဟူသော အဂါကို ပြုပါသည်။

သုက္ကဝိဿဇ္ဇီ–ပါ၌ဖြင့် လုံ့လပြုခြင်း, သုက်လွတ်ခြင်း–ဟူသောအဂါ ၂–ပါးကို ပြုပါသည်။ (လုံ့လပြုခြင်းကို ဇလူပစာအားဖြင့်ပြု၍ သုက်လွတ်ခြင်းကို မုချအားဖြင့် ပြသည်–ဟု မှတ်ပါ။)

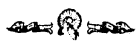

၂။ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်ကို အကျဉ်း, အကျယ် နည်းနှစ်သွယ်ဖြင့် မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် မာတုဂါမ၏ လက်, ဆံထုံး, ကြွင်းသောကိုယ်အင်္ဂါ တစ်ရပ်ရပ်ကို သုံးသပ်ကိုင်တွယ်သော ရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်၏။ **(အကျဉ်း)**

အကြင်ရဟန်းသည် ရာဂဘီလူး ဝင်ပူးသက်ရောက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ရာဂတွင်းသို့ သက်ဆင်းကျရောက်သည်ဖြစ်၍ ဖောက်ပြန်သောစိတ်ဖြင့် မာတုဂါမနှင့် အတူတကွ ကိုယ်လက်နှီးနှောခြင်းသို့ ရောက်ငြားအံ့၊ လက်ကိုကိုင်ခြင်းသို့ လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးပါးသော အင်္ဂါကြီးငယ်ကို သုံးသပ်ကိုင်တွယ်ခြင်းသို့လည်းကောင်းရောက်ငြားအံ့ ထိုရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်၏။ **(အကျယ်)**

မေး။ ဩတိဏ္ဏ–ဟူသည် အဘယ်နည်း တိုတိုကျဉ်းကျဉ်း လိုရင်းမျှကိုသာ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရာဂဘီလူး ဝင်ပူးသက်ရောက်အပ်သောရဟန်း **(တစ်နည်း)** ရာဂတွင်းသို့ သက်ဆင်းကျရောက်သော ရဟန်းသည် ''ဩတိဏ္ဏ'' မည်ပါသည်။

မေး။ ဩတိဏ္ဏ–ဟူသည် အဘယ်နည်း ပြည့်စုံစွာ ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘီလူးအစရှိသည်တို့သည် သတ္တဝါတို့သို့ သက်ရောက်အပ်, ပူးဝင်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ဖြစ်သော ကာယသံသဂ္ဂရာဂသည် သက်ရောက်အပ်, ပူးဝင်အပ်သောရဟန်းသည် ''ဩတိဏ္ဏ'' မည်ပါသည်။

(တစ်နည်း) သတ္တဝါတို့သည် တွင်းအစရှိသည်တို့သို့ သက်ဆင်းကျရောက် ကုန်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ဟုတ်မှန်သောသဘောကို မဆင်ခြင်မှု၍ တပ်မက်ဖွယ်ကောင်းသော အာရုံ၌ တပ်မက်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တိုင် ကာယသံသဂ္ဂရာဂသို့ သက်ဆင်းကျရောက်သောရဟန်းသည် ''ဩတိဏ္ဏ'' မည်ပါသည်။

(ဆောင်) –ရာဂဘီလူး၊ ဝင်ပူးခံရ၊ ပုဂ္ဂလ၊ ဩတိဏ္ဏ–ဟုခေါ်။
–ရာဂတွင်းသို့၊ သက်ဆင်းကာကျ၊ ပုဂ္ဂလ၊ ဩတိဏ္ဏ–ဟုခေါ်။

မေး။ ဩတိဏ္ဏော–အရ ရာဂဘီလူး ဝင်ပူးသက်ရောက်အပ်ပုံနှင့် ရာဂတွင်းသို့ သက်ဆင်းကျရောက်ပုံတို့ကို ဥပမာဆောင် ထင်ရှားအောင် ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရာဂသည် ဘီလူးနှင့် တူ၍ ရဟန်းသည် သတ္တဝါနှင့် တူ၏။ ဘီလူးက သတ္တဝါတို့ကို

http://www.dhammadownload.com

ပူးဝင်သောအခါ သတ္တဝါတို့သည် ဘီလူးသက်ရောက်အပ်, အပူးခံရသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ရဟန်း၏ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ရာဂစိတ် ဖြစ်ပေါ်နေသောအခါ ခန္ဓာကိုယ်သည် ရာဂသက်ရောက်အပ်, ရာဂဘီလူး အပူးခံရလျက်ရှိပါသည်။

ရာဂသည် ရေတွင်း ရေကန်စသည်တို့နှင့်လည်း တူ၏။ ရေတွင်း ရေကန်ထဲ သတ္တဝါတစ်ဦးတစ်ယောက် ကျနေသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ရာဂစိတ် ဖြစ်ပေါ်နေသောအခါ ရဟန်း၏ခန္ဓာကိုယ်တစ်ကိုယ်လုံး ရာဂတွင်းသို့ သက်ဆင်းကျရောက်လျက် ရှိပါသည်။

မေး။ ''ဩတိဏ္ဏော''ပုဒ်ကို ဝိဂြိုဟ်ဆိုရ၏။ အရကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဩတရီယတေတိ ဩတိဏ္ဏော။ (ကမ္မသာဓန)

၂။ ဩတရတိတိ ဩတိဏ္ဏော။ (ကတ္တုလာဓန)

ကာယသံသဂ္ဂရာဂနှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်းကို ရပါသည်။

(ဆောင်) ကာယသံသဂ္ဂ-ရာဂသမ္ဂီ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တွင်မည် ဩတိဏ္ဏော။

မေး။ ဩတိဏ္ဏော-ပုဒ်ကို အနက် ၂-နည်းပေးပြပါ။

ဖြေ။ ဩတိဏ္ဏော၊ ရာဂဘီလူး ဝင်ပူးသက်ရောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ရာဂတွင်းသို့ သက်ဆင်းကျရောက်သည်ဖြစ်၍။

မေး။ ''ဩတိဏ္ဏော၊ ဩတိဏ္ဏော၊ ရာဂဘီလူး ဝင်ပူးသက်ရောက်အပ်သည်ဖြစ်၍''ဟူရာဝယ် ဤကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၌ ရာဂ-အရ အဘယ်ရာဂကို ယူရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဝိပရိဏာတစိတ္တ-ဟူသည် အဘယ်စိတ်မျိုးဖြစ်ပါသနည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသော ဘဝင်အစဉ်ဟုဆိုအပ်သော ပင်ကိုယ်သဘောကို စွန့်၍ ကာယသံသဂ္ဂရာဂ၏အစွမ်းဖြင့် တစ်မျိုးတစ်ဖုံပြောင်းလွဲ ဖြစ်ပေါ်လာသောစိတ်သည် ''ဝိပရိဏာတစိတ္တ'' မည်၏။

၂။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖောက်ပြန် ပြောင်းလွဲ၍တည်သော စိတ်သည် ''ဝိပရိဏာတစိတ္တ'' မည်၏။

မေး။ ဝိပရိဏာတေန စိတ္တေန-အရ စိတ်ဖောက်ပြန်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပဋ္ဌိသန္ဓေ တည်နေသည်မှစ၍ ပါလာသောဘဝင်စိတ်အစဉ်သည် လောဘ, ဒေါသစသော အညစ်အကြေးကင်းသဖြင့် စင်ကြယ်သန့်ရှင်း၏။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂ ဖြစ်ပေါ်သောအခါ ထိုစင်ကြယ်သန့်ရှင်းသော ဘဝင်စိတ်အစဉ်သည် ပင်ကိုယ်သဘောကိုစွန့်၍ တစ်မျိုးတစ်ဖုံဖြစ်သွား ဖောက်ပြန်ပြောင်းလွဲသွားပေသည်။ ထိုသို့ တစ်မျိုးတစ်ဖုံဖြစ်သွား, ဖောက်ပြန်ပြောင်းလွဲသွားသည်ကို ''ဝိပရိဏာတေန စိတ္တေန''အရ စိတ်ဖောက်ပြန်သည်-ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဩတိဏ္ဏော--ဟု ဟောလျှင်ပြီးနိုင်ပါလျက် အဘယ်အကျိုးငှါ ''ဝိပရိဏာတေန စိတ္တေန'' ဟု ထပ်မံ ဟောတော်မူရပြန်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဩတိဏ္ဏော-ပုဒ်အနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်း အကျိုးငှါ ''ဝိပရိဏာတေန စိတ္တေန''ဟု ထပ်မံဟောတော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိ-၌ မာတုဂါမ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ယနေ့ မွေးဖွားခါစ မိန်းကလေးမှစ၍ အသက်ရှင်ဆဲ လူမိန်းမကို ယူရပါမည်။

(ဆောင်) ယနေ့ ဖွားမြင်၊ အသက်ရှင်ထ၊ လူမိန်းမ၊ ယူရ သံသဂ္ဂါ။

အမှာ။ ။ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၌ မာတုဂါမေန-အရ ယူရမည့် မာတုဂါမကို ဖော်ပြပါ-ဟု မေးလျှင်လည်း အဖြေမှာ အတူတူပင်။

မေး။ မွေးဖွားခါစ သူငယ်မလေးတစ်ယောက်ကို ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် ပွေ့ချီရာ၌ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ် သင့်/ မသင့် အကြောင်းပြဖြေပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ မာတုဂါမ-အရ ထိုသူငယ်မမျိုးမှစ၍ အသက်ရှင်ဆဲ လူမိန်းမအားလုံးကို ယူရသောကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် သံဃာဒိသေသအာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ သေပြီးသော မာတုဂါမ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် ကိုင်တွယ်ရာ၌ အဘယ် အာပတ်များ သင့်နိုင်ပါသနည်း၊ အသီးသီး ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အလောင်းမပျက်သေးလျှင် ထုလ္လစ္စည်း၊ အလောင်းပျက်နေလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ (က) မာတုဂါမဝတ်ထားသော အဝတ်ကို ကိုင်ကြည့်သောရဟန်း (ခ) လှူထားသော မာတုဂါမ၏ အဝတ်ကို ကိုင်သောရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ (က) ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ (ခ) အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ ''ဟတ္ထဂ္ဂါဟံ ဝါ'' အစရှိသောစကားရပ်သည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း၊

ဖြေ။ ကာယသံသဂ္ဂ-ပုဒ်၏အနက်ကို အကျယ်အားဖြင့် ဖွင့်ပြသောစကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကာယသံသဂ္ဂ-ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ၄င်း၏အဓိပ္ပာယ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ကာယေန သံသဂ္ဂေါ ကာယသံသဂ္ဂေါ'' ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ကိုယ်ဖြင့် နှီးနှောခြင်း=စပ်ယှဉ်ရောနှောခြင်း=လက်ကို ကိုင်ဆွဲခြင်း, ဆံထုံးကို ကိုင်ဆွဲခြင်း, အခြားသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း တစ်ခုခုကို ကိုင်တွယ်သုံးသပ်ခြင်း, တို့ ဆိတ် ဆုပ်နယ်ခြင်း ဖက်ရမ်း နမ်းရှူတ်ခြင်းစသော လောကအပြုအမူအားလုံးသည် ''ကာယသံသဂ္ဂ'' မည်ပ်သည်။

ဝစနတ္ထတစ်မျိုး။ ။ ကာယာနံ သံသဂ္ဂေါ (သမ္မယောဂေါ) ကာယသံသဂ္ဂေါ။ သံသဇ္ဇနံ (ဂဟဏံ ပရာမသနံ) သံသဂ္ဂေါ။ ကာယသ သံသဂ္ဂေါ ကာယသံသဂ္ဂေါ-ဟုလည်း ဝိဂြိုဟ်ပြုကြသည်။

(ဆောင်) တို့, ဆိတ်, ထိ, စမ်း၊ ဖက်ရမ်း, နမ်းရှူတ်၊
ပြုလုပ်သမျှ၊ လူ့ကိစ္စ၊ သံသဂ္ဂ-ဟုခေါ်။

မေး။ ကာယသံသဂ္ဂ-၌ ကာယ-အရကို သာဓကဖြင့် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဟတ္ထဂ္ဂါဟံ ဝါ-စသော ကာယသံသဂ္ဂပုဒ်၏ အကျယ်ဝါကျကိုထောက်၍ ကာယသံသဂ္ဂ-၌ ကာယ-အရ လက်, ခြေစသော ကိုယ်၏အစိတ်အပိုင်းများကိုလည်း ကေဒေသျှုပစာ အားဖြင့် ယူရပါမည်။ (အပေါင်း၏အမည်ကို အစိတ်၌ တင်စားခြင်းကို ''ကေဒေသျှ

http://www.dhammadownload.com

ပစာ''ဟု ဆိုပါသည်။)

(ဆောင်) လက်, ခြေ စ စွာ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ၊ မှတ်ပါ ကာယ–ဆို။

မေး။ ဟတ္ထဂ္ဂါဟံ ဝါ ဝေဏ္ဏိဂ္ဂါဟံ ဝါ–၌ ဟတ္ထ–အရ ဝေဏီ–အရ တို့ကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဟတ္ထ–အရ တံတောင်ဆစ်မှ စ၍ လက်သည်းဖျားတိုင်အောင်သော အရပ်ကို ယူရပါမည်။ ဝေဏီ–အရ ထုံးဖွဲ့၍ဖြစ်စေ, မထုံးဖွဲ့ဘဲဖြစ်စေ၊ ဆံပင်သက်သက်ဖြစ်စေ, သိုးမွေးချည်, ပကတိပန်း, ငွေပန်း, ရွှေပန်း, ရွှေကြိုး, ပုလဲသွယ်စသည်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးနှင့် ရောနှော၍ဖြစ်စေ စုစည်းထားသော ဆံစည်း(ဆံထုံး)ကို ယူရပါမည်။ အမွေးတို့နှင့်တကွ ဆံချည်မျှင်တို့ကိုလည်း ထည့်သွင်းယူရပါမည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ဥပလက္ခဏာနည်းအားဖြင့် 'ဆံစည်း ဆံထုံး'ကိုမှတ်၍ ဆိုထားခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မစည်း မထုံးဘဲထားသော ဆံပင်များနှင့် အမွေးအမျှင်များကိုပါ ဝေဏီ–အရ၌ ထည့်သွင်းယူရခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိပါ။

မေး။ ဝေဏိဂ္ဂါဟံ ဝါ–ဟုဆိုသောကြောင့် ဆံထုံးကိုကိုင်မှ သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်သည်, ဖြန့်ချထားသော ဆံပင်တို့ကို ကိုင်လျှင် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်မသင့်ဟု မှတ်ရပါမည်လော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ မမှတ်ရပါ။ ဝေဏိဂ္ဂါဟံ ဝါ–သည် ဥပလက္ခဏာနည်းအားဖြင့်ဆိုထားသော စကားရပ်ဖြစ်၍ ဖြန့်ချထားသော ဆံပင်တို့ကိုလည်း ဝေဏီ အရ၌ ထည့်သွင်းယူရသောကြောင့် ၄င်းတို့ကိုကိုင်လျှင်လည်း သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မိန်းကလေးတစ်ယောက်၏ အမွေးကို မိမိအမွေးဖြင့် ထိသော ရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်/ မသင့် အကြောင်းနှင့်တကွ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဝေဏီ–အရ၌ အမွေးအမျှင်တို့ကိုလည်း ထည့်သွင်းယူရသောကြောင့် ထိုရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ အညတရသ ဝါ အညတရသ ဝါ အင်္ဂသ ပရာမသနံ–၌ အင်္ဂ–အရကို ဖော်ပြ၍ ''အညတရ အညတရ အင်္ဂပရာမသန'' အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပါ။

ဖြေ။ အင်္ဂ–အရ လက်, ဆံစည်း ဆံထုံး (ဆံပင်, အမွေးအမျှင်)တို့မှကြွင်းသော အင်္ဂါကြီးငယ်ကို ယူရပါမည်။

ထိုအင်္ဂါကြီးငယ်တို့တွင် တစ်ခုခုကို ကိုင်တွယ်သုံးသပ်ခြင်းကို ''အညတရ အညတရ အင်္ဂပရာမသန''ဟု ဆိုပါသည်။ (ပါဠိတော်၌ သုံးသပ်ပုံ ၁၂မျိုးကို ပြထားသည်။)

(ဆောင်) – တစ်တောင်ဆစ်မှ၊ လက်ဖျားကျ။ ဟတ္ထ–အရယူ။

– ဆံစည်း, ဆံထုံး၊ မွေးအားလုံး၊ သိမ်းကျုံး ဝေဏီ–ယူ။

– ဝေဏီ, ဟတ္ထ၊ ကြွင်းသမျှ၊ အင်္ဂ–အရယူ။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဥဒါယီထေရ်။
ဝတ္ထု – ကာယသံသဂ္ဂအမှုသို့ ရောက်ခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား သင့်သော သံဃာဒိသိသ်အာပတ် အရေအတွက်ကို ဖော်ပြပါ။
(က) မာတုဂါမကို လက်တစ်ဖက်ဖြင့် ကိုင်၍ အခြားလက်တစ်ဖက်ဖြင့် မာတုဂါမ တစ်ကိုယ်

http://www.dhammadownload.com

လုံးကို တစ်နေ့လုံး ကိုင်တွယ်သုံးသပ်သော ရဟန်း။

(ခ) မာတုဂါမကို မကိုင်ဘဲ ဦးခေါင်းမှ ခြေထောက်တိုင်အောင် လက်ကို မလွှတ်စေဘဲ ထိသော ရဟန်း။

(ဂ) မာတုဂါမ၏ လက်ငါးချောင်းကို တစ်ပေါင်းတည်း ကိုင်သော ရဟန်း။

(ဃ) မာတုဂါမ ငါးယောက်တို့၏ လက်ငါးချောင်းကို တစ်ပေါင်းတည်း ကိုင်သော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) (ခ) (ဂ) သံဃာဒိသိသ်အာပတ် ၁–ချက်။

(ဃ) သံဃာဒိသိသ်အာပတ် ၅–ချက်။

(ဆောင်) –တစ်ဖက်ကိုင်ထား၊ အခြားတစ်ဖက်၊ သုံးသပ်တွက်၊ တစ်ချက်သာသင့်သည်။
–မလွတ်စေဘဲ၊ ထိရုံလဲ၊ ထိနဲ့သာ သင့်သည်။
– တစ်ယောက် ငါးချောင်း၊ စုပေါင်းကိုင်ရာ၊ တစ်ချက်သာ၊ ငါးယောက်မှာမူ၊ ငါးချက်သင့်။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား သင့်သောအာပတ်တို့ကို ဖြေဆိုပါ။

(က) နတ်မ, ဘီလူးမ, တိရစ္ဆာန်မတို့ကို ကိုင်တွယ်သုံးသပ်သော ရဟန်း။

(ခ) ပဏ္ဍုက်ကို ကိုင်တွယ်သုံးသပ်သောရဟန်း။

(ဂ) နဂါးမ, ဂဠုန်မ, ကိန္နရီမတို့ကို ကိုင်တွယ်သုံးသပ်သော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) (ခ) ထုလ္လစ္စည်း (ဂ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ (က) မိန်းကလေးကို ယောကျ်ားလေးအထင်ဖြင့် ကိုင်တွယ်သုံးသပ်သောရဟန်း။

(ခ) ယောကျ်ားလေးကို မိန်းကလေးအထင်ဖြင့် ကိုင်တွယ်သုံးသပ်သောရဟန်း။

(ဂ) မိန်းကလေး ပန်ထားသောပန်းကို ကိုင်ကြည့်သောရဟန်း။

(ဃ) မိမိ၏ သက်နှံ့ဖြင့် မိန်းမ၏ ကိုယ်ကို ထိစေသောရဟန်း။

(င) မိန်မ၏ အကျီ, ပဝါစသည်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ထိစေသော ရဟန်း။

(စ) မိန်မ၏ အကျီ, ပဝါစသည်ဖြင့် မိမိ၏ သက်နှံ့ကို ထိစေသော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ထုလ္လစ္စည်း (ခ) ဒုက္ကဋ်

(ဂ) (ဃ) (င) ထုလ္လစ္စည်း (စ) ဒုက္ကဋ်

(ဆောင်) – မိန်းမကိုပင်၊ ယောကျ်ားထင်၊ ကိုင်လျှင် ထုလ္လစ္စည်း။
– ယောကျ်ားကိုပင်၊ မိန်းမထင်၊ ကိုင်လျှင် ဒုက္ကဋ်တည်း။

– ကာယချင်းသာ၊ ဖြစ်လေရာ၊ သံဃာဒိသိသ်သင့်။
– ကာယ+ဗဒ္ဓ၊ ဖြစ်တုံက၊ ထုလ္လ အာပတ်သင့်။
– ဗဒ္ဓချင်းသာ၊ ဖြစ်လေရာ၊ မှန်စွာ ဒုက္ကဋ်သင့်။

မေး။ (ဂ) မိန်းမရှစ်ပုံ ဓာတ်ပုံများကို ရေးသွဲ့ ထိကိုင်သောရဟန်း (ခ) ရတနာ ခုနစ်ပါး, စပါး မျိုး ခုနစ်ပါးတို့ကို ထိကိုင်သောရဟန်း (ဂ) လက်နက်များ, တူရိယာပစ္စည်းများကို ထိကိုင်သောရဟန်း (ဃ) သစ်သီးဝလံများကို ထိကိုင်သောရဟန်းတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ် ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မိန်းမက ထိအပ်သည်ဖြစ်၍ မိုဝဲလိုသော ဆန္ဒရှိပါသော်လည်း ကိုယ်ဖြင့် လုံ့လမပြုဘဲ အတွေ့အထိကို သိရှိသာယာသောရဟန်း၊ မိန်းမလက်မှ လွတ်လိုသဖြင့် မိန်းမကို ထိသောရဟန်း။ သညာနှင့်တကွ မစေ့ဆော်ဘဲ မတော်မဆ ထိမိသောရဟန်း၊ သတိမကပ်အမှတ်တမဲ့ထိမိသောရဟန်း၊ ထိမှန်းမသိသောရဟန်း၊ သိပင်သိသော်လည်း မသာယာသောရဟန်း၊ ရှုးသောရဟန်းစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မာတုဂါမက အတင်းပွေ့ဖက်ထား၍ ၄င်းလက်မှလွတ်လိုသဖြင့် မာတုဂါမအား ထိကိုင်တွန်းဖယ်သောရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်/ မသင့် ယုတ္တိဖြင့် နှိုင်းချင့်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် မာတုဂါမကို ထိကိုင်မှသာ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်သော်ကြောင့် မေးခွန်းပါရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၅-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ လူမိန်းမဖြစ်ခြင်း။ ၂။ လူမိန်းမဟု အမှတ်ရှိခြင်း။
၃။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြစ်ခြင်း။ ၄။ ထိကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် လုံ့လပြုခြင်း။
၅။ လက်ကိုကိုင်ခြင်းစသော အမှုသို့ရောက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၌ အဘယ်ပါဌ်ဖြင့် အဘယ်အင်္ဂါကို ပြသနည်း။

ဖြေ။ မာတုဂါမေန-ပါဌ်ဖြင့် "လူမိန်းမဖြစ်ခြင်း, လူမိန်းမဟုအမှတ်ရှိခြင်း" ဟူသော အင်္ဂါ ၂-ပါးကို ပြပါသည်။ (အာရုံသည် အာရမ္မဏိကနှင့် ကင်း၍မဖြစ်သောကြောင့် မာတုဂါ-မေန- ပါဌ်ဖြင့် "လူမိန်းမဟု အမှတ်ရှိခြင်း" ဟူသောအင်္ဂါကိုပါ ပြနိုင်သည်ဟု သိပါ။)
ဩတိဏ္ဏော ဝိပရိဏာတေန စိတ္တေန-ပါဌ်ဖြင့် "ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြစ်ခြင်း" ဟူသော အင်္ဂါကို ပြပါသည်။
ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇေယ္ယ-ပါဌ်ဖြင့် သာမတ္ထိယအားဖြင့် "ထိကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် လုံ့လပြုခြင်း, လက်ကိုကိုင်ခြင်းစသော အမှုသို့ရောက်ခြင်း" ဟူသော အင်္ဂါ ၂-ပါးကို ပြပါသည်။

၃-ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်ချုပ်မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ လုလင်ပျိုက မိန်းမပျိုကို ပြောသကဲ့သို့ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစသာဒ ရာဂဖြင့် မာတုဂါမကို ဝစ္စမဂ်, ပဿာဝမဂ်, မေထုန်နှင့်စပ်သော စကားတို့ဖြင့် ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုသောရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ် အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ်၏ အဋ္ဌကထာလာ အခြားအမည်တစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ "ဒုဋ္ဌုလ္လောဘာသနသိက္ခာပုဒ်" ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ (ကခ၊ ၁၃၁။)

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဩတိဏ္ဏအဖြစ်, ဝိပရိဏာတစိတ္တအဖြစ်တို့ကို အဘယ်၏အစွမ်းဖြင့် သိရပါ

http://www.dhammadownload.com

မည်နည်း။

ဖြေ။ ဒုဋ္ဌုလ္လ၀ါစသောဒရာဂ၏ အစွမ်းဖြင့် သိရပါမည်။

မေး။ ဒုဋ္ဌုလ္လ၀ါစသောဒရာဂ–ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းစွာ ဝစွမဂ်, ပဿာ၀မဂ်, မေထုန်နှင့်စပ်သောစကားမျိုးကို ပြောဆိုရာ၌ သာယာသောရာဂဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒုဋ္ဌုလ္လ၀ါစာသိက္ခာပုဒ်၌ မာတုဂါမ–အရ ယူရမည့်မိန်းမ, မယူရမည့်မိန်းမတို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရုန့်ရင်းသောစကား, မရုန့်ရင်းသောစကား (စကားရိုး, စကားဆန်း)ကို ခွဲခြားနားလည်သော လူမိန်းမကို ယူရပါသည်။

အလွန်ငယ်သော ကလေးမ၊ ကြီးပင်ကြီးသော်လည်း ထိုထိုင်းဖျင်းအသော မိန်းမနှင့် ပါးနပ်သော်လည်း ဘာသာစကားချင်းမတူ၍ ပြောစကားကို နားမလည်သော မိန်းမများကို မယူရပါ။

(ဆောင်) ရုန့်ရင်း, မရုန့်ရင်း၊ နှစ်ခင်းစကား၊ သိနားလည်ထ၊ လူမိန်းမ၊ ယူရ ဒုဋ္ဌုလ္လာ။

မေး။ ဘယ်လိုစကားမျိုးကို "ဒုဋ္ဌုလ္လ၀ါစာ"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝစွမဂ်, ပဿာ၀မဂ်, မေထုန်နှင့် ပတ်သက်စပ်ဆိုင်သော စကားမျိုးကို "ဒုဋ္ဌုလ္လ၀ါစာ" ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဝစွမဂ်နှင့် စပ်သောစကား၊ ပဿာ၀မဂ်နှင့် စပ်သောစကား၊ မေထုန်နှင့် စပ်သောစကား–ဟူ၍ ဒုဋ္ဌုလ္လ၀ါစာ ၃–မျိုးရှိ၏–ဟူလို။

မေး။ သြဘာသေယျ–၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ထင်ရှားအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းကောင်း အမျိုးသားကောင်းတို့ စောင့်စည်းရမည့် ကျင့်ပတ်(စည်းကမ်း)ကို လွှမ်းမိုးကျော်လွန်၍ ပြောဆိုခြင်း = ဝစွမဂ် ပဿာ၀မဂ် လှ, မလှ (ဝဏ္ဏ, အ၀ဏ္ဏ) စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အထူးထူးအပြားပြား များစွာသောမသူတော်တို့၏ စကားကို ပြောဆိုခြင်း= ယုတ်ယုတ်မာမာပြောဆိုခြင်း) ကို "သြဘာသေယျ"ဟု ဆိုပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ သြဘာသေယျ–၌ သြ–သည် အ၀ ဥပသာရပုဒ်၏ ကာရိယဖြစ်၏။ "သြဘာသေယျာတိ အဇ္ဈာစာရော ဝုစ္စတိ" ဟူသော ပါဠိတော်အဖွင့်ကို ထောက်၍ အ၀ ဥပသာရပုဒ်သည် "ပရိဘ၀=လွှမ်းမိုးခြင်း" အနက်ဟော–ဟု ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကြသည်။

အမှာ။ ။ သြဘာသနာကာရ ၉–မျိုးကို ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော်၌ ဖော်ပြထားသည်။

မေး။ ယထာ တံ ယုဝါ ယုဝတိ–ဟူသောပါဠိကို အနက်ပေး၍ ထိုပါဠိ၏ ဆိုလိုရင်းကို ရေးပြီးလျှင်၊ ထိုပါဠိဖြင့် ပြအပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ယုဝါ၊ လုလင်ပျိုသည်။ ယုဝတီ၊ မိန်းမပျိုကို။ သြဘာသတိ ယထာ၊ လွှမ်းမိုး၍ ပြောဆိုသကဲ့သို့။ ဝါ–ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုသကဲ့သို့။ (ဂံ–ကား အနက်မရ နိပါတ်မျှသာ ဖြစ်၏။)

ဆိုလိုရင်းကား – "လူပျိုက အပျိုကို ဒုဋ္ဌုလ္လ၀ါစာပြောရာ၌ ရဲရဲ၀ံ့၀ံ့ ပြောသကဲ့သို့၊

http://www.dhammadownload.com

ထို့အတူ ရဟန်းက မာတုဂါမကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ပြောသည်''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။
ထိုပါဠိဖြင့် ရှန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုရာ၌ ကြောက်ရွံ့တွန့်ဆုတ်ခြင်း မရှိဘဲ ရဲရဲတင်းတင်း ပြောဆိုကြောင်းကို ပြပါသည်။

မေး။ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ သိက္ခာပုဒ်လာ ''**သြဘာသနေ နိရာသင်္ကာဝေပြပါ၌**''ကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ယထာ တံ ယုဝါ ယုဝတီ–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မေထုနုပသံဟိတာဟိ–ပါ၌သည် အဘယ်ကိုပြသောပါ၌ ဖြစ်ပါသနည်း။
ဖြေ။ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ၏ အထွတ်အထိပ် အပြီးအဆုံးသို့ရောက်သော လက္ခဏာ (အရှုန့်ရင်း အကြမ်းတမ်းဆုံး အမှတ်အသား)ကို ပြသောပါ၌ ဖြစ်ပါသည်။
အမှာ။ ။ ပါဠိလို ''**သိဓါပတ္တလက္ခဏာပြပါ၌**''ဟု သိပါ။

မေး။ ရှေ့ ဥပမေယျဝါကျ၌ ''ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ ဝါစာဟိ''ဟုဆိုခဲ့လျက် နောက် ဥပမေယျဝါကျ၌ အဘယ့်ကြောင့် ''မေထုနုပသံဟိတာဟိ''ဟုဆိုရပါသနည်း ပမာ+ပမေဆန့်ကျင်နေသည် မဟုတ်ပါလော။
ဖြေ။ ''ဝစ္ဆမဂ်, ပဿာဝမဂ်, မေထုန်နှင့်စပ်သောစကား''ဟူသော ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာတို့တွင် အထွတ်အထိပ်အမှတ်အသားကို ပြလိုသောကြောင့်နောက် ဥပမာနုဝါကျ၌ မေထုနုပသံဟိတာဟိ–ဟု ဆိုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပမာ+ပမေ နှစ်ထွေတို့ ဆန့်ကျင်မှု မရှိပါ။

မေး။ ''မေထုနုပသံဟိတာဟိ''ဟုဆိုသောကြောင့် မေထုန်နှင့်စပ်သောစကားကို ပြောဆိုမှ သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါသလော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။
ဖြေ။ မေထုန်နှင့်စပ်သောစကားကို ပြောဆိုမှ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်သည် မဟုတ်ပါ။ ''မေထုနုပသံဟိတာဟိ''ဟူသောစကားသည် ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ၏ အထွတ်အထိပ် အမှတ်အသားကိုပြသော စကားသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဝစ္ဆမဂ်, ပဿာဝမဂ်တို့နှင့် စပ်၍ ပြောဆိုလျှင်လည်း သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''မေထုနုပသံဟိတာ=မေထုန်နှင့် စပ်သောစကား''ဟူသည် အဘယ်စကား ဖြစ်ပါသနည်း။
ဖြေ။ ''မေထုန်ကို ဘယ်လိုမှီဝဲသလဲ''၊ ''မေထုန်ကို ဒီလိုမှီဝဲတယ်မဟုတ်ဘူး''၊ ''ငါ့ကို မေထုန် ပေးစမ်းပါ''စသော စကားများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်စေနိုင်သော ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုပုံများကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ဝစ္ဆမဂ် လှ, မလှ ချီးမွမ်းခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ မေထုန်တောင်းခြင်းစသည်နှင့်၊ **သံဓရဏီ'သိ** = အသားစွန်းထွက်နေတဲ့ ကောင်မ (အစေ့ရှည်မ)၊ **သမ္ဘိန္နာ'သိ** = ဝစ္ဆမဂ်နဲ့ ပဿာဝမဂ် ဆက်စပ်နေတဲ့ ကောင်မ၊ **ဥဘတောဗျဉ္ဇနကာ'သိ** = မဂ်နှစ်ခုပါရှိတဲ့ ဥဘတောဗျည်းမ–ဟူသော စကား ၃–မျိုးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဥဒါယီထေရ်။
ဝတ္ထု – ရှုန့်ရှင်းသောစကားကိုဖြင့် ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ မိန်းမကို မိန်းမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လက်ဟန်ခြေဟန်ဖြင့် ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုသော ရဟန်းအား အာပတ်သင့်ပုံကို စုံလင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အပြောခံရသော မိန်းမက ရဟန်းပြောဆိုသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပြောပြီးလျှင် ပြောပြီးခြင်း နားလည်လျှင် သံဃာဒိသိသ်၊ နားမလည်လျှင် ထုလ္လစ္စည်းအာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ (က) ပဏ္ဍာက်၌ ပဏ္ဍာက်ဟု ထင်မှတ်၍ ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုသော ရဟန်း။
(ခ) ပဏ္ဍာက်၌ မိန်းမဟု ထင်မှတ်၍ ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုသော ရဟန်းတို့၏ အပြစ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ထုလ္လစ္စည်းအာပတ် သင့်ပါသည်။
(ခ) ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။
(ဆောင်) ပဏ္ဍာက်ကိုပင်၊ ပဏ္ဍာက်ထင်၊ ပြောလျှင် ထုလ္လစ္စယာ။
မိန်းမထင်ထ၊ ပြောဆိုက၊ သင့်ရ ဒုက္ကဋ်သာ။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းတို့အား သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်ပုံများကို ဖော်ပြပါ။
(က) မိန်းမတစ်ယောက်တည်းကို ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ အခွန်းပေါင်းများစွာ ပြောဆိုသောရဟန်း။
(ခ) များစွာသော မိန်းမတို့ကို တစ်ခွန်းတည်းသောဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာဖြင့် ပြောဆိုသောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) စကား အခွန်းအရေအတွက်အားဖြင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါသည်။
(ခ) မိန်းမ အရေအတွက်အားဖြင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါသည်။
(ဆောင်) အခွန်းရေတွက်၊ မ-ရေတွက်၊ သင့်ချက် နားလည်စေ။

မေး။ မိန်းမတစ်ယောက်ကို ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ ပြောဆိုရာ၌ ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းအလိုက် အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မိန်းမ၏ ဝစ္စမဂ်၊ ပဿာဝမဂ်ကို ရည်ညွှန်း၍ ချီးမွမ်းစကားစသည် ပြောကြားလျှင် သံဃာဒိသိသ်။

ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက်အောက်, ဒူးနှစ်ဖက်အထက် ဝစ္စမဂ်, ပဿာဝမဂ်မှတစ်ပါးသော ကိုယ်ကာယကို ရည်ညွှန်း၍ ချီးမွမ်းစကားစသည် ပြောကြားလျှင် ထုလ္လစ္စည်း။

ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက် အထက်, ဒူးနှစ်ဖက်အောက် အရပ်ကို ရည်ညွှန်း၍ ချီးမွမ်းစကားစသည် ပြောကြားလျှင် ဒုက္ကဋ်။ (ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက်, ဒူးနှစ်ဖက်ကို ရည်ညွှန်း၍ ချီးမွမ်းစကားစသည် ပြောကြားလျှင်လည်း ဒုက္ကဋ်ပင်။)

(ဆောင်) – ညှပ်ရိုးအောက်ဖက်၊ ဒူးအထက်၊ ပြောတွက် ထုလ္လစ္စယာ။
– ညှပ်ရိုးအထက်၊ ဒူးအောက်ဖက်၊ ပြောတွက် ဒုက္ကဋ်။
– ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက်၊ ဒူးနှစ်ဖက်၊ ပြောတွက် ဒုက္ကဋ်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ရှေးရှုပြုသောရဟန်း၊ ပါဠိကို ရှေးရှုပြုသောရဟန်း၊ ဆုံးမခြင်းကို ရှေးရှုပြုသောရဟန်း၊ ရူးသောရဟန်း စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်

''အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ရှေးရှုပြုသောရဟန်း''ဟူသည် ''အနိမိတ္တာ'သိ''စသောပါဠိတို့၏

http://www.dhammadownload.com

အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပို့ချပြောပြနေသော ရဟန်း၊ အဌကထာကို ရွတ်အံနေသော ရဟန်းဖြစ်၏။

"ပါဠိကို ရှေးရှုပြုသောရဟန်း"ဟူသည် "အနိမိတ္တာ'သိ"စသော ပါဠိတို့ကိုပို့ချ ပြောပြနေသော ရဟန်း၊ ရွတ်အံနေသော ရဟန်းဖြစ်၏။

"ဆုံးမခြင်းကို ရှေးရှုပြုသောရဟန်း"ဟူသည် "ယခုဘဝမှာ နိမိတ်မရှိတဲ့မိန်းမဖြစ်နေရတယ်၊ ဥဘတောဗျည်း ဖြစ်နေရတယ်၊ နောက်ဘဝမှာ ဒီလို မဖြစ်ရအောင် မမေ့မလျော့ မပေါ့ မဆနေပါ"စသည်ဖြင့် ဆုံးမသော ရဟန်းဖြစ်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၅–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) (၂) ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်နှင့်တူ၏။

(၃) ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစသာဒရာဂဖြစ်ခြင်း။ (၄) ထိုရာဂဖြင့် ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုခြင်း။

(၅) ထိုပြောရာခဏာ၌ သိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အဘယ်ပါဌ်ဖြင့် အဘယ်အဂ်ါကိုပြသည်ဟု ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မာတုဂါမ–ပါဌ်ဖြင့် "လူမိန်းမဖြစ်ခြင်း, လူမိန်းမဟုအမှတ်ရှိခြင်း, ထိုပြောဆိုရာခဏာ၌ပင် သိခြင်း–ဟူသောအဂ်ါ ၃–ပါးကို ပြပါသည်။

သြတိဏ္ဏော ဝိပရိဏတေန စိတ္တေန–ပါဌ်ဖြင့် "ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသာဒရာဂရှိခြင်း" ဟူသော အဂ်ါကို ပြပါသည်။

ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ ဝါစာဟိ သြဘာသေယျ–ပါဌ်ဖြင့် "ထိုရာဂဖြင့် ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုခြင်း"ဟူသော အဂ်ါကို ပြပါသည်။

မေး။ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကို စိတ်ဆိုး၍ "သိခရဏီသိ–ဟဲ့ အစေ့ရှည်မ"ဟု ဆဲရေးသော ရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်/ မသင့် ယုတ္တိဖြင့် နှိုင်းချင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အရာရာကို ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစသာဒအားဖြင့်သာ တိုင်းတာသတ်မှတ်ရပါမည်။ သို့ဖြစ်၍ "ဆဲရေးခြင်း–ဟူရာ၌လည်း ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစသာဒရာဂဖြင့် ဆဲရေးခြင်းကိုသာ လိုအပ်ပါသည်။ ဒေါသ၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဆဲရေးခြင်းကို မလိုအပ်ပါ။ ထို့ကြောင့် စိတ်ဆိုး၍ ယင်းသို့ ဆဲရေးသောရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ် အာပတ်မသင့်ပါ။

၄။ အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အတ္တကာမပါရိစရိယ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပါ။

ဖြေ။ အတ္တကာမပါရိစရိယရာဂဖြင့် မာတုဂါမအထံ၌ မေထုန်ဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုလျှင် သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သြတိဏ္ဏအဖြစ်, ဝိပရိဏာကစိတ္တအဖြစ်တို့ကို အဘယ်အစွမ်းဖြင့် သိရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ အတ္တကာမပါရိစရိယရာဂ၏အစွမ်းဖြင့် သိရပါမည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အဘယ်ရဟန်းမျိုးကို "သြတိဏ္ဏ"ဟု ဆိုရပါသနည်း ပြည့်စုံစွာဖြေပါ။

ဖြေ။ ဘီလူးအစရှိသည်တို့သည် သတ္တဝါတို့သို့ သက်ရောက်အပ်, ပူးဝင်အပ်ကုန်သကဲ့သို့

http://www.dhammadownload.com

ထို့အတူ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း၌ ဖြစ်သော အတ္တကာမပါရိစရိယရာဂသည် သက်ရောက်အပ်, ပူးဝင်အပ်သော ရဟန်းသည် ''သြတိဏ္ဏ'' မည်ပါသည်။

(တစ်နည်း) သတ္တဝါတို့သည် တွင်းအစရှိသည်တို့သို့ သက်ဆင်းကျရောက် ကုန်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ဟုတ်မှန်သောသဘောကို မဆင်ခြင်ဘဲ တပ်မက်ဖွယ်ကောင်းသော အာရုံ၌ တပ်မက်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တိုင် အတ္တကာမပါရိစရိယရာဂသို့ သက်ဆင်းကျရောက်သော ရဟန်းသည် ''သြတိဏ္ဏ'' မည်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဝိပရိဏာတစိတ္တ–အဓိပ္ပါယ် ၂–မျိုးကို ပြည့်စုံစွာ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (၁) အတ္တကာမပါရိစရိယရာဂကြောင့် စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသော ဘဝင်အစဉ်ဟုဆိုအပ်သော ပင်ကိုသဘောကို စွန့်၍ တစ်မျိုးတစ်ဖုံဖြစ်ပေါ်လာသောစိတ်ကို ''ဝိပရိဏာတစိတ္တ'' ဟု ဆိုရပါသည်။

(၂) အတ္တကာမပါရိစရိယရာဂ၏အစွမ်းဖြင့် ဖောက်ပြန်ပြောင်းလွဲ၍ တည်သော စိတ်သည် ''ဝိပရိဏာတစိတ္တ'' မည်ပါသည်။

မေး။ ''အတ္တကာမပါရိစရိယရာဂ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မိမိအကျိုးငှါ ကာမဂုဏ်ဟု မေထုန်မှုဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၌ သာယာသောရာဂ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကာယသံသဂ္ဂ, ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ, အတ္တကာမပါရိစရိယ သိက္ခာပုဒ် ၃–ခုတို့၌ပါသော သြတိဏ္ဏ ၃–ခုတို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၌– ကာယသံသဂ္ဂရာဂနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ''သြတိဏ္ဏ'' မည်၏။ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ်၌– ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစဿာဒရာဂနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ''သြတိဏ္ဏ'' မည်၏။ အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပုဒ်၌– အတ္တကာမပါရိစရိယရာဂနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ''သြတိဏ္ဏ'' မည်၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။

မေး။ ကာယသံသဂ္ဂစသောသိက္ခာပုဒ် ၃–ပုဒ်တို့၌ပါသော ''ဝိပရိဏာတစိတ္တ'' ၃–ခုတို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၌ ကာယသံသဂ္ဂရာဂ၏အစွမ်းဖြင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ပင်ကိုသဘောမှ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလွဲသွားသောစိတ်သည် ''ဝိပရိဏာတ–စိတ္တ'' မည်၏။

ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ်၌ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစဿာဒရာဂ၏အစွမ်းဖြင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ပင်ကိုသဘောမှ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလွဲသွားသော စိတ်သည် ''ဝိပရိဏာတ–စိတ္တ'' မည်၏။

အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပုဒ်၌ အတ္တကာမပါရိစရိယရာဂ၏အစွမ်းဖြင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ပင်ကိုသဘောမှ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလွဲသွားသော စိတ်သည် ''ဝိပရိဏာတစိတ္တ'' မည်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပုဒ်၌ မာတုဂါမ–အရကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ မာတုဂါမ–အရ ဒုဋ္ဌုဝါစာ(ဒုဋ္ဌုလ္လောဘာသန) သိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ရုန့်ရင်းသောစကား, မရုန့်ရင်းသောစကားတို့ကို ခွဲခြားနားလည်သောမိန်းမမျိုးကို ယူရပါမည်

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ကာယသံသဂ္ဂစသော သိက္ခာပုဒ် ၃-ပုဒ်တို့၌လာသော မာတုဂါမ ၃-ခုအထူးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၌ မာတုဂါမ-အရ ယနေ့ဖွားခါစ မိန်းကလေးမှစ၍ အသက်ရှင်ဆဲ လူမိန်းမကို ယူရပါမည်။

ဒုဋ္ဌုल्लဝါစာ, အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ရှန့်ရင်းသော စကား, မရှန့်ရင်းသော စကားတို့ကို ခွဲခြားနားလည်သော မိန်းမကို ယူရပါမည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ မာတုဂါမဿ သန္တိကေ-အရ ''မာတုဂါမ၏အနီး''ဟူသည် အဘယ်မျှနီးသောအရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ရဟန်း၏စကားကို မာတုဂါမ ကြားလောက်ရာအရပ် ဖြစ်ပါသည်။ (သို့အနီးကိုပင် ''အထံ'' ဟု သုံးနှုန်းကြပါသည်။)

မေး။ အတ္တကာမပါရိစရိယာ-၏ အဓိပ္ပါယ် ၂-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မိမိအကျိုးငှါ မေထုန်အကျင့်ဟုဆိုအပ်သော ကာမဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းသည် ''အတ္တကာမပါရိစရိယာ'' မည်ပါသည်။

* **(တစ်နည်း)** မိမိသည် မေထုနရာဂ၏အစွမ်းဖြင့် အလိုရှိအပ်, တောင့်တအပ်သော ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းသည် ''အတ္တကာမပါရိစရိယ'' မည်ပါသည်။

မေး။ အတ္တကာမ-၌ ကာမ-အရကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကာမ-အရ မေထုန်အကျင့် ဟူသောကာမကို၊

(တစ်နည်း) ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းကြိယာကို ရပါသည်။

မေး။ ဝဏ္ဏ ဘာသေယျ-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဂုဏ်ကျေးဇူး = အကျိုးအာနိသင်ကို ထင်ရှားပြခြင်းသည် ''ဝဏ္ဏ ဘာသေယျ'' မည်ပါသည်။

မေး။ ဝဏ္ဏဘာသနာကာရပြုပါ၌ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဇေတဒဂ္ဂ ဘဂိနီ ပါရိစရိယာနံ ယာ မာဒိသံ သီလဝန္တံ ကလ္လာဏဓမ္မံ ဗြဟ္မစာရိံ ဇေတန ဓမ္မေန ပရိစရေယျ-ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျ-ဟုဆိုလျှင် လိုအပ်သောအနက် ပြီးပါလျက်၊ အဘယ်ကြောင့်ဇေတဒဂ္ဂ-စသည်ကို ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျ-ဟုဆိုလျှင် လိုအပ်သောအနက် ပြီးပါသော်လည်း ထိုမိမိ၏အကျိုးငှါ မေထုန်မှုဟုဆိုအပ်သော ကာမဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး (အကျိုးအာနိသင်)ကိုပြောဆိုပုံ အခြင်းအရာကို ညွှန်ပြလိုသောကြောင့် ''ဇေတဒဂ္ဂ''စသောစကားရပ်ကို မိန့်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဇေတဒဂ္ဂ ဘဂိနီ-စသော ဝါကျကို ကခ်ီ အဋ္ဌကထာအလိုကျ ပဒသမ္ဗန္ဓ မှန်ကန်စေလျက် အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘဂိနီ၊ နှမ။ ယာ၊ အကြင်မိန်းမသည်။ မာဒိသံ၊ ငါကဲ့သို့ရှုအပ်သော။ သီလဝန္တံ၊ သီလရှိသော။ ဗြဟ္မစာရိံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသော။ ကလ္လာဏဓမ္မံ၊ ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရားရှိသူကို။ ဇေတန ဓမ္မေန၊ ဤမေထုန်အမှုဖြင့်။ ပရိစရေယျ၊

http://www.dhammadownload.com

လုပ်ကျွေးရာ၏။ (တသော၊ ထိုမိန်းမ၏။ ယာ အယံ ပါရိစရိယာ၊ အကြင်လုပ်ကျွေးခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တေ=သော၊ ထိုလုပ်ကျွေးခြင်းသည်။ ပါရိစရိယာနံ၊ လုပ်ကျွေးခြင်းတကာတို့တွင်။ အဂ္ဂံ–အဂ္ဂါ၊ အမြတ်ဆုံးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မေထုနုပသံဟိကေန၊ မေထုန်နှင့်စပ်သောစကားဖြင့်။ (ယော ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဘာသေယျ၊ ဆိုငြားအံ့။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။) သံဃာဒိသေသော၊ သော။ အာပတ္တိ–နိကာယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အမှာ။ ။ ကလျာဏာဝမ္ဘ–နှင့် ဗြဟ္မစာရီ–တို့ကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ အနက်ပေးပုံ၊ နိယမ, အနိယမ ထည့်ပုံတို့ကို သတိပြုပါ။ တေဒဂ္ဂံ–ပုဒ်၏ ဣတ္ထိလိင်မှ နပုံလျှင်ပြန်နေသော လိင်ဝိပလ္လာသပုဒ်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိပါ။

မေး။ ''တေဒဂ္ဂံ ဘဂိနိ'' စသော ဝဏ္ဏဘာသနာကာရပြုပါင့်ကို ဆိုလိုရင်းပေါ်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နှမ–ငါလို သီလဝန္တ, ဗြဟ္မစာရီ မြတ်ဂုဏ်ရည်နှင့် စုံညီပြည့်ဖြိုး ကိုယ်ကျင့်ကောင်းသူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးကို မေထုန်အမှုဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းဟာ အခြားအခြား သက်နံ့, ဆွမ်းစသည်တို့ဖြင့် လုပ်ကျွေးခြင်းများနှင့် လားလားမျှ မယှဉ်သာအောင် မြင့်ခေါင်အကျိုးပွားတိုးစေတတ် အမြတ်ဆုံး လုပ်ကျွေးခြင်း ဖြစ်ပေတယ်–ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။'

မေး။ သီလဝန္တ, ဗြဟ္မစာရီ, ကလျာဏာဝမ္ဘ ကို၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပါဏာတိပါတစသည်တို့မှ ကင်းသော ရှောင်ကြဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ''သီလဝန္တ'' မည်ပါသည်။ မေထုန်အကျင့်မှ ကင်းသော ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ''ဗြဟ္မစာရီ'' မည်ပါသည်။ ပါဏာတိပါတစသည်တို့မှလည်း ကင်းခြင်း ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ မေထုန်အကျင့်မှလည်း ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဟူသော နှစ်ပါးစုံဖြင့် ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ''ကလျာဏာဝမ္ဘ'' မည်ပါသည်။

(ဆောင်) – ပါဏာတိပါတ၊ စသည်မှ၊ ရှောင်က သီလဝန်။
– မေထုန်ကျင့်မှ၊ ရှောင်ကြဉ်က၊ ဗြဟ္မစာရီ မှန်။
– နှစ်ပါးစုံမှ၊ ရှောင်ကြဉ်က၊ ဝမ္ဘ ကလျာဏံ။

မေး။ ငါလဲ မင်းမျိုး သင်လဲ မင်းမျိုးဘဲ မျိုးဇာတ်ချင်းတူမို့ မင်းမျိုးမိန်းမက မင်းမျိုးရဟန်းကို ပေးလှူသင့်တယ်''ဟုပြောသော ရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ် အာပတ် သင့် / မသင့် နှိုင်းချင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''မေထုနုပသံဟိတေန'' အရ မေထုန်နှင့်စပ်သော စကားလုံးများ အသုံးပြု၍ ပြောမှသာ သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ မေးခွန်းပါစကားရပ်၌ ''မေထုန်'' ဟူသောစကားလုံး မပါသောကြောင့် အထက်ပါအတိုင်းပြောသောရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ မေထုနုပသံဟိတစကား–ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော စကားမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ''အရဟသိ တွံ မယှံ မေထုနဝမ္ဘံ ဒါတုံ = သင်ဟာ ငါ့ကို မေထုန်ပေးထိုက်ပါတယ်'' အစရှိသော မေထုန်နှင့်စပ်သော စကားမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ မေထုန်နှင့်စပ်သော စကားမျိုးဖြစ်လျှင် သိုင်းဝိုင်းသွယ်ဝိုက်၍ တောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ တိုက်ရိုက်တောင်းသည်ဖြစ်စေ သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်သည်သာ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ သိက္ခာပုဒ်၌ မေထုန်တောင်းမှု (မေထုနယာစန) ပါခဲ့ပြီး မဟုတ်ပါလော၊ သို့ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ မေထုနယာစနကို ထပ်မံ ဟောတော်မူရပြန် ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ်၌ မေထုန်တောင်းမှု (မေထုနယာစန) ပါခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသော်လည်း ထိုသိက္ခာပုဒ်၌ မေထုနယာစနကို ဟောတော်မူခြင်းသည် ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစသာဒရာဂ၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်၍ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ မေထုနသာဒရာဂ၏အစွမ်းဖြင့် ၄င်းကို ထပ်မံ ဟောတော်မူရပြန်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ (ဋီသစ်၊ ၂၃၃။)

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဥဒါယီထေရ်။
ဝတ္ထု - အတ္တကာမပါရိစရိယာ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''မေထုန ပသံဟိတေန''ဟုဆိုအပ်သောကြောင့် သက်နိုးအစရှိသော ဝတ္ထုကာမတို့ဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုပြောဆိုသောရဟန်းအား အာပတ်မသင့်၊ ရှုးသော ရဟန်းစသည်တို့အားလည်း အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အင်္ဂါ ၅-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁-၂။ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်နှင့်တူ၏။
၃။ အတ္တကာမပါရိစရိယာရာဂရှိခြင်း။ ၄။ ထိုရာဂဖြင့် ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုခြင်း။
၅။ ထိုပြောရာခဏာ၌ပင် သိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

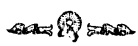

၅-သ္ဘရိတ္တသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သ္ဘရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းသည် မိန်းမအားလည်း ယောကျ်ား၏အလိုကို မယားဖြစ်စေလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယောကျ်ားအားလည်း မိန်းမ၏ အလိုကို လင်ဖြစ်စေလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ပြောကြားခြင်းအားဖြင့် အောင်သွယ်ပေးခြားအံ့၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် တစ်ခဏမျှ ပေါင်းဖော်ထိုက်သော မိန်းမအားလည်း ပြောကြားခြင်းအားဖြင့် အောင်သွယ်ပေးခြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ သ္ဘရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်း အနှစ်ချုပ်ကို ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ မိန်းမ, ယောကျ်ား နှစ်ဦးသားတို့ကို အောင်သွယ်ပေးသောရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ် အာပတ်သင့်၏-ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

အောင်သွယ်။ ။ မိန်းမယောကျ်ား နှစ်ဦးသားတို့ အကြိုအောင်ဖို့ရာ ဆက်သွယ်ပေးခြင်းကို ''အောင်သွယ်''ဟု ဆိုသည်။

မေး။ ''သ္ဘရိတ္တ'' အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မိန်းမ, ယောကျ်ား နှစ်ဦးသားတို့အလယ်၌ သွားလိုက်ပြန်လိုက်နှင့် လှည့်လည်ခြင်း

http://www.dhammadownload.com

(တစ်ယောက်စကား တစ်ယောက်နားသို့ပေါက်အောင် ပို့ပေးခြင်း = အောင်သွယ်ခြင်း) သည် ''သဠရိတ္တ'' မည်ပါသည်။

မေး။ သဠရိတ္တံ–၌ (က) သဠရ (ခ) သဠရီ (ဂ) သဠရိတ္တ–အရတို့ကို အသီးသီး ကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) သဠရ–အရ မိန်းမ, ယောကျ်ား နှစ်ဦးသားတို့အလယ်၌ သွားလိုက်ပြန်လိုက်နှင့် လှည့်လည်ခြင်း (အောင်သွယ်ခြင်း)ကြောင့်ကို ရပါသည်။

(ခ) ထိုသို့ လှည့်လည်ခြင်းရှိသော=အောင်သွယ်ပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်(ရဟန်း)ကို ရပါသည်။

(ဂ) ထိုသို့ လှည့်လည်ခြင်း=အောင်သွယ်ခြင်းကြောင့်ပင် ရပါသည်။

ဝစနတ္ထ။ ။ သဠရဏံ သဠရော၊ သဠရော ဇာသ အတ္ထိတိ သဠရီ(အသတ္ထိတဒ္ဓိတ်)
သဠရဏာသီလောတိ ဝါ သဠရီ။ (တသီလတဒ္ဓိတ်)
သဠရိနော ဘာဝေါ သဠရိတ္တံ။ (ဘာဝတဒ္ဓိတ်)

မေး။ သဠရိတ္တံ သမာပဇ္ဇေယျ–၌ သမာပဇ္ဇေယျ–အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှန = နုတ်မြှောက်ခြင်း, ခေါင်းညိတ်ခြင်းစသည်တို့ဖြင့် ဝန်ခံခြင်း။
၂။ ဝိမံသန = သတင်းစကား ဆောင်ယူသွားရ ပြောကြားစုံစမ်းခြင်း။
၃။ ပစ္စာဟရဏ = လက်ခံလျှင် လက်ခံကြောင်း လက်မခံလျှင် လက်မခံကြောင်းကို ပြန်ရှင်းဆောင်ခြင်း (ပြန်ပြောခြင်း)။ ဤသုံးမျိုးပြုလုပ်ခြင်းကို ''သမာ–ပဇ္ဇေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။ (သမ္မာ–ကို အာပဇ္ဇေယျ–၌စပ်ပါ။ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှန–၌ မစပ်ပါနှင့်။)

(ဆောင်) – ကောင်းပြီ ဝန်ခံ၊ စုံစမ်းပြန်၊ တစ်ဖန်ဆောင်၍ ကြား။
– သမာပဇ္ဇနံ၊ အင်သုံးတန်၊ မှတ်ရန် သောတုမျှား။

အမှာ။ ။ ''အောင်သွယ်မှု လက္ခဏာ ၃–ပါးကို ဖြေဆိုပါ''ဟု မေးဖူးပြီ။ ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ ကျတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိ–အစရှိသော စကားရပ်သည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အောင်သွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ပုံအခြင်းအရာ (သမာပဇ္ဇာနာကာရ)ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''သဠရိတ္တံ သမာပဇ္ဇေယျ–ဟုဆိုလျှင် လိုအပ်သောအနက် ပြီးပြည့်စုံလျက် ကျတ္ထိယာ ဝါ အစရှိသောစကားရပ်ကို အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်း'' ဟုမေးခဲ့လျှင် ''အောင်သွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ပုံအခြင်းအရာ (သမာပဇ္ဇာနာကာရ)ကို ပြ လိုသောကြောင့်''ဖြေပါ။

မေး။ ''ကျတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိ ပုရိသသ ဝါ ကျတ္ထိမတိ ဇာယတ္တနေ ဝါ ဇာရတ္တနေ ဝါ'' ဝါကျ၌ ဆိုင်ရာပုဒ်ချင်း ကွဲစပ်ပြု၍ အဓိပ္ပါယ်လည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ (က) ကျတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိ ဇာယတ္တနေ ဝါ။

(ခ) ပုရိသသ ဝါ ကျတ္ထိမတိ ဇာရတ္တနေ ဝါ (အာရောစေယျ) ဟု ကွဲစပ်ရပါမည်။

(ဂ) ယောကျ်ားကလေးက ဖြစ်စေ, ယောကျ်ားကလေး၏ မိဘစသည်တို့က ဖြစ်စေ စေခိုင်းအပ်သည်ဖြစ်၍ ယောကျ်ားကလေး၏အလိုကို မိန်းကလေးအား ပြောကြား သော ရဟန်းသည် ထိုမိန်းကလေးကို မယားဖြစ်စေလိုသောကြောင့် ပြောကြား ခြင်းဖြစ်၏–ဟုအဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ခ) မိန်းကလေးက ဖြစ်စေ, မိန်းကလေး၏ မိဘစသည်တို့က ဖြစ်စေ စေခိုင်းအပ်သည် ဖြစ်၍ မိန်းကလေး၏အလိုကို ယောကျ်ားကလေးအား ပြောကြားသော ရဟန်းသည် ထိုယောကျ်ားကလေးကို လင်ဖြစ်စေလိုသောကြောင့် ပြောကြားခြင်း ဖြစ်၏–ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

မေး။ ကျွတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိ–စသော ဝါကျကို ပဒဘာဇနီ၌ လာသည့်အတိုင်း တွဲစပ်ပြု၍ အဓိပ္ပါယ်လည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (က) ကျွတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိ ဇာယတ္တနေ ဝါ ဇာရတ္တနေ ဝါ၊

(ခ) ပုရိသသ ဝါ ကျွတ္ထိမတိ ပတိဘာဝေ ဝါ ဇာရဘာဝေ ဝါ–ဟု တွဲစပ်ရပါမည်။
[(ခ)သည် ဇာယတ္တနေ ဝါ ဇာရတ္တနေ ဝါ–ကို ပုလ္လိင် ပြင်၍ ထည့်စပ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။]

(က) ယောကျ်ားကလေး၏ အလိုကို မိန်းကလေးအား ပြောကြားသောရဟန်းသည် ထို မိန်းကလေးကို အမြဲမယားဖြစ်စေလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မိစ္ဆာစာရမယား (သယောက်မယား = ခေတ္တမယား) ဖြစ်စေလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ပြောကြားခြင်းဖြစ်၏။

(ခ) မိန်းကလေး၏ အလိုကို ယောကျ်ားကလေးအားပြောကြားသော ရဟန်းသည် ထို ယောကျ်ားကလေးကို အမြဲလင်ဖြစ်စေလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သယောက်လင် (ခေတ္တလင်) ဖြစ်စေလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ပြောကြားခြင်းဖြစ်၏–ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ ပါသည်။

မေး။ ကျွတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိ –၌ ကျွတ္ထိ–အရကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကျွတ္ထိ–အရ မိန်းမတစ်ကျိပ်, မယားတစ်ကျိပ်၊ ပေါင်း ၂–ကျိပ်လုံးကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဇာယတ္တနေ ဝါ ဇာရတ္တနေ ဝါ–၌ သို့ ဝိဘတ်၏အနက်ကို ဖော်ပြ၍၊ ယင်း ၂–ခုတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း လိုရင်းတိုရှင်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နိမိတ်အနက် ဖြစ်ပါသည်။
ဇာယတ္တန–ဟူသည် မယားဖြစ်စေလိုခြင်း ဖြစ်၍၊
ဇာရတ္တန–ဟူသည် လင်ဖြစ်စေလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အန္တမသော တခ်ဏိကာယပိ–၌ ''တခ်ဏိကာ''ဟူသည် ဘယ်လိုမိန်းမမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆို၍၊ ယင်းဝါကျ၏ ဆိုလိုရင်းကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တစ်ခဏ တစ်မုဟုတ်မျှ၌ ပေါင်းဖော်ထိုက်သော မယားမျိုး ဖြစ်ပါသည်။
(ပါဠိတော်လာ ''မာတုရက္ခိတာ''၁သော မိန်းမ ၂၀–တို့တွင် ''မုဟုတ္တိကာ''ခေါ် အောက်တန်း အကျဆုံး ပြည့်တန်ဆာမဖြစ်ပါသည်။)

ယောကျ်ား၏အလိုကို ပြည့်တန်ဆာမ၏ သွား၍ ပြောရာ၌လည်း သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်၏–ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အန္တမသော တခ်ဏိကာယပိ–ဟုဆိုသောကြောင့် ယောကျ်ား၏အလိုကို ပြည့်တန်ဆာမ ထံ သွားပြောရာ၌သာ အာပတ်သင့်၏။ ''မုဟုတ္တိကော ဘဝိဿသိ''ဟု မိန်းမ၏အလိုကို ယောကျ်ားထံသွားပြောရာ၌ အာပတ်မသင့်ဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်လင်းဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ''အန္တမသော တခ်ဏိကာယပိ''ဟူသောစကားသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော အကြောင်းဝတ္ထု အားလျော်စွာ ဟောကြောင်းမူအပ်သော နိဿနစကားမျှသာ ဖြစ်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် မိန်းမအား ပြောကြားသောနည်းအတိုင်း ''မုဟုတ္တိကော ဘဝိဿသိ''ဟု မိန်းမ၏အလိုကို ယောကျ်ားအား ပြောကြားလျှင်လည်း သံဃာဒိသေသ်အာပတ် သင့်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သဠရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၏အနုပညတ်ကို ဖော်ပြ၍ မည်သည့်အနုပညတ်မျိုး ဖြစ်သည်ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အန္တမသော တခ်ဏိကာယပိ–ဖြစ်ပါသည်။
အနုပညတ် ၃–မျိုးတို့တွင် အာပတ္တိ ဥပတ္ထမ္ဘကရ အနုပညတ်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အန္တမသော တခ်ဏိကာယပိ–၌ ပိ–သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ဖော်ပြ၍ ထို ပိသဒ္ဒါဖြင့် သိစေအပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပိ–သဒ္ဒါ ဂရဟာအနက်ရှိပါသည်။ ထိုပိ–သဒ္ဒါဖြင့် တစ်ခဏမျှ ပေါင်းဖော်ရသော ပြည့်တန်ဆာမ၌သော်လည်း အောင်သွယ်လျှင် သံဃာဒိသေသ်အာပတ် သင့်သေး၏။ အခြားမိန်းမတို့၌ကား ဆိုဖွယ်ရာမရှိ–ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဥဒါယီထေရ်။
ဝတ္ထု – မိန်းမ, ယောကျ်ားနှစ်ဦးသားတို့အလယ်၌ သွားလာလှည့်လည်ခြင်း (အောင်သွယ်ခြင်း)သို့ ရောက်ခြင်း။

မေး။ ပြောခိုင်းသော မိန်းမ ယောကျ်ားထံ ရဟန်းကိုယ်တိုင်သွားမပြောဘဲ တစ်ယောက်ယောက်ကိုစေလွှတ်၍ ပြောခိုင်းလျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့် / မသင့် နှိုင်းချင့်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် ''သာဏတ္တိက (စေခိုင်းခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော) သိက္ခာပုဒ်'' ဖြစ်သောကြောင့် ရဟန်းကိုယ်တိုင် သွားမပြောဘဲ တစ်ယောက်ယောက်ကို စေလွှတ်၍ ပြောခိုင်းလျှင်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သိအပ်သိထိုက်သော အောင်သွယ်ထိုက်သော မိန်းမ (အလံဝစနီယာ) နှင့် အောင်မသွယ်ထိုက်သော မိန်းမ (နာလံဝစနီယာ)တို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အရပ်ဒေသထုံးစံအတိုင်း ''လက်ဖက်ကမ်းခြင်း'' စသည်ဖြင့် စွန့်လွှတ်ပြီး ကွာရှင်းပြတ်စဲပြီးသော မိန်းမသည် ''အလံဝစနီယာ = ပြောဆိုအောင်သွယ်ခြင်းငှါ ထိုက်သောမိန်းမ'' မည်၏။
ထိုသို့ မစွန့်လွှတ်ရသေး၊ မကွာရှင်း မပြတ်စဲရသေးသော (စိတ်သဘောချင်း မတိုင်ဆိုင်၍ ခေတ္တခဏ ခွဲခွါနေသော) မိန်းမမျိုးသည် ''နာလံဝစနီယာ'' မည်ပါသည်။
မှတ်ချက်။ ။ ဆရာမြတ်တို့ကား တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် လုံးဝမဆက်သွယ်ဖူးသူကိုလည်း အလံဝစနီယာ–ဟုယူကြပါသည်။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့် / မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။
(က) ကွာရှင်းပြတ်စဲပြီးသော မိဘနှစ်ပါးကို ပြန်လည်ပေါင်းထုပ်ရန် အောင်သွယ်ပေးသော ရဟန်း။
(ခ) ခေတ္တခဏ ကွဲကွာနေသော မိဘနှစ်ပါးကို ပြန်လည်ပေါင်းထုပ်ရန် အောင်သွယ်ပေးသော

http://www.dhammadownload.com

ရဟန်။

ဖြေ။ (က) ရဟန်းအာပတ်သင့်ပါသည်၊ အကြောင်းကား- ကွာရှင်းပြတ်စဲပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။
(ခ) ရဟန်းအာပတ်မသင့်ပါ၊ အကြောင်းကား-မကွာရှင်း မပြတ်စဲရသေးသောကြောင့်တည်း။
(မကွာရှင်း မပြတ်စဲသေးသည်ဖြစ်၍ အဂါ ၅-ပါးတို့တွင် ဒုတိယအဂါ ချို့ယွင်းနေသောကြောင့်-ဟူလို။)

မေး။ ဤသဠရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၌ သံဃာဒိသိသ် အာပတ်သင့်/မသင့် နှင့်စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သော လိုရင်းအချက်ကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ မည်သည့်နည်းဖြင့် ဖြစ်စေ ''ဝန်ခံ, စုံစမ်း, ပြန်ပြော''ဟူသော သမာပဇ္ဇနအဂါ ၃-ချက်နှင့် ပြည့်စုံသွားလျှင် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ မပြည့်စုံလျှင် သံဃာဒိသိသ် အာပတ်မသင့်-ဟူသော အချက်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမာပဇ္ဇနအဂါ ၃-ချက်ဖြင့် အာပတ်သင့်ပုံများကို စေ့စုံအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အဂါ ၃-ချက်လုံးညီလျှင် သံဃာဒိသိသ်။
အဂါ ၂-ချက်ညီလျှင် ထုလ္လစ္စည်း။
အဂါ ၁-ချက်သာ ဖြစ်လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။
(ဆောင်) - သုံးချက်အဂါ၊ စုံညီရာ၊ သင့်ပါ သံဃာဒိ။
- နှစ်ချက်ညီရာ၊ ထုလ္လစ်ပါ၊ တစ်မှာ ဒုက္ကဋ်သိ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာ့ကိစ္စဖြင့် လူဒကာ, ဒကာမတို့က စေခိုင်း၍ သွားသောရဟန်း၊ စေတီကိစ္စဖြင့် စေခိုင်း၍ သွားသော ရဟန်း၊ ဂိလာနကိစ္စဖြင့် စေခိုင်း၍ သွားသောရဟန်း၊ ရှားသောရဟန်း စသည်တို့အား အာပတ်မသင့်ပါ။

(ဆောင်) သံဃာ, စေတီ၊ တလီ ဂိလာန၊ မှုကိစ္စဖြင့်
လူက စေရာ၊ သွားသူမှာ၊ မှန်စွာ ပြစ်မရှိ။

မေး။ သဠရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၅-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အောင်သွယ်အဝ်သောမိန်းမ ယောကျ်ားတို့လူ ဇာတ်ရှိသူများဖြစ်ခြင်း။
၂။ အောင်သွယ်ထိုက်သူများဖြစ်ခြင်း။ ၃။ ဝန်ခံခြင်း။
၄။ သွားရောက် စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်း။ ၅။ ခိုင်းသူထံ ကာစ်ဖန်ပြန်ပြောခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''အောင်သွယ်ထိုက်သူများဖြစ်ခြင်း''ဟူသော အဂါ၌ အဘယ်ကဲ့သို့သော ယောကျ်ား, မိန်းမမျိုးကို ''အောင်သွယ်ထိုက်သူများ''ဟု ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ လုံး၀ ကွာရှင်းပြတ်စဲပြီးဖြစ်သော ယောကျ်ား, မိန်းမများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သဠရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၌ မည်သည့်ပါဠိဖြင့် မည်သည့် အဂါကို ပြပါသနည်း။

ဖြေ။ ''ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိ ပုရိသဿ ဝါ ဣတ္ထိမတိ ''ပါဠိဖြင့် ပထမ, ဒုတိယ အဂါ ၂-ပါးကို ပြပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

''သဠရိတ္တံ သမာပဇ္ဇေယ္ယ''ပါဠိဖြင့် တတိယ, စတုတ္ထ, ပဉ္စမ အင်္ဂါ ၃–ပါးကို ပြပါသည်။

မေး။ သဠရိတ္တသိက္ခာပုဒ်နှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကွာရှင်းပြတ်စဲပြီးသော လင်မယားကို အောင်သွယ်ပေးမှ သံဃာဒိသိသ် အာပတ်သင့်သည်။

၂။ ကွာရှင်းပြတ်စဲပြီးဖြစ်လျှင် မိဘကိုပင် ပြန်ပေါင်းထုပ်ရန် အောင်သွယ် မပေးကောင်း။

၃။ အောင်သွယ်ပေးလျှင် ရဟန္တာပင် ဖြစ်စေကာမူ အာပတ်သင့်သည်။

၄။ စိတ်သဘောထားချင်း မတိုက်ဆိုင်၍ ခေတ္တခဏ ကွဲကွာနေသော လင်မယားကို အောင်သွယ်ပေးလျှင် အာပတ်မသင့်။ (အင်္ဂါကို သတိပြု။)

၅။ အောင်သွယ်ပေးရာ၌ အောင်မြင်မှု, မအောင်မြင်မှုမှာ ပဓာန မဟုတ်၊ အောင်သွယ်ပေးခြင်းသာ ပဓာနဖြစ်သည်။ (အောင်သွယ်ပေးလျှင် အာပတ်သင့်သည်သာ။)

၆။ ကိုယ်တိုင် သွားရောက်စုံစမ်းပြီး ပြန်ပြောမှ အာပတ်သင့်သည် မဟုတ်၊ သူတစ်ပါးကို သွားရောက်စုံစမ်းခိုင်းပြီး ပြန်ပြောခိုင်းလျှင်လည်း အာပတ်သင့်သည်သာ။

၇။ မည်သည့်နည်းဖြင့် ဖြစ်စေ ''ဝန်ခံ, စုံစမ်း, ပြန်ပြော''ဟူသော အင်္ဂါ ၃–ချက် ပြည့်စုံသွားလျှင် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်သည်–ဟူသော အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များပင် အာပတ်သင့်နိုင်သော သံဃာဒိသိသ် သိက္ခာပုဒ်ကို ထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ သဠရိတ္တ သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ (ယော ပန ဘိက္ခု–၌ ဘိက္ခု–အရ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကိုပါ ထည့်သွင်းယူရကြောင်း သတိပြုပါ။)

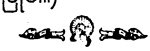

၆။ ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကုဋိကာရ သိက္ခာပုဒ်ကို နားလည်လွယ်အောင် လိုရင်းအချုပ် အနှစ်ထုတ်၍ မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ရဟန်းသည် ပဲခွပ်, ပုဆိန်စသော ပစ္စည်းများ ကိုယ်တိုင်ငှါးရမ်း၍ ကျောင်းဒကာမရှိသော မိမိအတွက်ဖြစ်သော ကျောင်းငယ်ကို ဆောက်စေလိုလျှင် အတိုင်းအတာပမာဏရှိသော ကျောင်းငယ်ကို ဆောက်စေရမည်။

(၂) ပမာဏမှာ–မြတ်စွာဘုရားအထွာတော်ဖြင့် အလျှား ၁၂–ထွာ အနံ ၇–ထွာ ဖြစ်သည်။ အနံကို နံရံ၏ အတွင်းဘက်အစွန်းဖြင့် တိုင်းတာရမည်။ (အလျှားကို နံရံ၏ အပြင်ဘက်အစွန်းဖြင့် တိုင်းတာရမည်။)

(၃) ထိုပြင် ကျောင်းနေရာကို ညွှန်ပြဖို့ ရဟန်းတို့ကို ပင့်ဆောင်ရမည်၊

(၄) ထိုရဟန်းတို့က ဘေးရန်မရှိသော,လှည်းတစ်စီး လှည့်ပတ်လောက်ရာ ဥပစာလည်းရှိသော ကျောင်းရာကို ညွှန်ပြရမည်။

(၅) ဘေးရန်ရှိ၍ လှည်းတစ်စီး မလှည့်ပတ်လောက်ရာအရပ်၌ ပစ္စည်းများ ကိုယ်တိုင်ငှါးရမ်း၍ ကျောင်းငယ်ကို ဆောက်လုပ်စေလျှင်၊ ကျောင်းရာကို ညွှန်ပြဖို့ ရဟန်းတို့ကိုလည်း မပင့်ဆောင်လျှင်၊ (ပင့်ဆောင်စေကာမူ) ပမာဏကို လွန်စေလျှင် ထိုရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''သညာစိကာ'' ဟူသည် အဘယ်နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ''သညာစိကာ''ဟူသည် ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေအပ်သော တောင်ခြင်း(မိမိ၏ တောင်းခြင်း) ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုတောင်းခြင်းကြိယာဖြင့် ကျောင်းငယ်ကို ဆောက်လုပ်၍မဖြစ်သောကြောင့် သညာစိကာ-အရ ဌာနျှုပစာအားဖြင့် တောင်းအပ်သော ပဲခွပ်, ပုဆိန်စသော အဆောက်အဦးကို ယူရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဌာနီဖြစ်သော တောင်းခြင်းကြိယာ၏ သညာစိကာ-ဟူသော အမည်ကို ဌာနဖြစ်သော တောင်းအပ်သော ပဲခွပ်, ပုဆိန်စသော အဆောက်အဦး၌ တင်စားခြင်းကို ''ဌာနျှုပစာ''ဟု ဆိုသည်။

မေး။ ''သညာစိကာယ''ပုဒ်ကို သဒ္ဒတ္ထ, အဓိပ္ပါယတ္ထ အနက် ၂-နည်း ယောဇနာပြုပါ။

ဖြေ။ သညာစိကာယ၊ ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေအပ်သော တောင်းခြင်းဖြင့် (သဒ္ဒတ္ထ)။
ဝါ-ကိုယ်တိုင်တောင်းအပ်သော အဆောက်အဦးဖြင့်။ (အဓိပ္ပါယတ္ထ)

မေး။ ''တောင်း''ဟူရာ၌ အပြီးအပိုင်တောင်းခြင်းလော, ခေတ္တခဏ တောင်းခြင်းလော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သူတစ်ပါးတို့ သိမ်းပိုက်အပ်ထားသောပစ္စည်းကို အမြစ်အရင်းကို ဖြတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် မတောင်းကောင်းသောကြောင့် အပြီးအပိုင်တောင်းခြင်း မဟုတ်၊ ခေတ္တခဏ တောင်းခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤအရာ၌ သိထိုက်သော တောင်းကောင်း, မတောင်းကောင်းသော အရာများကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အဖော်သဟဲအလို့ငှါ (အလုပ်လုပ်ခြင်းအကျိုးငှါ) ''ယောက်ျားကိုပေးကြပါ''ဟု တောင်းကောင်းပါသည်။ လက်သမားစသောယောက်ျားသည် ပြုအပ်သောလက်မှု (ဟတ္ထကမ်) ကိုလည်း တောင်းကောင်းပါသည်။ အကြောင်းကား- ''ဟတ္ထကမ်''ဟူသည် တစ်စုံတစ်ခုသော ပစ္စည်းဝတ္ထုမဟုတ်သောကြောင့်တည်း။

မုဆိုးစသည်တို့ကိုကား ၄င်းတို့၏ မုဆိုးအလုပ်ကို မတောင်းကောင်းပါ။

မေး။ ကုဋ္ဌိကာရသိက္ခာပုဒ်၌ ''ကုဋ္ဌိ'' ဟူသည်အဘယ်နည်း,

ဖြေ။ ကျောင်းငယ်ကလေး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ကုဋ္ဌိ''ခေါ် ကျောင်းငယ် ၃-မျိုးကို အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ တိုင်, ထုပ်လျှောက်, တံခါးပေါင်, လေသာပြူတင်း, အနိုးထွက်ပေါက် စသော မလိမ်းကျံထိုက်သော အရပ်ကို ချန်လုပ်ထား၍ ကြွင်းသော လိမ်းကျံထိုက်သောအရပ်၌ နံရံတို့နှင့်တကွ ဆက်စပ်ပြီး အမိုး၏အတွင်းဘက်၌ အင်္ဂတေဖြင့် ဖြစ်စေ, မြေညက်ဖြင့် ဖြစ်စေ လိမ်းကျံအပ်သော ကုဋ္ဌိသည် ''ဥလ္လိတ္တာကုဋ္ဌိ'' မည်၏။

၂။ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင် အမိုး၏အပြင်ဘက်၌ လိမ်းကျံအပ်သော ကုဋ္ဌိသည် ''အဝလိတ္တာကုဋ္ဌိ' မည်၏။

၃။ ထိုအတူပင် အမိုး၏အတွင်းဘက်, အပြင်ဘက် နှစ်ဘက်လုံး၌ လိမ်းကျံအပ်သော ကုဋ္ဌိသည် ''ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တာကုဋ္ဌိ'' မည်၏။

(ဆောင်) - အကွင်းလိမ်းထ၊ ဥလ္လိတ္တာ၊ ပြင်ပ ဝလ္လိတ္တာ။

http://www.dhammadownload.com

- တွင်း, ပြင်နှစ်ဝ၊ လိမ်းကျံက၊ မှတ်ကြ ဥလ်-ဝ ပါ။
- ဥဒ္ဒဲ မုခံ လိတ္တာ ဥလ္လိတ္တာ။
- အဓော မုခံ လိတ္တာ အဝလိတ္တာ-ဟု ဝစနတ္ထပြု။

မေး။ သညာစိကာကုဋ္ဌအရာ၌ သိသင့်သိထုက်သော (က) မလိမ်းကျံထိုက်သော အရပ် (ခ) လိမ်းကျံကြောင်း ပစ္စည်းတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) တိုင်, ထုပ်လျှောက်, တံခါးပေါင်, လေသာပြူတင်း, အခိုးထွက်ပေါက် စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အင်ကော, မြေညက်ထို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အင်တော, မြေညက်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံရာ၌ လိမ်းကျံပုံ လိမ်းကျံနည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အတွင်းဘက် လိမ်းကျံသောအခါ အောက်မှစ၍ အထက်သို့ တက်ကာ တက်ကာ လိမ်းကျံရပါမည်။

အပြင်ဘက် လိမ်းကျံသောအခါ အထက်မှစ၍ အောက်သို့ သက်ကာ သက်ကာ လိမ်းကျံရပါမည်။ (ဥလိတ္တာ, အဝလိတ္တာ-ပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထတို့ကို သတိပြုပါ။)

မေး။ ကာရယမာနေန-ပုဒ်ကို "ပြုစေလိုသော (ဆောက်လုပ်စေလိုသော)"ဟု အနက်ပေးရသော ကြောင့် ၄င်းပုဒ်အရ သူတပါးကို စေခိုင်းသောရဟန်းကိုသာ ရဲသည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော။

ဖြေ။ မမှတ်ရပါ။ ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ် (ဆောက်လုပ်)သောရဟန်း, သူတစ်ပါးကို စေခိုင်းသော ရဟန်း ၂-မျိုးလုံးကိုပင် ယူရပါမည်။

မေး။ ကုဋ္ဌိကာရသိက္ခာပုဒ်လာ ကုဋ္ဌိများ ဆောက်လုပ်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကုဋ္ဌိကို အင်တော, မြေညက် မသုတ်လိမ်းခင် အဖြူထည်ဆောက်လုပ်ရာ၌ မြေညက်များကို ရေဖြင့်နယ်၍ ရွှံ့လုံးများလုံးကာ အုတ်စီသလို စီခြင်း၊ အုတ်ကိုပင် စီခြင်း၊ တိုင်ထူခြင်း၊ ထုပ်လျှောက်စသည် ခင်းခြင်း၊ သစ်သားခင်းခြင်း၊ ပန်းကာခြင်း၊ သက်ငယ်, ထန်းရွက်, ခနီရွက်စသည် အလိုရှိရာကို မိုးခြင်း၊ တံခါး, လေသောက်ပြူတင်းစသည် တပ်ဆင်ခြင်း စသည်တို့ကို ထုံးစံအတိုင်း ဘည်ဆောက်ရပါမည်။ ထို့နောက် နံရံစသည်ကို အင်တောဖြင့် ဖြစ်စေ, မြေညက်ဖြင့် ဖြစ်စေ သုတ်လိမ်းရပါမည်။

မေး။ ဥလ္လိတ္တာ-စသော ကုဋ္ဌိများကို ဆောက်လုပ်စေရာ၌ သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ရာအခါ ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အင်တောဖြင့် ဖြစ်စေ, မြေညက်ဖြင့်ဖြစ်စေ သုတ်လိမ်းရာ၌ အင်တောချင်း, မြေညက်ချင်း အားလုံး ဆက်စပ်မိသွားလျှင် သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဥလ္လိတ္တာ-စသော ကုဋ္ဌိများကို ဆောက်လုပ်စေရာ၌ ကုဋ္ဌိအမျိုးအစား အားလျော်စွာ အာပတ်သင့်ရာအခါများကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဥလ္လိတ္တာကုဋ္ဌိဝယ် အတွင်းဘက်၌ သုတ်လိမ်းသော အင်တောချင်း, မြေညက်ချင်း အားလုံး ဆက်စပ်မိသွားသောအခါ။ အဝလိတ္တာကုဋ္ဌိဝယ် အပြင်ဘက်၌ အားလုံး ဆက်စပ်မိသွား သောအခါ။ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တာကုဋ္ဌိဝယ် အတွင်းဘက်, အပြင်ဘက် နှစ်ဘက်လုံး၌ ဆက်စပ် မိသွားသောအခါ သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ''သုတ်လိမ်းသော အင်္ဂတေချင်း, မြေညက်ချင်း အားလုံး ဆက်စပ်မိသွားသောအခါ အာပတ်သင့်သည်''ဆိုသော်လည်း ထိုအကြောင်းတစ်မျိုးတည်းကြောင့်သာ အာပတ်သင့်သည် မဟုတ်၊ အဒေသိတဝတ္ထုက, ပမာဏာတိက္ကန္တ ဂစ်မျိုးမျိုးလည်း ဖြစ်ပါမှ အာပတ်သင့်ပါသည်။ အဂ်ါကို သတိပြုပါ။

သုတ်လိမ်းသင့်ရာအရပ်များ ကွက်လပ်ကျန်နေသေးလျှင် အာပတ် မသင့်သေး။ အာပတ်သင့်မှာစိုး၍ ထိုအရပ်များကို တမင်ချန်ထားလျှင်လည်း အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ အဿာမိကံ–ပုဒ်ကို ''နှ+သာမီ+က''ဟူ၍ ပုဒ်ခွဲရာ ယင်း၌ ''သာမီ''ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဖြေဆိုရန်၊ 'အဿာမိက'အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''သာမီ''ဟူသည် ကျောင်းကို ဆောက်လုပ်လျှုဒါန်းသူ ကျောင်းဒါယကာ ဖြစ်ပါသည်။ ဆောက်လုပ်လျှုးဒါန်းသူ ကျောင်းဒါယကာမရှိသော ကုဋ္ဌိ (ကျောင်းငယ်)ကို ''အဿာမိက'' ဟု ဆိုပါသည်။ (ကျောင်းပိုင် ကျောင်းထိုင် ရဟန်းမရှိသောကြောင့် ''အဿာမိက'' ခေါ်သည်မဟုတ်–ဟူလို။)

မေး။ အတ္တုဒ္ဒေသ–အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ဤကျောင်းငယ်သည် ငါ၏ နေရာကျောင်းငယ်တည်း''ဟု မိမိဟူသော ညွှန်ပြအပ်သူရှိသော = မိမိဖို့ဖြစ်သော ကျောင်းငယ်သည် ''အတ္တုဒ္ဒေသ'' မည်ပါသည်။

မေး။ ''ပမာဏိကာ ကာရေတဗ္ဗာ''အရ ကုဋ္ဌိ၏ ပမာဏပြ ဝါကျကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တတြိဒံ ပမာဏံ၊ ဒီဃသော ဒ္ဝါဒသ ဝိဒတ္ထိယော သုဂတဝိဒတ္ထိယာ၊ တိရိယံ သတ္တန္တရာ–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ကုဋ္ဌိ'' ခေါ် ကျောင်းငယ်ကလေး၏ အတိုင်းအတာပမာဏကို (က) ဘုရားရှင် အထွာတော် (ခ) မဇ္ဈိမပုရိသအထွာ (ဂ) ပကတိပုရိသအထွာတို့ဖြင့် ဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (က) ဘုရားရှင်အထွာတော်ဖြင့် – အလျား ၁၂–ထွာ (၆ တောင်)၊ အနံ ၇–ထွာ (၃–တောင်ထွာ)။

(ခ) မဇ္ဈိမပုရိသအထွာအားဖြင့် – အလျား ၃၆–ထွာ (၁၈–တောင်)။ အနံ ၂၁–ထွာ (၁၀–တောင်နှင့် ၁–ထွာ)။

(ဂ) ပကတိပုရိသအထွာအားဖြင့် အလျား ၅၄–ထွာ (၂၇–တောင်)၊ အနံ ၃၁–ထွာနှင့် ၆–လက်သစ် (၁၅–တောင် ၁–ထွာ ၆– လက်သစ်) ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – ဆယ့်ရှစ်တောင် အလျား၊ အနံကား၊ မှတ်သား ဆယ်တောင်ထွာ။
မဇ္ဈိမပုရိသ၊ ပမာဏ၊ ဖော်ပြ ကုဋ္ဌိမှာ။
– နှစ်ဆယ့်ခုနှစ်၊ အတောင်ဖြစ်၊ တွက်စစ် အလျားပေ။
ဆယ့်ငါးတောင်ထွာ၊ ခြောက်သစ်သာ၊ မှတ်ပါ အနံပေ။
ပကတိ ပုရိသ၊ ပမာဏ၊ ဖော်ပြ သောတုဆွေ။

မေး။ သညာစိကာကုဋ္ဌိကို ဆောက်လုပ်ရာ၌ အလျား–အနံကို့ကို အတိုး–အလျော့ ပြုလုပ်ကောင်းပါသလား။

ဖြေ။ အလျားမှ လျော့၍ အနံကို၊ အနံမှ လျော့၍ အလျားကို ဆံဖျားမျှလောက်လည်း

http://www.dhammadownload.com

မတိုးကောင်းပါ။

(ဆောင်) အနံ–အလျား၊ ဆံတစ်ဖျားမျှ၊ မတိုးရ ၊တိုးက အာပတ်သင့်။

မေး။ သညာစိကာကုဋ္ဌ၏အလျား, အနံကိုတိုင်းတာရာ၌ အဘယ်သို့တိုင်းတာရပါမည်နည်း သာဓကဖြင့် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အလျားကို တိုင်းတာရာ၌ နံရံ၏ အပြင်ဘက်အစွန်းဖြင့် တိုင်းတာရပါမည်။
အနံကို တိုင်းတာရာ၌ နံရံ၏ အတွင်းဘက်အစွန်းဖြင့် တိုင်းတာရပါမည်။
သာဓက – ဟိရိယံ သတ္ထုန္တရာ။

(ဆောင်) အလျားတိုင်းခါ၊ ပြင်စွန်းသာ၊ နံမှာ တွင်းစွန်းဖြင့်။
ကုဋ္ဌ ပမာဏ၊ တိုင်းတာရ၊ မှတ်ကြ သတိနှင့်။

မေး။ ''သုဂတိဝိဒတ္ထိ = မြတ်စွာဘုရားအထွာတော်''ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''သုဂတိဝိဒတ္ထိ = မြတ်စွာဘုရားအထွာတော်''ဟူသည် မဇ္ဈိမပုရိသ ၃–ထွာဖြစ်၍ ''ဝဗုကီဟတ္ထ'ခေါ် လက်သမားအတောင်ဖြင့် ၁–တောင့်ထွာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဘိက္ခု အဘိနေတဗ္ဗာ ဝတ္ထုဒေသနာယ = ကျောင်းရာကို ညွှန်ပြဖို့ရာ ရဟန်းတို့ကို ပင့်ဆောင်ရမည်''ဟူရာ၌ အဘယ်မျှလောက်သော ရဟန်းတို့ကို ပင့်ဆောင်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ကိုယ်တိုင် ကျောင်းပေးသောရဟန်းက ၃–ကြိမ်တိုင်တိုင် တောင်းပန်၍ သံဃာကုန်၊ သို့မဟုတ်– သံဃာက ဥတ္တိဒုတိယကံဖြင့်ဖြစ်စေ, အပလောကနကံဖြင့်ဖြစ်စေ သမုတ်ပေး အပ်သည့် နားလည်ကျွမ်းကျင်သော ရဟန်း ၂–ပါး, ၃–ပါးတို့ကို ပင့်ဆောင်ရပါမည်။

မေး။ ကျောင်းရာကို ညွှန်ပြသောရဟန်းတို့ ဆောင်ရွက်ရမည့် အစီအစဉ်များကို ညွှန်ကြားပါ။

ဖြေ။ ကျောင်းရာကို ညွှန်ပြသောရဟန်းတို့က အနာရမ္ဘ, သပရိက္ကမန ဖြစ်သော (ဘေးရန်လည်း မရှိ, ဥပစာလည်းရှိသော) အရပ်ကို မှတ်သားပြီး သံဃာလောက်လျှင် ထိုအရပ်မှာပင် ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့် ကျောင်းရာကို ညွှန်ပြရပါမည်။ သံဃာမလောက်လျှင် သံဃာ အလယ်သို့ ပြန်သွားပြီး ကျောင်းရှင်ရဟန်းက တောင်းပန်အပ်သော ရဟန်းတို့က ဥတ္တိ ဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့် ကျောင်းရာကို ညွှန်ပြရပါမည်။

မေး။ မည်ကဲ့သို့သော အရပ်မျိုးကို အနာရမ္ဘ, သပရိက္ကမန–ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ပိုးရွ, ခြပုန်းစသည်တို့၏ အမြဲနေရာစသော ၁၃–ပါးသော ဘေးရန်၊ ကောက်စပါး စိုက်ပျိုးရာအရပ်, ပဲစိုက်ပျိုးရာအရပ်စသော ၁၆–ပါးသောဘေးရန်တို့မှ ကင်းလွတ်သော အရပ်သည် ''အနာရမ္ဘ'' မည်ပါသည်။

နွားလား ၂–ကောင်၊ သို့မဟုတ် ၄–ကောင် ကပ်ယှဉ်အပ် တပ်အပ်သော လှည်းဖြင့် လှည်းဘီးတစ်ဖက်ကို တံစက်မြိတ်ရေကျရာအရပ်၌ ထား၍ အခြားတစ်ဖက်ကို အပြင်ဘက်၌ ထားပြီး လှည့်ပတ်နိုင်လောက်မှာ ဥပစာရှိသောအရပ်သည် ''သပရိက္ကမန'' မည်ပါသည်။

မေး။ ကျောင်းဒါယကာ မရှိသဖြင့် ကိုယ်တိုင်ကျောင်းဆောက်ရာ၌ ဆောက်လုပ်သင့်သော ကျောင်းနေရာကို ရွေးချယ်သတ်မှတ်ပြခဲ့ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အနာရမ္ဘ = ပိုးရွ, ခြပုန်းစသော ၁၆–ပါးသောဘေးရန် မရှိသော အရပ်။
သပရိက္ကမန = နွားနှစ်ကောင်၊ သို့မဟုတ်– လေးကောင်ကသောလှည်းဖြင့် လှည့်ပတ်
လောက်ရာ ဥပစာရှိသော နေရာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤကုဋ္ဌိကာရသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်, သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်ပုံများကို ကျမ်းရင်းစာအရှိကို ကြည့်၍ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''သာရမ္ဘေ စေ ဘိက္ခု ဝတ္ထုသ္မိံ အပရိက္ကမနေ သညာစိကာယ ကုဋ္ဌိ ကာရေယျ''အရ
သာရမ္ဘဖြစ်ခြင်း, အပရိက္ကမနဖြစ်ခြင်းဟူသော ၂–ချက်ကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် ၂–
ချက် သင့်ပါသည်။ ၁–ချက်သာဖြစ်လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် ၁–ချက်သာ သင့်ပါသည်။
''ဘိက္ခု ဝါ အနဘိနေယျ ဝတ္ထုဒေသနာယ ပမာဏံ ဝါ အတိက္ကာမေယျ''အရ
ကျောင်းရာကို ညွှန်ပြဖို့ရာ ရဟန်းတို့ကို မပင့်ခေါ်ခြင်းကြောင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်
၁–ချက်၊ ပမာဏကို လွန်စေခြင်းကြောင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ် ၁–ချက်၊ ပေါင်း ၂–
ချက် သင့်ပါသည်။

(ဆောင်) သာရမ်, အပရိ၊ ဒုက္ကဋ်သိလေ၊ အဒေသိတ, တိက္ကန္တ၊ သင့်ရ သံဃာဒိ။

မေး။ သာရမ္ဘေ စေ ဘိက္ခု–၌ ''သာရမ္ဘအရပ်''ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော အရပ်မျိုး
ဖြစ်ပါသနည်း၊ ထိုအရပ်မျိုးကို လေး, ငါးမျိုးမျှ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''သာရမ္ဘအရပ်''ဟူသည် ပိုးရွ, ခြပုန်း, ကောက်ပဲသီးနှံ စသော ဘေးရန်များ ရှိသော
အရပ်ဖြစ်ပါသည်။
ထိုအရပ်များကား ပိုးရွ, ခြပုန်းစသော သတ္တဝါကလေးများ အမြဲနေရာအရပ်၊ ကြွက်,
မြွေစသည်တို့ အမြဲနေရာအရပ်၊ ဆင်, မြင်း, ခြသေ့, ကျားသစ်စသော သတ္တဝါများ
အမြဲနေရာ ကျက်စားရာအရပ်၊ ကောက်ပဲသီးနှံများ စိုက်ပျိုးရာအရပ်၊ သူခိုး, ဓားပြ,
သူပုန်တို့ ညှင်းဆဲသတ်ဖြတ်ရာအရပ်၊ လမ်းဆုံလမ်းခွအရပ်–စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။
အမှာ။ ။အပြည့်အစုံကို ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ။

* နိဒါန်း – အာဌဝိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – အာဌဝိပြည်သား ရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – ကိုယ်တိုင်တောင်းအပ်သော အဆောက်အဦးဖြင့် ကုဋ္ဌိကို ဆောက်လုပ်စေခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်/ မသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဆောက်လုပ်၍ မပြီးသေးသော ကုဋ္ဌိကို တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်, သံဃာအား ပေး
သောရဟန်း။
၂။ မြေကြီးနှင့် ညီအောင်ပြု၍ ဖျက်ဆီးပစ်သောရဟန်း။
၃။ လိုဏ်, ဂူ, မြက်မိုးကုဋ္ဌ, သစ်ရွက်မိုးကျောင်းတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်စေ
သောရဟန်း။
၄။ ဥလ္လိတ္တာစသော ကုဋ္ဌကိုလည်း အခြားရဟန်း နေဖို့ရာ ပြုလုပ်စေသော ရဟန်း။
၅။ နေရာကျောင်းမဟုတ်ဘဲ ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်စသည်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုး အလို့ငှါ
ပြုလုပ်စေသော ရဟန်း။
၆။ ရှားသောရဟန်း စသည်တို့အား အာပတ်မသင့်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ကုဋ္ဌိကာရသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၇-ပါး၊ ၆-ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဥလ္လိတ္တာ စသောကုဋ္ဌိ ၃-မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်ခြင်း။
၂။ အယုတ်ဆုံး ၄-တောင် ပမာဏရှိခြင်း။ ၃။ မည္ဃန်ပြအပ်သော ကုဋ္ဌိရာရှိခြင်း။
၄။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အလျား, အနံပမာဏကို လွန်ခြင်း။
၅။ မိမိဟူသော ညွှန်ပြထိုက်သူရှိခြင်း။ ၆။ နေရာကျောင်းဖြစ်ခြင်း။
၇။ လိမ်းကျံကြောင်း အင်္ဂတေ, မြေညက်တို့ ဆက်စပ်မိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဂ်ါ ၇-ပါး၊ ၆-ပါး အားလျော်စွာ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အဂ်ါ ၇-ပါးနှင့်ပြည့်စုံလျှင် သံဃာဒိသိသ်အာပတ် ၂-ချက်သင့်ပါသည်။
ထို ၇-ပါးတို့တွင် ''မည္ဃန်ပြအပ်သော ကုဋ္ဌိရာရှိခြင်း၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အလျား အနံ ပမာဏကို လွန်ခြင်း''ဟူသော အဂ်ါ ၂-ပါးအနက် တစ်ပါးပါးကိုသာယူလျှင် အဂ်ါ ၆-ပါးဖြစ်၍ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်လည်း ၁-ချက်သာ သင့်ပါသည်။

မေး။ ကုဋ္ဌိကာရသိက္ခာပုဒ်၌ အဘယ်ပါဌ်ဖြင့် အဘယ်အဂ်ါကိုပြပါသနည်း။

ဖြေ။ ကုဋ္ဌိ-ပါဌ်ဖြင့် အမှတ် (၁)အဂ်ါကို ပြပါသည်။ ဝတ္ထုဒေသနာယ-ပါဌ်ဖြင့် အမှတ် (၃) အဂ်ါကို ဗျတိရေကအားဖြင့် ပြပါသည်။ ပမာဏံ ဝါ အတိက္ကာမေယျ-ဖြင့် အမှတ် (၄) အဂ်ါကို၊ အတ္တုဒ္ဒေသံ-ပါဌ်ဖြင့် အမှတ် (၅) အဂ်ါကို ပြပါသည်။ အမှတ် (၆) (၇) အဂ်ါတို့ကိုပြသောပါဠိ တိုက်ရိုက် မရှိပါ။

မေး။ ကုဋ္ဌိကာရသိက္ခာပုဒ်၌ အလိုရှိအပ်သော အငယ်ဆုံး (အကျဉ်းဆုံး) ကုဋ္ဌိ၏ ပမာဏနှင့် အကြီးဆုံး (အကျယ်ဆုံး) ကုဋ္ဌိ၏ ပမာဏကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အငယ်ဆုံး (အကျဉ်းဆုံး) ကုဋ္ဌိ၏ပမာဏမှာ ၄-တောင်ဖြစ်၍၊ အကြီးဆုံး (အကျယ်ဆုံး) ကုဋ္ဌိ၏ပမာဏမှာ ဘုရားရှင်၏အထွာတော်ဖြင့် အလျား ၁၂-ထွာ အနံ ၇-ထွာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အလျားအတောင် ၆၀၊ အနံ ၃-တောင်၊ သို့မဟုတ် ၄-တောင်အောက် အယုတ်ရှိသော ၄-တောင်မျှ မကျယ်သော ကျောင်းငယ်ကို ''ကုဋ္ဌိ''ဟု ခေါ်နိုင် / မခေါ်နိုင် ဆုံးဖြတ်၍၊ ထိုကုဋ္ဌိမျိုး ဆောက်ကောင်း / မဆောက် ကောင်းကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထိုကျောင်းငယ်ကို ''ကုဋ္ဌိ''ဟူ၍ မခေါ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ထိုကုဋ္ဌိမျိုးဆောက်လုပ်ကောင်းပါသည်။

မေး။ ကုဋ္ဌိကာရသိက္ခာပုဒ်သည် အဘယ်သမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သဠရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ကဲ့သို့ ဆသမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သိယာ ကိရိယ၊ သိယာ ကိရိယာကိရိယဖြစ်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ကုဋ္ဌိနေရာကို ညွှန်ပြစေ၍ ပမာဏလွန်သောကုဋ္ဌိကို ပြုသော ရဟန်းအား မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်းကြောင့် 'သိယာ ကိရိယ' ဖြစ်ပါသည်။
ကုဋ္ဌိနေရာကို မညွှန်ပြစေဘဲ ပမာဏလွန်သော ကုဋ္ဌိကို ပြုသော ရဟန်းအား မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်း၊ ပြုထိုက်သော ဖြည့်ကျင့်မှုကို မပြုခြင်းကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

'သိယာ ကိရိယာကိရိယ' ဖြစ်ပါသည်။

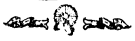

၇။ ဝိဟာရကာရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဝိဟာရကာရသိက္ခာပုဒ်ကို လိုရင်းအချုပ် အနှစ်ထုတ်ကာ မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ကျောင်းဒကာရှိသော, မိမိအတွက်ဖြစ်သော ကြီးစွာသောကျောင်းကို ဆောက်လုပ်စေလိုသောရဟန်းသည် ကျောင်းနေရာကို ညွှန်ပြဖို့ရာ ရဟန်းတို့ကို ပင့်ဆောင်ရမည်။

(၂) ထိုရဟန်းတို့က ဘေးရန်မရှိသော, လှည်းတစ်စီး လှည့်ပတ်လောက်ရာ ဥပစာလည်းရှိသော ကျောင်းရာကို ညွှန်ပြရမည်။

(၃) ဘေးရန်ရှိ၍ လှည်းတစ်စီး လှည့်ပတ်လောက်ရာ ဥပစာမရှိသောအရပ်၌ ကြီးစွာသောကျောင်းကို ဆောက်လုပ်စေလျှင်၊ ကျောင်းရာကိုညွှန်ပြဖို့ ရဟန်းတို့ကိုလည်း မပင့်ဆောင်လျှင် ထိုရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ မဟာလ္လကဝိဟာရ–ဟူသည် ဘယ်လိုကျောင်းမျိုးဖြစ်ပါသနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဆောက်လုပ်လျှုဒါန်းသူ ကျောင်းရှင်ဒါယကာရှိသောကြောင့် သညာစိကာကုဋိထက် ကြီးမားသောကျောင်း (တစ်နည်း) သညာစိကာကုဋိထက် အလျား, အနံ့ပမာဏအားဖြင့် ကြီးမားသောကျောင်းသည် ''မဟာလ္လကဝိဟာရ'' ဖြစ်ပါသည်။

ဘာသာဋီကာများအလို – ဆောက်လုပ်လျှုဒါန်းသူ ကျောင်းရှင်ဒါယကာရှိသောကြောင့် သညာစိကာကုဋိထက် မြင့်မြတ်သော အထက်တန်းကျသောကျောင်း၊ (တစ်နည်း) သညာစိကာကုဋိထက် အလျား, အနံ့ပမာဏအားဖြင့် ကြီးမားသောကျောင်းသည် ''မဟာလ္လကဝိဟာရ'' ဖြစ်ပါသည်။

စိစစ်ချက်။ ။ ဘာသာဋီကာများ၌ ကခ်ိအဋ္ဌကထာဖွင့် ပထမနည်းဝယ် မဟာ၌ သဒ္ဒါ၏ ဥတ္တမအနက်, ဒုတိယနည်းဝယ် ဝုဒ္ဓိအနက်–ဟုကြို၍ အဓိပ္ပါယ်ရေးပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။

''နကေဝလံ သဿာမိကဘာဝေနေဝါတိ အာဟ 'ယသ္မာ ဝါ'တိအာဒိ = ကျောင်းဒါယကာ ရှိသောကြောင့်သာ မဟာလ္လကဖြစ်သည် မဟုတ်–ဟု ပြလိုသောကြောင့် ယသ္မာ ဝါ–အစရှိသောစကားရပ်ကို မိန့်''ဟူသော ဋီကာသစ်ကျမ်းတက်နှင့် ''မဟာလ္လကောနာမ ဝိဟာရော သဿာမိကော ဝုစ္စတိ''ဟူသော ပဒဘာဇနီတို့ကို ထောက်လျှင် ''ကျောင်းဒါယကာရှိသောကြောင့် + ကြီး''၊ ''ပမာဏအားဖြင့် + ကြီး''ဟူသော အနက်သာ ဖြစ်သင့်သောကြောင့် အကြံလွန်သည်ဟု ထင်ပါသည်။

မေး။ ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ်လာ သညာစိကာကုဋိထက် မကြီးသော ကျောင်းကို ''မဟာလ္လကဝိဟာရ=ကြီးသောကျောင်း''ဟု ခေါ်နိုင်/ မခေါ်နိုင် ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ်လာ သညာစိကာကုဋိထက် မကြီးသော်လည်း ဆောက်လုပ်သူ ဒါယကာရှိလျှင် ထိုကျောင်းကို '' ''မဟာလ္လက ဝိဟာရ=ကြီးသောကျောင်း''ဟု ခေါ်နိုင်ပါသည်။ (ဘာသာဋီကာအလိုသာ ဖြစ်ပါသည်။)

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဝိဟာရ–အရကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဥလ္လိတ္တာ, အဝလိတ္တာ, ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တာ–ဟူသော ကုဋ္ဌိ ၃–မျိုး (ကျောင်း ၃–မျိုး) ပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ယခုခေတ်ဆောက်လုပ်နေသည့် သစ်သားကျောင်းများ၊ အင်္ဂတေ မလိမ်းကျံသော အုတ်တိုက်များကို ဆောက်လုပ်ရာ၌ ဤမဟာလွှကဝိဟာရသိက္ခာပုဒ်အရ လိုက်နာဖွယ် လို / မလို အကြောင်းပြဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဝိဟာရ–အရ ဥလ္လိတ္တာ–စသော ကျောင်း၃–မျိုးကိုသာ ယူရသောကြောင့် မေးခွန်းပါ သစ်သားကျောင်းများ, အုတ်တိုက်များကို ဆောက်လုပ်ရာ၌ လိုက်နာဖွယ် မလိုပါ။

မေး။ (က) အင်္ဂတေလိမ်းကျံသော သံယိကကျောင်းများ။
(ခ) ဒါယကာ ကြေပ်မတ်ဆောက်လုပ်သော ပုဂ္ဂလိကကျောင်းများ၌ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ လိုက်နာဖွယ် လို/ မလို အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ (က) အင်္ဂတေလိမ်းကျံသော အုတ်တိုက်ဖြစ်သော်လည်း သံယိကကျောင်းဖြစ်၍ အတ္တုဒ္ဒေသ မဟုတ်သောကြောင့် လိုက်နာဖွယ်မလိုပါ။
(ခ) မိမိအတွက် ဆောက်လုပ်သည့် ပုဂ္ဂလိကကျောင်းဖြစ်သော်လည်း မိမိကိုယ်တိုင် စီမံခြင်း, စေခိုင်းခြင်း မဟုတ်သောကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်အရ လိုက်နာဖွယ်မလိုပါ။

မေး။ ဘိက္ခု ဝါ အနဘိနေယျ ဝတ္ထုဒေသနာယ–၌ ဝါ–သဒ္ဒါ၏ အနက်ကိုဖော်ပြ၍၊ ထိုသဒ္ဒါ၏ အနက်အားလျော်စွာ ဤဝါကျကို အနက်ယောဇနာပြီး အဓိပ္ပါယ်လည်း ရေးပါ။

ဖြေ။ ဝါ–သဒ္ဒါသည် ''အယं ဝါ သော မဟာနာဂေါ = ထိုဆင်ပြောင်ကြီးဟူသည် ဤဆင်ပင်တည်း''ဟူသော ဝါကျ၌ကဲ့သို့ အဝဓာရဏာ အနက်ရှိပါသည်။

အနက်ယောဇနာပုံ–ဘိက္ခု။ ရဟန်းတို့ကို။ ဝတ္ထုဒေသနာယ၊ ကျောင်းနေရာကိုညွှန်ပြ ဖို့ရာ။ စေ အနဘိနေယျ ဝါ၊ အကယ်၍ မပင်ခြင်းကြောင့်သာ သံယာဒိသိသ် အာပတ်သင့်သည်၊ ပမာဏကို လွန်စေခြင်းကြောင့် အာပတ်မသင့်''ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဝိမတိဋ္ဌိကာ၌ကား ဝါ–သဒ္ဒါ မဟလ္လကံ ဝိဟာရံ ကာရေယျ–ကို ဆည်းသောသမုစ္စည်းအနက်ရှိ၏–ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ကုဋ္ဌိကာရသိက္ခာပုဒ်လာ ''ဘိက္ခု ဝါ အနဘိနေယျ–၌ ဝါ သဒ္ဒါနှင့် ဤမဟလ္လကဝိဟာရ သိက္ခာပုဒ်လာ ယင်းဝါကျ ဝါ–သဒ္ဒါတို့၏ အထူးကိုရေးပါ။

ဖြေ။ ကုဋ္ဌိကာရသိက္ခာပုဒ်လာ ယင်းဝါကျ၌ ဝါ–သဒ္ဒါသည် ဝိကပ်အနက်ရှိ၍၊ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ဝါ–သဒ္ဒါကား အဝဓာရဏာအနက်ရှိ၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ပမာဏံ ဝါ အတိက္ကာမေယျ–ကို ဝိကပ်ပြုသည်ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ ဝိဟာရကာရသိက္ခာပုဒ်၏ ကုဋ္ဌိကာရသိက္ခာပုဒ်ထက် ထူးခြားသောအချက်များကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ကျောင်းရှင်ဒါယကာရှိခြင်း။
(၂) ပမာဏသတ်မှတ်ချက် မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။
–သသမိကဘာဝမတ္တသေဝ ဟိ ဝိသေသော။ (ကခ်ီ၊ ၁၃၆။)
–ပမာဏနိယမာဘာဝေါ စ ဝိသေသော။ (ပါရာဇိကကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ၊ ၂။ ၁၆၁။)

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ကုဋ္ဌိကာရသိက္ခာပုဒ်နှင့် ဝိဟာရကာရသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကို ပြည့်စုံစွာ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကုဋ္ဌိကာရသိက္ခာပုဒ်၌ ဆောက်လုပ်သူ ကျောင်းရှင်ဒါယကာ မရှိ၊ ပမာဏ သတ်မှတ်ချက် ရှိ၏။ မဟာလွှကဝိဟာရသိက္ခာပုဒ်၌ ဆောက်လုပ်သူ ကျောင်းရှင်ဒါယကာရှိ၏။ ပမာဏ သတ်မှတ်ချက်မရှိ။ ဤသို့ ထူးပါသည်။ (အသာဓေရဏဝိနိစ္ဆယအတွက် အထူးဖြစ်၏)။

ကုဋ္ဌိကာရသိက္ခာပုဒ်ကို အာဌဝီမြို့၌ အာဌဝီမြို့သား ရဟန်းတော်များကို အကြောင်းပြု၍ ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေအပ်သော တောင်းခြင်းဖြင့် ကုဋ္ဌိကို ဆောက်လုပ်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် ပညတ်တော်မူအပ်၏။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် ကိရိယာကိရိယကြောင့် ဖြစ်၏။ လွန်ကျူးလျှင် သံယာဒီသိသ်အာပတ် ၂–ချက်သင့်၏။

ဝိဟာရကာရသိက္ခာပုဒ်ကိုကား ကောသမ္မီပြည်၌ အရှင်ဆန္ဒမထေရ်ကို အကြောင်းပြု၍ စေတီဟု သမုတ်အပ်သော နတ်သစ်ပင်ကို ဖြတ်စေခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် ပညတ်တော်မူအပ်၏။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် အကိရိယမျှကြောင့် ဖြစ်၏။ လွန်ကျူးလျှင် သံယာဒီသိသ်အာပတ် တစ်ချက်သာ သင့်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။ (ဤကား သာဓေရဏ ဝိနိစ္ဆယအတွက် အထူးတည်း။)

* နိဒါန်း – ကောသမ္မီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆန္ဒထေရ်။
ဝတ္ထု – စေတီဟုသမုတ်အပ်သော သစ်ပင်ကို ခုတ်ဖြတ်စေခြင်း။

မေး။ မဟာလွှကဝိဟာရသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၆–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကုဋ္ဌိကာရသိက္ခာပုဒ်လာ အဂ်ါ ၎–ပါးတို့တွင် ''ပမာဏကို လွန်ခြင်း''ဟူသော အဂ်ါကို ပယ်နှုတ်၍ ဖြေပါ။

(ဆောင်) ကုဋ္ဌိကာရ၊ အင် ခုနစ်ဝတွင်၊ ပမာဏလွန်ပယ်၊
ကျန်ခြောက်သွယ်၊ သင့်ဖွယ် ဝိဟာရ။ (ဘာသာဋ္ဌိကာ)

၈။ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်ကို လိုရင်းအချုပ် အနှစ်ထုတ်၍ မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ရဟန်းသည် ဒေါသအမျက် ပြင်းစွာထွက်၍ အခြားရဟန်းတစ်ပါးကို သာသနာတော်မှ ရွှေ့လျောစေလို လူထွက်စေလိုသဖြင့် အခြေအမြစ်မရှိသော ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲအံ့၊ ထိုရဟန်းအား သံယာဒီသိသ် အာပတ်သင့်၏''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ ဒုဋ္ဌော ဒေါသော–၌ ဘိက္ခုံ–အရ ယူရမည့်ရဟန်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိကအာပတ်သို့ရောက် / မရောက်သော (သုဒ္ဓ–အသုဒ္ဓဖြစ်သော) ရဟန်းကို ယူရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ အချို့က ''စင်ကြယ်သော တစ်ပါးသောရဟန်းကို ယူရပါမည်''ဟု ရေးကြသည်။ ''တံ ပန သော အာပန္နော ဝါ ဟောတု အနာပန္နော ဝါ တေ ဂ္ဂဓ အပ္ပမာဏံ''ဟူသော ကခ်ီအဋ္ဌကထာ (၁၃၇) အဖွင့်၊ ''ကတူပသမ္ပဒံ သုဒ္ဓံ ဝါ အသုဒ္ဓံ

http://www.dhammadownload.com

ဝါ ပုဂ္ဂလ်''စသော (၁၃၈) အဖွင့်နှင့် အဂါတို့ကိုထောက်ရှု၍ ထိုရေးသားချက်မှာ အမှားသာ–ဟု သိပါ။

မေး။ ဒုဋ္ဌ, ဒေါသ–တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေး၍၊ ၄င်းတို့၏ အရကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သောဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော (ဒေါသ၏ ဖျက်ဆီးမှုကို ခံရသော) ရဟန်းသည် ''ဒုဋ္ဌ'' မည်ပါသည်။ (ဒူသီယတေတိ ဒုဋ္ဌော–ဟု ဝစနတ္ထပြု)။

ဒေါသထွက်လျက် သူတစ်ပါးကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ရဟန်းသည်''ဒေါသ''မည်ပါသည်။ (ဒူသေတီတိ ဒေါသော–ဟု ဝစနတ္ထပြုပါ)။

၄င်းတို့အရ ဒေါသသမဂ်ီပုဂ္ဂိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရပါသည်။

(ဆောင်) – ဒေါသဖျက်အပ်၊ ကြောင်းသကတ်၊ သိမှတ် 'ဒုဋ္ဌ'ပေ။
– ဒေါသထွက်လတ်၊ ဖျက်ဆီးတတ်၊ သိမှတ် 'ဒေါသ'ပေ။

မေး။ ဒုဋ္ဌော, ဒေါသော–တို့၌ အနက်သဘောသွားကို စဉ်းစား၍ ဒူသက, ဒူသိတ (ဖျက်ဆီးတတ်, ဖျက်ဆီးအပ်) နှစ်ပါးကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဒုဋ္ဌော–၌ ဒေါသသည် ဒူသက၊ ဒေါသသမဂ်ီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒူသိတ။
ဒေါသော–၌ ဒေါသသမဂ်ီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒူသက၊ ၄င်း၏ဖျက်ဆီးမှုခံရသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒူသိတ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒေါသသမဂ်ီပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်တည်းကိုပင် ဒုဋ္ဌော, ဒေါသော–ဟုနှစ်မျိုး နှစ်စားခွဲခြား၍ ဟောတော်မူရခြင်းအကြောင်းကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဒေါသက ဖျက်ဆီးအပ်ပုံ (အဖျက်ဆီးခံရပုံ) အခြင်းအရာ, သူတစ်ပါးကို ဖျက်ဆီးတတ်ပုံ အခြင်းအရာ၊ ဤသို့အခြင်းအရာ ထူးခြားကွဲပြားသောကြောင့် ဒေါသသမဂ်ီပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်တည်းကိုပင် ဒုဋ္ဌော, ဒေါသော–ဟု နှစ်မျိုးနှစ်စား ခွဲခြား၍ ဟောကြားတော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ဖျက်ဆီးအပ်ပုံ၊ ဖျက်တတ်ပုံဟု၊ ဖြစ်ပုံခြင်းရာ၊ ကွဲသည့်တာကြောင့်
မြတ်စွာရှင်စော၊ ခွဲ၍ဟော၊ ''ဒုဋ္ဌော, ဒေါသော'' တဲ့။

မေး။ ဘယ်လိုရဟန်းမျိုးကို ''အပ္ပတိတ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဝိတိ, သုခ အစရှိသော တရားတို့သည် မကပ်ရောက်အပ်သော (စိတ်အစဉ်၌ ဝိတိ, သုခအစရှိသော တရားတို့မရှိသော) ရဟန်းကို ''အပ္ပတိတ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

အမှာ။ ။ ''အရကောက်ပြပါ''ဟု မေးလျှင် ''ဒေါသသမဂ်ီပုဂ္ဂိုလ် (ရဟန်း)ကို ရပါသည်''ဟု ဖြေပါ။

(ဆောင်) ဝိတိ, သုခ၊ မကပ်ပြန်၊ မှတ်ရန် အပ္ပတိတ။

မေး။ ဒုဋ္ဌ, ဒေါသ, အပ္ပတိတ ၃–ပုဒ်တို့တွင် တစ်ပုဒ်ပုဒ်ဖြင့်ပင် 'သုဒ္ဓဟု မှတ်ထင်ခြင်း'ဟူသော အဂါကို ပြနိုင်ပါလျက် တစ်ပုဒ်ပုဒ်ကိုသာ မဟောဘဲ အဘယ်ကြောင့် ၃–ပုဒ်တို့ကို ဟောရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဒေသနာဝိလာသ, ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ, ပဒတ္ထုတိတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၃–ပုဒ်တို့ကို ဟောတော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ (အနုဝဏ္ဏနာစသည်။)

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အမူလကေန–၌ မူလ–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ဒိဋ္ဌ = မြင်ခြင်း။
(၂) သုတ = ကြားခြင်း။
(၃) ပရိသင်္ကိတ = ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်း–တို့ ဖြစ်ပါသည်။
(ဆောင်) မြင်, ကြား, ယုံမှား။ ဤသုံးပါး ၊ မှတ်သား မူလပေ။

မေး။ ဒိဋ္ဌ, သုတ, ပရိသင်္ကိတ–ဟူသော ၃–ပါးကို အဘယ်ကြောင့် "မူလ"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်း၏ အခြေအမြစ် အကြောင်းရင်း ဖြစ်သောကြောင့် ထို ၃–ပါးတို့ကို "မူလ"ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါရာဇိကအာပတ်ကို အဘယ်ကြောင့် "အမူလက"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ မြင်ခြင်း, ကြားခြင်း, ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်း–ဟူသော အကြောင်းရင်း မူလများ မရှိသော ကြောင့် ပါရာဇိကအာပတ်ကို "အမူလက"ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန–၌ ပါရာဇိက–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိက ၂၄–ပါးရှိသည့်အနက် ရဟန်းအား သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော (ရဟန်းများ နှင့်သာ သက်ဆိုင်သော) ပါရာဇိက ၁၉–ပါးတို့ကို ယူရပါမည်။
ပဒဘာဇနီ၌ကား ပါတိမောက် ပါရာဇိကုဒ္ဒေသ–၌ တိုက်ရိုက်လာသော ပါရာဇိကတို့ကို သာ ယူ၍ "စတုန္နံ အညတရေန"ဟု ဘုရားရှင်ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – ဘိက္ခုဆိုင်ရာ၊ ဆယ်ကိုးဖြာ၊ ယူပါ ပါရာဇိ။
– ပါရာဇိက၊ ဥဒ္ဒေသ၌၊ တိုက်ရိုက်လာငြား၊ လေးပါးကိုမျှ၊ ပဒဘာဇနီ၊ ဖွင့်ပြသည်၊ အတည် မှတ်ကုန်ဘိ။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါးကို "သင် ပဏ္ဍာက်ပဲ"ဟု စွပ်စွဲပြောဆိုလျှင် သံယာဒိသိသ် အာပတ်သင့်/ မသင့် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန–၌ ပါရာဇိက–အရ ရဟန်းတို့အား သင့်လျော်သော ပါရာဇိက ၁၉–ပါးတို့ကို ယူရပါသည်။ ထို၁၉–ပါးတို့တွင် ပဏ္ဍာက်လည်း ပါဝင်သောကြောင့် ယင်းသို့စွပ်စွဲပြောဆိုလျှင်လည်း သံယာဒိသိသ်အာပတ် သင့်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "အနုဒ္ဓံသေယျ (အနုဒ္ဓံသန)"အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတစ်ပါးကို ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်စွပ်စွဲဖျက်ဆီးခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို စွပ်စွဲ ဖျက်ဆီးစေခြင်းကို "အနုဒ္ဓံသေယျ (အနုဒ္ဓံသန)"ဟု ဆိုပါသည်။
သိမှတ်ဖွယ်။ ။ 'စွပ်စွဲဖျက်ဆီးခြင်း'ဟူသည် လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်ခြင်းတည်း။

မေး။ အနုဒ္ဓံသေယျနှင့် စပ်၍သိအပ်သိထိုက်သော စောဒနာ ၄–မျိုးကို အဓိပ္ပါယ်နှင့် တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ "သင်မေထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲပြီ" အစရှိသောနည်းဖြင့် ပါရာဇိကကျူးခြင်း၏ အကြောင်း ဝတ္ထုကို ဖော်ပြ၍ စောဒနာခြင်းသည် " ဝတ္ထုဿန္ဒဿနာ စောဒနာ" မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ''သင် မေထုနဝမ္မ အာပတ်သို့ရောက်ပြီ'' အစရှိသောနည်းဖြင့် အာပတ်ကို ဖော်ပြ၍ စောဒနာခြင်းသည် ''အာပတ္တိသန္ဒဿနာ စောဒနာ'' မည်၏။

၃။ ''သင်နှင့်အတူတကွ ဥပုသ်, ပဝါရဏာ, သံဃကံမရှိ (သင်နှင့်အတူ ဥပုသ်, ပဝါရဏာ, အခြားသံဃာ့ကံများ မပြုနိုင်)'' ဟု ဥပုသ်စသော သံဝါသကို ပယ်သော အားဖြင့် စောဒနာခြင်းသည် ''သံဝါသပဋိက္ခေပ စောဒနာ'' မည်၏။

၄။ ရှိခိုးခြင်း, ခရီးဦးကြိုပြုခြင်း, လက်အုပ်ချီခြင်း, အရိုအသေပြုခြင်း, ယပ်လေခတ်ခြင်း စသောအမှုကို မပြုသောအားဖြင့် စောဒနာခြင်းသည် ''သာမီစိပဋိက္ခေပ စောဒနာ'' မည်၏။

(ဆောင်) – ပြမှု နှစ်သွယ်၊ ပယ်မှု နှစ်ရပ်၊ ပေါင်းလေးရပ်၊ မှတ်အပ် စောဒနာ။
– အာပတ်ကိုပြ၊ ဝတ္ထုပြ၊ ပြမှု နှစ်မျိုးလာ။
– သံဝါသပယ်၊ သာမီပယ်၊ နှစ်သွယ် ပယ်မှုလာ။

(တစ်နည်း) – ဝတ္ထုကိုပြ၊ အာပတ်ပြ ဟု၊ ပြမှုနှစ်သွယ်၊ သံဝါပယ်ဘီ၊ သာမီစိပယ်၊ ပေါင်းလေးသွယ်၊ မှတ်ဖွယ် စောဒနာ။

မေး။ စောဒနာ ၄–ပါးတို့တွင် စောဒနာရုံမျှဖြင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်စေနိုင်သောစောဒနာ, မသင့်စေနိုင်သော စောဒနာတို့ကို ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ စောဒနာ ၄–မျိုးတို့တွင် ဝတ္ထုသန္ဒဿနာ, အာပတ္တိသန္ဒဿနာ–ဟူသော ရှေ့စောဒနာ ၂–မျိုးသည် စောဒနာရုံမျှဖြင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်စေနိုင်သော စောဒနာများဖြစ်၍ သံဝါသပဋိက္ခေပ, သာမီစိပဋိက္ခေပ–ဟူသော နောက် ၂–မျိုးကား စောဒနာရုံမျှဖြင့် အာပတ် မသင့်စေနိုင်သော စောဒနာများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဝါသပဋိက္ခေပ, သာမီစိပဋိက္ခေပ–ဟူသော နောက်စောဒနာ ၂–မျိုးမှ် စောဒနာရုံမျှဖြင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ် မသင့်–ဟုဆိုရာ မည်သည့် အချိန်အခါ ကျမှ အာပတ်သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ''သင် ရဟန်းမဟုတ်ကော့'' စသော စကားတို့နှင့် ကွဲဖက်ပြောဆိုသော အခါကျမှသာ သံဃာဒိသိသ် အာပတ်သင့်ပါသည်။

(ဆောင်) – ပယ်ရုံမျှဖြင့်၊ ပြစ်မသင့်၊ မှတ်လင့် နောက်နှစ်ဖြာ။
– ရဟန်းမဟုတ်၊ ဆိုနှုတ်လွန်ထ၊ စွပ်စွဲမှ၊ သင့်ရ အာပတ္တာ။

မေး။ အပ္ပေဝ နာမ နံ–အစရှိသော စကားရပ်သည် အဘယ်ကို ပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ စွပ်စွဲသောရဟန်း၏ အလိုဆန္ဒကို ဖော်ပြသော ''စာဝနာမိဗျာယ''ပြ စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အပ္ပေဝ နာမ–စသော ဝါကျ၏ အဖြောင့်အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ငါသည် ရဟန်းကို ဤမြတ်သောအကျင့် (ဤသာသနာတော်မှ) ရွေ့လျောစေနိုင်ခဲ့သော် ကောင်းသည် ဖြစ်ရာ၏။

မေး။ အပ္ပေဝ နာမ–သည် အဘယ်ပုဒ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အဝိ + ဇေ + နာမ–ဟူသော နိပါတ်ပုဒ် ၃–ခုကို ပေါင်းထားသော သံသယအနက်ဟော နိပါတ်ပုဒ်အပေါင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(မိမိအလုပ်၏ အသေအချာ မဟုတ်ခြင်း၊ အထမြောက်မည်, မမြောက်မည်ကို အတည်တကျ ကေန်မှုချ မသိရခြင်းအနက်ကို ''သံသယ'' ဟုဆိုပါသည်။ အဘိဓာန်ဌကား ''အပ္ပေဝနာမ'' နိပါတ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်တည်း-ဟု ဆိုပါသည်။)

မေး။ အပ္ပေဝ နာမ-ကို အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ အပ္ပေဝ နာမ- ရွှေ့လျောစေနိုင်ငြားအံ့လည်း မသိ။ (ဆရာတော် ဦးဗုဓ)
အပ္ပေဝ နာမ- ရွှေ့လျောစေနိုင်တန်ရာ၏။ (ဘာသာဋ္ဌိကာ)။

မေး။ ဣမမှာ ဗြဟ္မစရိယာ-ဌ ဗြဟ္မစရိယ-အရ ''မြတ်သောအကျင့်''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မြတ်သောအကျင့်ဖြစ်သော၊ **(တစ်နည်း)** မြတ်သောဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, အရိယာသာဝက တို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော သာသနာတော်ပင်ဖြစ်ပါသည်။
- ဗြဟ္မံ သေဋ္ဌံ ပသတ္ထံ စရိယံ ဗြဟ္မစရိယံ။
- ဗြဟ္မုနော် ဝါ သေဋ္ဌာနံ (ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓအရိယာသာဝကာနံ) စရိယံ ဗြဟ္မစရိယံ။
- ဗြဟ္မာနံ စရိယံ ဗြဟ္မစရိယံ။ ဋီသစ် (၂၄၃)

မေး။ သူတစ်ပါးကို စွပ်စွဲရာ၌ စွပ်စွဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုဆန္ဒ (စောဒကာအဓိပ္ပါယ) အမျိုးမျိုးကို ရေး၍၊ ဤ၌ အလိုရှိအပ်သော အလိုဆန္ဒကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) စာဝနာဓိပ္ပါယ = သာသနာတော်မှ ရွှေ့လျောစေလိုခြင်း။
(၂) အက္ကောသာဓိပ္ပါယ = ဆဲရေးလိုခြင်း။
(၃) ကမ္မာဓိပ္ပါယ = တဇ္ဇနီယစသော ကံကိုပြုလိုခြင်း။
(၄) ဝုဋ္ဌာနာဓိပ္ပါယ = အာပတ်မှ ထမြောက်စေလိုခြင်း။
(၅) ဥပေါသထဋ္ဌပနာဓိပ္ပါယ = ဥပုသ်ကို တန်ထားလိုခြင်း။
(၆) ပဝါရဏာဋ္ဌပနာဓိပ္ပါယ = ပဝါရဏာကိုတန်ထားလိုခြင်း။
(၇) အနုဝိဇ္ဇနာဓိပ္ပါယ = မေးစိစစ်လိုခြင်း။
(၈) ဓမ္မကထာဓိပ္ပါယ = တရားဟောလိုခြင်း-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုတွင် ဤ၌ အလိုရှိအပ်သော အလိုဆန္ဒမှာ ''သာသနာတော်မှ ရွှေ့လျောစေလိုခြင်း''ဟူသော စာဝနာဓိပ္ပါယတစ်မျိုးသာ ဖြစ်ပါသည်။ ကျန် (၇) မျိုးတို့ကို မလိုအပ်ပါ။

(ဆောင်) - စာဝနာ'ကျောသ၊ ကမ္မ, ဝုဋ္ဌာ၊ ပေါသထာနှင့်
ပဝါ, အနု၊ ဓမ္မ ဟု၊ ရှစ်ခု ဓိပ္ပါယာ။
- ထိုတွင် စာဝနာ၊ တစ်ခုမျှ၊ ယူရ ဒုဋ္ဌဒေါသာ။

(ဆောင်) - ရွှေ့စေ, ဆဲလို၊ ကံပြုလို၊ ထလို အာပတ်မှ။
- ဥပုသ်ကိုထား၊ ပဝါထား၊ မေးငြား, တရားပြ။
- ရွှေ့စေ ယူငြား၊ ကြွင်းပယ်ရှား၊ ရှစ်ပါး ဓိပ္ပါယ။

မေး။ ''တတော အပရေန သမယေန ။ပ။ ဘိက္ခု စ ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတိ''ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ်ကို ပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ စွပ်စွဲမှု၏ အခြေအမြစ်မရှိပုံ သင်ရှားရာကာလကို ပြသော (အမူလကဘာဝ ပါကဋ္ဌကာလပြ)

http://www.dhammadownload.com

စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဘတော အပရေန သမယေန ။ပ။ ဘိက္ခု စ ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတိ သံဃာဒိသေသော'' ဟု ဆိုသောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ စွပ်စွဲပြီးနောက် အပြစ်ကိုဝန်ခံမှ သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်သည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မမှတ်ရပါ။ ထိုစကားရပ်သည် စွပ်စွဲမှု၏ အခြေအမြစ်မရှိပုံ ထင်ရှားရာကာလကို ပြသော စကားရပ်သာ ဖြစ်ပါသည်။ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကား စွပ်စွဲပြီးရာခဏကပင် သင့်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘတော အပရေန သမယေန–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ စွပ်စွဲဖျက်ဆီးအပ်ရာအခါမှ တစ်ပါးသောအခါ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမနုဂ္ဂါဟီယမာန, အသမနုဂ္ဂါဟီယမာန–တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''အနုဝိဇ္ဇက''ခေါ် စစ်ဆေးစုံစမ်းမေးမြန်းတတ်သော ဝိနည်းဝိရိယပုဂ္ဂိုလ်က ''ငါ့ရှင် သင် ဘာကို မြင်သလဲ''စသည်ဖြင့် စစ်ဆေးစုံစမ်းမေးမြန်းအပ်သော (အမေး အမြန်းခံရသော) စွပ်စွဲတတ်သော ရဟန်းကို ''သမနုဂ္ဂါဟီယမာန''ဟုဆိုပါသည်။

ဒိဋ္ဌစသည်တို့တွင် တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနုဝိဇ္ဇကပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့တွင် ကစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကသော်လည်းကောင်း မစစ်ဆေး မစုံစမ်း မမေးမြန်းအပ်သော (အမေးအမြန်း မခံရသော) စွပ်စွဲတတ်သော ရဟန်းကို ''အသမနုဂ္ဂါ-ဟီယမာန''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ''အနုဝိဇ္ဇက''ခေါ် စစ်ဆေးစုံစမ်း မေးမြန်းတတ်သော ဝိနည်းဝိရိယပုဂ္ဂိုလ်က စုဒိတကအား စစ်ဆေးစုံစမ်း မေးမြန်းပုံ ၄–၅ မျိုးလောက် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ငါ့ရှင်က ဒီရဟန်းကို ပါရာဇိကအာပတ်နဲ့ စွပ်စွဲရာမှာ ဒီရဟန်းနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ငါ့ရှင်က ဘာကို မြင်တာလဲ၊ ဘယ်လိုနေတာကို မြင်တာလဲ၊ ဘယ်တုန်းက မြင်တာလဲ၊ ဘယ်နေရာမှာ မြင်တာလဲ၊ ဘာကို ကြားတာလဲ၊ ဘာကို သံသယ ဖြစ်တာလဲ''စသည် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ အသမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ–ပုဒ်တို့၏ စပ်ရာဝါကျကို ဖော်ပြ၍ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပါ။

ဖြေ။ စပ်ရာဝါကျမှာ– ဘိက္ခု စ ဒေါသं ပတိဋ္ဌာတိ'' ဖြစ်ပါသည်။ (အမှုလကခွေ့ဝ တံ အဓိကရဏံ ဟောတိ–၌ မစပ်ရကြောင်း သတိပြု။)

''အစစ်ဆေးခံရသည်, ဖြစ်စေ, အစစ်ဆေးမခံရသည်ဖြစ်စေ စွပ်စွဲသောရဟန်းသည် အပြစ်ကို ဝန်ခံရတော့၏''ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အမှုလကခွေ့ဝ တံ အဓိကရဏံ ဟောတိ–၌ ''အဓိကရဏ'' အဓိပ္ပါယ်ကို ရေး၍ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အလိုရှိအပ်သော အဓိကရဏကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သမထတို့သည် စွဲ၍ပြုအပ် ငြိမ်းစေအပ်သောကြောင့် ဝိဝါဒ, အနုဝါဒ, အာပတ္တိ, ကိစ္စ–ဟူသော ၄–ပါးကို ''အဓိကရဏ=အဓိကရုဏ်း''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ထိုအဓိကရုဏ်း ၄–ပါးတို့ဟုတ် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ပါရာဇိကအာပတ်ဟူသော အာပတ္တာ

http://www.dhammadownload.com

ဓိကရုဏ်းကိုသာ အလိုရှိအပ်ပါသည်။
– သမထေဟိ အဓိကာတမ္ဘန္တိ အဓိကရဏံ။

မေး။ အမူလကေန ပါရာဇိကေန ဝမ္မေန–၌ အမူလကနှင့် အမူလကဠေ တံ အဓိကရဏံ ဟောတိ–၌ အမူလကတို့ ထူး / မထူးကို စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အမူလကေန ပါရာဇိကေန ဝမ္မေန–၌ အမူလကအရ ဘိက္ခုတို့အား သင့်လျော်သော ပါရာဇိက ၁၉–ပါးကို ရ၍၊ အမူလကဠေ၀ တံ အဓိကရဏံ ဟောတိ–၌ အမူလက–အရ ပါရာဇိကအာပတ်ဟု ဆိုအပ်သော အာပတ္တာဓိကရုဏ်းကို ရ၏။ ယင်း ၂–မျိုးမှာ အတူတူပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခု စ ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတိ–၌ ဘိက္ခု–အရ ကိုဖော်ပြ၍၊ ''ဒေါသ'' ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပြီးလျှင်၊ 'ပတိဋ္ဌာတိ'၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခု–အရ စောဒနာခြင်းငှါ လာသောရဟန်းကို ယူရပါမည်။
''ဒေါသ'' ဟူသည် မိမိ၏ အမူလကပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲစောဒနာခြင်းဟူသော အပြစ်ဖြစ်ပါသည်။ (ဒေါသန္တိ အတ္တနော အမူလကေန စောဒနာသင်္ခါတံ အပရာဓံ (ကင်္ခါယော–မဟာဋီ၊ ၂၊ ၂၆၂။)
''ပတိဋ္ဌာတိ'' ပုဒ်၌ ပတိသည် ''ပဋိဋ္ဌ (စွဲ၍)'' ဟူသောအနက်ကို ဟောတ်။ ဌာတိ–ပုဒ်သည် ''ပတိဋ္ဌာတိ–ဟူသော အနက်ကိုဟောတ်။ ''အပြစ်ကို စွဲ၍ တည်ရတော့၏'' ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ထို ''အပြစ်ကို စွဲ၍ တည်ခြင်း''ဟူသည် ''တပည့်တော် အချည်းနှီးသော စကားကို ပြောကြားမိပါပြီ၊ မဟုတ်မတရား ပြောမှားမိပါပြီ''စသည်ဖြင့် အပြစ်ကို ဝန်ခံခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – မေတ္တိယ, ဘူမဇကရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – အမူလက ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် အရှင်ဒဗ္ဗကို စွပ်စွဲဖျက်ဆီးမှု။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရှေးသောရဟန်းစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) အရှေးစသား၊ ရဟန်းများမှာ၊ ဒုဋ္ဌာဒေါသ၊ ပြစ်မရ၊ လှစ်ဟ ဌကထာ။
အမှာ။ ။ အညဘာဂိယသိက္ခာပုဒ်ကြည့်ပါ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၅–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စောဒနာအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန်းဟူသောအရေအတွက်သို့ရောက်သူ ဖြစ်ခြင်း။
၂။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ သုဒ္ဓဟုမှတ်ထင်ခြင်း။
၃။ စောဒနာကြောင်း ပါရာဇိကအာပတ်၏ အခြေအမြစ်မရှိခြင်း။
၄။ သာသနာတော်မှ ရွှေ့လျောစေလိုသဖြင့် မျက်မှောက်၌ စောဒနာခြင်း။
၅။ စောဒနာအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်က ထိုခဏာ၌ပင် သိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါ အချက်များကို ပြတ်သားစွာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါ။
(က) ပါရာဇိကကျနေသော အသုဒ္ဓရဟန်း (ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်)ကို သုဒ္ဓဟုအထင် ရှိလျက် ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲလျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ် ရှိ/ မရှိ။

http://www.dhammadownload.com

(ခ) လက်ဟန် ခြေဟန် လက်ပြခြေပြ (ကာယပယောဂ)ဖြင့် စွပ်စွဲလျှင် အပြစ် ရှိ/ မရှိ။
(ဂ) စုဒိတကတ၏ ကွယ်ရာကနေ၍ စွပ်စွဲလျှင် အပြစ် ရှိ/ မရှိ။

ဖြေ။ (က) အပြစ်ရှိပါသည်။ (ခ) အပြစ်ရှိပါသည်။ (ဂ) အပြစ် မရှိပါ။

မေး။ ပါရာဇိကကျနေသော အသုဒ္ဓရဟန်း (ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်)ကို သုဒ္ဓဟုအထင်ရှိလျက် ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲလျှင် ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်အရ သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်/ မသင့် အကြောင်းနှင့်တကွ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ အစွပ်စွဲခံရသော ရဟန်း၏ ပါရာဇိက ကျမှု/ မကျမှုမှာ ပမာဏမဟုတ် (အဓိကမဟုတ်) သောကြောင့် စွပ်စွဲသောရဟန်းအား ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်အရ သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ လက်ဟန် ခြေဟန်ပြ ဆောင်ရွက်မှုနှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်အချက်ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ – လက်ဟန် ခြေဟန်ဖြင့် သိက္ခာချရာ၌ သိက္ခာမကျ။
– လက်ဟန် ခြေဟန်ပြလျက် အမှုလကအာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲရာ, မဟုတ်မမှန်သော စျာန် မဂ် ဖိုလ် စသည်ကို လိမ်ညာ၍ ပြောရာတို့၌ကား အာပတ်သင့်သည်–ဟူသော အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ (ဋီကာများ)။

မေး။ သူတစ်ပါးကို စွပ်စွဲခိုင်းရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံ အလုံးစုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မိမိက အနီး၌ ရပ်တည်၍ တခြားရဟန်းတစ်ပါးကို စွပ်စွဲခိုင်းရာ၌ အခိုင်းခံရသော ရဟန်းသည် ခိုင်းသောရဟန်း၏ စကားအတိုင်း အခွင့်မတောင်းဘဲ စွပ်စွဲစောဒနာလျှင် စွပ်စွဲခိုင်းသော ရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ်နှင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်များ သင့်ပါသည်။ အခွင့်တောင်း၍ စောဒနာလျှင်ကား သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

အကယ်၍ အခိုင်းခံရသော ရဟန်းကလည်း ''ငါလည်း မြင်တယ်၊ ငါလည်း ကြားတယ်'' စသည်ဖြင့် ဖြည့်စွက်၍ စွပ်စွဲစောဒနာလျှင် ခိုင်းသောရဟန်း, အခိုင်းခံရသော ရဟန်း ၂–ပါးလုံးမှာ အထက်ပါအတိုင်း အာပတ်များသင့်ပါသည်။

မေး။ ပြောပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် (ပြောပြီးလျှင် ပြောပြီးခြင်း) သိခြင်းအားဖြင့် ကာလအပိုင်း အခြားတူသော သိက္ခာပုဒ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သိက္ခာချခြင်း။ ၂။ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ သိက္ခာပုဒ်။ ၃။ ဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ်။ ၄။ အဘူတာရောစန (ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ) သိက္ခာပုဒ်။ ၅။ အတ္တကာမပါရိစရိယ သိက္ခာပုဒ်။ ၆။ ဘူတာရောစန သိက္ခာပုဒ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) သိက္ခာကိုချ၊ အဘူတနှင့်၊ ဌုလ္လဝါစာ၊ အတ္တကာတည်း၊ ဒုဋ္ဌာဒေါသ၊ ဘူတရောစန်၊ ဤခြောက်တန်တို့၊ ပိုင်းရန်ကာလ၊ တူညီမှု၊ သိရချက်ခြင်း သာ။ (ဘာသာဋီကာ)

အမှာ။ ။ ''ကာလအပိုင်းအခြား တူသော အရာများ (အမှုများ)ကို ဖော်ပြပါ''ဟု မေးခဲ့လျှင် ''သိက္ခာချမှု၊ စတုတ္ထပါရာဇိကလာ မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုမှု'' စသည်ဖြင့် ဖြေပါလေ။

http://www.dhammadownload.com

၉။ အညဘာဂိယသိက္ခာပုဒ်
(ဒုတိယ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်)

မေး။ အညဘာဂိယသိက္ခာပုဒ်ကို အမျှားနှားလည်လွယ်အောင် အကျဉ်းချုပ် ပြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းသည် အခြားရဟန်းတစ်ပါးကို ဒေါသအမျက် ပြင်းစွာထွက်၍ သာသနာတော်မှ ရွှေ့လျောစေလို လူထွက်စေလိုသဖြင့် ထိုရဟန်း၏အမည်ကို တစ်ပါးတစ်ခြားသော သတ္တဝါ တစ်ကောင်ကောင်အပေါ်၌ တင်စားမည့်ခေါ်ပြီး အာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲသောရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ အညဘာဂိယသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်အောင်ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အခြားသူတစ်ယောက်, အခြားသတ္တဝါတစ်ကောင်၏ ကျူးလွန်မှုကို မိမိ မလိုမုန်းထားသော ရဟန်းတစ်ပါး ကျူးလွန်သည်ထင်ရအောင် ဆင်တူယိုးမှားပြုလုပ်ပြီး စွပ်စွဲခြင်းကြောင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်၏-ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အညဘာဂိယပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ် ၂-မျိုးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တစ်ပါးသောအဖို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သောကြောင့် ဆိတ်ဖိုသည်၊ ဝါ-ဆိတ်ဖိုတည်းဟူသော တည်ရာသည် ''အညဘာဂိယ'' မည်ပါသည်။

(တစ်နည်း) တစ်ပါးသောအဖို့ရှိသောကြောင့် ဆိတ်ဖိုသည် ဝါ-ဆိတ်ဖိုဟူသော တည်ရာသည် ''အညဘာဂိယ'' မည်ပါသည်။

- အညဘာဂိသ ဣဒံ အညဘာဂိယံ။
- အညဘာဂေါ အသ အတ္ထိတိ အညဘာဂိယံ။

မေး။ အညဘာဂိယသိက္ခာပုဒ်၌ (က) အညအပါဒါန် (၁) အညဘာဂ-အရ (ဂ) အညဘာဂိယ-အရတို့ကို တိကျစွာ ကောက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အညအပါဒါန်ကား - မလ္လာမင်းသား အရှင်ဒဠ္ဍ၏ လူဇာတ်, ရဟန်း၏အဖြစ် ဖြစ်ပါသည်။
အညဘာဂ-အရ မလ္လာမင်းသား အရှင်ဒဠ္ဍ၏ လူဇာတ်, ရဟန်းအဖြစ်ဟူသော အဖို့အစုဘက်မှ တစ်ပါးတခြားဖြစ်သော တိရစ္ဆာန်ဇာတ်, ဆိတ်ဖို၏အဖြစ်ဟူသော အဖို့အစုဘက်ကိုရပါသည်။
အညဘာဂိယ အရ မေတ္တိယ, ဘူမဇကရဟန်းတို့က ''ဒဠ္ဍ မလ္လပုတ္တ''ဟု အမည်မှည့်အပ်သော ဆိတ်ဖိုကို ရပါသည်။

(ဆောင်) - လူဇာတ်တစ်ခန်း၊ ရဟန်းအဖြစ်၊ မှတ်ကုန်လစ်၊ စင်စစ် အပါဒါန်။
- တိရစ္ဆာန်ဇာတ်၊ တစ်ရပ်ဆိတ်ဖို၊ အဖြစ်ကို၊ ဖွင့်ဆို အညမှန်။

ကြည့်ရှုရန် ဝတ္ထုကြောင်း

မေတ္တိယ, ဘူမဇကရဟန်းတို့သည် ရဟန္တာဖြစ်သော မလ္လာမင်းသား အရှင်ဒဠ္ဍကို စွပ်စွဲလို၍ အပြစ်ရှာနေကြ၏။ ထိုသို့ အပြစ်ရှာနေကြစဉ် တစ်နေ့သ၌ ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်ပေါ်မှ ဆင်းလာခိုက်တွင် ဆိတ်မကို မေထုန်မှီဝဲနေသော ဆိတ်ဖိုကို တွေ့ကြလေသည်။ ထိုအခါ ဆိတ်ဖိုကို ''ဒဠ္ဍမလ္လပုတ္တ''ဟုအမည်ပေး၍ ဆိတ်မကို ''မေတ္တိယ''ဟု ရဟန်းမတစ်ယောက်၏ အမည်ကို ပေးကြလေသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဤဝတ္ထုကြောင်း၌ ဆိတ်ဖိုကို ''ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တ''ဟု အမည်ပေးထားရာ အရှင်ဒဗ္ဗ၏ လူဇာက်, ရဟန်းအဖြစ်က တစ်ဖို့ တစ်ပက္ခ၊ ဆိတ်ဖို၏ တိရစ္ဆာန်ဇာတ်, ဆိတ်ဖိုအဖြစ်က တစ်ဖို့ တစ်ပက္ခ၊ ဤသို့ နှစ်ဖို့ နှစ်ပက္ခ ကွဲပြားလျက်ရှိကြောင်းသိပါ။
ဤအချက်ကို သဘောပေါက်လျှင် အညအပါဒါန် အညာ-အရ, အညဘာဂိယ-အရ တို့ကို ကောင်းစွာထင်ထင် သိမြင်ကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အညဘာဂိယသ အဓိကရဏသ-၌ အဓိကရဏ-သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ဖော်ပြ၍၊ အဓိကရဏ-အရကိုလည်း ကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ အဓိကရဏ-သဒ္ဒါ ''တည်ရာ''ဟူသော အနက်ကို ဟောပါသည်။
အဓိကရဏ-အရ ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တ-ဟူသော အမည်သည်၏တည်ရာဖြစ်သော ဆိတ်ဖိုကို ယူရပါမည်။

(ဆောင်) - အဓိကရဏ၊ ဟောနက်က၊ မှတ်ကြ ''တည်ရာ''လျှင်။
- အဓိကရဏ၊ ပုဒ်အရ၊ ယူကြ ဆိတ်ဖိုပင်။

မေး။ အဓိကရဏ-အရ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းစသော အဓိကရဏ်း ၄-ပါးကို ယူသင့်/ မယူသင့် အကြောင်းချင့် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဤနေရာ၌ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းစသော အဓိကရဏ်း ၄-ပါးမဖြစ်သင့်သောကြောင့် မယူသင့်ပါ။

မေး။ ဆိတ်ဖိုကို ''အဓိကရဏ''ဟု ဆိုရခြင်း အကြောင်းကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဆိတ်ဖိုသည် မေတ္တိယ, ဘူမဇကရဟန်းတို့ မှည့်ခေါ်အပ်သည့် ''ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တ'' ဟူသော အမည်သည်၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် ၄င်းကို ''အဓိကရဏ''ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဆိတ်မကို ''မေတ္တိယ''ဟုအမည်ပေးထားရာ၌လည်း ၄င်းဆိတ်မသည် ''မေတ္တိယ''ဟူသောအမည်သည်၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် ''အဓိကရဏ'' မည်၏ဟုသိပါ။

မေး။ ကိဉ္စိဒေသံ လေသမတ္တံ ဥပါဒါယ-၌ ဒေသ, လေသ-တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ဒိသာတိ အပဒိသာတိ ဝေါဟရီယတီတိ ဒေသော''ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ''ထိုသူ၏+ ဥစ္စာတည်း''ဟု ညွှန်ပြပြောဆိုအပ်သောကြောင့် ''ဒေသ'' မည်ပါသည်။
ဇာတိ, နာမ-စသော (၁၀) မျိုးကို ရပါသည်။
''လိသာတိ သိလိသာတိ ဤယက် အလ္လီယတီတိ လေသော'' ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ အခြားသော တည်ရာဝတ္ထုကို ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းမျှဖြင့်သာ (စကားအဖြစ်ဖြင့်သာ) အနည်းငယ်မျှ ငြိကပ်တတ်သောကြောင့် ''လေသ'' မည်ပါသည်။
ဇာတိ, နာမစသည်တို့တွင်ပင် တစ်ပါးပါးသော အဖို့အစုကို ရပါသည်။

မေး။ ဇာတိ (ဇာတိ=အမျိုး)၏ဒေသဖြစ်ပုံ, လေသဖြစ်ပုံတို့ကို ရှင်းပြပါ။ (ဒေသ-အရ ညွှန်ပြပုံ၊ လေသ-အရ ငြိကပ်ပုံတို့ကို ရှင်းပြပါ။)

ဖြေ။ မင်းဇာတ်ရှိသော ရဟန်းတစ်ပါး မေထုန်မှုကျူးလွန်နေသည်ကို မြင်၍ မိမိရန်သူဖြစ်သော မင်းဇာတ်ရှိသူ အခြားရဟန်းတစ်ပါးကို ''သင်မေထုန်မှုကိုပြုသောကြောင့် ရဟန်းမဟုတ်တော့ပြီ''ဟု စွပ်စွဲရာ၌ မင်းဇာတ်သည် ညွှန်ပြအပ် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုအပ်သောကြောင့် ''ဒေသ'' မည်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အထက်ပါအတိုင်း စွပ်စွဲရာ၌ မင်းမျိုးတစ်ယောက်၏ ခတ္တိယဇာတ်သည် အခြား မင်းမျိုးတစ်ယောက်အပေါ်၌လည်း ငြိကပ်သောကြောင့် ''လေသ''လည်း မည်ပါသည်။

ဤသိက္ခာပုဒ်၌ မေထုန်မှီဝဲနေသောဆိတ်ဖိုကို မြင်၍ ''ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တ''ဟု အမည်ပေးပြီးနောက် ထိုဆိတ်ဖိုနှင့် အမည်တူနေသော အရှင်ဒဗ္ဗကို စွပ်စွဲကြရာ၌ ''ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တ'' ဟူသောအမည်သည် ညွှန်ပြအပ် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုအပ်သောကြောင့် ''ဒေသ''မည်ပါသည်။ ဆိတ်ဖိုအပေါ်၌ အနည်းငယ်မျှ ငြိကပ်တတ်သောကြောင့် ''လေသ''လည်း မည်ပါသည်။

မေး။ ''လေသမတ္တံ၊ အမ္ဗြက်မျှကို''ဟု အနက်ပေးကြရာ ယင်းအနက်၌ ''အမ္ဗြက်''ဟူသော စကားလုံး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ တိုက်ရိုက်မဟုတ်ဘဲ အနည်းငယ်မျှ ကပ်ငြိသော, ဆင်ကူယိုးမှားဖြစ်သော အရာကို ''အမ္ဗြက်''ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (မတ္တသဒ္ဒါ အပွကအနက်, အဝဓာရဏ အနက်ဟော ဟု သိပါ။)

မေး။ လေသ (၁၀)ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။

၁။	ဇာတိလေသ	=	ဇာတ် (အမျိုး) ဆင်တူမှု၊
၂။	နာမလေသ	=	အမည်ဆင်တူမှု၊
၃။	ဂေါတ္တလေသ	=	အနွယ်ဆင်တူမှု၊
၄။	လိင်္ဂလေသ	=	အသွင် (ပုံပန်း) သဏ္ဌာန်ဆင်တူမှု၊
၅။	အာပတ္တိလေသ	=	အာပတ်ဆင်တူမှု၊
၆။	ပတ္တလေသ	=	သပိတ်ဆင်တူမှု၊
၇။	စီဝရလေသ	=	သင်္ကန်းဆင်တူမှု၊
၈။	ဥပဇ္ဈာယလေသ	=	ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာဆင်တူမှု၊
၉။	အာစရိယလေသ	=	ဆရာဆင်တူမှု၊
၁၀။	အာဝါသလေသ	=	ကျောင်းအိပ်ရာနေရာဆင်တူမှု။

(ဂါထာ) လေသာ ဇာတိနာမဂေါတ္တ-လိင်္ဂါပတ္တိဝသာပိ ၈။
ပတ္တစီဝရ'ပဇ္ဈာယာ-စရိယာဝါသဝသာ ဒသ။

''ဇာတ်ဆင်တူမှု အကြောင်းပြု၍ ထင်ယောင်ထင်မှားဖြစ်အောင် စွပ်စွဲလျှင် ဇာတိလေသ ဖြစ်၏''စသည်ဖြင့် သိပါ။

(ဆောင်) - ဇာတိ,နာမ၊ ဂေါတ္တ, လိင်္ဂါ၊ အာပတ္တာ၊ ပတ္တာ စီဝရ။
- ဥပဇ္ဈာယာ၊ စရိယာနှင့်, အာဝါသထည့်, ဆယ်မျိုးရှိ၊ မှတ်ဘိ မြွက်လေသ။

မေး။ လေသမတ္တံ ဥပါဒါယ-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မင်းဇာတ်ရှိသော ရဟန်းတစ်ပါး မေထုန်မှုကျူးလွန်နေ၏သည်ကို တွေ့၍ အခြား မင်းဇာတ်ရှိသော ရဟန်းတစ်ပါးကို စွပ်စွဲရာ၌ မင်းဇာတ်ချင်းသာတူ၍ မေထုန်ကျူးလွန်မှု ဟူသော လိုရင်းအချက်ကား မတူပါ။ ဤသို့ အနည်းငယ် တူသော မင်းဇာတ်ကိုသာ စွဲမှီခြင်း အကြောင်းပြုခြင်းကို ''လေသမတ္တံ ဥပါဒါယ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ''လေသမတ္တံ၊ အမ္ဗြက်မျှကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲမှီ၍''ဟူရာ၌ ''စွဲမှီ''ဟူသည် အဘယ်နည်း

http://www.dhammadownload.com

ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မင်းဇာတ်စသည်တူမှုကို အကြောင်းပြုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – မေတ္တိယ, ဘုံမဇာကရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – တစ်ပါးသောအဖို့ရှိသော တည်ရာ၏ တစ်စုံတစ်ခုသော ညွှန်ပြအပ်သော အမြွက်မှုကိုစွဲယူ၍ ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အာပတ္တညဘာဂိယ စောဒနာဖြင့် စောဒနာရာ၌ ထိုအာပတ်သင့်၏ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ စောဒနာသောရဟန်း။ ၂။ ရူးသောရဟန်းစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အညဘာဂိယသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၆–ပါးကို သိသာရုံမျှ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်လာ အဂါ ၅–ပါး၌ ''တစ်ပါးသောအဖို့ရှိသော တည်ရာ၏ တစ်စုံတစ်ခုသော ညွှန်ပြအပ်သော အမြွက်မှုကို စွဲယူခြင်း''ဟူသော အဂါ ၁–ပါးကို အပိုထပ်ထည့်၍ အဂါ ၆–ပါး ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ပထမ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်ထက် ပိုလွန်ထူးခြားသော ဒုတိယ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါကို ဖော်ပြပါ''ဟုမေးလျှင် ပြေတတ်ပါစေ။

၁၀။ သံဃဘေဒကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သံဃဘေဒကသိက္ခာပုဒ်၏ အနှစ်ချုပ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ တစ်သိမ်တည်း၌ ညီညွတ်နေသောသံဃာကို ကွဲပြားအောင် အားထုတ်လျှင် ''သံဃာကွဲပြားအောင် အားမထုတ်ပါနှင့်''ဟု ပြောဆိုဘားမြစ်ရမည်။

၂။ ထိုသို့ တားမြစ်ပါလျက် ရှေ့အတိုင်းပင် မိမိအယူဝါဒကို မစွန့်လွှတ်ဘဲ မြဲမြဲစွာ ဆက်လက် စွဲကိုင်ရပ်တည်နေ ဆက်လက်အားထုတ်နေလျှင် ထိုအယူဝါဒကို စွန့်လွှတ်အောင် ထိုရဟန်းကို ရဟန်းကောင်းတို့က သမနုဘာသနကံ ပြုရပါမည်။

၃။ ထိုသမနုဘာသနကံ ပြုနေစဉ် ထိုအယူဝါဒကို စွန့်လွှတ်လိုက်လျှင် ကောင်း၏။ အာပတ်မသင့်တော့။ မစွန့်လျှင်ကား ထိုရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါတော့သည်။

မေး။ သံဃာကွဲပြားအောင်အားထုတ်ရုံမျှဖြင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်ပါသလော ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာကွဲပြားအောင် အားထုတ်ရုံမျှဖြင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်မသင့်သေးပါ။ ရှေးဦးစွာ နှုတ်ဖြင့် တားမြစ်၊ တားမြစ်၍ မရလျှင် ကံပြုရမည်၊ (ကံပြု၍ မပြီးခင် အားထုတ်မှုကို စွန့်လျှင်လည်း သံဃာဒိသိသ်အာပတ် မသင့်သေးပါ)၊ ကံပြု၍ ပြီးဆုံးသည်တိုင်အောင် (တတိယကမ္မဝါစာဝယ် 'သော ဘာသေယျ'၌ ယျ–အက္ခရာတိုင်အောင်) အယူဝါဒကို မစွန့်မှ သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

အမှာ။ ။ 'သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ရာအခါ'ဟု မေးခဲ့လျှင် ''(တတိယကမ္မဝါစာဝယ် အယူဝါဒကို မစွန့်လျှင် 'သော ဘာသေယျ'၌ ယျ–အက္ခရာသို့ ရောက်သောအခါ

http://www.dhammadownload.com

သံယာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါသည်''ဟု ဖြေပါ။

မေး။ သမဂ္ဂသ သံယသ–အရ ''သမဂ္ဂသံယာ''ဟူသည် ဘယ်လိုသံယာမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ တူသောသံဝါသလည်းရှိ, တစ်ခုတည်းသော သိမ်အတွင်း၌လည်း တည်နေကြသည် ကိုယ်, စိတ်အားဖြင့် မကွဲမပြား တစ်သားတည်းဖြစ်သော သံယာမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) သံဝါသတူ၊ သိမ်လည်း တူ၍၊ နှစ်ဆူကိုယ်စိတ်၊ ကွဲစိတ်မပြား၊ တစ်သားတည်းသာ၊ ပေါင်းသံယာ၊ ခေါ်ပါ သမဂ္ဂ။

မေး။ ''ကိုယ်စိတ်အားဖြင့် မကွဲမပြား တစ်သားတည်းဖြစ်သော သံယာ''ဟူရာ၌ (က) စိတ်အားဖြင့် မကွဲမပြားဘဲ တစ်သားတည်းဖြစ်ပုံ၊ (ခ) ကိုယ်အားဖြင့် မကွဲမပြား တစ်သားတည်းဖြစ်ပုံတို့ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တူသော ဥပုသ်ကံ, ပဝါရဏာကံစသော သံဝါသရှိလျှင် ထိုသံယာသည် တူသောစိတ်ရှိသောကြောင့် ''စိတ်အားဖြင့် မကွဲမပြားတစ်သားတည်း'' ဖြစ်ပါသည်။

တစ်သိမ်တည်း၌ တည်နေလျှင် ထိုသံယာသည် ကိုယ်အားဖြင့် ညီညွတ်မှုကို ပေးခြင်းကြောင့် ''ကိုယ်အားဖြင့် မကွဲမပြား တစ်သားတည်း'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘေဒါယ ပရက္ကမေယျ–၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ဤသမဂ္ဂသံယာသည် အဘယ်နည်းဖြင့် အသီးသီးကွဲပြားလျက် ဝဂ္ဂ ဖြစ်ပါအံ့နည်း'' ဟု ကြံစည်စဉ်းစား၍ သံယာကွဲပြားခြင်းငှါ အားထုတ်ခြင်းကို ''ဘေဒါယ ပရက္ကမေယျ'' ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ''သံယာကွဲပြားအောင် အားထုတ်ခြင်း''ဟူသော စကားကို ထင်ရှားအောင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''သံယာကွဲပြားအောင် အားထုတ်ခြင်း''ဟူသည် သူ့ဘက်ပါမည့် ရဟန်းများကို ရှာဖွေစုဆောင်းခြင်း (ပက္ခပရိယေသန)၊ ဂိုဏ်းဂဏဖွဲ့ခြင်း (ဂဏဗန္ဓန)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဘယ်ကို ''ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ အဓိကရဏံ''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ သံယာကွဲပြားခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်သော (သံယာကွဲပြားဖို့ဖြစ်သော = သံယာကွဲပြားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော) အကြောင်းကို ''ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ အဓိကရဏံ'' ဟု ဆိုပါသည်။ (စူဠဝါ သံယဘေဒက ခန္ဓကလာ ''အဓမ္မကို ဓမ္မဟူ၍ ပြခြင်း'' စသော ဘေဒကရဝတ္ထု ၁၈–ပါးတို့တည်း။)

ဝစနတ္ထ – ဘေဒနသ သံဝတ္တနိကံ ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ။

(ကထိနဒုသံ–ကဲ့သို့ စတုတ္ထိတပ္ပုရိသ်သမာသ်ပုဒ် ဖြစ်၏။ ကမ္မတ္ထဆဋ္ဌီ တပ္ပုရိသ်သမာသ် ဟူသောအဆိုကို ဆရာမြတ်တို့ နှစ်သက်တော်မမူကြပါ။)

မေး။ ''ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ အဓိကရဏံ''၌ အဓိကရဏ–သဒ္ဒါသည် အဘယ်အနက်ကို ဟောပါသနည်း။

ဖြေ။ ''ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ'' စသော ပါဠိရပ်တို့၌ကဲ့သို့ ကာရဏ (အကြောင်း)အနက်ကို ဟောပါသည်။

ဝစနတ္ထ – အတ္တနော ဖလံ ကရောတီတိ ကရဏံ၊ မိမိအကျိုးကို ပြုတတ်သော

http://www.dhammadownload.com

အကြောင်း။ အဓိကံ ကရဏံ အဓိကရဏံ၊ ထူးသောအကြောင်း။

မေး။ ဒုဋ္ဌဒေါသ၊ အညဘာဂိယ, သံဃဘေဒကသိက္ခာပုဒ်တို့၌လာသော အဓိကရဏ–သဒ္ဒါ ၃–ခုတို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်၌ အဓိကရဏ–အရ ပါရာဇိကအာပတ်ဟုဆိုအင်သော အာပတ္တာဓိကရဏ်းကို ရ၏။

အညဘာဂိယသိက္ခာပုဒ်၌ အဓိကရဏ–အရ အမည်သညာ၏ တည်ရာကို ရ၏။

သံဃဘေဒကသိက္ခာပုဒ်၌ အဓိကရဏ–အရ ဘေဒကရဝတ္ထု ၁၈–ပါးဟူသော အကြောင်းကို ရ၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။

(ဆောင်) – ဒုဋ္ဌဒေါသ၊ အာပတ္တာဓိ၊ ဘာဂိ–တည်ရာ၊ ဘေဒမှာ၊ မှတ်ပါ ကာရဏာ။

(တစ်နည်း) – အာပတ်, တည်ရာ ကြောင်း ဟောပါ၊ သုံးဖြာ ဓိကရဏာ။

မေး။ ဘေဒကရဝတ္ထု ၁၈–ပါးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။
၁၊ ၂။ အဓမ္မကို ဓမ္မဟု ပြခြင်း။ ဓမ္မကို အဓမ္မဟု ဗြခြင်း။
၃၊ ၄။ အဝိနယကို ဝိနယဟု ပြခြင်း။ ဝိနယကို အဝိနယဟု ပြခြင်း။
၅၊ ၆။ တထာဂတ အဘာသိတကို ဘာသိတဟု ပြခြင်း။
ဘာသိတကို အဘာသိတဟု ပြခြင်း။
၇၊ ၈။ တထာဂတ အနာစိဏ္ဏကို အာစိဏ္ဏဟု ပြခြင်း။
အာစိဏ္ဏကို အနာစိဏ္ဏဟု ပြခြင်း။
၉၊ ၁၀။ တထာဂတ အပညတ္တကို ပညတ္တဟု ပြခြင်း။
ပညတ္တကို အပညတ္တဟု ပြခြင်း။
၁၁၊ ၁၂။ အနာပတ်ကို အာပတ်ဟုပြခြင်း။
အာပတ်ကို အနာပတ်ဟု ပြခြင်း။
၁၃၊ ၁၄။ လဟုကအာပတ်ကို ဂရုကအာပတ်ဟု ပြခြင်း။
ဂရုကအာပတ်ကို လဟုကအာပတ်ဟု ပြခြင်း။
၁၅၊ ၁၆။ သာဝသေသအာပတ်ကို အနဝသေသအာပတ်ဟု ပြခြင်း။
အနဝသေသအာပတ်ကို သာဝသေသအာပတ်ဟု ပြခြင်း။
၁၇၊ ၁၈။ ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို အဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ဟု ပြခြင်း။
အဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ဟု ပြခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။
(ဝိ၊ ၄၊ ၃၆၈)။

(ဆောင်) – ဓမ္မ, ဝိနယ၊ ဘာသိတ၊ စိဏ္ဏ, ပညတ်ဒုက်။
– အာပတ္တိ, လဟုက၊ ဒုဋ္ဌုလ္လ၊ သာဝသေသဒုက်။
– ဘေဒကရ၊ ဆဲ့ရှစ်ဝ၊ မှတ်ကြ ဒုက် ၉–ဒုက်။

မေး။ သမာဒါယ ပဂ္ဂယှ တိဋ္ဌေယျ–၌ သမာဒါယ–အရ ယူပုံ, ပဂ္ဂယှ တိဋ္ဌေယျ–အရ ချီးမြှောက်၍ တည်ပုံကို ကျမ်းလာအတိုင်းလည်းကောင်း၊ ခေတ်သုံးစကားအားဖြင့် လည်းကောင်း ထင်ရှားအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာကွဲပြားခြင်းအကျိုးငှါဖြစ်သော (=သံဃာကွဲပြားမှု ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော)

http://www.dhammadownload.com

ဘေဒကရဝတ္ထု ၁၈-ပါးဟူသောအကြောင်းကို ယူခြင်းကို သမာဒါယ-အရ ''ယူ''ဟု ဆိုပါသည်။

ခေတ်သုံးစကားဖြင့်ကား- အမွေကို ဓမ္မ၊ ဓမ္မကို အဓမ္မ စသည်ဖြင့် မိမိယူထားသော အယူဝါဒကို လက်ဆုပ်လက်ကိုင် ပြုလုပ်ထားခြင်းကို ''ယူ''ဟု ဆိုပါသည်။

ထိုအကြောင်းကို ထင်ရှားပြခြင်း, မစွန့်လွှတ်ခြင်းကို ပဂ္ဂယှ တိဋ္ဌေယျ-အရ ''ချီးမြှောက်၍တည်''ဟု ဆိုပါသည်။

ခေတ်သုံးစကားအားဖြင့်ကား- မိမိ လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ပြုထားသော အယူဝါဒကို အများသဘောကျလာ, လက်ခံလာအောင် အမွှမ်းတင်ခြင်း, မိမိဝါဒသာမှန်ကန်ကြောင်း ဟောပြောစည်းရုံးခြင်းကို ''ပဂ္ဂယှ တိဋ္ဌေယျ''အရ ''ချီးမြှောက်၍ တည်''ဟုဆိုပါသည်။

မေး။ သံဃဘေဒကရဟန်းကို ပြောဆိုဆုံးမရမည့် ရဟန်းများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သံဃဘေဒကရဟန်း၏ အပြုအမူကို မျက်မှောက်ထင်ထင် တွေ့မြင်နေသော လဇွဲရဟန်း, သတင်းကြားသော လဇွဲရဟန်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃဘေဒကရဟန်း၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ညီညွတ်သော သမဂ္ဂသံဃာ ကွဲပြားအောင် အားထုတ်ခြင်း၊ ညီညွတ်သော သမဂ္ဂသံဃာ ကွဲပြားခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အယူဝါဒကို လက်ကိုင်ပြုလျက် ဟောပြောစည်းရုံးခြင်း ဝါဒဖြန့်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ-၌ ဘိက္ခု-အရ၊ ဘိက္ခူဟိ--အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခု-အရ သံဃာကွဲပြားအောင် လုံ့လပြုသောရဟန်းကို ယူရပါမည်။
ဘိက္ခူဟိ-အရ မြင်ကုန်, ကြားကုန်သော ရဟန်းတို့ကို ယူရပါမည်။

မေး။ ''မာယသ္မာ ။ပ။ ဖာသု ဝိဟရတိ''ဟူသောစကားရပ်သည် အဘယ်ကို ပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သံဃဘေဒကရဟန်းကို မြင်ကုန် ကြားကုန်သော ရဟန်းတို့က တားမြစ်ပြောဆိုပုံကို ပြဆိုသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမေတာယသ္မာ သံဃေန --၌ သမေတု-ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း။

ဖြေ။ ''သမေတု''ကို ''သံ+ဧတု''ဟု ပုဒ်ခွဲရပါမည်။ ''မကွဲမပြား တစ်သားတည်း ပေါင်းဆုံမိခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း, တစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်း''ဟု သဒ္ဒါနက် ထွက်ပါသည်။
ထို ''တစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်း''ဟူသည် အယူအဆ တူမျှခြင်း (အဓမ္မကို အဓမ္မ၊ ဓမ္မကို ဓမ္မ စသည်ဖြင့် သဘောတူ ယူဆခြင်း) ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မြင်ကုန် ကြားကုန်သော ရဟန်းတို့က သံဃဘေဒကရဟန်းအား အဘယ်ကြောင့် ''မာယသ္မာ သမဂ္ဂသ သံဃသ ။ပ။ သမေတာယသ္မာ သံဃေန''ဟု ပြောဆိုဆုံးမရပါသနည်း။

ဖြေ။ ညီညွတ်သောသံဃာသည် လွန်စွာဝမ်းမြောက်သည်, ဆန့်ကျင်ဘက်မပြောဆိုရသည်, တစ်ပေါင်းတည်း ပါတိမောက် ရွတ်ပြုရခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာစွာ နေရသောကြောင့် ယင်းသို့ ပြောဆိုဆုံးမရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မှတ်ချက်။ ။ ''သမဂ္ဂေါ် ဟိ သံဃော ။ပ။ ဖာသု ဝိဟာရတိ''ဟူသော ဝါကျ၏ မြန်မာပြန်ဖြစ်သည်။ ယင်းဝါကျကို **''သံဃာညီညွတ်ခြင်း၏ အကျိုးပြုဝါကျ''**ဟု အများပင် နားလည်ယူဆကြသော်လည်း ကခ်ီအဋ္ဌကထာက အထက်ပါအတိုင်း အကြောင်းပြ ဝါကျအဖြစ် ဖွင့်ပြထားပါသည်။

မေး။ ''သမေတာယသ္မာ သံဃေန သမဂ္ဂေါ် ဟိ သံဃော ။ပ။ ဖာသု ဝိဟာရတိတိ'' ဝါကျကို ကခ်ီအဋ္ဌကထာဆရာ အလိုကျ အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ဟိ–ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ သမဂ္ဂေါ်။ ကိုယ်စိတ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ (ဝါ) ညီညွတ်သော။ သံဃော၊ သံဃာသည်။ သမ္မောဒမာနော၊ သီလစသည် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍။ အဝိဝဒမာနော၊ ဓမ္မ, အဓမ္မစသည် ငြင်းခုန်မှု မရှိသည်ဖြစ်၍။ (ဆန့်ကျင်ဘက် မပြောဆိုရသည်ဖြစ်၍)။ ကေဒ္ဒေသော၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်သော ပါတိမောက် ပြုရခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဖာသု၊ ချမ်းသာစွာ။ ဝိဟရတိ၊ နေရပါ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အာယသ္မာ၊ အရှင်သည်။ သံဃေန၊ သံဃာနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ သမေတု၊ အယူသီလ တူမျှသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေပါလော။

မေး။ သမ္မောဒမာန, အဝိဝဒမာန, ကေဒ္ဒေသတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ အချင်းချင်း သီလစသည်ပြည့်စုံခြင်း (အယူအဆတူ, စိတ်တူခြင်းဟုဆိုအပ်သော ပြည့်စုံခြင်း)ဖြင့် ဝမ်းမြောက်ရသော သမဂ္ဂသံဃာသည် ''သမ္မောဒမာန'' မည်ပါသည်။

''ဤကား ဓမ္မ, ဤကား အဓမ္မ မဟုတ်''ဟု ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုငြင်းခုံရခြင်း မရှိသော သမဂ္ဂသံဃာသည် ''အဝိဝဒမာန'' မည်ပါသည်။

တစ်ပေါင်းတည်း ပါတိမောက်ရွတ်ပြရရှိခြင်းရှိသော သမဂ္ဂသံဃာသည် ''ကေဒ္ဒေသ'' မည်ပါသည်။

မေး။ သံဃာသည်အဘယ်ကြောင့် အယူအဆ တူမျှသင့်, ညီညွတ်သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အယူအဆ တူမျှကြ, ညီညွတ်ကြလျှင် အချင်းချင်း သီလစသည်ပြည့်စုံခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ရခြင်း၊ ''ဤကား ဓမ္မ, ဤအဓမ္မ''ဟု ဆန့်ကျင်ဘက်မပြောဆိုရ မငြင်းခုံရခြင်း၊ တစ်ပေါင်းတည်း ပါတိမောက်ပြုရခြင်းရှိသောကြောင့် သံဃာသည် အယူအဆ တူမျှသင့်ပါသည်။

မေး။ သံဃာအချင်းချင်း အယူအဆတူမျှ ညီညွတ်ရခြင်း အကျိုးတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) အချင်းချင်းသီလ စသည်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊
(၂) ''ဤကား ဓမ္မ, ဤကား အဓမ္မ'' ဟုဆန့်ကျင်ဘက်မပြောမဆိုရ, မငြင်းခုံရခြင်း၊
(၃) တစ်ပေါင်းတည်း ပါတိမောက် ပြုရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃဘေဒကရဟန်းကို မြင်ကုန်, ကြားကုန်သောရဟန်းတို့က ''မာယသ္မာ သမဂ္ဂသ သံဃသ ဘေဒါယ ပရက္ကမိ''စသည်ဖြင့် ပြောဆိုဆုံးမရမည်–ဟုဆိုရာ
(က) မည်မျှလောက် ဝေးသောအရပ်သို့တိုင်အောင် သွားရောက်ပြောဆို ဆုံးမရပါမည်နည်း၊
(ခ) မည်သည့်နေရာ၌ အကြိမ်မည်မျှ ပြောဆိုဆုံးမရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ (က) ယူဇနာဝက်ဝေးသော ခရီးသို့လည်း ကိုယ်တိုင်သွား၍ ပြောဆိုဆုံးမရပါမည်။ (''ကိုယ်တိုင်သွား၍''ဟုဆိုသောကြောင့် တမန်စေလွှတ်၍၊ သို့မဟုတ်– စာပေး၍ ပြောဆို

http://www.dhammadownload.com

ဆုံးမလျှင် အာပတ်မှ မလွတ်–ဟု ပြုပါသည်။)

(ခ) ရှေးဦးစွာ သံဃာ့အလယ်သို့ ခေါ်မသွားသေးဘဲ ''မာယသွာ သမဂ္ဂသ သံဃဿ ဘေဒါယ ပရက္ကမိ''စသော စကားတို့ကို ၃–ကြိမ်တိုင်အောင် ပြောဆိုလျက် တစ်ပါးချင်း, နှစ်ပါးချင်း သီးခြား ဆိုဆုံးမရပါမည်။ ပြောဆိုဆုံးမ၍ မရလျှင် သံဃာ့အလယ်သို့ ခေါ်သွားပြီး ၃–ကြိမ်တိုင်တိုင်ပင် ပြောဆိုဆုံးမရပါမည်။

မေး။ သံဃဘေဒကရဟန်းအား ရဟန်းကောင်းတို့က ပြောဆိုဆုံးမပုံကို ပါဠိသွားအတိုင်း ထင်ရှားအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ငါ့ရှင်...သင်ဟာ ညီညွတ်နေတဲ့ သံဃာကို ကွဲပြားအောင် မကြိုးစားပါနဲ့၊ ကွဲပြားကြောင်း အယူအဆကိုလဲ လက်ကိုင်ပြုပြီး အများသိလာ လက်ခံလာအောင် ချီးမြှောက်၍ ဟောပြောမနေပါနဲ့၊ (ဝါဒပြန့်ပွားရေးလုပ်ပါနဲ့)၊ ငါ့ရှင်ဟာ သံဃာနဲ့ ဓမ္မ, အဓမ္မ စတဲ့ အယူအဆမှာ ညီညွတ်နေရင် အချင်းချင်း ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာဖြစ်ရ, တစ်ဖက်နဲ့တစ်ဖက် ဆန့်ကျင်ဘက်မပြောရ (မငြင်းခုံရ), ပါတိမောက်ကိုလဲ အတူတကွ ရွတ်ပြရတဲ့အတွက် ချမ်းချမ်းသာသာ နေထိုင်ရပါတယ်။

မေး။ သံဃဘေဒကရဟန်း၏ အပြုအမူ ပြောအဆိုကို မြင်ပါ ကြားပါလျက် မပြောဆို မတားမြစ်လျှင် မည်သည့်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ''ဝေဠ သော ဘိက္ခု ။ပ။ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ''ဟူသော စကားရပ်ဖြင့် အဘယ်ကို ပြုပါသနည်း။

ဖြေ။ ထိုစကားသည် သံဃာကွဲပြားအောင် လုံ့လပြုမှုကို မစွန့်လွှတ်ဘဲ ချီးမြှောက်မြဲ ချီးမြှောက်နေသော ရဟန်းအတွက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်ကို ပြုပါသည်။

မေး။ သံဃာအလယ်၌ သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ပြောဆိုဆုံးမပြီးဖြစ်ပါလျက် ထိုအယူ ထိုသံဃာကွဲပြားအောင် လုံ့လပြုမှုကို မစွန့်လွှတ်ဘဲ ချီးမြှောက်မြဲ ချီးမြှောက်နေသော ရဟန်းအတွက် အဘယ်သို့ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရပါမည်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထိုရဟန်းကို မာယသွာ သမဂ္ဂသ သံဃဿ–စသည်ဖြင့် သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ပြောဆိုဆုံးမသော ရဟန်းတို့က ထိုအယူ ထိုသံဃာကွဲပြားအောင် လုံ့လပြုမှုကို စွန့်လွှတ်စေခြင်းအကျိုးငှါ သိမ်အတွင်းသို့ခေါ်၍ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာဖြင့် သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ရွတ်ဆိုဆုံးမရပါမည်။

မေး။ ''ဝေဠ ။ပ။ တထေဝ ပဂ္ဂဏှာယျ'' ၌ တထေဝ ပဂ္ဂဏှာယျ–၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သီးခြားတစ်ပါးချင်း, နှစ်ပါးချင်းစသည်ဖြင့် ၃–ကြိမ်၊ သံဃာ့အလယ်၌ ၃–ကြိမ် ''မာယသွာ သမဂ္ဂသ သံဃဿ ဘေဒါယ ပရက္ကမိ''စသော စကားတို့ကို ပြောဆိုလျက် အယူဝါဒကို စွန့်လွှတ်ရန် တားမြစ်ဆုံးမပါသော်လည်း သူ့အယူဝါဒကို မစွန့်လွှတ်ဘဲ ဆက်လက်၍ ယူမြဲယူ, ချီးမြှောက်မြဲ ချီးမြှောက်နေခြင်းကို ''တထေဝ ပဂ္ဂဏှာယျ''ဟု ဆိုပါသည်။ (ထိုရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။)

မေး။ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတမ္ဘော–ဟူရာ၌ ဘယ်လို သံဃဘေဒကရဟန်းကိုသာ

http://www.dhammadownload.com

၃–ကြိမ်တိုင်အောင် ဥတ်,ကမ္မဝါစာဖြင့် ဆိုဆုံးမရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ သီးခြား တစ်ပါးချင်း, နှစ်ပါးချင်းစသည်ဖြင့် ၃–ကြိမ်၊ သံဃာ့အလယ်၌ ၃–ကြိမ် ''မာယသ္မာ''စသော စကားတို့ကို ပြောဆိုလျက် အယူဝါဒကိုစွန့်လွှတ်ရန် တားမြစ်ဆုံးမပါသော်လည်း သူ့အယူဝါဒကို မစွန့်လွှတ်ဘဲ ချီးမြှောက်မြဲ ချီးမြှောက်နေသော သံဃဘေဒကရဟန်းကိုသာ ၃–ကြိမ်တိုင်အောင် ဥတ္တိစတုတ္ထသမနုဘာသန ကမ္မဝါစာဖြင့် ပြောဆိုဆုံးမရပါမည်။

မေး။ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗော တဿ ပဋိနိဿာဂ္ဂါယ–၌ ''ထိုအယူ'' ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ အဓမ္မကို ဓမ္မဟု ယူဆခြင်းစသော ဘေဒကရဝတ္ထု ၁၈–ပါးပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဣတ္ထေတံ ကုသလံ–၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာ့အလယ်၌ ၃–ကြိမ်တိုင်အောင် ဥတ်, ကမ္မဝါစာဖြင့်ဆိုဆုံးမစဉ် (တတိယကမ္မဝါစာဝယ် 'သော ဘာသေယျ'၌ ယျ–အက္ခရာမရောက်မီ) အယူဝါဒကို စွန့်လွှတ်လျှင် ထိုသံဃဘေဒကရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ် မသင့်သောကြောင့် အာပတ်အပြစ်ကင်း၍ ချမ်းသာခြင်းဖြစ်သည်–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ဣတ္ထေတံ ကုသလံ = ဤသို့ စွန့်ခြင်းသည်ကောင်း၏'' ဟူရာ၌ ''ကောင်း''ဟူသည်အဘယ်ပါနည်း၊ ဖြေဆိုပါ'' ဟူသောမေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။ **(ဆောင်)** အာပတ်အပြစ်ကင်း၊ ချမ်းသာခြင်း၊ မယွင်း ''ကောင်းသည်'' ခေါ်။

* နိဒါန်း – ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဒေဝဒတ်။
ဝတ္ထု – သံဃာကွဲပြားခြင်းဖြစ်အောင် လုံ့လပြုခြင်း။

မေး။ ဘိက္ခုနီသည် သံဃဘေဒကံကို မပြုနိုင်ပါဘဲလျက် အဘယ့်ကြောင့် ဤ သိက္ခာပုဒ်ကို ''သာမာရဏာပညတ်''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီသည် သံဃဘေဒကံကို မပြုနိုင်ပါသော်လည်း သံဃာကွဲပြားအောင်ကား လုံ့လပြုနိုင်, အားထုတ်နိုင်သောကြောင့် ''သာမာရဏာပညတ်'' ဟု ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမနုဘာသနကံ ပြုပါလျက် အယူကိုမစွန့်သော သံဃဘေဒကရဟန်းကို့အား အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဥတ်အဆုံး၌ ဒုက္ကဋ်။ ကမ္မဝါစာ ၂–ကြိမ်အဆုံး၌ ထုလ္လစ္စည်း ၂–ချက်။
''ယသ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ'' ဟူ၍ တတိယကမ္မဝါစာအဆုံး ယျ–အက္ခရာ သို့ရောက်သောအခါ ဥတ်အဆုံး၌သင့်ရောက်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်နှင့် ကမ္မဝါစာ ၂–ကြိမ်အဆုံးတွင် သင့်ရောက်သော ထုလ္လစ္စည်းအာပတ် ၂–ချက်တို့သည် (လိုင်ပြန်သော ဘိက္ခု, ဘိက္ခုနီ၏ အသာမာရဏာအာပတ်တို့ကဲ့သို့) ဒေသနာမကြားရဘဲ အလိုအလျောက် ငြိမ်းပျောက်၍ သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ရောက်ပါသည်။

(ဆောင်) – ဥတ်ဆုံး ဒုက္ကဋ်၊ ဆုံးလတ်ကမ္မဝါ၊ နှစ်ကြိမ်မှာ၊ နှစ်ဖြာ ထုလ္လစ္စည်း။
– သုံးကြိမ်မြောက်ထ၊ ဘာသေယျ–ရောက်၊ ဒုက်, ထုလ်ပျောက်၊
သင့်ရောက် သံဃာဒိသိသ်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဒေသနာမကြားဘဲ အလိုအလျောက် ငြိမ်းပျောက်သော အာပတ်များကို ငြိမ်းပျောက်ပုံနှင့် တကွဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သံယာကွဲပြားအောင် လုံ့လပြုသောရဟန်းအား သမနုဘာသနကံပြုရာ၌ ဥတ္တာအဆုံးတွင် သင့်ရောက်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်နှင့် ကမ္မဝါစာ ၂-ကြိမ်အဆုံးတွင် သင့်ရောက်သော ထုလ္လစ္စည်းအာပတ် ၂-ချက်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအာပတ်တို့သည် ''ယသ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ''ဟူ၍ တတိယကမ္မဝါစာ အဆုံးယျ-အက္ခရာသို့ ရောက်သောအခါ အလိုအလျောက် ငြိမ်းပျောက်ကြပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အာပတ်မသင့်သောပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဥတ္တာကမ္မဝါစာဖြင့် မဆုံးမအပ်သော ရဟန်း၊ ဆုံးမအပ်သော အယူကို စွန့်သောရဟန်း၊ ရှုံးသောရဟန်းစသည်တို့နှင့် အာဒိကမ္မိကရဟန်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံယဘေဒသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄-ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သမဂ္ဂသံယာ ကွဲပြားအောင် လုံ့လပြုခြင်း။
၂။ ဓမ္မကံဖြင့် သမနုဘာသန အမှုကိုပြုခြင်း။
၃။ ကမ္မဝါစာ ပြီးဆုံးခြင်း။ ၄။ မိမိအမှု (မိမိအယူ)ကို မစွန့်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံယဘေဒကသိက္ခာပုဒ်၌ အဘယ်ပါ၌ဖြင့် အဘယ်အင်္ဂါကို ပြပါသနည်း။

ဖြေ။ သမဂ္ဂသ သံယသ ဘေဒါယ ပရက္ကမေယျ-ပါ၌ဖြင့် ပထမအင်္ဂါကို၊
ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗော-ပါ၌ဖြင့် ဒုတိယအင်္ဂါကို၊ ယာဝတတိယံ
သမနုဘာသိယမာနော-ပါ၌ဖြင့် တတိယအင်္ဂါကို၊
နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ-ပါ၌ဖြင့် စတုတ္ထအင်္ဂါကို ပြပါသည်။

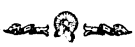

၁၁။ ဘေဒါနုဝတ္တကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘေဒါနုဝတ္တကသိက္ခာပုဒ်ကို လိုရင်းအချုပ် အနှစ်ထုတ်ပြီး ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံယာကွဲပြားအောင် အားထုတ်နေသော ရဟန်း၏နောက်လိုက်ရဟန်းများကို ကြားရ, မြင်ရလျှင် ရဟန်းကောင်းတို့က ထိုသို့မပြုရန် ပြောဆိုတားမြစ်ရပါမည်။ ပြောဆိုတားမြစ်၍ မရလျှင် ထိုရဟန်းကို ရဟန်းကောင်းတို့က သမနုဘာသနကံ ပြုရပါမည်။ ထိုသမနုဘာသနကံ ဆုံးသည်တိုင်အောင် ၄င်းတို့၏အယူကို မစွန့်လျှင် ထိုရဟန်းအား သံယာဒီသိသ် အာပတ် သင့်ပါတော့သည်။

မေး။ ဘေဒါနုဝတ္တကသိက္ခာပုဒ်သည် အဘယ်ကိုပြသော သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်ပါသနည်း၊ လိုရင်းမိအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံယာသင်းခွဲသော ရဟန်း၏နောက်လိုက် ရဟန်းများ သံယာဒီသိသ်အာပတ် သင့်ကြောင်းကို ပြသော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံယာသင်းခွဲသော ရဟန်း၏ နောက်လိုက်လုပ်ရုံမျှဖြင့် သံယာဒီသိသ် အာပတ်သင့်ပါ

http://www.dhammadownload.com

သလော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မသင့်ပါ။ နှုတ်ဖြင့် တားမြစ်, သမနုဘာသနကံပြု, ကံပြုပြီးသည့်တိုင်အောင် သူတို့အယူဝါဒကို မစွန့်မှ သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါသည်

မေး။ ဘယ်လိုရဟန်းများကို ''ဘေဒါနုဝတ္တကရဟန်းများ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ သံဃာဘေဒကရဟန်း၏ အယူဝါဒ, ကြိုက်နှစ်သက်မှု, လိုလားမှုကို ယူခြင်းအားဖြင့် ထိုအယူဝါဒ, ကြိုက်နှစ်သက်မှု လိုလားမှု အတိုင်းလိုက်၍ ပြုမူကျင့်ကြံနေသော ရဟန်းများကို ''ဘေဒါနုဝတ္တကရဟန်းများ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ''တသေဝ ခေါ ပန ဘိက္ခုသ ဘိက္ခူ ဟောန္တိ အနုဝတ္တကာ ဝဂ္ဂဝါဒကာ''၌ အနုဝတ္တကာ-အရ ''နောက်လိုက်''ဟူသည် သံဃဘေဒကရဟန်း၏ နောက်မှ တကောက်ကောက်လိုက်နေခြင်းကို ဆိုလိုပါသလော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့မဆိုလိုပါ။ သံဃဘေဒကရဟန်း ယူသည့်အတိုင်း, ကြိုက်နှစ်သက်သည့်အတိုင်း, လိုလားသည့်အတိုင်း လိုက်၍ယူခြင်း, ကြိုက်နှစ်သက်ခြင်း, လိုလားခြင်းကိုသာ ''နောက်လိုက်''ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ဝဂ္ဂဝါဒကာ-၌ ဝဂ္ဂ-အရ တိကျမှန်ကန်စွာ ဖော်ပြ၍ ''ဝဂ္ဂဝါဒက'' အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်းရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဝဂ္ဂ-သဒ္ဒါသည် ''ဝဂ် = အစု''ဟူသောအနက်ကို ဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ အကျိုး ''ဝဂ် = အစု''၏အမည်ကို အကြောင်းစကား၌ တင်စားခြင်းဟူသော ဖလူပစာအားဖြင့် ''သမဂ္ဂသံဃာ၏ ဝဂ်ဖြစ်ကြောင်း = အစုဖြစ်ကြောင်းစကား''ကို ယူရပါသည်။

ထိုဝဂ်ဖြစ်ကြောင်း အစုဖြစ်ကြောင်း စကား (မညီညွတ်ခြင်းအဖို့၌ ဖြစ်သော စကား)ကို ပြောဆိုသောရဟန်းတို့ကို ''ဝဂ္ဂဝါဒက''ဟု ဆိုရပါသည်။

- ဝဂ္ဂံ ဝဒန္တီတိ ဝဂ္ဂဝါဒကာ။

မေး။ ''သမဂ္ဂသံဃာ၏ ဝဂ်ဖြစ်ကြောင်း = အစုဖြစ်ကြောင်းစကား''ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း။

ဖြေ။ အဓမ္မကို ဓမ္မဟုပြောခြင်း၊ ဓမ္မကို အဓမ္မဟုပြောခြင်း-စသော ဘေဒကရဝတ္ထု ၁၈-ပါးပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''စတ္တာရော ဝါ ပဿ ဝါ''ဟု မဟောဘဲ ''ဇကော ဝါ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ''ဟု ဟောတော်မူရခြင်းအကြောင်းကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကံသည် နှိပ်နင်းကြောင်းဖြစ်သော နိဂ္ဂဟကံ, ချီးမြှောက်ကြောင်းဖြစ်သော ပဂ္ဂဟကံ-ဟု နှစ်မျိုးရှိရာ ၃-ပါးထက် ပိုလွန်သောရဟန်းတို့သည် သမနုဘာသနကံ ဟူသော နိဂ္ဂဟကံ ပြုထိုက်သူများ မဟုတ်ကြသောကြောင့် ''စတ္တာရော ဝါ ပဿ ဝါ''ဟု မဟောဘဲ ''ဇကော ဝါ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ''ဟု ဟောတော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရှင်းချက်။ ။ နိဂ္ဂဟကံပြုရာ၌ အနှိပ်ခံရသူက ၃-ပါးထက် ပိုလွန်နေလျှင် သံဃာဖြစ်၏။ သံဃာသည် သံဃာအား နိဂ္ဂဟကံကို မပြုကောင်းပါ။ ထို့ကြောင့် ၃-ပါးထက် ပိုလွန်သောရဟန်းတို့သည် သမနုဘာသနကံ ပြုထိုက်သူများ မဟုတ်ကြပါ။

မေး။ ဘေဒါနုဝတ္တကရဟန်းတို့က ရဟန်းကောင်းတို့အား ပြောဆိုပုံပြု ဝါကျကို ပါဠိရေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ မာယသ္မန္တော ဇေတံ ဘိက္ခုံ ကိဗ္ဗ အဝစုတ္ထ ။ပ။ အမှာကမ္ပေတံ ခမတိ-ဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဓမ္မဝါဒီ, ဝိနယဝါဒီတို့၌ (က) ဓမ္မ (ခ) ဓမ္မဝါဒီ (ဂ) ဝိနယ (ဃ) ဝိနယဝါဒီ တို့ကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က) ဟုတ်မှန်သော သဘောသည် ''ဓမ္မ'' မည်ပါသည်။
(ခ) ထိုဟုတ်မှန်သောသဘောကိုပြောဆိုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ''ဓမ္မဝါဒီ'' မည်ပါသည်။
(ဂ) ငြိမ်းအေးရေး, ငြိမ်းချမ်းရေးစကားသည် ''ဝိနယ'' မည်ပါသည်။
(ဃ) ထိုငြိမ်းအေးရေး, ငြိမ်းချမ်းရေးစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ''ဝိနယဝါဒီ'' မည်ပါသည်။

မေး။ ဆန္ဒဗ္ဗ ရှစိဗ္ဗ အာဒါယ ဝေါဟရတိ-၌ ဆန္ဒ, ရှစိ တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော အလို (=သဘော)သည် ''ဆန္ဒ'' ဖြစ်ပါသည်။
ကြိုက်နှစ်သက်အပ်သော အပြောအဆို, အသုံးအနှုန်း, လုပ်ဆောင်မှုများသည် ''ရှစိ'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဆန္ဒဗ္ဗ ရှစိဗ္ဗ အာဒါယ ဝေါဟရတိ-ဝါကျ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံဃဘေဒကရဟန်းက မည်သည့်ကိစ္စမဆို သူတို့၏ အလို, သူတို့၏ ကြိုက်နှစ်သက်မှုကို မေးပြီး သဘောတူမှ ပြောဆိုသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ဇာနာတိ နော ဘာသတိ-၌ သိမှတ်ဖွယ်များကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ နော-သည် ရှေ့ဖြစ်သော ဇာနာတိ-ပုဒ်ကိုရော နောက်ဖြစ်သော ဘာသတိ-ပုဒ်ကိုပ ဲ့သော ပုဒ်ဖြစ်သည်။ (ယင်းသို့ အလယ်မှနေ၍ ရှေ့+နောက် ၂-ပုဒ်လုံးကို ဲ့သောနည်းကို ''ကာကောလောကနနည်း'' ဟုဆိုရသည်။)
ရှေ့ ဇာနာတိ-ကိုဲ့ခိုက် ဆဋ္ဌီဗဟုဝုစ်နံ၀ိဘတ်ဖြစ်၍ ''ဆန္ဒဗ္ဗ ရှစိဗ္ဗ''ပုဒ်တို့ကို ဆောင်ယူပြီး သမ္ဗန် + သမ္ဗန္ဓိ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ရပါမည်။
နောက် ဘာသတိ-ပုဒ်ကိုဲ့ခိုက် ဆဋ္ဌီဗဟုဝုစ်နံ၀ိဘတ်မှ တတိယာကေဝုစ် ဟိ၀ိဘတ် ပြန်၍ ''သဒ္ဓိ''ဟူသော ပါဠိသေသ၌ သဟာဒိယောဂ + သဟာဒိယောဂ၀န္တ အဖြစ်ဖြင့် စပ်ရပါမည်။

မေး။ ဇာနာတိ နော ဘာသတိ-ဝါကျကို ကျနစ္စာ အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ (ဆန္ဒဗ္ဗ၊ အလိုကိုလည်းကောင်း။ ရှစိဗ္ဗ၊ အကြိုက်ကိုလည်းကောင်း။) ဇာနာတိ၊ သိ၏။ (နော၊ တပည့်တော်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။) ဘာသတိ၊ ဤသို့ပြုကုန်အံ့ ဟု ဆို၏။

မေး။ ဇာနာတိ နော ဘာသတိ-ဝါကျကို ''ဇာနာတိ နော + ဘာသတိ''ဟု ဖတ်ရမည်လော, ''ဇာနာတိ + နော ဘာသတိ''ဟု ဖတ်ရမည်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယင်း၀ါကျကို ကခ်ိအဋ္ဌကထာ၌ ''ဇာနာတိ နော ဘာသတိတိ အမှာကံ ဆန္ဒာဒီနိ ဇာနာတိ။ ဘာသတိတိ ''ဇ၀ံ ကရောမာ'' တိ အမေ့ဟိ သဒ္ဓိ ဘာသတိ''ဟုဖွင့်ထားရာ၊ ထိုအဖွင့်၀ယ် ''အမှာကံ ဆန္ဒာဒီနိ ဇာနာတိ''ဟု နော-၏အဖွင့်ဖြစ်သော အမှာကံ-ကို ရှေ့ထား၍ ဖွင့်သည်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း။ ''ဇာနာတိ နော''ဟူသော ရှေ့

http://www.dhammadownload.com

ဝါကျမှ ''နော''ကို ဝိဘတ်ပြန်၍ လိုက်စေလိုသဖြင့် ''အမှေဟိ သဒ္ဒါ''ဟု ဖွင့်သည်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း သဒ္ဒါစည်းကမ်း အရ ပဒတောပရ မဟုတ်ရာ၌ နော–မပြုနိုင် သောကြောင့်လည်းကောင်း ''ဇာနာတိ နော + ဘာသတိ''ဟုသာ ဖတ်ရပါမည်။

မေး။ အမှာကမ္မေတံ ခမတိ–ဝါကျနှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်များကို ရှင်းလင်းရေးသားပါ။

ဖြေ။ ရှေးဆရာမြတ်တို့က နှစ်သက်ခြင်း အနက်ဟော ခမုဓာတ်, ရှစ ဓာတ်တို့၏ အယှဉ်ဝယ် ကတ္တားအနက်၌ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်သက်ရ၏ဟုလည်းကောင်း၊ ခမတိ–သည် ကမ္မရှုပ်ဟု လည်းကောင်း ယူဆ၍ –

''ဇော်၊ ဤရဟန်း၏အယူကို။ အမှာကမ္မိ၊ ငါတို့သည်လည်း။ ခမတိ၊ နှစ်သက်အာ၏''ဟု အနက်ပေးတော်မူကြပါသည်။

အမှန်မှာ ယင်းသို့မဟုတ်ပါ။ သဒ္ဒါထုံးစံအရ–ဒါဓာတ်, ရှစဓာတ်, ခမဓာတ်စသည်တို့သည် သမ္ပဒါန်ကိုင့်သောကြောင့် ၄င်းတို့၏ယှဉ်ရာ၌ ကတ္တားကို သမ္ပဒါန်အနေအားဖြင့် လည်း ကောင်း၊ ကံ–ကို ကတ္တား အနေအားဖြင့်လည်းကောင်း ရေးသားထားခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ အဓိပ္ပါယ်ကိုကား အဖြောင့် ယူရပါမည်။ ခမတိ–သည်လည်း ကမ္မရှုပ် မဖြစ်သင့်, မဖြစ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် –

''အမှာကမ္မိ၊ တပည့်တော်တို့အားလည်း။ ဇော်၊ ထိုရဟန်းပြုသမျှ အမှုကိစ္စသည်။ ခမတိ၊ နှစ်သက်ပါ၏''သာ အနက်ပေးသင့်ပါသည်။

အဓိပ္ပါယ်ကိုကား–''တပည့်တော်တို့သည်လည်း ထိုရဟန်းပြုသမျှ အမှုကို နှစ်သက်ပါ၏''ဟု အဖြောင့် ယူရပါမည်။

(ဆောင်) – ရှစ, ခမ၊ အစရှိသား၊ ဓာတ်အများ၌၊ ကတ္တား–သမ္ပဒါန်၊
ကံ ကို ကတ္တား၊ အရာထား၊ ရေးသား နည်းအမှန်။
– အဓိပ္ပါယ်ကား၊ အဖြောင့်ထား၊ မှတ်သား မြဲကန်။

ရှိခိုးဦးတင် ဆရာရှင်

ခေတ်အဆက်ဆက် ဆရာအဆက်ဆက် ကိုယ်နှစ်သက်သလို ပြောဆိုအငြင်းပွား ရေးသားခဲ့ကြသော ဤနေရာ၌ သဘာဝကျ အမှန်ရအောင် ရှင်းပြတော်မူသည့် ကျေးဇူးရှင်ဆရာမြတ်ဖြစ်တော်မူသော မန္တလေးမြို့, မဟာအောင်မြေမြို့နယ် အဘယာရာမ ရွှေဂူတိုက်နှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ ဟာ့(ဗ်)မွန်ဗေးမြို့, ဓမ္မာနန္ဒဝိဟာရ ပဓာန နာယကဆရာ တော် ဘဒ္ဒန္တသီလာနန္ဒာဘိဝံသ [သကျသီဟ, အစိုးရ ဓမ္မာစရိယ၊ ဘာသန္တရဆေက၊ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ၊ တိပိဋကဓရ ပါဠိမြန်မာအဘိဓာန်ကျမ်းပြု၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ်၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ အဂ္ဂမဟာ သဒ္ဓမ္မဇောတိက ၁၈၊ Doctor of Letters (Honoris Causa) ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓသာသနာပြု]အား ရိုသေ လေးစားစွာ ရှိခိုးကန်တော့ပါသည်။

မေး။ မာယသွန္ဒော ။ပ။ ဖာသု ဝိဟရတိ–ဟူသောစကားရပ်သည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မြင်ကုန် ကြားကုန်သော ရဟန်းတို့က ဘေဒါနုဝတ္တကရဟန်းတို့အား ပြောဆိုပုံ အခြင်းအရာ

http://www.dhammadownload.com

ကို ပြသောစကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမေတာ ယသ္မာန္တာနံ သံဃေန-ဝါကျကို အနက်မှန်ကန်စွာ သမ္ဓန်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အာယသ္မန္တာနံ၊ အရှင်ဘုရားတို့၏။ (စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။) သံဃေန၊ သံယာနှင့်။ (သဒ္ဓိ၊ တကွ။) သမေတု၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသို့ ရောက်ပါလော။ ဝါ၊ ညီညွတ်ပါလော။

မှတ်ချက်။ ။ အာယသ္မန္တာနံ-ဟူသော သမ္ဓန်၏ သမ္ဓန္ဓိ (သမေတု-ကြိယာ၏ကတ္တား) ကို "စိတ္တံ"ဟု ထည့်ရမည်၊ သံဃေန-ဟူသော သဟာဒိယောဂ၏ သဟာဒိယောဂဝန္တကို လည်း "သဒ္ဓိ"ဟု ထည့်ရမည်-ဟူလို။

မေး။ မာယသ္မန္တာနမ္ပိ သံဃဘေဒေါ ရုစိတ္တ-ဝါကျကို အနက် ၂-မျိုး ယောဇနာပြု၍ မည်သည့် အနက်သာ အမှန်ဖြစ်သင့်ကြောင်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အာယသ္မန္တာနမ္ပိ၊ အရှင်တို့အားလည်း။ သံဃဘေဒေါ၊ သံယာကွဲပြားကြောင်းကို။ မာ ရုစ္စိတ္တ၊ မနှစ်သက်အပ်။ (ဆရာတော် ဦးဗုဓ်)

အာယသ္မန္တာနမ္ပိ၊ အရှင်တို့အားလည်း။ သံဃဘေဒေါ၊ သံယာကွဲပြားကြောင်းသည်။ မာရုစ္စိတ္တ၊ မနှစ်သက်ပါလင့်။ (ဆရာတော် ဦးဇနက)

ထိုအနက် ၂-မျိုးတို့တွင် သဒ္ဒါနည်းအရ ရုစဓာတ်၏အယှဉ်ဝယ် သမ္ပဒါန် ဖြစ်သင့်သော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရုစဓာတ်ယှဉ်ရာဝယ် ကတ္တားကို သမ္ပဒါန်၊ ကံကို ကတ္တား အနေအားဖြင့် ရေးသားရိုးထုံးစံရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း ဆရာတော် ဦးဇနက ပေးသော အနက်သာ အမှန်ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း - ရာဇဂြိုဟ်။ ပုဂ္ဂိုလ် - မျှားစွာသောရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု - သံယာကွဲပြားခြင်းငှါ လုံ့လပြုသော ဒေဝဒတ်သို့ အတုလိုက်၍ ကျင့်ခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄-ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သံယာကွဲပြားအောင် လုံ့လပြုသောရဟန်းသို့ အတုလိုက်၍ ကျင့်ခြင်း။
၂, ၃, ၄။ သံယဘေဒက သိက္ခာပုဒ်နှင့် တူပြီ။

အမှာ။ ။ "သံယဘေဒကသိက္ခာပုဒ်မှ ထူးသော ဘေဒါနုဝတ္တကသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါကို ဖော်ပြပါ"ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေတတ်ပါစေ။

၁၂။ ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပုဒ်သည် အဘယ်ကိုပြသော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သိက္ခာပုဒ်တော်အရ မအပ်စပ်သော, မလုပ်သင့် မလုပ်ကောင်းသော အမှုများကို မပြုမလုပ်ရန် ပြောဆိုဆုံးမသောအခါ အပြောမခံဘဲ ပြန်လှန်ပြောဆိုသော ဒုဗ္ဗစရဟန်း အား သံယာဒီသိသ်အာပတ် သင့်ကြောင်းကို ပြဆိုသော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါးကို သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပြောဆိုဆုံးမရာ အပြောမခံ ပြန်လှန်ပြောဆိုနေရုံမျှဖြင့် သံယာဒီသိသ်အာပတ် သင့်ပါသလော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ထိုမျှဖြင့် သံယာဒိသိသ်အာပတ် မသင့်သေးပါ၊ အပြောမခံ ပြန်လှန်ပြောဆိုနေလျှင် အကျိုးအကြောင်းပြလျက် ထပ်မံပြောဆို ဆုံးမရပါမည်။ ထိုသို့ ပြောဆိုဆုံးမ၍ မရလျှင် သမနုဘာသနကံ ပြုရပါမည်၊ သမနုဘာသနကံ ပြုပြီးသည်တိုင်အောင် အယူကို မစွန့်မှ (အပြောမခံမှ) သံယာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခု ပနေ၁-၌ ၎ သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ဖော်ပြ၍၊ ထိုအနက်အားလျော်သော အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ၎ သဒ္ဒါ သမ္ဘာဝနာ (ချီးမြှောက်ခြင်း)အနက် ရှိပါသည်။

ရဟန်းဟူသည် မြင့်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏၊ မြင့်မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ထုံးစံမှာ ပြောဆိုဆုံးမလျှင် လွယ်ကူစွာ နာခံရိုးဖြစ်၏။ ယခုမှာမူ မြင့်မြတ်သောရဟန်း ဖြစ်ပါလျက် အဆုံးအမ ခက်နေသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ (ဘာသာဋ္ဌိကာ)

မှတ်ချက်။ ။ ''ဘိက္ခုံ ပနေဝ ဥဒ္ဒိသာတိ ဏ္ဌ ပနာတိ နိပါတမတ္တံ၊ တထာ ဧဝသဒ္ဒေါ''ဟုဖွင့်သော ဋီကာများအလိုကား ၎-သဒ္ဒါ သီးခြားအနက်မရှိဟု ဆိုရပါမည်။

အဋ္ဌာနပယုဂ်ဖြစ်၍ ဒုဗ္ဗစဇောတိကော-ပုဒ်နောင်ထိုင်ပြီး အနက်ပေးရမည်ဟုလည်း ဆိုကြပါသည်။ ၄င်းတို့အလို အဝဓာရဏအနက် ဖြစ်ပါသည်။ ''တစ်ခါတစ်ရံမျှ ဆိုဆုံးမရ လွယ်ကူသည် မရှိ''ဟု အဓိပ္ပာယ် ရပါသည်။

မေး။ ''ဒုဗ္ဗစဇောတိကော''ဟူသည် ဘယ်လိုရဟန်းမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ခဲယဉ်းစွာ ပြောဆိုအပ်သော ဆုံးမကြောင်း စကားရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော (ပြောဆိုဆုံးမလျှင် မနာခံဘဲ ပြန်လှန်ပြောဆိုလေ့ရှိသော = အဆုံးအမမခံ ပြန်လှန်ပြောဆိုတတ်သော) ရဟန်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒုဗ္ဗစဇောတိကော-ပုဒ်ကို သဒ္ဒတ္ထ,အဓိပ္ပါယတ္ထ ကျနပေါ်လွင်အောင် အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ဒုဗ္ဗစဇောတိကော၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်။ ဝါ၊ ခဲယဉ်းသော ပြောဆိုဆုံးမကြောင်းစကားရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်။ (သဒ္ဒတ္ထ)

ဝါ၊ အပြောခက် အဆိုခက်သဘောရှိသည်။ (အဓိပ္ပါယတ္ထ)

ဝစနတ္ထ - ဒုက္ခံ ဝစော ဇေတသ္မိံတိ ဒုဗ္ဗစော၊ ဒုဗ္ဗစော ဇာတိ ယဿာတိ ဒုဗ္ဗစဇောတိကော။ (သာရတ္ထဋီကာကို ရှု၍ ဆရာတို့ ဆိုပြသော ဝိဂြိုဟ်)။

- ဒုက္ခေန ဝစော ဒုဗ္ဗစော၊ ဒုဗ္ဗစော ဇာတိ ယဿာတိ ဒုဗ္ဗစဇောတိကော။ (ကခ်ီဋီကာသစ်ကို ရှု၍ ဆရာတို့ ဆိုပြသော ဝိဂြိုဟ်။)
- ဝတ္တဗ္ဗာတိ ဝစာ၊ ဒုက္ခေန ဝစာ ဒုဗ္ဗစာ၊ ဒုဗ္ဗစာ ဇာတိ ယဿာတိ ဒုဗ္ဗစ-ဇောတိကော။ (ဖြစ်သင့်သော ဝိဂြိုဟ် ဖြစ်သည်။)

ထင်မြင်ချက်။ ။ ဋီကာတို၌ ''ဒုက္ခံ ဝစော ဇေတသ္မိံတိ ဒုဗ္ဗစော''၊ ''ဒုက္ခေန ဝတ္တဗ္ဗော အနုသာသိတုံ အသက္ကုဏေယျသဘာဝေါ''ဟု ဖွင့်ပြထားခြင်းသည် 'ဒုဗ္ဗစ-ဇောတိကော' ပုဒ်ပါ ဒုဗ္ဗစ-ပုဒ်ကို ဖွင့်ပြထားခြင်း မဟုတ်၊ 'ဒုဗ္ဗစသဘာဝေါ'ပုဒ်ပါ ဒုဗ္ဗစ-ပုဒ်ကိုသာ ဖွင့်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအဖွင့်များကို နည်းမှီ၍ 'ဒုဗ္ဗစ-ဇောတိကော'ပုဒ်ပါ ဒုဗ္ဗစ-ပုဒ်ကို အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဝိဂြိုဟ်ဆိုသင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဒုဗ္ဗစဇာတိကော-၌ ဒုဗ္ဗစ-အရကို ကောက်ပြ၍ 'ဇာတိ' အရ 'သဘော'ဟူသည် အဘယ်အရာဖြစ်သည်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒုဗ္ဗစ-အရ အပြောခက် အဆိုခက် (အဆုံးအမခက်)သော ရဟန်းကိုသာ ရသော်လည်း ဤ၌ ဇာတိ-ဟူသောနောက်ပုဒ်နှင့် အရတူအောင် ဘာဝပွားခန ဘာဝလောပကြောင့် ''အပြောအဆိုခက်သူ (အဆုံးအမခက်သူ)ဖြစ်ကြောင်း သဘောကို ကောက်ယူရပါမည်။

'ဇာတိ'အရ 'သဘော'ဟူသည် အလေ့အထ ဖြစ်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓမတ္ထတရားကိုယ်အားဖြင့်ကား အဆုံးအမခက်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဒေါသ, မာန်စသည်ပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) အရတူပြန်၊ ကွဲစေရန်၊ ကြံပါ ဘာဝပွားခန။
အရကွဲပြန်၊ တူစေရန်၊ ကြံပါ ဘာဝပွားခန။

မေး။ ''ဥဒ္ဒေသပရိယာပန္နေသု ။ပ။ မမ ဝစနာယာတိ''ဟူသောစကားရပ်သည် အဘယ်ကို ပြသောစကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘိက္ခုပနေဝ ဒုဗ္ဗစဇာတိကော ဟောတိ-၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥဒ္ဒေသပရိယာပန္နေသု-၌ (က) ဥဒ္ဒေသ အရ (ခ)ဥဒ္ဒေသပရိယာပန္န-အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ဥဒ္ဒေသ-အရ သံဃာ့ဥပုသ်ပြုသောအခါ ရွတ်ဆိုအပ်သော ပါတိမောက်ကို ရပါသည်။
(ခ) ဥဒ္ဒေသပရိယာပန္န-အရ ပါတိမောက်၌အကျုံးဝင်သော သိက္ခာပုဒ်အားလုံးကိုရပါသည်။

မေး။ ပါတိမောက်၌ အာပတ်အားလုံး သိက္ခာပုဒ်အားလုံး အကျုံးဝင်/ မဝင် ပီပြင်အောင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပါတိမောက်၌ ထုလ္လစ္စည်း (ဒုက္ကဋ်), ဒုဗ္ဘာသီ အာပတ်တို့တိုက်ရိုက်မလာသော်လည်း နိဒါန်း၌ ''ယသ သိယာ အာပတ္တိ, သော အာဝိကရေယျ''ဟု အာပတ် ၇-ပုံလုံးကို သိမ်းကျုံး၍ ယူအပ်သောကြောင့် ပါတိမောက်၌ အာပတ်အားလုံး သိက္ခာပုဒ်အားလုံး အကျုံးဝင်ပါသည်။

- ထုလ္လစ္စယဒုဗ္ဘာသိတာပတ္တိယော ပါတိမောက္ခေ သရူပေန အနာဂတာ။
(ကခ်ါယောဇနာ မဟာဋီကာ။ ၂။ ၂၉၄။)
ဆရာမြတ်တို့ကား ဒုက္ကဋ်ကိုပါထည့်၍ (၃) မျိုးဟု ဆိုကြပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခူဟိ သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စမာနော-ကို အနက်မှန်မှန် သမ္ဓန်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခူဟိ၊ ရဟန်းတို့သည်။ သဟဓမ္မိကံ၊ သီတင်းသုံးဘော်တို့ကျင့်အပ်သော သိက္ခာပုဒ် ဖြင့်။ ဝါ၊ သီတင်းသုံးဘော်တို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်။ ဝုစ္စမာနော၊ ဆိုဆုံးမအပ်သည်ရှိသော်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ သဟဓမ္မိကံ-၌ ဒုတိယာဇကဝုစ် အံဝိဘတ်သည် ကရိဏီးအနက်၌ သက်၏။ ထို့ကြောင့် ယင်းသို့ အနက်ပေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သဟဓမ္မိက-အဓိပ္ပါယ် ၂-မျိုးကို ရေး၍၊ အရလည်း ကောက်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အတူတကွ တရားကျင့်ဘက်ပဋိပတ္တိလ (သီတင်းသုံးဘော် ၅-ယောက်)တို့သည် ကျင့်အပ်ကျင့်ထိုက်သောကြောင့် ''သဟဓမ္မိက'' မည်ပါသည်။

(တစ်နည်း) သီတင်းသုံးဘော် ၅-ယောက်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သောကြောင့် ''သဟဓမ္မိက'' မည်ပါသည်။

ဘုရားရှင် ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကိုရပါသည်။

မေး။ သီတင်းသုံးဘော် ၅-ယောက်ကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခု, ဘိက္ခုနီ, သိက္ခမာန်, သာမဏေယောက်ျား, သာမဏေမ တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''မာ မံ အာယသ္မန္တော''အစရှိသော စကားရပ်သည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဒုဗ္ဗစရဟန်းက အပြောမခံ ပြန်လှန်ပြောဆိုပုံကို ပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝိရမထာ ယသ္မန္တော မမ ဝစနာယ-၌ ဝစန-အရကို ဖော်ပြ၍ ယင်းဝါကျကို အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ဝစန-အရ ပြောဆိုကြောင်းစကားကို ရပါသည်။ ''ဝစီယတေ ဝစနာ''ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ပြောဆိုခြင်းကြီယာကိုလည်း ကောက်ယူကြပါသည်။

အာယသ္မန္တော၊ အရှင်ဘုရားတို့သည်။ မမ၊ တပည့်တော်ကို။ ဝစနာယ၊ ပြောဆိုကြောင်းစကားမှ။ ဝါ၊ ပြောဆိုခြင်းမှ။ ဝိရမထ၊ ရှောင်ကြဉ်ကြပါကုန်လော့။

မှတ်ရန်။ မမ-၌ ဆဋ္ဌီကေဝုစ်သဝိဘတ် ကံ အနက်၌သက်။ ဝစန-ကို ''ဝဒတိ ယေနာတိ ဝစနံ''ဟု ကရဏသာဓန ဝစနတ္ထပြု၊ ဝစနာယ-၌ သဝိဘတ် အပါဒါန်အနက်၌ သက်၏ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ မာယသ္မာ အတ္တာနံ အဝစနီယံ အကာသိ-စသောစကားရပ်သည် ဘာကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အပြောမခံ ပြန်လှန်ပြောဆိုနေသော ဒုဗ္ဗစရဟန်းကို ရဟန်းကောင်းတို့က ဖြောင်းဖျပြောဆိုပုံကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာယသ္မာပိ ဘိက္ခု၊ ဝဒတု သဟဓမ္မေန-၌ ''သဟဓမ္မ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''သဟဓမ္မ''ဟူသည် အတူတကွ ကျင့်အပ်သောတရားရှိသူ သီတင်းသုံးဘော် ၅-ယောက်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

(တစ်နည်း) ကြီးပွားကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သောစကားဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''သဟဓမ္မေန၊ ကြီးပွားကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော စကားဖြင့်''ဟု အနက်တစ်နည်းပေးရာ၌ ''ကြီးပွားကြောင်းစကား''ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း။ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ကြီးပွားကြောင်းစကား''ဟူသည် သိက္ခာပုဒ်မှတစ်ပါးလည်းဖြစ်သော သူတစ်ပါးတို့ ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော (=ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်အောင်နေနည်း, ထိုင်နည်း, ပြောနည်း, ဆိုနည်းကို ပြသော)စကားများ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤနည်း၌ ဓမ္မ-သဒ္ဒါသည် အကြောင်း (ကာရဏ) အနက်ကို ဟောသည်ဟု မှတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ယဒိဒံ အညမညဝစနေန အညမညဝုဋ္ဌာပနေန-သည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘုရားရှင် ပရိသတ်ကြီးပွားနေရခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘုရားရှင်ပရိသတ် ယနေ့ မျက်မြင်အခြေအနေအထိ ကြီးပွားနေရခြင်း၏ အကြောင်းတရား ၂-ပါးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အညမညဝစန = အချင်းချင်း တစ်ပါးက အခြားတစ်ပါး၏အကျိုးစီးပွားကို ပြောဆိုခြင်း (အချင်းချင်းပြောဆို သတိပေးခြင်း)။

၂။ အညမညဝုဋ္ဌာပန = အချင်းချင်းအာပတ်မှ ထစေခြင်း (အာပတ်သင့်လျှင် ထိုအာပတ်မှ ထအောင် စင်ကြယ်အောင် အချင်းချင်း အကူအညီပေးခြင်း။)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဇေ သံဝုဟာ ဟိ ။ပ။ အညမညဝုဋ္ဌာပနေနာတိ'' ဝါကျကို ကျနစ္စာ အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ယဒိဒံ=ယံ + ဣဒံ အညမညဝစနံ၊ အကြင် အချင်းချင်း အကျိုးစီးပွားကို ပြောဆိုခြင်းသည်။ ယဒိဒံ=ယံ + ဣဒံ အညမညဝုဋ္ဌာပနံ၊ အကြင် အချင်းချင်းအာပတ်မှ ထစေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တေန အညမညဝစနေန၊ ထိုအချင်းချင်း အကျိုးစီးပွားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်။ တေန အညမညဝုဋ္ဌာပနေန၊ ထိုအချင်းချင်း အာပတ်မှ ထစေခြင်းကြောင့်။ တသ ဘဂဝတော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ ပရိသာ၊ ပရိသတ်သည်။ ဇေ သံဝုဟာ ဟိ = ဇေ သံဝုဟာ ဇေ၊ ဤသို့ ကြီးပွားရသည်သာလျှင်တည်း။

မေး။ ''ဇေ သံဝုဟာ ဟိ တသ ဘဂဝတော ပရိသာ၊ ယဒိဒံ အညမညဝစနေန အညမည-ဝုဋ္ဌာပနေန''ဝါကျကို ဆိုလိုရင်း ပေါ်လွင်အောင် မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အချင်းချင်း တစ်ပါးက အခြားတစ်ပါး၏ အကျိုးစီးပွားကို ပြောဆိုခြင်း, အချင်းချင်း အာပတ်မှ ထစေခြင်းကြောင့် ဘုရားရှင်၏ပရိသတ် ဤသို့ ကြီးပွားနေရပါ၏- ဟူလို။

မေး။ ယဒိဒံ အညမညဝစနေန-၌ ယဒိဒံ-သည် အဘယ်ပုဒ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ယံ+ ဣဒံ ၂-ပုဒ်ကို ပေါင်းထားသည့် ကြီးပွားကြောင်းကို ပြခြင်းအနက်ဟော နိပါတ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း - ကောသမ္ဗီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆန္ဒထေရ်။
ဝတ္ထု - မိမိကိုယ်ကို မပြောဆိုထိုက်သူကို ပြုခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အဂ်ါ ၄-ပါးရှိရာ ထူးခြားသော အဂ်ါကိုသာ ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''မိမိကိုယ်ကို မပြောဆိုထိုက်သူကို ပြုခြင်း'' ဖြစ်ပါသည်။

၁၃။ ကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ်ကို လိုရင်းအချုပ် အနှစ်ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ - ကုလဒူသကအမှုကိုပြုသောရဟန်းကို တွေ့မြင်, ကြားသိရလျှင် ရဟန်းကောင်းတို့က

http://www.dhammadownload.com

ကျောင်းတိုက်မှ နှင်ထုတ်ရမည်၊

- ထိုရဟန်းက ရဟန်းကောင်းတို့ကို ''ဆန္ဒာဂတိလိုက် သည်'' စသည်ဖြင့် ပြန်ပြောလျှင် ရဟန်းကောင်းတို့က မဟုတ်ကြောင်း ၃–ကြိမ်တိုင်ပြော၍ ထပ်မံနှင်ထုတ်ရမည်၊
- ထိုသို့ ထပ်မံနှင်ထုတ်ပါလျက် မလိုက်နာဘဲ (ထိုအယူ ထိုအပြောကို မစွန့်လွှတ်)ပြောမြဲ အတိုင်း ဆက်လက်ပြောဆိုနေလျှင် သမနုဘာသနကံပြုရမည်၊
- ကံပြု၍ မပြီးသေးခင် စွန့်လျှင် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်မသင့်သေး။ ကံပြုပြီးသည့်တိုင် အောင် မစွန့်လျှင် ထိုရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်၏–ဟူလို။

မေး။ ဘိက္ခုပုနေ၀–၌ ၀ေ–သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ဖော်ပြ၍၊ ထိုအနက်အားလျော်စွာ အဓိပ္ပါယ်ကို လည်း ရေးပါ။

ဖြေ။ ၀ေ–သဒ္ဒါသည် ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပုဒ်၌ကဲ့သို့ သမ္ဘာ၀နာအနက်ရှိပါသည်။
မြင်မြတ်သောရဟန်း ဖြစ်ပါလျက် မြင်မြင်မြတ်မြတ်မနေဘဲ ယုတ်ညံ့သော ကုလဒူသန အမှု, ပါပသမာစာရ အမှုများကို ပြုနေသည်–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ–၌ ဂါမ–အရကို ဖော်ပြ၍ ''ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ'' အရ ''မှီ၍နေ'' ဟူသောစကားကိုလည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''နဂရ (မြို့)''ဟူသည် ရွာအထူး (စျေး, မြို့ရိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရွာအကြီးစား)ပင် ဖြစ်သောကြောင့် ဂါမ–အရ မြို့ကိုပါ ထည့်သွင်းယူရပါသည်။

(တစ်နည်း) ဂါမံ ဝါ–၌ ဝါသဒ္ဒါသည် တိုက်ရိုက်မဆိုအပ်သောအနက်ကို သီးခြား စီရင်ခြင်း အဝုတ္ထပိကပွန်အနက်ရှိသောကြောင့် ဂါမ–အရ ''နဂရ (မြို့)''ကိုပါ ထည့်သွင်းယူရပါသည်။

ထိုမြို့, ရွာ, နိဂုံးတို့မှ သက်နှိုးစသော ပစ္စည်းလေးပါးကို ရသောကြောင့် ပစ္စည်းလေးပါးရ မှုအတွက် ထိုမြို့, ရွာ, နိဂုံးတို့ကို မှီခိုအားထား၍ နေရခြင်းကို ''ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ'' အရ ''မှီ၍နေ''ဟု ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ဂါမ, နိဂမ, နဂရ (၃) မျိုးတို့၏ အထူးကို ဒုတိယပါရာဇိကာ၌ ရေးပြခဲ့ပြီ။

မေး။ ဘယ်လိုရဟန်းမျိုးကို ''ကုလဒူသကရဟန်း'' ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ပန်းပေးခြင်း, သစ်သီးပေးခြင်း စသည်ဖြင့် အမျိုးလေးပါးတို့၏ စစ်မှန်သော သဒ္ဓါတရားကို ဖျက်ဆီးသောရဟန်းကို ''ကုလဒူသကရဟန်း''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ကုလဒူသကော–၌ ကုလ–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကုလ–အရ ခတ္တိယ, ဗြာဟ္မဏ, ဝေဿ, သုဒ္ဒ ဟူသော အမျိုးလေးပါးကိုသာ မုချအားဖြင့် ရသော်လည်း ဤနေရာ၌ ဌာန အမျိုးလေးပါးတို့၏အမည်ကို ဌာနီပေါ်၌ တင်စားခြင်း ဟူသော ဌာနူပစာအားဖြင့် အမျိုးလေးပါးတို့၏ သဒ္ဓါတရားတိုင်အောင် ယူရပါမည်။

မေး။ ''ကုလာနိ ဒူသေတီတိ ကုလဒူသကော''ဟူသော ဝေနတ္ထအရ ''အမျိုးလေးပါးတို့ကို ဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့် ကုလဒူသကမည်၏'' ဟူရာ၌ မစင်, ညွန်ပုပ်စသည်တို့ဖြင့် ပက်၍ ဖျက်ဆီးမှုမျိုးကို ဆိုလိုပါသလော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ ဖျက်ဆီးမှုမျိုးကို ဆိုလိုသည် မဟုတ်ပါ၊ ပန်းပေးခြင်း, သစ်သီးပေးခြင်းစသော

http://www.dhammadownload.com

မိမိ၏ မကောင်းသောအကျင့်ဖြင့် အမျိုးလေးပါး ဒကာ, ဒကာမများ၏ စစ်မှန်သော သဒ္ဓါတရား ပျက်ပြားသွားအောင် ပြုလုပ်မှုမျိုးကိုသာ ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ကုလဒူသကရဟန်းက ပန်းစသည်ပေးခြင်းဖြင့် အမျိုးလေးပါး ဒကာ, ဒကာမများ၏ သဒ္ဓါတရားကို ဖျက်ဆီးရာရောက်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ကုလဒူသကရဟန်းက ပန်းပေးခြင်း စသည်တို့ဖြင့် အချိုးအမြှောက်ခံရသော ဒါယကာ, ဒါယိကာမတို့သည် ထိုကဲ့သို့ မပြုသော လဒ္ဓိပေသလ, သိက္ခာကာမ ရဟန်းကောင်းတို့ အပေါ်၌ ငြူစူမဲ့ချွဲ, ကဲ့ရဲ့သြဋ္ဌာ ပြစ်တင်ဆိုကာ မကြည်ညိုကြတော့ပါ။ ထို့ကြောင့် ကုလဒူသကရဟန်းသည် ထိုဒါယကာ, ဒါယိကာမတို့၏ စစ်မှန် သောကြည်ညိုမှု သဒ္ဓါတရားကို ဖျက်ဆီးရာရောက်ပါသည်။

မေး။ အမျိုးလေးပါးတို့၏ စစ်မှန်သော သဒ္ဓါတရားကို ဖျက်ဆီးကြောင်း မကောင်းသော ကုလဒူသန အမှု ၈-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပုပ္ပဒါန=ပန်းပေးခြင်း။ ၂။ ဖလဒါန = သစ်သီးပေးခြင်း။ ၃။ စုဏ္ဏဒါန = ဆပ်ပြာမှုန့်ပေးခြင်း။ ၄။ မတ္တိကာဒါန = မြေညက်ပေးခြင်း။ မျက်နှာချေပေးခြင်း။ ၅။ ဒန္တကဋ္ဌဒါန = ဒန်ပူပေးခြင်း။ ၆။ ဝေဠုဒါန = ဝါးပေးခြင်း။ ၇။ ဝေဇ္ဈိက = ဆေးကုခြင်း။ ၈။ ဇယ်ပေသနိက = သလုံးမြင်းခေါင်းဖြင့် လူတို့၏အစေအပါးခံခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ပန်း, သီး, မှုန့်, မြေ, ဝါး, ပူ, ခြေ, ဝဇ္ဈ ဒု-ရှစ်ဖြာ။

မေး။ ယခုမျက်မှောက်ခေတ်ဝယ် တွင်ကျယ်နေသော ဗေဒင်ဟောခြင်း, ဓာတ်ရိုက် ဓာတ်ဆင် ပြုလုပ်ပေးခြင်း, အင်းအိုင် ခါးလှဲ့ လက်ဖွဲ့ ဓာတ်လုံးစသည်ပေးခြင်းတို့သည် ကုလဒူသနပတ္ထု ၈-မျိုးတွင် မပါဝင်သောကြောင့် ယင်းအမှုများသည် ကုလဒူသနအမှု မဟုတ်ဟု မှတ်ရပါမည်လော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ယင်းအမှုများသည် ကုလဒူသနဝတ္ထုတွင် မပါဝင်ဟု ထင်ရသော်လည်း အမှန်မှာ-ဆေးကုခြင်းသို့ အလျော်အားဖြင့် ပါဝင်ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းအမှုများလည်း ကုလဒူသနအမှုများပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပန်း, သစ်သီးစသည်ပေးကောင်း၊ ဆေးကုကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်း သာမဏေများ၊ မိဘနှစ်ပါး၊ မိမိ၏ဝေယျာဝစ္စပြုနေသူများ၊ ရိက္ခာပြတ်၍ ကျောင်းသို့ကပ်ရောက်လာသူ၊ ကျောင်းမှာ မကျန်းမမာဖြစ်နေသူ၊ ကျောင်းသား ရှင်လောင်းတို့အား ပန်းစသည် ပေးကောင်း, ဆေးကုကောင်းပါသည်။

မေး။ ပန်းပေးခြင်း, သစ်သီးပေးခြင်းစသော ကုလဒူသနအမှု၏ အပြစ်ကြီးပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကုလဒူသနအမှုကိုပြုလျှင် ဒုက္ခဒ္ဓိအာပတ်သင့်ပါသည်။ ထိုကုလဒူသန အမှုကိုပြုခြင်းကြောင့် ရအပ်သော ဆွမ်း, သက်နှံ, ကျောင်း, ဆေးစသော ပစ္စည်းများကို ကုလဒူသကရဟန်းနှင့် တကွ သီတင်းသုံးဘော်ငါးဦးလုံးပင် မသုံးစွဲကောင်းပါ။ သုံးစွဲလျှင် ဒုက္ခဒ္ဓိအာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ပစ္စည်းလေးပါး ဖိတ်မန်ထားသော ဒကာ, ဒကာမတို့အား ပန်းပေးခြင်းစသည် ပြုကောင်း/မပြုကောင်း ရေးသားဆုံးဖြတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ မပြုကောင်းပါ။ ပြုလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

သီမှတ်ဖွယ်။ ။ ထိုဒကာ, ဒကာမတို့က ပန်းပေးခြင်းစသည်ကြောင့် အပိုမလျှော်လျှူရိုးလျှူစဉ် လျှူသောပစ္စည်းများကိုကား သုံးစွဲကောင်းပါသည်။

မေး။ ကုလဒူသနနှင့်ဆက်စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သော ''အနေသန, မိစ္ဆာဇီဝ''ဟူသော ဝိနည်းဝေါဟာရတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မသင့်သော မအပ်စပ်သော ပစ္စည်းရှာမှုကို ''အနေသန''ဟု ခေါ်ပါသည်။ ထိုအနေသန အမှုများကား–ပန်းပေးခြင်းစသော ၈–ပါးအပြင် ဗေဒင်ဟောခြင်း, ဓာတ်ရိုက်ဓာတ်ဆင်ပြုလုပ်ပေးခြင်း, ဆေးကုခြင်း, ချစ်ဖွယ်သာယာပြောဆိုခြင်း, အမှန်နည်းပါး အမှားများသော စကားကိုပြောဆိုခြင်း (ဒကာ ဒကာမတို့အားမြှောက်ပင့်ပြောဆိုခြင်း) ကလေးငယ်ကို ပိုက်ထွေးယုယခြင်း စသော ဒကာဒကာမတို့ လျှူချင်လာအောင်ပြုလုပ်နည်းများဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်၍ရရှိလာသော ပစ္စည်းများဖြင့် အသက်မွေးခြင်းကို ''မိစ္ဆာဇီဝ = မှားယွင်းသော ယုတ်မာသော အသက်မွေးခြင်း''ဟု ဆိုရပါသည်။

အမှာ။ ။ အနေသန ၂၁–ပါးကို ခုဒ္ဒကပါဠိဋ္ဌကထာ၊ မေတ္တာသုတ်အဖွင့်။ ဓမ္မသင်္ဂဏီမူလဋီကာ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ကုသလကထာတို့၌ ကြည့်ပါ။

မေး။ ရဟန်းတော်များသည် မိမိကိုယ်တိုင်စီစဉ်၍ ရှေ့ပြေးမော်ကော်ဆိုင်ကယ်များ, အခမ်းအနားအဆောင်အယောင်များဖြင့် သွားလာခြင်း ပြုလုပ်ကောင်း / မပြုလုပ်ကောင်း စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ စီစဉ်၍ သွားလာခြင်းသည် ဟိတ်ဟန်ထုတ်ခြင်း (ကုဟန) အမှုကို ပြုရာရောက်သောကြောင့် ယင်းသို့စီစဉ်၍ မသွားကောင်းပါ။

မေး။ ''ပါပသမာစာရ''ခေါ် ယုတ်မာသောအကျင့်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒါယိကာ, ဒါယိကာမတို့အား ပေးရန်ဟူသောရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သစ်ပင်, ပန်းပင်များကိုယ်တိုင်စိုက်ခြင်း, သူတစ်ပါးကို စိုက်ခိုင်းခြင်း၊ ကိုယ်တိုင်ရေလောင်းခြင်း, သူတစ်ပါးကို ရေလောင်းခိုင်းခြင်းစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ကျောင်းတိုက် သာယာရန်'' ''အရိပ်ရရန်'' ''ခြစည်းရိုးရရန်'' ''ရတနာသုံးပါး အားပူဇော်ရန်''စသောရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သစ်ပင် ပန်းပင်များစိုက်ကောင်း/ မစိုက်ကောင်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထိုရည်ရွယ်ချက်မျိုးဖြင့် သစ်ပင် ပန်းပင်များ စိုက်ကောင်းပါသည်။ သို့သော် စိုက်ရာ၌ ရဟန်းကိုယ်တိုင် မစိုက်ကောင်းပါ။ လူ, သာမဏေတို့အား ''ဤသစ်ပင်ကို သိစမ်းပါ။ ဤပန်းပင်ကို သိစမ်းပါ''စသော ကပ္ပိယဝေါဟာရ (အပ်စပ်အပ်သောအသုံးအနှုန်း) ဖြင့် ပြောဆို၍သာ စိုက်ကောင်းပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ကျောင်းတိုက်အတွင်း သစ်ပင်, ပန်းမန်စသည် စိုက်ပျိုးရာ၌ ထားသင့်သော ရည်ရွယ်ချက်, မထားသင့်သော ရည်ရွယ်ချက်များကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ ပန်းပင်ငယ်ကို စိုက်ပျိုးခြင်းစသော ယုတ်မာသောအကျင့်ကိုသာ ''ပါပသမာစာရ'' ဟု ဆိုရပါသလော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထိုအကျင့်များကိုသာ ''ပါပသမာစာရ'' ဟုဆိုရသည်မဟုတ်ပါ။ ''ပါပေါ သမာစာရော

http://www.dhammadownload.com

အသာတိ ပါပသမာစာရော''ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ထိုယုတ်မာသောအကျင့် ရှိသော ရဟန်းကိုလည်း ''ပါပသမာစာရ''ဟုပင် ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ပါပသမာစာရ-အရ ရနိုင်သမျှ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါပသမာစာရ-အရ ပန်းပင်ငယ် စိုက်ပျိုးခြင်းစသော ယုတ်မာသောအကျင့်, ထိုယုတ်မာ သောအကျင့်ရှိသော ရဟန်း ၂-မျိုးလုံးကို ယူရပါသည်။

မေး။ ''အာယသ္မာ ခေါ ကုလဒူသကော ။ပ။ အလံ တေ ဣဒ ဝါသေန''ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ်စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။ ထိုစကားရပ်ဖြင့် ဘာကို ပြုပါသနည်း။

ဖြေ။ ဤစကားရပ်သည် မြင်ကုန် ကြားကုန်သော ရဟန်းတို့က ကုလဒူသကရဟန်းအား ပြောဆိုပုံစကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုစကားရပ်ဖြင့် ကုလဒူသကရဟန်း၏ ပဗ္ဗာဇနီယကံ ထိုက်ကြောင်းကို ပြုပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ မြင်ကုန် ကြားကုန်သောရဟန်းတို့က ထိုသို့ပြောဆိုသည်ကို နားထောင်၍ ကျောင်းတိုက်မှ ထွက်သွားလျှင် ပဗ္ဗာဇနီယကံ ပြုဖွယ်မလိုတော့ပါ။

မေး။ ''ပဗ္ဗာဇနီယကံ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပြောဆိုဆုံးမ၍ မရသော ကုလဒူသကရဟန်းအား ကုလဒူသနအမှုပြုရာ မြို့, ရွာ, နိုဂုံးနှင့် နေထိုင်ရာကျောင်းတိုက်မှ နှင်ထုတ်ကြောင်းဖြစ်သောကံ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဗ္ဗာဇနီယကံ အပြုခံရသောရဟန်း ဆုံးရှုံးသွားသော အခွင့်အရေးများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ထိုကုလဒူသနအမှုကိုပြုရာ မြို့, ရွာ, နိုဂုံးတို့၌ ဆွမ်းအလို့ငှါ လှည့်လည်ခွင့်,
(၂) နေထိုင်ရာကျောင်းတိုက်၌ ဆက်လက်နေထိုင်ခွင့်များဖြစ်ပါသည်။

ပဗ္ဗာဇနီယကံ အပြုခံရသော ရဟန်းသည် ထိုကုလဒူသနအမှုပြုရာ မြို့,ရွာ,နိုဂုံးတို့၌ ဆွမ်းအလို့ငှါ လှည့်လည်ခွင့်မရတော့သလို၊ နေထိုင်ရာကျောင်းတိုက်၌လည်း ဆက်လက် နေထိုင်ခွင့်မရှိတော့-ဟူလို။

မေး။ ကုလဒူသကရဟန်းအား အဘယ့်ကြောင့် ''အယံ တေ ဣဒ ဝါသေန=ဤ ကျောင်းတိုက်မှာ ဆက်လက်နေထိုင်ခြင်းဖြင့် သင့်မှာအကျိုးမရှိတော့ပြီ''ဟု ပြောဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ကုလဒူသနအမှုပြုထားရာ မြို့, ရွာ, နိုဂုံးတို့မှ ရရှိသော ပစ္စည်းများသည် ထိုကုလဒူသက ရဟန်းအားလည်း မအပ်, အခြားသီတင်းသုံးဘော်တို့အားလည်း မအပ်တော့ရကား ထိုမြို့, ရွာ, နိုဂုံးတို့ကိုမှီကာ ထိုကျောင်းတိုက်မှာ ဆက်လက်နေထိုင်လျှင် ဒုက္ခဋ္ဌအာပတ်တွေ အထပ်ထပ်သင့်နေဖွယ်ရှိသောကြောင့် ကုလဒူသကရဟန်းအား ''အလံ တေ ဣဒ ဝါသေန = ဤကျောင်းတိုက်မှာ ဆက်လက်နေထိုင်ခြင်းဖြင့် သင့်မှာ အကျိုးမရှိတော့'' ဟု ပြောဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (က) ဇဝ္ဆ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဝုဋ္ဌမာနော၊
(ခ) သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဇေမယ ဝစနီယော-ဝါကျတို့၌ ပါသောသော ဘိက္ခု-အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ဝါကျပါသော ဘိက္ခု-အရ ပဗ္ဗာဇနီယကံအပြုခံရသော ရဟန်းကို ရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ခ) ပါဂျပါသော ဘိက္ခု-အရ ''ဆန္ဒဂါမိနော''အစရှိသော စကားတို့ကို ပြောဆိုသော ရဟန်းကို ရပါသည်။

မေး။ ''ဆန္ဒဂါမိနော စ ဘိက္ခု ။ပ။ နေ ပဗ္ဗာဇေန္တိ'' ဟူသောစကားရပ်သည် အဘယ်ကို ပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပဗ္ဗာဇနီယကံ အပြုခံရသော ရဟန်းတို့က ကံပြုသောရဟန်းတို့အား စွပ်စွဲပြောဆိုပုံကို ပြဆိုသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဆန္ဒဂါမိ, ဒေါသဂါမိ, မောဟဂါမိ, ဘယဂါမိတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ – ချစ်ခြင်းကြောင့် မရောက်အပ် မရောက်ထိုက်သောအမှုသို့ ရောက်သော (ဆန္ဒဂတိ လိုက်သော) ရဟန်းတို့ကို ''ဆန္ဒဂါမိ''ဟု ဆိုရပါသည်။

– ဒေါသထွက်ခြင်း စိတ်ဆိုးခြင်း မုန်းခြင်းကြောင့် မရောက်အပ် မရောက်ထိုက် အမှုသို့ရောက်သော (ဒေါသဂတိလိုက်သော) ရဟန်းတို့ကို ''ဒေါသဂါမိ''ဟု ဆိုပါသည်။

– မသိနားမလည်းခြင်း, ဖျင်းအခြင်းကြောင့် မရောက်အပ်, မရောက်ထိုက်သောအမှုသို့ ရောက်သော (မောဟဂတိလိုက်သော) ရဟန်းတို့ကို ''မောဟဂါမိ'' ဟု ဆိုပါသည်။

– ကြောက်ရွံ့ခြင်းကြောင့် မရောက်အပ်, မရောက်ထိုက်သော အမှုသို့ ရောက်သော (ဘယဂတိလိုက်သော) ရဟန်းတို့ကို ''ဘယဂါမိ''ဟု ဆိုပါသည်။

မှတ်ဖွယ်။ ။ မရောက်အပ် မရောက်ထိုက် မပြုအပ် မပြုထိုက်သောအမှုကို ''အဂတိ'' ဟုခေါ်၍၊ ထိုအမှုသို့ရောက်ခြင်း, ထိုအမှုကိုပြုခြင်းကို ''အဂတိလိုက်သည်''ဟု ဆိုသည်။

မေး။ တာဒိသိကာယ အာပတ္တိယာ ကေစ္စ ပဗ္ဗာဇေန္တိ-၌ အာပတ္တိ-အရကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကုလဒူသန ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကြောင့် နှင်ထုတ်ထိုက်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ နိဒါန်းလာ သမ္ဘဝနမုသာဝါဒ ဒုက္ကဋ်ကဲ့သို့သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်မျိုးမှာ ထိုနေရာတစ်ချက်သာ သင့်၍ နောက်ထပ်သင့်ဖွယ်မရှိပါ။ ကုလဒူသကရဟန်း၏ ကုလဒူသနဒုက္ကဋ်အာပတ်ကား တစ်ချက်နှင့် မပြီး၊ နောက်နောက် ရသမျှပစ္စည်းများကို သုံးစွဲမှုကြောင့်လည်း မဆုံးနိုင်အောင် ထပ်ကာထပ်ကာ သင့်ရဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကုလဒူသနဒုက္ကဋ်အာပတ်ကြောင့် နှင်ထုတ်ထိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကုလဒူသနဒုက္ကဋ်အာပတ်နှင့် အခြားဒုက္ကဋ်အာပတ်တို့၏ ခြားနားချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အခြားဒုက္ကဋ်အာပတ်များသည် နှင်ထုတ်လောက်အောင် အပြစ်မကြီး၊ ကုလဒူသနဒုက္ကဋ် အာပတ်ကား နှင်ထုတ်လောက်အောင် အပြစ်ကြီး၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ကုလဒူသနအမှုကြောင့် သင့်ရောက်ထိုက်သောအာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အမျိုးတို့အား ခိုးမြောက်ခြင်း-(ကုလသင်္ဂဟ) အကျိုးငှါ မိမိကိုယ်ပိုင် ပစ္စည်းကိုပေးခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ သံယိကပစ္စည်းကို အစိုးတရပေးခြင်းကြောင့် ထုလ္လစ္စည်း၊ အနိုင်အထက်ပြုလုပ်၍ ပေးခြင်းကြောင့် ပါရာဇိကအာပတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''မာယသ္မာ ဇေ အဝစ ။ပ။ အလं ဟေ ဣဝါသေနာတိ''ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ''ဆန္ဒာဂတိ လိုက်ကြသည်'' စသည်ဖြင့် အစွပ်စွဲခံရသော ရဟန်းကောင်းတို့က စွပ်စွဲသော ကုလဒူသကရဟန်းအား ပြန်၍ ပြောဆိုပုံကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''မာယသ္မာ ဇေ အဝစ'' အစရှိသော စကားရပ်ကို အဘယ်အကျိုးငှါ ပြောဆိုရပါသနည်း။ ကုလဒူသနအမှုကို တားမြစ်ခြင်းငှါ ပြောဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသလော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကုလဒူသနအမှုကို တားမြစ်ခြင်းငှါ ပြောဆိုရခြင်း မဟုတ်ပါ။ ''ဆန္ဒဂါမိနော စ ဘိက္ခူ'' အစရှိသော စကားတို့ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းအကျိုးငှါ ပြောဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ်၌ ''ပက္ကမတာ ယသ္မာ ။ပ။ ဣဝ ဝါသေန'' ဝါကျ နှစ်ထပ်ပါနေရာ ယင်းသို့ နှစ်ထပ်ပါနေရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ရှေ့ ''ပက္ကမတာယသ္မာ ။ပ။ ဣဝ ဝါသေန''သည် ပဗ္ဗာဇနီယကံ၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ဝါကျဖြစ်၍၊ နောက် ''ပက္ကမတာယသ္မာ ။ပ။ ဣဝ ဝါသေန''ကား ပဗ္ဗာဇနီယကံ အပြုခံရသောရဟန်း၏ ကျင့်ဝတ်၏အစွမ်းဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ဝါကျဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ နှစ်ထပ်ပါနေရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဝေဠသော ဘိက္ခူ ဘိက္ခုဟိ ဝုစ္စမာနော တထေဝ ပဋိဃောယျ'' ၌ ''တထေဝ ပဋိ-ဃောယျ''၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ဆန္ဒဂါမိနော စ ဘိက္ခူ''စသော စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့ကြောင်းစကားတို့ကို မစွန့်လွှတ်ဘဲ နဂိုပြောမြဲအတိုင်း ဆက်လက်ပြောဆိုနေခြင်းကို ''တထေဝ ပဋိဃောယျ'' ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ''ဝေဠ သော ဘိက္ခု ။ပ။ သံဃာဒိသေသော''ဟူသော စကားရပ်၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တစ်ပါးချင်း, နှစ်ပါးချင်းစသည်ဖြင့် သီးခြား ၃-ကြိမ်၊ သံဃာ့အလယ်သို့ ခေါ်ဆောင်၍ ၃-ကြိမ် ပြောဆိုဆုံးမ၍ နှင်ထုတ်ပါလျက် ထွက်လည်းမသွား, မိမိအယူအပြောကို လည်း မစွန့်လွှတ်ဘဲ ပြောမြဲတိုင်း ဆက်ပြောနေသောရဟန်းကို ရဟန်းကောင်းတို့က သမနုဘာသနကံ ပြုရပါမည်။ သမနုဘာသနကံ ပြု၍မပြီးခင် ထိုအယူထိုအပြောကို စွန့်လျှင် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်မသင့်သေး။ သမနုဘာသနကံ ပြီးဆုံးသည်တိုင်အောင် မစွန့်လျှင် ထိုရဟန်းအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်၏-ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ်၌ သမနုဘာသနကံပြုခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးငှါ ဖြစ်ပါသနည်း။ ပဗ္ဗာဇနီယကံ ငြိမ်းအေးခြင်း (ပဗ္ဗာဇနီယကံကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခြင်း) အကျိုးငှါ ဖြစ်ပါသလော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မဟုတ်ပါ။ ''ဆန္ဒဂါမိနော စ ဘိက္ခူ'' စသောစကားများ ပြောဆိုနေမှုကို စွန့်လွှတ်ခြင်း အကျိုးငှါ ပြုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ပဗ္ဗာဇနီယကံကိုကား ဆိုင်ရာကျင့်ဝတ်များကို ပြည့်စုံအောင်ဖြည့်ကျင့်မှ သာ ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းရပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - အဿဇိ, ပုနဗ္ဗသုကရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ''ဆန္ဒာဂတိလိုက်ကြသည်'' စသည်ဖြင့် အပြစ်တင်ပြောဆိုခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ သံဃာဒိသိသ်လာ သမနုဘာသနကံ ပြုမှုနှင့် စပ်ဆိုင်သော သိက္ခာပုဒ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သံဃဘေဒကသိက္ခာပုဒ် ၂။ ဘေဒါနုဝတ္တကသိက္ခာပုဒ်
၃။ ဒုဗ္ဘစသိက္ခာပုဒ် ၄။ ကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဘိက္ခုပါတိမောက်၌–ဟု မေးလျှင် သုဒ္ဓပါစိတ် သပ္ပါဏကဝဂ် အရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်ကို ထည့်ဖြေပါ။

မေး။ ကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ်၌ အဂ်ါ ၄–ပါးရှိရာ ထူးခြားသော အဂ်ါကိုသာ ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဆန္ဒာဂတိ လိုက်ကြသည်''စသည်ဖြင့် ပြစ်တင်ပြောဆိုခြင်း'' ဖြစ်ပါသည်။

သံဃာဒိသိသ်နိဂုံး

မေး။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ် အာယသွန္တော–အစရှိသော စကားရပ်သည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သံဃာဒိသိသ် တစ်ဆယ့်သုံးပါးတို့၏ နိဂုံးကိုပြသော စကားရပ်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃာဒိသိသ် နိဂုံးဝါကျကို ဆရာမြတ်တို့အဆိုအရ အတိအကျ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ် အာယသွန္တော ကေရသ သံဃာဒိသေသာ ဓမ္မာ၊ နဝ ပဋ္ဌမာပတ္တိကာ, စတ္တာရော ယာဝတတိယကာ–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃာဒိသိသ်နိဂုံးလာ နဝ ပဋ္ဌမာပတ္တိကာ, စတ္တာရော ယာဝတတိယကာ–၌ နဝ, စတ္တာရော သရုပ်တို့ကို ကုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ **နဝသရုပ်**မှာ–၁။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိအာပတ်။ ၂။ ကာယသံသဂ္ဂအာပတ်။
၃။ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာအာပတ်။ ၄။ အတ္တကာမပါရိစရိယအာပတ်။
၅။ သဉ္စရိတ္တအာပတ်။ ၆။ ကုဋီကာရအာပတ်။
၇။ ဝိဟာရကာရအာပတ်။ ၈။ ဒုဋ္ဌဒေါသအာပတ်။
၉။ အညဘာဂိယအာပတ်–တို့ဖြစ်ပါသည်။

စတ္တာရောသရုပ်ကား–
၁။ သံဃဘေဒကအာပတ်။ ၂။ ဘေဒါနုဝတ္တကအာပတ်။
၃။ ဒုဗ္ဘစအာပတ်။ ၄။ ကုလဒူသကအာပတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။
အမှာ။ ။ ''သိက္ခာပုဒ်''ဟု မေးလျှင်လည်း ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ မည်သည့်အာပတ်မျိုးကို '' ပဋ္ဌမာပတ္တိကအာပတ်''ဟုခေါ်၍၊ မည်သည့် အာပတ်မျိုးကို ''ယာဝတတိယကအာပတ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ရှေးဦးအစ လွန်ကျူးဝေဝဏ္ဏပင် (လွန်ကျူးလျှင် လွန်ကျူးခြင်းပင်) သင့်ရောက်ခြင်းရှိသော အာပတ်မျိုးကို ''ပဋ္ဌမာပတ္တိကအာပတ်''ဟုခေါ်၍၊ သုံးကြိမ်မြောက် သမနုဘာသနကံ၏ အဆုံး၌ ဖြစ်ခြင်း, သင့်ရောက်ခြင်းရှိသော အာပတ်မျိုးကို ''ယာဝတတိယကအာပတ်'' ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

– ပဌမံ အာပတ္တိ ဇေတသန္တိ ပဌမာပတ္တိကာ။
– ယာဝတတိယေ ပဝတ္တာ ယာဝတတိယကာ။

မေး။ ''ယာဝတတိယကအာပတ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပုံကို ဥပမာဆောင် ထင်ရှားအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အဖျားရောဂါတစ်ခုသည် ပထမနေ့၌ ဖြစ်ပြီးနောက် ကျသွား၏။ ဒုတိယနေ့၌ တက်မလာ၊ တတိယနေ့၌ ပြန်တက်လာပြန်၏။ တစ်ရက်ခြားဖျားသော ထိုအဖျားရောဂါကို ''တတိယက''ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အဖျားရောဂါတစ်ခုသည် ပထမနေ့၌ ဖြစ်ပြီးနောက်ကျသွား၏။ ဒုတိယ, တတိယနေ့တို့၌ တက်မလာ။ စတုတ္ထနေ့၌ တစ်ဖန်တက်လာပြန်၏။ နှစ်ရက်ခြားဖျားသောထိုအဖျားရောဂါကို ''စတုတ္ထက'' ဟုဆိုအပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ထို့အတူ ပထမ, ဒုတိယ သမနုဘာသနကမ္မဝါစာအဆုံး၌ မဖြစ်ဘဲ တတိယကမ္မဝါစာအဆုံး၌ ဖြစ်သော အာပတ်ကို ''ယာဝတတိယက''ဟု ဆိုအပ်ပါသည်။

မေး။ ''ယေသံ ဘိက္ခု ။ပ။ အယံ တတ္ထ သာမီစိ''တိုင်အောင်သော စကားရပ်သည် အဘယ်ကို ပြသောစကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သံယာဒိသိသ်အာပတ်သင့်သော ရဟန်းတို့ လိုက်နာပြုကျင့်ရမည့် ကျင့်ဝတ်ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

(တစ်နည်း) သံယာဒိသိသ်အာပတ် ကုစားပုံအခြင်းအရာကို ပြသောစကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ယာဝတီဟံ–ပုဒ် အနေအထားကို ခွဲခြားစိတ်ဖြာ၍ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ကခ်ီယောဇနာ မဟာဋ္ဌီကာ၌ ယာဝတိ နိပါတ်ပုဒ် + အဟပုဒ်၊ ယာဝတိ–သဒ္ဒါ ပရိစ္ဆေဒအနက်ဟော နိပါတ်ပုဒ်ဟုကြ၍ ''အဟသ ယာဝတိ ယာဝတီဟံ''ဟု လည်းကောင်း၊ ''အဟသ ယတ္တကာနိ ယာဝတီဟံ''ဟု လည်းကောင်း ဝစနတ္ထ ၂–မျိုး ပြုပြုပါသည်။

ဘာသာဋ္ဌီကာဆရာတော်ကား – ''ယာဝတာ + အဟ''ဟု ပုဒ်ခွဲပြီး ယာဝတာ ပုဒ်နောင် အသတ္ထိအနက်၌ ဤပစ္စည်းသက်၍ပြီးသော ယာဝတီ–ပုဒ်သည် သဒ္ဒါပုဒ်မျိုးဖြစ်သည်ဟု ကြံကာ ''ယာဝတီ အဟာနိ ယာဝတီဟံ''ဟု ဝစနတ္ထ ပြုပြုတော်မူပါသည်။ (''အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော ရက်ဟို့ပတ်လုံး''ဟုအနက် ပေးပါ။)

မေး။ ယာဝတီဟံ–တာဝတီဟံ ပုဒ်တို့အရ ပရိဝါသ်နေရမည့် ကာလအပိုင်းအခြားကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဖုံးလွှမ်းအပ်ရာနေ့မှစ၍ ပြောပြအပ်ရာ (ထင်စွာပြုအပ်ရာ)နေ့တိုင်အောင် နေ့ရက် ပက္ခ, လ, နှစ်တို့၏အစွမ်းဖြင့် လွန်ပြီးသောကာလကို ဆိုလိုပါသည်။
ယာဝတီဟံ, တာဝတီဟံ–တို့အရ နေ့ရက်ကိုသာမက, ပက္ခ, လ, နှစ်တို့ကိုပါ ယူရမည်–ဟူလို။

မေး။ ဇာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ–၌ ဇာနံ–အရ ''သိခြင်း''ဟူသည် ဘယ်လိုသိခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုရ၍ ပဋိစ္ဆာဒေတိ–အရ ''ဖုံးထား''ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အာပတ်သင့်နေမှန်း သိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
ထိုသို့ အာပတ်သင့်နေမှန်း သိပါလျက်အခြားရဟန်းတို့အား ပြောကြားခြင်းအားဖြင့် ထင်စွာမပြုခြင်းကို ''ဖုံးထား''ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဇာနံ ပဋ္ဌိစ္စာဒေတိ–နှင့်စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သော ပဋ္ဌိစ္စာဒနလက္ခဏာ မာတိကာ ၁၀–ပါး (ဖုံးထားရာရောက်ဖို့ရန် အင်္ဂါ ၁၀–ပါး) ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သံယာဒိသိသ်အာပတ်သင့်ခြင်း။ ၂။ သံယာဒိသိသ်အာပတ်ဟု အမှတ်ရှိခြင်း။
၃။ ပကတတ်ရဟန်းဖြစ်ခြင်း။ ၄။ ပကတတ်ရဟန်းဟု အမှတ်ရှိခြင်း။
၅။ အန္တရာယ်မရှိခြင်း။ ၆။ အန္တရာယ်မရှိဟု အမှတ်ရှိခြင်း။
၇။ တစ်ပါးသောရဟန်းထံသို့သွားခြင်း, ဒေသနာပြောကြားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ခြင်း။
၈။ စွမ်းနိုင်၏ဟုအမှတ်ရှိခြင်း။
၉။ ဖုံးထားလိုခြင်း။ ၁၀။ ဖုံးထားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။
ဤအင်္ဂါ ၁၀–ပါးနှင့်ပြည့်စုံလျှင် ဖုံးထားရာရောက်ပါတော့သည်။
(ဆောင်) – သင့်တုံအာပတ်၊ ပကတတ်၊ ကင်းလတ် အန္တရာယ်။
– စွမ်းနိုင်ပေငြား၊ သညီမွား၊ ရှစ်ပါး သရုပ်ခြယ်။
– ဖုံးလွှမ်းလိုငြား၊ ဖုံးလွှမ်းထား၊ ဆယ်ပါး အင်ပြည့်ကြွယ်။

မေး။ သံယာဒိသိသ်အာပတ်ကို ဖုံးထားရာရောက်ပုံ, မရောက်ပုံတို့ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သံယာဒိသိသ် ၁၃–ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသောအာပတ်သို့ သင့်ရောက်သောရဟန်းသည် ''ဤအမှုသည် ရဟန်းတို့အား မအပ်''ဟု ဝတ္ထုဒေါ်အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း ''ဤမည်သော သံယာဒိသိသ်အာပတ်သင့်ပြီ''ဟု သံယာဒိသိသ်ဟူသော အမည်မှည်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း အာပတ်ဟု အမှတ်သညာရှိပါလျက် ''ထိုအာပတ်ကို တစ်စုံတစ်ယောက်အား မပြောတော့အံ့''ဟု ဖုံးထားလိုသည်ဖြစ်၍သာလျှင် ပြောဆိုဖို့ရန် တာဝန်ကို ချ၍ အရှုဏ်ကို တက်စေအံ့; အာပတ်ကို ဖုံးထားရာရောက်ပါသည်။

အာပတ်၌ အာပတ်မဟုတ်ဟု အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ သံယာဒိသိသ်အာပတ်မှ တစ်ပါးသော အာပတ်အစုဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ သံယာဒိသိသ်အာပတ် ဟုတ်လေသလား, မဟုတ်လေသလားဟု တွေးတော ယုံမှားခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း ပြောဆိုဖို့ရန် တာဝန်ကိုချ၍ အရှုဏ်ကိုတက်စေလျှင် ဖုံးထားရာ မရောက်ပါ။

မေး။ ပဋ္ဌိစ္စာဒန လက္ခဏာ မာတိကာ ၁၀–ပါး (ဖုံးထားရာ ရောက်ဖို့ရန် အင်္ဂါ ၁၀–ပါး) သည် သံယာဒိသိသ်အာပတ်နှင့်သာ သက်ဆိုင်ပါသလော၊ ရှင်းပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ သံယာဒိသိသ်အာပတ်နှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်မဟုတ်ပါ။ ထုလ္လစ္စည်းစသော အာပတ်များနှင့်လည်း သက်ဆိုင်ပါသည်။ မည်သည့်အာပတ်မဆို အာပတ်သင့်ရာနေ့၏ ညဉ့်အရုဏ်တက်သည်တိုင်အောင် ဒေသနာမကြားလျှင် ''ဖုံးထားသည်'' မည်ပါတော့သည်။

မေး။ သံယာဒိသိသ်အာပတ်ကို ဖုံးထားမှုနှင့် ထုလ္လစ္စည်းစသော အောက်အာပတ်များကို ဖုံးထားမှုနှစ်ခုတို့၏ ခြားနားချက်ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ထုလ္လစ္စည်းစသော အောက်အာပတ်များကို ဖုံးထားရာ၌ တစ်ညဉ့်ဖုံးထားလျှင် ဒုက္ကဋ် အာပတ် တစ်ချက် တိုးပါသည်။ သံယာဒိသိသ်အာပတ်ကို ဖုံးထားရာ၌ကား ဒုက္ကဋ်အာပတ် အပြင် ပရိဝါသ်နေရမည့်ရက်လည်း တိုးပါသည်။

မေး။ အကာမာ ပရိဝတ္တဗ္ဗ–၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံယာဒိသိသ်အာပတ်သင့်ပြီးနောက် မကုစားဘဲ ဖုံးလွှမ်းထားလျှင် နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်ကို

http://www.dhammadownload.com

တားမြစ်တတ်သောကြောင့် မိမိနေလိုမှ နေရသည်မဟုတ်၊ အလိုမရှိဘဲလည်း ပရိဝါသ် နေရမည်–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ''ပရိဝါသ်နေ''ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဘုရားရှင်၏အမိန့်တော်အတိုင်း ကျင့်ဝတ်များကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ညဉ့်ပြတ်ခြင်း ရတ္တိစ္ဆေဒ မဖြစ်အောင် ကျင့်သုံးနေထိုင်ခြင်းကို ''ပရိဝါသ်နေ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ သံယာဒီသိသ်အာပတ်သင့်သော ရဟန်းတိုင်း ပရိဝါသ်နေရပါမည်လော၊ ပရိဝါသ်နေဟူရာ၌ အဘယ်မျှနေရပါမည်နည်း၊ သာဓကနှင့်တကွ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သံယာဒီသိသ်အာပတ်သင့်သော ရဟန်းတိုင်း ပရိဝါသ်နေရသည် မဟုတ်၊ သင့်သော သံယာဒီသိသ်အာပတ်ကို သိလျက် ဖုံးထားသောရဟန်းသာ ပရိဝါသ် နေရပါသည်။ ထိုသို့ ပရိဝါသ်နေရာ၌ ဖုံးထားသမျှ ရက်တို့ပတ်လုံး နေရပါသည်။

သာဓက– ယာဝတီဟံ ။ပ။ အကာမာ ပရိဝတ္ထွဗ္ဗံ။

မေး။ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသေန ဘိက္ခုနာ ။ပ။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ''ဝါကျ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သိလျက် အာပတ်ကို ဖုံးလွှမ်းထားသောရက်တို့ပတ်လုံး ပရိဝါသ်နေပြီးသော ရဟန်းသည် ပကတတ်ရဟန်းတို့ မြတ်နိုးခြင်းအကျိုးငှါ ၆–ညဉ့်ပတ်လုံး မာနတ်ကျင့်ရမည်–ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥတ္တရိဆာရတ္တံ ဘိက္ခုမာနတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ–၌ ဥတ္တရိ–အရ ''အလွန်''ဟူသည် အဘယ်ထက် အလွန်ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုရ၍၊ ''ဘိက္ခုမာန''၌ ''မာန=မြတ်နိုး''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပရိဝါသ်ထက် (ပရိဝါသ်နေရာ ညဉ့်ထက်) အလွန် ဖြစ်ပါသည်။
''မာန=မြတ်နိုး''ဟူသည် ''အာရာဓန=နှစ်သက်ကျေနပ်ခြင်း'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုမာနတ္တ–အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပကတတ်ရဟန်းတို့၏ မြတ်နိုးခြင်း = နှစ်သက်ကျေနပ်ခြင်းကို ''ဘိက္ခုမာနတ္တ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုမာနတ္တာယ–ကို ဆရာတော်ဦးဗုဒ်နိဿယ၌ ''ရဟန်းတို့၏ မြတ်နိုးသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးငှါ''ဟု အနက်ပေး၍၊ ဘာသာဋီကာ၌ ''ရဟန်းတို့၏ မြတ်နိုးကုန်သည်၏အဖြစ် အကျိုးငှါ'' ဟုပေးရာ မည်သည့်အနက်က သာ၍ ကောင်းပါသနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဘာဝသမ္ဘန်၊ တ္တသမ္ဘန်၊ လာဟန် လိင်ဝုစ် အရတူ''ဟူသောနိယံနှင့်အညီ ဘာဝသမ္ဘန်နှင့် တ္တသမ္ဘန်တို့သည် လိင်, ဝုစ်အရ တူကြရပါသည်။ ဤပုဒ်၌ ဘာဝသမ္ဘန်သည် မာန–ဖြစ်၍ တ္တသမ္ဘန်သည် ဘိက္ခု–ဖြစ်ရကား ဘိက္ခု–သည် ဗဟုဝုစ်ဖြစ်သကဲ့သို့ မာန–လည်း ဗဟုဝုစ်ပင် ဖြစ်ရပါမည်။ ထို့ကြောင့် ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာအနက်က သာ၍ ကောင်းပါသည်။

– မာနာနံ ဘာဝေါ မာနတ္တံ၊ ဘိက္ခူနံ မာနတ္တံ ဘိက္ခုမာနတ္တံ။
– ဘိက္ခုမာနတ္တာယာတိ ဘိက္ခူနံ မာနဘာဝါယ။ (ကခ်ီ)

http://www.dhammadownload.com

မေး။ 'မာနတ်ကျင့်''ဟူသော ဝေါဟာရ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပကတတ်ရဟန်းတို့ မြတ်နိုးခြင်း, နှစ်သက်ကျေနပ်ခြင်းအကျိုးငှါ ညဉ့်ပြတ်ခြင်း ရတ္တိစ္ဆေဒ မဖြစ်စေဘဲ ၆–ညဉ့်ပတ်လုံး ကျင့်သုံးခြင်းကို ''မာနတ်ကျင့်''ဟု ဆိုပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ပရိဝါသ်နေပြီးနောက် အဘယ်အကျိုးငှါ မာနတ်ကျင့်ရပါသနည်း'' ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ မာနတ်အပြား ၂–ပါးကို ဖော်ပြ၍ ဤ၌ အလိုရှိအပ်သော မာနတ်ကိုလည်း သာဓကနှင့် တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မာနတ်အပြား ၂–ပါးမှာ– ၁။ ပဋိစ္ဆန္နမာနတ် ၂။ အပ္ပဋိစ္ဆန္နမာနတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုတွင် ပဋိစ္ဆန္နမာနတ်ကိုသာ အလိုရှိအပ်ပါသည်။

သာဓကများ– ယာဝတီဟံ ဇာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ– ဖြစ်ပါသည်။

သီမုတ်ဖွယ်။ ။ ယာဝတီဟံ ဇာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ–သည် ပရိဝါသ်အတွက်သာ ဖြစ်သည်ဟု ထင်မှတ်ဖွယ်ရှိသော်လည်း ရှေ့နောက် စကားအဆက်အစပ်ကို ဆက်စပ်ကြည့်လျှင် မာနတ်အတွက်လည်း သာဓကဖြစ်နိုင်ကြောင်း သိပါ။

မေး။ စိဏ္ဏမာနတ္တော ဘိက္ခု–ကို အနက်ပေးပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ – (ယဒါ၊ အကြောင်အခါ၌။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ စိဏ္ဏမာနတ္တော၊ ကျင့်အပ်ပြီးသော မာနတ်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ၏။ (တဒါ၊ ထိုအခါ၌။) (ဘာသာဋီကာ)

– ဘိက္ခု = ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ စိဏ္ဏမာနတ္တော = စိဏ္ဏမာနတ္တတ္တာ၊ ခြောက်ရက် မာနတ်ကျင့်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဆရာတော် ဦးဗုဓ်)

– ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ စိဏ္ဏတ္တမာနတ္တော၊ ရှိ၏။ (သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းကို။ အဗ္ဗော တဗ္ဗော၊ ၏။) (ဆရာတော်ဦးဗုဓ် နိဿယလာ လေခကျမ်းအလို။)

မှတ်ချက်။ ။ ဘာသာဋီကာဆရာတော်က ဘိက္ခုနိုင်ယာဒိသိသ် နိဂုံး ကခ်ါ အဋ္ဌကထာအဖွင့်ကိုနည်းမှီ၍ ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

ဆရာတော် ဦးဗုဓ်အလို စိဏ္ဏမာနတ္တော–သည် ဟောတွတ္ထ၌ ပထမာ၊ ဘိက္ခု–သည် သမ္ဗန္ဓပထမာ–ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ ဝိသတိဂဏ–ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ နှစ်ဆယ်ဂိုဏ်းရှိသော ရဟန်းအပေါင်း ဖြစ်ပါသည်။
–ဝိသတိ ဂဏော အဿာတိ ဝိသတိဂဏော။

မေး။ ''ယတ္ထ သိယာ ဝိသတိဂဏော ဘိက္ခုသံဃော၊ တတ္ထ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ အဗ္ဗော တဗ္ဗော''၌ ဝိသတိ–သဒ္ဒါ ထည့်စွက်၍ ဟောတော်မူရခြင်း အကြောင်းရင်းကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ကံ၏အစွမ်းဖြင့် ပြားသော သံဃာ ၅–မျိုးတို့တွင် စတုဝဂ္ဂသံဃာ, ပဉ္စဝဂ္ဂသံဃာ, ဒသဝဂ္ဂသံဃာတို့သည် အဘ္ဘာနကံကို မပြုနိုင်၊ ဝိသတိဝဂ္ဂသံဃာ, အတိရေကဝိသတိ ဝဂ္ဂသံဃာတို့သာ ပြုနိုင်သည်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် ဝိသတိ–သဒ္ဒါ ထည့်စွက်၍ ဟောတော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ကံ၏အစွမ်းဖြင့် ပြားသော သံဃာ ၅–မျိုးတို့တွင် အဘယ်သံဃာတို့သည်

http://www.dhammadownload.com

သာ အဗ္ဗာနက်ကို ပြုနိုင်ပါသနည်း။ အထောက်သာဓကဖြင့် ဖြေပါ''ဟု မေးလျှင်လည်း ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ ''အဗ္ဗာန်သွင်း''ဟူသော ဝေါဟာရ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပရိဝါသ်ဆောက်တည်ပြီး, မာနတ်ကျင့်ပြီးသော ရဟန်းကို အနည်းဆုံး နှစ်ကျိပ်အရေ အတွက်ရှိသော သံယာက လက်ခံခြင်း, အဗ္ဗာနက်၏အစွမ်းဖြင့် သံယာ့ဘောင်သို့ သွင်းခေါ်ခြင်းကို ''အဗ္ဗာန်သွင်း''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မှတ်ဖွယ်။ ။ အဗ္ဗေတဗ္ဗော–၌ အဘိပုဗ္ဗ ဣဝတ်+တဗ္ဗ ပစ္စည်း၊ ဣဝတ်သည် ''ဓာတူနံ အနေကတ္ထတ္တာ''ပရိဘာသာအရ ''သမ္ပဒိစ္ဆန = လက်ခံခြင်း၊ သြသာရဏ = သွင်းခေါ်ခြင်း''အနက်များကို ဟောသည်ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ ''အဗ္ဗာနက်၏အစွမ်းဖြင့် သံယာ့ဘောင်သို့ သွင်းခေါ်ခြင်း''ဟူရာ၌ ''အဗ္ဗာနက်'' ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''အဗ္ဗာနက်''ဟူသည် သံယာဘောင်သို့ သွင်းခေါ်ကြောင်းဖြစ်သော ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံယာ့နှစ်ဆယ်မပြည့်ဘဲ ပြည့်သည်ထင်၍ သို့မဟုတ်– ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တစ်ပါး အပါအဝင်ဖြစ်သော သံယာနှစ်ဆယ်က အဗ္ဗာန်သွင်းပေးလျှင် သွင်းရာရောက် / မရောက် အထောက်သာဓကဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''ကေနပိ စေ ဥဒေနာ ဝိသတိဂဏော ဘိက္ခုသံဃော တံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဗေယ္ယ။ သော စ ဘိက္ခု အနဗ္ဘိတော''ဟု ဆိုသောကြောင့် မေးခွန်းပါအတိုင်း အဗ္ဗာန်သွင်းပေးလျှင် သွင်းရာမရောက် အထမမြောက်ပါ။

မေး။ ''တေ စ ဘိက္ခူ ဝါရယှာ''ဟူသော ဝါကျ၏ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံယာနှစ်ဆယ် မပြည့်မှန်းသိပါလျက် အဗ္ဗာန်သွင်းပေးသော ရဟန်းတို့မှာ အပြစ်ရှိကြသည်, ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ကြသည်–ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အယံ တတ္ထ သာမီစိ–အရ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးအား လျော်သောကျင့်ဝတ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) သံယာဒီသိသ်အာပတ်ကို ဖုံးထားလျှင် ဖုံးထားသောနေ့နှင့်အမျှ ပရိဝါသ်နေရခြင်း။
(၂) ရဟန်းတို့မြတ်နိုးဖို့ရာ ၆–ညဉ့်ပတ်လုံး မာနတ်ကျင့်ရခြင်း။
(၃) သံယာနှစ်ကျိပ်ရှိရာ သိမ်အတွင်း၌ အဗ္ဗာန်သွင်းရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံယာဒီသိသ်အာပတ် ကုစားနည်း နိဿရဏည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ –သံယာဒီသိသ်အာပတ်သင့်လျှင် ဖုံးထားသောနေ့နှင့်အမျှ ပရိဝါသ်နေရပါမည်။
–ပရိဝါသ်နေပြီးလျှင် ရဟန်းတို့ မြတ်နိုးခြင်း၊ နှစ်သက်ကျေနပ်ခြင်းအကျိုးငှါ ၆–ညဉ့် ပတ်လုံး မာနတ်ကျင့်ရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

–မာနတ်ကျင့်ပြီးလျှင် သံဃာနှစ်ကျိပ်ရှိရာ သိမ်အတွင်း၌အဘ္ဘာန်သွင်းရပါမည်။

သံဃာဒိသိသ်အခန်းပြီး၏။

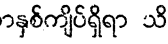

အနိယတအခန်း

၁။ ပဌမအနိယတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဌမ အနိယတသိက္ခာပုဒ်ကို လိုရင်းချုပ်၍ အနှစ်ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (က) မျက်စိကွယ်ရာ၌ မာတုဂါမနှင့် အတူ တစ်ယောက်ချင်းနေသောရဟန်းကို အရိယာ ဥပါသိကာမ က တွေ့မြင်၍ ပါရာဇိက, သံဃာဒိသိသ်, ပါစိတ် အာပတ်၃–မျိုးတို့ တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် စွပ်စွဲစေကာမူ ရဟန်းကဝန်ခံမှသာ ထိုအာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

(ခ) ယင်းသို့ အာပတ်အမည် မတပ်ဘဲ နေထိုင်ပုံ, အိပ်ပုံအခြင်းအရာနှင့်တကွ မေထုန်မူ စသော ဝတ္ထုကိုပြု၍ စွပ်စွဲခဲ့လျှင်လည်း ရဟန်းကဝန်ခံမှသာ ထိုအခြင်းအရာဖြင့် (အာပတ်တပ်၍) ဆုံးဖြတ်ရပါမည်။

မေး။ အနိယတသိက္ခာပုဒ်များသည် အဘယ်ကိုပြုသော သိက္ခာပုဒ်များ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်၏ လက္ခဏာ (အာပတ်ဆုံးဖြတ်ပုံ ဆုံးဖြတ်နည်း)ကို ပြုသော သိက္ခာပုဒ်များ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိं ဧကော ဧကာယ–၌ မာတုဂါမ–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ယနေ့မွေးဖွားသည်လည်း ဖြစ်သော အသက်ရှင်ဆဲ လူမိန်းမကို ယူရပါမည်။

မေး။ ''ယော ပန ဘိက္ခု မာတုဂါမေန သဒ္ဓိं ဧကော ဧကာယ'' ကို (က)အလွယ်ပေးနည်း၊ (ခ) စနစ်တကျပေးနည်း ၂–နည်းဖြင့် အနက်ပေးပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (က) ယော ပန ဘိက္ခု။ အကြင်ရဟန်းသည်။ မာတုဂါမေန၊ မာတုဂါမနှင့်။ သဒ္ဓိं အတူတကွ။ ဧကော ဧကာယ၊ တစ်ယောက်ချင်းချင်း။

(ခ) ဧကော၊ တစ်ပါးတည်းသော။ ယော ပန ဘိက္ခု။ အကြင်ရဟန်းသည်။ ဧကာယ၊ တစ်ယောက်တည်းသော။ မာတုဂါမေန၊ မာတုဂါမဟုဆိုအပ်သော။ (မနုဿိတ္ထိယာ၊ လူမိန်းမနှင့်။) သဒ္ဓိं အတူတကွ။

မှတ်ချက်။ ''ယော ပန ဘိက္ခု။ သည်။ ဧကော၊ တစ်ပါးတည်း။ (ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍)''ဟုလည်း ပေးကြသည်။ (ခ) ပေးနည်း နောက်အပိုဒ်၌ ဝိသေသန+ဝိသေသျလိုင် ကွဲပြားနေကြောင်း သတိပြု။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ရဟော ပဋ္ဌိတ္ထန္ရေ အာသနေ-၌ ရဟော-သရုပ်ထုတ်၍၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အလိုရှိအပ်သော ရဟော-ကို အထောက်သာဓကနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟောသရုပ်ကား- ၁။ စက္ခုရဟော = မျက်စိကွယ်ရာ။

၂။ သောတရဟော = နားကွယ်ရာတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် သိက္ခာပုဒ်၌ "ပဋ္ဌိတ္ထန္ရေ အာသနေ အလံကမ္မနိယေ" ကို ထောက်၍ "စက္ခုရဟော"ကိုသာ ယူရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ပါဠိတော်၌ သောတရဟော-ကိုပါ ဖော်ပြထားခြင်းမှာ အတ္ထုဒ္ဒါရ (ရနိုင်သမျှအနက်တို့ကို ထုတ်ဖော်ပြခြင်း)၏အစွမ်းဖြင့် ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ (ဋီသစ်၊ ၂၆၉)

ရဟော-ဟု ရေးရခြင်းအကြောင်း။ ။ စာအုပ်တို့၌ "ရဟ"ဟု ရေးကြသည်။ ဤကျမ်း၌ကား "ရဟော"သည် ပဋ္ဌိတ္ထန္ရောကာသအနက်ဟော သတ္တမျန္ဒနိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် "ရဟော"ဟု ရေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) - စက္ခု, သောတ၊ ဤနှစ်ဝ၊ ပြားထ ရဟပေ
- စက္ခုရဟ၊ လိုအပ်စွာ၊ ပဋ္ဌိတ္ထန္ရ ထောက်ပါလေ။

မေး။ ပဌမအနိယတ သိက္ခာပုဒ်၌ အာပတ်မသင့်အောင် မပြုနိုင်, ပြုနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တံခါးရွက်ပိတ်ထားသော အခန်း၏ တံခါးပေါက်အနီး၌ ထိုင်နေသော တတ်သိနားလည်သော ယောကျ်ားရှိနေစေကာမူ အာပတ်မသင့်အောင် မပြုနိုင်ပါ။

မြင်ခြင်းပျိ တတ်ကောင်းသည့် ၁၂-တောင်အတွင်းဖြစ်သော အရပ်၌ ထိုင်နေသော မျက်စိအမြင်ကောင်းသူသည် စိတ်ယို့လွင့်နေသူ, ငိုက်နေသူဖြစ်စေကာမူ အာပတ်မသင့်အောင် ပြုနိုင်ပါသည်။

အနီး၌တည်ရှိနေပါသော်လည်း မျက်စိကန်းနေသူသည် အာပတ်မသင့်အောင် မပြုနိုင်ပါ။ မျက်စိအမြင်ကောင်းသူဖြစ်ပါသော်လည်း လဲလျောင်း၍ အိပ်ပျော်နေသူသည် အာပတ်မသင့်အောင် မပြုနိုင်ပါ။ မိန်းမတို့ကား အရေအတွက်တစ်ရာပင်ရှိသော်လည်း အာပတ်မသင့်အောင် မပြုနိုင်သည်သာ။

မေး။ မိန်းမတစ်ရာနှင့် မျက်စိကွယ်ရာ ဖုံးကွယ်ရာမှာ အတူနေလျှင် အာပတ်မှ လွတ်/ မလွတ် အကြောင်းပြ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မိန်းမတို့သည် အခြားတစ်ယောက်၏ မေထုန်မှုကို မပြောဘဲ ဖုံးထားလေ့ ရှိကြသောကြောင့် မိန်းမတစ်ရာပင်ရှိသော်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အဖော်မဖြစ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် မိန်းမတစ်ရာနှင့် မျက်စိကွယ်ရာ ဖုံးကွယ်ရာမှာ အတူနေလျှင် အာပတ်မှ မလွတ်ပါ။

အမှာ။ ။ "မိန်းမအဖော် ရှိသော်လည်း အဖော်မမည်ပါ"ဟုဆိုရာ အဘယ့်ကြောင့် အဖော် မမည်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ-ဟူသောအမေးကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ (က) ပဋ္ဌိတ္ထန္ရအာသန (ခ) အလံကမ္မနိယ--တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (က) နံရံစသည်ဖြင့် ဖုံးကွယ်ထားအပ်သော နေရာသည် "ပဋ္ဌိတ္ထန္ရ အာသန" ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) မေထုန်စသောအမှု၌ ခံ့သည်၏အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှါ စွမ်းနိုင်သော (မေထုန်ပို့ဝဲမှ

http://www.dhammadownload.com

စသည်ပြုနိုင်လောက်အောင် အကာအကွယ်ရှိသော) အရပ်သည် ''အလံကမ္မနိယ'' မည်ပါသည်။

မေး။ နိသဇ္ဇ ကပ္ပေယျ–၌ နိသဇ္ဇ–အရကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နိသဇ္ဇ–အရ ထိုင်ခြင်း ကြိယာကိုသာ မုချအားဖြင့် ရသော်လည်း ထိုင်ပြီးမှ အိပ်ရသော ကြောင့် ထိုင်ခြင်းထက်ပင် ပို၍ ဖြစ်နိုင်ခဲသော အိပ်ခြင်း (လျောင်းခြင်း) ကြိယာကိုလည်း ထည့်သွင်းယူရပါသည်။

(မာတုဂါမနှင့် အတူထိုင်နေမှသာမဟုတ်, အိပ်နေလျှင်လည်း အပြစ်မလွတ်–ဟူလို)။

မေး။ မည်ကဲ့သို့သော ဥပါသိကာမမျိုးကို ''သဒ္ဓေယျဝစသာ ဥပါသိကာ''ဟု ဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ ယုံကြည်ထိုက်သော စကားရှိသော အရိယာဖြစ်ပြီးသော ဥပါသိကာမမျိုးကို ''သဒ္ဓေယျ ဝစသာ ဥပါသိကာ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ နိသဇ္ဇ ဘိက္ခု ပဋိဇာနမာနော–ဝါကျ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ယုံကြည်ထိုက်သောစကားရှိသော အရိယာ ဥပါသိကာမက မြင်၍ ပြောသော်လည်း စုဒိတကရဟန်းက ထိုင်နေခြင်းကို ဝန်ခံမှသာ ၃–မျိုးသော အာပတ်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုး သော အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရပါမည်။ ''ဝန်မခံလျှင် မဆုံးဖြတ်ရ'' ဟု ဆိုလိုပါသည်၊

မေး။ ''ဝန်ခံမှ ဆုံးဖြတ်ရမည်''ဟုဆိုရာ အစွပ်စွဲခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်က အလဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ ဝန်မခံလျှင် မည်သို့ ဆုံးဖြတ်ရပါမည်နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝန်မခံသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ''နေဝသုဒ္ဓ နာသုဒ္ဓ= စင်ကြယ်သူလည်း မဟုတ် မစင်ကြယ်သူလည်း မဟုတ်''ဟုသာ ဆုံးဖြတ်ရပါမည်။

ဝန်မခံသော်လည်း သူပြောဆိုသော ရှေ့စကား, နောက်စကားများကို ဆက်စပ်ထောက်ထား၍ကား ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါသည်။

* ပဋိညာ လဇ္ဇိသု ကတာ၊ အလဇ္ဇိသု ဇဝံ နု ဝိဇ္ဇတိ။
ဗဟုမ္ပိ လဇ္ဇိ ဘာသေယျ။ ဝတ္တာနုသန္ဓိတေန ကာရယေ။ (ဝိ၊ ၅၊ ၂၇၉။)

မေး။ ပါရာဇိကေန ဝါ သံဃာဒိသေသေန ဝါ ပါစိတ္တိယေန ဝါ–အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိကေန–အရ မေထုနဝမ္မ (ပဌမ) ပါရာဇိကအာပတ်ကို၊ သံဃာဒိသေသေန–အရ ကာယသံသဂ္ဂ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကို၊ ပါစိတ္တိယေန–အရ အစေလကဝဂ်လာ ရဟောပဋိစ္ဆန္န ပါစိတ်အာပတ်ကို ယူရပါမည်။

အမှာ။ ။ ''တိဏ္ဏံ ဝမ္မာနံ–၌ တိ–သရုပ်ကို ထုတ်ပြပါ''ဟု မေးလျှင်လည်း ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ ''ယေန ဝါ သာ သဒ္ဓေယျဝစသာ ဥပါသိကာ ဝဒေယျ'' ဝါကျသည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အရိယာ ဥပါသိကာမ၏ ပြောဆိုစွပ်စွဲပုံ (စောဒနာပုံ) တစ်မျိုးကို ပြသောဝါကျ ဖြစ်ပါသည်၊

မေး။ ''ယေန ဝါ သာ သဒ္ဓေယျ ဝစသာ ဥပါသိကာ ဝဒေယျ။ တေန သော ဘိက္ခု ကာရေ-တဗ္ဗော'' ဝါကျကို အနက်ကျနစွာ ပေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ယေန ဝါ၊ အကြင်ထိုင်နေခြင်းအစရှိသော အခြင်းအရာနှင့်လည်း။ သဒ္ဒါ။ တကွ။ သဒ္ဒေယျဝစသာ၊ ရှိသော။ သာ ဥပါသိကာ၊ သည်။ ဝဒေယ္ယ။ မေထုန်မှုစသော ဝတ္ထုတို့ကို ဖော်ပြ၍ ပြောဆိုပြားအံ့။ ပဋိဇာနမာနောဝ၊ ဝန်ခံမှသာ။ တေန၊ ထိုထိုင်နေခြင်း အစရှိသော အခြင်းအရာဖြင့်။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းကို။ ကာရေတဗ္ဗော၊ ပြုစေထိုက်၏။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏။

မေး။ ''ယေန ဝါ။ ပ။ ကာရေတဗ္ဗော'' ဟူသောဝါကျ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ယုံကြည်ထိုက်သော စကားရှိသော အရိယာဥပါသိကာမ က ထိုင်ခြင်းစသော အခြင်းအရာတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အခြင်းအရာနှင့်တကွ မေထုန်စသောဝတ္ထုတို့သို့ တင်၍ (မေထုန်စသောဝတ္ထုတို့ကို ဖော်ပြ၍) စွပ်စွဲစောဒနာခဲ့လျှင် စွပ်စွဲစောဒနာခံရသော ရဟန်း က ဟုတ်မှန်ကြောင်း ဝန်ခံမှသာ ထိုစွပ်စွဲစောဒနာထားသော အခြင်းအရာဖြင့် ထိုရဟန်းကို အာပတ်တပ်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်။ အရိယာဥပါသိကာမ၏ စကားမှန်ဖြစ်သော အခြင်းအရာဖြင့် မဆုံးဖြတ်ရ-ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ပဌမ, ဒုတိယ အနိယတ သိက္ခာပုဒ်များလာ စွပ်စွဲစောဒနာပုံ ၂-နည်းကို သာဓကနှင့် တကွဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) အာပတ်နာမည်တပ်၍ စောဒနာနည်း။

သာဓက- တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ။ပ။ ပါစိတ္တိယံ။

(၂) အာပတ်နာမည် မတပ်ဘဲ မာတုဂါမနှင့် အတူနေထိုင်ပုံ စသော အခြင်းအရာကို ဖော်ပြ၍ စောဒနာနည်း။

သာဓက-ယေန ဝါ ။ပ။ ဝဒေယ္ယ။

မေး။ စွပ်စွဲခံရသောရဟန်းက ဝန်ခံမှသာ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဟုဆိုရာ အဘယ်ကြောင့် ဝန်ခံမှ ဆုံးဖြတ်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ယုံကြည်ထိုက်သော စကားရှိသော အရိယာ ဥပါသိကာမက စွပ်စွဲစေကာမူ မြင်အပ်သော အရာမည်သည် မြင်အပ်သည်အတိုင်း ဟုတ်သည်လည်း ရှိ, မဟုတ်သည်လည်း ရှိသော ကြောင့် ဝန်ခံမှသာ ဆုံးဖြတ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ကာရေတဗ္ဗော''ဟူသော စကားလုံး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ကာရေတဗ္ဗော-ဌ ကရဝတ် + ဏေပစ္စည်း + တဗ္ဗ ပစ္စည်းဖြစ်၏။ သဒ္ဒါနက်အားဖြင့် ''ပြုစေအပ်, ပြုစေထိုက်''ဟု ဖြစ်၏။ ''ပြုစေ'' ဟူသည် ''သင့်ရောက်သော အာပတ်ကို ကုစားစေခြင်း'' ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ''ကုစားစေခြင်း''ကိုပင် ဝေါဟာရတ္ထ-ခေါ် သုံးစွဲရိုးအနက်အားဖြင့် ''ဆုံးဖြတ်ခြင်း''ဟု ဆိုကြပါသည်။
ထို့ကြောင့် ''ကာရေတဗ္ဗော၊ ပြုစေအပ် ပြုစေထိုက်၏။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်အပ် ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏''ဟု အနက်ပေးရပါမည်။

မေး။ ဘာသာဋီကာဆရာတော်က **"ကာရေတဗ္ဗော"စသည်ကဲ့သို့ တဗ္ဗ ပစ္စည်းဖြင့် လာသမျှ၌ "ထိုက်, သင့်"ဟုသာ အနက်ပေး၊ "အပ်"ဟု မပေးနှင့်၊ တကယ်ပြုနေမှသာ "အပ်" ဟု သုံးရသည်**-ဟုမိန့်ဆိုရေးသားရာ ထိုမိန့်ဆိုရေးသားချက်ကို စိစစ်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဘာသာဋ္ဌိကာဆရာတော်က "**ကိစ္စပစ္စည်းတို့သည် အကမ္မကဓာတ်တို့နောင် ဘော အနက်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ သကမ္မကဓာတ်တို့နောင် ဂ်အနက်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုကိစ္စပစ္စည်းတို့သည် အရဟ, သက္ကအနက်ကို ထွန်းပြကြကုန်၏**" ဟူသော သဒ္ဒါကျမ်းအဆိုကို ကြည့်၍ တဗ္ဗပစ္စည်း၏ ဒီပကတ္ထဖြစ်သော "အရဟ=ထိုက်, သက္ကာ=စွမ်းနိုင်"ဟူသော အနက်များကို ရည်ရွယ်ကာ ယင်းသို့မိန့်ဆို ရေးသားတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

သို့သော် မြန်မာစကားအသုံးအနှုန်း၌ကား "**'အပ်'ဟူသောစကားလုံးသည် "ထိုက်, သင့်"ဟူသောအနက်များကို ဖော်ပြနိုင်သောစကားလုံး** ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ–"**သူ ဒီလို မလုပ်အပ်ဘူး၊ သူ ဒီလိုမပြောအပ်ဘူး**"စသည်။ ယင်းစကားများ၌ "မလုပ်အပ်" ဟူသည် "မလုပ်သင့်, မလုပ်ထိုက်ခြင်း" ဖြစ်၍၊ "မပြောအပ်" ဟူသည် "မပြောသင့်, မပြောထိုက်ခြင်း" ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် မြန်မာစကားအရာ၌ "အပ်" ဟူသောစကားလုံးသည် "ထိုက်, သင့်"ဟူသောအနက်ကို ဖော်ပြနိုင်သောကြောင့် ရှေးဆရာမြတ်တို့ ပေးခဲ့သည့်အတိုင်း "ကာရေတဗ္ဗော–ပြုစေအပ်၏"ဟူသောအနက်ကို အမှားဟု မဆိုနိုင်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ မိမိကား နှစ်ပါဒလုံးပါအောင် "ကာရေတဗ္ဗော၊ ပြုစေအပ်, ပြုစေထိုက်၏"၊ "ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်, သိထိုက်၏" စသည်ဖြင့် ပေးပါသည်။

မေး။ အဘယ့်ကြောင့် "အနိယတ"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါရာဇိက, သံဃာဒိသိသ်, ပါစိတ်ဟူသော ၃–မျိုးသောအာပတ်တို့တွင် မည်သည့် အာပတ်ဟု ကေန်မှု၊ အတိအကျ သတ်မှတ်၍ မရ၊ ဝန်ခံသောအာပတ်, ဝန်ခံသော ဝတ္ထုဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်အပ်သောကြောင့် "အနိယတ" ဟုခေါ်ဆိုရပါသည်။

– နနိယတော အနိယတော။ နိယတော၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်သော အာပတ္တိဝမ္မသည်။ နမဟုတ်။ အနိယတော၊ မဟုတ်။

နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – အရှင်ဥဒါယီ။
ဝတ္ထု – မာတုဂါမနှင့် အတူတကွ အကာအကွယ်ရှိသောနေရာ၌ နေထိုင်ခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။ အနိယတသိက္ခာပုဒ်တို့၌ အာပတ်အင်္ဂါ သီးခြားမရှိ။ ပါရာဇိကဖြစ်လျှင် ပါရာဇိကအင်္ဂါအတိုင်း၊ သံဃာဒိသိသ်, ပါစိတ် ဖြစ်လျှင်လည်း ထိုဆိုင်ရာအာပတ်အင်္ဂါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်ချုပ် မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) အကွယ်အကာလည်း မရှိ၊ မေထုန်မှုကို ပြုခြင်း၌ ခံ့သောနေရာမျိုးလည်း မဟုတ်၊ သို့ရာတွင် ရှုန့်ရင်းသော ဝစ္စမဂ်, ပဿဝဝမဂ် မေထုန်နှင့်စပ်သော စကားတို့ဖြင့် ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုရန်ကား ဖြစ်နိုင်သော နားကွယ်ရာနေရာ၌ မာတုဂါမနှင့် အတူတကွ တစ်ယောက်ချင်းချင်း ထိုင်နေသောရဟန်းကို အရိယာ ဥပါသိကာမက-

http://www.dhammadownload.com

မြင်၍ သံယာဒီသိသ်, ပါစိတ်ဟူသော အာပတ် ၂–မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် စွပ်စွဲစေကာမူ ရဟန်းက ဝန်ခံမှသာ ထိုအာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

(ခ) ယင်းသို့ အာပတ်အမည် မတပ်ဘဲ နေထိုင်ပုံ, အိပ်ပုံအခြင်းအရာနှင့်တကွ မေထုန်မှု, ကိုယ်လက်နှီးနှောမှုစသော ဝတ္ထုကို ဖော်ပြ၍ စွပ်စွဲခဲ့လျှင်လည်း ရဟန်းက ဟုတ်မှန်ကြောင်း ဝန်ခံမှသာ ထိုစွပ်စွဲသောအခြင်းအရာဖြင့် (အာပတ်တပ်၍) ဆုံးဖြတ်ရပါမည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ မာတုဂါမ–အရကို သာမဂနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မာတုဂါမ–အရ ရှုန့်ရင်းသောစကား ဟုတ် / မဟုတ်ကို ခွဲခြားနားလည်သော မိန်းမကို ယူရပါမည်။

သာဓက – အလဗ္ဗ ခေါ် ဟောတိ မာတုဂါမံ ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ ဝါစာဟိ သြဘာသိတုံ။

ပထမ, ဒုတိယ အနိယတသိက္ခာပုဒ်တို့၌ မာတုဂါမ–အရ အတူတူပင် ဖြစ်သည်–ဟုလည်း ရေးကြပါသည်။

မေး။ ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်၌ ရဟော–အရကို သာဂေနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''နဟေ၀ ခေါ် ပန ပဋ္ဌိဿ္ဒ္ဓ အာသနံ ဟောတိ၊ နာလံ ကမ္မနိယံ = နေရာသည် အကာအကွယ်မရှိ၊ ဟာလာဟင်းလင်းဖြစ်၍ မေထုန်မှုကိုပြုခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်သောနေရာ'' ဟု ဆိုသောကြောင့် ရဟော–အရ သောတရဟော (နားကွယ်ရာ)ကို ယူရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ကား စက္ခုရဟော, သောတရဟော နှစ်မျိုးလုံးကို ယူရမည်ဟု–ဆိုပါသည်။

မေး။ ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်၌ သောတရဟော–ကို ယူရမည်ဟု ဆိုရာ မည်မျှလောက် အရပ်ဝယ် အဖော်မရှိမှ သောတရဟော ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ၁၂–တောင် အတွင်းဝယ် အဖော်မရှိမှ 'သောတရဟော' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်၌ အာပတ်သင့်အောင် ပြုနိုင်/ မပြုနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တတ်သိနားလည်သော၊ ကန်းနေသူလည်းမဟုတ်, နားထိုင်းနေသူလည်း မဟုတ်သော ၁၂–တောင်အတွင်း၌ ရပ်နေ, (သို့မဟုတ်) ထိုင်နေသော မိန်းမ ယောက်ျား နှစ်ဦးသားလုံးသည် ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသူ၊ ငိုက်မျဉ်းနေသူဖြစ်စေကာမူ အာပတ်မသင့်အောင် ပြုနိုင်ပါသည်။

နားထိုင်းသူသည် မျက်စိအမြင်ကောင်းနေသော်လည်း အာပတ်မသင့်အောင် မပြုနိုင်ပါ။

ကန်းနေသူသည် နားမထိုင်းသော်လည်း အာပတ်မသင့် အောင်မပြုနိုင်ပါ။

မေး။ ''ယော ပန ဘိက္ခု တထာရူပေ အာသနေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိ ဧကော ဧကာယ ရဟော နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ''အဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းသည် အကာအကွယ်ကင်း ဟာလာဟင်းလင်းဖြစ်၍ မေထုန်မှုပြုခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်သော ၌ အရပ် ၁၂–တောင်အတွင်းမှာ အဖော်ယောက်ျား, မိန်းမမရှိဘဲ မာတုဂါမနှင့် အတူ တစ်ယောက်ချင်း နေထိုင်ပြားအံ့–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အနိယတသိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်တို့၌ အနာပတ္တိကရအဖော်အထူးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပဌမအနိယတသိက္ခာပုဒ်၌ အနာပတ္တိကရအဖော်မှာ တတ်သိနားလည်သော ယောကျ်ားသာဖြစ်၍၊ ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်၌ အဖော်ကား ယောကျ်ား, မိန်းမနှစ်ဦးလုံးဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနီးအပါး၌ မိန်းမအဖော်ရှိနေလျှင် ''ငကော ကောယ'' ဖြစ်/ မဖြစ် သိက္ခာပုဒ် ၂-ပါး အားလျော်စွာ စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပဌမအနိယတသိက္ခာပုဒ်၌ မိန်းမသည် အဖော်မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ''ငကော ကော-ယ'' ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်၌ မိန်းမလည်း အဖော်ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ''ငကော ကောယ'' မဖြစ်ပါ။

မေး။ ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်လာ သံဃာဒိသေသေန-အရ ၊ ပါစိတ္တိယေန-အရ တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာဒိသေသေန-အရ ကာယသံသဂ္ဂအာပတ်, ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာအာပတ် ၂-မျိုးကို ယူရပါမည်။

– အလဗ္ဘ ခေါ ဟောတိ မာတုဂါမံ ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ ဝါစာဟိ သြဘာသိတုံ-ကိုထောက်ပါ။

ပါစိတ္တိယေန-အရ ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ်, အစေလကဝဂ်တို့၌ လာသော ရဟောနိသဇ္ဇအာပတ် ၂-မျိုးကို ယူရပါမည်။

မေး။ အနိယတသိက္ခာပုဒ်တို့၌ သင့်နိုင်ခွင့်ရှိသော အာပတ်များကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အထက်အဖြေများ၌ ပါပြီးဖြစ်၏။

မေး။ ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်လာ ပဌမအနိယတသိက္ခာပုဒ်ထက် ထူးခြားသော အချက်အလက်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ရဟော-အရ သောတရဟောကို ယူရခြင်း။

(၂) မြင်, ကြား, နားလည် အသိကြွယ်သောမိန်းမကိုလည်း အဖော်အဖြစ်ယူရခြင်း၊

(၃) ပါရာဇိကအာပတ်ကို ယုတ်လျော့စေ၍ ကာယသံသဂ္ဂ, ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ နှစ်ဖြာသော သံဃာဒိသိသ်အာပတ်တို့ကို ယူရခြင်းနှင့်၊

(၄) ''ပါစိတ်''ဟူရာ၌ ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ်, အစေလကဝဂ်တို့၌လာသော ရဟောနိသဇ္ဇအာပတ်တို့ကို ယူရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနိယတသိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်တို့၌ အထူးပညတ်အပ်သော အာပတ်မရှိ၊ ပါရာဇိက, သံဃာဒိသိသ်, ပါစိတ်တို့၌ ပညတ်တော်မူပြီးသော အာပတ်များပင်ဖြစ်၏။ ယင်းသို့ဖြစ်ပါလျက် ဤအနိယတသိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်ကို အဘယ်အကျိုးငှါ ပညတ်တော်မူပါသနည်း။

ဖြေ။ အနိယတသိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်တို့၌ အထူးပညတ်အပ်သော အာပတ်မရှိသော်လည်း ''မြင်ခြင်း, ကြားခြင်း, ရှိုးရှာခြင်း (ယုံးမှားသံသယဖြစ်ခြင်း)အရင်းခံရှိသော သမ္ဘလကစောဒနာဖြင့် စွပ်စွဲစောဒနာစေကာမူ စွပ်စွဲစောဒနာခံရသောရဟန်းက ဝတ္ထုကို ဝန်ခံမှသာ အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ဝန်မခံလျှင် အာပတ်ဖြင့် မဆုံးဖြတ်ရ''ဟု **အာပတ္တိရောပန,**

http://www.dhammadownload.com

အရောပနလက္ခဏာ (ဝိနုည်းဆုံးဖြတ်နည်း လက္ခဏာ)ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ ဤအနိုယတ သိက္ခာပုဒ် ၂–ပုဒ်ကို မည်တော်မူရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (သာရတ္ထ၊ ၂။ ၃၇၃။ ကခ်ီဒ္ဓိသစ်၊ ၂၇။)

မေး။ ဘိက္ခုနီတို့အတွက် အနိုယတသိက္ခာပုဒ်များကို အဘယ့်ကြောင့် ပညတ်တော်မမူပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘိက္ခုပါတိမောက်၌ ပြအပ်သော ဝိနုည်းဆုံးဖြတ်နည်းလက္ခဏာသည် ဘိက္ခုနီတို့အတွက်လည်း သက်ရောက်သောကြောင့် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် အနိုယတသိက္ခာပုဒ်များကို ပညတ်တော်မမူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – ထူးခြားအာပတ်၊ မရှိလတ်လည်း၊ ဆုံးဖြတ်နည်းနှာ၊ လက္ခဏာကို၊
ကောင်းစွာပြမှု၊ ပညတ်ပြု၊ နှစ်ခု အနိုယတာ။
– ဤလက္ခဏာ၊ နီ–တို့မှာလည်း၊ မှန်စွာဆက်ဆက်၊ အကျိုးသက်သဖြင့်
ထပ်ဆင့်ပညတ်၊ မပြုအပ်၊ ရှုမှတ် ကြေလေပါ။

အနိုယတအခန်း ပြီး၏။

တရားမသိ၊ ကျွတ္တိတံထွာ၊ ဓမ္မတာဖြင့်၊ လင်ကွာ လင်သေ၊
ကိုယ်နေပျက်ပြီး၊ မိန်းမကြီးတို့၊ တက်စီးနေကျ၊ မြင်းအသလျှင်၊
အာပ နှာပွ၊ တရွရွနှင့်၊ ကြွကြွလက်ခြေ၊ ခေါင်းနေအမြီး
ပျံလုနီးသို့၊ နပ်ပြီးကုန်ကြ၊ လူ့ဘာဝ၌၊ ကိစ္စသတ္တိ၊ လက်စဉ်းသိ၍
ဟိရိသြတ္တပ်၊ လပ်ကြီးလပ်လျက်၊ မကပ်ကြောက်ရှက်၊
တလင်းတက်၏။

. အသက်နုနယ်၊ အရွယ်ရောက်ထ၊ ပျံသင်စက၊
ဟိုင်းမပျိုသို့၊ မိန်းမမျိုးမှ၊
ဒီတိုးသောလား၊ ရေတက်ခွားနှင့်၊ နာဖျားပျောက်စ၊ နှာလံထတို့၊
ငတ်လှချင်ချင်၊ အိမ်မြောင်မြင်လည်း၊ စားချင်ငင်းငင်း၊ အာသာပြင်းသို့၊
အူတွင်းကယား၊ မတည်ကြားဘူး၊ ယောက်ျားအလို၊ လူမဆိုသေး
ခွေးကိုသော်မှ၊ ကပ်တတ်ကြဟု၊ ကျမ်းပြမိန့်မှာ၊ ထင်ရှားစွာရှင့်။
(မယဒေဝ၊ ပိုဒ်ရေ–၂၉၈။)

http://www.dhammadownload.com

နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အခန်း

မေး။ ''ကျမေ ခေါ် ပနာယသ္မန္တော ။ပ။ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တို''ဟူသောစကားရပ်သည် အဘယ်စကားရပ်ဖြစ်ပါသနည်း ဖော်ပြ၍၊ မြန်မာလည်း ပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်၏ အချီနှိုင်းနှိုင်းစကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။
အရှင်တို့ သုံးဆယ်သော စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော ပါစိတ်အာပတ်တို့သည် သရုပ်အားဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်၏–ဟူလို။

၁–ကထိန (စီဝရ) ဝဂ်

၁။ ကထိန (ဒသာဟာတိက္ကန္တ) သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကထိနသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ စီဝရပလိဟောဓ, အာဝါသပလိဟောဓ ဟူသော ပလိဟောဓ နှစ်မျိုးမရှိလျှင် အသစ်ရရှိလာသော သင်္ကန်းကို အဓิဋ္ဌာန်လည်းမတင်, ဝိကပ္ပနာလည်း မပြုဘဲ အလွန်ဆုံး ၁၀–ရက်သာ ထားနိုင်၏။ ၁၀–ရက်ထက်ကျော်လွန်လျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်၏–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ကထိနသိက္ခာပုဒ်၏ အခြားအမည်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အတိရေကစီဝရ ဓာရဏသိက္ခာပုဒ်၊ ဒသာဟာတိက္ကန္တသိက္ခာပုဒ်–ဟူသော အမည်များ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''စီဝရပလိဟောဓ (အာဝါသပလိဟောဓ) ပြီးပြတ်သွားလျှင် အသစ်ရရှိလာသော သင်္ကန်းကို အလွန်ဆုံး ၁၀–ရက်သာ အဓิဋ္ဌာန်လည်း မတင်, ဝိကပ္ပနာလည်း မပြုဘဲ ထားခွင့်ရသည်''ဟုဆိုရာ စီဝရပလိဟောဓ (အာဝါသပလိဟောဓ) မပြီးပြတ်သေးပါက မည်မျှထားနိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ကထိန်ခင်းထားသောရဟန်းအဖို့ စီဝရပလိဟောဓ (အာဝါသပလိဟောဓ) မပြီးပြတ်သေးပါက မပြီးပြတ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး (ကထိန်အာနိသင်ရရာ ကာလဖြစ်သည့် တပေါင်းလပြည့်နေ့တိုင်အောင်) ထားခွင့်ရပါသည်။

မေး။ အသစ်ရရှိလာသော သင်္ကန်းကို မည်သို့ဖြစ်မှ သင်္ကန်းကာလအတွင်း အဓิဋ္ဌာန်မတင်, ဝိကပ္ပနာ မပြုဘဲ ထားနိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ စီဝရပလိဟောဓ, အာဝါသပလိဟောဓ–ဟူသော ပလိဟောဓ ၂–ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးရှိမှ သာ သင်္ကန်းကာလအတွင်း၌ အသစ်ရရှိသောသင်္ကန်းကို အဓิဋ္ဌာန်မတင်, ဝိကပ္ပနာ မပြုဘဲ ထားနိုင်ပါသည်။

မေး။ စီဝရပလိဟောဓ, အာဝါသပလိဟောဓ–ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မချုပ်ရသေးသော သင်္ကန်းအစသည် ''စီဝရပလိဟောဓ'' ဖြစ်ပါသည်။
ကထိန်ခင်းရာ မိမိနေရာလည်းဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်သည် ''အာဝါသပလိဟောဓ''

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စီဝရ, အာဝါသတို့ကို အဘယ့်ကြောင့် ''ပလိဗောဓ'' ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ သက်နှံးချုပ်ရဦးမည်–ဟု သက်နှံး၌ စိတ်စိုက်နေမှုသည် အခြားကိစ္စများကို နှောင့်ယှက်တားမြစ်တတ်သောကြောင့် စီဝရကို ''ပလိဗောဓ''ဟု ဆိုရပါသည်။

ကျောင်းတိုက်(အာဝါသ)၌ တွယ်တာမှုသည် အခြားနေရာ၌ နေထိုင်ခြင်းကို နှောင့်ယှက်တားမြစ်တတ်သောကြောင့် အာဝါသကို ''ပလိဗောဓ''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ နိဗ္ဗိတစီဝရသို့–ပုဒ်နှင့် စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သမျှကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ နိဗ္ဗိတစီဝရသို့–ပုဒ်ကို ကခ်ိ၌ ''နိဗ္ဗိတေ စီဝရသို့''ဟု ဖွင့်၍ သာရတ္ထဒီကာ၌ ''နိဗ္ဗိတစီဝရသို့–ပုဒ်ဝယ် နိဗ္ဗိတေ–၌ သတ္တမီဝိဘတ် ကျေနေသည်''ဟု ဖွင့်ပြထားပါသည်။ ၄င်းတို့အလို နိဗ္ဗိတစီဝရသို့–သည် သမာသ်မဟုတ်၊ ဝါကျသာ ဖြစ်ပါသည်။ အနက်ကိုလည်း **''စီဝရသို့၊ သက်နှံးသည်၊ နိဗ္ဗိတေ၊ ပြီးဆုံးလတ်သော်''**ဟု ပေးရပါမည်။

''နိဗ္ဗိတဋ္ဌ တံ စီဝရဏ္ဍာတိ နိဗ္ဗိတစီဝရံ''ဟုဖွင့်သော ကခ်ိဒ္ဒီသစ်အလိုကား သမာသ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ ၄င်းအလို **''နိဗ္ဗိတစီဝရသို့၊ ပြီးဆုံးခြင်းသို့ရောက်သော သက်နှံးသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ ဝါ၊ သက်နှံး ပြီးဆုံးလတ်သော်''**ဟု အနက်ပေးရပါမည်။

မေး။ နိဗ္ဗိတစီဝရသို့–၌ စီဝရ–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကထိန်အာနိသင်၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော သက်နှံးနှင့် ပစ္စာသာသက်နှံးတို့ဖြစ်ပါသည်။ အရေအတွက်အားဖြင့် တိစီဝရိက်–ခေါ် သက်နှံး ၂–ထည် ဖြစ်ပါသည်။ (ကခ်ိဒ္ဒီကာသစ်၊ ၂၇၃။)

မေး။ နိဗ္ဗိတစီဝရသို့ ဘိက္ခုနှာ–၌ ဘိက္ခု–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သက်နှံးပြီးဆုံးခြင်း၊ ကထိန်နုတ်ခြင်းတို့ဖြင့် ပလိဗောဓ ပြတ်စဲပြီးသောရဟန်းကို ယူရပါမည်။

မေး။ ကထိနသိက္ခာပုဒ်၌ အဘယ်ပါဌ်ဖြင့် အဘယ်ကို ပြပါသနည်း။

ဖြေ။ ''နိဗ္ဗိတစီဝရသို့''ပါဌ်ဖြင့်– ရဟန်းမှာ စီဝရပလိဗောဓ ပြတ်စဲကြောင်းကို ပြပါသည်။ ''ဥဗ္ဘတသို့ ကထိနေ''ပါဌ်ဖြင့်–အာဝါသပလိဗောဓပြတ်စဲကြောင်းကို ပြပါသည်။

မေး။ နိဗ္ဗိတစီဝရသို့–၌ ''နိဗ္ဗိတ''အမိပ္ပါယ်ကို ရေး၍ မည်ကဲ့သို့သော သက်နှံးကို ''နိဗ္ဗိတစီဝရ''ဟု ခေါ်ဆိုရကြောင်းကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သက်နှံးကိစ္စ ပြီးဆုံးကြောင်းဖြစ်သော အခြင်းအရာ ၅–ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သက်နှံးကိစ္စပြီးဆုံးခြင်း ''နိဗ္ဗိတ''ဟု ဆိုပါသည်။

သက်နှံးကိစ္စ ပြီးဆုံးကြောင်းဖြစ်သော အခြင်းအရာ ၅–ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သက်နှံးကိစ္စပြီးပြတ်ပြီးဖြစ်သော သက်နှံးကို ''နိဗ္ဗိတစီဝရ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ သက်နှံးကိစ္စပြီးစီးကြောင်း (စီဝရနိဋ္ဌာန ဖြစ်ကြောင်း) အခြင်းအရာ ၅–ပါးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သူစိကမ္မပရိယောသာန = အပ်ချုပ်မှုကိစ္စ ပြီးစီးခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

၂။ နဋ္ဌ = သူခိုးခိုးခြင်း စသော အကြောင်းကြောင့် ပျောက်သွားခြင်း။
၃။ ဝိနဋ္ဌ = ခြစားခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့် ပျက်စီးသွားခြင်း။
၄။ ဒဟ = မီးလောင်ခံရခြင်း။
၅။ စီဝရသာပစ္စိန္ဓ = သက်နှံ့ခ်ဉ်ဖြစ်သော အလိုအာသာ(သက်နှံ့လျှာရဖို့ရာ မျှော်လင့်ချက်) ပြတ်စဲခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) သူစိ, နဋ္ဌ, ဝိနဋ္ဌ, ဒဟ, စီဝရာသာ။
စီဝရ နိဋ္ဌာန, အာကာရ, မှတ်ကြ ဤငါးဖြာ။

(ဆောင်) ပြုပြီး, ခိုးသွား ခြစား, မီးစာ, အာသာကင်းပြတ်,
ပေါင်းငါးရပ်, ပြီးပြတ် သက်နှံ့မှာ။

မေး။ နိဋ္ဌိတစီဝရ ဖြစ်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အပ်ချုပ်မှုကိစ္စ ပြီးစီးခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပျောက်ဆုံးသွားခြင်း, ပျက်စီးသွားခြင်း, မီးလောင်ခံရခြင်း, သက်နှံ့လျှာပုဆိုးရဖို့ရန် မျှော်လင့်နေသော နေရာမှ 'မရတော့ပါဘူး'ဟု အလိုအာသာပြတ်စဲခြင်း–ဟူသော အခြင်းအရာတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း သက်နှံ့နှင့်စပ်၍ ကိစ္စအရပ်ရပ် ပြီးပြတ်သွားလျှင် ''နိဋ္ဌိတ စီဝရ'' ဖြစ်ပါတော့သည်။

မေး။ ချုပ်ပြီးဆိုးပြီးသက်နှံ့များကိုသာ ရရှိကြသော ယနေ့ခေတ်ကာလ၌ သက်နှံ့အသစ်ကို အဓိဋ္ဌာန်မတင်, ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ ၁၀–ရက် ထားခွင့်ရနေခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်း ကြောင့်ပါနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ချုပ်ပြီးဆိုးပြီးသက်နှံ့များကိုသာ ရရှိကြသော ယနေ့ခေတ်ကာလ၌ စီဝရပလိဗောဓ ပြတ်ပြီးဖြစ်ပါသည်။ အာဝါသပလိဗောဓ ရှိသေးသောကြောင့်သာ သက်နှံ့အသစ်ကို အဓိဋ္ဌာန်မတင်, ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ ၁၀–ရက်ထားခွင့်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ကထိန=ကထိန်''ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အများနားလည်အောင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ကထိန''သဒ္ဒါသည် ခိုင်မြဲခြင်းအနက်ကိုဟောတ၏။ အနာမန္ဒစာရ–စသော အာနိသင် ၅–ပါးကို အခြားအရပ်သို့ သွားရောက်ခွင့် မပေးဘဲ, ကထိန်ခင်းရာကျောင်းတိုက် အတွင်း၌ သိမ်သွင်းယူတတ်သောကြောင့် (အာနိသင် ၅–ပါးကို ကထိန်ခင်းရာ ကျောင်း တိုက်အတွင်း၌ ခိုင်မြဲစေတတ်သောကြောင့်) ''ကထိန=ကထိန်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ''ဥတ္တတသို့ ကထိနေ'' အရ ''ကထိန်နုတ်ခြင်း''ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ကထိန်နုတ်ခြင်း''ဟူသည် ခင်းထားသောကထိန် (ကထိန်ခင်းထားသဖြင့် ရရှိနေသော အရှိန်အဝါ အကျိုးအာနိသင်များ)ကို မာတိကာ ၈–ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး၏အစွမ်းဖြင့် နုတ်ခြင်း, ရုပ်သိမ်းလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကထိန်နုတ်ခြင်းနှင့်စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သော ''ကထိန်ခင်းခြင်း'' အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းလင်း ရေးသားပါ။

ဖြေ။ ''ကထိန်''ဟုဆိုအပ်သော ပညတ်တစ်မျိုးကို ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌ ခင်းထားဖြန့် ထားသကဲ့သို့ ပျံ့နှံ့နေအောင်ပြုခြင်း (ဝိနည်းထုံးစံအတိုင်း စီစဉ်ခြင်း)ကို ''ကထိန်ခင်း''ဟု

http://www.dhammadownload.com

ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ကထိန်ခင်းခွင့်ရသော ရဟန်းများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကျောင်းတိုက်အတွင်း ပုရိမဝါပတ်လုံး နေထိုင်သီတင်းသုံးပြီးသော (ပုရိမဝါမှ ထသော) ရဟန်းတော်များ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ကျောင်းတိုက်တွင်းမှာ၊ ဝါ-ပုရိမ၊ ကျွတ်သူမှ၊ ခင်းရ ကထိန်ကို။

မေး။ ကထိန်ခင်းရာ၌ လိုအပ်သော သံဃာအရေအတွက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကထိန်ခင်းရာ၌ ကထိန်သက်နှိုး ပေးမည့် ရဟန်း ၄-ပါး၊ ခံယူမည့် ရဟန်း ၁-ပါး၊ အနည်းဆုံး ရဟန်း ၅-ပါး ရှိရပါမည်။

(ဆောင်) ပေး-လေး, ခံ-တစ်၊ ငါးပါးဖြစ်မှ၊ ကထိန၊ ခင်းရ မှတ်ကြလေ။

မေး။ ကထိနကံသည် စတုဝဂ္ဂကရဏီယကံလော, ပဉ္စဝဂ္ဂကရဏီယကံလော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''တတြ ဘိက္ခဝေ ယွာယံ စတုဝဂ္ဂေါ သံဃော ဌပေတွာ တီဏိ ကမ္မာနိ ဥပသမ္ပဒံ ပဝါရဏံ အဗ္ဘာနံ''ဟူ၍ စမ္ပေယျကွန္ဒကာ၌ ဟောတော်မူအပ် သောကြောင့် ကထိနကံသည် ''စတုဝဂ္ဂကရဏီယကံ''သာ ဖြစ်ပါသည်။ ပဉ္စဝဂ္ဂကရဏီယကံ မဟုတ်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ကခ်ီအဋ္ဌကထာလာ ''သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ပဉ္စန္နံ ဇနာနံ ဝဋ္ဋတိ'' ဟူ သောစကားရပ်ကို ကြည့်၍ ''ပဉ္စဝဂ္ဂကရဏီယကံ''ဟု ထင်တတ်သည်။

မေး။ ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်၌ ပုရိမဝါကပ်သောရဟန်း ၅-ပါးမပြည့်လျှင် အဘယ်သို့ ကထိန်ခင်းရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ပစ္ဆိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့ကို ဂဏပူရဏပြု၍ ခင်းရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ၅-ပါးဂိုဏ်းပြည့်အောင် ဖြည့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ''ဂဏပူရက''ဟု ခေါ်သည်။ ထိုပစ္ဆိမဝါကပ်သောရဟန်းတို့သည် ဂဏပူရဏတို့သာဖြစ်၍ ကထိန်အာနိသင်ကို မရကြပါ။

မေး။ ကထိန်ခင်းထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ပုဗ္ဗကရဏကိုသိခြင်း''စသော အင်္ဂါ ၈-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ပုဗ္ဗကရဏ၊ သိခြင်းစသား၊ အဋ္ဌ အင်္ဂါ။
ပြည့်သူသာ၊ မှန်စွာ ကထိန်ခင်း ထိုက်သည်။

(ဆောင်) ပုဗ္ဗကရဏံ၊ ပစ္စုဒ္ဓံ၊ ဓိဋ္ဌာန်, အတ္ထာရ။
မာတိ, ဗောဓံ၊ ဥဒ္ဓါရံ၊ နိသံ အင်ရှစ်ဝ။ (ဝိနယသံခ်ိပ်)

(ဆောင်) ပုဗ်, ပစ်, ဓိဋ်, ထာ၊ မာ, ဗောဓာ၊ ဥဒ်, အာ အင်ရှစ်ဝ။
ကထိန်ခင်းထိုက်၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ မှတ်ပိုက် စုံညီရ။

ပုဗ္ဗကရဏကို သိခြင်း၊ ပစ္စုဒ္ဓါရကို သိခြင်း၊ အဓိဋ္ဌာနကို သိခြင်း၊ အတ္ထာရကို သိခြင်း၊ မာတိကာကို သိခြင်း၊ ပလိဗောဓကို သိခြင်း၊ ဥဒ္ဓါရကို သိခြင်း၊ အာနိသံသကို သိခြင်း-ဟု ရေတွက်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပုဗ္ဗကရဏ–ဟူသည် သက်နှံးလျှာအဝတ်ကို ဖွပ်လျှော်ခြင်း၊ ငါးခန်း, ခုနစ်ခန်းစသည် စီရင်ခြင်း၊ ဖြတ်ခြင်း၊ တွဲစပ်ခြင်း၊ ချုပ်ခြင်း၊ ဆိုးရည်ဆိုးခြင်း၊ ကပ္ပဗိန္ဒုထိုးခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ဖွပ်–စီရင်–ဖြတ်၊ တွဲစပ်–ချုပ်–ဆိုး၊ ဗိန္ဒုထိုး၊ ခေါ်ရိုး ပုဗ္ဗကရဏာ။

မှတ်ချက်။ ။ ယခုခေတ်၌ ချုပ်ပြီးဆိုးပြီးသက်နှံးများ အဆင်သင့်ရနေကြပြီဖြစ်၍ ချုပ်ခြင်း, ဆိုးခြင်းနှင့်စပ်သော ကိစ္စများပြုဖွယ်မလိုတော့ပါ။

မေး။ ကထိန်သက်နှံးလှူဒါန်းနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ကထိန်သက်နှံး လှူဒါန်းပုံတို့ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ လူဝတ်ကြောင်, ရသေ့, ရဟန်းတို့တွင် မည်သူမဆို ကထိန်သက်နှံး လှူဒါန်းနိုင်ပါသည်။ (နတ်, ပြဟ္မာများလည်း လှူဒါန်းနိုင်သည်ပင်။)

ကထိန်သက်နှံးလှူဒါန်းသောအခါ ''ဣမံ ကထိန စီဝရံ သံဃသ ဒေမ၊ ဣမိနာ စီဝရေန ကထိနံ အတ္ထရထ''ဟုဆိုရ်၍ လှူဒါန်းရပါမည်။

မေး။ မည်သည့်သက်နှံးဖြင့် ကထိန်ခင်းရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ သင်းပိုင်, ကိုယ်ရုံ, ဒုကုဋ္ဌတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ကထိန်ခင်းရပါမည်။

(ဆောင်) ကိုးထည်တွင်ရှု၊ သင်း, ကိုယ်, ဒု၊ ခင်းမှု ကထိန်မှာ။

မေး။ ယခုခေတ်၌ အချို့သက်နှံးများကို ဖြတ်မချုပ်ဘဲ ခေါက်ချုပ်ထားကြရာ ထိုသက်နှံးများဖြင့် ကထိန်ခင်းကောင်း/ မခင်းကောင်း အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''အစ္ဆိန္နာသိဗ္ဗိတံ ပန နု ဝဋ္ဋတိ''ဟု အဋ္ဌကထာများဖွင့်ဆိုထားသောကြောင့် မဖြတ်ဘဲ ချုပ်ထားသော သက်နှံးများဖြင့် ကထိန်မခင်းကောင်းပါ။

မေး။ ကထိန်ခင်းပုံအကျဉ်းချုပ်ကို စာရင်းလုပ်ပြီးတင်ပြပါ။ (ကထိန်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကို ဖော်ပြပါ)။

ဖြေ။ ၁။ သိမ်အတွင်း၌ သံဃာစည်းဝေး၍ ကထိန်သက်နှံးကို ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့် ကထိန်ခင်းထိုက်သော ရဟန်းကို ရွေးချယ်ပေးအပ်ရပါမည်။

၂။ ကထိန်ခင်းထိုက်သော ရဟန်းက သက်နှံးဟောင်းကို ပစ္စုद्ধိရ်ပြုရပါမည်။

၃။ ကထိန်ခင်းမည့်သက်နှံးကို ကပ္ပဗိန္ဒုထိုး၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါမည်။

၄။ ထို့နောက် ''ဣမာယ သဃ်ာဋိယာ (ဣမိနာ ဥတ္တရာသင်္ဃေန, ဣမိနာ အန္တရ–ဝါသကေန) ကထိနံ အတ္ထရာမိ''ဟု ဆိုရ်၍ ကထိန်ခင်းရပါမည်။

၅။ ထို့နောက် ကထိန်ခင်းသောရဟန်းက ''အတ္ထတံ ဘန္တေ သံဃသ ကထိနံ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော၊ အနုမောဒထ''ဟု ရွတ်ဆိုတိုက်တွန်းရပါမည်။

၆။ သိမ်အတွင်းရှိ ပုရိမဝဿံဝုတ္ထ ရဟန်းတော်များက ''အတ္ထတံ ဘန္တေ သံဃသ ကထိနံ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော အနုမောဒါမ''ဟုဆိုရ်၍ အနုမောဒနာပြုကြရပါမည်။

(ဆောင်) သိမ်အတွင်းမှာ၊ သံဃာစည်းဝေး၊ ရွေးချယ်ပေး၍၊ ပြုရေး
တစ်ခန်း၊ သက်နှံးဟောင်းကို၊ ပစ္စုद्ধိရ်ပြု၊ ဗိန္ဒုထိုးခြင်း၊
တင်, ခင်း ဘစ်ဖြာ၊ နုမောဒါဟု၊ စဉ်တိုင်းပြု၊ ခင်းမှု ကထိန်ကို။

မေး။ ကျောင်းတိုက်အတွင်းရှိ ပုရိမဝါမှ ထသောရဟန်းတိုင်း ကထိန်အာနိသင်ရပါသလော၊ အဘယ်ရဟန်းများသာ ကထိန်အာနိသင်ရကြပါသနည်း၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ကထိန်ခင်းသော ကျောင်းတိုက်အတွင်းရှိ ပုရိမဝါမှ ထသောရဟန်းတိုင်း ကထိန်အာနိသင် မရပါ။ ကထိန်ခင်းသော ရဟန်းနှင့် အနုမောဒနာပြုသော ရဟန်းတို့သာ ကထိန်အာနိသင်ကို ရကြပါသည်။

(ဆောင်) ခင်းသောရဟန်း၊ ဝမ်းပန်းတသာ၊ နုမောဒါပြု၊
ရဟန်းစုသာ၊ နိသံသာ၊ မှန်စွာ ရနိုင်သည်။

မေး။ ''ကထိန်အာနိသင်''ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖြေဆိုရ၍၊ ကထိန်အာနိသင် ၅-ပါးကိုလည်း အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကထိန်ခင်းခြင်းကြောင့် ရအပ်သော အကျိုးကို ''ကထိန်အာနိသင်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ ကထိန်အာနိသင် ၅-ပါးမှာ -

၁။ အနာမန္တစာရ = ဘောဇဉ်ငါးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ပင့်ဖိတ်အပ်ရာ၌ ထင်ရှားရှိသောရဟန်းကို မပန်ကြားဘဲ ဆွမ်းဒါယကာအိမ်တို့၌ လှည့်လည်သွားလာနိုင်ခြင်း။ (စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်ခြင်း)။

၂။ အသမာဒါနစာရ = မိမိဆိုင်ရာအမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်အပ်သော သင်္ကန်း ၃-ထည်ကို သွားလေရာသို့ ယူမသွားဘဲ လှည့်လည်နိုင်ခြင်း။ (ထိုသင်္ကန်းနှင့် ညဉ့်ကင်း၍ နေနိုင်ခြင်း၊ ဒုတိယကထိနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်ခြင်း။)

၃။ ယာဝဒတ္ထစီဝရ = အဓိဋ္ဌာန်မတင် ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ သင်္ကန်းကာလအတွင်း သင်္ကန်းများကို အလိုရှိသလောက် ဆောင်ထားနိုင်ခြင်း။ (ပထမကထိနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်ခြင်း)။

၄။ ဂဏဘောဇန = ဂဏဘောဇဉ်ကို အတူတကွ ခံယူခြင်း, စားခြင်းကြောင့် အာပတ်မသင့်ခြင်း။ (ဂဏဘောဇန, ပရမ္ပရဘောဇန သိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့် အာပတ်မသင့်ခြင်း)။

၅။ ယော စ တတ္ထ စီဝရုပ္ပါဒ = ကထိန်ခင်းရာ ကျောင်းတိုက်အတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာမျှ သံယိကသင်္ကန်းအားလုံးကို ကထိန်အာနိသင်ရထားသော ပုရိမဝါသား ရဟန်းတော်များသာ ပိုင်ဆိုင်ရခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ (ကခ်ီ၊ ၄-၁၅၃။ ဋီသစ်၊ ၂ရဝ။)

(ဆောင်) အနာမန္တ၊ အသမာဒါ၊ ယာဝါ, ဂဏ၊ ယော တတ္ထ၊ ပဋ္ဌ အာနိသင်။

(ဆောင်) -ဦးစွာပင့်အပ်၊ ဆွမ်းရှိလတ်လျက်၊ တပ်တပ်ထင်ရှား၊ ရဟန်းအားကို၊
မကြားမပန်၊ သွားနိုင်ပြန်၊ မှတ်ရန် နာမန္တာ။
-ဆိုင်ရာနာမ၊ မိဋ္ဌာနဖြင့်၊ ကိစ္စပြီးပြေ၊ စီ သုံးထွေနှင့်၊ ကင်းကွေ အရုဏ်,
နေပါတုံလျက်၊ ပြစ်မထွက်၊ လှစ်ပွင့်က အသမာ။
-အဓိဋ္ဌာန၊ ဝိကပ္ပမှု ပြုထိုက်သမျှ၊ စီဝရကို၊ မပြုလိုက၊ မပြုရဘဲ၊ ငါးလအတွင်း
ထားနိုင်ခြင်း၊ ကျိုးရင်း ယာဝ လာ။
-ဝစီဝိညတ်၊ မအပ် နိမန်၊ ကြောင်း နှစ်တန်ကြောင့်၊ ဂိုဏ်းထံရောက်လာ၊
ဘောဇနာကို၊ ခံပါလျက်ပင်၊ ပြစ်မထင်၊ ကျိုးအင်ဂဏာသာ။
-ကထိန်ခင်းသည်၊ တိုက်တွင်းဖြစ်လာ၊ သံဃာပိုင်ထ၊ စီဝရပင်၊ ဖြစ်လေလျှင်
လည်း၊ နိသင်မရ၊ ကြွင်းသံဃအား၊ ပေးငြားမပြု၊ ယူနိုင်မှု၊ မှတ်ရှု ယောတတ္ထာ။
(ကခ်ီမေးခွန်းနှင့် အဖြေ)

မေး။ ''ကာလာနိသံသ''ခေါ် ကထိန်မခင်းသော ရဟန်းတို့လည်း ရနိုင်သော အာနိသင်များ

http://www.dhammadownload.com

ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အသမာဒါနစာရမှ တစ်ပါး ၄–ပါးသော အာနိသင်ဘို့ ဖြစ်ပါသည်။ (ထိုအာနိသင် ၄–ပါးတို့ကို ကထိန်မခင်းသော ရဟန်းတို့လည်း ''စီဝရမာသ''ခေါ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁–ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းပြည့်နေ့အထိ ရရှိနိုင်ပါသည်)။

မေး။ ကထိန်ခင်းခြင်းကြောင့် ကင်းလွတ်ခွင့် ရနိုင်သော သိက္ခာပုဒ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ် ၂။ ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်
၃။ ကထိနသိက္ခာပုဒ် ၄။ ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်
၅။ ပရမ္မရဘောဇနသိက္ခာပုဒ် တို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကထိန်နုတ်ခြင်းအမျိုးမျိုးကို အသိဉာဏ်တိုးအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကထိန်နုတ်ခြင်းသည် –

၁။ ပက္ကမနန္တိကာ = ကထိန်ခင်းရာကျောင်းတိုက်၌ ဆက်လက်မနေတော့ဘဲ အခြားကျောင်းတိုက်သို့ ဖဲသွားခြင်း။ (ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်း)အဆုံးရှိသော နုတ်ခြင်း။

၂။ နိဋ္ဌာနန္တိကာ = အာနိသင်သက်နန်းလျှာ ချုပ်၍ ပြီးဆုံးခြင်းအဆုံးရှိသော နုတ်ခြင်း။

၃။ သန္ဓိဋ္ဌာနန္တိကာ = အာနိသင်သက်နန်းလျှာကိုယူ၍ အခြားကျောင်းတိုက်သို့ ခေတ္တခဏသွားရာ သဘောကျ၍ မိမိမူလနေရာ ကျောင်းတိုက်သို့ မပြန်တော့အံ့–ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းအဆုံးရှိသော နုတ်ခြင်း။

၄။ နာသနန္တိကာ = သက်နန်းလျှာအဝတ် ပျောက်ဆုံးခြင်း အဆုံးရှိသော နုတ်ခြင်း။

၅။ ''သဝနန္တိကာ = ကထိန်နုတ်ကြသတဲ့''ဟု သတင်းစကား ကြားခြင်း အဆုံးရှိသော နုတ်ခြင်း။

၆။ အာသာဝစ္ဆေဒိကာ = သက်နန်းရမှ၌ဖြစ်သော အာသာဆန္ဒက ပြတ်စဲခြင်းအဆုံးရှိသော နုတ်ခြင်း။

၇။ သီမာတိက္ကမနန္တိကာ = ဥပစာရသိမ်ပြင်ပ၌ သက်နန်းကာလကို လွန်ခြင်းရှိသော နုတ်ခြင်း။

၈။ သဟုဗ္ဘာရာ = တိုက်တွင်းရှိ ရဟန်းတို့နှင့် အတူတကွ နုတ်ခြင်းအားဖြင့် ၈–မျိုး ရှိပါသည်။

(ဆောင်) ပက္က, နိဋ္ဌာ၊ သန္ဓိဋ္ဌာနှင့်၊ တစ်ဖြာ မှတ်ကြ၊ နာသန, သဝနာ၊
အာသာဝစ္ဆေ၊ သီမေ, သဟ–ဥဗ္ဘာရ၊ အဋ္ဌ မာတိကာ။

(ဆောင်) ဖဲသွား, ပြီးပြေ၊ ဆုံးဖြတ်ထွေ၊ ပျောက်လေ, နုတ်ပြီးကြား။
အာသာ ပြတ်ထ၊ ကာလလွန်ပေ၊ တူနုတ်လေ၊ ရှစ်ထွေ မာတိပြား။

မေး။ ယခုကာလ ရဟန်းတော်များ တပေါင်းလမပြည့်မီ ကထိန်ခင်းရာကျောင်းတိုက်မှ အခြားကျောင်းတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြရာ ကထိန်အာနိသင် ပျက်/ မပျက် စိစစ်ပြပါ။

ဖြေ။ ထိုရဟန်းတော်များမှာ ကထိန်နုတ်ပြီးဖြစ်၍ အာဝါသပလိဗောဓ ပြတ်စဲသွားသောကြောင့် (စီဝရပလိဗောဓလည်း ပြတ်ပြီးသားဖြစ်လျှင်) ကထိန် အာနိသင်အားလုံး ပျက်ပြယ်သွားပါတော့သည်။

မေး။ ဒသာဟပရမ–အစိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဆယ်ရက်အလွန်ဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော (ဆယ်ရက်ထက် မပိုသော) ကာလကို ''ဒသာ-ဟပရမ''ဟု ဆိုပါသည်။

မှတ်ဖွယ်။ ။ ''ပရမ''သဒ္ဒါသည် ''အလွန်''ဟူသော အနက်ကို ဟောတ်။ ထို''အလွန်''ဟူသည်လည်း အလွန်ဆုံးအပိုင်းအခြားတည်း။

ဝစနတ္ထ- ဒသ အာဟာနိ ဒသာဟံ၊ ဒသာဟံ ပရမော အသာတိ ဒသာဟပရမော။

မေး။ ဘယ်လိုသက်နှိုးမျိုးကို ''အတိရေကစီဝရ''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်, ဝိကပ္ပနာပြုထားအပ်သော သက်နှိုးတို့တွင် မပါဝင်သောကြောင့် ထိုသက်နှိုးတို့မှ အပိုအလျှံဖြစ်သော သက်နှိုးကို ''အတိရေကစီဝရ''ဟု ဆိုရပါသည်။ (အဓိဋ္ဌာန်မတင်အပ်, ဝိကပ္ပနာ မပြုအပ်သော သက်နှိုးကို ''အပိုသက်နှိုး''ခေါ်သည်-ဟူလို။)

မေး။ (က) အဓိဋ္ဌာန်တင် (ခ)ဝိကပ္ပနာပြု-ဟူသော စကားလုံးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ (က) မိမိဥစ္စာဟု ဆောက်တည်ခြင်း=မိမိပိုင်ဥစ္စာဟု စိတ်ထဲ၌ စွဲမြဲစွာ အသိအမှတ်ပြုထားခြင်းကို ''အဓိဋ္ဌာန်တင်''ဟု ဆိုပါသည်။

(ခ) မိမိပိုင်ဥစ္စာအဖြစ်မှ ကင်းအောင်ပြုခြင်း=မိမိပိုင်ဥစ္စာဟု အသိအမှတ် ပြုထားခြင်းမှ ကင်းပြတ်အောင် သူတစ်ပါးအား ပေးစွန့်ခြင်းကို ''ဝိကပ္ပနာပြု''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဤကထိနသိက္ခာပုဒ် ''အတိရေကစီဝရံ''၌ အလိုရှိအပ်သော သက်နှိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဤကထိနသိက္ခာပုဒ် ''အတိရေကစီဝရံ''၌ ဇာတ်အားဖြင့် ခေါမ-စသော မူလသက်နှိုး ၆-မျိုးနှင့် ထိုသက်နှိုး၆-မျိုးအား လျော်သော သက်နှိုး ၆-မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော သက်နှိုးကို၊ ပမာဏအားဖြင့် ဝိကပ္ပနာလောက်သော အသေးငယ်ဆုံးသက်နှိုးကို အလိုရှိအပ်ပါသည်။

မေး။ မူလသက်နှိုး (၆) မျိုးကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ခေါမ = ခေါမတိုင်းဖြစ်သက်နှိုး (ခုံချည်တို့ဖြင့် ရက်အပ်သော သက်နှိုး)
၂။ ကပ္ပါသိက = ဝါချည်သက်နှိုး။
၃။ ကောသေယျ = ပိုးချည်သက်နှိုး။
၄။ ကမ္ဗလ = သားမွေးသက်နှိုး (သကလပ်သက်နှိုး)
၅။ သာဏ = ပိုက်ဆံလျှော်ချည်သက်နှိုး။
၆။ ဘင်္ဂ = ခုံချည်စသော ချည် ၅-မျိုးတို့ဖြင့် ရောရှ ရက်အပ်သော သက်နှိုး။ (တစ်နည်း) ဘန်ချည်သက်နှိုး။

(ဆောင်) ခေါမ, ကပ္ပါ၊ ကောသေယျာနှင့်၊ ကမ်, သာ, ဘင်္ဂ၊
စီဝရ၊ မူလ ၆-မျိုးပြား။

မေး။ အနုလောမသက်နှိုး ၆-မျိုးကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဒုကူလ = ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးဖြင့်ပြုအပ်သော သက်နှိုး။
၂။ ပတ္တုဏ္ဏ = ပတ္တုဏ္ဏတိုင်းရှိ ဖြစ်သော သက်နှိုး။
၃။ သောမာရပဋ္ဋ = သောမာရတိုင်းရှိဖြစ်သော သက်နှိုး။

http://www.dhammadownload.com

၄။ စိနပဋ္ဌ = စိန်တိုင်းခ်ဖြစ်သောသက်နှိုး။
၅။ ကုဒ္ဒိဇ = ဖေါ်ဘိက္ခုရဟန်းတို့၏ ပုညဒ္ဒိကြောင့် ဖြစ်သော သက်နှိုး။
၆။ ဒေဝဒိန္ဒ = နတ်တို့လှူအပ်သော သက်နှိုး။ (ဋီသစ်၊ ၂၇၉။)

(ဆောင်) ဒုက္ခ, ပတ္တုဏ္ဏ၊ သောမာရန့်၊ စိန, ကုဒ္ဒ၊ ဒေဝထည့်၊ မှတ်ဘိ အနုပြား။

မေး။ အဓိဋ္ဌာန်တင်လောက် ဝိကပ္ပနာပြုလောက်သော နောက်ဆုံး (အသေးငယ်ဆုံး) သက်နှိုး၏ ပမာဏကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''အဓိဋ္ဌာန်တင်လောက် ဝိကပ္ပနာပြုလောက်သော နောက်ဆုံး(အသေးငယ်ဆုံး) သက်နှိုး'' ဟူသည် ဘုရားရှင်၏ လက်သစ်တော်အားဖြင့် အလျား လက် ၈-သစ်၊ အနံ လက် ၄-သစ်ရှိသော သက်နှိုးဖြစ်ပါသည်။

ဝမုကီဟတ္ထ (မဇ္ဈိမပုရိသဟတ္ထ)အားဖြင့် အလျား ၁-တောင်၊ အနံ ၁-ထွာ။

ပကတိပုရိသဟတ္ထအားဖြင့် အလျား ၁-တောင်ထွာ၊ အနံ ၁-ထွာ, ၆-လက်သစ်ရှိသော သက်နှိုးဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) အလျားရှစ်သစ်၊ နံ လေးသစ်၊ ရှင်ချစ်လက်တော်သာ။
ပစ္ဆိမက၊ စီဝရ၊ လောက်ထ ဝိကပ္ပနာ။

(ဆောင်) ဝမုကီ ခေါ်ငြား၊ လက်သမား၏၊ အလျား တစ်တောင်မှန်၊
တစ်ထွာ-နံ၊ မိဋ္ဌာန် ဝိကပ်လောက်။

(ဆောင်) အလျားမှာ တစ်တောင်ထွာ၊ နံမှာ ၁-ထွာ ၆-လက်သစ်။
ပကတိပုရိသ၊ တိုင်းတာရ၊ လောက်ထ ဝိကပ်ဖြစ်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ဘုရားရှင်၏ လက် ၈-သစ်သည် ''ဝမုကီဟတ္ထ''ခေါ် လက်သမား အတောင်အားဖြင့် တစ်တောင် ပမာဏရှိ၍၊ လက် ၄-သစ်သည် ''ဝမုကီဟတ္ထ''ခေါ် လက်သမားအတောင်အားဖြင့် တစ်ထွာပမာဏရှိပါသည်။ ဝမုကီဟတ္ထနှင့် မဇ္ဈိမပုရိသတ္ထကို အတူတူဟုလည်း သိပါ။ ထိုလက်သမားအတောင်ကိုပင် ကိုက်တောင်-ဟုလည်း ခေါ်သည်။

မေး။ ''ရှင်စော တစ်ထွာ၊ မဇ-သုံးထွာ၊ တို့မှာ ခေါက်ချိုးတက်''ဟူသော လက်ာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြ၍၊ ထိုလက်ာစကားသည် အဋ္ဌကထာစကား ဟုတ်/ မဟုတ်ကိုလည်း စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘုရားရှင်၏ ၁-ထွာသည် မဇ္ဈိမပုရိသတို့ ၃-ထွာနှင့် ညီမျှ၏။ ထိုမဇ္ဈိမပုရိသအထွာကို ခေါက်ချိုးချိုးပြီး ထိုမဇ္ဈိမပုရိသအထွာ၌ ထပ်တိုး ထပ်ပေါင်း၍ ၄-ထွာ ၆-လက်သစ်သည် ငါတို့အထွာ ဖြစ်၏-ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ထိုလက်ာစကား၌ ''ရှင်စော တစ်ထွာ၊ မဇ-သုံးထွာ''ဟူသောစကားသည် အဋ္ဌကထာ စကား ဖြစ်သော်လည်း ''တို့မှာ ခေါက်ချိုးတက်''ဟူသော စကားကား အဋ္ဌကထာစကား မဟုတ်ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံဖြစ် ဝိနယာလက်ာရမ္ဘီကာ စသည်တို့ မှန်းဆဖွင့်ဆိုသော စကားသာ ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ထိုမှန်းဆဖွင့်ဆိုချက်သည် ''ဘုရားရှင်အရပ်တော် ၁၈-တောင်ရှိ၏''ဟူသော အဆိုကို အမှန်ဟုယူ၍ ကြံဆဖွင့်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဘုရားရှင် အရပ်တော်သည် ဘုရားအတောင်ဖြင့် ၄-တောင်သာ ရှိရမည်၊ မဇ္ဈိမပုရိသအတောင်ဖြင့် ၃-ဆ တက်လျှင် ၁၂-တောင် ဖြစ်သည်။ ၄င်းကို ခေါက်ချိုးချိုး၍ ၆-တောင် ထပ်တိုးလျှင်

http://www.dhammadownload.com

ငါတို့လူများ၏ အတောင်ဖြင့် ၁၈-တောင်ဖြစ်သင့်သည်''ဟု ကြံဆကြခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကြပါသည်။

မေး။ သက်နှီး ၉-ထည်ကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သံဃာ့ဋ္ဌ = ဒုကုဋ် (နှစ်ထပ်သက်နှီးကြီး)။
၂။ ဥတ္တရာသင်္ဂ = ကိုယ်ရုံ (ဇကသီ)။
၃။ အန္တရဝါသက = သင်းပိုင် (ခါးဝတ်သက်နှီး)။
၄။ ဝဿာဝါသိက = မိုးရေခံသက်နှီး။
၅။ နိသီဒန = နိသိဒိုင်အခင်း။
၆။ ပစ္စတ္ထရဏ = အပေါ်လွှမ်းအခင်း (အိပ်ရာခင်း)။
၇။ ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆဒိ = အမာလွှမ်းသက်နှီး။
၈။ မုခပုဉ္ဆနစောဠ = မျက်နှာသုတ်ပဝါ။
၉။ ပရိက္ခာရစောဠ = ပရိက္ခရာအဝတ် (ရေစစ်ပုဝါ, လက်သုတ်ပဝါ, သပိတ်အိပ် စသော အတိုအထွာပရိက္ခရာ အဝတ်အမျိုးမျိုး)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) သင်း, ကိုယ်, ဒု, အိပ်, မျက်, ပရိက်, နိသိဒ်, မိုး, အမာ။ (ဝိနယသံခိပ်)

မေး။ သက်နှီး ၉-ထည်တို့ကို အဓိဋ္ဌာန်တင်ကောင်း, ဝိကပ္ပနာပြုကောင်းသော သက်နှီးစ သည်ဖြင့် ရသင့်သမျှ ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဒုကုဋ်, ကိုယ်ရုံ, သင်းပိုင်-ဟူသော တိစီဝရိက်ကို ''သံဃာ့ဋ္ဌ, ဥတ္တရာသင်္ဂ, အန္တရ ဝါသက''ဟူသောအမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ကောင်းပါသည်။ ထို သံဃာ့ဋ္ဌ-စသော အမည်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာမပြုကောင်း။ ''စီဝရ''ဟူသော အမည်သာမည်ဖြင့်ကား ဝိကပ္ပနာ ပြုကောင်းပါသည်။ (ဋီကာသစ်၊ ၂၈၀)။

မိုးရေခံသက်နှီးကို မိုး ၄-လပတ်လုံး ''ဝဿိကသာဋ္ဌိက''ဟူသောအမည်ဖြင့် အဓိ ဋ္ဌာန်တင်ကောင်းပါသည်။ မိုး ၄-လနောက်မှ ''စီဝရ''ဟူသော အမည်သာမည်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာ ပြုကောင်းပါသည်။

အမာလွှမ်းသက်နှီးကို အနာရှိသမျှကာလပတ်လုံး ''ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ''ဟူသောအမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ကောင်းပါသည်။ အနာရှိရာအခါမှနောက် (အနာပျောက်ပြီးနောက်)၌ ''စီဝရ''ဟူသောအမည်သာမည်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာ ပြုကောင်းပါသည်။

နိသီဒိုင်, အပေါ်လွှမ်းအိပ်ရာခင်း, မျက်နှာသုတ်ပုဝါ, ပရိက္ခရာအဝတ်တို့ကို သက်ဆိုင်ရာ ''နိသီဒန, ပစ္စတ္ထရဏ, မုခပုဉ္ဆန, ပရိက္ခာရစောဠ-ဟူသော အမည်တို့ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန် တင်ကောင်းပါသည်။ ထိုအမည်တို့ဖြင့် ဝိကပ္ပနာမပြုကောင်းပါ။

မေး။ မည်ကဲ့သို့သော တိစီဝရိက်ကိုသာ အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါမည်နည်း၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ (တိစီဝရိက်ကို အဓိဋ္ဌာန်တင်သော ရဟန်းသည် ရှေးဦးစွာ ဆိုး,ကပ္ပဒိန္ဒု ထိုးပြီးမှ)ပမာဏ နှင့် ယှဉ်သော တိစီဝရိက်ကိုသာလျှင် အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါမည်။

(ဆောင်) ရှေးဦးစွာဆိုး၊ ဗိန္ဒုထိုး၊ တင်ရိုး အဓိဋ္ဌာန်။

မေး။ (က) တိစီဝရိက် (ခ) အဓိဋ္ဌာန်-ဟူသောစကားတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာ့ဋ္ဌ-စသောအမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားသော, ပမာဏနှင့်လည်း ယှဉ်သော

http://www.dhammadownload.com

သင်းပိုင်, ကိုယ်ရံ (ကေသီ), ဒုကုဋ္ဌ (နှစ်ထပ်သက်နှိုးကြိုး)၊ ဤ ၃-ထည်ကို ''တိစီဝရိုက်'' ဟု ခေါ်ပါသည်။ (၃-ထည်လုံးကိုမှ တိစီဝရိုက် ခေါ်သည် မဟုတ်၊ တစ်ထည်ထည် ကိုလည်း တိစီဝရိုက်-ဟု ခေါ်နိုင်ပါသည်။)

စွဲမြဲစွာတည်ခြင်း = ဆောက်တည်ခြင်းကို ''အဓိဋ္ဌာန်''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ အဓိဋ္ဌာန်တင်ထိုက်, ဝိကပ္ပနာပြုထိုက်သော တိစီဝရိုက်၏ ပမာဏကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ **ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒ** (အလွန်ဆုံးအကြီးဆုံး အပိုင်းအခြား)အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ သက်နှိုး တော်အောက် ယုတ်လျော့သော ပမာဏဖြစ်ပါသည်။

လာမကပရိစ္ဆေဒ(အယုတ်ဆုံး အငယ်ဆုံးအပိုင်းအခြား)အားဖြင့် **ဒုကုဋ္ဌနှင့် ကိုယ်ရံ ပမာဏ**မှာ အလျား ၅-တောင် တောင်ဆုပ်၊ အနံ ၃-တောင် တောင်ဆုပ်။ **သင်းပိုင် ပမာဏ**မှာ -အလျား ၅-တောင် တောင် ဆုပ်။ အနံ ၂-တောင်, ၂-တောင့်ထွာ-ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ငါးတောင် တောင်ဆုပ်၊ နံ သုံးဆုပ်၊ ဒုကုဋ္ဌ, ကိုယ်ရံမှာ။
အလျား ထိုဟာန်၊ နှစ်တောင်နံ၊ တင်ရန် သင်းပိုင်မှာ။ (ဝိနယသံခိပ်)

၁။ သံဃာဋ္ဌိ ပစ္ဆိမန္တေန၊ ဒီဃသော မုဋ္ဌိပဋ္ဌကော။
ဥတ္တမန္တေန သုဂတ-စီဝရူနာပိ ဝဋ္ဋတိ။

၂။ မုဋ္ဌိတ္ထိကဋ္ဌ တိရိယံ၊ တထာ ကော်သိကဿပိ။
အန္တရဝါသကော စာပိ၊ ဒီဃသော မုဋ္ဌိပဋ္ဌကော။
အမုတေယျော ဒွိဟတ္ထော ဝါ၊ တိရိယန္တေန ဝဋ္ဋတိ။

တောင်ဆုပ်ယူပုံ။ ။''၅-တောင် တောင်ဆုပ်''ဟူရာ၌ ပဋ္ဌ ပရိမာဏဲ အဿာတိ ပဋ္ဌကံ၊ မုဋ္ဌိဿ မုဋ္ဌိဟတ္ထဿ သမ္မန္ဓံ ပဋ္ဌကံ မုဋ္ဌိပဋ္ဌကံ''ဟူသောကခ်ီဋ္ဌိကာသစ်(၂၈၁) အလို လက်ဆုပ်အတောင်ဖြင့်ချည်း တောင်ရပါမည်။ ယခုအခါ၌ကား ၄-တောင်ကို လက်ဖျားဆန့်၍ တောင်ပြီး ၅-ခုမြောက်အတောင်ကိုသာ လက်ဆုပ်တောင်ဖြင့် တောင်ကြ ပါသည်။

တိရိယံ ဒွိဟတ္ထောပိ-၌ ပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ''အမုတေယျဟတ္ထ=၂-တောင့်ထွာရှိ သင်းပိုင်'' ကို ဆည်း၏။ ၂-တောင့်ထွာရှိသင်းပိုင်သာ အပ်သည် မဟုတ်သေး၊ ၂-တောင်ရှိ သင်းပိုင်လည်းအပ်ပါ၏-ဟူလို။ (ဋ္ဌီသစ်၊ ၂၈၁။)

မေး။ မည်ကဲ့သို့သော သက်နှိုးတို့ကို ပရိကွာရစောဠအဓိဋ္ဌာန် တင်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ သတ်မှတ်ထားသောပမာဏထက် ပိုလွန်၊ ပမာဏအောက် ယုတ်လျော့သော သင်းပိုင်, ကိုယ်ရံ, ဒုကုဋ္ဌတို့ကို ''ပရိကွာရစောဠအဓိဋ္ဌာန်''တင်ရပါမည်။

(ဆောင်) ပို-လျော့ပါက၊ စီဝရ၊ တင်ရ ပရိကွာ။

မေး။ အဓိဋ္ဌာန်တင်နည်း ၂-နည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကာယာဓိဋ္ဌာန = ကိုယ်ဖြင့်အဓိဋ္ဌာန်တင်နည်း (သက်နှိုးကို ကိုယ်ဖြင့်ထိ၍ နူတ်ဖြင့် မဆိုဘဲ စိတ်ဖြင့်သာမှတ်၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်နည်း)။

၂။ ဝါစာဓိဋ္ဌာန = နူတ်ဖြင့်အဓိဋ္ဌာန်တင်နည်း (သက်နှိုးကိုကိုယ်ဖြင့် မထိဘဲ နူတ်ဖြင့်သာ ဆို၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်နည်း)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အမှာ။ ။ ''အဓိဋ္ဌာန်တင်ပုံ ပယောဂသရုပ်ကို ထုတ်ပြပါ''ဟု မေးလျှင်လည်း ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ တိစီဝရိုက် အဓိဋ္ဌာန်တင်ပုံကို အစီအစဉ်တကျ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တိစီဝရိုက်တွင်အပါအဝင်ဖြစ်သော အဟောင်းဖြစ်သော ဒုကူဋ္ဌသင်္ကန်းကြီး ကို ''ကျွမ်သဃ်ာဋ္ဌီ ပစ္စုဒ္ဓရာမိ=ဤသင်္ကန်းကြီးကို ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုပါ၏။ အဓိဋ္ဌာန် ချပါ၏ (စွန့်ပါ၏)''ဟု ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုပြီး စွန့်ပြီးနောက်အသစ်ဖြစ်သော သင်္ကန်းကြီးကို လက်ဖြင့်ကိုင်ကာ ''ကျွမ်သဃ်ာဋ္ဌီ အဓိဋ္ဌာမိ=ဤသင်္ကန်းကြီးကို အဓိဋ္ဌာန်တင်ပါ၏''ဟူ၍ စ်တ်ဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုပြုပြီး ကိုယ်၏ ထူးခြားသောအမူအရာကိုပြုလျက် ကိုယ်ဖြင့်သော်လည်း အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါမည်။ နှုတ်မြွက်မှုပြု၍ နှုတ်ဖြင့်သော်လည်း အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါမည်။ (သင်းပိုင်ဖြစ်လျှင် ''ကျွမ်အန္တရဝါသကံ ပစ္စုဒ္ဓရာမိ''ဟု ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုပြီးနောက် ''ကျွမ်အန္တရဝါသကံ အဓိဋ္ဌာမိ''ဟု အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါမည်။ ကေသီဖြစ်လျှင် ''အန္တရဝါသကံ''နေရာ၌ ''ဥတ္တရာသင်''ဟုဆို၍ ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုရ၊ အဓိဋ္ဌာန်တင် ရပါမည်။)

မေး။ သင်္ကန်းအသစ်ရလာ၍ သင်ဆိုင်ရာအမည်ဖြင့် တိစီဝရိုက်အဓိဋ္ဌာန်တင်ရာ၌ သတိပြုရမည့်အချက် တစ်ချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီးသား သင်္ကန်းဟောင်းကို ရှေးဦးစွာ ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုရသေးသည်၊ ပြီးမှ အဓိဋ္ဌာန်တင်ရသည်–ဟူသောအချက် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တိစီဝရိုက်အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ တိစီဝရိုက်ဆောင်သော ရဟန်းကို အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။ ထိုရဟန်းသည် ထိုတိစီဝရိုက်သင်္ကန်းကို အဘယ်ကဲ့သို့ စောင့်ရှောက်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ထိုရဟန်းကို ''ဝိနည်းတိစီဝရိုက်ဆောင်သူ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ ထိုရဟန်းသည် ထိုတိစီဝရိုက်သင်္ကန်းကို ဝတ်၍သော်လည်းကား၊ ရပါမည်။ ဝတ်မထားလျှင် အရုဏ်တက်ချိန်ဝယ် မိမိ၏ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်အတွင်း၌ ရှိနေစေရပါမည်။

မေး။ ''သင်္ကန်းဟောင်းကို ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုပြီးနောက် သင်္ကန်းသစ်ကို အဓိဋ္ဌာန်တင်''ဟူရာ၌ ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုနှင့် သုရာပါနဝဂ် နဝမသိက္ခာပုဒ်လာ ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြု–တို့၏ (ပစ္စုဒ္ဓိရ် ၂–မျိုးတို့၏) အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ သင်္ကန်းဟောင်းကို ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုပြီးနောက် သင်္ကန်းသစ်ကို ''အဓိဋ္ဌာန်တင်''ဟူရာ၌ ''ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြု''ဟူသည် တင်ထားသော အဓိဋ္ဌာန်ကို ပြန်၍ချခြင်း၊ စွန့်ခြင်း၊ မိမိပိုင်ဥစ္စာဟု အသိအမှတ်မပြုတော့ဘဲ မိမိဥစ္စာအဖြစ်မှ တစ်ဖန် ပြန်၍ ရုပ်သိမ်းခြင်းဖြစ်၏။

သုရာပါနဝဂ် နဝမသိက္ခာပုဒ်လာ ''ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြု''ခြင်းကား မူလသင်္ကန်းပိုင် ရှင်ရဟန်း အလိုရှိသလို သုံးစွဲနိုင်အောင် အခွင့်ပေးခြင်း, ပြန်ပေးခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ''ပစ္စုဒ္ဓိရ်''ဟူသော စကားလုံး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ပစ္စုဒ္ဓရဏ''ဟူသော ပါဠိကို ''ပစ္စုဒ္ဓိရ်''ဟု မြန်မာမှုပြုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။
ရုပ်သိမ်းခြင်း စွန့်လွှတ်ခြင်းဟုအနက်ထွက်ပါသည်။
အဓိပ္ပါယ်မှာ–မိမိပိုင်ဥစ္စာဟု အသိအမှတ်ပြုထားခြင်းကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခြင်း စွန့်လွှတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ နှုတ်မြွက်အဓိဋ္ဌာန်တင်နည်း ၂-နည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မျက်မှောက် (အနီး) အဓိဋ္ဌာန်တင်နည်း။
၂။ မျက်ကွယ် (အဝေး) အဓိဋ္ဌာန်တင်နည်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (က) မျက်မှောက် (အနီး) အဓိဋ္ဌာန်တင်ပုံ
(ခ) မျက်ကွယ် (အဝေး) အဓိဋ္ဌာန်တင်ပုံ-တို့ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (က) နှစ်တောင့်ထွာဟတ္ထပါသ်အတွင်းဖြစ်လျှင် ''ဣမံ သဃ်ာဋ္ဌိ အဓိဋ္ဌာမိ'' ဟု နှုတ်မြွက်၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါမည်။
(ခ) မိမိနေရာကျောင်း၏ အခန်းတွင်း, အနီးကျောင်းစသည်တို့ဖြစ်လျှင် သက်နိုးထား ရှိရာအရပ်(သက်နိုး)ကို စိတ်ဖြင့်မှန်းပြီး ''ဇေတं သဃ်ာဋ္ဌိ အဓိဋ္ဌာမိ''ဟု နှုတ်မြွက်၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါမည်။

ဇေသိ = ဣမံ ဥတ္တရာသင်္ဃ အဓိဋ္ဌာမိ။
သင်းပိုင် = ဣမံ အန္တရဝါသကं အဓိဋ္ဌာမိ။
အနီး - အနည်း - ဣမံ။
အနီး - အများ - ဣမာနိ။
အဝေး - အနည်း - ဇေတं။
အဝေး - အများ - ဇေတာနိ။

(ဆောင်) ကာယ, ဝါစာ၊ ဓိဋ္ဌာနာ: နှစ်ဖြာ မူလပြား။
မျက်မှောက်, ကွယ်ရာ၊ နှစ်ပါးသာ၊ ထပ်ကာ အနုပြား။
မျက်မှောက် ဣမ၊ ကွယ်-ဇေ၊ မှတ်ကြ သဒ္ဒါအား။
အနည်းဖြစ်လျှင်၊ အံ-နှင့်ပင်၊ များလျှင် နိ-နှင့်ထား။

မှတ်ချက်။ ။ ကခ်ိအဋ္ဌကထာလာတိုင်း ''အဓိဋ္ဌာန်တင်နည်း ၂-နည်း''နှင့် ''နှုတ်မြွက်အဓိဋ္ဌာန်တင်နည်း ၂-နည်း''ဟု မေး+ဖြေ ရေးသားလိုက်ပါသည်။

အချို့က ''**ပရိက္ခာရ၊ စောဠအမည်၊ သူ့အမည်၊ နှစ်တည် အဓိဋ္ဌာ။ ။ကိုယ်, နှုတ် နှစ်ပြင်၊ တအင်အင်၊ တင်လေ အဓိဋ္ဌာ**''ဟူသော ဝိနယသံခိပ်သို့လိုက်၍ ''အဓိဋ္ဌာန်တင်နည်းအမျိုးအစား ၂-နည်း'' ''အဓိဋ္ဌာန်တင်ပုံ ပယောဂသရုပ်''ဟု ရေးကြသည်။

မေး။ တိစီဝရိုက်အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်း ၂-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) မိမိနှင့် သက်ဆိုင်ရာ (သဃ်ာဋ္ဌိ, ဥတ္တရာသင်္ဃ, အန္တရဝါသကဟူသော) အမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်း။
(၂) ''ပရိက္ခာရစောဠ''ဟူသောအမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ပရိက္ခာရစောဠ''ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း။ ဖြေဆိုရ၍ ပရိက္ခာရစောဠ အဓိဋ္ဌာန်တင်ကောင်းသော အဝတ်များကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ''ပရိက္ခာရဠေ တံ စောဠဠာတိ ပရိက္ခာရစောဠံ''ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ထိုထိုကိစ္စ၌ အသုံးပြုရန်ဖြစ်သော အသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာ အဝတ်ပုဆိုးအားလုံးကို ''ပရိက္ခာရစောဠ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပရိက္ခာရစောင့်အဓိဋ္ဌာန်တင်ကောင်းသော အဝတ်များမှာ-တိစီဝရိက် အပါအဝင် သက်နှီး ၉-ထည်လုံးနှင့်တကွ အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော ပိတ်တို ဖျင်စမ္ပစ်၍ အခြားအထည် အားလုံး ဖြစ်ပါသည်။ (ပရိက္ခာရစောင့်အဓိဋ္ဌာန် မတင်ကောင်းသော အဝတ်ဟူ၍ မရှိပါ)။

မေး။ (က) မိမိနှင့် သက်ဆိုင်ရာအမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ပုံ။
(ခ) ပရိက္ခာရစောင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ပုံတို့ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (က) ကျွန်မ သင်္ဃာ့ဒ္ဓိ အဓိဋ္ဌာမိ။
ကျွန်မ ဥတ္တရာသင်္ဃ အဓိဋ္ဌာမိ။
ကျွန်မ အန္တရဝါသကံ အဓိဋ္ဌာမိ။
(ခ) ကျွန်မ မိဝရဲ့ ပရိက္ခာရစောင့် အဓိဋ္ဌာမိ။

မေး။ မိမိနှင့် သက်ဆိုင်ရာအမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းနှင့် ပရိက္ခာရစောင့်အမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်း ၂-မျိုးတို့၏ အကျိုးသွားခြင်း ခြားနားချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''သံဃာ့ဒ္ဓိ''စသောအမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားလျှင် အရုဏ်တက်ချိန်၌ ထိုသက်နှီးနှင့် ကင်း၍ မနေရပါ။ ကင်း၍နေလျှင် ဝိပ္ပဝါသ (ဒုတိယကထိန ဥဒေါသိတ) သိက္ခာပုဒ်အရ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

''ကျွန်မ စီဝရဲ့ ပရိက္ခာရစောင့် အဓိဋ္ဌာမိ''ဟု ပရိက္ခာရစောင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားလျှင်ကား ညဉ့်ကင်း၍နေသော်လည်း အာပတ်မသင့်ပါ။ ဝတ်ရုံသုံးဆောင်ခြင်းငှါလည်း အပ်ပါသည်။

မေး။ တိစီဝရိက်ကို အဘယ်အကျိုးငှါ ပရိက္ခာရစောင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ချမ်းချမ်းသာသာ လွယ်ကူစွာသုံးစွဲနိုင်ခြင်း (သုံးချင်သလို သုံးနိုင်ခြင်း) အကျိုးငှါ တိစီဝရိက်ကို ပရိက္ခာရစောင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
(ဆောင်) လွယ်ကူချမ်းသာ၊ သုံးဖို့ရာ၊ ပရိက္ခာစောင့်တင်။

မေး။ ပရိက္ခာရစောင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ရခြင်း၏ ချမ်းချမ်းသာသာ လွယ်ကူစွာသုံးစွဲနိုင်ခြင်းအကျိုးရှိပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပရိက္ခာရစောင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားလျှင် တိစီဝရိက်သက်နှီးနှင့် ညဉ့်ကင်းနေသော်လည်း ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်ပါ။ ဝတ်ရုံ သုံးဆောင် ခြင်းငှါလည်း အပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပရိက္ခာရစောင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်း သည် ချမ်းချမ်းသာသာ လွယ်ကူစွာ သုံးစွဲနိုင်ခြင်းအကျိုးရှိ၏-ဟု ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သက်နှီး ၉-ထည်တို့တွင် မိုးရေခံသက်နှီးနှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရတနဝဂ် ဝဿိကသာဋ္ဌိကသိက္ခာပုဒ်လာ ပမာဏထက် မပိုလွန်လျှင် ''ဝဿိကသာဋ္ဌိက'' ဟူသောအမည်ဖြင့် မိုး၄-လပတ်လုံး အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါမည်။ မိုး ၄-လလွန်လျှင် ဝဿိကသာဋ္ဌိကအဖြစ်မှ စွန့်ပယ်၍ ''ကျွန်မ စီဝရဲ့ တုယှံ ဝိဂတပေါ့မိ''ဟု ဝိကပ္ပနာပြုရပါမည်။ ဤမိုးရေခံသက်နှီးသည် အဆင်းပျက်ရုံမျှဆိုးလျှင် အပ်ပါပြီ။ အဓိဋ္ဌာန် ၂-ထည် မတင်ကောင်းသောကြောင့် ၂-ထည်ကား မအပ်၊ ၁-ထည်သာ အပ်ပါသည်။ (ဋီ-သစ်၊ ၂၈၂-လည်းကြည့်။)

မေး။ နိသိဒိုင်, အိပ်ရာခင်းတို့နှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို ရေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ရတနဝဂ် နိသိဒနသိက္ခာပုဒ်လာ အတိုင်းအတာပမာဏနှင့် ယှဉ်သော နိသီဒိုင်ကို ''ကျွမ်း နိသိဒနံ အဓိဋ္ဌာမိ''ဟု အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါမည်။ နိသီဒိုင်သည်လည်း ၁-ထည်သာ အပ်ပါသည်။ ၂-ထည် မအပ်ပါ။

အိပ်ရာခင်းကိုလည်း အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအိပ်ရာခင်းကား အကြီးလည်း အပ်၊ ၁-ထည်လည်း အပ်၊ အများအပြားလည်း အပ်ပါသည်။ အညိုရောင်ဖြစ်စေ၊ အဝါရောင်ဖြစ်စေ၊ အမြီတ်အဆာ ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ပန်းအမြီတ်အဆာရှိသည်ဖြစ်စေ အခင်းအားလုံး အပ်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အမာလွှမ်းသက်နှိုးနှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရတနဝဂ် ကဏ္ဍာပ္ပဋိဋ္ဌာဒိသိက္ခာပုဒ်လာ အတိုင်းအတာပမာဏနှင့် ယှဉ်သော အမာလွှမ်းသက်နှိုးကို အနာရှိသမျှကာလပတ်လုံး အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါမည်။ အနာငြိမ်းပျောက်သွားသောအခါ ကဏ္ဍာပ္ပဋိဋ္ဌာဒိအဖြစ်မှ စွန့်ပယ်၍ ဝိကပ္ပနာပြုရပါမည်။ ထိုအမာလွှမ်းသက်နှိုးမှာ ၁-ထည်သာ အပ်ပါသည်။

မေး။ မျက်နှာသုတ်ပဝါ, ပရိက္ခာရစောဠ ပုဆိုးတို့နှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မျက်နှာသုတ်ပဝါကိုလည်း အဓိဋ္ဌာန်တင်ရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမျက်နှာသုတ်ပုဝါသည် ၁-ထည်ဖြစ်စေ၊ အများအပြားဖြစ်စေ၊ အကြီး ဖြစ်စေ အပ်သည်သာ။

ပရိက္ခာရစောဠလည်း အရေအတွက်မရှိ၊ လိုသလောက် အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဝတ်သပိတ်အိတ်, ပဝါရေစစ်တို့ကို မည်သို့ပြုလုပ်ထားရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ အဝတ်ကိုချုပ်ထားသော အဝတ်သပိတ်အိပ်၊ ပဝါရေစစ်တို့ကို ဝိကပ္ပနာပြုလောက်သော အသေးငယ်ဆုံး ပမာဏရှိလျှင် ပရိက္ခာရစောဠ အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါမည်။ အများကို တပေါင်းတည်းပြု၍ ''ကျွမာနိ (ဇောနိ) စီဝရာနိ ပရိက္ခာရစောဠာနိ အဓိဋ္ဌာမိ''ဟု အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းငှါ အပ်ပါသည်။

မေး။ သက်နှိုး ၉-ထည်တို့တွင် အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗကာလ (အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော ကာလ) ရှိ/မရှိသော သက်နှိုးတို့ကို ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ သက်နှိုး ၉-ထည်တို့တွင် မိုးရေခံသက်နှိုးနှင့် အမာလွှမ်းသက်နှိုးတို့သည် အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော ကာလရှိ၍၊ ကြွင်း ၇-ထည်တို့ကား အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သောကာလ မရှိပါ။

မေး။ တစ်ထည်သာ အဓိဋ္ဌာန်တင်နိုင်သော သက်နှိုးနှင့် အများအပြား အဓိဋ္ဌာန် တင်နိုင်သော သက်နှိုးတို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တစ်ထည်သာ အဓိဋ္ဌာန်တင်နိုင်သော သက်နှိုးများမှာ – သင်းပိုင်၊ ကိုယ်ရုံ၊ ဒုကူ၌၊ မိုးရေခံသက်နှိုး၊ အမာလွှမ်းသက်နှိုး၊ နိသီဒိုင်တို့ဖြစ်ပါသည်။

အများအပြား အဓိဋ္ဌာန်တင်နိုင်သော သက်နှိုးတို့ကား – အိပ်ရာခင်း၊ မျက်နှာသုတ်ပဝါ၊ ပရိက္ခာရစောဠပုဆိုးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – သင်း, ကိုယ်, ဒု, မိုး, မာ, နိ တို့၊ ခြောက်မျိုး စီဝရာ။
– လျှား+နံ ပမာဏ၊ ပြည့်မှီက၊ တင်ရ တစ်စီသာ။

http://www.dhammadownload.com

- ပရိက်, အိပ်, မျက်၊ ဤသုံးချက်၊ မမြွက် ပမာဏာ။
- မြောက်မြားစွာပင်၊ ဓိဋ္ဌာန်တင်၊ အစဉ် ပြုကောင်းတာ။

- မိုးလေးလတွင်၊ မိုး-ကို တင်၊ လွန်လျှင် ဝိကပ္ပါ။
- အနာရှိလျှင်၊ မာ-ကို တင်၊ လွန်လျှင် ဝိကပ္ပါ။
- သင်း, ကိုယ်, ဒုမျိုး၊ ကောင်းစွာဆိုး၊ မာ, မိုး ပျက်ရုံသာ။
- ကပ္ပဗိန္ဒု၊ . ထိုးရိုးပြု၊ မှတ်ရှု ထိုင်ပါးဖြာ။

မေး။ မိမိအမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော သင်္ကန်းကိုးထည်တို့တွင် (က) ပမာဏသတ်မှတ်ချက်ရှိသော သင်္ကန်း (ခ) ပမာဏသတ်မှတ်ချက် မရှိသောသင်္ကန်း (ဂ) အရေအတွက် သတ်မှတ်ချက်ရှိသော သင်္ကန်း (ဃ) အရေအတွက် သတ်မှတ်ချက် မရှိသောသင်္ကန်း တို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။ (၁၃၅၃-ခုနှစ်၊ အစိုးရ ပထမလတ်တန်းမေးခွန်း)

ဖြေ။ အထက်အဖြေအတိုင်းပင် ဖြစ်၏။ (က)နှင့် (ဂ)၊ (ခ)နှင့် (ဃ) အတူတူပင် ဖြစ်သည်။ အထက်ပါ ဆောင်ပုဒ်ကို သတိပြု။

မေး။ အဓိဋ္ဌာန်တင်ဖွယ်မလိုသော အသုံးအဆောင်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မဏ္ဍဘိသိ = ညောင်စောင်းပေါ်၌ ခင်းအပ်သော ဘုံလျှို (ဖုံ)။
၂။ ပိဋ္ဌဘိသိ = အင်းပြင်ပေါ်၌ခင်းအပ်သော ဘုံလျှို (ဖုံ)။
၃။ ဗိမ္ဗောဟန = ခေါင်းအုံ။
၄။ ပါဝါရ = ခြုံထည်။
၅။ ကောဇဝ =ကောဇော ဟူသော ပရိက္ခာရများနှင့် ယေဘုယ္ယသနအသုံးအဆောင်အကျိုးငှါ ပေးလှူအပ်သော အပေါ်လွှမ်းအခင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (မဏ္ဍဘိသိ-စသော ၅-မျိုးတို့ သည်လည်း သေနာသနအသုံးအဆောင်ဖြစ်သောကြောင့်ပင် အဓိဋ္ဌာန်တင်ဖွယ်ကိစ္စမရှိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဋီသစ်-၂၈၃။)

(ဆောင်) - ဘုံလျှို၊ ခေါင်းအုံးတို့၊ တစ်မျိုး ခြုံထည်ပါ။
- ကောဇောတတန်၊ ကျောင်းသုံးရန်ဟု၊ အခင်းစု၊ တင်မှု မလိုပါ။

မေး။ သင်္ကန်း ၉-ထည်တို့၏ အဓိဋ္ဌာန်ကျကြောင်း (၈)ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အညဿဒါန = သူတစ်ပါးအား ပေးခြင်း။
၂။ အစ္ဆိန္နိတ္ထာ ဂဟဏ= သူတစ်ပါးတို့ လုယက်ခိုးယူသွားခြင်း။
၃။ ဝိဿာသဂ္ဂါဟ = အကျွမ်းဝင်သဖြင့် ယူသွားခြင်း။
၄။ ဟီနာယာဝတ္တန = လူထွက်ခြင်း (သီလမပျက်သေးဘဲ လူဝတ်လဲခြင်း)။
၅။ သိက္ခာပစ္စက္ခာန = သိက္ခာချခြင်း။
၆။ ကာလံကိရိယာ = သေဆုံးခြင်း။
၇။ လိင်ပရိဝတ္တန = လိင်ပြန်ခြင်း။
၈။ ပစ္စုဒ္ဓရဏ = ပစ္စဒ္ဓိရ်ပြုခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) - ပေးစွန့်, လုယူ၊ ကျွမ်းဝင်ယူ၊ လူထွက်, ချသိက္ခာ။
- သေဆုံး, လိင်ပြန်၊ ပစ္စုဒ္ဓံ၊ ရှစ်တန် ကျမိဋ္ဌာ။

မေး။ ''တိစီဝရိက် အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားသော သင်္ကန်း၏ အဓိဋ္ဌာန်ကျကြောင်း ၉-ပါးရှိ၏'' ဆိုရာ

http://www.dhammadownload.com

ထူးခြားသောအကြောင်းကိုသာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ လက်သန်း လက်သည်းခွံပမာဏမျှ ထုတ်ချင်းပေါက် အပေါက်ပေါက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အပေါက်အတွင်း၌ ချည်မျှင်တစ်ချောင်းမျှ မပြတ်ဘဲ ကျန်နေသေးလျှင် အဓိဋ္ဌာန်မကျသေးပါ။

(ဆောင်) – သင်း, ကိုယ်, ဒု အား၊ ပေါက်မှုပွား၊ ၉–ပါး ကျကြောင်းလာ။
– လက်သန်းသည်းမျှ။ ပေါက်လတ်က၊ သုံးဝ စီဝရိက်မှာ။

မေး။ တိစီဝရိက်၌ အဓိဋ္ဌာန်ကျစေနိုင်သော အပေါက်သည် မည်သည့်နေရာ၌ ပေါက်သော အပေါက်ဖြစ်ပါသနည်း။ သက်နိုးအားလျော်စွာ ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဒုကုဋ္ဌနှင့် ကိုယ်ရုံ၏ အလျားစွန်းမှ ၁–ထွာ၊ အနံ့စွန်းမှ ၈–လက်သစ် ပမာဏရှိသော အရပ်အတွင်း၌ ပေါက်သော အပေါက်။

သင်းပိုင်၏ အလျားစွန်းမှ ၁–ထွာ၊ အနံ့စွန်းမှ ၄–လက်သစ် ပမာဏရှိသောအရပ် အတွင်း၌ ပေါက်သော အပေါက်ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) –လျားစွန်း တစ်ထွာ၊ နံ့မှာ ရှစ်သစ်၊ အတွင်းဖြစ် ပေါက်လစ် ဒု, ကိုယ်မှာ။
– လျားစွန်း တစ်ထွာ၊ နံ့မှာ လေးသစ်၊ အတွင်းဖြစ် ပေါက်လစ် သင်းပိုင်မှာ။
– အဓိဋ္ဌာန်ဖျက်၊ သည်အချက်၊ တစ်သက်မှတ်စရာ။

မှတ်ချက်။ ။ ယင်းသို့ အပေါက်ပေါက်သွားလျှင် တိစီဝရိက်သည် အတိရေက စီဝရအရာ၌ တည်တော့၏။ အပ်ဖြင့် ပြန်ချုပ်ပြီး တစ်ဖန် အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါသည်။

မေး။ ''မိုးရေခံသက်နိုး, အမာလွှမ်းသက်နိုးတို့၌ အဓိဋ္ဌာန်ကျကြောင်း ၉–ပါးရှိ၏''ဟုဆိုရာ ထူးခြားသောအကြောင်းများကိုသာ အသီးသီးဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မိုးရေခံသက်နိုး၌ မိုး ၄–လကိုလွန်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
အမာလွှမ်းသက်နိုး၌ အနာငြိမ်းပျောက်သွားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သက်ဆိုင်ရာ ကာလကိုလွန်လျှင် တမင်တကာ ချစရာမလိုဘဲ အလိုလို အဓိဋ္ဌာန်ကျသော (ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုဖွယ် မလိုသော) သက်နိုးများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မိုးရေခံသက်နိုး, အမာလွှမ်းသက်နိုးတို့ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ မိုးရေခံသက်နိုးသည် မိုး ၄–လလွန်လျှင် အလိုလို အဓိဋ္ဌာန်ကျပါသည်။ အမာလွှမ်းသက်နိုးသည် အနာငြိမ်းပျောက်လျှင် အလိုလို အဓိဋ္ဌာန်ကျပါသည်။

မေး။ တံ အတိက္ကာမယတော–ကို အနက်ကျနစွာပေးပြ၍ ''အတိက္ကာမယ'' အဓိပ္ပါယ်ကို လည်း ရေးပါ။

ဖြေ။ တံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဇာတ်, ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ပမာဏရှိသော ထိုသက်နိုးကို။ ဝါ၊ ထိုဆယ်ရက်အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသောကာလကို။
– (တန္ဓိ စီဝရံ, ကာလံ ဝါ ပရာမသတိ၊ ဋ္ဌိသစ်၊ ၂၈၄။)
ဘ–ရက်အတွင်း၌ အတိရေကစီဝရ မဖြစ်အောင် အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာ တစ်ခုခုမပြုဘဲ

http://www.dhammadownload.com

ထားခြင်း (ထားသောရဟန်း)ကို ''အတိက္ကာမယ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ-ကို အနက် ၂-နည်းပေးပြု၍ ထိုအနက်အားလျော်စွာ အဓိပ္ပါယ် ၂-နည်းလည်း ရေးပြပါ။ (''နိဿဂ္ဂိပါစိတ်''ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။)

ဖြေ။ (တံ၊ ထိုသက်နှိုးကို။ ဝါ-ထိုဆယ်ရက်အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသော ကာလကို၊ အတိက္ကာ-မယတော၊ လွန်စေသောရဟန်းအား။ ဝါ၊ ၏။ တံ စီဝရံ၊ ထိုသက်နှိုးသည်။) နိဿဂ္ဂိယံ၊ စွန့်အပ်စွန့်ထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပါစိတ္တိယံ၊ ပါစိတ်အာပတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။

(တစ်နည်း) - တံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ အတိက္ကာမယတော၊ အား။ ဝါ၊ ၏။ နိဿဂ္ဂိယံ၊ စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော။ ပါစိတ္တိယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပထမနည်း၌ နိဿဂ္ဂိယံ + ပါစိတ္တိယံ ၂-ပုဒ် အနက်ပြား ဖြစ်၏။''သက်နှိုးလည်း စွန့်ထိုက်သော သက်နှိုးဖြစ်သွားသည်။ ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်လည်း သင့်သည်''ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

ဒုတိယနည်း၌- ယင်း ၂-ပုဒ် အနက်တူ ဖြစ်၏။ ''သက်နှိုးကို ရှေးဦးစွာ စွန့်ခြင်းဟူသော ဝိနည်းကံရှိသော ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏''ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

ဝစနတ္ထ - ပထမနည်း၌ ''နိဿဇ္ဇိယတေတိ နိဿဂ္ဂိယံ၊ စီဝရံ''ဟု ဝစနတ္ထပြု။
ဒုတိယနည်း၌ ''နိဿဇ္ဇနံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ နိဿဂ္ဂိယံ အသ အတ္ထီတိ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ပါစိတ္တိယံ''ဟု ဝစနတ္ထပြုပါ။

မေး။ (က) နိဿဂ္ဂိယံ (ခ)နိဿဂ္ဂိယံ ၂-မျိုးတို့တွင် အဘယ်ပါဠိသာ အမှန်ဖြစ်သည် ဉာဏ်လုစ်ကာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါ။

ဖြေ။ နိဿဂ္ဂိယံ-၌ နိ-ပုဗ္ဗ သဇ ဓာတ်+ ဏျ ပစ္စည်း (ဣယ-ပစ္စည်း) ဖြစ်၏။
ဘာသာဋီကာဆရာတော်က သဇဓာတ်၌ သ-သည် ဒွေးဘော်ပြုရမည့် အကွရာ (ဒွေးဘော်ပြုရာဌာန)မဟုတ်ဟုယူဆ၍ သ-၌ ဒွေးဘော်မဲ့ ''နိဿဂ္ဂိယံ''ပါဠိကို အမှန်ဟု ဆုံးဖြတ်ကာ ၄င်းရေးစာအုပ်တို့၌ ထိုအတိုင်း ရေးသားရိုက်နှိပ်စေတော်မူခဲ့ပါသည်။
ဘာသာဋီကာဆရာတော်က ယင်းသို့ယူဆ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့သော်လည်း ရူပသိဒ္ဓိ ပရ ဒွေဘာဝေါ ဌာနေ-သုတ်၌ '' အဝိသဇ္ဇေန္တော၊ ဝိသဇ္ဇေန္တော'' ပုဒ်တို့ကို ထုတ်ပြထားသည်ကို ထောက်လျှင် သဇ-ဓာတ်၌ သ-သည် သသဓာတ်၌ သ, စဇဓာတ်၌ စ-တို့ကဲ့သို့ ဒွေးဘော်ပြုရမည့် အကွရာ (ဒွေးဘော်ပြုရာဌာန)ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးရေးမှိုး ရေးစဉ် သုံးရိုးသုံးစဉ်အတိုင်း သ-ဒွေးဘော်နှင် ''နိဿဂ္ဂိယံ''ပါဠိသာ အမှန်ဖြစ်သည် ကောနမုချ မှတ်သားသင့်လှပါသည်။

မေး။ ''စွန့်ခြင်း ဝိနည်းကံရှိသော ပါစိတ်အာပတ်''ဟူသော စကားကို ရှင်းပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဤပါစိတ်အာပတ်ကို ဒေသနာကြားရာ၌ ရှေးဦးစွာ သက်နှိုးကိုစွန့်ခြင်းဟူသော ဝိနည်းကံကို ပြုရမည်။ ယင်းသို့ ပြုပြီးမှ ဒေသနာကြားရပါမည်။ ထို့ကြောင့် ''စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော (ဒေသနာမကြားခင် စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံကို ပြုရသော) ပါစိတ်အာပတ်''ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ရှေးက ''နိဿဂ္ဂိယ၊ စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံ **ရှေး**ရှိသော။ ပါစိတ္တိယ၊ ပါစိတ်အာပတ်သည်။ ဟောတ်၊ ဖြစ်၏''ဟု အနက်ပေးကြရာ ထိုအနက် သင့်/ မသင့် စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ အနက်ပေးလျှင် ''ရှေးဦးစွာ စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံကို ပြုပြီးမှ ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏''ဟု မလိုအပ်သော အဓိပ္ပာယ်ရသောကြောင့် ထိုအနက် မသင့်ပါ။ ''နိဿဂ္ဂိယ၊ စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော''ဟုသာ ပေးရပါမည်။

မေး။ ဒသာဟပရမံ–အရ ၁၀–ရက် ရေတွက်ပုံကို ရှင်းပြ၍၊ ဒသာဟတိက္ကန္တဖြစ်ပုံ (၁၀–ရက်လွန်ပုံ)ကိုလည်း ရေးပါ။

ဖြေ။ သက်နိုးရရှိရာနေ့၏ အရုဏ်သည် ထိုသက်နိုးရရှိရာနေ့ကို မှီသောကြောင့် သက်နိုးကို ရရှိရာနေ့၏ အရုဏ်စ၍ ရေတွက်ရပါမည်။

ဥပမာ – လဆန်း ၁–ရက်နေ့ သက်နိုးရလျှင် ထိုလဆန်း ၁–ရက်နေ့၏ လွန်ခဲ့သော အရုဏ်ကို ၁–အရုဏ်ဟု ရေတွက်ရပါမည်။ ထိုသက်နိုးရရှိရာနေ့၏ အရုဏ်နှင့်တကွ (၁၁)အရုဏ်တက်လျှင် ဒသာဟ တိက္ကန္တ–ဖြစ်ပါသည်။ (လဆန်း ၁–ရက်နေ့ သက်နိုးရလျှင် လဆန်း ၁၁–ရက်နေ့ အရုဏ်တက်သောအခါ ၁၀ ရက်လွန်ပြီ–ဟူလို။)

မေး။ ဒသာဟတိက္ကန္တသက်နိုး စွန့်ရာဌာနကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သဃာ၊ သို့မဟုတ် – ဂိုဏ်း၊ သို့မဟုတ် – ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နိဿဂ္ဂိထိုက်သောပစ္စည်းတို့၌ ပြုလုပ်ရမည့် အစီအစဉ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ နိဿဂ္ဂိထိုက်သော သက်နိုး၊ သပိတ်, နိသီဒိုင်ကို သံဃာအား ဖြစ်စေ၊ ဂိုဏ်းအား ဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်စေ စွန့်ရပါမည်။

၂။ စွန့်ပြီးလျှင် အာပတ်ကို ဒေသနာကြားရ, ခံရပါမည်။

၃။ ဒေသနာကြားပြီး, ခံယူပြီးနောက် စွန့်ရာဖြစ်သော သံဃာ, ဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ်က စွန့်အပ်သော သက်နိုး, သပိတ်, နိသီဒိုင်ကို ပြန်ပေးရမည်။

(**ဆောင်**) နိဿဋ္ဌိတွာန ဒေသေယျ၊ အာပတ္တိ တေန ဘိက္ခုနာ။
ပဋ္ဌဂ္ဂဟေတွာ အာပတ္တိ၊ ဒေယျံ နိဿဋ္ဌစီဝရံ။

မေး။ နိဿဂ္ဂိထိုက်သောသက်နိုးကို အဘယ်ကြောင့် စွန့်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ထိုသက်နိုးသည် နိဿဂ္ဂိထိုက်၍ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ရုံသာမက ထိုသက်နိုးကို ကိုင်တိုင်း ဒုက္ခဋ္ဌအာပတ်လည်း ထပ်၍ ထပ်၍ သင့်သောကြောင့် နိဿဂ္ဂိထိုက်နေသော သက်နိုးကို စွန့်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒသာဟတိက္ကန္တ နိဿဂ္ဂိယ သက်နိုးစွန့်ပုံနှင့် ပြန်ပေးပုံ ပါဠိတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ **သံဃာအားစွန့်ပုံ** –

ဣဒံ မေ ဘန္တေ စီဝရံ ဒသာဟာတိက္ကန္တံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ သံဃဿ နိဿဇ္ဇာမိ။

ဂိုဏ်းအားစွန့်လျှင် – ''သံဃဿ''နေရာ၌ ''အာယသ္မန္တာနံ''ဟု ဆိုရပါမည်။

ပုဂ္ဂိုလ်အားစွန့်လျှင်–''သံဃဿ''နေရာ၌ ''အာယသ္မတော'' ဟုဆိုရ ပါမည်။

သံဃာက ပြန်ပေးပုံ –

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣဒံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော နိဿဂ္ဂိယံ

http://www.dhammadownload.com

နိဿဂ္ဂိပါစိတ် – ကထိနဝဂ် – ကထိနသိက္ခာပုဒ် ၂၁

သံဃသ နိဿဋ္ဌ၊ ယဒိ သံဃသ ပတ္တကလံ၊ သံဃော ကျမံ စီဝရံ ကျတ္ထန္ဓာမသ ဘိက္ခုနော ဒဒေယျ။ (ဗျတ္တ, ပဒ္ဓိဗလ ရဟန်းက ဆိုရပါသည်။)

ဂိုဏ်းက ပြန်ပေးပုံ –

သုဏာန္တု မေ အာယသ္မန္တာ၊ ကျဒံ စီဝရံ ကျတ္ထန္ဓာမသ ဘိက္ခုနော နိဿဂ္ဂိယံ အာယသ္မန္တာနံ နိဿဋ္ဌ။ ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ အာယသ္မန္တာ ကျမံ စီဝရံ ကျတ္ထန္ဓာမသ ဘိက္ခုနော ဒဒေယ္ယုံ။

ပုဂ္ဂိုလ်က ပြန်ပေးပုံ – ကျမံ စီဝရံ အာယသ္မတော ဒမ္မိ။

မှတ်ချက်။ ။ အနီး, အဝေး၊ အနည်း, အများအလိုက် ''ကျမံ, ကျမာနိ၊ ဧတံ, ဧတာနိ''ဟု ပြင်ဆိုရပါမည်။ ပါဠိမဆိုနိုင်လျှင် မိမိနားလည်တတ်ကျွမ်းသော ဘာသာတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ဆိုနိုင်ပါသည်။

မေး။ စွန့်အပ်ပြီးသော နိဿဂ္ဂိယပစ္စည်းကိုစွန့်သော ရဟန်းအား ပြန်မပေးလျှင် မည်သည့်အပြစ်များ ဖြစ်ပါသနည်း၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ဤဝတ္ထုကို ဤရဟန်းသည် ငါ့အားပေးအပ်ပြီ''ဟူသော အမှတ်သညာ (အပိုင်ပေး တာဘဲ–ဟူသောအမှတ်သညာ)ဖြင့် ပြန်မပေးသောရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ စွန့်သောရဟန်း၏ ဥစ္စာမှန်းသိလျက် သက်သက်အမြွှက်ထောင်ကာ လုယူသော ရဟန်းအား ဥစ္စာရှင်ရဟန်း၏ ဓုရနိက္ခေပ=ဝန်ချမှုဖြင့် ပစ္စည်းတန်ဖိုးအလိုက် ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ဒုက္ကဋ်, ထုလ္လစ္စည်း, ပါရာဇိကအာပတ်များ သင့်ပါသည်။

မေး။ နိဿဂ္ဂိသက်နှိုးကို ပြန်ရသောရဟန်းသည် ထိုသက်နှိုးကိုမည်သို့ ပြုလုပ်ထားရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ အလိုရှိရာ အဓိဋ္ဌာန်တစ်ခုခုသော်လည်း တင်ထားရပါမည်။ သို့မဟုတ်–ဝိကပ္ပနာပြုထားရပါမည်။

မေး။ နိဿဂ္ဂိယပစ္စည်းကို မစွန့်ဘဲ သုံးဆောင်လျှင် မည်သည့် အာပတ်သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

ဋ္ဌကာသစ်အဆို = နိဿဂ္ဂိထိုက်သော တစ်ကြိမ်ဝတ်ရုံထားသောသက်နှိုးကို ကိုယ်မှ မခွါဘဲ တစ်နေ့လုံး လှည့်လည်နေသော်လည်း ဒုက္ကဋ်တစ်ခုက်သာသင့်ပါသည်။ ကိုယ်မှ ခွါ၍ ထပ်ကာထပ်ကာ ဝတ်ရုံလျှင်ကား ပယောဂတိုင်း ပယောဂတိုင်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်များစွာ သင့်ပါသည်။ မကောင်းသဖြင့် ဝတ်အပ်, ရုံအပ်သည်ကို တစ်ဖန်ပြုပြင်၍ ဝတ်ရုံခြင်းကြောင့်ကား အာပတ်မသင့်ပါ။ (၄င်း၊ ၂၈၆။)

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါး၏ နိဿဂ္ဂိယပစ္စည်းကို အခြားတစ်ပါးက အသုံးပြုလျှင် အာပတ်သင့်/မသင့် သာဓကဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ အာပတ်မသင့်ပါ။ သာဓကကား–''အညေန ကတံ ပဒ္ဓိလဘိတ္ကွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ'' (ဂိ၊ ၁၊ ၃၃၉။) စသောပါဠိရပ် ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – ဝေသာလီပြည်။ ·ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – အတိရေကသက်နှိုးကိုဆောင်ခြင်း။

မေး။ ကထိနသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်ကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဒသာဟပရမံ-ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ၁၀-ရက်အတွင်း အမိဌာန်တင်ပြီးသော ရဟန်း။
၂။ ဝိကပ္ပနာပြုသော ရဟန်း။
၃။ သူတစ်ပါးတို့အား စွန့်လှူသော ရဟန်း။
၄။ ခိုးသူလုယက် ပျောက်ပျက်သော သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်း။
၅။ ခြင်္သေ့ သည် ခဲစားခြင်းကြောင့် ပျက်စီးသော သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်း။
၆။ သင်္ကန်းမီးလောင်ခံရသော ရဟန်း။
၇။ ဓားပြတို့ လုယူအပ်သော သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်း။
၈။ အကျွမ်းဝင်ခြင်းကြောင့် လုယူအပ်သော သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ဆယ်ရက်အတွင်း၊ တင်ခြင်းမိဌာန်၊ တတန် ဝိကပ်၊ စွန့်အပ်, ခိုးယူ၊ ခြမူလည်း ခဲ၊ မီးစွဲ, လုယက်၊ ဝိဿာသဂ်ယူ။ အရှုံးမူ၊ ဆောင်ယူ အပြစ်လွတ်။

မေး။ ကခ်ိအဌကထာဝယ် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဖော်ပြထားသော ဝိပတ္တိ ၄-မျိုးကို အာပတ်နှင့် တွဲစပ်ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သီလဝိပတ္တိ = ပါရာဇိကအာပတ်နှင့် သံဃာဒိသေသ်အာပတ်များ။
၂။ အာစာရဝိပတ္တိ = ကြွင်းသောအာပတ်များ။
၃။ အာဇီဝဝိပတ္တိ = အာပတ်မဟုတ်။
၄။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ = အာပတ်မဟုတ်။

အမှာ။ ။ အာဇီဝဝိပတ္တိ, ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိတို့ကြောင့် ပညတ်အပ်သော အာပတ်များနှင့် အာဇီဝ ဝိပတ္တိကြောင့် သင့်ရောက်သော အာပတ် ၆-မျိုးတို့ကို ပဌမပါရာဇိကာ၌ ရေးပြခဲ့ပြီ။

မေး။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိကြောင့် သင့်ရောက်သော အာပတ် ၂-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌ အရိဋ္ဌရဟန်း၏ မိစ္ဆာအယူကို မစွန့်ခြင်းသည် ''ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ'' ဖြစ်၏။ ထိုမိစ္ဆာအယူကို စွန့်ဖို့ရန် ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် ဆုံးမသောအခါ ဥဿာကြောင့် သင့်ရောက်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်နှင့် ကမ္မဝါစာအဆုံး၌ သင့်ရောက်သော ပါစိတ်အာပတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကထိနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၅-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဇာတ်, ပမာဏနှင့် ပြည့်စုံသောသင်္ကန်း၏ မိမိကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာဖြစ်ခြင်း။
၂။ ''သင်္ကန်းရရာရက်''ဟူသော ရက်အရေအတွက်သို့ရောက်ခြင်း။
၃။ ပြတ်ပြီးသော စီပရေပလိဟောဓ, အာဂါသပလိဟောဓ မရှိခြင်း။
၄။ အတိရေကသင်္ကန်းဖြစ်ခြင်း။ ၅။ ဆယ်ရက်ကိုကျော်လွန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အင်္ဂါနှင့် ပါဠိ။ ။ ဘိက္ခုနှာ ဓာရေတဗ္ဗံ-ဖြင့် ဒုတိယအင်္ဂါကို၊ အတိရေကစီဝရံ-ဖြင့် ပထမ, စတုတ္ထအင်္ဂါတို့ကို၊ နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ, ဥဗ္ဘတသ္မိံ ကထိနေ-ပါဠိတို့ဖြင့် တတိယအင်္ဂါကို၊ တံ အတိက္ကာမယတော-ဖြင့် ပဉ္စမအင်္ဂါကို ပြသည် ဟု မှတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

၂-ဥဒေါသိတ (ဒုတိယကထိန) သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥဒေါသိတ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ သင်္ကန်းခ်ပြုအပ်သော ပလိဗောဓပြီးသည်ရှိသော် ခင်းအပ်သော ကထိန်ကို နုတ်ပြီးသော် ဂိလာနအား ပေးအပ်သော သမ္ဘုတိကို ကြဉ်ထား၍ တစ်ညဉ့်မျှလည်း ရဟန်းသည် တိစီဝရိက်သင်္ကန်းနှင့် ကင်း၍နေပြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အဘယ်ကိုပြပါသနည်း။

ဖြေ။ စီဝရပလိဗောဓ, အာဝါသပလိဗောဓ ၂-မျိုးပြတ်ပြီးနောက် သမ္ဘုတိမရတဲ့ တိစီဝရိက် အဓိဋ္ဌာန်တင်ထား သောသင်္ကန်းနှင့် ညဉ့်ကင်းနေလျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်၏-ဟုပြပါသည်။

မေး။ ''ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ တိစီဝရိက်သင်္ကန်းထားရာဌာန ၁၅-မျိုးတွင် ဥဒေါသိတ (ဘဏ္ဍာတိုက်)လည်း ပါဝင်သောကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ''ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်''ဟု အဌကထာ၌ အမည်တပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်၏ နောက်ထပ်အမည်တစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ရတ္တိဝိပ္ပဝါသသိက္ခာပုဒ်'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နိဋ္ဌိတစီဝရသို့ ဘိက္ခုနှာ''ပါဠိကို အနက်မှန်စွာ သမ္ဓန်ပြ၍၊ ယင်းသို့ သမ္ဓန်ရပုံကိုလည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ဘိက္ခုနှာ (ဘိက္ခုနော)၊ ရဟန်း၏။ စီဝရသို့၊ သင်္ကန်းသည်။ နိဋ္ဌိတေ၊ ပြီးဆုံးလတ်သော်''။ ''ဘိက္ခုနှာ''ပုဒ်ကို ကထိနသိက္ခာပုဒ်၌ကဲ့သို့ ''ရဟန်းသည်''ဟု အနက်ပေးလျှင် ''ရဟန်းသည်+ပြုအပ် ဆောင်အပ်''ဧသည်ဖြင့် စပ်ရာကြိယာတစ်ခုခု ရှိရမည်။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ယင်းသို့စပ်ဖို့ရာ ကြိယာမပါပေ၊ ထို့ကြောင့် နာဝိဘတ်ကို သာမီအနက်၌ သက်စေ၍ ''ဘိက္ခုနှာ-ရဟန်း၏''ဟု အနက်ပေးပြီးလျှင်၊ ''စီဝရသို့''ပုဒ်၌ (သာမီ+သံအဖြစ်ဖြင့်) စပ်စေရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနှာ-၌ ကရိဏား (အဝုတ္တကတ္တား)၏အစွမ်းဖြင့် အနက်ကို မမှတ်ဘဲ၊ သာမီ(သမ္ဓန်)၏အစွမ်းဖြင့် အဘယ်ကြောင့် မှတ်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ရဟန်းသည် ပြုအပ်ပြုထိုက်သော အမှုကိစ္စ တစ်စုံတစ်ရာမရှိသောကြောင့် ကရိဏား(အဝုတ္တကတ္တား)၏ အစွမ်းဖြင့် အနက်ကိုမမှတ်ဘဲ သာမီ (သမ္ဓန်)၏အစွမ်းဖြင့် မှတ်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (ကထိနသိက္ခာပုဒ်၌ ဘိက္ခုနှာ-ကို မာရေတဗ္ဗ-ကြိယာ၌ အဝုတ္တကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် စပ်ရသည်။ ဤဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်၌ကား ယင်းသို့ စပ်ရာကြိယာ မပါမရှိသောကြောင့်-ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တိစီဝရေန ဝိပ္ပဝသေယျ-၌ တိစီဝရ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တိစီဝရေန-အရ တိစီဝရိက် အဓိဋ္ဌာန်တင်နည်းဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားအပ်သောသင်္ကန်း ၃-ထည်တို့တွင် တစ်ထည်ထည်ကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

မှတ်ချက်။ ။အပေါင်း သက်နှီး ၃–ထည်၏ ''တိစီဝရ''ဟူသောအမည်ကို အစိတ် ၁–ထည်၊ ၂–ထည်ပေါ်၌တင်စား၍ သမုဒါယူ(ဇကဒေသ)ပစ္စာအားဖြင့် ၁–ထည်၊ ၂–ထည်ကိုလည်း ''တိစီဝရေန''ဟုပင် ဆိုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တိစီဝရေန ဝိပ္ပဝေယျ–ဟုဆိုသောကြောင့် သက်နှီး ၃–ထည်လုံးနှင့်ညဉ့်ကင်းနေမှ နိဿဂ္ဂိ ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သုံးထည်လုံးနှင့် ညဉ့်ကင်းနေမှ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်သင့်သည်ဟု မမှတ်ရပါ။ ညဉ့်ကင်း၍ မနေရ–ဟုတားမြစ်အပ်သည့် သက်နှီး ၃–ထည်တွင် ပါဝင်သောသက်နှီးနှင့် ကင်း၍နေခြင်းဖြစ်သောကြောင့်၊ (တစ်နည်း) ''တိစီဝရေန''သဒ္ဒါသည် အပေါင်း သက်နှီး ၃–ထည်၏အမည်ကို အစိတ်တစ်ထည်ထည်၌ တင်စား၍ဆိုထားသော သမုဒါယူပစ္စာ (ဇကဒေသ)သဒ္ဒါဖြစ်၍ တိစီဝရေန–အရ သက်နှီး ၃–ထည်တို့တွင် တစ်ထည်ထည်ကိုလည်း ယူရသောကြောင့် တစ်ထည်ထည်နှင့် ညဉ့်ကင်းနေလျှင်လည်း နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တိစီဝရိက်အမျိုးအစား ၃–ပါးကိုဖော်ပြ၍ ဤ၌လိုအပ်သော အမျိုးအစားကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တိစီဝရိက်အမျိုးအစားကား –

၁။ တိစီဝရိက်အမိဌာန်တင်နည်းဖြင့် အမိဌာန်တင်ထားသော တိစီဝရိက်။

၂။ ပရိက္ခာရစောဠ အမိဌာန်တင်နည်းဖြင့် အမိဌာန်တင်ထားသော တိစီဝရိက်။

၃။ ဝိကပ္ပနာပြုထားသော တိစီဝရိက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

– ထိုတွင် ဤ၌ အမှတ်(၁) အမျိုးအစားကိုသာ လိုအပ်ပါသည်။

မေး။ ဝိပ္ပဝေယျ–အရ ညဉ့်ကင်းပုံကိုရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရှာ, အိမ်–စသော သက်နှီးထားရာအရပ် တစ်ခုခု၌ သက်နှီးထားပြီးနောက် အရုဏ်တက်ချိန်၌ သက်နှီး၏နှစ်တောင့်ထွာဟတ္ထပါသ်မှာ မိမိမရှိခြင်း (သက်နှီးနှင့် နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်လွတ်နေခြင်း)ကို ''ဝိပ္ပဝသ= ညဉ့်ကင်းသည်''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ''ညဉ့်ကင်း''ဟူသောစကား၌ တညဉ့်လုံး တိစီဝရိက်နှင့် ကင်းနေခြင်းကို ဆိုလိုပါသလော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ မဆိုလိုပါ။ ဝိနည်းအရာ၌ ''အရုဏ်''သာ လိုရင်းဖြစ်သောကြောင့် အရုဏ်တက်ချိန်၌ တိစီဝရိက်နှင့် ကင်းကွာနေခြင်းကို ''ညဉ့်ကင်း''ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ဇကရတ္တမ္ပိ စေ ဘိက္ခု–၌ ရတ္တိ–အရ တစ်ညဉ့်လုံးကို ယူရပါမည်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ သက်နှီးထားရာ အရပ်ဌာန ၁၅–ဌာနကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရှာ၊ အိမ်၊ ဘဏ္ဍာတိုက်၊ ပြအိုး၊ တန်ဆောင်းဝန်း၊ အထွတ်တပ်အပ်သော ပြဿာဒ်ရှည်၊ အထွတ်မတပ်အပ်သော ပြာသာဒ်ဦးပြည်း (အုတ်တိုက်)၊ လေ့၊ လှည်းကုန်သည်, လေ့ကုန်သည်အပေါင်း၊ လယ်–ယာ၊ ကောက်နယ်တလင်း၊ အရံ (သစ်သီးခြံ၊ ပန်းခြံ)၊ ကျောင်းတိုက်၊ သစ်ပင်ရင်း သစ်ပင်အောက်၊ လွင်တီးခေါင် တို့ဖြစ်ပါသည်။

သတိပြုဖွယ်။ ။ ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော်၊ ၂၉၉–ကြည့်၊ အဋ္ဌကထာ (၁၅၈) ၌ ''ဂါမ–

http://www.dhammadownload.com

နိဂမ''ဟု နိဂမ–ပုဒ် ပိုနေသည်။ အချို့ စာအုပ်တို့၌ ကခ်ိအဋ္ဌကထာအတိုင်း လိုက်ရေးထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

(ဆောင်) ရှာ အိမ်နှင့် တိုက်၊ ထီးစိုက်, ဦးပြည်း၊ လှေ၊ လှည်း, ပြ, လယ်၊ ကောက်နယ်, သစ်ပင်၊ လွင်, အရံ, ကျောင်း၊ တန်ဆောင်းကိုထည့်၊ ဆယ့်ငါးရှိ၊ မှတ်ဘို သက်နှံးထားရာ အရပ်တည်း။

ထီးစိုက် = ထီးတပ် အထွတ်တပ်အပ်သော ပြာသာဒ်ရှည်။

ဦးပြည်း = ထီးမတပ် အထွတ်မတပ်အပ်သော ပြာသာဒ်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ အနုပညတ်ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ–၌ ''သမ္မုတိ'' ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ''သမ္မုတိ''ဟူသည် အပိပ္ပဝါသသမ္မုတိ (အမိဌာန်တင်ထားသော တိစီဝရိက်နှင့် ညဉ့်ကင်းနေသော်လည်း ကင်းရာမရောက်ကြောင်း သမ္မုတိ) ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မည်ကဲ့သို့သော ရဟန်းအား အပိပ္ပဝါသသမ္မုတိ ပေးရပါသနည်း။

ဖြေ။ အမိဌာန်တင်ထားသော တိစီဝရိက်သက်နှံးကို သွားလေရာယူ၍ မသွားနိုင်သော ဂိလာန ရဟန်းအား အပိပ္ပဝါသသမ္မုတိကို ပေးရပါသည်။

မေး။ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ–၌ ''ဘိက္ခုသမ္မုတိ''ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ အမိဌာန်တင်ထားသော တိစီဝရိက်သက်နှံးကို သွားလေရာယူ၍ မသွားနိုင်သော ဂိလာန ရဟန်းအား တိစီဝရိက်နှင့် ကင်း၍နေသော်လည်း ကင်းရာမရောက်အောင် (နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်မသင့်အောင်) ပေးအပ်သော သမ္မုတိကို ''ဘိက္ခုသမ္မုတိ''ဟု ဆိုပါသည်

မေး။ သမ္မုတိရသောရဟန်း၏ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အပိပ္ပဝါသ သမ္မုတိရသော ဂိလာနရဟန်းသည် ရောဂါမပျောက်သေးသမျှ အမိဌာန်တင်ထားသော တိစီဝရိက်သက်နှံးနှင့် ညဉ့်ကင်း၍နေခွင့်ရှိပါသည်။ ထိုသို့ ညဉ့်ကင်း၍နေသော်လည်း အာပတ်မသင့်ပါ။

သတိပြု။ ။ ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပုဒ်လာ ဘိက္ခုသမ္မုတိအကျိုးကိုလည်း သတိပြု။

မေး။ အပိပ္ပဝါသသမ္မုတိ ပေးနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖော်ပြ၍၊ ယင်းသမ္မုတိကို အဘယ်အရာဖြင့် ပေးအပ်ပါသနည်း၊ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အပိပ္ပဝါသသမ္မုတိကို သံဃာကသာ ပေးနိုင်ပါသည်။ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့် ပေးရပါသည်။

မေး။ ရတ္တိဝိပ္ပဝုတ္ထသက်နှံး စွန့်ပုံကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဣဒံ မေ ဘန္တေ စီဝရံ ရတ္တိဝိပ္ပဝုတ္ထံ အညတြဘိက္ခုသမ္မုတိယာ နိဿဋ္ဌယံ၊ ဣမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ–ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – များစွာသော ရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု – သင်းပိုင်နှင့် တကွဖြစ်သောကိုယ်ရုံးဖြင့် ဇနပုဒ်ဒေသစာရီ လှည့်လည်ကြွသွားခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ရှာ, အိမ် စသည်တို့၌ တိစီဝရိုက်အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားသော သင်္ကန်းကိုထားခဲ့ပြီး အခြားတစ်နေရာသို့ သွားသောရဟန်းသည် သင်္ကန်းရှိရာအရပ်သို့ အရုဏ်မတက်ခင် ပြန်မလာနိုင်လျှင် (တိစီဝရိုက်နှင့် ညဉ့်ကင်းဖွယ်ရှိသောအခါ) နိဿဂ္ဂိယ၀ိတ်အာပတ် မသင့်အောင် မည်သို့ ပြုလုပ်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ အရုဏ်မတက်ခင် သင်္ကန်းရှိရာအရပ်ကို မှန်းဆ၍ ''ဇေတ သံယာဒ္ဓိ (ဥတ္တရာသင်္ဂ, အန္တရဝါသကံ) ပစ္စုဒ္ဓရာမိ''ဟု ပစ္စုဒ္ဓိရိပြုရပါမည်။ ထိုသို့ ပစ္စုဒ္ဓိရိပြုလိုက်လျှင် နိဿဂ္ဂိယ၀ိတ်အာပတ်မသင့်တော့ပါ။

မေး။ ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၄-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ တိစီဝရိုက် အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်ပြီးသော သင်္ကန်းဖြစ်ခြင်း။
၂။ မခင်းအပ်သော ကထိန်ရှိသူဖြစ်ခြင်း။
၃။ အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိ မရသူဖြစ်ခြင်း။
၄။ ညဉ့်ကင်း၍ နေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃။ အကာလစီဝရ (တတိယကထိန) သိက္ခာပုဒ်။

မေး အကာလစီဝရ သိက္ခာပုဒ်၏ အနှစ်ချုပ်အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပလိဗောဓနှစ်မျိုး ပြတ်ပြီးနောက် ရရှိလာသော အကာလသင်္ကန်းလျှာအဝတ်ကို အလိုရှိက ခံယူနိုင်သည်။ ခံယူပြီးလျှင် (၁၀)ရက်မလွန်ခင် အလျင်အမြန် ချုပ်ရမည်။ မချုပ်လောက်လျှင် ထိုအဝတ်ကို ဖြည့်ချုပ်ဖို့ရာ နောက်ထပ်ရဖို့ မျှော်လင့်ချက်ရှိပါက မချုပ်သေးဘဲ တစ်လ ထားနိုင်သည်။ နောက်ထပ်ရဖို့ မျှော်လင့်ချက်ရှိစေကာမူ တစ်လထက်လွန်၍ ထားလျှင်ကား နိဿဂ္ဂိယ၀ိတ်အာပတ်သင့်၏-ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သင်္ကန်းနှင့် ကျောင်းတိုက်၌ ကြောင့်ကြစိုက်မှု ကင်းပြတ်နေပြီဖြစ်သော ရဟန်းအား အခါမဲ့ သင်္ကန်းလျှာအဝတ် လျှုဒါန်းလာလျှင် မည်သို့မည်ပုံဆောင်ရွက်ရမည်ကို ရှင်းလင်းတင်ပြပါ။

ဖြေ။ အလိုရှိလျှင် ၁၀-ရက်အတွင်း၌ အလျင်အမြန် ချုပ်ရပါမည်။ သင်္ကန်းမချုပ်လောက်လျှင် ထိုအဝတ်ကို ဖြည့်ချုပ်ဖို့ရာ နောက်ထပ်ရဖို့ မျှော်လင့်ချက်ရှိပါက မချုပ်သေးဘဲ တစ်လ ထားနိုင်သည်။ နောက်ထပ်ရဖို့ မျှော်လင့်ချက်ရှိစေကာမူ တစ်လထက်ပို၍ကား မထားကောင်းပါ။

မေး။ အကာလစီဝရ သိက္ခာပုဒ်၏ အခြားအမည်တစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မာသာတိက္ကန္တသိက္ခာပုဒ်-ဟူသောအမည် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဘယ်အခါမျိုးကို ''စီဝရကာလ, စီဝရအကာလ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သင်္ကန်းကိုအဓိဋ္ဌာန်လည်းမတင် ဝိကပ္ပနာလည်း မပြုဘဲ ထားခွင့်ရရာအခါကို ''စီဝရကာလ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ သင်္ကန်းကို အဓိဋ္ဌာန်မတင် ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ ထားခွင့်မရရာအခါကို ''စီဝရအကာလ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ စီဝရကာလနှင့် စီဝရအကာလတို့ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ပြပါ။

ဖြေ။ ကထိန်မခင်းလျှင် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၁) ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်းမုန်းလပြည့်နေ့အထိ (၁) လ။ ကထိန်ခင်းလျှင် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၁)ရက်နေ့မှ တပေါင်းလပြည့်နေ့အထိ (၅)လသည် ''စီဝရကာလ'' ဖြစ်ပါသည်။

ကထိန်မခင်းလျှင် တန်ဆောင်းမုန်းလပြည့်ကျော် (၁)ရက်နေ့မှ လာမည့်နှစ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့အထိ (၁၁)လ။ ကထိန်ခင်းလျှင် တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၁) ရက်နေ့မှ လာမည့် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့အထိ (၇)လသည် ''စီဝရအကာလ'' ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) - ကထိန်မခင်းသော်၊ ကျွတ်ကျော်တစ်မှ၊ မုန်းပြည့်ကျ။ ''စီဝရကာလ'' ခေါ်။
- ကထိန်ခင်းသော်၊ ကျွတ်ကျော်တစ်မှ၊ ပေါင်းပြည့်ကျ။ ''စီဝရကာလ'' ခေါ်။
- ထိုမှ ကြွင်းလစ်၊ ဆယ့်တစ်, ခုနစ်လ၊ မည်နာမ၊ ''အကာလ''ဟု ခေါ်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သိထိုက်သော ကုစ္ဆိသမယနှင့် ပိဋ္ဌသမယတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ စီဝရကာလဖြစ်သော ၁-လ၊ ၅-လ သည် ''ကုစ္ဆိသမယ''ဖြစ်၍၊ စီဝရအကာလဖြစ်သော ၁၁-လ၊ ၇-လ သည် ''ပိဋ္ဌသမယ'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မည်ကဲ့သို့သောသက်နှံးမျိုးကို ''ကာလစီဝရ''၊ ''အကာလစီဝရ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း၊ အသီးသီးဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကထိန်မခင်းလျှင် ၁-လ၊ ကထိန်ခင်းလျှင် ၅-လ ဟူသော စီဝရကာလ အတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်လာ ရရှိလာသော သက်နှံးလျှာအဝတ်သည် ''ကာလစီဝရ''မည်ပါသည်။

စီဝရကာလမှ တစ်ပါး ကထိန်မခင်းလျှင် ၁၁-လ၊ ကထိန်ခင်းလျှင် ၇-လဟူသော စီဝရအကာလအတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော သက်နှံးလျှာအဝတ်သည် ''အကာလစီဝရ'' မည်ပါသည်။

စီဝရကာလအတွင်း၌ပင်ဖြစ်သော်လည်း သံဃာအား ''ဣဒံ အကာလစီဝရံ= ဤသက်နှံးသည် အကာလသက်နှံးတည်း''ဟုလျှောက်၍ လျှုဒါန်းအပ်သော သက်နှံး၊ ပုဂ္ဂိုလ်အား ''ဣဒံ တုယ္ဟံ ဒမ္မိ = ဤသက်နှံးကို အရှင်ဘုရား အားလျှုပါ၏''ဟု လျှောက်၍ လျှုဒါန်းအပ်သော သက်နှံးလျှာ အဝတ်သည်လည်း ''အကာလစီဝရ''ပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''အကာလစီဝရ''ဟူသည် ယခုခေတ်သက်နှံးများကဲ့သို့ ချုပ်ပြီး၊ ဆိုးပြီး သက်နှံးဖြစ်ပါသလား အထောက်သာဓကဖြင့် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မဟုတ်ပါ။ သက်နှံးလျှာ (သက်နှံးချုပ်ရန် အလောင့်အလျှာ)ဖြစ်သော အဝတ်စ ပိတ်စ ဖြစ်ပါသည်။

သာဓကကား- ''ခိပ္ပမေဝ ကာရေတဗ္ဗံ=အလျင်အမြန်သာ ချုပ်စေရမည်'' ဟူသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''အကာလစီဝရ'' ခေါ် ''အခါမဲ့သက်နှံး'' ၂-မျိုးကို ဖော်ပြ၍၊ ဤ၌ အလိုရှိအပ်သော အခါမဲ့သက်နှံးကိုလည်း ညွှန်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ကထိန်မခင်းလျှင် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ လာမည့်နှစ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့အထိ (၁၁)လ၊ ကထိန်ခင်းလျှင် တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁-

http://www.dhammadownload.com

ရက်နေ့မှ လာမည့်နှစ် သီတင်း ကျွတ်လပြည့်နေ့အထိ (၇) လအတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်လာသောသက်နှံ။

(၂) သက်နှံးကာလအတွင်း၌ ပင်ဖြစ်သော်လည်း ''ဣဒံ အကာလစီဝရံ''ဟု လျှောက်၍ သံဃာအား လျှူအပ်သောသက်နှံးနှင့် ''ဣဒံ တုယှံ ဒမ္မိ''ဟု လျှောက်၍ ပုဂ္ဂိုလ်အား လျှူအပ်သော သက်နှံးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုတွင် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အမှတ်(၁) အကာလစီဝရမျိုးကိုသာ အလိုရှိအပ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ''အကာလစီဝရ (အခါမဲ့သက်နှံး) ၃-မျိုး''ဟုလည်း ဆိုကြသည်။ အမှတ် (၂) ကို ၂-မျိုးခွဲလိုက်ရုံသာ။

မေး။ ယခုခေတ် ကထိန်သက်နှံး လျှုဒါန်းကြရာတွင် ပဓာန နာယကဆရာတော်ဘုရားကြီး စသည်တို့အား ရည်မှန်းပြီး လျှုဒါန်းတတ်ကြရာ ထိုသက်နှံးသည် ကာလစီဝရ သံဃိကသက်နှံး ဖြစ်/ မဖြစ်၊ ထိုသက်နှံးဖြင့် ကထိန်ခင်းလျှင် ကထိန်မြောက်/ မမြောက် စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ထိုသို့ ရည်မှန်း၍ လျှုဒါန်းလျှင် ''သက်နှံးကာလအတွင်း၌ပင်ဖြစ်သော်လည်း 'ဣဒံ အကာလစီဝရံ'ဟု လျှောက်၍ သံဃာအား လျှူအပ်သောသက်နှံးသည်လည်းကောင်း၊ 'ဣဒံ တုယှံ ဒမ္မိ'ဟု လျှောက်၍ ပုဂ္ဂိုလ်အား လျှူအပ်သောသက်နှံးသည်လည်းကောင်း အကာလစီဝရ မည်၏''ဟု အဋ္ဌကထာတို့၌ ဖွင့်ပြထားသောကြောင့် ကာလစီဝရ သံဃိကသက်နှံး မဖြစ်ပါ။

ထိုသက်နှံးဖြင့် ကထိန်ခင်းလျှင် ''ဣဒံ ကထိနစီဝရံ သံဃဿ ဥပ္ပန္နံ''ဟူသော ဥတ်ပါဠိနှင့် မထပ်မိသောကြောင့် ကထိန်လည်း မမြောက်ပါ။ (ကထိန် မမြောက်၍ ကထိန်အာနိသင် မရသောကြောင့် ထိုသက်နှံးမျိုးကို အဓိဋ္ဌာန်, ဝိကပ္ပနာ တစ်ခုခု ပြုမြဲပြုစေရပါမည်။)

မေး။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-အရ ''အကာလသက်နှံး ဖြစ်''ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာမှုဖြစ်စေ၊ သုတ္တန္တိကစသော ဂိုဏ်းမှုဖြစ်စေ မိမိဖို့ ဝေစုရခြင်း၊ ဆွေမျိုး, မိတ်ဆွေ တို့ထံမှ ရခြင်း၊ ပံ့သကူရခြင်း၊ မိမိပိုင် ဝါချည်စသော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာဖြင့် လဲလှည့်၍ရခြင်း-ဟူသောအခြင်းအရာတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသောအခြင်း အရာအားဖြင့် သက်နှံးဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-အရ ''အကာလသက်နှံး ဖြစ်''ဟု ဆိုပါသည်။

(တစ်နည်း) သက်နှံးဖြစ်ကြောင်း မာတိကာ (၈)ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော မာတိကာမှ ရခြင်းကို ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-အရ ''အကာလသက်နှံး ဖြစ်''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-အရ ''အကာလသက်နှံးဖြစ်''ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ လိုရင်းမှု အတိအကျ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တစ်နည်းနည်းဖြင့် သက်နှံးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သက်နှံးဖြစ်ပေါ်ကြောင်း မာတိကာ (၈)ပါးကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဥပစာရသိမ်၌ သံဃာအား ပေးလှူခြင်း။

၂။ တူသောလဘ်ရှိအောင် ကတိကဝတ်ပြုထားရာအရပ်၌ သံဃာအား လှူခြင်း။

၃။ ဒါယကာ၏ အမြဲ ဆွမ်းဝတ်တည်ရာအရပ်၌ သံဃာအား ပေးလှူခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

၄။ သံဃာအား ပေးလှူခြင်း။ ၅။ ဥဘတောသံဃာအား ပေးလှူခြင်း။
၆။ ဝါကျွတ်သံဃာအား ပေးလှူခြင်း။ ၇။ ရည်ညွှန်းပိုင်းခြား၍ ပေးလှူခြင်း။
၈။ ပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးလှူခြင်း–တို့ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – သိမ်, ကတိကာ၊ ဘိက္ခာဒါန၊ သုံးသံဃနှင့်၊
အာဒိသ ထည့်၊ ပုဂ္ဂလိ၊ ရှစ်ရှိ မာတိကာ။
– သံဃာ, ဥဘတော၊ ဝဿံနော၊ မှတ်လော သုံး သံဃာ။

မေး။ ယခုခေတ် ကျောင်းတိုက်အပြင်ဘက် တစ်နေရာရာသို့ သံဃာများကိုပင့်ပြီး မိမိလှူလိုရာ ကျောင်းတိုက်အမည်တပ်လျက် ကထိန်သက်နှီးရေစက်ချ လှူဒါန်းနေကြရာ ထိုအလှူ အထမြောက်/ မမြောက် အထောက်သာကေဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''သစေ ပန ဗဟိဥပစာရသီမာယံ ဌိတော 'ဝဿံဝုတ္ထသံဃသာ'တိ ဒေတိ ။ပ။ ယာဝ ကထိနသုဒ္ဓာရာ ပါပုဏာတိ''ဟု ကခ်ိအဋ္ဌကထာ (၁၆၂) စသည်တို့ကြောင့်ပြထား သောကြောင့် ထိုအလှူ အထမြောက်ပါသည်။

မေး။ ခ်ိပ္ပမေဝ ကာရေတဗ္ဗံ–အရ မည်မျှလောက် အလျှင်အမြန်ပြုစေရပါမည်နည်း ဖြေဆိုရ၏ ''ပြုစေ''ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပါ။

ဖြေ။ ကထိနသိက္ခာပုဒ်က ''အဓိဋ္ဌာန်မတင်, ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ (၁၀)ရက်ထက်ပို၍ မထား ရ''ဟု ဆိုသောကြောင့် (၁၀)ရက်အတွင်းမှာ ပြီးအောင် အလျှင်အမြန် ပြုစေရပါမည်။ ''ပြုစေ''ဟူသည် ချုပ်စေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ခ်ိပ္ပမေဝ ကာရေတဗ္ဗံ = (၁၀) ရက်အတွင်း အမြန်ပြီးအောင် ချုပ်ရမည်''ဟူသောစကားကို အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုပါသနည်း၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ တိစီဝရိက် အဓိဋ္ဌာန်ကင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ရည်ရွယ်၍ မိန့်ဆိုတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ (ဝိကပ္ပနာပြုထားလျှင်၊ သို့မဟုတ်–ပရိက္ခာရစောဠ အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားလျှင် အလျှင်အမြန် ချုပ်ဖွယ် မလိုပါ။)

မေး။ ရရှိလာသော အကာလစီဝရကို မချုပ်သေးဘဲ (၁၀) ရက်ထက်ပိုထားနိုင်အောင် ပြုလုပ်နည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရရှိလာသော အကာလစီဝရကို ဝိကပ္ပနာပြုထားလျှင် သို့မဟုတ်– ပရိက္ခာရစောဠအဓိဋ္ဌာန် တင်ထားလျှင် မချုပ်သေးဘဲ (၁၀)ရက်ပို၍ ထားနိုင်ပါသည်။

မေး။ ''နော စသ ပါရိပူရိ ။ပ။ ဥနဿ ပါရိပူရိယာ''ဝါကျကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ရရှိလာသော သက်နှီးလျှာအဝတ်က တိစီဝရိက် အဓိဋ္ဌာန်တင်လောက်သော သင်းပိုင်, ကိုယ်ရုံ, ဒုကူ၌ တစ်ထည်ထည်ချုပ်ရန် မလောက်မင ဖြစ်နေလျှင် နောက်ထပ်ရလာ မည့်အဝတ်နှင့်ရောစပ်၍ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လုံလုံလောက်လောက်ဖြစ်ဖို့ရာ အဓိဋ္ဌာန်မတင်, ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ တစ်လတိတိ ထားနိုင်သည်–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ''နော စသ ပါရိပူရိ ။ပ။ ဥနဿ ပါရိပူရိယာ''ဟူသော ခွင့်ပြုချက်အရ ရရှိလာသော အဝတ်က တိစီဝရိက်အဓိဋ္ဌာန်တင်လောက်သောသက်နှီး တစ်ထည်ထည်ချုပ်ရန် မလောက် မင်ဖြစ်နေလျှင် နောက်ထပ် ရက်ပေါင်းမည်မျှ ထားခွင့်ရပါသနည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ရက်ပေါင်း (၂၀) ထားခွင့်ရပါသည်။ ပထမကထိနသိက္ခာပုဒ်လာ ခွင့်ပြုချက် (၁၀)ရက်၊ နောက်ထပ်ရက်ပေါင်း (၂၀)၊ စုစုပေါင်း တစ်လ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သတိယာ ပစ္စာသာယ–၌ ''ပစ္စာသာ''ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဖြေဆိုလော့၊ ယင်းစကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာမှဖြစ်စေ, ဂိုဏ်းမှဖြစ်စေ၊ မိမိဖို့ဝေစုရခြင်းစသော ရပုံရနည်းတို့တွင် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ''နောက်ထပ် သက်နှံးလျှာအဝတ် ရလိမ့်ဦးမည်''ဟူသောမျှော်လင့်ချက်သည် ''ပစ္စာသာ'' မည်ပါသည်။

''သက်နှံးမချုပ်လောက်သော အဝတ်ကို တစ်လထားနိုင်သည်'' ဆိုသော်လည်း တစ်နည်းနည်းဖြင့် နောက်ထပ်ရလိမ့်ဦးမည်–ဟူသောမျှော်လင့် ချက်ရှိမှသာ ထားနိုင်သည်၊ မျှော်လင့်ချက်မရှိလျှင် တစ်လ မထားနိုင်–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ''နောက်ထပ် ရလိမ့်ဦးမည်''ဟူသော မျှော်လင့်ချက်(ပစ္စာသာ) မရှိလျှင် သက်နှံးမချုပ်လောက်သောအဝတ်ကို မည်သို့ပြုလုပ်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ မျှော်လင့်ချက် (ပစ္စာသာ) မရှိလျှင် ကထိနသိက္ခာပုဒ်ပညတ်တော်အတိုင်း (၁၀) ရက်အတွင်းမှာပင် ပရိက္ခာရစောင့် အဓိဋ္ဌာန်သော်လည်း တင်ရမည်၊ ဝိကပ္ပနာသော်လည်း ပြုရပါမည်။

မေး။ ''တတော စေ ဥတ္တရိ ။ပ။ သတိယာပိ ပစ္စာသာယ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ'' ဝါကျ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သက်နှံးလျှာအဝတ်ရဖို့ မျှော်လင့်ချက် (ပစ္စာသာ) ရှိစေကာမူ တစ်လထက် ပို၍ကား မထားကောင်းပါ။ တစ်လထက်ပိုထားလျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်ပါတော့သည်။

မေး။ မူလသက်နှံးလျှာအဝတ်နှင့် ပစ္စာသာသက်နှံးလျှာအဝတ်တို့အမျိုးအစား မတူလျှင် မည်သို့ ဆောင်ရွက်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ မူလသက်နှံးလျှာ အဝတ်က နူးညံ့၍ ပစ္စာသာသက်နှံးလျှာအဝတ်က ကြမ်းတမ်းနေသဖြင့် ရောစပ်ချုပ်ရန် မဖြစ်နိုင်လျှင် တစ်လအတွင်း မချုပ်သေးဘဲ ထားနိုင်ပါသည်။ အခြား အသားချင်းတူသော ပစ္စာသာသက်နှံးလျှာ အဝတ်ကိုရမှ တစ်လအတွင်း ချုပ်ရပါမည်။ အကယ်၍မရလျှင် ကြမ်းတမ်းသော ပစ္စာသာသက်နှံးလျှာ အဝတ်ကိုရော နူးညံ့သော မူလသက်နှံးလျှာ အဝတ်ကိုပါ ပရိက္ခာရစောင့်အဓိဋ္ဌာန်တင်ရမည်။

မူလသက်နှံးလျှာအဝတ်က ကြမ်းတမ်း၍ ပစ္စာသာသက်နှံးလျှာအဝတ်က နူးညံ့နေသဖြင့် အမျိုးအစားချင်းမတူလျှင် နောက်ထပ်မျှော်လင့်ချက် ရှိသေးက ကြမ်းတမ်းသော မူလသက်နှံးလျှာအဝတ်ကို ပရိက္ခာရစောင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ နူးညံ့သော ပစ္စာသာသက်နှံးလျှာအဝတ်ကို မူလသက်နှံးလျှာ ပြုလုပ်ပြီး ထားနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ထားလျှင် နောက်ထပ် (၁)လ ထပ်မံထားခွင့် ရပါသေးသည်။

အမှာ။ ။ ''အကာလစီဝရကို တစ်လထက်ပို၍ ထားသော်လည်း အာပတ်မသင့်နိုင်သော နည်းလမ်းကို ဖော်ပြပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ အကာလစီဝရ–ခေါ် သက်နှံးလျှာအဝတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်မတင်၊ ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ (၁၁) လ

http://www.dhammadownload.com

အကိထားနိုင်သည်–ဟုဆိုရာ ထားနိုင်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အမျိုးအစား အသားချင်း မတူသော သက်နှံးလျှာအဝတ်ကို ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရနေပါလျှင် နူးညံ့သော ပစ္စာသာသက်နှံးလျှာအဝတ်ကို မူလသက်နှံးလျှာ ပြုလုပ်သော နည်းဖြင့် ကထိန်ခင်းလျှင် (၁၁)လ၊ ကထိန်ခင်းလျှင် (၇)လ–ဟူသော စီဝရအကာလ ကုန်အောင် အဓိဋ္ဌာန်မတင်, ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ ထားနိုင်ပါသည်။

မေး။ ယခုအခါ ဤအကာလစီဝရသိက္ခာပုဒ်အရ လိုက်နာပြုကျင့်ဖွယ် လို / မလို အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယခုအခါ၌ကား ချုပ်ပြီး ဆိုးပြီးသက်နှံးများကိုသာ ရရှိနေကြသောကြောင့် ဤအကာလ စီဝရသိက္ခာပုဒ်အရ လိုက်နာပြုကျင့်ဖွယ်မလိုတော့ပါ။

မေး။ မာသာတိက္ကန္တ အကာလသက်နှံးစွန့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဣဒံ မေ ဘန္တေ အကာလစီဝရံ မာသာတိက္ကန္တံ နိဿဋ္ဌယံ၊ ဣမာယံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဋ္ဌိလ် – များစွာသော ရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု – အကာလသက်နှံးလျှာအဝတ်ကို ခံယူပြီး တစ်လကိုကျော်လွန်ခဲ့ [illegible]။

မေး။ ကထိနသိက္ခာပုဒ်နှင့် အကာလစီဝရသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကထိနသိက္ခာပုဒ်၌ (၁၀)ရက်လွန်လျှင် နိဿဋ္ဌိပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။
ဤအကာလစီဝရသိက္ခာပုဒ်၌ တစ်လလွန်လျှင် နိဿဋ္ဌိပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။
ဤမျှသာ ထူးပါသည်။

မေး။ အကာလစီဝရ (တတိယကထိန) သိက္ခာပုဒ်၏အဂ်ါ ၅–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကထိနသိက္ခာပုဒ် အဂ်ါ ၅–ပါးတွင် ''၁၀ ရက်ကို ကျော်လွန်ခြင်း''အစား ''တစ်လ ကို ကျော်လွန်ခြင်း''ဟု ပြောင်းလဲရုံသာ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဆွေမျိုးမတော်သော ဘိက္ခုနီမကို သက်နှံးဟောင်းကို ဖွပ်ခိုင်း, ဆိုးခိုင်း, အထုအရိုက်ခိုင်းလျှင် နိဿဋ္ဌိပါစိတ်အာပတ် သင့်၏–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ''အညာတိကာ ဘိက္ခုနီ''ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော ဘိက္ခုနီမျိုးဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အမိဘက်မှဖြစ်စေ၊ အဘဘက်မှဖြစ်စေ ခုနစ်ဆက်မြောက် အစုံတိုင်အောင် မည်သည့် ဆွေမျိုးစပ်နည်းနှင့်မျှ ဆွေမျိုးစပ်မရသော ဘိက္ခုနီမကို ''အညာတိကာ ဘိက္ခုနီ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ညာတိ–ဟူသည်။ ။ ညာယတီတိ ညာတိ='ငါတို့၏ အတွင်းလူ'ဟု သိအပ်သူ။ ညာတိ ၎ဝ ညာတိကာ၊ နှ ညာတိကာ အညာတိကာ=ငါတို့၏ အတွင်းလူဟု သိအပ်သူ မဟုတ်။

http://www.dhammadownload.com

အပြင်လူ၊ တဒိမ်း။

မေး။ ဆွေခုနစ်ဆက် မျိုးခုနစ်ဆက်ကို အထက်, အောက်အားဖြင့် ခွဲခြား ရေတွက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ **အထက်ခုနစ်ဆက်**မှာ--ဘ, ဘိုး, ဘေး, ဘီ, ဘင်, ဘောင်, ဘော–တို့ ဖြစ်ပါသည်။ **အောက်ခုနစ်ဆက်**မှာ– သား, မြေး, မြစ်, တီ, တွတ်, ကျွတ်, ကျွတ်ဆက်–တို့ ဖြစ်ပါသည်။

သီမှတ်ဖွယ်။ ။ ဘိုး၏ အဘကို ဘေး၊ ဘေး၏ အဘကို ဘီ–စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ မြေး၏ သားကို မြစ်၊ မြစ်၏ သားကို တီ–စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း သိပါ။

ဆွေမျိုးဆက်ပုံ။ ။ ဘ–သည် ပထမဆွေမျိုး၊ ဘိုး–သည် ဒုတိယ၊ ဘိုး၏ သားသမီး (ဘ၏ ညီအစ်ကို မောင်နှမအရင်း)ဖြစ်သော ဦးကြီး, ဦးလေးသည် တတိယ၊ ထိုတတိယ၏ သားသမီး (တစ်ဝမ်းကွဲ ညီအစ်ကို မောင်နှမ)သည် စတုတ္ထ၊ ထိုစတုတ္ထ၏ သားသမီး (တစ်ဝမ်းကွဲ တူ, တူမ)သည် ပဉ္စမ၊ ထိုပဉ္စမ၏ သားသမီး (တစ်ဝမ်းကွဲ မြေး)သည် ဆဋ္ဌ၊ ထိုဆဋ္ဌ၏ သားသမီး (တစ်ဝမ်းကွဲ မြစ်)သည် သတ္တမ။ ထိုတစ်ဝမ်းကွဲမြစ်မှ နောက်၌ ဆွေမျိုးဥတိစာရင်းတွင် မပါဝင်တော့ပြီ။ ဤနည်းအတိုင်း ဘိုး–သည် ဒုတိယ၊ ဘေး–သည် တတိယ၊ ဘိုး၏ ညီအစ်ကို မောင်နှမအရင်းဖြစ်သော ဘိုးလေး, ဘွားလေးသည် စတုတ္ထ စသည်ဖြင့် ဆက်ကြပါလေ။

မေး။ လောကဌ် ဆွေမျိုးဟုခေါ်ဆိုရသော်လည်း ဝိနည်းတော်အရ ဆွေမျိုးမတော်သူများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဆွေခုနစ်ဆက် မျိုးခုနစ်ဆက်တွင် ပါဝင်သူ သွေးသားစပ်သူများကိုသာ ''ဆွေမျိုး''ဟု ဆိုရသောကြောင့် ညီအရင်း, အစ်ကိုအရင်း၏မယား၊ ထို မယားနှင့် ဆက်စပ်နေသူများ၊ တူအရင်း၏ မယား၊ ထိုမယားနှင့် ဆက်စပ်နေသူများ၊ ရဟန်း၏ဇနီးဟောင်း၊ ထိုဇနီး ဟောင်းနှင့် ဆက်စပ်နေသူများ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

သတိပြုဖွယ်။ ။ ထိုသူတို့သည် လောကဌ် ဆွေမျိုးဟု အသိအမှတ်ပြုရသော်လည်း ဝိနည်းတော်အရကား သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရှင်ရဟန်းများနှင့် ဆွေမျိုးတော်စပ်သူများ မဟုတ်ကြကြောင်းကို သတိပြုပါ။

မေး။ အညာတိကာယ ဘိက္ခုနီယာ–ဌ ဘိက္ခုနီ–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သာကီဝင် မင်းသမီးငါးရာတို့ကဲ့သို့ သုဒ္ဓဘိက္ခုသံ်ယာဌ်ဖြစ်စေ၊ ဥဘတောသံ်ယာဌ်ဖြစ်စေ၊ ပဋ္ဌင်းခံသော ဘိက္ခုနီမကို ယူရပါမည်။

မေး။ ပုရာဏစီဝရံ–ဌ စီဝရ–အရ လိုအပ်သောသင်္ကန်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဆိုးပြီး ကပ္ပဗိန္ဒုထိုးပြီးဖြစ်သည့် ဝတ်ရုံလောက်သော သင်္ကန်းကို လိုအပ်ပါသည်။

မေး။ ဘယ်လိုသင်္ကန်းမျိုးကို ''ပုရာဏစီဝရ=သင်္ကန်းဟောင်း''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း၊ ချုပ်စပ် ဖာထေး ညစ်ကြေးလိမ်းကပ် မသပ်ရပ်သော သင်္ကန်းကို ခေါ်ဆိုပါသလော ရှင်းလင်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ချုပ်စပ် ဖာထေး ညစ်ကြေးလိမ်းကပ် မသပ်ရပ်သောသင်္ကန်းကို ''ပုရာဏစီဝရ=သင်္ကန်း

http://www.dhammadownload.com

ဟောင်း''ဟု မခေါ်ဆိုရပါ။ ဆိုးမူ, ကပ္ပဗိန္ဒုထိုးမှုကို ပြုလုပ်ကာ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ ဝတ်ဖူး, ခြုံဖူးသော သင်္ကန်းမျိုးကို ''ပုရာဏစီဝရ=သင်္ကန်းဟောင်း''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် သုံးစွဲသည့် အနေဖြင့် ခရီးသွားရာ၌ ပခုံးပေါ်, ဦးခေါင်းပေါ်တင်၍ သွားဖူးသောသင်္ကန်း၊ ခေါင်းအုံး ပြုလုပ်၍ အိပ်ဖူးသောသင်္ကန်းကိုလည်း ''ပုရာဏစီဝရ=သင်္ကန်းဟောင်း''ဟုပင် ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ''မောဝါပေယျ=ဖွပ်စေခြင်း''ဟူသော စကားတ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ဖွပ်လော့''ဟု နှုတ်ဖြင့် စေခိုင်းခြင်း၊ ကိုယ်အမူအရာကိုပြုခြင်း၊ မိမိလက်ဖြင့် ဘိက္ခုနီမ လက်၌ တိုက်ရိုက်ပေးခြင်း၊ ဘိက္ခုနီမတ၏ ခြေရင်း၌ချထားခြင်း၊ ၁၂-တောင်အတွင်း၌ ရပ်တည်၍ အထက်သို့ ပစ်လွှင့်ပေးခြင်း၊ သူတစ်ပါးလက်၌ ဖွပ်လျှော်ပေးရန် အပို့ခိုင်းခြင်းတို့ကို ''မောဝါပေယျ=ဖွပ်စေခြင်း''ဟု ဆိုပါသည်။

အမှာ။ ။''ဖွပ်လျှော်စေပုံ အခြင်းအရာ ၆-မျိုးကို ဖော်ပြပါ''ဟု မေးလျှင် ဖြေတတ်ပါ။ ရဇာပေယျ၊ အာကောဋ္ဌာပေယျ-တို့၌လည်း နည်းတူသိပါ။

မေး။ အာကောဋ္ဌာပေယျ-အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ လက်ဖြင့် ထုရိုက်စေခြင်း၊ လက်ရိုက်တုတ်ဖြင့် ရိုက်နှက်စေခြင်းကို ''အာကောဋ္ဌာပေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။ (''နယ်စေခြင်း'' မဟုတ်ပါ။)

သာဓက။ ။ အာကောဋ္ဌာဟိတိ သကိ ပါဏိပ္ပဟာရံ ဝါ မုဂ္ဂရပ္ပဟာရံ ဝါ ဒိန္နေ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ (ပါစိတ်ပါဠိတော်)

မေး။ သိက္ခမာန်, သာမဏေရီ, လူမိန်းမတို့ကို သင်္ကန်းဟောင်းဖွပ်ခိုင်းရာ၌ အာပတ်သင့်/ မသင့် အကြောင်းပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ''ဟု ဆိုသောကြောင့် သိက္ခမာန်, သာမဏေရီ, လူမိန်းမတို့ကို ဖွပ်ခိုင်းခြင်းစသည်တို့၌ အာပတ်မသင့်ပါ။ သို့သော် ထိုသိက္ခမာန်, သာမဏေရီတို့က ဘိက္ခုနီဖြစ်ပြီးမှ ဖွပ်လျှော်လျှင်ကား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကိုရင်အား သင်္ကန်းဟောင်းဖွပ်ခိုင်းထားရာ ထိုကိုရင်က လိုင်ပြန် ဘိက္ခုနီမဖြစ်ပြီးမှ ဖွပ်လျှင် အပြစ်လွတ်/ မလွတ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ အပြစ်မလွတ်ပါ။ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နိဿဂ္ဂိထိုက်သော ပုရာဏစီဝရ စွန့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဣဒံ မေ ဘန္တေ ပုရာဏစီဝရံ အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ ဝေါဝိဝိတံ (ရဇာပိတံ, အာကောဋ္ဌာပိတံ) နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဥဒါယီမထေရ်။
ဝတ္ထု - သင်္ကန်းဟောင်းကို ဖွပ်လျှော်စေခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် ဘယ်နှချက် သင့်နိုင်ပါသနည်း၊ ၃-ချက်သင့်

http://www.dhammadownload.com

သည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမအား သင်္ကန်းဟောင်းကို ဖွပ်မှု, ဆိုးမှု, ထုရိုက်မှု ၃-ခု ပြုလုပ်ခိုင်းရာ၌ ၁-ခုကြောင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ် သင့်၍၊ အခြားနှစ်ခုကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် ၂-ချက် သင့်ပါသည်။ ၂-ခုပြုလုပ်ခိုင်းရာ၌ ၁-ခုကြောင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်သင့်၍ အခြား ၁-ခုကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ် ၃-ချက်, ၂-ချက် မသင့်နိုင်ပါ။

မေး။ ဘိက္ခုနီမအား သင်္ကန်းဟောင်းဖွပ်ခိုင်းခြင်းကြောင့် အာဘယ်အာပတ်သင့်ပါသနည်း ဖြေဆိုရ၍ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ် သင့်ချိန်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမအား သင်္ကန်းဟောင်း ဖွပ်ခိုင်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ ဖွပ်လျှော်ပြီးနောက် မြှောက်အပ်ခါမျှ, ဆိုးပြီးကာမျှ, ထုရိုက်အပ်ပြီးကာမျှ အချိန်၌ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမအား ''ဖွပ်ပေးပါ''ဟု ခိုင်းလိုက်ရာ ဖွပ်ခြင်း, ဆိုးခြင်း, ထုရိုက်ခြင်း ၃-မျိုး လုံးပြုလုပ်လျှင် မည်သည့်အာပတ်သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဖွပ်လျှော်ခြင်း တစ်မျိုးကြောင့်သာ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမအား နိသီဒိုင်, အိပ်ရာခင်းတို့ကို ဖွပ်လျှော်ခိုင်းလျှင် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ် သင့်/မသင့် အကြောင်းချင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ပုရာဏစီဝရ-အရ ဝတ်လောက် ရုံ့လောက်သော သင်းပိုင်, ကိုယ်ရုံ့တို့ကို သာ ယူရသောကြောင့် နိသီဒိုင်, အိပ်ရာခင်းတို့ကို ဖွပ်လျှော်ခိုင်းလျှင် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ ဘိက္ခုနီသံဃာ၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သော ကေတောဥပသမ္ပန္နာ ဘိက္ခုနီမကို သင်္ကန်း ဟောင်းဖွပ်ခိုင်းသော ရဟန်းအား အာဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဝယ် သုဒ္ဓဘိက္ခုသံဃာ၌ဖြစ်စေ၊ ဥဘတောသံဃာ၌ဖြစ်စေ ပဋ္ဌင်းခံသော ရဟန်းမကိုသာ အလိုရှိအပ်သောကြောင် ထိုကေတောဥပသမ္ပန္နာ ဘိက္ခုနီမအား သင်္ကန်း ဟောင်းဖွပ်ခိုင်းသော ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

မေး။ ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သင်္ကန်းဟောင်းဖြစ်ခြင်း။
၂။ ၁၂-တောင်ဥပစာအတွင်း၌ တည်၍ ဆွေမျိုးမတော်သော ဘိက္ခုနီမအား စေခိုင်းခြင်း။
၃။ ထိုဘိက္ခုနီမက ဖွပ်လျှော်ခြင်းစသည်ပြုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၅။ စီဝရပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်

မေး။ စီဝရပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ လဲလှယ်၍ ယူခြင်းမဟုတ်ဘဲ ဆွေမျိုးမတော်သော ဘိက္ခုနီမ၏ သင်္ကန်းကို ခံယူလျှင်

http://www.dhammadownload.com

နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်၏-ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ "အညာတိကာ ဘိက္ခုနီ"အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သုဒ္ဓဘိက္ခုသံဃာ၌ဖြစ်စေ၊ ဥဘတောသံဃာ၌ဖြစ်စေ ပဋ္ဌင်းခံသော ရဟန်းမပင်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ "စီဝရ"အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (အဓိဋ္ဌာန်) ဝိကပ္ပနာလောက်သော သင်္ကန်း ၆-မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော သင်္ကန်းကို ယူရပါမည်။

အမှာ။ ။ သင်္ကန်းနှင့်စပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဤအတိုင်းသာ မှတ်ပါလေ။

မေး။ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှောယျ-အရ ခံယူခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ (၁) ဘိက္ခုနီမကိုယ်တိုင် ရဟန်း၏လက်၌ ပေးခြင်း။

(၂) ရဟန်း၏ ခြေရင်း(အနီးအပါး)၌ ချထားခြင်း။

(၃) ရဟန်းတရားဟောနေစဉ် ကောင်းချီးပေးသောအနေဖြင့် ၁၂-တောင် ဥပစာအပြင် ဘက်မှ ပစ်မြှောက်၍ပေးခြင်း-ဟူသော ပေးနည်းတို့တွင် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ပေးသောသင်္ကန်းကို သာယာခြင်းကို "ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှောယျ" အရ "ခံယူခြင်း"ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဆွေမျိုးမတော်သော ဘိက္ခုနီမထံမှ သင်္ကန်းကို ခံယူတိုင်း နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်သည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီက လူ, သာမဏေ၏လက်သို့ အပ်နှံ၍ ပို့လှူအပ်သော သင်္ကန်းကို ခံယူခြင်း၊ "ပံ့သကူကောက်လိမ်မ့်မည်"ဟု နှလုံးသွင်း၍ အမှိုက်ပုံစသည်တို့၌ ဘိက္ခုနီပစ်ထားအပ်သော သင်္ကန်းကို ပံ့သကူ-ဟု စိတ်၌ ဆောက်တည်၍ ကောက်ယူခြင်းတို့ကြောင့် အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ အနုပညတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အညတြ ပါရိဝတ္တကာ-ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စီဝရပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်လာ အနုပညတ်ပါဠိကို ကခ်ိအာဘော်မိအောင် အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ပါရိဝတ္တကာ၊ လဲလှယ်အပ်သော သင်္ကန်းကို။ အညတြ ၌ပေတွာ၊ ကြဉ်ထား၍။

မေး။ အညတြ ပါရိဝတ္တကာ-၌ "ပါရိဝတ္တက"ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ဖန်ခါးသီးပိုင်းကို ပေး၍ဖြစ်စေ၊ နောက်မှ တစ်စုံတစ်ခုကို ပေးမည်"ဟု နှလုံးသွင်း၍ဖြစ်စေ လဲလှယ်အပ်သော သင်္ကန်းသည် "ပါရိဝတ္တက"မည်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ "ပါရိဝတ္တကာ"ကို 'လဲလှယ်ခြင်း'ဟုလည်း မြန်မာပြန်ကြ၏။ ကခ်ိအဋ္ဌကထာအဖွင့်အရ "လဲလှယ်အပ်သော သင်္ကန်း"ဟူသော အနက်သာ သင့်လျော်ပါသည်။ စားမေးပွဲတို့၌ "မည်သို့ပြုလုပ်ခြင်း ကို ပါရိဝတ္တကာ-ဟု ဆိုရပါသနည်း" ဟုမေးခဲ့လျှင်- "အယုတ်ဆုံး အားဖြင့် (၁) လဲလှယ်ခြင်းကို ပါရိဝတ္တကာ-ဟု ဆိုရပါသည်"ဟု ဖြေပါ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အညာတိကာ ဘိက္ခုနီမထံမှ ခံယူထားသော သက်နှိုးစွန့်ပုံပါဠိကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဣဒံ ဒမ ဘန္တေ စီဝရံ အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ ဟတ္ထတော ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အညတြ ပါရိဝတ္တကာ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

* နိဒါန်း – ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဥဒါယီထေရ်။
ဝတ္ထု – အညာတိကာဘိက္ခုနီမထံမှ သက်နှိုးကို ခံယူခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကိုရေးပါ။

ဖြေ။ သက်နှိုးကို ယူခြင်း၏ လက်ကိုဆန့်တန်းခြင်းစသော ပယောဂကြောင့် ဒုက္ကဋ် ချောင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ (က) သက်နှိုးချင်း လဲလှယ်မှ ပါရိဝတ္တကဖြစ်ပါသလော၊
(ခ) တကယ်လဲလှယ်မှ ပါရိဝတ္တကဖြစ်ပါသလော–ဟူသော ပြဿနာနှစ်ရပ်ကို ဖြေရှင်းပါ။

ဖြေ။ (က) သက်နှိုးချင်းလဲလှယ်မှ ပါရိဝတ္တကဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဖန်ခါးသီးပိုင်းစသည်တို့နှင့် လဲလှယ်လျှင်လည်း ပါရိဝတ္တကဖြစ်ပါသည်။
(ခ) တကယ်လဲလှယ်မှ ပါရိဝတ္တကဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ပါ။ ''နောက်မှ တစ်စုံတစ်ခု ပေးမည်''ဟူသော နှလုံးသွင်းဖြင့် လဲလှယ်လျှင်လည်း ပါရိဝတ္တကပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အညာတိကာ ဘိက္ခုနီမထံမှ သက်နှိုးကို ခေတ္တခဏ ခံယူကောင်း/ မခံယူကောင်း အကြောင်းပြဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ–အရ 'ခံယူခြင်း'ဟူသည် အပိုင်ခံယူခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ခေတ္တခဏ ခံယူကောင်းပါသည်၊ အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ အညာတိကာဘိက္ခုနီထံမှ သပိတ်အိပ်စသည်ကို ခံယူကောင်း/ မခံယူကောင်း အကြောင်းပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ ဟတ္ထတော စီဝရံ''ဟုဆိုသောကြောင့် အဓိဋ္ဌာန်မတင်ထိုက်သော သပိတ်အိပ်စသည်ကို ခံယူခြင်းကြောင့် အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ သိက္ခာမာန်, သာမဏေရီ–စသည်တို့လက်မှ သက်နှိုးကို ခံယူကောင်း/ မခံယူကောင်း အကြောင်းပြဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ ဟတ္ထတော''ဟု ဆိုသောကြောင့် သိက္ခာမာန်, သာမဏေရီ စသည်တို့၏ လက်မှ သက်နှိုးကို ခံယူကောင်းပါသည်၊ ခံယူခြင်းကြောင့် အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အကျွမ်းဝင်သဖြင့်ယူခြင်း၊ အခိုက်အတန့် ငှားရမ်းခြင်း၊ သပိတ်အိတ်, ဘုံလျှို့အရေ (မွေ့ရာအခွံ)စသော အဓိဋ္ဌာန်မတင်ထိုက်သော ပရိက္ခရာကို ခံယူခြင်း၊ သိက္ခာမာန်, သာမဏေရီတို့၏ လက်မှ ခံယူခြင်းတို့ကြောင့် အာပတ်မသင့်ပါ။ ရှေးသောရဟန်းစသည်တို့အားလည်း အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝိကပ္ပနာလောက်သော သက်နှိုးဖြစ်ခြင်း။ ၂။ လဲလှယ်အပ်သော သက်နှိုးမဟုတ်ခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ဆွေမျိုးမတော်သော ဘိက္ခုနီမ၏ လက်မှ ခံယူခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

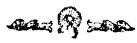

၆။ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်ကို ဆိုလိုရင်းပေါ်အောင် အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ဆွေမျိုးမတော်သော လူဒကာ, ဒကာမကို တောင်းသင့်ရာအခါမဟုတ်ဘဲ သက်နှိုးတောင်းသောရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ပါ အညာတက-အရ ရထိုက်သမျှကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အညာတက = ဆွေမျိုးမတော်သူ။ အပ္ပဝါရိတ = ဖိတ်မန်မထားသူတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဂဟပတိ နှင့် ဂဟပတာနီ တို့၏အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဂဟပတိ--အရ ရဟန်းတို့၌ ရှင်ရဟန်းမပြုသော လူယောကျ်ားအားလုံး (ရဟန်း, သာမဏေမှ တစ်ပါး ဘိက္ခု, ပရိဗိုဇ်များပါ မကျန်) ယူရပါမည်။

ဂဟပတာနီ အရ ရဟန်းမတို့၌ ရှင်ရဟန်းမပြုသော (ဘိက္ခုနီ, သိက္ခမာန်, သာမဏေရီတို့မှတစ်ပါး) မိန်းမအားလုံးကို ယူရပါမည်။

အမှာ။ ။ ဂဟပတိ, ဂဟပတာနီ နှင့်စပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဤနည်းအတိုင်း မှတ်ပါ။

မေး။ စီဝရံ ဝိညာပေယျ ၌ စီဝရ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အဓိဋ္ဌာန်ဝိကပ္ပနာ လောက်သော အဝတ်သက်နှိုးအားလုံးကို ယူရပါမည်။

(ဆောင်) မိဋ္ဌာန်ဝိကပ်၊ လောက်လတ်မှန်စွာ၊ သက်နှိုးဟာ၊ မှတ်ပါ စီဝရ။

မေး။ ''ဝိညာပေယျ-သိစေခြားအံ့''ဟု သဒ္ဒါနက်ထွက်ရာ ဘာကိုသိစေပါသနည်း။

ဖြေ။ မိမိအလိုရှိကြောင်းကို သိစေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝိညာပေယျ-၌ ''ဝိညာပန''ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ် ပေါ်လွင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မိမိကိုယ်တိုင် တောင်းခြင်းဟူသော ယာစန, မိမိအတွက် သူတပါးကို အတောင်းခိုင်းခြင်းဟူသော ယာစာပန၊ ဤနှစ်မျိုးကို ''ဝိညာပန''ဟု ဆိုရပါသည်။

အမှာ။ ။ ကုဋ္ဌိကာရသိက္ခာပုဒ်လာ ''ကာရယမာနေန''ပုဒ်နှင့် ယှဉ်ကြည့်ပါ။ ''ဝိညာပေယျ-အရ သိစေခြင်း''ဟူသည် အဘယ်နည်း''ဟူသော မေးခွန်းကိုလည်း ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ သက်နှိုးကို တောင်းရာ၌ တောင်းခြင်း၊ ရခြင်းတို့ကြောင့် သင့်ရောက်သော အာပတ်များကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တောင်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ ရခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ အနုပညတ်ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အညတြ သမယာ-ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဆွေမျိုးမတော်သော ဒကာ, ဒကာမတို့ထံ သက်နှံးတောင်းသင့်ရာအခါများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) အစ္ဆိန္နစီဝရသမယ = ခိုးသူ ဓားမြှောင်သည်တို့ လုယက်အပ်သော သက်နှံးရှိရာအခါ။
(၂) နဒ္ဒစီဝရ = မီး, ရေ, ကြွက်စသည်တို့ကြောင့် ပျက်စီးသွားသော သက်နှံးရှိရာအခါတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ''အစ္ဆိန္နစီဝရော ဝါ ဟောတိ ဘိက္ခု၊ နဒ္ဒစီဝရော ဝါ'' ပါဠိဖြင့် ကာလဝန္တဖြစ်သော ရဟန်းဒြပ်ဖြင့် ကာလ(သမယ)ကို ညွှန်ပြသည်ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ အစ္ဆိန္နစီဝရ, နဒ္ဒစီဝရ–တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုရေးပြပါ။

ဖြေ။ ခိုးသူ, ဓားမြှောင်သည်တို့ လုယူအပ်သော (အလုခံရသော) သက်နှံးရှိသော ရဟန်းသည် ''အစ္ဆိန္နစီဝရ'' မည်ပါသည်။
မီးလောင်ခြင်း, ရေမျောခြင်း, ကြွက်ကိုက်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ပျောက်ပျက်သွားသော သက်နှံးရှိသောရဟန်း သုံးစွဲ၍ သက်နှံးဆွေးမြေ့သွားသော ရဟန်းသည် ''နဒ္ဒစီဝရ'' မည်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ''အစ္ဆိန္နစီဝရော၊ နဒ္ဒစီဝရော''ပုဒ်တို့သည် ''ဘိက္ခု''နှင့် အရတူ တုလျာမိကရဏပုဒ်များ ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ၄င်းတို့အရ ''ရဟန်း''တိုင်အောင်အဓိပ္ပါယ် ယူရသည်ဟု မှတ်ပါ။
စာမေးပွဲတို့၌ ''အဘယ်သက်နှံးများကို အစ္ဆိန္နစီဝရ, နဒ္ဒစီဝရ ဖေါ်ရပါသနည်း''ဟု မေးခဲ့သော် သက်နှံးရအောင် ဖြေပါလေ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တောင်းသင့်ရာအခါ၌ တောင်းသောရဟန်း၊ ဥာတက, ပဝါရိတတို့ကို တောင်းသောရဟန်း၊ အခြားသူ၏ ဥာတက,ပဝါရိတတို့ကို ထိုအခြားသူအတွက်ပင် တောင်းသောရဟန်း၊ ဖိမိ၏ အပ်သောဥစ္စာ, အပ်သောဝေါဟာရဖြင့်လဲယူသောရဟန်း၊ ရှုံးသောရဟန်း စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝိကပ္ပနာလောက်သော သက်နှံးဖြစ်ခြင်း။ ၂။ တောင်သင့်ရာအခါ မဟုတ်ခြင်း။
၃။ ဆွေမျိုးမတော်သူကို တောင်းခြင်း ၄။ ထိုတောင်းခြင်းဖြင့် ရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၇။ တတုတ္တရိသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အစ္ဆိန္နစီဝရ, နဒ္ဒစီဝရရဟန်းကို ဆွေမျိုးမတော်သော (ဖိတ်မနှိုးထားသူလည်း မဟုတ်သော) ဒကာ, ဒကာမတို့က သိ၍ မျှားစွာသော သက်နှံးတို့ဖြင့် ဖိတ်မနှိုးလျှင် ထိုသက်နှံးအများမှ သင်းပိုင်နှင့် ကိုယ်ရံ (တစ်စုံ)မျှကိုသာ သာယာကောင်းသည်၊ ထိုထက်ပို၍ သာယာလျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်၏–ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ တဋ္ဌေ အညာတကော -၌ တံ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တံ-အရ ခိုးသူ, ဓားမြ အလုခံရသော သက်နှိုးရှိသော (အစ္ဆိန္နစီဝ)ရဟန်းနှင့် မီး, ရေ, ကြွက် စသည်တို့ကြောင့် ပျောက်ပျက်သော သက်နှိုးရှိသော (နဋ္ဌစီဝ)ရဟန်းကို ယူရပါမည်။

မေး။ တဋ္ဌေ အညာတကော-ဟု ဆိုသောကြောင့် ဆွေမျိုးမတော်သော အညာတကပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ မတောင်းကောင်းဟု မှတ်ရပါမည်လော။

ဖြေ။ ယင်းသို့ မမှတ်ရပါ။ တောင်းခြင်းနှင့်စပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဟူသမျှ၌ အညာတက-အရ အပ္ပဝါရိတ (မဖိတ်မန်သူ)ကိုလည်း ထည့်ယူရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အပ္ပဝါရိတပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း မတောင်းကောင်းပါ။

မေး။ ပဝါရိတပုဂ္ဂိုလ်က အကြောင်းတစ်စုံတစ်ခုကြောင့် အကြည်ညိုပျက်သွားလျှင် တောင်းကောင်းပါသေးသလား ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အကြည်ညိုပျက်သွားလျှင် အပ္ပဝါရိတပုဂ္ဂိုလ်အရာ၌ တည်သောကြောင့် မတောင်းကောင်းတော့ပါ။

မေး။ အဘိဟဋ္ဌု ပဝါရေယျ-၌ အဘိဟဋ္ဌု-ကို အနက် ၂-နည်းပေး၍ ယင်းသို့ အနက်၂-နည်းပေးရပုံကိုလည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အဘိဟဋ္ဌု ဆောင်ယူဖို့ရာ။ ဝါ-ရှေ့ရှုဆောင်ယူ၍။

ပထမနည်း၌ အဘိ ဥပသာရပုဒ်အနက်မရှိ၊ ဟရတေတ်သည် ''ဆောင်ယူခြင်း'' အနက်ကို ဟောရ၍၊ တုံ-ပစ္စည်းသည် သမ္ပဒါန်အနက်ကို ဟောတ်။

ဒုတိယနည်း၌ အဘိ ဥပသာရပုဒ်သည် ''အဘိမုခ=ရှေးရှု''ဟူသော အနက်ကိုဟောရ၍၊ တုံပစ္စည်းသည် တွာ-ပစ္စည်း၏အနက်ကို ဟောပါသည်။

(ဆောင်) တွာပစ္စည်းနှင့်၊ တစ်ချက်ဟောငြား၊ ကတ္တာနှင့် ကံ၊
သမ္ပဒါန်၊ ထွန်းပြန်တုံပစ္စည်း၏ သဘောတည်း။

မေး။ အဘိဟဋ္ဌု ပဝါရေယျ-၌ ပဝါရဏာနှစ်မျိုးကို အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ဖော်ပြ၍၊ ဤ၌ အလိုရှိအပ်သော ပဝါရဏာကိုလည်း ညွှန်းပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကာယာဘိဟာရပဝါရဏာ = ရဟန်းထံသို့အဝတ်သက်နှိုးတို့ကို ကိုယ်ဖြင့် ဆောင်ယူလာ၍ ဖိတ်ခြင်း။

၂။ ဝါစာဘိဟာရပဝါရဏာ = အဝတ်ရှိရာ အဝတ်ဂိုဒေါင် (အထည်တိုက်)ကို ညွှန်ပြလျက် နှုတ်ဖြင့် ရှေးရှုဆောင်၍ ဖိတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဤ ''အဘိဟဋ္ဌု ပဝါရေယျ-၌ ယင်းပဝါရဏာ နှစ်မျိုးကိုပင် အလိုရှိအပ်ပါသည်။

(ဆောင်) ကာယ, ဝါစာ၊ ဘိဟာရာ၊ နှစ်ဖြာ ဖိတ်ပုံပြား။
နှစ်ပါးလုံးသာ၊ ဤနေရာ၊ မှန်စွာ လိုအပ်ငြား။

အမှာ။ ။ ''ပဝါရေယျ-အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ''ဟု မေးလျှင်လည်း ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ သန္တရုတ္တရပရမံ-ပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ''သ+အန္တရ+ဥတ္တရ+ပရမ''ဟုပုဒ်ခွဲရပါမည်။ သ–သည် ''သဟ(တကွ)''ဟူသော အနက်ကို၊ ဥတ္တရ–သဒ္ဒါသည် ''ခါးဝတ်သင်းပိုင်''ဟူသောအနက်ကို၊ ဥတ္တရ–သဒ္ဒါသည် ''အပေါ်ရုံကေသီ''ဟူသောအနက်ကို၊ ပရမ–သဒ္ဒါသည် ''အလွန်ဆုံးအပိုင်းအခြား'' ဟူသောအနက်ကို ဟောပါသည်။

''သင်းပိုင်နှင့်တကွ အပေါ်ရုံကေသီဟူသော အလွန်ဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော သင်္ကန်း သည် ''သန္တရုတ္တရပရမ'' မည်ပါသည်။

မေး။ ခိုးသူ လုယက်ခြင်း၊ ပျောက်ပျက်ခြင်း–ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အညာတက ဒကာ, ဒကာမများ လှူဒါန်းသောသင်္ကန်းကို ခံယူပုံ ခံယူနည်းကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ တိစီဝရိုက်ဆောင်ထားသောရဟန်းအား (၃)ထည်လုံး ပျောက်ပျက်သွားလျှင် (၂)ထည် ခံယူရပါမည်။ ၂–ထည်ပျောက်ပျက် သွားလျှင် ၁–ထည် ခံယူရပါမည်။ ၁–ထည် ပျောက်ပျက်သွားလျှင် (၂–ထည်ကျန်နေသေး၍) တစ်ထည်မျှ မခံယူရပါ။

ပင်ကိုယ်ကပင် သင်းပိုင်, ကိုယ်ရုံ (၂) ထည်မျှဖြင့်သာ လှည့်လည်သွားနေသော ရဟန်းမှာ ၂–ထည်လုံး ပျောက်ပျက်သွားလျှင် ၂–ထည် ခံယူရပါမည်။

ပင်ကိုယ်ကပင် ၁–ထည်မျှသာရှိသော ရဟန်းမှာ ထို ၁–ထည်ပျောက်သွားပါက ၂–ထည် ခံယူရပါမည်။

ဘိက္ခုနီမများကား– ၅–ထည်ပျောက်လျှင် ၂–ထည်၊ ၄–ထည်ပျောက်လျှင် ၁–ထည် ခံယူရပါမည်။ ၃–ထည်ပျောက်ပါက တစ်ထည်မျှ ခံယူခွင့် မရှိပါ။ ၂–ထည်, ၁–ထည်ပျောက်ရာ၌ တစ်ထည်မျှ ခံယူခွင့် မရှိဟု ဆိုဖွယ်ပင် မလိုတော့ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ''မည်မျှပင် ပျောက်ပျက်သည်ဖြစ်စေ ခံယူပြီးလျှင် မိမိမှာ ၂–ထည်သာ ရှိနေရမည်''ဟု အချုပ်မှတ်ပါ။

(ဆောင်) – သုံးပျောက်လျှင် နှစ်၊ နှစ်ပျောက် တစ်၊ တစ်ပျောက် မခံရာ။
– နဂိုက နှစ်၊ နှစ်ပျောက်လစ်၊ နှစ်ပင် ခံယူပါ။
– တစ် ပျောက်လျှင်မူ၊ တစ်သာဟူ၊ မှတ်ယူ စည်းကမ်းသာ။
– နဂိုကတစ်၊ ပျောက်တုံလစ်၊ နှစ်ပင် ခံယူရာ။

(ဆောင်) – ဘိက္ခုနီတွင်၊ ငါး ပျောက်လျှင် နှစ်၊ လေးပျောက်လစ်၊ တစ်မျှ ခံယူပါ။
– သုံး, နှစ်, တစ်မျှ ပျောက်တုံက၊ လုံးဝ မခံရာ။

မေး။ သင်္ကန်းအလှူခံယူရာ၌ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ သင်းပိုင်,ကိုယ်ရုံထက်ပို၍ အလှူ မခံနိုင်–ဟု မှတ်ရပါမည်လော။

ဖြေ။ မမှတ်ရပါ။ အလှူရှင်များက ''သင်းပိုင်, ကိုယ်ရုံထက် အပိုသည်လည်း အရှင်ဘုရား အတွက်သာ ဖြစ်ပါစေ''ဟု လျှောက်ထားလျှင်ဖြစ်စေ၊ အစ္ဆိန္န, နဋ္ဌ အကြောင်းကြောင့် မဟုတ်ဘဲ ဗာဟုသစ္စ စသောဂုဏ်ကြောင့် လှူဒါန်းလျှင်ဖြစ်စေ သင်းပိုင် ကိုယ်ရုံထက်ပို၍ အလှူခံနိုင်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – များစွာသော သင်္ကန်းတို့ကို တောင်းခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ီ ၄-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သင်းပိုင်, ကိုယ်ရံထက် ပိုလွန်ခြင်း။
၂။ မင်း, ခိုးသူစသူတို့ လုယက်ခြင်းစသော အကြောင်းရှိခြင်း။
၃။ ဆွေမျိုးမစပ်, မဖိတ်အပ်သော ဒါယိကာ, ဒါယိကာမတို့ကို တောင်းခြင်း။
၄။ ထိုတောင်းခြင်းဖြင့် ရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၈။ ပဌမဥပကွဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်ချုပ်ကာ မြန်မာပြန်ဆိုပါ။

ဖြေ။ ဥာတိ, ပဝါရိတ မဟုတ်သော ဒကာ, ဒကာမ က ''ဤသင်္ကန်းဖိုးဖြင့် သင်္ကန်းဝယ်၍ မည်သည့်ရဟန်းကို လှူဒါန်းမည်''ဟု ရဟန်းတစ်ပါးပါးကို ရည်စူးညွှန်ပြ၍ သင်္ကန်းဖိုး စုဆောင်းထားရာ ရှေ့ကဖိတ်ထားအပ်သူမဟုတ်သော ထိုအလှူရှင်ရှိရာသို့ သွား၍ သင်္ကန်းကောင်းကို လိုချင်သဖြင့် ရည်မှန်းထားသော သင်္ကန်းထက်ပိုကောင်းအောင် ထူးထူးထွေထွေစီမံလျှင် ထိုရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဘိက္ခု၊ ပနေဝ ဥဒ္ဒိသ-အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''မည်သည့်ရဟန်းအား လှူမည်''ဟု နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုညွှန်ပြခြင်းကို ''ဘိက္ခု၊ ပနေဝ ဥဒ္ဒိသ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ စီဝရစေတာပန္နံ ဥပကွဇ္ဇံ ဟောတိ-၌ စီဝရစေတာပန္န-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သင်္ကန်းကို လဲလှယ်ဝယ်ယူကြောင်းဖြစ်သော (လဲလှယ်ဝယ်ယူ၍ ရနိုင်သော) ရွှေ ငွေ စသော သင်္ကန်းဖိုးကို ယူရပါမည်။ (ရွှေငွေစသော အကပ္ပိယဝတ္ထု, ချည်-စသော ကပ္ပိယဝတ္ထုနှစ်မျိုးလုံး ဖြစ်ပါသည်။)

မေး။ ဥပကွဇ္ဇ-ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ စီစဉ်ထားခြင်း, စုဆောင်းထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။
(ဥပကရီယတိ သဇ္ဇီယတီတိ ဥပကွဇ္ဇံ-ဟု ဝစနတ္ထပြု။)
ရှုပ်ပြီးပုံ - ဥပ+ကရ+တ၊ ပုရသပုဗ္ဗပရီဟိ-စသော သုတ်ဖြင့် ကရ-ကို ခ-ပြု၊ ၄င်းကို အသဒ္ဒေါ ကွ-ပြု၊ တ-ကို ဇ-ပြု၍ ရှုပ်ပြီးပါသည်။

မေး။ ''ဣမိနာ စီဝရစေတာပန္နေန စီဝရံ စေတာပေတွာ ဣဒဉ္စာမံ ဘိက္ခုံ စီဝရေန အစ္ဆာဒေ-ဿာမိ''ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ်စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သင်္ကန်းလှူမည့် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့က အလှူခံရဟန်းကို ရည်မှန်းပုံ၊ မည်သည့် ရဟန်းကို လှူမည်ဟု နှုတ်ဖြင့် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုပုံအခြင်းအရာ (ဥဒ္ဒိသနာကာရ=အပဒိသနာကာရ)ကိုပြသော စကားရပ်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စေတာပေတွာန-၌ ''စေတာပန'' ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ''စေတာပန'' ဟူသည် လဲလှယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ''လဲလှယ်ခြင်း'' ဟူသည်လည်း သင်္ကန်းဖိုးကို ပေး၍ အဝတ်မရက်ရသေးလျှင် ရက်ပေးခြင်း, ရက်ပြီးလျှင် ဝယ်ယူခြင်း

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''စီဝရေန အစ္ဆာဒေဿာမိ''၌ ပစ္စည်းဝတ္ထု တစ်ခုခုကို အဝတ်စသည်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသကဲ့သို့ တကယ် ဖုံးလွှမ်းခြင်းကို ''အစ္ဆာဒန''ဟု ဆိုပါသလော၊ အဘယ်ကို ''အစ္ဆာဒန''ဟုဆိုပါသနည်း၊ ဖြေဆိုလော့။ ယင်းဝါကျ၏ ဆိုလိုရင်းကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တကယ်ဖုံးလွှမ်းခြင်းကို ''အစ္ဆာဒန''ဟုဆိုသည်မဟုတ်ပါ။ လျှုဒါန်းခြင်းကိုပင် ''အစ္ဆာဒန''ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ယင်းဝါကျ၏ ဆိုလိုရင်းမှာ – ''ဤမည်သော ရဟန်းအား သင်္ကန်းလျှုဒါန်းအံ့ (သင်္ကန်းလျှုဒါန်းမည်)''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဝတ်သင်္ကန်းလျှုဒါန်းခြင်းကို ''စီဝရေန အစ္ဆာဒေဿမိ''ဟု ဆိုရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ထိုခေတ် (ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်) က အဝတ်သင်္ကန်းလျှုဒါန်းရာ၌ လောကလူသားတို့ ပြောရိုးဆိုစဉ် စကား၏အစွမ်းဖြင့် ''စီဝရေန အစ္ဆာဒေဿာမိ''ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''သင်္ကန်းဆီး (ဆည်း)''ဟူသောစကားနှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဘာသာဋီကာဆရာတော်က – ယခုကာလ၌ ထို ''အစ္ဆာဒေဿာမိ'' အသုံးအတိုင်း 'သင်္ကန်းဆည်း'ဟု ခေါ်ကြသည်–ဟု ရေးသားတော်မူပါသည်။ မြန်မာအဘိဓာန်၌ကား ''သင်္ကန်းဆီး''ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ''သင်္ကန်းဆီး''ဟူသည် ''သင်္ကန်းဝတ်ခြင်း''ဟု အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ''သင်္ကန်းစည်း''ဟုလည်း သုံးကြပါသည်။ သင်္ကန်းချည်နှောင်ခြင်း =သင်္ကန်းဝတ်ခြင်း–ဟုပင် အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။

မေး။ ဘယ်လိုမှတန်းမျိုးကို ''ပုဗ္ဗေ အပဝါရိတရဟန်း''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ''အရှင်ဘုရား သင်္ကန်းအလိုရှိက မိန့်တော်မူပါ''စသည်ဖြင့် ရှေးက သင်္ကန်းလျှုမည့် အလျှုရှင်များ၏ ဖိတ်မန်မှုကို မခံရဖူးသော ရဟန်းကို ''ပုဗ္ဗေဝ အပ္ပဝါရိကရဟန်း''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျ–၌ ''ဝိကပ္ပ''ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ''ဝိကပ္ပ''ဟူသည် မူလရည်မှန်းထားသည်ထက် ထူးခြားအောင် ပိုလွန်အောင် ပြုစီမံခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ဖွယ်။ ။ ဝိသဒ္ဒါ ''ဝိသိဋ္ဌ=အထူး''ဟူသောအနက်ကို ဟောလ၍ ကပ္ပ–ဓာတ်က ''ဝိမိ=စီမံခြင်း'' အနက်ကို ဟောသည်ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ အဘယ်သို့ စီမံခြင်းကို ထူးခြားအောင်, ပိုလွန်အောင် စီမံခြင်း–ဟုဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ မူလရည်မှန်းထားသော သင်္ကန်းထက် အလျားရှည်အောင်, အနံပြန့်အောင်, အသားကျစ်အောင်, နူးညံ့ချောမောအောင် စီမံခြင်းကို '' ထူးခြားအောင် ပိုလွန်အောင် စီမံခြင်း'' ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ''သဘုဝ ဝတ မံ''အစရှိသောစကားရပ်သည် အဘယ်ကိုပြသောစကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ထူးခြားအောင် ပိုလွန်အောင် စီမံပုံအခြင်းအရာ ''ဝိကပ္ပါကာရ''ကို ပြသော စကားရပ်

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ သာဓု-နိပါတ်ပုဒ်သည် အာယာစန (တောင်းပန်ခြင်း)အနက်ကို ဟော၍၊ ဝတ-နိပါတ်ပုဒ်ကား ပရိဝိတက္ကန (ကြံစည်ခြင်း)အနက်ဟောပါသည်။ ''သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ ဝတ၊ အကြံဖြစ်သည်ကား (ကြံအောက်မေ့လော့)ဟု'' ပေးပါ။ ဝတ-သည် ဇကန္တအနက်ဟော နိပါတ်-ဟုလည်းဆိုကြသည်။ ''စင်စစ်အားဖြင့်''ဟု ပေးပါ။

မေး။ အဘယ်ကို ''ဝေရှုပ် ဝါ ဝေရှုပ် ဝါ = ဤသို့သဘော''ဟု ဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ အလျားရှည်ခြင်း, အနံပြန့်ခြင်းစသည်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကို ''ဝေရှုပ် ဝါ ဝေရှုပ်ဝါ = ဤသို့သဘော''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ကလျာဏကမျတံ-အရ ''သက်နှိုးကောင်းကို အလိုရှိသောရဟန်း၏ဖြစ်ကြောင်း'' ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ဘာသာဋ္ဌိကာ၌ ''သက်နှိုးကောင်းကို အလိုရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း-ဟူသည် သက်နှိုးကောင်းကိုလိုချင်သော လောဘပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ပင်တည်း'' ဟုဆိုပါသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် ''သက်နှိုးကောင်းကို လိုချင်သော လောဘပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို + စိတ်ဖြင့် ယူ၍''ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသောကြောင့် ကလျာဏကမျတံ နှင့် ဥပါဒါယ ထပ်သက္ခဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကလျာဏကမျတံ-အရ ''သက်နှိုးကောင်းကို အလိုရှိခြင်းကြောင့်''ကိုရ၏-ဟု ဆိုသင့်မည် ထင်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ကလျာဏ် ကာမေတီတိ ကလျာဏကာမော၊ ရဟန်းကိုရ၏။ ကလျာဏကာမောယေဝ ကလျာဏကမ္မ။ ရဟန်းကိုပင် ရ၏။ ကလျာဏကမ္မဿ ဘာဝေါ ကလျာဏကမျတံ၊ ကောင်းသောသက်နှိုးကို အလိုရှိခြင်းကြောင့်ရ၏။ ယခုဖော်ပြပြီး ဝိဂြိုဟ်အလို ဏျပစ္စည်း သွတ္ထ၊ တာပစ္စည်း ဘာဝတ္ထဖြစ်၏။ ဘာသာဋ္ဌိကာ၌ကား ပြောင်းပြန်ဆိုပါသည်။ ''သုန္ဒရကာမတံ''ဟူသော ကခ်ီအဋ္ဌကထာအဖွင့်ဖြင့် အမှား/အမှန်ကို ဝေဖန်စိစစ်ကြပါလေ။

မေး။ သက်နှိုးကောင်းရအောင် စီမံတိုင်း အာပတ်သင့်ပါသလော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရည်မှန်းထားသော သက်နှိုးထက် သာလွန်ကောင်းမွန်သော သက်နှိုးလှူအောင်စီမံမှသာ အာပတ်သင့်ပါသည်။ တန်ဖိုးပိုလာမှ အာပတ်သင့်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ တန်ဖိုးများသော သက်နှိုးလှူလိုသော ဒါယကာကို တန်ဖိုးနည်းသော သက်နှိုးလှူအောင်ပြောဆိုစီမံမှု၊ ရည်မှန်းထားသော တန်ဖိုးဖြင့်ပင် မိမိလိုချင်သော အခြားအလားတူ သက်နှိုးလှူအောင် ပြောဆိုစီမံမှုတို့ကြောင့် အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ပြည့်စုံအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပထမ ရည်မှန်းထားသော သက်နှိုးထက် သာလွန်ကောင်းမွန်သော သက်နှိုးကို ဝယ်ယူစေရာ၌ ဒါယကာ၏ ပယောဂကြောင့် ရဟန်းမှာ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၍၊ ရောင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ နိဿဂ္ဂိသက်နှိုးစွန့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဣဒံ မေ ဘန္တေ စီဝရံ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတံ အညာတကံ ဂဟပတိကံ ဥပသက်မိတ္တာ

http://www.dhammadownload.com

ဝိကပ္ပ အာပန္နံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။
* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – အရှင်ဥပနန္ဒ။
ဝတ္ထု – သက်နန်းခ၌ ထူးအောင် ပိုလွန်အောင်စီမံခြင်း။

မေး။ ပဌမဥပက္ခေပသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၃–ပါးကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ သက်နန်းများသည်၏အဖြစ် (ကောင်းသည်၏အဖြစ်)ကို အလိုရှိခြင်း။
၂။ ဆွေမျိုးမစပ်, မဖိတ်အပ်သော ဒါယိကာ ဒါယိကာမကို တောင်းခြင်း။
၃။ ထိုတောင်းခြင်းဖြင့် ရရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၉။ ဒုတိယဥပက္ခေ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုတိယဥပက္ခေ သိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးပြပါ။
ဖြေ။ ဥာတိ, ပဝါရိတ မဟုတ်သော ဒကာ ဒကာမနှစ်ဦးတို့က "အသီးသီးသော သက်နန်းဖိုးတို့ ဖြင့် အသီးသီးသော သက်နန်းများကိုဝယ်၍ မည်သည့်ရဟန်းကို လှူဒါန်းကြမည်"ဟု ရဟန်းတစ်ပါးပါးကို ရည်စူးညွှန်ပြ၍ သက်နန်းဖိုး စုဆောင်းထားကြရာ ရှေးကဖိတ်ထားအပ်သူ မဟုတ်ဘဲ ထိုအလှူရှင်များရှိရာသို့ သွား၍ သက်နန်းကောင်းကို လိုချင်သဖြင့် တစ်ထည် တည်းပေါင်း၍ သက်နန်းကောင်းကောင်း လှူအောင် ထူးထူးထွေထွေစီမံလျှင် ထိုရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်၏–ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဌမဥပက္ခေသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်သဘောရှိသော သိက္ခာပုဒ်ကိုဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ဒုတိယဥပက္ခေသိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဌမဥပက္ခေ သိက္ခာပုဒ်နှင့် ဒုတိယဥပက္ခေ သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကိုရေးပါ။
ဖြေ။ ပဌမဥပက္ခေ သိက္ခာပုဒ်၌ အလှူဒါယကာ တစ်ဦးကိုသာ ညွှင်းပန်းနှိပ်စက်ရာရောက်၏။
ဒုတိယဥပက္ခေ သိက္ခာပုဒ်၌ အလှူဒါယကာနှစ်ဦးကို ညွှင်းပန်းနှိပ်စက်ရာရောက်၏။
ဤသို့ထူးပါသည်။

မေး။ ဥပက္ခေ သိက္ခာပုဒ် ၂–ပုဒ်တို့၏ ထူးခြားချက်ကို ပါတိမောက်လာအတိုင်း အကျဉ်းချုပ် ရေးသားဖြေဆိုပါ။
ဖြေ။ ပဌမဥပက္ခေသိက္ခာပုဒ်၌ – ရဟန်းကို ရည်စူး၍ သက်နန်းဖိုးစီရင်သော ဒါယကာတစ် ယောက် အထံသို့ ရှေးက မဖိတ်ကြားဘူးဘဲ ချဉ်းကပ်ပြီး ကောင်းသည်ကို လိုချင်သဖြင့် သက်နန်း၌ ထူးခြားအောင် စီရင်သောရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။
ဒုတိယဥပက္ခေသိက္ခာပုဒ်၌ – ရဟန်းကို ရည်စူး၍ သက်နန်းဖိုးကို စီရင်နေကြသော ဒါယကာနှစ်ဦးအထံသို့ ရှေးက မဖိတ်ကြားဘူးဘဲ ချဉ်းကပ်ပြီး ကောင်းသည်ကို လိုချင်သဖြင့် သက်နန်း၌ ထူးခြားအောင် စီရင်သောရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဥာတိ, ပဝါရိက မဟုတ်သော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့က သိန်း ၅၀–တန် ကျောင်း ဆောက်လှူမည်ဟု ရည်မှန်းထားရာ ရဟန်း၏စီမံမှုကြောင့် မှန်းထားသောတန်ဖိုးထက် ပိုလွန်သွားလျှင် ထိုကျောင်း အပ်/ မအပ် အကြောင်းပြ ဒိန္ဓတ္ထယ ချခဲ့ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ပထမ, ဒုတိယ ဥပကၠဍ္ဎသိက္ခာပုဒ်တို့၌ သက်နှိုးကိုသာ ပြဆိုထားသော်လည်း ပစ္စည်းလေးပါးလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သောကြောင့် ရဟန်း၏စိမ်မှုကြောင့် မူလမှန်းထားသော တန်ဖိုးထက် ပိုလွန်သွားလျှင် ထိုကျောင်း မအပ်တော့ပါ။ (ဥာတိ, ပဝါရိကဖြစ်သူတို့က လှူဒါန်းဖို့ ရည်မှန်းထားရာ၌ကား ရဟန်း၏စိမ်မှုကြောင့် တန်ဖိုး ပိုသွားသော်လည်း အပ်သည်သာ။)

၁၀။ ရာဇသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ရာဇသိက္ခာပုဒ်ကို လိုရင်းအချုပ် အနှစ်ထုတ်၍ အများနားလည်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ - ရဟန်းကို ညွှန်ပြလျက် မင်း, မင်းခစားအမတ်, ပုဏ္ဏား, အိမ်ရှင် တစ်ယောက်ယောက်က သက်နှိုးဖိုးပေး၍ သက်နှိုးဝယ်လှူရန် စေခိုင်းလိုက်ရာ တမန်က သက်နှိုးဝယ်မလာဘဲ သက်နှိုးဖိုးယူလာ၍ လှူလျှင် ရဟန်းက သက်နှိုးဖိုး အလှူမခံကြောင်း, အပ်စပ်သော သက်နှိုးကိုသာ အလှူခံကြောင်း ပြောရမည်။

- ထိုသို့ ပြောသောအခါ တမန်က ကပ္ပိယကာရက ညွှန်းရန်လျှောက်လျှင် ကပ္ပိယကာရက ညွှန်းရမည်။

- တမန်က ကပ္ပိယကာရကကို နားလည်အောင်ပြောပြပြီးနောက် ရဟန်းထံပြန်လာ၍ အလိုရှိသောအခါ ကပ္ပိယကာရကထံ သက်နှိုးအလှူခံရန် လျှောက်သွားလျှင် -

- သက်နှိုးအလိုရှိသော ရဟန်းသည် ကပ္ပိယကာရကထံချဉ်းကပ်၍ သက်နှိုး အလိုရှိကြောင်းပြောပြီး နှစ်ကြိမ်, သုံးကြိမ်အထိ တောင်းနိုင် သတိပေးနိုင်သည်။

- သုံးကြိမ်အထိ တောင်း၍ သတိပေး၍ မရလျှင် ၄-ကြိမ်, ၅-ကြိမ်, ၆-ကြိမ်တိုင်အောင် မည်သည့်စကားကိုမျှ မပြောဘဲ သက်နှိုးကို ရည်မှန်း၍ ရပ်ရုံသာ ရပ်နေရပါမည်။

- ဤသို့ ၃ ကြိမ်တောင်းခြင်း၊ ၆ ကြိမ်ရပ်ခြင်းထက်ပို၍ အားထုတ်မှ သက်နှိုးရလျှင် ထိုသက်နှိုး နိဿဂ္ဂိထိုက်၍ ရဟန်းမှာလည်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါတော့သည်။

- ၃ ကြိမ်တောင်း၊ ၆ ကြိမ်ရပ်၍မှ ထိုသက်နှိုးကိုမရလျှင် အလှူရှင်ထံ ကိုယ်တိုင်သွား၍ ဖြစ်စေ, တမန်ကိုစေလွှတ်၍ဖြစ်စေ သက်နှိုးဖိုး ပြန်တောင်းရန် ပြောရပါမည်။

မေး။ ရာဇသိက္ခာပုဒ်သည် အဘယ်ကိုပြသော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သက်နှိုးဖိုး ၅၁, ၄၇ စသော အကပ္ပိယဝတ္ထုလာလှူလျှင် လိုက်နာပြုကျင့်ရမည့် အစီအစဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုအစီအစဉ်အတိုင်း မလိုက်နာ မပြုကျင့်လျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း ပြသော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရာဇသိက္ခာပုဒ်၏ အခြားအမည်တစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ စီဝရစေတာပန္နေ သိက္ခာပုဒ်-ဟူသောအမည် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ရာဇဘောဂ''ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ မင်းထံမှ ရအပ်သော (သုံးဆောင်ခံစားထိုက်သော) စည်းစိမ်ရှိသောအမတ် ဖြစ်ပါသည်။

ဝစနတ္ထ - ရာဇတော ဘောဂ္ဂံ အသ အတ္ထိတိ ရာဇဘောဂ္ဂံ။

ခေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဂဟပတိ-အရကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ မင်း, အမတ်, ပုဏ္ဏားတို့မှ ကြွင်းသော လူဒါယကာကို ယူရပါမည်။

မေး။ ''ဣမိနာ စီဝရေစတာပန္ဓေန ။ပ။ အစ္ဆာဒေဟိ''ဟူသောစကားရပ်သည် အဘယ်ကို ပြသောစကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်။

ဖြေ။ မင်း, အမတ်စသည်တို့က တမန်အား မှာကြားစေခိုင်းပုံအခြင်းအရာ (ပဟိဏာနာကာရ)ကို ပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ စီဝရစေတာပန္ဓ–အရကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ငွေ, ရွှေ စသော အကပ္ပိယဝတ္ထုတို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥပကွဋ္ဌသိက္ခာပုဒ် ၂–ပုဒ်နှင့် ရာဇသိက္ခာပုဒ်တို့၌လာသော စီဝရစေတာပန္ဓ ၂–ခု တို့၏ အထူးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဥပကွဋ္ဌသိက္ခာပုဒ် ၂–ပုဒ်တို့၌ စီဝရစေတာပန္ဓ–အရ အကပ္ပိယဝတ္ထု, ကပ္ပိယဝတ္ထု နှစ်မျိုးကိုရ၍ ဤရာဇသိက္ခာပုဒ်၌ အကပ္ပိယဝတ္ထုဟုစ်မျိုးသာ ရ၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။

(ဆောင်) ကပ္ပိယာ' ကပ္ပိယ၊ နှစ်မျိုးရ၊ နှစ်ဝ ဥပကွဋ္ဌာ။
အကပ္ပိယ၊ တစ်မျိုးမျှ ယူရ ရာဇမှာ။
စေတာပန္ဓ၊ ပုဒ်အမျ၊ ထူးကြ ဤသို့သာ။

မေး။ ''ဣမိနာ စီဝရစေတာပန္ဓေန စီဝရံ စေတာပေတွာ ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ စီဝရေန အစ္ဆာ–ဒေဟိ''ဟူသောစကားရပ်ကို အဘယ်ကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ မိန့်တော်မူပါသနည်း။

ဖြေ။ အာဂမနသုဒ္ဓိကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ မိန့်တော်မူခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အာဂမနသုဒ္ဓိ။ ။ လာခဲ့ရာအရင်းအစ (အလျှုရှင် ပထမစေခိုင်းစဉ်က ပြောဆိုသော စကား)က သက်နှိုးလျှုခိုင်းခြင်းမဟုတ်ဘဲ သက်နှိုးလျှုခိုင်းခြင်းဖြစ်၍ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သောကြောင့် ''အာဂမနသုဒ္ဓိ'' ဖြစ်သည်။ ဝိနည်းတော်နှင့်လျော်သည်–ဟု ဆိုလိုသည်။)

''**အာဂမနသုဒ္ဓိပြပါ၌ကိုရေးပါ**'' ဟူသော အမေးကို ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ ရာဇသိက္ခာပုဒ်လာ သုဒ္ဓိ ၂–ပါးကို ရေးသား၍ ထိုသုဒ္ဓိ ၂–ပါးနှင့်စပ်၍ သိအပ်သမျှကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သုဒ္ဓိ ၂–ပါးကား အာဂမနသုဒ္ဓိ, ဒူတသုဒ္ဓိ–တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ကခ်ီအဋ္ဌကထာအလိုကား – ထိုသုဒ္ဓိနှစ်ပါးလုံးရှိမှ ကပ္ပိယကာရက ညွှန်းကောင်းပါသည်။ ဝိမတိဋ္ဌိကာ၌ သုဒ္ဓိတစ်ပါးပါးရှိက ကပ္ပိယကာရက ညွှန်းကောင်းသည်ဟုဆို၍ သာရတ္ထဒီပနိဋ္ဌိကာ၌ကား တမန်ကအပ်သော စကားဖြင့် လျှောက်ထားလျှင် အာဂမနသုဒ္ဓိ မရှိစေကာမူ ဒူတသုဒ္ဓိ ဖြစ်သောကြောင့် ကပ္ပိယကာရကညွှန်းကောင်းသည်ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ကပ္ပိယကာရကညွှန်းကောင်း, မညွှန်းကောင်းသော စေခိုင်းနည်းများကို ခွဲခြားရေးသားပါ။

ဖြေ။ အလျှုရှင်ကသိက္ခာပုဒ်၌ လာသည့်အတိုင်း ''ဣမိနာ စီဝရတာပန္ဓေန စီဝရံ စေတာ–ပေတွာ ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ စီဝရေန အစ္ဆာဒေဟိ''ဟု အပ်စပ်သော သက်နှိုးလယ်လျှုရန် စေခိုင်းခြင်းသည် အာဂမနသုဒ္ဓိဖြစ်သောကြောင့် ကပ္ပိယကာရက ညွှန်းကောင်းသော

http://www.dhammadownload.com

စေခိုင်းနည်း ဖြစ်၏။

"ကျဒံ ကုတ္တန္ဒာမသ ဘိက္ခုနော ဒေဟိ = ဤသင်္ကန်းဖိုးကို ဤမည်သော ရဟန်းအား လျှူပါ"ဟု သင်္ကန်းဖိုးလျှူရန် စေခိုင်းခြင်းမျိုးကား အာဂမနသုဒ္ဓိမဖြစ်သောကြောင့် ကပ္ပိယ ကာရက မည္ဆန်းကောင်းသော စေခိုင်းနည်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "နေ ခေါ် မယ်" စသော စကားရပ်ကို အဘယ်အကျိုးငှါ မိန့်တော်မူရပါသနည်း။

ဖြေ။ မူလကသင်္ကန်းဖိုးကို အပ်စပ်သောနည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ယူခဲ့ပါသော်လည်း "ကျဒံ ခေါ် ဘန္တေ ။ပ။ စီဝရစေတာပန္ဒံ" ဟူသော တမန်၏စကားကြောင့် အကပ္ပိယ ဖြစ်သွားသောကြောင့် ထိုသင်္ကန်းဖိုးကို "နေ ခေါ် မယ်" စသည်ဖြင့် ရဟန်းက ပယ်မြစ်ထိုက်၏-ဟူသောအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ "နေ ခေါ် မယ်"စသောစကားရပ်ကို ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ရွှေ, ငွေစသော နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု ၄-မျိုးနှင့် ပုလဲ, ပတ္တမြားစသော ဒုက္ကဋဝတ္ထု ၁၅-မျိုးတို့ကို မိမိအတွက်လည်းကောင်း၊ စေတီ, သံဃာ, ဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက်လည်းကောင်း အလှူမခံအပ်ကုန်။ ထိုကြောင့် အကပ္ပိယဝတ္ထုတွင် ပါဝင်သော ထိုသင်္ကန်းဖိုးကို မသာယာအပ်-ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုပြခြင်း အကျိုးငှါ "နေ ခေါ် မယ်"စသောစကားရပ်ကို ဘုရားရှင်မိန့်တော်မူခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ အထက်ပါအဖြေကိုကြည့်၍ "အလှူရှင်က မှာလိုက်သော မူလစကားမှာ အာဂမနသုဒ္ဓိဖြစ်ပါလျက် ရဟန်းက "နေ ခေါ် မယ်"စသည်ဖြင့် အဘယ်ကြောင့် ပယ်ပြစ်ရပါသနည်း" ဟူသော အမေးကို ဖြေတက်ပါစေ။

မေး။ တမန်က "သင်္ကန်းဖိုး အလှူခံပါ"လျှောက်ထားလာသောအခါ ရဟန်းက ပြန်ပြောရမည့် စကားရပ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နေ ခေါ် မယ် အာဝုသော ။ပ။ ကပ္ပိယံ-ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းသံဃာတို့အလှူမခံကောင်းသော နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု ၄-မျိုးနှင့် ဒုက္ကဋဝတ္ထုများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ **နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု (၄) မျိုးမှာ** - သုဝဏ္ဏ = ရွှေ၊ ရဇတ = ငွေ၊ ကဟာပဏ = အသပြာဒင်္ဂါး၊ မာသက = ပဲပိုက်ဆံ (အရောင်းအဝယ်ကိစ္စ၌ အသုံးပြုရသော ပိုက်ဆံအားလုံး) ဖြစ်ပါသည်။

ဒုက္ကဋဝတ္ထု (၁၅) မျိုးမှာ - မုတ္တာ = ပုလဲ၊ မဏိ = ပတ္တမြား၊ ဝေဠုရိယ = ကြောင်မျက်ရွဲ၊ သင်္ခ = ခရုသင်း၊ သိလာ = ကျောက်သလင်း၊ ပဝါဠ = သန္ဓာ၊ လောဟိတင် = ပတ္တမြားနီ၊ မသာရဂလ္ဂ = ပတ္တမြားပြောက်၊ သတ္တဝေ = စပါး (၇) မျိုး၊ ဒါသီ = ကျွန်မိန်းမ၊ ဒါသ = ကျွန်ယောကျ်ား၊ ခေတ္တ = လယ်၊ ဝတ္ထု = ယာ၊ ပုပ္ဖရာမ = ပန်းဥယျာဉ်၊ ဖလာရာမ = သစ်သီးဥယျာဉ်တို့ ဖြစ်ပါ သည်။

မှတ်သားဖွယ်။ ။ ရွှေ, ငွေ, အသပြာ, ပဲပိုက်ဆံ-ဟူသော ၄-မျိုး သည် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် "နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု" မည်၏။ ၄င်းတို့ကို အလှူခံလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၍၊ ရလျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

ပုလဲ, ပတ္တမြား စသော ၁၅-မျိုးကား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော

http://www.dhammadownload.com

ကြောင့် ''ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထု'' မည်၏။

(ဆောင်) – ရွှေ, ငွေ, ဒင်္ဂါး၊ ပိုက်ဆံများ၊ ခံငြားနိုသဂ္ဂိ၊
– ပုလဲ, ပတ္တမြား၊ စသည်ကား၊ မှတ်သား–ဒုက္ကဋ်သိ။ (အကျဉ်း)
– ပတ္တမြား, ပုလဲ၊ ကြောင်မျက်ရွဲသွင်း၊ ခရုသင်းနှင့်, သလင်း,
သန္တာ၊ မှတ်ရာတခြား၊ ပတ္တမြားနီ, ပြောက်၊ သွင်းလျောက်
ဓည၊ သတ္တမျိုးမည်၊ ဒါသီ, ဒါသ၊ ခေတ္တဝတ္ထု၊ နှစ်ခုအရံ၊
အလှူခံ၊ အမှန် ဒုက္ကဋ်သိ။ (အကျယ်)

မေး။ ''စီဝရ္ဆ ခေါ် မယံ ပဋ္ဌဂ္ဂဗ္ဘာမ''ဟူသောစကားကို အဘယ်ကြောင့် ပြောဆိုနိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သက်နှိုးဖိုးက မိမိကို ရည်စူး၍ ဆောင်ယူလာသော သက်နှိုးဖြစ်သောကြောင့် ထိုစကားကို ရဟန်းက ပြောဆိုနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝေယျာဝစ္စကရ (ကပ္ပိယကာရက)ကို ညွှန်ပြဖို့ရန် အဘယ်ကြောင့် ခွင့်ပြုတော်မူရပါသနည်း။

ဖြေ။ တမန်က ''အတ္ထိ ပနာယသ္မတော ကောစိ ဝေယျာဝစ္စကရော''ဟု အပ်စပ်သောစကားဖြင့် လျှောက်ထားသောကြောင့် ဝေယျာဝစ္စကရကို ညွှန်ပြဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝေယျာဝစ္စကရ (ကပ္ပိယကာရက) ညွှန်ပြပုံအခြင်းအရာ (နိဒ္ဒိသနာကာရ)ပြုပါ၌ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ''ဇသော ခေါ် အာဝုသော ဘိက္ခုနံ ဝေယျာဝစ္စကရော'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဝေယျာဝစ္စကရ''ဟူသည် ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ''ဝေယျာဝစ္စကရ''ဟူသည် ကပ္ပိယကာရက ဖြစ်ပါသည်။ ရဟန်းတော်များ၏ အပ်စပ်သော အမှုကို ပြုတတ်သော (အပ်စပ်အောင်ပြုတတ်သော) ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ကပ္ပိယကာရကအဖြစ် ညွှန်ပြထိုက်သူများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သီတင်းသုံးဘော် ၅–ယောက်မှ တစ်ပါး အခြားမည်သူကိုမဆို ကပ္ပိယကာရက ညွှန်းကောင်းပါသည်။

မေး။ မည်သူကိုမဆို ကပ္ပိယကာရကအဖြစ်ညွှန်ပြကောင်းပါလျက် သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ အဘယ်ကြောင့် ''အာရာမိကော ဝါ ဥပါသကော ဝါ''ဟု ဟောတော်မူရပါသနည်း။

ဖြေ။ မည်သူကိုမဆို ကပ္ပိယကာရကအဖြစ် ညွှန်ပြကောင်းပါသော်လည်း ကပ္ပိယကာရက အဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြဖို့ရာ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သောကြောင့် သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ ''အာရာမိကော ဝါ ဥပသကောဝါ''ဟု ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကပ္ပိယကာရက ညွှန်းကောင်းသောစကားနှင့် မညွှန်းကောင်းသောစကား တို့ကို ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသည့် ''အတ္ထိ ပနာယသ္မတော ကောစိ ဝေ–ယျာဝစ္စကရော = အရှင်ဘုရားမှာ ဝေယျာဝစ္စ ဆောင်ရွက်တတ်သူ ကပ္ပိယကာရက ရှိပါသလော''ဟူသောစကားမျိုး၊ ''ကပ္ပိယညွှန်းတော်မူပါ''ဟူသောစကားမျိုးမှာ ကပ္ပိယ ကာရက ညွှန်းကောင်းသော စကားမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

''ဤသက်နှိုးဖိုးကို မည်သူလက်ခံယူပါသနည်း'' ''ဘယ်သူ့ပေးခဲ့ရတဲ့ မည်နည်း''စသော စကားမျိုးမှာ ကပ္ပိယကာရက မညွှန်းကောင်းသော စကားမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''ဘော ခေါ အာဝုသော''စသောစကားရပ်ကို အဘယ်အကျိုးငှါ ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ''ဘော ခေါ အာဝုသော''စသော စကားရပ်ကို ရဟန်း၏ အပ်စပ်သောစကား (ကပ္ပိယဝစန) ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ကပ္ပိယကာရက ညွှန်ပြတော်မူပါ''ဟု လျှောက်သောအခါ ရဟန်းကပြောဆိုသင့်သော စကား, မပြောဆိုသင့်သောစကားများကို ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့လျှောက်သောအခါ ဤရာဇသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသည့် ''ဘော ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခုနံ ဝေယျာဝစ္စကရော''ဟူသော စကားကိုဖြစ်စေ၊ ''ဟောဒီ မောင်ဖြူဟာ ငါရဲ့ ကပ္ပိယဘဲ''စသော အပ်စပ်သောစကားမျိုးကိုဖြစ်စေ ပြောဆိုသင့်ပါသည်။

''သင့်ဝတ္ထုငွေကို မောင်ဖြူအား ပေးခဲ့''စသောစကားမျိုးကို မပြောဆိုကောင်းပါ။

မေး။ ''ယံ ခေါ ဘန္တေ''စသော စကားကို အဘယ်ကြောင့် လျှောက်ထားရပါသနည်း။

ဖြေ။ တမန်က ယင်းသို့လျှောက်ထားမှသာ ရဟန်းက သက်နှံးကို တောင်းကောင်းပါသည်။ ကပ္ပိယကာရက၏ လက်ထဲ၌ ပေးသွားရုံမျှဖြင့် မတောင်းကောင်းပါ။ ထို့ကြောင့် ''ယံ ခေါ ဘန္တေ''စသောစကားကို လျှောက်ထားရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကပ္ပိယညွှန်းပြီးနောက် တမန်က ကပ္ပိယလက်ထဲ၌ သက်နှံးဖိုး ပေးသွားရုံမျှဖြင့် တောင်းကောင်းပါမည်လော၊ မည်သို့လျှောက်မှ တောင်းကောင်းပါမည်နည်း။မတောင်းကောင်းပါ။

ဖြေ။ တမန်က ကပ္ပိယလက်ထဲ၌ သက်နှံးဖိုး ပေးသွားရုံမျှဖြင့် မတောင်းကောင်းပါ။ ''ယံ ခေါ ဘန္တေ''စသောစကားကို လျှောက်ထားမှသာ တောင်းကောင်းပါသည်။

မေး။ ''ယံ ခေါ ဘန္တေ''စသောစကား (သညတ္တော သော မယာ–ဟူသောစကား)ကို မလျှောက်သော်လည်း ကပ္ပိယကာရကထံ သက်နှံးတောင်းနိုင်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းက ''ဤသူဟာ ငါရဲ့ ကပ္ပိယကာရကဘဲ''ဟု မျက်မှောက်၌ ညွှန်ပြ၍ တမန်ကလည်း မျက်မှောက်၌ပင် ကပ္ပိယကာရကလက်သို့ သက်နှံးဖိုး ပေးအပ်ပြီးနောက် ''ဤအရှင်အား သက်နှံးဝယ်လှူလိုက်ပါ''ဟု မှာထားခဲ့သော် ''ယံ ခေါ ဘန္တေ''စသော စကား (သညတ္တော သော မယာ–ဟူသောစကား)ကို မလျှောက်သွားသော်လည်း ကပ္ပိယကာရကထံ သက်နှံးတောင်းနိုင်ပါသည်။

မေး။ ''ယံ ခေါ ဘန္တေ အာယသ္မာ ဝေယျာဝစ္စကရံ နိဒ္ဒိသိ''၌ ဝေယျာဝစ္စကရ–ခေါ် ကပ္ပိယကာရကသည် အဘယ်သို့သော ကပ္ပိယကာရကမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မျက်ကွယ်ညွှန်ပြအပ်သော ''ပရမ္မုခါနိဒ္ဒိဋ္ဌ ကပ္ပိယကာရက''မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''သညတ္တော သော မယာ''စကား၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''အရှင်ဘုရားတို့... သက်နှံးလိုလျှင် သက်နှံးလှူအောင် ထိုကပ္ပိယကာရကကို တပည့်တော် စေခိုင်းပြီးပါပြီ၊ ပြောပြီးပါပြီ''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''ဒုတေန စီဝရစေတာပန္ခံ ပဟိဏေယျ''စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် တမန်က သက်နုံးဖိုးကို ဆောင်ယူလာပြီးလျှောက်မှ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ညွှန်ပြထားသော အစီအစဉ် အတိုင်း ပြောဆိုပြုလုပ်ရမည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ဒုတေန''သည် ဒေသနာသီသ ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာဖြစ်ပါသည်။ တမန်ကိုမခိုင်းဘဲ အလှူဒကာကိုယ်တိုင် သက်နုံးဖိုးဆောင်ယူလာပြီး သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌လာသည့် ''ယံ ဒေါ ဘန္တေ''စသောလျှောက်နည်းအတိုင်း လျှောက်ထားလျှင်လည်း တမန်အတွက် ညွှန်ပြထားသောအစီအစဉ်အတိုင်း ပြောဆိုပြုလုပ်ရပါမည်။

မေး။ ကပ္ပိယကာရကထံ သက်နုံးသွားတောင်းရာဝယ် သိက္ခာပုဒ်၌ညွှန်ပြထားသည့်အတိုင်း ''အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေန''ဟုသာ ပြောဆိုနိုင်ပါသလော။

ဖြေ။ မဟုတ်ပါ။ ''အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေန''ဟူသော စကားရပ်သည် နှုတ်ဖြင့်တောင်းပုံ အမှတ်အသားကို ညွှန်ပြကြောင်းစကားဖြစ်ပါသည်။ထို့ကြောင့် နှုတ်ဖြင့်တောင်းရာ၌ ဤ ''အတ္ထော မေ''စသောစကားကို ဖြစ်စေ၊ အခြားဘာသာတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ဤ ''အတ္ထော မေ''စသောစကား၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုဖြစ်စေ ပြောဆိုနိုင်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကပ္ပိယကာရကထံ သက်နုံးသွားတောင်းရာ၌ မတောင်းကောင်းသော တောင်းနည်းများ ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ဒေဟိ မေ = ငါ့အား သက်နုံးပေးပါ''၊ ''အာဟရ မေ = ငါ့ဖို့ သက်နုံးဆောင်ခဲ့ပါ'' စသောတောင်းနည်းများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ စောဒယမာနော ။ပ။ တံ စီဝရံ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ–၌ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ– အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ နှုတ်ဖွင့်မှု ပြု၍ ၃–ကြိမ်တောင်းလတ်သော် သက်နုံးရရှိခြင်းကို ''အဘိနိပ္ဖာဒေယျ'' ဟုဆိုပါသည်။

မေး။ သက်နုံးတောင်းရာ၌ ပြုအပ်, မပြုအပ်သော အမှုကိစ္စများကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၄–ကြိမ်, ၅–ကြိမ်, ၆–ကြိမ်အထိ သက်နုံးကိုရည်မှန်း၍ မည်သည့်စကားကိုမျှ မပြော ဘဲ ရပ်ရုံသာ ရပ်နေရပါမည်။ ''ဤနေရာ၌ ထိုင်တော်မူပါ''ဟု လျှောက်လျှင်လည်း မထိုင်ရ၊ ''အာမိသကိုခံယူတော်မူပါ''ဟု လျှောက်လျှင်လည်း မခံယူရ၊ တရားလည်း မဟောရပါ။ ''အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ကြွလာပါသလဲ''ဟု မေးလျှောက်လျှင်ကား ''ဇာနာဟိ အာဝုသော = ဒါယကာ သင့်ဘာသာ သင်သိပါလော''ဟု ပြောဆိုရပါမည်။

မေး။ သက်နုံးဖိုးသွားတောင်းရာ၌ ထိုင်ခြင်း စသည်ကိုပြုလျှင် မည်သည့်အပြစ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ထိုင်ခြင်း, အာမိသကို ခံယူခြင်း, တရားဟောခြင်းဟူသော အမှုများကို ပြုလျှင် လာခဲ့ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော ရပ်ခြင်းကို ချိုးဖျက်သည် မည်ပါသည်။ (တစ်ကြိမ်ရပ်ခြင်းကို ဖျက်ဆီးရာရောက်သည်၊ တစ်ကြိမ်ရပ်ခြင်း ကိစ္စပြီးတော့သည်–ဟူလို)

မေး။ ''စတုက္ခတ္တုံ (ပ) ဌာတဗ္ဗံ''ဟူသောစကားကို အဘယ်အကျိုးငှါ ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဤ ''စတုက္ခတ္တုံ (ပ) ဌာတဗ္ဗံ''ဟူသောစကားကို ကိုယ်ဖြင့်တောင်းခြင်း၏ အမှတ်အသား ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ ဟောတော်မူအပ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဘုရားရှင်က သက်နှိုးဖိုးကို တောင်းရာ၌ ''စီဝရတ္ထိကေနေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ''စသည်ဖြင့် ''၃-ကြိမ်တောင်းခြင်း၊ ၆-ကြိမ်ရပ်ခြင်း''ကို ခွင့်ပြုထားရာ ထိုစကားရပ်ကို ကောက်ချက်ချပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ထိုစကားကို ကောက်ချက်ချလျှင် ရပ်ခြင်းကို ၃-ကြိမ် ၂-လီ ၆-ကြိမ် ပြထားသောကြောင့် ''၁-ကြိမ်တောင်းခြင်းသည် ၂-ကြိမ်ရပ်ခြင်းနှင့် ညီမျှသည်''ဟု သိရပါသည်။

မေး။ ရာဇသိက္ခာပုဒ်လာ သက်နှိုးတောင်းရာ၌ သိမှတ်ထိုက်သော ''**တောင်း+ရပ် အဆုံးအဖြတ်**''ကို သုံးသပ်တင်ပြပါ။

ဖြေ။ ၃-ကြိမ်အထိ နှုတ်ဖြင့်တောင်းခြင်း၊ ၆-ကြိမ်အထိ ကိုယ်ဖြင့်ရပ်ခြင်းကို ခွင့်ပြုထားသောကြောင့် ၁-ကြိမ်တောင်းခြင်းသည် ၂-ကြိမ်ရပ်ခြင်းနှင့် ညီမျှကြောင်းသိရပါသည်။

ထို့ကြောင့် တောင်းရုံသာတောင်းလျှင် (ရပ်မှ ၆-ကြိမ်ကို တောင်းမှ ၃-ကြိမ်ပြုလုပ်၍) ၆-ကြိမ် တောင်းကောင်းပါသည်။ ရပ်ရုံသာရပ်လျှင် (တောင်းမှ ၃-ကြိမ်ကို ရပ်မှ ၆-ကြိမ်ပြုလုပ်၍) ၁၂-ကြိမ် ရပ်နိုင်ပါသည်။

တောင်းမှ, ရပ်မှနှစ်မျိုးလုံးပြုလုပ်လျှင် သိက္ခာပုဒ်၌ လာရှိသည့်အတိုင်း ၃-ကြိမ်တောင်း၊ ၆-ကြိမ်ရပ်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့တောင်း+ရပ် နှစ်မျိုးလုံးပြု လုပ်ရာ၌ အတောင်းဘက်က ၁-ကြိမ်ပိုသွားလျှင် အရပ်ဘက်က ၂-ကြိမ်လျှော့ရမည်။ အရပ်ဘက်က ၂-ကြိမ် ပိုသွားလျှင် အတောင်းဘက်က ၁-ကြိမ်လျှော့ရပါမည်။

သို့ဖြစ်၍ ၄-ကြိမ်တောင်းပြီးဖြစ်ပါက ၄-ကြိမ်သာ ရပ်နိုင်တော့သည်။ ရပ်ရာ၌လည်း ၈-ကြိမ်ရပ်ပြီးဖြစ်ပါက ၂-ကြိမ်သာ တောင်းနိုင်တော့ပါသည်။

(ဆောင်) - တောင်းရုံတောင်းက၊ ၆-ကြိမ်မျှ ရပ်က ဆယ်နှစ်သာ။
- တောင်း+ရပ်နှစ်ထွေ၊ ပြုလုပ်လေက၊ နည်းထုံးကျ၊ ပြုကြရမည်သာ။
- အတောင်းဘက်တွင် ''တစ်'' ပိုလျှင်၊ ရပ်တွင် ''နှစ်'' လျှော့ပါ။
- အရပ်ဘက်တွင်၊ ''နှစ်'' ပိုလျှင်၊ တောင်းတွင် ''တစ်'' လျှော့ရာ။

မေး။ ရာဇသိက္ခာပုဒ်လာ ''ကပ္ပိယကာရက တစ်ကျိပ်''ကို အကျဉ်းချုပ်မျှ ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ - ရဟန်းညွှန်ပြအပ်သော ကပ္ပိယကာရက (၄) ယောက်။
- တမန်ညွှန်ပြအပ်သော ကပ္ပိယကာရက (၄) ယောက်။
- ရဟန်းကလည်း မညွှန်အပ်၊ တမန်ကလည်း မညွှန်အပ်သော ကပ္ပိယကာရက (၁)ယောက်။ ပေါင်း ''ကပ္ပိယကာရက တစ်ကျိပ်'' ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ''ကပ္ပိယကာရက''မှ ကာရကပုဒ်ကို ဖြုတ်၍ 'ကပ္ပိယ'ဟုလည်း အတိုကောက် သုံးနှုန်းကြသည်။

(ဆောင်) - ရဟန်းညွှန်းပြ၊ လေးယောက်မျှ၊ ဒူတ ညွှန်းလေးဖြာ။
- အနိဒ္ဒိဋ္ဌ၊ ဒုဝိဓ၊ ပေါင်းက တစ်ကျိပ်သာ။ (ရှေးဆရာ)

မေး။ ရဟန်းညွှန်းအပ်သော ကပ္ပိယကာရက (၄)ယောက်ကို အကျဉ်း, အကျယ် နည်းနှစ်သွယ်ဖြင့်ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မျက်မှောက် အနီးအပါး၌ ညွှန်းအပ်သော ကပ္ပိယကာရကတစ်ယောက်။
၂၊ ၃၊ ၄။ မျက်ကွယ် အဝေးသို့ လှမ်း၍ ညွှန်းအပ်သော ကပ္ပိယကာရက (၃)ယောက်

http://www.dhammadownload.com

တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မျက်ကွယ် အဝေးသို့ လှမ်း၍ ညွှန်အပ်သော ကပ္ပိယကာရက (၃)ယောက် ဟူသည်–

(က) တမန်က ရဟန်းညွှန်းအပ်သော မျက်ကွယ်အဝေးရှိ ကပ္ပိယထံ သက်နှိုးဖိုး အပ်နှံ၍ သက်နှိုးဝယ်လျှူရန် မှာကြားပြီးနောက် ရဟန်းထံ ပြန်ကြားလျှောက်ထား၏။ ထိုကပ္ပိယတစ်ယောက် ။ **(ပြန်ကြား)**

(ခ) ကိုယ်တိုင် ပြန်မလျှောက်ဘဲ တစ်ယောက်ယောက်ကို စေလွှတ်၍ လျှောက်ကြား၏(လျှောက်ခိုင်းခိုင်း၏)။ ထိုကပ္ပိယတစ်ယောက်။ **(စေ၍ကြား)**

(ဂ) တမန်က ကပ္ပိယရှိရာအရပ်သို့ သွားခါနီးတွင် ''အရှင်ဘုရား ညွှန်းအပ်သော ကပ္ပိယထံ သက်နှိုးဖိုး အပ်နှံခဲ့ပါမည်။ အလိုရှိသောအခါ သက်နှိုးကို အလျှူခံတော်မူပါ''ဟု မှာထား၍ သွား၏။ ထိုကပ္ပိယတစ်ယောက် **(မှာထား သွားသည်သာ)**တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – တဦးမျက်မှောက်၊ ကွယ်သုံးယောက်၊ ညွှန်းမြောက်ရဟန်းမှာ။
– ရှေ့အပ်, ပြန်ကြား၊ စေ၍ ကြား၊ မှာထားသွားသည်သာ။

မှတ်ချက်။ ။ ရဟန်းက အဝေးကို လှမ်း၍ညွှန်ပြခြင်းကြောင့် (၃)ယောက်ပြားသည် မဟုတ်၊ သက်နှိုးဖိုးလာရောက်လျှောဒါန်းသော တမန်၏လုပ်ဆောင်ချက် (၃)မျိုး ကွဲပြားသောကြောင့် အဝေးညွှန်းကပ္ပိယ (၃)ယောက် ကွဲပြားရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တမန်ညွှန်းအပ်သော ကပ္ပိယကာရက (၄) ယောက်ကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်းက ''ငါတို့မှာ ကပ္ပိယကာရက မရှိပါ''ဟုပြောစဉ် အဆင်သင့် ရောက်လာသော လူတစ်ယောက်၏လက်၌ တမန်က သက်နှိုးဖိုးကို ရဟန်း၏ ရှေ့မှာပင် အပ်နှံပြီး သက်နှိုးအလျှူခံရန် လျှောက်သွား၏။ ထို ကပ္ပိယတစ်ယောက်။ **(ရှေ့အပ်)**

၂။ မျက်ကွယ်အဝေး၌ရှိသည့် မိမိနှစ်သက်သူထံ သက်နှိုးဖိုးအပ်နှံပြီး ကိုယ်တိုင်ပြန်ကြား လျှောက်ထား၍ သွား၏။ ထိုကပ္ပိယတစ်ယောက်။ **(ပြန်ကြား)**

၃။ ကိုယ်တိုင် ပြန်မလျှောက်ထားပဲ တစ်ယောက်ယောက်ကို စေလွှတ်၍ လျှောက်ကြား၏။ (လျှောက်ခိုင်း၏)။ ထိုကပ္ပိယတစ်ယောက်)။ **(စေ၍ကြား)**

၄။ သွားခါနီးကပင် ရဟန်းအားမှာထား၍ သွား၏။ ထိုကပ္ပိယတစ်ယောက်။ **(မှာထားသွားသည်သာ)**တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) တမန်ညွှန်းလည်း၊ လေးပါးတည်း၊ ဤနည်းယူလေပါ။
(ရှေ့အပ်၊ ပြန်ကြား၊ စေ၍ကြား၊ မှာထားသွားသည်သာ–ဟူလို။)

မေး။ ရဟန်းရော, တမန်ပါ မည်သူမျှမညွှန်းအပ်သော ကပ္ပိယကာရက နှစ်ယောက်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်း၏မျက်မှောက်၌ မည်သူမျှ မညွှန်းဘဲ သူဘာသာ ကပ္ပိယလုပ်မည်ဟု ပြောသောလူတစ်ယောက်ထံ တမန် (အလျှူရှင်)က သက်နှိုးဖိုး ကိုအပ်နှံ၍ ''သက်နှိုးဝယ်လျှူရစ်ပါ''ဟု မှာသွား၏။ ရဟန်းကိုကား ''အလိုရှိသောအခါ တောင်းတော်မူပါ''ဟု မလျှောက်ကြားခဲ့။ ထိုကပ္ပိယတစ်ယောက်။ **(ရှေ့အပ်မကြား)**

၂။ ရဟန်း၏မျက်ကွယ်၌ သင့်တော်သော လူတစ်ယောက်ထံ အပ်နှံ၍ ''သက်နှိုးဝယ်လျှူလိုက်ပါ''ဟု မှာကြားကာ ပြန်သွား၏။ သို့သော် ရဟန်းထံသို့ သွား၍ကား မလျှောက်ထားခဲ့။ ထိုကပ္ပိယတစ်ယာက် **(ကွယ်အပ်သွား)**တို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) ရှေ့အပ်မကြား၊ ကွယ်အပ်သွား၊ နှစ်ပါး မည္ဆန်းရာ။

မေး။ (က) မုခဝေဝဋ္ဌိက ကပ္ပိယကာရက (ခ) ပရမ္မုခ ကပ္ပိယကာရက–ဟူသော ဝေါဟာရတို့ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ (က) ရဟန်းကလည်း မည္ဆန်း, တမန်ကလည်း မည္ဆန်းဘဲ သူ့အလိုအလျောက် ''ကပ္ပိယကာရက လုပ်ပါမည်''ဟု နှုတ်မြွက်ပြောဆိုပြီး ပြုလုပ်သော ကပ္ပိယကာရကကို ''မုခဝေဝဋ္ဌိက ကပ္ပိယကာရက''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ ''ခံတွင်းကို ဖွင့်ဟပြီး မိမိဘာသာ ကပ္ပိယလုပ်မည်–ဟုပြောသူ''ဟူလို။

(ခ) ရဟန်း၏မျက်ကွယ်၌ သင့်တော်သူ လူတစ်ယောက်ထံ အပ်နှံ၍ 'မထေရ်အား သက်နိုး ဝယ်လျှူလိုက်ပါ''ဟု မှာကြားကာ ပြန်သွား၏။ သို့သော် ရဟန်းထံသို့သွားရောက်ကား မလျှောက်ထားခဲ့။ ထိုကပ္ပိယကာရကမျိုးကို ''မရမ္မုခ ကပ္ပိယကာရက''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ကပ္ပိယကာရက တစ်ကျိပ်တို့၌ ကျင့်ရပုံကို ပြည့်စုံအောင် ရေးပြပါ။ (ကပ္ပိယကာရက တစ်ကျိပ်လုံး၌ ဤရာဇသိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ကျင့်ရပါမည်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။)

ဖြေ။ ကပ္ပိယကာရက တစ်ကျိပ်လုံး၌ ဤရာဇသိက္ခာပုဒ်အတိုင်း အညီအမျှ ကျင့်ရမည် မဟုတ်ပါ။ ရဟန်းညွှန်းအပ်သော ကပ္ပိယကာရက (၄)ယောက်တို့၌သာ ဤရာဇသိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ၃–ကြိမ်တောင်းမှု, ၆–ကြိမ်ရပ်မှုကို ပြုကျင့်ရပါမည်။ ထို့ထက် မပိုစေရပါ။ သက်နိုးမရလျှင် အလျှူရှင်ထံ ပြန်ပြောရမည်၊ ပြန်မပြောလျှင် ဒုက္ခ၌အာပတ်သင့်ပါသည်။

တမန်၊ သို့မဟုတ်–အလျှူရှင်ကိုယ်တိုင် ညွှန်းအပ်သော ကပ္ပိယကာရက (၄)ယောက်တို့၌ မဟာဝါ ဘေသဇ္ဇခန္ဓက မေဏ္ဍကသိက္ခာပုဒ်လာ နည်းလမ်းအတိုင်း အကြိမ်အပိုင်း အခြားမရှိ၊ တောင်းချင်တိုင်း တောင်းနိုင်ပါသည်။ တောင်း၍မရလျှင် အခြားသူကို ကပ္ပိယ အရာ၌ထားရှိလည်း ယူစေနိုင်သည်။ အလျှူရှင်ထံ ပြန်ပြောချင်ပြောနိုင်၍ ပြန်မပြောချင်လျှင်လည်း မပြောဘဲနေနိုင်ပါသည်။

မည်သူမျှမည္ဆန်းအပ်သော အနိဿဋ္ဌကပ္ပိယကာရက (၂)ယောက်၌ကား လုံးဝတောင်းခွင့်မရ။ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ကျင့်ရပါမည်။ (ဆွေမျိုးမတော်သူ, မဖိတ်သော သူတို့၌ကဲ့သို့ လုံးဝမတောင်းကောင်းပါ–ဟူလို)။ ကပ္ပိယက ဝယ်လျှူလျှင် ယူရ၏။ မလျှူလျှင် ဘာမျှ မပြောအပ်ပါ။

(ဆောင်) ရာဇ, မေဏ္ဍ၊ အညာတ၊ ကျင့်ရ စဉ်တိုင်းသာ။

အမှာ။ ။ မေဏ္ဍကသိက္ခာပုဒ်ကို ကောသိယဝဂ် ရူပိယသိက္ခာပုဒ်၌ ရေးပြထားသည်။

မေး။ ကပ္ပိယကာရက တစ်ကျိပ်ရေတွက်ပုံ နည်းမျိုးစုံကို အကျဉ်ချုပ်ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ နိဿဋ္ဌ ကပ္ပိယကာရက (၈) ယောက်

၂။ အနိဿဋ္ဌကပ္ပိယကာရက(၂) ယောက်။

၁။ ဘိက္ခုနိဿဋ္ဌ ကပ္ပိယကာရက (၄) ယောက်

၂။ ဒုတနိဿဋ္ဌ ကပ္ပိယကာရက (၄) ယောက်

၃။ အနိဿဋ္ဌ ကပ္ပိယကာရက (၂) ယောက်။

၁။ သမ္ဘုခနိဿဋ္ဌ ကပ္ပိယကာရက (၂) ယောက်

http://www.dhammadownload.com

၂။ ပရမ္မုခနိဒ္ဒိဋ္ဌ ကပ္ပိယကာရက(၆) ယောက်
၃။ အနိဒ္ဒိဋ္ဌ ကပ္ပိယကာရက (၂) ယောက်။

မေး။ ၃–ကြိမ်တောင်း, ၆–ကြိမ်ရပ်ခြင်းထက် ပို၍အားထုတ်သော ရဟန်းအား အာပတ်သင့်ပုံကို စုံလင်အောင်ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အလုံးစုံသော လုံ့လပယောဂ တို့၌ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၍၊ ရခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ၃–ကြိမ်တောင်း, ၆–ကြိမ်ရပ်ခြင်းထက် ပို၍အားထုတ်ခြင်းကြောင့် ရသော နိဿဂ္ဂိသက်နှိုး စွန့်ပုံပါဠိကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ကျွဒ် မေ ဘန္တေ စီဝရံ အတိရေကတိက္ခတ္တုံ စောဒနာယ အတိရေကဆက္ခတ္တုံ ဌာနေန အဘိနိပ္ဖာဒိတံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ကျမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

မေး။ ၃–ကြိမ်တောင်း၊ ၆–ကြိမ်ရပ်ခြင်းတို့ဖြင့် သက်နှိုးမရရှိသော ရဟန်း၏ ဆက်လက်ဆောင် ရွက်ရမည့် ဝတ္တရားပြ ပါဠိရပ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ယတသ စီဝရစေတာပန္နံ အာဘတံ ။ပ။ မာ ဝေါ သကံ ဝိနသ– ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''အယံ တတ္ထ သာမီစိ''အရ လောကုတ္တရာတရား ၉–ပါးအားလျော်သော ကျင့်ဝတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၃–ကြိမ်တောင်း၊ ၆–ကြိမ်ရပ်၍ သက်နှိုးမရလျှင် အလှူရှင်ထံ ကိုယ်တိုင်သွား၍ဖြစ်စေ၊ တမန်စေလွှတ်၍ဖြစ်စေ ''ဒကာတို့– သင်တို့ ဦးတိသကို ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းထားသော သက်နှိုးဖိုးသည် ထိုဦးတိသ၏ တစ်စုံတစ်ခုသော ကိစ္စကို မပြီးစေပါ။ သင်တို့ သက်နှိုးဖိုးကို ပြန်တောင်းပါ။ သင်တို့ဥစ္စာကို မပျောက်မပျက်ပါစေနှင့်''ဟု ပြောဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ယင်းသို့ ပြောဆိုလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်မှ လွတ်သောကြောင့် 'လောကုတ္တရာတရား ၉–ပါးအား လျော်သောအကျင့်'ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – အရှင်ဥပနန္ဒ။
ဝတ္ထု – ''အရှင်ဘုရားတို့ ယနေ့တစ်ရက်မျှ ဆိုင်းငံ့ပါဦး''ဟု ပြောဆိုအပ်ပါလျက် မဆိုင်းငံ့ခြင်း။

မေး။ ကပ္ပိယကာရက, က သက်နှိုးမလှူဘဲနေသည်ကို အလှူရှင်တို့အား ပြန်ကြားပြောဆိုမှု မပြုသောရဟန်းအား မည်သည့်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဝတ်ပျက်ခြင်းကြောင့် ဝတ္တဘေဒ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ရာဇသိက္ခာပုဒ်၏အဂါ ၄–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်းညွှန်ပြအပ်သော ကပ္ပိယကာရကဖြစ်ခြင်း။
၂။ တမန်က ကပ္ပိယကာရကထံ သက်နှိုးဖိုးကို အပ်နှံထား၍ ပြန်ကြား လျှောက်ထားခြင်း။
၃။ ၃–ကြိမ်တောင်းခြင်း, ၆–ကြိမ်ရပ်ခြင်းထက် အလွန်အားထုတ်ခြင်း။
၄။ ထိုအားထုတ်မှုကြောင့် ရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ရာဇသိက္ခာပုဒ်လာ တမန်နှင့် ရဟန်းတော်တို့ အပြန်အလှန်ပြောဆိုကြသည့် စကားရပ်များ ကိုသာ စုံလင်စွာ ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တမန်ပြော -ကျွန်ုပ် ခေါ် ဘန္တေ ။ပ။ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာတု အာယသ္မာ စီဝရစေတာပန္နံ။
ရဟန်းပြော -နာ ခေါ် မယံ အာဝုသော စီဝရစေတ္တာပန္နံ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာမ။
တမန်ပြော -အတ္ထိ ပနာယသ္မတော ကောစိ ဝေယျာဝစ္စကရော။
ရဟန်းပြော -ဧသော ခေါ် အာဝုသော ဘိက္ခုနံ ဝေယျာဝစ္စကရော။
တမန်ပြော -ယံ ခေါ် ဘန္တေ အာယသ္မာ ။ပ။ တံ အစ္ဆာဒေဿတိ။

အထူးမှာထားချက်။ ။ ရှေ့ဝေအလှူခံမှုနှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်များကို ရှုပိယသိက္ခာ ပုဒ်၌ ပြည့်စုံစွာ ရေးပြထားသည်၊ ထို၌ ကြည့်ရှုကြပါလေ။

ကထိနဝဂ် (စီဝရဝဂ်) ပြီး၏။

□□□□□

၂-ကောသိယဝဂ် = ဌေကလောမဝဂ်

မေး။ ကောသိယဝဂ်, ဌေကလောမဝဂ်-ဟူ၍ နာမည်အမျိုးမျိုးတပ်ရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ကောသိယသိက္ခာပုဒ်ကို ဦးစွာပြထားသောကြောင့် ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာတို့၌ ဤ၀ဂ်ကို "ကောသိယဝဂ်"ဟု နာမည်တပ်ကြပါသည်။
ကခါ်အဋ္ဌကထာ၌ကား ဤ၀ဂ်တွင် သိုးမွေးဆိုင်ရာသိက္ခာပုဒ် များစွာပါသောကြောင့် "ဌေကလောမဝဂ်"ဟု အမည်တပ်ပြထားပါသည်။

၁။ ကောသိယသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကောသိယသိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ပိုးချည်နှင့်ရောသော အခင်းကို မြုစေသော ရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ပိုးချည်အများနှင့်ရောမှ "ကောသိယမိဿက"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသလော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပိုးချည်အများနှင့်ရောမှ "ကောသိယမိဿက"ဟု ခေါ်ဆိုရသည် မဟုတ်ပါ။ ပိုးချည် တစ်မျှင်မျှရောလျှင်၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အခင်းပြုလုပ်ရာဌာနခွဲ လေအဟုန်ဖြင့် ကျလာသော ပိုးချည်တစ်မျှင်မျှ ရောလျှင်လည်း "ကောသိယမိဿက"ဟုပင် ဆိုရပါသည်။

(ဆောင်) တစ်မျှင်မျှပင်၊ ရောခဲ့လျှင်၊ ခေါ်တွင် ကောသိယ မိဿက။
(ခေါ်တွင် ပိုးချည်ရော)။

မေး။ "သန္ဌာ"ခေါ် အခင်းပြုလုပ်နည်းကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ညီညွတ်သော မြေပြင်, ကြွမ်းပြင်စသည်၌ ပိုးချည်မျှင်စသည်ကို့ကို အလျား, အနံ လိုသလောက် အဆင့်ဆင့်အထပ်ထပ် ဖြန့်ခင်း၍ ကစိရည်(ကော်ရည်)စသည်တို့ဖြင့် သွန်းလောင်းပြီး ပြုလုပ်ရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အဘယ်ကဲ့သို့သောအခင်းမျိုးကို ''ကောသိယမိဿကသန္ထတ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ညီညွတ်သောမြေအပြင်, ကြမ်းပြင်စသည်တို့၌ သိုးမွေးတို့ကို အလျား, အနံ လိုသလောက် အထပ်ထပ် ဖြန့်ခင်း၍ ကစီရည် (ကော်ရည်) ၃၇နှုန်းလောင်းပြီး ပြုအပ်သော သိုးမွေးရောသောအခင်းကို ''ကောသိယမိဿကသန္ထတ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အထက်ပါအဓိပ္ပါယ်အရ ''သန္ထတ''ဟူသည် ရက်ကန်းစင်ပေါ်တင်၍ ရက်အပ်သောအထည်မျိုး မဟုတ်၊ ဖြန့်ခင်း၍ ပြုအပ်သော အခင်းဖြစ်၏–ဟု သိပါ။

ကခ်ဲ၌– ''ကောသိယံသုနိ ဥပရူပရိ သန္ထရိတ္တာ''ဟု ဖွင့်ဆိုထားခြင်းမှာ သန္ထတအားလုံးနှင့်ဆိုင်အောင် ဥပလက္ခဏာနည်းအားဖြင့် ဖွင့်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ ပိုးချည်နှင့်ရောရ၍ ရက်အပ်သောအထည်များကို သုံးစွဲကောင်း/ မသုံးစွဲကောင်း အကြောင်းပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ကောသိယသိက္ခာပုဒ်က ခင်းရ၍ပြုအပ်သောအခင်းကိုသာ တားမြစ်သောကြောင့် ပိုးချည်နှင့်ရောရ၍ ရက်အပ်သောအထည်များကို ပြုလုပ်သုံးစွဲကောင်းပါသည်။

မေး။ ''ကာရာပေယျ''အရ ပြုစေခြင်း (=အပြုခိုင်းခြင်း)တစ်မျိုးကိုသာ ယူရပါမည်လော ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မဟုတ်ပါ။ ''ကရဏ=ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း၊ ကာရာပန=သူတစ်ပါးကိုပြုစေခြင်း'' နှစ်မျိုးလုံးကို ယူရပါမည်။

မေး။ ''ကာရာပေယျ=ပြုစေငြားအံ့''ဟုဆိုသောကြောင့် သူတစ်ပါးကို အပြုခိုင်းမှ နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်သည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ မမှတ်ရပါ။ ''ကာရာပေယျ''အရ ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း, သူတစ်ပါးကို ပြုစေခြင်း နှစ်မျိုးလုံးကိုယူရသောကြောင့် ကိုယ်တိုင်ပြုလျှင်လည်း နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ကာရာပေယျ–သဒ္ဒါဖြင့်လာသော သိက္ခာပုဒ်များ၌ ဤနည်း အတိုင်းပင် သိပါလေ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပုံနှင့် အာပတ်မသင့်ပုံတို့ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သူတစ်ပါးအတွက် ပြုခြင်း, ပြုစေခြင်း၊ သူတစ်ပါးပြုပြီးသားကို ရ၍ သုံးစွဲခြင်းတို့ကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ ဗိတာန်, မျက်နှာကျက် စသည်ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်ကား အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ ကောသိယမိဿက သန္ထတ စွန့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဣဒံ မေ ဘန္တေ ကောသိယမိဿကံ သန္ထတံ ကာရာပိတံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

* နိဒါန်း – အာဠဝီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – ကောသိယမိဿကအခင်းကို ပြုလုပ်စေခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃–ပါးကိုရေးပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပိုးချည်ရောနှောပါခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

၂။ မိမိအကျိုးငှါ အခင်းကို ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း, သူတစ်ပါးကို ပြုစေခြင်း။
၃။ ရခြင်း–တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် ၄–ချက်သင့်ပုံ (စတုက္ကပါစိတ်ဖြစ်ပုံ)ကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ မိမိပြု၍ မပြီးသေးသောအခင်းကို မိမိ ပြီးအောင်ပြုခြင်းကြောင့် တစ်ချက်၊
၂။ မိမိပြု၍ မပြီးသေးသောအခင်းကို သူတစ်ပါးကို ပြီးအောင်ပြုစေခြင်းကြောင့် တစ်ချက်၊
၃။ သူတစ်ပါးပြု၍ မပြီးသေးသောအခင်းကို မိမိပြီးအောင်ပြုခြင်းကြောင့် တစ်ချက်၊
၄။ သူတစ်ပါးပြု၍ မပြီးသေးသောအခင်းကို သူတစ်ပါးကိုပင် ပြီးအောင်ပြုစေခြင်းကြောင့် တစ်ချက်။ ဤသို့လျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် (၄)ချက် သင့်ပါသည်။

၂–သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ အမည်းသက်သက်ဖြစ်သောသိုးမွေးအခင်းကို ပြုစေသောရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။

မေး။ "သုဒ္ဓကာဠကသန္ထတ"ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သောအခင်းမျိုးဖြစ်ပါသနည်း။
ဖြေ။ ကာဖြူ, အနီ, အကြောင့်, အကျားစသော အခြားအဆင်းအရောင်များနှင့် မရောမယှက် အနက်ရောင်သက်သက်ဖြစ်သော သိုးမွေးတို့ဖြင့် ပြုအပ်သောအခင်း ဖြစ်ပါသည်။
မှတ်ရန်။ ။"ကာဠက"သည် (၁) ဇာတိကာဠက=သဘာဝကာဠက=ပင်ကိုယ် အနက်, (၂) ရဇနကာဠက=ဆိုးထားသောအနက်–ဟု နှစ်မျိုးရှိရာ ထိုနှစ်မျိုးလုံးကို ယူရမည်ဟု ပဒဘာဇနီ၌ ဖွင့်သည်။

မေး။ သုဒ္ဓကာဠကသန္ထတစွန့်ပုံကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ ကဏ္ဍ မေ ဘန္တေ သုဒ္ဓကာဠကာနံ ဧဠကလောမာနံ သန္ထတံ ကာရာပိတံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ကဏ္ဍမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇামি။

* နိဒါန်း – ဝေသာလီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂိုဏ်ရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – အမည်းသက်သက်ဖြစ်သော သိုးမွေးကို ပြုခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ အမည်းသက်သက်ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ၃။ ရှေ့သိက္ခာပုဒ်နှင့် တူပြီ။ (ဋီသစ်၊ ၃၁၅)

၃။ ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ "အခင်းသစ်ပြုလိုသော ရဟန်းသည် အမည်းရောင် သိုးမွေး ၂–ဆ၊ အဖြူရောင်သိုးမွေး

http://www.dhammadownload.com

၁–ဆ၊ ကြောင်သောအဆင်းရှိသော သိုးမွေး ၁–ဆ ပါဝင်စေလျက် ပြုလုပ်ရမည်။ ထို အတိုင်းမယူဘဲ အခင်းသစ်ပြုလုပ်လျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်၏''ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဘယ်ကဲ့သို့သော သိုးမွေးမျိုးကို ''ဂေါစရိယ=ကြောင်သောအဆင်းရှိသော သိုးမွေး''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ အနက်,အဖြူမှတစ်ပါး ကျန်သောအရောင်ရှိသော သိုးမွေးကို ''ဂေါစရိယ=ကြောင်သော အဆင်းရှိသောသိုးမွေး''ဟု ဆိုရပါသည်။ (ကခ်ါ့ဌီကာသစ်၊ ၃၁၇)

အညို, အရွှေ(အဝါ) ရောသော အဆင်းရှိသော သိုးမွေးကို ''ဂေါစရိယ=ကြောင်သော အဆင်းရှိသောသိုးမွေး''ဟုလည်း ဆိုကြပါသည်။

(ဆောင်) – မဲ, ဖြူ, ချန်ထား၊ ကျန်ဆင်းများ မှတ်သား ဂေါစရိယ။
– ညို, ရွှေ နှစ်ပါး၊ ရောနှောငြား၊ မှတ်သား ဂေါစရိယ။

မေး။ ဒွေဘာဂသန္ဓတ ပြုလုပ်နည်း (သိုးမွေးအခင်းသစ်ပြုလုပ်နည်း)ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အခင်းသစ်ပြုလုပ်လိုသော ရဟန်းသည် မိမိလိုသလောက် သိုးမွေးများကို ချိန်တွယ်၍ အနက်ရောင်သိုးမွေး ၂–ဆ၊ အဖြူရောင်သိုးမွေး ၁–ဆ၊ ကြောင် သောအဆင်းရှိသော သိုးမွေး ၁–ဆ ပါဝင်စေကာ ပြုလုပ်ရပါမည်။

မေး။ ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်လာ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒကား, ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒကားတို့ကို အကြောင်းနှင့် တကွ ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ သုဒ္ဓကာဋ္ဌကသိုးမွေးတို့ကို ပိုယူခြင်းကို ပယ်မြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူအပ်သောကြောင့် ''ဒွေဘာဂ''သည် ''ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒကား'' ဖြစ်ပါသည်။

သြဒါတ, ဂေါစရိယသိုးမွေးတို့ကို ပိုယူခြင်း၌ ပယ်မြစ်ချက်မရှိသောကြောင့် ''တတိယံ သြဒါတာနံ၊ စတုတ္ထံ ဂေါစရိယာနံ''တို့သည် ''ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒကားများ'' ဖြစ်ကြပါသည်။

မေး။ ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်၌ ပိုယူခြင်း, လျှော့ယူခြင်းတို့ကြောင့် အပြစ်ရှိပုံ, မရှိပုံတို့ကို သိုးမွေး အမျိုးအစားအလိုက် ထိုက်သလို ခွဲခြားဖြေဆိုခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ''ဒွေဘာဂါ သုဒ္ဓကာဋ္ဌကာနံ ဋ္ဌကလောမာနံ အာဒါတမ္ဘာ''ဟူသော စကားသည် အလွန်ဆုံးကို ပိုင်းခြားပြသော စကားဖြစ်၍ အမည်းရောင် သိုးမွေးကို ၂–ဆထက်ပို၍ မယူရပါ၊ ပိုယူလျှင် အပြစ်ရှိပါသည်။

''တတိယံ သြဒါကာနံ၊ စတုတ္ထံ ဂေါစရိယာနံ''ဟူသောစကားသည် အယုတ်ဆုံးကို ပိုင်းခြားပြသောစကားဖြစ်၍ အဖြူရောင်သိုးမွေးနှင့် ကြောင်သောအဆင်းရှိသော သိုးမွေး တို့ကို ၁–ဆအောက် လျှော့၍ မယူရပါ။ လျှော့ယူလျှင် အပြစ်ရှိပါသည်။

(ဆောင်) – ''နက်''ပိုယူလတ်၊ သင့်အာပတ်၊ လျှော့လတ် နာပတ္တိ။
– ''ဖြူ, ကြောင်''လျှော့လတ်၊ သင့်အာပတ်၊ ပိုလတ် နာပတ္တိ။

မေး။ ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်၌ ဘုရားရှင် ခွင့်ပြုတော်မူလိုရင်း, ပယ်မြစ်တော်မူလိုရင်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ **ခွင့်ပြုတော်မူလိုရင်းမှာ** – အခင်းသစ်ပြုလုပ်ရာ၌ အနက်ရောင်သိုးမွေး ၂–ဆ၊ အဖြူရောင်သိုးမွေး ၁–ဆ၊ ကြောင်သောအဆင်းရှိသော သိုးမွေး ၁–ဆ ပါဝင်စေခြင်း

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်ပါသည်။

ပယ်မြစ်တော်မူလိုရင်းမှာ – အနက်ရောင်သိုးမွေး ၂–ထက် ပိုလွန်ခြင်း၊ အဖြူရောင်သိုးမွေးနှင့် ကြောင်သောအဆင်းရှိသော သိုးမွေးတို့ကို ၁–ဆအောက် လျော့ယူခြင်းဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဒ္ဓိဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – အနက်ရောင်သိုးမွေး ၂–ပုံထက်ပိုလွန်သောအခင်းကို ပြုခြင်း။

မေး။ ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်သည် အဘယ်အရောင် သိုးမွေး ပိုယူခြင်းကို တားမြစ်လိုရင်းဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အမည်းရောင်သိုးမွေး ပိုယူခြင်းကို တားမြစ်လိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (အဖြူရောင်, ကြောင်သောအရောင် သိုးမွေးတို့ကို ၁–ဆ ထက်ပိုယူခြင်းကြောင့် အပြစ်မရှိပါ)။

မေး။ ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်အရ နိဿဂ္ဂိအခင်းစွန့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဣဒံ မေ ဘန္တေ သန္ထတံ အနာဒိယိတ္တာ ဒွေတုလေ သုဒ္ဓကာဠကာနံ ဠေကလောမာနံ, တုလံ ဩဒါတာနံ၊ တုလံ ဂေါစရိယာနံ သန္ထတံ ကာရာပိတံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

မေး။ ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃–ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ သိုးမွေး ၄–ပုံတွင် မည်းနက်သောသိုးမွေး ၂–ပုံထက်ပိုလွန်ခြင်း။
၂။ ၃။ တူပြီ။

မေး။ စွန့်ပြီးပြန်ရသော်လည်း မသုံးစွဲကောင်းသော အခင်း ၃–မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကောသိယမိဿကအခင်း။ ၂။ သုဒ္ဓကာဠကအခင်း။ ၃။ ဒွေဘာဂအခင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ဖွယ် ။ ။ ထိုအခင်း ၃–မျိုးတို့ကိုဝိနည်းကံအရ စွန့်ပြီးနောက် ပြန်ရသော်လည်း ခင်းထိုင်ခြင်း, ခင်းအပ်ခြင်း စသောသုံးစွဲမှု မပြုကောင်းပါ။ ပြုလျှင် ဒုက္ကဋ်အပတ်သင့်ပါသည်။ ဗိတာန် မျက်နှာကြက်, ကန့်လန့်ကာ, ဘုံလျှို, ခေါင်းအုံး စသည်ကား ပြုလုပ်ကောင်းပါသည်။

(ဆောင်) – စွန့်ပြီးပြန်ရ၊ မသုံးရ၊ သန္ထတ သုံးမျိုးပေ။
– ကောသိယ, သုဒ္ဓ၊ ဒွေဘာဂ၊ မှတ်ကြ သောတုဆွေ။

၄။ ဆဗ္ဗသုသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဆဗ္ဗသုသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းသည် (ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်လာ သတ်မှတ်ချက်နှင့်အညီ) အခင်းသစ် ပြုလုပ်စေပြီးနောက် ထိုအခင်းကို ၆–နှစ်ပတ်လုံး ဆောင်ထားရမည်။ အကယ်၍ ၆–နှစ်အတွင်း၌ ထိုအခင်းကို သူတစ်ပါးအား ပေးစွန့်၍ဖြစ်စေ, မပေးစွန့်ဘဲဖြစ်စေ သမ္မုတိမရဘဲ နောက်

http://www.dhammadownload.com

ထပ် အခင်းသစ်ကို ပြုလုပ်စေခြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ''ဘိက္ခုသမ္မုတိ''၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အခင်းနှင့် ကင်းရှင်းလည်း မချမ်းသာ၊ အခင်းကို ယူဆောင်ရှိလည်း မသွားနိုင်သော ဂိလာနရဟန်းအား သံဃာက ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့် ပေးအပ်သော ''သန္ထတသမ္မုတိ'' ကို ''ဘိက္ခုသမ္မုတိ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ (''၆-နှစ်အတွင်း အခင်းသစ်ပြုလုပ်ခွင့် သမ္မုတိ''ဟူလို။)

မေး။ သန္ထတသမ္မုတိ၏ အကျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သန္ထတသမ္မုတိရသော ဂိလာနရဟန်းသည် ရောဂါမပျောက်သေးသမျှ (သို့မဟုတ်) ပျောက်ပြီးသော်လည်း ပြန်ထနေသေးသမျှ ရောက်လေရာအရပ်၌ နှစ်စဉ် အခင်းသစ်ကို ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

သတိပြု။ ။ ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်လာ ဘိက္ခုသမ္မုတိအကျိုးကိုလည်း သတိပြု။

မေး။ ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပုဒ်အရ အခင်းစွန့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဣဒံ မေ ဘန္တေ သန္ထတံ ဥနကဆဗ္ဗဿာနိ ကာရာပိတံ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – မျှားစွာသောရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု – နှစ်စဉ်အခင်းကို ပြုလုပ်စေခြင်း။

မေး။ ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်ပါဠိကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (က) သူတစ်ပါးအတွက် အခင်းသစ်ပြုလုပ်ခိုင်းခြင်း။
(ခ) သူတစ်ပါးတို့ ပြုလုပ်ပြီးသားအခင်းကို ရ၍ သုံးစွဲခြင်းမျှား အပ်/ မအပ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် မိမိအတွက် အခင်းသစ်ပြုလုပ်စေခြင်းကိုသာ တားမြစ်သော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်သောကြောင့် မေးခွန်းပါ အမှုနှစ်ခုလုံးအတွက် အပြစ်မရှိ, အပ်ပါသည်။

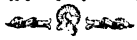

၅။ နိသီဒနသန္ထတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ နိသီဒနသန္ထတသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ နိသီဒိုင်အခင်းကို ပြုလုပ်စေလိုသော ရဟန်းသည် အဆင်းသဏ္ဌာန်ပျက်အောင်ပြုခြင်းဟု အခင်းဟောင်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးတစ်ဖက်မှ ဘုရားရှင်၏အထွာတော်ဖြင့် တစ်ထွာမျှ လောက်သော အရပ်ကို ဖြတ်ယူပြီး နိသီဒိုင်အခင်းသစ်အတွင်းသို့ ထည့်သွင်းပြုလုပ်ရမည်။ ရဟန်းသည် အခင်းဟောင်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးတစ်ဖက်မှ ဘုရားရှင်အထွာတော်ဖြင့် တစ်ထွာမျှလောက်သောအရပ်ကို ဖြတ်မယူဘဲ နိသီဒိုင်အခင်းသစ်ကို ပြုလုပ်စေခြားအံ့၊

http://www.dhammadownload.com

ထိုရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''ပုရာဏသန္ထတ''ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ တစ်ကြိမ် တစ်ခါမျှ ထိုင်ဖူး, အိပ်ဖူးသော အခင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (က) သာမန္တာ (ခ) သမန္တာ–ဟုပါ၌ ၂–မျိုးရှိရာ အဘယ်ပါ၌သာ သင့်မြတ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြပါ။

ဖြေ။ ဇကေပသတောာ–ဟူသောအဖွင့်ကိုထောက်လျှင် အခင်းဟောင်း၏ ''ဝန်းကျင်ပတ်လည် (အနားနံပါး)အရပ်''ဟူသော အနက်ကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့် ထိုအနက်ကိုဟောနိုင်သော ''သမန္တာ''ပါ၌သာ သင့်မြတ်ဖွယ် ရှိပါသည်။ ထိုအနက်ကို မဟော ''အနီး''အနက်ကို သာ ဟောနိုင်သော ''သာမန္တာ''ပါ၌ သင့်ဖွယ်မရှိပါ။ ပရိယာယ်ဖြစ်သောကြောင့် ပါ၌နှစ်မျိုး လုံးပင်သင့်၏–ဟုလည်း ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။ သို့သော် အဘိဓာန်ကျမ်းတို့၌ ယင်းနှစ်မျိုး တို့၏ ပရိယာယ်အဖြစ်ကို မတွေ့ရပါ။

မေး။ အခင်းဟောင်းမှ ဖြတ်ယူပုံအခြင်းအရာ (အာဒါနာကာရ)ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အခင်းဟောင်း၏ ဝန်းကျင်ပတ်လည် (အနားနံပါး) တစ်နေရာမှ အနားသားကို ဘုရားရှင်၏ အထွာကော်ဖြင့် တစ်ထွာလောက် အရိုင်းဖြစ်စေ, လေးထောင့်ဖြစ်စေ ဖြတ်ယူရပါမည်။

မေး။ ''သုဂတဝိဒတ္ထိ အာဒါတဗ္ဗာ''အရ ဘုရားရှင်၏ တစ်ထွာအတိအကျ ဖြတ်ယူရမည်–ဟု မှတ်ရပါမည်လော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ တစ်ထွာအတိအကျ ယူရမည်မဟုတ်ပါ။ ''သုဂတဝိဒတ္ထိ''ဟူသည်မှာ အလွန်ဆုံး အပိုင်းအခြား (ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေ)ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ထွာလောက် မရလျှင် တစ်ထွာအောက်လျော့၍ ယူကောင်းပါသည်။

မေး။ အခင်းဟောင်းမှ ဖြတ်ယူထားသောအပိုင်းကို အခင်းသစ်၌ ဖြန့်ခင်းပုံ (ထည့်သွင်းအသုံးပြုပုံ)ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဖြန့်ခင်းသောရဟန်းသည် အခင်းဟောင်းမှ ဖြတ်ယူအပ်သော အပိုင်းကို သူ့အတိုင်း အခင်းသစ်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း၌သော်လည်း ဖြန့်ခင်းနိုင်ပါသည်။ သို့မဟုတ်–ထိုအပိုင်းကို ဖြေရှင်းပြီး အမျှင်ဖြစ်မှ သိုးမွေးအသစ်များနှင့် ရောရှိသော်လည်း ဖြန့်ခင်းနိုင်ပါသည်။ (ဖြေရှင်းပြီး အမျှင်ဖြစ်မှ သိုးမွေးအသစ်များနှင့် ရောရှိဖြန့်ခင်းလျှင် သာ၍ ခိုင်ခန့်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။)

မေး။ ပုံသဏ္ဌာန်ပျက်သွားအောင် အခင်းဟောင်းမှ တစ်ထွာလောက် ဖြတ်ယူရမည်''ဟူရာ၌ ဘုရားရှင်၏ ရည်ရွယ်တော်မူချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အခင်းဟောင်းကို လုံးဝ စွန့်ပစ်လိုက်ရမည်မှာ အလှူရှင်တို့၏ သဒ္ဓါဒေယျ (သဒ္ဓါ၌ လှူထားသော)ပစ္စည်းကို ဝိနိပါတန (ဖရိုဖရဲ သုံးစွဲပစ်ရာ)ရောက်ရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍ အခင်းဟောင်းမှ တစ်ထွာလောက် ဖြတ်ယူလိုက်လျှင် ထိုအခင်းဟောင်းမှာ ပုံသဏ္ဌာန် ပျက်သွားပြီ။ ကောင်းသောအသားကိုလည်း ဖြတ်ယူပြီးဖြစ်၍ အဆွေးအရိမျှားသာ ကျန်ဖွယ်ရှိတော့၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ''အလှူရှင်များ မြင်သော်လည်း ကျေနပ်လောက်ပြီ''ဟု ရည်ရွယ်တော်မူ ဟန်ရှိသည်။ (ဤကား ဘာသာဋ္ဌိကာအဆိုဖြစ်သည်။)

http://www.dhammadownload.com

မိမိကား ''အခင်းပျက်အောင် ပုံသဏ္ဌာန်ပျက်အောင် ပြု'' ဆိုရာ၌ ''အခင်းသစ်အခင်း ပျက်အောင် ပုံသဏ္ဌာန်ပျက်အောင် ပြုခြင်း''ကို ဆိုလိုသည်ဟု ထင်ပါသည်။

မေး။ အနာဒါ စေ ဘိက္ခု–အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အခင်းဟောင်းရှိပါလျက် ထိုအခင်းဟောင်းမှ ဘုရားရှင် တစ်ထွာလောက်အရေပ်ကို ဖြတ်မယူခြင်းကို ''အနာဒါ''ဟု ဆိုပါသည်။ (အခင်းဟောင်းက ဆွေးရိုနေသဖြင့် အသားကောင်းတစ်ထွာလောက်မျှ မရှိလျှင် ရှိသလောက် ရသလောက်ကိုသာ ဖြတ်ယူ၍ လည်းကောင်း၊ လုံးလုံးအသားကောင်း မရှိတော့လျှင် အခင်းဟောင်းမှ အသားကို ဖြတ်မယူဘဲလည်းကောင်း အခင်းသစ် ပြုလုပ်ကောင်းပါသည်။)

မေး။ (က) သူတစ်ပါးအတွက် နိသိဒ္ဒိုင်အခင်း ပြုလုပ်ခိုင်းကောင်း/ မခိုင်းကောင်း (ခ) သူတစ်ပါးတို့ပြုလုပ်ပြီးသည်ကို အဆင်သင့်ရလျှင် အသုံးပြုကောင်း/ မပြုကောင်း ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ (က) ပြုလုပ်ခိုင်းကောင်းပါသည်။ (ခ) အသုံးပြုကောင်းပါသည်။

မေး။ ဤနိသီဒနသန္ဌတသိက္ခာပုဒ်လာ နိသိဒ္ဒိုင်နှင့် ရတနဝဂ်လာ နိသိဒ္ဒိုင်တို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဤနိသီဒနသန္ဌတသိက္ခာပုဒ်လာ နိသိဒ္ဒိုင်အခင်းသည် သက်နိုး ၉–ထည်တွင် မပါဝင်၊ အတိုင်းအရှည် ပမာဏမရှိ၊ မရက်ဘဲ ခင်း၍ပြုလုပ်ရ၏။ အဓိဋ္ဌာန်မတင်, ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ သုံးစွဲနိုင်၏။

ရတနဝဂ်၌လာသော နိသိဒ္ဒိုင်ကား သက်နိုး ၉–ထည်တွင် ပါဝင်၏။ အတိုင်းအရှည် ပမာဏလည်း ရှိ၏။ ရက်ကန်း၌ ရက်အပ်သော အဝတ်ဖြစ်၏။ အဓိဋ္ဌာန်တင်, ဝိကပ္ပနာပြု၍ သုံးစွဲရ၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။ (ဝိမတိဋ္ဌိကာ၊ ၁။ ၃၃၄။)

(ဆောင်) – မဝင်, မရှိ, မရက်, မတင်, မပြု။
– ဝင်, ရှိ, ရက်, တင်, ပြု။

မေး။ နိသီဒနသန္ဌတ စွန့်ပုံကိုရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကဒံ မေ ဘန္တေ နိသီဒနသန္ဌတံ အနာဒိယိတ္တာ ပုရာဏသန္ဌတသ သာမ္ဘန္ဓာ သုဂတဝိဒိတ္ထိ ကာရာပိတံ နိသဒ္ဓိယံ၊ ကမ္မာဟံ အာယသ္မတော နိသဒ္ဓာမိ။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – မျှားစွာသော ရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု – အခင်းကို စွန့်ပစ်ခြင်း။

၆။ ဌေကလောမသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဌေကလောမသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အဝွန့်ရှည်သော ခရီးသို့သွားသော ရဟန်းအား သိုးမွေးတို့ဖြစ်ပေါ်ငြားအံ့၊ အလိုရှိသော ရဟန်းသည် ခံယူရ၏။ ခံယူပြီးနောက် ဆောင်ယူမည့် ကပ္ပိယစသည်မရှိခဲ့သော်, ၃–ယူဇနာအထိ မိမိကိုယ်တိုင် ဆောင်ယူသွားနိုင်သည်။ အကယ်၍ ၃–ယူဇနာထက် အလွန် ဆောင်ယူငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဘယ်လောက်ရှည်သော ခရီးမျိုးကို "အဒ္ဓါနမဂ္ဂ"ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ အနည်းဆုံး ယုဇနာဝက်ရှည်သော ခရီးမျိုးကို "အဒ္ဓါနမဂ္ဂ"ဟု ခေါ်ရပါသည်။

မေး။ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နသော ဌေကလောမာနိ ဥပဂေယျုံ–ဟုဆိုသောကြောင့် အမွန်ရှည်သော ခရီးသို့သွားစဉ် ရေမှ သိုးမွေးတို့ကို ခံယူကောင်းပါသလော။

ဖြေ။ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နသော ဌေကလောမာနိ ဥပဂေယျုံ–ဟူသော စကားသည် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ဖို့ရာဖြစ်ပေါ်လာသော ဝတ္ထုကြောင်းအားလျော်စွာ ဆိုထားသော စကားမျှသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မည်သည့်နေရာ၌မဆို တရားနှင့် အညီရလျှင် ခံယူကောင်းပါသည်။

မေး။ တိယောဇနပရမံ–အရ အဘယ်အရပ်မှစ၍ ယူရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ သိုးမွေးတို့ကို ခံယူရာအရပ်မှ စ၍ ယူရပါသည်။

မေး။ "သဟတ္ထာ"ဟု ဆိုသောကြောင့် သိုးမွေးတို့ကိုခံယူပြီးနောက် လက်ဖြင့်သာ ဆောင်ယူကောင်းသည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော။

ဖြေ။ "သဟတ္ထာ"သည် ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် "လက်"ကို မှတ်၍ ဆိုအပ်သော စကားမျှသာဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့် ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းဖြင့်မဆို ဆောင်ယူကောင်းပါသည်။ (ကခ်ါ၌ "အတ္တနာ"ဟု ဖွင့်သည်ကို သတိပြု။)

မေး။ "သဟတ္ထာ ဟရိတဗ္ဗာနိ အသန္တေ ဟာရကေ"၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မိမိမှတစ်ပါး ဆောင်ယူမည့်သူ မရှိမှသာ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ယူသွားရမည်။ အကယ်၍ ဆောင်ယူမည့် လူ, သာမဏေစသည်ရှိလျှင်ကား ထိုလူ, သာမဏေစသည်ကို ဆောင်ယူစေရမည်–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် နားမှလေထွက်သောအနာကို ကုစားခြင်းအကျိုးငှါ ချည်မျှင်ငယ်ဖြင့် မဖွဲ့မသီ မချည်ဘဲ နားကလောင်ပေါက်၌ ထည့်အပ်၊ ပိတ်ဆို့အပ်သောသိုးမွေးတို့ကို လည်း ကိုယ်တိုင်ယူ၍ ၃–ယူဇနာအရပ်ကို ခြေတစ်လှမ်း လွန်စေသော ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်းကို လွန်စေသောရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

(ဆောင်) – သုံးယူဇနာလမ်း၊ ခြေတစ်လှမ်းမျှ၊ လွန်စေက၊ သင့်ရ ဒုက္ကဋ်။
– လှမ်းဒုတိယ၊ လွန်စေက၊ သင့်ရ ပါစိတ်သာ။

မေး။ ဤဌေကလောမသိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်မရှိသောဆောင်ယူခြင်းများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၃–ယူဇနာအရပ်သို့ အသွား, အပြန်ဆောင်ယူခြင်း၊ နေလိုသောဆန္ဒဖြင့် မူလနေရာမှ ၃–ယူဇနာဝေးသောအရပ်သို့ ဆောင်ယူသွားပြီးနောက် ထိုနေရာ၌ အဆင်မပြေသဖြင့် ထိုအရပ်မှ တစ်ပါးသောအရပ်သို့ ဆောင်ယူခြင်း၊ ခိုးသူစသည်တို့လုယူအပ်သော သိုးမွေး, ဝိနည်းကံအရ စွန့်အပ်ပြီးသော သိုးမွေးတို့ကို ပြန်ရ၍ ဆောင်ယူခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို ဆောင်ယူစေခြင်း။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ချည်မျှင်ငယ်ဖြင့် ဖွဲ့ချည်အပ်သော ကတဘဏ္ဍာ ကိုဆောင်ယူခြင်းတို့ကြောင့် အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ ဌေကလောမသိက္ခာပုဒ်အရ သိုးမွေးစွန့်ပုံပါဠိကို ရေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဣမာနိ မေ ဘန္တေ ဌေကလောမာနိ တိယောဇနံ အတိက္ကာမိတာနိ နိသဂ္ဂိယာနိ၊ ဣမာနာဟံ အာယသ္မတော နိသဇ္ဇामိ။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ရဟန်းတစ်ပါး။
ဝတ္ထု – သိုးမွေးတို့ကိုဆောင်ယူ၍ ၃–ယူဇနာကို လွန်စေခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၅–ပါးကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သိုးမွေးတို့က ပစ္စည်းဝတ္ထု မပြုအပ်သော ဘဏ္ဍာဖြစ်ခြင်း။
၂။ ရှေးဦးစွာရခြင်း။
၃။ ကိုယ်တိုင်ယူ၍ဖြစ်စေ, သူတစ်ပါးမသိစဉ် ယာဉ်၌ထည့်၍(တင်၍)ဖြစ်စေ ၃–ယူဇနာကို လွန်ခြင်း။
၄။ အလွှား, အပြန် ဆောင်ယူမှု မဟုတ်ခြင်း။
၅။ ၃–ယူဇနာအတွင်းရှိကျောင်း၌ အမြဲနေလိုလောဆန္ဒ (ဝါသာဓိပ္ပါယ)မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၇။ ဌေကလောမဓောဝါပန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဌေကလောမဓောဝါပန သိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဆွေမျိုးမတော်သော ဘိက္ခုနီမအား သိုးမွေးများ အမှတ်ခိုင်း, ဆေးဆိုးခိုင်း, ရှုပ်ထွေးနေသော သိုးမွေးများကို ဖြေရှင်းခိုင်းခြင်းကြောင့် နိသဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ရဇာပေယျ, ဝိဇဋာပေယျ–တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သိုးမွေးများကို ဆေးဆိုးခိုင်းခြင်းကို ''ရဇာပေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။
ရှုပ်ထွေးနေသော သိုးမွေးများကို ဖြည်ရှင်းခိုင်းခြင်းကို ''ဝိဇဋာပေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကိုရေးပြပါ။

ဖြေ။ ခိုင်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ ဖွပ်ပြီးဆေးဆိုးပြီး, ဖြေရှင်းပြီးလျှင် သိုးမွေးများ နိသဂ္ဂိထိုက်၍ ရဟန်းမှာ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သက္ကတိုင်း။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – သိုးမွေးတို့ကို ဖွပ်လျှော်စေခြင်း။

၈။ ရူပိယသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ''ရူပိယသိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ရပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်ပါဠိ၌ ရူပိယ–သဒ္ဒါ မပါသော်လည်း ''ရူပိယ–သဒ္ဒါသည် ရှင်ဘုရင်တို့၏ အရုပ်ဖြစ်စေ, ဒေါင်းရုပ်စသည်ဖြစ်စေ၊ အရုပ်တံဆိပ် ခပ်နှိပ်ထားသော ငွေ, ငွေ နှစ်မျိုးလုံးကို ဟောနိုင်သောကြောင့် (ဇာတရူပရဇတ–၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော) ထိုရူပိယ–သဒ္ဒါဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

''ရူပိယသိက္ခာပုဒ်''ဟု ပါရာဇိကကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ၌ နာမည်တပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကခ်ီ အဋ္ဌကထာ၌ကား ''ဇာတရူပသိက္ခာပုဒ်''ဟု နာမည်တပ်ပါသည်။

မေး။ ရူပိယသိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရွှေ ငွေကို ကိုယ်တိုင် ခံယူသည်ဖြစ်စေ၊ မိမိအတွက် သူတစ်ပါးကို ခံယူခိုင်းသည်ဖြစ်စေ၊ အပ်နှံလျှုဒါန်းအပ်သော ရွှေ, ငွေကို ကိုယ်, နှုတ်ဖြင့် မပယ်ဘဲ သာယာသည်ဖြစ်စေ၊ ထိုရွှေ ငွေများ နိဿဋ္ဌိထိုက်၍ ရဟန်းမှာ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ဇာတရူပ, ရဇတ-အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဇာတရူပ-အရ ပင်ကိုယ်မူလ ဖြစ်မြဲတိုင်းသော သဘောရှိသော-မူလအနေအထားမှ မပြောင်းလွဲသော ရွှေတုံး, ရွှေခဲ, ရွှေဒင်္ဂါများကို ယူရပါမည်။

ရဇတ-အရ လူအများတို့ နှစ်သက်မက်မောစရာကောင်းသော ငွေတုံး, ငွေခဲ, ငွေဒင်္ဂါများနှင့် အရောင်းအဝယ်ကိစ္စ၌ အသုံးပြုသော အသပြာ၊ ကြေးပဲပိုက်ဆံ၊ သစ်သားပဲပိုက်ဆံ၊ ချိတ်ပဲပိုက်ဆံ စသော ပိုက်ဆံအမျိုးမျိုး၊ ငွေစက္ကူအမျိုးမျိုးကို ယူရပါမည်။

မေး။ အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်ကို ''ဇာတရူပ''ဟု ခေါ်၍၊ အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်ကို ''ရဇတ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ပင်ကိုယ်မူလ ဖြစ်မြဲတိုင်း သဘောရှိသော=မူလအနေအထားမှ မပြောင်းလွဲသောကြောင့် ရွှေတုံး, ရွှေခဲ, ရွှေဒင်္ဂါများကို ''ဇာတရူပ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

လူအများတို့ နှစ်သက်မက်မောစရာကောင်းသောကြောင့် ငွေတုံး, ငွေခဲ, ငွေဒင်္ဂါများနှင့် အရောင်းအဝယ်ကိစ္စ၌ အသုံးပြုသော အသပြာ၊ ကြေးပဲပိုက်ဆံ၊ သစ်သားပဲပိုက်ဆံ၊ ချိတ်ပဲပိုက်ဆံ စသော ပိုက်ဆံအမျိုးမျိုး၊ ငွေစက္ကူအမျိုးမျိုးကို ''ရဇတ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ဝေနယ် -ဇာတံ ရူပံ ယသ္မာတိ ဇာတရူပံ။ ရဇ္ဇန္တိ ဇနာ ဧတ္ထာတိ ရဇတံ။

မေး။ ဥဂ္ဂဏှာယျ, ဥဂ္ဂဏှာပေယျ-တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မိမိဖို့လျှုအပ်သော ရွှေငွေကိုဖြစ်စေ၊ တစ်နေရာ တစ်ဌာနမ္ပ ဥစ္စာရှင်မရှိသော ရွှေငွေကို ဖြစ်စေ ကိုယ်တိုင်ယူခြင်းကို ''ဥဂ္ဂဏှာယျ''ဟု ဆိုပါသည်။ (၂-သည် အနက်ထူးမရှိ)။

ထိုရွှေငွေကိုကိုယ်တိုင်မယူဘဲ သူတစ်ပါးကို အယူခိုင်းခြင်းကို ''ဥဂ္ဂဏှာပေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဥပနိက္ခိတ္တံ သာဒိယေယျ-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ''ဤရွှေငွေသည် အရှင်ဘုရားအတွက်ဖြစ်ပါစေ (ဤရွှေငွေကို အရှင်ဘုရားအား လျှုပါ၏)''ဟု လျှောက်၍ လျှုအပ်သောရဟန်း၏ မျက်မှောက်၌ တည်သော ရွှေငွေ၊

(၂) ''မည်သည့်အရပ်မှာ (မည်သည့်ဘဏ်မှာ) တပည့်တော်၏ ရွှေငွေများ ရှိပါသည်။ ထိုရွှေငွေများသည် အရှင်အတွက်ဖြစ်ပါစေ၊ အရှင်ဘုရားအား လျှုပါ၏''ဟုလျှောက်၍ ပေးလျှုအပ်သော မျက်ကွယ်အဝေးအရပ်၌တည်သော ရွှေငွေ။ ဤရွှေငွေ ၂-မျိုးကို ''ဥပနိက္ခိတ္တ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ထိုရွှေငွေ ၂-မျိုးကို ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် မပယ်ရှားဘဲ စိတ်ဖြင့် လက်ခံသာယာမှုကို ''ဥပနိက္ခိတ္တံ သာဒိယေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) – မျက်မှောက်, မျက်ကွယ်၊ နှစ်သွယ်မှာတည်၊
ရွှေ့ငွေ့သည်၊ တွင်မည် ဥပ နိက္ခိတ္တ။
– ကိုယ်, နှုတ်နှစ်ပါး၊ ပယ်ရှားမပြု၊ လက်ခံမှု၊ မှတ်ရှု သာဒိယန။

မေး။ ဒကာ, ဒကာမများက ရွှေ့ငွေ့လာလှူရာ၌ အာပတ်မသင့်အောင် မည်သို့ပြုလုပ်ရမည်နည်း။

ဖြေ။ ရွှေ့ငွေ့လာလှူရာ၌ စိတ်ဖြင့် သာယာနေစေကာမူ ကိုယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ "နယိဒံ အမှာကံ ကပ္ပတိ = ဒီရွှေ့ငွေ့ဟာ ငါတို့အား မအပ်"ဟု ပယ်မြစ်လိုက်လျှင် အာပတ် မသင့်ပါ။

ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် မပယ်ရှားဘဲ စင်ကြယ်သောစိတ်ထားဖြင့် "နယိဒံ အမှာကံ ကပ္ပတိ" ဟု မသာယာလျှင်လည်း အာပတ်မသင့်ပါ။

(ဆောင်) စိတ်ဖြင့် သာယာ၊ ဖြစ်နေပါလည်း၊ နှစ်ဖြာကိုယ်, နှုတ်၊ အဟုတ်ပယ်ရှား၊
မပယ်ရှားလဲ၊ စိတ်ထား စင်စွာ၊ မသာယာ၊ ဘယ်ခါ ပြစ်မသင့်။

မေး။ ဤရှုပ်ယသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိယစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ခံယူခြင်းစသည်တို့တွင် အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုကိုပြုသော ရဟန်းအား တခဲနက်မဖွဲ့အပ် (တစ်ခုတည်းဖြစ်အောင် ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ်မဖွဲ့အပ်)သော ဝတ္ထုတို့၌ ဝတ္ထုအရေ အတွက်အားဖြင့် နိဿဂ္ဂိယစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ "ရွှေ့ငွေ့ကို လာလှူသောအခါ စိတ်ထည်း၌သာယာနေလျှင် အာပတ်သင့်သည်"ဟုဆိုရာ၌ "မနောဒ္ဓါရေ အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ"ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့် ဆန့်ကျင်နေသည် မဟုတ်ပါလော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ စိတ်ထည်း၌ သာယာနေရုံမျှကြောင့် အာပတ်သင့်သည် မဟုတ်ပါ။ ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် ပယ်ရှားမှုကို ပြုရမည်ဖြစ်ပါလျက် မပြုခြင်းကြောင့်သာ သင့်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် "မနောဒ္ဓါရေ အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ" ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် မဆန့်ကျင်ပါ။

ဤအာပတ်သည် ကာယဝစီဒ္ဓါရ အကိရိယသမုဋ္ဌာနအာပတ်ဖြစ်သောကြောင့် "မနောဒ္ဓါရေ အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ"ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် မဆန့်ကျင်ပါ–ဟူလို။

မှတ်ရန်။ ။ အကိရိယ=ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် ပြုရမည့် ပယ်ရှားမှုကို မပြုခြင်းကြောင့်+ သမုဋ္ဌာန=ဖြစ်သောအာပတ်။

(ဆောင်) စိတ်၌သာယာ၊ နေသည့်တာကြောင့်၊ မှန်စွာအတည်၊
သင့်သည်မဟုတ်၊ ကိုယ်လှုပ် နှုတ်မြွက်၊ ပယ်သင့်လျက်ပင်၊
မပယ်အင်ကြောင့်၊ ကိုယ်တွင်နှုတ်၌၊ အပြစ်ဆိုက်
သည်၊ မှတ်ပိုက် မဆန့်ကျင်အောင်တည်း။

မေး။ "ဥပနိက္ခိတ္တံ ဝါ သာဒိယေယျ"ဟု ဆိုသောကြောင့် ဒကာ ဒကာမတို့က ရွှေ့ငွေ့ လာလှူသောအခါ စိတ်ဖြင့် သာယာနေရုံမျှဖြင့် နိဿဂ္ဂိယစိတ် အာပတ်သင့်ပါသလော၊ အဘယ်သို့ မှတ်ရပါမည်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ စိတ်ဖြင့် သာယာနေရုံမျှဖြင့် နိဿဂ္ဂိယစိတ်အာပတ် မသင့်ပါ။ "ဒီရွှေ့ငွေ့ဟာ ငါတို့အား မအပ်"ဟု ကိုယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ မပယ်မြစ်မှသာ နိဿဂ္ဂိယစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ယနေ့ခေတ်အခါသမယတွင် အလှူပွဲ, သိမ်ဆင်းစသည်တို့၌ ဝတ္ထုငွေများကို အဓိကထား၍ လောင်းလှူနေကြရာ အပြစ်လွတ်အောင် မည်သို့သောစိတ်မျိုး ထားရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ''ဒီဝတ္ထုငွေကို ငါ မယူလို၊ ငါ မသာယာ၊ ကပ္ပိယ သုံးချင်ရာသုံးပစေ''ဟု အမှန်တကယ်စင်ကြယ်သော မသာယာသောစိတ်မျိုး ထားရပါမည်။ (ရဟန်းသံဃာများသည်လည်း နှစ်သက်စရာကို နှစ်သက်တတ်, တပ်မက်စရာကို တပ်မက်တတ်သော ပုထုဇဉ်များ ပင်ဖြစ်၍ ထိုသို့စိတ်ထားနိုင်ရန်ကား မလွယ်လှပါပေ။)

မေး။ ''အသံမစဲ ပဌာန်းပူဇော်ပွဲ''များ၌ ပဌာနပါဠိက ဆရာတော်များအား ဝတ္ထုကြေးငွေများ လှူတတ်ကြရာ ''ဥပနိက္ခိတ္တं ဝါ သာဒိယေယျ''ဟူသော မြတ်ဗုဒ္ဓပညတ်တော်နှင့် မဆန့်ကျင်အောင် မည်သို့အလှူခံသင့်ပါသနည်း။ ကခ်ါနှင့်အညီ ရှင်းလင်းပြပါ။ (၁၃၄၁–ခုနှစ်၊ အစိုးရ ပထမလတ်တန်း မေးခွန်း)

ဖြေ။ **ကခ်ါအဋ္ဌကထာအလို** ထိုဝတ္ထုကြေးငွေများကို စိတ်ဖြင့် သာယာနေစေကာမူ ကိုယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ ''ဒီရွှေငွေဟာ ငါတို့အား မအပ်''ဟု ပယ်မြစ်ရပါ မည်။ ထိုအခါ ဒကာ, ဒကာမတို့က မည်သို့ ဆောင်ရွက်ရပါမည်နည်း–ဟု မေးလျှောက်လျှင် ကပ္ပိယကာရကထံ အပ်နှံစေ၍ အလှူခံသင့်ပါသည်။

သို့မဟုတ် – ''ဒီဝတ္ထုငွေကို ငါ မယူလို၊ ငါ မသာယာ၊ ကပ္ပိယ သုံးချင်ရာသုံးပစေ''ဟု အမှန်တကယ်စင်ကြယ်သော မသာယာသောစိတ်ထားမျိုးဖြင့် အလှူခံသင့်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကခ်ါနှင့်အညီ–ဟူသော မေးခွန်းအားလျှော်စွာ ဖြေပြလိုက်ပါသည်။ ''မည်သို့ အလှူခံသင့်ပါသနည်း''ဟု မမေးသင့်ပါ။ ''မည်သို့ ဆောင်ရွက်သင့်ပါသနည်း'' ဟုသာ မေးသင့်မည် ထင်ပါသည်။

မေး။ ရွှေငွေကို အဘယ်နေရာဌာန၌သာ စွန့်ရပါမည်နည်း ဖော်ပြ၍၊ ရွှေငွေ စွန့်ပုံကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရွှေငွေကို သံဃာ့အလယ်၌သာ စွန့်ရပါမည်။

စွန့်ပုံ – အဟं ဘန္တေ ရူပိယं ပဋိဂ္ဂဟေသိံ၊ ဣဒံ မေ ဘန္တေ နိဿဂ္ဂိယं၊ ဣမာဟं သံဃဿ နိဿဇ္ဇာမိ။ (အရှင်ဘုရား။ ။ ။ တပည့်တော်သည် ရွှေငွေကို ခံယူမိပါပြီ။ အရှင်ဘုရား။ ။ ။ တပည့်တော်၏ ဤရွှေငွေသည် စွန့်ထိုက်ပါသည်။ ဤရွှေငွေကို တပည်တော် သံဃာအား စွန့်ပါ၏။)

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ရွှေငွေကို စွန့်ရာ၌ အမှတ်အသား မပြုဘဲ မစင်ကို စွန့်သကဲ့သို့ စွန့်ရပါမည်။ အမှတ်အသားပြုလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ စွန့်ပစ်ရာ၌ အမှတ်အသားမပြုဘဲ မစင်ကဲ့သို့ စွန့်ပစ်ရမည့် အရာဝတ္ထုတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရွှေ, ငွေစသော နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု၊ ပုလဲစသော ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နိဿဂ္ဂိရွှေငွေကို စွန့်ပြီးနောက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ဖွယ်များကို ဖော်ပြပါ။ (စွန့်ပြီးသော ရွှေငွေများ အလဟာသမပျောက်ပျက်ဘဲ သံဃာအတွက် အကျိုးရအောင် စီမံနည်းကို ဖော်ပြပါ)။

ဖြေ။ ရွှေငွေစွန့်ရာအရပ်သို့ လူဒါယကာတစ်ယောက်ယောက် ရောက်လာခဲ့လျှင် ''ဤရွှေငွေကို သိလော''ဟု ပြောဆိုရမည်။ ''ဤရွှေငွေဖြင့် အဘယ်ပစ္စည်းဝတ္ထုကို ဆောင်စေလိုပါ

http://www.dhammadownload.com

သနည်း''ဟု မေးလျှောက်လျှင် ''ဤမည်သောပစ္စည်းဝတ္ထုကို ဆောင်စေလိုပါသည်''ဟု မပြောဘဲ ''ဟောပတ် စသည်တို့သည် ရဟန်းတို့အား အပ်ကုန်၏''ဟု အပ်စပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို ပြောရပါမည်။ ထိုသူကဆောင်ယူလာလျှင် ရွှေငွေခံယူသော ရဟန်းမှ တစ်ပါး အခြားရဟန်းများအားလုံး ဝေဖန်၍ သုံးဆောင်ကောင်းပါသည်။

ထိုလူဒါယကာက ဘာကိုမျှ ဆောင်ခြင်းငှါ အလိုမရှိလျှင် ''ဤရွှေငွေကို စွန့်လိုက်ပါ''ဟု ပြောဆိုရပါမည်။ ထိုသူက တစ်နေရာ၌ ထားသွားလျှင် ''ထိုနေရာ၌ မထားနှင့်''ဟုလည်း ကောင်း၊ ယူသွားလျှင် ''ယူမသွားနှင့်''ဟုလည်းကောင်း မတားမြစ်ကောင်းပါ။

မေး။ နိဿဂ္ဂိရွှေငွေ စွန့်ရခြင်းအကျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နိဿဂ္ဂိ ရွှေငွေကိုစွန့်လိုက်ခြင်းကြောင့် အလှူခံမိသော ရဟန်းမှတစ်ပါး အခြားရဟန်း အားလုံး ထိုရွှေငွေမှ အပ်စပ်သောနည်းဖြင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော ပစ္စည်းများကို ခွဲဝေသုံးစွဲခွင့် ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ ရွှေငွေကို အလှူခံမိသောရဟန်းမှာကား အဆက်ဆက် အပြစ် ကင်း၍ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ ရွှေငွေကို စွန့်ပြီးနောက် ထိုရွှေငွေမှ အပ်စပ်သောနည်းဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောပစ္စည်းကို ရွှေငွေအလှူခံသောရဟန်း သုံးစွဲခွင့် ရှိ/ မရှိ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရွှေငွေအလှူခံသော ရဟန်းအား ထိုရွှေငွေမှ အပ်စပ်သောနည်းဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို အခြားရဟန်း, အရံစောင့်စသည်တို့က ရ၍ တဆင့်ပေးအပ်သော်လည်း မသုံးစွဲကောင်းပါ။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ထိုစွန့်အပ်သော ရွှေငွေဖြင့်ဝယ်အပ်သော သစ်သီး၏အစေ့မှ ပေါက်သော သစ်ပင်ရိပ်ကိုမျှ မခိုကောင်းပါ။ ထိုရွှေငွေဖြင့် ဝယ်အပ်သော ဆီမီးရောင်၌ စာသော်မျှ မချကောင်းပါ။

မေး။ ရွှေငွေကို လူဒါယကာအား စွန့်ခိုင်းရာ ဒကာက မစွန့်လျှင် မည်သို့ပြုလုပ်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ လူဒါယကာအား စွန့်ခိုင်းရာ ဒကာက မစွန့်လျှင် အဂါ၁-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းကို ''ရူပိယဆဏ္ဍကရဟန်း''ဟု သမုတ်ရမည်။ ထို ရူပိယဆဏ္ဍကရဟန်းက ကျရာအရပ်ကို အမှတ်အသားမပြုဘဲသာလျှင် (မျက်စိမှိတ်၍ ဖြစ်ချောင်းကမ်းပါး, ချုံရှုတ်ရာအရပ်တစ်ခု၌ မစင်စွန့်သကဲ့သို့ ငဲ့ကွက်မှုမရှိ ဘဲ စွန့်ပစ်ရပါမည်။ အကယ်၍ အမှတ်အသားပြုခဲ့လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - အရှင်ဥပနန္ဒ။
ဝတ္ထု - ရွှေငွေကို အလှူခံခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အားသင့်သော အာပတ်များကိုဖော်ပြပါ။
(က) ရွှေအတုကို အစစ်ထင်၍ ခံယူသောရဟန်း။
(ခ) စေတီအတွက် ငွေအလှူခံသော ရဟန်း။
(ဂ) ပတ္တမြားကို ခံယူသော ရဟန်း။

ဖြေ။ ရဟန်း ၃-ပါးလုံးအား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။
(ဆောင်) - အတုကိုပင်၊ အစစ်ထင်ငြား။ ယုံမှားလျက်သာ၊
ခံယူပါ၊ မှန်စွာ ဒုက္ကဋ်သင့်။
- သံဃာ, စေတီ၊ စသည်တွက်တာ၊ ခံယူပါ၊ မှန်စွာ ဒုက္ကဋ်သင့်။

http://www.dhammadownload.com

– ပုလဲ, ပတ္တမြား၊ စသည်များ၊ ခံငြား ဒုက္ကဋ်သင့်။

မေး။ အလျှူခံမှုနှင့် စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သော ဝတ္ထု ၃–မျိုးနှင့် အာပတ်သင့်ပုံ, မသင့်ပုံများကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝတ္ထု ၃–မျိုးမှာ (၁) နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု (၂) ဒုက္ကဋဝတ္ထု (၃) ကပ္ပိယဝတ္ထုတို့ဖြစ်ပါသည်။

ထိုတွင် ရွှေ, ငွေ စသော ၄–မျိုးသည် နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုဖြစ်၍၊ ပုလဲ, ပတ္တမြား စသည်တို့မှာ ဒုက္ကဋဝတ္ထုများ ဖြစ်ပါသည်။ သက်နှီးစသည်တို့ကား ကပ္ပိယဝတ္ထုဖြစ်ပါသည်။

ထိုတွင် နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုကို မိမိအတွက် အလျှူခံလျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်၊ သံဃာ, ဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ်, စေတီတို့အတွက် အလျှူခံလျှင် ဒုက္ကဋ်။

ဒုက္ကဋဝတ္ထုကို မိမိအတွက်ဖြစ်စေ၊ သံဃာ, ဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ်, စေတီတို့အတွက်ဖြစ်စေ အလျှူခံလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

ကပ္ပိယဝတ္ထုကို အလျှူခံရာ၌ကား အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ ရွှေငွေကို ကိုင်ယူထားပါလျက် အပြစ်မရှိဟုဆိုလျှင် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်ပါနည်း။

ဖြေ။ သုဒ္ဒပါစိတ် ရတနဝဂ် ရတနသိက္ခာပုဒ်၌ လာသောနည်းဖြင့် လူတို့မေ့ကျန် ရစ်သော ရွှေငွေကို ကောက်ယူသိမ်းဆည်းထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရူပိယသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရွှေငွေဖြစ်ခြင်း။

၂။ မိမိဟူသော ညွှန်ပြထိုက်သူဖြစ်ခြင်း (မိမိဖို့ဖြစ်ခြင်း)။

၃။ ခံယူခြင်း–စသည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘုရားရှင်က ရွှေငွေကို ကိုယ်တိုင်အလျှူခံခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို အလျှူခံခိုင်းခြင်း၊ အပ်နှံလျှူဒါန်း အပ်သောရွှေငွေကို သာယာခြင်းတို့ကို တားမြစ်ထားသလို အပ်နှံလျှူဒါန်းအပ်သော ရွှေငွေမှုဖြစ်ပေါ်လာသည့် အပ်စပ်သောပစ္စည်းများကို သာယာနိုင်ကြောင်း ခွင့်ပြုချက် ကိုလည်း ထားတော်မူခဲ့ရာ ထိုခွင့်ပြုချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ရဟန်းတို့...သဒ္ဓါတရားရှိ၍ သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုသော ဒါယကာ ဒါယိကာမ များရှိကြသည်။ ထိုဒါယကာ ဒါယိကာမများသည် ရဟန်းသာမဏေများ၏ ကပ္ပိယကာရက တို့ လက်ထဲ၌ ''အရှင်မြတ်အား အကြင်ပစ္စည်းသည် အပ်စပ်၏။ ထိုအပ်စပ်သောပစ္စည်းကို ဤရွှေငွေဖြင့် စီစဉ်၍ လှူဒါန်းပေးကြပါ''ဟု မှာ၍ ရွှေငွေကို အပ်နှံလျှူဒါန်းကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့... ထိုသို့အပ်နှံလျှူဒါန်းသော ရွှေငွေမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အပ်စပ်သောပစ္စည်းများ ကို သာယာခြင်း (လက်ခံခြင်း)ငှါ ခွင့်ပြုတော်မူ၏–ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ (ဝိနည်း မဟာဝါ ပါဠိတော် ဘေသဇ္ဇခန္ဓက၊ မေဏ္ဍကသိက္ခာပုဒ်။)

မေး။ ရွှေငွေအလျှူခံမှုနှင့်စပ်၍ ခေတ်ကာလအခြေအနေအားလျော်စွာ လိုက်နာကျင့်သုံးသင့်ပုံကို စုံလင်စွာ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဝိနည်းထုံးစံကို ကြိုတင်၍ သင်ပြကောင်းသည်အားလျော်စွာ ကျောင်းသား ကပ္ပိယများကို ကြိုတင်၍ သင်ပြထားကြရပါမည်။ ဒါယကာ ဒါယိကာမများ ငွေလာလှူ၍ ဆရာသမားက ငွေကို အလှူမခံဘဲ ပယ်လှန်လျှင်၊ သို့မဟုတ်–လာလှူသူ က နားလည်ပြီးသားဖြစ်၍

http://www.dhammadownload.com

ကပ္ပိယထံ အပ်နှံလျှုဒါနိန်းလျှင် ထိုကျောင်းသားကပ္ပိယများက''**ဘုရားတပည့်တော် မောင်ဖြူ ထံ ငွေ( )တန် အပ်စပ်သောပစ္စည်းများကို အလိုရှိသောအခါ အလျှူခံတော်မူပါ။ လုံ့ဖြုံ့ရာအရပ်ကိုလည်း ညွှန်ပြတော်မူပါ**''ဟု လျှောက်ထားကြရပါမည်။ ထိုသို့လျှောက်လျှင် ဒကာက အထူးလျှောက်သည်ဖြစ်စေ၊ မလျှောက်သည်ဖြစ်စေ ပဝါရိတ(ဖိတ်မန်သူ) ဖြစ်တော့ရကား ထိုငွေနှင့်တန်သလောက် အလိုရှိရာ အပ်စပ်သောပစ္စည်းများကို တောင်းကောင်းပါသည်။ ''မည်သည့် နေရာဌာနသည် လုံ့ခြုံသည်''ဟု လုံ့ခြုံ့ရာအရပ်ကိုလည်း ညွှန်ပြကောင်းပါသည်။ ''ဗိရိထဲ ထားခဲ့၊ အံဆွဲထဲ ထားခဲ့''စသည်ဖြင့်ကား မပြောကောင်းပါ။

၉။ ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ် အဓိပ္ပာယ်ကကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော ရွှေငွေလဲလှယ် ရောင်းဝယ်ခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ နာနပ္ပကာရက–အရ ရွှေငွေများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ကတ=လက်ဝတ်တန်ဆာစသည်ပြုလုပ်ပြီးဖြစ်သော ရွှေငွေ၊
(၂) အကတ=လက်ဝတ်တန်ဆာစသည် မပြုလုပ်ရသေးသော ရွှေ, ငွေ၊
(၃) ကတာကတ=လက်ဝတ်တန်ဆာစသည် ပြုလုပ်ပြီး–မပြုလုပ်ရသေး နှစ်မျိုးလုံးဖြစ်သော ရွှေငွေများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နာနပ္ပကာရက–အရ ဖြစ်သင့်သမျှကို ပြည့်စုံစွာ ကောက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ နာနပ္ပကာရက–အရ လက်ဝတ်တန်ဆာ စသည်ပြုလုပ်ပြီးသော ရွှေငွေ၊ မပြုလုပ်ရသေးသောရွှေငွေ၊ ပြုလုပ်ပြီး မပြုလုပ်ရသေး နှစ်မျိုးလုံး ဖြစ်သော ရွှေ ငွေများနှင့် ထိုရွှေငွေများကို လဲလှယ်ရောင်းဝယ်ခြင်းကြီယာတို့ကို ကောက်ယူရပါမည်။

မေး။ ''ရူပိယသံဝေါဟာရ''အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ရူပိယ–သဒ္ဒါသည် ရွှေ, ငွေ, ဒဂ်ိုး, ပိုက်ဆံ–ဟူသော နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုကို ဟောသော ကြောင့် ထိုရွှေ, ငွေ, ဒဂ်ိုး, ပိုက်ဆံ–ဟူသော နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုများကို လဲလှယ်ခြင်းသည် ''ရူပိယသံဝေါဟာရ'' မည်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကခ်ီအဋ္ဌအထာ၌ ''ဇာတရူပရဇတပရိဝတ္တနံ''ဟု ဖွင့်ထားခြင်းမှာ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် ဖွင့်ထားခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ (ဋီသစ်၊ ၃၂၄)။

မေး။ ရူပိယသိက္ခာပုဒ်နှင့် ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ရူပိယသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု, ဒုက္ကဋဝတ္ထုတို့ကို ခံယူခြင်းကို တားမြစ်၏။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ခံယူထားသော ထိုနိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု, ဒုက္ကဋဝတ္ထုတို့ကို လဲလှယ်ခြင်းကို တားမြစ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

(ဆောင်) ခံယူမှုတား၊ လဲမှုတား၊ နှစ်ပါး အထူးပေ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု၊ ဒုက္ကဋဝတ္ထု စသည်တို့ကိုလဲလှယ်ရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံများကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုဖြင့် ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထု၊ ကဗိယဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ ကဗိယဝတ္ထုဖြင့် ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း လဲလှယ်သောရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုဖြင့် နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု၊ ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထု၊ ကဗိယဝတ္ထု တစ်မျိုးမျိုးကို၊ ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထု၊ ကဗိယဝတ္ထုတို့ဖြင့် နိဿဂ္ဂိဝတ္ထုကို လဲလှယ်သော ရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ (တစ်ဖက်ဖက်၌ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုပါလျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်–ဟု မှတ်ပါလေ။)

(ဆောင်) – ဒုက်ဖြင့် ဒုက်၊ ကပ်၊ လဲတုံလတ်၊ သင့်မှတ် ဒုက္ကဋ်ပေ။
– ကပ်ဖြင့် ဒုက် လဲ၊ ထို့တူဘဲ၊ မလွဲ မှတ်ကြလေ။
– နိသ်ဖြင့် နိသ်, ဒုက်၊ ကပ် လဲထုတ်၊ အဟုတ် နိဿဂ္ဂေ။
– ကပ်, ဒုက်ဖြင့်သာ၊ နိသ်လဲရာ၊ သင့်ပါ ထို့အတူပေ။

မေး။ ရှေ့ငွေဖြင့် လဲလှယ်မိသော နိဿဂ္ဂိယပစ္စည်း၏ အပြစ်ကြီးပုံကို နားလည်ဖို့ရာ ဝိနည်းပိုဋ်များ၏ နယ်ပယ်၌ အလွန်ထင်ရှားသော ''ပတ္တစတုက္ကဂ''ခေါ် သပိတ် ၄–လုံးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ငွေကို အလှူခံ၍ ထိုငွေဖြင့် သံမျိုးစေ့ကို ဝယ်, ထိုသံမျိုးစေ့ကို သံဖြစ်အောင် ထုရိုက်ပြီး ထိုသံဖြင့် ပြုလုပ်ထားသောသပိတ်။ (ထိုသပိတ်သည် မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ အပ်အောင်လုပ်၍ မရတော့သော ''မဟာအကပ္ပိယသပိတ်'' ဖြစ်ပါသည်။)

(၂) ငွေကို အလှူခံ၍ ကိုယ်တိုင် ဝယ်ယူထားသော သပိတ်။ (ထိုသပိတ်သည်လည်း သီတင်းသုံးဘော် ၅–ဦးလုံးအား မအပ်။ သို့ရာတွင် သပိတ်သည်ထံ သပိတ်ကို ပြန်ပေး၍ ငွေကိုလည်း ပြန်ယူလျှင် ထိုသပိတ်သည် သန့်စင်၏။ ထိုသပိတ်ကို ကဗိယဖြင့် အပ်စပ်အောင် ကပ္ပိနိုင်သေးသည်။)

(၃) ငွေကို အလှူခံပြီးနောက် သပိတ်ဆိုင်သို့သွား၍ မိမိအလိုရှိသော သပိတ်ကို ပြ, ကဗိယက ဝယ်လှူအပ်သော သပိတ်။ (ထိုသပိတ်သည်လည်း မူလက ငွေကို အလှူခံမိသည့်အတွက် ကဗိယက ဝယ်လှူသော်လည်း မအပ်ပင်။ ဒုတိယသပိတ်ကဲ့သို့ ပြန်ပေးရပါမည်။)

(၄) ငွေကို အလှူမခံ၊ ဆိုင်ရာ ဒကာ ဒကာမတို့က ''သပိတ် ဝယ်လှူပါ''ဟု မှာလိုက်သော ကဗိယနှင့်အတူ, သို့မဟုတ်–ဥာတိ ပဝါရိတနှင့်အတူ သပိတ်ဆိုင်သို့သွား၍ သပိတ်သည်အား ''ဤငွေကို ယူ၍ ဤသပိတ်ကို ပေးပါ''ဟု ပြောကာ ဝယ်ယူအပ်သော သပိတ်။ (ထိုသပိတ်သည် မူလက ငွေကို အလှူမခံခဲ့သောကြောင့် အခြားသီတင်းသုံးဘော်များအား အပ်သော်လည်း ထိုရဟန်းအဖို့ကား အစီအမံမတတ် သူကိုယ်တိုင် လူလယ်လူတတ်လုပ်၍ ဝယ်မိသောကြောင့် မအပ်တော့ပါ။)

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ သပိတ် ၄–လုံးတို့တွင် ရှေ့ ၃–လုံးသည် နိဿဂ္ဂိဝတ္ထုဖြစ်၍၊ စတုတ္ထ သပိတ်သည် ဒုက္ကဋဝတ္ထု ဖြစ်ပါသည်။

နံပါတ် (၁) မဟာအကပ္ပိယသပိတ်၌ ''မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အပ်အောင်လုပ်၍ မရတော့''ဟူသောစကားကို သီတင်းသုံးဘော် ၅–ယောက်တို့ အကြား၌ သပိတ်, ခွက်, ပဲခွပ်စသည်ဖြင့် ပြောင်းလဲနေသမျှကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ လူတို့က တစ်နည်းနည်းဖြင့် ယူ၍ လူပိုင်ဥစ္စာ ဖြစ်သွားပြီးနောက် တစ်ဖန် ပြန်လှူလျှင် သီတင်းသုံးဘော် ၅–ယောက်လုံးတို့အား အပ်ပါသည်။ (သာရတ္ထဋီကာစသည်)

http://www.dhammadownload.com

ဒုဗ္ဗိစာရဏ – ငွေကို အလှူမခံဘဲ ကပ္ပိယနှင့်အတူ သွား၍ ဈေးသည်ထံကျမှ မိမိကိုယ်တိုင် ဈေးဆစ်ခြင်း, ဝယ်ခြင်းများကို ''ဒုဗ္ဗိစာရဏ = မကောင်းသဖြင့် စီမံခြင်း = အစီအမံ မတတ်ခြင်း''ဟု ဆိုပါသည်။ ပစ္စည်းများကို ကပ္ပိရာ၌ ဒုဗ္ဗိစာရဏဖြစ်လျှင် မိမိမှာ ထိုပစ္စည်းများကို ကိုင်တိုင်း ကိုင်တိုင်း ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါတော့သည်။

မေး။ ရှေ့ငွေအလှူခံမိသော ရဟန်းက မိမိအလှူခံထားသော ရှေ့ငွေများကို မိဘစသူတို့အား မင့်မကွက် စွန့်လွှတ်ပြီးနောက် ပိဘစသူတို့က အပ်သောပစ္စည်းများကို ထိုရဟန်း, သို့မဟုတ်–အခြားသီတင်းသုံးဘော်တို့အား လှူဒါန်းလျှင် အပ်/ မအပ် သာဓကဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''ဂိဟီဟိ ပန ဂဟေတွာ အတ္တနော သန္တကံ ကတွာ ဒိန္နံ သဗ္ဗေသံ ကပ္ပတိတိ ဝဒန္တိ''ဟူသော သာရတ္ထဒီကာစကားကို ထောက်လျှင် ယင်းသို့ လှူဒါန်းပါက အပ်ပါသည်။

မေး။ ရှုပိယသံဝေါဟာသိက္ခာပုဒ်လာ နိဿဂ္ဂိပစ္စည်းစွန့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အဟံ ဘန္တေ နာနပ္ပကာရကံ ရှုပိယသံဝေါဟာရံ သမာပဇ္ဇိ၊ ဣဒံ မေ ဘန္တေ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ သံဃဿ နိဿဇ္ဇာမိ။

သံဃာ့အလယ်၌သာ စွန့်။ ။ ရှုပိယသံဝေါဟာရပစ္စည်းကိုလည်း ရှုပိယ (ရှေ့ငွေ) ကဲ့သို့ပင် သံဃာ့အလယ်၌သာ စွန့်ရမည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂိုရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – ရှေ့ငွေကိုလဲလှယ်ရောင်းဝယ်ခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မိမိဥစ္စာဖြင့် လဲလှယ်အပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထု၊ သို့မဟုတ်–လဲလှယ်ကြောင်း ဥစ္စာ၏ ရှေ့ငွေဖြစ်ခြင်း။ (လဲလှယ်အပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထု၊ လဲလှယ်ကြောင်း ဥစ္စာနှစ်ခုတို့တွင် တစ်ခုခုက ရှေ့ငွေဖြစ်ခြင်း)
၂။ လဲလှယ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါး အလှူခံထားသောငွေဖြင့် ဝယ်မိ၍ နိဿဂ္ဂိထိုက်နေသော သင်္ကန်းကို အခြားရဟန်းတစ်ပါးက ကပ္ပိယဝတ္ထုဖြင့် လဲလှယ်ယူရာ၌ တစ်ဖက်က ကပ္ပိယဝတ္ထုဖြစ်သောကြောင့် ဤရှုပိယသံဝေါဟာရ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်ဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အလှူခံထားသောငွေဖြင့် ဝယ်မိ၍ နိဿဂ္ဂိလိုက်နေသော ထိုသင်္ကန်းသည် ငွေမဟုတ်သော်လည်း ငွေနှင့်အလားတူသောကြောင့် (ရှုပိယအစစ်မဟုတ်သော်လည်း ရှုပိယနှင့် အလားတူသောကြောင့်) ထိုသင်္ကန်းကို ကပ္ပိယဝတ္ထုဖြင့် လဲလှယ်ရာ၌ နှစ်ဖက်လုံးပင် နိဿဂ္ဂိထိုက်၍ ဤရှုပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

သာဓက –ဒုက္ကဋ်ကပ္ပိယဝတ္ထုဟာ စ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု၊ ပရိဝတ္တေန္တသ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ ကယဝိဏ္ဍယသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကယဝိဏ္ဍယသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းသည် အထူးထူးအပြားပြားများစွာသော ဝယ်ခြင်း, ရောင်းခြင်းသို့ ရောက်ငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ နာနပ္ပကာရက-အရကို ကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ သက်နိုးအစရှိသော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာနှင့် ထိုဘဏ္ဍာကို ဝယ်ခြင်းရောက်ခြင်းကြိယာတို့ကို ရပါသည်။

မေး။ ရူပိယသံဝေါဟာရနှင့် ကယဝိဏ္ဍယ သိက္ခာပုဒ်များလာ 'နာနပ္ပကာရ'သဒ္ဒါ နှစ်ခုတို့၏ အထူးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်၌ ခုတ်လုပ်ပြီး , မခုတ်လုပ်သေး စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော အကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို ''နာနပ္ပကာရ''ဟု ဆိုပါသည်။

ကယဝိဏ္ဍယသိက္ခာပုဒ်၌ သက်နိုးစသော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာတို့၏ အစွမ်းဖြင့် များစွာသော ဝတ္ထုကို ''နာနပ္ပကာရ''ဟု ဆိုပါသည်။

ခုတ်လုပ်ပြီး = လက်ဝတ်တန်ဆာစသည်ပြုလုပ်ပြီး)။

မခုတ်လုပ်သေး = လက်ဝတ်တန်ဆာစသည် မပြုလုပ်အပ်သေး။

မေး။ ဤကယဝိဏ္ဍယသိက္ခာပုဒ်အရ ဝယ်ခြင်းရောင်းခြင်းသို့ရောက်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ငါ့မှာရှိသော ဤပစ္စည်း (သက်နိုး)ဖြင့် သင့်မှာရှိသော ဤပစ္စည်း (ထီး)ကိုပေးပါ၊ ဆောင်ယူခဲ့ပါ၊ လဲလှယ်ပါ၊ ဝယ်ပါ''ဟူသောနည်းဖြင့် သူတစ်ပါး၏ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို ယူသောရဟန်းသည် ''ဝယ်ခြင်းသို့ ရောက်သည်'' မည်ပါသည်။

မိမိ၏ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို ပေးသောရဟန်းသည် ''ရောင်းခြင်းသို့ ရောက်သည်'' မည်ပါသည်။

မေး။ ကယ နှင့် ဝိဏ္ဍယ တို့ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သူတစ်ပါး၏ဘဏ္ဍာကို ယူခြင်း (ဝယ်ခြင်း)သည် ''ကယ'' မည်၏။ မိမိ၏ ဘဏ္ဍာကို ပေးခြင်း (ရောင်းခြင်း)သည် ''ဝိဏ္ဍယ'' မည်၏။

သတိ-''အရောင်း+အဝယ်''ဟု မြန်မာစကားရှိသောကြောင့် ''ရောင်းခြင်း+ဝယ်ခြင်း'' ဟု ပြောင်းပြန်ဖြစ်တတ်သည်။

(ဆောင်) - သူ့ဘဏ္ဍာယူ၊ ကယ-ဟူ၏။ မိမိဘဏ္ဍာ၊ ပေးသည်မှာ၊ သည်ရာ ဝိဏ္ဍယ။
- ''ဝယ်+ရောင်း''ဟုသာ၊ လွယ်ကူစွာ၊ မှတ်ပါ အစဉ်ကျ။

မေး။ ကယ, ဝိဏ္ဍယအမှု (ရောင်းဝယ်မှု) ပြုကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သီတင်းသုံးဖော် ၅-ယောက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကယဝိဏ္ဍယအမှုကိုပြုရာ၌ နိဿဂ္ဂိဖြစ်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သီတင်းသုံးဖော် ၅-ယောက်တို့မှတစ်ပါး အခြားတစ်စုံတစ်ယောက်အား မိမိ၏ကပ္ပိယ ဘဏ္ဍာကို ပေး၍ ထိုသူ၏ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို ယူလျှင် အမိ၏ ဥစ္စာပင်ဖြစ်စေကာမူ

http://www.dhammadownload.com

နိဿဂ္ဂိ ဖြစ်ပါတော့သည်။

(ဆောင်) မိခင်နှင့်ပင်၊ လဲလှယ်လျှင်၊ အစဉ် မအပ်ပေ။

မေး။ မိမိ၏ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို မွေးမိခင်၏ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာနှင့် အချင်းချင်းလဲလှယ်သော ရဟန်းအား ကယဝိက္ကယသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်/ မသင့် စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ကယ, ဝိက္ကယအမှု (ရောင်းဝယ်မှု) ပြုကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ သီတင်းသုံးဖော် ၅-ယောက်သာ ဖြစ်သောကြောင့် မိမိ၏ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို မွေးမိခင်၏ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာနှင့် အချင်းချင်းလဲလှယ်သော ရဟန်းအား ကယဝိက္ကယသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ကယဝိက္ကယဘဏ္ဍာကို စွန့်ရာဌာနနှင့် စွန့်ပုံတို့ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာ, ဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးထံ၌ စွန့်ရပါသည်။

စွန့်ပုံ – အဟं ဘန္တေ နာနပ္ပကာရကံ ကယဝိက္ကယं သမာပဇ္ဇိं၊ ဣဒံ မေ ဘန္တေ နိဿဂ္ဂိယं၊ ဣမာဟं သံဃဿ နိဿဇ္ဇာမိ။

မေး။ ကယဝိက္ကယဖြစ်သော စေခိုင်းနည်း, မဖြစ်သောစေခိုင်းနည်း (မအပ်သော စေခိုင်းနည်း၊ အပ်သောစေခိုင်းနည်း)များကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ဒီထမင်းကို စားပြီး, သို့မဟုတ်-ဒီမျက်နှာသုတ်ပုဝါကို ယူပြီး ဆိုးရည်ခေါက် ခွါခဲ့စမ်းပါ။ ရေစစ်ကို ယူခဲ့စမ်းပါ။ မြက်ရှုတ်နေသော မြေပြင်ကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းပေးစမ်းပါ''စသည်ဖြင့် စကားတစ်ဆက်တည်းသုံး၍ စေခိုင်းလျှင် ကယဝိက္ကယ ဖြစ်ပါသည်။ (မအပ်သောစေခိုင်းနည်း ဖြစ်ပါသည်။)

''ဒီထမင်းကို စားပါ။ ဒီမျက်နှာသုတ်ပုဝါကို ယူပါ''ဟု အပြီးအပြတ် ကျွေးပြီး,ပေးပြီးမှ ''ဆိုးရည်ခေါက် ယူခဲ့စမ်းပါ။ ရေစစ် ယူခဲ့စမ်းပါ။ မြေပြင်ကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းပေးစမ်းပါ''ဟု စကားကို ခွဲခြားပြောပြီး ခိုင်းလျှင်ကား ကယဝိက္ကယ မဖြစ်ပါ။ (အပ်သောစေခိုင်းနည်း ဖြစ်ပါသည်)။

မေး။ (က) ''ဒီထမင်းကိုစားပြီး ဆိုးရည်ခေါက် ခွါခဲ့စမ်းပါ''ဟု ခိုင်းခြင်း။

(ခ) ''ဒီထမင်းကို စားပြီး မြေပြင်ကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းပေးစမ်းပါ''ဟု ခိုင်းခြင်းတို့ကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်ရာ၌ သိမှတ်ဖွယ်အထူးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ၌ စွန့်စရာပစ္စည်းဝတ္ထု ထင်ရှားရှိသောကြောင့် သံဃာ စသည်တို့အား စွန့်ပြီး, ပါစိတ်အာပတ်ကို ဒေသနာကြားရပါမည်။

(ခ) ၌ စွန့်စရာပစ္စည်းဝတ္ထုထင်ရှားမရှိသောကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်ကိုသာ ဒေသနာကြား ရပါမည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – အရှင်ဥပနန္ဒ။
ဝတ္ထု – သင်္ကန်းစသော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို ဝယ်ခြင်း, ရောင်းခြင်း။

မေး။ သာသနာဝင် ရဟန်းရှင်လူဟူက ကေန်မုချသိသင့်သိထိုက်သော-

(က) မအပ်သောလဲလှယ်နည်း (ခ) အပ်သောလဲလှယ်နည်းများကို ရှင်းလင်းရေးသားပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ (က) **မအပ်သော လဲလှယ်နည်းမှာ** – မိမိကိုယ်တိုင်ဈေးသည် စသည်တို့အထံ သွားရ၍ ''ဤသက်နီးဖြင့် ထိုသပိတ်ကို ပေးပါ၊ ထိုသပိတ်ကို ဆောင်ခဲ့ပါ၊ ထိုသပိတ်ကို လဲပါ''စသည်ဖြင့် ပြောဆို၍ လဲလှယ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **အပ်သော လဲလှယ်နည်းများကား**–''ဈေးသည်ထံက သပိတ်ကို လိုချင်တယ်၊ ဒီသက်နီးနှင့် လဲပေးစမ်းပါ''ဟု ကပ္ပိယကာရကကို ပြောဆိုလဲလှယ်ခိုင်းခြင်း။ ဈေးဆိုင်သို့ ကိုယ်တိုင်သွား၍ ဈေးသည်မှတစ်ပါး သား, ညီ စသည်ကို ကပ္ပိယကာရက လုပ်ခိုင်းပြီး ''ဒီသက်နီးနဲ့ သပိတ်ကို လဲပေးစမ်းပါ''ဟု ပြောဆိုလဲလှယ်ခြင်း။ ဈေးသည်ထံ ကိုယ်တိုင်သွား၍ ကပ္ပိယကာရက မရှာတော့ဘဲ ''ငါမှာ သက်နီးရှိတယ်၊ အဲဒီသက်နီးကို အလိုမရှိ၊ သပိတ်ကိုသာလိုချင်သည်''ဟု ပြောဆိုလဲလှယ်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

အစိုးရ ပထမလတ်တန်း မေးခွန်း။ ။ မိမိ၏ အပ်သောဝတ္ထုဖြင့် ဆိုင်မှ အပ်သော ဝတ္ထုကို လဲလှယ်လို၍ သွားခဲ့ရာ ဆိုင်ရောက်မှ ကပ္ပိယမပါမှန်း သိခဲ့သော် ပစ္စည်းလည်းရ, အပြစ်လည်း မသင့်အောင် ကျင့်ဆောင်ရပုံကို ရေးပါ။ (၁၃၇၁–ခုနှစ်)

(ဆောင်) – ဤဖြင့် ထိုဟာ၊ ပေးပါ, ဆောင်ခဲ့၊ ဝယ်ခဲ့ တစ်သွယ်၊
လဲလှယ်ခဲ့ပါ၊ အဖြာဖြာ၊ မှန်စွာ မအပ်ပေ။
– သက်နီး ငါ့မှာ၊ ရှိနေပါ၏။ လိုမရှိပါ၊ သပိတ်သာလို၊
ပြောဆိုလဲလှယ်၊ အပ်ပါတယ်၊ မှတ်ကွယ် သောတုဆွေ။

မေး။ ကယဝိက္ကယသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ လဲလှယ်အပ်သော ဝတ္ထု၊ လဲလှယ်ကြောင်း ဝတ္ထုတို့၏ ကပ္ပိယဝတ္ထုများ ဖြစ်ခြင်း။
၂။ သီတင်းသုံးဖော် မဟုတ်ခြင်း။
၃။ ဝယ်ခြင်း, ရောင်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သက်နီး, သပိတ်စသော ပရိက္ခရာများကို ရောင်းချသော ရဟန်းအား အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ကပ္ပိယဝတ္ထုချင်း မဟုတ်, ကပ္ပိယဝတ္ထုနှင့် နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုဖြစ်သောကြောင့် ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ လဲလှယ်ခြင်းကြောင့် အာပတ်သင့်ကြောင်းကို ပြဆိုသော ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်နှင့် ကယဝိက္ကယသိက္ခာပုဒ် နှစ်ပုဒ်တို့၏အထူးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်က ရွှေငွေဖြင့် ဝယ်ခြင်း၊ ရွှေငွေကိုဖြစ်စေ, ရွှေငွေဖြင့် သီတင်းသုံးဘော်တို့ ဝယ်ထားအပ်သော နိဿဂ္ဂိပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ လဲလှယ်ခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်ကြောင်းကို ပြဆို၏။ ကယဝိက္ကယသိက္ခာပုဒ်က ကပ္ပိယဝတ္ထုများကို လူစသည်တို့နှင့် လဲလှယ်ခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်ကြောင်းကို ပြဆို၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၃-ပတ္တဝဂ်

၁-ပတ္တသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပတ္တသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ဆယ်ရက်အလွန်ဆုံး အပိုင်းအခြားရှိသော ကာလပတ်လုံး ''အပိုသပိတ်''ကို အဓိဋ္ဌာန်မတင်, ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ ဆောင်ထားနိုင်သည်။ ထိုဆယ်ရက်အပိုင်းအခြားရှိသောကာလကို လွန်စေသောရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။

မေး။ အဘယ်သပိတ်မျိုးကို ''အတိရေကပတ္တ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ အဓိဋ္ဌာန်လည်းမတင်, ဝိကပ္ပနာလည်းမပြုအပ်သော သပိတ်ကို ''အတိရေကပတ္တ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ ''အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ် ဝိကပ္ပနာပြုအပ်သော သပိတ်မှ အပိုအလွန်ဖြစ်သော သပိတ်''ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ သပိတ်အမျိုးအစားကို ဇာတိဘေဒအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပမာဏဘေဒအားဖြင့်လည်းကောင်း ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ သပိတ်သည် ဇာတိဘေဒအားဖြင့် (၁) အယောပတ္တ = သံသပိတ် (၂) မတ္တိကာပတ္တ = မြေသပိတ်ဟု နှစ်မျိုးနှစ်စား ကွဲပြားပါသည်။

ပမာဏဘေဒအားဖြင့်ကား – (၁) ဥက္ကဋ္ဌသပိတ် (၂) မဇ္ဈိမသပိတ် (၃) သြမကသပိတ်–ဟူ၍ သုံးမျိုးသုံးစား ကွဲပြားပါသည်။

မေး။ သပိတ် အမျိုးအစားကို (က) မူလဘေဒ (ခ) အနုဘေဒအားဖြင့် ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သပိတ်သည် (က) မူလဘေဒအားဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌသပိတ်, မဇ္ဈိမသပိတ်, သြမကသပိတ် ဟူ၍ သုံးမျိုးပြားပါသည်။

(ခ) အနုဘေဒအားဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌဥက္ကဋ္ဌ, ဥက္ကဋ္ဌ, ဥက္ကဋ္ဌောမက–ဟူ၍ ဥက္ကဋ္ဌသပိတ် ၃–လုံး, မဇ္ဈိမဥက္ကဋ္ဌ, မဇ္ဈိမ, မဇ္ဈိမောမက–ဟူ၍ မဇ္ဈိမသပိတ် ၃ လုံး။ သြမကဥက္ကဋ္ဌ, သြမက, သြမကောမက–ဟူ၍ သြမကသပိတ် ၃–လုံး၊ စုစုပေါင်း ၉–လုံး ပြားပါသည်။

မေး။ ဥက္ကဋ္ဌ, မဇ္ဈိမ, သြမကသပိတ်တို့၏ ပမာဏကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဆန်တစ်ပြည်ချက် စိတ်ထက်ဝက်ဖြစ်သော ထမင်း နှစ်ပြည်။ ထိုထမင်း၏ လေးပုံတစ်ပုံ ဖြစ်သော လက်ဖြင့်ကော်၍ ရသော ပဲနောက်ဟင်း တစ်ခွက်သား၊ လေးပုံတစ်ပုံပင် ဖြစ်သော ငါး, အမဲစသောဟင်းလျှာ တစ်ခွက်သား။ ဤသို့ထမင်းရော ဟင်းပါ သုံးပြည်သား ထည့်လိုက်ကာ အောက်အနားရေးနှင့် အညီအမျှတည်ရှိနေသော သပိတ်သည် ''ဥက္ကဋ္ဌသပိတ်'' မည်၏။

ဥက္ကဋ္ဌသပိတ်၏ ထက်ဝက်ပမာဏရှိသော (ထမင်း တစ်ပြည်၊ ပဲဟင်း တစ်စလယ်၊ ဟင်းလျှာ တစ်စလယ်၊ ပေါင်း တစ်ပြည်တစ်ခွက်= သုံးခွက်သားဝင်သော) သပိတ်သည် ''မဇ္ဈိမသပိတ်'' မည်၏။

မဇ္ဈိမသပိတ်၏ ထက်ဝက်ပမာဏရှိသော (ထမင်းတစ်ခွက်၊ ပဲဟင်း တစ်လမယ်၊ ဟင်းလျှာတစ်လမယ်၊ ပေါင်း တစ်ခွက် တစ်စလယ်= သုံးစလယ်သားဝင်သော) သပိတ်သည် ''သြမကသပိတ်'' မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) - သုံးပြည်,သုံးခွက်၊ သုံးစလယ်တွက်၊ ဆွမ်းကျက်ဟင်းစုံခပ်။
- ဥက္ကဋ္ဌ, မဇ္ဈ သြမက၊ ဝင်ကြ စဉ်တိုင်းမှတ်။ (ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ)

မေး။ ဥက္ကဋ္ဌက္ကဋ္ဌ, ဥက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမ, ဥက္ကဋ္ဌောမက သပိတ် ၃-လုံးတို့၏ ပမာဏကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၃-ပြည်သားရှိသော ထမင်းနှင့် ဟင်းကို ထည့်လိုက်သောအခါ အောက်အနားရေး သို့မရောက် ခပ်ဟောက်ဟောက်ဖြစ်နေလျှင် ထိုသပိတ်သည် "ဥက္ကဋ္ဌက္ကဋ္ဌသပိတ်" မည်ပါသည်။

ဟောက်လည်းမဟောက်၊ မောက်လည်းမမောက်ဘဲ အတိအကျဖြစ်နေလျှင် ထိုသပိတ်သည် "ဥက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမသပိတ်" မည်ပါသည်။

အောက်အနားရေးကို လွန်လျက် စုံစုံတက်နေ (မို့မောက်နေ)လျှင် ထိုသပိတ်သည် "ဥက္ကဋ္ဌောမကသပိတ်" မည်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ သပိတ်ကြီးလျှင် ဟောက်နေ၍၊ သပိတ်ငယ်လျှင် မောက်နေ မည်ဖြစ်ကြောင်း သိပါ။ ကြွင်းသပိတ်တို့ကိုလည်း နည်းတူသိပါ။

မေး။ သပိတ် ၉-လုံးတို့တွင် အဓိဋ္ဌာန်တင်ခွင့်, ဝိကပ္ပနာပြုခွင့်ရှိသော သပိတ်နှင့် မရှိသောသပိတ် (ပမာဏယုတ္တသပိတ်, အပ္ပမာဏယုတ္တသပိတ်)တို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သပိတ် ၉-လုံးတို့တွင် အကြီးဆုံး ဥက္ကဋ္ဌက္ကဋ္ဌ သပိတ်နှင့် အငယ်ဆုံး သြမကောမက သပိတ် ၂-လုံးတို့သည် သပိတ်အရာမဝင်၊ အဓိဋ္ဌာန်တင်, ဝိကပ္ပနာပြု၍ မသုံးစွဲရ၊ သာမန်ခွက်အဖြစ်ဖြင့်သာ သုံးစွဲရပါမည်။

အလယ်သပိတ် ၇-လုံးတို့ကား အဓိဋ္ဌာန်တင်, ဝိကပ္ပနာပြု၍ သုံးစွဲရသော ပမာဏ-ယုတ္တသပိတ်များ ဖြစ်ကြပါသည်။

(ဆောင်) - စ, ဆုံး ကြီး, ငယ်၊ နှစ်လုံးပယ်၊ အလယ် ခုနစ်ပါး။
- ဓိဋ္ဌာန်ဝိကပ်၊ လောက်သည်မှတ်၊ တင်အပ် တစ်လုံးငြား။
- တစ်လုံးတင်ဘီ၊ အကြွင်းရှိ၊ ဝိကပ် ပြု၍ထား။
- စ, ဆုံး နှစ်တန်၊ ဆွမ်းမခံ၊ သုံးရန် အိုးခွက်ထား။

မေး။ အဓိဋ္ဌာန်, ဝိကပ္ပနာလောက်သော သပိတ်၏ အဂါလက္ခဏာများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ပမာဏနှင့်ယှဉ်ခြင်း။

(၂) သံသပိတ်ဖြစ်က သမဏာသာရုပ္ပဖြစ်အောင် ၅-ကြိမ် မီးဖုတ်ပြီးဖြစ်ခြင်း၊ မြေသပိတ်ဖြစ်က ၂-ကြိမ် မီးဖုတ်ပြီးဖြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ "သံသပိတ်ကို ၅-ကြိမ်၊ မြေသပိတ်ကို ၂-ကြိမ် မီးဖုတ်ရမည်"ဟု အဋ္ဌကထာများဖွင့်ပြရာ၌ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ညိုညိုမှောင်မှောင် အဆင်းအရောင် ရှိစေလိုရင်း ဖြစ်သည်။ ကခ်ါအဋ္ဌကထာ၌ သာရုပ္ပအဖြစ်ကိုသာ ဖွင့်ပြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ညိုညိုမှောင်မှောင် အဆင်းအရောင် ဖြစ်သွားလျှင် တစ်ကြိမ်မျှဖုတ်လျှင်လည်း အပ်သည်ဆာဟုမှတ်ပါ။

(ဆောင်) - သံသပိတ်မှာ၊ ငါးကြိမ်သာ၊ မြေမှာ နှစ်ကြိမ် ဖုတ်ရမည်။
- ဝိဋ္ဌ ဖွင့်ပြ၊ ကခ်ါဋ္ဌ၊ သာရုပ္ပသာ ဖွင့်ပြသည်။
- မည်းနက်သွားလျှင် တစ်ကြိမ်ပင်၊ ဖုတ်လျှင် အပ်ပါပြီ။

မေး။ သပိတ်မရှိသောရဟန်းသည် သပိတ် (၁၀)လုံးရ၍ အားလုံးကို မိမိသာသုံး စွဲလိုလျှင်

http://www.dhammadownload.com

မည်သို့ ပြုလုပ်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ သပိတ် (၁၀)လုံးရ၍ အားလုံးကို မိမိသာ သုံးစွဲလိုလျှင် တစ်လုံးကို အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီး၊ နောက်နေ့၌ ထိုသပိတ်ကို ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြု၍ အခြားသပိတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါမည်။ ဤနည်းဖြင့် အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံးလည်း သွားလေရာရာ ဆောင်ယူသွားနိုင်ပါသည်။

မေး။ သပိတ်သစ်ကို အဓိဋ္ဌာန်တင်ပုံ, ဝိကပ္ပနာပြုပုံ၊ သပိတ်ဟောင်းကို ပစ္စုဒ္ဓိရ် ပြုပုံများကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ **အဓိဋ္ဌာန်တင်ပုံ**–ဣမံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌामि၊ (ဤခွက်ကို သပိတ်ဟူ၍ စိတ်၌ မြဲစွာ ဆောက်တည်ပါ၏။)

ဝိကပ္ပနာပြုပုံ –ဣမံ ပတ္တံ တုယှံ ဝိကပ္ပေမိ (ဤခွက်ကို သင့်အား ဝိကပ္ပနာပြုပါ၏)

ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုပုံ –ဣမံ ပတ္တံ ပစ္စုဒ္ဓရာမိ (ဤခွက်ကို သပိတ်အဖြစ်မှ ရုပ်သိမ်းပါ၏)

မေး။ သပိတ်အသစ်ရရှိလာ၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်လိုသော ရဟန်းဆောင်ရွက်ရမည့် အစီအစဉ်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သပိတ်အသစ်ရရှိလာ၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်လိုသော ရဟန်းသည် ရှေးဦးစွာ သပိတ်ဟောင်းကို ပစ္စုဒ္ဓိရ် ပြုရပါမည်။ ထိုနောင်မှ သပိတ်သစ်ကို အဓိဋ္ဌာန် တင်ရပါမည်။

မေး။ သပိတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်တင်ရာ၌ လုံးရေ မည်မျှတင်ကောင်းပါသနည်း။ အဓိဋ္ဌာန်မတင်သော သပိတ်များကို ဝိနည်းအပြစ်လွတ်အောင် မည်သို့ ပြုလုပ်ထားရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ သပိတ်တစ်လုံးသာ အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားကောင်းပါသည်။ အခြားအဓိဋ္ဌာန် မတင်သော သပိတ်များကို ဝိနည်းအပြစ်လွတ်အောင် ဝိကပ္ပနာပြုထားရပါမည်။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါးသည် သပိတ် (၁၀)လုံးရ၍ ထိုသပိတ်(၁၀)လုံးကို မိမိတစ်ပါးတည်း အသုံးပြုလိုလျှင် မည်သို့ပြုလုပ်ရပါမည်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သပိတ်တစ်လုံးကို အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ နောက်နေ့၌ ထိုသပိတ်ကို ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုပြီးနောက် တစ်လုံးကို အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါ**မည်**။ ဤနည်းဖြင့် အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး (အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး)လည်း **ဆောင်ထား**နိုင် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

မေး။ သပိတ်အဓိဋ္ဌာန်ကျကြောင်း ၉–**ပါး**ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တိစီဝရိက် အဓိဋ္ဌာန်ကျကြောင်း ၉–ပါးတို့တွင် ''လက်သန်း၏ လက်သည်းခွံမျှ ပေါက်ခြင်း''နေရာ၌ ''နှုတ်ခမ်းရစ်မှ အောက်လက် ၂–သစ် အတိုင်းအရည်ရှိသော အရပ်မှစ၍ တစ်နေရာရာဝယ် ဆပ်ဆန်ထမင်းလုံး ထွက်လောက်ရုံမျှ ပေါက်ခြင်း''ကိုထည့်လျှင် သပိတ်အဓိဋ္ဌာန်ကျကြောင်း ၉–ပါး ဖြစ်ပါသည်။။ (ထိုအပေါက်ကို ပင်ကိုယ်အတိုင်းဖြစ်အောင် ဖာထေးပြီးမှ အဓိဋ္ဌာန် ပြန်တင်ရပါမည်။)

(ဆောင်) – သပိတ်အဓိဋ္ဌာန်၊ ကျကြောင်းမှန်၊ ၉–တန် သက်နှီးတူ။
-- ဆပ်ဆန်ထမင်း၊ ထွက်လောက်လျှင်း၊ ပေါက်ခြင်း လဲမှတ်ယူ။

မေး။ ဒသာဟာတိက္ကန္တသပိတ်စွန့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အယံ မေ ဘန္တေ ပတ္တော ဒသာဟာတိက္ကန္တော နိဿဂ္ဂိယော၊ ကုမာဟံ

http://www.dhammadownload.com

အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – အတိရေကပတ္တကို ဆောင်ခြင်း။

မေး။ နိဿဂ္ဂိထိုက်သော သပိတ်ကို စွန့်ပြီး, ဒေသနာကြားပြီးနောက် လက်ခံသူက ပြန်ပေး၍ သပိတ်ပြန်ရသောအခါ ပြုလုပ်ရမည့် အစီအစဉ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပြန်ရသောအခါ အဓိဋ္ဌာန်သော်လည်း တင်, ဝိကပ္ပနာသော်လည်း ပြုထားရပါမည်။

၂။ ဥနပဏ္ဍဗန္ဓန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥနပဏ္ဍဗန္ဓန သိက္ခာပုဒ်ကို လိုရင်းအချုပ် အနှစ်ထုတ်ကာ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ – ငါးဖွဲ့မပြည့်သေးသော သပိတ်ရှိလျက် အခြားသပိတ်သစ်ကို တောင်းသောရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။ – ထိုရဟန်းသည် ထိုသပိတ်သစ်ကို ရဟန်းပရိသတ်၌ စွန့်ရမည်။ – ထိုရဟန်းပရိသတ်၌ နောက်ဆုံးသပိတ်ကို 'ထိုသပိတ်တောင်းသော ရဟန်းအား ပေးရမည်–ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဥနပဏ္ဍဗန္ဓနပတ္တ''ဟူသည် အဘယ်သပိတ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ယုတ်လျော့သော ငါးဖွဲ့ရှိသော (ငါးဖွဲ့မပြည့်သေးသော) သပိတ်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥနပဏ္ဍဗန္ဓနေန–ပုဒ်နှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဤပုဒ်သည် ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏာအနက်၌ တတိယာဝိဘတ်သက်ထားသောပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ''ဥနပဏ္ဍဗန္ဓနေန၊ ယုတ်လျော့သော ငါးဖွဲ့ရှိသော။ ဝါ၊ ငါးဖွဲ့မပြည့်သေးသော။ ပတ္တေန၊ သပိတ်ဖြင့်။ ဥပလက္ခိတော၊ မှတ်အပ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ဖြစ်၍''ဟု အနက်ပေးရပါမည်။

ငါးဖွဲ့မပြည့်သေးသော သပိတ်သည် တစ်စုံတစ်ခုအထူးသို့ရောက်သော ရဟန်းကို မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ''ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏာ'' မည်ပါသည်။

မေး။ အဖွဲ့လုံးဝမရှိသော အဗန္ဓနသပိတ်ကို အဘယ်သို့ ဆိုရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ အဗန္ဓနသပိတ်သည် အဖွဲ့လုံးဝမရှိသောကြောင့် ငါးဖွဲ့မပြည့်ပါ။ ထို့ကြောင့် ထိုအဗန္ဓနသပိတ်ကိုလည်း ''ဥနပဏ္ဍဗန္ဓနပတ္တ''ဟုပင် ဆိုရပါသည်။

မေး။ ငါးဖွဲ့ မဖွဲ့ မတုပ်ရသေးသော, ငါးဖွဲ့ ဖွဲ့တုပ်လောက်အောင် ကွဲရာအက်ရာရှိသော သပိတ်ရှင်ရဟန်းသည် သပိတ်အသစ်ကိုတောင်းခွင့် ရှိ/ မရှိ အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ထိုရဟန်း၏သပိတ်သည် သပိတ်မဟုတ်တော့ပြီဖြစ်သောကြောင့် သပိတ်အသစ်ကို တောင်းခွင့် ရှိပါသည်။

မေး။ ''ငါးဖွဲ့ဖွဲ့''ဟူရာ၌ ဖွဲ့တုပ်လောက်သော အရပ်၏လက္ခဏာနှင့် ဖွဲ့တုပ်ပုံအစီအစဉ်တို့ကို ရေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ မြေသပိတ်၏ နှခမ်းရစ်အောက် လက် ၂–သစ်လောက် အက်ကြောင်းရှိမှ ထိုအက်ကြောင်း၏ အောက်အစွန်း (လက် ၂–နှစ်သစ်အဆုံးနေရာ)၌ သပိတ်ထွင်းစူးငယ်ဖြင့် ဖောက်ထွင်း၍ မီးဖုတ်ပြီး ချည်မျှင်ကြိုးငယ်, သင်ပန်းလျှော်မျှင် ကြိုးငယ် စသည်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သလွဲမည်းချည်မျှင်ငယ် ဖြင့်ဖြစ်စေ ဖွဲ့တုပ်၍၊ ထိုဖွဲ့တုပ်သောနေရာကို ဆွမ်းစသောအာမိသ မငြိကပ်အောင် သလွဲပြားပါးပါး၊ သို့မဟုတ်–ဖွဲ့စပ်ငြိကပ်တတ်သော အစေးဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားရပါမည်။ ထိုသပိတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီး အသုံးပြုရပါမည်။

ဆပ်ဆန်ထမင်းလုံး မထွက်နိုင်လောက်အောင် သိမ်မွေ့သေးငယ်သော အပေါက်ကို သော်လည်း ဖောက်၍ ဖွဲ့တုပ်ရပါမည်။ (ထိုသို့ အပေါက်သေးသေးဖောက်လျှင် သလွဲပြားစသည်တို့ဖြင့် ဖုံးအုပ်ဖွယ်မလိုတော့ပါ။ ထပ်မံ၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်ဖွယ်လည်း မလိုတော့ပါ)။

မေး။ ငါးဖွဲ့ဖွဲ့တုပ်ပြီး သလွဲပြားပါးပါး, သို့မဟုတ်–သစ်စေးဖြင့် ဖုံးအုပ်ပြီးနောက် ထိုသပိတ်ကို အဘယ့်ကြောင့် ထပ်မံ၍ အဓိဋ္ဌာန် တင်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ အပေါက်ဖောက်စဉ်က အပေါက်မှာ ဆပ်ဆန်ထမင်းလုံး ဝင်လောက်လျှင် အဓိဋ္ဌာန်ပျက်သောကြောင့် ထပ်မံ၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အပေါက်ဖောက်၍ ဖွဲ့တုပ်မှုမပြုဘဲ ကျောက်မှုန့်စသည်ဖြင့် အက်ကြောင်းကို ဖွဲ့စပ်ဖာထေးခြင်းငှါ အပ်/ မအပ် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ကျောက်မှုန့်နှင့် တင်လဲရည် (သကာရည်, သကြားရည်စသည်)ကို ရောရ၍ ကြိုချက်ပြီး ထိုတင်လဲရည် အစေးပါသောကျောက်မှုန့်ဖြင့်လည်း အက်ကြောင်းကို ဖွဲ့စပ်ဖာထေးခြင်းငှါ အပ်ပါသည်။ (ဤနည်း၌ အပေါက် ဖောက်ဖွယ်မလို။)

မေး။ မြေသပိတ်၌ အက်ကြောင်းနှင့် ဖွဲ့တုပ်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မြေသပိတ်၌ လက် ၂–သစ်ရှိ အက်ကြောင်း ၂–ခု၊ သို့မဟုတ်–လက် ၄–သစ်ရှိ အက်ကြောင်း ၁–ခုပေါ်ပေါက်လာလျှင် ၂–ဖွဲ့ ဖွဲ့ရပါမည်။

လက် ၂–သစ်ရှိ အက်ကြောင်း ၄–ခု၊ သို့မဟုတ်, လက် ၈–သစ်ရှိ အက်ကြောင်း ၁–ခုပေါ်ပေါက်လာလျှင် ၄–ဖွဲ့ ဖွဲ့ရပါမည်။

လက် ၂–သစ်ရှိ အက်ကြောင်း ၅–ခု၊ သို့မဟုတ်, လက် ၁၀–သစ်ရှိ အက်ကြောင်း ၁–ခုပေါ်ပေါက်လာပါက ဖွဲ့တုပ်အပ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဖွဲ့တုပ်အပ်သည်ဖြစ်စေ သပိတ်မဟုတ်တော့၊ အခြားသပိတ်ကို တောင်းနိုင်ပြီဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံသပိတ်၌ သိသင့်သိထိုက်သော ဝိနိစ္ဆယကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သံသပိတ်၌ ၅–ပေါက်၊ ၅–ပေါက်ထက်အလွန် အပေါက်ရှိလာလျှင် ထိုအပေါက်တို့ကို သံမှုန့်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စိုဖြင့်ဖြစ်စေ သံပြားဝိုင်းဖြင့်ဖြစ်စေ ဖွဲ့စပ်ဖာထေးရပါမည်။ ထိုသို့ ဖာထေး၍ ပြေပြစ်ညက်ညော ချောမောသွားလျှင် ထိုသပိတ်ကိုသာ ဆက်လက်အသုံးပြုရပါမည်။ အခြားသပိတ်ကို မတောင်းရပါ။

အပေါက်ကြီး တစ်ပေါက်တည်းဖြစ်၍ သံပြားဝိုင်းဖြင့် ဖွဲ့စပ်ဖာထေးပါသော်လည်း မပြေပြစ် မချောမောတော့ဘဲ သပိတ်၌ ဆွမ်းစသောအာမိသ ငြိကပ်ခဲ့လျှင် မအပ်တော့, သပိတ်အရာ မဝင်တော့။ ထိုကြောင့် အခြား သပိတ်ကို တောင်းနိုင်ပါသည်။

မေး။ သံသပိတ်အမျိုးအစားတွင် ပါဝင်သောသံသပိတ်၊ သို့မဟုတ် ၅–ဖွဲ့အောက် ယုတ်လျော့

http://www.dhammadownload.com

သော မြေသပိတ်ရှိပါလျက် အခြားသပိတ်ကို တောင်းသော ရဟန်းအား အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတစ်ပါးသည် သပိတ်အမျိုးအစားတွင် ပါဝင်သော သံသပိတ်၊ သို့မဟုတ် ၅–ဖွဲ့အောက်ယုတ်လျော့သော မြေသပိတ်ရှိပါလျက် အခြားသပိတ်ကို တောင်းလျှင် အတောင်းသွားဖို့ပြင်ဆင်ခြင်း, သွားခြင်း, တောင်းခြင်း ပယောဂတို့ကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ ရခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ အည် နဝံ ပတ္တံ စေတာပေယျ–အရ ''တောင်းခြင်း''ဟူသည် မည်သူ့အထံ၌ တောင်းခြင်း ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဆွေမျိုးမတော်သူ, ဖိတ်မထားသူတို့ အထံ၌ တောင်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ငါးဖွဲ့မပြည့်သေးမီ သပိတ်အသစ်တောင်းသော ရဟန်းအား သင့်နိုင်သော အာပတ်များကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တောင်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ ရခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဆွေမျိုးမတော်သူ, ဖိတ်မထားသူတို့ အထံ၌ပင် သပိတ်အသစ်တောင်းကောင်းသည်ဆိုလျှင် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်ပါနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မြေသပိတ်၌ ၅–ဖွဲ့ ဖွဲ့လောက်အောင် ကွဲရာ အက်ရာရှိနေခြင်း၊ သံသပိတ်၌ ဖာထေး၍ ပြေပြစ်ညက်ညော ချောမောမှု မရှိတော့ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥနပဉ္စဗန္ဓနသပိတ်ရှိပါလျက် တောင်းခြင်းကြောင့် ရအပ်သော သပိတ်ကို မည်သည့်နေရာ၌ စွန့်ရပါမည်နည်း၊ သာဓကနှင့်တကွ ဖော်ပြ၍၊ စွန့်ပုံကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ နိဿဂ္ဂိထိုက်သောသပိတ်ကို သံဃာ့အလယ်၌သာ စွန့်ရပါမည်။

သာဓက – ဘိက္ခုပရိသာယ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗော။

စွန့်ပုံ – အယံ မေ ဘန္တေ ပတ္တော ဥနပဉ္စဗန္ဓနေန ပတ္တေန စေတာပိတော နိဿဂ္ဂိယော၊ ဣမာဟံ သံဃဿ နိဿဇ္ဇာမိ။

မေး။ ရဟန်းပရိသတ်၌ သပိတ်စွန့်ပုံ အစီအစဉ်ကို ပြည့်စုံစွာ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတော်တို့သည် ပင်ကိုယ်ကပင် အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်ပြီးသော မိမိ၏သပိတ်ကို ယူ၍ စည်းဝေးကြရမည်။ စည်းဝေးပြီးနောက် ဥတ္တိဒုတိယ ကမ္မဝါစာဖြင့် သမုတ်အပ်သော ပတ္တဂ္ဂါဟာပကရဟန်းက သပိတ်၏ ထင်ရှားရှိသောဂုဏ်ကို ပြော၍ ''ဤသပိတ်ကို ယူတော်မူကြပါ''ဟု မထေရ်ကြီးကို လျှောက်ရမည်၊ မထေရ်ကြီးက ထိုသပိတ်ကို မနှစ်သက်လျှင်၊ သို့မဟုတ်–အလိုနည်းသောကြောင့် မယူလျှင် အပ်၏။ သပိတ်တောင်းသောရဟန်းအပေါ်၌ သနားငဲ့ညှာမှုဖြင့် မယူလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မထေရ်ကြီးက ယူလျှင် မထေရ်ကြီး၏ သပိတ်အဟောင်းကို ဒုတိယမထေရ်အား ယူစေရမည်။ ဤနည်းအတိုင်း သံဃာတွင် အငယ်ဆုံးရဟန်းတိုင်အောင် ယူစေရမည်။ ထိုအငယ်ဆုံးရဟန်းက စွန့်အပ်သော အစွန်ဆုံး (နောက်ဆုံး) သပိတ်ကို ထိုသပိတ်တောင်းလာသော ရဟန်းအား ပေးရပါမည်။ ထိုသပိတ်တောင်းလာသော ရဟန်းက ထိုနောက်ဆုံးသပိတ်ကို တောင်းလာသောသပိတ်ကို သုံးစွဲနည်းအတိုင်း ရှိရှိသေသေ

http://www.dhammadownload.com

သုံးစွဲရမည်။ ထိုသပိတ်ကို စက်ဆုပ်၍ မထားသင့်သောအရပ်၌ ထားလျှင်၊ သို့မဟုတ်–မသင့်လျော်သော သုံးစွဲခြင်းဖြင့် သုံးစွဲလျှင်၊သို့မဟုတ်–စွန့်ပစ်လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ အစွန်ဆုံး (နောက်ဆုံး)သပိတ်ကို သပိတ် တောင်းလာသော ရဟန်းအား ပေးပုံ ''ပဒါတဗ္ဗာ ကာရပြုပါ၌''ကို ရေးပြုပါ။ (အစွန်ဆုံးသပိတ်ကို သပိတ် တောင်းလာသော ရဟန်းအား ပေးရာ၌ ပြောဆိုပုံပါဠိကို ရေးပြုပါ။)

ဖြေ။ အယံ ဘေ ဘိက္ခု ပတ္တော ယာဝ ဘေဒနာယ မာရေတဗ္ဗော–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဘယ်ကဲ့သို့သော သပိတ်မျိုးကို ''ပတ္တပရိယန္တ=အစွန်ဆုံး (နောက်ဆုံး)၌ တည်သော သပိတ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ တောင်းလာသော သပိတ်ကို မထေရ်ကြီးမှစ၍ သံဃာတွင် အငယ်ဆုံးရဟန်းတိုင်အောင် အဆင့်ဆင့်ပေးပြီးနောက် ထိုအငယ်ဆုံးရဟန်းက စွန့်လွှတ်အပ်သောသပိတ် ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ''ပရိယန္တေ ဌိတော ပတ္တော ပတ္တပရိယန္တော၊ အစွန်ဆုံး (နောက်ဆုံး)၌တည်သော သပိတ်'' ဟူလို။ (ဋီကာ၊ ၃၂၈။) ဆရာမြတ်တို့ကား ''ပတ္တာနံ ပရိယန္တော ပတ္တပရိယန္တော''ဟု ပြုကြ၏။ သပိတ်တို့တွင် အစွန်ဆုံး(နောက်ဆုံး) သပိတ်–ဟူလို။

မေး။ အယံ တတ္ထ သာမီစိ–အရ သပိတ်ဟောင်း ငါးဖွဲ့မပြည့်သေးဘဲ သပိတ်သစ်ကို တောင်းရာ၌ လိုက်နာပြုကျင့်ရမည့် လောကုတ္တရာအား လျော်သောကျင့်ဝတ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ – ရဟန်းပရိသတ်၌ သပိတ်ကို စွန့်ရခြင်း၊
– ထိုစွန့်ပြီးသော သပိတ်ကို မထေရ်ကြီးမှစ၍ အစဉ်အတိုင်း အဆင့်ဆင့် ယူစေရခြင်း၊
– မည်သူမျှ မလိုချင်၍ နောက်ဆုံးကျန်နေသော သပိတ်ကို ''ရဟန်း–သင်သည် ဤသပိတ်ကို ကွဲသည်တိုင်အောင် ဆောင်ထားရမည်''ဟုဆို၍ သပိတ်တောင်းသော ရဟန်းအား ပေးရခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာလောက်သော သပိတ်ကို ပိုင်ဆိုင်ထားပါလျက် သပိတ်သစ် အလျှုခံသောရဟန်းအား ဝိနည်းဓမ္မကံအရ အရေးယူပုံကို စုံလင်စွာ ရေးပြပါ'' ဟူသော မေးခွန်း၏အဖြေမှာ အထက်ပါအတိုင်းပင်။

* နိဒါန်း – သက္ကတိုင်း။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – များစွာသော သပိတ်တို့ကို တောင်းခြင်း။

မေး။ သပိတ်အသစ်တောင်းသော်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပျောက်သော သပိတ်ရှိသောရဟန်း၊ ကွဲသောသပိတ်ရှိသောရဟန်း၊ မိမိ၏ဥာတိ, ပဝါရိတတို့ကို တောင်းသောရဟန်း၊ သူတစ်ပါး၏ ဥာတိ ပဝါရိတတို့ကို သူတစ်ပါးအတွက်ပင် တောင်းသောရဟန်း၊ မိမိဥစ္စာဖြင့် ယူသော်ရဟန်း၊ ရှားသောရဟန်း စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥနပဉ္စဝဿနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၄–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ၁။ အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော သပိတ်၏ ၅-ဖွဲ့အောက်ယုတ်လျော့ခြင်း။
၂။ မိမိဖို့ဖြစ်ခြင်း။
၃။ ဖိတ်မန်မှု မပြုအပ်ရာအရပ်၌ (ဥာတိ, ပဝါရိတမဟုတ်သူထံ၌) တောင်းခြင်း။
၄။ ထိုတောင်းမှုဖြင့် ရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအချုပ်ကို အနှစ်ထုတ်ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မဂျန်းမာသောရဟန်းတို့ သုံးဆောင်ထိုက်သည့် ထောပတ်, ဆီဦး, ဆီ, ပျားရည်, တင်လဲ-ဟူသော ဆေး ၅-မျိုးကို အကပ်ခံပြီးနောက် (၇)ရက်အထိ သိမ်းဆည်း၍ ဆေးအဖြစ် သုံးဆောင်နိုင်၏။ (၇)ရက်လွန်လျှင်ကား ထိုထောပတ်စသည်တို့ နိဿဂ္ဂိ ထိုက်၍ ရဟန်းမှာ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ''ပဌိသာယနီယ''အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ သာယာအပ်, သာယာကောင်း၊ သုံးဆောင်အပ်, သုံးဆောင်ကောင်းသောဆေးတို့ကို ''ပဌိသာယနီယ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ပဌိသာယနီယာနိ-ပါဠိဖြင့်ပြသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပဌိသာယနီယာနိ-အရ ''သုံးဆောင်အပ်, သုံးဆောင်ထိုက်သောဆေးတို့''ဟူသည် ရဟန်းတော်တို့ ဘုဉ်းပေးစားသောက်ကောင်းအောင် အကပ်ခံထားသော ဆေးများဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ **ယင်းပါဠိဖြင့်** အကပ်မခံဘဲ ကိုယ်တိုင်ကိုင်ယူသိမ်းဆည်းထားသော ထောပတ်စသည်တို့ကို ခုနစ်ရက်ကျော် လွန်အောင်ထားသော်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်''ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြပါသည်။

မေး။ ထောပတ်, ဆီ, ပျားရည်စသည်တို့ကို ကိုယ်တိုင်ကိုင်ယူ၍ သိမ်းဆည်းထားရာ၌ ခုနစ်ရက် လွန်သော်လည်း အဘယ့်ကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် မသင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အကပ်မခံဘဲ ကိုယ်တိုင်ကိုင်ယူ၍ သိမ်းဆည်းထားအပ်သော ထောပတ်စသည်တို့သည် သာယာခြင်း သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မအပ်သောကြောင့် အာပတ်မသင့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘေသဇ္ဇ-အရ ''ဆေး''ဟူရာ၌ ဆေးကိစ္စကိုပြုနိုင်မှ (ရောဂါဝေဒနာကို တကယ်ပယ်ဖျောက်နိုင်မှ) ''ဆေး''ဟု ဆိုရပါသလော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဆေးကိစ္စကို ပြုနိုင်မှ (ရောဂါဝေဒနာကို တကယ်ပယ်ဖျောက်နိုင်မှ) ''ဆေး''ဟု ဆိုရသည် မဟုတ်ပါ။ ဆေးကိစ္စကိုပြုသည်ဖြစ်စေ, မပြုသည်ဖြစ်စေ၊ လူတို့က ''ဆေး''ဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ထား အသိအမှတ်ပြုထားလျှင် ''ဘေသဇ္ဇ''အရ ''ဆေး''ဖြစ်ပါတော့သည်။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ထောပတ်စသည်တို့ကို လူတို့က ''ဆေး''ဟု သမုတ်ထား အသိအမှတ်ပြုထားသောကြောင့် ''ဆေး'' အမည်ရကြပါသည်။

မေး။ သေယျထိဒံ-ပုဒ်နှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သေယျထိဒံ-ပုဒ်သည် ပုစ္ဆာအနက်ဟော နိပါတ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်တည်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) သေယျထာ+ကျဒံ–ဟူသော ပုဒ် ၂–ပုဒ်ကို ပေါင်းထားသော နိပါတ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ''ဘေသဇ္ဇ''အမည်ရသော (သတ္တာဟာကာလိက နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု ဖြစ်သော) သပ္ပိ, နဝနီတ, တေလ, မဓု, ဖာဏိတတို့အရကို အသီးသီး ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သပ္ပိ–အရ အသားအပ်သော နွားမ, ကျွဲမ, ဆိတ်မ စသော သတ္တဝါတို့၏ နို့ရည်မှဖြစ်သော ထောပတ်ကို ယူရပါသည်။

နဝနီတ–အရ ထိုအသားအပ်သော နွားမစသောသတ္တဝါတို့၏ နို့ရည်မှ ဖြစ်သော ဆီဦးကို ယူရပါသည်။

တေလ–အရ နှမ်းစေ့, မုန်ညင်းစေ့, သစ်မည်စည်စေ့, ကြက်ဆူစေ့, အဆီခံစသည်တို့မှ ထုတ်ယူအပ်သော အဆီကို ယူရပါမည်။

မဓု–အရ ပျားငယ်, ပျားပိတုန်း, ပျားကြီးတို့သည် ပြုအပ်သော ပျားရည်ကို ယူရပါမည်။

ဖာဏိတ–အရ ကြဲရည်ကိုအစပြု၍ မချက်အပ်သော ကြဲချောင်း, ကြံဖတ် မပါဘဲ ချက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော ကြဲအထူးအားလုံး (ကြဲနှင့်ဆိုင်သမျှ အားလုံး)ကို ယူရပါမည်။

မေး။ နဝနီတ–ပုဒ်နှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်များကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ နို့ရည်ကို ထောပတ်ဖြစ်အောင်ချက်ရာ၌ ထောပတ်မဖြစ်မီ အထက်သို့တက်လာသော အဆီအခဲကို ပါဠိလို ''**နဝနီတ**''ဟု ခေါ်ဆိုကြပါသည်။ ''နဝ=အသစ်ဖြစ်သော။ နီတ=ထုတ်ယူအပ်သောဆီ''ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ နို့ရည်ကို ထောပတ်ဖြစ်အောင် ချက်ရာ၌ ထောပတ်မဖြစ်မီ အဦးအုံ့ပေါ်ထွက်လာသော ဆီဖြစ်သောကြောင့် ''**ဆီဦး**'' ဟု မြန်မာပြန်ဆိုကြပါသည်။ ၄င်းကို ''ထောပေး''ဟုလည်းကောင်း ''မသကာ''ဟု လည်းကောင်း ခေါ်ဆိုကြပါသေးသည်။

မေး။ အသားမအပ်သော ဆင်မ, မြင်းမ, ကျားမစသော သတ္တဝါတို့၏ နို့ရည်မှဖြစ်သော ထောပတ်, ဆီဦးတို့ကို ဤသိက္ခာပုဒ်၌ လိုအပ်, မလိုအပ် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်၍ စားကောင်း/ မစားကောင်းကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မေးခွန်းပါ ထောပတ်, ဆီဦးတို့သည် သတ္တာဟာကာလိက နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုများ မဟုတ်ကြ၊ ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုများသာဖြစ်သောကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ မလိုအပ်ပါ။ ၄င်းတို့ကို စားကားစားကောင်းပါသည်။

ဖြေတတ်ပါစေ။ ။ ''ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ သပ္ပိ, နဝနီတ–တို့အရ လိုအပ်သော ထောပတ်, ဆီဦး။ မလိုအပ်သော ထောပတ်, ဆီဦးတို့ကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ''။ ''နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု ဖြစ်သော သပ္ပိ, နဝနီတနှင့် ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုဖြစ်သော သပ္ပိ, နဝနီတတို့ကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ'' ဟူသော မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ ''တာနိ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတွာ''ပါဠိဖြင့် သိစေအပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ''တာနိ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတွာ''ပါဠိဖြင့် ''ဝသာတေလ''ခေါ် အဆီခံမှဖြစ်သောဆီကို ချန်ထား၍ ယာဝကာလိကဝတ္ထုမှဖြစ်လာသည့် ထောပတ်စသော ဆေးတို့၏ မူလအကြောင်းဝတ္ထု ဖြစ်သော နို့ရည်စသည်တို့ကို အကပ်ခံကာ ပြုလုပ်အပ်သော ထောပတ်စသည်တို့ကို ခုနစ်ရက်ကို လွန်စေသော်လည်း နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်မသင့်'' ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို

http://www.dhammadownload.com

သိစေပါသည်။

မေး။ နို့ရည်စသော ယာဝကာလိက မူလဝတ္ထုတို့ကို အကပ်ခံ၍ ခုနစ်ရက်ကိုလွန် စေသော်လည်း နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်မသင့်''ဟုဆိုရာ အဘယ်ကြောင့် မသင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အကပ်ခံအပ်သော ဝတ္ထုသည် ထောပတ်စသော သတ္တာဟကာလိက ဘေသဇ္ဇ မဟုတ်သောကြောင့် မသင့်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သတိ–''တာနိ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတွာ''၌ တာနိ–ဖြင့် ထောပတ်စသော ဆေးတို့ကိုသာ စွဲ၍ နို့ရည်စသော မူလအကြောင်းဝတ္ထုတို့ကို မစွဲကြောင်း သတိပြုပါ။

မေး။ ရဟန်းကိုယ်တိုင်ချက်သည်မဟုတ်ဘဲ လူသာမဏေတို့က ချက်ပေးအပ်သောဆီကို အဘယ်ကဲ့သို့ သုံးဆောင်ကောင်းပါသနည်း။

ဖြေ။ ထိုဆီကိုကား အကပ်ခံရာနေ့ နံက်၌ ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့် ရောနှောရှိ၍လည်း သုံးဆောင်ကောင်းပါသည်။

မေး။ နံနက်ပိုင်း၌ ရဟန်းကိုယ်တိုင် အကပ်ခံထားသော နွားနို့ကို လူသာမဏေက ထောပတ်ချက်ပေးလျှင် မည်သို့ သုံးဆောင်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ယင်းသို့ချက်ပေးလျှင် သာမံပါက မဟုတ်သောကြောင့် ထိုနေ့နံနက်၌ ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့် မရောဘဲဖြစ်စေ၊ ရောရှိဖြစ်စေ စားကောင်းပါသည်။ ယာဝကာလိကနွားနို့ကို အကပ်ခံခဲ့သောကြောင့် နေလွဲချိန်မှစ၍ မမျိုကောင်း မစားကောင်းတော့ပါ။ (ခြေနယ်ဆီစသော အပြင်အသုံးသာ သုံးကောင်းပါတော့သည်။) နဂိုကပင် သတ္တာဟကာလိက မဟုတ်သောကြောင့် ၇–ရက်လွန်ခြင်းကြောင့်လည်း အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ (က) အကပ်ခံရာနေ့၏ နံနက်ပိုင်း၌ အာမိသနှင့် ရောရှိဖြစ်စေ, မရောဘဲဖြစ်စေ သုံးဆောင်ကောင်းသော သပ္ပိ နဝနီတ။

(ခ) အာမိသနှင့် မရောဘဲသာ သုံးဆောင်ကောင်းသော သပ္ပိ နဝနီတတို့ကိုခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ (က) လူသာမဏေက ချက်ပေးအပ်သော သပ္ပိ, နဝနီတ။

(ခ) ရဟန်းကိုယ်တိုင် ချက်ထားသော သပ္ပိ, နဝနီတတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နံနက်ပိုင်း၌ အကပ်ခံထားသော ထောပတ်စသည်တို့နှင့်စပ်၍ သုံးဆောင်ကောင်း/မသုံးဆောင်ကောင်းကို စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ နံနက်ပိုင်း၌ အကပ်ခံထားသော ထောပတ်စသည်တို့ကို ထိုနေ့နံနက်ပိုင်း၌ ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့် ရောရှိဖြစ်စေ၊ မရောဘဲဖြစ်စေ သုံးဆောင်ကောင်း ပါသည်။ မွန်းလွဲချိန်မှစ၍ ထိုနံနက်က အကပ်ခံခဲ့သော ထောပတ်စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ မွန်းလွဲမှ အကပ်ခံအပ်သော ထောပတ်စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆွမ်းစသောအာမိသနှင့် မရောဘဲသာ သုံးဆောင်ကောင်းပါသည်။

မေး။ နို့ရည်စသည်တို့ကို ရဟန်းကိုယ်တိုင် ချက်ကောင်း/ မချက်ကောင်း အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ နို့ရည်စသည်တို့ကို ကိုယ်တိုင်ချက်လျှင် ''သာမံပါကဒုက္ကဋ်အာပတ်'' သင့်သောကြောင့် မချက်ကောင်းပါ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ထောပတ်, ဆီဦး စသည်တို့ကို ရဟန်းကိုယ်တိုင် ထပ်ချက်ကောင်း/ မချက်ကောင်း စိစစ်ပြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သတ္တာဟာကာလိက, ယာဝဇီဝိကတို့၌ သာမံပါက အပြစ်မရှိသောကြောင့် ယာဝကာလိက ဝတ္ထုဖြစ်သော နို့ဓမ်း, ရက်တက်တို့လုံးဝမပါအောင် သီးခြား ထုတ်အပ်ပြီးသော ထောပတ် ဆီဦးတို့ကို ရဟန်းကိုယ်တိုင် ထပ်ချက်ကောင်းပါသည်။

မေး။ ရဟန်းကိုယ်တိုင်ချက်ထားသော ထောပတ်, ဆီဦးတို့ကို အာမိသနှင့်ရောရ၍ သုံးဆောင်ကောင်း/ မသုံးဆောင်ကောင်း စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းကိုယ်တိုင်ချက်ထားသော ထောပတ်, ဆီဦးတို့ကို ထိုအကပ်ခံရာနေ့ နံနက်၌သော်မှ လည်း ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့်ရောရ၍ မသုံးဆောင်ကောင်းပါ။ အကြောင်းကား– ရောရ၍ သုံးဆောင်လျှင် ဆွမ်းစသောအာမိသပါ သာမံပါက ဖြစ်သွားသောကြောင့်တည်း။

မေး။ ထောပတ်, ဆီစသော သတ္တာဟာကာလိကဆေးတို့ကို အကပ်ခံထားရာ ခုနစ်ရက်လွန် တော့မည်ရှိသောအခါ အာပတ်မသင့်အောင် မည်သို့မည်ပုံ ပြုလုပ်ရမည်နည်း။

ဖြေ။ ''ပရိဘုဇ္ဇိတဗ္ဗာနိ''ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ခုနစ်ရက်မလွန်မီ ''ဤထောပတ်ဆီ စသည်ကို ခြေနယ်ဆီ, ခေါင်းလိမ်းဆီ စသည်တို့အတွက်သာ အသုံးပြုတော့မည်''ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုထားလိုက်လျှင် ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်အပ်သော ပစ္စည်းများ မဟုတ်တော့ရကား ခုနစ်ရက်လွန်သော်လည်း အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ ခြေနယ်ဆီအဖြစ် အသုံးပြုရန် နှမ်းဆီကို အကပ်ခံပြီး (၇)ရက်လွန်အောင် သိမ်းဆည်းထား သော ရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်/ မသင့် ဝေဖန်စိစစ်ပြပါ။

ဖြေ။ 'ပဋ္ဌိသာယနီယာနိ' 'ပရိဘုဇ္ဇိတဗ္ဗာနိ'ဟု ဆိုသောကြောင့် ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ဖို့ ဖြစ်မှသာ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ ထိုနှမ်းဆီသည် ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ဖို့ မဟုတ်သော ကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် မသင့်ပါ။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ပဋ္ဌိသာယနီယာနိ–နှင့် ပရိဘုဇ္ဇိတဗ္ဗာနိ–ကို သဘောတူဟု သိပါ။

မေး။ ခုနစ်ရက်ကို လွန်စေသော်လည်း ဤဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့် စေနိုင်သော ထောပတ်စသည်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) အကပ်မခံဘဲ ကိုယ်တိုင်ကိုင်ယူ၍ သိမ်းဆည်းထားသော ထောပတ် စသည်။

(၂) ထောပတ်စသောဆေးတို့၏ မူလအကြောင်းဝတ္ထုဖြစ်သော နို့ရည်စသည်ကို အကပ် ခံ၍ပြုလုပ်အပ်သော ထောပတ်စသည်။

(၃) ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ရန် အကပ်ခံထားပြီးနောက် ခုနစ်ရက်မလွန်ခင် ခြေနယ်ဆီစသည် တို့အတွက်သာ အသုံးပြုတော့မည်ဟု အဓိဋ္ဌာန်အပ်သော ထောပတ်စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ လူအဆီခဲမှတစ်ပါး အခြားအဆီခဲတစ်မျိုးမျိုးကို နံနက်အခါ၌ အကပ်ခံ၍ ကိုယ်တိုင်ချက်ပြီး ထုတ်ယူအပ်သော ဆီကို ဘယ်နေ့ရက်ထား၍ သုံးဆောင်ကောင်းပါသနည်း၊ အကြောင်းနှင့် တကွ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဝသာတေလ''ခေါ် အဆီခဲမှဖြစ်သော ဆီကို သတ္တာဟာကာလိကဖြစ်သော ဆီကိုသုံး

http://www.dhammadownload.com

ဆောင်နည်းဖြင့် သုံးဆောင်ရန် ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သောကြောင့် မေးခွန်းပါဆီကို ခုနစ်ရက် ထား၍ ဆွမ်းစသောအာမိသနှင့် မရောဘဲ သုံးဆောင်ကောင်းပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ လူသာမဏောတို့ ချက်ပေးအပ်သောဆီကိုကား ထိုအကပ်ခံရာနေ့ နံနက်၌ ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့် ရောရ၍လည်း သုံးဆောင်ကောင်းပါသည်။

မေး။ တေလ နှင့် ဝသာတေလကို ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ နှမ်းဆီ, မုံညင်းဆီ, ကြက်ဆူဆီစသည်တို့သည် ''တေလ''ဖြစ်၍ ဝံခေါ်, ငါးဆီ,လင်းပိုင်ဆီ (လပိုင်ဆီ), ဝက်ဆီ, မြည်ဆီများကား ''ဝသာတေလ (သားဆီ)'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ယခုခေတ်ပေါ် မြေပဲဆီကို တေလ–အရတွင် ထည့်သွင်းယူသင့်/ မယူသင့် နှိုင်းချင့်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မြေပဲဆီသည် နှမ်းဆီနှင့် အလားတူဖြစ်သောကြောင့် ယခုခေတ်ပေါ် မြေပဲဆီကို တေလ–အရတွင် ထည့်သွင်း ယူသင့်ပါသည်။

မေး။ ယခုခေတ်ပေါ် ငါးကြီးဆီကို အားနည်းသောစာသင်သားများ ညအခါ ရေနွေးနှင့် သောက်ကောင်း/ မသောက်ကောင်း အကြောင်းပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ယခုခေတ်ပေါ် ငါးကြီးဆီသည် ဝသာတေလတွင် ပါဝင်သောကြောင့် မုယောမှုန့် (ကျုံမှုန့်) စသည်တို့နှင့် မရောမယှက် သက်သက်သန့်သန့်ဖြစ်မှ အားနည်းသောစာသင်သားများ အဖို့ ညအခါ ရေနွေးနှင့် သောက်ကောင်းပါသည်။

မေး။ ထောပတ်စသောဆေး (စတုမဓူဆေး)ကို အကပ်ခံပြီး ခုနစ်ရက်အတွင်း စားကောင်းသည်ဟု ဆိုရာ အဘယ်အကြောင်းရှိမှ စားကောင်းပါသနည်း။

ဖြေ။ အားနည်းသောရောဂါ, အသွေးအသားနည်းသော (ပိန်ခြောက်သော)ရောဂါ, လေနာရောဂါ စသော အကြောင်းများရှိမှသာ စားကောင်းပါသည်။ (ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခုံသက်သက်ဖြင့် မစားကောင်းပါ။ ယာမကာလိက–ခေါ် ဖျော်ရည်များကိုသာ သောက်ကောင်းပါသည်)။

မေး။ ''သက်ဆိုင်ရာ ရောဂါဝေဒနာရှိလျှင် စတုမဓူကို အကပ်ခံပြီး အချိန်မရွေး စားကောင်းသည်'' ဟုဆိုရာ၌ သိသင့်သိထိုက်သောအချက်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နေမလွဲမီ စားရာဝယ် ပထမအကပ်ခံရာ တစ်နံနက်၌သာ ဆွမ်းစသောအာမိသတို့နှင့် ရောရ၍ စားကောင်းပါသည်။ နောက်နေ့ နံနက်များ၌ကား ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့်ရောရ၍ မစားကောင်းပါ။

ပါးစပ်အတွင်း၌ ဆွမ်းစသော အာမိသရှိလျှင် ပြောင်စင်အောင် ပါးစပ်ကို ဆေးပြီးမှ စတုမဓူကို စားရပါမည်။ စတုမဓူကို အလျင်စားလျှင်လည်း ပါးစပ်ကို ပြောင်စင်အောင် ဆေးပြီးမှ ဆွမ်းဘောဇဉ်ကို စားရပါမည်။

မေး။ ထန်းရည်ချို, ထန်းလျက်ရည်, ကြံရည် (သကြားနှင့် ယာဝဇိုက သံပုရာသီးကိုဖျော်ထားသော) သံပုရာဖျော်ရည်နှင့် ယခုခေတ်ပေါ် ဖျော်ရည်အမျိုးမျိုးသည် အဘယ်ကာလိကတွင် ပါဝင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သတ္တာဟကာလိကတွင် ပါဝင်ပါသည်။

မေး။ ကြံရည်, ထန်းလျက်ရည်စသည်တို့ကို မွတ်သိပ်ဆာလောင်ခုံသက်သက်ဖြင့် သောက်

http://www.dhammadownload.com

ကောင်း/ မသောက်ကောင်း ပါဠိတော်သာမကဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မဟာဝါဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကၽ ''အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝိလာနသ ဂုဠံ၊ အဂိလာနသ ဂုဠောဒကံ=ဂိလာနအတွက် ကြဲသကာခဲ, ထန်းလျက်ခဲကို၊ ဂိလာနမဟုတ်သူ ကျန်းမာနေသူအတွက် ကြဲရည်, ထန်းလျက်ရည်ကို ခွင့်ပြုတော်မူ၏''ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ကြဲရည်, ထန်းလျက်ရည် စသည်တို့ကို မွတ်သိပ်ဆာလောင်ရုံ သက်သက်ဖြင့် သောက်ကောင်းပါသည်။

မေး။ ဝိနည်းကံအရ စွန့်အပ်ပြီးသော သပ္ပိ, နဝနီတစသည်ကို ပြန်ရသော် သုံးဆောင်ကောင်း/ မသုံးဆောင်ကောင်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝိနည်းကံဖြင့် စွန့်အပ်ပြီးသော သတ္တာဟာကာလိကဆေးဖြစ်သည့် သပ္ပိ, နဝနီတ စသည်ကို ပြန်ရသော်လည်း အနာစသည်တို့ကို သုတ်လိမ်းခြင်းငှါလည်းကောင်း၊ စားမျိုခြင်းငှါလည်းကောင်း မအပ်ပါ။ မီးထွန်းခြင်း, နံရံစသည်၌ မည်းနက်အောင် သုတ်လိမ်းခြင်းတို့ကို ပြုကောင်းပါသည်။ အခြား ရဟန်း၏ ကိုယ်၊ သို့မဟုတ်–ကိုယ်၌ဖြစ်သောအနာကို သုတ်လိမ်းခြင်းငှါအပ်ပါသည်။

မေး။ လူသာမဏေတို့အား မင့်မကွက်စွန့်ပြီးနောက် ပြန်ရသော သပ္ပိ, နဝနီတ စသည်ကို သုံးဆောင်ကောင်း/ မသုံးဆောင်ကောင်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မင့်မကွက်ဘဲ လူသာမဏေအား ပေးစွန့်ပြီးမှ လူသာမဏေက ပြန်ကပ်၍ ရရှိခဲ့လျှင် ထိုဆေးကို စားသောက်ခြင်းငှါလည်းအပ်ပါသည်။ (ကခ်ီအဋ္ဌကထာ)

သာမဏေက ဗာလဖြစ်၍ ပြန်ကပ်ရကောင်းမှန်းမသိလျှင် အခြားရဟန်းက ''ကိုရင်–ဆေးရှိသေးလျှင် ယူခဲ့ပါ။ မထေရ်အား ဆေးကပ်ကြမယ်''ဟု ပြောကောင်းပါသည်။ ထိုသို့ပြော၍ ကပ်လျှင် စားကောင်း သုံးစွဲကောင်းပါသည်။ (ဋီသစ်–၃၃၂)

မေး။ သတ္တာဟာတိက္ကန္တ သပ္ပိ, နဝနီတ စသော ဆေးကိုစွန့်ပုံပါဠိကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကၠဒံ မေ ဘန္တေ ဘေသဇ္ဇံ သတ္တာဟာတိက္ကန္တံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ကၠမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – များစွာသော ရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု – ခုနစ်ရက်ကို လွန်စေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ထောပတ်စသည်တို့ မိမိဥစ္စာဖြစ်ခြင်း။ (၂) ရေတွက်ခြင်းငှါ လောက်ခြင်း။
(၃) ခုနစ်ရက်လွန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (ကခ်ီဋီကာသစ်)

(၁) ထောပတ်စသည်တို့၏ အကပ်ခံပြီးဖြစ်ခြင်း။ (၂) မိမိဥစ္စာဖြစ်ခြင်း။
(၃) ခုနစ်ရက်လွန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (သာရတ္ထနှင့် ဝိမတိ)

အမှာ။ ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သိထိုက်သော သြဒိသ (၇) မျိုးကို ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ (၂။၂၉၅)၌ ကြည့်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) ဗျာဓိ, ပုဂ္ဂလ၊ ကာလ, သမယော၊ ဒေသော, ဝသ၊
ဘေသဇ္ဇ၊ သတ္တ ဩဒိဿာ။

၄။ ဝဿိကသာဋ္ဌိကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဝဿိကသာဋ္ဌိကသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းသည် ''နွေလတို့၏(တို့တွင်) တစ်လကြွင်းကျန်သေးသည်''ဟုဆိုထိုက်ရာ နေ့မှစ၍ မိုးရေခံသက်နှံးကို ရှာမှီးနိုင်သည်။ ''နွေလတို့၏ (တို့တွင်) လဝက်ကြွင်းကျန်သေးသည်''ဟု ဆိုထိုက်ရာနေ့မှစ၍ ချုပ်ဆိုးပြီး ဝတ်နိုင်သည်။

''နွေလတို့တွင် တစ်လကြွင်းကျန်သေးသည်''ဟု ဆိုထိုက်ရာလ၏ ဤမှာဘက်အတွင်း၌ မိုးရေခံသက်နှံးကို အကယ်၍ ရှာမှီးငြားအံ့။ ''နွေလတို့တွင် လဝက်ကြွင်းကျန်သေးသည်''ဟု ဆိုထိုက်ရာရက်၏ ဤမှာဘက်အတွင်း၌ ချုပ်ဆိုးပြီးဝတ်ငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဝဿိကသာဋ္ဌိကာသိက္ခာပုဒ်၏ ပြဆိုလိုရင်းအချက်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) မိုးရေခံ သက်နှံးကို ရှာမှီးနိုင်သောခေတ်၊ ချုပ်ဆိုး၍ ဝတ်နိုင်သောခေတ် (ကာလ) တို့ကိုလည်းကောင်း။ (၂) ထိုခေတ်(ကာလ) မဟုတ်ဘဲရှာလျှင်, ချုပ်ဆိုး၍ဝတ်လျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း ပြဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဝဿိကသာဋ္ဌိကာ''ပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ဝဿိက–မိုးအခါ၌ ဝတ်အပ်သော + သာဋ္ဌိကာ–အဝတ်သက်နှံး = မိုးရေခံသက်နှံး''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''မာသော သေသော ။ပ။ ပရိယေသိတဗ္ဗံ''သည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ် (ဝါကျ) ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မိုးရေခံသက်နှံး ရှာမှီးရာခေတ်ကို ပြသောစကားရပ် (ဝါကျ) ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ဤပါကျ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မြန်မာပြန်အတိုင်း သိပါ။

မေး။ မာသော သေသော ဂိမှာနံ–အရ ''နွေလတို့၏ နောက်ဆုံးလ''ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နယုန်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့မှစ၍ ဝါဆိုလပြည့်နေ့အထိ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပရိယေသိတဗ္ဗံ–အရ မိုးရေခံသက်နှံးရှာပုံ ရှာနည်းကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာအား ဖိတ်မန်ထားသောဒါယကာထံမှ နယုန်လပြည့်ကျော် ၁–ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့တိုင်အောင် (၅) လအတွင်း၌ ''ကာလော ဝဿိကသာဋ္ဌိကာယ= မိုးရေခံသက်နှံး လှူဒါန်းရာအခါတည်း'' စသည်ဖြင့် သတိပေးစကားပြောကြားခြင်းဖြင့် မိုးရေခံသက်နှံးကို ရှာမှီးရပါမည်။

မိမိ၏ ဥာတိ, ပဝါရိတတို့ထံမှကား ''ဒေထ မေ ဝဿိကသာဋ္ဌိကစီဝရံ =ငါ့အား မိုးရေခံသက်နှံး လှူကြပါ''စသောစကားဖြင့် တိုက်ရိုက်တောင်းခြင်းဖြင့်လည်း ရှာမှီးနိုင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ (က) ဥာတိ, ပဝါရိတာလည်း မဟုတ်, လှူနေကျလည်း မဟုတ်သော ဒါယကာ ဒါယိကာမ တို့အထံ၌ ''မိုးရေခံသက်နှီး လှူဒါန်းရာ အချိန်အခါ ရောက်ပြီ''ဟု သတိပေးသောရဟန်း။

(ခ) ''ငါ့အား မိုးရေခံသက်နှီး လှူဒါန်းကြပါ''စသောစကားဖြင့် တောင်းသော ရဟန်းတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ဝတ္တဘေဒဒုက္ကဋ်အာပတ်။

(ခ) နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဥာတိပဝါရိတ မဟုတ်သော်လည်း လှူနေကျ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ကို သတိပေးခြင်းကြောင့်ကား ဝတ္တဘေဒဒုက္ကဋ်အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ ''အဒ္ဓမာသော ။ ပ။ ကတွာ နိဝါသေတဗ္ဗံ'' သည် အဘယ်ကိုပြသောစကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မိုးရေခံသက်နှီးရှာပြီးနောက် ချုပ်ဆိုး, ကပ္ပဗိန္ဒုထိုး၍ ဝတ်ရာခေတ်ကို ပြသောစကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ အဓိပ္ပါယ်ကို မြန်မာအတိုင်း သိပါ။

မေး။ ''အဒ္ဓမာသော''အရ နွေလတို့၏ နောက်ဆုံး ၁၅-ရက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝါဆိုလဆန်း တစ်ရက်နေ့မှ လပြည့်နေ့အထိ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကတွာ နိဝါသေတဗ္ဗံ-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဝါဆိုလဆန်း ၁-ရက်နေ့မှစ၍ တန်ဆောင်းမုန်းလပြည့်နေ့အထိ ၄-လခွဲအတွင်း၌ အပ်ချုပ်မှု ပြီးစေခြင်း၊ တစ်ကြိမ်မျှလည်း အဖြူရောင် အဆင်းပျက်ရုံဆိုးခြင်း၊ ကပ္ပဗိန္ဒုထိုးခြင်း ဟူသော ကိစ္စ ၃-ခုကို ပြု၍ ဝတ်နိုင်၏-ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ကတွာ နိဝါသေတဗ္ဗံ-ဝယ် ကတွာ-၌ ''ကရဏာ''ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကတွာ-၌ ''ကရဏာ''ဟူသည် ချုပ်မှု, ဆိုးမှု, ကပ္ပဗိန္ဒုထိုးမှု ကိစ္စကို ပြီးစီးစေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကတွာ-ကို နိဋ္ဌာပေတွာ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်သည်။ (၁) သိဗ္ဗနနိဋ္ဌာပန (၂) ရဇနနိဋ္ဌာပန (၃) ကပ္ပဗိန္ဒုနိဋ္ဌာပန-ဟု ၃-မျိုးရှိကြောင်း သိပါ။ ''ကရဏာ ၃-မျိုး''ဟုမေးလျှင်လည်း ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ ''မာသော, အဒ္ဓမာသော = နွေလတို့၏ နောက်ဆုံးတစ်လ, နောက်ဆုံးဆယ့်ငါးရက်''ဟု ဆိုထားသောကြောင့် ထိုကာလအတွင်း၌သာ မိုးရေခံသက်နှီးကို ရှာခွင့်, ချုပ်ဆိုးခွင့်ရှိသည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့မမှတ်ရပါ။ ''မာသော, အဒ္ဓမာသော=နွေလတို့၏ နောက်ဆုံး တစ်လ, နောက်ဆုံး ဆယ့်ငါးရက်''ဟု ဆိုထားခြင်းမှာ မိုးလမရောက်ခင် မိုးရေခံသက်နှီးကိစ္စ အပြီးအစီးဖြစ်နှင့်လောက်သော အချိန်ကာလကို သတ်မှတ်ပြထားခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။ ထိုကာလအတွင်း၌ မရသေးလျှင်၊ ရစေကာမူ မချုပ် မဆိုးရသေးလျှင် ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှစ၍ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အထိ ရှာခွင့်, ချုပ်ဆိုးခွင့်ရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သိသင့် သိထိုက်သော ခေတ် ၄-မျိုးကို သိသာရုံမျှဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ပရိယေသနခေတ် = ရှာမီးရာကာလ။
(၂) ကရဏခေတ် = ချုပ်ဆိုး, ကပ္ပဗန္ဓုထိုးရာကာလ။
(၃) နိဝါသနခေတ် = ဝတ်ရာကာလ။
(၄) အဓိဋ္ဌာနခေတ် = အဓိဋ္ဌာန်တင်ရာကာလ-တို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မိုးရေခံသက်နန်းနှင့် စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သည့် ''ပရိယေသနခေတ်''စသော ခေတ် ၄-ပါးတို့ကို ပိုင်းခြားသက်မှတ်ပြပါ။

ဖြေ။ နယုန်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ နယုန်လကွယ်နေ့အထိ ၁၄-ရက်သည် ပရိယေသနခေတ်သာ ဖြစ်ပါသည်။ (ရှာရုံသာ ရှာရသောခေတ်-ဟူလို)။

ဝါဆိုလဆန်း ၁-ရက်နေ့မှ ဝါဆိုလပြည့်နေ့အထိ ၁၅-ရက်သည် ပရိယေသန, ကရဏ, နိဝါသနခေတ်ဖြစ်ပါသည်။ (ရှာခွင့်၊ ချုပ်-ဆိုး-ကပ္ပဗန္ဓုထိုးခွင့်၊ ဝတ်ခွင့် ရသောခေတ်ဖြစ်၏-ဟူလို)။

ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်းမုန်းလပြည့်နေ့အထိ ၄-လသည် ပရိယေသန, ကရဏ, နိဝါသန, အဓိဋ္ဌာနခေတ်ဖြစ်ပါသည်။ (ရှာခွင့်၊ ချုပ်, ဆိုး, ကပ္ပဗိန္ဓုထိုးခွင့်၊ ဝတ်ခွင့်၊ အဓိဋ္ဌာန်တင်ခွင့်ရသော ခေတ်ဖြစ်၏-ဟူလို။)

(ဆောင်) ရှာမီး, ပြုပြင်၊ ဝတ်ဆင်, ဓိဋ္ဌာန်၊ ဤလေးတန်၊ မှတ်ရန် ကာလခေတ်။
ယုန်ကျော်တစ်မှ၊ လကွယ်ကျ၊ မှတ်ကြ ရှာမီးခေတ်။
ဆိုဆန်း တစ်မှ၊ ဆိုပြည့်ကျ၊ ရှာရ, ချုပ်, ဝတ်ခေတ်။
ဆိုကျော် တစ်မှ၊ မုန်းပြည့်ကျ၊ မှတ်ကြ လေးမျိုးခေတ်။

နယုန်	ဝါဆို	ဝါဆို ဝါခေါင် တော် ကျွတ် မုန်း
ကျော်-၁→ကွယ်	ဆန်း-၁→ပြည့်	ကျော်-၁ → ပြည့်
ပရိယေသန	ပရိယေသန ကရဏ နိဝါသန	ပရိယေသန ကရဏ နိဝါသန အဓိဋ္ဌာန

မေး။ အောက်ပါတို့ကို ဖော်ပြပါ။
(က) မိုးရေခံသက်နန်းကို ရှာရုံသာ ရှာခွင့်ရသောခေတ်။
(ခ) မရသေးလျှင် ဆက်လက် ရှာခွင့်၊ ရပြီးလျှင် ချုပ်-ဆိုး-ကပ္ပဗိန္ဓုထိုးခွင့်၊ ဝတ်ခွင့်၊ ၃-မျိုးရသောခေတ်။
(ဂ) မရသေးလျှင် ဆက်လက်ရှာခွင့်၊ ရပြီးလျှင် ချုပ်-ဆိုး-ကပ္ပဗိန္ဓုထိုးခွင့်၊ ဝတ်ခွင့်၊ အဓိဋ္ဌာန်တင်ခွင့်၊ ၄-မျိုးလုံး ရသောခေတ်။

ဖြေ။ (က) နယုန်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ နယုန်လကွယ်နေ့အထိ ၁၄-ရက်။
(ခ) ဝါဆိုလဆန်း ၁-ရက်နေ့မှ ဝါဆိုလပြည့်နေ့အထိ ၁၅-ရက်။

http://www.dhammadownload.com

(ဂ) ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အထိ ၄-လ ဖြစ်ပါသည်။

သတိပြုဖွယ်။ ။ ''မိုးရေခံသက်နိုး ရှာမှီးနိုင်သောခေတ် (ကာလ)ကို ဖော်ပြပါ''ဟု မေးရာ၌ ''နယုန်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ နယုန်လကွယ်နေ့ အထိ ၁၄-ရက်''ဟု ဖြေတတ်ကြသည်။ ထိုအဖြေသည် မှန်ကန်သောအဖြေ မဟုတ်ကြောင်း သတိပြုပါ။

မေး။ မိုးရေခံသက်နိုးလျှာအဝတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်မပေါင်, ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ ထားနိုင်သောကာလကို ရှင်းလင်းဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သတိမေ့နေသောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ သက်နိုး မချုပ်လောက်သောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ဝိတ်စဖျင်စ စသည်ကို မိုးရေခံ သက်နိုးမချုပ်ရသေးလျှင် နယုန်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှစ၍ တန်ဆောင်လပြည့်နေ့အထိ အဓိဋ္ဌာန် မတင်, ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ ထားနိုင်ပါသည်။

တန်ဆောင်မုန်းလ၌ ကထိန်ခင်း၍ ကထိန်အာနိသင်ရလျှင် ပဌမကထိန သိက္ခာပုဒ်အရ တပေါင်းလပြည့်နေ့အထိထားနိုင်ပါသည်။

ဆက်စပ်ချုပ်ရန် အဝတ်စရဖို့ရာ ပစ္စာသာသက်နိုးရှိခဲ့လျှင် တတိယကထိန သိက္ခာပုဒ်အရ နောက်ထပ် ၁-လ ထားနိုင်ပြန်ပါသည်။ ဤသို့လျှင် ဝါထပ်လျှင် (၁၁)လ၊ ဝါမထပ်လျှင် (၁၀)လ အဓိဋ္ဌာန် မတင်, ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ ထားနိုင်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ထို (၁၀) လမှနောက်၌ကား အာပတ်မသင့်အောင် စောင့်ရှောက်နိုင်သောရက်မရှိတော့ပြီဖြစ်၍ တစ်ရက်မျှပင် မထားကောင်းတော့ပါ။ နဂိုကပင် (၁၀)ရက်လွန်ခဲ့ပြီးဖြစ်၍ (၁၁) လပြည့်ပြီးရာနေ့မှာပင် ပရိက္ခာရစောင့်အဓိဋ္ဌာန် တင်ရပါမည်။ သို့မဟုတ်-ဝိကပ္ပနာပြုရပါမည်။

မေး။ ''သြရေန စေ မာသော သေသော ဝိမှာနံ = နွေလတို့၏ ကြွင်းကျန်နေသေးသောတစ်လ၏ ဤမှာဘက်''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ နယုန်လပြည့်နေ့မှစ၍ (ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့အထိ ၁-လ၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့အထိ ၁-လ စသည်ဖြင့် နောက်ပြန် ရေတွက်သောအားဖြင့်) တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့အထိ (၇)လ ဖြစ်ပါသည်။

အထူးသတိပြုဖွယ်။ ။ အထက်ပါရေးသားချက်မျှ အခြားစာအုပ်တို့နှင့် မတူကြောင်း အထူးသတိပြုပါ။ အခြားစာအုပ်တို့၌ ''တန်ဆောင် မုန်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှစ၍ နယုန်လ ပြည့်နေ့အထိ (၇)လ''ဟု ရေးသားကြပါသည်။ အတူတူပင်ဖြစ်သော်လည်း အဋ္ဌကထာ, ဋီကာတို့အလိုကျ မဖြစ်ပါ။ ကခ်ိအဋ္ဌကထာနှင့် ဋီကာတို့ကို သေသေချာချာ ကြည့်ကြပါလေ။

မေး။ ''သြရေန'ဒ္ဒမာသော သေသော ဂိမှာနံ = နွေလတို့၏ ကြွင်းကျန်နေသေးသော လဝက်)၏ ဤမှာဘက်''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ နယုန်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှစ၍ လကွယ်နေ့အထိ ၁၄-ရက် ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်ဦးဗုဒ်နိဿယ၌ကား ''တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှစ၍ နယုန်လကွယ်နေ့အထိ ၇-လခွဲ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ (က) သြရေန စေ မာသော သေသော ဂိမှာနံ။

http://www.dhammadownload.com

(ခ) သြရေနဒွမာသော သေသော ဂိမှနံ-၌ သြရေန-နှစ်ခုတို့၏အထူးကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က) ၌ သြရေန-အရ နယုန်လပြည့်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့ အထိ (=တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ နယုန်လပြည့်နေ့အထိ) ဖြစ်၏။

(ခ) ၌ သြရေန-အရ နယုန်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ လကွယ်နေ့အထိ ၁၄-ရက် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ဝဿိကသာဋ္ဌိကသိက္ခာပုဒ်လာ (က) ကုစ္ဆိသမယ (ခ) ပိဋ္ဌသမယတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြည့်စုံစွာ ရှင်းပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (က) ''ကုစ္ဆိသမယ''ဟူသည် မိုးရေခံသက်နှီးကို ရှာခွင့်, ချုပ်-ဆိုး-ကပ္ပဗိန္ဒုထိုး၍ ဝတ်ခွင့်ရသောအခါဖြစ်ပါသည်။ လအားဖြင့် နယုန်လပြည့်ကျော်၁-ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အထိ ၅-လ ဖြစ်ပါသည်။

မိုးရေခံသက်နှီးကို ရာမှီးခွင့်စသည်ရသဖြင့် ဝမ်းပိုက်ဖက် (အတွင်းဖက်)နှင့်တူသော ကြောင့် ထို ၅-လကို ''ကုစ္ဆိသမယ''ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ''ပိဋ္ဌသမယ''ဟူသည် မိုးရေခံသက်နှီးကို ရှာခွင့်, ချုပ်-ဆိုး-ကပ္ပဗိန္ဒုထိုး၍ ဝတ်ခွင့် မရသောအခါ ဖြစ်ပါသည်။ လအားဖြင့် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှစ၍ လာမည့် နယုန်လပြည့်နေ့အထိ ၇-လဖြစ်ပါသည်။

မိုးရေခံသက်နှီးကို ရှာမှီးခွင့်စသည် မရသဖြင့် ကျောဖက် (အပြင်ဖက်)နှင့်တူသော ကြောင့် ထို ၇-လကို ''ပိဋ္ဌသမယ''ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝိနည်းအရာ၌ ပိဋ္ဌသမယ ၂-မျိုးရှိရာ ထို ၂-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အကာလစီဝရသိက္ခာပုဒ်၌ စီဝရအကာလဖြစ်သော ကထိန်ခင်းလျှင် တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့အထိ (၇) လ၊ ကထိန်မခင်းလျှင် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့အထိ ၁၁-လသည် ''ပိဋ္ဌသမယ'' ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဝဿိကသာဋ္ဌိကသိက္ခာပုဒ်၌ မိုးရေခံသက်နှီးရှာမှီးခြင်းစသည် မပြုကောင်းသော တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော်၁-ရက်နေ့မှ နယုန်လပြည့်နေ့အထိ ၇-လသည် ''ပိဋ္ဌသမယ'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းတို့အား အဘယ်သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။ ပိဋ္ဌသမယ (၇) လတို့၌

(က) အညာတက, အပ္ပဝါရိတဌာနမှ သတိပေးမှုပြုခြင်းဖြင့် မိုးရေခံသက်နှီး ရှာမှီးသောရဟန်း။

(ခ) အညာတက, အပ္ပဝါရိတတို့ထံ တောင်းသောရဟန်း။

(ဂ) ဉာတိ, ပဝါရိတတို့ထံ တောင်းသောရဟန်း။

(ဃ) သတိပေးမှုပြုသော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ဝဿိကသာဋ္ဌိကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်၊

(ခ) အညာတကဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်၊

http://www.dhammadownload.com

၂၈၈

ဘိက္ခုပါတိမောက်

(ဂ) အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော်လည်း မိုးရေခံသက်နှုန်းကို တောင်းဖို့ရာ အခါမဟုတ်သောကြောင့် ဤဝဿိကသာဋ္ဌိကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိ ပါစိတ်အာပတ်။

(ဃ) ဤဝဿိကသာဋ္ဌိက သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ မိုးရေခံသက်နှုန်းစွန့်ပုံပါဠိကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကျွန်ုပ် မေ ဘန္တေ ဝဿိကသာဋ္ဌိကစီဝရံ အတိရေကမာသေ သေသေ ဂိမှာနေ ပရိယိဋ္ဌံ၊ အတိရေကဒ္ဒမာသေ သေသေ ဂိမှာနေ ကတ္တာ ပရိဒဟိတံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – မိုးရေခံသက်နှုန်းကို ရှာမှီးခြင်း။

မေး။ ဝဿိကသာဋ္ဌိကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်သင့်သော နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် ၂-ချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အခါမဟုတ်ဘဲ မိုးရေခံသက်နှုန်းကို ရှာမှီးခြင်းကြောင့်သင့်သော ပရိယေသန နိဿဂ္ဂိ ပါစိတ်အာပတ်။

၂။ ချုပ်, ဆိုး, ကပ္ပဗိန္ဒုထိုး၍ ဝတ်ခြင်းကြောင့်သင့်သော နိဝါသန နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

သတိ–ပရိယေသေယ္ယ, နိဝါသေယ္ယ–တို့ကို သတိပြုပါ။

မေး။ (က) ပရိယေသန နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်အတွက် အင်္ဂါ ၃-ချက်။
(ခ) နိဝါသန နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်အတွက် အင်္ဂါ (၄) ချက်တို့ကို အသီးသီးဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ၁။ မိုးရေခံသက်နှုန်း၏ မိမိဟူသောညွှန်ပြထိုက်သူရှိခြင်း (မိမိဖို့ဖြစ်ခြင်း)။
၂။ မရှာသင့်ရာအခါ၌ ရှာခြင်း။ (ပိဋ္ဌိသမယ၌ ရှာခြင်း)
၃။ ထိုရှာခြင်းကြောင့် ရခြင်း။

(ခ) ၁။ မိုးရေခံသက်နှုန်းမှတစ်ပါး အခြားသက်နှုန်း (သင်းပိုင်, ကိုယ်ဝတ်)ရှိသူဖြစ်ခြင်း။
၂။ ဘေးရန်မရှိခြင်း။
၃။ မိမိဥစ္စာဖြစ်ခြင်း။
၄။ မဝတ်သင့်ရာအခါ၌ ဝတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) -- မိမိကိုရည်၊ ရှာသည်ဘဝ၊ အကာလဖြစ်၊ ရလစ်တုံပြန်၊ အင်သုံးတန်၊ မှတ်ရန် ပရိယေသန အာပတ်တည်း။
– သက်နှုန်းလည်းရှိ၊ ကင်းဘိဘေးရန်၊ မိုးရေခံ၏၊ အမှန်ကိုယ့်ဟာ၊ အခါမဘန်၊ ဝတ်ပြန်သမှု၊ အင်လေးခု၊ မှတ်ရှု နိဝါသန အာပတ်တည်း။

မေး။ ပိဋ္ဌိသမယ၌လည်း မိုးရေခံသက်နှုန်းကို ဝတ်ကောင်းသော အကြောင်းများရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ခိုးသူစသည်တို့, လုယူသွား၍ ဝတ်စရာသက်နှုန်းမရှိခြင်း၊
၂။ မိုးရေခံသက်နှုန်းကို မဝတ်ဘဲ ရေချိုးလျှင် ခိုးသူတို့ ယူသွားဖွယ်ရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။
ထိုအကြောင်းများရှိလျှင် ပိဋ္ဌိသမယ၌လည်း မိုးရေခံသက်နှုန်းကို ဝတ်ကောင်းပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅။ စီဝရအစ္ဆိန္နနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ စီဝရအစ္ဆိန္နန သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းသည် ရဟန်းတစ်ပါးအား ကိုယ်တိုင်သက်နှံးပေးပြီးနောက် စိတ်ဆိုးသည်, နှလုံးမသာယာသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်တိုင်သော်လည်း လုယူငြားအံ့၊ သူတစ်ပါးတို့ကိုသော်လည်း လုယူစေငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ သာမံ စီဝရံ ဒတ္တာ–အရ ''သက်နှံးပေးခြင်း''ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော ပေးခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသနည်း။ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် စွန့်လွှတ်သောအားဖြင့် ပေးခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသလော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် စွန့်လွှတ်သောအားဖြင့် ပေးခြင်းမျိုးမဟုတ်ပါ။ ''ဤသို့ သက်နှံးပေးလိုက်လျှင် ငါ၏ ဝေယျာဝစ္စကိုပြုလိမ့်မည်''စသည်ဖြင့် ဝေယျာဝစ္စစသော အကျိုးကို့ကို မျှော်ကိုးတောင့်တလျက် ပေးခြင်းမျိုးသာဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စီဝရ–အရ လိုအပ်သော သက်နှံးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အဓိဋ္ဌာန်, ဝိကပ္ပနာလောက်သော အဝတ်သက်နှံး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနတ္တမနော–ပုဒ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အတ္တနော မနော အတ္တမနော။

မိမိ၏ စိတ် (=ပီတိသုခတို့နှင့် ယှဉ်၍ ကြည်လင်အေးမြသောစိတ်)ကို ''အတ္တမန'' ဟုဆိုပါသည်။

နတ္ထိ အတ္တမနော ယဿာတိ အနတ္တမနော။

ဒေါသ, ဒေါမနဿဖြစ်နေသဖြင့် မိမိစိတ်မရှိသူ (=ပီတိသုခတို့နှင့် ယှဉ်၍ ကြည်လင်အေးမြသော စိတ်မရှိသောရဟန်း)ကို ''အနတ္တမန''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ပေးပြီးသက်နှံးကို (က) ကိုယ်တိုင် လုယူရာ (ခ) သူတစ်ပါးကို အလုခိုင်းရာတို့၌ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က) ကိုယ်တိုင် လုယူရာ၌ သကသညာ (မိမိဥစ္စာဟူသောအမှတ်သညာ)ဖြင့် လုယူသော ရဟန်းအား ဝတ္ထုအရေအတွက်အားဖြင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်ပါသည်။

(ခ) သူတစ်ပါးကို အလုခိုင်းရာ၌ စေခိုင်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၍၊ လုယူပြီးသောအခါ အလုခိုင်းအပ်သော သက်နှံးအရေအတွက်အားဖြင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါးကို သက်နှံးပေးပြီးနောက် ပြန်၍ လုယူရာ၌ ပါရာဇိကမကျဘဲ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သာ ဖြစ်ရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သကသညာဖြင့် လုယူသောကြောင့် ပါရာဇိကမကျဘဲ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သာ ဖြစ်ရပါသည်။

မေး။ လုယူအပ်သော သက်နှံးစွန့်ပုံ ပါဠိကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဣဒံ မေ ဘန္တေ စီဝရံ ဘိက္ခုဝသ သာမံ ဒတ္တာ ပုန အစ္ဆိန္နံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

http://www.dhammadownload.com

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - အရှင်ဥပနန္ဒ။
ဝတ္ထု - ပေးပြီးသက်နှိုးကို ပြန်လုယူခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်သင့်/ မသင့် အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြေဆိုပါ။
(က) ရဟန်းတစ်ပါးထံမှ တစ်ဆင့် ပေးလိုက်သောသက်နှိုးကို စိတ်ဆိုးမ၍ ပြန်လုယူသောရဟန်း။
(ခ) ရဟန်းတစ်ပါးအား ဒီးသပိတ်ပေးပြီးနောက် စိတ်ဆိုးမ၍ ပြန်လုယူသောရဟန်း။
(ဂ) သာမဏေအား သက်နှိုးပေးပြီးနောက် စိတ်ဆိုးမ၍ ပြန်လုယူသော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ''ဘိက္ခုဿ သာမံ စီဝရံ ဒတ္တွာ''ဟု ဆိုသောကြောင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ် မသင့်ပါ။
(ခ) ''ဘိက္ခုဿ စီဝရံ''ဟုဆိုသောကြောင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ် မသင့်၊ ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်ပါသည်။
(ဂ) ''ဘိက္ခုဿ စီဝရံ''ဟုဆိုသောကြောင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ်မသင့်၊ ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ စီဝရအစ္ဆိန္နနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၅-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝိကပ္ပနာလောက်သော နောက်ဆုံးအဝတ်သက်နှိုးဖြစ်ခြင်း။
၂။ ကိုယ်တိုင်ပေးအပ်ခြင်း။ ၃။ မိမိဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိခြင်း။
၄။ လုယူစဉ်အချိန်၌ ရဟန်းဖြစ်ခြင်း။ ၅။ စိတ်ဆိုး၍ ကိုယ်တိုင်လုယူခြင်း, သူတစ်ပါးကို လုယူစေခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

၆။ သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းသည် ဥာတိ, ပဝါရိတမဟုတ်သူတို့ကို ကိုယ်တိုင်ချည်ကို တောင်း၍ ရက်ကန်းသည်တို့ကို သက်နှိုးရက်စေြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ သုတ္တ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သုတ္တ-အရ ခုံချည်သော ချည် ၆-မျိုး၊ ထိုချည် ၆-မျိုးအားလျော်သော ဒုကူလ, ပတ္တုဏ္ဏ- စသော ချည် ၆-မျိုးတို့ကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဝါယာပေယျ-အရ ''မအပ်သော ရက်စေခြင်း''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဒါယကာတို့-ငါ့ဖို့ သက်နှိုးရက်ပေးကြပါ''ဟု အညာတက, အပ္ပဝါရိတတို့ထံ မအပ်သော တောင်းခြင်းဖြင့် ရက်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥာတိ, ပဝါရိတ မဟုတ်သော ရက်ကန်းသည်တို့ထံ (က) မအပ်သော တောင်းနည်း (ခ) အပ်သောတောင်းနည်းများကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) မအပ်သောတောင်းနည်းမှာ- ဥာတိ, ပဝါရိတ မဟုတ်သော ရက်ကန်းသည်တို့ထံ သွား၍ ''ချည်လှူစမ်းပါ၊ ရက်ကန်း ရက်ပေးစမ်းပါ''စသော တောင်းနည်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ခ) အပ်သောတောင်နည်းမှာ -ထိုရက်ကန်းသည်တို့အနီးသို့သွားရပ်၍ ''ဘာလိုရှိပါသလဲ ဘုရား''ဟု မေးလျှောက်မှ အလိုရှိရာကို ပြောခြင်း စသောတောင်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ပုံတို့ကို စေ့စုံအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သင်္ကန်းရက်ဖို့ရာ လိပ်ကို ပြင်ဆင်ခြင်း, လက်ခတ်ကိုပြင်ဆင်ခြင်းစသော ရက်ကန်းသည်၏ အလုံးစုံသော ပယောဂတို့ကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် ရခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ချည်, ရက်ကန်းသည် နှစ်ရပ် အပ်-မအပ်နှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ချည်ရော ရက်ကန်းသည်ပါ မအပ်လျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ ချည်က ဖြစ်စေ, ရက်ကန်းသည်ကဖြစ်စေ တစ်ခုခုက အပ်နေလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ မအပ်သောနည်းဖြင့်တောင်းအပ်သောချည်ကို မအပ်သောနည်းဖြင့်တောင်းအပ်သော ရက်ကန်းသည်ကို ရက်ခိုင်းသောရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အလျှား ၁-တောင်၊ အနံ ၁-ထွာ အတိုင်းအရှည်ရှိသောအရပ် ရက်ပြီးသွားလျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အဝတ်သင်္ကန်းတိုးပွားသလောက် (အလျှားရှည်သလောက်) အာပတ်များ တိုးပွားပါသည်။

(ဆောင်) အလျှား ၁-တောင်မှန်၊ တစ်ထွာ နံ မှ။ ရက်ပြီးက၊ သင့်ရ နိဿဂ္ဂိ။

အမှာ။ ။ ''မအပ်သောချည်ကို မအပ်သောနည်းဖြင့် ရက်ခိုင်းရာ၌ သင်္ကန်းရက်ပြီးမှ အာပတ်သင့်ပါသလော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုဟတ်ပါစေ။

မေး။ သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်အရ. နိဿဂ္ဂိသင်္ကန်းစွန့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဣဒံ မေ ဘန္တေ စီဝရံ သာမံ သုတ္တံ ဝိညာပေတ္မာ ဘန္တဝါယေဟိ ဝါယာပိတံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

* နိဒါန်း - ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - သင်္ကန်းရက်စေခြင်း-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ သင်္ကန်းရက်ရန် (ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ,သူတစ်ပါးကဖြစ်စေ) တောင်းအပ်သော ချည်ဖြစ်ခြင်း။
၂။ မိမိဖို့ဖြစ်ခြင်း။
၃။ အကပ္ပိယ ရက်ကန်းသည်ကို အကပ္ပိယဝိညတ်ဖြင့် ရက်ခိုင်းခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သပိတ်အိတ် ရက်ဖို့ရန် ချည်တောင်းသောရဟန်းအား သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်/ မသင့် အကြောင်းနှင့်တကွ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်၌ ဝိညာပေတ္မာ-အရ သင်္ကန်းရက်ဖို့ ချည်တောင်းခြင်းကိုသာ လိုအပ်သောကြောင့် သပိတ်အိတ်ရက်ဖို့ရန် ချည်တောင်းသောရဟန်းအား သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ် မသင့်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

သိမ္ပတ်ဖွယ်။ ။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော်လည်း အညာတကဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်၏ဟု ဝိမတိဌိကာ၌ ဝဒန္တိဝါဒ ရှိပါသည်။

၇။ မဟာပေသကာရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ မဟာပေသကာရသိက္ခာပုဒ်ကို လိုရင်းအချုပ် အနှစ်ထုတ်ကာ မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းကို ရည်စူး၍ ဆွေမျိုးမတော်သော အိမ်ရှင်၊ သို့မဟုတ်–အိမ်ရှင်မ က ရက်ကန်းသည်တို့ကို သက်နှံးရက်စေရာ အလှူရှင်တို့က မဖိတ်ဘဲ ရက်ကန်းသည်တို့ထံ သွား၍ နဂိုရည်မှန်းထားသော ချည်ထက် ပိုလွန်အောင်စီမံလျှင် ထိုရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိ ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏–ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''မဟာပေသကာရသိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ 'ပေသကာရ'ပုဒ် မပါသော်လည်း ၄င်း၏ပရိယာယ်ဖြစ်သည့် ''ရက်ကန်းသည်''အနက်ဟော တန္တိဝါယ–ပုဒ်ပါသည်။ သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်လည်း ရက်ကန်းသည်တို့နှင့်စပ်နေရာ ဤသိက္ခာပုဒ်က ကျယ်ဝန်းသောကြောင့် ''ရက်ကန်းသည်'' အနက်ဟော တန္တိဝါယ–ပုဒ်၏ပရိယာယ်ဖြစ်သည့် ''ပေသကာရ''ပုဒ်ဝယ် ''မဟာ'' ထည့်စွက်၍ ''မဟာပေသကာရ''ဟု အမည်တပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ကဒံ ခေါ အာဝုသော ။ပ။ အနုပဒဇ္ဇေယျာမ''သည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ်ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ရဟန်း၏ ထူးကဲပိုလွန်အောင် စီမံခြင်းသို့ ရောက်ပုံအခြင်းအရာ ''ဝိကပ္ပါကာရ''ကိုပြဆိုသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မဟာပေသကာရသိက္ခာပုဒ်လာ အာယတ–စသောပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ် အသီးသီးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ – အလျားရှည်သော သက်နှံးသည် ''အာယတ'' မည်၏။
– အနံ့ပြန့်သော သက်နှံးသည် ''ဝိတ္ထတ'' မည်၏။
– ပိတ်ပိတ်သဲသဲ တခဲနက်ဖြစ်သောသက်နှံးသည် ''အပ္ပိတ'' မည်၏။
– အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌ ညီအောင်ပြု၍ ရက်အပ်သော သက်နှံးသည် ''သုဝိတ'' မည်၏။
– အလုံးစုံသောအရပ်တို့၌ ညီအောင်ပြု၍ ရက်ကန်းစင်၌ဖြန့်အပ်သော သက်နှံးသည် ''သုပ္ပဝါယိတ'' မည်၏။
– ''နယ်''ဖြင့် ကောင်းစွာမှန်မှန် ကန်အပ်သော သက်နှံးသည် ''သုဝိလေခိတ'' မည်၏။
– ဘီးဖြင့် ကောင်းစွာ ဖီးအပ်, ဆေးကြောဖွပ်လျှော်အပ်သော သက်နှံးသည် ''သုဝိ–တစ္ဆိတ'' မည်၏။

"နယ်"ဟူသည် – ရက်ကန်းစင်ပေါ်၌ ချည်များကို ဖြန့်ပြီးနောက် ရက်သောအခါ ရက်အပ်ပြီးသော ရက်ကန်းသားတို့ကို အတွင်းသို့ ကျုံ့မဝင်အောင် ကန့်လန့်ဖြစ်စေ,

http://www.dhammadownload.com

လေးကိုင်းသဏ္ဌာန်ဖြစ်စေ ရက်ကန်းသားအနား၌ ထိုးထားပြီး တွန်ကန်ပေးရသည့် အဖျား၌ သံချွန်တပ်ထားသော တုတ်ချောင်း ၂–ချောင်းကို ''နယ်''ဟု ခေါ်ပါသည်။

မေး။ ''ဝေဠု သော ဘိက္ခု ဝတ္တာ ။ ပ ။ အန္တမသော ပိဏ္ဍပါတမတ္တမ္ပိ''ဟူသော ပါဠိအရ ဆွမ်းကို ထပ်ပေးခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဆွမ်းကို ထပ်ပေးခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်သည် မဟုတ်ပါ။ ရဟန်း၏ စကားကြောင့် ရက်ကန်းသည်တို့က အလှူရှင်တို့လက်မှ ချည်ကိုအပိုယူ၍ အလျားရှည် အောင်, အနံပြန့်အောင်, ပိတ်ပိတ်သဲသဲ ဖြစ်အောင် ပြုမှုတို့ကြောင့် ရဟန်းမှာ ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်၍ ရရှိခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

''ဆွမ်းထပ်ပေးခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်မဟုတ်။ ချည်ပိုကုန်ခြင်း ကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်''ဟူလို။

မေး။ မဟာပေသကာရသိက္ခာပုဒ်အရ နိဿဂ္ဂိသက်နှိုးစွန့်ပုံ ပါဠိကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဣဒံ မေ ဘန္တေ စီဝရံ ပုဗ္ဗေ အပဝါရိတေန အညာတကသ ဂဟပတိကသ ဘန္တဝါယေ ဥပသက်မိတွာ ဝိကပ္ပံ အာပန္နံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – အရှင်ဥပနန္ဒ။
ဝတ္ထု – သက်နှိုး၍ ထူးကဲပိုလွန်အောင် စီမံခြင်းသို့ရောက်ခြင်း။

မေး။ မဟာပေသကာရသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄–ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဆွေမျိုးမတော်သူ, မဖိတ်မန်အပ်သူတို့၏ ရက်ကန်းသည်တို့သို့ ချဉ်းကပ်၍ ထူးကဲ ပိုလွန်အောင် စီမံခြင်းသို့ရောက်ခြင်း။ ၂။ သက်နှိုး၏ မိမိအတွက်ဖြစ်ခြင်း။ ၃။ ထို ရဟန်း၏စကားကြောင့် ချည်တိုးပွားသွားခြင်း။ ၄။ သက်နှိုးကို ရရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

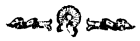

၈။ အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ဆယ်ရက် လိုသေးသော သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌ ရဟန်းအားသာလျှင် အဆောတလျင် လှူအပ်သော သက်နှိုးဖြစ်ပေါ်လာငြားအံ့၊ ''အဆောတလျင်သက်နှိုး''ဟု သိသော ရဟန်းသည် ခံယူရမည်၊ ခံယူပြီးနောက် သက်နှိုးကာလကုန်အောင် ထားရမည်။ အကယ်၍ ထိုထက်လွန်အောင် ထားငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော အချက်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) သီတင်းကျွတ်လပြည့်မီ ၁၀ ရက်အတွင်း၌ အစ္စေကသက်နှိုးဖြစ်ပေါ်လာလျှင် အစ္စေက သက်နှိုးဟုသိသော ရဟန်းသည် ထိုအစ္စေကသက်နှိုးကို ခံယူနိုင်သည်။
(၂) ခံယူပြီးနောက် သက်နှိုးကာလကုန်အောင် အဓိဋ္ဌာန်မတင် ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ ထားနိုင်သည်။
(၃) ထို့ထက်အလွန် အဓိဋ္ဌာန်မတင် ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲထားလျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်

http://www.dhammadownload.com

သင့်သည်-ဟူသော အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒသာဟာနာဂတ ကတ္တိကတေမာသိကပုဏ္ဏမ-အရ "၁၀-ရက်ဖြင့် မရောက်သေးသော သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့"ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ရောက်ဖို့ရန် ၁၀-ရက်လိုသေးသော သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၅-ရက်နေ့မှ ၁၄-ရက်နေ့အထိ ၁၀-ရက်ပတ်လုံး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒသာဟာနာဂတံ, ကတ္တိကတေမာသိကပုဏ္ဏမံ-တို့၌ ဒုတိယာ ဂေါဝုစ် အံဝိဘတ်တို့၏ အနက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အစွန္တသံယောဂ သဘောပါဝင်သော သတ္တမီအနက် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကတ္တိကပုဏ္ဏမ-သည် ပုဗ္ဗကတ္တိကပုဏ္ဏမ, ပစ္ဆိမကတ္တိကပုဏ္ဏမဟု နှစ်မျိုးရှိရာ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အဘယ်ကို ယူရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ပုဗ္ဗကတ္တိကပုဏ္ဏမ (ပထမကြေတ္တိကာနက္ခတ်နှင့် စန်းယှဉ်သော သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့)ကို ယူရပါမည်။

မေး။ "ဒသာဟာနာဂတံ ။ပ။ အစ္ဆေကစီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ"ဟူသောဝါကျ၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ "သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၅-ရက်နေ့မှစ၍ ၁၄-ရက်နေ့အထိ ၁၀-ရက်တို့ပတ်လုံး အဆက်မပြတ်သာလျှင် ရဟန်းဖို့ 'အစ္ဆေကသက်နှံးဖြစ်ပေါ်လာငြားအံ့'"ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် "သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၅-ရက်နေ့မှစ၍ ၁၀-ရက်အတွင်း၌ ရသမျှသက်နှံးကို အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ ထားခွင့်ရကြောင်း ပြီးနိုင်ပါလျက် ဤအစ္ဆေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်ကို အဘယ်ကြောင့် ပညတ်တော်မူရပါသနည်း။

ဖြေ။ ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်ပင် ပြီးနိုင်ပါသော်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာသော အကြောင်းဝတ္ထု၏ အစွမ်းဖြင့် အသစ်ကဲ့သို့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြ၍ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဋီကာဆရာတို့ကား ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်လာ စကားရပ် ဖြင့်ပင် သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၅-ရက်နေ့မှစ၍ ၁၀-ရက်အတွင်း ရသမျှသက်နှံးကို အဓိဋ္ဌာန်မတင်, ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ ထားနိုင်၏-ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ် မပြီးနိုင်-ဟု ယူဆတော်မူကြပါသည်။

မေး။ ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်နှင့် အစ္ဆေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်အရ သက်နှံးကို အဓိဋ္ဌာန်မတင် ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ (၁၀)ရက် ထားခွင့်ရ၏။ ဤအစ္ဆေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်အရ (၁၁)ရက်ထားခွင့်ရ၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၅-ရက်နေ့မတိုင်မီ ရသော အစ္ဆေကသက်နှံးနှင့် သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၅-ရက်နေ့၌ ရသော အစ္ဆေကသက်နှံးတို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၅-ရက်နေ့ မတိုင်မီရသော အစ္ဆေကသက်နှံးကို အဓိဋ္ဌာန်မတင် ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ ၁၀-ရက်သာ ထားနိုင်၏။

http://www.dhammadownload.com

သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၅-ရက်နေ့ရသော အစ္စေကသက်နီးကိုကား အဓိဋ္ဌာန်မတင်ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ ၁၁-ရက်ထားနိုင်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်သဖွယ်ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်အရ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၅-ရက်နေ့ရသော သက်နီးအတွက် ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်ခွင့်ပြုချက်ထက် တစ်ရက်ပို၍ထားခွင့်ရသောကြောင့် ဤအစ္စေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်ကို ''ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်သဖွယ်ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်''ဟု ဆိုကြပါသည်။

မေး။ အဘယ်ကဲ့သို့သော သက်နီးမျိုးကို ''အစ္စေကစီဝရ''ဟု ဆိုပါသနည်း၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ခရီးသွားမည့်သူ၊ မကျန်းမာသူ၊ ကိုယ်ဝန်ရှိသူ၊ အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာသော သဒ္ဓါတရားရှိသူတို့တွင် တစ်ယောက်ယောက်က တမန်စေလွှတ်၍ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တိုင်လာ၍ ဖြစ်စေ ''ဝဿာဝါသိကံ ဒဿာမိ=ဝါဆိုသက်နီး လှူဒါန်းပါ၏''ဟုဆို၍ အဆောတလျင် ရှောင်တခင် (အရေးတကြီး သုတ်သီးသုတ်ပျာ) လှူဒါန်းအပ်သောသက်နီးကို ''အစ္စေကစီဝရ''ဟု ဆိုပါသည်။

(ဆောင်) ခရီးသွား, သူနာ၊ တစ်ဖြာထို့နောင်၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်လစ်၊ အသစ်သဒ္ဓါ၊ ဖြစ်လာတုံမြောက်၊ တစ်ယောက်ယောက်က၊ မဖောက်မသွေ၊ စေ၍တစ်ဖြာ၊ ကိုယ်တိုင်လာ၍၊ ဝဿာဝါသိ၊ ဒဿာမိ-ဟု၊ ဆိုဘိလှူဒါန်း၊ ထိုသက်နီး၊ ခေါ်မှန်း အစ္စေက။

မေး။ အရေးပေါ်သက်နီး လှူဒါန်းတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အရေးပေါ်သက်နီး လှူဒါန်းနိုင်သော အခါကာလတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အရေးပေါ်သက်နီး လှူဒါန်းတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ - ခရီးသွားမည့်သူ၊ မကျန်းမာသူ၊ ကိုယ်ဝန်ရှိသူ၊ အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာသော သဒ္ဓါတရားရှိသူတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အရေးပေါ်သက်နီး လှူဒါန်းနိုင်သော အခါကာလမှာ - သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၅-ရက်နေ့မှ ၁၄-ရက်နေ့အထိ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဝဿာဝါသိကစီဝရ''အဓိပ္ပါယ်ကို ရေး၍၊ သရုပ်ထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အလိုရှိအပ်သော ဝဿာဝါသိကစီဝရကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝါတွင်း၌ ဝါကပ်သော သံဃာ, ဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ်အား လှူဒါန်းအပ်သောသက်နီးကို ''ဝဿာဝါသိကစီဝရ=ဝါဆိုသက်နီး''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ထိုဝဿာဝါသိကစီဝရသည် (၁) အစ္စေကစီဝရ (၂) အစ္စေက မဟုတ်သောစီဝရ-ဟု နှစ်မျိုးရှိပါသည်။

ထိုတွင် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အလိုရှိအပ်သော ဝဿာဝါသိကစီဝရမှာ အစ္စေကစီဝရ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝါဆိုသက်နီး ၂-မျိုးကို ဖော်ပြ၍ အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်၌ လိုအပ်သော ဝါဆိုသက်နီးကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဝါဆိုသက်နိုး ၂-မျိုးမှာ - (၁) ယခုကာလ ဝါမဆိုမီကပင် ကြိုတင်လျှုဒါန်းနေကြသော ဝါဆိုသက်နိုး။ (၂) ဝါတွင်းခ္ဍ ဝါကပ်သော သံဃာ, ဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ်အား လျှုဒါန်းအပ်သော ဝါဆိုသက်နိုးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုတွင် အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်ခ္ဍ လိုအပ်သော ဝါဆိုသက်နိုးမှာ အမှတ်(၂) ဝါဆိုသက်နိုးသာ ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ဝဿာဝါသိက-ခေါ် ဝါဆိုသက်နိုးဖြစ်၍ အစ္စေက မဟုတ်လျှင်၊ အစ္စေက ဟုတ်သော်လည်း ဝဿာဝါသိက-ခေါ် ဝါဆိုသက်နိုး မဟုတ်လျှင်၊ ထိုနှစ်မျိုးလုံး ဟုတ်စေကာမူ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၅-ရက်နေ့မှ လပြည့်နေ့အတွင်း မဟုတ်လျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်နှင့် မဆိုင်ဟု သိပါ။

မေး။ 'အစ္စေကစီဝရဲ့ ဥပဓေယျ-အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဝါတွင်းခ္ဍ ဝါကပ်သော သံဃာ, ဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ်အား ဝဿာဝါသိကသက်နိုး လျှုဒါန်းရာခ္ဍ သံဃာမှဖြစ်စေ, ဂိုဏ်းမှဖြစ်စေ ဝေစုရခြင်း။ မိမိအား တိုက်ရိုက်လျှုဒါန်း စသည်ဖြင့် တစ်နည်းနည်းဖြင့် သက်နိုးရခြင်းကို ''ဥပဓေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ''ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတွာ ယာဝ စီဝရကာလသမယံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ''ဟူသော စကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၅-ရက်နေ့မှ လဆန်း ၁၄-ရက်အတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော အစ္စေကသက်နိုးကို သက်နိုးကာလကုန်ဆုံးသည်တိုင်အောင် အဓိဋ္ဌာန်မတင်, ဝိကပ္ပနာ မပြုဘဲ သိုမှီးသိမ်းဆည်းထားနိုင်သည်-ဟု ဆိုလိုပါသည်။ (သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ အတွင်း ၁၁-ရက်ဟုလည်း ဆိုကြသည်။)

မေး။ စီဝရကာလသမယ-ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကထိန်မခင်းလျှင် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အထိ ၁-လ၊ ကထိန်ခင်းလျှင် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ တပေါင်းလပြည့်နေ့အထိ ၅-လ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အစ္စေကစီဝရ စွန့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဣဒံ မေ ဘန္တေ အစ္စေကစီဝရံ စီဝရကာလသမယံ အတိက္ကာမိတံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - များစွာသောရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု - အစ္စေကသက်နိုးကို သက်နိုးကာလကို လွန်စေခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏အင်္ဂါ ၄-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဇာတ်, ပမာဏ လောက်ပြည့်စုံသော အစ္စေကသက်နိုး၏ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာဖြစ်ခြင်း။
၂။ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၅-ရက်နေ့မှ ၁၄-ရက်အတွင်းခ္ဍ ဖြစ်ပေါ်ရရှိခြင်း။
၃။ အဓိဋ္ဌာန်မတင်အပ်, ဝိကပ္ပနာမပြုအပ်ခြင်း။
၄။ သက်နိုးကာလကို လွန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၉။ သာသက်သိက္ခာပုဒ်

မေး။ သာသက်သိက္ခာပုဒ်၏ အနှစ်ချုပ်အဓိပ္ပါယ်ကို ထုတ်ဖော်ရေးသားပါ။

ဖြေ။ (၁) ပုရိမဝါကပ်၌ မကျိုးမပြတ်အောင်နေပြီး (ပုရိမဝါကျွတ်ပြီး)နောက် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့တိုင်အောင် တောကျောင်း၌နေသော ရဟန်းသည် သက်နီးသုံးထည်တို့တွင် တစ်ထည်ထည်ကို ရွာတွင်း၌ ထားနိုင်သည်။

(၂) ထိုရဟန်းသည် အကြောင်းကိစ္စတစ်စုံတစ်ခုရှိ၍ မိမိနေရာ တောကျောင်းမှ အခြားကျောင်းဆို့သွားလျှင် ၆–ညဉ့်ပတ်လုံး ထိုသက်နီးနှင့် ကင်း၍ နေနိုင်သည်။

(၃) ဂိလာနသမ္ဘတိရသော ရဟန်းမဟုတ်ဘဲ ၆–ညဉ့်ထက်အလွန် ညဉ့်ကင်း၍နေလျှင် ထိုရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်။

မေး။ တောကျောင်းနေ ရဟန်းအတွက် သီးခြားခွင့်ပြုချက်ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သာသက်သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဥပဝသံ ခေါ် ပန ကတ္တိကပုဏ္ဏမံ ။ပ။ အန္တရဃရေ နိက္ခိပေယျ''ဝါကျ၏ ဆိုလိုရင်းကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တောကျောင်းနေရဟန်းသည် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁–ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အထိ တစ်လလုံးလုံး သက်နီးနှင့် ညဉ့်ကင်းနေသော်လည်း အနီးအပါး ဆွမ်းခံရွာမှာပင် သက်နီးရှိနေသောကြောင့် ညဉ့်ကင်းရာ မရောက်, နိဿဂ္ဂိမထိုက်–ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဥပဝသံ''ပုဒ်နှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဥပဝသံ–သည် ဥပ–ပုဗ္ဗ ဝသဓာတ်+တွာပစ္စည်းဖြင့် ''ဥပဝသ''ဟု ဖြစ်ပြီးနောက် ဝါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှါ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၍ ရှုပ်ပြီးသောပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုဥပဝသံ–ပုဒ်ကို ''တထာရူပေသု ဘိက္ခု သေနာသနေသု ဝိဟရန္တော''၌ ကြိယာဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် စပ်ရပါမည်။ ''ဝါသို့ကပ်၍ မကျိုးမပြတ်အောင်နေပြီး (ဝါကျွတ်ပြီး) နောက် ထိုတောကျောင်းတို့၌ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့တိုင်အောင် နေသည်''ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူရပါမည်။

မေး။ ကတ္တိကပုဏ္ဏမ–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁–ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အထိ တစ်လ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာရညကသေနာသန–အရ ''တောကျောင်း''ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ''အာစရိယဓနု''ခေါ် ညို့တင်အပ်ပြီးသော လေးဆရာ၏လေးဖြင့် ရွာ၏ တံခါးခုံမှစ၍ အပြန်ငါးရာကွာဝေးသောအရပ်၌ ဆောက်လုပ်အပ်သော ကျောင်းတို့ကို ''အာရညကသေနာသန''–အရ ''တောကျောင်း''ဟု ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အာစရိယဓနု–ကို ရှေးက ''ကုလလေး''ဟု ဆိုကြသည်။

မေး။ ''အာစရိယဓနု''ခေါ် လေးဆရာတို့ ကိုင်နေကျလေးဖြင့် အပြန်ငါးရာ တိုင်းတာနည်းကို

http://www.dhammadownload.com

ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အကာအရံစည်းရိုးရှိသော ရွာဖြစ်လျှင် တံခါးခုံမှစ၍ တိုင်းတာရပါမည်။ အကာပရံစည်းရိုး မရှိသော ရွာဖြစ်လျှင် အကာအရံထိုက်ရာအရပ် (အစွန်ဆုံးအိမ် ဥပစာမှ မဖြိုမပုရိသ၏ ခဲတစ်ကျအရပ်)မှ စ၍ တိုင်းတာရပါမည်။

ကျောင်းတိုက်၏ အကာအရံရှိရာအရပ်တိုင်အောင်သော်လည်းကောင်း၊ အကာအရံမရှိသော ကျောင်းတိုက်၏ ရွာဘက်က ပထမဆုံးကျောင်း၊ (သို့) စေတီ၊ (သို့) ဗောဓိပင်၊ (သို့) အမြဲစည်းဝေးရာဌာနရှိရာအရပ် တိုင်အောင်သော်လည်းကောင်း သွားရိုးလမ်းဖြင့် တိုင်းတာရပါမည်။ အခြားလမ်းသစ်၊ (သို့) သွားရိုးလမ်းမဟုတ်သော လမ်းဖြင့် မတိုင်းတာရပါ။

မေး။ ''အာစရိယဓနု''ခေါ် လေးဆရာတို့ ကိုင်နေကျ လေး၏ပမာဏကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ထိုလေးသည် ပကတိအထွာဖြင့် ၄-တောင်ထွာရှိ၍၊ ညှိုတင်အပ်ပြီးသော အခါ ၄-တောင် ရှိပါသည်။

မေး။ ''အာစရိယဓနုဖြင့် လေးအပြန် ငါးရာ'' ဟူသည် အတောင်ပေါင်းမည်မျှရှိပါသနည်း။

ဖြေ။ ညှိုတင်အပ်ပြီးသော အာစရိယဓနုသည် ၄-တောင်ရှိသောကြောင့် ထိုလေး အပြန်ငါးရာ-ဟူသည် အတောင်ပေါင်း ၂၀၀၀ (နှစ်ထောင်တိတိ) ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သာသက်သမ္မတ, သပ္ပဋိဘယ-တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ခိုးသူစသည်တို့ ခိုအောင်းရာအရပ် စသည်ကို မြင်ရခြင်းကြောင့် ယုံမှားသံသယဖြစ်ဖွယ် ရှိသည်ဟု သမုတ်အပ် အသိအမှတ်ပြုအပ်သော ကျောင်းတို့သည် ''သာသက်သမ္မတ'' တို့ မည်ကြပါသည်။

ခိုးသူတို့က လူတို့ကို သတ်ဖြတ်လုယက် ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို တွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့် စုဝေးတည်နေသည့် အားကြီးသော ဘေးဒဏ်ရန်စွယ် အန္တရာယ်နှင့် တကွဖြစ်သော ကျောင်းတို့သည် ''သပ္ပဋိဘယ''တို့ မည်ကြပါသည်။

မေး။ အန္တရယရေ နိက္ခိပေယျ-၌ အန္တရယရ-ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ တောကျောင်း၏ပတ်ဝန်းကျင် အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာအဖို့တို့၌ (မိမိအလွန်ကြိုက်နှစ်သက်အပ်သော) လမ်းတို့၏ အကြားဝယ် အိမ်ရှိသော ဆွမ်းခံရွာကို ''အန္တရယရ''ဟု ဆိုရပါသည်။

-အန္တရေ ယရာနိ ဍေ္ဍ တေသာတိ ဝါ အန္တရယရံ၊ ဂါမော။ (ဋီသစ်၊ ၃၄၂။)

မေး။ အဘယ့်ကြောင့် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ အတွင်း သက်နှံးကို ဆွမ်းခံရာရွာ၌ထား၍ ညဉ့်ကင်းခွင့်ပေးတော်မူရပါသနည်း။

ဖြေ။ မြန်မာနိုင်ငံ အချို့အရပ်၌ ''ပန်းထိုးကာလ''ခေါ်သော တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ဝယ် အပျော်ခိုးတမ်း ကစားကြသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အတွင်းဝယ် ''ကတ္တိကစောရ''ခေါ် အပျော်တမ်းသူခိုးတွေ အလွန်ပေါများသောကြောင့် ထိုတစ်လအတွင်း သက်နှံးကို ဆွမ်းခံရာရွာ၌ထား၍ ညဉ့်ကင်းခွင့်ပေးတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဘုရားရှင်က 'အန္တရယရေ နိက္ခိပေယျ'ဟု မိမိဆွမ်းခံရှာ၌သာ သက်နှံးထားခွင့်ပြုတော်မူရခြင်း အကြောင်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သက်နှံးနှင့် ညဉ့်ကင်းနေပါသော်လည်း မိမိသက်နှံး ပျောက်ပျက်သည်, မပျောက်ပျက်သည်ကို နေ့စဉ်သိဖို့ အရေးကြီးသောကြောင့် မိမိဆွမ်းခံရှာ၌သာ သက်နှံးထားခွင့်ပြုတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရှာတွင်း၌ သက်နှံးထားနိုင်ခွင့် အဂါမျှားကို သက်ဆိုင်ရာပါဠိတို့နှင့် ယှဉ်တွဲ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပုရိမဝါ၌ ဝါကပ်ပြီး၍ ပထမမဟာပဝါရဏာနေ့၌ ပဝါရဏာပြုပြီးသူဖြစ်ခြင်း (ပုရိမဝါကပ်၍ ဝါမကျိုးဘဲ နေပြီးသူဖြစ်ခြင်း)။ ဥပဝသ-ပါဠိဖြင့် ပြပါသည်။

၂။ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အထိ-ဟူသော ကတ္တိကမာသဖြစ်ခြင်း။ ကတ္တိကပုဏ္ဏမ-ပါဠိဖြင့် ပြပါသည်။

၃။ လေးအပြန်ငါးရာရှိသော နောက်ဆုံးပမာဏနှင့် ယှဉ်သော တောရကျောင်းဖြစ်ခြင်း။ ယာနီ ခေါ် ပန တာနိ အာရညကာနိ သေနာသနာနိ-ပါဠိဖြင့် ပြပါသည်။

၄။ ယုံမှားဖွယ်နှင့်တကွ, ဘေးရန်နှင့်တကွဖြစ်ခြင်း။ သာသက်သမ္မတာနိ သပ္ပဋိဘယာနိ-ပါဠိဖြင့် ပြပါသည်။

(ဆောင်) ၁။ ပုရိမဝါ၊ ကပ်ပြီးကာ၊ ပဝါရဏာပြုပြီး ဖြစ်ရမည်။
၂။ ကျွတ်ကျော်တစ်မှ၊ မုန်းပြည့်ကျ၊ ကတ္တိကမာသ ဖြစ်ရမည်။
၃။ ကုလလေးတာ၊ ပြန်ငါးရာ၊ ဝေးကွာ တောကျောင်း ဖြစ်ရမည်။
၄။ ယုံမှားဖွယ်ရှိ၊ ဘေးရန်ရှိ၊ ဖြစ်ဘိ မြဲအတည်။
၅။ အဂါ လေးတန်၊ ပြည့်စုံပြန်၊ ဆွမ်းခံရှာမှာ ထားနိုင်သည်။
၆။ တောကျောင်း၌သာ၊ နေသောခါ၊ ကင်းကွာ တစ်လ နေကောင်းသည်။
၇။ တစ်ပါးဌာန၊ သွားတုံက၊ ခြောက်ညဉ့်မျှသာ ကင်းကောင်းသည်။

မေး။ သက်နှံးထားခွင့်မရသော တောကျောင်းကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ လေးအပြန် ငါးရာအောက်ယုတ်လျော့သော ပမာဏရှိသော တောကျောင်း၊ တဂါဝုတ်ထက် ပိုလွန်သော ပမာဏရှိသော တောကျောင်းတို့၌ သက်နှံး ထားခွင့်မရပါ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော်-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ပြီးနောက် ဆွမ်းစားချိန်၌ပင် တစ်ဖန် ပြန်လာနိုင်လောက်သောကျောင်းကိုသာ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အလိုရှိအပ်သောကြောင့်တည်း။ (ဋီသစ်၊ ၃၄၂ ကြည့်။)

မေး။ သိယာ စ တဿ ဘိက္ခုနော ။ပ။ တေန စီဝရေန ဝိပ္ပဝသိတဗ္ဗံ'' ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ်ကိုပြသောစကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မိမိနေရာ တောကျောင်းမှ အခြားကျောင်းသို့ ကိစ္စရှိ၍ ညဉ့်အိပ်သွားရသဖြင့် ထိုသက်နှံးနှင့် ကင်းနေခွင့်ကြုံလျှင် ၆-ညဉ့်အထိကင်းနေနိုင်သေးကြောင်းကို ပြသောစကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တတော စေ ဥတ္တရိ ဝိပ္ပဝသေယျ-၌ 'ဝိပ္ပဝသ''အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မိမိမူလနေရာဖြစ်သော တောကျောင်း၌ ၇-ခုမြောက်အရုဏ်ကို မတက်စေဘဲ အခြား

http://www.dhammadownload.com

ကျောင်းတိုက် (အခြားအရပ်)၌ တက်စေခြင်းကို ''ဝိပ္ပဝသ''ဟု ဆိုပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကခ်ါအဋ္ဌကထာနှင့် ဋီကာသစ်တို၌ ''ဝ ကမ် အရုဏ် ဥဒ္ဒာပေယျာတိ အတ္ထော'' ဟု နေ–မပါသော ပါဠိကို တွေ့ရသည်။ ကခ်ါဘာသာဋီကာ၌ ''နေ ဥဒ္ဒာပေယျ–မတက်စေအံ့'' ဟု အနက်ပေးပြထား သည်။ နေ–ပါသောပါဠိသာ သင့်မြတ်ဖွယ်ရှိပါသည်။ (ကခ်ါယောဇနာ မဟာဋီကာရှု)။

မေး။ မိမိနေရာတောကျောင်းမှ အခြားကျောင်းသို့ ကိစ္စရှိ၍ သွားသောရဟန်းသည် သွားရာ အရပ်က အလွန်ဝေးသောကြောင့် မိမိနေရာတောကျောင်းသို့ ပြန်လာ၍ ရ–ခုမြောက် အရုဏ်ကို တက်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်လျှင် အာပတ်မသင့်အောင် မည်သို့ပြုလုပ်ရပါ မည်နည်း။

ဖြေ။ သွားရာအရပ်က အလွန်ဝေးသောကြောင့် မိမိအမြဲနေရာတောကျောင်းသို့ ပြန်လာ၍ ရ–ခုမြောက်အရုဏ်ကို တက်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော ရဟန်းသည် သက်နီးထားရာ ရွာအပိုင်းအခြားသို့ ရောက်အောင်လာပြီး သဘင်(ဈေး)၌ဖြစ်စေ၊ အမှတ်မထား တစ်ပါး ပါးသောအရပ်၌ ဖြစ်စေနေ၍ ရ–ခုမြောက်အရုဏ်ကို တက်စေကာ မိမိသက်နီး၏သတင်းကို သိပြီးမှ အလိုရှိရာအရပ်သို့ ဖဲသွားနိုင်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့မျှပြုခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော ရဟန်းသည် ရောက်ရာအရပ်၌ပင် တည်လျက် ''အတိရေကသက်နီးအရာ၌ တည်လိမ့်မည်''ဟု နှလုံးသွင်းကာ ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုလိုက်ရပါမည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြုလျှင် အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ သာသက်သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်နိုင်သော ရဟန်းများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ရ–ရက်မြောက်အရုဏ်ကို သက်နီးထားရာ ရွာအပိုင်းအခြားသို့ လာရောက်၍ တက်စေသော ရဟန်း။ (၂) ရောက်ရာအရပ်၌ပင် တည်လျက် ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုလိုက်သော ရဟန်း။ (၃) သမ္ဘူတိရသော ရဟန်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အညတြ ဘိက္ခုသမ္ဘူတိယာ–၌ ဘိက္ခုသမ္ဘူတိ–ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သံဃာက ဂိလာနရဟန်းအား ပေးအပ်သော ''စီဝရအဝိပ္ပါသ သမ္ဘူတိ''ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သာသက်သိက္ခာပုဒ်အရ နိဿဂ္ဂိသက်နီးစွန့်ပုံ ပါဠိကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကဒ် မေ ဘန္တေ စီဝရံ အတိရေကဆာရတ္တံ ဝိပ္ပဝုတ္ထံ အညတြ ဘိက္ခုသမ္ဘူတိယာ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ကမ္မာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – များစွာသောရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု – တိစီဝရိတ်အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော သက်နီးနှင့် ကင်း၍နေခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အညတြ ဘိက္ခုသမ္ဘူတိယာ–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သာသက်သိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၄–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နံပါတ် (၄) ''တိစီဝရိက် အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော သက်နီးနှင့် ၆–ညဉ့်ထက် အလွန် ကင်း၍နေခြင်း'' တစ်မျိုးသာ ဥဒေါသိတ (ဒုတိယကထိန)သိက္ခာပုဒ်မှ ထူးပါသည်။ ကြွင်းသောအဂါ ၃–ပါးမှာ ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀။ ပရိဏာတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပရိဏာတသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းသည် သိလျှက် သံဃာသို့ညွှတ်ပြီးသော သံယိကလာဘ်ကို မိမိသို့ ညွှတ်စေငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ သံယိကံ လာဘံ-၌ သံယိက-ပုဒ် လာဘ-ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ 'သံယသ သန္တကော သံယိကော' ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် အညီ သံဃာ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သက်နှံးစသော ဝတ္ထုပြစ္စည်းများကို "သံယိက" ဟု ဆိုရပါ သည်။

"လဗ္ဘတီတိ လာဘော"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ရအပ်ရထိုက်သော သက်နှံးစသော ဝတ္ထုပြစ္စည်းများကို "လာဘ=လာဘ်"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ သက်နှံးစသော လာဘ်သည် သံဃာ့လက်သို့ မရောက်သေးဘဲ ညွှတ်ပြီးရုံမျှဖြင့် သံယိက ဖြစ်နိုင်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သက်နှံးစသော လာဘ်သည် သံဃာသို့ညွှတ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် သံဃာ့လက်သို့ မရောက်သေးသော်လည်း "ညွှတ်ပြီးခြင်း"ဟူသော ပရိယာယ်တစ်မျိုးအားဖြင့် သံယိက ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

မေး။ "ပရိဏာတ=သံဃာသို့ညွှတ်ပြီး"ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ "လှူကြမည်၊ ပြုကြမည်"ဟု အလှူရှင်တို့က နှုတ်မြွက်သောအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ လက်ပြသောအားဖြင့် ဖြစ်စေ ညွှတ်ပြီးသော လာဘ်လာဘကို "ပရိဏာတ"ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ အတ္တနော ပရိဏာမေယျ-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ "ဤသက်နှံးစသော ဝတ္ထုကို ငါအား ပေးလှူကြပါ" စသောစကားတို့ကို ပြောဆိုလျက် မိမိထံညွှတ်အောင် ပြုလုပ်မှုကို "အတ္တနော ပရိဏာမေယျ"ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဤပရိဏာတသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ပြည့်စုံအောင် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာသို့ညွှတ်ပြီးသော သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဥစ္စာ၊ သို့မဟုတ်- လူတို့၏ဥစ္စာ၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အမိ၏ဥစ္စာကိုသော်လည်း၊ မိမိသို့ညွှတ်စေသော ရဟန်းအား ပယောဂကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ ရခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ မွေးသမိခင်က အဘိဓမ္ဓာ ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးအား လှူဒါန်းရန် နှုတ်မြွက်ပြောဆိုပြီး ဝယ်ထားသော သက်နှံးကို မိမိသို့ညွှတ်စေသော ရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်/ မသင့် အကြောင်းနှင့်တကွ ဝိနိစ္ဆယချပါ။

ဖြေ။ "အန္တမသော မာတုသန္တကမ္ပိ အတ္တနော ပရိဏာမေန္တသ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋ္ဌိလာဘေန နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ' ဟု ကခ်ီအဋ္ဌကထာ ဖွင့်သောကြောင့် မေးခွန်းပါ ရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ပရိဏာတသိက္ခာပုဒ်အရ နိဿဂ္ဂိသက်နှံးစွန့်ပုံ ပါဠိကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဣဒံ မေ ဘန္တေ ဇာနံ သံယိကံ လာဘံ ပရိဏာတံ အတ္တနော ပရိဏာမိတံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမိ။

http://www.dhammadownload.com

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – သံဃိကလာဘ်ကို မိမိသို့ညွှတ်စေခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့၏ အပြစ်များကို အသီးသီးဖော်ပြပါ။
(က) သံဃိကလာဘ်ကို မိမိသို့ညွှတ်စေသောရဟန်း။
(ခ) သံဃိကလာဘ်ကို အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးသို့ ညွှတ်စေသော ရဟန်း။
(ဂ) အရှေ့တိုက် သံဃာသို့ ညွှတ်ပြီးသောလာဘ်ကို အနောက်တိုက်သံဃာသို့ ညွှတ်စေသောရဟန်း။
(ဃ) ရွှေမောဂေါသို့ညွှတ်ပြီးသော လာဘ်ကို မဟာစေတီသို့ညွှတ်စေသော ရဟန်း။
(c) ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ပါးသို့ညွှတ်ပြီးသော လာဘ်ကို အခြားပုဂ္ဂိုလ်၊ (သို့) သံဃာ၊ (သို့) စေတီသို့ ညွှတ်စေသောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်။
(ခ) သုဒ္ဓပါစိတ်အာပတ်။
(ဂ) (ဃ) (c) ဒုက္ကဋ်အာပတ်။

မေး။ ဒကာ,ဒကာမတို့က ''မည်သည့်နေရာ၌ လှူရပါမည်နည်း''ဟု မေးလျှောက်လာလျှင် မည်သို့ပြောဆိုရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ''သင်တို့ ကြည်ညိုသောအရပ်၌ လှူကြပါ။ ဒကာတို့ရဲ့လှူဖွယ်ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်မည့် အရပ် (သံဃာစသည်)၌ လှူကြပါ'' စသည်ဖြင့် ပြောဆိုရပါမည်။ မိမိသဘောအတိုင်း ပြောဆိုညွှန်ကြားကောင်းသည်–ဟူလို။

မေး။ ပရိဏာတသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃–ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ သံဃာ့ထံ၌ ညွှတ်ပြီးဖြစ်ခြင်း။
၂။ သံဃာ့အထံ၌ ညွှတ်ပြီးကြောင်းကို သိပါလျက် မိမိသို့ညွှတ်စေခြင်း။
၃။ ရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ပတ္တာဝဂ် ပြီး၏။

□□□□□

မေး။ (က) စွန့်ပြီးနောက် ပြန်မပေးရသော ပစ္စည်းများ။
(ခ) စွန့်ပြီးနောက် ပြန်ပေး၍ ရသော်လည်း မသုံးစွဲကောင်းသောပစ္စည်းများ။
(ဂ) သံဃာ့အလယ်၌သာ စွန့်ရသော ပစ္စည်းများကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ၁။ ခံယူထားသော ရွှေငွေ (ရူပိယပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်)။
၂။ လဲလှယ်ထားသော ရွှေငွေ (ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်)တို့ ဖြစ်ပါသည်။
(ခ) ၁။ ကောသိယမိဿကအခင်း (ကောသိယသိက္ခာပုဒ်)
၂။ သုဒ္ဓကာဠကအခင်း (ငှင်းသိက္ခာပုဒ်)။
၃။ ဒွေဘာဂအခင်း (ငှင်းသိက္ခာပုဒ်)။

http://www.dhammadownload.com

၄။ ခုနစ်ရက်ထက်အလွန် သိုမှီးသိမ်းဆည်းထားသောဆေးပစ္စည်း။
(ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) ၁။ ခံယူထားသော ရွှေငွေ (ရူပိယပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်)။
၂။ လဲလှယ်ထားသော ရွှေငွေ (ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်)။
၃။ သပိတ်ဟောင်း ငါးဖွဲ့မပြည့်သေးဘဲ တောင်းအပ်သော သပိတ်။
(ဥနူပဋ္ဌေ ပတ္တနသိက္ခာပုဒ်)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – ခံယူ, လဲထား၊ ရွှေငွေများ၊ ပြန်ကား မပေးရ။
– အခင်းသုံးဖြာ၊ ဆေးတစ်ဖြာ၊ ရပါသော်လဲ မသုံးရ။
– ခံယူ, လဲထား၊ ရွှေ ငွေများနှင့်၊ ထည့်ခြားသပိတ်၊
ရောကြိတ်သုံးဖြာ၊ စွန့်ရမှာ၊ သံယာလယ်သာ
မှတ်ကုန်ကြ။

နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အခန်း ပြီး၏။

□□□□□

စတုတ္ထအနာဂတဘယသုတ် (အံ၊ ၂။ ၉၅။)

၁။ သက်နှံးကောင်းရအောင် မအပ်စပ်သောနည်းအမျိုးမျိုးဖြင့်
ရှာဖွေခြင်း။
၂။ အစားအသောက်ကောင်းရအောင် မအပ်စပ်သောနည်း
အမျိုးမျိုးဖြင့် ရှာဖွေခြင်း။
၃။ ကျောင်းကောင်းရအောင် မအပ်စပ်သောနည်းအမျိုးမျိုးဖြင့်
ရှာဖွေခြင်း။
၄။ ဒကာမများနှင့် ရောရောနှောနှော နေထိုင်ခြင်း။
၅။ ဒကာများနှင့် ရောရောနှောနှော နေထိုင်ခြင်း။

ယခုအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကြီးသည် အထက်ဖော်ပြပါ ဘေးရန် ၅–မျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်တိုးနေရပြီဖြစ်ကြောင်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုး တန်ဖိုးထားတတ်သော ရဟန်း, သာမဏေများနှင့် ဒကာ, ဒကာမများအားလုံး သတိပြုမိကြလျက် မိမိတို့၏ ရွှတ်ယွင်းချက်များကို ပြုပြင်သင့်လှပေသည်။

http://www.dhammadownload.com

သုဒ္ဓပါစိတ်အခန်း

မေး။ ''ဣမေ ခေါ ပနာယသ္မန္တော ။ပ။ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ''ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ် စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုရ၏။ ထိုစကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဣမေ ခေါ ပနာယသ္မန္တော ။ပ။ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ–ဟူသော စကားရပ်သည် သုဒ္ဓပါစိတ် သိက္ခာပုဒ်များကို ပြဆိုရန် စကားချီသော အချီနိဒါန်းစကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုစကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကား – ''အရှင်တို့ ၉၂–ပါးသော ပါစိတ်အာပတ် တို့သည် သရုပ်အားဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''သုဒ္ဓပါစိတ်'' ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နိဿဂ္ဂိယသဘောနှင့် မရောမယှက် သက်သက်သော ပါစိတ်ဖြစ်သောကြောင့် ''သုဒ္ဓ ပါစိတ်'' မည်ပါသည်။

မေး။ ''သုဒ္ဓပါစိတ်''ဟူသော စကား၌ ''ပါစိတ်''ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''စိတ္တံ ပါတေတီတိ ပါစိတ္တိယံ'' ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်အညီ ကုသိုလ်စိတ်ကို လျှောကျစေ တတ်သောကြောင့် သမ္မဇာနမုသာဝါဒစသော အာပတ်တို့ကို ''ပါစိတ်'' ဟု ခေါ်ဆိုရ ပါသည်။

မေး။ ''ပါစိတ္တိယ''ပုဒ် ရှုပ်ပြီးပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''စိတ္တ + ပါတိယ'' ဟုဆိုလျက် စိတ္တ နှင့် ပါတ ကို ရှေ့နောက်ပြန် တ–ကိုလည်း ချေ၍ ''ပါစိတ္တိယ''ဟု ရှုပ်ပြီးကြောင်း ပါစိတျာဒိယောဇနာ၌ ဆိုပါသည်။ ကခ်ီယောဇနာ မဟာဋီကာ၌ကား ပတဓာတ်+တ္တိယပစ္စည်း၊ ဣ–လာ၊ တ–ကို စ–ပြု၊ ပ–၌ အ–ကို အာဝုဒ္ဓိပြု၍ ရှုပ်ပြီးကြောင်း ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ပထမနည်းဝယ် ပါတိယ–၌ ပတဓာတ်+ ဏျပစ္စည်း၊ ဣအာဂုံ။ ဏျ ပစ္စည်း ဟေတုကတ္တားအနက် သက်သည်ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ ပါရာဇိက–စသည်တို့သည်လည်း ကုသိုလ်စိတ်ကို ကျစေတတ်ပါလျက် အဘယ့် ကြောင့် ''ပါစိတ်''အမည် မရကြပါသနည်း၊ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိကစသောအာပတ်တို့သည် ကုသိုလ်စိတ်ကို ကျစေတတ်သော်လည်း ''ပါရာဇိက'' စသော အမည်ထူးကိုရပြီးဖြစ်သောကြောင့် ''ပါစိတ်''ဟူသော အမည်ကို မရကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁–မုသာဝါဒဝဂ်

၁။ မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်

မေး။ မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ သိလျက် ရွှတ်ယွင်းဖောက်ပြန် မဟုတ်မမှန်သောစကားကို လိမ်ညာ၍ပြောဆိုခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ သမ္မာနမုသာဝါဒေ-ပုဒ်ကို အနက်အမျိုးမျိုးပေးကြရာ ထိုအနက်များကို ဖော်ပြ၍ စိစစ်ဝေဖန်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ယော ပန ဘိက္ခု။ သည်။ ဘိက္ခုနှင့်၊ တို့၏။ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော၊ လျက်။ သိက္ခံ၊ ကို။ အပစ္စက္ခာယ၊ မူ၍။ ဒုဗ္ဗလ္ယံ၊ ကို။ အနာဝိကတ္တာ၊ မူ၍။ သမ္မာနမုသာဝါဒေ၊ ကြောင့်။ (ဆရာတော်ဦးဗုဒ်)။

စိစစ်ချက် - ဤအနက်၌ ယော ပန ဘိက္ခု-ကို သမ္မာနမုသာဝါဒေ-၌ မစပ်နိုင်ပါ။

၂။ (ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။) သမ္မာနမုသာဝါဒေ၊ သိလျက် ချွတ်ယွင်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်။ (ဘာသာဋ္ဌိကာ)

စိစစ်ချက် - "သမ္မာနသ မုသာဝါဒေါ သမ္မာနမုသာဝါဒေါ" ဟူသော ဝစနတ္ထကို ကြည့်လျှင် သမ္မာန-အရ ရဟန်းကို ရနေသောကြောင့် "ဘိက္ခုနော"ဟု ထည့်ပေးဖွယ်မလို ဟု ထင်ပါသည်။

၃။ သမ္မာနမုသာဝါဒေ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိသောရဟန်း၏ ချွတ်ယွင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်။ (ဤအနက်ကား သဒ္ဒါနက် ဖြစ်ပါသည်)

မေး။ သမ္မာနမုသာဝါဒေ-၌ သို့ ဝိဘတ်အနက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နိမိတ်အနက်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမ္မာန-၌ "သိခြင်း" ဟူသည်အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မပြောမီ ပြောခါနီးခဏ၌ "ငါ အလွဲ အမှားကို ပြောတော့မည်"ဟု သိခြင်းနှင့် ပြောဆဲခဏ၌ "ငါ အလွဲအမှားကို ပြောနေသည်"ဟု သိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (ပြောပြီးနောက်မှ "ငါ အလွဲအမှားကို ပြောမိပြီ"ဟု သိခြင်းကို ဤသိက္ခာပုဒ်၌ မလိုအပ်ပါ။)

မေး။ သမ္မာန မုသာဝါဒေ၌ သမ္မာန-အရကို မှန်ကန်စွာ ကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ သမ္မာန-အရ မပြောမီ ရှေ့အဖို့၌လည်း သိပြီး၍ ပြောဆဲခဏ၌လည်း သိသော ရဟန်းကို ယူရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ 'သိခြင်း'ကို ယူရမည်-ဟုလည်း ရေးကြသည်။ "သမ္မာနမုသာ-ဝါဒေတိ ပုဗ္ဗေပိ ဇာနိတ္တာ ဝစနက္ခဏေပိ ဇာနန္တော သေသ မုသာဝါဒဘဏနေ"ဟူသော ကခ်ီအဋ္ဌကထာအဖွင့်ကို သေချာစေ့ငုံ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ကြပါကုန်။

မေး။ မုသာဝါဒေ-၌ မုသာ-အရ, ဝါဒ-အရတို့ကို ခွဲခြားကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ မုသာ-အရ မဟုတ်မမှန်သောဝတ္ထုကို ရပါသည်။
ဝါဒ-အရ မဟုတ်မမှန်သောဝတ္ထုကို ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့် ဆိုကြောင်း သိစေကြောင်း ဖြစ်သော ကာယပယောဂ, ဝစီပယောဂကို ရပါသည်။

မေး။ "မုသာဝါဒ (=မုသားပြော)"ဟုဆိုသောကြောင့် နှုတ်ဖြင့် လိမ်ညာပြောခြင်းကိုသာ မုသာဝါဒ-ဟု မှတ်ရပါမည်လော၊ ယင်းစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ နှုတ်ဖြင့်လိမ်ညာပြောခြင်းကိုသာ မုသာဝါ-ဟုမမှတ်ရပါ။ မဟုတ်မမှန်သော ဝတ္ထုကို ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထုဖြစ်အောင်, ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထုကို မဟုတ်မမှန်သော ဝတ္ထုဖြစ်အောင် ကိုယ်ဖြင့် ဖြစ်စေ, နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ သိစေခြင်းကို "မုသာဝါဒ=မုသားပြော"ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''အရှင်ဘုရား စာမေးပွဲအောင်ပါသလား''ဟု မေးရာ မအောင်ဘဲ အောင်သည် ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ဖြင့် ခေါင်းညိတ်ပြလိုက်လျှင် ထိုရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်/ မသင့် အကြောင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ထိုကဲ့သို့ ကိုယ်အမူအရာဖြင့် သိစေခြင်း ''ကာယဝိညာပန''ကိုလည်း မုသာဝါဒဟုပင် ဆိုရသောကြောင့် ထိုရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ မုသာဝါဒ၏ အင်္ဂါလက္ခဏာ ၂-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မုသားမပြောမီ ရှေ့အဖို့၌ ''ငါ မုသားပြောမည်''ဟု သိခြင်း။

၂။ မုသားပြောနေဆဲ ခဏ၌လည်း ''ငါ မုသားပြောနေသည်''ဟု သိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (ဋီသစ်၊ ၃၄၆)

(ဆောင်) မပြောမီ သိ၊ ပြောဆဲ သိ၊ နှစ်ရှိ မုသာဝါဒအင်္ဂါတည်း။

မေး။ မဟုတ်မမှန်သည်ကို ပြောဆိုပြုလုပ်နေတိုင်း ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မဟုတ်မမှန်သည်ကို ပြောဆိုပြုလုပ်နေတိုင်း ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ဟု မှတ်ရပါ။ ''သမ္ဘဏ = သိလျက်''ဟုဆိုသောကြောင့် မဟုတ်မမှန်သည်ကို ပြောဆိုပြုလုပ်နေသော်လည်း ကိုယ်တိုင်က အမှန်ဟုထင်နေလျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ် မသင့်ပါ။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - သာကီဝင်မင်းသား အရှင်ဟတ္ထက။ ဝတ္ထု - ပယ်ပြီး၍ ဝန်ခံခြင်းအစရှိသော အကြောင်း။

မေး။ မုသာဝါဒကြောင့် သင့်ရောက်နိုင်သောအာပတ်များ (မုသားအပြစ်များ)နှင့် ယင်းအာပတ်များကိုပြသော သိက္ခာပုဒ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို လိမ်ပြောခြင်းကြောင့် ပါရာဇိက။ (ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ သိက္ခာပုဒ်)

၂။ အမှုလက ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်းကြောင့် သံဃာဒိသေသ။ (ဒုဋ္ဌဒေါသ, အညဘာဂိယသိက္ခာပုဒ်)

၃။ အမှုလက သံဃာဒိသေသ်အာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်းကြောင့် ပါစိတ်။ (အမှုလကသိက္ခာပုဒ်)

၄။ အမှုလက ထုလ္လစ္စည်းစသော အောက်အာပတ်၅-ပုံဖြင့် စွပ်စွဲခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်။ (သိက္ခာပုဒ်တိုက်ရိုက်မရှိ)

၅။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို တိုက်ရိုက်မပြောဘဲ ''အကြင်ရဟန်းသည် သင်၏ ကျောင်း၌ နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် ရဟန္တာတည်း'' စသည်ဖြင့် သွယ်ဝိုက်၍ပြောရာ၌ တစ်ဖက်သား နားလည်လျှင် ထုလ္လစ္စည်း။ (သိက္ခာပုဒ် တိုက်ရိုက်မရှိ)

၆။ ထိုသို့သွယ်ဝိုက်ပြောရာ၌ တစ်ဖက်သား နားမလည်လျှင် ဒုက္ကဋ်။ (သိက္ခာပုဒ်တိုက်ရိုက်မရှိ)

၇။ မဟုတ်မမှန်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့် ပါစိတ် (မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်) အားဖြင့် မုသာဝါဒကြောင့် အာပတ်-၇ ချက် သင့်နိုင်ပါသည်။

(ဆောင်) စတုတ္ထပါရာ၊ သံဃာဒိသေသ်၊ ပါစိတ်ဖြစ်လတ်၊ ဒုက္ကဋ်, ထုလ္လစ္စည်း၊ တစ်ခင်း ဒုက္ကဋ်၊ ပါစိတ် ထပ်ငြား၊ ခုနစ်ပါး၊ မုသားအပြစ်တည်း။

(ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ)

http://www.dhammadownload.com

မေး။ လိမ်ညာပြောတိုင်း မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသလော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''မစူးစမ်း မဆင်ခြင်ဘဲ ပြုန်းကနဲ ပြောလိုက်မိသောရဟန်း၊ ပြောချင်တာတစ်မျိုး ပြောမိတာတစ်မျိုး ဖြစ်သွားသော ရဟန်းတို့အား အာပတ်မသင့်''ဟု ကခ်ီအဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြထားသောကြောင့် လိမ်ညာပြောတိုင်း မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်မသင့်ပါ

မှတ်ချက်။ ။ ရယ်စရာ မောစရာအနေဖြင့် နောက်ပြောင်ပြောဆိုမှု၊ အပိုဖြည့်စွက်ပြောဆိုမှုတို့အတွက်အား အာပတ်မှ မလွတ်ပါ။

မေး။ မုသာဝါဒ သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂ ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ချွတ်ယွင်းစေခြင်းကို ရှေးရှုပြုခြင်း၊ (လိမ်လည်လိုသော စိတ်ထားရှိခြင်း)

၂။ ချွတ်ယွင်းစေကြောင်း စိတ်၊ (လိမ်လည်လိုသော စိတ်)ဖြင့် ဆိုလိုသော အကြောင်းအရာကို နားထောင်သူတစ်ဖက်သားကို သိစေကြောင်းပယောဂ(ကိုယ်မှု နှုတ်မှု တစ်ခုခု) ပြုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁။ လိမ်လိုသောစိတ်ရှိခြင်း၊ ၂။ လိမ်ခြင်းဟု ရှင်းရှင်းမှတ်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ဝိမတိဋီကာ၌ ဝတ္ထုဖောက်ပြန်ခြင်း-ကို ထည့်၍ ၃-ပါးဟု ဆိုပါသည်

၂။ သြမသဝါဒသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သြမသဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ နှုတ်လုံထိုးခြင်း = ရဟန်းကို ဆဲရေးခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ သြမသဝါဒ-ဟူသော ပါဠိစကားလုံး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဆဲရေးကြောင်း ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချကြောင်းစကားကို ''သြမသဝါဒ''ဟု ဆိုပါသည်။ ထိုစကားကို ပြောဆိုခြင်းကိုလည်း ''သြမသဝါဒ''ဟုပင် ဆိုရပါသည်။

ဖြေ။ သြမသဝါဒေ၊ ''နှုတ်လုံထိုးခြင်းကြောင့်'' ဟုအနက်ပေးကြရာ၊ ယင်းအနက်၌ ''နှုတ်လုံထိုးခြင်း''ဟူသောစကားကို အများနားလည်အောင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ လုံဖြင့် ထိုးဆွသောအခါ မခံသာအောင် နာကျင်သကဲ့သို့ နှုတ်ဖြင့်ဆဲရေးသောအခါ နားလည်း မခံသာ, စိတ်နှလုံးလည်း မခံသာအောင် နာကျင်ရသည်။ ထိုကြောင့် နှုတ်ကို လုံနှင့်နှိုင်း၍ ''နှုတ်လုံ''ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုနှုတ်လုံဖြင့် ဆဲရေးခြင်းကို ''နှုတ်လုံထိုးခြင်း''ဟု ဆိုပါသည်။

ဆရာမြတ်တို့ကား - ဆဲရေးကြောင်းစကား (ဆဲဆိုသောစကားလုံး)များကို ''နှုတ်လုံ'' ဟုယူ၍ ထိုစကားလုံးများဖြင့် ဆဲရေးခြင်းကို ''နှုတ်လုံထိုးခြင်း''ဟုဆိုပါသည်။ ''နှုတ်လုံ'' ဟူသောစကား၌ ''နှုတ်တည်းဟူသော လုံ''ဟူ၍သာ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်သင့်ပါသည်။

သာဓက - သြမသဝါဒေတိ သြဝိဇ္ဈနဝစနေ။ မုခသတ္ထေန သြဝိဇ္ဈိဘဂ္ဂ ဘဏ္ဍနေတိ

http://www.dhammadownload.com

ဝုတ္တံ ဟောတိ။ (ပါတိမောက္ခပဒတ္ထ အနုဝဏ္ဏနာ)။

မေး။ သြမသဝါဒေ–ပုဒ်၏ အနက်အမျိုးမျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သြမသဝါဒေ၊ နားနှင့်နှလုံးသားကို ထိုးဆွကြောင်း စကားကိုပြောဆိုခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဆဲရေးကြောင်းစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ နားနှင့်နှလုံးသားကို ထိုးဆွကြောင်း စကားကြောင့်။ ဝါ၊ နှုတ်လုံထိုးခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ညှင်းဆဲနှိပ်စက်ကြောင်းစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်။ (ပါစိတ္တိယ်၊ ၈၆။)

ဝစနတ္ထ –သြမသတိ သြဝိဇ္ဇာတိ ဇတေနာတိ သြမသော။ အက္ကောသဝစနံ ဝဒနံ (ဝစနံ) ဝါဒေါ၊ သြမသဿ ဝါဒေါ သြမသဝါဒေါ။

–ဝဒန္တိ တောယာတိ ဝါဒေါ၊ ဝါစာ။ သြမသော စ သော ဝါဒေါ စာတိ သြမသဝါဒေါ။

မေး။ သြမသဝါဒေ–၌ (က) သြမသ–အရ (ခ) ဝါဒ–အရတို့ကို ခွဲခြားကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) သြမသ–အရ နားနှင့် နှလုံးသားကို ထိုးဆွကြောင်းစကား (ဆဲရေးကြောင်းစကား) ကို ယူရပါမည်။

(ခ) ဝါဒ–အရ ပြောဆိုခြင်းကြီယာ၊ တစ်နည်း–ပြောဆိုကြောင်းစကားကို ယူရပါမည်။

အမှာ။ ။ အထက် အမေး+အဖြေပါ ဝစနတ္ထကို ကြည့်ပါ။

မေး။ ဆဲရေးကြောင်းဝတ္ထု = (အက္ကောသဝတ္ထု) ၁၀ မျိုး (ဆဲရေးခြင်း ၁၀ မျိုး)ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဇာတိ = အမျိုးဇာတ်။ ၂။ နာမ = အမည်။

၃။ ဂေါတ္တ = အနွယ်။ ၄။ ကမ္မ = အံလုပ်အကိုင်။

၅။ သိပ္ပ = အတတ်ပညာ။ ၆။ အာဗာဓ=အနာရောဂါ။

၇။ လိင် = အသွင်အပြင် (အချိုးကျ၊ မကျ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်)။

၈။ ကိလေသ = လောဘ, ဒေါသ စသော ကိလေသာ။

၉။ အာပတ္တိ = သင့်ရောက်သောအာပတ်။

၁၀။ အက္ကောသ= မေထုန်နှင့်စပ်၍လည်းကောင်း ယောက်ျားအင်္ဂါဇာတ်, မိန်းမ အင်္ဂါဇာတ်နှင့်စပ်၍လည်းကောင်း ဟဲ့နွား, ဟဲ့ခွေး စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း ဆဲရေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဂါထာ) ဇာတိ နာမ ဂေါတ္တ ကမ္မ၊ သိပ္ပံ အာဗာဓ လိင်္ဂံ။
ကိလေသာ'ပတ္တိ အက္ကောသာ၊ ဒသိ'မော'မသဝါဒကာ။

(ဆောင်)–ဇာတိ, နာမ၊ ဂေါတ္တ, ကမ္မ၊ သိပ္ပံ, အာဗာဓ၊ လိင်္ဂ, ကိလေ၊ တစ်ထွေ အာပတ်၊ အက္ကောသတ်၊ ဆယ်ရပ် အက္ကောသဝတ္ထုတည်း။

–မျိုး, မည်, နွယ်မှတ်၊ မှု, တတ်, အနာ၊ တစ်ဖြာ ပုံပန်း၊ တင်ကျမ်းကိလေ၊ တစ်ထွေ အာပတ်၊ ဆဲခြင်းထပ်၊ ဆယ်ရပ် ဆဲရေးကြောင်း။

မေး။ ဤသြမသဝါဒသိက္ခာပုဒ်အရ ဆဲရေးခံရသူနှင့် ဆဲရေးပုံအမျိုးမျိုးကြောင့် အာပတ်သင့်ပုံ အမျိုးမျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ရဟန်းကိုဆဲလျှင် ပါစိတ်''ဆိုသောကြောင့် လူသာမဏေ ရဟန်းကိုဆဲလျှင် ဒုက္ကဋ်၊ ပါရာဇိကကျနေသောရဟန်းကို ဆဲလျှင်လည်း ပါစိတ်ပင်၊ တကယ်စိတ်ဆိုး၍ ဒွန်းစဏ္ဍား

http://www.dhammadownload.com

ဇာတ်ရှိသူကို ''ဟဲ့ ဒွန်းစဏ္ဍား''ဟုလည်းကောင်း၊ မင်းဇာတ်ရှိသူကို ''ဟဲ့ မင်းမျိုး'' ဟုလည်းကောင်း ပြောလျှင်လည်း ပါစိတ်အာပတ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအကျော်သဝတ္ထုများနှင့် ဘိုက်ရိုက်မဆဲပဲ ''ယခုကာလ ဒွန်းစဏ္ဍားများရှိတယ်ဟေ့'' စသည်ဖြင့် ဆဲရာ၌လည်း အကျော်သဝတ္ထု ၁၀–ပါးမှ အလွတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခဒုပင် ဖြစ်ပါသည်။

အကျော်သဝတ္ထုဖြင့်ပင် ရဟန်းကိုဖြစ်စေ, လူသာမဏေကိုဖြစ်စေ ပြောင်လျှောင်၍ ''ဟေ့ ခတ္တိယကြီးလာပြီကွ''စသည်ဖြင့်ပြောလျှင် ဒုဗ္ဘာသီအာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ''ဒုက္ခဒု, ဒုဗ္ဘာသီ'' ဟူသော စကားလုံးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ဒုက္ခဒု''ပုဒ်မှ ဒု–ထက်ကွင် အသတ်တင်၍ ''ဒုက္ခဒု''ဟု ဖြစ်လာသည်။ ''မကောင်းသဖြင့် ပြုခြင်း, ပြောဆိုခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သောအာပတ်'' ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

''ဒုဗ္ဘာသိတ''ပုဒ်မှတ–ကို ဖြုတ်၊ ဂ္ဂ–ကို ဣ–သို့မပြောင်း၍ ''ဒုဗ္ဘာသီ''ဟု ဖြစ်လာသည်။ ''မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သော အာပတ်''ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

မေး။ ဩမသဝါဒ သိက္ခာပုဒ်လာ ဆဲရေးပုံ ဆဲရေးနည်း ၄–နည်းကို ဖော်ပြ၍ ပါစိတ်အာပတ် သင့်စေနိုင်သော ဆဲရေးနည်း, ဒုက္ခဒုအာပတ် သင့်စေနိုင်သော ဆဲရေးနည်းတို့ကို ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပါဠိတော်၌လာသော အကျော်သဝတ္ထုတို့ဖြင့် မသွယ်မဝိုက် တိုက်ရိုက်တဲ့တိုး ဆဲရေးခြင်း။

၂။ တိုက်ရိုက်တဲ့တိုး မဟုတ်ဘဲ သွယ်ဝိုက်စောင်းချိတ်၍ ဆဲရေးခြင်း၊

၃။ ပါဠိတော်၌ မလာသော အကျော်သဝတ္ထုဘိုးဖြင့် မသွယ်မဝိုက် တိုက်ရိုက်တဲ့တိုး ဆဲရေးခြင်း။

၄။ တိုက်ရိုက်တဲ့တိုး မဟုတ်ဘဲ သွယ်ဝိုက်စောင်းချိတ်၍ ဆဲရေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုတွင် အမှတ် (၁) ဆဲရေးပုံ ဆဲရေးနည်းသည် ပါစိတ်အာပတ် သင့်စေနိုင်သော ဆဲရေးနည်းဖြစ်၍၊ ကျန် ၃–မျိုးမှာ ဒုက္ခဒုအာပတ် သင့်စေနိုင်သော ဆဲရေးနည်းများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (က) အနုညာပဒေသ ဆဲရေးနည်း (ခ) အညာပဒေသ ဆဲရေးနည်းတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) တိုက်ရိုက် တဲ့တိုး ဆဲရေးခြင်းသည် အနုညာပဒေသ ဆဲရေးနည်း ဖြစ်၍၊ (ခ) တိုက်ရိုက် မဟုတ်ဘဲ သွယ်ဝိုက်စောင်းချိတ်၍ ဆဲရေးခြင်းသည် အညာပဒေသ ဆဲရေးနည်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (က) ပါရာဇိက ကျူးပြီးသောရဟန်းကို ဆဲရေးသောရဟန်း (ခ) ဘိက္ခုနီမကို ဆဲရေးသောရဟန်းတို့အား မည်သည့်အာပတ်သင့်ပါသနည်း အကြောင်းပြ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က) ''ပါရာဇိကံ အာပန္နံ ဝါ အနာပန္နံ ဝါ ယံကိဉ္စိ ဘိက္ခုံ''ဟု ကခ်ီအဋ္ဌကထာ ဖွင့်ဆိုထားသောကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

(ခ) ဣသိက္ခာပုဒ်၌ ဘိက္ခုနီမသည် အနုပသမ္ပန္နအရာ၌ တည်သောကြောင့် ဒုက္ခဒုအာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ (က) ရဟန်းတစ်ပါးအား ''သင် ဒွန်းစဏ္ဍားပဲ''ဟု ဆဲဆိုသည့်အဓိပ္ပာယ်ကို ကိုယ်အမူအရာ

http://www.dhammadownload.com

ဖြင့် ပြသောရဟန်း။ (ခ) သူတစ်ပါးကို အဆဲခိုင်းသော ရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့် အကြောင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''ယာယ ကာယစိ ဝါစာယ ဝါ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ဝါ''ဟု ကခ်ီအဋ္ဌကထာ ဖွင့်သော ကြောင့် (က)အမှတ်ပြု ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။
ဤသိက္ခာပုဒ်သည် အနာဏတ္တိက ဖြစ်သောကြောင့် (ခ)အမှတ်ပြု ရဟန်းအား အာပတ် မသင့်ပါ။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။ ဝတ္ထု – ဆဲရေးခြင်း။

မေး။ သြမသဝါဒသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၄–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဆဲရေးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်က ရဟန်းဖြစ်ခြင်း။
၂။ အခြားသူကဲ့သို့ မညွှန်ပြဘဲ ဇာတ်စသည်တို့ဖြင့် တိုက်ရိုက်ဆဲရေးခြင်း။
၃။ အဆဲခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်က ''ငါ့ကို ဆဲနေ၏''ဟု သိခြင်း။
၄။ ပါဠိတော်ကို အနက်ဖွင့်၍ ပို့ချမှုစသည်မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''စဏ္ဍာလောသိ''စသော ဆဲရေးကြောင်းစကားလုံးများ ပါပါလျက် အာပတ်မသင့်ဟုဆို လျှင် အဘယ်ကြောင့်ပါနည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပါဠိ၏အနက်ကို ပို့ချပေးရာ၊ ပါဠိကိုပို့ချပေးရာ၊ ဆုံးမသြဝါဒပေးရာတို့၌ ထိုအနက်ပို့ချမှု, ပါဠိပို့ချမှု, ဆုံးမမှုကို ရှေးရှုခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ''စဏ္ဍာလော'သိ''စသော ဆဲရေးကြောင်း စကားလုံးများပါသော်လည်း အာပတ်မသင့်ပါ။

၃။ ပေသုညသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပေသုညသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ သင့်တင့်ညီညွတ်နေသော ရဟန်းနှစ်ပါးကို ကွဲပြားအောင် ချောပစ်ကုန်းတိုက်ခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဘိက္ခုပေသုညေ–ပုဒ်ကို သဒ္ဒါအနက်ပေါ်အောင် အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုပေသုညေ၊ ရဟန်း၏ချစ်အပ်သူ၏အဖြစ်မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကိုပြုတတ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ရဟန်း၏ မိတ်ဆွေနှစ်ပါး ကွဲပြားအောင်ကြိတ်ချေတတ်သော စကားကြောင့်။ ဝါ၊ ရဟန်း၏ ချစ်အပ်သူ၏အဖြစ်မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော စကားရှိသူ၏ အမှုလုပ်ငန်းကြောင့်။

မေး။ ''ကုန်းတိုက်ခြင်း'' ဟူသောစကား၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဦးလာဘသည် ကွယ်ရာ၌ ဦးနာဂကို ဆဲရေး၏။ ထိုအသံကို ဦးတိဿက ကြား၍ ဦးနာဂထံ သွားပြော၏။ ဤသို့ ဆဲရေးသောစကား (ရန်စကား)ကို ပို့ဆောင်ပြော ကြားခြင်းကို ''ကုန်းတိုက်ခြင်း''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ကုန်းတိုက်ရာ၌ ကုန်းတိုက်သောရဟန်း၌ ရည်ရွယ်ချက်နှစ်မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုး ရှိတတ်ရာ

http://www.dhammadownload.com

ရည်ရွယ်ချက် ၂-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကုန်းတိုက်ရာ၌ (၁) ချစ်ခင်နေသော ရဟန်း ၂-ပါး ကွဲပြားစေလိုခြင်း၊ (၂) အပြောခံရသော ရဟန်းက ပြောဖော်ရပေသည်ဟု မိမိကို ကျေးဇူးတင်ကာ ချစ်ခင်စေလိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား အဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း အကြောင်းပြ ဖြေဆိုပါ။

(က) လူ, သာမဏေ, ရဟန်းမတို့ကို ကုန်းတိုက်သောရဟန်း။

(ခ) ဇာတ်စသော အကျွှာသဝတ္ထုတို့ဖြင့် စောင်းချိတ်၍ ဆဲရေးသောစကားကို ပို့ဆောင်ကုန်းတိုက်သောရဟန်း။

(ဂ) ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သည့် ''စောရောသိ''စသော ဆဲရေးကြောင်းစကားတို့ကို ပို့ဆောင်ကုန်းတိုက်သော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ''ဘိက္ခုပေသုညေ=ရဟန်း၏ ကုန်းတိုက်ခြင်း=ရဟန်းနှင့်စပ်သော ကုန်းတိုက်ခြင်း'' ဟု ဘိက္ခု-ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် အထူးပြုဆိုသောကြောင့် ဒုက္ကဋ် အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

(ခ) ဇာတ်စသော အကျွှာသဝတ္ထုတို့ဖြင့် မသွယ်မဝိုက် တိုက်ရိုက်ဆဲရေးသောစကားကို ပို့ဆောင်ကုန်းတိုက်မှသာ ပါစိတ်အာပတ်သင့်သောကြောင့် ထိုရဟန်းအား ဒုက္ကဋ် အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

(ဂ) ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသည့် ဇာတ်စသော အကျွှာသဝတ္ထုတို့ဖြင့် ဆဲရေးသော စကားတို့ကို ပို့ဆောင်ကုန်းတိုက်မှသာ ပါစိတ်အာပတ် သင့်သောကြောင့် ထိုရဟန်း အား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း ဘိက္ခုနီမသည် အနုပသမ္ပန္နအရာ၌ တည်ပါသည်။

မေး။ ''ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ရဟန်းမသည်လည်းကောင် အနုပသမ္ပန္နဖြစ်သည်''ဟူသော အဆို မှန်/ မမှန်ကို ကခ်ီအဋ္ဌကထာအလိုကျ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ကခ်ီအဋ္ဌကထာ ဩမသဝါဒသိက္ခာပုဒ်၌ ''ဣ ဘိက္ခုနိပိ အနုပသမ္ပန္နသင်္ခါ ဂစ္ဆတိ = ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဘိက္ခုနီသည် အနုပသမ္ပန္နဟူသော အရေအတွက်သို့ ရောက်၏''ဟု ဖွင့်ဆိုထားသောကြောင့်လည်းကောင်း။ ပေသုညသိက္ခာပုဒ်၌လည်း ''ဣဓပိ ဘိက္ခုနီ အနုပသမ္ပန္နဋ္ဌာနေ ဌိတာ = ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း ဘိက္ခုနီသည် အနုပသမ္ပန္နအရာ၌ တည်၏''ဟု ဖွင့်ဆိုထားသောကြောင့် လည်းကောင်း။ အဂုံလိပတောဒကသိက္ခာပုဒ်၌ ဣဓ ပန ဘိက္ခုနိပိ ဘိက္ခုသေ, ဘိက္ခု စ ဘိက္ခုနိယာ အနုပသမ္ပန္နော ဝေ = ဤ သိက္ခာပုဒ်၌ကား ဘိက္ခုနီသည် ဘိက္ခု၏, ဘိက္ခုသည်လည်း ဘိက္ခုနီ၏ အနုပသမ္ပန္န ပင်တည်း''ဟု ဖွင့်ဆိုထားသောကြောင့်လည်းကောင်း ထိုအဆို မှန်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းကို အနုပသမ္ပန္န-ဟု ခေါ်နိုင်/မခေါ်နိုင် ခိုင်လုံသော အထောက်သာကျဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ အဂုံလိပတောဒကသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ကခ်ီအဋ္ဌကထာ၌ ''ဣဓ ပန ဘိက္ခုနိပိ ဘိက္ခုသေ, ဘိက္ခု စ ဘိက္ခုနိယာ အနုပသမ္ပန္နော ဝေ''ဟု ဖွင့်ပြထားသောကြောင့် ရဟန်းကိုလည်း အနုပသမ္ပန္န-ဟု ခေါ်နိုင်ပါသည်။

မေး။ ကုန်းတိုက်တိုင်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသလော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ချစ်စေလို, ကွဲပြားစေလိုခြင်း ဟူသောရည်ရွယ်ချက်နှစ်မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ကုန်းတိုက်မှသာ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ သက်သက် မကောင်းမှုကို ကဲ့ရဲ့လိုရှိ၍ ကုန်းတိုက်လျှင် ပါစိတ်အာပတ် မသင့်ပါ။

ယုတ်မာသူကို ကဲ့ရဲ့လိုရှိ ပြောပုံ – ရဟန်းတစ်ပါးက အခြားရဟန်းတစ်ပါးကို ဆဲဆိုနေရာ အဆဲအဆိုခံရသော ရဟန်းက ဘာမျှပြန်မပြောဘဲ ငုံ့ခံနေပါလျက် ထပ်ကာထပ်ကာ ဆဲဆိုနေသဖြင့် ''ဩော် ဒီကိုယ်တော့်နှယ် အရှက်နည်းလိုက်လေ၊ ငုံ့ခံနေသူကို မှ ထပ်ကာထပ်ကာ ဆဲရေးရသလား''ဟု ပြောဆိုမှုမျိုးကို ''ပါပဂရဟိတာ = ယုတ်မာသူကို ကဲ့ရဲ့လိုရှိ ပြောဆိုခြင်း''ဟု ဆိုပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – ချောပစ်ကုန်းတိုက်စကားကို ပို့ဆောင်ခြင်း။

မေး။ ပေသုညသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဇာတ်စသည်တို့ဖြင့် သူတစ်ပါးကိုကဲ့သို့ မည္ဆန်ပြဘဲတိုက်ရိုက်ဆဲရေးသော ရဟန်း၏ စကားကိုကြား၍ အဆဲခံရသောရဟန်းထံ ပို့ဆောင်ခြင်း။

၂။ မိမိကိုချစ်ခင်စေလိုခြင်း။ ဆဲသောရဟန်းနှင့် အဆဲခံရသော ရဟန်းတို့ကွဲပြား စေလိုခြင်းတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်ခြင်း။

၃။ ပို့ဆောင်အပ်ရာရဟန်း (အဆဲခံရသော ရဟန်း)က သိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ လူ သာမဏေအား ပါဠိအဋ္ဌကထာဓမ္မကို ပုဒ်ပြိုင် ပို့ချပေးသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ပဒသောဓမ္မ သိက္ခာပုဒ်၌ အနုပသမ္ပန္န–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''အနုပသမ္ပန္န''အရ ရဟန်း, ရဟန်းမမှတစ်ပါး ကျန်ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးကို ရပါသည်။

မေး။ ဓမ္မံ–အရ ယူရမည့် ဓမ္မ, မယူရမည့်ဓမ္မတို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဓမ္မံ–အရ သဂါထာသုံးတန် မတင်အပ်သော ရာဇောဝါဒ–စသော ဓမ္မများနှင့် သဂါထာသုံးတန်တင်အပ်သော ပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ ဓမ္မများကို ယူရပါမည်။

မေတ္တာကဗျာ, မိလိန္ဒပဉ္ဟာတို့၌ မထေရ်၏ဉာဏ်အား ထင်သည်ကို ဟောသောစကားမျိုး, သီကုံးနှန်းဖွဲ့ထားသော ပါဠိများ, ပါဠိဘာသာမှတစ်ပါး အခြားဘာသာစကား (နိဿယ အနက်စသည်)တို့ကို မယူရပါ။

မေး။ ပဒသော–၌ ပဒသဒ္ဒါ၏ အနက်, သော–ပစ္စည်း၏အနက်တို့ကိုဖော်ပြ၍ ပဒ–အရကို လည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပဒ–သဒ္ဒါ 'ကောဋ္ဌာသ=အဖို့အစု'ဟူသော အနက်ကိုဟော၍, သော–မူစ္စည်းက ဝိစ္ဆာအနက်ကို ဟောပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပဒ–အရ ပဒ, အနုပဒ, အန္တဂ္ဘရ, အနုဗျဉ္ဇန–ဟူသော ၄–မျိုးကို ယူရပါမည်။

မေး။ ပဒ–အရ ပဒ, အနုပဒ, အန္တဂ္ဘရ, အနုဗျဉ္ဇန–တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ **ဂါထာ**၏ ပဌမပါဒသည် ''ပဒ'' မည်၏။
ဒုတိယပါဒသည် ''အနုပဒ'' မည်၏။
အက္ခရာတစ်လုံးလုံးသည် ''အန္တဂ္ဘရ'' မည်၏။
ရှေ့ဝါကျ၌ရှိသော ဝိဘတ္တန္တပုဒ်နှင့် တူသော နောက်ဝါကျရှိ ဝိဘတ္တန္တပုဒ်သည် ''အနုဗျဉ္ဇန'' မည်၏။
စုဏ္ဏိယတို့၌ ဝိဘတ်ဆုံးသည့် တစ်လုံးတစ်လုံးသော အက္ခရာသည် ''အန္တဂ္ဘရ'' မည်၏။
ဝိဘတ်မဆုံးသေးသော အက္ခရာ နှစ်လုံး, သုံးလုံးအပေါင်းသည် ''အနုဗျဉ္ဇန'' မည်၏။
ဝိဘတ်ဆုံးသော ရှေ့ပုဒ်သည် ''ပဒ'' မည်၏။
ဝိဘတ်ဆုံးသော နောက်ပုဒ်သည် ''အနုပဒ'' မည်၏။

(ဆောင်) ဂါထာပါဒ၊ ပဌမ၊ ပဒ ဆိုလေပါ။
ထို့နောက်–ဒုတိယ၊ နုပဒ၊ မှတ်ကြ သောတုဇာ။
အက္ခရာခေါ်ထုံး၊ တစ်လုံးလုံး၊ မှတ်အုံး နွဂ္ဘရာ။
ရှေ့ရှိပုဒ်နှင့်၊ အသင့်တူမျှ၊ နောက်ပဒ၊ မည်ရ နုဗျဉ္ဇနာ။

(တစ်နည်း) တစ်လုံး တစ်လုံးမျှ၊ အက္ခရ၊ ခေါ်ကြ နွဂ္ဘရာ။
ဝိဘတ်မဆုံး၊ နှစ်–သုံးလုံးဟု၊ အက္ခရာစု၊ ခေါ်မှ နုဗျဉ္ဇနာ။
ဝိဘတ်ဆုံးနေ၊ ရှေ့ပုဒ်ပေ၊ ခေါ်လေ ပဒ သာ။
ဝိဘတ်ဆုံးဟု၊ နောက်ပုဒ်စု၊ ခေါ်မှ နုပဒါ။

မေး။ ဘယ်လိုပို့ချခြင်းကို ''ပုဒ်ပြိုင်ပို့ချခြင်း''ဟုဆိုရပါမည်နည်း၊ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဆရာနှင့် တပည့် တပြိုင်နက် ရွတ်ဆို၍ တပြိုင်နက်ပြီးဆုံးစေခြင်း (အချီတူ, အချတူ, အစတူ, အဆုံးတူ ပြိုင်တူရွတ်ဆိုခြင်း)ကို ''ပုဒ်ပြိုင်ပို့ချခြင်း''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ပဒ–စသည်တို့အရ အာပတ်သင့်ပုံကို စုံလင်စွာ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊ မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ''ဟူသောဂါထာ၌ ပထမပါဒကို ဆရာရဟန်းနှင့် တပည့်လူသာမဏေတို့ (အစတူ, အဆုံးတူ) သံပြိုင်ဆိုမိလျှင် ''ပဒ''အရ အာပတ်သင့်ပါသည်။

ဆရာရဟန်းက ပထမပါဒကို ရွတ်သည့်အချိန်မှာ တပည့်လူသာမဏေက မမီ၍ ခုန်ကျော်ရွတ်ဆိုလိုက်ကာ ''မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ''၌ သံပြိုင်ရွတ်ဆိုမိအံ့၊ ''အနုပဒ'' အရ အာပတ်သင့်ပါသည်။

''ရူပံ အနိစ္စံ၊ ဝေဒနာ အနိစ္စာ''ဟူသော စုဏ္ဏိယ၌ ''ရူ''ဟူသော အက္ခရာကို သံပြိုင်ရွတ်ပြီးနောက် ဆရာရဟန်းကဖြစ်စေ, တပည့် လူသာမဏေကဖြစ်စေ ရပ်နေအံ့၊ ရူ–ကို သံပြိုင်ရွတ်ဆိုမိသည့်အတွက် ''အန္တဂ္ဘရ''အရ အာပတ်သင့်ပါသည်။

ဆရာရဟန်းက ''ရူပံ–––အနိစ္စံ''ဟု ရူပံ–နောက် အတော်ကြာပြတ်ပြီးမှ အနိစ္စံ–ကို ရွတ်၏။ တပည့်လူသာမဏေက ဉာဏ်ထက်ထက် နှုတ်သွက်သွက်နှင့် လိုက်ဆိုရာ

http://www.dhammadownload.com

"ရူပ် အနိစ္စ၊ ဝေဒနာ အနိစ္စာ"ဟု ၂–ဝါကျ ပြီး၏။ ထိုသို့ပြီးရာ၌ ဆရာရဟန်းရွတ်ဆိုသော ပထမဝါကျ "အနိစ္စံ"ပုဒ်နှင့် တပည့်လူသာမဏော ရွတ်ဆိုသော ဒုတိယဝါကျ "အနိစ္စာ"ပုဒ်တို့ သံပြိုင်ကျလျှင် "အနုဗျဉ္ဇန"အရ အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – အစုအစုဖြစ်သော ပါဠိအဋ္ဌကထာဓမ္မကို ပို့ချခြင်း။

မေး။ (က) ဘိက္ခုနီမကို ပါဠိ အဋ္ဌကထာဓမ္မများ ပုဒ်ပြိုင်ပို့ချပေးသော ရဟန်း (ခ) တစ်စုံ တစ်ယောက်စီကုံးအပ်သော ပါဠိများနှင့် မြန်မာဘာသာ, အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စသော အခြားဘာသာများကို ပုဒ်ပြိုင်ပို့ချပေးသော ရဟန်းတို့အား ပဒသောဓမ္မ သိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ် သင့်/ မသင့် အကြောင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အနုပသမ္ပန္န–အရတွင် ဘိက္ခုနီများ မပါဝင်သောကြောင့် (က)အမှတ်ပြ ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် မသင့်ပါ။

ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဓမ္မ–အရ ပါဠိ အဋ္ဌကထာဓမ္မများကိုသာ ယူရသောကြောင့် (ခ)အမှတ်ပြ ရဟန်းအားလည်း ပါစိတ်အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ သာမဏေနှင့် ပုဒ်ပြိုင်ရွတ်ဆိုပါလျက် ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်မသင့်ဟု ဆိုလျှင် အဘယ့်ကြောင့်ပါနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သာမဏေနှင့် ရဟန်း တွဲ၍ စာတက်ရာ, တွဲ၍ စာပြန်ရာ, သာမဏေအထံ၌ ရဟန်းက စာတက်ရာတို့၌ "ဝါစေယျ"အရ စာပေပို့ချခြင်း မဟုတ်သောကြောင့် အာပတ် မသင့်ပါ။

သာမဏေကိုယ်တိုင် ရပြီးဖြစ်ပါလျက် ကြောက်၍ မဆိုဝံ့သော, (သို့မဟုတ်) မကျေပွန်သော စာကိုဖြစ်စေ၊ သာမဏေဟောအပ်သော တရားကိုဖြစ်စေ သံပြိုင်ထောက်ပေးရာ၌ လည်း အာပတ်မသင့်ပါ။ အကြောင်းကား – ရဟန်းက စာချသောအရာ မဟုတ်သော ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "**ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု**"၊ "**ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ သာသနာ၊ ရောင်ဝါ နေသို့လင်းစေသော်**"ဟု လူပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် သံပြိုင် သီဆိုသောရဟန်းအား ပဒသောမ္ဘ သိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ် ရှိ/ မရှိ စိစစ်တင်ပြပါ။

ဖြေ။ သင်္ဂါယနာ သုံးတန်တင်အပ်သော ပါဠိအဋ္ဌကထာဓမ္မကို ပါဠိဘာသာဖြင့် စာချသလို ရွတ်ဆိုပို့ချမှသာ အပြစ်ရှိသောကြောင့် ယင်းသို့ သံပြိုင်သီဆိုသော ရဟန်းအား အပြစ် မရှိပါ။

မေး။ ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ လူသာမဏော ဖြစ်ခြင်း။
၂။ ပါဠိအဋ္ဌကထာဓမ္မကို အစုအစုအားဖြင့် ဆိုစေခြင်း။ (ပို့ချခြင်း)
၃။ တစ်ပေါင်းတည်း ပြီးဆုံးစေခြင်း။ (သံပြိုင်ရွတ်ဆိုခြင်း)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅။ ပဌမသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဌမသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ လူ, သာမဏေ, တိရစ္ဆာန်အထီးများနှင့်အတူတကွ တစ်မိုးတရံတည်းသောကျောင်း၌ ၃-ညဉ့်ထက်အလွန် အိပ်ခြင်းကို ပြုသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ပဌမသဟသေယျ သိက္ခာပုဒ်၌ အနုပသမ္ပန္န-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အနုပသမ္ပန္န-အရ ရဟန်းမှတစ်ပါး လူ, သာမဏေ, ပါရာဇိကဝတ္ထုဖြစ်သော (ပါရာဇိကလောက်သော) တိရစ္ဆာန်အထီးများကို ယူရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဒုတိယသဟသေယျ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် မာတုဂါမကိုသီးခြားယူလတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အနုပသမ္ပန္န-အရ ရဟန်းမှတစ်ပါး ယောကျ်ားများ (အထီးများ)ကိုသာ ယူရမည်။ ဘိက္ခုနီနှင့် လူမိန်းမ, တိရစ္ဆာန်မများကို မယူသင့်-ဟု ဂဏ္ဌိပုဒ် ၃-စောင်တို့၌ ဆိုကြောင်းနှင့် ထိုအဆိုသည်သာ အသင့်လျော်ဆုံးဖြစ်ကြောင်း သာရတ္ထဋီကာ ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ဖွင့်ပြထားပါသည်။

မေး။ မေထုန်လောက်၍ ပါရာဇိကဝတ္ထုဖြစ်သော ခွေး, ကြောင်, ကြက်စသည်တို့နှင့် ၃-ညဉ့်ထက်အလွန် အိပ်ပါက ပထမသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်/ မသင့် အကြောင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မေထုန်လောက်၍ ပါရာဇိကဝတ္ထုဖြစ်သော ခွေး, ကြောင်, ကြက်စသည်တို့သည် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ တားမြစ်ထားသည့် အနုပသမ္ပန္နပုဂ္ဂိုလ်များတွင် ပါဝင်နေသောကြောင့် ထိုတိရစ္ဆာန်တို့နှင့် အတူအိပ်ပါက ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ "ဥတ္တရိဒိရတ္တတိရတ္တံ"၌ ၃-ညဉ့်အထိ အိပ်ခွင့်ရလျှင် ၂-ညဉ့်အတွက် ယုံးမှားစရာမရှိ, ကေန် အိပ်ခွင့်ရကြောင်း ထင်ရှားသိသာပါလျက် အဘယ်အကျိုးငှါ ဒိရတ္တ-သဒ္ဒါကို အပိုထည့်စွက်ကာ ဟောတော်မူရပါသနည်း။

ဖြေ။ လောက်၌ "၂-ခု, ၃-ခု, ၄-ခု, ၅-ခု"စသည်ဖြင့် သင်္ချာချင်းတွဲဖက်၍ ပြောမှ စကားချောသောကြောင့် စကားချောစေခြင်း (ဝါစာသိလိ၌)အကျိုးငှါ။ **တစ်နည်း**-"၃-ညဉ့်" ဟူရာဝယ် အကြားအကြား၌ ပြတ်လပ်နေသော ၃-ညဉ့်မဟုတ်, "အဆက်မပြတ် တစ်ဆက်တည်း ၃-ညဉ့်"ဟု သိစခြင်းအကျိုးငှါ "ဒိရတ္တ"သဒ္ဒါကို အပိုထည့် စွက်ကာ ဟောတော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ လူ, သာမဏေနှင့် အတူတကွ ၃-ညဉ့်အိပ်ရာ ရောက်ပုံ, မရောက်ပုံတို့ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ "၃-ညဉ့်အိပ်"ဟူရာ၌ ၃-ညဉ့်လုံး အရုဏ်တက်သည်တိုင်အောင် လူစသည်တို့နှင့် အတူအိပ်မှ ၃-ညဉ့်အိပ်ရာ ရောက်ပါသည်။ အရုဏ်မတက်ခင် ရဟန်းက ထ, ထ နေလျှင်ကား ၃-ညဉ့်အိပ်ရာမရောက်ပါ။

၃-ညဉ့် တစ်ဆက်တည်း အတူအိပ်မှလည်း ၃-ညဉ့်အိပ်ရာ ရောက်ပါသည်။ ပထမညဉ့် အတူအိပ်၍ ဒုတိယညဉ့် အတူမအိပ်ဘဲ တတိယ, စတုတ္ထညဉ့်တို့၌ အတူအိပ်လျှင်လည်း ၃-ညဉ့်အိပ်ရာ မရောက်ပါ။

မေး။ "သဟသေယျ-အရ (အတူတကွ အိပ်ခြင်း)" ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ''အတူတကွ အိပ်ခြင်း''ဟူသည် သဟသေယျလောက်သည့် ကျောင်း၊ ဇရပ်၊ အိမ်၊ ရထား၊ သင်္ဘောစသော နေရာဌာနတစ်ခုခု၌ ရဟန်းနှင့် လူ၊ သာမဏေ၊ တိရစ္ဆာန်တို့ တပြိုင်နက်ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နောက်ဖြစ်စေ ဦးခေါင်းချ၍ အိပ်ခြင်းကို ''သဟသေယျ'' ဟု ဆိုပါသည်။

အိပ်ပျော်ပျော်၊ မပျော်ပျော် လူ၊ သာမဏေ၊ တိရစ္ဆာန်စသည်တို့က ဦးခေါင်းချခိုက် ရဟန်းကလည်း ဦးခေါင်းချလိုက်လျှင် ''သဟသေယျ=အတူတကွအိပ်ခြင်း'' ဖြစ်ပါတော့သည်။

မေး။ ''သဟသေယျ = အတူတကွ အိပ်ခြင်း''ဟူသည် ဘယ်လို အိပ်ခြင်းမျိုးနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သဟသေယျလောက်သော ကျောင်းစသည်၌ ရဟန်းနှင့် လူ သာမဏေစသည်တို့ နှစ်ဦးနှစ်ဝ ဦးခေါင်းချပြီး အိပ်ခြင်းကို ''သဟသေယျ = အတူတကွ အိပ်ခြင်း''ဟု ဆိုပါသည်။

(ဆောင်) နှစ်ဦးနှစ်ဝ၊ ဦးခေါင်းချ၊ အိပ်က သဟသေယျာ။

မေး။ (က) ဦးခေါင်းမချဘဲ ထိုင်၍ အိပ်ခြင်း၊

(ခ) ခြေထောက်နှစ်ဖက်ကို ကြမ်းပြင်မှာထိစေလျက် ကုလားထိုင်ပေါ်၊ ခုတင်ပေါ် ခါးမဆန့်ဘဲ တစ်ဖက်စောင်းအိပ်ခြင်းတို့ သဟသေယျ ဖြစ်၊ မဖြစ် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ခေါင်းချအိပ်မှ သဟသေယျ–ဖြစ်သောကြောင့် မေးခွန်းပါ အိပ်ခြင်း ၂–မျိုးလုံး သဟသေယျ မဖြစ်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ခါးဆန့်ပြီးအိပ်လျှင်ကား သဟသေယျ ဖြစ်သည်သာ။

မေး။ ပဌမသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ချိန်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၃–ညဉ့် အပြည့်အိပ်ပြီးနောက် ၄–ရက်မြောက် နေဝင်ချိန် ဦးခေါင်းချမိသည်နှင့် တပြိုင်နက် အာပတ်သင့်ပါတော့သည်။

မေး။ ပဌမသဟသေယျသိက္ခာပုဒ် အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အာပတ်သင့်ရာ၌ ရဟန်းနှင့် လူ၊ သာမဏေ တိရစ္ဆာန်တို့ ထပြီး ပြန်အိပ်ခြင်းပယောဂ အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ လူ၊ သာမဏေ၊ တိရစ္ဆာန်တို့ အရေအတွက် အားဖြင့်လည်းကောင်း အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ သေယျ–၌ အနက် ၂–ထပ်ပေးရပုံကိုရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သေယျ–သည် ''အိပ်ရာနေရာကျောင်း'' အနက်ဟော သေယျာ–ပုဒ်နှင့် ''အိပ်ခြင်း'' အနက်ဟော သေယျာ–ပုဒ် ၂–ပုဒ်ကို ကေသိသ် လုပ်ထားသော ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ''သဟသေယျ၊ တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော ကျောင်း၌ အတူတကွအိပ်ခြင်းကို။ (သဟ၊ အတူတကွ။ သေယျ၊ တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသောကျောင်းသို့။ (ပဓိသိတွာ၊ ဝင်၍) သေယျ၊ အိပ်ခြင်းကို။)ဟု အနက်နှစ်ထပ်ပေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဝစနတ္ထ – သယန္တိ တ္ထောတိ သေယျာ၊ သယနံ သေယျာ။
သေယျာ စ သေယျာစ သေယျာ။ တံ သေယျံ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဘယ်လိုကျောင်းမျိုး, အိမ်မျိုးကို ''တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသောကျောင်း, အိမ် (သဟသေယျ လောက်သောကျောင်း, အိမ်)''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ အလုံးစုံ မိုးအပ်, ကာအပ်သောကျောင်း, အိမ်၊ ထက်ဝက်ထက်လွန်၍ မိုးအပ်, ကာအပ်သောကျောင်း, အိမ်မျိုးကို ''တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသောကျောင်း, အိမ် (သဟသေယျ လောက် သောကျောင်း, အိမ်)''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်၌ အလိုရှိအပ်သော ''အကာ, အရံ''ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ဝဟုကီဟတ္ထ''ခေါ် (လက်သမားအတောင်)ဖြင့် တစ်တောင့်ထွာ၊ ပကတိပုရိသ–ခေါ် ယခုလူတို့အတောင်ဖြင့် နှစ်တောင်နှင့် ခြောက်လက်သစ် အမြင့်ရှိသော အကာ, အရံ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နှစ်ထပ်, သုံးထပ် စသည်ရှိသော အိမ်, ကျောင်းများ၌ ''သဟသေယျ'' ဖြစ်စေနိုင်/ မဖြစ်စေနိုင်ပုံများကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ နှစ်ထပ်, သုံးထပ် စသည်ရှိသော အိမ်, ကျောင်းများ၌ အတွင်း၌ လှေကားတပ်ထားလျှင် အပေါ်ထပ်နှင့် အောက်ထပ်တို့ အပြင်မထွက်ရဘဲ အဆက်အသွယ် ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် သဟသေယျ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

အပြင်လှေကား တပ်ထားသဖြင့် အပေါ်ထပ်နှင့် အောက်ထပ် အဆက်အသွယ် မရလျှင်ကား သဟသေယျ မဖြစ်စေနိုင်ပါ။

မေး။ သဟသေယျ ကပ္ပေယျ–၌ ''ကပ္ပေယျ''အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ 'ကိုယ်ကို ဆန့်ခြင်း'ဟုဆိုအပ်သော အိပ်ခြင်းကြိယာကို ပြုခြင်း ပြီးစေခြင်းကို ''ကပ္ပေယျ'' ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ယခုခေတ် အထပ်ပေါင်းများစွာရှိသော ဟိုတယ်ကြီးများ၌ လူတို့နှင့်အတူတကွ အိပ်သော ရဟန်းအား သဟသေယျ ဖြစ်/ မဖြစ်ကို စိစစ်ပြပါ။

ဖြေ။ ကျူပစာရဖြစ်လျှင် သဟသေယျ ဖြစ်၍၊ နာနူပစာရဖြစ်လျှင် သဟသေယျ မဖြစ်ပါ။

မေး။ ကျူပစာရ, နာနူပစာရတို့၏ သဘောသွားကို ရှင်းလင်းရေးသားပါ။

ဖြေ။ တံခါးတစ်ပေါက်တည်းဖြင့် ဝင်၍ တစ်ကျောင်းလုံး, တစ်အိမ်လုံး, ဟိုတယ်ကြီးတစ်ခုလုံး အနှံ့အပြား လှည့်လည်သွားလာနိုင်သော နေရာဌာနမျိုးကို ''ကျူပစာရ''ဟု ဆိုရပါသည်။

တံခါးအသီးသီးဖြင့် ဝင်၍ လှည့်လည်သွားလာရသော နေရာဌာနမျိုးကို ''နာနူပစာရ''ဟု ဆိုရပါသည်။ (တံခါး–ဟူရာ၌ အတွင်းသို့ ဝင်ရန် ရှေးဦးစွာ အသုံးပြုရသော တံခါးမကြီးကို ဆိုလိုပါသည်။)

မေး။ တစ်ခုသောကျောင်း၌ လူသာမဏေများနှင့် အတူတကွ ၃–ညအိပ်ပြီးနောက် စတုတ္ထညတွင် အခြားကျောင်းတစ်ကျောင်း၌ အခြား လူသာမဏေများနှင့် အတူတကွ အိပ်သော ရဟန်းအား သဟသေယျ ဖြစ်/ မဖြစ် စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ အိပ်ရာဌာန ကွဲပြားမှု၊ အတူအိပ်ဖော်အိပ်ဖက် အနုပသမ္ပန္နပုဂ္ဂိုလ် ကွဲပြားမှုတို့မှာ လိုရင်းမဟုတ်၊ အိပ်ရာဌာန တူသည်ဖြစ်စေ, ကွဲသည်ဖြစ်စေ၊ အနုပသမ္ပန္နပုဂ္ဂိုလ် တူသည်ဖြစ်စေ, ကွဲသည်ဖြစ်စေ၊ အိပ်ရာဌာနက သဟသေယျလောက်ရာ ဌာနဖြစ်ခြင်း, အတူအိပ်ဖော်

http://www.dhammadownload.com

အိပ်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်က အနုပသမ္ပန္နဖြစ်ခြင်းသာ လိုရင်းဖြစ်သောကြောင့် ထိုသို့အိပ်သောရဟန်း အား သဟသေယျ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မီးရထား, မီးသင်္ဘောများပေါ်၌ သဟသေယျ မဖြစ်အောင် အိပ်နည်းကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပက်လက်ကုလားထိုင်ပေါ်ဝယ် ခြေနှစ်ဖက်ကို ကြမ်းပြင်၌ ထိစေ့လျက် အိပ်ရပါမည်။

မေး။ မီးရထား, သင်္ဘောစသည်တို့အပေါ်၌ ကန့်လန့်ကာ ကာထားခြင်း၊ ကြိုးတန်း တန်းထားခြင်းတို့ဖြင့် သဟသေယျအာပတ်မှ လွတ်/ မလွတ် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ထိုမီးရထား, သင်္ဘောစသည်တို့မှာ တစ်မိုး, တစ်ရံတည်းဖြစ်သောကြောင့် ၄င်းတို့အပေါ်၌ ကန်လန့်ကာ ကာထားခြင်း, ကြိုးတန်း တန်းထားခြင်းတို့ဖြင့် သဟသေယျအာပတ်မှ မလွတ်ပါ။

မေး။ ဝိနည်းအရာ၌ အစဉ်အလာအားဖြင့် ပြောဆိုရိုးဖြစ်သော ''သဟသေယျ ဟင်းလေးအိုး'' ဟူသောစကားကို အများနားလည်အောင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အရဏ်တက်သည့်တိုင်အောင် ၃-ညဉ့်အပြည့်အိပ်ပြီးနောက် ၄-ရက်မြောက် နေဝင်ချိန်တွင် လူ, သာမဏေ, တိရစ္ဆာန်တို့ရှိရာ ကျောင်းစသည်၌ ဦးခေါင်းချမိလျှင် ချမိသည်နှင့် တပြိုင်နက် သဟသေယျ-ပါစိတ်အာပတ်သင့်တော့သည်။ ၅-ရက်နေ့၌လည်း ခေါင်းချအိပ်လျှင် သဟသေယျ-အာပတ်ဆက်ပြန်၏။ ဤသို့ ဆက်ကာဆက်ကာ အိပ်သွားလျှင် သဟသေယျအာပတ်အဆက် မပြတ်တော့ချေ။ ထိုသို့ အဆက်မပြတ်သော သဟသေယျအာပတ်ကို ''သမာသေယျ ဟင်းလေးအိုး'' ဟု ပြောရိုးပြုကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''သဟသေယျအာပတ် အဆက်ဖြတ်နည်း နိဿရည်း''ကို ဖော်ပြ၍ ထိုသို့ အဆက်ဖြတ်လိုက်ခြင်းကြောင့် ရရှိနိုင်သောအကျိုးကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နေဝင်ပြီးနောက် လူ, သာမဏေစသည် ရှိရာကျောင်း၌ ဦးခေါင်းမချမိစေဘဲ လူ, သာမဏေစသည် မရှိရာကျောင်း၌ ဖြစ်စေ, လွင်ပြင်၌ ဖြစ်စေ အိပ်ရပါမည်။ ထိုသို့အိပ်လျှင် သဟသေယျအာပတ် အဆက်ပြတ်ပါတော့သည်။

ထိုသို့ သဟသေယျအာပတ် အဆက်ဖြတ်လိုက်ခြင်းကြောင့် နောက်ထပ် ၃-ညဉ့် လူ သာမဏေစသည်တို့နှင့်အတူ အရဏ်တက်အောင် အိပ်ခွင့်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

* နိဒါန်း - အာဠဝီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - များစွာသောရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု - လူ, သာမဏေနှင့် အတူတကွ တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသောကျောင်း၌ အိပ်ခြင်း။

မေး။ ပဌမသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်၏အင်္ဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပါစိတ်အာပတ်၏ တည်ရာဝတ္ထုဖြစ်သော ပါစိတ်အာပတ်လောက်သော ကျောင်းဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ထိုကျောင်း၌ လူ, သာမဏေနှင့် အတူတကွအိပ်ခြင်း။
၃။ ၄-ရက်မြောက်နေ့၌ နေဝင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သုဒ္ဓပါစိတ် - မုသာဝါဒဝဂ် - ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ် ၃၁၉

၆။ ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ မာတုဂါမနှင့် အတူတကွ တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော ကျောင်း (အိမ်, ဇရပ်စသည်) ၌ အိပ်ခြင်းကိုပြုသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်၌ မာတုဂါမအရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မာတုဂါမ-အရ ယနေ့မွေးဖွားသည်လည်းဖြစ်သော အသက်ရှင်ဆဲ လူမိန်းမကို ယူရပါမည်။

မေး။ ပါရာဇိကဝတ္ထုဖြစ်သော သေပြီးမိန်းမနှင့် အတူအိပ်လျှင် သဟသေယျအာပတ် သင့်/ မသင့် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ သေပြီးမိန်းမသည် ပါရာဇိကဝတ္ထုဖြစ်သော်လည်း အနုပါဒိန္နကအဖို့ (ကမ္မဇရုပ်မရှိသော အဖို့)၌ တည်သောကြောင့် ထိုမိန်းမနှင့် အတူအိပ်လျှင် သဟသေယျအာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်၌ မာတုဂါမ-အရ ဘီလူးမ, ပြိတ္တာမ, တိရစ္ဆာန်မတို့ကို ထည့်သွင်း ယူနိုင်/ မယူနိုင် ခိုင်လုံသောအကြောင်းပြလျက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ၄င်းတို့သည် ဒုက္ကဋဝတ္ထုများ ဖြစ်သောကြောင့် ၄င်းတို့ကို ထည့်သွင်း မယူနိုင်ပါ။

မေး။ ဒုတိယသဟသေယျ သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မာတုဂါမ (အသက်ရှင်ဆဲလူမိန်း)နှင့် အတူအိပ်သော် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ ကိုယ်ထင်ပြနေသော ဘီလူးမ, ပြိတ္တာမ, ပဏ္ဏာက်,မေထုနဝတ္ထုဖြစ်သော (ပါရာဇိက လောက်သော) တိရစ္ဆာန်မများနှင့် အတူအိပ်လျှင်ကား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကိုယ်ထင်မပြသော ဘီလူးမ, ပြိတ္တာမ၊ ပါရာဇိကမလောက်သော တိရစ္ဆာန်မ (တောက်တဲ့မ, အိမ်မြှောင်မစသည်)တို့နှင့် အတူအိပ်သော ရဟန်းအား အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်၌ ဒုက္ကဋဝတ္ထုဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကုန်စင်စုံလင်အောင် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အထက်အဖြေကို ကြည့်၍ ဖြေပါ။

မေး။ မာတုဂါမနှင့် အတူတကွ ၄-ည အိပ်သောရဟန်း မည်သည့်သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။
''ပထမ-ဒုတိယ သဟသေယျသိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်လုံးဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် ၂-ချက် သင့်၏''ဟု အချို့ဆရာတို့ ဆိုကြသည်။ ''အနုပသမ္ပန္နေန''ဟု ပုလ္လိင်, နပုလ္လိင်သဒ္ဒါဖြင့် ဆိုအပ်သောကြောင့် ထိုဆရာတို့စကား မသင့်-ဟု ဝိမတိဋ္ဌိကာ၌ ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား အဘယ်သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။
(က) ပါရာဇိကလောက်သော တိရစ္ဆာန်အထီးများနှင့် အတူတကွ တစ်မိုးတစ်ရံတည်း သောကျောင်း၌ ၃-ညဉ့်အထက်အလွန် အိပ်သောရဟန်း။

http://www.dhammadownload.com

(ခ) ပါရာဇိကလောက်သော တိရစ္ဆာန်မနှင့် အတူတကွ တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော ကျောင်း၌ တစ်ညဉ့်မျှ အိပ်သောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ပဌမသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

(ခ) ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''တိရစ္ဆာန်နှင့် အတူတကွ အိပ်သောရဟန်းအား သင့်ရောက်နိုင်သော အာပတ်များကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ''ဟူသောမေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

(ဆောင်) တိရစ္ဆာန် အိပ်၊ ထီး–ပါစိတ်၊ မ–အိပ် ဒုက္ကဋ်။
ထီးနှင့် အိပ်က၊ ပ–သေယျ၊ မ–က ဒု–သေယျာ။

မေး။ တစ်မိုးတစ်ရံတည်း၌ အတူတကွမအိပ်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် မအိပ်ရသောညဉ့် အရေအတွက်ကို အသီးသီးဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုမှတပါး လူ, သာမဏေ, ပါရာဇိကလောက်သော တိရစ္ဆာန်အထီးများနှင့် အတူတကွ ၃–ညဉ့်ထက်ပို၍ မအိပ်ရပါ။ အသက်ရှင်ဆဲ မာတုဂါမ (ဘိက္ခုနီ, လူ မိန်းမ)များနှင့် အတူတကွ တစ်ညဉ့်မျှပင် မအိပ်ရပါ။

မေး။ (က) နုပုံး (ခ) ပဏ္ဍာက် (ဂ) ဥဘတောဗျည်းတို့နှင့် ၄–ညဉ့်မျှ အတူအိပ်ပါက အဘာယ် သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အဘာယ်အာပတ်သင့်ပါသနည်း အသီးသီး ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က) နုပုံးနှင့် ၄–ညဉ့်မျှ အတူအိပ်လျှင် ပဌမသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်နှင့်တကွ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ (ဝိမတိဋ္ဌိကာ)

(ခ) ပဏ္ဍာက်နှင့် အတူအိပ်လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ (ပါဠိကော်)။

(ဂ) ယောက်ျားဥဘတောဗျည်းနှင့် အတူအိပ်လျှင် ဒု–သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်၊ ပ–သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ၄–ရက်မြောက်၌ ဒုက္ကဋ်နှင့်တကွ ပါစိတ်အာပတ်။ မိန်းမဥဘတောဗျည်းနှင့် အိပ်လျှင် ၄င်းသည် မိန်းမနှင့် အလားတူဖြစ်သောကြောင့် ဒု–သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ဖျိသည်။ (ဝိမတိဋ္ဌိကာ)

မှတ်ချက်။ ။ ဝိမတိဋ္ဌိကာ(၂၊ ၈။) ဆရာက ပဏ္ဍာက်နှင့် အတူအိပ်လျှင်လည်း ယောက်ျားဥဘတောဗျည်းနှင့် အတူအိပ်ခြင်းနှင့် အလားတူ ဒုက္ကဋ်နှင့်တကွ ပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်ဟု ဆိုလိုဟန်ရှိပါသည်။

မေး။ (က) လူ သာမဏေ မာတုဂါမတို့ ရှိမှန်းမသိ၍ ဝင်ရောက်အိပ်မိသော ရဟန်း။

(ခ) မိမိနေရာကျောင်းတွင်းသို့ လူ သာမဏေ မာတုဂါမတို့ ဝင်ရောက်အိပ်သည်ကို မသိ၍ အတူအိပ်မိသောရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့် အကြောင်းနှင့်တကွ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ သဟသေယျသိက္ခာပုဒ် ၂–ပုဒ်တို့သည် စိတ်မပါသော်လည်း (=မသိသော်လည်း) သင့်သော အစိတ္တကသိက္ခာပုဒ်များဖြစ်သောကြောင့် မေးခွန်းပါ ရဟန်းတို့အား ပါစိတ် အာပတ် သင့်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်း သာမဏေများ နေ့အခါ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးနောက် အိပ်လေ့ရှိကြရာ အပြစ်လွတ် အောင် အိပ်ပုံအိပ်နည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တံခါးရှိသော ကျောင်းအတွင်း, အခန်းအတွင်း အိပ်သောရဟန်းသည် မိမိနှင့်သက်ဆိုင်ရာ

http://www.dhammadownload.com

ကျောင်းတံခါး, အခန်းတံခါးကို ပိတ်၍ အိပ်ရပါမည်။ မပိတ်ဘဲ အိပ်လျှင် ဒုက္ခဋ္ဌအာပတ် သင့်ပါသည်။

အများဆိုင်ကျောင်း၏ အခန်းများ၌ကား ''နောက်ဝင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ် ပိတ်လိမ့်မည်''ဟု နှလုံးသွင်း၍ အိပ်ကောင်းပါသည်။ တံခါးစောင့်ရှိလျှင် ထိုတံခါးစောင့်ကို မှာ၍ဖြစ်စေ၊ ''သူ စောင့်လိမ့်မည်''ဟု နှလုံးသွင်း၍ဖြစ်စေ အိပ်ကောင်းပါသည်။ (ပဌမပါရာဇိက ဝိနီတဝတ္ထု ပါဠိတော်၊ ဒိဝါသေယျသိက္ခာပုဒ်။)

သတိပြုဖွယ်။ ။ နေ့အခါ၌ အိပ်ပျော်နေမှ အာပတ်သင့်သည် မဟုတ်၊ အိပ်မပျော်ဘဲ အိပ်ရာပေါ်၌ လဲလျောင်းနေလျှင်လည်းကောင်း၊ ပက်လက်ကုလားထိုင်ပေါ်၌ ခါးဆန့်၍ နေလျှင်လည်းကောင်း သေယျ–မည်၍ အာပတ်သင့်သည်သာ။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ်။
ဝတ္ထု – မာတုဂါမနှင့် အတူတကွ တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသောကျောင်း၌ အိပ်ခြင်း။

မေး။ ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပါစိတ်အာပတ်သင့်စေနိုင်သော ကျောင်းဖြစ်ခြင်း။ (အမိုးအကာ တစ်ဝက်ကျော်ကျော် မိုးပြီး ကာပြီးသော ကျောင်းဖြစ်ခြင်း)
၂။ ထိုကျောင်း၌ မာတုဂါမနှင့် အတူတကွအိပ်ခြင်း။
၃။ နေဝင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (ဋီသစ်၊ ၃၅၃။)

မေး။ ပဌမ–ဒုတိယသဟသေယျ သိက္ခာပုဒ် ၂–ပုဒ်တို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ပဌမသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်၌ လူ, သာမဏေ စသည်တို့နှင့် အတူတကွ ၃–ညဉ့် အိပ်ခွင့်ရ၏။ ၄–ရက်မြောက်သောနေဝင်ချိန်ရောက်မှ အာပတ်သင့်၏။

ဤသိက္ခာပုဒ်၌ကား မာတုဂါမနှင့် အတူတကွ တစ်ညဉ့်မျှပင်အိပ်ခွင့်မရ၊ နေဝင်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အာပတ်သင့်တော့၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။

၇။ ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အနီးအပါး၌ သိကြားလိမ္မာသူ (တတ်သိနားလည်သူ) လူယောကျ်ားမရှိဘဲ မာတုဂါမအား ငါးခွန်း, ခြောက်ခွန်းထက်အလွန် ပါဠိအဋ္ဌကထာတရားကို ဟောကြားသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ မာတုဂါမ–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မာတုဂါမ–အရ ရှုန့်ရင်းသောစကား, မရှုန့်ရင်းသော စကား (စကားရိုး, စကားဆန်း) ကို ခွဲခြားနားလည်သော မိန်းမကို ယူရပါမည်။

(ဆောင်) ယနေ့ဖွားမြင်၊ အသက်ရှင်ထ၊ လူမိန်းမ၊ ယူရ သံသဂ္ဂါ။
ရှုန့်ရင်း, မရှုန့်ရင်း၊ နှစ်ခင်းစကား၊ သိနားလည်ထ၊ လူမိန်းမ၊ ယူရ ဒုဋ္ဌုလ္လာ။
ဒု–သဟသေယျ၊ ဓမ္မဒေသနာ၊ ထို့တူသာ၊ ယူပါ အစဉ်ကျ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''ဆပ္ပဠ္ဗဝါစာ (၅-ခွန်း၊ ၆-ခွန်း)''ဟူသော စကားကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဆပ္ပဠ္ဗဝါစာ-ဟူရာ၌ ''ပဠ္ဗ'' မှာ ဝါစာသိလိဋ္ဌ အကျိုးငှါ (စကားချောအောင်) ထည့်ထားခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ၆- ခွန်းသာ လိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ စကားအခွန်းရေတွက်ပုံကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဂါထာရွတ်၍ ဟောရာ၌ တစ်ပါဒလျှင် စကားတစ်ခွန်း၊ စုဏ္ဏိယပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာတို့ဖြင့်ဟောရာ၌ ဝိဘတ်တစ်လုံးဆုံးသော ပုဒ်တစ်ပုဒ်လျှင် စကားတစ်ခွန်းဟု ရေတွက်ရပါမည်။

မေး။ ဓမ္မံ ဒေသေယျ-၌ ဓမ္မ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဓမ္မ-အရ ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၌ ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ တရားကိုပင် ယူရပါမည်။

မေး။ လူယောင်ဖန်ဆင်းထားသော ဘီလူး, ပြိတ္တာ, တိရစ္ဆာန်တို့နှင့် အတူတကွ တည်နေသော မာတုဂါမအား ၆-ခွန်းထက်အလွန် တရားဟောသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်/မသင့် အကြောင်းနှင့် တကွဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေန-အရ လူယောက်ျားအစစ်ကိုသာ ယူရသောကြောင့် အထက်ပါပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် အတူတကွတည်နေသော မာတုဂါမအား ၆-ခွန်းထက်အလွန် တရားဟောသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် မသင့်ပါ။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ဝိဂ္ဂဟ-သဒ္ဒါဖြင့် လာသမျှ၌ အယောင်ဆောင်ထားသူကို မယူရ၊ လူသားစင်စစ်ဖြစ်သော ယောက်ျားတို့၏ ကိုယ်ကိုသာ ယူရမည်ဖြစ်ကြောင်း သိပါ။

မေး။ မြန်မာဘာသာ, အင်္ဂလိပ်ဘာသာစသည်ဖြင့် ၆-ခွန်းထက်အလွန်ဟောလျှင် အာပတ်သင့်/မသင့် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဓမ္မံ ဒေသေယျ-၌ ဓမ္မ-အရ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာတရားကို ယူရသောကြောင့် မြန်မာဘာသာ, အင်္ဂလိပ်ဘာသာစသည်ဖြင့် တရားစကားပြောဟောရာ၌ ၆-ခွန်းထက်အလွန် ပြောဟောသော်လည်း အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ မာတုဂါမချည်းဖြစ်သော ပရိသတ်အား သရဏဂုံသီလပေးကောင်း/ မပေးကောင်း အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပြပါ။

ဖြေ။ သရဏဂုံသီလသည် ပါဠိတော်ဓမ္မဖြစ်သောကြောင့် မာတုဂါမချည်းသက်သက်ဖြစ်သော ပရိသတ်အား သရဏဂုံ, သီလမပေးကောင်း-ဟု ရှေးဆရာတော်ကြီးများ ယူဆတော်မူကြ၏။ နောက်ဆရာတော်များကား သရဏဂုံ, သီလပေးခြင်းသည် ဓမ္မဒေသနာသဘော မဟုတ်သောကြောင့် ပေးကောင်းသည်ဟု ယူဆတော်မူကြပါသည်။

မေး။ ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပုဒ်၌ အနုပညတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အညတြ ဝိညုနာ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေန-ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဝိညုပုရိသ (သိကြားလိမ္မာသူ လူယောက်ျား)''ဟူသည် ဘယ်လိုယောက်ျား မျိုးဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ကောင်း, မကောင်းသောစကား (ရှုန့်ရင်း, ဓရှုန့်ရင်းသောစကား= စကားရိုး, စကားဆန်း)ကို ခွဲခြားနားလည်သော လူယောက်ျား ဖြစ်ပါသည်။ (ပဒဘာဏနီနှင့်အညီ ဖြစ်၏)။ ဒုတိယ အနိယတသိက္ခာပုဒ်၌ ဟောတော်မူအပ်သော လက္ခဏာရှိသော ကန်းလည်း မကန်း, နားလည်း မထိုင်းသော လူယောက်ျား ဖြစ်ပါသည်။ (''ဒုတိယာနိယတေ ဝုတ္တလက္ခဏေန မနုဿေန ဝိနာ''ဟု ဖွင့်သော ကခ်ီအဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ဖြစ်၏။)

မေး။ ဝိညုပုရိသ-အရတွင် မပါဝင်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ လူယောင်ဆောင်ထားသော ဘီလူး၊ ပြိတ္တာ၊ နှဂါး၊ ဂဠုန်စသော တိရစ္ဆာန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အာပတ်သင့်ပုံကိုရေးပြပါ။

ဖြေ။ မာတုဂါမတစ်ယောက်ကို ၆-ခွန်းသာ ဟောနိုင်သည်၊ ၆-ခွန်းထက်ပိုလွန်လျှင်ကား ပိုလွန်သည့်ပုဒ်စသော အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ မာတုဂါမအရေအတွက်အားဖြင့် လည်းကောင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

(ဆောင်) ပုဒ်အရေတွက်၊ မ-ရေတွက်၊ သင့်ချက် အာပတ္တာ။

မေး။ မာတုဂါမတစ်ယောက်အား ပါဠိ,အဋ္ဌကထာဓမ္မကို ဟောရာ၌ ၆-ခွန်းထက်ပို၍ ဟောသော်လည်း ဤဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ် မသင့်-ဟုဆိုလျှင် အဘယ့်ကြောင့်ပါနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပြပါ။

ဖြေ။ မာတုဂါမတစ်ယောက်အား ၆-ခွန်းဟောပြီးနောက် မိမိက ထ၍ တစ်ဖန် ပြန်ထိုင်ကာ ၆-ခွန်းဟော၊ သို့မဟုတ်-ထပြီး ပြန်ထိုင်သော မာတုဂါမအား ၆-ခွန်းဟော၊ ဤသို့ ဣရိယာပုတ်ပြောင်း၍ ဟောခြင်း၊ မာတုဂါမ က မေးသော ပြဿနာကို ဖြေဆိုခြင်းတို့ ဖြစ်သောကြောင့် ဤဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ် မသင့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မာတုဂါမ က ''ဒီဃနိကာယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုအကြောင်းအရာတွေကို ပြတဲ့ နိကာယ် ပါလဲဘုရား''စသည်ဖြင့် ပြဿနာကိုမေးရာ၌ ၆-ခွန်းထက်ပို၍ ဖြေဆိုနိုင်ပါသလော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ထိုသို့ပြဿနာကို မေးရာ၌ ၆-ခွန်းသာမက ဒီဃနိကာယ် ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာ အားလုံးကိုပင် ဖြေကောင်းပါသည်။ (အဂ်ါကို သတိပြု။)

မေး။ ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဘုရားရှင် တားမြစ်တော်မူလိုရင်းကို ထင်လင်းအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တရားဟောသော ရဟန်းက ဖြစ်စေ, တရားနာသော မာတုဂါမက ဖြစ်စေ ဣရိယာပုတ် မပြောင်းဘဲ တစ်ခုတည်းသော ဣရိယာပုတ်ဖြင့် ခြောက်ခွန်းထက်အလွန် တရားဟောခြင်းကို တားမြစ်တော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - အရှင်ဥဒါယီထေရ်။
ဝတ္ထု - မာတုဂါမအား တရားဟောခြင်း။

မေး။ (က) မာတုဂါမကို မာတုဂါမဟူသော အမှတ်ဖြင့် ၆-ခွန်းထက်အလွန် တရားဟောသော ရဟန်း။ (ခ) မာတုဂါမ ဟုတ်လေသလား, မဟုတ်လေသလားဟု ယုံမှားသံသယဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

ဟောသော ရဟန်း (၇) မာတုဂါမ မဟုတ်ဟူသောအမှတ်ဖြင့် တရားဟောသော ရဟန်းတို့အား အဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း၊ အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ တရားဟောသော ရဟန်း၏ မှတ်ထင်မှုသည် ပဓာန မဟုတ်၊ တရားနာသူက မာတုဂါမ ဖြစ်မှုသာ ဟာနဖြစ်သောကြောင့် ထိုရဟန်း ၃-မျိုးလုံးတို့အား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ (တိကပါစိတ်-ဟု မှတ်ပါ။)

မေး။ ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၅-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာဓမ္မကို ၆-ခွန်းထက် ပို၍ဟောခြင်း။
၂။ တတ်သိနားလည်သော မာတုဂါမဖြစ်ခြင်း။
၃။ ဣရိယာပုတ် အပြောင်းအလွှဲ မရှိခြင်း။
၄။ တတ်သိနားလည်သူ လူယောက်ျား မရှိခြင်း။
၅။ ပြဿနာကိုဖြေသော အရာမဟုတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၈။ ဘူတာရောစနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘူတာရောစနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ လူ, သာမဏေအား မြတ်သော စျာန်ရ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မြတ်သော စျာန် မဂ် ဖိုလ်တရားကို ပြောကြားသော ရဟန်းအား ဟုတ်မှန်ခဲ့သော် ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။ (မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံလိမ်ညာ၍ ပြောလျှင်ကား ပါရာဇိကကျသည်။)

မေး။ ဘူတာရောစနသိက္ခာပုဒ်လာ "အနုပသမ္ပန္နဲ"အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ "အနုပသမ္ပန္နဲ"အရ ရဟန်း, ရဟန်းမမှ တစ်ပါး ကျန်ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးကို ယူရပါမည်။ (ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်နှင့် တူ၏။)

မေး။ မုသာဝါဒဝဂ်လာ အနုပသမ္ပန္နဲ ၃-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်, ဘူတာရောစနသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ရဟန်း, ရဟန်းမမှတစ်ပါး ကျန်ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးကို "အနုပသမ္ပန္နဲ" ဟုဆိုပါသည်။

ပဌမသဟသေယျ သိက္ခာပုဒ်၌ ရဟန်းမှတစ်ပါး လူ, သာမဏေ, ပါရာဇိကလောက်သော တိရစ္ဆာန်အထီးတို့ကို "အနုပသမ္ပန္နဲ"ဟု ဆိုပါသည်။

ဒုဋ္ဌုल्लာရောစနသိက္ခာပုဒ်၌ ရဟန်းမှတစ်ပါး ကျန်ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးကို "အနုသမ္ပန္နဲ"ဟု ဆိုပါသည်။

(ဆောင်) - ဘိက္ခု, ဘိက္ခုနီ, နှစ်လီကြဉ်ထား, ရှင်, လူမျှား, ယူငြား ပဒသောဓမ္မ။
- ဘူတာရောစနံ, ယူကြရန်, ကေန် ထို့တူပ။
- ဘိက္ခုကြဉ်ထား, ရှင်, လူမျှားသိ, ပါရာဇိက, လောက်ထကေန်, တိရစ္ဆာန်, ယူရန် ပထမ-သဟသေယျ။
- ဘိက္ခုချန်ကာ, အားလုံးသာ, ယူပါ ဌုल्ल ရောစန,

မေး။ ဘိက္ခုသည် ဘိက္ခုနီအား, ဘိက္ခုနီသည် ဘိက္ခုအား မိမိ၌ ထင်ရှားရှိသော ဥတ္တရိမနုဿ

http://www.dhammadownload.com

သုဒ္ဓပါစိတ် – မုသာဝါဒဝဂ် – ဘူတာရောစနသိက္ခာပုဒ် ၃၂၅

ဝမ္မကို ပြောကောင်း/ မပြောကောင်း အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤဘူတာရောစနသိက္ခာပုဒ်၌ အနုပသမ္ပန္န–အရတွင် ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီမများ မပါဝင်သော ကြောင့်၊ တစ်နည်း – ဥပသမ္ပန္နအချင်းချင်း ဖြစ်သောကြောင့် ပြောကောင်းပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ပြောကောင်းသည်ဆိုသော်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးဖြစ်စေ, မစံမီ အကြားခ်ဖြစ်စေ တရားထူး ရ–မရကို အတင်းအကျပ် အမေးခံရခြင်း၊ အရိယာမှန်း မသိ၍ စွပ်စွဲသောရဟန်းအား အပြစ်မဖြစ်စေလိုခြင်း၊ ပဋိပတ်အလုပ် အားထုတ်နေသူမှန်း သိ၍ ပဋိပတ်အလုပ် အားထုတ်မှု၏ အချည်းနှီးမဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ပြလျက် အားတက်စေလို ရွှင်လန်းစေလိုခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့်သာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိ၌ ထင်ရှား ရှိသော ဥတ္တရိမနုဿမ္မကို ပြောဆိုကြပါသည်။

မေး။ မိမိမှာ ထင်ရှားရှိသော ဗဟုသုတများခြင်း၊ စာတတ်ခြင်း၊ စာမေးပွဲအောင်မြင်ခြင်း၊ သီလဖြူစင်ခြင်းစသော ဂုဏ်များကို ဒါယကာ, ဒါယိကာမတို့အား ပြောကောင်း/ မပြော ကောင်း၊ ပြောသင့်/ မပြောသင့် နှိုင်းချင့် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထိုဂုဏ်များကို ပြောကောင်းပါသည်။ သို့သော် ယင်းသို့ပြောဆိုလျှင် အပ္ပိစ္ဆတာဂုဏ် ပျက်သဖြင့် အပ္ပိစ္ဆတာဂုဏ်ရှင် သူတော်စင် ဖြစ်လိုသူတို့ မပြောသင့်ပါ။

အထူးသတိပြုဖွယ်။ ။ ကိုယ့်ဂုဏ် ကိုယ်ဖော်၊ မသူတော်။
သမီး ချော–မချော၊ အရပ်က ပြောလိမ့်မည်။

မေး။ မိမိ၌ထင်ရှားရှိသော ဥတ္တရိမနုဿမ္မကို ပြောကြားရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့် (မသွယ်မဝိုက် တိုက်ရိုက်သာလျှင်) မိမိ၌ ထင်ရှားရှိသော စျာန်အစရှိသော တရားကို ပြောကြားသော ရဟန်းအား အပြောခံရသောပုဂ္ဂိုလ် (နားထောင်သူ)က ပြောပြီးလျှင် ပြီးချင်း ''ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် စျာန်ရပုဂ္ဂိုလ်တည်း''၊ ''ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် အရိယာတည်း''ဟု အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ထိုအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိလျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။ မသိလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

ပရိယာယ်ဖြင့် သွယ်ဝိုက်၍ ပြောကြားရာ၌ နားထောင်သူက အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိသည်ဖြစ်စေ, မသိသည်ဖြစ်စေ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။ (အာပတ်သင့်ရာ ကာလကို သတိပြုပါ။)

(ဆောင်) – မသွယ်မဝိုက်၊ တိုက်ရိုက်ပြောကြား၊ သိတုံပြား၊ ပြစ်ကား ပါစိတ်ပေ။
– မသိခဲ့လျှင်၊ ဒုက္ကဋ်ပင်၊ အစဉ်မှတ်ပါလေ။
– သွယ်ဝိုက်ပြောဘိ၊ သိ–မသိ၊ သင့်၏ ဒုက္ကဋ်ပေ။

မေး။ ဥတ္တရိမနုဿမ္မကို (က) မသွယ်မဝိုက် တိုက်ရိုက်ပြောဆိုပုံ (ခ) သွယ်ဝိုက်၍ ပြောဆိုပုံ တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ''ငါ ပထမစျန် ဝင်စားပြီ၊ ငါ ပထမစျာန် ရပြီ'' စသည်ဖြင့် ပြောခြင်းသည် ''မသွယ်မဝိုက် တိုက်ရိုက်ပြောခြင်း'' ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ''ဒကာ ... သင့်ကျောင်းမှာနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပထမစျာန် ဝင်စားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ'' စသည်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကိုပင် အခြားသူအနေအားဖြင့် ညွှန်ပြပြောဆိုခြင်းသည် ''သွယ်ဝိုက်၍ ပြောဆိုခြင်း'' ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဘုဂဝါရောစနသိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ ဥမတ္တကစသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အဘယ့်ကြောင့် မယူရပါ သနည်း။ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ရူးသွပ်ခြင်းစသည် မရှိနိုင်ပါ, စျာန်ရပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ရူးသွပ်ခြင်းစသည်ဖြစ်ခဲ့လျှင် စျာန်မှ လျှောကျပါသည်။ ထို့ကြောင့် (ဘုတ=ထင်ရှားရှိ မဖြစ်နိုင်တော့၍) အနာပတ္တိဝါရ၌ ဥမတ္တကစသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မယူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ဥမတ္တကစသည်၌ "စသည် (အာဒိ)" ဖြင့် ခိတ္တစိတ္တ, ဝေဒနာဌပုဂ္ဂိုလ် များကို ယူပါ။

(ဆောင်) – အရိယာမှာ၊ ရူးသွပ်တာ၊ ဘယ်ခါမရှိပေ။
– ထိုထိုစျာန်ရ၊ ရူးသွပ်က၊ စျာန်မှ လျှောသလော။
– ထို့ကြောင့်မှန်စွာ၊ ဥမတ္တာစ၊ ပုဂ္ဂလ၊ မယူရဟု မှတ်ပါလော။

မေး။ ဥမတ္တက, ခိတ္တစိတ္တစသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုဂဝါရောစနသိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးခွင့် ရှိ/ မရှိ အကြောင်းနှင့်တကွ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးသူတို့မှာ စျာနလာဘီနှင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ ဖြစ်ကြရာ ၄င်းတို့မှာ ဥမတ္တက, ခိတ္တစိတ္တစသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး မဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ဥမတ္တက, ခိတ္တစိတ္တစသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးခွင့် မရှိပါ။

မေး။ ဘုတသို့ ပါစိတ္တိယ်-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မိမိ၌ ထင်ရှားရှိသော စျာန် မဂ် ဖိုလ်တရားကို ဘိက္ခု, ဘိက္ခုနီမှ တစ်ပါး အခြားသော လူ, သာမဏေအား တိုက်ရိုက်ပြောကြားသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏-ဟု ဆိုလိုပါသည်။

* နိဒါန်း – ဝေသာလီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဝဂ္ဂုမုဒါမြစ်ကမ်း၌ နေသော ရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – မိမိ၌ထင်ရှားရှိသော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောကြားခြင်း။

မေး။ ဘုဂဝါရောစနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၏ ထင်ရှားရှိခြင်း။ ၂။ လူ, သာမဏေအား ပြောကြားခြင်း။
၃။ ထိုပြောကြားရာဝဏ္ဏပင် သိခြင်း။ ၄။ အခြားသူကဲ့သို့ မညွှန်ပြခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "မိမိမှာ ထင်ရှားရှိနေသော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို လူသာမဏေအား မပြောရ"ဟူသော မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ညွှတ်ချက်ကို မသိသဖြင့် မိမိမှာ ထင်ရှားရှိသော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို လူ သာမဏေအား ပြောသော အရိယာရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်/ မသင့် အကြောင်း နှင့်တကွ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် အစိတ္တကသိက္ခာပုဒ် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအရိယာရဟန်းအား ပါစိတ် အာပတ် သင့်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

၉။ ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ရဟန်း၏ ရှန့်ရင်းသော (သံဃာဒိသိသ်) အာပတ်ကို ဘိက္ခုသမ္မုတိမရဘဲ လူ, သာမဏေအား ပြောကြားသော ရဟန်းအားပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဘိက္ခုဿ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိ-ဠ် ဘိက္ခု-အရ, ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ္တိ-အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခု-အရ ပါရာဇိက မကျသော ရဟန်းအစစ်ကို ယူရပါမည်။
ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ္တိ-အရ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ် သရုပ်ကို ဖော်ထုတ်၍ ဤဠ်ဠလိုအပ်သော အာပတ်ကိုလည်း အကြောင်းနှင့် တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ် သရုပ်ကား ပါရာဇိကအာပတ်နှင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဠ် ဘိက္ခုဿ-အရ ပါရာဇိက မကျသော ရဟန်းအစစ်ကိုသာ ယူရသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နောင်စောင့်စည်းခြင်းအကျိုးငှါ လူ, သာမဏေတို့အား ပြောကြား ခွင့်သမ္မုတိပေးမှုကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ ဒုဋ္ဌုလ္ဿ-အရ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကိုသာ ယူရပါသည်။

မေး။ ရဟန်း၏ ဒုဋ္ဌုလ္လ ပါရာဇိကအာပတ်ကို လူ သာမဏေကို ပြောကြားသောရဟန်းအား အဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ အညတြဘိက္ခု သမ္မုတိယာ-ဠ် ဘိက္ခုသမ္မုတိ-ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သံဃာဒိသိသ်အာပတ် မပြတ်သင့်နေသော ရဟန်း၏ အပြစ်ကို နောင်အခါ ရှက်ကြောက်၍ စောင့်စည်းနိုင်ခြင်းအကျိုးငှါ လူ, သာမဏေအား ပြောကြားနိုင်ရန် အပလောကနကံဖြင့် သံဃာ့အလယ်ဠ် ၃-ကြိမ်ပန်ကြား၍ သံဃာကပြုအပ်သော ကတိကဝတ် ဖြစ်ပါသည်။ (ထိုကတိကဝတ်ကိုပင် သမ္မုတိ-ဟု ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။)

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ သမ္မုတိ-ကို အဘယ်ကဲ့သို့သော ရဟန်းအားပေးရပါသနည်း။

ဖြေ။ လဇ္ဇီရဟန်း တစ်ပါးပါးအား ပေးရပါသည်။

မေး။ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ-အရ သမ္မုတိပေးပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာစည်းဝေးပြီးနောက် သံဃာအလယ်ဠ် ''ဦးတိဿ၏ ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို လူ, သာမဏေ အားပြောနိုင်ဖို့ရန် ဦးဓမ္မကို သမုတ်ပါသည်။ သဘောတူလျှင် ဆိတ်ဆိတ်နေပါ'' ဟု သုံးကြိမ်ပြော၍ ပေးရပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုပါထိမောက်လာ သမ္မုတိ ၄-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ တိစီဝရိက်သင်္ကန်းနှင့် ညဉ့်ကင်းနေနိုင်ရန် ပေးအပ်သော အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိ။
၂။ ၆-နှစ်မပြည့်မီအတွင်း အခင်းသစ်ပြုလုပ်ခွင့်ရှိအောင် ပေးအပ်သော သန္ထတသမ္မုတိ။
၃။ ရွာတွင်းဠ်ထားသော သင်္ကန်းနှင့် ၆-ညဉ့်ထက်အလွန် ကင်း၍နေနိုင်ခြင်းငှါ ပေးအပ်သော အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိ။
၄။ ရဟန်း၏ ဒုဋ္ဌုလ္လအပြစ်ကို လူ, သာမဏေတို့အား ပြောကြားနိုင်ရန် ပေးအပ်သော ဘိက္ခုသမ္မုတိတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) – ဥဒေါ်သိတ၊ ဆဗ္ဗသန္ဒင့်၊ သာသက်တစ်ဖြာ၊
ဒုဋ္ဌလ္လာဟု၊ ဤလေးခု၊ ဘိက္ခုသမ္ဘုတိ။

မေး။ ''အာရောစေယျ'' အရ ''ပြော''ဟူရာ၌ အာပတ်သင့်သော ပြောပုံ, မသင့် သောပြောပုံ တို့ကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဦးတိသ သည် သုက္ကဝိသဋ္ဌိအမှုကို ပြု၏''ဟုအကြောင်းဝတ္ထုကိုသာ ပြောလျှင် လည်းကောင်း၊ ''ဦးတိသ သည် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်၏''ဟု အာပတ်မျှကိုသာ ပြောလျှင်လည်းကောင်း အာပတ် မသင့်ပါ။ ''ဦးတိသ သည် သုက္ကဝိသဋ္ဌိအမှုကို ပြုသောကြောင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်၏''ဟု ဝတ္ထုနှင့်အာပတ်ကို တွဲစပ်၍ပြောမှ အာပတ်သင့်ပါသည်။

(ဆောင်) –ဝတ္ထုကိုမျှ၊ အာပတ်မျှ၊ ပြောက ပြစ် မသင့်။
–ဝတ္ထု,အာပတ်၊ ထိုနှစ်ရပ်၊ တွဲစပ်ပြောမှ အပြစ်သင့်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို ပြောကြားခြင်း။

မေး။ (က) သာမဏေများ၏ လွန်ကျူးမှုကိုလည်းကောင်း၊
(ခ) ရဟန်း၏ အောက်အာပတ်များကိုလည်းကောင်း ပြောလျှင် မည်သည့် အာပတ်သင့်ပါ သနည်း၊ အကြောင်းပြဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဘိက္ခုသဏ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိ = ရဟန်း၏ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်''ဟုဆိုသောကြောင့် အထက်ပါ ပြောဆိုမှုနှစ်ရပ်လုံးသည် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

မေး။ ''ဘိက္ခုသဏ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိ'' နှင့်စပ်၍သိအပ်သိထိုက်သော သာမဏေများ၏ ဒုဋ္ဌုလ္လ, အဒုဋ္ဌုလ္လ အပြစ်များကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သာမဏေများ၏ ပါဏာတိပါတစသော ရှေးသိက္ခာပုဒ်ငါးပါးကို လွန်ကျူးမှုသည် ''ဒုဋ္ဌုလ္လ (ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော)အပြစ်'' ဖြစ်ပါသည်။
ဝိကာလဘောဇန–စသော သိက္ခာပုဒ် ငါးပါးနှင့် သုက္ကဝိသဋ္ဌိ, ကာယသံသဂ္ဂ, ဒုဋ္ဌုလ္ဝါစာ, အတ္တကာမပါရိစရိယ = ဟူသောသံဃာဒိသိသ် စသောသိက္ခာပုဒ် ၄–ပုဒ်တို့ကို ''အဒုဋ္ဌုလ္လ = (မရုန့်ရင်းမကြမ်းတမ်းသော) အပြစ်'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒုဋ္ဌုလ္လရောစန သိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ီ ၃–ပါးကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပါရာဇိကမကျသေးသော ရဟန်းကောင်း၏အကြောင်းဝတ္ထုနှင့်တကွဖြစ်သော သံဃာ ဒိသိသ်အာပတ်ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ လူ, သာမဏေအား ပြောကြားခြင်း။
၃။ ဘိက္ခုသမ္ဘုတိမရှိခြင်း။ (သမ္ဘုတိရသော ရဟန်းမဟုတ်ခြင်း)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ ပထဝီခဏနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပထဝီခဏနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ မြေစစ်ဖြစ်သော ဇာတပထဝီကို ကိုယ်တိုင်မှုလည်း တူးခြားအံ့၊ သူတစ်ပါးကိုမှုလည်း တူးစေခြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ပထဝီ ခဏေယျ–၌ ပထဝီသရုပ်ကို ထုတ်၍ ဤ၌ လိုအပ်သောပထဝီကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဇာတပထဝီ ၂။ အဇာတပထဝီတို့ ဖြစ်ပါသည်။
ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဇာတပထဝီကိုသာ ယူရပါမည်။

မေး။ ပထဝီ ၂–မျိုး အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မီးမလောင်ဖူးသေးသော သုဒ္ဓ, မိဿက, ပုဗ္ဗ–ဟူသော မြေ ၃–မျိုးသည် ''ဇာတ–ပထဝီ'' ဖြစ်ပါသည်။
မီးလောင်ဖူးသောမြေ၊ ၃–ပုံ ၁–ပုံထက် ပိုလွန်သော ကျောက်စသည် ရောနေသော မြေတို့သည် ''အဇာတပထဝီ'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဇာတပထဝီ ၃–မျိုးကို အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကြေးသားသက်သက်၊ သို့မဟုတ်–မြေညက် (ရွှံ့မြေ) သက်သက်သည် ''သုဒ္ဓပထဝီ'' မည်ပါသည်။
၂။ ကျောက်ခဲ, ကျောက်စရစ်, အိုးခြမ်း, ကျောက်ပြုတ်, သဲ၊ ဤငါးမျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုး ၃–ပုံ ၁–ပုံ ရောနေသော မြေသား, မြေညက်တို့သည် ''မိဿကပထဝီ'' မည်ပါသည်။
၃။ ၄–လထက်အလွန် မီးစိုပြီးသော မြေသားပုံ, မြေညက်ပုံတို့သည် ''ပုဗ္ဗပထဝီ''မည်ပါသည်။

မေး။ မိဿကပထဝီ, ပုဗ္ဗပထဝီတို့၌ ဇာတပထဝီဖြစ်/ မဖြစ်ကို စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မိဿကပထဝီ၌ မြေသားဖြစ်စေ, မြေညက်(ရွှံ့မြေ)ဖြစ်စေ တစ်ဝက်ထက်များလျှင် ဇာတပထဝီ ဖြစ်ပါသည်။ မြေသား, မြေညက်တို့က နည်း၍ ကျောက်ခဲစသည်တို့က များနေလျှင် ဇာတပထဝီ မဖြစ်၊ အဇာတပထဝီသာ ဖြစ်ပါသည်။
ပုဗ္ဗပထဝီ၌ အမိုးအကာမရှိသော လွင်ပြင်၊ သို့မဟုတ်–မိုးမလုံသောနေရာ၌ ပုံထားသော မြေပုံများသည် မိုးတစ်ကြိမ်စွတ်ပြီးနောက် ၄–လကြာလျှင် ဇာတပထဝီ ဖြစ်ပါတော့သည်။ အထက်ပိုင်းသာ မိုးစို၍ အောက်ပိုင်း၌ မိုးမစိုလျှင် မစိုသောနေရာသည် ''ဇာတပထဝီ မဖြစ်သေးပါ။

မေး။ (က) လွင်ပြင်ရှိတောင်ပို့များ၊ (ခ) ပန်းအိုးထဲရှိ မြေများကို တူးကောင်း, မတူးကောင်း အကြောင်းပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ထိုမြေများသည် တစ်ကြိမ်မိုးစွတ်ပြီးနောက် ၄–လ မကြာသေးလျှင် ဇာတပထဝီ မဖြစ်သေးသောကြောင့် တူးကောင်းပါသည်။ တစ်ကြိမ်မိုးစွတ်ပြီးနောက် ၄–လ ကြာလျှင်ကား ဇာတပထဝီတွင် ပါဝင်ကြသောကြောင့် ထိုမြေများကို မတူးကောင်းတော့ပါ။

မေး။ ပထဝီခဏနသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်နိုင်ပုံများကို စေ့စုံအောင်ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဇာတပထဝီတွင်ပါဝင်သော မြေမှုန့်သက်သက် မြေညက်သက်သက်၊ အုတ်, ကျောက်စသည်တို့ တစ်ဝက်ရောနှော ပါဝင်သော မြူမှုန့်, မြေညက်များ၊ အုတ်, ကျောက်စသည် များစွာမပါသော မြူမှုန့်, မြေညက်များ၊ တစ်ကြိမ်မိုးစွတ်ပြီးနောက် ၄–လကြာ

http://www.dhammadownload.com

ပြီးဖြစ်သော မြေပုံ, ခြတောင်ပို့များနှင့် ပန်းအိုးတွင်းရှိမြေများ၊ ၄င်းတို့ကိုကူး, ဖောက်, ခွဲ, ဖျက်ခြင်း၊ မီးတိုက်ခြင်း၊ ခြေ, လက်, ဒုတ်တို့ဖြင့်ရေးခြစ်ခြင်း၊ အယုတ်သဖြင့် မြေပျက်အောင် ကျင်ငယ်ပြင်းပြင်းစွန့်ခြင်းတို့တွင် တစ်ခုခုပြုလုပ်လျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါတော့သည်။ ထိုမြေများပေါ်၌ သပိတ်ဖုတ်ရန်, ဆိုးရည်ကျိုရန် မီးမွှေးလျှင်လည်း ထိုမြေကိုမီးတိုက်ရာရောက်သောကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်သည် သာဖြစ်ပါသည်။ အာပတ်သင့်ရာ၌ ပယောဂအရေအတွက်အားဖြင့် သင့်ပါသည်။

မေး။ ''ခဏောယျ ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်မူလည်း တူးပြားအံ့''ဟုဆိုသောကြောင့် ဇာတပထဝီကို ပေါက်ပြား ပေါက်တူးဖြင့် ကိုယ်တိုင်တူးမှ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသလော၊ ရှင်းလင်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဇာတပထဝီကို ပေါက်ပြား ပေါက်တူးဖြင့် ကိုယ်တိုင်တူးမှ ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်မဟုတ်၊ ''ခဏောယျ'' သည် ဥပလက္ခဏာနည်းအားဖြင့် မှတ်ပြထားသောစကားဖြစ်သောကြောင့် ဖောက်ခွဲခြင်း, ခြစ်ခြင်း, မီးတိုက်ခြင်း စသော ဖျက်ဆီးမှုအားလုံးကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

(ဆောင်) တူးဆွ ဖောက်ခွဲ၊ တစ်နဲ့ ခြစ်ခြင်း၊ မီးတိုက်ခြင်းနှင့်၊
ရိုက်ခြင်းအစ၊ များပြားလှစွာ၊ ဖျက်မှုဟာ၊ မှတ်ပါ ခဏောယျ။

မေး။ ကျောင်း, ဘုရား စေတီစသည် ဘက်စုံတည်ဆောက်ပြုပြင်မှုများ ထွန်းကားနေသော ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်၌ ကျောင်းသစ်တည်ဆောက်ရန် ပန္နက်တင်မင်္ဂလာ ပြုလုပ်ရာတွင် ကိုယ်တိုင်ပန္နက်ရိုက်ပေးသော ရဟန်းအား ပထဝီခဏနသိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်ရှိ/ မရှိ အဖြေညွှန်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ပထဝီ ခဏောယျ ဝါ–၌ ''ခဏောယျ''သည် ဥပလက္ခဏာနည်းအားဖြင့် မှတ်ပြထားသော စကားဖြစ်၍ ဖောက်ခွဲခြင်း, ခြစ်ခြင်း, မီးတိုက်ခြင်း, ရိုက်နှက်ခြင်းစသော အပြုအမူအားလုံး ခဏောယျ–အရတွင် ပါဝင်သောကြောင့် မေးခွန်းပါ ရဟန်းအား ပထဝီခဏနသိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်ရှိပါသည်။

မေး။ ပထဝီခဏနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် တားမြစ်လိုရင်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဇာတပထဝီကို တူးခြင်း, ဆွခြင်း, ဖောက်ခွဲခြင်း, ခြစ်ခြင်း, မီးတိုက်ခြင်းစသော ဖျက်ဆီးမှုအားလုံးကို တားမြစ်လိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပထဝီခဏနသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်နိုင်ပုံများကိုရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ – ဇာတပထဝီတွင် မပါဝင်သည့် အုတ်, ကျောက် စသည်များစွာပါသောမြေ၊
– သပိတ်ဖုတ်ဖူးသောနေရာဖြစ်၍ မီးလောင်ပြီးသောမြေ၊
– မိုးမစွတ်သေးသော, မိုးရွာသော်လည်း ၄–လမပြည့်သေးသောမြေပုံ, ခြတောင်ပို့ များနှင့် ပန်းအိုးတွင်ရှိ မြေများကို တူး, ဖောက်, ခွဲ, ဖျက်ခြင်းစသည်ပြုသော်လည်း အာပတ် မသင့်ပါ။
– ဇာတပထဝီကိုပင် သစ်တုံးလိုမ့်ရင်း၊ တောင်ဝှေးထောက်ရင်း၊ တံမြက်လှည်းရင်း ပျက်စေသော်လည်း ပျက်စေလိုသော စိတ်မရှိလျှင် အာပတ်မသင့်ပါ။
(ပျက်စေလိုသော စိတ်ရှိလျှင်ကား မိမိ၏ စကြံ့သွားလမ်းကို သူတစ်ပါးသိအောင်

http://www.dhammadownload.com

ခြေဖြင့် ပြင်းပြင်းနင်းရ၍ သွားရုံမျှဖြင့် ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပါသည်။)
– သွားရင်း လာရင်း စကားပြောရင်း သတိမကပ် အမှတ်တမဲ့ ခြေမဖျားစသည်ဖြင့် ခြစ်မိလျှင်လည်း အာပတ် မသင့်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ မြေကြီးပေါ်၌ ကျောင်းပုံစံစသည် ရေးပြခြင်းကား သတိမကပ် အမှတ်တမဲ့ မဟုတ်သဖြင့် အာပတ်သင့်သည်သာဟု ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကြပါသည်။

မေး။ ခဏာပေယျ–အရ သူတစ်ပါးကို အတူးခိုင်းရာ၌ မအပ်သောခိုင်းနည်း၊ အပ်သောခိုင်းနည်းများကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဒီမြေကို တူးစမ်း, ဒီတွင်းကိုတူးစမ်း, ဒီမြေကို ပေါက်စမ်း, ဒီတောင်ပို့ကို ဖြိုစမ်း'' စသည်ဖြင့် နေရာ(မြေ)ကို သတ်မှတ်၍ (တိုက်ရိုက်ညွှန်ပြ၍) ခိုင်းနည်းသည် ''မအပ်သောခိုင်းနည်း'' ဖြစ်ပါသည်။

''မြေပေါက်လိုက်စမ်း, တွင်းတူးလိုက်စမ်း''စသည်ဖြင့် နေရာကို မသတ်မှတ်ဘဲ ခိုင်းနည်း၊ ''ဒီမြေကို ကပ္ပိစမ်း၊ ဒီမြေကို ပေးစမ်း၊ ဒီတွင်းကို သိစမ်း၊ ဤမြေကိုယူခဲ့စမ်း၊ ဒီမြေဖြင့် အလိုရှိသည်''စသည်ဖြင့် ခိုင်းနည်းများကား ''အပ်သောခိုင်းနည်းများ'' ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – နေရာသတ်မှတ်၊ ခိုင်းစေလတ်၊ မအပ် မှတ်လေမင့်။
– နေရာ မသတ်မှတ်၊ ခိုင်းစေလတ်၊ အပ်၏ မှတ်လေမင့်။
– ကပ္ပိယံ ကရောဟိ၊ ဒေဟိ, ဇာန၊ အာဟရ, အတ္ထော၊
ဤအပြော၊ အပ်သော ပြုလုပ်ခွင့်။

မေး။ သူတစ်ပါးကို မြေတူးခိုင်းရာ (ဖျက်ဆီးခိုင်းရာ)၌ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နေရာနှင့် မြေကို သတ်မှတ်၍ ခိုင်းသောရဟန်းအား စေခိုင်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ တစ်ကြိမ်စေခိုင်းအပ်သူသည် တစ်နေ့လုံး တူးသော်လည်း စေခိုင်းသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် တစ်ချက်သာ သင့်ပါသည်။ အကြိမ်ကြိမ်စေခိုင်းလျှင်ကား စကားအခွန်းတိုင်း အခွန်းတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

(ဆောင်) ဒေသအရပ်၊ မြေသတ်မှတ်၊ ခိုင်းလတ် ဒုက္ကဋ်သင့်။
တစ်ကြိမ်ခိုင်းအပ်၊ တစ်နေ့ပတ်လုံး၊ တူးလေအုံ၊
သင့်ထုံး ပါစိတ်တစ်ချက်မျှ။
အကြိမ်ကြိမ်ခိုင်းရာ၊ ခွန်းတိုင်းသာ၊ သင့်ပါ မှတ်လေကြ။

* နိဒါန်း – အာဌဝိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – အာဌဝိမြို့နေ ရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – မြေကို တူးခြင်း။

မေး။ ပထဝီခဏာနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဇာတပထဝီ ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ဇာတပထဝီဟု အမှတ်ရှိခြင်း။
၃။ ကိုယ်တိုင်တူးခြင်း၊ သို့မဟုတ်– သူတစ်ပါးကို တူးခိုင်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁–မုသာဝါဒဝဂ် ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၂–ဘူတဂါမဝဂ်

၁။ ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ ဖြစ်ဆဲ, ကြီးပွားဆဲ, ဖြစ်ပြီး, ကြီးပွားပြီးဖြစ်သော မြက် သစ်ပင်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဘူတ, ဘူတဂါမ–တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဖြစ်ဆဲ, ကြီးပွားဆဲ၊ ဖြစ်ပြီး, ကြီးပွားပြီးဖြစ်သည့် မြေ၌တည်နေ စိမ်းလန်းစိုပြည်နေသော မြက် သစ်ပင်ခေါ်ချုံနွယ်များကို ''ဘူတ''ဟု ဆိုရပါသည်။
ထိုမြက်သစ်ပင် ချုံနွယ်တို့၏ အပေါင်းကို ''ဘူတဂါမ''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ''ဘူတဂါမ်''ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ဘူတဂါမ''ပုဒ်၌ မ–အထက်တွင် အသတ်တင်၍ ''ဘူတဂါမ်''ဟု မြန်မာမှု ပြုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ – ''ဂေါစရဂါမ''ပုဒ်ကို '' ဂေါစရဂါမ်''ဟု မြန်မာမှု ပြုသကဲ့သို့တည်း။ အဓိပ္ပါယ်မှာ– ''ဖြစ်ဆဲ, ကြီးပွါးဆဲ ဖြစ်ပြီး, ကြီးပွါးပြီးဖြစ်သည့် မြေ၌တည်နေ စိမ်းလန်းစိုပြည်နေသော မြက်, သစ်ပင်, ချုံနွယ်အပေါင်း'' ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါတဗျတာ–၌ ပါတဗျ–အရ, ပါတဗျတာ–အရတို့ကို နာနာဝါဒ အစုံပြလျက် ခွဲခြားကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ 'ပါတဗျ–၌ တဗျ ပစ္စည်း ကတ္တုသာဓနခ်ဉ် သက်၏'ဟု ကြံဆကြသော ဆရာတို့အလို **ပါတဗျ–အရ** အလိုရှိတိုင်း သုံးစွဲတတ်သော ရဟန်းကို ရပါသည်။ 'တဗျ ပစ္စည်း ကမ္မသာဓနခ်ဉ် သက်၏'ဟု ကြံဆသော ဆရာတို့အလို **ပါတဗျ–အရ** အလိုရှိတိုင်း သုံးစွဲအပ်သော မြက်, သစ်ပင်အပေါင်းကို ရပါသည်။ 'တဗျ ပစ္စည်း ဘာဝသာဓနခ်ဉ် သက်၏' ဟုလည်း ကြံကြသည်။ ထိုဆရာတို့အလို **ပါတဗျ–အရ** ဖြတ်ခြင်း, ခွဲခြင်း, ခုတ်ခြင်း, နုတ်ခြင်း, မီးတိုက်ခြင်းစသော ဖျက်ဆီးခြင်းကြိယာကို ရပါသည်။

ပါတဗျတာ–အရ အလိုရှိတိုင်း သုံးစွဲတတ်သော ရဟန်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဖြတ်ခြင်း, ခွဲခြင်း, ခုတ်ခြင်း, နုတ်ခြင်း, မီးတိုက်ခြင်းစသော ဖျက်ဆီးခြင်းကြိယာ တစ်မျိုးမျိုးကို ရပါသည်။

(ဆောင်) – ပါတဗျ–အရ၊ ရဟန်းရ၊ ကောက်ပြ မျှားဆရာ။
– မြက်, သစ်ပင်ဟူ၊ နည်းတစ်ဆူ၊ ကောက်ယူပြသည်သာ။
– ဖြတ်ခြင်း, ခွဲခြင်း၊ ခုတ်, နုတ်ခြင်းနှင့်၊
မီးတိုက်ခြင်းစ၊ ကောက်ယူရ၊ ဘာဝ ကြံခိုက်မှာ။

စိစစ်ချက်။ ။ ပါတဗျ–၌ ''တဗျပစ္စည်း ကတ္တားအနက်၌သက်, ကံအနက်၌ သက်''ဟူသော အယူအဆ နှစ်မျိုးတို့တွင် 'ကံအနက်၌ သက်'ဟူသော အယူအဆမှာ ဘာသာဋီကာဆရာတော်၏ အယူအဆဖြစ်သည်။ ဆရာတော်အများစုက 'ကတ္တားအနက်၌ သက်'ဟု ယူဆတော်မူကြပါသည်။ ထိုအယူအဆနှစ်မျိုးတို့တွင် ကတ္တားအနက်၌ သက်–ဟူသော အယူအဆသာ ကောင်းသည်ဟု ထင်ပါသည်။ ဘာ့ကြောင့်နည်း

http://www.dhammadownload.com

ပါတဗျ–အရ ဖျက်ဆီးတတ်သော ရဟန်းကို ကောက်မှသာ ပါတဗျတာ–အရ ဖျက်ဆီးခြင်း ကြီယာကို ရနိုင်သောကြောင့်တည်း။ ဘာသာဋ္ဌိကာဆိုသည့်အတိုင်း ပါတဗျ–အရ ဖျက်ဆီးအပ်သော သစ်ပင်အပေါင်းကို ကောက်လျှင် ပါတဗျတာ–အရ ဖျက်ဆီးခြင်း ကြီယာ မဖြစ်နိုင်၊ ဖျက်ဆီးအပ်သော မြက်,သစ်ပင်အပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဖျက်ဆီးအပ် ဖျက်ဆီးထိုက်ခြင်း ကြီယာသာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

မေး။ ''ဘူတဂါမပါတဗျတာ'' ဟူသော တစ်ပုဒ်လုံး၌ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကြီးပွားဆဲ ကြီးပွားပြီး မြက် သစ်ပင် ချုံနွယ် အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းကို ''ဘူတဂါမ ပါတဗျတာ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဗီဇဂါမ်, ဘူတဂါမ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို လိုရင်းတိုရှင်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မျိုးစေ့အပေါင်းသည် ''ဗီဇဂါမ်'' မည်ပါသည်။ မြက်, သစ်ပင်, ချုံနွယ်အပေါင်းသည် ''ဘူတဂါမ်'' မည်ပါသည်။

မေး။ ဗီဇဂါမ်နှင့် ဘူတဂါမ်ကို ကွဲပြားခြားနားအောင် ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ မျိုးစေ့ကိုစိုက်ပျိုးသောအခါ အမြစ်သာထွက်၍ အညွန့်မထွက်သေးလျှင်လည်းကောင်း၊ အညွန့်သာထွက်၍ အမြစ်မထွက်သေးလျှင်လည်းကောင်း ဗီဇဂါမ်သာ ဖြစ်ပါသေးသည်။ ဘူတဂါမ် မဖြစ်သေးပါ။ အမြစ်, အညွန့် နှစ်မျိုးလုံးထွက်မှသာ ဘူတဂါမ်ဖြစ်ပါသည်။ ထွက်စေကာမူ အညွန့်က စိမ်းစိမ်းလန်းလန်း မဖြစ်သေးလျှင်လည်း ဗီဇဂါမ်–ဟုပင် ဆိုရပါသည်။

(ဆောင်) – မြစ်, ညွှန့်, နှစ်ခု၊ တစ်ခုခုမျှ၊ ထွက်တုံက၊ မည်ရ ဗီဇဂါမ်။
– နှစ်ခုလုံးပင်၊ ထွက်ခဲ့လျှင်၊ ခေါ်တွင် ဘူတဂါမ်။

မေး။ ဗီဇဂါမ် ၅–မျိုးကို အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ရေတွက်ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မူလဗီဇ = အမြစ်မျိုးစေ့ (အမြစ်, အတက်ကို စိုက်လျှင် အပင်ပေါက်တတ်သည့် နန္ဒင်းတက်၊ ချင်းတက်၊ လင်းလေ၊ ဆိတ်ဖူး၊ အာလူး၊ ကြက်သွန်စသည်)။

၂။ ခန္ဓဗီဇ = ပင်စည်မျိုးစေ့ (ပင်စည်, အကိုင်း, အခက်ကို ထိုးစိုက်လျှင် ရှင်သန်သည့် ညောင်ဗုဒ္ဓဟေ၊ ပညောင်၊ ညောင်ကြုပ်၊ ပူစီနံပင်, ရွက်လှပင် စသည်)။

၃။ ဖလုဗီဇ = အဆစ်မျိုးစေ့ (အဆစ်ကို စိုက်လျှင် အပင်ပေါက်တတ်သည့် ကြေပင်၊ ဝါးပင်၊ ကျူပင်စသည်)။

၄။ အဂ္ဂဗီဇ = အညွန့်မျိုးစေ့ (အညွန့် အရွက်ကို စိုက်လျှင် အပင်ဖြစ်လာသည့် ကညိုပင်၊ ဂုံးပင်၊ မြတ်လေးပင်၊ မိုးစွေပန်း၊ ကွမ်းရွက်၊ ငရုတ်ကောင်း၊ ရွက်ကျပင်ပေါက် စသည်)။

၅။ ဗီဇဗီဇ = အစေ့မျိုးစေ့ (စပါးစေ့၊ ပဲစေ့၊ သရက်စေ့၊ သပြေစေ့ စသည်)အားဖြင့် ၅–မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) မူ, ခန်, ဖလု၊ အဂ္ဂရှ၊ တစ်ခု ဗီဇပေ။
ဗီဇဂါမ်အပြား၊ ပေါင်းငါးပါး၊ မှတ်သားကြပါလေ။
ဖျက်လေသမျှ၊ ဒုက္ခမှ၊ မုချ သင့်သလေ။
မြစ်, ပင်, ဆစ်–ဟု၊ ညွှန့်, စေ့စု၊ ငါးခု နက်အတ္ထော။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဗီဇဂါမ်–ဘူတဂါမ်တို့ကို ဖျက်ဆီးလျှင် မည်သည့်အာပတ်သင့်ပါသနည်း၊ အသီးသီး ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဗီဇဂါမ်ကို ဖျက်ဆီးလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၍၊ ဘူတဂါမ်ကို ဖျက်ဆီးလျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

(ဆောင်) မြစ်, ဆစ်, ပင်စည်၊ ညွှန့်, စေ့မှီ၊ ငါးလီ ဗီဇဂါမ်။
ဖျက်လေသမျှ၊ ဒုက္ကဋ်၊ မုချ သင့်ရမှန်။

မေး။ သောက်ရေအိုး, ချိုးရေကန် စသည်တို့၏ အပြင်ဘက်ဘေးများ၌ ဖြစ်ပေါ်တတ်သည့် ရေညို–ခေါ် မှော်သေးကလေးများကို ရဟန်းတော်များကိုယ်တိုင် တိုက်ရွှေတ်ဆေးကြော ကောင်း/ မဆေးကြောကောင်း အကြောင်းပြ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သောက်ရေးအိုး, ရေကန် စသည်တို့၏ အပြင်ဘက်ဘေးများ၌ ဖြစ်ပေါ်တတ်သည့် ရေညို–ခေါ် မှော်သေးကလေးများသည် အရွက်, အညွှန့်မပါသဖြင့် ဗီဇဂါမ်တွင် ပါဝင်ပါ သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုရေညိုများကို ရဟန်းတော်များ ကိုယ်တိုင် တိုက်ရွှေတ်မဆေးကြော ကောင်းပါ။

မေး။ သစ်ပင်, ဝါးပင်စသည်ကို ခုတ်ခိုင်းရာ၊ သစ်သီးဝလံ ပန်းမန်များကို ခူးခိုင်းရာ၌ မအပ်သော ခိုင်းနည်းနှင့် အပ်သောခိုင်းနည်းများကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ဒီသစ်ပင်ကို ဖြတ်စမ်း၊ ခုတ်စမ်း၊ လှဲစမ်း၊ ဒီအသီးကို ခူးစမ်း၊ ဒီပန်းကို ခူးစမ်း၊ ဒီ ငရုတ်သီး, ဒီကြက်သွန်ကို ထောင်းစမ်း၊ ဒီကြီကိုဖြတ်စမ်း''စသောခိုင်းခြင်းသည် ''မအပ်သောခိုင်းနည်း'' ဖြစ်ပါသည်။
''သစ်ပင်ခုတ်စမ်း၊ ငရုတ်သီးထောင်းစမ်း''စသည်ဖြင့် မည်သည့်သစ်ပင်, မည်သည့်ငရုတ် သီး ဟု မရည်ညွှန်းဘဲ ခိုင်းခြင်း၊ ဒီသစ်ပင်ကို ကပ္ပိစမ်း, သိစမ်း, ဒီငရုတ်သီးကို ကပ္ပိ စမ်း''စသောခိုင်းခြင်းများကား ''အပ်သောခိုင်းနည်း''များ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) – ဖြတ်, ခုတ်, လှဲစမ်း၊ ဆွတ်စမ်း တစ်ဝ၊
ထောင်းစမ်း စသား၊ ခိုင်းနည်းများ၊ မှတ်သား မအပ်ပေ။
– မသတ်မှတ်ဘဲ၊ ခိုင်းနဲ့ တစ်ခန်း၊ ကပ္ပိစမ်းနှင့်၊ သိစမ်းစသား၊
ခိုင်းနည်းများ၊ မှတ်သား အပ်သလေ။

မေး။ သစ်ပင်, ဝါးပင် စသည်ကို ခုတ်ခိုင်းရာ၊ သစ်သီးဝလံ ပန်းမန်များကို ခူးခိုင်းရာတို့၌ ရဟန်းတော်များသည် မည်သို့သာ သုံးနှုန်းပြောဆိုသင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မည်သည့် သစ်ပင်, ပန်းပင်, မည်သည့်ငရုတ်သီးဟု မညွှန်ပြဘဲ ခိုင်းခြင်းသည် အပ် သောခိုင်းနည်းဖြစ်သော်လည်း ဝိနည်းအရာ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သော ရဟန်းတော်များ ပီသအောင် ''ကပ္ပိစမ်း, သိစမ်း''စသည်ဖြင့်သာ ပြောဆိုသုံးနှုန်းသင့်ပါသည်။

မေး။ အပ်သောခိုင်းနည်းဖြင့် အသီးအနှံ, ကြီ စသည်တို့ကို ခူးခြင်း, ဆွတ်ခြင်း, ခုတ်ခြင်း စသည်ပြုစေပြီးနောက် အဘယ်ကြောင့် (အဘယ်အကျိုးငှါ) ''ကပ္ပိခြင်း''ခေါ် ဝိနည်းကံ တစ်ခုကို ထပ်မံ၍ ပြုစေရပြန်ပါသနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အပ်သောနည်းဖြင့် အသီးအနှံ, ကြီစသည်တို့ကို ခူးခြင်း, ဆွတ်ခြင်း, ခုတ်ခြင်း စသည် ပြုစေပြီးသောအခါ ထိုအသီးအနှံ, ကြီ စသည်တို့သည် ဘူတဂါမ်အဖြစ်မှ ကင်းလွတ်ခဲ့ပြီး

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်သော်လည်း နောက်ထပ်အပင်ပေါက်ဦးမည် ဖြစ်လျှင် ဗီဇဂါမ်အဖြစ်မှ မလွတ်သေးပါ။ ထို့ကြောင့် ထိုဗီဇဂါမ်ဖြစ်သော အသီးအနှံ, ကြဲ စသည်ကို ဖျက်ဆီးရာမရောက်အောင် (ရဟန်းတော်များသုံးဆောင်ကောင်းအောင်) ''ကပ္ပိခြင်း'' ခေါ် ဝိနည်းကံတစ်ခုကို ထပ်မံ၍ ပြုစေရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ကပ္ပိခြင်း'' ဟူသောစကားလုံး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အများနားလည်အောင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ကပ္ပိယ''ဟူသော ပါဠိမှ ''ကပ္ပိခြင်း''ဟူသော မြန်မာစကားလုံး ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ကပ္ပိယ-ပုဒ်၌ ကပ-သဒ္ဒါသည် ဤနေရာ၌ ''သမဏာဝေါဟာရ (ရဟန်းတို့၏ အပ်အောင်ပြုကြောင်းဖြစ်သော အသုံးအနှုန်း)''ဟူသောအနက်ကို ဟောပါသည်။ ထိုဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်းကို ရွတ်ဆိုလျက် အပ်စပ်အောင်, ရဟန်းတော်များ ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်နိုင်အောင် ပြုခြင်းကို ''ကပ္ပိခြင်း''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ရဟန်းတော်မှန်သမျှ ကေန်မုချသိရမည်ဖြစ်သော ''သမဏာကပ''ခေါ် ''ရဟန်းတို့၏ ကပ္ပိခြင်း'' ၅-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မီးဖြင့် ကပ္ပိခြင်း။ (မီးတိုက်ခြင်း မီးရှို့ခြင်း။)

၂။ ဓားဖြင့် ကပ္ပိခြင်း။ (ဓားဖြင့် လိုး ဖြတ် ခုတ် ထိုးခြင်း။)

၃။ လက်သည်, ခြေသည်းဖြင့် ကပ္ပိခြင်း။ (လက်သည်း, ခြေသည်တို့ဖြင့် ဆိတ်ဖြတ် ထိုးဖောက်ခြင်း။)

၄။ ပင်ကိုကပင် အစေ့ မပါခြင်း။ (အစေ့နှ၍ အပင် မပေါက်နိုင်သေးခြင်း။)

၅။ အစေ့ကို ထုတ်ပယ်ပြီး ဖြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) မီး, ဓား, လက်သည်း(သဲ)၊ ကပ္ပိန်၊ နုဆဲ, ပယ်နုတ်ခံ။
လူ, သာမဏေ၊ ကပ္ပိစေ၊ လွတ်လေ မျိုးသန္ဓာန်။ (ဝိနယသံခိပ်)

မှတ်ချက်။ ။ ပင်ကိုက အစေ့မပါသော (အစေ့နုသော)သစ်သီးနှင့် အစေ့ကို ထုတ်ပယ်ပြီးဖြစ်သောအသီးတို့သည် မကပ္ပိတဲ့ပင် သူ့အလိုလို အပ်ပြီးသားဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။

ကပ္ပိနည်း ၅-နည်း၊
"သမဏာဝေါဟာရ=ရဟန်းတို့၏ အပ်အောင်ပြုကြောင်းဖြစ်သော အသုံးအနှုန်း ၅-မျိုး"

အထက်ပါ ၅-မျိုးတို့ကို ''ကပ္ပိနည်း ၅-နည်း''ဟုလည်းကောင်း၊ ''သမဏာကပ'' ''သမဏာဝေါဟာရ''ဟု ဋီကာများဖွင့်သောကြောင့် ''ရဟန်းတို့၏ အပ်စပ်အောင်ပြုကြောင်းဖြစ်သော အသုံးအနှုန်း ၅-မျိုး''ဟုလည်းကောင်း ရေးသားတော်မူကြပါသည်။ သစ်သီးကို မီးဖြင့် တိုခြင်း၊ လက်သည်စသည်တို့ဖြင့် ခြစ်ခြင်းမျှဖြင့် ထိုမျိုးစေ့ ပျက်မသွားနိုင်ပေ။ သို့သော် ထိုကဲ့သို့ ပြုလိုက် ကပ္ပိလိုက်လျှင် ရဟန်းတို့အား အပ်၏။ ရဟန်းတို့ စားသုံးကောင်း၏-ဟူသော အခေါ်အဝေါ်တစ်မျိုး ဖြစ်သောကြောင့် မီးဖြင့် တိုခြင်း ရှို့မြှိုက်ခြင်းစသည်ကို ''သမဏာဝေါဟာရ''ဟု ဆိုရခြင်းဖြစ်သည်။ နောက် ၂-မျိုးမှာ ''ရဟန်းတို့အား အပ်၏''ဟု ပညတ်အပ်သော ပညတ်တစ်မျိုးဖြစ်သောကြောင့် ''သမဏာဝေါဟာရ''ဟု ဆိုရခြင်းဖြစ်သည် ဟုမှတ်ပါ။ (သာရတ္ထ ဋီကာ၊ ၃။ ၂၂။)

အမှာ။ ။ ''ကပ္ပိကြောင်း အရာဝတ္ထု ၃-မျိုးကို ဖော်ပြပါ''ဟုမေးလျှင် ဖြေတတ်ပါစေ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ကုပ္ပိဖွယ်မလိုသော အသီးအနှံများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အစေ့က နှုန်း အပင်မပေါက်နိုင်သော အသီးအနှံများ၊ သရက်သီးမှည့်, ပိန္ဓသီးမှည့် စသည်တို့ကဲ့သို့ အစေ့ကို ထုတ်ပစ်၍ရသောအသီးအနှံများ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအသီးအနှံများမှာ သူ့ပင်ကိုယ်အတိုင်းပင် အပ်စပ်ပါသည်။

(ဆောင်) – မီး, ခား, လက်သည်း၊ တနဲနဲ၊ မလွှဲ ကပ္ပိရာ။

– နုဆဲ, ထုတ်ပယ်၊ သီးသွယ်သွယ်၊ ပြုဖွယ် မလိုပါ။

မေး။ အသီးအနှံများကို မဘုဉ်းပေးဘဲ ကပ္ပိပုံကို ပြည့်စုံစွာ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မျိုးစေ့မှ အပင်ပေါက်လောက်သော အသီးအနှံများနှင့် ကြံစသည်တို့ကို စားလိုလျှင် ရဟန်းက .ထိုအသီးအနှံ, ကြံ စသည်ကို အကပ်ခံပြီး, ထိထားပြီးနောက် ''ကပ္ပိယံ ကရောဟိ''ဟု ဆိုရပါမည်။ ထိုအခါ လူသာမဏေက ''ကပ္ပိယံ ဘန္တေ''ဟုဆိုလျက် လက်သည်းဖြင့် ဆိတ်ရ, ထိုးဖောက်ရပါမည်။ မီးဖြင့်သော်လည်း ထိုး, ဓားဖြင့်သော်လည်း လှီးရ, ခုတ်ရပါမည်။ ဂျိုသို့ ကပ္ပိရာ၌ ထက်ပိုင်းမပြတ်ဘဲ လက်သည်းရာ, ဓားရာ အပေါက်အပြတ် ထင်ရှားလျှင် အပ်ပါပြီ။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ''ကပ္ပိယံ ဘန္တေ''ဟုဆိုတုန်းဖြစ်စေ, ဆိုပြီးလျှင်ပြီးခြင်းဖြစ်စေ လက်သည်းဖြင့် ဆိတ်ခြင်း စသည်ကို ပြုရပါမည်။ ဆိုတာတစ်ခြား, ဆိတ်တာတစ်ခြား မဖြစ်စေရပါ။ ''ဓားဖြင့် ခုက်''ဟူရာ၌ အပ်ဖြင့်တိုးခြင်း စသည်လည်း ပါဝင်သည်ဟုမှတ်ပါ။

မေး။ ကပ္ပိမှုပြုရာ၌ ''ကပ္ပိယံ ဘန္တေ''ဟု မရွတ်ဆိုမီ လှီးခြင်း, ဖြတ်ခြင်း၊ ရွတ်ဆိုပြီးမှ လှီးခြင်း, ဖြတ်ခြင်းတို့သည် အပ်/ မအပ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မေးခွန်းပါ ၂–မျိုးလုံး မအပ်ပါ။ ''ကပ္ပိယံ ဘန္တေ''ဟု ရွတ်ဆိုရင်း တစ်ပြိုင်တည်း လှီးခြင်း, ဖြတ်ခြင်းစသည်ကိုပြုမှ အပ်ပါသည်။

မေး။ ကပ္ပိရာ၌ သစ်သီးစသည်ကို ရဟန်းက ကိုင်ထားမှ ကပ္ပိရာရောက်ပါသလား၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ကပ္ပိရာ၌ သစ်သီးစသည်ကို ရဟန်းက ကိုင်ထားမှ ကပ္ပိရာရောက်သည် မဟုတ်ပါ။ ထောင်ပုံ, ရာပုံ ပုံထားသည့် အကပ်မခံရသေးသော သစ်သီးပုံ, ကြံပုံတို့ကိုလည်း ရဟန်းတစ်ပါးက မထိမကိုင်ဘဲ ''ကပ္ပိယံ ကရောဟိ''ဟု ဆိုသောအခါ လူ, သာမဏေ တစ်ယောက်ယောက်က တစပ်တည်းဖြစ်နေသော သစ်သီး, ကြံတစ်ချောင်းကို ''ကပ္ပိယံ ဘန္တေ''ဟုဆို၍ ခုတ်လိုက်, ဖြတ်လိုက်, ထိုးလိုက်လျှင် အားလုံးပင် ကပ္ပိပြီးဖြစ်ပါတော့သည်။

မေး။ တစ်ကြိမ် ကပ္ပိပြီးသော သစ်သီးစသည်ကို နောက်နောက်ရက်များ၌ ထပ်၍ မကပ္ပိဘဲ ဘုဉ်းပေးနိုင်ပါသလော။

ဖြေ။ အကပ်မခံရသေးလျှင် နောက်နောက်ရက်များ၌ ထပ်၍မကပ္ပိဘဲ အကပ်ခံ၍ ဘုဉ်းပေးနိုင်ပါသည်။

မေး။ ဆွမ်းကပ်ပွဲများ၌ ပူဒီနာ (ပူဒီနဲ)ပင်၊ နံနံပင်စသည်တို့ ပါလာတတ်ရာ မည်သို့ဆောင်ရွက်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ၄င်းတို့သည် ဗီဇဂါမ်အမျိုးအစားတွင် အပါအဝင်ဖြစ်သောကြောင့် ၄င်းတို့ဂို့ ကပ္ပိပြီးမှသာ

http://www.dhammadownload.com

ဘုဉ်းပေးရပါမည်။

မေး။ မာလကာသီး ဝေါတ်သီး, စပျစ်သီး (သပျက်သီး), စတရော်ဘယ်ရီသီးတို့ကဲ့သို့ အစေ့များစွာပါသော သီးနှံများကို မည်သို့ ကပ်ပိုရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ထိုသီးနှံများကို အသီးအတိုင်း, အလုံးအတိုင်း, အတောင့်အတိုင်းပင် ကပ်ပိုရပါမည်။ အဆံချောင်နေသော ဝေါတ်သီးခြောက်ကိုလည်း အပေါ်ရံအခွံကို ကပ်ပိုရုံမျှဖြင့် ကိစ္စပြီးပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော်–ဝေါတ်သီးသည် အပေါ်ရံအခွံကိုပါ စားရသဖြင့် ထိုအပေါ်ရံအခွံသည် 'ဘာဇန = ခွက်'အရာ၌ မတည်သောကြောင့်တည်း။

မေး။ ဝေါတ်သီးကို ဘူတဂါမ်, ဗီဇဂါမ်အားဖြင့် ခွဲခြားပြု၍ 'ဝေါတ်သီးထောင်း'ကို မည်ကဲ့သို့ ကပ်ပိုရပါမည်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝေါတ်ပင်၌ သီးနေသော ဝေါတ်သီးသည် ဘူတဂါမ် ဖြစ်၍ ဆွတ်ခူးထားသော ဝေါတ်သီးသည် ဗီဇဂါမ် ဖြစ်ပါသည်။

ဝေါတ်သီးထောင်းကို ကပ်ပိုရာ၌ လက်သည်းဖြင့် ဖြတ်၍ရနိုင်သော ပစ္စည်းတစ်ခုခု (ဥပမာ–ပဲတောင့်ရှည်ရိုး၊ နံနံပင်ရိုး)ကို ဝေါတ်သီးထောင်းပန်းကန်၌ ထည့်ထားပြီး ကပ်ခိုင်းရပါမည်။

မေး။ ထမင်းသုတ် (ဆွမ်းသုတ်)စသည် ပြုလုပ်၍ ဆက်ကပ်သောအခါ ဝေါတ်သီးမှည့်အစေ့များ ရောနှောပါလာလျှင် ကပ်ပိုရာ၌ ဝေါတ်သီးမှည့်အစေ့ကို မထိုးမိဘဲ ထမင်းလုံး (ဆွမ်းလုံး)ကို ထိုးမိပါက အပ်/ မအပ် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ထမင်းလုံးနှင့် ဝေါတ်သီမှည့်အစေ့ တစ်စပ်တည်း ဆက်စပ်၍ ''ဇောဗဒ္ဓ' ဖြစ်နေသော ကြောင့် ကပ်ပိုရာ၌ ဝေါ်သီးမှည့်အစေ့ကို မထိုးမိဘဲ ထမင်းလုံး (ဆွမ်းလုံး)ကို ထိုးမိလျှင်လည်း အပ်ပါတော့သည်။ (နှမ်းနှင့်ရောသော ထမင်း၌လည်း ဤနည်းပင်

မေး။ ယာဂုထဲ၌ နှမ်းထည့်ပြီးကပ်လျှင် မည်သို့ ကပ်ပိုရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ယာဂုထဲ၌ နှမ်းထည့်ပြီး ကပ်လျှင် ယာဂုနှင့် နှမ်း တစ်စပ်တည်း ဆက်စပ်လျက် မတည်နိုင်သောကြောင့် တစ်စေ့စီ ထိုး၍ ကပ်ပိုရပါမည်။

မေး။ 'သီးသီး' ကပ်ခိုနည်းကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အဆံချောင်နေသော သီးသီးဖြစ်လျှင် အခွံသည် 'ဘာဇန=ခွက်'အရာ၌ တည်သော ကြောင့် အခွံကို ကပ်ပိုရုံမျှဖြင့် ကိစ္စမပြီးပါ။ ထို့ကြောင့် ခွဲခိုင်းပြီးမှ ကပ်ပိုရပါမည်။ အဆံ မချောင်ဘဲ အဆံနှင့် အခွံ တွဲကပ်၍ တစ်စပ်တည်းဖြစ်နေလျှင်ကား မခွဲဘဲ အခွံ၌ ကပ်ပိုရပါမည်။

မေး။ ကပ်မှု ပြုသောအခါ အသုံးပြုရသည့် ''ကပ်ယံ ကရောဟိ ကပ်ယံ ဘန္တေ'' ဟူသော စကားလုံးတို့၏ အနက်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကပ်ယံ၊ ရဟန်းတို့၏ အပ်အောင်ပြုကြောင်းဖြစ်သော အသုံးအနှုန်းအား လျော်သော အမှုကို (သဒ္ဒါအနက်)။ မအပ်သည်ကို အပ်အောင်။ (အဓိပ္ပါယ်အနက်)။ ဝါ၊ ကပ်ခြင်းကို။ (ဝေါဟာရ=သုံးစွဲရိုးအနက်)။ ကရောဟိ၊ ပြုလော။

ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ကပ်ယံ၊ အပ်သည်ကို။ ဝါ၊ ကပ်ခြင်းကို။ (ကရောမိ၊ ပြုပါ၏။)

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ကပ္ပိမှုပြုရာ၌ ပါဠိမဆိုဘဲ မြန်မာလိုဆိုလျှင် အပ်/ မအပ် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ကပ္ပိမှုပြုသောအခါ ဆရာရဟန်းက မြန်မာလို ''ကပ္ပိစမ်း''ဟုဆို၍ တပည့်က ''ကပ္ပိပါ ၏ဘုရား''ဟုဆိုကာ ဆိတ်, ဖဲ့, လီးဖြတ်လိုက်လျှင်လည်း အပ်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – အာဌဝီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – အာဌဝီပြည်နေရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – သစ်ပင်ကို ဖြတ်ခြင်း။

မေး။ ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ် အဂါ ၃–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဘူတဂါမ်ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ဘူတဂါမ်ဟုအမှတ်ရှိခြင်း။
၃။ ကိုယ်တိုင်ဖျက်ဆီးခြင်း၊ သို့မဟုတ်–သူတစ်ပါးကိုဖျက်ဆီးစေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သစ်တုံးလိုမ့်ခြင်းစသော ကိစ္စများဆောင်ရွက်ရာ၌ သစ်တုံးပိ၍ မြက်ပင်စသည်တို့ ပျက်စီးသွားကြလျှင် သစ်တုံးလိုမ့်သော ရဟန်းတို့အား အာပတ် သင့်/ မသင့် အကြောင်းပြဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် စိတ်စေတနာနှင့်တကွ လွန်ကျူးမှ အာပတ်သင့်သော သစ်တွင်ကသိက္ခာပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် သစ်တုံးလိုမ့်ခြင်းစသော ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ သစ်တုံးပိ၍ မြက်ပင်စသည်တို့ ပျက်စီးသွားသော်လည်း ပျက်စီးစေလိုသော စိတ်စေတနာမပါသော ထိုရဟန်းတို့အား ပါစိတ်အာပတ် မသင့်ပါ။

၂။ အညဝါဒကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အညဝါဒကသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ မေးအပ်သော စကားမှ တစ်ပါးသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း, ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် သံဃာကို ညှင်းဆဲခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ အညဝါဒက, ဝိဟေသက–တို့၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မေးအပ်သောစကားကို မပြောလိုသဖြင့် ထိုစကားကို အခြားစကားဖြင့် ဖုံးလွှမ်းပြောဆိုခြင်း (စကားလှီးလွှဲခြင်း)ကို ''အညဝါဒက''ဟု ဆိုပါသည်။
ဆိတ်ဆိတ်နေလျက် သံဃာကို ညှင်းဆဲခြင်းကို ''ဝိဟေသက''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ အညဝါဒက, ဝိဟေသက–တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဆိုလိုရင်းမိအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဝိနည်းဓိရ်မေးသည်ကို မပြောဘဲ ဘာပြော တောင်ပြောနှင့် ရှောင်လွှဲ၍ ပြောဆိုနေခြင်းသည် ''အညဝါဒက'' မည်ပါသည်။
မေးသည်ကို မဖြေဘဲ ပေကပ်ကပ်လုပ်နေခြင်းသည် ''ဝိဟေသက'' မည်ပါသည်။

(ဆောင်) မေးတာ မပြော၊ ရှောင်လွှဲပြော၊ မှတ်လော အညဝါဒက။
မေးတာ မဖြေ၊ ပေကပ်နေ၊ မှတ်လေ ဝိဟေသက။

မေး။ အညဝါဒက–အရ မေးအပ်သော စကားကို အခြားစကားဖြင့် ဖုံးလွှမ်းပြောဆိုပုံကို ရေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ သံဃာဒိသိသ် စသော သာဝဿသအာပတ်သင့်နေသော ရဟန်းကို သံဃာ့အလယ်၌ ဝိနည်းဓိရိက "ငါ့ရှင် အာပတ်သင့်သည် မဟုတ်လော"ဟု အာပတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ "ငါ့ရှင် သုက္ကဝိသဋ္ဌိအမှုကို ပြုသည်မဟုတ်လော"ဟု ဝတ္ထုဖြင့်ဖြစ်စေ မေးသောအခါ "ဘယ်သူ သင့်သလဲ" ပြန်မေး၏။ ဝိနည်းဓိရိက "သင် သင့်တယ်"ဟု ပြောသောအခါ "ဘာ အာပတ် သင့်သလဲ"ဟု ပြန်မေး၏။ ဝိနည်းဓိရိက "ပါစိတ်အာပတ်သင့်တယ်"ဟု ပြောသောအခါ "ဘာကြောင့် သင့်သလဲ"ဟု ပြန်မေး၏။ တစ်ဖန် ဝိနည်းဓိရိက "မုသာ ဝါဒကြောင့် သင့်တယ်"ဟု ပြောသောအခါ "တပည့်တော် ဘာလုပ်ရင်း သင့်သလဲ" ဟု ပြန်မေး၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် မေးသမျှကို ဖုံးလွှမ်းပြောဆိုပါသည်။

မေး။ ဝိဟေသက-အရ သံဃာကို ညှင်းဆဲပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာ့အလယ်၌ ဝိနည်းဓိရိက "ငါ့ရှင် အာပတ်သင့်သလော"ဟု စစ်ဆေး မေးမြန်းသောအခါ ဘာမျှပြန်မဖြေဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေ၏။ ထိုသို့ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းကြောင့် သံဃာတော်များမှာ အထိုင်ရကြာသဖြင့် ညောင်းညာ၏။ ထပ်ကာထပ်ကာ မေးရသဖြင့် အာခေါင်ခြောက်၏။ ဤသို့လျှင် မေးအပ်သည်ကို မဖြေဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းအားဖြင့် သံဃာကို ညှင်းဆဲပါသည်။

မေး။ အညဝါဒက, ဝိဟေသက-တို့၏အရကို ရှင်းလင်းချက်နှင့်တကွ ကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ "အညံ ဝဒတိတိ အညဝါဒကော"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အညဝါဒက-အရ မေးအပ်သောစကားမှ တစ်ပါးသောစကားကို ပြောဆိုဖုံးလွှမ်းသော ရဟန်းကို မုချအားဖြင့် ရသော်လည်း ဤ၌ ဘာဝပွဓာန ဘာဝလောပ ကြောင့် မေးအပ်သောစကားမှတစ်ပါးသော စကားကို ပြောဆိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော ရဟန်း၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ "ပြောဆိုဖုံးလွှမ်းခြင်း ကြောင့်"ကို ကောက်ယူရပါသည်။

"ဝိဟေသေတီတိ ဝိဟေသကော"ဟူသော ပစနတ္ထနှင့်အညီ ဝိဟေသက-အရ သံဃာကို ညှင်းဆဲတတ်သော ရဟန်းကို မုချအားဖြင့်ရသော်လည်း ဤနေရာ၌ ဘာဝ ပွဓာန ဘာဝလောပကြောင့် ညှင်းဆဲတတ်သော ရဟန်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ "ညှင်းဆဲခြင်း ကြောင့်"ကို ကောက်ယူရပါသည်။

မေး။ အညဝါဒက, ဝိဟေသက အမည်ရသော ရဟန်းတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အထက် မေး+ဖြေကို ကြည့်၍ ဖြေပါလေ။

မေး။ အညဝါဒက, ဝိဟေသက အမှုတို့ကို ပြုရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံ ကို စေ့စုံအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အညဝါဒကအမှု-ဝိဟေသကအမှု ပြုသောရဟန်းကို သံဃာက ဥတ္တိဒုတိယ ကမ္မဝါစာဖြင့် အညဝါဒကကံ ဝိဟေသကကံသို့ တင်ရသည်။ ထိုသို့တင်ပြီးနောက် ထပ်မံ၍ အညဝါဒက အမှု- ဝိဟေသကအမှုကို ပြုလျှင် အညဝါဒကအမှုအတွက် ပါစိတ်တစ်ချက်, ဝိဟေသက အမှုအတွက် ပါစိတ်တစ်ချက် သင့်ပါသည်။ အညဝါဒက, ဝိဟေသကကံသို့ မတင်သေးခင် ထိုအမှုမျှားကို ပြုခိုက်၌ကား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

ဖြေတတ်ပါစေ။ ။ "အညဝါဒကသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ရာအခါကို ဖော်ပြပါ"၊ "အညဝါဒကအမှု, ဝိဟေသကအမှုတို့ကို ပြုသောရဟန်းအား အဘယ် အာပတ်သင့်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ"ဟူသော မေးခွန်းမျှားကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) အည, ဝိဟေ၊ မှုနှစ်ထွေ၊ ပြုလေ ဒုက္ခဋ္ဌသင့်။
ကံတင်ပြီးမှ၊ ထပ်ပြုက၊ သင့်ရ ပါစိတ်ရှင့်။
မှုနှစ်ထွေတွက်၊ ပြစ်နှစ်ချက်၊ ဆက်ဆက် အမှန်သင့်။

* နိဒါန်း – ကောသမ္ဗီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆန္ဒထေရ်။
ဝတ္ထု – တစ်ပါးသောအကြောင်းအရာဖြင့် တစ်ပါးသောအကြောင်းအရာကို ဖုံးလွှမ်းခြင်း။

မေး။ အပြစ်အလျောက် အညဝါဒက, ဝိဟေသကကံကို အတင်ခံရသော ရဟန်းက ထိုကံကို အမှန်ဟု ထင်သဖြင့် အညဝါဒက, ဝိဟေသကအမှုကို ထပ်မံ၍ ပြုပါက အာပတ်သင့်/ မသင့် နှိုင်းချင့်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အပြစ်အလျောက် အညဝါဒက, ဝိဟေသကကံသို့ အတင်ခံရသော ရဟန်းက မည်သို့ပင် ထင်ထင် အညဝါဒက, ဝိဟေသကကံက အစစ်အမှန် ဓမ္မကံဖြစ်လျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်၍၊ အဓမ္မကံဖြစ်လျှင် ဒုက္ခဋ္ဌအာပတ် သင့်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ရဟန်း၏ မှတ်ထင်မှုမှာ လိုရင်းမဟုတ်၊ ပြုအပ်သောကံ၏ ဓမ္မ,အဓမ္မ ဖြစ်ခြင်းသာ လိုရင်းဖြစ်၏–ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ အညဝါဒကကသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝိဟေသကေ–ဖြစ်ပါသည်။ (အာပတ္တိကရ အနုပညတ်–ဟု မှတ်ပါ။)

မေး။ အညဝါဒကသိက္ခာပုဒ်၌ ဝိနည်းမိုရ်မေးသည်ကို ပြန်မေးတိုင်း, ဆိတ်ဆိတ်နေတိုင်း အညဝါဒက, ဝိဟေသက ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသလော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မိမိ အာပတ်သင့်ပနမှန်း တကယ်မသိ၍ 'အရှင်ဘုရားများ ဘာကို မိန့်တော်မူကြပါ သလဲ'ဟု မေးမြန်းမှုမျိုး၊ မဖြေဆိုနိုင်လောက်အောင် ပါးစပ်၌ အနာပေါက်နေသောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ မိမိပြောလိုက်က သံဃာကွဲလိမ့်မည်, အမှတ် ဝဂ္ဂကံမျိုးကို ပြုကြလိမ့်မည်၊ ကံမထိုက်သူကို ကံပြုကြလိမ့်မည်ဟု သိသောကြောင့်ဖြစ်စေ ဆိတ်ဆိတ်နေမှုမျိုးအတွက် အညပါဒက, ဝိဟေသက ပါစိတ်အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ အညဝါဒကအမှုအတွက် အင်္ဂါ ၃–ချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အညဝါဒကကံသို့ ဓမ္မကံဖြင့် တင်အပ်ပြီးသူဖြစ်ခြင်း။
၂။ အာပတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, ဝတ္ထုဖြင့်ဖြစ်စေ မေးစစ်အပ်ခြင်း။
၃။ မိမိအပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းလို၍ တစ်ပါးသောအကြောင်းအရာဖြင့် တစ်ပါးသော အကြောင်းအရာကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝိဟေသကအမှုအတွက် အင်္ဂါ ၃–ချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝိဟေသကကံသို့ ဓမ္မကံဖြင့် တင်အပ်ပြီးသူဖြစ်ခြင်း။
၂။ တူပြီ။ ၃။ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၃-ဥဒ္ဓာပနကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥဒ္ဓာပနကသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ ကဲ့ရဲ့ခြင်း, ရှုတ်ချပြောဆိုခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဥဒ္ဓာပနကေ, ခိယျနကေ–ဟူသောပါဠိတို့ကို သဒ္ဒတ္ထ, အဓိပ္ပာယတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ဥဒ္ဓာပနကေ၊ အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုလျက် ကြည့်ရှုစေကြောင်းဖြစ်သော စကားကြောင့်။ ဝါ၊ စကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်။

(တစ်နည်း) ဥဒ္ဓာပနကေ၊ ယုတ်မာသူ၏အဖြစ်ဖြင့် တွေးတောစေကြောင်းဖြစ်သော စကားကြောင့်။ ဝါ၊ စကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်။ (သဒ္ဒတ္ထ)

ဝါ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့်။ (အဓိပ္ပာယတ္ထ)

ခိယျနကေ၊ အပြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်းဖြစ်သော စကားကြောင့်။

ဝါ၊ စကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်။ (သဒ္ဒတ္ထ)

ဝါ၊ ရှုတ်ချခြင်းကြောင့်။ (အဓိပ္ပာယတ္ထ)

မေး။ ဥဒ္ဓာပနက, ခိယျနက–တို့၏အရကို ကျနစ္စာ ကောက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဥဒ္ဓာပနက–အရ အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုလျက် ကြည့်ရှုစေကြောင်း, ယုတ်မာသူ၏အဖြစ်ဖြင့် တွေးတောစေကြောင်း = ကဲ့ရဲ့ကြောင်းဖြစ်သော စကားကို မုချအားဖြင့် ရသော်လည်း ဤနေရာ၌ ထိုစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြိယာကို ကောက်ယူရပါမည်။

ခိယျနက–အရ အပြစ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း = ရှုတ်ချကြောင်းဖြစ်သောစကားကို မုချအားဖြင့်ရသော်လည်း ဤနေရာ၌ ထိုစကားကို ပြောဆိုခြင်းကြိယာကို ကောက်ယူရပါမည်။

မေး။ ဥဒ္ဓာပနက, ခိယျနကတို့၏ အဓိပ္ပါယ် (အထူး)ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အခြားရဟန်းတို့အထံသွား၍ အထင်သေးအမြင်သေးဖြစ်အောင် မိမိမုန်းသူ၏ အကြောင်းကို (''အရှင်ဒဗ္ဗသည် ဆန္ဒာဂတိလိုက်၏''စသည်ဖြင့် တိုက်ရိုက်ပြောဆိုခြင်း ကဲ့ရဲ့ခြင်းသည် ''ဥဒ္ဓာပနက'' ဖြစ်ပါသည်။

အခြားရဟန်းတို့ထံ တိုက်ရိုက်သွားမပြောဘဲ ကြားလောက်သောနေရာ၌ မိမိတို့ အပေါင်းအဖော်ချင်း မုန်းသူ၏အပြစ်ကို အတင်းပြောခြင်း, (မကောင်းသတင်းလွှင့်ခြင်း) ရှုတ်ချခြင်းသည် ''ခိယျနက'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏''ဟုဆိုရာ၌ မည်သူ့ကိုမဆို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချပါက (အတင်းပြောပါက) ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ မမှတ်ရပါ။ အကဲ့ရဲ့ အရှုတ်ချခံရသော (အတင်းပြောခံရသော) ရဟန်းက ''သေနာသနပညာပက(=အာဂန္တုများအတွက် အိပ်ရာနေရာ ခင်းပေးသူ)၊ ဘတ္တုဒ္ဒေသက (=သံဃာများကို ဆွမ်းလှည့်ညွှန်ကြားသူ)၊ ဖလဘာဇက (= သစ်သီးဝေဖန်သူ)'' စသည်ဖြင့် သမ္ဘုတိရ (သံဃာ့ဝန်ဆောင်) ရဟန်းဖြစ်မှ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ဥဒ္ဓာပနကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဥဒ္ဓာပနကအမှုကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်တစ်ချက်၊ ခိယျနကအမှုကြောင့် ပါစိတ် အာပတ်

http://www.dhammadownload.com

တစ်ချက်၊ အမှုနှစ်ခုအပေါင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်နှစ်ချက် သင့်ပါသည်။

မေး။ (က) သမ္မုတိမရသောရဟန်းအား ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသော ရဟန်း။
(ခ) လူ, သာမဏေတို့အား ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသော ရဟန်း။
(ဂ) အမှန် အာဂတိလိုက်သူ၏ အပြစ်ကိုပြောကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသော ရဟန်းတို့အား အဘယ် အာပတ်သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ (က) (ခ) ရဟန်းတို့အား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ (ဂ) ရဟန်းအား အာပတ်မသင့်ပါ။

* နိဒါန်း - ရာဇပြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - မေတ္တိယဘူမဇကရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ကဲ့ရဲ့ခြင်း, ရှုတ်ချခြင်း။

မေး။ ဥဒ္ဓရပနကသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၆-ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဓမ္မကံဖြင့် သမုတ်အပ်သူဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ရဟန်းဖြစ်ခြင်း။
၃။ အဂတိလိုက်မှု မရှိခြင်း။ ၄။ ထိုသမ္မုတိရသော ရဟန်း၏ကျေးဇူးမဲ့ကို လိုလားခြင်း။ ၅။ ပြောရာပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ရဟန်းဖြစ်ခြင်း။
၆။ ကဲ့ရဲ့ခြင်း-သို့မဟုတ် ရှုတ်ချခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ဥဒ္ဓရပနကအတွက် အဂါ ၆-ပါ။ ဝိယျနကအတွက် အဂါ ၆-ပါး-ဟု မှတ်သားပါ။

မေး။ ဘိက္ခုပါတိမောက်လာ ဝတ္ထုနှစ်ခုကြောင့် အာပတ် နှစ်ခုသင့်သော သိက္ခာပုဒ်များကို မမှားအောင် ပါဠိရေးပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ -အညဝါဒကေက ဝိဟေသကေ ပါစိတ္တိယံ။
-ဥဒ္ဓရပနကေ ဝိယျနကေ ပါစိတ္တိယံ။
-ယော ပန ဘိက္ခု သံဃိကေ ဝိဟာရေ ဥပဓိဝေဟာသကုဋ္ဌိယာ အာဟစ္စပါဒကံ ။ပ။ ပါစိတ္တိယံ။

မှတ်ချက်။ ။ သံဃာဒိသေသ် ကုဋ္ဌကာရသိက္ခာပုဒ်၌ သံဃာဒိသေသ်အာပတ် ၂-ချက်၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ် ၂-ချက် သင့်သောကြောင့် လိုသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း ထည့်ရမည် ထင်ပါသည်။

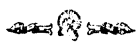

၄။ ပဌမသေနာသနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဌမသေနာသနသိက္ခာပုဒ်ကို ဆိုလိုရင်းကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ရေးပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ သံဃိကညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်, ဘုံလျှို, ခတ်အခင်း တစ်ခုခုကို လွင်တီးခေါင်၌ ကိုယ်တိုင်ခင်း၊ သို့မဟုတ်- သူတစ်ပါးကိုခင်းစေပြီးနောက် အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားသော အခါ ထိုညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်စသည်ကို ကိုယ်တိုင် ရုပ်သိမ်းမသွားသော၊ သို့မဟုတ် သူတစ်ပါးကို အသိမ်းမခိုင်းသော၊ သို့မဟုတ် (ကိုယ်ပစ္စည်းလို သဘောထား၍ စောင့်ရှောက်မည့်ရဟန်း, သာမဏေ, အရံစောင့်တို့တွင် တစ်ယောက်ယောက်ကို) ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်ရန် မအပ်နှံမပန်ကြားဘဲ သွားသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ "သံဃိက ညောင်စောင်းစသည် ခင်း၍နေထိုင်ပြီးနောက် အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားသောအခါ

http://www.dhammadownload.com

ထိုညောင်စောင်းစသည်ကို ရုပ်သိမ်းပြီးမှ သွားရမည်''ဟု ပညတ်တော်မူရာ၌ ဘုရားရှင်၏ ရည်ရွယ်တော်မူချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မိုးရွာလျှင် မိုးစိုခြင်း၊ ကျီးစသည်တို့ ကျင်ကြီးစွန့်ချခြင်းကြောင့် သံယိုက ညောင်စောင်းစသည် ပျက်စီးခြင်းမှ ကာကွယ်တော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံယိုက-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''သံယိုက''ဟူသည် သံဃာ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ် စသည်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (က) မဠ = ညောင်စောင်း၊ (ခ) ပီဌ = အင်းပျဉ် (ဂ) ဘိသိ = ဘုံလျှိ၊ (ဃ) ကောဋ္ဌ =ခတ်အခင်းတို့ဟူသည် အဘယ်သို့သောအရာများ ဖြစ်ပါသနည်း၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ (က) ''မဠ=ညောင်စောင်း''ဟူသည် ယခုကာလ အိပ်ရာ, ခုတင်အမျိုးမျိုးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ''ပီဌ=အင်းပျဉ်''ဟူသည် ယခုကာလ စားပွဲ, ကုလားထိုင်, ထိုင်ခုံ, ခုံရှည်များ ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) ''ဘိသိ=ဘုံလျှိ''ဟူသည် အပြင်က အဝတ်, သို့မဟုတ် အပ်သောသားရေကို ချုပ်၍ အတွင်း၌ အဆာသွတ်ထားသော ထိုင်စရာ, အိပ်စရာ, ဖုံမွှေ့ရာအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

(ဃ) ''ကောဋ္ဌ=ခတ်အခင်း''ဟူသည် အလယ်က ကျဉ်း၍ အထက်အောက် ပြန့်ကျယ်သော (ထက်စည်, ပလ္လင်တော်များနှင့်ပုံသဏ္ဌာန်တူသော) အခင်းတစ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤအခင်းသည် အတွင်း၌ အဆာမပါ မြက်စသည်ကို အလယ်ကထုံးဖွဲ့၍ ထိုင်ဖြစ်လောက်အောင် ခပ်နိမ့်နိမ့်ပြုလုပ်ထားသော အခင်းတစ်မျိုး ဖြစ်သည်။ ဒွေမာတိကာ မြန်မာပြန်၌ ''ဖျာအခင်း''ဟု မြန်မာပြန်ပါသည်။

မေး။ (က) ရဟန်း, သာမဏေ, ဥပုသ်သည်တို့ မထိုင်ကောင်း, မအိပ်ကောင်းသောဖုံ မွှေ့ရာ။

(ခ) ထိုင်ကောင်း, အိပ်ကောင်းသော ဖုံ မွှေ့ရာများကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က) လဲ, ဝါဂွမ်း အဆာသွတ်ထားသော ဖုံ မွှေ့ရာများကို ရဟန်း, သာမဏေ, ဥပုသ်သည်တို့ မထိုင်ကောင်း, မအိပ်ကောင်းသော ဖုံ မွှေ့ရာများဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အဝတ်အဆာ, သိုးမွေးအဆာ, ပိုးထည်အဆာ, မြက်သစ်ရွက်အဆာ, အုန်းဆံအဆာတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုး သွပ်ထားသော ဖုံမွှေ့ရာများကား ထိုင်ကောင်း, အိပ်ကောင်းသော ဖုံ မွှေ့ရာများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ''အဇ္ဈောကာသ=လွင်တီးခေါင်'' ဟူသည်အဘယ်နည်း။ တစ်ကယ့်ဟင်းလင်းပြင်အရပ်ကို ဆိုလိုပါသလော ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ တစ်ကယ့်ဟင်း လင်းပြင်အရပ်ကို ''အဇ္ဈောကာသ''ဟု မဆိုလိုပါ။ အမိုးအကာလုံးဝမရှိသော ဟင်းလင်းပြင်၊ အမိုးရှိသော်လည်း မိုးမလုံသောမဏ္ဍပ်၊ ကျီးစသည်တို့အမြဲနေရာအရပ်များနှင့် မိုး ၄-လ၊ ဆောင်းအခါ မကြာ မကြာ မိုးရွာတတ်သောဒေသ၌ ဆောင်း၄-လနှင့်တကွ ၈-လတို့ကို ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ''အဇ္ဈောကာသ=လွင်တီးခေါင်''ဟု ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ သံယိကညောင်းစောင်း, အင်းပျဉ်စသည်တို့ကို အဖျောကာသအရပ်၌ ခင်းထားပြီးနောက် ပစ်မထားကောင်းသော အခါနှင့်ပစ်ထားကောင်းသောအခါတို့ကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မိုး ၄–လ၊ ဆောင်းအခါ မကြာမကြာရွာတတ်သောဒေသ၌ ဆောင်း ၄–လနှင့်တကွ ၈–လ၌ ဟင်းလင်းပြင်လွင်တီးခေါင်အရပ်၌ သံယိကညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်စသည်တို့ကို ပစ်မထားကောင်းပါ။

နွေ ၄–လ၊ ဆောင်းအခါ မိုးရွာလေ့မရှိသောဒေသ၌ ဆောင်း၄–လနှင့်တကွ–၈–လ တို့၌ ပစ်ထားကောင်းပါသည်။ (ပစ်ထားခဲ့ခြင်းကြောင့် အာပတ်မသင့်ပါ။)

ကျီး စသည်တို့အမြဲနေရာ သစ်ပင်အောက် စသည်တို့၌ကား နွေ, မိုး, ဆောင်းဥတု ၃–ပါးလုံးမှာပင် ပစ်မထားကောင်းပါ။

မေး။ သန္ဌရိတွာ ဝါ သန္ဌရာပေတွာ ဝါ–၌ သန္ဌရဏ, သန္ဌရာပနတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အဖျောကာသ–ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သောအရပ်၌ မိမိအတွက်ဖြစ်စေ, သူတစ်ပါးအတွက်ဖြစ်စေ ကိုယ်တိုင်ခင်းခြင်းကို ''သန္ဌရဏ''ဟု ဆိုပါသည်။

လူ, သာမဏေကို ခင်းခိုင်းခြင်းကို '' သန္ဌရာပန''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ သန္ဌရိတွာ–အရ မိမိအတွက် ခင်းခြင်းကိုသာ မယူဘဲ အဘယ့်ကြောင့် သုတစ်ပါးအတွက် ခင်းခြင်းကိုပါ ယူရပါသနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မိမိအတွက် ခင်းအပ်သောအခင်းသာမက, သူတစ်ပါးအတွက် ခင်းအပ်သောအခင်းသည်လည်း စေခိုင်းသောရဟန်း မထိုင်သေးသမျှ။ သို့မဟုတ်– စေခိုင်းသောရဟန်းက ''သင် သွားလိုလျှင် သွားတော့''ဟု မပြောသေးသမျှ ခင်းသူ၏တာဝန်သာ ဖြစ်သောကြောင့် သန္ဌရိတွာ–အရ မိမိအတွက် ခင်းခြင်းကိုသာ မယူဘဲ သူတစ်ပါးအတွက် ခင်းခြင်းကိုပါ ယူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''သန္ဌရာပေတွာ၊ သူတစ်ပါးကို ခင်းစေ၍''ဟူရာ၌ ''သူတစ်ပါး''အရ ယူရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းကို ခင်းခိုင်းအပ်သော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်စသည်သည် ခင်းခိုင်းသောရဟန်း၏ တာဝန်မဟုတ်၊ ခင်းသောရဟန်း၏ တာဝန်သာဖြစ်သည်။ လူ, သာမဏေကို ခင်းခိုင်းအပ်သော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်စသည်သာ ခင်းခိုင်းသောရဟန်း၏ တာဝန်ဖြစ်၍ တာဝန်မဲ့ ပစ်သွားသောရဟန်းအား ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်သောကြောင့် ''သူတစ်ပါး'' အရ လူ, သာမဏေတို့ကိုသာ ယူရပါမည်။

မေး။ အဖျောကာသေ သန္ဌရတွာ ဝါ သန္ဌရာပေတွာ ဝါ–ဝါကျကို ကာရိုက်ကံ ထည့်စွက်လျှက် အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ အဖျောကာသေ၊ လွင်တီးခေါင်၌။ သန္ဌရိတွာ ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်ခင်း၍သော်လည်းကောင်း။ (အနုပသမ္ဘန္ဓေန၊ လူ သာမဏေကို။) သန္ဌရာပေတွာ ဝါ၊ ခင်းစေ၍သော်လည်းကောင်း။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါးက အဖျောကာသအရပ်၌ ခင်းခိုင်းအပ်သော သံယိက ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်စသည်သည် မည်သူ၏တာဝန် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ လူ, သာမဏေကို ခင်းခိုင်းရာ၌ ခင်းအပ်သော ထိုညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်စသည်သည် ခိုင်းသောရဟန်း၏ တာဝန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ရဟန်းကို ခင်းခိုင်းရာ၌ ထိုညောင်စောင်း,

http://www.dhammadownload.com

အင်းပျဉ်စသည်တို့အပေါ်၌ ခိုင်းသောရဟန်း မထိုင်သေးသမျှ၊ သို့မဟုတ်–"သင် သွားလို လျှင် သွားတော့"ဟု မပြောသေးသမျှ အခိုင်းခံရသော (ခင်းသော) ရဟန်း၏ တာဝန် သာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့နောက်ကာလကား ထိုင်နေသောရဟန်း၊ သို့မဟုတ်–"သင် သွားလို လျှင် သွားတော့"ဟု ခွင့်ပြုလိုက်သောရဟန်း၏ တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နေဝ ဥဒ္ဓရေယျ၊ နာ ဥဒ္ဓရာပေယျ–၌ ဥဒ္ဓရဏာ, ဥဒ္ဓရာပနတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကိုယ်တိုင်ရုပ်သိမ်း၍ သင့်လျော်သောအရပ် (မိုးမစိုသောအရပ်)၌ ထားခြင်းကို "ဥဒ္ဓရဏာ" ဟု ဆိုပါသည်။

သူတစ်ပါးကို သင့်လျော်သောအရပ် (မိုးမစိုသောအရပ်)၌ ထားစေခြင်းကို "ဥဒ္ဓရာပန" ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ အနာပုစ္ဆာ–၌ ပန်ကြားရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပရိက္ခရာ ပျက်စီးမှာစိုးသည့် (ကြောင့်ကြပြု၍ သိမ်းဆည်းမည့်) လဇ္ဇီသူတော်ကောင်း ဖြစ်သော သာမဏေ, အရံစောင့်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဌမသေနာသနသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံများကို စေ့စုံအောင် ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သံယိက ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်စသည်ကို မရုပ်သိမ်း, မပန်ကြားဘဲ သွားသောရဟန်း အား ထာမမဇ္ဈိမပုရိသ၏ ခဲတစ်ကျကို ပထမခြေလှမ်းလွန်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယ ခြေလှမ်းလွန်ခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

ဆွမ်းစားကျောင်း၌ တည်လျက် ခင်းခိုင်းပြီးနောက် ထိုဆွမ်းစားကျောင်းမှ ထွက်၍ အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားသောရဟန်းအား ပထမခြေလှမ်း၌ ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်း၌ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ အာပတ်ဆုံးဖြတ်နည်း ၂–နည်းတို့တွင် ဒုတိယနည်း၌ ဆွမ်းစား ကျောင်းက အခင်းရှိရာအရပ်မှ ခဲတစ်ကျဥပစာကို လွန်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ခဲတစ်ကျဖြင့် မဆုံးဖြတ်ဘဲ ခြေလှမ်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – များစွာသောရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု – အခင်းကို မရုပ်သိမ်း, မပန်ကြားပဲ ဖဲသွားခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား သင့်ရောက်သောအာပတ်များကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

(က) ပုဂ္ဂလိကညောင်စောင်းစသည်တို့ကို ပစ်ထားခဲ့သော ရဟန်း။

(ခ) မဠစသော ၄–မျိုးမှ တစ်ပါးသောအခင်းနှင့် အခြားသံယိကဘဏ္ဍာများကို ပစ်ထား ခဲ့သော ရဟန်း။

(ဂ) ကြိမ်စသည် ကွပ်မထားဘဲ ပျဉ်ချပ်သက်သက်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသောအင်းပျဉ်ကို ခင်း၍ ပစ်ထားခဲ့သော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) "သံယိကံ မဠံ ဝါ ပီဌံ ဝါ ဘိသိ ဝါ ကောစ္ဆံ ဝါ"ဟု ဆိုသောကြောင့် ပုဂ္ဂလိက ညောင်စောင်း စသည်တို့ကို ပစ်ထားခဲ့သော ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

(ခ) "သံယိကံ မဠံ ဝါ ပီဌံ ဝါ ဘိသိ ဝါ ကောစ္ဆံ ဝါ"ဟုဆိုသောကြောင့်ပင် ဒုက္ကဋ် အာပတ်ပင် သင့်ပါသည်။

(ဂ) ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

(က) မိမိနှင့်ရင်းနှီးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ညောင်စောင်းကို လွင်တီးခေါင်၌ ခင်းပြီး ပစ်ထားခဲ့သောရဟန်း။

(ခ) ပြန်လာ၍ ရုပ်သိမ်းမည်ဟု နှလုံးသွင်း၍ ခရီးထွက်သွားသော ရဟန်း။

(ဂ) မိမိနေထိုင်သော ညောင်စောင်းပေါ်သို့ မထေရ်ကြီးက လာရောက်နေထိုင်သဖြင့် ပစ်ထားခဲ့သော ရဟန်း။

(ဃ) ပြိတ္တာတစ်ကောင် လာရောက်နေထိုင်သဖြင့် ပစ်ထားခဲ့သော ရဟန်း။

(င) အစိုးရသူ တစ်ယောက်ယောက်က အတင်းလာယူသဖြင့် ပစ်ထားခဲ့သော ရဟန်း။

(စ) ကျားတစ်ကောင် လာရောက်နေထိုင်သဖြင့် ပစ်ထားခဲ့သော ရဟန်း။

(ဆ) အသက်အန္တရာယ်, သာသနာ့အန္တရာယ်ကို ပြုမည့်ဘေးရန်ကြောင့် ရုတ်တရက် ထပြေးရသဖြင့် ပစ်ထားခဲ့သော ရဟန်း။

ဖြေ။ ထိုရဟန်းအားလုံး အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ ဤနေရာ၌ သိသင့် သိထိုက်သော ပုဂ္ဂလိက ၃-မျိုးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မိမိပိုင် ပုဂ္ဂလိက။ ၂။ မိမိနှင့် ရင်းနှီးသောပုဂ္ဂိုလ်ပိုင် ပုဂ္ဂလိက
၃။ မိမိနှင့် မရင်းနှီးသောပုဂ္ဂိုလ်ပိုင် ပုဂ္ဂလိက-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဌမသေနာသနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၆-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ညောင်စောင်းစသည်တို့၏ သံယိကဖြစ်ခြင်း။
၂။ လွင်တီးခေါင်အရပ်၌ ကိုယ်တိုင်ခင်းခြင်း၊ သူတစ်ပါးကိုခင်းစေခြင်း။
၃။ အနှောင့်အယှက် မရှိခြင်း။ ၄။ ဘေးရန်မရှိခြင်း။
၅။ ငဲ့ကွက်မှုမရှိခြင်း။ ၆။ ခဲပစ်ကျအရပ်ကို လွန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၅။ ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်ချုပ်ကာ မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ သံယိကကျောင်း၌ အိပ်ရာနေရာကို ကိုယ်တိုင်ခင်း, သူတစ်ပါးကို ခင်းစေပြီးနောက် အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားသောအခါ ကိုယ်တိုင် ရုပ်သိမ်းမသွားသော၊ သို့မဟုတ်-သူတစ်ပါးကို အသိမ်းမခိုင်းသော၊ သို့မဟုတ် (ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ရန်) မအပ်နှံ မပန်ကြားဘဲ သွားသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ သေနာသန-သဒ္ဒါ၏ ဟောနက်များကို ထုတ်ပြ၍၊ ဤပထမ-ဒုတိယ သေနာသန သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ယူရမည့်အနက်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သေနာသန-သဒ္ဒါ၏ ဟောနက်များမှာ (၁) ကျောင်း၊ (၂) အိပ်ရာနေရာအခင်း-ဟူသော အနက်များ ဖြစ်ပါသည်။

ထို ၂-မျိုးတို့တွင် ဤပထမ-ဒုတိယ သေနာသန သိက္ခာပုဒ်တို့၌ 'အိပ်ရာနေရာအခင်း' ဟူသောအနက်ကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ သံဃိက ဝိဟာရ–ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ သံဃာအား လှူအပ်ပြီးဖြစ်သော တိုက်ခန်း၊ သို့မဟုတ်– အလုံးစုံ မိုးကာအပ်သည့် လုံခြုံသောကျောင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သေယျာ–ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''သေယျာ'' ဟူသည် အိပ်ရာ, နေရာ (အိပ်စရာနှင့် နေထိုင်စရာ)အခင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သေယျာ–အရ အိပ်ရာနေရာ (အခင်း) ၁၀–မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဘိသိ = ဘုံလျှို့။

၂။ စိမိလိကာ = အဝတ်ကြမ်း။ (အင်္ဂေတစသည် အချောကိုင်ထားသောမြေ၌ အရောင် မပျက်အောင် ခင်းထားအပ်သော အခင်းကြမ်းတစ်မျိုး။)

၃။ ဥတ္တရတ္ထရဏ = အပေါ်လွှမ်းအခင်း။ (ညောင်စောင်း, အင်ပျဉ်တို့အပေါ်၌ ခင်းအပ်သည့်အိပ်ရာခင်းစသော အခင်းမျိုး။)

၄။ ဘူမတ္ထရဏ = မြေအခင်း။ (စိမိလိကာ–ခေါ် ပုဆိုးကြမ်းအခင်းရှိလျှင် ထိုပုဆိုးကြမ်းအခင်းပေါ်၌ ခင်းရသော, ထိုပုဆိုးကြမ်းအခင်း မရှိလျှင် မြေပေါ်၌ ခင်းရသော ဖျာ, သင်ဖြူးစသောအခင်းတည်း။)

၅။ တဋ္ဌိကာ = ဖျာကြမ်း။ (သင်ဖြူးစသည်ကဲ့သို့ အနုအချော မဟုတ်၊ ထန်းရွက်စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော သပေါ့ဖျာ, ဖျာကြမ်းတည်း။)

၆။ စမ္မခဏ္ဍ = စမ္မခဏ် = သားရေပိုင်း (နံဘေးပတ်ပတ်လည် ဖြတ်ထားအပ်သော ခြေသင်္ရေ, သစ်ရေ, ကျားရေစသော အားလုံးသော သားရေအပေါင်းတည်း။)

၇။ နိသီဒန = နိသီဒိုင်။ (နိသီဒနသန္ဌတသိက္ခာပုဒ်လာ နိသီဒိုင်မျိုးတည်း။)

၈။ ပစ္စတ္ထရဏ = သီးခြားအခင်း။ (ခြုံထည်, သားမွှေး, ကောဇော အခင်းများတည်း)။

၉။ တိဏသန္ထာရ = မြက်အခင်း။ (မြက်များကို တွဲစပ်၍ ပြုလုပ်အပ်သော အခင်းတည်း)။

၁၀။ ပဏ္ဏသန္ထာရ = သစ်ရွက်အခင်း။ (သစ်ရွက်များကို တွဲစပ်၍ ပြုလုပ်အပ် သောအခင်းတည်း။)

* ဘိသိ စိမိလိကာ စေဝ၊ ဥတ္တရတ္ထရဏံ ပိ စ။
ဘူမတ္ထရဏံ တဋ္ဌိကာ၊ စမ္မခဏ္ဍော နိသီဒနံ။
ပစ္စတ္ထရဏံ စ တိဏ–သန္ထာရော ပဏ္ဏသန္ထာရော။
ဒသယိမာ သေယျာ ဝုတ္တာ၊ မုနိနာ'ဒိစ္စဗန္ဓုနာ။

မေး။ ခြေသင်္ရေ, ကျားရေစသော အကပ္ပိယသားရေတို့ကို ဘယ်လိုနည်းနှင့်မျှ အသုံးမပြုကောင်းဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ခြေသင်္ရေ, ကျားရေစသော အကပ္ပိယသားရေတို့ကို မိမိကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာအဖြစ်ဖြင့် သွားလေရာရာ ဆောင်ယူ၍ ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်စသည်တို့အပေါ်၌ ခင်းပြီးသုံးဆောင်ခြင်းကိုသာ ပယ်မြစ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းအသုံးအဆောင်၌ကား မအပ်သော သားရေမည်သည် မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းအသုံးအဆောင်အဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြုကောင်းပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ သံဃာကျောင်း၌ အိပ်ရာနေရာအခင်းကို ခင်းပြီးနောက် အခြားအရပ်သို့ ညဉ့်အိပ်ညဉ့်နေသွားလျှင် စောင့်ရှောက်ရမည့်တာဝန်ဝတ္တရားများကို ပြည့်စုံစွာရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အိပ်ရာနေရာ အခင်းများကို သံဃာကျောင်းပေါ်၌ ခင်းပြီးနောက် အခြားအရပ်သို့ ညဉ့်အိပ်ညဉ့်နေသွားလျှင် ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ, နိုင်း၍ဖြစ်စေ သိမ်းထားခဲ့ရပါမည်။

သို့မဟုတ်– ရဟန်းရှိလျှင် ရဟန်းထံ, ရဟန်းမရှိလျှင် သာမဏေထံ၊ ရဟန်း, သာမဏေ မရှိလျှင် အရံစောင့်ထံ အပ်နှံပန်ကြား၍ သွားရပါမည်။

မည်သူမျှမရှိလျှင် ကျောင်းဒကာထံ အပ်နှံ၍ သွားရပါမည်။ ကျောင်းဒကာက သံဃာ ပစ္စည်းကို အိမ်မှာ လက်မခံလိုလျှင် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ကြံဖန်သိမ်းထား၍ သွားရပါမည်။

မေး။ သံဃာကျောင်း၌ အိပ်ရာနေရာအခင်းကို ခင်းပြီးနောက် အခြားအရပ်သို့ ညဉ့်အိပ်ညဉ့်နေသွားသောရဟန်း၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို သတ်မှတ်ပေးတော်မူသော ဘုရားရှင်၏ ရည်ရွယ်ချက်တော်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အိပ်ရာနေရာအခင်းများကို မရုပ်သိမ်းဘဲ ညဉ့်အိပ်ညဉ့်နေသွားလျှင် ထိုအိပ်ရာနေရာအခင်းများ ခြေတက်၍ အခင်းများရော, ကျောင်းပါ ပျက်စီးရာသောကြောင့် ထိုသို့ မပျက်စီးစေရန်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်တော်ဖြင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို သတ်မှတ်ပေးတော်မူခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (ဘာသာဋီကာနှင့် ဋီကာသစ်၊ ၃၆၇။)

မေး။ လွင်တီးခေါင် (ဟာလာဟင်းလင်းအရပ်)၌ ပစ်မထားကောင်းသော သံဃာပစ္စည်းများကို စုံလင်စွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မ၌ = ညောင်စောင်း၊ ပီဋ = အင်းပျဉ်၊ ဘိသိ = ဘုံလျှိ၊ ကောစ္ဆ = ခတ်အခင်း။ သေယျာ = အိပ်ရာနေရာအမျိုးမျိုးတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (ပ–ဒု သေနာသနသိက္ခာပုဒ်)။

မေး။ နေဝ ဥဒ္ဓရေယျ နှ ဥဒ္ဓရာပေယျ–အရ ''ရုပ်သိမ်း''ဟူသည် မည်သို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ခြမစားနိုင်အောင် ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အိပ်ရာနေရာအခင်းများကို ကိုယ်တိုင်လည်း မရုပ်သိမ်း၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း မရုပ်သိမ်းစေ၊ ပန်လည်း မပန်ကြားဘဲ ခရီးသွားသောရဟန်းအား အကာအရံရှိသော ကျောင်းတိုက်၏ အကာအရံကိုဖြစ်စေ၊ အကာအရံမရှိသောကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာကိုဖြစ်စေ ကျော်လွန်သောရဟန်းအား ပထမခြေလှမ်း၌ ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်း၌ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ (ပထမခြေလှမ်း လွန်ရာအခါ၌ ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်း လွန်ရာအခါ၌ ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏–ဟူလို။)

မှတ်ချက်။ ။ ခြစားလေမလားဟု ယုံးမှားသံသယဖြစ်ဖွယ်မရှိသော ကျောင်းမှ မပန်ကြားဘဲ သွားခြင်းကြောင့် အာပတ်မသင့်ပါ။ သို့သော် ပန်ကြား၍သွားခြင်းမှာ ဝတ္တရား (ဂမိယဝတ်) ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့၏ အပြစ်များကို ဖော်ပြပါ။

(က) ကျောင်း၏ အနီးဥပစာ၌ သံဃာအိပ်ရာနေရာ အခင်းများကို ခင်းပြီး မရုပ်သိမ်း, မပန်ကြားဘဲ ခရီးထွက်သွားသော ရဟန်း။

(ခ) ဆွမ်းစားဖရုပ်၌ ခင်းပြီး ပစ်ထားခဲ့သော ရဟန်း။

http://www.dhammadownload.com

(ဂ) ရင်းနှီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အိပ်ရာနေရာအခင်းကို ခင်းပြီး ပစ်ထားခဲ့သော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) (ခ) ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ (ဂ) အာပတ် မသင့်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ကျောင်း၏အနီးဥပစာ, ဆွမ်းစားဇရပ်စသည်တို့၌ခင်းပြီး ပစ်ထားခဲ့လျှင် အိပ်ရာနေရာသာ ပျက်စီး၍ ကျောင်းမပျက်စီးရာသောကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား အဘယ်သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အဘယ်အာပတ်သင့်ပါသနည်း။
သံဃိကညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ကို -
(က) လွင်တီးခေါင်၌ ခင်းပြီး ပစ်ထားခဲ့သော ရဟန်း။
(ခ) ကျောင်းတွင်း၌ဖြစ်စေ, ကျောင်းအနီးဥပစာ၌ဖြစ်စေ ခင်းပြီး ပစ်ထားခဲ့သော်ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ပဌမသေနာသနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။
(ခ) ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ကို အဆောတလျင် ခြမစားနိုင်သောကြောင့် ကျောင်းတွင်း၌ ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ကို ခင်းပြီး ပစ်ထားခဲ့သောရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းအနီးဥပစာ၌ ခင်းထားလျှင်ကား ကျောင်းစဉ်လှည့်လည်သူတို့က မြင်၍ သိမ်းဆည်းကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃိက အခင်း(၁၀)မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကို လွင်တီးခေါင်အရပ်၌ ခင်းပြီး ပစ်သွားသော ရဟန်းအား အဘယ်သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပထမ-ဒုတိယ သေနာသနသိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်လုံးဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် -. သတ္တရသဝဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - သံဃိကကျောင်း၌ အိပ်ရာနေရာကို ခင်းပြီးနောက် ရှုပ်လည်း မရှုပ်သိမ်း, ပန်လည်း မပန်ကြားဘဲ ဖဲသွားခြင်း။

မေး။ ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၎-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အိပ်ရာနေရာ ၁၀-မျိုးဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ထိုအိပ်ရာနေရာ၏ သံဃိကဖြစ်ခြင်း။
၃။ အလုံးစုံမိုးကာအပ်သော လုံခြုံသောကျောင်း၌ ခင်းခြင်း, ခင်းစေခြင်း။
၄။ အနှောင့်အယှက်မရှိစေခြင်း။ ၅။ ဘေးရန်မရှိခြင်း။
၆။ မင့်ကွက်ဘဲ အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားခြင်း။ ၇။ ဥပစာရသိမ်ကို လွန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၆။ အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်ချုပ်ကာ မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ သံဃိကကျောင်း၌ ထ မသွားစေထိုက်သူဟု သိလျက် ကျဉ်းမြောင်းကျပ်တည်းသဖြင့် ဖဲသွားစေလိုခြင်းမှတစ်ပါး အခြားအကြောင်မရှိဘဲ မိမိအလျင် ကပ်ရောက်နေထိုင်နှင့်သော ရဟန်း၏အနီးသို့ ကပ်ဝင် (တိုးဝှေ့)၍ ထိုင်ခြင်း, အိပ်ခြင်းကို ပြုသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဇာနံ ပုဗ္ဗပဂတံ–၌ ဇာနံ–အရ ''သိခြင်း''ဟူသည် အဘယ်သို့သိခြင်း ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ''ထ မသွားစေထိုက်သော (ထသွားအောင် မပြုကောင်းသော) ရဟန်း''ဟု သိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော် ဦးဗုဓ် နိဿယ၌ကား ''သီတင်းကြီး, သူနာ, သံဃာပေးအပ်သူဟု သိခြင်း''ဟု ဆိုပါသည်။ (ပါဠိတော် ပဒဘာဇနီ, အဋ္ဌကထာများနှင့် မညီပါ။)

မေး။ အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ ဇာနံ–ပါ၌ကို 'ဇာနနာကာရ' ပေါ်လွင်စေလျက် အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ဇာနံ = ဇာနန္တော၊ ဤရဟန်းကို နေရာမှ မထစေထိုက်ဟု သိလျက်။
(တစ်နည်း) ''အယံ၊ ဤရဟန်းကို။ အနုဌာပနီယောတိ၊ နေရာမှ ထ မသွားစေထိုက်ဟူ၍။ ဇာနံ = ဇာနန္တော၊ သိလျက်။

မေး။ ပုဗ္ဗပဂတံ ဘိက္ခု–အရ ယူရမည့် ရဟန်းတို့ကို ဖော်ပြပါ။ (ဇာနံ–အရ ဇာနိတဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်သရုပ်ကို ထုတ်ပြခဲ့ပါ။)

ဖြေ။ ဝါစဉ်အားဖြင့် ရောက်၍ဖြစ်စေ, အပလောကနကံဖြင့် ပန်ကြား၍ဖြစ်စေ သံဃာသည်ပေးအပ်သောကျောင်းသို့ မိမိအလျင် ကပ်ရောက်နေထိုင်နှင့်သော သီတင်းကြီး, ဂိလာန, သီးခြားနေရာပေးထားသောရဟန်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နေရာမှ ထမသွားစေထိုက်သော (အနုဌာပနီယ) ပုဂ္ဂိုလ်များကို အကြောင်းနှင့်တကွ ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သီတင်းကြီးရဟန်း (မိမိထက် သိက္ခာဝါကြီးသောရဟန်း) – မိမိထက် သိက္ခာ ဝါကြီးသောကြောင့်ပင် နေရာမှ ထ မသွားစေထိုက်ပါ။

၂။ ဂိလာန (မကျန်းမာသော)ရဟန်း။ – ဂိလာနဖြစ်သောကြောင့်ပင် နေရာမှ ထမသွားစေထိုက်ပါ။

၃။ သံဃာက အမြဲနေရန် သီးခြားနေရာပေးထားသည့် ဘဏ္ဍာဂါရိက (= သံဃာ့ပစ္စည်းကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နေသော ဘဏ္ဍာစိုးရဟန်း) ဓမ္မကထိက၊ ဝိနည်းမိုရ်၊ ဂဏာဝါစက စာချုပ်ဂိုလ်များ။ – သံဃာအား ကျေးဇူးများသူ, ဂုဏ်ထူးရှိသူများဖြစ်၍ အမြဲနေဖို့ရန် သံဃာက သီးခြားနေရာပေးထားသောကြောင့် နေရာမှ ထမသွားစေထိုက်ပါ။

(ဆောင်) သီတင်းကြီး, သူနာ၊ သံဃာပေးထား၊ ထိုသူများ၊ ထ မသွားစေထိုက်။

မေး။ သီတင်းကြီးရဟန်း, ဂိလာနရဟန်း မဟုတ်ပါဘဲလျက် သံဃာက သီးခြားနေရာပေးထားထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်များကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာက သီးခြားနေရာပေးထားထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်များမှာ–ဘဏ္ဍာဂါရိက(=သံဃာ့ပစ္စည်းကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နေသော ဘဏ္ဍာစိုးရဟန်း၊) ဓမ္မကထိက၊ ဝိနည်းမိုရ်၊ ဂဏာဝါစက စာချုပ်ဂိုလ်များ ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းကား – သံဃာအား ကျေးဇူးများသူ, ဂုဏ်ထူးရှိသူများဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

မေး။ အနုပခဇ္ဇ–အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သိက္ခာဝါကြီးသော ရဟန်းစသော အနုဌာပနီယရဟန်းတို့ နေထိုင်ရာညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ဂါ၏လည်းကောင်း၊ အတွင်းဝင် အပြင်ထွက်သော ထိုအနုဌာပနီယရဟန်း၏

http://www.dhammadownload.com

လည်းကောင်း ဥပစာအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်းကို ''အနုပခဇ္ဇ''ဟု ဆိုပါသည်။

ဥပစာ-ဟူသည်။ ။ ကြီးသောကျောင်းဝယ် အလယ်၌ ခင်းထားအပ်သော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်တို့၏ ပတ်ဝန်းကျင် တစ်ထောင့်ထွာအရပ်သည် ''ဥပစာ''မည်၏။ ငယ်သောကျောင်းဝယ် တစ်တောင့်ထွာ လောက်ရာဘက်၌ တစ်တောင့်ထွာအရပ်သည် ''ဥပစာ''မည်ပါသည်။ ကျောင်းတွင်းသို့ဝင်သော အနုဗ္ဗာပနီယရဟန်း၏ ခြေဆေးရာအရပ်မှ ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်တိုင်အောင်၊ အပြင်ထွက်သော ထိုရဟန်း၏ ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်မှ ကျင်ငယ်စွန့်ရာအရပ်တိုင်အောင်သည် ''ဥပစာ''မည်ပါသည်။

မေး။ 'အနုပခဇ္ဇ သေယျ' အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဤ၌ သေယျာ-အရ ထိုင်ခြင်း, အိပ်ခြင်း နှစ်မျိုးလုံးကို ယူရသည်။ ထို့ကြောင့် နေထိုင်ရာ ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်၏ တစ်တောင့်ထွာအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်နေထိုင်ခြင်း, အိပ်ခြင်းကို ''အနုပခဇ္ဇ သေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပုဒ်လာ သေယျနှင့် အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်လာ သေယျတို့၏ အထူးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပုဒ်လာ သေယျ-အရ အိပ်ရာနေရာအခင်းကို ရ၏။ ဤအနုပခဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ သေယျအရ ထိုင်ခြင်း, အိပ်ခြင်းကိုရ၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ကပ်ဝင်နေထိုင်သော ရဟန်း၏ ကြိုရှယ်ပုံ (စိတ်ထားယုတ်မာပုံ)ပြပါဦးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ယသ သမ္ဘာဝေ ဘဝိဿတိ၊ သော ပဗ္ဗာမိဿတိ'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဇေတဒေဝ ပစ္ခယ် ကရိတ္တာ အနည် ပါစိတ္တိယ်-ကို ကျနစ္စာ အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ (တသ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။) ဇေတဒေဝ၊ ဤ ကျဉ်းကျပ်စေလိုခြင်းကိုသာလျှင်။ ပစ္ခယ်၊ အကြောင်းကို။ ကရိတ္တာ၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ပြုခြင်းကြောင့်။ ပါစိတ္တိယ်၊ ပါစိတ်အာပတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အည်၊ တစ်ပါးသော သင့်လျော်သော အကြောင်းကို။ ပစ္ခယ်၊ အကြောင်းကို။ ကရိတ္တာ၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ပြုခြင်းကြောင့်။ ပါစိတ္တိယ်၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။

တစ်နည်း - (တသ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။) ဇေတဒေဝ၊ ဤ ကျဉ်းကျပ်စေလိုခြင်းကို သာလျှင်။ ပစ္ခယ်၊ အကြောင်းကို။ ကရိတ္တာ၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ပြုခြင်းကြောင့်။ အနည်၊ ကျဉ်းကျပ်စေလိုခြင်းဟူသော အကြောင်းမှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိသော။ ပါစိတ္တိယ်၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ **(ကခ်ါအဋ္ဌကထာ ဥယျောဇနေ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်နှင့် ၄င်းဋီကာသစ်၊ ပါတိမောက္ခပဒတ္ထအနုဝဏ္ဏနာကျမ်းတို့အလိုကျ ဖြစ်၏။)**

ဘာသာဋီကာအလိုကား - ''ဇေတဒေဝ၊ ဤ ကျဉ်းကျပ်စေလိုခြင်းကိုသာလျှင်။ ပစ္ခယ်၊ အကြောင်းပြု၍။ အည်၊ အခြားအကြောင်းကို။ ပစ္ခယ်၊ အကြောင်းကို။ နဟ ကရိတ္တာ၊ မပြုမူ၍။ (သေယျ၊ ထိုင်ခြင်း, အိပ်ခြင်းကို။ ကပ္ပေယျ၊ ပြုဌားအံ့။) တသ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။ ပါစိတ္တိယ်၊ ပါစိတ်အာပတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။''ဟု ပေးရပါမည်။ (ဆရာတော်ဦးဗုဒ်အလိုနည်း နည်းတူပင်။)

သာဓကများ။ ။ ဇေတဒေဝါတိ ဇေတံ အနာဘာရမေဝ ပစ္ခယ် ကရိတ္တာ၊ နဟ အည် ပတိ-ရှုပ် ကာရဏံ။ (ကခ်ါအဋ္ဌကထာ ဥယျောဇနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၊ စာ-၂၃၃။)

http://www.dhammadownload.com

နဲ့ ပတိရူပ် ကာရဏာန္တိ ဌပေတွာ ဝုတ္တပ္ပကာရံ အနာစာရံ ဥဘိန္နံ ကေတော နယာပနာဒိ အည် ပတိရူပကာရဏံ ပစ္စယ် ကရိတွာ နဲ့ ဟောတိတိ အတ္ထော။ (၄င်း ဋီကာသစ်၊ ၃၉ရ။)

နာညန္တိ ပဒဿ နဲ့ အညန္တိ ပဒဿ ဒွေဒေါ၊ အည် ပတိရူပ် ပစ္စယ် ကရိတွာ ပါစိတ္တိယ် နဲ့ ဟောတိတိ အတ္ထော။ ကရိတွာတိ ပဒဿ ဟောတိတိ ပဒေန ဟေတုဖလဘာဝေန သမ္ဗန္ဓော။ နာညန္တိ ပဒံ ဝေသဒ္ဒဿ ဖလံ။ ကုမသ္မိံ ဌာနေ ပါဠိ-ပေါတ္ထကေသု စ ပရိဝါရေ စ အနညန္တိ သမာသပဒမေဝ အတ္ထိ။ ဥယျောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယဉ္စ ဒီပနီယဉ္စ ဝါကျဘာဝေန ဝုတ္တော။ သစေ သမာသော ဟောတိ၊ အနညန္တိ ပဒဿ ပါစိတ္တိယန္တိ ပဒေန ဝိသေသနဝိသေသိတမ္ဘာဝေန သမ္ဗန္ဓော။ နတ္ထိ သမ္ဘာဝပစ္စယတော အည် ပစ္စယ် ယဿ ပါစိတ္တိယဿာတိ အနည်။ စတုဗ္ဗိဓဋ္ဌိ အနညပါစိတ္တိယန္တိ ပရိဝါရေ ဝုတ္တံ။ (ပါတိမောက္ခ ပဒတ္ထအနုဝဏ္ဏနာ၊ ၂၁၄။)

တေဒေဝ တေ ဟသနကီဠနာဒိအနာစာရမေဝ ပစ္စယ် ကတွာ ကရဏတော ပါစိတ္တိယ် ဟောတိ၊ အည် ဥဘိန္နံ ကေတော အယာပနာဒိကံ ပစ္စယ် ကတွာ ပါစိတ္တိယ် နဲ့ ဟောတိ။ (ပါတိမောက္ခပဒတ္ထအနုဝဏ္ဏနာ၊ ၂၄၀။)

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ကခ်ီဘာသာဋီကာ (ဒု၊ ၆၃၉။)ဝယ် ''**အည် ပတိရူပကာရဏံ-၂ ပါးအတူ ဆွမ်းခံလျှင် မမျှခြင်းစသော (ပြန်လွှတ်ဘို့ရန်) သင့်လျော်သောအကြောင်းကို။ ပစ္စယ် နဲ့ ကရိတွာ၊ အကြောင်းမလုပ်ဘဲ၊ "ဥယျောဧယျ-အံ့"ဟု စပ်။ [ဋီကာ၌ "ကရိတွာ နဲ့ ဟောတိတိ အတ္ထော"ဟု စာစပ်လွဲသည်။]**''ဟု ရေးသားထားသည်။ ဋီကာမလွဲ၊ ၄င်း လွဲခြင်းသာ ဖြစ်သည်-ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ အနည် ပါစိတ္တိယ်-၌ (က) အညအပါဒါန် (ခ) အညအရတို့ကို မှန်ကန်စွာ ကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) အညအပါဒါန်မှာ- ကျင်းကြေပ်စေလိုခြင်းဟူသော အကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အည အရမှာ- မကျန်းမာခြင်း, အအေးအပူ နှိပ်စက်ခံရခြင်း, ဘေးရန်ရှိခြင်းစသော အခြား သင့်လျော်သောအကြောင်းများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနည် ပါစိတ္တိယ်-၌ (က) အည အရ (ခ) အနည အရတို့ကို ခွဲခြားကောက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (က) အည အရမှာ- မကျန်းမာခြင်း, အအေးအပူ နှိပ်စက်ခံရခြင်း, ဘေးရန်ရှိခြင်းစသော အခြား သင့်လျော်သောအကြောင်းများ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အနည အရမှာ- ပါစိတ်အာပတ် ဖြစ်ပါသည်။ (ဝစနတ္ထကို သတိပြု။)

မေး။ မထေရ်ကြီးစသည်တို့၏ အနီးအပါး၌ ကပ်ဝင်နေထိုင်သော ရဟန်းအား အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဥပစာအတွင်းဝင်၍ အိပ်ရာ, နေရာခင်းလျှင် ဒုက္ခဋ္ဌ၊ ထိုင်လျှင် ပါစိတ် ၁-ချက်၊ အိပ်လျှင် ပါစိတ်၁-ချက် သင့်ပါသည်။ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ထိုင်မှု အိပ်မှုကိုပြုသော ရဟန်းအား ပယောဂများသလောက် (အကြိမ်များသလောက်) ပါစိတ်အာပတ်များ တိုးပွားပါသည်။

''သံဃိကေ ဝိဟာရေ''ဟု ဆိုသောကြောင့် သူတစ်ပါးပိုင် ပုဂ္ဂလိကကျောင်း၌ ကပ်ဝင်နေထိုင်သော ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ မထေရ်ကြီးစသည်တို့၏ အနီးအပါး၌ ကပ်ဝင်နေထိုင်သော်လည်း အာပတ်မသင့်နိုင်သော ရဟန်းများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မိမိပိုင် ပုဂ္ဂလိကကျောင်း၌ ကပ်ဝင်နေထိုင်သော ရဟန်း ၊ မကျန်းမာခြင်း, အအေး အပူ နှိပ်စက်ခံရခြင်း, ဘေးရန်ရှိခြင်း စသောအကြောင်းတို့ကြောင့် ကပ်ဝင်နေထိုင်သော ရဟန်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မထေရ်ကြီးစသည်တို့၏ အနီးအပါး၌ ကပ်ဝင်နေထိုင်ပါလျက် အာပတ်မသင့်ဟုဆိုလျှင် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်ပါနည်း၊ သက်ဆိုင်ရာ သာဓကဖြင့် ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ယသ သမ္ဘာမော ဘဝိဿတိ၊ သော ပဏ္ဍိမိဿတိ၊ တေဒေဝ ပစ္ဆယံ ကရိတ္တာ အနုညံ''ဟူသောပါဠိကို ထောက်၍ 'ကျဉ်းမြောင်းကျပ်တည်းစေလိုခြင်း'ဟူသော စိတ်ယုတ်မာဖြင့် မဟုတ်ဘဲ မကျန်းမာခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့် ကပ်ဝင်နေထိုင်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် အာပတ်မသင့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂိုရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – အနီးသို့ ဝင်၍ ထိုင်ခြင်း, အိပ်ခြင်းကို ပြုခြင်း။

မေး။ အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၏အဂါ ၄–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သံဃိကကျောင်းဖြစ်ခြင်း၊ ၂။ မထစေထိုက်သူမှန်းသိခြင်း။
၃။ ကျဉ်းမြောင်းစေလိုခြင်း။ ၄။ ဥပစာ၌ ထိုင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ်–အိပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

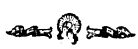

၇။ နိုက္ကမုနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ နိုက္ကမုနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတစ်ပါးကို အမြတ်ထွက်သည်, နှလုံးမသာယာသည်ဖြစ်၍ သံဃိကကျောင်းမှ ကိုယ်တိုင်နှင်ထုတ်သော ရဟန်း၊ သို့မဟုတ်– သူတစ်ပါးကိုနှင်ထုတ်စေသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဘိက္ခု၊ ကုပိတော အနတ္တမနော–၌ ဘိက္ခု–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခု–အရ ခိုက်ရန်ဖြစ်မှု, ငြင်းခုံမှု မပြုတတ်သော လင်္ဂီရဟန်းကို ယူရပါမည်။

မေး။ ရန်ဖြစ်တတ်, ငြင်းခုံတတ်သော အလင်္ဂီရဟန်း၊ ထိုရဟန်း၏ပရိက္ခရာတို့ကို နှင်ထုတ်, ဆွဲထုတ်သော ရဟန်းအား အာပတ်သင့်/ မသင့် အကြောင်းပြဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခု–အရ ခိုက်ရန်ဖြစ်မှု, ငြင်းခုံမှု မပြုတတ်သော လင်္ဂီရဟန်းကိုသာ ယူရသောကြောင့် ရန်ဖြစ်တတ်, ငြင်းခုံတတ်သော အလင်္ဂီရဟန်း၊ ထိုရဟန်း၏ပရိက္ခရာတို့ကို သံဃိကကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်လုံးမှ နှင်ထုတ်, ဆွဲထုတ်သော်လည်း အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ လင်္ဂီရဟန်း၏ ပရိက္ခရာတို့ကို ဆွဲထုတ်သောရဟန်းအား အဘယ်အာပတ်သင့်ပါသနည်း အကြောင်းပြဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ''ဘိက္ခု နိက္ကမုယျဝါ၊ နိက္ကမှာပေယျဝါ'' ဟုဆိုသောကြောင့် လဇ္ဈိရဟန်း၏ ပရိက္ခရာတို့ကို ဆွဲထုတ်သောရဟန်းအား ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

မေး။ လူ, သာမဏေ၊ ၄င်းတို့၏ပစ္စည်းများကို နှင်ထုတ်, ဆွဲထုတ်သော ရဟန်းအား အဘယ် အာပတ်သင့်ပါသနည်း၊ အကြောင်းပြဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဘိက္ခု''ဟုဆိုသောကြောင့် လူ, သာမဏေ ကိုလည်းကောင်း၊ ၄င်းတို့၏ ပစ္စည်းများကိုလည်းကောင်း၊ ဆွဲထုတ်သောရဟန်းအား ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ် သာ သင့်ပါသည်။

မေး။ (က) မိမိနှင့်အကျွမ်းမဝင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ကျောင်းမှ လဇ္ဈိရဟန်းကို နှင်ထုတ်သော ရဟန်း။
(ခ) မိမိနှင့်အကျွမ်းဝင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ကျောင်း, မိမိပိုင်ပုဂ္ဂလိကကျောင်းမှ လဇ္ဈိရဟန်းကို နှင်ထုတ်သောရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်/မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ (က) ''သံဃိကာ ဝိဟာရာ''ဟု ဆိုသောကြောင့် မိမိနှင့် အကျွမ်းမဝင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျောင်းမှ နှင်ထုတ်သော ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သာ သင့်ပါသည်။
(ခ) (ဂ) ရဟန်းတို့အား အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ (က) ငြင်းခုံတတ်, ရန်ဖြစ်တတ်သောရဟန်းသာမဏေများ။
(ခ) အလဇ္ဈိရဟန်းသာမဏေများ။
(ဂ) ကောင်းစွာဆိုဆုံးမသည်ကို မလိုက်နာသောရဟန်းသာမဏေများကို နှင်ထုတ်ရာ၌ မှတ်သားဖွယ်များကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ရဟန်းသာမဏေများကို ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်လုံးမှ နှင်ထုတ်ကောင်းပါသည်။
(ခ) (ဂ) ရဟန်းသာမဏေများကို မိမိနေရာ သံဃိကကျောင်းတစ်ကျောင်းမှသာ နှင်ထုတ်ခွင့်ရှိပါသည်။ ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်လုံးမှ နှင်ထုတ်ခွင့် မရှိပါ။

အမှာ။ ။ ''ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်လုံးမှ နှင်ထုတ်ခွင့်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် မိမိနေရာ သံဃိကကျောင်း တစ်ကျောင်းမှသာ နှင်ထုတ်ခွင့်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ခွဲခြား ဖော်ပြပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ နှင်ထုတ်ခြင်းကြောင့် နိက္ကမုနသိက္ခာပုဒ်–အရ အာပတ်သင့်ပုံများကို စေ့စုံအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘုံအဆင့်များစွာရှိသော (အထပ်များစွာရှိသော) ပြာသာဒ်ကျောင်း၊ တံခါးမှခ် များစွာ ရှိသော ၄–ထောင့် တန်းလျားဇရပ်တို့မှ ရဟန်းကို ဆွဲကိုင်၍ အကြားဌ် ရပ်မထားဘဲ တစ်ကြိမ်တည်းသော လုံးလပယောဂဖြင့်သာလျှင် ကျောင်းအပြင်ဘက်ရောက်အောင် ကိုယ်တိုင်နှင်ထုတ်သော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် ၁–ချက်သာ သင့်ပါသည်။

အကြား ၌ ရပ်တန့်၍ ရပ်တန့်၍ အမျိုးမျိုးသော လုံ့လပယောဂတို့ဖြင့် ကျောင်းအပြင် ဘက်ရောက်အောင် နှင်ထုတ်သောရဟန်းအား တံခါးပေါက်အရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ် အာပတ် သင့်ပါသည်။

လက်ဖြင့် မကိုင်ဘဲ ''ထွက်''ဟုဆို၍ နှင်ထုတ်ရာ၌ တစ်ခွန်းတည်းသောစကားဖြင့် ကျောင်းအပြင်ဘက်ရောက်အောင် တောက်လျှောက်ထွက်သွားလျှင် အထွက်ခိုင်းသော (နှင်ထုတ်သော)ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် ၁–ချက်သာ သင့်ပါသည်။ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ ''ထွက်, ထွက်''ဟု အကြိမ်ကြိမ်ပြောရလျှင် ထွက်ရာတံခါးပေါက် အရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

နိုက္ခမုန ၂-မျိုး။ ။ အထက်ပါ စကားရပ်ကို ကြည့်၍ (၁) ကာယနိုက္ခမုန (၂) ဝါစာနိုက္ခမုန-ဟု နိုက္ခမုန ၂-မျိုးရှိကြောင်း သိပါ။

မေး။ သူတစ်ပါးကို နှင်ထုတ်ခိုင်းခြင်းကြောင့် အာပတ်သင့်ပုံများကို စေ့စုံအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''နှင်ထုတ်ပါ''ဟု စေခိုင်းကာမျှ၌ ဒုက္ကဋ်၊ တစ်ကြိမ်စေခိုင်းအပ်သူက များစွာသောတံခါးပေါက်တို့ကို လွန်မြောက်အောင် ဆွဲထုတ်လျှင် နှင်ထုတ်ခိုင်းသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် တစ်ချက်သာ သင့်ပါသည်။ ''တံခါးပေါက်ပေါင်း မည်မျှလွန်အောင် နှင်ထုတ်ပါ''ဟုလည်း ကောင်း၊ ''တံခါးမကြီးအထိ နှင်ထုတ်ပါ''ဟုလည်းကောင်း သတ်မှတ်၍ နှင်ထုတ်ခိုင်းလျှင် တံခါးပေါက်အရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

နိုက္ခမုာပန ၂-မျိုး။ ။ အထက်ပါ စကားရပ်ကို ကြည့်၍ (၁) အနိယမနိုက္ခမုာပန (၂) နိယမနိုက္ခမုာပန-ဟု နိုက္ခမုာပန ၂-မျိုးရှိကြောင်း သိပါ။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ရဟန်းတစ်ပါးကို သံဃိကကျောင်းမှ နှင်ထုတ်ခြင်း။

မေး။ နိုက္ခမုနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သံဃိကကျောင်းဖြစ်ခြင်း။
၂။ ငြင်းခုံခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း စသည်တို့မှ ကင်းလွတ်သောရဟန်းဖြစ်ခြင်း။
၃။ စိတ်ဆိုး၍ နှင်ထုတ်ခြင်း၊ နှင်ထုတ်စေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၈။ ဝေဟာသကုဋိသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဝေဟာသကုဋိသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ နှစ်ထပ်, သုံးထပ်စသည် ဆောက်လုပ်ထားအပ်သော သံဃိကကျောင်း၌ အတက်ဆင့်တွင် ပျဉ်မခင်းရသေး၍ ဟင်းလင်းအပြင်ရှိသောကုဋိ(ကျောင်းငယ်)ဝယ် အပေါင်း၌အခြေတပ်သော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ကို ဖိ၍ထိုင်, ဝိ၍အိပ်သော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဥပရိဝေဟာသကုဋိ-၌ 'ဝေဟာသ'သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ဖော်ပြ၍၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အဘယ်အနက်ကို ဆိုလိုကြောင်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ 'ဝေဟာသ'သဒ္ဒါသည် ကောင်းကင်-ဟူသောအနက်ကို ဟောပါသည်။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ကား အထက်ထပ်တွင် ပျဉ်(ကြမ်း)မခင်းရသေးသဖြင့် ဟာလာဟင်းလင်း ဖြစ်နေသည်ကို 'ဝေဟာသ'ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ အဘယ်ကဲ့သို့သောကျောင်းမျိုးကို ''ဥပရိဝေဟာသကုဋိ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အပေါ်ထပ်၌ ရက်မ, ဆင့်များသာ ခင်းထား၍ ပျဉ်(ကြမ်း)မခင်းရသေးသဖြင့် ဟာလာဟင်းလင်းဖြစ်နေသော နှစ်ထပ်,သုံးထပ်ရှိ ကျောင်းငယ်ကို ''ဥပရိဝေဟာသကုဋိ''ဟု

http://www.dhammadownload.com

ခေါ်ဆိုရပါသည်။ ထိုကုဋ္ဌိသည် မဇ္ဈိမပုရိသ ဦးခေါင်းလွတ်လောက်အောင်မြင့်သော ကုဋ္ဌိမျိုးသာ ဖြစ်ရပါမည်။

မေး။ အာဟစ္စပါဒကံ–အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အပေါင်(ဘောင်)၌ ထွင်း၍ ခြေထောက်သွင်းပြီး ပြုလုပ်ထားသော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ကို ''အာဟစ္စပါဒက''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ခြေထောက်ကို ထွင်း၍ အပေါင်တပ်ထားသော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်မျိုးကို ဤသိက္ခာပုဒ်၌ လိုအပ်/ မလိုအပ် သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရပုံ ခြင်းရာဌာနပွတ်ကို ဖော်ပြလျက် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်တို့၏ ခြေထောက်များ ပြုတ်ထွက်၍ အောက်ထပ်ဝယ် သွားနေသော ရဟန်း၏အပေါ်၌ ကျဖူးသောကြောင့် ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အပေါင်၌ထွင်း၍ ခြေထောက်သွင်းထားသော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်မျိုးကိုသာ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ လိုအပ်ပါသည်။ ခြေထောက်ကို ထွင်း၍ အပေါင်တပ်ထားသော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်မျိုးကို ဤ သိက္ခာပုဒ်၌ မလိုအပ်ပါ။

မေး။ အာဟစ္စ ပါဒကံ မဏ္ဍ ဝါ ပီဌ ဝါ အဘိနိသီဒေယျ ဝါ အဘိနိပဇ္ဇေယျ ဝါ–ဟူသော ဝါကျကို အနက်နှစ်နည်းပေးပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မဏ္ဍ ဝါ၊ ညောင်စောင်းကိုသော် လည်းကောင်း၊ ပီဌ ဝါ၊ အင်းပျဉ်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ အဘိနိသီဒေယျ ဝါ၊ ဖိ၍မူလည်း ထိုင်ငြားအံ့။ အဘိနိပဇ္ဇေယျ ဝါ၊ ဖိ၍ မူလည်း အိပ်ငြားအံ့။

၂။ မဏ္ဍ ဝါ၊ ၌သော်လည်းကောင်း၊ ပီဌ ဝါ၊ ၌သော်လည်းကောင်း၊ အဘိနိသီဒေယျ ဝါ၊ ထိုင်မူလည်း ထိုင်ငြားအံ့။ အဘိနိပဇ္ဇေယျ ဝါ၊ အိပ်မူလည်းအိပ်ငြားအံ့။

မေး။ ''အာဟစ္စပါဒကံ မဏ္ဍ ဝါ ပီဌ ဝါ အဘိနိသီဒေယျ ဝါ အဘိနိပဇ္ဇေယျ ဝါ''ဟူသောဝါကျကို အနက်နှစ်နည်း ပေးရပုံကို ရှင်းပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အဘိနိသီဒေယျ ဝါ အဘိနိပဇ္ဇေယျ ဝါ–၌ အဘိ သဒ္ဒါ ''အဘိဘဝန = လွှမ်းမိုးခြင်း = ဖိခြင်း''အနက်ဟောဟု ကြံခိုက် မဏ္ဍ, ပီဌ–တို့၌ ဒုတိယာကေဝုစ် အံဝိဘတ်ကို ထုံးစံအတိုင်း ကံအနက်၌ပင် သက်ရပါသည်။

''အဘိ သည် နိသီဒေယျ, နိပဇ္ဇေယျ–ပုဒ်တို့ကို တင့်တယ်ဝေဆာအောင် တန်ဆာဆင်ခြင်းအနက်၌ ဥပသာရမျှသာဖြစ်သည်၊ အနက်သီးခြား မရှိ''ဟု ကြံခိုက် မဏ္ဍ, ပီဌ–တို့၌ ဒုတိယာကေဝုစ် အံဝိဘတ်ကို ထုံးစံအတိုင်း သတ္တမီအနက်၌ သက်ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းဝါကျကို အနက် ၂–နည်း ပေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃိကကျောင်းနှင့်ပတ်သတ်၍ သိအပ်, သိထိုက်သော အချက်အလက်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သံဃိကကျောင်း၌ အိပ်ရာ, နေရာအင်းကို ကိုယ်တိုင်ခင်း။ သို့မဟုတ် သူတစ်ပါးကို ခင်းခိုင်းပြီးနောက် ကိုယ်တိုင်လည်း မသိမ်း, သူတစ်ပါးကိုလည်း မသိမ်းခိုင်းဘဲ, မပန်ကြားဘဲ ခရီးမထွက်ရ။ (ဒု–သေနာသန)

၂။ ထမသွားစေထိုက် (ပြောင်းရွှေ့မသွားစေထိုက်)သောရဟန်းဟု သိလျက် ကျဉ်းမြောင်း၍ ထသွားစေလိုသောဆန္ဒဖြင့် ရှေးဦးစွာ ကပ်ဝင်နေထိုင်နှင့်သော ရဟန်း၏အနီးသို့

http://www.dhammadownload.com

ကပ်ဝင်၍ မနေထိုင်ရ, မအိပ်ရ။ (အနုပခဇ္ဇ)

၃။ ခိုက်ရန်မဖြစ်တတ် - ငြင်းခုံမှုမပြုတတ်သော လဇ္ဇီရဟန်းကို စိတ်ဆိုးသည် ဖြစ်၍ သံဃိကကျောင်းမှ ကိုယ်တိုင်လည်းမနှင်ထုတ်ရ။ သူတစ်ပါးကိုလည်း မနှင်ထုတ်စေရ။ (နိဿဂ္ဂမုန)

၄။ အထက်ဆင့်တွင် ပျဉ်မခင်းရသေးသဖြင့် ဟာလာဟင်းလင်းဖြစ်နေသော နှစ်ထပ်, သုံးထပ်ရှိ သံဃိကကျောင်းပေါ်ဝယ် အပေါင်ခ်ြတွင်း၍ ခြေထောက်သွင်းထားသော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ကို ဖြ်ုမထိုင်ရ, ဖြ်ု မအိပ်ရ။ (ဝေဟာသကုဋ္ဌ)

မေး။ ဝေဟာသကုဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်-အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ပြည့်စုံအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဝေဟာသကုဋ္ဌ၏ ထုပ်လျောက် (ဆင့်) အထက်တွင် ထားအပ်သော အာဟာရပါဒက ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ခ်ြ ထိုင်သောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်တစ်ချက်၊ အိပ်သော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်တစ်ချက် သင့်ပါသည်။

နှစ်မျိုးလုံးပြုသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် နှစ်ချက်သင့်ပါသည်။ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ထိုင်ခြင်း, အိပ်ခြင်းကို ပြုသောရဟန်းအား ပယောဂ အရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းတစ်ပါး။

ဝတ္ထု - အထက်ဆင့်တွင် ဟင်းလင်းအပြင်ရှိသော ကျောင်း၌ အာဟာရပါဒက မဠာပိဋ္ဌ ကို ဖြ်ုထိုင်ခြင်း, အိပ်ခြင်း။

မေး။ ဝေဟာသကုဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သံဃိကကျောင်းဖြစ်ခြင်း။

၂။ ဦးခေါင်းမထိလောက်အောင်မြင့်သော ဝေဟာသကုဋ္ဌိဖြစ်ခြင်း။

၃။ အောက်ထပ်၌ သုံးစွဲမှု မရှိခြင်း။

၄။ ''မယ်နှ'' ခေါ်စို့ (သံ) မရိုက်အပ်သော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်၌ ထိုင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အိပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား အာပတ် သင့်/ မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

(က) မိမိပိုင်, သို့မဟုတ်-မိမိနှင့် ရင်းနှီးသောပုဂ္ဂိုလ်ပိုင်ကျောင်း၌ အာဟာရပါဒက ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ပေါ် ထိုင်သောရဟန်း။

(ခ) မဒ္ဓိမပုရိသ ဦးခေါင်းမလွတ်သော ဝေဟာသကုဋ္ဌိ၌ သံဃိက အာဟာရပါဒက ညောင် စောင်း, အင်းပျဉ်ပေါ် ထိုင်သောရဟန်း။

(ဂ) အောက်ထပ်၌ သစ်သားမျှားပုံထား၍ အသုံးမပြုသော ဝေဟာသကုဋ္ဌိ၌ အာဟာရ ပါဒက ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ပေါ် ထိုင်သောရဟန်း။

(ဃ) ခြေထောက်ထိပ်ဝယ် ''မယ်နှ''ခေါ် စို့=သံမျှား ရိုက်ထားသော အာဟာရပါဒက ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ပေါ် ထိုင်သောရဟန်း။

ဖြေ။ အထက်ပါ ရဟန်းတို့အား အာပတ် မသင့်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

၉။ မဟာလွှကဝိဟာရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ မဟာလွှကဝိဟာရသိက္ခာပုဒ်ကို ပြည့်စုံစွာ မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ကျောင်းဒကာရှိ၍ ကြီးသောကျောင်းကို ဆောက်လုပ်စေလိုသော ရဟန်းသည် ပတ်ဝန်းကျင် တံခါးရွက်နှင့် တံခါးပေါင်ကို မလှုပ်မရှား (ခိုင်မြဲအောင်) ထားခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ လေသာပြတင်းတံခါးရွက်ကို အပြေအပြစ်ပြုခြင်း (ခိုင်မြဲအောင်ပြုခြင်း)ငှာလည်းကောင်း၊ လည်းကောင်း တံခါးပေါင်ကျည်းခွေ၏ နှစ်တောင့်ထွာပတ်လည်အရပ်တိုင်အောင် အင်ုတေ၊ သို့မဟုတ်–မြေညက်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်လည်း အထပ်ထပ်လိမ်းကျံနိုင်သည်။ သူတစ်ပါးတို့ကို လည်း အထပ်ထပ် လိမ်းကျံခိုင်းနိုင်သည်။ အမိုး၏ပတ်ဝန်းကျင် လှည့်ပတ်၍ နှစ်ထပ်သုံးထပ်မိုးခြင်းကို စိမ်းစိုသော ကောက်ပဲမရှိရာအရပ်၌ ရပ်တည်လျက် စီမံနိုင်၏။' ထိုနှစ်ထပ်သုံးထပ်မိုးခြင်းထက် အလွန် စိမ်းစိုသော ကောက်ပဲ မရှိရာအရပ်၌လည်း ရပ်တည်လျက် စီမံသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မှတ်ချက်။ ။ ဤကဲ့သို့ နှစ်ထပ်သုံးထပ်မိုး၍ ကျောင်းဆောက်နည်းမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌သာ ရှိကြောင်းသိရသည်။

မေး။ အဘယ်ကဲ့သို့သော ကျောင်းမျိုးကို မဟာလွှကဝိဟာရဟုခေါ်ဆိုရပါသနည်း၊ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကျောင်းဒကာရှိသောကြောင့် ပမာဏအားဖြင့် ကြီးမားသောကျောင်းမျိုးကို ''မဟာလွှကဝိဟာရ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ (ဥလ္လိတ္တ, အဝလိတ္တ, ဥလ္လိတ္တာဝတ္ထုဟူသော ကျောင်းသုံးမျိုးလုံးကို ယူရပါမည်။)

မေး။ ''ဒွါရကောသ''ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော အရပ်ကို အတိအကျ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တံခါးပေါင်ကျည်းခွေ၏ နှစ်တောင့်ထွာပတ်လည်အရပ်ကို ''ဒွါရကောသ'' ဟုခေါ်ဆိုရပါသည်။ (ဝါဒအမျိုးမျိုးရှိသည်။)

မေး။ အဂ္ဂဠဒ္ဒုပနာယ–၌ အဂ္ဂဠ–အရကို ကောက်ပြ၍ မည်သို့ပြုလုပ်ခြင်းကို 'ဌပန'ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အဂ္ဂဠ–သဒ္ဒါက တံခါးရွက်ကိုသာ ဟောသောလည်း ထိုတံခါးရွက်နှင့် ဆက်စပ်နေသောကြောင့် (ဋီကာသစ်၊ ၃၇၀။) တံခါးရွက်သည် တံခါးပေါင်နှင့် မကင်းကောင်းရကား အဝိနာဘာဝနည်းအားဖြင့် (ဘာသာဋီကာ) ၄င်း အဂ္ဂဠ–အရ တံခါးရွက်နှင့်တကွဖြစ်သော တံခါးပေါင်(ကျည်းခွေ)ကိုပါ ယူရပါမည်။

မလှုပ်ရှားအောင်, ခိုင်မြဲအောင်ထားခြင်းကို 'ဌပန'ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ယာဝဒွါရကောသာ အဂ္ဂဠဒ္ဒုပနာယ အာလောကသန္ဓိ ပရိကမ္မာယ–ဝါကျကို အနက်မှန်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ယာဝဒွါရကောသာ၊ တံခါးပေါင်၏ ပတ်ဝန်းကျင် နှစ်တောင့်ထွာဟတ္ထပါသ် အရပ်တိုင်အောင်၊ အဂ္ဂဠဒ္ဒုပနာယ၊ တံခါးရွက် တံခါးပေါင်တို့ကို မလှုပ်ရှားအောင်ထားခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အာလောကသန္ဓိ ပရိကမ္မာယ၊ လေသောက်ပြတင်းတံခါးရွက်ကို ခိုင်မြဲအောင်ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း။ (ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်အထပ်။ လိမ္ဓိတဗ္ဗော ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်မှုလည်း လိမ်းကျံအပ်၊ လိမ်းကျံနိုင်၏။ လိမ္ဓာပေတဗ္ဗော ဝါ ! သူတစ်ပါးတို့ကို မှုလည်းလိမ်းကျံစေအပ် လိမ်းကျံစေနိုင်၏။)

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''ပုနပ္ပုန်ံ လိမ္ပိတဗ္ဗော ဝါ လိမ္ပာပေတဗ္ဗော ဝါ''ဟူသောပုဒ်များ ထည့်စွက်လျက် အနက်ပေးရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်နှင့် ပဒဘာဇနီတို့၌ ''အဂ္ဂဌပန (တံခါးရွက်, တံခါးပေါင်တို့ကို မလှုပ်ရှားအောင်ထားခြင်း) အကျိုးငှါ ဘာလုပ်ရမည်''ဟု တိုက်ရိုက်ဟော တော်မမူအပ်ပါသော်လည်း ဝတ္ထုကြောင်းခ၌ ''ပုနပ္ပုန်ံ ဆာဒါပေသိ၊ ပုနပ္ပုန်ံ လေပါပေသိ'' ဟူသော ကြိယာပုဒ်များလိုက်လာသောကြောင့် အထက်ပါကြိယာပုဒ်များ ထည့်စွက်လျက် အနက်ပေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ လေသောက်ပြတင်းတို့ကို မြဲမြဲခိုင်ခံ့အောင် ပြုခြင်းငှာ လိမ်းကျံရမည့်အရပ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ လေသောက်ပြတင်း ပတ်ပတ်လည် တံခါးရွက်၏ အပြန့်အကျယ် ပမာဏရှိသော အရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ယာဝ ဒွါရကောသာ အဂ္ဂဌပနာယ–၌ ဆိုလိုရင်းအိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။ (ယာဝ ဒွါရကောသာ အဂ္ဂဌပနာယ–ဟု ဟောတော်မူရခြင်းအကြောင်းကို ဖြေဆိုပါ။)

ဖြေ။ တံခါးရွက်သည် လျှင်မြန်စွာ ပြန်လည်ရိုက်ခတ်တတ်သောကြောင့် ဖွင့်သောအခါ နံရံကို ရိုက်မိ၏။ ပိတ်သောအခါ တံခါးပေါင် (ကျည်းခွေ)ကို ရိုက်မိ၏။ ထိုသို့ ရိုက်မိခြင်းကြောင့် နံရံ တုန်လှုပ်၏။ နံရံ တုန်လှုပ်ခြင်းကြောင့် မြေညက် (အင်္ဂတေ) တုန်လှုပ်၏။ မြေညက် (အင်္ဂတေ) တုန်လှုပ်ခြင်းကြောင့် လျှာ့ရဲရဲဖြစ်တတ်, ပြိုကျတတ်၏။ ထို့ကြောင့် တံခါးပေါင်၏ ပတ်ဝန်းကျင် နှစ်တောင့်ထွာဟတ္ထပါသ်အရင်းတိုင်အောင် တံခါးရွက် တံခါးပေါင်တို့ကို မလှုပ်ရှားအောင်ထားခြင်းငှါ အဖန်ဖန် အထပ်အထပ် ကိုယ်တိုင်လည်း လိမ်းကျံနိုင်၏၊ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း လိမ်းကျံစေနိုင်၏–ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။ (–ပြိုကျတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ယာဝ ဒွါရကောသာ အဂ္ဂဌပနာယ–ဟု ဟောတော်မူရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တံခါးပေါင်၏ ပတ်ဝန်းကျင် နှစ်တောင့်ထွာဟတ္ထပါသ်အရင်းတိုင်အောင် အင်္ဂတေ မြေညက်ဖြင့် အဖန်ဖန် အထပ်အထပ် လိမ်းကျံခိုင်းသော ဘုရားရှင်၏ ရည်ရွယ်တော်မူချက်ကို အထောက်သာဓကဖြင့် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တံခါးရွက် တံခါးပေါင်တို့ကို မလှုပ်ရှားအောင်ထားဖို့ရန်–ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်တော်ဖြင့် ယင်းသို့ ခိုင်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သာဓက – ယာဝ ဒွါရကောသာ အဂ္ဂဌပနာယ–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဘယ်ကို ''အာလောကသန္ဓိ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုရ၍ ''ပရိကမ္မ''၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ လေသောက်ပြတင်းပေါက်၏ တံခါးရွက်ငယ်များကို ''အာလောကသန္ဓိ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ (ဌင်းတံခါးရွက်ငယ်များကို အပြင်ဘက်က ဝင်လာမည့် အလင်းရောင်ကို ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်သောကြောင့် ''အာလောကသန္ဓိ''ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်)။

''ပရိကမ္မ''ဟူသည်ကား ထိုတံခါးရွက်များ မြဲမြဲခိုင်ခံ့အောင်ပြုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာလောကသန္ဓိပရိကမ္မာယ–၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ လေသောက်ပြတင်းပေါက်၏ တံခါးရွက်များကို မြဲမြဲခိုင်ခံ့အောင် ပြုခြင်းငှါ (လေသောက်

http://www.dhammadownload.com

ပြတင်းပေါက်၏ ဝဲ, ယာ, အောက်, ထက်–ဟူသော အရပ်အားလုံးတို့၌ ပြတင်းတံခါး ရွက်လောက် ကျယ်ပြန့်သော အရပ်ကို) အင်္ဂတေ မြေညက်တို့ဖြင့် အထပ်ထပ် သုတ်လိမ်းနိုင်သည်၊ သုတ်လိမ်းစေနိုင်သည်–ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဒွတ္တိစ္ဆဒနသ ပ။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ'' ဝါကျသည် အဘယ်ကိုပြသောဝါကျ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အမိုး၌ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြသောဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒွတ္တိစ္ဆဒနသ ပရိယာယ်–၌ ''ပရိယာယ''ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ၄င်း၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပြည့်စုံစွာ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ပရိယာယ''သဒ္ဒါသည် ''ထက်ဝန်းကျင် လှည့်ပတ်ခြင်း''အနက်ကိုသာ ဟောသော်လည်း ဤ၌ ထက်ဝန်းကျင်လှည့်ပတ်၍ မိုးခြင်းတိုင်အောင် ယူရပါမည်။ ထို့ကြောင့် မိုးသင့်သော အရပ်အားလုံးကို လှည့်ပတ်၍ အထပ်ထပ်မိုးခြင်းကို ''ပရိယာယ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဒွတ္တိစ္ဆဒနသ ပရိယာယ်–ကို အနက်ပေးပြ၍ ယင်းသို့ အနက်ပေးရုံကိုလည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဆဒနသ၊ အမိုး၏။ ဒွတ္တိပရိယာယ်၊ နှစ်ထပ်, သုံးထပ် ထက်ဝန်းကျင် လှည့်ပတ်၍မိုးခြင်းကို။

ဤ ဒွတ္တိ–သဒ္ဒါသည် ဆဒနသ–ဟူသော အလယ်ပုဒ်ခြားလျက် ပရိယာယ–သဒ္ဒါနှင့် သမာသ်စပ်ထားသော ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် ယင်းသို့အနက်ပေးရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ စီဝရလာဘေန–ကဲ့သို့ မှတ်ပါ။)

မေး။ ဒွတ္တိစ္ဆဒနသ ပရိယာယ်–၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''အမိုး၏ ပတ်ပတ်လည် လှည့်ပတ်၍ နှစ်ထပ်ဆင့်၍ မိုးခြင်း, သုံးထပ်ဆင့်၍ မိုးခြင်း'' ကို ''ဒွတ္တိစ္ဆဒနသ ပရိယာယ်''ဟု ဆိုပါသည်။ (ယင်းသို့ အထပ်ထပ်ဆင့်၍ မိုးထားမှုကြောကြာခံသောကြောင့် နှစ်ထပ်, သုံးတပ်ဆင့်၍ မိုးကြခြင်းဖြစ်သည်။)

မေး။ အပ္ပဟရိတေ–၌ အပ္ပ–သဒ္ဒါအနက်နှင့် ဟရိတ–အရတို့ကို ဖော်ပြပြီး ''အပ္ပဟရိတေ'' တစ်ပုဒ်လုံး၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အပ္ပ–သဒ္ဒါသည် အပ္ပိစ္ဆော–စသည်တို့၌ကဲ့သို့ အဘာဝ(မရှိခြင်း)အနက်ကို ဟောပါသည်။

ဟရိတ–အရ စပါးမျိုး ခုနှစ်ပါးစသည်ပြားသော ကောက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဲနောက်, ပဲကြီး, နှမ်း, ပဲပိစပ်(ကုလားပဲ), ဗူး, ဖရုံစသည်ပြားသော ပဲကိုလည်းကောင်း ယူရပါမည်။ (**လိုရင်း**– စိမ်းစိုသော ကောက်, ပဲ သီးနှံများကို ယူရပါမည်။ လယ်ယာတို့၌ ကြဲချထားခါမျှဖြစ်၍ အပင်မပေါက်သေးသော်လည်း မိုးရွာလျှင် ပေါက်လတ္တံ့ဖြစ်သော မျိုးစေ့ကိုလည်း ''ဟရိတ''ဟုပင် ဆိုရပါသည်။

စိမ်းစိုသော ကောက်, ပဲ သီးနှံများ မရှိရာအရပ်ကို ''အပ္ပဟရိတ''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ တတော စေ ဥတ္တရိ အပ္ပဟရိတေပိ ဌိတော အဓိဋ္ဌဟေယ္ယ–ဝါကျသည် အဘယ်ကို ပြသောဝါကျ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ကျောင်းကြီးကြီးဆောက်သော ရဟန်း မပြုအပ်သည်ကို ပြသောဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ စိမ်းစိုသော ကောက်, ပဲ သီးနှံရှိရာအရပ်၌ ရပ်တည်၍ စီမံသောရဟန်းအား အဘယ် အာပတ်သင့်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ တဘော ဧ ဥတ္တရိ ။ပ။ ပါစိတ္တိယံ–အရ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ထက်ဝန်းကျင် မလှည့်ပတ်ဘဲ ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်းသာလျှင် အုတ်ချပ်, ကျောက်ပြား, အင်္ဂေတခဲတို့ဖြင့် မိုးအပ်သော ကျောင်း၌ ၃–စည် ၃–ထပ်တို့၏အထက် ၄–စည် ၄–ထပ်မြောက်တွင် အုတ်ချပ်, ကျောက်ပြား, အင်္ဂေတခဲတို့၏အရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

ထက်ဝန်းကျင်လှည့်ပတ်လျက် မြက်, သစ်ရွက်တို့ဖြင့် မိုးအပ်သော ကျောင်း၌ ၃–စည် ၃–ထပ်တို့၏အထက် ၄–ထပ်မြောက်တွင် မြက်ဆုပ်အရေအတွက်, သစ်ရွက် အရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – ကောသမ္ဗီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆန္နထေရ်။
ဝတ္ထု – အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် မိုးစေခြင်း, သုတ်လိမ်းစေခြင်း။

မေး။ မဟာလွှကဝိဟာရသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကြီးသောကျောင်းဖြစ်ခြင်း။ ၂။ မိမိ၏နေရာကျောင်းဖြစ်ခြင်း။
၃။ နှစ်ထပ်, သုံးထပ်ထက်အလွန် စီမံခြင်းကို ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပါ။

ဖြေ။ ပိုးရှိသော ရေ–ဟုသိလျက် ပိုးရှိသော ရေကို မြက်ထဲသို့သော်လည်းကောင်း၊ မြေပေါ်သို့ သော်လည်းကောင်း, ကိုယ်တိုင်သွန်လောင်းသော ရဟန်း၊ သို့မဟုတ်–သူတစ်ပါးကို သွန်လောင်းခိုင်းသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်၏ အခြားအမည်တစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သိဉ္စနသိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဇာနံ – အရ "သိခြင်း" ဟူသည်အဘယ်ကဲ့သို့သော သိခြင်းဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ "ဤရေ–သည် ပိုးရှိသော ရေတည်း"ဟု မြင်၍ဖြစ်စေ, ကြား၍ဖြစ်စေ တစ်နည်းနည်းဖြင့် သိခြင်းကို "ဇာနံ"ဟု ဆိုပါသည်။ (အင်္ဂါကို ကြည့်လျှင်ကား "သွန်လောင်းခြင်း ထည့်ခြင်းကြောင့် ပိုးကောင်ငယ်ကလေးများ သေလိမ့်မည်–ဟု သိခြင်း"ဟု ဆိုရပါမည်)။

မေး။ သပ္ပါဏက–အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပိုးကောင်ရှိသောရေ၊ (တစ်နည်း) ပိုးကောင်နှင့် တကွဖြစ်သောရေသည် "သပ္ပါဏက" မည်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဥဒက-အရ ယူရမည့်ရေ, မယူရမည့်ရေတို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မြက် စသည်ထည့်လိုက်လျှင် ကုန်ခန်းသွားနိုင်သော ရေ, ပိုးကောင်ငယ်များ သေသွားနိုင်လောက်အောင် နောက်ကျသွားသောရေမျိုးကို ယူရပါမည်။ များစွာသောရေကို မယူရပါ။

မေး။ ဥဒကံ-၌ ဒုတိယာကေဝုစ် အံဝိဘတ်၏အနက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဥဒကံ-၌ ဒုတိယာကေဝုစ် အံဝိဘတ်သည် ကရိဏ်းအနက်, (တစ်နည်း) ကံအနက်၌ သက်၏-ဟုလည်းကောင်း၊ ကံအနက်, သတ္တမီအနက်တို့၌ သက်၏ဟုလည်းကောင်း၊ ကံအနက်၌သာ သက်၏ဟုလည်းကောင်း အမျိုးမျိုး ဖွင့်ဆိုကြ, ယူဆကြပါသည်။

မေး။ ''ဥဒကံ-၌ ဒုတိယာကေဝုစ် အံဝိဘတ်သည် ကရိဏ်းအနက်၊ (တစ်နည်း) ကံအနက်၌ သက်၏''ဟု ကြံဆသော ဆရာတို့အလို သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်ကို အနက်ပေးပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ယော ပန ဘိက္ခု၊ သည်။ ဇာနံ=ဇာနန္တော၊ လျက်။ သပ္ပါဏကံ=သပ္ပါဏကေန၊ ပိုးရှိသော။ ဥဒကံ=ဥဒကေန၊ ရေဖြင့်။ တိဏံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မတ္တိကံ ဝါ၊ မြေကိုလည်းကောင်း။ သိဉ္စေယျ ဝါ၊ မိမိမူလည်း သွန်ဖြောင်းအံ့။ သိဉ္စာပေယျ ဝါ၊ သူ့ကိုမူလည်း သွန်စေခြောင်းအံ့။ (ပ) ပါစိတ္တိယံ၊ ၏။

(တစ်နည်း) သပ္ပါဏကံ၊ သော။ ဥဒကံ၊ ကို။ တိဏံ ဝါ၊ မြက်၌လည်းကောင်း။ မတ္တိကံ ဝါ၊ မြေ၌လည်းကောင်း။ (ပ) ပါစိတ္တိယံ၊ ၏။

(တစ်နည်း) ဥဒကံ၊ ရေကို။ ဂဟေတ္တာ၊ ယူ၍။ ဗဟိ၊ အပ၌။ သိဉ္စေယျ ဝါ၊။ အံ့။ သိဉ္စာပေယျ ဝါ၊ အံ့။ (တမိ စ ဥဒကေ၊ ထိုရေ၌လည်း။) တိဏံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မတ္တိကံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ (အာဟာရိတ္တာ၊ ၍။ ပက္ခိပေယျ။ အံ့။) ဟသ ဘိက္ခုနော၊ အား။ ပါစိတ္တိယံ၊ ၏။ **(ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓိနိဿယအလို အနက် ၃-နည်းပေးပုံ ဖြစ်၏။ နောက်ဆုံးနည်းသည် ဝိမတိဋီကာကို ကြည့်၍ ပေးထားသောနည်း ဖြစ်သည်။ ထိုနည်း၌ ပြည့်စုံအောင် အနည်းငယ် ဖြည့်စွက်၍ ပေးပြုထားပါသည်)။**

မေး။ ဥဒကံ-၌ ဒုတိယာကေဝုစ် အံဝိဘတ်သည် ကရိဏ်းအနက်၊ တစ်နည်း-သတ္တမီအနက်၌ သက်၏-ဟု ကြံဆသော ဆရာတို့အလိုကျ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို အနက် ၂-နည်းပေးပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိနိဿယ အတိုင်းပင်။

၂။ သပ္ပါဏကံ၊ သော။ ဥဒကံ၊ ၌။ တိဏံ ဝါ၊ မြက်ကိုလည်းကောင်း။ မတ္တိကံ ဝါ၊ မြေကိုလည်းကောင်း။ (ပ) ပါစိတ္တိယံ၊ ၏။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ကခ်ိအဋ္ဌကထာလာ (က) တေန ဥဒကေန သယံ ဝါ သိဉ္စေယျ အညံ ဝါ သိဉ္စာပေယျ (ခ) ဗဟုကမ္မိ တိဏပဏ္ဏသာခါဒီ ကေပ္ပယောဂေန ဥဒကေ ပက္ခိပန္တသ-ဟူသော အဖွင့်တို့ကို ရှု၍ ယင်းသို့ကြံခြင်း ဖြစ်သည်-ဟု သိမှတ်ပါ၊လေ။

ဘာသာဋီကာဆရာတော်ကား ထိုအဖွင့် ၂-မျိုးလုံးကိုပင် သဒ္ဒတ္ထအဖွင့် မဟုတ်, အဓိပ္ပာယတ္ထအဖွင့်ဟု ယူဆတော်မူပါသည်။

မေး။ ''ဥဒကံ-၌ ဒုတိယာကေဝုစ် အံဝိဘတ်သည် ကံ-အနက်၌ပင် သက်၏''ဟု ယူဆသောဆရာတို့အလို သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်ကို အနက်ပေးပြခဲ့ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ယော ပန ဘိက္ခု။ သည်။ ဇာနံ၊ ပိုးရှိသောရေဟု သိလျက်။ သပ္ပါဏကံ၊ ပိုးရှိသော။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ တိဏံ ဝါ၊ မြက်သို့သော်လည်းကောင်း။ မတ္တိကံ ဝါ၊ မြေညက်သို့သော်လည်းကောင်း။ သိဉ္စေယျ ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်မူလည်း သွန်လောင်းအံ့။ သိဉ္စာပေယျ ဝါ၊ သူတစ်ပါးကိုမူလည်း သွန်လောင်းစေအံ့။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ အာ။ ပါစိတ္တိယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(တစ်နည်း) ယော ပန ဘိက္ခု။ သည်။ ဇာနံ၊ လျက်။ သပ္ပါဏကံ၊ သော။ ဥဒကံ၊ ရေထဲသို့။ တိဏံ ဝါ၊ မြက်ကိုသော်လည်းကောင်း။ မတ္တိကံ ဝါ၊ မြေညက်ကိုသော်လည်းကောင်း။ သိဉ္စေယျ ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်မူလည်း လောင်းထည့်အံ့။ သိဉ္စာပေယျ ဝါ၊ သူတစ်ပါးကိုမူလည်း လောင်းထည့်စေအံ့။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ပါစိတ္တိယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **(ဘာသာဋ္ဌိကာအလို ၂–နည်းပေးပုံ ဖြစ်၏)**။

မေး။ ဘာသာဋ္ဌိကာဆရာတော်ပေးပြသော အနက် ၂–နည်းအားလျှော်စွာ အဓိပ္ပာယ် ၂–နည်းကို ရေးပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ **ပထမနည်းအလို** – ရေအိုး, ရေကန်, ရေတွင်းထဲမှ ပိုရှိသောရေကို ပိုးရှိမှန်းသိလျက် မြက်ပေါ်သို့ဖြစ်စေ, မြေညက်ပေါ်သို့ ဖြစ်စေ ကိုယ်တိုင် သွန်လောင်းသော, သို့မဟုတ်– သူတစ်ပါးကို သွန်လောင်းခိုင်းသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏–ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။

ဒုတိယနည်းအလို – ပိုးရှိသော ရေထဲသို့ မြက် (သစ်ခက်, သစ်ရွက်)ကိုဖြစ်စေ၊ မြေညက်ကိုဖြစ်စေ ကိုယ်တိုင် ထည့်သော, သို့မဟုတ်– သူတစ်ပါးကို ထည့်ခိုင်းသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏–ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။

မေး။ ဥဒကံ–ကဲ့သို့သော ကံပုဒ်များကို ''ကို''ဟုလည်းကောင်း၊ ''သို့''ဟုလည်းကောင်း အနက် ၂–မျိုးပေးကြရာ အဘယ်ကံပုဒ်မျိုးကို ''ကို''ဟုပေး၍ အဘယ်ကံပုဒ်မျိုးကို ''သို့''ဟု ပေးရပါမည်နည်း ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်ရာ ရှင်းလင်းတင်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ထမင်းကို + စားဏ၏။ လမ်းကို + သွားဏ၏''စသည်ဖြင့် ကြိယာနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်နေသော ကံပုဒ်မျိုးကို ''ကို''ဟု အနက်ပေး၍။ ''ရွာသို့+သွားဏ၏။ ရေထည်းသို့ + လောင်းထည့်ဏ၏''စသည်ဖြင့် ကြိယာနှင့် တိုက်ရိုက်မဆက်စပ်ဘဲ ရှေးရှုအပ်သော ကံပုဒ်မျိုးကို ''သို့''ဟု အနက်ပေးရပါမည်။ (ဘာသာဋ္ဌိကာ)

ရှင်းချက်။ ''ထမင်းကို + စားဏ၏။ လမ်းကို + သွားဏ၏''ဟူရာ၌ ထမင်းသည် စားခြင်းကြိယာနှင့်, လမ်းသည် သွားခြင်းကြိယာနှင့် တိုက်ရိုက် ဆက်စပ်နေသည်။ ''ရွာသို့+ သွားဏ၏။ ရေထည်းသို့ + လောင်းထည့်ဏ၏''ဟူရာ၌ ရွာသည် သွားခြင်းကြိယာနှင့်, ရေသည် လောင်းထည့်ခြင်းကြိယာနှင့် တိုက်ရိုက် မဆက်စပ်၊ ရှေးရှုအပ်သောကံများသာ ဖြစ်ကြသည်

(ဆောင်) ကံနှင့် ကြိယာ၊ တိုက်ရိုက်သာ၊ စပ်ရာ ''ကို''ဟု ပေး။
မစပ် ရှေးရှု၊ ထိုကဲ့စု၊ ''သို့''ဟု အနက်ပေး။

မေး။ ပိုးရှိသောရေကို မြေပေါ် မြက်ပေါ်သို့ ကိုယ်တိုင်သွန်လောင်းရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ရေအလျဉ်ကို မဖြတ်ဘဲ ဘစ်ဆက်တည်း သွန်းလောင်းသော ရဟန်းအား ရေအိုး ၁-အိုးခ်ဉ် ပါစိတ်အာပတ် ၁-ချက်သာ သင့်ပါသည်။ ရေအလျဉ်ကို ဖြတ်၍ ဖြတ်၍ သွန်လောင်းသော ရဟန်းအား ပယောဂအရေတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ပိုးရှိသော ရေမြောင်းကို မိမိလိုရာသို့ စီးဆင်းအောင် ပြုသောရဟန်းအား အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ထိုသို့ပြုသော ရဟန်းအား တစ်ကြိမ်ပြုထားရုံမျှဖြင့် တစ်နေ့လုံး စီးဆင်းနေသော်လည်း ပါစိတ်အာပတ်တစ်ချက်သာ သင့်ပါသည်။ ထိုထိုအရပ်၌ ဖွဲ့ဆည်းပိတ်ဆို၍ ဆောင်သော ရဟန်းအား ပယောဂအရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ များစွာသော မြက်, သစ်ရွက်, သစ်ခက်စသည်ကို ပိုးရှိသောရေထဲ၌ ထည့်သောရဟန်းအား အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တစ်ကြိမ်တည်းသော ပယောဂဖြင့် ပိုးရှိသောရေထဲ၌ ထည့်သောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် ၁-ချက်သာ သင့်ပါသည်။ တစ်ခုစီ တစ်ခုစီ ထည့်သောရဟန်းအား ပယောဂအရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်များ သင့်ပါသည်။

မေး။ သိဒ္ဓာပေယျ-အရ သွန်းလောင်းခိုင်းရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံများကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သူတစ်ပါးကိုသွန်းလောင်းခိုင်းရာ၌ စေခိုင်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ တစ်ကြိမ်စေခိုင်းလိုက်ရာ၌ များစွာသောရေတို့ကို သွန်လောင်းစေကာမူ ပါစိတ်အာပတ် ၁-ချက်သာ သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - အာဌဝီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - အာဌဝီပြည်သား ရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ပိုးရှိသော ရေကို သွန်လောင်းခြင်း။

မေး။ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ် အဂ်ီ ၄-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပိုးရှိသောရေဖြစ်ခြင်း။ ၂။ သွန်လောင်းခြင်းကြောင့် ပိုးကောင်ငယ်များ သေလိမ့်မည်ဟုသိခြင်း။ ၃။ ပိုးကောင် သေလောက်သောရေဖြစ်ခြင်း။
၄။ သတ်ကြောင်း စေတနာမပါဘဲ တစ်စုံတစ်ခုသော ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့် မြက်စသည်တို့ကို လောင်းထည့်ခြင်း တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရေကန်ထဲ အမှိုက်များ ပစ်ထည့်သော ရဟန်းအား ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်/မသင့် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဥဒက-အရ မြက်-စသည်ထည့်လိုက်လျှင် ကုန်ခန်းသွားနိုင်သော ရေ၊ ပိုးကောင်ငယ်များ သေသွားနိုင်လောက်အောင် နောက်ကျသွားသောရေမျိုးကိုသာ ယူရသောကြောင့် ထိုရဟန်းအား ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ ''သတ်ကြောင်းဝဓကစေတနာ မပါဘဲ တစ်စုံတစ်ခုသော ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့် မြက်စသည်တို့ကို လောင်းထည့်ခြင်း''ဟူသော အဂ်ီ၌ ဝဓကစေတနာမပါဘဲ လောင်းထည့်ပုံကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဆီမီး၌ ပိုးကောင်လေးများ ကျသေလိမ့်မည်''ဟု သိသော်လည်း ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

ဆီမီးညှိထွန်းခြင်းကဲ့သို့ ''သွန်လောင်းလိုက်လျှင် ပိုးကောင်လေးများ သေလိမ့်မည်''ဟု ရှေ့အဖို့၌ သိသော်လည်း သွန်လောင်းဆဲခဏ၌ ''ရေကို သွန်လောင်း၏''ဟူသောအသိ စိတ်ဖြင့် သွန်လောင်းခြင်းမှာ ''ဝဓကစေတနာ မပါဘဲ လောင်းထည့်ခြင်း'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝဓကစေတနာ ပါ-မပါအလိုက် ထိုက်သလို အာပတ်သင့်ပုံကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝဓကစေတနာ မပါဘဲ ပိုးကောင် သေလောက်သောရေထဲသို့ မြက်စသည်တို့ကို လောင်းထည့်လျှင် ဤဘူတဂါမဝဂ် သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ ဝဓကစေတနာပါလျက် လောင်းထည့်လျှင်ကား အထက် သပ္ပါဏကဝဂ်လာ သဠေစ္ဆ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ပညတ်တော်ကို မသိ၍ ပိုးရှိသောရေကို မြက်ထဲသို့ လောင်းထည့်မိသော ရဟန္တာမထေရ်မြတ်အား ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ် သင့်/ မသင့် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ, တိစိတ္တ သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုရဟန္တာမထေရ်မြတ်အား ပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်သာဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤဘူတဂါမဝဂ်လာ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်နှင့် သပ္ပါဏကဝဂ်လာ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ် ၂-ခုအထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဤဘူတဂါမဝဂ်လာ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်ကို ''သိဠေယျ ဝါ သိဠာပေယျ ဝါ''ဟု ခန္ဓာကိုယ်ပြင်ပသုံးဆောင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ပညတ်တော်မူအပ်၏။ သပ္ပါဏကဝဂ်လာ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်ကို မိမိခန္ဓာကိုယ်နှင့်စပ်သော ချိုးခြင်း, သုံးဆောင်ခြင်းစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ပညတ်တော်မူအပ်၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။ (သာရတ္ထ၊ ၃။ ၃၃။)

၂-ဘူတဂါမဝဂ် ပြီး၏။

၃-ဩဝါဒဝဂ

၁။ ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ သမ္ဘုဇ်ိမရဘဲ ဘိက္ခုနီမတို့ကို ဂရုဓမ်တရားဖြင့် ဆုံးမသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ အဘယ်ရဟန်းမျိုးကို ''အသမ္ဘတရဟန်း''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာဖြင့် ''ဘိက္ခုနောဝါဒကရဟန်း''ဟူ၍ မသမုတ်အပ်သော (ဘိက္ခု-နောဝါဒက သမ္ဘုတိ မရရှိသော) ရဟန်းကို ''အသမ္ဘတရဟန်း''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ အသမ္ဘတော-၌ သမ္ဘတ-အရ အဘယ်သမ္ဘုတိကို ယူရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ သီလရှိခြင်း, ဗဟုသုတရှိခြင်းစသော အင်္ဂါ ၈-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား ဥတ္တိ

http://www.dhammadownload.com

စတုတ္ထကမ္မဝါစာဖြင့် ပေးအပ်သော ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိကို ယူရပါမည်။

အမှာ။ ။ ''ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိကို အဘယ်ကဲ့သို့သော ရဟန်းအား အဘယ် အရာဖြင့် ပေးရပါသနည်း''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ ဘိက္ခုနောဝါဒကရဟန်း ပြည့်စုံရမည့် အင်္ဂါ ၈-ပါးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလရှိခြင်း။

၂။ ဝိဋ္ဌကကျမ်းဂန် ဗဟုသုတရှိခြင်း။

၃။ ဒွေမာတိကာကို အကျယ်ဝိဘင်းနှင့်တကွ အာဂုံနှုတ်တက်ရရှိခြင်း။

၄။ ကောင်းသောစကားလုံးနှင့် ကောင်းသောအသံရှိခြင်း။

၅။ ဘိက္ခုနီသံဃာအများ၏ ချစ်ခင်ကြည်ညိုမှုကို ရရှိခြင်း။

၆။ ဘိက္ခုနီမတို့ကို ဆိုဆုံးမနိုင်စွမ်းရှိခြင်း။

၇။ လူဝတ်ကြောင်ဘဝတုန်းက ဘိက္ခုနီမတို့နှင့် ကာယသံသဂ္ဂအမှု၊ သိက္ခာမာန်, သာမဏေမတို့၌ မေထုန်အမှုသို့ မရောက်ဖူးခြင်း။

၈။ ရဟန်းသိက္ခာ ဝါနှစ်ဆယ်ရပြီးဖြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဂါထာ) သီလဝါ ဗဟုသုတော စ၊ သွာဂတော စ သုဝါစကော။
ဝိယော ပဋ္ဌမလော စာပိ၊ နဏ္ဍာပနွော စ ဝီသတိ။ (ယောဇနာ)

(ဆောင်) သီလ, သုတ၊ ဒွေကိုရ၍၊ ကောင်းလှစကား၊ အများချစ်ခင်၊
သွန်သင်တတ်စွမ်း၊ မယ်ရဟန်းနှင့်၊ ဖက်ရမ်းမေထုန်၊ မကြုံစဖူး၊
လွန်ကျူးနှစ်ဆယ်၊ အင်ရှစ်သွယ်၊ မှတ်ဖွယ် သြဝါဒါ။ (ကောသလ္လ)

မေး။ ဘိက္ခုနီယော-အရကို တိကျမှန်ကန်စွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီသံဃာကိုဖြစ်စေ၊ ဘိက္ခုနီမ နှစ်ပါး, သုံးပါးကိုဖြစ်စေ၊ ဘိက္ခုနီမ တစ်ပါးကိုဖြစ်စေ ယူရပါမည်။

(တစ်နည်း) ဥဘတောသံဃာ၌ ရဟန်းဖြစ်သော ဘိက္ခုနီမ, ဘိက္ခုသံဃာ၌ ရဟန်းဖြစ်သော ဘိက္ခုနီမတို့ကို ယူရပါမည်။

မေး။ အဘယ်ကဲ့သို့သော ဆုံးမမှုမျိုးကို ''သြဝဒေယျ'' ဟုဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ ဂရုဓံ ၈-ပါးတို့ကို သြဝါဒပေးသည့် အနေဖြင့် ပါဠိသက်သက် ရွတ်ပြလျက် ဆုံးမခြင်းကို ''သြဝဒေယျ''ဟု ဆိုရပါသည်။

ဂရုဓံ ၈-ပါး။ ။ ဘိက္ခုနီမတို့ တစ်သက်ပတ်လုံး မလွန်ကျူးမိအောင် အလေးအမြတ် ပြု၍ လက်ခံအပ်, လိုက်နာကျင့်သုံးအပ်သော တရား ၈-ပါးတို့ကို ''ဂရုဓံ ၈-ပါး'' ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဂရုဓံ ၈-ပါးအနက် ကခ်ီအဋ္ဌကထာ၌ ဖော်ပြထားသော အစဆုံး ဂရုဓံကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ဝဿသတူပသမ္ပန္နာယ ဘိက္ခုနိယာ ဂဒဟုပသမ္ပန္နဿ ဘိက္ခုနော အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဉ္ဇလိကမ္မံ သာမီစိကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ = သိက္ခာ ဝါ တစ်ရာရပြီးသော ရဟန်းမသည် ယနေ့မှ ဖြစ်သော ရဟန်းကို ရှိခိုးခြင်း, ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း, လက်အုပ်ချီမှု, အရိုအသေ ပြုမှုကို ပြုရမည်''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဘိက္ခုနီမတို့ကို ဆုံးမရာ၌ပါစိတ်အာပတ်သင့်ရာအခါကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ဆုံးမပြီးသည်၏ အဆုံး၌ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ဤဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာသင့်သော ရဟန်းများကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ဂရုဏမှတစ်ပါး အခြားသောတရားဖြင့် ဆုံးမသောရဟန်း၊ ဘိက္ခုနီတို့၌ ရဟန်းဖြစ်သော ဘိက္ခုနီမကို ဆုံးမသောရဟန်း၊ ဝဂ်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီသံဃာအား ဂရုဏ်ရှစ်ပါးဖြင့် ဆုံးမသောရဟန်း၊ ဩဝါဒကို အဆုံးမသတ်ဘဲ အခြားတရားကို ရွတ်ဆိုဟောပြောသော ရဟန်းတို့အား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

သတိ- ဘိက္ခုနီယော အရနှင့် ဩဝဒေယျအဓိပ္ပါယ်တို့ကို သတိပြု။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ဂရုဏ်ဖြင့်ဆုံးမခြင်း။

မေး။ ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ် အဂ်ါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ သမ္ဘုတိမရသော ရဟန်းဖြစ်ခြင်း။
၂။ ပြည့်စုံသောရဟန်းမ (ဘိက္ခုနီသံဃာ, ဘိက္ခုသံဃာနှစ်ဖက်၌ ပဋ္ဌင်းဖြစ်ပြီးသော ရဟန်းမ) ဖြစ်ခြင်း။
၃။ ဩဝါဒပေးသည့်အနေဖြင့် ဂရုဏ် ၈-ပါးကို ရွတ်ဆိုဟောပြောခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

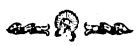

၂။ အတ္ထဂ်တသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အတ္ထဂ်တသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။
ဖြေ။ သမ္ဘုတိရစေကာမူ နေဝင်သည့်တိုင်အောင် ဘိက္ခုနီမတို့ကို ဆုံးမသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဤအတ္ထဂ်တသိက္ခာပုဒ်၌ မည်ကဲ့သို့သော ဆုံးမမှုမျိုးကို "ဩဝဒေယျ"ဟုဆိုပါသနည်း။ ဖြေဆိုပါ။
ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဂရုဏ် ၈-ပါးတို့ဖြစ်စေ, ဂရုဏ်မှ တစ်ပါးသော သုတ္တန်, အဘိဓမ္မာ တရားဖြင့်ဖြစ်စေ ဆုံးမခြင်းကို "ဩဝဒေယျ"ဟု ဆိုရပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - စူဠပန်ထေရ်။
ဝတ္ထု - နေဝင်ပြီးနောက် ရဟန်းမတို့ကို ဆုံးမခြင်း။

မေး။ ဤအတ္ထဂ်တသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။
ဖြေ။ ၁။ နေဝင်ပြီးချိန်ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ပြည့်စုံသောရဟန်းမဖြစ်ခြင်း။
၃။ ဆုံးမခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

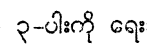

http://www.dhammadownload.com

၃။ ဘိက္ခုနုပဿယယသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘိက္ခုနုပဿယ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမက ဂိလာနဖြစ်နေရာအခါမှတစ်ပါး အခြားအခါများ၌ ဘိက္ခုနီမတို့ ကျောင်းသို့သွား၍ ဘိက္ခုနီမတို့ကို ဆုံးမသောရဟန်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဘိက္ခုနုပဿယ--ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း။ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမ တစ်ညဉ့်မျှ နေထိုင်ရာအရပ်ကိုလည်း "ဘိက္ခုနုပဿယ"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဤဘိက္ခုနုပဿယသိက္ခာပုဒ်၌ မည်ကဲ့သို့သော ဆုံးမမှုမျိုးကို "ဩဝဒေယျ"ဟု ဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ဂရုဓံ ၈-ပါးဖြင့် ဆုံးမခြင်းကို "ဩဝဒေယျ"ဟုခေါ်ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်နှင့်တူ၏။

မေး။ ဩဝါဒဝဂ် ပထမ, ဒုတိယ, တတိယ သိက္ခာပုဒ် ၃-ခုကို၌ပါသော ဩဝဒေယျ ၃-ခုတို့၏ အထူးကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်၌ ဂရုံ ၈-ပါးတို့ကို ဩဝါဒပေးသည့်အနေအားဖြင့် ပါဠိသက်သက်ရွတ်ပြလျက် ဆုံးမခြင်းကို "ဩဝဒေယျ"ဟု ဆိုပါသည်။

အတ္တဂ်တသိက္ခာပုဒ်၌ ဂရုံ ၈-ပါးတို့ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဂရုံမှတစ်ပါးသော သုတ္တန်, အဘိမ္မာတရားတို့ဖြင့်ဖြစ်စေ ဆုံးမခြင်းကို "ဩဝဒေယျ"ဟု ဆိုပါသည်။

ဘိက္ခုနုပဿယသိက္ခာပုဒ်၌ ဂရုံ ၈-ပါးတို့ဖြင့် ဆုံးမခြင်းကို "ဩဝဒေယျ"ဟု ဆိုပါသည်။ ဤသို့ ထူးခြားပါသည်။ (ပထမနှင့် တတိယ တူသည်။)

အမှာ။ ။ "ဩဝါဒဝဂ် ပထမ, ဒုတိယ, တတိယ သိက္ခာပုဒ် ၃-ခုတို့၌ပါသော ဩဝါဒေယျ-ကြီယာပုဒ်တို့အရ ဆုံးမကြောင်းတရားတို့၏ ထူးခြားချက်ကို ဖော်ပြပါ"ဟု မေးလျှင် ဖြေဟတ်ပါစေ။

မေး။ ဂရုဓံမှတစ်ပါး အခြားတရားဖြင့် ဆုံးမသောရဟန်း၊ ဘိက္ခုသံဃာ၌သာ ရဟန်းဖြစ်သော ဘိက္ခုနီမအား ဆုံးမသောရဟန်းကို့အား အဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမတို့ကို ဆုံးမရာ၌ ပါစိတ်အာပတ် နှစ်ချက်, သုံးချက်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သမ္ဘုတိမရတဲ့ ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့ သွား၍ ဂရုဓမ်ပြင့် ဆုံးမသောရဟန်းအား ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် တစ်ချက်၊ ဘိက္ခုနုပဿယသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် တစ်ချက်၊ ပေါင်း နှစ်ချက် သင့်ပါသည်။

သမ္ဘုတိလည်းမရ, ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့လည်း သွား, နေဝင်ပြီးခါမှလည်း ဆုံးမသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် ၃-ချက် သင့်ပါသည်။

သမ္ဘုတိရသော ရဟန်းကား နေဝင်ပြီးခါမှ ဆုံးမသော်လည်း ပါစိတ်အာပတ် နှစ်ချက်သာ သင့်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါ အချက်အလက်များကို အသီးသီး ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

(က) ရဟန်းမတို့ကို ဩဝါဒ ပေးခွင့်မရှိသော ရဟန်း။
(ခ) ဩဝါဒပေးခွင့် ရှိသော်လည်း ဩဝါဒ မပေးရသော အချိန်။
(ဂ) ခွင့်ပြုချိန်ဖြစ်သော်လည်း ဩဝါဒ မပေးရသည့် နေရာ။

ဖြေ။ (က) ဘိက္ခုနောဝါဒသမ္မုတိ မရသော ရဟန်း။ (ဩဝါဒဝဂ်၊ ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်)
(ခ) နေဝင်ချိန်။ (ဩဝါဒဝဂ်၊ အတ္ထဂ်တသိက္ခာပုဒ်)။
(ဂ) ဘိက္ခုနီမကျောင်း။ (ဩဝါဒဝဂ်၊ ဘိက္ခုနုပသယယသိက္ခာပုဒ်)။

မေး။ မည်မျှလောက် မကျန်းမာသောဘိက္ခုနီကို ''ဂိလာနဘိက္ခုနီ''ဟု ဆိုရပါသနည်း။ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဂရုဓံဩဝါဒကို ခံယူခြင်းအကျိုးငှါလည်းကောင်း၊ ဥပုသ်နေ့မေးခြင်း, ပဝါရဏာပြုခြင်း ဟူသော သံဝါသအကျိုးငှါလည်းကောင်း၊ သွားခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်လောက်အောင် မကျန်းမာသော ရဟန်းမကို ''ဂိလာနဘိက္ခုနီ''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနုပသယယ သိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အညတြ သမယာ-ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သက္ကတိုင်း။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့ သွား၍ ဆုံးမခြင်း။

မေး။ ဘိက္ခုနုပသယယသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄-ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဘိက္ခုနီကျောင်းသို့ သွားခြင်း။ ၂။ ပြည့်စုံသောရဟန်းမဖြစ်ခြင်း။
၃။ အခါ မဟုတ်ခြင်း။ (ဘိက္ခုနီမ မကျန်းမာသောအခါ မဟုတ်ခြင်း)။
၄။ ဂရုဓံ ၈-ပါးတို့ဖြင့် ဆုံးမခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ အာမိသသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အာမိသသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ ''သက်နှစ်စသော အာမိသ-ဟူသောအကြောင်းကြောင့် (သက်နှစ်စသောအာမိသကို ရလိုမူကြောင့်) မထေရ်ကြီးဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ရဟန်းမတို့ကို ဆုံးမကုန်၏'' ဟု ပြောဆိုသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ အာမိသသိက္ခာပုဒ်လာ ရဟန်း၏ ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုပုံ ဝဒနာကာရပြ ပါဠိကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အာမိသဟေတု ထေရာ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒန္တိတိ- ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာမိသ-အရနှင့် အာမိသဟေတု-အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အာမိသ-အရ သက်နှစ်, ဆွမ်း, ကျောင်း, ဆေးစသည်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကို ယူရပါမည်။
အာမိသဟေတု-အရလည်း ထိုသက်နှစ်စသော အာမိသကိုပင် ရပါသည်။
(အာမိသံ ၈၀ ဟေတု အာမိသဟေတု)။

မေး။ သက်နှစ်စသည်တို့ကို အဘယ့်ကြောင့် ''အာမိသ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ''အာမသိတဗ္ဗန္တိ အာမိသံ''ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်အညီ တဏှာဖြင့် ''ငါ့ဟာ ငါ့ဟာ''ဟု သုံးသပ်အပ်သောကြောင့် သက်နှံးစသည်တို့ကို ''အာမိသ''ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ထေရာ ဘိက္ခု–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနောဝါဒက သမ္ဘုတိရပြီး ဝါနှစ်ဆယ်ကျော် မထေရ်ကြီးများကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သမ္ဘုတိရပြီး မထေရ်ကြီးတို့ကို အကျော်အစောမဲ့ကို အလိုရှိသောကြောင့် ကဲ့ရဲ့သော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

''ထေရာ ဘိက္ခု = သမ္ဘုတိရပြီး မထေရ်ကြီးများ''ဟုဆိုသောကြောင့် သမ္ဘုတိမရသော ရဟန်း၊ သမ္ဘုတိရ, မရသော သာမဏေတို့ကို ပြောဆိုကဲ့ရဲ့သော ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

သမ္ဘုတိရသော သာမဏေ–ဟူသည်။ ။ ရဟန်းဘဝတုန်းက သမ္ဘုတိရခဲ့၍ ယခုအခါ သိက္ခာချပြီး သာမဏေဘဝ၌ တည်နေသူကို ''သမ္ဘုတိရသော သာမဏေ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ သမ္ဘုတိရပြီး မထေရ်ကြီးများကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချပါလျက် ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်ဟု ဆိုလျှင် အဘယ်ကြောင့်ပါနည်း၊ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အမှန်တကယ်ပင် အာမိသကိုငဲ့၍ ဆုံးမနေသော သမ္ဘုတိရပြီး မထေရ်ကြီးများ ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – ''အာမိသဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဆုံးမကုန်၏''ဟု ပြောဆိုခြင်း။

မေး။ အာမိသသိက္ခာပုဒ်၌အဂါ ၄–ပါးတို့ကို ရေသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်းဖြစ်ခြင်း။ ၂။ တရားသဖြင့် သမ္ဘုတိရသူဖြစ်ခြင်း။
၃။ အာမိသ၌ ငဲ့ကွက်သော စိတ်မရှိခြင်း၊ (အာမိသကိုလိုလား၍ ဆုံးမသူမဟုတ်ခြင်း)
၄။ အကျော်အစောမဲ့ကို အလိုရှိသောကြောင့် ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၅။ စီဝရဒါနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ စီဝရဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ ဆွေမျိုးမတော်သော ရဟန်းမအား လဲလှယ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ သက်သက်သက်နှံးပေးသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ပါရိဝတ္တကာ–အရကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ပါရိဝတ္တကာ–အရ လဲလှယ်အပ်သော သက်နှံးကို ယူရပါမည်။ လဲလှယ်ခြင်း ကြိယာကို လည်း ကောက်ယူကြပါသေးသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ နိဿဂ္ဂိ စီဝရပဋ္ဌဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်နှင့် ဤစီဝရဒါနသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ နိဿဂ္ဂိ စီဝရပဋ္ဌဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်၌ ရဟန်းသည် ခံယူသူ ပဋ္ဌဂ္ဂါဟကပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။ ဤစီဝရဒါနသိက္ခာပုဒ်၌ ရဟန်းမသည် ခံယူသူ ပဋ္ဌဂ္ဂါဟကပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

စီဝရပဋ္ဌဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်၌ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်၊ ဤစီဝရဒါနသိက္ခာပုဒ်၌ သုဒ္ဓပါစိတ်အာပတ်၊ ဤသို့လည်း ထူးပါသေးသည်။ (ပါစိတ်အာပတ်ချင်းတူသောကြောင့် ထူးသည်ဟု အဋ္ဌကထာ မဆိုကြောင်း ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကြပါသည်။)

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား သင့်သောအာပတ်များကို သိက္ခာပုဒ်ထောက်၍ ဖြေဆိုပါ။

(က) ဆွေမျိုးမတော်သော ရဟန်းမထံမှ သက်နှံ အလှူခံသော ရဟန်း။

(ခ) ဆွေမျိုးမတော်သော ရဟန်းမအား သက်နှံ ပေးသော ရဟန်း။

(ဂ) ဆွေမျိုးမတော်သော ရဟန်းမနှင့် သက်နှံ လဲလှယ်သော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်၊ စီဝရပဋ္ဌဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်။

(ခ) သုဒ္ဓပါစိတ်၊ စီဝရဒါနသိက္ခာပုဒ်။

(ဂ) အာပတ်မသင့်၊ စီဝရပဋ္ဌဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်နှင့် စီဝရဒါနသိက္ခာပုဒ်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းတစ်ပါး။
ဝတ္ထု - အညာတိကာဘိက္ခုနီမအား သက်နှံပေးခြင်း။

၆။ စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပါ။

ဖြေ။ ဆွေမျိုးမတော်သော ရဟန်းမ၏ သက်နှံကို ကိုယ်တိုင်ချုပ်ပေးသော၊ သို့မဟုတ် သူတစ်ပါးကို ချုပ်ခိုင်းသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ စီဝရံ-၌ စီဝရ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝတ်လောက်, ရုံလောက်သော သက်နှံကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဆွေမျိုးမတော်သော ရဟန်းမ၏ သက်နှံကို ကိုယ်တိုင်ချုပ်ပေးသော၊ သို့မဟုတ်-သူတစ်ပါးကို ချုပ်ခိုင်းသောရဟန်းအား ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို စေ့စုံအောင် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကိုယ်တိုင်ချုပ်သော ရဟန်းအား အပ်ထိုးသွင်း၍ နှုတ်တိုင်း နှုတ်တိုင်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

အကြိမ်များစွာ ထိုးသွင်းပြီး တစ်ကြိမ်သာနှုတ်သော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် တစ်ချက်သာ သင့်ပါသည်။

ချုပ်ခိုင်းရာ၌ တစ်ကြိမ်ပြောဆိုစေခိုင်းအပ်သော ရဟန်းက အုပ်ချုပ်မှုကိစ္စအားလုံးပြီးအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့လျှင် စေခိုင်းသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် တစ်ချက်သာ သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

"ဒီသက်နှိုးမှာ ပြုစရာကိစ္စမှန်သမျှ သင့်တာဝန်ပဲ"ဟု ပြောဆိုစေခိုင်းရာ အခိုင်းခံရ သောရဟန်းက ကိစ္စအားလုံးပြီးအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့လျှင် စေခိုင်းသောရဟန်းအား အပ်နှတ်တိုင်း နှုတ်တိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – လာဠုဒါယီထေရ်။
ဝတ္ထု – ဘိက္ခုနီမ၏ သက်နှိုးကို ချုပ်ခြင်း။

မေး။ စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပုဒ်၌ အဂါ ၃–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ ဆွေမျိုးမတော်သော ဘိက္ခုနီမ၏ သက်နှိုးဖြစ်ခြင်း။
၂။ ဝတ်ရုံလောက်သော သက်နှိုးဖြစ်ခြင်း။
၃။ ကိုယ်တိုင်ချုပ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် သူတစ်ပါးကိုချုပ်စေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၇။ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။
ဖြေ။ သွားသင့်ရာအခါမှ တစ်ပါး ရဟန်းမနှင့်အတူ တိုင်ပင်ညီညွတ်၍ တစ်ကြောင်းတည်း အဓွန့်ရှည်သော ခရီးသို့သွားသောရဟန်းအား အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အနီးအပါး ရွာတစ်ပါး သို့ သွားသောရဟန်းအားလည်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ရဟန်းမနှင့် တိုင်ပင်၍ ခရီးသွားသင့်ရာအခါကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ လမ်းခရီးက အဖော်ကုန်သည်အပေါင်းနှင့် အတူတကွ သွားထိုက်ရာ, ယုံမှားဖွယ်ရှိ၏ ဟု သမုတ်အပ်ရာ, ဘေးရန်နှင့်တကွ ဖြစ်ရာအခါ ဖြစ်ပါသည်။ (အခါ ၃–မျိုးဟုလည်း ယူကြသည်။)

မေး။ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်လာ ဘိက္ခုနီ–အရကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ဥဘတောသံဃာ၌ ရဟန်းဖြစ်သော (ဥဘတောဥပသမ္ပန္န) ရဟန်းမ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဇကတောဥပသမ္ပန္န ဘိက္ခုနီနှင့် တိုင်ပင်၍ ကျိုက်ထီးရိုးဘုရားဖူးထွက်သော ရဟန်းအား အဘယ်သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အဘယ်အာပတ်သင့်ပါသနည်း အတ္ထယုတ္တိပြကာ ဝိနိစ္ဆယချခဲ့ပါ။
ဖြေ။ ဇကတောဥပသမ္ပန္န ဘိက္ခုနီသည် ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ် သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်လာ ဘိက္ခုနီ အရတွင် မပါဝင်နိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ၄င်းကို 'မာတုဂါမ'ဟုသာ ဆိုရမည်ဖြစ် သောကြောင့်လည်းကောင်း ၄င်းနှင့်တိုင်ပင်၍ ကျိုက်ထီးရိုးဘုရားဖူးထွက်သော ရဟန်းအား သပ္ပါဏကဝဂ် သတ္တမ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ သံဝိဓာယ၌ "သံဝိဓာန" အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ ရဟန်းက ရဟန်းမကို မြင်၍ "သင်...မည်သည့်ရွာကို ရောက်ဖူးရဲ့လား၊ ငါ သွားမလို့ သင် လိုက်ခဲ့ပါ၊ မည်သည့်အချိန်သွားမည်" စသည်ဖြင့် ကောင်းစွာ စီစဉ်ခြင်း = ခရီး သွားခါနီးကာလ၌ အချိန်းအချက်ပြုခြင်း (တိုင်ပင်ခြင်း)ကို "သံဝိဓာန"ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ အဘယ်သို့သော လမ်းခရီးကို ဇကဒ္ဓါနမဂ္ဂ–ဟု ဆိုပါသနည်း၊ ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ လမ်းကြောင်း တစ်ကြောင်းတည်း အဓွန့်ရှည်သော ခရီးကို ''ဇေဒ္ဓါနမဂ္ဂ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ''အဒ္ဓါနမဂ္ဂ = အဓွန့်ရှည်သောခရီး''ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အဒ္ဓါန-သဒ္ဒါသည် ''အဓွန့် (ခရီးရှည်)''ဟူသောအနက်ကို ဟောပါသည်။
အနည်းဆုံး ယူဇနာဝက်ရှည်သော ခရီးကို ''အဒ္ဓါနမဂ္ဂ = အဓွန့်ရှည်သောခရီး' ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဇေဒ္ဓါနမဂ္ဂ-၌ ဇေ-သဒ္ဒါ၏အနက်နှစ်မျိုးကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဇေ-သဒ္ဒါသည် ''တစ်ခု'' ဟူသောသင်္ချာအနက်ကို ဟောပါသည်။
(တစ်နည်း) ''ဇေတော = တစ်ပေါင်းတည်း'' ဟူသောအနက်ကို ဟောပါသည်။

မေး။ ဇေဒ္ဓါနမဂ္ဂ-ပုဒ်ကို အနက်နှစ်နည်း ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ဇေဒ္ဓါနမဂ္ဂ၊ တစ်ကြောင်းတည်း အဓွန့်ရှည်သောခရီးသို့။
(၀ါ) တစ်ပေါင်းတည်း သွားထိုက်သောခရီးသို့။

မေး။ သတ္ထဂမနီယ-အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘေးရန်ရှိသဖြင့် အဖော်ကုန်သည်အပေါင်းနှင့်အတူတကွ သွားထိုက်သောခရီးကို ''သတ္ထ-ဂမနီယ''ဟု ဆိုပါသည်။

(ဆောင်) ဘေးရန်ရှိငြား၊ ကုန်သည်များနှင့်၊ သွားထိုက်လှပါ၊
ခရီးဟာ၊ မှတ်ပါ သတ္ထ ဂမနီယ။

မေး။ သာသက်သမ္မတ, သပ္ပဋိဘယ-တို့၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သူခိုး ဓားပြ သူပုန်တို့ ထကြွသောင်းကျန်းနေသဖြင့် ''ငါတို့လည်း အတိုက်ခံရဦးမည်လား''ဟု ယုံမှားဖွယ်ရှိသော ခရီးကို ''သာသက်သမ္မတ'' ဟုဆိုပါသည်။
သတ်ဖြတ်လုယက်နေကြောင်းကို ကြားနေ တွေ့နေရသဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်ပေါများသော ခရီးကို ''သပ္ပဋိဘယ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကိုရေးပြပါ။

ဖြေ။ အကပ္ပိယဘူမိ၌ တည်၍ တိုင်ပင်သော ရဟန်းအား တိုင်ပင်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ တိုင်ပင်ပြီးနောက် သတ်မှတ်အပ်သောကာလကို မရွှတ်ယွင်းစေဘဲ (သတ်မှတ် အပ်သောကာလအတိုင်း) ဘိက္ခုနီမနှင့်အတူ သွားသောရဟန်းအား အနီးဆုံးရွာ၏ ဥပစာသို့ ဝင်မိလျှင် ပထမခြေလှမ်း၌ ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်း၌ ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။
ရွာမရှိသော တောလမ်းခရီး၌ ယူဇနာဝက်သို့ ပထမခြေလှမ်းလွန်လျှင် ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်းလွန်လျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

အချုပ်မှတ်ဖွယ်။ ။ ရွာရှိက ရွာ၏ ဥပစာ၊ ရွာမရှိက ယူဇနာဝက်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်-ဟုလည်းကောင်း၊ ရွာ၏ ဥပစာဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဥပစာသို့သက်ရောက်ခြင်း (ဩက္ကမန)ဖြင့် ဆုံးဖြတ်၍၊ ယူဇနာဝက်ခရီးဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ကျော်လွန်ခြင်း(အတိက္ကမန)ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်-ဟု လည်းကောင်း အချုပ်မှတ်ပါ။

မေး။ ဤသံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်၌ သိထိုက်သော ကပ္ပိယဘူမိနှင့် အကပ္ပိယဘူမိတို့ကို ခွဲခြား

http://www.dhammadownload.com

ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမတို့၏ ကျောင်း၊ ရွာတွင်းကျောင်းတိုက်၊ ရွာတွင်းဆွမ်းစားဇရပ်၊ တိတ္ထိတို့၏ ကျောင်းများသည် ''ကပ္ပိယဘူမိ (တိုင်ပင်ကောင်းသောအရပ်)များ'' ဖြစ်၍၊ အခြားသော ရွာတွင်း, ဘိက္ခုနီမတို့၏ ကျောင်းတံခါး၀, မြို့တွင်းရွာတွင်းလမ်း, ခရီးလေးခုအဆုံ, ခရီးသုံးခုအဆုံ, ဆင်တင်းကုပ် စသည်တို့သည် ''အကပ္ပိယဘူမိ (မတိုင်ပင်ကောင်းသောအရပ်)များ'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အနုပညတ်ပါဠိကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အညတြ သမယာ (တတ္ထာယံ သမယော ။ပ။ အယံ တတ္ထ သမယော) ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမနှင့် တိုင်ပင်ချိန်းချက်၍ ခရီးရှည်ကြီး အတူထွက်ပါလျက် အာပတ်မသင့်ဟုဆိုလျှင် အဘယ့်ကြောင့်ပါနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သွားသင့်ရာအခါ၌ သွားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရဟန်းကိုယ်တိုင် မတိုင်ပင်ဘဲ, တိုင်ပင်သော်လည်း အချိန်းအချက်ပြုလုပ်ထားသော နေ့ရက် ပျက်ကွက်ချွတ်ယွင်းလျက် သွားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံဆူပွက် လုယက်ဖျက်ဆီးစသော ဘေးရန်များရှိသော ကြောင့်လည်းကောင်း ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာ၀တ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – တစ်ကြောင်းတည်း အဓွန့်ရှည်သော ခရီးသို့သွားခြင်း။

မေး။ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၅–ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဘိက္ခု, ဘိက္ခုနီ နှစ်ဦးလုံး စီစဉ်တိုင်ပင်၍ ခရီးသွားခြင်း။
၂။ ကာလ မချွတ်ယွင်းခြင်း။ ၃။ သွားသင့်ရာ အခါမဟုတ်ခြင်း။
၄။ ဘေးရန် မရှိခြင်း။ ၅။ အခြားတစ်ရွာသို့ သက်ရောက်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ယူဇနာ၀က်ကို လွန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၈။ နာ၀ါဘိရုဟနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ နာ၀ါဘိရုဟန သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းမနှင့်အတူ တိုင်ပင်ညီညွှတ်၍ ဟိုဘက်ကမ်း,သည်ဘက်ကမ်း ကန့်လန့် ဖြတ်ကူးသော လေမှ တစ်ပါး, အထက်သို့ ဆန်တက်သော (သို့) အောက်သို့စုန် ဆင်းသော တစ်စင်းတည်းသောလေ (သင်္ဘော)ကို စီးသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ပါ သံဝိဓေယ–၌ သံဝိဓာန–ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပျော်မြူးခြင်းကို ရှေးရှုပြု၍ စီစဉ်တိုင်ပင်ခြင်း = လေတက်စီးခါနီးကာလ၌ အချိန်းအချက်ပြုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမနှင့်အတူ စုန်လေ, ဆန်လေကို စီးတိုင်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသလော–ရှင်းပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမနှင့်အတူ စုန်လှေ, ဆန်လှေကိုစီးတိုင်း အာပတ်သင့်သည် မဟုတ်ပါ။ ပျော်မြူးလို၍ စီးမှသာ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမနှင့်အတူ ပျော်မြူးလို၍ လှေစီးသော်လည်း အာပတ်မသင့်ဟု ဆိုလျှင် အဘယ်ကြောင့်ပါနည်း၊ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဥဒ္ဓံဂါမိနိ ဝါ အဓောဂါမိနိ ဝါ''ဟု ဟောတော်မူရကား အစုန်အဆန်မရှိသော ရေကန်, သမုဒ္ဒရာတို၌ စီးသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥဒ္ဓံဂါမိနီ, အဓောဂါမိနီ တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မြစ်၏ အထက်အညာသို့ ဆန်တက်သောလှေသည် ''ဥဒ္ဓံဂါမိနီ'' မည်ပါသည်။ အောက်အကြေသို့ စုန်ဆင်းသောလှေသည် ''အဓောဂါမိနီ'' မည်ပါသည်။

မေး။ အညတြ တိရိယံ တရဏာယ–ပုဒ်၏ အနက်ကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''တိရိယံ၊ ဖီလာ။ တရဏာယ၊ ဖြတ်ကူးခြင်းကို။ အညတြ–ဌပေတွာ၊ ကြဉ်ထား၍'' ဟု ရှေးဆရာဟော်တို့ အနက်ပေးတော်မူကြပါသည်။

ဘာသာဋီကာဆရာတော်က– ''တိရိယံ၊ဖီလာ။ တရဏာယ၊ ဖြတ်ကူးကြောင်းလှေကို အညတြ–ဌပေတွာ၊ ကြဉ်ထား၍''ဟု ပေးတော်မူပါသည်။ ဘာသာဋီကာဆရာတော် အနက်သည်သာ ''ယာ တိရိယံ တရဏာ၊ တံ ဌပေတွာတိ အတ္ထော''ဟူသော ကခ်ီ အဋ္ဌကထာအဖွင့်နှင့် အညီ ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမနှင့်တိုင်ပင်၍ လှေစီးကောင်းပုံကို အထောက်သာဓကနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဟိုတက်ကမ်းနှင့်သည်ဘက်ကမ်း ကန့်လန့်ဖြတ်ကူးသောလှေကို အတူ စီးကောင်းပါသည်။

သာဓက – အညတြ တိရိယံ တရဏာယ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နာဝါဘိရုဟနသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရွာရှိသော ကမ်းပါးဖြင့်သွားသော ရဟန်းအား ရွာအရေအတွက်အတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

ရွာမရှိသော ကမ်းပါးဖြင့် ဖြစ်စေ၊ တစ်ယူဇနာကျယ်သော မြစ်၏အလယ်ဖြင့် ဖြစ်စေ သွားသော ရဟန်းအား ယူဇနာဝက်တိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – လှေစီးခြင်း။

မေး။ ဘိက္ခုနီမနှင့် တိုင်ပင်၍ မလုပ်ကောင်းသောအမှုများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ တစ်ကြောင်းတည်း အခွန်ရှည်သောခရီးသို့ သွားခြင်း။
၂။ အထက်အညာသို့ ဆန်တက်သော၊ သို့မဟုတ်– အောက်အကြေသို့စုန်ဆင်းသော လှေကို အတူစီးမှုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၉။ ပရိပါစိတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပရိပါစိတသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမ မစီမံမီ လူတို့စီမံအပ်သော ဆွမ်းမှတစ်ပါး ဘိက္ခုနီမ စီရင်အပ်သော ဆွမ်းကို သိလျက် စားသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဇာနံ–အရ ''သိခြင်း''ဟူသည် အဘယ်သို့သော သိခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမ စီမံအပ်သောဆွမ်းဖြစ်ကြောင်း သိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီပရိပါစိတ–၌ ဘိက္ခုနီ–အရကို ဖော်ပြ၍ ယင်းတစ်ပုဒ်လုံး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီ–အရ ဥဘတောသံဃာ၌ ရဟန်းဖြစ်သော ဘိက္ခုနီမကို ယူရပါမည်။
ဘိက္ခုနီမက ဉာတိ, ပဝါရိတမဟုတ်သော လူတို့ကို လှူဖို့ရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော် အပ်သော (ရဟန်းကြွလာလျှင် အဆင်သင့် ဘုဉ်းပေးနိုင်အောင် စီမံအပ်သော) ဆွမ်းကို ''ဘိက္ခုနီပရိပါစိတ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီ ပရိပါစိတ–ဟူရာ၌ ''ဟိုဟာထည့်, သည်ဟာခပ်''စသည်ဖြင့် ကောင်းအောင် စီမံမှုမျိုးကို ဆိုလိုပါသလော ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ စီမံမှုမျိုးကို မဆိုလိုပါ။ ဉာတိ, ပဝါရိတ မဟုတ်သော ဒကာ, ဒကာမတို့အထံ၌ စာတော်ခြင်း, အကျင့်ကောင်းခြင်းစသော ရဟန်း၏ဂုဏ်ကို ဖော်ပြလျက် မည်သည့်ရဟန်း အား လှူပါ–စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်းနှိုးဆော် စီမံမှုမျိုးကို ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီပရိပါစိတ်–ပုဒ်၏ သဒ္ဒတ္ထ, အဓိပ္ပါယတ္ထတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီပရိပါစိတ်၊ ဘိက္ခုနီမသည် ကျက်စေအပ်, အချက်ခိုင်းအပ်သော။ (သဒ္ဒတ္ထ)
ဝါ၊ ဘိက္ခုနီမက ပြီးစီးစေအပ်, အဆင်သင့်ဖြစ်အောင် ပြုစီမံအပ်သော။ (အဓိပ္ပါယတ္ထ)

မေး။ ဘိက္ခုနီပရိပါစိက် ပိဏ္ဍပါတ်–၌ ပိဏ္ဍပါတ–အရကို သိမှတ်ဖွယ်များနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပိဏ္ဍ–သဒ္ဒါသည် ''ဇိဝန = အသက်ရှည်ကြောင်း အစာ''ဟူသော အနက်ကို ဟောဇ၏။
''ပိဏ္ဍာနံ ပါတော ပိဏ္ဍပါတော''ဟူသော ဝစနတ္ထအရ ''အစာတို့၏+သပိတ်၌ ကျခြင်း သည် ပိဏ္ဍပါတ''မည်၏။ ''အစာတို့၏ သပိတ်၌ ကျခြင်း''ဟူရာ၌ လက်ဆုပ် လက်ကိုင်ပြ လျှင် ''ကျသောအစာ''ကိုသာ ပြနိုင်သောကြောင့် ''သပိတ်၌ ကျရောက်သော အစာဟူသမျှ''ကို ''ပိဏ္ဍပါတ''ဟု ခေါ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ကား ဘောဇဉ် ၅–ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကိုသာ ပိဏ္ဍပါတ–အရ ယူရပါမည်။

မေး။ ဂိဟိသမာရမ္ဘ–အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမစီမံရာအခါမှ ရှေး၌ ရဟန်းတို့အတွက် လူတို့က စီမံအပ်ပြီးသော ဆွမ်းကို ''ဂိဟိသမာရမ္ဘ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမ စီမံအပ်သော ဆွမ်းမှန်းသိလျက် စားသောရဟန်းအား စားမျိုခြင်း အရေအတွက် အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။အကပ်ခံခြင်းကြောင့်ကား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အနုပညတ် ပါဠိကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အညတြ ပုဗ္ဗေဂိဟိသမာရမ္ဘာ-ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း - ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဒေဝဒတ်။
ဝတ္ထု - ဘိက္ခုနီမစီမံအပ်သော ဆွမ်းကိုစားခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။
(က) ဟကတော ဥပသမ္ပန္နာ ဘိက္ခုနီမ စီမံအပ်သောဆွမ်းကို စားသောရဟန်း။
(ခ) သာမဏေမ စီမံအပ်ဖယောဆွမ်းကို စားသောရဟန်း။
(ဂ) ဥဘတော ဘိက္ခုနီမ စီမံအပ်သော သစ်သီးဆွမ်းကို စားသောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ (ခ) (ဂ) အာပတ် မသင့်ပါ။

၁၀။ ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းမနှင့်အတူ တစ်ယောက်ချင်း ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ နေထိုင်သော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤ ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်နှင့်တူသော အပိုင်းအခြားရှိသော သိက္ခာပုဒ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်နှင့် အစေလကဝဂ် ပဌမ ရဟောနိသဇ္ဇ (ဥပနန္ဒ စတုတ္ထ) သိက္ခာပုဒ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်သည် ဒုတိယအနိယတ, အစေလကဝဂ် ပဌမ ရဟောနိသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်တို့နှင့်တူသော အပိုင်းအခြားရှိပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် သီးခြား ပညတ်တော်မူ ရပါသနည်း၊ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တူသောအပိုင်းအခြားရှိပါသော်လည်း အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ၏အစွမ်းဖြင့် သီးခြားပညတ် တော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ (ပညတ်ရန် အကြောင်းဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့် သီခြားပညတ်တော်မူရသည် ဟူလို။)

၃-ဩဝါဒဝဂ်ပြီး၏။

□□□□□

၄-ဘောဇနေဝဂ်

၁။ အာဝသထပိဏ္ဍသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အာဝသထပိဏ္ဍသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ မနာပဖျားသော (ကျန်းမာနေသော) ရဟန်းသည် ညှဉ်းသည်တို့တည်းခိုရာဇရပ် စသည်၌ ဝတ်တည်ထားအပ်သော ဆွမ်းကို တစ်နေ့စာသာ (တစ်ကြိမ်သာ) စားကောင်း၏။ ထို

http://www.dhammadownload.com

တစ်နေ့စာ (တစ်ကြိမ်)ထက်အလွန် စားငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဘယ်လိုရဟန်းမျိုးကို ''ဂိလာနရဟန်း''၊ ဘယ်လိုရဟန်းမျိုးကို ''အဂိလာန ရဟန်း''ဟု ဆိုရပါသနည်း ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယူဇနာဝက်ခရီးကို သွားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ရဟန်းမျိုးကို ''အဂိလာနရဟန်း''ဟုဆိုရ၍ ထိုခရီးကိုမျှ သွားခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော ရဟန်းမျိုးကို ''ဂိလာနရဟန်း''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ''ဧကော အာဝသထပိဏ္ဍော ဘုဉ္ဇတဗ္ဗော''ကို ကခ်ီအဋ္ဌကထာအလိုကျ အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ဧကော၊ တစ်နေ့၌ စားထိုက်သော။ ဝါ၊ တစ်နေ့စာဖြစ်သော။ အာဝသထပိဏ္ဍော၊ ညည့်သည်တို့ တည်းခိုရာစရပ် စသည်၌ ဝတ်တည်ထားအပ်သော ဆွမ်းကို။ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ စားအပ် 'စားနိုင်၏''။

မေး။ ဧကော အာဝသထပိဏ္ဍော–၌ ဧကော–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဧကော–အရ တစ်နေ့စာဖြစ်သော အာဝသထပ်ဏ္ဍကို ယူရပါမည်။

မေး။ အာဝသထပိဏ္ဍော၌ အာဝသထ–အရကို ဖော်ပြ၍၊ အာဝသထပိဏ္ဍ–၏ အဓိပ္ပါယ်ကို လည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အာဝသထ–အရ ခရီးသွားစသည်တို့ လာရောက်တည်းခို နေထိုင်ရာဖြစ်သော ဇရပ် စသည်ကို ယူရပါမည်။ (ဇရပ်, သစ်ပင်အောက်, လွင်ပြင်စသော အရပ်များကို ယူရပါမည်)။

ထိုအာဝသထ–ခေါ် တည်းခိုနေထိုင်ရာ ဇရပ်စသည်၌ ကောင်းမှုလိုလားသူတို့က ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဆွမ်းကိုသော်လည်းကောင်း ရည်ရွယ်ပိုင်းဖြတ် ကန့်သတ်မှု မပြုဘဲ လာလာသမျှ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လိုသလောက် လှူဒါန်းရန် ဝတ်တည်ထား အပ်သော ဘောဇဉ် ၅–ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော ဘောဇဉ်ကို ''အာဝသထပိဏ္ဍ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ မျက်မှောက်ခေတ် အရပ်ဒေသအနှံ့အပြားမှာပင် ပြုလုပ်လေ့ရှိသည့် စတုဒိသာမဏ္ဍပ်များ၌ လှူဒါန်းအပ်သော စားဖွယ် သောက်ဖွယ်များ အာဝသထပိဏ္ဍ–အရတွင် ပါနိုင်/ မပါနိုင် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''သာလာဒီသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပုညကာမေဟိ ပညတ္တံ ဘောဇနံ''ဟု ကခ်ီအဋ္ဌကထာ ဖွင့်ဆိုထားသောကြောင့်လည်းကောင်း။ ''သာလာဒီသု ယတ္ထ [illegible] စိတိ သာလာ–ရုက္ခမူလအဇ္ဈောကာသာဒီသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဌာနေသု''ဟု ဋီကာသစ်၌ ဖွင့်ဆိုထားသော ကြောင့်လည်းကောင်း ထိုစားဖွယ် သောက်ဖွယ်များ အာဝသထပိဏ္ဍ–အရတွင် ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

မေး။ ''ဧကော အာဝသထပိဏ္ဍော ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော''၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ တစ်နေ့၌ တစ်ကြိမ်သာ စားအပ်စားနိုင်သော အာဝသထပိဏ္ဍကို ''ဧကော အာဝသထ–ပိဏ္ဍော ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော''ဟု ဆိုပါသည်။

သာဓက – ကေဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ကေဒိဝသံ သကိံယေဝ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ''ကေဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ဝစနတော ပန ကေသွိ ဒိဝသေ ပုနပ္ပုနံ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ နဂေတဗ္ဗံ။ (သာရတ္ထ၊ ၃။ ၅၃။)

http://www.dhammadownload.com

– ကေဒိဝသမေဝ ဘုဇ္ဈတဗ္ဗောတိ ကေဒိဝသံ သကိ်ယေဝ ဘုဇ္ဈတဗ္ဗော။ ကေသ္မိ ဒိဝသေ ပုနပ္ပုနံ ဘုဇ္ဈတုံ နိ ဝဋ္ဋတိ။ (ကခ်ီဋ္ဌိကာသစ်၊ ၃၇၉။)

မေး။ ''ကေဝ အာဝသထပိဏ္ဍော ဘုဇ္ဈတဗ္ဗော''ဟု ကေဝ–အရ တစ်နေ့လော၊ တစ်ကြိမ်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တစ်နေ့၌ တစ်ကြိမ် ဖြစ်ပါသည်။ (တစ်ကြိမ်မဟုတ်, တစ်နေ့စာ စားထိုက်သော ဆွမ်းဖြစ်သည်–ဟု ရေးကြသည်မှာ အမှားသာ။ အောက်အမေး+အဖြေများကို ကြည့်။)

မေး။ ဘာသာဋ္ဌိကာဆရာတော်က ကေဝ–ကို ''ကေဒိဝသိကော=တစ်နေ့စာ''ဟု အဋ္ဌကထာများ ဖွင့်သည်ကို ထောက်၍ ''တစ်နေ့ထည်းမှာ ၂–ထပ် ၃–ထပ်စားလျှင်လည်း စားကောင်းရာရောက်၏''ဟုဆိုကာ ''ကေဒိဝသမေဝ ဘုဇ္ဈတဗ္ဗောတိ ကေဒိဝသံ သကိ်ယေဝ ဘုဇ္ဈတဗ္ဗော=တစ်နေ့၌ တစ်ကြိမ်သာ စားရမည်''ဟု ဋ္ဌိကာများဖွင့်ကြသည်ကို စဉ်းစားရန် မိန့်ဆိုထားရာ ထိုအဆိုအမိန့်ကို လက်ခံသင့်/ မသင့် နှိုင်းချင့်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ သာရတ္ထဋ္ဌိကာ၌ ''ကေဒိဝသံ ဘုဇ္ဈတဗ္ဗန္တိ ဝစနတော ပန ကေသ္မိ ဒိဝသေ ပုနပ္ပုနံ ဘုဇ္ဈတုံ ဝဋ္ဋတီတိ နိ ဂဟေတဗ္ဗံ = 'တစ်နေ့ စားအပ် စားကောင်း၏'ဟု ဆိုသောကြောင့် တစ်နေ့၌ ထပ်ကာထပ်ကာ(အကြိမ်များစွာ) စားခြင်းငှါ အပ်၏ဟု မယူရာ''ဟု ဆက်လက်ဖွင့်ဆိုထားသည်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ ပါစိတျာဒီပါဋိတော်လာ ''အဂိလာနေန သကိ် ဘုဇ္ဈတဗ္ဗော'' ''အနာပတ္တိ ဂိလာနဿ၊ အဂိလာနေန သကိ် ဘုဉ္ဇတိ''ဟူသော စကားရပ်များကို ထောက်၍လည်းကောင်း ဘာသာဋ္ဌိကာဆရာတော်၏ အဆိုအမိန့်ကို လက်မခံသင့်ပါ။

မေး။ ''ကေဝတိ ကေဒိဝသိကော (တစ်နေ့စာ)''ဟူသော အဋ္ဌကထာများအဖွင့်နှင့် ''ကေဒိဝသံ ဘုဇ္ဈတဗ္ဗန္တိ ကေဒိဝသံ သကိ်ယေဝ ဘုဇ္ဈတဗ္ဗံ''ဟူသော သာရတ္ထဋ္ဌိကာအဖွင့်နှစ်ရပ်ကို စေ့စပ်ညီညွတ်အောင် ညှိပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အဋ္ဌကထာများ၌ ''ကေဒိဝသိကော = တစ်နေ့စာ''ဟု ဖွင့်ဆိုထားခြင်းမှာ သာရတ္ထဋ္ဌိကာ ဖွင့်ဆိုသည့်အတိုင်း တစ်နေ့၌ တစ်ကြိမ်သာ စားအပ်သည်ကို ရည်ရွယ်၍ ဖွင့်ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူလိုက်လျှင် အဋ္ဌကထာများနှင့် သာရတ္ထဋ္ဌိကာ စကားနှစ်ရပ် စေ့စပ်ညီညွတ်ပါတော့သည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကိုရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဒုတိယနေ့မှ စ၍ ထိုအရပ်၌ဖြစ်စေ အခြားအရပ်၌ဖြစ်စေ ထိုအမျိုးတို့၏ဥစ္စာကို ခံယူခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း (ဆွမ်းလုပ်တိုင်း ဆွမ်းလုပ်တိုင်း) ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အာဝသထပိဏ္ဍာကို စားရာ၌ နေရာတူခြင်း, မတူခြင်းသည် လိုရင်းမဟုတ်၊ ဆွမ်းဒကာ တူခြင်း, မတူခြင်းသာ လိုရင်းဖြစ်သည်။ ဆွမ်းဒကာ တူလျှင် နေရာပြောင်းစားသော်လည်း အာပတ်မလွတ်ပေ။

* နိဒါနိုး – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆပ္ပဂိုရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – နောက်ထပ်နေ့၌ တည်းခိုရာရောရောပ်သည်၌ ဝတ်တည်ထားအပ်သော ဆွမ်းကို စားခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အာဝသထပိဏ္ဍ သိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်ကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ အဂိလာနေန–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းတော်တို့ အတွက်သာ ရည်စူး၍ ဝတ်တည်ထားအပ်သော ဆွမ်းကို နေ့စဉ်နေ့စဉ် ဘုဉ်းပေးသော ရဟန်းအား အာပတ်သင့်/ မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။
ဖြေ။ မသင့်ပါ။

မေး။ အာဝသထပိဏ္ဍသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ အာဝသထပိဏ္ဍဖြစ်ခြင်း ၂။ ဂိလာနမဟုတ်ခြင်း
၃။ နောက်ထပ်နေ၍ (နေ့စဉ် နေ့စဉ်) စားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။
ဖြေ။ စားသင့်ရာအခါသမယ ၇–မျိုးမှတစ်ပါး ဂဏဘောဇဉ်ကိုစားခြင်းကြောင့် ပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ''ဂဏဘောဇဉ်''ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ''ဂဏဘောဇဉ်''၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ ၄–ပါး, ၄–ပါးထက်ပိုလွန်သော ရဟန်းတို့ မအပ်သော ပင့်ဖိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ မအပ်သောတောင်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ရအပ်သော ဘောဇဉ်ကို ''ဂဏဘောဇဉ်'' ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ ထိုဂဏဘောဇဉ်ကို စားခြင်းကိုလည်း ''ဂဏဘောဇဉ်''ဟုပင် ခေါ်ဆိုရပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ဂဏဘောဇဉ် ဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်း ၂–မျိုးကို ဖော်ပြပါ''၊ ''ဂဏ ဘောဇဉ် ၂–မျိုးကို ဖော်ပြပါ''ဟု မေးလျှင် ဖြေတတ်ပါစေ။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။''ဂဏဘောဇနဘောဇနံ''ဟုဆိုလိုလျက် ဘောဇန–တစ်ပုဒ်ကိုချေ ထားသည်။ သို့မဟုတ်–ကမ္မသာဓန, ဘာဝသာဓန ဘောဇန–သဒ္ဒါနှစ်ခုကို သာမည နိဒ္ဒေသနည်း ကေသေသနည်းအားဖြင့် တစ်ခုကြွင်းပြူထားသည်ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ ဂဏဘောဇနေ၌ ဂဏ–အရ ဘောဇန–အရတို့ကို ကောက်ပြပါ။
ဖြေ။ ဂဏ–အရ ၄–ပါး, ၄–ပါးထက်ပိုလွန်သော ရဟန်းတို့ကို ရပါသည်။
ဘောဇန–အရ ဘောဇဉ် ၅–ပါးနှင့် ထိုဘောဇဉ် ၅–ပါးကို စားခြင်းကြိယာတို့ကို ယူရ ပါမည်။

မေး။ ဂဏဥပုသ်–ဟူရာ၌ ဂဏ နှင့် ဂဏဘောဇဉ်–၌ ဂဏ တို့၏အထူးကို ရေးပါ။
ဖြေ။ ဂဏဥပုသ်–ဟူရာ၌ ဂဏ–အရ ၂–ပါး, ၃–ပါးသောရဟန်းတို့ကို ယူရပါသည်။
ဂဏဘောဇဉ်–၌ ဂဏ–အရကား ၄–ပါး, ၄–ပါးထက်ပိုလွန်သော ရဟန်းတို့ကို ယူရပါမည်။ ဤသို့ထူးပါသည်။

မေး။ မအပ်သောပင့်ဖိတ်ခြင်း (အကပ္ပိယနိမန္တန)ကြောင့် ဂဏဘောဇဉ်ဖြစ်ပုံကို ရေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဒါယကာတစ်ယောက်သည် ရဟန်း ၄–ပါးတို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ ဘတ္တ, အန္ဓ–စသော သြဒနသဒ္ဒါ၏ ဝေဝုစ်ပရိယာယ် စကားလုယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါဠိဘာသာမှ တစ်ပါးသော မြန်မာဘာသာစသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘောဇဉ် ၅–ပါးတို့၏အမည်ကို ယူ၍ ''သြဒနေန နိမန္တေမိ = ထမင်းဖြင့် ပင့်ဖိတ်ပါ၏''။ သြဒနံ မေ ဂဏှထ= တပည့်တော်၏ ထမင်းကို ခံယူကြပါ'' စသည်ဖြင့် ပင့်ဖိတ်အံ့။ ထိုမအပ်သော ပင့်ဖိတ်နည်းဖြင့် ပင့်ဖိတ်အပ်သော ရဟန်းတို့သည် တစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်စေ၊ အသီးသီးဖြစ်စေ သွား၍ တပေါင်းတည်းခံယူကြလျှင် ''ဂဏဘောဇဉ်'' ဖြစ်ပါတော့သည်။

မေး။ မအပ်သောတောင်းခြင်း (အကပ္ပိယဝိညတ်)ကြောင့် ဂဏဘောဇဉ်ဖြစ်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်း ၄–ပါး, ၅–ပါးစသည် တပေါင်းတည်းဖြစ်စေ၊ အသီးသီးဖြစ်စေ ဒကာ ဒကာမတို့ထံ သွား၍ 'သြဒန (ထမင်း)'စသော ဘောဇဉ် ၅–ပါးတို့၏ အမည်ကိုယူ၍ ''ဘတ္တံ မေ ဒေဟိ = ပဲ့အား ထမင်း လှူစမ်းပါ''စသည်ဖြင့် တောင်းပြီး တပေါင်းတည်း အတူတကွ သွားရောက် ခံယူကြလျှင် ''ဂဏဘောဇဉ်'' ဖြစ်ပါတော့သည်။

(ဆောင်) –ဘောဇဉ်ငါးရပ်၊ နာမည်တပ်၍၊ ဖိတ်အပ်လေလျှင်၊
ထိုဘောဇဉ်၊ မှန်ပင် မအပ်ပြီ။
–ဘောဇဉ်ငါးရပ်၊ နာမည်တပ်၍၊ တောင်းအပ်လေလျှင်၊
ထိုဘောဇဉ်၊ မှန်ပင် မအပ်ပြီ။
–ရဟန်းလေးပါး၊ စသည်များတို့၊ စိတ်ထားကြည်ဖြူ၊
အတူတကွ၊ ခံယူက၊ ဂဏဘောဇဉ် ဖြစ်ပါပြီ။

မေး။ ဤဂဏဘောဇနသင်္ကာပုဒ်၌ သိသင့်သိထိုက်သော (က) မအပ်သော ပင့်ဖိတ်နည်း၊ (ခ) အပ်သော ပင့်ဖိတ်နည်းများကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က) သြဒနေန နိမန္တေမိ၊ သြဒနံ မေ ဂဏှထ၊ ဘတ္တေန နိမန္တေမိ၊ ဘတ္တံ မေ ဂဏှထ၊ အန္ဓေန နိမန္တေမိ၊ အန္ဓံ မေ ဂဏှထ၊
ထမင်းဖြင့် ပင့်ဖိတ်ပါ၏၊ တပည့်တော်၏ ထမင်းကို ခံယူကြပါ၊ (ထမင်းစားကြွပါ၊ ထမင်းဘုဉ်းပေး ကြွပါ) ငါးဟင်းဘုဉ်းပေး ကြွပါ၊ ငါးကြော်ဘုဉ်းပေး ကြွပါ။ အသားဟင်းဘုဉ်းပေးကြွပါ–စသော ပင့်ဖိတ်နည်းများသည် မအပ်သောပင့်ဖိတ်နည်းများ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ''ပိဏ္ဍပါတေန နိမန္တေမိ၊ ပိဏ္ဍပါတံ မေ ဂဏှထ = ဆွမ်းဖြင့် ပင့်ဖိတ်ပါ၏၊ ဆွမ်းဟင်း ဘုဉ်းပေးကြွပါ''စသော ပင့်ဖိတ်နည်းများကား ''အပ်သောပင့်ဖိတ်နည်းများ'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃာတော်များအား ပင့်ဖိတ်ရာ၌ ဒကာ, ဒကာမတို့ သိသင့်သိထိုက်သည့် (က) အပ်သော အသုံးအနှုန်း၊ (ခ) မအပ်သောအသုံးအနှုန်းများကို ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ (က) ''ပိဏ္ဍပါတ''ဟူသော ပါဠိအသုံးအနှုန်း၊ ''ဆွမ်း၊ ဆွမ်းဟင်း၊ မုန့်ဟင်းခါးဆွမ်း၊ မုန့်တီဆွမ်း၊ ခေါက်ဆွဲဆွမ်း''စသော မြန်မာအသုံးအနှုန်းများသည် ကျောင်းသုံး, ဘုန်းကြီးသုံးဖြစ်၍ ''အပ်သောအသုံးအနှုန်းများ'' ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ''သြဒန, သက္ခု, ကုမ္ဘာသ, မစ္ဆ, မံသ''ဟူသော ပါဠိအသုံးအနှုန်း၊ ''ထမင်း၊ ငါးဟင်း၊ အသားဟင်း၊ ငါးကြော်၊ ငါးခြောက်၊ မုန့်ဟင်းခါး၊ မုန့်တီ၊ ခေါက်ဆွဲ''စသော

http://www.dhammadownload.com

မြန်မာအသုံးအနှုန်းများမှာ အရပ်သုံး, လူသုံးဖြစ်၍ ''မအပ်သောအသုံးအနှုန်းများ'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မအပ်သောပင့်ဖိတ်နည်း၊ မအပ်သောတောင်းနည်းဖြင့် ရအပ်သော ဘောဇဉ်ကို ရဟန်း ၄-ပါး, ၅-ပါးစသည်တို့ တပေါင်းတည်းခံယူပြီးနောက် အသီးသီးစားကြလျှင် ဂဏဘောဇဉ်ဖြစ်/ မဖြစ် စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဂဏဘောဇဉ်အရာ၌ တပေါင်းတည်းခံယူခြင်းသာ လိုရင်းပမာဏဖြစ်သောကြောင့် အသီးသီးစားကြသော်လည်း ဂဏဘောဇဉ်ဖြစ်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်း ၄-ပါး၊ ၅-ပါးစသည်ကို ဂဏဘောဇဉ်မဖြစ်အောင် ခံယူနည်းကို အကြောင်းနှင့် တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဂဏဘောဇဉ်အရာ၌ တပေါင်းတည်းခံယူခြင်းသာ လိုရင်းဖြစ်သောကြောင့် ၄-ပါး၊ ၅-ပါးစသည်တို့ တပေါင်းတည်း မခံယူပဲ ၃-ပါး၊ ၂-ပါး၊ ၁ပါးစသည်ဖြင့် ခွဲ၍ခံယူကြလျှင် ဂဏဘောဇဉ် မဖြစ်ပါ။

မေး။ တစ်ကျောင်းစီနေသော ရဟန်း ၄-ပါးတို့ကို တစ်ခြားစီပင့်၍ ဒါယကာက လှူလိုက်သော ဆွမ်းကို ခံယူပြီး မိမိတို့ကျောင်းအသီးသီး၌ ပြန်၍ တစ်ခြားစီ ဘုဉ်းပေးသော ရဟန်းတို့အား ဂဏဘောဇနပါစိတ်အာပတ် သင့်/ မသင့် အကြောင်းနှင့်တကွ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဂဏဘောဇဉ်အရာ၌ တစ်ပေါင်းတည်း အတူတကွ ခံယူခြင်းသာ လိုရင်းဖြစ်သောကြောင့် ဆွမ်းကို ခံယူရာ၌ ရဟန်း ၄-ပါးတို့ တစ်ပေါင်းတည်း အတူတကွ ခံယူကြလျှင် ထိုရဟန်းတို့အား ဂဏဘောဇနပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဤဂဏဘောဇန သိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကိုရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဂဏဘောဇဉ်နှစ်မျိုးလုံးကိုပင် ခံယူခြင်း-ကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ စားမျိုးတိုင်း စားမျိုးတိုင်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ဂဏဘောဇဉ်ကို စားကောင်းရာအခါများကို ပါဠိ+ မြန်မာနှစ်ဘာသာဖြင့် တွဲစပ် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဂိလာနသမယ = မကျန်းမမာဖျားနာသောအခါ။
၂။ စီဝရဒါနသမယ = သင်္ကန်းလှူသောအခါ။
၃။ စီဝရဏရသမယ = သင်္ကန်းချုပ်သောအခါ။
၄။ အဒ္ဓါနဂမနသမယ = အခွန်ရှည်သောခရီးသို့ သွားသောအခါ။
၅။ နာဝါဘိရုဟနသမယ = လှေစီးသောအခါ။
၆။ မဟာသမယ = ရဟန်းများစွာ စုဝေးမိသောအခါ (အခါကြီး)။
၇။ သမဏာဘာတ္တသမယ = 'သမဏ'အမည်ရသူတို့ ဆွမ်းကျွေးသောအခါတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမယ ၇-ပါးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ခြေထောက်များကွဲနေသောကြောင့် ဆွမ်းခံမသွားနိုင်လောက်အောင် မကျန်းမာသော အခါသည် ''ဂိလာန-သမယ'' မည်၏။
၂။ ကထိန်ခင်းလျှင် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ တပေါင်းလပြည့်နေ့အထိ

http://www.dhammadownload.com

၅-လ၊ ကထိန်မခင်းလျှင် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်နေ့အထိ ၁-လသည် ''စီဝရဒါနသမယ'' မည်၏။

၃။ သက်နှံးပြုလုပ်နေစဉ် သက်နှံးခ,ပြုထိုက်သော တစ်စုံတစ်ခု ချုပ်မှု ဆိုးမှုစသောကိစ္စကို ပြုရာအခါသည် ''စီဝရကာလသမယ'' မည်၏။

၄။ ယူဇနာဝက်ခရီးကို သွားလိုရာအခါ, သွားဆဲအခါ, သွားပြီးရာအခါ တစ်မျိုးမျိုးသည် ''အဒ္ဓါနဂမနသမယ'' မည်၏။

၅။ လှေစီးလိုရာအခါ, လှေတက်စီးနေဆဲအခါ, လှေမှသက်ဆင်းရာအခါ တစ်မျိုးမျိုးသည် ''နာဝါဘိရုဟနသမယ'' မည်၏။ [လိုရာဆိပ်ကမ်းသို့ရောက် သော်လည်း မဆင်းသေး သမျှ ကာလပတ်လုံး နာဝါဘိရုဟနသမယပင်။]

၆။ ဆွမ်းခံရှာ၍ ရဟန်း ၄-ပါးတို့ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ မမျှတရာအခါ (များစွာသော ရဟန်းတို့ စုဝေးမိရာအခါ)သည် ''မဟာသမယ'' မည်၏။

၇။ သီတင်းသုံးဖော် ၅-ယောက်၊ သို့မဟုတ် ရသေ့ ပရိဗိုဇ် တိတ္ထိတို့တွင် တစ်ယောက် ယောက်က ဆွမ်းဖြင့် ပင့်ဖိတ်ကျွေးမွေးရာအခါသည် ''သမဏဘတ္တသမယ'' မည်၏။

မေး။ သမဏဘတ္တသမယော-၌ ''သမဏ''အမည်ရသူများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သီတင်းသုံးဖော် ၅-ယောက်နှင့် ရသေ့, ပရိဗိုဇ်, တိတ္ထိတို့ ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း - ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဒေဝဒတ်။
ဝတ္ထု - ဂဏဘောဇဉ်ကို တောင်းစားခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်ပါဠိကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အညတြ သမယာ၊ တတ္ထာယံ သမယော-ဂိလာနသမယော ။ပ။ သမဏဘတ္တသမ ယော။ အယံ တတ္ထ သမယော-ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''နိစ္စဘတ္တं ဂဏှထ = နိစ္စဘတ်ကို ခံယူတော်မူကြပါ''ဟု လျှောက်၍ ပင့်ဖိတ်အပ်သော ဆွမ်းကို ရဟန်း ၄-ပါးတို့ တစ်ပေါင်းတည်း အတူတကွ ခံယူကြလျှင် ဂဏဘောဇဉ်ဖြစ်/ မဖြစ် စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထိုကဲ့သို့ လျှောက်၍ ပင့်ဖိတ်အပ်သောဆွမ်းကို ရဟန်း ၄-ပါးတို့ တစ်ပေါင်းတည်း အတူတကွ ခံယူကြလျှင် ဂဏဘောဇဉ်မဖြစ်ပါ။ အကြောင်းကား - ''နိစ္စဘတ္တं ဂဏှထ၊ သလာကဘတ္တं ဂဏှထ-စသော ဝေါဟာရတို့ကို အပ်စပ်သောဝေါဟာရအဖြစ် အဋ္ဌ ကထာတို့၌ ရှင်းချက်ထား၍ ဖွင့်ပြထားသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဂဏဘောဇဉ်ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ စားသင့်ရာအခါ မဟုတ်ခြင်း။
၃။ စားမျိုချခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ''ရမ္မရဘောဇနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပရမ္မရဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ စားသင့်ရာ အခါသမယ ၃-မျိုးမှတစ်ပါး ပရမ္မရဘောဇဉ်ကို စားခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''ပရမ္မရဘောဇန = ပရမ္မရဘောဇဉ်''ဟူသောစကားဏ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ဒါယကာနှစ်ဦး သုံးဦးတို့က မအပ်သော နည်းဖြင့်ပင် ဘောဇဉ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ပင်ဖိတ်ခံရသော ရဟန်း၏ ရှေးဦးစွာပင်ဖိတ်သော ဒကာ၏ ဘောဇဉ်မှ အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲဖြစ်စေ နောက်နောက် ပင်ဖိတ်သောဒါယကာ၏ ဘောဇဉ်ကို စားခြင်းသည် ''ပရမ္မရဘောဇန = ပရမ္မရဘောဇဉ်'' မည်ပါသည်။

မေး။ ''ပရမ္မရဘောဇန = ပရမ္မရဘောဇဉ်''အဓိပ္ပါယ်ကို သိလွယ်ရုံမျှ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နောက်နောက် ပင်ဖိတ်သော ဒါယကာ၏ဘောဇဉ်ကိုစားခြင်းသည် ''ပရမ္မရဘောဇန= ပရမ္မရဘောဇဉ်'' မည်ပါသည်။

ရှေ့ရှေ့ ပင်ဖိတ်သော ဘောဇဉ်မှတစ်ပါး နောက်နောက်ပင်ဖိတ်သော ဘောဇဉ်သည် ''ပရမ္မရဘောဇဉ်''ဟုလည်း ရေးကြပါသည်။

မေး။ ပရမ္မရဘောဇနေ-၌ (က) ပရမ္မရ-အရ (ခ) ဘောဇန-အရတို့ကို မှန်ကန်စွာ ကောက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (က) ပရမ္မရ-အရ နောက်နောက်ပင်ဖိတ်သော ဒါယကာ၏ဘောဇဉ်ကို ရပါသည်။

(ခ) ဘောဇန-အရ ထိုဘောဇဉ်ကိုစားခြင်း ကြိယာကို ရပါသည်။

ဘာသာဋ္ဌကာဆရာတော်အလိုကား ပရမ္မရ-အရ နောက်နောက် ဖိတ်သူ (ဒါယကာ) ကိုရ၍၊ ဘောဇန-အရ ဘောဇဉ်နှင့် ထိုဘောဇဉ်ကို စားခြင်းကြိယာကို ရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ''ယေန ယေန ပဌမံ နိမန္တိတော၊ ပဿ တဿ ဘောဇနတော .... ပရဿ ပရဿ ဘောဇနေ'' ဟူသော ကခ်ီအဋ္ဌကထာအဖွင့်၌ ဘောဇနတော-ဟူသော အပါဒါန်ပုဒ်ကို ထောက်၍ ''ပရမ္မရ''အရ ဘောဇဉ်ကို ကောက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း သိပါ။ ဂဏဘောဇနေ-ပုဒ်အဖွင့်နှင့် ပရမ္မရဘောဇနေ-ပုဒ်အဖွင့် မတူသည်ကို သတိပြု။

မေး။ ပရမ္မရဘောဇန-ပုဒ်၏ ဝိဂြိုဟ်မှန်နှင့် အရကောက်မှန်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပရဠ ပရဠ ပရမ္မရံ၊ ဘောဇဉ်ကို ရ၏။

ပရမ္မရဿ ဘောဇနံ ပရမ္မရဘောဇနံ၊ စားခြင်းကြိယာကို ရ၏။

မှတ်ချက်။ ။ အထက်၌ဖော်ပြခဲ့သော ကခ်ီအဋ္ဌကထာ အဖွင့်အရ ''ပရော စ ပရော စ ပရမ္မရော၊ နောက်နောက်ဖိတ်သူ''ဟူသောဝိဂြိုဟ်နှင့် အရကောက်ကို အမှန်ဟု မမှတ်ထိုက်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သီတင်းသုံးဖော် ၅-ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်ယောက်အား မျက်မှောက်၌ ဖြစ်စေ၊ မျက်ကွယ်၌ ဖြစ်စေ၊ ပထမပင်ဖိတ်အပ်သော ဆွမ်းကို ဝိကပ္ပနာမပြုဘဲ (အခါလည်း မဟုတ်ဘဲ) နောက်ပင်ဖိတ်သောဒါယကာ၏ ဆွမ်းကို တမင်းလုံးတစ်လုံးမျှလည်း စားလျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ပရမ္မရဘောဇဉ်ကို စားကောင်းအောင် ပြုလုပ်နည်းရှိက ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ပထမပင့်ဖိတ်သော ဒါယကာ၏ ဆွမ်းကို သီတင်းသုံးဖော် ၅-ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်ယောက်အား မျက်မှောက်၌ဖြစ်စေ၊ မျက်ကွယ်၌ဖြစ်စေ၊ ဝိကပ္ပနာ ပြုလိုက်ရပါမည်။ ထိုသို့ ဝိကပ္ပနာပြုလိုက်လျှင် ပထမပင့်ဖိတ်သော ဒါယကာ၏ဆွမ်းသည် မိမိပိုင် မဟုတ်တော့သဖြင့် ပရမ္မရဘောဇဉ်ကို စားကောင်းပါတော့သည်။

မေး။ "ပထမပင့်ဖိတ်သော ဒါယကာ၏ ဆွမ်းကို ဝိကပ္ပနာပြုရမည်"ဟူသောစကား၌ "ဝိကပ္ပနာပြု" ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ "ဝိကပ္ပနာပြု"ဟူသည် သီတင်းသုံးဘော် တစ်ယောက်ယောက်အား ပေးစွန့်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သိထိုက်သော ဘတ္တဝိကပ္ပနာ နှစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သမ္မုခါ ဘတ္တဝိကပ္ပနာ ၂။ ပရမ္မုခါ ဘတ္တဝိကပ္ပနာ-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမ္မုခါ ဘတ္တဝိကပ္ပနာပြုပုံ၊ ပရမ္မုခါ ဘတ္တဝိကပ္ပနာပြုပုံတို့ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ **သမ္မုခါ ဘတ္တဝိကပ္ပနာပြုပုံ** -- သီတင်းသုံးဖော် ၅-ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်ယောက်အား "မယှံ ဘတ္တံပစ္စာသံ တုယှံ ဒမ္မိ = ငါ၏ မည်သည့် ဒါယကာဘတ်၌ မျှော်လင့်ဖွယ်ကို သင့်အား လှူပါ၏" ။ "မယှံ ဘတ္တပစ္စာသံ တုယှံ ဝိကပ္ပေမိ = ငါ၏ မည်သည့် ဒါယကာဘတ်၌ မျှော်လင့်ဖွယ်ကို သင့်အား ဝိကပ္ပနာပြုပါ၏"ဟု ဆိုရ၍ မျက်မှောက်၌ ပေးစွန့်လိုက်ရပါမည်။

ပရမ္မုခါ ဘတ္တဝိကပ္ပနာပြုပုံ – "မယှံ ဘတ္တပစ္စာသံ ဣတ္ထန္နာမသ (ဤအမည်ရှိသူအား) ဒမ္မိ" ၊ "မယှံ ဘတ္တပစ္စာသံ ဣတ္ထန္နာမသ ဝိကပ္ပေမိ"ဟုဆိုရ၍ မျက်ကွယ်၌ ပေးစွန့်ရပါမည်။

* နိဒါန်း – ဝေသာလီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – များစွာသောရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု – ပထမပင့်ဖိတ်သောအမျိုးမှ တစ်ပါးသောအမျိုး၌ နိမန္တိတဘတ်ကို စားခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ အနုပညတ် ၃-မျိုး ၄-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အနုပညတ် ၃-မျိုးမှာ – အညတြ သမယာ ပါ၌ဖြင့် ပြအပ်သော –
၁။ ဂိလာနသမယော ၂။ စီဝရဒါနသမယော ၃။ စီဝရကာရသမယော-တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ပရိဝါပါဠိတော် (ဝိ-၅-၂၉။)၌ကား "ဝိကပ္ပနာ (ဝိကပ္ပနာကို ခွင့်ပြုခြင်း)"ကိုပါ အနုပညတ်အဖြစ်ယူ၍ ၄-မျိုးဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ပရမ္မရဘောဇဉ်ကို စားကောင်းရာအခါများကို ပါဠိ + မြန်မာနှစ်ဘာသာဖြင့် တွဲစပ်ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဂိလာနသမယ = မကျန်းမမာ ဖျားနာသောအခါ။
၂။ စီဝရဒါနသမယ = သင်္ကန်းလှူသောအခါ။
၃။ စီဝရကာရသမယ = သင်္ကန်းချုပ်သောအခါတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဂိလာနသမယော-၌ ဂိလာန-ဟူသည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်။

ဖြေ။ တစ်ထိုင်တည်း၌ ဝအောင် မစားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ပရမ္မရဘောဇဉ်ကို စားရာ၌ အာပတ်မှ လွတ်ခွင့်ရသော နည်းလမ်းများရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မစားလိုသောဆွမ်းကို ဝိကပ္ပနာပြုပြီးမှ စားလိုရာဆွမ်းကို စားလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ လက်ဦးပင့်သူနှင့် နောက်ပင့်သူ ဆွမ်းဒါယကာ နှစ်ဦး သုံးဦး အတူတကွ လာရောက်၍ စုပေါင်းလောင်းလှူအပ်သော ဆွမ်းကို စားလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ရဟန်းကိုယ်တိုင်ကပင် ထိုဒါယကာတို့၏ ဆွမ်းများကို သပိတ်ထဲ၌ အားလုံးစုပေါင်းထည့်စေ၍ ရောနှော စားလျှင် သော်လည်းကောင်း အာပတ်မှ လွတ်လပ်ခွင့်ရပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပရမ္မရဘောဇဉ်ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ စားသင့်ရာအခါမဟုတ်ခြင်း။
၃။ စားမျိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ ကာဏမာတုသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကာဏမာတုသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အမျိုးအိမ်သို့ကပ်သော ရဟန်းကိုသာလျှင် လက်ဆောင်အလို့ငှါ စီရင်အပ်သော မုန့်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ လမ်းစာရိက္ခာအလို့ငှါ စီရင်အပ်သော မုန့်မှုန့်, နှမ်း, ဆန်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း ရှေးရှုဆောင်ယူ၍ ပင့်ဖိတ်ငြားအံ့၊ အလိုရှိသော ရဟန်းသည် နှစ်သပိတ် သုံးသပိတ်အပြည့်ဖြစ်သော မုန့်တို့ကို ခံယူအပ်ကုန်၏။ ထိုနှစ်သပိတ် သုံးသပိတ်ပြည့် ထက်အလွန် အကယ်၍ ခံယူငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

နှစ်သပိတ် သုံးသပိတ်အပြည့်ဖြစ်သော မုန့်တို့ကို ခံယူပြီးနောက် ထိုခံယူရာအရပ်မှ ဆောင်ယူပြီးလျှင် အခြားရဟန်းတို့နှင့်အတူ ခွဲဝေသုံးဆောင်အပ်၏။

ဤသို့ ခွဲဝေသုံးဆောင်ခြင်းသည် ထိုနှစ်သပိတ် သုံးသပိတ်ပြည့် မုန့်တို့ကို ခံယူရာ၌ လောကုတ္တရာတရားအား လျော်သောကျင့်ဝတ်တည်း။

မေး။ ''ကာဏမာတုသိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ကာဏသတို့သမီး၏ မိခင်ကို အကြောင်းပြု၍ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်သော ကြောင့် ''ကာဏမာတုသိက္ခာပုဒ်''ဟုအမည်တပ်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

မေး။ ကာဏမာတုသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပြဆိုလိုရင်းအချက်များကို ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အိမ်သို့ကပ်ရောက်လာသော ရဟန်းကို မုန့်တို့ဖြင့် ခံယူဖို့ရာ ပင့်ဖိတ်သောအခါ
၁။ နှစ်သပိတ် သုံးသပိတ်ပြည့်အောင် ခံယူနိုင်သည်။
၂။ ခံယူပြီးနောက် ဆောင်ယူကာ ရဟန်းတို့နှင့် အတူတကွ ခွဲဝေသုံးဆောင်ရမည် ဟူသောအချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပူဝ (ပူပ), မန္ဆ–သဒ္ဒါတို့၏ ဟောနိုင်သမျှအရာများကို ဖော်ပြ၍ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ လိုအပ်သော ပူဝ, မန္ဆ–အရတို့ကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ပူဝ(ပူပ)–သဒ္ဒါသည် စပါးမျိုးခုနစ်ပါး၏ ဆန်အမျိုးမျိုးကို အမှုန့်ထောင်း၍ ပြုလုပ်အပ်သော မုန့်ဟူသမျှကို ဟောပါသည်။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ကား ''ပူဝ''အရ– လက်ဆောင် အလို့ငှါ

http://www.dhammadownload.com

စီရင်အပ်သော အတိရသကမုန့်, လဆူးမုန့်, မုန့်ကြွက်ကျစ်အစရှိသောမုန့် ခဲဖွယ်တို့ကို ယူရပါမည်။

မန္ထ–သဒ္ဒါသည် အဗဒ္ဓသတ္တု–ခေါ် မဆုပ်မလုံးအပ်သော ဆန်မှုန့် (လျှော်အပ်ပြီးသော စပါးအမျိုးမျိုးတို့၏ ညက်စွာထောင်းအပ် ကြိတ်အပ်သောအမှုန့်ကို ထောပတ်စသည်တို့နှင့်ရောရ၍ ရေအေးဖြင့် ဖျော်အပ်သည့် မကျဲလွန်း မပျစ်လွန်းသော မုန့်ညက်ရည်သောက်ဖွယ်အထူး)ကို ဟောတ်။ သို့သော် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ကား မန္ထ–အရ ဆုပ်အပ်လုံးအပ်ပြီးသော အလုံးအခဲဖြစ်စေ၊ မဆုပ်အပ် မလုံးအပ်သေးသော အမှုန့်ဖြစ်စေ၊ နှမ်းလုံး, ဆန်လုံးသက်သက်ဖြစ်စေ လမ်းခရီး၌ ရိက္ခာအလို့ငှါ စီရင်အပ်သမျှ အားလုံးကို ယူရပါမည်။ (လမ်းစာရိက္ခာအလို့ငှါ စီရင်အပ်သော မုန့်မှုန့်, မုန့်ဆုပ်, နှမ်း, ဆန်–စသည်အားလုံးကို ယူရမည်–ဟု လိုရင်းအချုပ်မှတ်ပါ။)

မေး။ ''ဒွတ္တိယူရာ = နှစ်သပိတ် သုံးသပိတ် ပြည့်''ဟူရာ၌ အဘယ်မျှပြည့်သည်ကို ဆိုလိုပါသနည်း။

ဖြေ။ သပိတ်၏ အတွင်းနှုတ်ခမ်း (အောက်နှုတ်ခမ်းရစ်)နှင့် အညီအမျှပြည့်သည်ကို ဆိုလိုပါသည်။ [ဒွိ–သည် ဝါစာသိလိ‌ဋ္ဌမျှသာ ဖြစ်၍ တိ–သာ (သုံးသပိတ်သာ) လိုရင်းဖြစ်သည်–ဟု မှတ်ပါ။]

မေး။ တတော စေ ဥတ္တရိ–အရ ပူဝ စသည်ကို ၃–သပိတ်ပြည့်ထက် ပိုရ်ခံယူသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်–ဟု ပညတ်ရာ၌ ဘုရားရှင်၏ ရည်ရွယ်ချက်တော်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပူပ စသည်ကို ၃–သပိတ်ထက် ပိုရ်ခံယူလျှင် အလှူရှင်မှာ လက်ဆောင်ရိက္ခာလုံလောက်ဖွယ်မရှိရကား အလိုက်မသိရာ ရောက်သောကြောင့် အလိုက်မသိရာ မရောက်စေလိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ယင်းသို့ ပညတ်တော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တတော စေ ဥတ္တရိ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှောယျ–ဝယ် တတော–၌ တ–သဒ္ဒါဖြင့် စွဲယူသုံးသပ်အပ်သော အနှက်ကို တိကျသေချာစွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ထို တ–သဒ္ဒါဖြင့် တတိယမြောက်သပိတ်၏ အတွင်းနှုတ်ခမ်း (အောက်နှုတ်ခမ်းရစ်) အနားရေးကို စွဲယူသုံးသပ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကိုရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပူဝ, မန္ထတို့ကို တတိယမြောက်သပိတ် စုန့်စုန့်တက်အောင်ခံယူလျှင် နှုတ်ခမ်းရစ်အောက် အနားရေးမှ အထက်၌တည်သော မုန့်တို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ နှစ်သပိတ်သုံးသပိတ်ပြည့် မုန့်တို့ကို ခံယူခဲ့သောရဟန်းပြုကျင့်ရမည့် ကျင့်ဝတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နှစ်သပိတ်ပြည့် မုန့်တို့ကို ခံယူခဲ့သောရဟန်းသည် မုန့်ခံယူရာအိမ်၏ အပြင်ဘက်၌ အခြားရဟန်းတစ်ပါးကို တွေ့လျှင် ''ဒီအိမ်မှာ တပည့်တော် နှစ်သပိတ်ပြည့်မုန့်တို့ကို ခံယူပြီးပါပြီ၊ အရှင်ဘုရား တစ်သပိတ်သာ ခံယူပါ''ဟု ပြောရပါမည်။ ဒုတိယရဟန်းက လည်း အခြား တတိယရဟန်းတစ်ပါးကို မြင်လျှင် ''ဒီအိမ်မှာ ပထမရဟန်းက နှစ်သပိတ်

http://www.dhammadownload.com

ပြည့်မှန့်တို့ကို ခံယူပြီးပြီ၊ တပည့်တော်က တစ်သပိတ်ပြည့်မှန့်တို့ကို ခံယူပြီးပါပြီ၊ အရှင်ဘုရား လုံးဝ မခံယူပါနဲ့တော့''ဟု ပြောရပါမည်။

သုံးသပိတ်အပြည့် ခံယူပြီးသောရဟန်းကား အခြားရဟန်းတစ်ပါးကို တွေ့လျှင် ''အရှင်ဘုရား ဒီအိမ်မှာ လုံးဝ မခံပါနဲ့တော့''ဟု ပြောရပါမည်။

မေး။ (က) နှစ်သပိတ်ပြည့်, သုံးသပိတ်ပြည့်, မှန့်တို့ကိုခံယူပြီးနောက် အခြားရဟန်း တစ်ပါးကို တွေ့ပါလျှက် မပြောသောရဟန်း။

(ခ) ပြောသောစကားကို ကြားပါလျှက် နားမထောင်ဘဲ နောက်ထပ်ခံယူသော ရဟန်းတို့အား အဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ (က) ရဟန်းအား ဝတ္ထုဘေဒဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

(ခ) ရဟန်းအားလည်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်ပင်သင့်ပါသည်။

မေး။ ''ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိं သံဝိဘဇိတဗ္ဗံ'' အရ နှစ်သပိတ် သုံးသပိတ်ပြည့်မှန့်တို့ကို ခံယူပြီးနောက် အခြားရဟန်းတို့နှင့် ဝေဖန်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နှစ်သပိတ်ပြည့်, သုံးသပိတ်ပြည့်, မှန့်တို့ကို ခံယူခဲ့သော ရဟန်းသည် ခံယူပြီးနောက် ရရာအရပ်မှ အနီးဆုံးဖြစ်သော ရွာတွင်းရှိ ဆွမ်းစားဇရပ်သို့ဖြစ်စေ၊ ကျောင်းတိုက်သို့ဖြစ်စေ၊ မိမိသွားနေကျအရပ်သို့ဖြစ်စေ သွား၍ တစ်သပိတ်ပြည့်မှန့်တို့ကို မိမိအတွက်ချန်ထားပြီး ကျန်သော နှစ်သပိတ်ပြည့်, တစ်သပိတ်ပြည့်, မှန့်တို့ကို ရဟန်းသံဃာအား ပေးလှူရပါမည်။ မိတ်ဆွေရဟန်းတို့ကို ရွေး၍ မပေးမလှူရပါ။

မှတ်ချက်။ ။ တစ်သပိတ်ပြည့်မှန့်တို့ကို ခံယူခဲ့သော ရဟန်းကား မပေးမလှူဘဲ နေနိုင်သည်။ မိမိစိတ်တိုင်းကျဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

မေး။ ကာဏမာတာသိက္ခာပုဒ်လာ အယံ တတ္ထ သာမီစိ–အရ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးအား ဧကျောသောကျင့်ဝတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နှစ်သပိတ် သုံးသပိတ်ပြည့်, မှန့်များကို ခံယူပြီးနောက် ထိုဒါယကာအိမ်မှ ယုတ်ဆောင်ကာ အခြားတွေ့မြင်သော ရဟန်းတို့နှင့် အတူတကွ ခွဲဝေသုံးဆောင်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – များစွာသောရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု – အတိုင်းအရှည်ကို မသိဘဲ ခံယူခြင်း။

မေး။ လက်ဆောင်အလို့ငှါ, လမ်းစာရိကွာအလို့ငှါ စီရင်အပ်သည်မဟုတ်သောမှန့်တို့ကို ခံယူသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့် /မသင့် အကြောင်းနှင့်တကွ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''ပူဝေဟိ ဝါ မန္ထေဟိ ဝါ အဘိဟဋ္ဌုं ပဝါရေယ္ယ''ဟု ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့် ထိုရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ ကာဏမာတုသိက္ခာပုဒ်၏အဂါ ၅–ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ လက်ဆောင်အလို့ငှါ, လမ်းစာရိကွာအလို့ငှါ စီရင်အပ်သော ပူဝေ, မန္ထ ဖြစ်ခြင်း။
၂။ လက်ဆောင်အလို့ငှါ, လမ်းစာရိကွာအလို့ငှါ စီရင်အပ်သော ပူဝေ, မန္ထတို့မှ အကြွင်းအကျန် အပိုအလျှံ မဟုတ်ခြင်း။
၃။ ခရီးသွားခြင်းကိစ္စ မပြီးသေးခြင်း။ ၄။ ဆွေမျိုးမတော်သူ, ဖိတ်မထားသူများဖြစ်ခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

၅။ သုံးသပိတ်ပြည့်ထက် ပိုလွန်သော်မုန့်တို့ကို ခံယူခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သုံးသပိတ်ထက် ပို၍ ခံယူကောင်းသော ပူဝ, မန္ဆတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) လက်ဆောင်အလို့ငှါ, လမ်းစာရိက္ခာအလို့ငှါ စီရင်အပ်သည် မဟုတ်သော ပူဝ, မန္ဆ။ (ခ) လက်ဆောင်အလို့ငှါ, လမ်းစာရိက္ခာအလို့ငှါ စီရင်အပ်သော ပူဝ, မန္ဆတို့မှ အကြွင်းအကျန် အပိုအလျှံဖြစ်သော ပူဝ, မန္ဆ။ (က) မူလက လက်ဆောင်အလို့ငှါ, လမ်းစာရိက္ခာအလို့ငှါ စီရင်အပ်သော်လည်း နောင်အကြောင်းမညီညွတ်၍ ခရီးမသွားဖြစ်သဖြင့် လက်ဆောင်အလို့ငှါ, လမ်းစာရိက္ခာအလို့ငှါ မဟုတ်တော့သော ပူဝ, မန္ဆ။ (ဃ) ဆွေမျိုးတော်သူ, ဖိတ်ထားသူများက လှူသော ပူဝ, မန္ဆတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (အဂ်ါ ကို ကြည့်၍ မေး+ဖြေထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း သတိပြု။)

၅။ ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအနှစ်ချုပ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘောဇဉ် ၅–ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို အနည်းငယ်မျှဖြစ်စေ စားပြီးနောက် ဆက်လက်စားနေစဉ် ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်းသည် (ကျေရိယာပုတ် တစ်မျိုးပြောင်းလျက်) အတိရိတ် ဝိနည်းကံလည်း မပြုအပ်, ဂိလာန၏ အကြွင်းအကျန်လည်းမဟုတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို ခဲစားလျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဘုတ္တာဝီ ပဝါရိတော–၌ လုံးဝဆွမ်းစားပြီးသော ရဟန်းကို ''ဘုတ္တာဝီ''ဟု ဆိုလိုပါသလော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ လုံးဝဆွမ်းစားပြီးသောရဟန်းကို ''ဘုတ္တာဝီ''ဟု မဆိုလိုပါ။ ဘောဇဉ် ၅–ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို မုန့်ညင်းစေ့မျှဖြစ်စေ စားမျိုပြီးသော (တစ်ချို့တစ်ဝက် စားပြီး၍ တစ်ချို့ တစ်ဝက်ကို မစားရသေးသော) ရဟန်းကိုသာ ''ဘုတ္တာဝီ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ''ပဝါရိတော''ပုဒ်ကို ''ပယ်မြစ်စေအပ်ပြီးသည်''ဟု အနက်ပေးကြရာ (က) ပယ်မြစ်စေသူ (ခ) ပယ်မြစ်စေအပ်သူတို့ကို ကွဲပြားအောင် ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က) ဆွမ်းကပ်သောဒကာက ဆွမ်းစသည် လိုက်ထည့်ပေးသောအခါ အလိုမရှိတော့ပြီဖြစ်၍ ရဟန်းက 'တော်ပြီ၊ ဟန်ပြီ'ဟု ပယ်မြစ်လိုက်လျှင် လိုက်ပေးထည့်ပေးသောဒကာသည် ''ပယ်မြစ်စေသူ = ပယ်မြစ်ခိုင်းသူ'' ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ပယ်မြစ်လိုက်သော ရဟန်းသည် 'မလိုချင်လျှင် ပယ်မြစ်တော်မူပါ'ဟု မစေခိုင်းအပ်သော်လည်း စေခိုင်းအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် ''ပယ်မြစ်စေအပ်သူ = ပယ်မြစ်သူ'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ပဝါရိတရဟန်း (ပဝါရိတ်သင့်သောရဟန်း)''ဟူသည် ဘယ်လိုရဟန်းမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ပဝါရိတရဟန်း (ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသောရဟန်း)''ဟူသည် ဆွမ်းစားနေစဉ် ဆွမ်းစသည်

http://www.dhammadownload.com

လိုက်သောအခါ ကိုယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ ''တော်ပြီ တန်ပြီ''ဟု မြွစ်မှုပြုပြီး သောရဟန်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ပဝါရိတ်သင့်''ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဆွမ်းစားနေစဉ် ဒါယကာ, ရဟန်း, သာမဏေ တစ်ယောက်ယောက်က ဆွမ်းစသည် လိုက်သောအခါ ကိုယ်ဖြင့် ဖြစ်စေ, နှုတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ ''တော်ပြီ တန်ပြီ''ဟု ပယ်မြစ်မိ သည်ကို ''ပဝါရိတ်သင့်''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ပဝါရိတ်သင့်ကြောင်း အင်္ဂါ ၅-ပါးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စားဆဲဖြစ်ခြင်း။
၂။ ဘောဇဉ် ၅-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသည် သပိတ်စသည်တို့၌ ထင်ရှား ရှိနေခြင်း။
၃။ ပေးသူက နှစ်တောင့်ထက် ဟတ္ထပါသ်အတွင်း၌ တည်ရှိခြင်း။
၄။ ရှေ့ရှုဆောင်ယူခိုက်ဖြစ်ခြင်း။
၅။ ကိုယ်နှုတ်နှစ်ပါး တစ်ပါးပါးဖြင့် ပယ်မြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဂါထာ) အသနံ ဘောဇနံ ဘ္ဘေ၊ အဘိဟာရော သမီပတာ။
ကာယဝါစာ ပဋိက္ခေပေါ၊ ပဋ္ဌအင်္ဂါ ပဝါရဏာ။ (ခုဒ္ဒသိက္ခာ)

(ဆောင်) -စားဆဲ, ဘောဇဉ်, ဟတ်တွင်းဝင်, ဆောင်စဉ် ကိုယ်နှုတ်မြစ်။
-အင်္ဂါ ၅-လီ, စုံပြည့်ညီ, သင့်ပြီ ပဝါရေတ်။ (ပဝါရစ်-ဟုဖတ်။)

မေး။ ပဌမပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ်၌ အဘယ်ပါဠိဖြင့် အဘယ်ပဝါရိတ်အင်္ဂါကို ပြပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘုတ္တာဝီ-ပါဠိဖြင့် စားဆဲဖြစ်ခြင်း--ဟူသော အင်္ဂါကို ပြ၍ ပဝါရိတောဝ-ပါဠိဖြင့် ကြွင်းသော အင်္ဂါ ၄-ပါးတို့ကို မုချအားဖြင့်လည်းကောင်း, ဥပစာအားဖြင့်လည်းကောင်း ပြပါသည်။ (ပါတိမောက္ခပဒတ္ထအနုဝဏ္ဏနာ)။

မေး။ ဘုတ္တာဝီ ပဝါရိတောဝ-အရ စားနေဆဲမှာ ပယ်မြစ်မိလျှင် ပဝါရိတ်သင့်သည်--ဟုဆိုရာ ဘယ်အရာကို စားနေဆဲမှာ ဘယ်အရာကို ပယ်မြစ်မှ ပဝါရိတ်သင့်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘောဇဉ် ငါးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို စားနေဆဲမှာ နောက်ထပ် ကပ်လာသော ဘောဇဉ်ကို ပယ်မြစ်မှ ပဝါရိတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးနေစဉ် ဆွမ်းနှင့် ဘုဉ်းပေးရန် လာကပ်သော ထောပတ်ကို ပယ်မြစ်သော ရဟန်းအား ပဝါရိတ်သင့်/ မသင့် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ လာကပ်သောထောပတ်သည် ဘောဇဉ်ငါးပါးကွင် မပါဝင်သောကြောင့် ပဝါရိတ် မသင့်ပါ။

မေး။ ယာဂုသောက်နေစဉ် လာကပ်သောဆွမ်းကို ပယ်မြစ်သောရဟန်းအား ပဝါရိတ် သင့်/ မသင့် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မသင့်ပါ။ အကြောင်းကား - သောက်နေသော ယာဂုသည် ဘောဇဉ် မဟုတ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘောဇဉ် ၅-ပါးကို ပါဠိ/ မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ၁။ သြဒန = ထမင်း။ ၂။ သတ္တု = မုန့်မှုန့်, မုန့်လုံး။ ၃။ ကုမ္မာသ = မုယောမုန့် (မုယောစပါးဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော တစ်ဝက်ကျက်ပြုတ် အစာတစ်မျိုး)။ ၄။ မစ္ဆ = ငါး ၅။ မံသ = အမဲ (နွားသားစသည်)ကို ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘောဇဉ် ၅–ပါးတို့တွင် သြဒနနှင့် စပ်၍ ပဝါရိတ်သင့်စေနိုင်, မသင့်စေနိုင်သည်တို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ စပါးမျိုး ၇–ပါးတို့၏ ဆန်ကို ချက်အပ်သောထမင်း။ ကျီုအပ်သောယာဂု၊ အရွက်, အသီး, အညောက်စသည် ရောစပ်ကျီုချက်အပ်သော ဖြူန်းစပ်ယာဂုတို့သည် စားသောအခါ လက်ရာ, ဖွန်းရာ ထင်လျှင် သြဒနဖြစ်သောကြောင့် ပဝါရိတ် သင့်စေနိုင်ပါသည်။

အသားပိုင်း, ငါးပိုင်း စသည် မုန့်ညှင်းစေ့မျှဖြစ်စေ ထည့်ခပ်အပ်သော ယာဂု စသည်လည်း ပဝါရိတ်သင့်စေနိုင်ပါသည်။

ကြိတ်စပါး, ပြောင်းဖူးစသည်တို့နှင့်တကွ ဝါသီးအဆံ, သစ်ဥ, သစ်မြစ်, သစ်သီးစသည်တို့ဖြင့် ချက်အပ်သောထမင်းသည် ပဝါရိတ် မသင့်စေနိုင်ပါ။

မေး။ ပဝါရိတ်သင့်စေနိုင်သော ကုမ္မာသနှင့်မသင့်စေနိုင်သော ကုမ္မာသတို့ကို ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ မုယောစပါးတို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ကုမ္မာသသည် ပဝါရိတ်သင့်စေနိုင်၍၊ အခြားသော ပဲနောက်စသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ကုမ္မာသသည် ပဝါရိတ် မသင့်စေနိုင်ပါ။

မေး။ ပဝါရိတ်သင့်စေနိုင်သော သတ္တုနှင့် မသင့်စေနိုင်သောသတ္တုတို့ကို ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ ကောင်းကောင်းကျက်အောင် လှော်အပ်သော ကောက်စပါးတို့၏ ဆန်တို့ကို ထောင်း၍ ပြုအပ်သော အမှုန့်, ဆန်ကွဲတို့သည် ပဝါရိတ်သင့်စေနိုင်၍၊ သင့်ရုံကျက်အောင် လှော်အပ်သော, သို့မဟုတ် နေ၌ အခြောက်လှန်းအပ်သောကောက်စပါးတို့၏ ဆန်ကျီုး, ဆန်ကွဲ, ဆန်အားလုံး, ပေါက်ပေါက်, ပေါက်ပေါက် ကိုဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ထမင်း, မုန့်မှုန့်စသည်တို့သည် ပဝါရိတ် မသင့်စေနိုင်ကြပါ။

မေး။ မစ္ဆ, မံသ–တို့နှင့်စပ်၍ ပဝါရိတ်သင့်ပုံ, မသင့်ပုံတို့ကို ပြည့်စုံအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ယာဂုသောက်နေစဉ် ယာဂုလုံးမျှ ပမာဏရှိသော ငါးပိုင်း, သားပိုင်းနှစ်ခုတို့ကို တစ်ခွက်တည်း၌ဖြစ်စေ၊ ခွက်နှစ်ခွက်၌ဖြစ်စေ ပေးလျှောခဲ့သော် ထိုငါးပိုင်း, သားပိုင်းတို့ကို မစားသေးဘဲ ပဝါရိတ်လောက်သော အခြားဘောဇဉ်တစ်ခုခုကို ပယ်မြစ်လျှင် (ငါးပိုင်း, သားပိုင်းတို့ကို စားဆဲမဟုတ်သောကြောင့်) ပဝါရိတ် မသင့်ပါ။

ထိုငါးပိုင်းနှစ်ခု၊ သို့မဟုတ် အသားပိုင်းနှစ်ခုမှ တစ်ခုကို စားပြီးဖြစ်၍ တစ်ခုက လက်ထဲ, သပိတ်ထဲ၌ရှိနေစဉ် အခြားသောဘောဇဉ်ကို ပယ်မြစ်လျှင် ပဝါရိတ် သင့်ပါသည်။

ထိုငါးပိုင်း, သားပိုင်းနှစ်ခုလုံး စားပြီးဖြစ်၍ ခံတွင်း၌ မုန့်ညင်းစေ့မျှပင် အကြွင်းအကျန် မရှိတော့ချိန်တွင် တစ်ခြားသောဘောဇဉ်ကို ပယ်မြစ်လျှင် (''စားဆဲဘောဇဉ်'' မဟုတ်သောကြောင့်) ပဝါရိတ် မသင့်ပါ။

မေး။ ပဝါရိတ်သင့်ကြောင်း အဂါ၁–ပါးတို့တွင် ''ပေးသူက နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသိအတွင်း တည်ရှိခြင်း''ဟူရာ၌ ဟတ္ထပါသိ ထိုင်းတာပုံ တိုင်းတာနည်းကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ရဟန်းက ထိုင်နေလျှင် တင်ပါးနောက်စွန်းမှစ၍၊ ရပ်နေလျှင် ဖနောင့်စွန်းမှစ၍၊ လျှောင်းနေလျှင် လျှောင်းနေသော နံပါး၏ဟိုဘက် (အပြင်ဘက်)အစွန်းမှ စ၍ တိုင်းတာရပါမည်။

ဒါယကာက ထိုင်, ရပ်, လျှောင်းလျက် ဆက်ကပ်လျှင် ထိုဒါယကာ၏ ဆန့်တန်းအပ်သော လက်မှတစ်ပါး အနီးဆုံးကိုယ်အင်္ဂါ၏ ဤဘက်စွန်းဖြင့် ပိုင်းခြား၍ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်ကို တိုင်းတာရပါမည်။

မေး။ နှစ်တောင့်ထွာဟတ္ထပါသ် တိုင်းတာပုံ လိုရင်းအချုပ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အကပ်ခံသော ရဟန်း၏ လှမ်းယူသော လက်မှတစ်ပါး အနီးဆုံးကိုယ်အင်္ဂါ၏ နောက်ဖက်အစွန်းဖြင့် ပိုင်းခြားတိုင်းတာရပါမည်။

ကပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ လှမ်းပေးသော လက်မှတစ်ပါး အနီးဆုံးကိုယ်အင်္ဂါ၏ ရှေ့ဘက်အစွန်းဖြင့် ပိုင်ခြားတိုင်းတာရပါမည်။

(ဆောင်) ကပ်သူ ရှေ့စွန်း၊ ခံ–နောက်စွန်းဟု အစွန်းနှစ်ဖြာ၊ ပိုင်းခြားကာ၊ တိုင်းပါ ဟတ္ထပါသ်ကို။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါးက ဆွမ်းချိုင့်, ဆွမ်းအုပ်ကို မ, မဘဲ လက်ဖြင့်ထိ၍ ''ဆွမ်းယူပါဦး''ဟု လျှောက်သည်ကို ပယ်မြစ်သောရဟန်းအား ပဝါရိတ်သင့်/ မသင့် အကြောင်းနှင့်တကွ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ကိုယ်ဖြင့် ရှေ့ရှုမဆောင်သောကြောင့် ပဝါရိတ် မသင့်ပါ။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား ပဝါရိတ်သင့်/ မသင့် နှိုင်းချင့်ဆုံးဖြတ်ပါ။

(က) ဆွမ်းတောင်းကို ရဟန်း၏ နှစ်တောင့်ထွာဟတ္ထပါသ်သို့ ဆောင်ယူ၍ ချထားပြီးမှ ''ဆွမ်းယူပါဦးဘုရား''ဟု လျှောက်ထားသည်ကို ပယ်မြစ်သောရဟန်း။

(ခ) ဆွမ်းတောင်းကို အနည်းငယ်မြှောက်၍ဖြစ်စေ၊ စောင်း၍ဖြစ်စေ ''ဆွမ်းယူပါဦးဘုရား''ဟု လျှောက်ထားသည်ကို ပယ်မြစ်သောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ကိုယ်ဖြင့် ရှေ့ရှုဆောင်ခြင်း မဟုတ်သောကြောင့်ပဝါရိတ် မသင့်ပါ။

(ခ) ကိုယ်ဖြင့် ရှေ့ရှုဆောင်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ပဝါရိတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ အနီး၌ ကပ်ထိုင်နေသော ရဟန်းအား ဆွမ်းလိုက်နေစဉ် အခြားရဟန်းတစ်ပါးက သပိတ်ကို ပိတ်ထားလျှင် ပဝါရိတ်သင့် / မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ အခြားရဟန်းအတွက် ဆောင်အပ်သော ဘောဇဉ်ကို ပယ်မြစ်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ပဝါရိတ် မသင့်ပါ။

မေး။ ရှေးရှုဆောင်အပ်သော ဘောဇဉ်ကို ပယ်မြစ်တိုင်း ပဝါရိတ်သင့်ပါသလော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည် ကိုယ်ဖြင့် ရှေးရှုဆောင်ခြင်း, နှုတ်ဖြင့် ရှေးရှုဆောင်ခြင်းဟု ၂–မျိုးရှိရာ နှုတ်ဖြင့် ရှေးရှုဆောင်အပ်သော ဘောဇဉ်ကို ပယ်မြစ်ခြင်းကြောင့် ပဝါရိတ် မသင့်ပါ။ ကိုယ်ဖြင့် ရှေးရှုဆောင်အပ်သောဘောဇဉ်ကို ပယ်မြစ်မှသာ ပဝါရိတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းများ ဆွမ်းအတူဘုဉ်းပေးနေကြရာ ပဝါရိတ်မသင့်အောင် ဆောင်ရွက်ပုံ ဆောင်ရွက်

http://www.dhammadownload.com

နည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတော်များ ဆွမ်းအတူဘုဉ်းပေးနေကြရာ ဆွမ်းစသည် ထည့်ပေးလိုလျှင် ရှေးဦးစွာ ဆွမ်းအုပ်စသည်ကို လက်ပြင့် မ, မဘဲ ဇွန်း, လက်စသည်ဖြင့် မကော်မခပ်သေးဘဲ ''ဆွမ်းအလိုရှိပါသလား''ဟု နှုတ်ဖြင့်မေးပြီးမှ အလိုရှိသည်ဆိုလျှင် သင့်တော်ရုံထည့်ပေးရပါမည်။ ထိုသို့ထည့်ပေးလျှင် ပဝါရိတ် မသင့်ပါ။

မေး။ ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်းသည် စားဆဲဘောဇဉ်ကို ဆက်စားကောင်း/ မစားကောင်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပယ်မြစ်ရာ ဣရိယာပုတ်ကို မပြောင်းဘဲ (ဥပမာ--ထိုင်လျက် ပဝါရိတ်သင့်လျှင် ထိုထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုတ်ကို မဖျက်သေး, မပြောင်းသေးဘဲ) စားဆဲဘောဇဉ်ကို ဆက်စားကောင်းပါသည်။ အာပတ် မသင့်ပါ။ ဣရိယာပုတ်ကို ပြောင်းပြီးလျှင်ကား ဆက်မစားကောင်းတော့ပါ။ ဆက်၍စား လိုလျှင် အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုပြီးမှ ဆက်စားရပါမည်။

(ဆောင်) ပယ်မြစ် ဣရိယာ၊ မဖျက်ပါ။ ဆက်ကာ စားနိုင်သည်။
ဖျက်လိုက်ဝုံတိ၊ အတိရိတ္တာ၊ ပြုမှသာ၊ ဆက်ကာ စားနိုင်သည်။

မေး။ ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်းသည် အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မပြုဘဲ ဆက်စားလိုလျှင် မည်သို့ပြုလုပ်ရပါမည်နည်း၊ ဆက်စားနိုင်သောနည်းလမ်းများ ရှိပါက ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပယ်မြစ်ရာ ဣရိယာပုတ်ကို မဖျက် မပြောင်းဘဲ ဆက်စားရပါမည်။
သို့မဟုတ်– ဂိလာနဏ၏ အကြွင်းအကျန်၊ ဂိလာနအတွက် ရည်မှန်းထားသော ဘောဇဉ်တို့ကို စားရပါမည်။

မေး။ ဘယ်လိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်မျိုးကို ''အနတိရိတ္တခဲဖွယ်ဘောဇဉ်''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ (က) ''ကပ္ပိယကတ''စသော ၇–ပါးသော ဝိနည်းကံအခြင်းအရာတို့ဖြင့် အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မပြုအပ်သေးသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၊ (ခ) ဂိလာန အပိုအလျှံ အကြွင်းအကျန် မဟုတ်သော ဘောဇဉ်မျိုးကို ''အနတိရိတ္တခဲဖွယ်ဘောဇဉ်''ဟု ဆိုရပါသည်။

အမှာ။ ။ ''အနတိရိတ္တခဲဖွယ်ဘောဇဉ်နှစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ''ဟု မေးလျှင် ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ အနတိရိတ္တံ–အရ အနတိရိတ္တ ၂–မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ဝိနယရောနတိရိတ္တ (ဝိနယကမ္မာနတိရိတ္တ)။
(၂) ဂိလာနာနတိရိတ္တ–တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''အတိရိတ္တခဲဖွယ်ဘောဇဉ် ၂–မျိုးကို ရေးပါ''ဟု မေးလျှင်လည်း ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ ဘယ်လို ပြုခြင်းကို ''အတိရိတ်ဝိနည်းကံပြုခြင်း'' ဟုဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ အပိုအလျှံ အကြွင်းအကျန်ဖြစ်အောင် ပြုခြင်းကို ''အတိရိတ်ဝိနည်းကံပြုခြင်း''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ''ဂိလာနာတိရိတ္တ = ဂိလာနဏ၏အကျန်''ဟူရာ၌ ဂိလာနရဟန်းစားပြီး၍ ကျန်နေသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သာ ''ဂိလာနတိရိတ္တ'' မည်ပါသလော ရှင်းပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဂိလာနရဟန်းစားပြီး၍ ကျန်နေသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သာ ''ဂိလာနတိရိတ္ဘ''မည်သည် မဟုတ်ပါ။ ဂိလာနရဟန်းကို ရည်စူး၍ ဆောင်ယူအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် မှန်သမျှ ''ဂိလာနာတိရိတ္ဘ'' မည်ပါသည်။

မေး။ ပဝါရိတ်သင့်သောရဟန်းတို့ စားကောင်းသော ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုပြီးသော ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်၊ (၂) ဂိလာနရဟန်း၏ အပိုအလျှံ အကြွင်းအကျန်ဖြစ်သော ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်၊ (၃) ဂိလာနရဟန်းကို ရည်စူး၍ ဆောင်ယူအပ်သော ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ခါဒနီယံ, ဘောဇနီယံ–အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ယာဝကာလိက ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် အားလုံးဖြစ်ပါသည်။ (ကခ်ီအဋ္ဌအထာ)
ခါဒနီယ–အရ ဘောဇဉ်ငါးပါးမှ ကြွင်းသော မုန့်, သစ်သီး စသည်တို့ကို ယူရပါမည်။ ဘောဇနီယ–အရ ဘောဇဉ်ငါးပါးကို ယူရပါမည်။ (ခွဲခြားယူပုံ)

(ဆောင်) ယာဝကာလိက၊ တစ်မျိုးမျှ၊ သင့်ရ ပဝါရိတ်။
ကြွင်း ကာလိကာ၊ မသင့်ပါ၊ ချင့်ကာ ခွဲဝေစိတ်။

မေး။ အတိရိတ်ဝိနည်းကံပြုရာ၌ လိုအပ်သော အင်္ဂါ ၇–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အပ်စပ်အောင်ပြုပြီးသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ အကပ်ခံပြီးဖြစ်ခြင်း။ ၃။ ဝိနည်းမိုရ်၏ အနီး၌ မြွောက်ချီထားခြင်း၊ မမြွောက်နိုင်လျှင် ဝိနည်းမိုရ်ဘက်သို့ စောင်းငဲ့ထားခြင်း။ ၄။ ဝိနည်းမိုရ်၏ ဟတ္ထပါသ်အတွင်းသို့ ရောက်ခြင်း။ ၅။ ဝိနည်းမိုရ်က အနည်းငယ်ဖြစ်စေ စားပြီးဖြစ်ခြင်း။ ၆။ ဝိနည်းကိုယ်တိုင်က ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသူဖြစ်လျှင် ထိုပဝါရိတ်သင့်ရာနေရာမှ မထသေးခြင်း။ ၇။ ဝိနည်းမိုရ်က ''အလ မေတံ သဗ္ဗံ''ဟု ရွတ်ဆိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ကပ္ပိယမှန်၊ အကပ်ခံ၍၊ ချီပြန်ညွှတ်လတ်၊ ဟတ္ထပါသ်နှင့်၊ စားလတ်လေဘီ၊
ပဝါရိမှု၊ ကျရိမဖျက်၊ နှုတ်ဖြင့်မြွက်လေ၊ အလမေတံ၊ သဗ္ဗံခုနစ်၊ အင်္ဂါဖြစ်သည်၊
စင်စစ် တိရိတ်ဝိနည်းတည်း။ (ပါတိမောက် ဘာသာဋီကာ)

မေး။ အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုပုံကို စေ့စုံအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပဝါရိတ်သင့်၍ ကျရိယာပုတ်ပြောင်းပြီးသော ရဟန်းသည် နောက်ထပ်စားလိုသေးလျှင် မိမိစားလိုသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို သပိတ်ထည်း, ပန်းကန်ထည်းထည့်၍ ဝိနည်းမိုရ်ရဟန်း၏ ဟတ္ထပါသ်သို့ ယူသွားပြီး ''အတိရိတ်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ပေးတော်မူပါ''ဟု လျှောက်ရပါမည်။ သပိတ် (သို့) ပန်းကန်ကို လက်ဖြင့် မြွောက်ထားရပါမည်။ (သို့) ဝိနည်းမိုရ်ဖက်သို့ စောင်းငဲ့ထားရပါမည်။ ဝိနည်းမိုရ်က ''အလ မေတံ သဗ္ဗံ = ဤအလုံးစုံကို ငါတော်ပြီ''ဟု ရွတ်ဆိုရပါမည်။ ထိုအခါ အတိရိတ်ဝိနည်းကံပြုပြီးဖြစ်ပါတော့သည်။

မှတ်ချက်။ ။ –အတိရိတ် ဝိနည်းကံ ပြုပေးမည့် ဝိနည်းမိုရ်ရဟန်းသည် ထိုနေ့အဖို့၌ ဘောဇဉ် တစ်ခုခုကို အနည်းငယ်ဖြစ်စေ စားပြီးသူ ဖြစ်ရပါမည်။ – အကယ်၍ ဝိနည်းမိုရ် ရဟန်းကိုယ်တိုင် ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသူဖြစ်လျှင် နေရာမှ မထရပါ။

မေး။ အတိရိတ် ဝိနည်းကံ ပြုရာ၌ ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ် ရွတ်ဆိုရသည့် ''အလ မေတံ သဗ္ဗံ''

http://www.dhammadownload.com

ဟူသော ပါဠိတော်အနက်, အဓိပ္ပါယ်တို့ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အနက်မှာ – ''ငတ် သည်း၊ ဤအလုံးစုံသည်။ အလံ၊ တော်ပြီ''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ အဓိပ္ပါယ်ကား– ''ဤသပိတ်ထည်း, ပန်းကန်ထည်းရှိ စားဖွယ်အားလုံးကို ငါ တော်ပြီ, ငါ မစားလိုပြီ''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤပထမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပဝါရိတ်သင့်ပြီးနောက် အတိရေါ်ဝိနည်းကံ မပြုရသေးသော အာမိသတစ်မျိုးမျိုးကို ခံယူသောရဟန်းအား ခံယူခြင်းကြောင့်, ဒုက္ကဋ်, စားမျိုခြင်းကြောင့် ပါစိတ် အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – များစွာသောရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု – ပဝါရိတ်သင့်ရာအရပ်မှ တစ်ပါးသောအရပ်၌ စားခြင်း။

မေး။ ပထမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အနတိရိတ္တံ – ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်/ မသင့် ဆုံးဖြတ်ဖြေဆိုပါ။

(က) အနတိရိတ္တခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို အနတိရိတ္တခဲဖွယ်ဘောဇဉ်မှန်း သိလျက် စားသော ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်း။

(ခ) အနတိရိတ္တခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို အနတိရိတ္တခဲဖွယ်ဘောဇဉ်မှန်း မသိ၍ စားမိသော ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်း။

(ဂ) အနတိရိတ္တ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို အနတိရိတ္တခဲဖွယ်ဘောဇဉ် ဟုတ်လေသလား, မဟုတ်လေသလားဟု ယုံမှားသံသယဖြစ်လျက် စားသော ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်း။

ဖြေ။ ထိုရဟန်းအားလုံးတို့အား ပဌမပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃–ပါးကိုရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသူဖြစ်ခြင်း။
၂။ အာမိသ၏ အပိုအလျှံ အကြွင်းအကျန် မဟုတ်ခြင်း။ (အာမိသ–ဟူသည် ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်များတည်း။) ၃။ နံနက်အချိန်၌ စားမျိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၆။ ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းကို အနှစ်ချုပ် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဆွမ်းစားစဉ် ပဝါရိတ်သင့်သောရဟန်းကို ပဝါရိတ်သင့်မှန်း သိပါလျက် အရှိန်အစော်မဲ့စေလို ဂုဏ်သတင်းပျက်စေလို၍ အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မပြုအပ်သေးသော ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်ဖြင့် ဖိတ်သောရဟန်းအား အဖိတ်ခံရသောရဟန်း စားပြီးသော် ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အဘိဟဋ္ဌ–ပုဒ်ကို အကြောင်းပြချက်နှင့်တကွ အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ အဘိဟဋ္ဌ–၌ တုံ့ပစ္စည်းသည် တွာပစ္စည်း၏ အနက်ကိုဟောသောကြောင့် ''အဘိဟဋ္ဌ။ ရှေးရှုဆောင်ယူ၍''ဟု အနက်ပေးရပါမည်။

မေး။ ''အဘိဟဋ္ဌ။ ပဝါရေယျ''၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရှေးရှုဆောင်ယူ၍ ''ရဟန်း၊ ရော့ ခံမူလည်း ခံပါ။ စားမူလည်း စားပါ''ဟု ဖိတ်မန်ခြင်းကို ''အဘိဟဋ္ဌ။ ပဝါရေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်လာ ''ပဝါရဏာကာရပြုပါ၌''ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဟန္ဒ ဘိက္ခု ခါဒ ဝါ ဘုဉ္ဇ ဝါ–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်လာ ပဝါရိတောာ–၌ ပ ပုဗ္ဗ ဝရဓာတ်နှင့် ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်လာ ပဝါရေယျ–၌ ပ ပုဗ္ဗ ဝရာတ်တို့၏ အထူးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်လာ ပဝါရိတောာ–၌ ပ ပုဗ္ဗ ဝရဓာတ်သည် ပယ်မြစ်ခြင်း ပဋိက္ခေပအနက်ကို ဟော၍၊ ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်လာ ပဝါရေယျ–၌ ပ ပုဗ္ဗ ဝရဓာတ်ကား ဖိတ်မန်ခြင်း နိမန္တနအနက်ကို ဟော၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်းမှန်းသိပါလျက် အနတိရိတ္တ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ဖိတ်မန်ရာ၌ ဖိတ်မန်သောရဟန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို အထောက်သာဓကဖြင့် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါစိတ်အာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲစောဒနာလိုခြင်း = အပြစ်တင်လိုခြင်း , မျက်နှာမသာယာအောင် (အရှိန်အစော်မဲ့အောင်) ပြုလုပ်လိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
အထောက်သာဓကမှာ – ''ဇာနံ အာသာဒနာပေက္ခော'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဇာနံ အာသာဒနာပေက္ခော–၌ ဇာနံ–အရ ''သိခြင်း''ဟူသည် အဘယ်ကိုသိခြင်း ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ထိုရဟန်း၏ ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသူဖြစ်ကြောင်းကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် သိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဇာနံ အာသာဒနာပေက္ခော–၌ ဇာနံ–အရ သိပုံအခြင်းအရာ ၃–မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကိုယ်မြင်၍သိခြင်း။ ၂။ သူတစ်ပါးတို့က ပြော၍ သိခြင်း။
၃။ ပဝါရိတ်သင့်သော ရဟန်းကိုယ်တိုင် ပြော၍ သိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''အာသာဒနာပေက္ခော''၌ (က) အာသာဒန (၁) အာသာဒနာပေက္ခတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပါစိတ်အာပတ်ဖြင့် အပြစ်တင်ခြင်း, မျက်နှာမသာယာအောင် (အရှိန်အစော်မဲ့အောင်) ပြုခြင်းကို ''အာသာဒန'' ဟုဆိုပါသည်။
ပါစိတ်အာပတ်ဖြင့် အပြစ်တင်ခြင်းကို ရှုံ့ချော၊ မျက်နှာမသာယာအောင် (အရှိန်အစော်မဲ့အောင်)ပြုခြင်းကို ရှုံ့ချော ရဟန်းကို ''အာသာဒနာပေက္ခ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဘုတ္တာသ္မိ ပါစိတ္တိယံ–အရ ရှေးရှုဆောင်သော ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ်, ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အနတိရိတ္တ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို ရှေးရှုဆောင်ယူခြင်းကြောင့် ဒုက္ခဋ္ဌ၊ ပဝါရိတ်သင့်သော ရဟန်းက ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို ခံယူလျှင် ရှေးရှုဆောင်ယူသော ရဟန်းအား နောက်ထပ် ဒုက္ခဋ္ဌ၊ ပဝါရိတ်သင့်သောရဟန်း စားနေစဉ် မျိုတိုင်း မျိုတိုင်း ဒုက္ခဋ္ဌ၊ စားပြီးသောအခါ ရှေးရှုဆောင်သော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ (စားသောရဟန်းအားကား ပဌမပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။)

မေး။ ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၅-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသူဖြစ်ခြင်း။
၂။ အပြစ်တင်ခြင်းကို ရှောင်ခြင်း။
ဖြင့် ရှေးရှုဆောင်ယူ၍ ဖိတ်ခြင်း။
ပြီးဆုံးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါ သည်။
၃။ ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသူဟု အမှတ်ရှိခြင်း။
၄။ အတိရိတ်မဟုတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်
၅။ အဖိတ်ခံရသော ရဟန်း၏ စားခြင်းကိစ္စ

၇။ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းသည် နေလွဲသောအခါ၌ ခဲဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း ခဲမှုလည်းခဲငြားအံ့, စားမှုလည်းစားငြားအံ့။ ထိုရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဝိကာလေ-၌ ကာလ, ဝိကာလတို့ကို ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ "ကာလ"ဟူသည် ဘုရားအစရှိသော အရိယာအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့ စားလေ့စားထရှိရာ အရုဏ်တက်သည်မှစ၍ မွန်းတည့်ချိန်တိုင်အောင်သောအခါ ဖြစ်ပါသည်။
"ဝိကာလ"မှာ မွန်းတည့်ချိန်ကို လွန်ရာအခါမှ အရုဏ်တက်သည့်တိုင်အောင်သော အခါ ဖြစ်ပါသည်။

ဝစနတ္ထ - ဝိဂတော ကာလော ဝိကာလော။ စားချိန်ကာလမှ ကင်းသောကြောင့် "ဝိကာလ"မည်ပါသည်။ ကာလတော ဝိဂတော ဝိကာလော-ဟုလည်း ပြုကြသည်။ "ဝိကာလေတိ ဝိဂတေ ကာလေ"ဟူသော ကခ်ီအဋ္ဌကထာ အဖွင့်နှင့် မညီပေ။

မေး။ မွန်းမတ်မတ်တည့်ရာအခါ (၁၂-နာရီတိတိအချိန်)သည် ကာလ, ဝိကာလတို့တွင် အဘယ်၌ ပါဝင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ကာလ၌ ပါဝင်ပါသည်။

အထူးမှာထားချက်။ ။ ဘာသာဋီကာဆရာတော်က ဤဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ်တွင် ရေးပြထားသော ကာလိက ၄-ပါးဆိုင်ရာ အဓိပ္ပာယ်များကို ကခ်ီအဋ္ဌကထာ ဖွင့်အတိုင်း ဒန္တပေါနသိက္ခာပုဒ်၌ ရေးပြထားပါသည်။

မေး။ ၁၂-နာရီတိတိအချိန်တွင် နွားနို့စသည် သောက်ကောင်း/ မသောက်ကောင်း၊ သောက်သင့်/ မသောက်သင့် နှိုင်းချင့်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ၁၂-နာရီတိတိအချိန်သည် ကာလတွင်ပါဝင်သောကြောင့် ထိုအချိန်တွင် နွားနို့စသည်ကို ချေးမြှိန်ခွာ သောက်ကောင်းပါသည်။ သို့သော် ဝိနယကုဋ္ဌာရီရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များကား

http://www.dhammadownload.com

မသောက်သင့်-ဟုဦးကာတို့၌ ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ခါဒနီယ, ဘောဇနီယ-တို့၏အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ခါဒနီယ-အရ အာမိသ၌ ထည့်သွင်းရေတွက်အပ်သော သစ်မြစ်, သစ်ဥ, သစ်သီးအစိမ်း, အမှည့်မျှားနှင့် စပါးမျိုး, ပဲမျိုးမှဖြစ်သော မုန့်အမျိုးမျိုးကို ယူရပါမည်။
ဘောဇနီယ- အရ ဘောဇဉ် ၅-ပါးကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ စားမျိုခြင်းငှါ ခံယူသောရဟန်းအား ခံယူခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌ အထူးခွင့်ပြုအပ်သော အနာပတ္တိပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နွားများကဲ့သို့ စားပြီးသားအစာကို စွန့်ဆုတ်၍ ခံတွင်း၌ ထည့်ထားလျက် စားဝါးနေတတ်သော ''ရောမဌက(ရောမန္ထက)ရဟန်း'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သိထိုက်သော ရောမဌက (ရောမန္ထက)ပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မျိုချပြီးနောက် ပြန်အန်ထုတ်၍ ခံတွင်းထည်း၌သာထားအပ်သော (ခံကွင်းပေါက်အပြင်ဘက်သို့ မထွက်သော) အစာကို ''ရောမဌ(ရောမန္ထ)''ဟုခေါ် ဆိုရပါသည်။
ထိုအစာကို စားဝါးနေသော ရဟန်းကို ''ရောမဌက(ရောမန္ထက)''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝိကာလဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ယာဝကာလိက ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြစ်ခြင်း။
၃။ စားမျိုခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

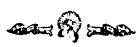

၈။ သန္နိဓိကာရကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သန္နိဓိကာရကသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းသည် သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်းကို ပြု၍ ခဲဖွယ်ကိုသော်လည်းကောင်း, ဘောဇဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း ခဲစားပြားအံ့၊ ထိုရဟန်း အားပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။

မေး။ သန္နိဓိကာရကသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအချုပ်ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကပ်ခံထားသော ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်ကို သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍ နောက်တနေ့၌ စားလျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏-ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''သန္နိဓိကာရက''အရ ''သိုမှီးသိမ်းဆည်းမှုကို ပြုခြင်းရှိသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်'' ဟူသည် အဘယ်နည်းဖြေဆိုရ၏ သန္နိမ်ကာရက-အရ ဖြစ်သင့်သမျှကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အကပ်ခံပြီးနောက် မစွန့်ဘဲ ဟစ်ညှဉ့်လွန်အောင်သိမ်းဆည်းထားအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြစ်ပါသည်။
သန္နိမ်ကာရက-အရ ယာဝကာလိကခဲဖွယ်ဘောဇဉ်နှင့် ယာမကာလိကဖျော်ရည်တို့ကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ယာမကာလိကဖြစ်သော ဖျော်ရည်တစ်မျိုးမျိုးကို အကပ်ခံပြီးနောက် မစွန့်ဘဲ နောက်နေ့၌ သောက်သုံးလျှင် အပြစ်ရှိ/ မရှိ အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''သန္ဓိဓိကတံ ယံ ကိञ္စိ ယာဝကာလိကံ ဝါ ယာမကာလိကံ ဝါ'' ဟု ကခ်ိအဋ္ဌကထာ ဖွင့်သောကြောင့် ယာမကာလိကဖြစ်သော ဖျော်ရည် တစ်မျိုးမျိုးကို အကပ်ခံပြီးနောက် မစွန့်ဘဲ နောက်နေ့၌ သောက်သုံးလျှင် အပြစ်ရှိပါသည်။

မေး။ အန္တောဝုတ္ထ, သန္ဓိဓိဖြစ်သော ကာလိက၊ မဖြစ်သော ကာလိကတို့ကို ခွဲခြား ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဖြစ်သောကာလိကတို့မှာ – ယာဝကာလိကနှင့် ယာမကာလိကတို့ ဖြစ်၍ မဖြစ်ကာလိကတို့မှာ – သတ္တာဟကာလိကနှင့် ယာဝဇီဝိကတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ယာဝ, ယာမ၊ ကာလိက၊ ဖြစ်ထ သန္ဓိဓိ။
ကျန်နှစ်မျိုးမှာ၊ မဖြစ်ပါ ခွဲကာ မှတ်လေဘိ။

မေး။ ဤသန္ဓိကာရကသိက္ခာပုဒ်၌ သိအပ် သိထိုက်သော ''ဒုဒ္ဓါတပတ္တ'' ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဒုဒ္ဓါတပတ္တ'' ဟူသည် မကောင်းသဖြင့် ဆေးအပ်သော (လက်ချောင်းဖြင့် ပွတ်တိုက်သော အခါ လက်ချောင်းရာ ထင်လောက်အောင် အဆီကလေးများ ကျန်နေသော) သပိတ်, ပန်းကန်, ခွက်စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပြောင်စင်အောင်မဆေးအပ်သော သပိတ်, ပန်းကန်၊ ကွဲအက်ကြောင်းရှိသော သပိတ်, ပန်းကန်များဖြင့် ဆွမ်းစားပြစ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ထိုသပိတ်, ပန်းကန်များဖြင့်ဆွမ်းစားလျှင် ထိုသပိတ်, ပန်းကန်များ၌ ကပ်ငြိနေ, ဝင်နေသော အဆီအစေးများသည် ဆွမ်းနှင့်ရောရ၍ ခံတွင်းသို့ ဝင်သွားတတ်ပါသည်။ ထိုသို့ ဝင်သွားလျှင် သန္ဓိဓိကာရကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ သပိတ်, ပန်းကန်များကို ပြောင်စင်အောင် ဆေးကြောသင့်ကြောင်း၊ ကွဲကြောင်း, အက်ကြောင်းရှိသော သပိတ်, ပန်းကန်များကို အသုံးမပြုသင့်ကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြပါ။

ဖြေ။ သပိတ်, ပန်းကန်များကို ပြောင်စင်အောင် မဆေးကြောလျှင် ထိုသပိတ်, ပန်းကန်တို့၌ ဆီစသော အာမိသများ ငြိကပ်နေ, ကျန်နေမည်ဖြစ်၍ ထိုးဝိစသော အာမိသတို့သည် နောက်နေ့နံနက်၌ သန္ဓိဓိဖြစ်နေကြပါပြီ။ ကွဲကြောင်း, အက်ကြောင်းရှိသောသပိတ်, ပန်းကန်များ၌ ငြိကပ်နေ, ဝင်နေသော ဆီစသောအာမိသတို့သည်လည်း ထို့အတူ နောက်နေ့နံနက်၌ သန္ဓိဓိဖြစ်နေကြပါပြီ။ ထိုသန္ဓိဓိဖြစ်သောအာမိသတို့နှင့် ဆွမ်း, ဆွမ်းဟင်းများ ရောစားလျှင် သန္ဓိဓိဖြစ်သော အာမိသများ ခံတွင်းသို့ဝင်ရောက်ကာ သန္ဓိဓိကာရကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် သပိတ်, ပန်းကန်များကို ပြောင်စင်အောင်ဆေးကြောသင့်ပါသည်။ ကွဲကြောင်း, အက်ကြောင်းရှိသော သပိတ်, ပန်းကန်စသည်တို့ကိုလည်း အသုံးမပြုသင့်ပါ။

မေး။ သန္ဓိဓိမဖြစ်ဘဲ နောက်နေ့၌ စားကောင်းအောင် ပြုလုပ်နည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''စားဦးမည်'' ဟု ငဲ့ကွက်မှုမရှိဘဲ လူ,သာမဏေတို့အား အာလယပြတ် ပေးစွန့်

http://www.dhammadownload.com

လိုက်ရပါမည်။ နောက်နေ့၌ ထိုလူ, သာမဏေတို့ သိမ်းဆည်းထားအပ်သော ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်ကို အကာပ်ခံ၍ စားလျှင် စားကောင်းပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သိထိုက်သော အစွန့် ၂-မျိုး ကိုဖော်ပြ၍ မည်သည့် အစွန့်သာ ကောင်းကြောင်းရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အစွန့် ၂-မျိုးမှာ (၁)ဝတ္ထုကို စွန့် (၂) အကပ်ကိုစွန့်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ သာရတ္ထဒီကာဆရာက "ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် ဘယ်ဟာကို စွန့်စွန့် သန္ဓိမိ လွတ်သည်" ဟု ဆို၍ ၊ ဝိမတိဒီကာဆရာက"ဝတ္ထုကိုစွန့်မှ သန္ဓိမိ လွတ်သည်"ဟု ဆိုပါသည်။

ထိုနှစ်ဝါဒတို့တွင် "ယံ (ဘောဇနံ) ပန ဘိက္ခု နိရပေက္ခော သာမဏေရာနံ ပရိစ္စဇိတ္တာ" ဟူသောအဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်ထား၍ ဝိမတိဝါဒသာ ကောင်းကြောင်း ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကြပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ပြည့်စုံအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သန္ဓိမိဖြစ်သော ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကတို့ကို စားမျိုမည်, သောက်မည်ဟု ကြံ၍ ခံယူသောရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်၊ စားမျိုတိုင်း သောက်မျိုတိုင်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

(ဆောင်) ခံလျှင် ဒုက္ကဋ်၊ စားမျိုလတ်၊ ပါစိတ်အာပတ်သင့်။

မေး။ ယာဝကာလိကနှင့် ယာမကာလိကရောနှောရာ၌ မိမိကာလအားလျော်စွာ အပ်, မအပ်ကို စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အရသာချင်း ရောစပ်မသွားလျှင်လည်းကောင်း၊ အခြားကာလိကနှင့် ရောနှောမှု မထင်ရှားအောင် (စင်ကြယ်အောင်) ဆေးကြောပွတ်တိုက်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ မိမိကာလိက အားလျော်စွာ အပ်ပါသည်။

အရသာချင်း ရောစပ်သွားလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ စင်ကြယ်အောင်မဆေးကြောအပ်သော်လည်းကောင်း မိမိကာလိကအားလျော်စွာ မအပ်ပါ။

မေး။ (က) အေးသော နို့ထမင်းအပျစ်ပေါ်၌ တင်လျှူအပ်သော ထောပတ်ခဲ၊
(ခ) ဆွမ်းနှင့်ရောရ၍ ရအပ်သော ကရဝေးရွက်၊
(ဂ) ယာဂုစသည်၌ ထည့်ခပ်လျှူအပ်သော ချင်းစသည်တို့ မိမိတို့ကာလအတိုင်း အပ်, မအပ် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ (က) ၌ အေးသောနို့ထမင်း အပျစ်နှင့် ရောနှောအပ်သော ထောပတ်ခဲသည် အရသာချင်း မရောနိုင်သောကြောင့် မိမိကာလအတိုင်း (ဂျ)ရက်အပ်သည်။
(ခ) (ဂ) တို့၌ ကရဝေးရွက်, ချင်းစသည်တို့ကို စင်ကြယ်အောင် ဆေးကြော ပွတ်ကိုက်ထားလျှင် ရနိုင်သောကြောင့် မိမိကာလအတိုင်း တစ်သက်လုံး အပ်ပါသည်။

မေး။ ကာလိကလေးဖြာ ရောနှောရာ၌ ရက်ရှည်ကာလိက, ဂ ရက်တိုကာလိကဏ် သဘောသို့ လိုက်ရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ယာဝကာလ်နှင့် ယာမကာလိက, သတ္တာဟာကာလိက, ယာဝဇီဝိကတို့ ရောနှောရာ၌ ယာဝကာလိကဏ် သဘောအားလျော်စွာ နံနက်ပိုင်း၌ စားကောင်းပါသည်။

ယာမကာလိကနှင့် သတ္တာဟကာလိက, ယာဝဇီဝိကကို ရောနှောရာ၌ ယာမကာလိက

http://www.dhammadownload.com

၏ သဘောအားလျော်စွာ ညနေပိုင်း၌သာ စားကောင်းပါသည်။

သတ္တာဟကာလိကနှင့် ယာဝဇီဝိက ရောနှောရာ၌ သတ္တာဟကာလိက၏ သဘောအားလျော်စွာ ၇-ရက်သာ စားကောင်းပါသည်။

(ဆောင်) အတို, အရှေ့ ရောမိခ္ခေ့ အရှေသ္ဍ.ဘက်ပါ။ (အရှေ = အရှည်)

အထူးသတိပြုဖွယ်။ ။ ''ကာလိကလေးဖြာ ရောနှောရာ၌ ရက်ရှည်ကာလိက, ကရက်တိုကာလိက၏ သဘောသို့ လိုက်ရသည်''ဆိုရာ၌ သတ္တာဟကာလိက, ယာဝဇီဝိကဟူသော ရက်ရှည်ကာလိကများက ထိုရောရာနေ၌ပင် အကပ်ခံအပ်သော (တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတ)ကာလိကများဖြစ်မှသာ ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကဟူသော ရက်တိုကာလိကဆိုင်ရာ ကာလအတိုင်း အပ်သည်။ ရှေးရှေးနေ့များက အကပ်ခံထား သော (ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတ) ကာလိကများဖြစ်လျှင် လုံးလုံး မအပ်တော့-ဟူသောအချက်ကို အထူးသတိပြုပါ။

မေး။ အကပ်ယကုဋ္ဌိ၌ သိုမီးသိမ်းဆည်းထားအပ်သော အန္တောဝုတ္ထ သတ္တာဟကာလိက ယာဝဇီဝိကနှစ်မျိုးနှင့် ယနေ့အကပ်ခံအပ်သော ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကနှစ်မျိုးကိုရော၍ စားကောင်း/ မစားကောင်း အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မုခသန္ဓိဝိဖြစ်သောကြောင့် (အန္တောဝုတ္ထ ဖြစ်သောကြောင့်) ၄င်းတို့ကို ရော၍ မစားကောင်းပါ။

မှတ်ချက်။ ။ မုခသန္ဓိဝိနှင့် အန္တောဝုတ္ထသည် အမည်မျှသာ ထူးခြားပါသည်။ မုခသဒ္ဒါသည် အန္တော သဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်၍ သန္ဓိဝိ သဒ္ဒါသည် ဝုတ္ထ သဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ (က) မနေ့က အကပ်ခံ၍ သိမ်းဆည်းထားသောထောပတ်ကို ယနေ့ အကပ်ခံအပ်သော ဆွမ်းနှင့် ရောနှော၍ စားကောင်း/ မစားကောင်း။

(ခ) မနေ့က အကပ်ခံထားသော ဆားကို ယနေ့ အကပ်ခံအပ်သော ဖျော်ရည်နှင့် ရောစပ်၍ သောက်ကောင်း/ မသောက်ကောင်း အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ (က) မုခသန္ဓိဝိဖြစ်သောကြောင့် ရောနှော၍ မစားကောင်းပါ။

(ခ) မုခသန္ဓိဝိဖြစ်သောကြောင့် ရောစပ်၍ မသောက်ကောင်းပါ။ (ထောပတ်ဟူသော သတ္တာဟကာလိကနှင့် ဆား-ဟူသော ယာဝဇီဝိကဝတ္ထု တို့သည် ယနေ့အကပ်ခံအပ်သောဝတ္ထုများ မဟုတ်သောကြောင့်-ဟုလည်း အကြောင်းပြကြပါသည်။)

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါတို့၌ ဘယ်နရက် အပ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ဖြေဆိုပါ။

(က) ယနေ့ အကပ်ခံအပ်သော သတ္တာဟကာလိကနှင့် ယနေ့ အကပ်ခံအပ်သော, သို့မဟုတ်- ရှေးနေ့များက အကပ်ခံအပ်သော ယာဝဇီဝိကတို့ ရောနှောရာ၊

(ခ) အကပ်ခံပြီး နှစ်ရက်ရှိသော သတ္တာဟကာလိကနှင့် ယနေ့ အကပ်ခံအပ်သော, သို့မဟုတ်- ရှေးနေ့က အကပ်ခံအပ်သော ယာဝဇီဝိကတို့ ရောနှောရာ၊

(ဂ) အကပ်ခံပြီး ၇-ရက်ရှိသော သတ္တာဟကာလိကနှင့် ယနေ့, သို့မဟုတ်- ရှေးနေ့များက အကပ်ခံအပ်သော ယာဝဇီဝိကတို့ ရောနှောရာ၊

ဖြေ။ (က) ၇-ရက်သာ အပ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ခ) ၆-ရက်သာ အပ်ပါသည်။ (၃-ရက်ရပြီး သတ္တာဟကာလိကနှင့် ရောလျှင် ၅-ရက်သာ၊ ၄-ရက်ရပြီး သတ္တာဟကာလိကနှင့် ရောလျှင် ၄-ရက်သာ၊ ၅-ရက်ရပြီး သတ္တာဟကာလိကနှင့် ရောလျှင် ၃-ရက်သာ၊ ၆-ရက်ရပြီး သတ္တာဟကာလိကနှင့် ရောလျှင် ၂-ရက်သာ အပ်ပါသည်။)

(ဂ) ထိုအကပ်ခံအပ်ရာ နေ့၌သာ အပ်ပါသည်။

အထူးသိမှတ်ဖွယ်။ ။ ယာဝဇီဝိကကို သတ္တာဟကာလိကနှင့် ရောနှောရာ၌ကား ယာဝဇီဝိကဝတ္ထု က ထိုနေ့အကပ်ခံအပ်သည် မဟုတ်ဘဲ ရှေးရှေးနေ့များက အကပ်ခံထား အပ်သည် ဖြစ်စေကာမူ သတ္တာဟကာလိကခေတ်ကာလအတိုင်းပင် သုံးဆောင်ခွင့်ရသည်-ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ တစ်လလောက်က အကပ်ခံထားသော ယာဝဇီဝိက ဆေးမှန့်ကို ယနေ့ အကပ်ခံအပ်သော ပျားရည်နှင့် ရောစပ်လိုက်ပါက ရက်ပေါင်းမည်မျှ သုံးဆောင်နိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သတ္တာဟကာလိကဖြစ်သော ပျားရည်၏ ခေတ်ကာလအတိုင်း ၇-ရက် သုံးဆောင်နိုင်ပါသည်။

မေး။ ယာဝကာလိက, ယာမကာလိက, သတ္တာဟကာလိက ပစ္စည်းဝတ္ထုများကို အကပ်ခံထားပြီးနောက် ဆိုင်ရာ ကာလ, ယာမ, သတ္တာဟကို လွန်မှ ဘုဉ်းပေးစားသောက်လျှင် မည်သည့်သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် မည်သည့်အာပတ်များ သင့်ပါသနည်း အသီးသီး ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယာဝကာလိကဝတ္ထုကို ဘုဉ်းပေးစားသောက်လျှင် ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်၊ ယာမကာလိကဝတ္ထုကို သောက်လျှင် သန္နိကာရကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်၊ သတ္တာဟကာလိကဝတ္ထုကို ဘုဉ်းပေးစားသောက်လျှင် ဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ (က) ကပ္ပိယကုဋိ၊ (ခ) အကပ္ပိယကုဋိ၊ (ဂ) မုခသန္ဓိ၊ (ဃ) အန္တောဝုတ္ထ၊ (င) အန္တောပက္ခ၊ (စ)သာမံပက္ခ-ဟူသော ဝိနယ ဝေါဟာရတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က) ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကနှစ်မျိုးကို သိမ်းကောင်းရာ၊ လူ, သာမဏေတို့က ထိုကုဋိအတွင်း ချက်ပေးကောင်းရာဖြစ်သော ကျောင်းလေးမျိုးကို ''ကပ္ပိယကုဋိ''ဟု ဆိုပါသည်။

(ခ) သံဃာ၏ ဥစ္စာ၊ သို့မဟုတ် ရဟန်း၏ဥစ္စာဖြစ်သော နေဖို့ရာဆောက်လုပ်အပ်သော ကျောင်းကို ''အကပ္ပိယကုဋိ'' ဟုဆိုပါသည်။

(ဂ) ခံတွင်း၌ ထည့်သွင်းလျှင် အာပတ်သင့်လောက်အောင် အန္တောဝုတ္ထဖြစ်သော သတ္တာဟကာလိက, ယာဝဇီဝိကနှစ်ပါးနှင့် ရောနှောအပ်သော ယာဝကာလိက, ယာမကာလိက နှစ်ပါးကို ''မုခသန္ဓိမိ''ဟု ဆိုပါသည်။

(ဃ) အကပ္ပိယကုဋိဝယ် သဟသေယျလောက်သော အရပ်၌ တည်နေစေအပ် သိုမှီးသိမ်းဆည်းအပ်သော သံဃာ၏ဥစ္စာ၊ သို့မဟုတ် ရဟန်း၏ဥစ္စာဖြစ်သော ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကနှစ်မျိုးကို ''အန္တောဝုတ္ထ''ဟု ဆိုပါသည်။

(င) အကပ္ပိယကုဋိ၌ ချက်အပ်သော ယာဝကာလိကကို ''အန္တောပက္ခ''ဟုဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(စ) ကပ္ပိယကုဋိမ်ခြုံဖြစ်စေ, အကပ္ပိယကုဋိမ်ခြုံဖြစ်စေ မည်သည့်အရပ်ခြုံမဆို ရဟန်းကိုယ်တိုင်ချက်အပ်သော ယာဝကာလိကကို '' သာမံပက္ကာ''ဟု ဆိုပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ''ကျောင်း ၄–မျိုး''ဟူသည် ဥသာဝနန္ဒိကာ, ဂေါနိသာဒိကာ, ဂဟပတိ, သမ္ဘူတိတို့ ဖြစ်၏။

မေး။ ယာဂုပူပုဋ္ဌ ကြက်သွန်မိတ်, ကြက်သွန်စိမ်းများ ရဟန်းကိုယ်တိုင် ထည့်သောက်ခြင်း။ နို့ပူပုဋ္ဌ နို့စိမ်း, ဆားစိမ်းများကို ရဟန်းကိုယ်တိုင် ထည့်သောက်ခြင်းများ အပ်/ မအပ် အကြောင်းပြု၍ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ ထည့်သောက်လျှင် သာမံပက္ကာဖြစ်သောကြောင့် မသောက်ကောင်းဟု ဆရာမြတ်တို့ ဆုံးဖြတ်တော်မူကြပါသည်။ (သာမဏော, ကပ္ပိယ ကျောင်းသားများကို ထည့်ခိုင်းမွှေခိုင်းပြီးမှ အကပ်ခံ၍ သောက်ရပါမည်။)

မေး။ ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကတို့ကို ထားဖို့ရာ ကပ္ပိကုဋိများမရှိသော ကျောင်းတိုက်၌ ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကတို့ကို သုံးဆောင်ကောင်းအောင် မည်သို့ပြုလုပ်ရမည်နည်း။

ဖြေ။ လူ, သာမဏေတို့အား ပေးစွန့်ကာ ၄င်းတို့၏ဥစ္စာဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ရပါမည်။

မေး။ သန္ဓိမိကာရက သိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃–ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကဟူသော အာမိသဖြစ်ခြင်း။

၂။ တစ်ညည့်လွန်အောင် သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်း။ ၃။ စားမျိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘောနေဝဂ်လာ ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ် နှစ်မျိုးနှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို ရေးသားတင်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဆွမ်းစားနေစဉ် ''တော်ပြီ, ဘန်ပြီ''ဟုမြစ်မိသောကြောင့် ပဝါရိတ်သင့်သောရဟန်းသည် အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မပြုရသေးသော ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်ကို မခံစားကောင်းပါ။

၂။ ပဝါရိတ်သင့်သောရဟန်းကို သိပါလျက် အရှိန်အစော်မွဲစေလို, ဂုဏ်သတင်းပျက်စေလိုသည်ဖြစ်၍ အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မပြုရသေးသော ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်ဖြင့် မဖိတ်ကောင်းပါ။

၃။ နေလွဲသောအခါ ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်ကို မစားကောင်းပါ။

၄။ သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်းပြု၍ ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်ကို မခံစားကောင်းပါ။

၉။ ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအနှစ်ချုပ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ပဏီတဘောဇဉ်''ခေါ် 'ထောပတ်ဆွမ်း'စသည်တို့ကို ဂိလာနမဟုတ်ဘဲ ဥာတိ, ပဝါရိတ မဟုတ်သူထံမှ မိမိအလွက် တောင်းစားသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ပဏီတဘောဇနာနိ–၌ ပဏီတ နှင့် ပဏီတဘောဇန အရတို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပဏီတ–အရ သပ္ပိ, နာနီတ, တေလ, မဓု, ဖာဏိတ, မစ္ဆ, မံသ, ခီရ, ဒဓိ,

http://www.dhammadownload.com

ဟူသော ၉-မျိုးတို့ကို ရပါသည်။

ပဏီတဘောဇန-အရ ထိုသပ္ပိ, နဝနီတ စသည်တို့နှင့် ရောစပ်အပ်သော ထောပတ်ဆွမ်း, ဆီဦးဆွမ်းစသော ဘောဇဉ်တို့ကို ရပါသည်။

-ပဏီတေဟိ သံသဋ္ဌာနိ ဘောဇနာနိ ပဏီတဘောဇနာနိ-ဟု ဝစနတ္ထပြု။

မေး။ ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ်လာ ပဏီတဝတ္ထု ၉- မျိုးကို ပါဠိ, မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် တွဲစပ်ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။

၁။ သပ္ပိ	=	ထောပတ်။	၂။ နဝနီတ	=	ဆီဦး။
၃။ တေလ	=	ဆီ။	၄။ မဓု	=	ပျားရည်။
၅။ ဖာဏိတ	=	တင်လဲ။	၆။ မစ္ဆ	=	ငါး။
၇။ မံသ	=	အသားဟင်းလျာ(အမဲ)။	၈။ ခီရ	=	နို့ရည်။
၉။ ဒဓိ	=	နို့ခမ်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။			

မေး။ ဘောဇနေ-အမည်မရသော ပဏီတဝတ္ထုတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မစ္ဆ = ငါး၊ မံသ = အသားဟင်းလျာ(အမဲ)၊ ခီရ = နို့ရည်၊ ဒဓိ = နို့ခမ်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ဆေးဖက်မဝင် မြတ်ဘောဇဉ်''တို့ကို ဖော်ပြပါ-ဟု မေးဖူးပြီ။ ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ သေယျထိဒံ၊ သပ္ပိ နဝနီတံ-စသောစကားရပ်သည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ်ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပဏီတဖြစ်သော(မွန်မြတ်သော)အာဟာရတို့၏ အထူးအပြားကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မစ္ဆ, မံသ, ခီရ, ဒဓိ-တို့၏ အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မစ္ဆ-အရ ရေမြှုပ် လှည့်လည်ကျက်စားသော ငါး, လိပ်, မိကျောင်း, မကန်း စသော ရေသတ္တဝါအားလုံးကို ရပါသည်။

မံသ, ခီရ, ဒဓိ-တို့အရ အပ်သော့အသားရှိသော ကုန်းသတ္တဝါအားလုံးတို့၏ အသား, နို့ရည်, နို့ခမ်းတို့ကို ယူရပါမည်။ (ခွဲဖြေတတ်ပါစေ။ မအပ်သောအသားရှိသော သတ္တဝါတို့၏ နို့ရည်, နို့ခမ်းတို့ကား ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုများ ဖြစ်ပါသည်။)

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့၏ အပြစ်များကို ဖော်ပြပါ။

(က) ကျန်းမာနေပါလျက် ဆွေမျိုးမတော်သော ဒကာ, ဒကာမတို့ထံ နွားနို့ တောင်းသောက်သော ရဟန်း။

(ခ) ကျန်းမာနေပါလျက် ဆွေမျိုးမတော်သော ဒကာ, ဒကာမတို့ထံ မြင်းနို့တောင်းသောက်သော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

(ခ) ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ''ဒဓိ- နို့ခမ်း''ဟူသည် ဘယ်လိုအရာမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း၊ အများနားလည်အောင် ရှင်းပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ မီးဖြင့်ပူအောင်ချက်၍ အလွန်ပြစ်သော မချဉ်သေးသော နို့တို့ကိုလည်းကောင်း။ တစ်ညဉ့် လောက်ကြာလျှင် အနည်းငယ်ချဉ်နံ့ပေါက်သော၊ နှစ်ညဉ့်, သုံးညဉ့်ကြာလျှင် အတော်ချဉ်သော နို့အမြစ်ကိုလည်းကောင်း ''ဒဓိ–နို့ဓမ်း''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဘယ်လိုအရာမျိုးကို ''နဝနီတ–ဆီဦး''ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ''ဒဓိ''အမည်ရသောနို့ပြစ်, နို့ချဉ်ကို မွှေတံဖြင့်မွှေလိုက်သောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆီကို ''နဝနီတ=ဆီဦး''ဟု ခေါ်ပါသည်။ (မသကာ = ထောပေး ဟုလည်း ခေါ်သည်)။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဘယ်လိုရဟန်းမျိုးကို ''အဂိလာန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ပဏီတဘောဇဉ်နှင့် ကင်းရှင်းလည်း ကျန်းမာသောရဟန်းမျိုးကို ''အဂိလာန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

အမှာ။ ။ ပဏီတဘောဇဉ်ကို စားရမှ ကျန်းမာမည့် ရဟန်းကို ''ဂိလာန''ခေါ်သည်ဟု အပြန်အားဖြင့် မှတ်သားပါ။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းတို့၏ အပြစ်များကို သိက္ခာပုဒ်အထောက် သာဓကဖြင့် ဖော်ပြပါ။

(က) ကျန်းမာနေပါလျက် ထောပတ်, ဆီဦး, ဆီ, ပျားရည်, တင်လဲ ၅–မျိုးကို ဆေးအတွက် တောင်းစားသောရဟန်း။

(ခ) ငါး, အသား, နို့ရည်, နို့ဓမ်း ၄–မျိုးကို တောင်းစားသောရဟန်း။

(ဂ) ထောပတ်စသည်တို့နှင့်ရောနှောအပ်သော ဘောဇဉ်ကို တောင်းစားသောရဟန်း

(ဃ) ထောပတ်စသော ၅–မျိုးကို ဆေးအတွက် မဟုတ်ဘဲ သက်သက် စားလိုရှိ၍ တောင်းသောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) အစေလကဝဂ် သတ္တမ မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

(ခ) သေခိယ သက္ကစ္စဝဂ် သတ္တမ သူပေါဒနဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

(ဂ) ဤပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

(ဃ) သူပေါဒန ဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ (က) ''ထောပတ်နှင့် ရောနှောအပ်သောဆွမ်းကို လှူပါ''ဟုတောင်းသော ရဟန်း။

(ခ) ''ထောပတ်ဆွမ်း လှူပါ''ဟုတောင်းသောရဟန်းတို့အား အဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ (က) ရဟန်းအား တောင်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်။ ခံယူခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်။ စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

(ခ) ရဟန်းအား (''သာလိဘတ္တ=သလေးဆွမ်း'' ရှိသကဲ့သို့ ''သပ္ပိဘတ္တ=ထောပတ်ဆွမ်း''မည်သည်လောကၽ၌ မရှိသောကြောင့်) သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ် ၉–ချက်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တစ်နေရာထဲ, တစ်အိမ်ထဲ၌ဖြစ်စေ၊ နေရာအသီးသီး၌ဖြစ်စေ တောင်း၍ ရအပ်သော ထောပတ်ဆွမ်းစသော ၉–မျိုးလုံးကို တစ်ပေါင်းတည်း အရသာချင်း ရောနှောအောင်ပြု၍ ထိုဆွမ်းမှ သမန်းမြက်များဖြင့် တစ်ပေါက်လောက်မျှကိုလည်း စားမျိုလျှင် ပါစိတ်အာပတ်

http://www.dhammadownload.com

ဓ–ချက် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဤဆိုက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်ပါဠိကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အဂိလာနော–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၄–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပဏီတဘောဇဉ်ဖြစ်ခြင်း။
၂။ ဂိလာန မဟုတ်ခြင်း။
၃။ တောင်းရ၍ ရခြင်း။
၄။ စားမျိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ ဒန္တပေါနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒန္တပေါနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းသည် ရေနှင့် ဒန်ပူမှတစ်ပါး မပေးအပ် (အကပ်မခံအပ်)သော အာဟာရကို ခံတွင်းသို့ ဆောင်ငြားအံ့ (စားမျိုငြားအံ့)။ ထိုရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဒန္တပေါနသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရေနှင့် ဒန်ပူမှတစ်ပါး အခြားစားသောက်ဖွယ်များကို အကပ်မခံဘဲ သုံးဆောင်လျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏–ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''အဒိန္န''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကာယ, ကာယပဋိဗဒ္ဓ, နိဿဂ္ဂိယ ၃–မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် မပေးမကပ်အပ်သော အာဟာရ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဘယ်အရာကို အဘယ့်ကြောင့် ''ဒန္တပေါန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဒန်ပူကို သွားကို သုတ်သင်တတ်သောကြောင့် ''ဒန္တပေါန''ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
– ဒန္တံ ပုနာတိ သောဓေတီတိ ဒန္တပေါနော။

မေး။ အဒိန္နာဒါန (ဒုတိယပါရာဇိက)သိက္ခာပုဒ်လာ အဒိန္နနှင့် ဤဒန္တပေါနသိက္ခာပုဒ်လာ အဒိန္နတို့၏အထူးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အဒိန္နာဒါန (ဒုတိယပါရာဇိက) သိက္ခာပုဒ်လာ ''အဒိန္န''သည် ပိုင်ရှင်က ကိုယ်, နှုတ်ဖြင့် မပေးအပ်သော သူတစ်ပါးပိုင်ဥစ္စာ ဖြစ်၏။ ဤဒန္တပေါနသိက္ခာပုဒ်လာ ''အဒိန္န''ကား မိမိပိုင်ဥစ္စာပင် ဖြစ်စေကာမူ အကပ်မခံအပ်သေးသော အာဟာရဖြစ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ရဟန်းအား အာဟာရကို ကပ်နိုင်ခွင့်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းမှတစ်ပါး နတ်, လူ, သာမဏေ, ဘိက္ခုနီမ၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် တိရစ္ဆာန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အကပ်မြောက်ကြောင်းအင်္ဂါ ၅-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကပ်မည့်သူက ရှေ့ရှုဆောင်ယူလာခြင်း။

၂။ အကပ်ခံမည့်ရဟန်း၏ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသိအတွင်းသို့ ရောက်ခြင်း။

၃။ အားအလယ်အလတ်ရှိသော ယောက်ျားတစ်ယောက်ချီးမြှောက်နိုင်သော ဝတ္ထုဖြစ်ခြင်း။

၄။ ကိုယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, ကိုယ်နှင့် စပ်သော သပိတ်, ပန်းကန်, ခွက်ယောက်စသည်ဖြင့် ဖြစ်စေ, ပစ်လွှတ်၍ ဖြစ်စေ၊ ဤသုံးမျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့်ပေးခြင်း။

၅။ ကိုယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်နှင့် စပ်သောသပိတ်, ပန်းကန်, ခွက်ယောက်စသည်ဖြစ်စေ၊ ဤနှစ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ခံယူခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဂါထာ) ဒါတုကာမာ'ဘိဟာရော စ၊ ဟတ္ထပါသေ'ရဏာဂ္ဂမံ။
တိဓာ ဒေဿ ဒ္ဒိဓာ ဂါဟော၊ ပဋ္ဌင်ဝံ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟော။ [ခုဒ္ဒသိက္ခာ၊ ၁၀၆။]

(ဆောင်) ရှေ့ရှုလည်းဆောင်၊ နှစ်တောင့်ထွာရောက်, မြောက်နိုင်ဝတ္ထု၊ သုံးခုပေးခြင်း၊ ခံခြင်း နှစ်လျှောက်၊ ကျမ်းလာထောက်၊ ကပ်မြောက်အင်္ဂါ ၅-ပါးတည်း။ [ဝိနယကောသလ္လ]

(ဆောင်) ကိုယ်, ကိုယ်နှင့်စပ်၊ ပစ်လွှတ်လတ်၊ သုံးရပ်ကပ်သူ, တာဝန်တည်း။
ကိုယ်, ကိုယ်နှင့်စပ်၊ ထိုနှစ်ရပ်၊ အကပ်ခံသူ, တာဝန်သည်။

မေး။ ''သုံးခုပေးခြင်း၊ ခံခြင်း နှစ်လျှောက်''လက်ဘအရ (က) ပေးခြင်း ၃-မျိုး (ခ) ခံယူခြင်း ၂-မျိုးတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ၁။ ကာယဒါန = လက်စသော ကိုယ်အင်္ဂါဖြင့် ကိုင်တွယ် ထိညှပ်၍ ပေးခြင်း ကပ်ခြင်း။

၂။ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓဒါန = ကိုယ်နှင့် ထိစပ်နေသော ပန်းကန်စသည်တို့၌ ထည့်၍ ပေးခြင်း ကပ်ခြင်း။

၃။ နိဿဂ္ဂိယဒါန = အကပ်ခံသောရဟန်းဘက်သို့ ပစ်လွှတ်၍ ပေးခြင်း ကပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ၁။ ကာယပ္ပဋိဂ္ဂဟဏ = လက်စသော ကိုယ်အင်္ဂါဖြင့် ခံယူခြင်း အကပ်ခံခြင်း။

၂။ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓပဋိဂ္ဂဟဏ = ကိုယ်နှင့် ထိစပ်နေသော သပိတ်, ပန်းကန်စသည်တို့ဖြင့် ခံယူခြင်း အကပ်ခံခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒန္တပေါနသိက္ခာပုဒ်လာ စနစ်တကျ ကပ်နည်း, အကပ်ခံနည်းတို့ကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ **စနစ်တကျကပ်နည်း** - အားအလယ်အလတ်ရှိသော ယောက်ျားတစ်ယောက် ချီမြှောက်နိုင်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို ကပ်မည့်သူက အကပ်ခံမည့်ရဟန်း၏ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသိအတွင်းသို့ ရောက်အောင် ရှေးရှုဆောင်ယူလာ၍ ကိုယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်နှင့် စပ်သော သပိတ်, ပန်းကန် ခွက်ယောက်စသည်ဖြစ်စေ၊ ပစ်လွှတ်၍ဖြစ်စေ၊ ဤ သုံးမျိုးဝဘို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ပေးရ ကပ်ရပါမည်။

စနစ်တကျအကပ်ခံနည်း - အကပ်ခံသောရဟန်းသည် ကပ်မည့်သူက မိမိ၏ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသိအတွင်းသို့ ရောက်အောင် ရှေးရှုဆောင်ယူလာသော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို ကိုယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်နှင့်စပ်သော သပိတ်, ပန်းကန် ခွက်ယောက်စသည် ဖြစ်စေ၊

http://www.dhammadownload.com

ဤနှစ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ခံယူရပါမည်။

မေး။ ''ရှေ့ရှဆောင်''ဟူရာ၌ လက်ဖြင့်ရှေ့တိုးပေးမှ ရှေ့ရှဆောင်ရာ ရောက်ပါသလော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မဟုတ်ပါ။ ဦးခေါင်းပေါ်၌ ရွက်ထားသည့် မုန့်တောင်း, ထမင်းတောင်း စသည်ကို လှူလိုရှိ၍ ဦးခေါင်းကို အနည်းငယ် စောင်းငဲ့ပေးလိုက်လျှင်လည်း ရှေ့ရှဆောင်ရာရောက်ပါသည်။

မေး။ အကပ်မြောက်နိုင်သော (အကပ်ခံနိုင်သော) ဝတ္ထုပမာဏကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြီးဆုံး, အလေးဆုံးအားဖြင့် အားအလယ်အလတ်ရှိသော ယောကျ်ားတစ်ယောက် ချီးမြှောက်နိုင်–မ,နိုင်သော ဝတ္ထုဖြစ်၍၊ အငယ်ဆုံး, အပေါ့ဆုံးအားဖြင့် ရထရေဏုမြူခန့် ပမာဏရှိသော ဝတ္ထု ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်

''ရထရေဏုမြူ''ဟူသည် လှည်း, ရထားများ သွားသောအခါ ထသောမြူမှုန်များ ဖြစ်၏။ လေတိုက်သောအခါ, တံမြက်လှည်းသောအခါ ထသောမြူမှုန်များလည်း ''ရထရေဏုမြူ''ပင်။ ထိုအောက်သေးငယ်သော နံရံပေါက်မှ ဝင်လာသော နေခြည်ဖြင့်သာ မြင်နိုင်သည့် တဇာရီမြူနှင့် အဏုမြူ ပရမာဏုမြူတို့မှာ အကပ်ခံဖွယ် မလိုပါ။ ထိုမြူမှုန်များတွင် ရထရေဏုမြူသည် ယာဝကာလိကတွင် ပါဝင်၍ တဇာရီမြူသည် ယာဝဇီဝိကတွင် ပါဝင်သည်ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ စားသောက်ဖွယ်များ၌ ကျရောက်လျှင် အကပ်ပျက်စေနိုင်သော မြူနှင့် အကပ်မပျက်စေနိုင်သောမြူများကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အကပ်ပျက်စေနိုင်သော မြူမှာ – ရထရေဏုမြူ ဖြစ်၍၊ အကပ်မပျက်စေနိုင်သော မြူများမှာ – တဇာရီမြူ၊ အဏုမြူ၊ ပရမာဏုမြူများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ အကပ်ခံခြင်းများ အကပ်မြောက်, မမြောက်ကို ဖြေဆိုပါ။

(က) အားအလယ်အလတ်ရှိသော ယောကျ်ား ချီမ, နိုင်သော စားပွဲခုံငယ်ကို ထိကိုင်ထားလျက် အကပ်ခံခြင်း။

(ခ) အားအလယ်အလတ်ရှိသောယောကျ်ား မချီမ မနိုင်သော စားပွဲခုံကြီးကို ထိကိုင်ထားလျက် အကပ်ခံခြင်း။

ဖြေ။ (က) အကပ် မြောက်ပါသည်။ (ခ) အကပ် မမြောက်ပါ။

မေး။ သပိတ်ခ်ိုလောင်းထည့်သော ဆွမ်းစသည်ကို အကပ်ခံရာ၌ သပိတ်ကိုမကိုင်ဘဲ သပိတ်ခြေကိုသာကိုင်၍ ခံယူလျှင် အကပ်မြောက်, မမြောက်အကြောင်းပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ သပိတ်ခြေပေါ်၌ တည်သောသပိတ်သည်လည်း ကာယပဋိဗဒ္ဓပင်ဖြစ်သောကြောင့် အကပ် မြောက်ပါသည်။

မေး။ (က) နှာခေါင်း၌ ပိုက်တပ်၍ သွင်းသောအစာကို ခံယူခြင်း။

(ခ) မကျန်းမာ၍ လက်ဖြင့် ယူမစားနိုင်သောကြောင့် ခံတွင်း၌ထည့်သွင်းပေးသည်ကို ခံတွင်းဖြင့် ခံယူခြင်းတို့ အကပ်မြောက်, မမြောက်ကို အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ (က) (ခ) နှစ်မျိုးလုံး အကပ် မြောက်ပါသည်။ အကြောင်းကား-အကပ်ခံရာ၌ အကပ်ခံ မည်ဟု နှလုံးသွင်းမှုရှိခြင်းမျှသည်သာ လိုရင်းပမာဏဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

မေး။ အိပ်ငိုက်နေသောရဟန်း၏ သပိတ်၌ပေးလှူအပ်သောဝတ္ထုသည် အကပ်မြောက်/ မမြောက် ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အိပ်မငိုက်ခင် ''အကပ်ခံမည်''ဟု နှလုံးသွင်းရှိခဲ့သော် နောင်အခါ အိပ်ငိုက်နေသောရဟန်း၏ သပိတ်၌ ပေးလှူအပ်သော ဝတ္ထုသည် နှစ်တောင့်ထွာဟတ္ထပါသ်အတွင်း ဖြစ်ပါက အကပ် မြောက်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (က) ''သပိတ်ဖြင့် ခံယူမည်''ဟု ကြိုဆိုထိုင်နေစဉ် လက်၌ကျလာသော ဝတ္ထု။
(ခ) ရှေ့ရှဆောင်လာသော ခွက်မှကျသောမြှူမှုန်။
(ဂ) ယောက်ချိုဖြင့် ဟင်းလိုက်နေစဉ် ယောက်ချိုမှ ကျလာသောဟင်းစက်များ-
အကပ်မြောက်/ မမြောက် အကြောင်းပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ (က) အကပ် မြောက်ပါသည်။ အကြောင်းကား - ''အကပ်ခံမည်''ဟု နှလုံးသွင်းမှု ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေ့ရှဆောင်ယူအပ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်လည်း ကောင်းတည်း။
(ခ) (ဂ)တို့လည်း အကပ်မြောက်ပါသည်။ အကြောင်းကား-မြှူမှုန်, ဟင်းစက်တို့သည် ရှေ့ရှဆောင်ယူအပ်ပြီးဝတ္ထုများ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

မေး။ ကပ်သူဒါယကာက အနိမ့်, အကပ်ခံယူရဟန်းက အမြင့် ဖြစ်နေရာ၌ ဟတ္ထပါသ်တိုင်း နည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ထိုသို့ဖြစ်နေရာ၌ အနိမ့်၌တည်နေသော ဒါယကာ၏ ဦးခေါင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အကပ်ခံသောရဟန်း၏ ခံယူခြင်းငှါ ဆန့်တန်းထားသော လက်မှတစ်ပါး အနီးဆုံးကိုယ်အင်္ဂါ၏ ဤမှာဘက်အစွန်း (ရဟန်းကရပ်နေလျှင် ခြေဖျားစွန်း)ဖြင့်လည်းကောင်း တိုင်းတာရပါမည်။

မေး။ (က) နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်၌ တည်၍ သာမဏော နှစ်ပါး, သုံးပါးတို့က ထာမ မဇ္ဈိမပုရိသ ချီမြောက်နိုင်သော ဝတ္ထုကို မြေမှ မကြွဘဲ မြေပေါ်၌ဖြန့်ထားသော ရဟန်း၏ လက်ပေါ်၏သို့ လိမ့်တင်ပေးမှု။
(ခ) ချီမြောက်၍ တစ်စိတ်တစ်ဒေသမျှသာ တင်ပေးမှုတို့ အကပ်မြောက်/ မမြောက် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ အင်္ဂါ ၅-ပါးနှင့်ညီသောကြောင့် (က) (ခ) နှစ်မျိုးလုံး အကပ်မြောက်ပါသည်။

မေး။ ဆွမ်း, ဆွမ်းဟင်းအစုံပါသော စားပွဲခုံ ၁-ခုံကို ဒကာ ၂-ယောက် ၃-ယောက် မ၍ ကပ်ကောင်း/ မကပ်ကောင်း အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''ဒွေ ဝါ တယော ဝါ သာမဏေရာ''ဟု ကခ်ါအဋ္ဌကထာဖွင့်သောကြောင့် ထာမမဇ္ဈိမ ပုရိသချီးမြောက်နိုင်သော စားပွဲခုံဖြစ်လျှင် ၂-ယောက်, ၃-ယောက်စသည် မ၍ ကပ်ကောင်းပါသည်။

(ဆောင်) ထာမ မဇ္ဈိမ၊ ပုရိသတစ်ယောက်၊ ချီမြောက်နိုင်က၊
ဆယ်ယောက်-မ၊ ကပ်က အပ်သည်သာ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဆွမ်းစားစားပွဲခုံကို မ၍ ကပ်ရာ၌ စားပွဲခင်းကြမ်းပြင်ပေါ်၌ ထဲ့နေလျှင် အာပတ်မြောက်/ မမြောက် အထောက်သာဂေပြု၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ။

ဖြေ။ ''ထာမမဇ္ဈိမပုရိသ ချီမြောက်နိုင်သော ဝတ္ထုကို မြေမှ မကြွဘဲ လိုမ်၍ မြေပေါ်၌ ဖြန့်ထားသောရဟန်း၏ လက်ပေါ်သို့တင်ပေးလျက် ဖြစ်စေ၊ ချီမြောက်၍ တစ်စိတ်တစ်ဒေသမျှသာ တင်ထားလျှင် ဖြစ်စေ အာပတ်မြောက်၏''ဟု ကခ်ိအဋ္ဌကထာဖွင့်သောကြောင့် ဆွမ်းစား စားပွဲခုံကိုကပ်ရာ၌ စားပွဲခင်းက ကြမ်းပြင်ပေါ်၌ ထိနေသော်လည်း အာပတ်မြောက်ပါသည်။

(ဆောင်) – ထာမ မဇ္ဈိမ၊ ပုရိသတစ်ယောက်၊ ချီမြောက်နိုင်က၊
မြေမကြွဘဲ၊ တရွတ်ဆွဲ၊ ကပ်လဲ အပ်သည်သာ။
– စားပွဲခင်းသီ၊ ကြမ်းပေါ်ထိ၊ ကပ်ဘိ အပ်သည်သာ။

မေး။ ဆွမ်းခံကြွနေစဉ် သပိတ်ထည်း၌ ''ရထရေဏုမြှ''ခေါ် မြှုမှုန်များကျလာလျှင် မည်သို့ပြုလုပ်ရပါမည်နည်း၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထိုမြှုမှုန်သည် အာဝဇ္ဇနပ်မခံအပ်သေးသော အရာဝတ္ထုဖြစ်သောကြောင့် နောက်ထပ်ဆွမ်းစားမခံသေးဘဲ သပိတ်ကို အာပတ်ခံပြီးမှသာ ဆက်လက်၍ ဆွမ်းခံရပါမည်။အာပတ်မခံဘဲ ဆက်လက်၍ ဆွမ်းခံလျှင် ''ဝိနယဒုက္ကဋ်''အာပတ် သင့်ပါသည်။ မြှုကိုသော်လည်း မြှုအောက်ရှိ ဆွမ်းအနည်းငယ်နှင့်တကွ ယူပစ်လိုက်ရပါမည်။ အာပတ်မခံဘဲ ဆက်လက်ခံယူအပ်သော ထိုဆွမ်းကို တဖန်အာပတ်ခံပြီးမှ ဘုဉ်းပေးသော ရဟန်းအား အာပတ်မသင့်ပါ။

ဝိနယဒုက္ကဋ်။ ။ ဒန္တပေါနသိက္ခာပုဒ်၏ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ''ခါဒိဿာမိ ဘုဉ္ဇိဿာမိတိ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ ဟု ပညတ်တော်မူအပ်သော ဒုက္ကဋ်ကို ''ဝိနယဒုက္ကဋ်'' ဟု ဆိုပါသည်။ ဝိနယေ ပညတ္တံ ဒုက္ကဋံ ဝိနယဒုက္ကဋံ–ဟု ဝေနတ္ထပြု။

မေး။ ဆွမ်းစားနေစဉ် လက်, သပိတ်တို့၌ ကျလာသော မျက်ရည်, တံတွေး, နှပ်စသည်ကို အာပတ်သင့်/ မခံသင့် နှိုင်းချင့်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မျက်တွင်းစသော မိမိတည်ရာဌာနမှ ရွှေ့လျှောရ၍ လက်, သပိတ်တို့ကျလာသော မျက်ရည် တံတွေး နှပ် စသည်ကိုအာပတ်ခံရပါမည်။ (ကိုယ်အင်္ဂါတို့၌ ကပ်ငြိနေသော မျက်ရည် စသည်ကား အာပတ်ခံပြီးဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဖန် အာပတ်ခံဖွယ် မလိုပါ။)

မေး။ ဝိနည်းလေးစားသော အချို့ဆရာတော်ကြီးများသည် ဆွမ်းလုပ်ကို ပါးစပ်အတွင်းသွတ်သွင်းပြီးနောက် ပါးစပ်တွင်းမှ ဆွမ်းလုံးတစ်လုံးမျှပြစ်စေ သပိတ်ထည်းသို့ ပြန်ကျလျှင် ထပ်မံ အာပတ်ခံလေ့ရှိကြရာ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်ပါနည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သပိတ်ထဲသို့ ပြန်ကျလာသော ဆွမ်းလုံးသည် ပါးစပ်ထည်း၌ရှိသော သွားရည်စသည်တို့နှင့် မလူးဘဲ ပြန်ကျလာလျှင် အာပတ်မပျက်သော်လည်း သွားရည်စသည်တို့နှင့် လူးပြီးမှ ပြန်ကျလာလျှင် ထိုသွားရည်စသည်တို့အတွက် အာပတ်ပျက်သောကြောင့် ထပ်မံ၍ အာပတ်ခံကြတော်မူကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဆွမ်းစားရာ၌သာမက ဆွမ်းစားပြီးနောက် အချို့ပွဲစားခါနီးအခါ၌ပါ လက်ဆေးသင့်ပုံကို ရှင်းလင်းတင်ပြပါ။

ဖြေ။ ဆွမ်း, အချို့ပွဲများကို စားရာ၌ လက်မဆေးဘဲ စားလျှင် လက်၌ကပ်နေသော

http://www.dhammadownload.com

ရထရေဏုမြူမှုန်များကြောင့် လက်ဖြင့်ထိရာ ဆွမ်းခဲဖွယ်များပါ အကပ်ပျက်တတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆွမ်းစားခါနီးခ်ိန်သာမက ဆွမ်းစားပြီးနောက် အချိုပွဲစားခါနီးအခါ၌ပါ. လက်ဆေးသင့်ပါသည်။

မေး။ ဆွမ်းစားရန် လက်ဆေးပြီးနောက် ထိုလက်ဖြင့် သက်နံ့, လက်သုတ်ပဝါစသည် မကိုင်သင့်ကြောင်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဆွမ်းစားရန် လက်ဆေးပြီးနောက် ထိုလက်ဖြင့်သက်နံ့ကို သိမ်းကိုင်ခြင်း စသည်ကို ပြုခဲ့လျှင် ထိုသက်နံ့စသည်၌ ကပ်နေသော ရထရေဏုမြူမှုန်ကို ကိုင်မိ၍ လက်ဖြင့်ထိရာ ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်များ အကပ်ပျက် တတ်သောကြောင့် ဆွမ်းစားရန် လက်ဆေးပြီးနောက် ထိုလက်ဖြင့် သက်နံ့, လက်သုတ်ပဝါ စသည်ကို မကိုင်သင့်ပါ။

မေး။ လူ သာမဏေတို့၏ ခွက်ထည်းသို့ ရဟန်းက အကပ်ခံပြီးသော ဆွမ်းဟင်း, မုန့်စသည်တို့ကို ထည့်ပေးရာ၌ အပြစ်လွတ်အောင် မည်သို့ ထည့်ပေးရပါမည်နည်း။ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ လူ သာမဏေတို့၏ ခွက်ထည်း၌ ရှိရင်းဆွမ်းစသည်နှင့် မထိအောင် မြှောက်၍ ထည့်ရပါမည်။ အကြောင်းကား-လူ သာမဏေတို့၏အစာသည် ရဟန်း၏လက်၌ ငြိပါလာ၍ ကပ်ပြီးအစာနှင့် ရောလျှင် ကပ်ပြီးအစာပါ အကပ်ပျက်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းကိုယ်တိုင် အကပ်မခံဘဲ ဆောင်ယူသွားပြီး တစ်ဖန်အကပ်ခံ၍ စားကောင်းသော ပစ္စည်းဝတ္ထုများကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အမိစသူတို့အတွက် ယူသွားသော ဆေးမြစ်, အသီး၊ အရိပ်အလိုင့်ကို မြှောက်၍ ယူဆောင်သွားသော အသီးရှိသော သစ်ခက်စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။
(ထိုပစ္စည်းဝတ္ထုများမှ စားလိုရာကို တစ်ဖန်အကပ်ခံ၍ စားကောင်းပါသည်။)

မေး။ အသီးသီးနေသော သစ်ပင်မှ အကိုင်းကို ဖြစ်စေ, နွယ်ကိုဖြစ်စေ ကိုင်လှုပ်ချ၍ ကျလာသောအသီးကို လှုပ်ချသောရဟန်း စားကောင်း/ မစားကောင်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ လှုပ်ချသောရဟန်း မစားကောင်းပါ။ မစားကောင်းရုံသာမက ဒုရ္ဗပစိဏ္ဍ ဒုက္ကဋ်အာပတ်လည်း သင့်ပါသေးသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ သာမဏေများ ဆွမ်းချက်နေရာ၌ ဆွမ်းအိုး, ဟင်းအိုးအဖုံးကို ဖွင့်ခြင်း၊ စားစရာ သောက်စရာထည့်ထားသော အိုး ခွက် ပန်းကန်များကို ဖွင့်ကြည့်ခြင်းစသော ခြေဆော့လက်ဆော့သဘောဖြင့် ထိခြင်း ကိုင်ခြင်းတို့သည် ဒုရ္ဗပစိဏ္ဍဖြစ်ကြောင်း သိပါ။ ဖွင့်ကြည့်ရုံမျှ မကဘဲ ယောက်မစသည်ဖြင့် မွှေမီလျှင် သာမံပါကဖြစ်သွားသောကြောင့် မည်သည့်ရဟန်းမှ မစားကောင်းတော့ပါ။

မေး။ ဒုရ္ဗပစိဏ္ဍအစာအာဟာရနှင့် ဥဂ္ဂဟိတကအစာအာဟာရများကို ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ ဒုရ္ဗပစိဏ္ဍဖြစ်သော အစာအာဟာရကို ထိကိုင်သောရဟန်းတစ်ပါးသာ မစားကောင်း အခြားရဟန်းများကား စားကောင်း၏။

ဥဂ္ဂဟိတကဖြစ်သော အစာအာဟာရတို့ကား ရဟန်းအားလုံးပင် မစားကောင်းပါ။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဒုရ္ဘပစိဏ္ဏဒုက္ကဋ်နှင့် ဥဂ္ဂဟိတကဒုက္ကဋ်တို့၏ အထူးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တည်ရာဌာနမှ မရွှေ့စေဘဲ ကိုင်ရုံသာကိုင်ခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည် ''ဒုရ္ဘပစိဏ္ဏဒုက္ကဋ်အာပတ်'' မည်၏။

တည်ရာဌာနမှ ရွှေ့စေခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည် ''ဥဂ္ဂဟိတက ဒုက္ကဋ်အာပတ်'' မည်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

(ဆောင်) - မရွှေ့ဌာန၊ ကိုင်ရုံမျှ၊ ဒုရ္ဘပစိဏ္ဏာ။
- တည်ရာဌာန၊ ရွှေ့စေက၊ ဥဂ္ဂဟိတကာ။

မေး။ အကပ်ခံထားသော ကြက်သွန်, ဂျင်းစသည်တို့၌အညွှန့်အမြစ်များထွက်လာလျှင် ထပ်မံ၍ အကပ်ခံဖွယ်လို/ မလို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ထွက်လာသော အညွှန့်အမြစ်တို့သည် အကပ်ခံပြီးဖြစ်၍ မစွန့်သေးသမျှ အကပ်မပျက်သောကြောင့် ထပ်မံ၍ အကပ်ခံဖွယ်မလိုတော့ပါ။

မေး။ အကပ်ပျက်ကြောင်း ၆-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (၁) ငဲ့ကွက်မှုမရှိ အာလယပြတ်စွန့်လိုက်ခြင်း။ (၂) သိက္ခာချခြင်း။
(၃) သူဟစ်ပါးတို့အား ပေးလိုက်ခြင်း။ (၄) သူတစ်ပါးတို့လုယူသွားခြင်း။
(၅) သေဆုံးခြင်း။ (၆) ဘိက္ခုအဖြစ်မှ ဘိက္ခုနီအဖြစ်၊ ဘိက္ခုနီအဖြစ်မှ ဘိက္ခုအဖြစ်သို့ လိင်ပြန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) စွန့်, ချ, ပေး, လု၊ မစ္စု, လိင်ပြန်၊
ဤခြောက်တန်၊ ကပ်ခံ ပျက်ကြောင်းတည်း။ (ဝိနယကောသလ္ဝ)

မေး။ အကပ်ခံပြီးသော ပစ္စည်းဝတ္ထု၏ အကပ်ပျက်/ မပျက်ကို ခွဲခြားလျက် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အကပ်ခံပြီးသော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည် လက်မှလွတ်သော်လည်း စားဦးမည်ဟု ငဲ့ကွက်မှု ရှိနေသေးသမျှလည်းကောင်း၊ ငဲ့ကွက်မှု မရှိတော့သော်လည်း လက်မှ မလွတ်သေးသမျှ လည်းကောင်း အကပ် မပျက်ပါ။ ငဲ့ကွက်မှုလည်းမရှိ, လက်မှလည်း လွတ်လျှင်ကား အကပ်ပျက်ပါတော့သည်။

မေး။ အကပ်ခံပြီး စားပွဲခုံ စသည်ကို လူ, သာမဏေများ ထိကိုင်လျှင် အကပ် ပျက်/ မပျက် စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''အကပ်ခံပြီးသော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည် လက်မှလွတ်သော်လည်း စားဦးမည်ဟု ငဲ့ကွက်မှု ရှိနေသေးသမျှ အကပ်မပျက်'' ဟုဆိုသောကြောင့် (ပေးစွန့်မှုမရှိသောကြောင့်) အကပ်ခံပြီး စားပွဲခုံစသည်ကို လူ, သာမဏေတို့ ထိကိုင်သော်လည်း အကပ်မပျက်ပါ။ (သို့သော် လူ သာမဏေတို့ကိုယ်မှ မြှူမှုန်များ အကပ်ခံပြီး အာဟာရ၌ ကျနေရစ်လျှင်ကား ထို မြှူမှုန်များအတွက် ထပ်၍ အကပ်ခံရပါမည်။)

မေး။ စားနေဆဲ ဆွမ်းသပိတ်ကို မစွန့်ဘဲ ကိုရင်တစ်ပါးအား အခြားတစ်နေရာ၌ထား ခိုင်းလိုက်လျှင် အကပ် ပျက်/ မပျက် စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''အကပ်ခံပြီးသော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည် လက်မှလွတ်သော်လည်း စားဦးမည်ဟု ငဲ့ကွက်မှု ရှိနေသေးသမျှ အကပ်မပျက်'' ဟုဆိုသောကြောင့် (ပေးစွန့်လိုက်သည် မဟုတ်သော ကြောင့်) အကပ် မပျက်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အများပိုင် အာဟာရကို တစ်ပါးက စွန့်ရာ၌ အကပ်ပျက်/ မပျက် စိစစ်ပြပါ။

ဖြေ။ 'စွန့်လိုက်လျှင် အကပ်ပျက်သည်'ဆိုရာ၌ တစ်ပါးပိုင် အာဟာရကိုသာ ဆိုလိုပါသည်။ အများပိုင် အာဟာရကို မဆိုလိုပါ။ ထို့ကြောင့် တစ်ပါးက စွန့်ရုံမျှဖြင့် အကပ် မပျက်ပါ။

မေး။ အဒိန္ဒံ မုခဒ္ဓါရံ-၌ မုခဒ္ဓါရ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မုခဒ္ဓါရ-အရ ''ဂလနာဠိ''ခေါ် ခံတွင်းမှ အာဟာရလျောချင်းရာ လည်ချောင်းပေါက် (လည်မျိုကို ယူရပါမည်။ ''ဝဇနမုခ''ခေါ် ပါးစပ်ပေါက်ကို မယူရပါ။

ဝစနတ္ထ - မုခေ ဒ္ဓါရံ မုခဒ္ဓါရံ။
(တစ်နည်း) မုခတော ဟေဋ္ဌာ ဒ္ဓါရံ မုခဒ္ဓါရံ-ဟု ဝစနတ္ထပြုပါ။
အနက် - မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ ဒ္ဓါရံ၊ အပေါက်တည်း။ မုခဒ္ဓါရံ၊ ခံတွင်း၌ အပေါက်။
- မုခတော၊ ခံတွင်းမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဒ္ဓါရံ၊ အပေါက်တည်း။
မုခဒ္ဓါရံ၊ ခံတွင်းမှ အောက်၌ အပေါက်။

မေး။ ဒန္တပေါန သိက္ခာပုဒ်လာ မုခဒ္ဓါရနှင့် သေခိယဂဗ္ဗဝဂ် **အနာဟဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်လာ မုခဒ္ဓါရ** တို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဒန္တပေါနသိက္ခာပုဒ်၌ မုခဒ္ဓါရ-အရ လည်ချောင်းပေါက်ကို ယူရပါမည်။
သေခိယ ဂဗ္ဗဝဂ် အနာဟဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်လာ မုခဒ္ဓါရအရကား- ခံတွင်းပေါက်ကို ယူရပါမည်။ ဤကား အထူး။

မေး။ ''တစ်စုံတစ်ခုသော ကာလိကဝတ္ထုကို ချိုသည်, ခါးသည် သိရှိရန် အကပ်မခံဘဲ ဝါးပြီး ထွေးပစ်နိုင်လျှင် ဒန္တပေါနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်မရှိ၊ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် လည်း အပြစ်မရှိ''ဟု အချို့က ပြောဆိုကြရာ ထိုအဆို ဟုတ်/ မဟုတ် စစ်တမ်းထုတ်၍ ထိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်သင့်/ မသင့်ကို စိစစ်ပြပါ။

ဖြေ။ ထိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်နိုင်လျှင် ဒန္တပေါန, ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်များ၏ အဂ်ါနှင့် မညီသော ကြောင့် အပြစ်မရှိ-ဟူသော ထိုအဆို ဟုတ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် အကျိုးတစ်စုံတစ်ရာ မရှိသည်ပြင် မတော်တဆ လည်ချောင်းပေါက်ထဲ ကျသွားပါက အပြစ်ပင် ပြစ်စရာရှိသောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ မပြုလုပ်သင့်ပါ။

မေး။ ယခုတော် ဆေးရုံများ၌ ပြုလုပ်သကဲ့သို့ အစာမစားနိုင်သော ဂိလာနရဟန်းအား အကပ်မခံ အပ်သော အစာအာဟာရကို နှာခေါင်းမှ ပိုက်ဖြင့် သွင်းလျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်ရှိ/ မရှိ စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အကပ်မခံအပ်သော အစာအာဟာရကို နှာခေါင်းမှပိုက်ဖြင့် သွင်းလျှင်လည်း လည်မျိုဖြင့် စားမျိုအပ်သောကြောင့် ''မုခဒ္ဓါရ ပဝေသိတ = လည်ချောင်းပေါက်သို့ သွင်းအပ်သည်'' ပင်မည်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အပြစ်ရှိပါသည်။

မေး။ အာဟာရံ အာဟရေယျ-၌ အာဟာရ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အကပ်ခံပြီးမှ စားရမည်ဖြစ်သော ယာဝကာလိက, ယာမကာလိက, သတ္တာဟကာလိက, ယာဝဇီဝိက-ဟူသော ကာလိက ၄-မျိုးလုံးကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ကာလိက ၄-ပါးကို အဘယ်ကြောင့် "အာဟာရ"ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ "အာဟာရိယတိ အဇ္ဇောဟရိယတီတိ အာဟာရော" ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်အညီ စားမျိုအပ်သောကြောင့် ကာလိက ၄-ပါးလုံးကိုပင် "အာဟာရ"ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ယာဝကာလိက အမည်ရသော အရာဝတ္ထုများကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ စပါးမျိုး ခုနစ်ပါး၊ ထိုစပါးမျိုး ခုနစ်ပါးအားလျော်သော ကြိတ်စပါးစသည်၊ ထန်းသီး, အုန်းသီး, အိမ်ပဲန္ဓဲသီး, တောင်ပဲန္ဓဲသီး, ဘူးသီး, ဖရဲသီး, သခွါးပြွတ်သီး, သခွါးဆစ်သီး, သခွါးကြောင်သီး-ဟူသော အသီးကြီး ၉-လုံး၊ ပဲအမျိုးမျိုး၊ အာဟာရကိစ္စကို ပြီးစေနိုင်သော တောသစ်မြစ်, သစ်ရွက်၊ သစ်သီးအစရှိသော အရာဝတ္ထုတို့သည် အရုဏ်တက်ချိန်မှစ၍ နေ့မွန်းတည့်ကာလတိုင်အောင် စားသောက်သုံးဆောင်ကောင်းသောကြောင့် "ယာဝကာလိက" မည်ကြပါသည်။

(ဆောင်) -စပါး, ပဲမျိုး သီးကြီးကိုး၊ အမျိုး စုံလှတာ၊
-အာဟာရကိစ္စ၊ ပြီးစေက၊ ယာဝကာလိကာ။
-အရုဏ်တက်မှ၊ မွန်းတည့်ကျ၊ အပ်ထ ယာဝမှာ။
-ထန်း, အုန်း နှစ်တွဲ၊ ပိန္ဓဲနှစ်စုံ၊ ဘူး ဖရဲ၊ မှတ်တုံ သုံးသခွါး။
(အသီးကြီး ၉-လုံး။)

မေး။ ယာမကာလိက အမည်ရသော ဘရာဝတ္ထုများကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သရက်သီးဖျော်ရည်စသော ဖျော်ရည် (၈) မျိုးနှင့် ကြွေမ်သီးဖျော်ရည်, မန်ကျည် သီးဖျော်ရည်စသော အနုလောမဖျော်ရည်တို့သည် မွန်းတည့်ပြီးချိန်မှစ၍ ညဉ့်၏ ပဋ္ဌမယာမ်တိုင်အောင် သိမ်းသိမ်းဆည်း၍ သောက်ကောင်းသော "ယာမကာလိက" မည်ကြပါသည်။

(ဆောင်) - အနုလောမ၊ မူလဖျော်ရည်၊ အလီလီ၊ တွင်ပည် ယာမပါ။
-- မွန်တည့်ချိန်မှ၊ ဆုံးယဲ့ ကျ၊ အပ်ထ ယာမကာ။

မေး။ မူလဖျော်ရည် ၈-မျိုးတို့နှင့် အနုလောမဖျော်ရည် ၈-မျိုးတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ **မူလဖျော်ရည် ၈-မျိုးမှာ** - ၁။ သပြေသီးဖျော်ရည်၊ ၂။ သရက်သီးဖျော်ရည်၊ ၃။ မုဒရက်သီးဖျော်ရည်၊ ၄။ ဖက်သက်သီးဖျော်ရည်၊ ၅။ သစ်မည်စည်သီး ဖျော်ရည်၊ ၆။ တောင့်ကျောသီးဖျော်ရည်၊ ၇။ အိမ်ငှက်ပျော်သီးဖျော်ရည်၊ ၈။ ကြာစွယ်ဖျော်ရည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အနုလောမဖျော်ရည်တို့ကား- ကြွေမ်သီးဖျော်ရည်၊ မန်ကျည်းဖျော်ရည်၊ ရှောက်ဖျော်ရည်၊ သီးသီးဖျော်ရည်၊ ကြို့သီးဖျော်ရည်၊ စံသီးဖျော်ရည် စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ မူလဖျော်ရည်(၈)မျိုးအား လျော်သောကြောင့် ကြွေမ်သီးဖျော်ရည်၊ မန်ကျည်းဖျော်ရည်စသည်တို့ကို "အနုလောမဖျော်ရည်"ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ "မုဒရက်သီး"ဟူသည် သပြက်သီး ဖြစ်ပါသည်။ "ဖြရာသီး"ကို ရခိုင်ပြည်နယ်၌ "ဖက်သက်သီး" ခေါ်သတဲ့။ ပုံသဏ္ဌာန်မှာ အသက်မြန်မာပြည် တောင်ပိုင်းပေါက်သော "ဖောင်ဖဲ့သီး"နှင့် တူသတဲ့။

(ဆောင်) --သပြေ,သရက်၊ မုဒရက်၊ ဖက်သက်, သစ်မည်စည်။
-တော အိမ် ငှက်ပျော၊ ကြာစွယ်ခြော၊ မှတ်လော ရှစ်ဖျော်ရည်။

http://www.dhammadownload.com

–ကြိမ်, ရှောက်, မန်ကျည်း။ ကြို, သီးသီး။ ခံသီး, ဆီးစသည်။
–အနုလောမ၊ ဖျော်ပါန၊ မှတ်ကြ အလီလီ။

မေး။ အပ်စပ်သောဖျော်ရည်ပြုလုပ်နည်းကိုဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ အပ်စပ်သောဖျော်ရည်ဖြစ်အောင် လူ သာမဏေတို့က သရက်သီးစသည်တို့ကို ရေအေး ဖြင့် ပျော်အောင်နယ်၍ ပြုလုပ်ရပါသည်။ သို့မဟုတ်–နေပူဖြင့် ချက်၍ ပြုလုပ်ရပါမည်။ ယင်းသို့ ပြုလုပ်မှ အပ်ပါသည်။ မီးဖြင့် ချက်လျှင်ကား မအပ်ပါ။

(ဆောင်) ရေအေး, နေချက်၊ သောက်အပ်လျက်၊ မီးချက် မအပ်ပြီ။

မေး။ ဖျော်ရည်များကို နေလွှဲအခါ အကြောင်းမဲ့သက်သက် သောက်ကောင်းပါသလော။

ဖြေ။ မကြောင်းမဲ့သက်သက် မသောက်ကောင်းပါ။ ''မွတ်သိပ်ဆာလောင်ခြင်း''ဟူသော ဝိပါသ အကြောင်းရှိမှသာ သောက်ကောင်းပါသည်။ (အကြောင်းမရှိပဲ သက်သက်သောက်လျှင် ဒုက္ခ၌ အာပတ်သင့်ပါသည်။)

(ဆောင်) ကြောင်းဝိပါသ၊ ရှိပါမှ၊ သောက်ရ အဖျော်ရည်။
ကြောင်းမဲ့သက်သက်၊ သောက်သည့်တွက်၊ ပြစ်ချက် မလွတ်ပေ။

မေး။ ယခုဘေတ် ကြာရှည်ခံအောင် မီးဖြင့်ချက်၍ ပြုလုပ်ထားသော လိမ္မော်ရည်, မန်ကျည်းရည်, ရှောက်ရည်စသည်တို့သည် အပ်, မအပ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ''တောနိ သဗ္ဗာနိ အနုပသမ္မန္ဒေဟိ သီတောဒကေန မဒ္ဒိတ္မာ ကတာနိ အာဒိစ္စပါကာနိ ဝါ ယာမကာလိကာနိ နာမ''ဟု ကခ်ိအဋ္ဌကထာစသည်တို့၌ ဖွင့်ဆိုထားသောကြောင့် ကြာရှည်ခံအောင် မီးဖြင့်ချက်၍ ပြုလုပ်ထားသော လိမ္မော်ရည် စသည်တို့သည် ယာမကာလိကမဟုတ်, ယာဝကာလိကသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မအပ်–ဟု ဆရာမြတ်တို့ ဆုံးဖြတ်တော်မူကြပါသည်။

မေး။ ဝိကာလအခါ၌ ရဟန်းတော်များကိုယ်တိုင် သရက်သီး, မန်ကျည်းသီးစသည်ကို အကပ်ခံ၍ ဖျော်ရည်လုပ်ကောင်း/ မလုပ်ကောင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ။

ဖြေ။ ''တောနိ သဗ္ဗာနိ အနုပသမ္မန္ဒေဟိ သီတောဒကေန မဒ္ဒိတ္မာ ကထာနိ''ဟု အဋ္ဌကထာ တို့၌ ဖွင့်ဆိုထားသောကြောင့် ဝိကာလအခါ ရဟန်းတော်များကိုယ်တိုင် သရက်သီး, မန်ကျည်းသီးစသည်ကို အကပ်ခံ၍ ဖျော်ရည် မပြုလုပ်ကောင်းပါ။

မေး။ မန်ကျည်းဖျော်ရည်စသည်တို့ကို ရဟန်းတော်များ သောက်ကောင်းအောင် မည်သို့ပြု လုပ်စီမံရပါမည်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ **လူ, သာမဏေတို့ကို စိမ်ခိုင်း၍ အဖတ် အမှုန်များ မပါအောင် စစ်ခိုင်းရပါမည်။ ၄င်းတို့ အဖတ် အမှုန်များ မပါအောင် စစ်ပြီးသော ဖျော်ရည်သည်သာ မွန်းလွဲအခါ၌ သောက် ကောင်းသော ယာမကာလိကဖြစ်၍ ရဟန်းတော်များ သောက်ကောင်းပါသည်။**

မေး။ သတ္တာဟကာလိက အမည်ရသော အရာဝတ္ထုများကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ ထောပတ်, ဆီဦး ,ဆီ, ပျားရည်, တင်လဲ–ဟူသော ဆေး ၅–မျိုးတို့သည် ထို ဆေးတို့နှင့် သင့်လျော်သောရောဂါရှိခဲ့လျှင် အကပ်ခံပြီး (၇)ရက်ပတ်လုံး သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍ စားသောက်သုံးဆောင်ကောင်းသောကြောင့် ''သတ္တာဟကာလိက''တို့ မည်ကြပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) - ထော, ဆီ, ဆီ, ပျား၊ တင်လဲထား၊ ငါးပါး သတ္တာဟာ။
- ခုနစ်ရက်မျှ သုံးဆောင်ရ၊ သတ္တာဟကာလိကာ။

မေး။ ယာဝဇီဝိက အမည်ရသော အရာဝတ္ထုများကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ ယာဝကာလိကစသော သုံးပါးအပေါင်းနှင့် ကာလိကဝိမုတ်ဖြစ်သော ရေမှတစ်ပါး အခြားသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကိစ္စကို မပြီးစေနိုင်သော အမြစ်, အသီးငယ်,အသီးကြီး, အရွက်, အပွင့် စသောဝတ္ထုသည် အသက်ရှည်မျှ ကာလပတ်လုံး သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍ (မကျန်းမမာ ဖျားနာခြင်းစသော ဂေလညအကြောင်းရှိခဲ့သော်) စားသောက်သုံးဆောင်ကောင်းသောကြောင့်'' ယာဝဇီဝိက''တို့ မည်ကြပါသည်။

မေး။ ယာဝကာလိကတွင် ပါဝင်သော အသီး, အရွက်စသည်နှင့် ယာဝဇီဝိကတွင် ပါဝင်သော အသီး,အရွက်စသည်တို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ယာဝကာလိကတွင် ပါဝင်သော အသီး,အရွက်စသည်က အာဟာရကိစ္စကို ပြီးစေနိုင်၏။ ယာဝဇီဝိကတွင် ပါဝင်သောအသီး, အရွက်စသည်က အာဟာရကိစ္စကို မပြီးစေနိုင်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ယခုခေတ် အရပ်ဒေသများစွာတို့၌ ညနေတက်တွင် ကမ်လေ့ရှိသည့် ကြက်သွန်များကို ပါးပါးလှီး၍ ဆီ, ဆား, သံပုရာရည်များထည့်ကာ ပြွတ်ပြင်စိမ်ထားသော ညချင်းသုပ်, ကြက်သွန်သုပ်များကို ရဟန်း, သာမဏေတို့ စားကောင်း, မစားကောင်း စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ထိုအသုပ်များတွင် ပါဝင်သော ဂျင်း, ကြက်သွန်, ဆီ, ဆား, သံပုရာရည်များကို တစ်ခုစီ ကြည့်လျှင် သတ္တာဟကာလိကနှင့် ယာဝဇီဝိကချည်းဖြစ်၍ အပ်သည်ဟု ထင်မှတ်မှယ်ရှိပါသည်။ သို့သော် စားကောင်းအောင် တမင်ပြွတ်ပြင် စိမ်ထားသော လက်သုပ်သွားရေစာ တစ်မျိုးဖြစ်၍ ယာဝကာလိကတွင် ပါဝင်နေသောကြောင့် ထိုညချင်းသုပ်, ကြက်သွန်သုပ်များကို ရဟန်းသာမဏေတို့ မစားကောင်းပါ။

(ဆောင်) ညဂျင်းသုပ်ဟာ(ကြက်သွန်သုပ်ဟာ)၊ မအပ်ပါ။ ဆရာမြတ်တို့ ဆုံးဖြတ်သည်။

မေး။ ယာမ, သတ္တာဟ, ယာဝဇီဝိက ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို အကြောင်းမရှိဘဲ စားသောက်ကောင်း/မစားသောက်ကောင်း စိစစ်ပြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယာမကာလိကဖျော်ရည်များကို ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်းဟူသော ပိပါသအကြောင်းရှိမှ သောက်ကောင်းပါသည်။ ထိုအကြောင်းမရှိဘဲ မသောက်ကောင်းပါ။ သောက်လျှင် ဒုက္ခရှိ အာပတ်သင့်ပါသည်။

သတ္တာဟကာလိကနှင့် ယာဝဇီဝိက ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ကို ဂ္ဂင်းတို့နှင့် သင့်လျော်သည့် လေနာထခြင်း, အားနည်းခြင်းစသော ဂေလညအကြောင်းရှိမှသာ စားသောက်ကောင်းပါသည်။ အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်စေ, ဆာလောင်ရုံမျှဖြင့်ဖြစ်စေ စားသောက်လျှင် ဒုက္ခရှိ အာပတ်သင့်ပါသည်။

သတ္တာဟကာလိကတွင် ပါဝင်သော ကြေရည်, ထန်းရည်ချို စသည်တို့ကား ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်း ဟူသော ပိပါသအကြောင်းရှိလျှင် သောက်ကောင်းပါသည်။

မေး။ အာဟာရဲ့ အာဟာရေယျ-၌ ''အာဟာရဏ'' ဟူသည့် အဘယ်နည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ''အာဟရဏ'' ဟူသည် ခံတွင်းပေါက်သို့ သွင်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''အညတြ ဥဒကဒန္တပေါနာ''ဟု ခြွင်းချက်ပြု ဟောတော်မူရခြင်းအကြောင်းကို မြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အာဟာရံ အာဟရေယျ–ပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌ ဟော်တော်မူအပ်သော အနက်ကို မမှတ်သားဘဲ အာဟာရ မဟုတ်သောရေ၌ အာဟာရ–ဟူသော အမှတ်သညာ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒန္တပူ၌လည်း ''ဤဒန်ပူကို ခံတွင်းပေါက်(ပါးစပ်ပေါက်)သို့ သွင်းဆောင်အပ်ပြီး'' ဟု ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသော အမှတ်သညာဖြင့်လည်းကောင်း၊ သံသယကုက္ကုစ္စ ဖြစ်ကုန်သောရဟန်းတို့၏ သံသယကုက္ကုစ္စကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း အကျိုးငှါ ''အညတြ ဥဒကဒန္တပေါနာ''ဟု ခြွင်းချက်ပြု ဟောတော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥဒကဒန္တပေါနာ–၌ ဥဒက–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဥဒက–အရ ရထရေမြှု မပါသည့် သန့်ရှင်းသောရေကိုသာ ယူရပါမည်။

မေး။ ဝိနည်းလေးစားသော ရှေးဆရာတော်ဘုရားကြီးများသည် အကပ်မခံအပ်သောရေကို အဘယ်ကြောင့် ရေစစ်ဖြင့် စစ်ပြီးမှ သောက်တော်မူကြပါသနည်း။

ဖြေ။ ဥဒကဒန္တပေါနာ–ဟု ခွင့်ပြုအပ်သောရေသည် ရထရေမြှု မပါသည့် သန့်ရှင်းသောရေသာ ဖြစ်ပါသည်။ ရထရေမြှုပါခဲ့လျှင် ထိုရေကို အကပ်မခံဘဲ မသောက်ကောင်းပါ။ ထိုကြောင့် ရထရေဏှာမြှုကင်း၍ သန့်ရှင်းအစပ်သောရေ ဖြစ်ပါစေခြင်း အကျိုးငှါ ဝိနည်းလေးစားသော ရှေးဆရာဘုရားကြီးများသည် အကပ်မခံအပ်သောရေကို ရေစစ်ဖြင့် စစ်ပြီးမှ သောက်တော်မူကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရေ, ဒန်ပူတို့ကို သုံးဆောင်ရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ရေကို အကပ်ခံ၍ဖြစ်စေ အကပ်မခံဘဲဖြစ်စေ သောက်ချင်သလို သောက်နိုင်ပါသည်။ ဒန်ပူကို ဒန်ပူအသုံးအဆောင်ဖြင့် (သွားတို့ကို အညစ်အကြေးကင်း သန့်ရှင်း စင်ကြယ်အောင် ပြုခြင်းဖြင့်) သုံးဆောင်ကောင်းပါသည်။ ဒန်ပူကို သွားဖြင့် ကိုက်ဝါး၍ ထွက်လာသော အရည်ကို မျိုမခဲ့ကောင်းပါ။)

မေး။ ဒန်ပူကို သွားဖြင့် ကိုက်ဝါးနေစဉ် မိမိမသိခိုက် လည်ချောင်းထဲ ဒန်ပူရည်ဝင်သွားလျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်/ မသင့် နှိုင်းချင့်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဒန်ပူကို သွားဖြင့် ကိုက်ဝါးနေစဉ် မိမိမသိခိုက် လည်ချောင်းထဲ ဒန်ပူရည်ဝင်သွားလျှင်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်သည် အစိတ္တကသိက္ခာပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရေ, ဒန်ပူတို့ကို အကပ်မခံဘဲ သုံးဆောင်ကောင်းသော်လည်း အကပ်ခံ၍သာ သုံးဆောင်သင့်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ရေသည် ရထရေဏှာမြှုမှုန်ကင်း၍ သန့်ရှင်းသောရေမဟုတ်လျှင် အကပ်မခံဘဲ သောက်သုံး ခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

ဒန်ပူကို သွားဖြင့်ကိုက်ဝါးနေစဉ် မိမိမသိခိုက် ဒန်ပူရေများ လည်ချောင်းထဲသို့ ဝင်သွားလျှင်လည်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ ထိုကြောင့် ရေ, ဒန်ပူတို့ကို အကပ်ခံ၍သာ သုံးဆောင်သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အကပ်ခံပြီးမှစားရမည့် အစာအာဟာရများကို အကပ်မခံဘဲ စားခြင်းကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရေ, ဒန်ပူမှတစ်ပါး အခြားသောဝတ္ထုများကို စားမျိုချခြင်းအကျိုးငှါ ခံယူသော ရဟန်းအား ခံယူခြင်းကြောင့်, ဒုက္ကဋ်၊ စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်ပါဠိကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အညတြ ဥဒကဒန္တပေါနာ–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကပ်မည့်သူ (ကပ္ပိယကာရက) မရှိလျှင် ရဟန်းကိုယ်တိုင် ယူပြီး ဘုဉ်းပေးကောင်းသော အရာဝတ္ထုများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မဟာဝိကဋ္ဌ ဆေးများဖြစ်ပါသည်။ ၄င်းဆေးတို့ကို မြွေကိုက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်, ကပ်မည့်သူမရှိလျှင် ရဟန်းကိုယ်တိုင်ယူပြီး ဘုဉ်းပေးကောင်းပါသည်။

မေး။ မြွေကိုက်ခံရသည့်အခါ အကပ်မခံဘဲ ကိုယ်တိုင်ယူ၍ သုံးဆောင်ကောင်းသော ''ကာ–လောဒိဿ'' အမည်ရ ''မဟာဝိကဋ္ဌဆေးကြီးလေးမျိုး''ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ ပြာ၊ မြေညက်–တို့ ဖြစ်ပါသည်။
(**ဆောင်**) ကျင်ကြီး, ကျင်ငယ်၊ တစ်သွယ် မြေညက်၊
ပြာထည့်စွက်၊ လေးချက် မဟာဝိကဋ္ဌ။

မှတ်ဖွယ်။ ။ ကြီးကျယ်သည်ဖြစ်၍ တည်ရာစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် တစ်မျိုးနှင့် တစ်မျိုး မထူးခြားနား ကွဲပြားသောသဘောရှိကြသောကြောင့်၊ (တစ်နည်း) ပကတိအစာ မဟုတ်သည့်အတွက် ဖောက်ပြန်ထူးခြားသောအစာတို့ဖြစ်သောကြောင့် ''မဟာဝိကဋ္ဌ'' ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (ကခ်ါဋ္ဌီကာသစ်၊ ၃၉၆။)

(ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌီကာ ၁၊ ၅၀၆။) ၌ကား ''ဆန်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော မြွေဆိပ်တို့ကို ပယ်ဖျောက်တတ်သောကြောင့်, ''ဝိကဋ္ဌ''ဟု ဆိုရကြောင်းဖွင့်ပြထားပါသည်။

မြွေကိုက်ရာအခါကာလကို ရည်ရွယ်၍ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော ဆေးများဖြစ်သော ကြောင့်, ''ကာလောဒိဿ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ရဟန်းကိုယ်တိုင် သစ်ပင်ဖြတ်, မြေတူးသော်လည်း အာပတ်မသင့်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မြွေကိုက်ခံရသောအခါ ပြာချရန် သစ်ပင်မှ သစ်ကိုင်းကို ကိုယ်တိုင်ဖြတ်နိုင်ပါသည်။ မြေညက်အကျိုးငှါ မြေကို ကိုယ်တိုင် တူးကောင်းပါသည်။ ယင်းသို့ သစ်ကိုင်းကို ဖြတ်ခြင်း, မြေတူးခြင်းတို့ကြောင့် ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ် ပထဝီခဏနသိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့် အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ ဒန္တပေါနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အကပ်မခံအပ်သော ဝတ္ထုဖြစ်ခြင်း။ ၂။ သီးခြားခွင့်ပြုချက်မရှိခြင်း။
၃။ မီးခိုးစသော အဗ္ဗောဟာရိကဝတ္ထုဖြစ်ခြင်း။ ၄။ စားမျိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အမ္ပေးတိုင်စသည်မှ အခိုး, ပန်းအနံ့, ဆွမ်းစားနေစဉ် သွားခြင်းကြောင့်ရှိဖြစ်သော သွားမှုန့်, ကလေးများ နှာခေါင်းစသည်မှတစ်ဆင့်, ပါးစပ်ပေါက်ထဲ ဝင်သွားလျှင် အာပတ်သင့် /

http://www.dhammadownload.com

မသင့် အကြောင်းပြုဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ၄င်းတို့သည် အာပတ်သင့်နိုင်လောက်သော အကြောင်းအင်္ဂါဟု မခေါ်ဝေါ်လောက်၊ မပြောပလောက်သောကြောင့် ၄င်းတို့ နာခေါင်းစသည်မှတစ်ဆင့် ပါးစပ်ပေါက်ထဲ ဝင်သွားသော်လည်း ပါစိတ်အာပတ် မသင့်ပါ။

၄-ဘောနေဝဂ် ပြီး၏။

၅။ အစေလကဝဂ်

၁။ အစေလကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အစေလကသိက္ခာပုဒ်ကို ပေါ်လွင်အောင် မြန်မာပြန်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အဝတ်မဝတ်သော တက္ကတွန်းအားလည်းကောင်း၊ ပရိဗိုဇ်ယောက်ျား အားလည်းကောင်း၊ ပရိဗိုဇ်မ(အားလည်းကောင်း မိမိလက်ဖြင့် ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်ကို ပေးသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ရဟန်းကိုယ်တိုင် လက်ဖြင့် ကိုင်၍ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များ မပေးကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ တက္ကတွန်း ၂။ ပရိဗိုဇ်ယောက်ျား ၃။ ပရိဗိုဇ်မတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''အစေလက''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''အစေလက''ဟူသည် အဝတ်မဝတ်သော သာသနာပ တတ္ထိတက္ကတွန်း တစ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။ (နတ္ထိ စေလံ ယဿာတိ အစေလော၊ အစေလောယေव အစေလကော။)

မေး။ ''ပရိဗ္ဗာဇက = ပရိဗိုဇ်''ဟူသည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ''ပရိဗိုဇ်''ဟူသည် ဘိက္ခု, သာမဏေတို့မှတစ်ပါး ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်ကိုဝတ်သည့် သာသနာပ တိတ္ထိယောက်ျား, ရသေ့ ရဟန်းများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ပရိဗ္ဗာဇိကာ = ပရိဗိုဇ်မ''ဟူသည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ''ပရိဗိုဇ်မ''ဟူသည် ဘိက္ခုနီ, သိက္ခာမာန်, သာမဏေမတို့မှတစ်ပါး သာသနာပ တိတ္ထိမ, ရသေ့ရဟန်းမများဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ယခုကာလ ဖိုးသူတော်, သီလရှင်များကို ပရိဗ္ဗာဇက, ပရိဗ္ဗဇိကာ-အရတွင် ပါ/ မပါ အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ယခုကာလ ဖိုးသူတော်, သီလရှင်များသည် သာသနာပြင်ပအယူကို ယူသူများ မဟုတ်သောကြောင့် ပရိဗ္ဗာဇက, ပရိဗ္ဗဇိကာ-အရတွင် မပါဝင်ပါ။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ၄င်းတို့ကို ''အဝတ်ဖြူဝတ်သော ရဟန်းအန္ဒယ်ဝင် (သာသနာနွယ်ဝင်)များ''ဟု ယူသင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ကျောင်းတိုက်သို့ လာရောက်၍ ထမင်းကောင်းသော သူတောင်းစားမအား ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များ ပေးမသောရဟန်းအား အပြစ်ရှိ/ အကြောင်းယုတ္တိညီကာ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ပရိဇ္ဇာဒိကာ–အရ သာသနာပ တိတ္ထိမ, ရသေ့ရဟန်းမများကိုသာ ယူရသည်ဖြစ်၍ သူတောင်းစားမသည် ပရိဇ္ဇဒိကာအရတွင် မပါဝင်သောကြောင့် အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ အစေလကစသည်တို့အား ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်များ ပေးရာ၌ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အစေလကစသည်တို့အား မည်သည့်အာမိသကိုမဆို တစ်ကြိမ်တည်းသော ပယောဂဖြင့် ပေးသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် တစ်ချက်သာ သင့်ပါသည်။ ရပ်၍ ရပ်၍ ပေးသော ရဟန်းအား ပေးသည့်အကြိမ်အရေအတွက်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ တိတ္ထိတို့ထံ ရဟန်းပြုနေသော မိဘတို့အား ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်များ ပေးကောင်း/ မပေးကောင်း ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မပေးကောင်းပါ။

* နိဒါန်း – ဝေသာလီပြည်။ ဗုဒ္ဓိလ – အရှင်အာနန္ဒာ။
ဝတ္ထု – ပရိဗိုဒ်မအား မုန့်နှစ်ယောက်တို့ကို ပေးခြင်း။

မေး။ အစေလကသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃–ပါး, ၄–ပါးတို့ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ သာသနာပ တိတ္ထိဖြစ်ခြင်း။
၂။ ခွင့်ပြုအပ်သောဝတ္ထု (ပြင်ပသုတ်လိမ်းကြောင်းဆီစသည်)မဟုတ်ခြင်း။
၃။ စားမျိုအပ်သော အာဟာရကို စားမျိုခြင်းအကျိုးငှါ ချထားအပ်သည် မဟုတ်သော စားခွက်၌ မိမိလက်ဖြင့် ထည့်ပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဝိမတိဋီကာ (၂၊ ၃၉။)၌ ''အဇ္ဈောဟရဏီယတာ = စားမျိုအပ်သော အာဟာရ ဖြစ်ခြင်း''ဟူသော အဂါတစ်ပါးထည့်၍ အဂါ ၄–ပါးဟု ဆိုပါသည်။

ကျမ်းညီပြခြင်း။ ။ ကခ်ါအဋ္ဌကထာ စာနေအရ အဂါ ၃–ပါးဟု ရေးပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သာရတ္ထဒီကာ (၃၊ ၎၆)၌လည်း ''အဇ္ဈောဟရဏီယတာ''ဟုပင် ရှိနေသည်ကို ထောက်လျှင် ကခ်ါအဋ္ဌကထာ၌လည်း ထိုဒီကာများအတိုင်းပင် ရှိစေသင့်ပါသည်။ ထိုသို့ ရှိစေလျှင် ဝိမတိဋီကာနှင့် ကခ်ါအဋ္ဌကထာ အဆိုနှစ်ရပ်မပြားဘဲ တစ်သားတည်း ဖြစ်သွားပါမည်။

သာရတ္ထဒီကာ၌ ''အနနုညတာ''အဂါ မပါဘဲ ၃–ပါးဟု ဆိုထားပြန်ပါသည်။ ''အဇ္ဈောဟရဏီယတာ=စားမျိုအပ်သော အာဟာရဖြစ်ခြင်း''ဆိုလျှင် ''အနနုညတာ ခွင့်ပြုအပ်သောဝတ္ထု မဟုတ်ခြင်း''အဂါမပါဘဲ ပြီးနိုင်သောကြောင့် သာရတ္ထဒီကာအဆိုကို ဆရာမြတ်တို့ နှစ်သက်တော်မူကြပါသည်။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား အစေလကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်/ မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။
(က) လူ, သာမဏေကို ပေးခိုင်းသော ရဟန်း။
(ခ) တိတ္ထိတို့၏ ရှေ့၌ ခဲဖွယ်ခွက် ဘောဇဉ်ခွက်ကို ချထားပြီးမှ 'ဒီဟာကို ယူပါ'ဟု ပြောသော ရဟန်း။

http://www.dhammadownload.com

(ဂ) တိတ္ထိကို ချထားသောခွက်၌ ဓိမိလက်ဖြင့် ထည့်ပေးသော ရဟန်း။
(ဃ) ခန္ဓာကိုယ်ပြင်ပ၌ လိမ်းကျံစရာဖြစ်သော ဆီစသည်ကို ပေးသော ရဟန်း။
ဖြေ။ ထိုရဟန်းတို့အား အာပတ် မသင့်ပါ။ (အဂ်ါများကို သတိပြု)။

၂-ဥယျောဇနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥယျောဇနသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်း အနှစ်ချုပ်ကို ဖော်ထုတ်ရေးသားပါ။
ဖြေ။ ရဟန်းတစ်ပါးကို ဆွမ်းခံအတူကြွရန် ခေါ်သွားပြီးနောက် မသင့်တော်သောအကျင့်ကို ကျင့်လိုခြင်းကြောင့် ပြန်လွှတ်လျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဥယျောဇနသိက္ခာပုဒ်လာ ဘိက္ခု-ပုဒ်၏ စပ်ရာပုဒ်ကိုပြု၍ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခု-ပုဒ်ကို ဣတိ-၌ စဉ်းငယ်ဆိုက်စပ်ပြီးမှ ဥယျောဇယျ-ပုဒ်၌ စပ်ရပါမည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား - ရဟန်းကို "ဟောဝုသော"စသည်ဖြင့် ပြောဆို၍ ခေါ်သွားပြီးနောက် ပြန်လွှတ်ပြားအံ့-ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥယျောဇနသိက္ခာပုဒ်လာ အဖော်ခေါ်သည့်ရဟန်းက အဖော်ရဟန်းအား ပြောဆိုပုံ အခြင်းအရာပြ ဝါကျကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ "ဟောဝုသော ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိဿာမ" ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "ဟောဝုသော ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိဿာမ"ဟူသောဝါကျ၏ အနေ အထားကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဤဝါကျသည် "ဟောဝုသော ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိဿာမ"ဟူသောဝါကျနှင့် "ဟောဝုသော နိဂမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိဿာမ"ဟူသော ဝါကျ ၂-ဝါကျတို့ကို ၁-ဝါကျတည်း ပေါင်းပြထားသော ဝါကျဖြစ်ပါသည်။
တကယ်ပြောရာ၌ "ဟောဝုသော ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိဿာမ = ငါ့ရှင်...လာ လိုက်ခဲ့၊ ရွာသို့ ဆွမ်းခံဝင်ကြစို့"ဟုဖြစ်စေ၊ "ဟောဝုသော နိဂမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိဿာမ = ငါ့ရှင်...လာ လိုက်ခဲ့၊ နိဂုံးသို့ ဆွမ်းခံဝင်ကြစို့"ဟုဖြစ်စေ တစ်မျိုးမျိုးသာ ပြောရပါမည်။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါးကို ရွာ, နိဂုံးသို့ခေါ်သွားပြီးနောက် ပြန်လွှတ်ပုံအခြင်းအရာ (ဥယျောဇနာ ကာရ)ပြပါဦးကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ ဂစ္ဆာဝုသော၊ နှ မေ တယာ သဒ္ဓိ ကထာ ဝါ နိသဇ္ဇာ ဝါ ဖာသု ဟောတိ၊ ကေကသ မေ ကထာ ဝါ နိသဇ္ဇာ ဝါ ဖာသု ဟောတိ-ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တေဒေဝ ပစ္ဆယ် ကရိတ္တာ အနည် ပါစိတ္တိယ်-ကို ကျန်စွာ အနက်ပေးပြပါ။
ဖြေ။ (ကသ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရေဟန်း၏။) တေဒေ ဤ မလျောက်ပတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လိုခြင်းကိုသာလျှင်။ ပစ္ဆယ်၊ အကြောင်းကို။ ကရိတ္တာ၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ပြုခြင်းကြောင့်။

http://www.dhammadownload.com

ပါစိတ္တိယ်၊ ပါစိတ်အာပတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အည်၊ တစ်ပါးသော သင့်လျော်သော အကြောင်းကို။ ပစ္စယ်၊ အကြောင်းကို။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ပြုခြင်းကြောင့်။ ပါစိတ္တိယ်၊ သည်။ နှ ဟောတိ၊ မဖြစ်။

တစ်နည်း – အနည်း၊ မလျောက်ပတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လိုခြင်းဟူသော အကြောင်းမှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိသော။ ပါစိတ္တိယ်၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ **(ကစ်ါအဋ္ဌကထာ နှင့် ၄င်းဋီကာသစ်၊ ပါတိမောက္ခပဒတ္ထအနုဝဏ္ဏနာကျမ်းတို့အလိုကျ ဖြစ်၏။)**

ဘာသာဋီကာအလိုကား – ''တေဒေ၀၊ ဤ မလျောက်ပတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လိုခြင်းကိုသာလျှင်။ ပစ္စယ်၊ အကြောင်းပြု၍။ အည်၊ အခြားအကြောင်းကို။ ပစ္စယ်၊ အကြောင်းကို။ နှ ကရိတွာ၊ မပြုမူ၍။ (ဥယျောဇေယျ၊ ပြန်လွှတ်ခြားအံ့။) တဿ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။ ပါစိတ္တိယ်၊ ပါစိတ်အာပတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။''ဟု ပေးရပါမည်။ (ဆရာတော်ဦးဗုဒ်အလိုနည်း နည်းတူပင်။)

အမှာ။ ။ သာဓကပါဠိများကို အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ ပြန်ကြည့်ပါ။

မေး။ တေဒေ၀ ပစ္စယ်–အရ ''မလျောက်ပတ်သောအကျင့်'' ဟူသည် ဘယ်လိုအကျင့်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မာတုဂါမနှင့်အတူတကွ ပြုံးရယ်လို၊ ကျီစယ်လို၊ ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ နေလိုခြင်းစသော အကျင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ တေဒေ၀ ပစ္စယ် ကရိတွာ အနည် ပါစိတ္တိယ်–၌ (က) အည အပါဒါန် (ခ) အည အရတို့ကို မှန်ကန်စွာ ကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ (က)အည အပါဒါန်မှာ– မလျောက်ပတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လိုခြင်းဟူသော (မာတုဂါမ နှင့်အတူတကွ ပြုံးရယ်လို၊ ကျီစယ်လို၊ ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ နေလိုခြင်းစသော) အကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အည အရမှာ– နှစ်ပါး အတူဆွမ်းခံလျှင် မျှတအောင် မရှေခြင်း၊ အဖိုးဘန်ဘဏ္ဍာ ကိုမြင်၍ လောဘဖြစ်မည် စိုးခြင်း၊ မာတုဂါမကို မြင်၍ သာသနာတော်၌ မပျော်ဝိုက် မည်စိုးခြင်း''စသော သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော အကြောင်းများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ တေဒေ၀ ပစ္စယ် ကရိတွာ အနည် ပါစိတ္တိယ်–၌ (က) အည အရ (ခ) အနည် အရတို့ကို ခွဲခြားကောက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (က) အည အရမှာ– နှစ်ပါး အတူဆွမ်းခံလျှင် မျှတအောင် မရှေခြင်း၊ အဖိုးတန်ဘဏ္ဍာ ကိုမြင်၍ လောဘဖြစ်မည်·စိုးခြင်း၊ မာတုဂါမကို မြင်၍ သာသနာတော်၌ မပျော်ဝိုက် မည်စိုးခြင်း''စသော သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော အကြောင်းများ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အနည် အရမှာ– ပါစိတ်အာပတ် ဖြစ်ပါသည်။ (ဝစနတ္ထကို သတိပြု။)

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါးကို ရှာ၊ သို့မဟုတ်–နိဂုံးသို့ ခေါ်သွားပြီးနောက် ပြန်လွှတ်နိုင်သောအကြောင်း ရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''နှစ်ပါး အတူဆွမ်းခံလျှင် မျှတအောင် မရှေခြင်း၊ အဖိုးတန်ဘဏ္ဍာကိုမြင်၍ လောဘဖြစ်မည် စိုးခြင်း၊ မာတုဂါမကို မြင်၍ သာသနာတော်၌ မပျော်ဝိုက်မည်စိုးခြင်း''စသော သင့်လျော် လျောက်ပတ်သော အကြောင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါးကို ဆွမ်းခံအတူကြွရန် ခေါ်သွားပြီးနောက် ပြန်လွှတ်သောရဟန်းအား ဥယျောဇနသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပြန်လွှတ်ခါမျှ၌ ဒုက္ကဋ်၊ ပြန်လွှတ်ခံရသောရဟန်းသည် ပြန်လွှတ်သောရဟန်း၏ ဒဿနူပစာ, သဝနူပစာကို ခြေတစ်လှမ်းလွန်ရာအခါ၌ နောက်ထပ် ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်း လွန်ရာအခါ၌ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ''ဒဿနူပစာ, သဝနူပစာ''ဟူသည် အကွယ်အကာရှိလျှင် အကွယ်အကာအတွင်း၊ အကွယ်အကာ မရှိလျှင် ၁၂-တောင်အတွင်း ဖြစ်သည်။

(ဆောင်)-အကွယ်ရှိက၊ ထိုတွင်းပ၊ မှတ်ကြ ဥပစာ။

-မရှိဟူင့်းလင်း၊ ဆယ့်နှစ်တောင်တွင်း၊ မယွင်း ဥပစာ။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - အရှင်ဥပနန္ဒ။

ဝတ္ထု - အဖော်ရဟန်းကို ပြန်လွှတ်ခြင်း။

မေး။ ဥယျောဇနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မသင့်လျော်သောအကျင့်ကို ပြုကျင့်လိုခြင်း။

၂။ ထိုအကျင့်ကို ကျင့်လိုသည့်အတွက်ပင် ရဟန်းကို ပြန်လွှတ်ခြင်း။

၃။ ပြန်အလွှတ်ခံရသော ရဟန်းက ဒဿနူပစာ, သဝနူပစာကို လွန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား မည်သည့်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

(က) မာတုဂါမနှင့် ပြိုးရယ်ကြည်စယ်လို၍ ဆွမ်းအတူခံရန် ခေါ်သွားသောသာမဏေကို ပြန်လွှတ်သော ရဟန်း။

(ခ) ရဟန်း, သာမဏေကို စိတ်ဆိုး၍ ပြန်လွှတ်သောရဟန်း။

ဖြေ။ (က)(ခ) ရဟန်းနှစ်မျိုးလုံး ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

(ဆောင်) ရဟန်း, သာမဏေ၊ စိတ်ဆိုးချေ။ လွှတ်လေ ဒုက္ကဋ်သင့်။

၃။ သဘောဇနေသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ လင်, မယားနှစ်ယောက်ရှိသော (စည်းစိမ်ခံစားအပ်သော မိန်းမ, ယောကျ်ားနှင့် တကွဖြစ်သော) အိမ်၌ အိပ်ရာအနီးသို့ ကပ်ဝင်၍နေထိုင်သောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ 'သဘောဇနေ'အဓိပ္ပါယ် ၂-မျိုးကို ရေးပြ၍၊ ဆိုလိုရင်းအချုပ်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ လင်, မယားနှစ်ယောက်တို့နှင့်တကွဖြစ်သော အိမ်ကို ''သဘောဇနေ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ (တစ်နည်း) သုံးဆောင်ခံစားအပ်သော မိန်းမ, ယောကျ်ားနှင့်တကွဖြစ်သော=သုံးဆောင်ခံစားအပ်သော မိန်းမ, ယောကျ်ားရှိသော (စည်းစိမ်ခံဖော်ရှိသော) အိမ်ကို ''သဘောဇနေ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ဆိုလိုရင်းအချုပ်ကား - ''လင်, မယားနှစ်ယောက်ရှိသော အိမ်''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သဘောဇနေ-ပုဒ်ကို ''သ+ဥဘောဇနေ''ဟု ပုဒ်ခွဲလျှင် (က) ဥဘောဇန-အရ, (ခ)

http://www.dhammadownload.com

သဘောဇနေ-အရ တို့ကို ခွဲခြားကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ဥဘောဇနေ-အရ လင်, မယားနှစ်ယောက် (သမီး ခင်ပွန်းနှစ်ယောက်)ကို ရပါသည်။
(ခ) သဘောဇနေ-အရ ထိုလင်, မယားနှစ်ယောက်တို့နှင့် တကွဖြစ်သောအိမ်ကို ရပါသည်။

မေး။ သဘောဇနေ-ကို ''သ+ဘောဇနေ''ဟု ပုဒ်ဖြတ်လျှင် (က) ဘောဇနေ-အရ (ခ) သဘောဇနေ-အရတို့ကို ခွဲခြားကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ဘောဇနေ-အရ သုံးဆောင်ခံစားအပ်သော လင်, မယားနှစ်ယောက်ကို ရပါသည်။
(ခ) သဘောဇနေ-အရ ထိုလင်, မယားနှစ်ယောက်နှင့် တကွဖြစ်သော အိမ်ကို ရပါသည်။

မေး။ သဘောဇနေ-ပုဒ်ကို သဒ္ဒတ္ထပေါ်အောင် အနက်နှစ်နည်း ပေးပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ သဘောဇနေ၊ လင်, မယားနှစ်ယောက်တို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ ၁။ ခံစားအပ်သော စည်းစိမ်ဟူသော မိန်းမ, ယောကျ်ားနှင့် တကွဖြစ်သော။

ဝေနေယ္ယ - သဟ ဥဘောဟိ ဇနေဟိ ယံ ဝတ္ထုကာမိတံ သဘောဇနံ။
ဘုဇ္ဇိတပုဗ္ဗန္တိ ဘောဇနံ၊ သဟ ဘောဇနေန ယံ ဝတ္ထုကာမိတံ သဘောဇနံ။

မေး။ ''သဘောဇနေ၊ စည်းစိမ်ခံဖော်ရှိသော''ဟု နိဿယတို့၌ အနက်ပေးကြရာ ယင်း၌ ''စည်းစိမ်''ဟူသည် အဘယ်နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''စည်းစိမ်''ဟူသည် လင်, မယားနှစ်ယောက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ မယား(မိန်းမ)သည် ရာဂထကြွသော လင် (ယောကျ်ား)၏ ခံစားအပ်သော စည်းစိမ်ဖြစ်၍ လင် (ယောကျ်ား)သည် ရာဂထကြွသော မယား (မိန်းမ)၏ ခံစားအပ်သော စည်းစိမ်ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အိမ်ခန်းအလိုက် ထိုက်သလို အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကျယ်သောအိမ်တို့၌ အိမ်ခန်းဟံခါးဘောင်မှ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်ကို ကျော်လွန်၍ ထိုင်နေလျှင်, အကျယ် ငါးတောင်မျှ ပမာဏရှိသော ယေသောအိပ်ခန်း၏ အလယ်ဗဟို အရပ်ကို ကျော်လွန်၍ ကပ်ဝင်နေထိုင်လျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - အရှင်ဥပနန္ဒ။
ဝတ္ထု - အိပ်ခန်းအနီးသို့ ကပ်ဝင်၍ နေထိုင်ခြင်း။

မေး။ သဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၄-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရာဂမကင်းသေးသော ဇနီးမောင်နှံတို့ အတူတကွ တည်ရှိနေကြခြင်း။
၂။ ကပ်ဝင်နေထိုင်ရာဌာနက အိပ်ခန်းဖြစ်ခြင်း။
၃။ အဖော်ရဟန်းမရှိခြင်း။ ၄။ အနီးသို့ဝင်၍ ထိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ''ရာဂမကင်းသေးသော ဇနီးမောင်နှံ''ဟူသည် အနာဂါမ်, ရဟန္တာ ဖြစ်သေးသော ဇနီးမောင်နှံတည်း။

၄။ ရဟောပဏ္ဍိတနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ရဟောပဏ္ဍိတနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ မာတုဂါမနှင့်အတူ မျက်စိကွယ်ရာ, နံရံစသည်ဖုံးကွယ်သောနေရာ၌ ထိုင်နေသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - အရှင်ဥပနန္ဒ။
ဝတ္ထု - နံရံစသည်ဖုံးကွယ်အပ်သော အရပ်၌ နေထိုင်ခြင်း။

၅။ ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ မာတုဂါမနှင့် အတူတကွ တစ်ယောက်ချင်းချင်း နားကွယ်ရာအရပ်၌ ထိုင်နေသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဥပနန္ဒစတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်ကို ဟော်ပြပါ။

ဖြေ။ အစေလကဝဂ် ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟောပဋ္ဌာန, ရဟောနိသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်နှစ်ပုဒ်တို့၏ အထူးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟောပဋ္ဌာနသိက္ခာပုဒ်၌ မျက်စိကွယ်ရာ ဖြစ်၏။ ယောကျ်ားများသာ အဖော်ဖြစ်နိုင်၏။ ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ နားကွယ်ရာ ဖြစ်၏။ ယောကျ်ား, မိန်းမနှစ်မျိုးလုံးပင် အဖော်ဖြစ်နိုင်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - အရှင်ဥပနန္ဒ။
ဝတ္ထု - နားကွယ်ရာ၌ နေထိုင်ခြင်း။

၆။ စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်

မေး။ စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအနှစ်ချုပ်ကို ဖော်ထုတ်ရေးသားပါ။

ဖြေ။ သွမ်းစားမင့်ရှိ ပြုံ/ ရွာကွင်းသို့ သွားသောအခါ ထင်ရှားရှိသောရဟန်းကို မပန်ကြားဘဲ သွမ်းမစားခင်ဖြစ်စေ၊ သွမ်းစားပြီးနောက် မွန်းမတည့်မီဖြစ်စေ အိမ်လည်သော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏–ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာယဿရဟန်းမျိုးကို "နိမန္တိတ" "သဘတ္တ"ဟု ဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘောဇဉ်ငါးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ပင့်ဖိတ်အပ်သောရဟန်းကို "နိမန္တိတ"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။
ထိုပင့်ဖိတ်ကြောင်း နိမန္တနကတ်ဖြင့်ပင် ဆွမ်းရှိသောရဟန်းကို "သဘတ္တ"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ အာယဿရဟန်းမျိုးကို "သန္ဓ ဘိက္ခု" အရ "ထင်ရှားရှိသောရဟန်း"ဟု ဆိုရပါသနည်း။ ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အမျိုးအိမ်တို့သို့ သွားလိုစိတ်ဖြစ်ရာအရပ်မှစ၍ ဥပစာရသိမ်အတွင်း ဒဿနုပစာ (၁၂-တောင်အတွင်း)၌ တွေ့ရမြင်ရသော. ပင်ကိုယ်ပြောနေကျစကားဖြင့် လှမ်း၍ပန်ကြားလျှင် ဖြစ်နိုင်သော ရဟန်းမျိုးကို "သန္တံ ဘိက္ခု-အရ "ကင်ရှားရှိသောရဟန်း"ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ တင်ရှားရှိ သာရဟန်းကို ပန်ကြားရမည်ဆိုပါ၌ မည်သို့ပန်ကြားရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ "တပည့်တော် မည်သူ့အိမ်သို့ သွားမလို့ပါ။ တပည့်တော် မည်သူ့အိမ်၌ လှည့်လည် မလို့ပါ" စသည်ဖြင့် ပန်ကြားရပါမည်။

မေး။ စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်လာ ပုရေဘတ္တနှင့် ပစ္ဆာဘတ္တ တို့ကို ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဖိတ်အပ်သောဆွမ်းကို မစားမီ ရှေ့ကာလသည် "ပုရေဘတ္တ" မည်ပါသည်။
ဖိတ်အပ်သောဆွမ်းကို စားပြီးနောက် မွန်းမလွဲသေးခင်ကာလသည် "ပစ္ဆာဘတ္တ" မည်ပါသည်။

သတိပြုဖွယ်။ ။ ဖိတ်အပ်သောဆွမ်းကို စားပြီးလျှင် နံနက် ၇-နာရီ၊ ၈-နာရီ လောက်အချိန်လည်း "ပစ္ဆာဘတ္တ"ပင်ဖြစ်ကြောင်း သတိပြု။

မေး။ ကုလေသု စာရိတ္တ အာပဇ္ဇေယျ-၌ ကုလေသု-အရကို ဖော်ပြ၍၊ စာရိတ္တ အာပဇ္ဇေယျ-အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကုလေသု-အရ ပင့်ဖိတ်ထားသူ၏အိမ်မှ တစ်ပါးသောအိမ်တို့ကို ယူရပါမည်။
ပင့်ဖိတ်ထားသူ၏အိမ်မှ တစ်ပါးသောအိမ်တို့သို့ လှည့်လည်ခြင်း, ထိုအိမ်များသို့ဝင်ခြင်းကို "စာရိတ္တ အာပဇ္ဇေယျ"ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ထင်ရှားရှိသောရဟန်းကို မပန်ကြားဘဲ အခြားဒါယကာအိမ်တို့၌ လှည့်လည်သွားလာ ကောင်းသော အခါသမယများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စီဝရဒါနသမယ = သင်္ကန်းလှူသောအခါ။
၂။ စီဝရကာရသမယ = သင်္ကန်းချုပ်သောအခါတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပင့်ဖိတ်ထားသူမှတစ်ပါးအခြားသူ၏ အိမ်သို့သွားရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မွန်းမတည့်သေးခင် ပင့်ထားသူ၏ အိမ်မှတစ်ပါး အခြားသူ၏အိမ်သို့ဝင်လျှင် အိမ်ဥပစာသို့ သက်ရောက်သောအခါ၌ ဒုက္ကဋ်၊ အိမ်တံခါးခုံသို့ ပထမခြေလှမ်း ကျော်လွန်ရာ အခါ၌ နောက်ထပ် ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်း ကျော်လွန်ရာအခါ၌ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - အရှင်ဥပနန္ဒ။
ဝတ္ထု - ပင့်ဖိတ်ထားသူ၏အိမ်မှ တစ်ပါး အခြားအိမ်တို့၌ လှည့်လည်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း။

မေး။ ဤစာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်လာအနုပညတ် ၄-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သန္တံ ဘိက္ခု ၂။ အနာပုစ္ဆာ
၃။ ပုရေဘတ္တံ ပစ္ဆာဘတ္တံ ၄။ အညတြ သမယာ-တို့ ဖြစ်ပါသည်။
(ကခ်ိအဋ္ဌကထာ)

၁။ သန္တံ ဘိက္ခု အနာပုစ္ဆာ ၂။ ပစ္ဆာဘတ္တံ

http://www.dhammadownload.com

၃။ အညတြ သမယာ = စီဝရဒါနသမယော
၄။ အညတြ သမယာ = စီဝရကာရသမယော--တို့ ဖြစ်ပါသည်။
(ပါဠိတော်နှင့်အညီ)

မှတ်ချက်။ ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အနုပညတ်ယူပုံ အမျိုးမျိုး ကွဲပြားလျက်ရှိသည်။ ပါဠိတော်အတိုင်း ယူခြင်းသည်သာ အကောင်းဆုံးဖြစ်မည် ထင်ပါသည်။

မေး။ ဆွမ်းစားပင့်ထားသော ရဟန်းဖြစ်လျက် မပန်ကြားဘဲ အခြားဒကာအိမ်သို့ သွားခြင်းကြောင့် အာပတ်မသင့်ဟု ဆိုလျှင် အာယဉ်ကြောင့်ပါနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပန်ကြားဖို့ရာ သန္ဓေဘိက္ခု မရှိသောကြောင့် မပန်ကြားဘဲ သွားခြင်း၊ ဘေးရန်ရှိနေသည့် အတွက် မပန်ကြားဘဲ သွားခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၅-ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဘောဇဉ် ၅-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ပင့်ဖိတ်မှုကို သာယာခြင်း။
၂။ ထင်ရှားရှိသောရဟန်းကို မပန်ကြားခြင်း။
၃။ ဘက်ဖြင့်ပင့်ဖိတ်ရာအိမ်မှ အခြားအိမ်သို့ ဝင်ခြင်း။
၄။ မွန်းတည့်အခါကို မလွန်ခြင်း။
၅။ သမယဖြစ်စေ, ဘေးရန်ဖြစ်စေ မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား အာယဉ်သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာယဉ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။
(က) ပင့်ဖိတ်အပ်သောဆွမ်းရှိပါလျက် ထင်ရှားရှိသောရဟန်းကို မပန်ကြားဘဲ မွန်းမတည့်ခင် မြို့/ ရွာတွင်းဝင်၍ ပင့်ဖိတ်သောဒကာအိမ်မှ အခြားအိမ်များသို့ သွားသော ရဟန်း။
(ခ) ထင်ရှားရှိသော ရဟန်းကို မပန်ကြားဘဲ မွန်းတည့်ပြီးနောက် မြို့/ ရွာတွင်းသို့ ဝင်သော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။
(ခ) ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

၇။ မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်

မေး။ မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ မနာမဖျားသောရဟန်းသည် နောက်ထပ်ပင့်ဖိတ်ခြင်းနှင့် အမြဲဖိတ်ခြင်းမှတစ်ပါး ၄-လ ပတ်လုံး ဆေးပစ္စည်းဖြင့်ဖိတ်ခြင်းကို သာယာအပ် သာယာနိုင်၏။ (လက်ခံအပ် လက်ခံနိုင်၏)။ ထိုပိုင်းခြားအပ်ရာအခါ, ပိုင်းခြားအပ်ရာ ဆေးထက်အလွန် သာယာသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ 'မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်'ဟု အမည်တပ်ရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဘုရားရှင်၏ တစ်ဝမ်းကွဲနောင်တော်, အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ နောင်တော်အရင်းဖြစ်သော မဟာနာမ်မင်းကို အကြောင်းပြု၍ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် ဤသိက္ခာ

http://www.dhammadownload.com

ပုဒ်ကို ''မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။
မှတ်ချက်။ ။ ''ဘေသဇ္ဇပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်''ဟုလည်း ဆိုကြသည်။

မေး။ သုဒ္ဓပါဒိတဲသိက္ခာပုဒ် ၉၂-ပုဒ်တို့တွင် အလယ်ကျသော သိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်နှင့် မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။
(**ဆောင်**) ကိုးဆယ့်နှစ်သွယ်၊ ပါဒိတ်ဝယ်၊ အလယ် စာရိတ္တ၊ မဟာနာမ နှစ်ပုဒ်ပြ။

မေး။ မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်၌ သာယာကောင်းသော ဖိတ်ခြင်းများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သာယာကောင်းသော ဖိတ်ခြင်းများမှာ ၁။ ၄-လပတ်လုံး ဆေးပစ္စည်းဖြင့်ဖိတ်ခြင်း။ ၂။ နောက်ဆယ်ဖိတ်ခြင်း ၃။ အမြဲဖိတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကျန်းမာရေးကောင်းသော ရဟန်းတော်တို့ ဆေးပစ္စည်း အလှူခံခွင့်ရှိသောကာလများကို ရှင်တော်ဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူသည့်အတိုင်း ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၄-လဖိတ်လျှင် ၄-လ၊ နောက်ထပ်ဖိတ်လျှင် ထပ်ဖိတ်သော ကာလ၊ အမြဲဖိတ်လျှင် အခါခပ်သိမ်း အလှူခံခွင့်ရှိပါသည်။

မေး။ စတုမာသပဋ္ဌယပဝါရဏာ သွေ့ဂတဗ္ဘာ-၌ ပဋ္ဌယ-အရနှင့် ပဝါရဏာ-အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပဋ္ဌယ-အရ သပ္ပိ, နဝနီတစသော ဂိလာနပစ္စည်း ဆေးပစ္စည်းတို့ကို ရပါမည်။ ပဝါရဏာ-အရ သံဃပဝါရဏာ (သံဃာကို ဖိတ်ခြင်း)ကို ယူရပါမည်။

မေး။ စတုမာသပဋ္ဌယပဋ္ဌပဝါရဏာ သာဒိတဗ္ဘာ-၌ သာဒိတဗ္ဘာ-အရ ''သာယာခြင်း''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''သာယာခြင်း''ဟူသည် အပဋ္ဌိကွပ်ပန = ဖိတ်မန်သည်ကို မပယ်မြစ်ခြင်း၊ အဓိဝါသန= လက်ခံခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။
(**ဆောင်**) မပယ်မြစ်တာ၊ လက်ခံတာ၊ ''သာယာခြင်း''ဟု ခေါ်။

မေး။ အပဋ္ဌိကွပ်ပန နှင့် အဓိဝါသန တို့ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ယခုအခါ ငါ့မှာ ရောဂါမရှိ''ဟု နှလုံးသွင်း၍ မပယ်မြစ်ခြင်းကို ''အပဋ္ဌိကွပ်ပန''ဟု ဆိုပါသည်။ ''ရောဂါရှိလျှင် တောင်းမည်''ဟု နှလုံးသွင်း၍ လက်ခံခြင်းကို ''အဓိဝါသန'' ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ''အဂိလာနေန ဘိက္ခုနာ ။ပ။ အညတြ နိစ္စပဝါရဏာယ''ဟူသောစကားများကို အဘယ့်ကြောင့် ဟောတော်မူရပါသနည်း။

ဖြေ။ သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်ပေါ်လာရာ နိဒါန်းဟုဆိုအပ်သော ပတ္တုကြောင်း၌ ''၄-လဖိတ်, နောက်ထပ်ဖိတ်, အမြဲဖိတ်''ဟု လာသောကြောင့် ဆိုဝတ္ထုကြောင်းအားလျော်စွာ ''အဂိလာနေန ဘိက္ခုနာ ။ပ။ အညတြ နိစ္စပဝါရဏာယ''ဟု ဟောတော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်၌ ''၄-လဖိတ်၊ နောက်ထပ်ဖိတ်၊ အမြဲဖိတ်တို့ကို သာယာနိုင်သည်''ဟု အဘယ့်ကြောင့် ဟောတော်မူပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်ပေါ်လာရာ နိဒါန်းဟုဆိုအဖဿော ဝတ္ထုကြောင်းမှ ''၄-လဖိတ်၊ နောက်ထပ်ဖိတ်၊ အမြဖိတ်''ဟု လာသောကြောင့် ထိုဝတ္ထုကြောင်းအားလျော်စွာ ယင်းသို့ ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စတုမာသပ္ပစ္ဆယပဝါရဏာ သာဒိတဗ္ဗာ ။ပ။ အညတြ နိစ္စပဝါရဏာယ-ဟူသောစကားရပ်၏ ဆိုလိုရင်းအိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ၄-လပတ်လုံး ဖိတ်ခြင်း, နောက်ထပ်ဖိတ်ခြင်း, အမြဖိတ်ခြင်းဟူသော အလုံးစုံသော ဖိတ်ခြင်းတို့ကို သာယာနိုင်သည်။ ''ငါ့မှာ ရောဂါမရှိ''ဟု နှလုံးသွင်း၍ မပယ်မြစ်အပ်။ ''ရောဂါရှိခဲ့သော် တောင်းမည်''ဟု နှလုံးသွင်း၍ လက်ခံရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ဆေးပစ္စည်းနှင့် ဖိတ်ရာ၌ ၄-လထက်အလွန် သာယာနိုင်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ၄-လ ပြည့်ပြီးနောက် ထပ်မံ၍ ဖိတ်လျှင်ဖြစ်စေ၊ အမြဖိတ်ကြားထားလျှင်ဖြစ်စေ ၄-လထက်အလွန် သာယာနိုင်ပါသည်။

မေး။ တတော စေ ဥတ္တရိ သာဒိယေယျ-၌ တတော-အရကို တိကျစွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တတော-အရ ဆေးပစ္စည်းဖြင့် ဖိတ်ကြားသူက ပိုင်းခြားကန့်သတ်ထားသော ညဉ့်အပိုင်း အခြားနှင့် ဆေးအပိုင်းအခြား ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ပါ သာဒိတဗ္ဗာ-အရ သာယာခြင်းနှင့် သာဒိယေယျ-အရ သာယာခြင်းတို့၏ အထူးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သာဒိတဗ္ဗာ-အရ ''သာယာခြင်း''ဟူသည် မပယ်မြစ်ခြင်း, လက်ခံခြင်းဖြစ်၍ သာဒိယေယျ-အရ ''သာယာခြင်း''ကား တောင်းခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ဖိတ်ခြင်း ၂-မျိုး၊ ၄-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ **ဖိတ်ခြင်း (ပဝါရဏာ) ၂-မျိုးမှာ -**

၁။ ''ဤမျှသော ညဉ့်တို့ပတ်လုံး တောင်းတော်မူပါ''ဟု ညဉ့်တို့ဖြင့် အပိုင်းအခြားကို ပြု၍ဖိတ်ခြင်း။

၂။ ''ဤမည်သော ဆေး, ဤမျှသောဆေးတို့ကို တောင်းတော်မူပါ''ဟု ဆေးအပိုင်းအခြားကို ပြု၍ ဖိတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဖိတ်ခြင်း (ပဝါရဏာ) ၄-မျိုးမှာ -

(၁) (၂) တူပြီ။

(၃) ညဉ့်, ဆေး ၂-မျိုးလုံးဖြင့် အပိုင်းအခြားကို ပြု၍ ဖိတ်ခြင်း။

(၄) ညဉ့်, ဆေး ၂-မျိုးလုံးဖြင့် အပိုင်းအခြားမပြုဘဲ ဖိတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဖိတ်အပ်သောညဉ့်အပိုင်းအခြား, ဆေးအပိုင်းအခြားထက် အလွန် တောင်းလျှင်ဖြစ်စေ၊ မိမိမှာ ဆေးဖြင့် ပြုဖွယ် ကုစားဖွယ်ကိစ္စ မရှိဘဲ ဆေးကိုတောင်းလျှင်ဖြစ်စေ၊ ထောပတ် ဆေးဖြင့် ပြုဖွယ်, ကုစားဖွယ်ရောဂါရှိပါလျက် အခြား ဆီစသောဆေးကို တောင်းလျှင် ဖြစ်စေ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သိမှတ်ဖွယ်။ ။''ဆေးဖြင့်ပြုဖွယ် ကုစားဖွယ်ကိစ္စမရှိ'' ဟူသည် မိမိမှာ ရောရောနှော နှောဆွမ်းပြင့်လည်း မျှတနိုင်လောက်အောင် ကျွန်းမာနေ၍ ဆေးဖြင့်ပြုဖွယ် ကုစားဖွယ်ကိစ္စ မရှိခြင်းတည်း။ (ဌီသစ်၊ ၄၀၀။)

မေး။ ဘုရားရှင်သည် အဘယ်သို့သော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူပါသနည်း။

ဖြေ။ သံဃာကို ဆေးပစ္စည်းဖြင့် ဖိတ်ရာ၌ မကျန်းမာသောအခါ အလိုက်သိစွာ သင့်တော်ရုံသာ တောင်းကြရန်–ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပညတ်တော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဘုရားရှင် ခွင့်ပြုတော်မူလိုရင်း, ပယ်မြစ်တော်မူလိုရင်းတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ခွင့်ပြုတော်မူလိုရင်းမှာ – ''ဆေးပစ္စည်းဖြင့် ဖိတ်ခြင်းကို သာယာရာ၌ ဒါယကာက ဖိတ်သမျှ ၄–လမက ၅–လ, ၆–လစသည် သာယာနိုင်သည်''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ပယ်မြစ်တော်မူလိုရင်းမှာ – ဒါယကာက သတ်မှတ်ထားသော ညဉ့်အပိုင်းအခြား, ဆေးအပိုင်းအခြားထက် ပိုလွန်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သက္ကတိုင်း။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – ဆေးကို တောင်းခြင်း။

မေး။ မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သံဃာကို ဖိတ်ခြင်း။ ၂။ ဖိတ်ရာ၌နေမှ ဆေးကို တောင်းခြင်း။
၃။ ဂိလာန မဟုတ်ခြင်း။ ၄။ ဖိတ်အပ်သော ညဉ့်အပိုင်းအခြား ဆေးအပိုင်းအခြားကို လွန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃာအား ဖိတ်ရာ, မိမိအားဖိတ်ရာတို့၌ ခြားနားချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာအား ဖိတ်ရာ၌ ဂိလာနဖြစ်မှ တောင်းကောင်းပါသည်။ မိမိအား ဖိတ်ရာ၌ကား ဂိလာန်မဟုတ်သော်လည်း တောင်းကောင်းပါသည်။

မေး။ ဖိတ်အပ်သော ညဉ့်အပိုင်းအခြား, ဆေးအပိုင်းအခြားကို လွန်နေပါလျက် ဆေးပစ္စည်းကို တောင်းသောရဟန်းအား အာပတ်မသင့်–ဟု ဆိုလျှင် အဘယ့်ကြောင့်ပါနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တကယ်မကျန်းမာသောအခါ ဖိတ်ထားဖူးသော ဒါယကာထံ သွား၍ ''ဒါယကာ–သင်က ထောပတ်ဖြင့် ဖိတ်ထားတယ်၊ ငါက ဟူးရည်ကို လိုချင်နေတယ်''ဟု လည်းကောင်း ''ဒါယကာ–သင် ဖိတ်ထားတဲ့ ညဉ့် (ရက် သ)တောဖြင့် လွန်နေပြီ၊ ငါက အခုမှ ထောပတ်ကို လိုချင်နေတယ်''ဟုလည်းကောင်း ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ ပြောဆို၍ တောင်းသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ (ဂိလာနမဟုတ်ဘဲ ယင်းသို့ပြော၍ တောင်းလျှင် သူပေါ်အနာဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ခုကွင်း။)

မှတ်ချက်။ ။ တကယ်မကျန်းမာသော ဂိလာနရဟန်းသည် ဥတိ, ပဝါရိတ မဟုတ်သူအထံ၌ပင် မိမိရောဂါအတွက် အမှန်တကယ်အသုံးလိုနေသောဆေးကို တောင်းကောင်းပါသည်။ ရောဂါ မရှိခဲ့သော်လည်းကောင်း ရှိသည့်ရောဂါနှင့် မဆိုင်ခဲ့သော် လည်းကောင်း မတောင်းကောင်းပါ။

http://www.dhammadownload.com

၈။ ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ သွားသင့်သွားထိုက်သော အကြောင်းမှတစ်ပါး မြို့ရွာမှ ထွက်သွား, ချီတက်သွားပြီးသော စစ်တပ်ကို ကြည့်ရှုခြင်းငှါ သွားသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဥယျုတ္တသေနာ-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မြို့, ရွာမှ ထွက်သွားပြီးဖြစ်သော (ဆင်တပ်၊ မြင်းတပ်၊ ရထားတပ်၊ ခြေကျင်တပ်-ဟူသော) စစ်အဂါ ၄-ပါးရှိသော စစ်တပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဥယျုတ္တ။ ။ ဥယျုတ္တ-ပုဒ်၌ ဥပုဇ္ဈ ယုဇ ဓာတ်+တပစ္စည်း။ "ဓာတူနံ အနေက-တ္ထတ္တာ"ပရိဘာသာအရ ဤ၌ ယုဇ-ဓာတ်သည် "ထရှိသွားခြင်း=ထွက်သွားခြင်း" အနက်ကို ဟောဏ်။ "ဥယျုဇ္ဇိတ္ထာတိ ဥယျုတ္တာ၊ သေနာ"ဟု ဝစနတ္ထပြုပါ။

မေး။ စစ်တိုက်ရန် ထွက်ခွါသွားသော မြန်မာ့တပ်မတော် ခြေကျင်တပ်ကို မြင်လောက်ရာအရပ် သို့သွား၍ ကြည့်ရှုသောရဟန်းအား အဘယ်အာပတ်သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဥယျုတ္တသေနာ-အရ စစ်အဂါ ၄-ပါးရှိသော စစ်တပ်ကိုသာ ယူရသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ "ဟတ္ထိအဿာဒီသု ကေမေကံ ဒဿနာယ ဂမနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒုက္ကဋံ" ဟု ကခ်ိအဋ္ဌကထာဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အထက်ပါရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် မသင့်, ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

မေး။ အညတြ တထာရူပပ္ပစ္စယာ-အရ သွားထိုက်သောအကြောင်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ စစ်တပ်အတွင်း ဦးကြီး, ဦးလေးစသော ဆွေမျိုးသားချင်းများ မကျန်းမာခြင်းစသော အကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။ (ဘေးရန်ရှိလျှင်လည်း သွားနိုင်ပါသည်။)

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အကြောင်းမဲ့သက်သက် စစ်တပ်ကို ကြည့်ရှုခြင်းငှါ သွားသောရဟန်းအား ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။
ဒဿနူပစာ၌ ရပ်တည်၍ ကြည့်ရှုသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။
ဒဿနူပစာကို စွန့်၍ အခြားအရပ်သို့သွားပြီး ထပ်ကာထပ်ကာ ကြည့်ရှုသော ရဟန်းအား ပယောဂတိုင်း ပယောဂတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

ဒဿနူပစာ။ ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ စစ်တပ်ကို မြင်နိုင်လောက်ရာအရပ်ကို "ဒဿနူပစာ" ဟု ဆိုပါသည်။ ဥယျောဇနသိက္ခာပုဒ်လာ ဒဿနူပစာနှင့် မတူကြောင်း သတိပြု။

မေး။ ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပုဒ်လာ အနုပညတ်ပါဠိကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အညတြ တထာရူပပ္ပစ္စယာ-ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - စစ်တပ်ကို ကြည့်ရှုခြင်းငှါ သွားခြင်း။

မေး။ ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၄-ပါးကို ရေသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ မြို့ရွာမှ ထွက်ပြီးသော စစ်တပ်ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ကြည့်ရှုခြင်းငှါ သွားခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ခွင့်ပြုအပ်သောအရပ်မှတစ်ပါး အခြားအရပ်၌ ကြည့်ရှုခြင်း။
၄။ သွားထိုက်သော အကြောင်း, (သို့မဟုတ်) ဘေးရန်မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၉။ သေနာဝါသသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သေနာဝါသသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ စစ်တပ်သို့သွားခြင်းငှါ (ဆွေမျိုး, မကျန်းမာခြင်းစသော) အကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာရှိလျှင် နှစ်ညဉ့် သုံးညဉ့်တို့ပတ်လုံး စစ်တပ်၌ နေနိုင်သည်၊ သုံးညဉ့်ထက် အလွန်နေသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ သေနာဝါသသိက္ခာပုဒ်သည် အဘယ်သိက္ခာပုဒ်နှင့် တူပါသနည်း။ တူပုံအခြင်းအရာနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် ပထမ သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်နှင့် ၄-ရက်မြောက်နေ့, နေဝင်ချိန်တွင် အာပတ်သင့်ခြင်းအားဖြင့် အာပတ်သင့်ရာကာလချင်း တူပါသည်။

မေး။ ကောစိဒေဝ ပစ္စယော-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ စစ်တပ်၌ ဆွေမျိုးသားချင်းများ မကျန်းမာခြင်းစသော အကြောင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သေနံ ဂမနာယ- ၌ သေနာ-အရ, ဂမန-အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သေနာ-အရ ဌာနီဖြစ်သော စစ်သည်တို့၏ သေနာ-ဟူသောအမည်ကို ဌာနုဖြစ်သော စစ်သည်တို့နေရာ ''စစ်တပ်''၌ တင်စားခြင်းဟူသော ဌာနူပစာအားဖြင့် စစ်သည်တို့နေရာ ''စစ်တပ်''ကို ယူရပါသည်။

ဂမန-အရ 'ဝသ်တဗ္ဗ' ဟူသော ကြိယာကို တောက်၍ နေခြင်းကြိယာကို ယူရပါမည်။ မြေ၌ဖြစ်စေ, ကောင်းကင်၌ဖြစ်စေ ဣရိယာပုတ် ၄-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့်နေခြင်းကို ယူရပါမည်-ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဂမန-အရ နေခြင်းကြိယာကို ယူရသဖြင့် သေနံ-၌ နှတ်ယာဂေဝုစ် အံဝိဘတ်ကို သတ္တမီအနက်၌ သက်ရမည်-ဟု ဆိုကြပါသည်။ ''သေနံ၊ စစ်တပ်၌။ ဂမနာယ၊ နေခြင်းငှါ'' ဟု အနက်ပေးရမည်-ဟူလို။

မေး။ သေနာဝါသ သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သုံးညဉ့်ထက်အလွန် ၄-ရက်မြောက်နေ့ နေဝင်သောအခါ စစ်တပ်၌ ရပ်နေသည်ဖြစ်စေ, ထိုင်နေသည်ဖြစ်စေ, အိပ်နေသည်ဖြစ်စေ, (စကြိသွားနေသည်ဖြစ်စေ) ကောင်းကင်၌ တန်ခိုးဖြင့် တစ်စုံတစ်ခုသော ဣရိယာပုတ်ကို ပြုနေစေဦးတော့၊ ထိုသို့ပြုနေပါသော်လည်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကတောဝ စေ ဥတ္တရိ ဝသေယျ-၌ ဝသေယျ-အရ မည်ကဲ့သို့သော နေခြင်းမျိုးကို ဆိုလိုပါသနည်း။

ဖြေ။ မြေပြင်၌ ဖြစ်စေ, ကောင်းကင်၌ဖြစ်စေ ဣရိယာပုတ် လေးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် နေခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ သေနာပါသသိက္ခာပုဒ်ပြင့် အာပတ်သင့်ချိန်ကာလကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သုံးညဉ့်ထက်အလွန် ၄-ရက်မြောက်နေ့, နေဝင်ချိန်တွင် အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ စစ်တပ်၌ ၃-ညဉ့်ထက်အလွန် နေကောင်းသော အကြောင်းများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝိဝိကိုယ်တိုင် မကျန်းမာ ဖြစ်နေခြင်း။ မကျန်းမာ ဖြစ်နေသူ၏ ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ပေးနေရခြင်း။ ရန်သူဝစ်တပ်၏ ဝိုင်းရံပိတ်ဆို့မှုကို ခံနေရခြင်း။ တစ်စုံတစ်ယောက်က စစ်တပ်မှ ထွက်ခွါမသွားနိုင်အောင် နှောင့်ယှက်ထားခြင်း။ ဘေးရန်ရှိခြင်း--ဟူသော အကြောင်းများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝိဝိကိုယ်တိုင် မကျန်းမာ ဖြစ်နေခြင်းစသော အကြောင်းမရှိတဲ့ စစ်တပ်၌ ၃-ရက်ယက်ပို၍ နေနိုင်သောနည်းလမ်းရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ စစ်တပ်၌ ၂-ညဉ့်နေပြီးနောက် ၃-ညဉ့်မြောက် အရုဏ်မတက်မီ စစ်တပ်မှထွက်၍ အရုဏ်တက်ပြီး မှ စစ်တပ်သို့ ပြန်ဝင်ပြီး နေလျှင် ၃-ရက်တက်ပို၍ နေနိုင်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ၃-ညဉ့်ထက်အလွန် စစ်တပ်၌နေခြင်း။

မေး။ သေနာပါသသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ၃-ညဉ့်ကိုကျော်လွန်ခြင်း။ ၂။ စစ်တပ်၌ စတုတ္ထနေ့, နေဝင်ခြင်း။
၃။ ဂိလာနအဖြစ်စသည် မရှိခြင်းတို့, ဖြစ်ပါသည်။

၁၀-ဥယျောဓိကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥယျောဓိကသိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နှစ်ညဉ့်, သုံးညဉ့်ပတ်လုံး စစ်တပ်၌နေသော ရဟန်းသည် တက်၍ တက်၍ ထိုးပစ်တိုက်ခိုက်ရာ, ဗိုလ်ပါရဲမက် (စစ်သည်)ကို ရေတွက်စစ်ဆေးရာ, စစ်ဆင်ရာ, ဆင်တပ်မြင်းတပ်စသည်ကို ကြည့်ရှုရာ(စစ်ရေးပြရာ) အရပ်များသို့, မသွားရ၊ သွားလျှင် ပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဥယျောဓိကသိက္ခာပုဒ်လာ (က) ဥယျောဓိက (ခ) ဗလဂ္ဂ (ဂ) သေနာဗျူဟ (ဃ) အနီကဒဿနတို့၏ အဓိပ္ပါယ်များကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က) တက်၍ တက်၍ ထိုးခုတ်ပစ်ခတ်ရာ=စစ်တိုက်ရာ အရပ်သည် "ဥယျောဓိက" မည်၏။
(ခ) စစ်သည်ဗိုလ်ပါအစုအဝေးကို သိရာ, ရေတွက်ရာအရပ်သည် "ဗလဂ္ဂ" မည်၏။
(ဂ) စစ်တိုက်ရန် စစ်သည်ဗိုလ်ပါ၏ စုဝေးတည်နေပုံအထူး (စစ်ဆင်ခြင်း)သည် "သေနာဗျူဟ" မည်၏။
(ဘစ်နည်း) စစ်တိုက်ရန် သူ့နေရာနှင့်သူ စစ်တပ်၏ စုဝေးတည်နေရာ (စစ်ဆင်ရာ) အရပ်သည် "သေနာဗျူဟ" မည်၏။
(ဃ) ဆင်တပ်, မြင်းတပ်စသည်ကို ကြည့်ရှုခြင်းသည် "အနီကဒဿန" မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဗျူဟ–သဒ္ဒါ ဟောနိုင်သော အနက်များနှင့် ဤ၌ လိုအပ်သောအနက်

ဗျူဟ–သဒ္ဒါသည် သမူဟ=အပေါင်း၊ နိမ္မာန=ဖန်ဆင်းခြင်း၊ သမ္ဘာတက္က = ကောင်းစွာ ကြံစည်ခြင်း။ ဣဟ=ကိုယ်၊ သေနိယ=စစ်သည်အပေါင်း၊ သေနိယသန္ဓိဝေသန ဝိသေသ=စစ်ကိုက်ရန် စစ်သည်အပေါင်း၏ စုဝေးတည်နေပုံအထူး ဟူသောအနက်များကို ဟောတတ်။ (ယောမနိအဘိဓာန်)။ သိုတွင် ဤနေရာ၌ နောက်ဆုံးအနက်သာ သင့်လျော်ပါသည်။

အနိက – အနိတိ အနေနာတိ အနိက၊ တိုင်းသူပြည်သား လူအများတို့၏ အသက်ရှင်၏ ကြောင်းဖြစ်သော စစ်သည်အပေါင်း (စစ်တပ်)သည် "အနိက"မည်၏။ အန ဓာတ်+ ဣက ပစ္စည်းတည်း။

မေး။ စစ်အဂါ ၄–ပါး (စစ်တပ်) ဖွဲ့စည်းပုံကို ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်ရာ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဆင်တစ်စီး၌ စစ်သား ၁၂–ယောက်အားဖြင့် စစ်သား ၃၆–ယောက်ပါသော ဆင် ၃–စီးသည် အငယ်ဆုံးဖြစ်သော "ဟတ္ထာနိက = ဆင်တပ်" မည်၏။

မြင်းတစ်စီး၌ စစ်သား ၃–ယောက်အားဖြင့် စစ်သား ၉–ယောက်ပါသော မြင်း ၃–စီးသည် အငယ်ဆုံးဖြစ်သော "ဟယာနိက = မြင်းတပ်" မည်၏။

ရထားတစ်စီး၌ စစ်သား ၄–ယောက်အားဖြင့် စစ်သား ၁၂–ယောက်ပါသော ရထား ၃–စီးသည် အငယ်ဆုံးဖြစ်သော "ရထာနိက = ရထားတပ်" မည်၏။

လက်နက်စွဲကိုင်ထားသော စစ်သား ၄–ယောက်သည် အငယ်ဆုံးဖြစ်သော "ပတ္တာနိက = ခြေကျင်တပ်" မည်၏။ ဤတပ် ၄–မျိုးအပေါင်းကိုမှ "သေနာ = စစ်တပ်"ဟု ခေါ်သည်။

မေး။ ဥယျောဓိကစသည်ကို ကြည့်ရှုရန် သွားရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ခြေလုမ်းလိုင်း ခြေလုမ်းတိုင်း ဒုက္ကဋ်၊ ဒဿနူပစာ၌ ရပ်ကြည့်သောရဟန်းအား ပါစိတ် အာပတ်၊ ဒဿနူပစာကို စွန့်၍ ထပ်ကာထပ်ကာကြည့်သော (ဒဿနူပစာအတွင်းမှ ထွက်သွားလိုက် ပြန်ကြည့်လိုက်လုပ်သော) ရဟန်းအား ပယောဂတိုင်း ပယောဂတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဒဿနာယ ဂစ္ဆေယျ ပါစိတ္တိယ–အရ ကြည့်ရှုစရာတို့ကို သိကွာပုဒ်အားလျော်စွာ ဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဥယျာ်တွေ့ယေနာသိက္ခာပုဒ်အရ – မြို့၊ ရွာမှထွက်ပြီးသောစစ်တပ်။
ဥယျောဓိကသိက္ခာပုဒ်အရ – စစ်တိုက်ရာအရပ်,ဝိုလ်ပါခဲ့မက်ကို ရေတွက်စစ်ဆေးရာ အရပ်, စစ်ဆင်ရာအရပ်, စစ်ရေးပြရာ အရပ်များ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥယျောဓိကသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဥယျဉ်ကစသောအရပ်ကို ကြည့်ရှုရန် သွားခြင်း။
၂။ ခွင့်ပြုရာအရပ်မှ ကစ်ပါးသောအရပ်၌ ကြည့်ရှုခြင်း။
၃။ သွားသင့်သောအကြောင်း၊ သို့မဟုတ်–ဘေးရန်မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ စစ်တပ်နှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ - အကြောင်းမရှိဘဲ ခ,ိုတက်သွားသောစစ်တပ်ကို ကြည့်ရှုခြင်းငှါ မသွားရ။

-- အကြောင်းရှိ၍ စစ်တပ်သို့သွားသောရဟန်းသည် စစ်တပ်၌ သုံးညဉ့်ထက်ပို၍ မနေရ။

-- သုံးညဉ့်ပတ်လုံး စစ်တပ်၌နေသော ရဟန်းသည် စစ်ပွဲ, ဗိုလ်ပါရဲမက်ကို ရေတွက်စစ်ဆေးရာ, စစ်ဆင်ရာ, စစ်ရေးပြရာ အရပ်များသို့ ကြည့်ရှုခြင်းငှါ မသွားရ။

၅။ အစေလကဝဂ် ပြီး၏။

□□□□□

၆။ သုရာပါနဝဂ်

၁။ သုရာပါနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သုရာပါနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ သေရည်သေရက်ကို သောက်သော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ သုရာ, မေရယ-ဟူသည် အဘယ်အရာတို့ ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''သုရာ''ဟူသည် မုန့်မှုန့်စသည်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော သေရည် ဖြစ်ပါသည်။
''မေရယ''ဟူသည် ပန်းပွင့်စသည်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော အရက် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သုရာ ၅-မျိုး၊ မေရယ ၅-မျိုးတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ **သုရာ ၅-မျိုးကား -**

၁။ ပိဋ္ဌသုရာ = ဆန်မှုန့်ကို ပြုလုပ်အပ်သော သေရည်။
၂။ ပူပသုရာ = မုန့်ကို ပြုလုပ်အပ်သော သေရည်။
၃။ သြဒနသုရာ = ထမင်းကို ပြုလုပ်အပ်သော သေရည်။
၄။ ကိဏ္ဏပက္ခိတ္တသုရာ = 'တဆေးမှုန့်'ခေါ် သေရည်မျိုးစေ့ကို ထည့်ခပ်၍ ပြုလုပ်အပ်သော သေရည်။
၅။ သမ္ဘာရသံယုတ္တသုရာ = ဖန်ခါးသီး, မုန်ညင်းစေ့စသော အဆောက်အဦး တို့ကို ရောစပ်၍ ပြုလုပ်အပ်သော သေရည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေရယ ၅-မျိုးကား -

၁။ ပုပ္ဖာသဝ = သစ်မည်စည်ပွင့်, ထန်းပွင့်, အုန်းပွင့်စသော ပန်းပွင့်တို့ကို ကြာမြင့်စွာစိမ်၍ ပြုလုပ်အပ်သော အရက်။
၂။ ဖလာသဝ = အသီးတို့ကို ကြာမြင့်စွာစိမ်၍ ပြုလုပ်အပ်သော အရက်။
၃။ မဓွာသဝ = သပြက်သီးတို့ကို စိမ်၍ ပြုလုပ်အပ်သော အရက်။
၄။ ဂုဠာသဝ = ကြံရည်, ထန်းရည်တို့ကို စိမ်၍ ပြုလုပ်အပ်သော အရက်။
၅။ သမ္ဘာရသံယုတ္တာသဝ = ဖန်ခါးသီးစသော အဆောက်အဦးတို့ကို ရောစပ်၍ ပြုလုပ်အပ်သော အရက်-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) - ပိဋ္ဌ, ပူပ၊ သြဒန၊ ကိဏ္ဏ, သမ္ဘာရာ။
- ဆန်မှုန့်, မုန့်, ထမင်း၊ တဆေးသွင်း ရောခြင်း သေ ငါးဖြာ။
- ပုဗ္ဗ, ဇလာ၊ မဠာ, ဂုဠ၊ သမ္ဘာရ၊ ပဌ မေရယာ။
- ပွင့်, သီး, သပြက်၊ ကြိုရည်စွက်၊ ရောချက် ဒီပ္ပာယာ။

မေး။ ဖန်ခါးသီးကသည်ကို ရောနှောရ၍ ပြုလုပ်ရခြင်းဘူသော သမ္ဘာရသံယုတ္တ သုရာနှင့် မေရယတို့၏အ ထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ သမ္ဘာရသံယုတ္တ သုရာကို ရေဖြင့် နယ်၍ ပြုလုပ်အပ်၏။ သမ္ဘာရသံယုတ္တ မေရယကို ကြာမြင့်ရွာ စိမ်၍ ထုံ၍ ပြုလုပ်အပ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။
(ဆောင်) ရေဖြင့်နယ်ကာ၊ ပြုလုပ်တာ၊ 'သုရာ'အမည်ရ။
ကာလရှည်လျှား၊ စိမ်၍ထား၊ မှတ်သား 'မေရယ'။

မေး။ သုရာပါနသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သေရည်, သေရက် နှစ်မျိုးလုံးကို "မျိုး"မှစ၍ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့်လည်း သောက်သော ရဟန်းအား ပယောဂတိုင်း ပယောဂတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ (အရက်တစ်ခွက်ကို တစ်ကြိမ်တည်းသောက်သော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် တစ်ချက်၊ အကြိမ်ကြိမ် သောက်သောရဟန်းအား အကြိမ်နှင့်အမျှ ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်–ဟူလို။)

မေး။ သေရည်, အရက်ကို မည်သည့်အခါကာလမှစ၍ မသောက်ကောင်းပါသနည်း ဖြေဆိုရ၍ မသောက်ကောင်းသော ပမာဏကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မျိုးဖြစ်သည့် အခါကာလ (သေရည် အရက်ဖြစ်ရန် မျိုးစေ့တို့ကို ထည့်ခတ်လိုက်သည်အခါ ကာလ)မှစ၍ မသောက်ကောင်းပါ။
သမန်းမြက်ဖျား ပမာဏလောက်မျှလည်း မသောက်ကောင်းပါ။

မေး။ သေရည်, အရက်ကို "မျိုး" ဖြစ်သည့်အခါကာလမှစ၍ မသောက်ကောင်း–ဟု ဆိုရာ၌ "မျိုး"ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သေရည်, အရက် မဖြစ်သေးသော်လည်း သေရည်, အရက်ပြုလုပ်ရန် ဆန်မှုန့်စသော ဆိုင်ရာအသောက်အဉီးများကို စိမ်၍ အိုးထဲထည့်စိမ်ထားလျှင် "မျိုး"ဖြစ်ပါသည်။ ထန်း, အုန်းစသည်ကို၏ အပွင့်ရေသည် သေရည်, အရက်လုပ်ဖို့ဖြစ်လျှင် အသစ်စက်စက် ကာလမှာပင် "မျိုး" ဖြစ်ပါပြီ။ (ဦးသစ်၊ ၄၀၂)

* နိဒါန်း - ကောသမ္ဗီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - သာဂတမထေရ်။
ဝတ္ထု - သေရည်ကို သောက်ခြင်း။

မေး။ သုရာပါနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၂–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သေရည်, အရက်ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ သောက်ခြင်းကို ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အရက်ကို အရက်မှန်းမသိ၍ သောက်မိလျှင် အာပတ်သင့် / သင့်အကြောင်းပြဖြေပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် အစိတ္တကသိက္ခာပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် အရက်ကို အရက်မှန်း မသိ၍ သောက်မိလျှင်လည်း အာပတ်သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။
(က) ရေကို အရောက်ထင်၍ သောက်သောရဟန်း။
(ခ) အနှံ့ကောင်းအောင် အရက်အနည်းငယ်ထည့်၍ ချက်အပ်သော ဟင်းရည်ကို သောက်သော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။
(ခ) ရဟန်းအား အရက်၏ အနှံ့အရသာ လုံးလုံးမပေါ်လျှင် အာပတ် မသင့်ပါ။
(အရက်၏ အနှံ့အရသာ ပေါ်နေလျှင်ကား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်

၂။ အဂ္ဂိလိပတောဒကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အဂ္ဂိလိပတောဒကသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ လက်ချောင်းဖြင့် ကလိထိုး ကစားခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ "အဂ္ဂိလိပတောဒက" အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပျော်ရွှင်လိုမှု အရင်းခံပြု၍ ရဟန်းကို လက်ချောင်းတို့ဖြင့် လက်တီးကြား (ချိုင်းကြား)စသော အရပ်တို့၌ ထိုးခြင်းကို "အဂ္ဂိလိပတောဒက" ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ အဂ္ဂိလိပတောဒက-ဟုဆိုသောကြောင့် လက်ချောင်းတို့ဖြင့် ကလိထိုးပြီးမှ ကစားမှသာ ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ မမှတ်ရပါ။ အဂ္ဂိလိ-သဒ္ဒါသည် နိဿဿနနည်းဖြင့် ဆိုထားသော စကားမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့်ကိုယ်အင်္ဂါဖြင့်မဆို ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း တစ်ခုခုဖြင့် ကလိထိုး၍ ကစားခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ (က) လူ, သာမဏေကို ကလိထိုး၍ကစားသော ရဟန်း။
(ခ) ဘိက္ခုနီမကို ကလိထိုး၍ ကစားသောရဟန်း။
(ဂ) ကိုယ်နှင့် စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့် ကလိထိုး၍ ကစားသော ရဟန်းတို့အား အဘယ် အာပတ်သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ရဟန်းအားလုံးတို့အား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမကို ရယ်မြူးလို၍ ကလိထိုးပြီးကစားရာ၌ အဘယ်ကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သာ သင့်ပါသနည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနှင့် ဘိက္ခုနီမတို့သည် ဣတ္ထိသိက္ခာပုဒ်၌ အပြန်အလှန် အနုပသမ္ပန္နများ ဖြစ်ကြသော ကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမကို ကာယသံသဂ္ဂါဓိပ္ပါယဖြင့် ကလိထိုးကစားသောရဟန်းအား အဘယ် သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အဘယ်အာပတ်သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် သံဃာဒိသေသ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

• နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - သမ္ဘဒ္ဓိရဟန်းများ။

http://www.dhammadownload.com

ဝတ္ထု – လက်ချောင်းထိုးခြင်းဖြင့် မြူးတူးပျော်ပါးခြင်း။

မေး။ အဂုလိပတောဒကသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၂–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မြူးတူးပျော်ပါး ကစားလိုခြင်း။
၂။ ရဟန်း၏ကိုယ်ဖြင့် ရဟန်း၏ကိုယ်ကို သုံးသပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ဟသဓမ္မသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဟသဓမ္မသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ဖမျက်မြင်ပ်လောက်သော ရေ၌ မြူးတူးပျော်ပါးကစားခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဟသဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၌ (က) ဥဒက–အရ (ခ) ဟသဓမ္မ–အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ဥဒက–အရ ဖမျက် (ခြေမျက်စိ) မြင်ပ်လောက်သောရေကို ယူရပါမည်။
(ခ) ဟသဓမ္မ–အရ မြူးတူးပျော်ပါးကစားခြင်း သဘောကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဟသဓမ္မ–၌ ဓမ္မ–သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဓမ္မ–သဒ္ဒါ သဘာဝအနက်ဟော ဖြစ်ပါသည်။ ကာရဏအနက်ဟောဟုလည်း ဆိုကြပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဓမ္မ–သဒ္ဒါ ကာရဏအနက်ဟောဟု ဆိုသောဆရာတို့အလို ''ဟသဓမ္မော မြူးတူးပျော်ပါး ကစားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်''ဟု အနက်ပေးပါ။

မေး။ ရေ၌ကစားခြင်းကြောင့် အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ခြေမျက်စိမြင်ပ်နိုင်လောက်သော ရေ၌ သွားစဉ် မြူးတူးပျော်ပါးကစားလိုရ်ု ၎ပ်ခြင်း စသည်တို့အကြူးငှာ သက်ဆင်းသောရဟန်း၏ ခြေလှမ်းရှားသည့် အကြိမ်တိုင်း ဒုက္ကဋ်၊ ၎ပ်ခြင်း၊ ဖော်ခြင်းတို့၌ ပယောဂတိုင်း ပယောဂတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။
၎ပ်ပြီး ရေအတွင်း၌သာလျှင် သွားသောရဟန်းအား လက်, ခြေလှမ်းရှားမှုအကြိမ်တိုင်း ပါစိတ်၊ ရေကူးသောရဟန်းအား ကူးသောကိုယ်အင်္ဂါ၏ ပယောဂတိုင်း ပယောဂတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား အဘယ်အာပတ်များသင့်ပါသနည်း။
(က) လေ့ဖြင့် ရေကစားသောရဟန်း။
(ခ) လက်, ခြေစသည်တို့ဖြင့် ရေကို ပုတ်ခတ်ကစားသောရဟန်း။
(ဂ) အိုးခွက်စသည်၌ ဟည်သောရေကို ကစားသောရဟန်း။
(ဃ) တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ကူးသွားသောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) (ခ) (ဂ) ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ (ဃ) အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ မြစ်ထဲသို့ ဆင်းပြီး ရေကူးပါလျက် ဟသဓမ္မပါစိတ်အာပတ် မသင့်–ဟုဆိုလျှင် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်ပါနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မြူးတူးပျော်ပါး ကစားလိုမှု ဟသာဓိပ္ပာယ မရှိတဲ့ ကျွန်းမာရေးစသော ကိစ္စကြောင့်ဖြစ်စေ၊

http://www.dhammadownload.com

ဘစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားလိုသောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ဘေးရန်ရှိသောကြောင့်ဖြစ်စေ ကူးသွားလျှင် ဟသမ္မပါစိတ်အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ ရေထဲ၌ အကွာရာစာလုံးကို ရေးကောင်း/ မရေးကောင်း အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မြူးတူးပျော်ပါးကစားလိုမှု မရှိသောကြောင့် ရေထဲ၌ အကွာရာစာလုံးကို ရေးကောင်းပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - သတ္တရသဝဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ရေမ္ပြကစားခြင်း။

မေး။ ဟသမ္မသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၂-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဖမျက်မြုပ်လောက်သောရေ ဖြစ်ခြင်း။
၂။ မြူးတူးပျော်ပါးလိုရှိ ကစားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ အနာဒရိယသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အနာဒရိယသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ပုဂ္ဂလ၊ ဓမ္မကို မရိုသေခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ အနာဒရိယသိက္ခာပုဒ်လာ မရိုသေခြင်းနှစ်မျိုးကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတစ်ပါးက ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပြောဆိုဆုံးမသည်ရှိသော် ထိုရဟန်း၏စကားကို မလိုက်နာလိုသောကြောင့် "ဒီရဟန်းဟာ ဥက္ခိတ္တကရဟန်းပဲ၊ ဒီရဟန်းရဲ့စကားကို နားမထောင်အံ့" ဟု သဘောထား၍ မရိုသေမလေးစား ပြုခြင်းသည် "ပုဂ္ဂလကို မရိုသေခြင်း" မည်ပါသည်။

သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပြောဆိုဆုံးမသည်ရှိသော် "ဒီဝိနည်းပညတ်တော်ဟာ ဘယ်နည်းနဲ့ ပျက်စီးပါ့မလဲ၊ ကွယ်ပျောက်ပါ့မလဲ" ဟု တွေး၍ ထိုဝိနည်းပညတ်တော်ကို မကျင့်လိုသောကြောင့် မရိုမသေ မလေးမစားပြုခြင်းသည် "ဓမ္မကို မရိုသေခြင်း" မည်ပါသည်။

မေး။ ပုဂ္ဂလ၊ ဓမ္မကို မရိုမသေ မလေးမစားပြုရာ၌ မရိုမသေ မလေးမစားပြုရာ ပုဂ္ဂလ၊ ဓမ္မ အမျိုးအစားသို့ လိုက်၍ အာပတ်အမျိုးအစား ကွဲပြားပုံကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မရိုမသေ မလေးမစားပြုရာပုဂ္ဂိုလ်က ရဟန်းဖြစ်လျှင် ပါဒိတ်၊ လူ, သာမဏေဖြစ်လျှင် ဒုက္ကဋ်။ မရိုမသေ မလေးမစားပြုရာ ဓမ္မက ဝိနယဓမ္မဖြစ်လျှင် ပါဒိတ်၊ သုတ္တန္တဓမ္မ, အဘိဓမ္မ ဓမ္မဖြစ်လျှင် ဒုက္ကဋ်၊ ဤသို့ ကွဲပြားပါသည်။

* နိဒါန်း - ကောသမ္ဗီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆန္နမထေရ်။
ဝတ္ထု - မရိုမသေ မလေးမစား ပြုခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့်၊ သင့်ပါက သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) သုတ္တန်, အဘိဓမ္မာစကားဖြင့် ပြောဆိုဆုံးမသည်ကို မရိုမသေ မလေးမစား ပြု

http://www.dhammadownload.com

သော ရဟန်း။

(ခ) ဝိနည်းဖြင့် ဆုံးမသောအခါ အရှင်မဟာကဿပမှစ၍ ဘရာစဉ်ဆက် ဆင်းသက်လာသော အယူဝါဒကို လက်ကိုင်ပြု၍ ပြောဆိုသောရဟန်း။

(ဂ) ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော ဆရာတို့၏ အယူပါဒကို လက်ကိုင်ပြု၍ ပြောဆိုသော ရဟန်း။

(ဃ) ကျောင်းဒကာက ဝိနည်းကြောင်းဖြင့် သတိပေးလျှောက်ထားသည်ကို မနာယူသော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ဒုက္ကဋ်။ (ခ) မသင့်။ (ဂ) ဒုက္ကဋ်။ (ဃ) ဒုက္ကဋ်။ (အဂါ၏ သတိပြု)

မေး။ အနာဒေရိယသိက္ခာပုဒ်၏အဂါ ၂-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်းက ဝိနည်းပညတ်တော်ဖြင့် ပြောဆိုဆုံးမခြင်း။

၂။ မရှိမသော မလေးမစားပြုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၅။ ဘီသာပနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘီသာပနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတစ်ပါးကို ခြောက်လှန့်သောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဘီသာပေယျ-ပုဒ်ကို သဒ္ဒတ္ထ, အဓိပ္ပာယတ္ထ အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘီသာပေယျ။ ကြောက်လန့်စေခြားအံ့။ (သဒ္ဒတ္ထ)

ဘီ။ ခြောက်လှန့်ခြားအံ့။ (အဓိပ္ပာယတ္ထ)

မေး။ ဘီသာပေယျ-အရ "ဘီသာပန-ကြောက်လန့်စေခြင်း = ခြောက်လှန့်ခြင်း" ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကြောက်စေခြင်းအားဖြင့် ကြောက်စရာကောင်းသော ရူပါရုံစသည်တို့ကို အနီးသို့ သောင်ခြင်း။ ကြောက်စရာစကားတို့ကို ပြောဆိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါးကို ခြောက်လှန့်ရာ အခြောက်ခံရသောရဟန်း မကြောက်လျှင် အာပတ်သင့်/ မသင့် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ အခြောက်ခံရသော ရဟန်းကြောက်မှ, မကြောက်မှုမှာ လိုရင်းမဟုတ်၊ ကြောက်စေလိုရှိ ခြောက်လှန့်ခြင်းသာ လိုရင်းဖြစ်သောကြောင့် အခြောက်ခံရသောရဟန်း ကြောက်သည်ဖြစ်စေ မကြောက်သည်ဖြစ်စေ ခြောက်လှန့်သောရဟန်းမှာ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်၌။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဋ္ဌဂိုရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ကြောက်လန့်စေခြင်း (ခြောက်လှန့်ခြင်း)။

မေး။ ညအမှောင်ထည်း၌ (က) ရဟန်းကို ကိုရင်ထင်၍ ခြောက်လှန့်မှု၊ (ခ) ကိုရင်ကို ရဟန်းထင်၍ ခြောက်လှန့်မှုတို့ကြောင့် အာဘယ်အာပတ်များ သင့်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ်။ (ခ) ဒုက္ကဋ်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အောက်ပါရဟန်း, သာမဏေတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်ကို ပေါ်ပြပါ။
(က) လူ, သာမဏေကို ခြောက်လှန့်သောရဟန်း။
(ခ) ကြောက်စေလိုမှု မပါဘဲ ပြောဆိုပြုလုပ်သောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ဒုက္ကဋ်။ (ခ) အနာပတ္တိ။

မေး။ ဘိသာပနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၂-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်းဖြစ်ခြင်း။ ၂။ အခြောက်ခံရသော ရဟန်း၏ မြင်လောက်ရာ, ကြားလောက်ရာ အရပ်၌ ကြောက်လန့်စေလို၍ အားထုတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၆။ ဓောတိသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဓောတိသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကျန်းမာနေပါလျက် မီးမွှေးသင့်သော အကြောင်းမရှိဘဲ မီးလှုံလိုသဖြင့် ကိုယ်တိုင် မီးမွှေးသော၊ သို့မဟုတ်-သူတစ်ပါးကို မီးမွှေးစေသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤဓောတိသိက္ခာပုဒ်၌ "အဂိလာန(ကျန်းမာသော)ရဟန်း" ဟူသည့် အဘယ်ရဟန်းမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မီးနှင့်ကင်း၍ ချမ်းသာသောရဟန်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

ဂိလာန။ ။ မီးနှင့်ကင်း၍ မချမ်းသာသော (မီးမလှုံရလျှင် မချမ်းသာသော) ရဟန်းကို "ဂိလာန" ခေါ်သည်ဟု သိပါ။

မေး။ ဝိသိဋ္ဌနာပေက္ခ-အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မီးလှုံလိုခြင်းကို ရှုံ့ချသော (မီးလှုံလိုသော)ရဟန်းသည် "ဝိသိဋ္ဌနာပေက္ခ" မည်ပါသည်။

မေး။ ဓောတိ သမာဒဟေယျ-၌ သမာဒဟန-ဟူသည့် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ မီးတောက်စေခြင်း, မီးထည့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တဏာရူပပွစ္စယာ-အရ ရဟန်းကိုယ်တိုင် မီးမွှေးကောင်းသော အကြောင်းများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဆီမီးထွန်းညှိခြင်း, သဝိတ်ဖုတ်လိုခြင်း, ချွေးထုတ်လိုခြင်း စသောအကြောင်းများဖြစ်ပါသည် (ထိုအကြောင်းများကြောင့် ရဟန်းကိုယ်တိုင် မီးမွှေးကောင်းပါသည်။ လူ, သာမဏေ စသော သူတစ်ပါးကိုလည်း မီးမွှေးခိုင်းကောင်းပါသည်။)

မေး။ ဓောတိသိက္ခာပုဒ်လာ အနုပညတ် ပါဠိတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) အဂိလာနော (၂) အညဿ တဏာရူပပွစ္စယာ-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဓောတိသိက္ခာပုဒ်-အရ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကိုယ်တိုင်မီးမွှေးသောရဟန်းအား ပွတ်ခုံ ပွတ်ကျည် (မီးခြစ်တစ်မျိုး)ကို နေရာတကျ ထားပြီးသည်မှစ၍ မီးမတောက်သေးသမျှ အလုံးစုံသော ပယောဂတို့၌ ဒုက္ကဋ် မီးတောက်ရာအခါ၌ ပါစိတ်။

http://www.dhammadownload.com

သူတစ်ပါးကို မီးမွှေးခိုင်းသော ရဟန်းအား စေခိုင်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ မီးတောက်ရာ အခါ၌ ပါစိတ်၊ တစ်ကြိမ်ခိုင်းအပ်သူက မီးများစွာကိုလည်း တောက်စေသော် ပါစိတ် အာပတ် တစ်ချက်သာ သင့်ပါသည်။ (ကိုယ်တိုင်မွှေးသည်ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးကို အမွှေးခိုင်း သည်ဖြစ်စေ မီးမတောက်သေးသမျှ ပါစိတ်အာပတ် မသင့်သေး–ဟု မှတ်ပါ။)

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား အာဘယ်အာပတ်သင့်ပါသနည်း။

(က) မီးဖိုမှကျလာသည့် မီးတောက်နေသောမီးစကို ကိုင်မြှောက်၍ သူ့နေရာ၌ ပြန်ထားသော ရဟန်း။

(ခ) မီးငြိမ်းပြီး မီးစကို ပြန်ထည့်၍ မီးတောက်အောင်မှုတ်သော ရဟန်း။

(ဂ) ယူ၊ သာမဏေတို့ မွှေးပြီးသားမီးကို တောက်အောင် မှုတ်သော၊ ထင်းထပ်ထည့် ပေးသော ရဟန်း။

(ဃ) ခြသေ့၊ သစ်ကျားစသောဘေးရန်တို့ကြောင့် မီးမွှေးသောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ဒုက္ကဋ် (ခ) ပါစိတ် (ဂ) ပါစိတ် (ဃ) အနာပတ္တိ၊

မေး။ ဆွမ်းချက်ရန်, ရေနွေးအိုးတည်ရန် မီးမွှေးပေးသော ရဟန်းအား အာပတ်သင့်/ မသင့် စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဆွမ်းချက်ရန်, ရေနွေးအိုးတည်ရန် ရဟန်းက မီးမွှေးပေးရာ၌ မီးမွှေးရာဌာနသည် ဇာတပထဝီ မဟုတ်ဘဲ၌ "အညတြ တထာရူပဟ္ပစ္စယာ" ဟူသော အနုပညတ်တော်အရ ပါစိတ် အာပတ် မသင့်ပါ။ ဇာတပထဝီ ဖြစ်လျှင်ကား ပထဝီခဏနသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ မီးလှုံလိုရ၍ "မီး သစ်မ်းပါ"စသော ကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့် လူ သာမဏေကို ခိုင်းလျှင် အပြစ်လွတ်/ မလွတ် စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ယင်းသို့ "ကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့် ခိုင်းလျှင် အပြစ်လွတ်သည်"ဟု ခွင့်ပြုချက် မမှီသောကြောင့် အပြစ် မလွတ်ပါ။

* နိဒါန်း – ဘဂ္ဂတိုင်း။ ပုဂ္ဂိုလ် – များစွာသောရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု – မီးမွှေးပြီး မီးလှုံခြင်း။

မေး။ ဇောကိသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဂိလာန မဟုတ်ခြင်း။ ၂။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်း။
၃။ လှုံလိုခြင်း။ ၄။ မီးတောက်စေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၇။ နဟာနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ နဟာနသိက္ခာပုဒ်ကို လိုရင်းအချုပ် အခန်းထုတ်၍ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (အိန္ဒိယနိုင်ငံ မဇ္ဈိမဒေသဝယ်) ရေချိုးသင့်ရာ အခါမဟုတ်ဘဲ တစ်လယက်ပက် တစ်ဆယ့်ငါးရက်အတွင်း၌ ရေချိုးသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ သြရေနဒ္ဓမာသ-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သြရေနဒ္ဓမာသ-ဟူသည် ရက်ပေါင်း ၃၀-ရှိသော တစ်လ၏ ထက်ဝက်ဖြစ်သော ၁၅-ရက်အတွင်း (= ၁၅-ရက်မပြည့်ခင်ကာလ) ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မဇ္ဈိမဒေသ (အိန္ဒိယနိုင်ငံ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း)၌ တစ်လထက်ဝက် ၁၅-ရက်အတွင်း ရေချိုးကောင်းသော အခါများကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဥဏှသမယ = ပူသောအခါ။ ၂။ ပရိဠာဟသမယ = အိုက်သောအခါ။ ၃။ ဂိလာနသမယ = မကျန်းမာ ဖျားနာသောအခါ။ ၄။ ကမ္မသမယ = အလုပ်လုပ်သောအခါ။ ၅။ အဒ္ဓါနဂမနသမယ = ခရီးရှည်သွားသောအခါ။ ၆။ ဝါတဝုဋ္ဌိသမယ = မြို့နှင့်တကွ လေပြင်းထ၍ မိုးကျသောအခါတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (က) ဒီယဝေါ မာသော သေသော ဂိမှာနံ (ခ) ဝဿာနသ ပဋ္ဌမော. မာသော-အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) နွေလတို့၏ နောက်ဆုံးကာလဖြစ်သော နယုန်လဆန်း ၁-ရက်နေ့မှ ဝါဆိုလပြည့်နေ့အထိ တစ်လခွဲ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) မိုးဥတုတို့၏ ပထမလဖြစ်သော ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ ဝါခေါင်လပြည့်နေ့အထိ တစ်လ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဣစ္ဆေတေ အဟုတေယျမာသာ-၌ အဟုတေယျမာသ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နယုန်လဆန်း တစ်ရက်နေ့မှ ဝါခေါင်လပြည့်နေ့အထိ ၂-လခွဲ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥဏှသမယနှင့် ပရိဠာဟသမယ (ပူသောအခါနှင့် အိုက်သောအခါ)တို့ကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ နွေလတို့၏ နောက်ဆုံးကာလဖြစ်သော နယုန်လဆန်း ၁-ရက်နေ့မှ ဝါဆိုလပြည့်နေ့အထိ တစ်လခွဲသည် "ဥဏှသမယ = ပူသောအခါ" မည်ပါသည်။

မိုးဥတုတို့၏ ပထမလဖြစ်သော ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ၏ဝါခေါင်လပြည့်နေ့အထိ တစ်လသည် "ပရိဠာဟသမယ = အိုက်သောအခါ" မည်ပါသည်။

(ဆောင်) -ယုန်ဆန်း ၁-မှ၊ ဆိုပြည့်ကျ၊ ဥဏှသမယာ။
-ဆိုကျော် ၁-မှ၊ ခေါင်ပြည့်ကျ၊ မှတ်ပ ပရိဠာ။
-နှစ်လခွဲမျှ၊ ထိုကာလ၊ အဟုတေယျ ပါ။

မေး။ (က) ဂိလာနသမယ၊ (ခ) ကမ္မသမယ၊ (ဂ) အဒ္ဓါနဂမနသမယ၊ (ဃ) ဝါတဝုဋ္ဌိသမယ တို့၏ အဓိပ္ပါယ်များကို ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က) ရေချိုးခြင်းကင်း၍ ချမ်းသာမှုမရှိရာ (ရေချိုးရမှ ချမ်းသာမှုဖြစ်ရာ)အခါသည် "ဂိလာနသမယ" ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အယုတ်ဆုံး ကျောင်းပရဝုဏ်ကို တံမြက်လှည်းရာအခါသည်လည်း "ကမ္မသမယ" ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) ယူဇနာဝက် ဝေးသို့ သွားလိုသော, သွားဆဲဖြစ်သော, သွားပြီးသော ရဟန်း၏ သွားလတ္တံ, သွားဆဲ သွားပြီးရာအခါသည် "အဒ္ဓါနဂမနသမယ" မည်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဃ) မြို့နှင့်လာကွေ့ ဝေးပြင်းထ၍ ရဟန်း၏ ကိုယ်ပေါ်၌ မိုးရေ နှစ်ပေါက်, သုံးပေါက် ကျုရောက်ရာအခါသည် "ပါတဝုဋ္ဌသမယ" မည်ပါသည်။

* နိုဝါန်း - ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဋ္ဌိလ် - မျှားမွှာသောရဟန်းတို့။
ဝဇ္ဇိ - အတိုင်းအရှည်ကို မယိတဲ့ ရေချိုးခြင်း။

မေး။ နဟာနသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အနုပညတ်ကား-"အညတြ သမယာ" ဟူသော အနုပညတ် ၆-ပါး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နဟာနသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရေချိုးမည်'ဟု ကြိုး၍ ဆင်ပြာမှန့်ကိုဖြစ်စေ, မြေညက်ကိုဖြစ်စေ ပြုစီရင်သော ရဟန်းအား ပြုစီရင်ရာအခါမှစ၍ ပထောဂအားလုံးတို့၌ ဒုက္ကဋ်, ရေချိုးပြီးသောအခါ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။
(က) လခွဲထက်လွန်သည်၌ မလွန်သေးဟုအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ရေချိုးသောရဟန်း။
(ခ) မြစ်ကစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားစဉ် သဲတွင်း၌ ရေချိုးသောရဟန်း။
(ဂ) ပျားဝိတုန်း လိုက်ကုပ်၍ ရေတဲ့၌ ၎ပ်နေသောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ဒုက္ကဋ်, (ခ) အနာပတ္တိ, (ဂ) အနာပတ္တိ။

မေး။ နဟာနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ မစ္ဆိုမဒေသဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ၁၅-ရက်မပြည့်မီ ရေချိုးခြင်း။
၃။ ခွင့်ပြုရာအခါတို့မဟုတ်ခြင်း သို့မဟုတ်, မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ကူးသွားမှု မဟုတ်ခြင်း သို့မဟုတ်, ဘေးရန်မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ နဟာနသိက္ခာပုဒ်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးဖွယ် လို/ မလို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဤနဟာနသိက္ခာပုဒ်သည် မစ္ဆိုမဒေသ အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွက်သာ ကွက်၍ သီးခြားပညတ် အပ်သော ပဒေသပညတ်သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့သော ပစ္စန္တရစ် အရပ်များ၌ ဤသိက္ခာပုဒ်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးဖွယ် မလိုပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အလိုရှိ သောအခါတိုင်း ရေချိုးနိုင်ပါသည်။

၈။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအနှစ်ချုပ်ကို ဖော်ထုတ်ရေးသားပါ။

ဖြေ။ သက်နှိုးအယန်ကို ရရှိလာသောရဟန်းသည် အဆင်းပျက်အောင်ပြုခြင်း ၃-မျိုးတို့တွင် ကစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ကပ္ပဝိန္ဒုယိုးပြီးမှ ဝတ်ရုံသုံးထောင်ရမည်။ ကပ္ပဝိန္ဒုမထိုးဘဲ ဝတ်ရုံသုံး ထောင်လျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏-ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နဝ ပုန ဘိက္ခုနာ ဝိဝရလာဘေန-နှင့် စပ်၍ သိမှတ်ပွယ်များကို ရှင်းလင်းပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ နဝံ နှင့် စီဝရ (စီဝရလောဘ)ပုဒ်ကို့သည် အကြားခ်ဉ် ပန, ဘိက္ခုနှာ-ဟူသော ပုဒ်နှစ်ပုဒ် ခြားနေသော်လည်း ''အသစ်ဖြစ်သော+သက်နှီး''ဟုအနက်အားဖြင့် စပ်နေသောကြောင့် ''နဝံစီဝရလာဘေန''ဟု သမာသ်ဖြစ်သောပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-''တိဝဂ္ဂေါ ယသ သက်ဟော''ကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။ နဝံ-ခ်ဉ် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မချေဘဲ သမာသ်စပ်ထားသော ကြောင့် အလုတ္တသမာသ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

''နဝဠ ဂ် စီဝရဿာဂါ နဝစီဝရံ-ဟု လုတ္တသမာသ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ နဝံ-ခ်ဉ် နိဂ္ဂဟိတ်သည် ဂါစာသိလ်ဒ္ဌမ္ပသာ ဖြစ်၏''ဟုလည်း ဆိုကြပါသည်။

အလယ်ခ်ဉ်ခြားနေသော ပုဒ်နှစ်ပုဒ်တို့တွင် ပန-သည် အနက်မရ နိပါတ်မျှသာဖြစ်၍ ဘိက္ခုနှာ-ကား သက်နှီးသစ် ရသောရဟန်းကို ညွှန်ပြကြောင်းပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နဝံ စီဝရလာဘေန-ခ်ဉ် စီဝရ-အရကို ဖော်ပြ၍၊ မည်ကဲ့သို့သော သက်နှီးကို ''နဝစီဝရ = အသစ်ဖြစ်သော သက်နှီး''ခေါ်သည်ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ စီဝရ-အရ ၁တ်လောက် ရဲ့လောက်သော သက်နှီး ၆-ထည်တို့ကို ယူရပါမည်။ ကပ္ပဗိန္ဒု မထိုးရသေးလျှင် ၀တ်ပြီးဖြစ်၍ ဟောင်းနွမ်းနေသော်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်ခ် ''နဝစီဝရ''ဟုပင် ဆိုရပါသည်။

မေး။ ''ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏ''အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သက်နှီးတစ်ထည်လုံး အဆင်းအရောင် ပျက်သွားအောင်ပြုခြင်းကို မဆိုလိုပါ။ သက်နှီး ထောင့် တစ်ခုခုခ် ကပ္ပဗိန္ဒု-ခေါ် အစက်အပြောက်ကလေး ထင်သွားအောင် ပြုလုပ်လိုက်လျှင် မူလအဆင်းအရောင် အနည်းငယ်မျှပျက်သွားသဖြင့် ထိုကပ္ပဗိန္ဒု-ခေါ် အစက်အပြောက်ကလေးကို ''ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏ (=အဆင်းပျက်အောင်ပြုကြောင်းဖြစ်သော အရာ)''ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဝစနတ္ထ -' ဒုဒ္ဒု ဝဏ္ဏံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ၊ ကရောတိ အနေနာတိ ကရဏံ၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏဿ ကရဏံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏံ။

မေး။ နီလံ ဝါ ကဒ္ဒမံ ဝါ ကာဠသာမံ ဝါ-ဟူသောစကားသည် အဘယ်ကိုပြသော စကား ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ တိဏ္ဏံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏာနံ-ခ်ဉ် တိဏ္ဏံ-ဟူသောသာရ်ကာ၏ သရေ၃ယျကို ပြသောစကား ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တိဏ္ဏံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏာနံ-ခ်ဉ် တိဏ္ဏံ-အရ ယူရမည့်အရာ, မယူရမည့်အရာတို့ကို ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ တိဏ္ဏံ-အရ နီလ, ကဒ္ဒမ, ကာဠသာမ-ဟူသော အဆင်း ၃-မျိုးကို ယူရပါမည်။ သက်နှီးကောင်စွန်းခ်ဉ် ၃-ပွင့်ဆိုင် ထိုးခြင်းကို မယူရပါ။

မေး။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏာ-ခေါ် ကပ္ပဗိန္ဒုတ်၏ အဆင်းအရောင် ၃-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ နီလ = စိမ်းညိုသောအဆင်း။
၂။ ကဒ္ဒမ = ရွှံ့ညွန်အဆင်း။
၃။ ကာဠသာမ = မည်းနက် မည်းညိုသောအဆင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကပ္ပဗိန္ဒုတ်၏ အဆင်းအရောင် ၃-မျိုးကို ထင်ရှားအောင် ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ နီလအဆင်းအရောင်–ဟူသည် ပင်ကိုအညိုရောင်၊ သားရေနယ်သမားတို့ အညိုရောင် ဖြစ်အောင် စိမ်ထားသော သားရေစိမ်းအညိုရောင်၊ သံညို, ကြေးညိုရောင်၊ စိမ်းလဲ့ညို မှောင်သော သစ်ရွက်၏ အရည်ရောင် ဖြစ်ပါသည်။

ကဒ္ဒမအဆင်းအရောင်–ဟူသည် ယခုမျက်မြင် ရွှံ့ညွန်များ၏ အရောင်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကာဠသာမအဆင်းအရောင်–ဟူသည် မင်နက်ကဲ့သို့ မည်းနက်သောအရောင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကာဠသာမ–ပုဒ်နှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သာမ–သဒ္ဒါသည် အညို, အရွှေ ၂–မျိုးလုံးကိုပင် ဟောနိုင်သော်လည်း ဤ၌ ကာဠ သဒ္ဒါနှင့် ကွဲဖက်၍ဆိုထားသောကြောင့် 'အညို'အနက်ကို ဟောသည်ဟု မှတ်ရပါမည်။ အညို–ဟူသည်လည်း နီလအညိုမျိုး မဟုတ်, မည်းနက်သော အညိုမျိုး ဖြစ်ပါ သည်။

မေး။ ကပ္ပဗိန္ဓုထိုးရာ၌ မည်သို့ထိုးလျှင် မည်သည့်အရောင်ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကပ္ပဗိန္ဓုထိုးရာ၌ သစ်ရွက်စိမ်းကို သက်နှံပေါ်တင်၍ တုတ်ချောင်းကလေးဖြင့် သစ်ရွက် ရည်များတွက်အောင် ခြစ်ပြီးထိုးလျှင် နီလအရောင် ဖြစ်ပါသည်။ ခဲတံဖြင့် ခြစ်၍ထိုးလျှင် ကဒ္ဒမအရောင် ဖြစ်ပါသည်။ မင်နက်ဖြင့် ထိုးလျှင် ကာဠသာမအရောင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အညတရံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏံ အာဒါတဗ္ဗံ–၌ အာဒါတဗ္ဗ–အရ ''ယူခြင်း''ဟူသည် အဘယ် နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကပ္ပဗိန္ဓုအစက်ပြောက်ကို ထင်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကပ္ပဗိန္ဓုထိုးရမည့် သက်နှံ၏ အင်္ဂါ ၂–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝတ်လောက် ရုံလောက်ခြင်း။ ၂။ ဆိုးပြီးဖြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''သက်နှံအသစ်ရလာလျှင် ကပ္ပဗိန္ဓု ထိုးရမည်''ဆိုရာ၌ ကပ္ပဗိန္ဓု ထိုးရမည့်နေရာနှင့် ပမာဏကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကပ္ပဗိန္ဓုထိုးရမည့်နေရာမှာ – သက်နှံ၏ထောင့်စွန်း တစ်နေရာ ဖြစ်ပါသည်။ (လေးထောင့်လုံးမှာ ဖြစ်စေ, သုံးထောင့်, နှစ်ထောင့်, တစ်ထောင့်မှာဖြစ်စေ မည်သည့် ထောင့်မှာဖြစ်ဖြစ် ထိုးနိုင်သည်–ဟူလို။)

ကပ္ပဗိန္ဓု၏ ပမာဏမှာ အကြီးဆုံး ဥဒေါင်းမျက်ကွင်း, ကြမ်းပိုးကျောကုန်း ပမာဏဖြစ်၍ အငယ်ဆုံးမှာ သမန်းမြက်ဖျားပမာဏ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) –သက်နှံးထောင့်မှာ၊ တစ်လုံးသာ၊ ထိုးပါ ဗိန္ဓုကို။
–ဥဒေါင်းမျက်ကွင်း၊ မယွင်းတစ်မျိုး၊ ကြွမ်းပိုးကျောမှ၊
ပမာဏ၊ ထိုးကြရမည်ဆို။
–သမန်းမြက်ဖျား၊ အငယ်ထား၊ မှတ်သား အပ်သကို။

မေး။ စနစ်တကျ ကပ္ပဗိန္ဓု ထိုးပုံထိုးနည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကပ္ပဗိန္ဓုထိုးရာ၌ တစ်ထောင့်မှာ တစ်လုံးသာ ထိုးရပါမည်။ ကပ္ပဗိန္ဓုအလယ်၌ သူညကဲ့သို့ ကွက်လပ် မရှိစေရပါ။ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ဖြစ်စေရပါမည်။ နှစ်လုံး, သုံးလုံးစသည် စီတန်း၍

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်စေ၊ သုံးလုံးစသည်ဆိုင်၍ ဖြစ်စေ မထိုးရပါ။

မေး။ ကပ္ပဗိန္ဒုထိုးပြီးနောက် ခဝါပေးရ၍ဖြစ်စေ, ဆွေးမြေ့ရ၍ဖြစ်စေ ပျက်သွားလျှင် နောက်ထပ် အသစ်ထိုးဖွယ်လို/ မလို ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မလိုပါ။

မေး။ ''ကပ္ပဗိန္ဒု''ဟူသော စကားလုံး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပြုအပ် ထိုးအပ်သော အလုံးအဝန်း အပြောက်သည် ''ကပ္ပဗိန္ဒု'' မည်ပါသည်။
(ကပ္ပ = ပြုအပ် ထိုးအပ်သော + ဗိန္ဒု = အလုံးအဝန်း အပြောက်)။
ဆရာမြတ်တို့ကား- ''အပ်အောင်ပြုကြောင်း အပြောက်''ဟု ရေးသားတော်မူကြပါသည်။
သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ကာတဗ္ဗန္တိ ကပ္ပံ၊ ကပ္ပမေဝ ဗိန္ဒု ကပ္ပဗိန္ဒု-ဟု ဝစနတ္ထပြုပါ။
ဆရာမြတ်တို့အလိုကား-''ကရောတိ အနေနာတိ ကပ္ပံ၊ ကပ္ပမေဝ ဗိန္ဒု ကပ္ပဗိန္ဒု''ဟု ပြုပါ။

မေး။ သက်နှံးအသစ် ရလာသောအခါ ကပ္ပဗိန္ဒုထိုးရန် အဘယ်ကြောင့် ဘုရားရှင်ပညတ်တော်မူ ပါသနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘုရာရှင် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် ရဟန်းများနှင့် ပရိဝိုဏ်များ၊ သာကေတမှ သာဝတ္ထိသို့ ခရီးအတူသွားကြရာဝယ် ခိုးသူးမြတို့ အဝတ် သက်နှံးတို့ကို လှူယူကြပြီးနောက် မင်းမှူထမ်းတို့ဖမ်း၍ အဝတ်သက်နှံးများ ပြန်ရသောအခါ ရဟန်းတို့အား ''အရှင်တို့ မိမိသက်နှံးကို မိမိဘာသာလာရောက်ရွေးယူကြပါ''ဟု တမန်စေ၍ လျှောက်ခိုင်းလေသည်။ ရဟန်းများက ကိုယ့်သက်နှံးကို မမှတ်မိ၍ အကဲ့ရဲ့ခံ ရသောကြောင့် သက်နှံး၌ ကပ္ပဗိန္ဒုထိုးရန် ပညတ်တော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကပ္ပဗိန္ဒုထိုးရကျိုးကို ဝါဒစုံ တင်ပြ၍ စိစစ်ပြီးလျှင်၊ အသင့်မြတ်ဆုံး ဝါဒကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အချို့က ''အဆင်းပျက်ခြင်းအကျိုးငှါ ကပ္ပဗိန္ဒု ထိုးရသည်''ဟု ဆိုကြပါသည်။
အချို့က ''မိမိသက်နှံးကို မှတ်မိအောင် ကပ္ပဗိန္ဒု ထိုးရသည်''ဟု ဆိုကြပါသည်။
သက်နှံးထောင့်၌ ဘစ်ပြောက်မျှ ထိုးရုံဖြင့် အဆင်းများစွာ မပျက်ပါ။ ရဟန်းတိုင်း၏ သက်နှံးတိုင်းမှာ ထိုအပြောက်မျိုး ပါနေသောကြောင့် မှတ်မိဖွယ်လည်း မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် ထို ၂-ဝါဒမှာ အခြေအမြစ်မရှိသော ဝါဒများသာ ဖြစ်ပါသည်။
အသင့်မြတ်ဆုံးမှာ တိတ္ထိပရိဝိုဏ်တို့ အဝတ်နှင့် ခွဲခြားနိုင်စေခြင်းအကျိုးငှါ ကပ္ပဗိန္ဒု ထိုးရသည်-ဟူသော ဝါဒသာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝိနည်းလေးစားသော ဆရာတော်ကြီးများက သာမဏေတို့၏ သင်းပိုင်ကို ခေတ္တခဏယူ၍ ရောဒနုပ်လုပ်ရာ၌ပင် ကပ္ပဗိန္ဒု ထိုးကြရာ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်ပါနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဗိမတိ၌ကား ''ရဟန်အနည်းယေ ဂုံးတတ်ရာ၌လည်း ဗိန္ဒုမထိုးရသေးလျှင် ထိုးပြီးမှ ပတ်ရမည်'' ဟု ဝေဒ္ဓိတ်ဝါဒ လာသောကြောင့် ယင်းသို့ ကပ္ပဗိန္ဒု ထိုးကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - များစွာသောရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု - မိမိ၏သက်နှံးကို မသိခြင်း, မမှတ်မိခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဒုတ္ထဝဏ္ဏကရဏသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝတ်, ရုံလောက်သောသင်္ကန်း၏ ကပ္ပဗိန္ဒု မယိုးရသေးခြင်း။
၂။ နဋ္ဌစိဝရ စသည် မဟုတ်ခြင်း။ ၃။ ဝတ်ခြင်း, ရုံရမ်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၉။ ဝိကပ္ပနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဝိကပ္ပနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်း, ရဟန်းမ, သိက္ခမာန်, သာမဏေ, သာမဏေမ-ဟူသော သီတင်းသုံးဘော် ၅-ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်ယောက်အား သင်္ကန်းကို ကိုယ်တိုင် ဝိကပ္ပနာပြုပြီး နောက်၊ ပစ္စုဒ္ဓိရ်မပြုဘဲ သင်္ကန်းကို သုံးဆောင်သောရဟန်းအား ပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။

မေး။ သင်္ကန်း ဝိကပ္ပနာပြုရာ ပုဂ္ဂိုလ်များကို (သီတင်းသုံးဘော် ၅-ယောက်ကို) ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဘိက္ခု = ရဟန်း။ ၂။ ဘိက္ခုနီ = ရဟန်းမ။
၃။ သိက္ခမာန = သိက္ခမာန်။ ၄။သာမဏေရ = သာမဏေယောကျား။
၅။ သာမဏေရီ = သာမဏေမတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သာမံ စီဝရံ ဝိကပ္ပေတွာ-၌ စီဝရ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သင်္ကန်း ၉-ထည်လုံးကို ယူရပါမည်။

မေး။ သာမံ စီဝရံ ဝိကပ္ပေတွာ-အရ "ဝိကပ္ပနာပြု" ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မိမိကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာအဖြစ်မှ ကင်းအောင်ပြုခြင်း။ သီတင်းသုံးဘော် တစ်ဦးဦးအား ပေးစွန့်, လိုက်ခြင်းကို "ဝိကပ္ပနာပြု"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

(**ဆောင်**) ကိုယ်ပိုင်အဖြစ်၊ ကင်းလစ်အောင်သာ၊ ပြုလုပ်ကာ၊ ဝိကပ္ပနာ ခေါ်ရသည်။
မိမိဥစ္စာ၊ သူ့ပေးတာ၊ ဝိကပ္ပနာ ခေါ်ရသည်။

မေး။ ဝိကပ္ပနသိက္ခာပုဒ်၌ သိထိုက်သော ဝိကပ္ပနာ ၂-မျိုးကို အမည်ပါယ်နှင့်ဘေဒ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သမ္မုခဝိကပ္ပနာ = သင်္ကန်းရှင်ရဟန်းကိုယ်တိုင် မိမိနှုတ်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုခြင်း။
၂။ ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာ = ဝိနည်းဝိုဒ် တစ်ပါးပါးထံ အပ်နှံ၍ သူတစ်ပါးဟု ဆိုအပ်သော ထိုဝိနည်းဝိုဒ် နှုတ်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမ္မုခဝိကပ္ပနာ, ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာ ၂-မျိုးတို့တွင် သမ္မုခဝိကပ္ပနာသည် ၂-မျိုးရှိ၏-ဟု ဆိုရာ ထို ၂-မျိုးကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝိနည်းဝိုဒ်ပုဂ္ဂိုလ်ထံ တိုက်ရိုက်ပြုသော သမ္မုခဝိကပ္ပနာ၊
၂။ ဝိနည်းဝိုဒ်ပုဂ္ဂိုလ်တစ် အဝေးမျက်ကွယ်၌နေသော ပုဂ္ဂိုလ် (သီတင်းသုံးဘော် တစ်ယောက်ယောက်)၏အမည်ကို ယူ၍ ပြုသော သမ္မုခဝိကပ္ပနာတို့ ဖြစ်ပါသည်။
မှတ်ချက်။ ။ ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာကား အပြားမရှိပါ။

မေး။ ဝိနည်းဝိုဒ်ပုဂ္ဂိုလ်ထံ တိုက်ရိုက် သမ္မုခဝိကပ္ပနာပြုပုံကို စေ့စုံအောင် ရေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဝိကပ္ပနာပြုလိုသော ရဟန်းသည် ဝိကပ္ပနာပြုနည်း, ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုနည်းကို နားလည်သော ဗျတ္တ, ပဋိဗလ ဝိနည်းဝိုရ်တစ်ပါးထံ ချဉ်းကပ်၍ သက်နှိုးက အနီး, အနည်း (၁-ထည်) ဖြစ်အံ့- ထိုသက်နှိုးကို ကိုင်၍ဖြစ်စေ, အနီး၌ ချထား၍ဖြစ်စေ "ဣမံ စီဝရံ တုယှံ ဝိကပ္ပေမိ' ဟု ဆို၍ ဝိကပ္ပနာပြုရပါမည်။

သက်နှိုးက အနီး, အများဖြစ်လျှင် - "ဣမာနိ စီဝရာနိ တုယှံ ဝိကပ္ပေမိ"ဟု ဆို၍ ဝိကပ္ပနာပြုရပါမည်။

သက်နှိုးက အနီးမှာမရှိတဲ့ အဝေးတစ်နေရာသို့ ရောက်နေလျှင် ထိုသက်နှိုးရှိရာအရပ်ကိုလျှောက်ထားပြောကြားပြီး အနည်း (၁-ထည်)ဖြစ်လျှင် "တေါ စီဝရံ တုယှံ ဝိကပ္ပေမိ" ဟုဆို၍ ဝိကပ္ပနာ ပြုရပါမည်။

အဝေး, အများဖြစ်လျှင် "တောနိ စီဝရာနိ တုယှံ ဝိကပ္ပေမိ"ဟု ဆို၍ ဝိကပ္ပနာပြု ရပါမည်။

သတိပြုဖွယ်

၁။ အနီး, အနည်း (၁-ထည်) ဝိကပ္ပနာပြုပုံ၊
၂။ အနီး, အများ (၂-ထည်စသည်) ဝိကပ္ပနာပြုပုံ၊
၃။ အဝေး,အနည်း (၁-ထည်) ဝိကပ္ပနာပြုပုံ၊
၄။ အဝေး,အများ (၂-ထည်စသည်)ဝိကပ္ပနာပြုပုံ-ဟု ၄-မျိုးရှိကြောင်း သတိပြုပါ။

(ဆောင်) - ဝိကပ္ပနာ၊ နှစ်မျိုးလာ၊ မုခါ သံ-ပရ။
- ဓိမိန္ဒတ်ပြု၊ သူ့ဆုတ်ပြု၊ မှတ်ရှု ဓိပ္ပါယ။
- တိုက်ရိုက်, မည်ယူ၊ ပြုသည်ဟူ၊ နှစ်ဆူ သမ္ဘုဝ။
- တစ်ထည်, အများ၊ နီး-ဝေး အား၊ ခွဲခြား ပြုကုန်ကြ။
- အနီး-ဣမ၊ ဒူတ-အဝေး၊ သဒ္ဒါရေး၊ မျှော်တွေး ဉာဏ်ဖြင့်ဆ။

မေး။ "သက်နှိုးကို ဝိကပ္ပနာပြုပြီနောက် ဝိနည်းဝိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်က ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုရမည်"ဟုဆိုရာ ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မယှံ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ကရောဟိ။ (တစ်ထည်ပြုပုံ)
မယှံ သန္တကာနိ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ကရောဟိ။ (အများပြုပုံ)

ဝိကပ္ပနာပြု, ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုသောပါဠိများအနက်

ဣမံ စီဝရံ၊ ဤသက်နှိုးကို။ တုယှံ၊ သင့်အား။ (အရှင်ဘုရားအား)။ ဝိကပ္ပေမိ၊ ဝိကပ္ပနာပြုပါ၏။
ဣမာနိ စီဝရာနိ၊ ဤသက်နှိုးတို့ကို။ ။ ။ ။ ။ ။
တေါ စီဝရံ၊ ထိုသက်နှိုးကို ။ ။ ။ ။ ။ ။
တောနိ စီဝရာနိ၊ ထိုသက်နှိုးတို့ကို။ ။ ။ ။ ။ ။
မယှံ၊ ငါ၏ (တပည့်တော်)၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာဖြစ်သောသက်နှိုးကို (သန္တကာနိ၊ ဥစ္စာ၃ ဖြစ်ကုန်သော သက်နှိုးတို့ကို)။ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ၊ သုံးဆောင်မူလည်း သုံးဆောင်ပါလော။ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ၊ စွန့်မူလည်း စွန့်ပါလော့။ ယထာပစ္စယံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။ ကရောဟိ၊ ပြုပါလော။

မေး။ မျက်ကွယ်အဝေး၌ နေသောပုဂ္ဂိုလ် (သီတင်းသုံးဘော် ဘစ်ယောက်ယောက်)၏ ဒေါမည်

http://www.dhammadownload.com

ကိုယူ၍ သမ္မုခဝိကပ္ပနာပြုပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မိမိ သက်နှံးပေးလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်က အဝေးတစ်နေရာသို့ရောက်နေလျှင် ဝိနည်းဝိုရ်ထံသွား၍ မိမိပေးလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အမည်ကို ယူပြီး သက်နှံး အနည်း,အများ,အနီး, အဝေးအား လျော်စွာ ''ဣမံ စီဝရံ (ဣမာနိ စီဝရာနိ၊ တေ စီဝရံ၊ တောနိ စီဝရာနိ) တိဿသ ဘိက္ခုနော (တိဿာယ ဘိက္ခုနိယာ၊ တိဿာယ သိက္ခမာနာယ၊ တိဿသ သာမဏေ ရဿ၊ တိဿာယ သာမဏေရိယာ) ဝိကပ္ပေမိ''ဟု ဆိုရ၍ ဝိကပ္ပနာပြုရပါမည်။

မေး။ မျက်ကွယ်အဝေးဌာနေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အမည်ကို ယူ၍ သမ္မုခဝိကပ္ပနာ ပြုပြီးနောက် ဝိနည်းဝိုရ်က ပစ္စတ္ထိုရ်ပြုပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တိဿသ ဘိက္ခုနော (တိဿာယ ဘိက္ခုနိယာ–စသည်) သန္တကံ ပရိဘုဥ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ကရောဟိ–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ပစ္စတ္ထိုရ်ပြု''ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အလိုရှိသလို အသုံးပြုနိုင်ရန် သက်နှံးရှင်ရဟန်းအား ခွင့်ပြုခြင်း, ပြန်ပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာပြုပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဝိနည်းဝိုရ်တစ်ပါးပါးထံသွား၍ ''ဣမံ စီဝရံ (ဣမာနိ စီဝရာနိ၊ တေ စီဝရံ၊ တောနိ စီဝရာနိ) တုယ္ဟံ ဝိကပ္ပနတ္ထာယ ဒဒါ''ဟု ဆိုကာ ဝိကပ္ပနာပြုဖို့ချန် ပေးရပါမည်။ ထိုအခါ ဝိနည်းဝိုရ်က ''အရှင်ဘုရားရဲ့ မိတ်ဆွေဘယ်သူပါလဲ''ဟုမေးလျှင် ''ဦးတိဿပါ'' စသည်ဖြင့် ညွှန်ပြလျှောက်ထားရမည်။ ထိုအခါ ဝိနည်းဝိုရ်က ''အဟံ ဣမံ စီဝရံ (ဣမာနိ စီဝရာနိ၊ တေ စီဝရံ၊ တောနိ စီဝရာနိ) တိဿသ ဘိက္ခုနော ဒဒါ''ဟုဆိုရ၍ ဝိကပ္ပနာပြုရပါမည်။

မေး။ ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာ ပြုရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မိမိကိုယ်တိုင် ဝိကပ္ပနာပြုနည်းကို နားမလည်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ နားလည်သော်လည်း ပါးစပ်နာနေခြင်းစသောအကြောင်း တစ်ခုခုကြောင့်လည်းကောင်း ပရမ္မုခဝိကပ္ပနာ ပြုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝိကပ္ပနာပြုကျိုးနှင့် ပစ္စတ္ထိုရ်ပြုကျိုး (=ဝိကပ္ပနာပြန်ကျိုး)တို့ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းဖြင့် ထိုသက်နှံးကို သိမ်းသိမ်းဆည်းနိုင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ ပစ္စတ္ထိုရ်ပြုခြင်း (=ဝိကပ္ပနာပြန်ခြင်း)ဖြင့် သိမ်းသိမ်းဆည်းခြင်း, သုံးဆောင်ခြင်း, အဓိဋ္ဌာန်တင်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ဝိကပ္ပနာပြုလိုက်လျှင် အတိရေက စီဝရမဟုတ်တော့ပြီဖြစ်၍ ၁၀–ရက် လွန်သော်လည်း ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် မသင့်ပါ။

(ဆောင်) – ဝိကပ္ပနာ၊ ပြုကျိုးမှာ၊ သိမ်းသာ သိမ်းခွင့်ရ။
– ဝိကပ္ပနာ၊ ပြန်ကျိုးမှာ၊ လိုရာသုံးခွင့်ရ။
– ပစ္စတ္ထိုရ်ပြု၊ အကျိုးရှု၊ သုံးပြု အခွင့်ရ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''ဝိကပ္ပနာပြန်''ဟူသော ဝိနည်းသုံး စကားလုံး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိသာထင်ရှားအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''မယုံ သင့္ဘက် ပရိဘုဥ္ဇ ဝါ ဝိသဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ကရောဟိ''ဟု ပစ္စဒ္ဓါရ်ပြုခြင်းကို ''ဝိကပ္ပနာပြန်''ဟု ခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ပစ္စဒ္ဓါရ်ပြုခြင်း''ဟူသော ဝေါဟာရ၏ အခြားအမည်တစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ-ဟု မေးလျှင် ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ ဝိကပ္ပနာပြုပြီးသော သက်နှံးကို သုံးဆောင်ခြင်း စသည်ပြုကောင်း / မပြုကောင်း အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဝိနည်းဝိုရ်က ပစ္စဒ္ဓါရ်မပြုရသေးသောကြောင့် ဝိကပ္ပနာပြုပြီးသော သက်နှံးကို မသုံးဆောင်ကောင်းပါ။

သာဓက - သာမံ စီဝရံ ဝိကပ္ပေတွာ အပစ္စဒ္ဓါရဏာ ပရိဘုဥ္ဇေယ္ယ ပါစိတ္တိယံ။

မေး။ သမ္ဘုခဝိကပ္ပနာနှင့် ပရမ္ပုခဝိကပ္ပနာ ၂-မျိုးတို့၏ အထူးကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သမ္ဘုခဝိကပ္ပနာ၌ ကိုယ်တိုင် စိကပ္ပနာပြု၍ ဝိနည်းဝိုရ်က ပစ္စဒ္ဓါရ် ပြုပေးရ၏။ ပရမ္ပုခဝိကပ္ပနာ၌ ဝိနည်းဝိုရ်က ဝိကပ္ပနာပြု၍ ဝိနည်းဝိုရ်ကပင် ပစ္စဒ္ဓါရ်ပြုပေးရ၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ပဌမ ကထိနသိက္ခာပုဒ်လာ သက်နှံးပစ္စဒ္ဓါရ်နှင့် ဝိကပ္ပနသိက္ခာပုဒ်လာ ပစ္စဒ္ဓါရ် ၂-မျိုးတို့၏ အဟူးကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်လာ သက်နှံးပစ္စဒ္ဓါရ်သည် အဓိဋ္ဌာန်တင်မှုကို ရှုပ်သိမ်းခြင်း ဖြစ်၏။ ဤဝိကပ္ပနသိက္ခာလ္ပလာ ပစ္စဒ္ဓါရ်ကား အလိုရှိသလို အသုံးပြုနိုင်ရန် သက်နှံးရှင်ရဟန်းအား ခွင့်ပြုခြင်း, ပြန်ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ဝိကပ္ပနသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဝိကပ္ပနာနှစ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် သီတင်းသုံးဘော် ၅-ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်ယောက်အား ဝိကပ္ပနာပြုပြီးနောက် ပစ္စဒ္ဓါရ်မပြုအပ်သေးသော သက်နှံးကို ဖြစ်စေ၊ ဝိကပ္ပနာပြုအပ်ရာ (ဝိကပ္ပနာပြုဖက်)ရဟန်းနှင့် အကျွမ်းဝင်သဖြင့် ယူခြင်းမဟုတ်ဘဲ ဖြစ်စေ သုံးဆောင်သောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ သက်နှံးတစ်ထည်ကို ဝိနည်းဝိုရ်ရဟန်းထံ ဝိကပ္ပနာပြုရာ ဝိနည်းဝိုရ်က ပစ္စဒ္ဓါရ် မပြုရသေးလျှင် ထိုသက်နှံးကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မဝတ်ကောင်းဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းလင်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝိနည်းဝိုရ်က ပစ္စဒ္ဓါရ် မပြုရသေးသော်လည်း ကိုဝိနည်းဝိုရ်ရဟန်းနှင့် အကျွမ်းတဝင် ခင်မင်ရင်းနှီးသောကြောင့် ဝိဿာသဂ္ဂါဟအနေအားဖြင့် ယူ၍ ဝတ်လျှင် ဝတ်ကောင်းပါသည်။

* နိဒါနုံ - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂလော - အရှင်ဥပနန္ဒ။
ဝတ္ထု - ပစ္စဒ္ဓါရ်မပြုအပ်သေးသော သက်နှံးကို သုံးစွဲခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့် / မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

(က) ပစ္စဒ္ဓိ၏ မပြုအပ်သေးသော သက်နှိုးကို အဓိဋ္ဌာန်တင်သောရဟန်း။
(ခ) ထိုသက်နှိုးကို ပေးစွန့်သောရဟန်း။
(ဂ) ထိုသက်နှိုးကို ဝိကပ္ပနာပြုဖက် ရဟန်းနှင့်ရင်းနှီး၍ ယူသုံး သောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) (ခ) ဒုက္ကဋ်။ (ဂ) အနာပတ္တိ။

မေး။ ဝိကပ္ပနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကိုယ်တိုင် ဝိကပ္ပနာပြုအပ်ပြီးသော သက်နှိုး၏ ပစ္စဒ္ဓိ၏ မပြုရသေးခြင်း။
၂။ ဝိကပ္ပနာလောက်သော သက်နှိုးဖြစ်ခြင်း။ ၃။ ဝတ်, ရုံ သုံးစွဲခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

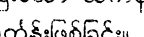

၁၀။ အပနိဓာနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အပနိဓာနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းသည် ရဟန်းတစ်ပါး၏ သပိတ်, သက်နှိုး, နိသီဒိုင်အခင်း, အင်္ကျည် (အင်ဘူး), ခါးပန်းကြိုး တစ်မျိုးမျိုးကို ကိုယ်တိုင်လည်း ဝှက်ထားပြားအံ့၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း ဝှက်ထားစေပြားအံ့၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ရယ်မြူးလိုရှိ၍လည်း ကိုယ်တိုင်လည်း ဝှက်ထားပြားအံ့၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း ဝှက်ထားစေပြားအံ့၊ ထိုရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ အပနိဓာနသိက္ခာပုဒ်လာ ပတ္တ, စီဝရ, နိသီဒန, သူစိယရ, ကာယဗန္ဓန-တို့၏အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပတ္တ-အရ အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော သပိတ်ကိုယူရပါမည်။
စီဝရ-အရ ဝိကပ္ပနာလောက်သော သက်နှိုးကိုယူရပါမည်။
နိသီဒန-အရ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်၌ လာသော အမြိတ်အဆာရှိသောနိသီဒိုင်ကိုယူရပါမည်။
သူစိယရ-အရအပ်ရှိသော အင်ဘူး, အင်မရှိသော အင်ဘူး နှစ်မျိုးလုံးကို ယူရပါမည်။
ကာယဗန္ဓန-အရ ခါးပန်းကြိုးအပြားနှင့် ဝက်အူကဲ့သို့အခေါင်းရှိသော ခါးပန်းလုံးကို ယူရပါမည်။

မေး။ "သူစိယရ = အင်္ကျည်"ဟူသောစကားကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သူစိ=အင်။ ယရ=အိမ်၊ အင်ထည့်စရာ အိမ် = အင်ဘူးကို "သူစိယရ"ဟု ဆိုပါသည်။ ထိုအင်ဘူးကိုပင် ကျည်တောက်ကလေးနှင့်တူသောကြောင့် "အင်္ကျည်"ဟု ခေါ်ဆိုကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အပနိဓေယျ - ပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အပ-ပယ်ရှာ၍ နိဓေယျ-ထားခြင်း။ မူလနေရာမှဖယ်ရှား၍ ထားခြင်း = ဝှက်ထားခြင်းကို "အပနိဓေယျ"ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ အန္တမသော ဟသာပေက္ခောပိ-၌ ဝိ-ယဒ္ဒါဖြင့် ပေါင်းယူအပ်သော အနက်များကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အမျက်ထွက်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်စေလိုခြင်း။ ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြောလိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သပိတ်စသည်ကို ဝှက်ထားသော, ဝှက်ခိုင်းသောရဟန်းအား အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သပိတ်စသည်ကို ကိုယ်တိုင်ဝှက်ထားသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ သူတစ်ပါးကို ဝှက်ထားခိုင်းသော ရဟန်းအား စေခိုင်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ် စေခိုင်းအပ်သော ရဟန်းက ဝှက်ထားအပ်ပြီးသော် ဝှက်ခိုင်းသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂိုရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - သပိတ်စသည်ကို ဝှက်ထားခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်များကို ဖော်ပြ၍ မသင့်လျှင် မသင့်ဟု ဖြေဆိုပါ။
(က) သာမဏေ၏ သပိတ်ကို ဝှက်ထားသောရဟန်း။
(ခ) ရဟန်း၏ သပိတ်အိတ်ကို ဝှက်ထားသောရဟန်း။
(ဂ) မေ့ကောင်းသဖြင့် ထားအပ်သောသပိတ်ကို သိုမှီးသိမ်းဆည်း ထားသောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ဒုက္ကဋ်။ (ဘိက္ခုဿ-ဟု ဆိုထားသောကြောင့်တည်း။)
(ခ) ဒုက္ကဋ်။ (ဘိက္ခုဿ ပတ္တံ-ဟု ဆိုထားသောကြောင့်တည်း။)
(ဂ) အာပတ်မသင့်။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါး၏ သပိတ်ကို ရယ်မြူးလို ကြည်စယ်လို၍ ဝှက်ထားသည်ဖြစ်ပါလျက် အာပတ်မသင့်ဟု ဆိုလျှင် အဘယ့်ကြောင့်ပါနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထိုသပိတ်က ဝိကပ္ပနာလောက်သောသပိတ် မဟုတ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အပန်ဓာနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်း၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သပိတ်စသည်ကို ဝှက်ထားခြင်း။
၂။ ညှင်းဆဲလိုခြင်း၊ သို့မဟုတ်- ရယ်မြူးလိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ညှင်းဆဲလိုမှု, ရယ်ရွှင်လိုမှု နှစ်မျိုးတို့တွင် ရယ်ရွှင်လိုမှုကို အဘယ့်ကြောင့် ''အန္တမသော - အောက်ထစ်ဆုံး ရည်ရွယ်ချက်''ဟု မိန့်တော်မူရပါသနည်း။

ဖြေ။ ညှင်းဆဲလိုမှုက သာ၍ နာဖွယ်ကောင်းခြင်း၊ ရယ်ရွှင်လိုမှုက သက်သာသေးခြင်းကြောင့် ရယ်ရွှင်လိုမှုကို ''အန္တမသော - အောက်ထစ်ဆုံး ရည်ရွယ်ချက်''ဟု မိန့်တော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ (ဘာသာဋီကာ)

၆။ သုရာပါနဝက်ပြီး၏။

□□□□□

http://www.dhammadownload.com

၇-သပ္ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ

၁။ သဠေစ္စသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သဠေစ္စသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ သေစေလိုသော စေတနာရှိသည်ဖြစ်၍ သတ္တဝါကို သတ်ဖြတ်သော ရဟန်းအား ပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။

မေး။ သဠေစ္စသိက္ခာပုဒ်၌ ပါဏ-အရကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တတိယပါရာဇိကာ၌ ''လူသတ္တဝါကို သတ်လျှင် ပါရာဇိကအာပတ်၊ နတ်, ဘီလူး, ပြိတ္တာ သတ္တဝါကို သတ်လျှင် ထုလ္လစ္စည်းအာပတ်''ဟု ပညတ်တော်မူအပ်ပြီး ဖြစ်သော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ''ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ။ ပါစိတ္တိယံ''အရ တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါသည်သာ ပါစိတ်ဝတ္ထုဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ပါဏ-အရ တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါကိုသာ ယူရပါမည်။

မေး။ သေးငယ်သော တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါကို သတ်ခြင်းနှင့် ကြီးမားသော တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါကို သတ်ခြင်း (ကြမ်းပိုးသတ်ခြင်းနှင့် ကြက်သတ်ခြင်း)တို့၏ တူပုံ, ထူးပုံတို့ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သေးငယ်သော တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါကိုဖြစ်စေ, ကြီးမားသော တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါကိုဖြစ်စေ သတ်သောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်ခြင်းဟူသော ဝိနည်းပြစ်ခြင်း တူပါသည်။

သေးငယ်သောသတ္တဝါကို သတ်ရာ၌ အားထုတ်မှု လုံ့လပယောဂ နည်းနည်းသာ စိုက်ထုတ်ရသောကြောင့် အကုသိုလ်ပြစ် နည်းပါသည်။ ကြီးမားသောသတ္တဝါကို သတ်ရာ၌ အားထုတ်မှု လုံ့လပယောဂ များများစိုက်ရသောကြောင့် အကုသိုလ်ပြစ် ကြီးမားပါသည်။

* နိဒါန်း သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဥဒါယီထေရ်။
ဂတ္ထု တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါကို (ကျီးတို့ကို) ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ခွင်းခြင်း(သတ်ခြင်း)။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

(က) သတ္တဝါမဟုတ်သည်၌ သတ္တဝါဟုအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတ်သောရဟန်း (ညအခါ အိပ်ရာထဲ၌ စမ်းမိသော အမှိုက်ကလေးကို ကြမ်းပိုးထင်၍ ချေပစ်လိုက်သော ရဟန်း)။

(ခ) သတ္တဝါမှန်းမသိ၍ သတ်မိသောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) (ခ) ရဟန်း နှစ်မျိုးလုံးအား အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ သဠေစ္စသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၅-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါဖြစ်ခြင်း။ (၂) တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါဟုသိခြင်း။
(၃) သတ်လိုသောစိတ်ရှိခြင်း။ (၄) သတ်ခြင်း။
(၅) သေခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ မနုဿပဝိဂ္ဂဟ(တတိယပါရာဇိက)သိက္ခာပုဒ်နှင့် နံပါတ်-၁ **အင်္ဂါ**သာ ယူးခြားကြောင်း သိပါ။

http://www.dhammadownload.com

၂။ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပါ။

ဖြေ။ သတ္တဝါ ပိုးရှိသောရေကို သုံးဆောင်သောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ သပ္ပါဏက-ပုဒ်ကို "ပိုးကောင်နှင့်တကွဖြစ်သော"၊ "ပိုးရှိသော"ဟု အနက် ၂-နည်း ပေးကြရာ မည်သည့်အနက်သာ သင့်လျော်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အရာဝတ္ထု နှစ်မျိုးရှိ၍ သဟယောဂ+သဟယောဂဝန္တ ခွဲခြား၍ ရရာ၌ သ-သဒ္ဒါအတွက် "တကွ"ဟူသော "သဟအနက်"ကို ပေးရပါမည်။ အရာဝတ္ထု တစ်မျိုးတည်းဖြစ်၍ သဟယောဂ+ သဟယောဂဝန္တ ခွဲခြား၍ မရနိုင်ရာ၌ "ရှိ"ဟူသော "သံဝိဇ္ဇမာနအနက်"ကို ပေးရပါမည်။ ဥပမာ-"သဝိတက္ကာ၊ ဝိတက်နှင့်တကွဖြစ်သော တရားတို့။ သလောမ-ကော၊ အမွေးရှိသော ငှက်"ဟူသကဲ့သို့တည်း။

ဤ၌ 'ရေ'နှင့် 'ပိုး' နှစ်မျိုးရှိ၍ သဟယောဂ+သဟယောဂဝန္တ ခွဲခြား၍ ရနိုင်သဖြင့် သ-သဒ္ဒါအတွက် သဟအနက်သာ ဖြစ်သင့်သောကြောင့် "ပိုးကောင်နှင့်တကွဖြစ်သော" ဟူသောအနက်သာ သင့်လျော်သည်-ဟု ဆရာမြတ်တို့ ဆုံးဖြတ်တော်မူကြပါသည်။

မေး။ ဇာနံ သပ္ပါဏကံ-၌ ဇာနံ-အရ 'သိခြင်း'ဟူသည် အဘယ်သို့ သိခြင်း ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ "ပိုးကောင်နှင့်တကွဖြစ်သော (ပိုးကောင်ရှိသော) ရေ"ဟု သိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ "သုံးစွဲလျှင် ပိုးကောင်ငယ်ကလေးများ သေလိမ့်မည်"ဟု သိခြင်းဟုလည်း ဖွင့်ဆိုကြပါသည်။

မေး။ သပ္ပါဏကံ-၌ ပါဏ-အရ, သပ္ပါဏက-အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါဏ-အရ သောက်ခြင်း, ချိုးခြင်းစသည်ဖြင့် သုံးစွဲခြင်းကြောင့် သေနိုင်လောက်သော ရေပိုးရေမွှား ပိုးကောင်ငယ်ကလေးများကို ယူရပါမည်။

သပ္ပါဏက-အရ ထိုပိုးကောင်ငယ်ကလေးများနှင့် တကွဖြစ်သော (ပိုးကောင်ငယ်ကလေးများရှိသော) ရေကို ယူရပါမည်။

မေး။ သဉ္စိစ္စသိက္ခာပုဒ်လာ ပါဏနှင့် သပ္ပါဏက သိက္ခာပုဒ်လာ ပါဏတို့၏ အထူးကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သဉ္စိစ္စသိက္ခာပုဒ်လာ ပါဏ-အရ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါအားလုံးကို ယူရပါမည်။ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်လာ ပါဏ-အရ သုံးစွဲခြင်းကြောင့် သေနိုင်လောက်သည့် ရေပိုးရေမွှားကလေးများကို ယူရပါမည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ သပ္ပါဏက-အရ "ပိုးကောင်ရှိသောရေ"ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သောရေမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သုံးစွဲခြင်းကြောင့် သေနိုင်လောက်သည့် ပိုးကောင်းကလေးများရှိသောရေမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပရိဘုဇ္ဇေယျ-အရ ယူရမည့်အရာများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပရိဘုဇ္ဇေယျ-အရ သောက်ခြင်း၊ ချိုးခြင်း၊ ဆေးကြောခြင်း၊ မီးပြိုမ်းခြင်းစသော သုံးစွဲမှုအားလုံးကို ယူရပါမည်။

မေး။ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပြေ။ ပိုးကောင်ရှိသောရေကို ပိုးကောင်ရှိမှန်းသိလျက် သုံးစွဲသောရဟန်းအား ပယောဂတိုင် ပယောဂတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဗ္ဗိုလ် - ဆဋ္ဌဗဂ္ဂီရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ပိုးကောင်ရှိသောရေကို သုံးစွဲခြင်း။

မေး။ ဘုရားရှင်ကလာ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်နှင့် သပ္ပါဏကဝဂ်လာ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ပြေ။ ဘုရားရှင်ကလာ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်ကို သွန်းလောင်းရာ၌ ပညတ်အပ်၏။ သပ္ပါဏက ဝဂ်လာ သပ္ပါဏက သိက္ခာပုဒ်ကို သုံးစွဲရာ၌ ပညတ်အပ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

၃။ ဥဇ္ဇာဝဏ္ဏသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥဇ္ဇော်ဝဏ္ဏသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါယာယ်ကို ရေးပြပါ။

ပြေ။ တရားသဖြင့် ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော အဓိကရုဏ်းမှန်းသိလျက် တရားအားလျော်စွာ (တရားနည်းလမ်းအတိုင်း) ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသောအဓိကရုဏ်းကို တစ်ဖန် ကံဖြစ်ရေခြင်းငှါ လှုံ့ဆော်သော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဖာနံ-အရ 'သိခြင်း'ဟူသည် အဘယ်သို့ သိခြင်း ဖြစ်ပါသနည်း။

ပြေ။ တရားသဖြင့် ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော အဓိကရုဏ်းမှန်း သိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ယထာဓမ္မ-၌ ဓမ္မ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ပြေ။ ဓမ္မ-အရ အဓိကရုဏ်း ငြိမ်းအေးခြင်းအကျိုးငှါ စူဠဝါ သမထကွန္ဒကာ၌ ဘုရားရှင်ဟော တော်မူအပ်သော သမထတရား (ဝိနည်းတရား)ကို ယူရပါမည်။

မေး။ နိဟတာဓိကရဏ-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ပြေ။ စူဠဝါ သမထကွန္ဒကာ၌ ဘုရားရှင်ဟောတော်မူအပ်သော သမထတရားဖြင့် ငြိမ်းစေ အပ်ပြီးသော အဓိကရုဏ်း ၄-ပါး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နိဟတာဓိကရဏ်-ပုဒ်ကို သဒ္ဒတ္ထ, အဓိပ္ပာယတ္ထ ပေးပြခဲ့ပါ။

ပြေ။ နိဟတာဓိကရဏ်၊ နှိမ်နင်းအပ်ပြီးသော အဓိကရုဏ်းကို။ (သဒ္ဒတ္ထ)
၀၊ ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော အဓိကရုဏ်းကို။ (အဓိပ္ပာယတ္ထ)

မှတ်ချက်။ ။ ဘာသာဋီကာသို့လိုက်၍ ရေးပြလိုက်ပါသည်။ အချို့ကျမ်းစာ, အချို့ ဆရာမြတ်တို့ကား "ဤ၌ မှာတ်သည် ဓာတုတ္ထဓာက နိ-ဥပသာရကြောင့် ဟနတ္ထကို မဟောဘဲ ဝူပသမနတ္ထကို ဟော၏"ဟု ဖွင့်ဆိုကြ ယူဆကော်မူကြပါသည်။ ထိုကျမ်းစာ, ထိုဆရာမြတ်တို့အလို "ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော အဓိကရုဏ်းကို"ဟူသော အနက်သည် သဒ္ဒတ္ထပင်တည်း။

မေး။ ဥဇ္ဇော်ဝဏ္ဏသိက္ခာပုဒ်နှင့် စပ်၍ သိအပ် သိထိုက်သော အဓိကရုဏ်း ၄-မျိုးကို အမ်ပွါယ်နှင့် တကွ ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ၁။ ဓမ္မ, အဓမ္မဟု ခြင်းခုံခြင်းသည် ''ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း'' မည်၏။
၂။ သီလဖြင့်သော်လည်းကောင်း, အကျင့်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း စွပ်စွဲခြင်းသည် ''အနုဝါဒါဓိကရဏ်း'' မည်၏။
၃။ အာပတ် ခုနစ်ပုံသည် ''အာပတ္တာဓိကရဏ်း'' မည်၏။
၄။ အပလောကနက်, ဥတ္တိကံ, ဥတ္တိဒုတိယကံ, ဥတ္တိစတုတ္ထကံ ဟူသော ၄-မျိုးသည် ''ကိစ္စာဓိကရဏ်း'' မည်၏။

မေး။ တရားသဖြင့် ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော အဓိကရဏ်းမှန်းသိလျက် တရားနည်းလမ်းအဟိုင်း ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသောအဓိကရဏ်းကို လှုံ့ဆော်သော ရဟန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နောက်ထပ်တစ်ဖန် ကံဖြစ်စေလိုခြင်း = ကံပြုစေလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
– ပုန ကမ္မာယ ဥက္ကောဋ္ဌေယျ။

မေး။ ဥက္ကောဋ္ဌေယျ-၌ ဥက္ကောဋ္ဌန-အဓိပ္ပါယ်ကို ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အဓိကရဏ်းငြိမ်းအေးအောင် ဆောင်ရွက်သော ရဟန်းတို့အထံသို့ သွား၍ ''အရှင်ဘုရား များ ပြုထားသောကံမှာ တရားနည်းလမ်း မကျပါ။ သမထကံကို ပြုရာမရောက်ပါ။ မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သောကံသာ ဖြစ်ပါသည်''စသော စကားတို့ကို ပြောဆိုလျက် ထပ်မံ၍ ကံပြုဖို့ရာ ထိုအဓိကရဏ်းနှင့်ဆိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်စေခြင်း = လှုံ့ဆော်ခြင်းကို ''ဥက္ကောဋ္ဌန''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ကံပြု၍ မပြီးဆုံးသေးမီ တားမြစ်ကန့်ကွက်လာလျှင် မည်သို့ပြုလုပ်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ကံပြု၍ မပြီးဆုံးသေးမီ တားမြစ်ကန့်ကွက်လာလျှင် ထိုတားမြစ်ကန့်ကွက်လာသော ရဟန်းကို နားလည်သဘောပေါက်အောင် ကျေနပ်အောင် ဖျောင်းဖျပြောဆိုပြီး ကံပြုရပါ မည်၊ ဖျောင်းဖျပြောဆိုမှု မပြုဘဲ ဇွတ်အတင်း ကံပြုလျှင် ကံလည်းပျက်၍ ကံပြုသော ရဟန်းများလည်း ဒုက္ခဋ္ဌအာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဥက္ကောဋ္ဌနသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ငြိမ်းပြီးသော အဓိကရဏ်းကို ထိုရဟန်း၏မျက်မှောက်၌ လှုံ့ဆော်လျှင် ပါစိတ်၊ မျက်ကွယ်၌ လှုံ့ဆော်လျှင် ဒုက္ခဋ္ဌအာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား အာပတ် သင့်/ မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။
(က) ဓမ္မကံ၌ ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ လှုံ့ဆော်သောရဟန်း။
(ခ) အဓမ္မကံ၌ ဓမ္မကံဟုအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လှုံ့ဆော်သောရဟန်း။
(ဂ) ဓမ္မကံ၌ အဓမ္မကံဟုအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လှုံ့ဆော်သော ရဟန်း။
(ဃ) ကံမထိုက်သော ရဟန်းအပေါ်၌ ကံပြုအပ်ပြီဟု သိသည်ဖြစ်၍ လှုံ့ဆော်သော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) (ခ) ဒုက္ခဋ္ဌ။ (ဂ) (ဃ) အနာပတ္တိ။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆတ္တဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – ငြိမ်းပြီးသော အဓိကရဏ်းကို တဖန်ကံပြုခြင်းငှါ လှုံ့ဆော်ခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဥက္ကောဋ္ဌနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သမထတရား (ဝိနည်းတရား)နှင့်အညီ ငြိမ်းစေအပ်ပြီးဖြစ်ခြင်း။
၂။ တရားနှင့်အညီငြိမ်းစေအပ်ပြီးဟု သိခြင်း။ ၃။ လှုံ့ဆော်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သိလျက် ရှန့်ရင်းသော (သံဃာဒိသိသ်) အာပတ်ကို ဖုံးလွှမ်းထားသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပုဒ်လာ ''ရှန့်ရင်းသောအာပတ်''ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သိထိုက်သမျှ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ရှန့်ရင်းသော အာပတ်သည် (၁) ပါရာဇိကအာပတ်၊ (၂) သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ဟု နှစ်မျိုးရှိပါသည်။
ထိုတွင် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကို ''ရှန့်ရင်းသောအာပတ်''ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ဒုဋ္ဌုလ္လဲ အာပတ္တိ-၌ ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ် သရုပ်ကို ထုတ်ပြ၍၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ လိုအပ်သော ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါ, သံနှစ်ဖြာ၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာ၊ ဤမှာ သံ-ကိုရ။

မေး။ ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကို ''ကိုယ်တိုင်မြင်၍ သိခြင်း, အခြားသူတို့ကပြော၍ သိခြင်း, အာပတ်သင့်သူကိုယ်တိုင်က ပြော၍သိခြင်း''ဟူသော သိကြောင်းတို့တွင် အကြောင်းတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် သို၍ ဖုံးထားသောရဟန်းအား ''မည်သူ့ကိုမျှ မပြောတော့ဘူး''ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ဓုရနိက္ခေပပြုကာမျှ၌ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ''ယခုအခါ ထိုသံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကို ဘယ်ရဟန်းကိုမျှ မပြောတော့အံ့'' ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ဓုရနိက္ခေပပြုပြီးမှ ပြောလျှင် ပါစိတ်အာပတ်မှ လွတ်/ မလွတ် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မလွတ်ပါ။ အကြောင်းကား-ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ဓုရနိက္ခေပပြုစဉ်ကပင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါး၏ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကို ဖုံးထားခြင်းကြောင့် ရဟန်းတစ်ရာ, တစ်ထောင် အထိ အဆက်ဆက် ပါစိတ်အာပတ်သင့်နိုင်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတစ်ပါး၏ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကို ဖုံးထား၍ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်းက အခြားရဟန်းအား ''ကိုယ်တော်မို့ ပြောတာ၊ ဒီပြင်လူ မသိပါစေနဲ့''ဟု ဖုံးပြော(နှုတ်ပိတ်ပြော) ပြောအံ့။ တစ်ဖန် ထိုရဟန်းကလည်း အခြားရဟန်းအား ထိုအတိုင်းပင် ပြောပြန်အံ့။ ဤနည်းအားဖြင့် ပြောကြားပြီး ဖုံးထားကြလျှင် ရဟန်းတစ်ရာ, တစ်ထောင်

http://www.dhammadownload.com

အထိ ပါစိတ်အာပတ် သင့်နိုင်ပါသည်။

(ဆောင်) ဖုံးပြော ပြောလျှင်၊ ရာ, ထောင်ပင်၊ အစဉ် ပါစိတ်သင့်။

မေး။ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကို ဖုံးထားခြင်းကြောင့် ရဟန်းတစ်ရာ, တစ်ထောင်အထိ အဆက်ဆက်အာပတ်မသင့်အောင် အဆက်ဖြတ်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အာပတ်သင့်သော ရဟန်းသည် ဒုတိယရဟန်းတစ်ပါးအား ပြောအံ့။ ထိုဒုတိယရဟန်းက လည်း အခြား တတိယရဟန်းအား ပြောအံ့။ ထိုတတိယရဟန်းက မိမိကို ပြောသော ဒုတိယရဟန်းအားပင် ပြန်လည်ပြောကြားလျှင် အာပတ်အဆက် ပြတ်ပါတော့သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် - သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကို ဖုံးထားခြင်းကြောင့် ပါစိတ် အာပတ်သင့်ပြီးမှ ဒုတိယရဟန်းက တတိယရဟန်းအား ပြောကြားအပ်သည့်အတွက် ထိုဖုံးထားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် တစ်ဖန် ထိုဒုတိယရဟန်းအား သင့်ရောက် ထိုက်သော အာပတ်မရှိတော့ပြီ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ (ဋ္ဌီသစ်၊ ၄၀၈-၉။ ကြည့်)။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - မထင်မရှားရဟန်းတစ်ပါး။
ဝတ္ထု - ဒုဋ္ဌုလ္လသံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကို ဖုံးထားခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့်၊ သင့်လျှင် သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။

(က) ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်၌ အဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖုံးထားသောရဟန်း။
(ခ) "ခိုက်ရန်ဖြစ်လိမ့်မည်"ဟု တွေး၍ ဖုံးထားသောရဟန်း။
(ဂ) အဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်၌ ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ဟုအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖုံးထားသော ရဟန်း။
(ဃ) သာမဏေ၏ ဒုဋ္ဌုလ္လအဏ္ဏာစာရ (ရုန့်ရင်းသောလွန်ကျူးမှု)ကို ဖုံးထားသော ရဟန်း။
(င) ညှာတာသောသဘောဖြင့် မဟုတ်ဘဲ "သူ့အမှုနှင့်သူ ထင်ရှားလိမ့်မည် (သူ့ထိုက်နှင့် သူ့ကံ ဖြစ်လိမ့်မည်)"ဟုကြံ၍ ဖုံးထားသောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ဒုက္ကဋ် (ခ) အနာပတ္တိ (ဂ) ဒုက္ကဋ်
(ဃ) ဒုက္ကဋ် (င) အနာပတ္တိ။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါး၏ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကို သိလျက် ဖုံးထားစေကာမူ မည်သည့်အာပတ် မျှမသင့်-ဟု ဘာ့ကြောင့်ပါနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဖွင့်ဖော်ပြောကြားလိုက်လျှင် သံဃာမညီမညွှတ်ဖြစ်ဖွယ်ရှိခြင်း၊ အာပတ်သင့်သောရဟန်း သည် ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသူဖြစ်သဖြင့် အသက်အန္တရာယ်, ဗြဟ္မစရိယ၏ အန္တရာယ်ပြုမည် ကို စိုးရိမ်ရခြင်း၊ ပြောရန် သင့်လျော်သောရဟန်းကို မမြင်ခြင်း၊ သူ့အမှုနှင့်သူပင် ထင်ရှားလာလိမ့်မည်-ဟု နှလုံးပြုထားခြင်းဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၂-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်း၏ ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို သိခြင်း။
၂။ ဖုံးထားလိုသောကြောင့် "မပြောတော့အံ့"ဟု ဝန်ချခြင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅။ ဥနဝိသတိဝဿသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥနဝိသတိဝဿသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်း အနှစ်ချုပ်ကို ဖော်ထုတ်ရေးသားပါ။

ဖြေ။ သိလျက် အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရဟန်းခံပေးလျှင် – ထိုအသက်နှစ်ဆယ်မပြည့်သောပုဂ္ဂိုလ်လည်း ရဟန်းမဖြစ်၊ – ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းတို့ကိုလည်း ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ကုန်၏။ – ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၌ ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဇာနံ ဥနဝိသတိဝဿံ ပုဂ္ဂလံ-၌ ဇာနံ-အရ 'သိခြင်း'ဟူသည် အဘယ်ကို သိခြင်း ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ရဟန်းလောင်း အသက် ၂၀-မပြည့်သေးကြောင်း သိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဥနဝိသတိပဿ ပုဂ္ဂလ''ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပဋ္ဌသန္ဓေယူရာ(ပဋ္ဌသန္ဓေတည်နေရာ) အခါမှစ၍ အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿဖြစ်မှ (အသက် ၂၀-ပြည့်မှ) ရဟန်းခံရမည်''ဟုဆိုရာ အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ''ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿ''ဟု ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မွေးဖွားပြီးနောက် လူ့ဘဝရောက်လာသော နှစ်များနှင့် အမိဝမ်းတွင်း၌ ကိန်းအောင်းခဲ့ရသော လများကို စုပေါင်း၍ အသက် ၂၀-ပြည့်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ''ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿ''ဟု ဆိုရပါသည်။ (၁-ရက်မျှဖြစ်စေ လိုနေသေးလျှင် ''ဥနဝီသတိဝဿ'' ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်)။

မေး။ အသက်-၂၀ (ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿ)ရေတွက်နည်းကို အဋ္ဌကထာဆရာအလိုကျ ဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အမိဝမ်းခေါင်း၌ ကိန်းအောင်း၍ ပဋ္ဌသန္ဓေ တည်နေရာကာလသည် ''၆-လ၊ ၇-လ၊ ၈-လ၊ ၉-လ၊ ၁၀-လ၊ ၁၁-လ၊ ၁၂-လ''ဟု အမျိုးမျိုးရှိရာ ၇-လ ပဋ္ဌသန္ဓေနေပြီးဖွားမြင်လျှင် ၁၉-နှစ်နှင့် ၅-လပြည့်မှ အသက် ၂၀-ပြည့်ပါသည်။ ၉-လဖွား ဖြစ်လျှင် ၁၉-နှစ်နှင့် ၃-လ၊ ၁၀-လဖွားဖြစ်လျှင် ၁၉-နှစ်နှင့် ၂-လ၊ ၁၁-လဖွားဖြစ်လျှင် ၁၉-နှစ်နှင့် ၁-လ၊ ၁၂-လဖြစ်လျှင် ၁၉-နှစ်တိတိပြည့်က အသက် ၂၀-ပြည့်ပါသည်။ (ဝိနည်းအဋ္ဌကထာတို့၌ ၆-လဖွား အသက်မရှင်ဟု ဖွင့်၍ သုတ္တန်အဋ္ဌကထာတို့၌ ၈-လဖွား အသက်မရှင်ဟု ဖွင့်ပြကြသည်)။

မေး။ အသက် ၂၀-ရေတွက်ရာ၌ အမိဝမ်းခေါင်းဝယ် ပဋ္ဌသန္ဓေ တည်နေရာကာလကို ဘယ်နှလထားရ၍ ရေတွက်သင့်ပါသနည်း အကြောင်းပြ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အမိဝမ်းခေါင်း၌ ကိန်းအောင်း၍ ပဋ္ဌသန္ဓေ တည်နေရာကာလကို မိခင် ကိုယ်တိုင်ကပြောစေကာမူ အတိအကျ မှန်ကန်ရန် ခဲယဉ်းသောကြောင့် အသက် ၂၀-ရေတွက်ရာ၌ အမိဝမ်းခေါင်းဝယ် ပဋ္ဌသန္ဓေ တည်နေရာကာလကို (၇)လထား၍ ရေတွက်သင့်ကြောင်း ရှေးဆရာတော်ဘုရားကြီးများ မိန့်တော်မူကြပါသည်။

မေး။ အသက် ၂၀-ရေတွက်ရာ၌ ပါစိတ္တာဒိ အဋ္ဌကထာဝယ် ''ပေါရာဏာကထေရဝါဒ''ဟူ၍ ပါဒ ကစ်ပါဒကို ပြုဆိုထားရာ ထိုဝါဒကို ရှင်းချက်နှင့်တကွ ထင်ရှားအောင် ရေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ရှေးဆရာ မဟာထေရ်မြတ်တို့က ပဋ္ဌိသန္ဓေနေခဲ့ရသော လများကို မရေတွက်ဘဲ မွေးဖွားပြီးသည်မှစ၍ ရေတွက်တော်မူကြသည်။ ထိုသို့ရေတွက်ရာ၌ ဝါထပ်သော နှစ်များအတွက် အပိုထွက်လာသော လများကို ထည့်၍ ရေတွက်တော်မူကြပါသည်။

ရှင်းပြဦးအုံ့ - တစ်နှစ်မှာ ရက်မစုံ ၆-လရှိ၍ ထို ၆-လအတွက် ၆-ရက်လျော့သွားသောကြောင့် နှစ်ပေါင်း ၂၀-မှာ ရက်ပေါင်း ၁၂၀ (= ၄-လ) လျော့သွားသည်။ ၃-နှစ်တစ်ကြိမ် ဝါထပ်သောကြောင့် ၁၈-နှစ် (နှစ် ၂၀-အတွင်း)မှာ ၆-လ ပိုလာသည်။ ထို ၆-လအပိုမှ ရက်မစုံလအတွက် လျော့သွားသော ၄-လကို နုတ်လိုက်လျှင် ၂-လသာ အပိုကျန်တော့သည်။

ထို့ကြောင့် ၁၃၆၀-ပြည့်နှစ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌ မွေးဖွားသူသည် ၁၃ရက္ခ-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌ ၁၉-နှစ်ပြည့်ပြီးနောက် တန်ဆောင်မုန်း, နတ်တော်စသည်ဖြင့် ဆက်လက်ရေတွက်သွားလျှင် ၁၃၈၀-ပြည့်နှစ် ဝါခေါင်လပြည့်နေ့တွင် ၁၉-နှစ်နှင့် ၁၀-လရှိရကား အပို ၂-လနှင့်ပေါင်းသော် အသက် ၂၀-တင်းတင်း ပြည့်ပြီဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ၁၃၈၀-ပြည့်နှစ်၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့တွင် စိတ်ချလက်ချ ရဟန်းခံပေးနိုင်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ (ဤတွက်နည်းမှာ ပါစိတျာဒီအဋ္ဌကထာလာအတိုင်း ဖြစ်သည်။)

ဘာသာဋီကာဆရာတော်စသော ဆရာမြတ်တို့ကား ရက်မစုံလများကို တွက်ရာ၌ အနှစ် ၂၀-ကို မတွက်ဘဲ ၁၉-နှစ်ကိုသာ တွက်တော်မူကြသည်။ ယင်းသို့တွက်လျှင် ၁၉-နှစ်အတွင်း၌ ရက်မစုံ ၆-လအတွက် ၃-လနှင့် ၂၄-ရက် လျော့သောကြောင့် ၆-လအပိုမှ ထိုရက်မစုံ ၃-လ နှင့် ၂၄-ရက်ကို နုတ်လျှင် အပို ၂-လနှင့် ၆-ရက် ကျန်ပါသည်။ ထိုတွက်နည်းအရလည်း ဝါခေါင်လပြည့်နေ့တွင် အသက် ၂၀-နှင့် ၆-ရက်ရှိပြီဖြစ်၍ ၁၃၈၀-ပြည့်နှစ် ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့တွင် စိတ်ချလက်ချ ရဟန်းခံပေးနိုင်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ဝါထပ်ရပ်ပို၊ ၂-လဆို၊ ကျမ်းမို ဌကထာ။
၂-လ ၆-ရက်၊ နည်းတစ်ချက်၊ မိန့်မြွက် နောက်ဆရာ။

မေး။ အသက် ၂၀-ရေတွက်ရာ၌ ''ယခုခေတ် အချို့ဆရာတို့ ရေတွက်ကြသောဝါဒ''ဟုလည်း ဝါဒတစ်မျိုး ရှိသေးရာ ထိုဝါဒကို ရှင်းချက်နှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ယခုခေတ် အချို့ဆရာတို့က အမိဝမ်းခေါင်း၌ ကိန်းအောင်းခဲ့၍ ပဋ္ဌိသန္ဓေနေခဲ့ရသော လများကိုလည်းကောင်း၊ ဝါထပ်ရက်ပို ၂-လ၊ သို့မဟုတ် ၂-လနှင့် ၆-ရက်ကိုလည်းကောင်း ထည့်သွင်း၍ အသက် ၂၀-ကို ရေတွက်တော်မူကြပါသည်။

ရှင်းပြဦးအုံ့ - မိခင်ဖြစ်သူကို မေး၍ အမိဝမ်း၌ ၁၀-လကြာသည်ဆိုလျှင် မွေးဖွားပြီးနောက် ၁၉-နှစ်ပြည့်သောအခါ ၁၉-နှစ်နှင့် ၁၀-လရှိပြီ ဖြစ်၏။ ယင်း၌ ဝါထပ်ရက်ပို ၂-လ၊ (၂-လနှင့် ၆-ရက်)ကို ပေါင်းသိုက်လျှင် အသက် ၂၀-ပြည့်ပြီဟု ရေတွက်တော်မူကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အသက် ၂၀ ရေတွက်ရာ၌ ဝါဒ ၃-မျိုးကို အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အသက် ၂၀ ရေတွက်ရာ၌ (၁) အဋ္ဌကထာဝါဒ (၂) ပေါရာဏကထေရဝါဒ (၃) ယခုခေတ် အချို့ဆရာတို့ဝါဒ-ဟု ဝါဒ ၃-မျိုးရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အသက် ၂၀–ရေတွက်ရာ၌ အဋ္ဌကထာဝါဒနှင့် ပေါရာဏာကထေရဝါဒတို့၏ ခြားနားချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အဋ္ဌကထာဝါဒ၌ ဝါထပ်လပိုများကို မထည့်ဘဲ ပဋ္ဌိသန္ဓေလများနှင့်တကွ အသက် ၂၀–ကို ရေတွက်သည်။ ပေါရာဏာကထေရဝါဒ၌ကား ပဋ္ဌိသန္ဓေလများကို မထည့်ဘဲ ဝါထပ်လပိုများနှင့်တကွ အသက် ၂၀–ကို ရေတွက်၏။ ဤသို့ ခြားနားပါသည်။

(ဆောင်) သန္ဓေလသာ၊ ထည့်ပေါင်းကာ၊ ဋ္ဌကထာ ရေတွက်ပြ။
ဝါထပ်သည့်တွက်၊ လပိုတွက်၊ မိန့်မြွက် ပေါရာဏ။

မေး။ အသက် ၂၀ ရေတွက်ရာ၌ ပေါရာဏာကထေရဝါဒ, ယခုခေတ် အချို့ဆရာတို့ဝါဒ ၂–မျိုးတို့သည် မြတ်ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ ဖြစ်ဖွယ် ရှိ/ မရှိ စိစစ်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ပေါရာဏာကထေရဝါဒ၌ အမိဝမ်းခေါင်း ကိန်းအောင်း၍ ပဋ္ဌိသန္ဓေ တည်နေခဲ့သောလများကို ထည့်သွင်းရေတွက်မှု မပြုခြင်း၊ ဝါထပ်ရက်ပိုကို ယူ၍ တွက်ခြင်းတို့ကြောင့် ထိုဝါဒသည် မြတ်ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ ဖြစ်ဖွယ်မရှိပါ။ မှန်၏။ မြတ်ဗုဒ္ဓက လောကဝေါဟာရ လောကသုံးစွဲရိုးကို လိုက်၍ ''အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂဏ္ဌပိသံ ဥပသမ္ပာဒေတုံ''ဟု ပညတ်တော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယခုခေတ် အချို့ဆရာတို့ဝါဒ၌ အမိဝမ်းခေါင်း ကိန်းအောင်း၍ ပဋ္ဌိသန္ဓေ တည်နေခဲ့သောလများကို ထည့်သွင်းရေတွက်မှုကို ပြုခြင်းသည် မြတ်ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျဖြစ်သော်လည်း ဝါထပ်ရက်ပိုများကိုပါ ထည့်သွင်း ရေတွက်ခြင်းကား မြတ်ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ ဖြစ်ဖွယ်မရှိပါ။

ဘာသာဋီကာဆရာတော်ကား ''ပေါရာဏာကထေရဝါဒ၌ ဝါထပ်ရက်ပိုကို ယူ၍ တွက်ထားသော်လည်း အမိဝမ်း၌ အောင်းခဲ့ရာလများကို မယူသောကြောင့် သံသယဖြစ်ဖွယ်မရှိတော့''ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။

မေး။ ၁၃၅၀–ပြည့်နှစ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌ မွေးဖွားသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘယ်နှစ် ဘယ်လ ဘယ်ရက်တွင် ရဟန်းခံရပါမည်နည်း ဝါဒစုံအရ တွက်ချက်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အဋ္ဌကထာဝါဒ အရ – ၁၃၆၉ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့တွင် ပဋ္ဌိသန္ဓေ တည်နေခဲ့သော ၁၂–လ (၁–နှစ်)နှင့်တကွ အသက် ၂၀–တင်းတင်းပြည့်၍ ပရိပုဏ္ဏ ဗီသတိဝဿဖြစ်သောကြောင့် ထို ၁၃၆၉–ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁–ရက်နေ့တွင် ရဟန်းခံရပါမည်။

ပဋ္ဌိသန္ဓေလကို ၁၀–သယူလျှင် နတ်တော်လပြည့်နေ့ကျမှ အသက် ၂၀–တင်းတင်းပြည့်၍ ပရိဝုဏ္ဏဗီသတိဝဿဖြစ်သောကြောင့် ၄င်းလပြည့်ကျော် ၁–ရက်နေ့တွင် ရဟန်းခံပေးရပါမည်။

ပေါရာဏာကထေရဝါဒ အရ – ၁၃၆၉–ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့တွင် ၁၉–နှစ်ပြည့်၍ ဘန်ဆောင်မုန်း, နတ်တော်စသည်ဖြင့် ဆက်လက်ရေတွက်သွားလျှင် ၁၃ရဝ–ပြည့်နှစ် ဝါခေါင်လပြည့်နေ့တွင် ၁၉–နှစ်နှင့် ၁၀–လရှိရကား ဝါထပ်ရက်ပို ၂–လ နှင့်ပေါင်းသော် အသက် ၂၀–တင်းတင်း ပြည့်ပြီဖြစ်သောကြောင့် (အပို ၂–လ ၆–ရက်နှင့်ပေါင်းသော် အသက် ၂၀–နှင့် ၆–ရက်ရှိပြီဖြစ်သောကြောင့်) ထို ၁၃ရဝ–ပြည့်နှစ် ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁–ရက်နေ့တွင် ရဟန်းခံရပါမည်။

ယခုခေတ် အချို့ဆရာတို့ဝါဒ အရ – ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အမိဝမ်း၌ ၁၀–လကြာ

http://www.dhammadownload.com

အောင် ပဋ္ဌိသန္ဓေနေခဲ့သူဖြစ်လျှင် ၁၃၆၉-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်ပြည့်နေ့တွင် ထိုပဋ္ဌိသန္ဓေလ နှင့်တကွ ၁၉-နှစ်နှင့် ၁၀-လရှိပြီ ဖြစ်၏။ ယင်း၌ ဝါထပ်ရက်ပို ၂-လကို ပေါင်းလိုက်လျှင် အသက် ၂၀-ပြည့်ပြီဖြစ်သောကြောင့် (အပို ၂-လ ၆-ရက်နှင့်ပေါင်းသော် အသက် ၂၀-နှင့် ၆-ရက်ရှိပြီဖြစ်သောကြောင့်) ၁၃၆၉-ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့တွင် ရဟန်းခံရပါမည်။

မေး။ ယခုအခါ ''၁၉-နှစ်နဲ့ ၃-လဆိုရင် ရဟန်းခံလို့ ရပါပြီ''ဟု ဆရာတော်အတော်များများပင် မိန့်ဆိုကြရာ ထိုစကားကို အများနားလည်အောင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ထိုဆရာတော်တို့သည် ၁၀-လဖွားကို ရည်ရွယ်၍ ပဋ္ဌိသန္ဓေ ၁၀-လကိုရော, ဝါထပ်ရက်ပို များကိုပါ ထည့်တွက်လျက် ယင်းသို့ မိန့်ဆိုကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-၁၃၅၀ ပြည့်နှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌ မွေးဖွားသူသည် ၁၃၆၉-ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့တွင် ပဋ္ဌိသန္ဓေ ၁၀-လနှင့်တကွ ၁၉-နှစ်နှင့် ၁၀-လရှိပြီဖြစ်၏။ ထိုတွင် (ဝါထပ်ရက်ပို ၂-လ၊ သို့မဟုတ်- ၂-လ ၆-ရက်အစား) ၃-လထည့်ပေါင်းလျှင် အသက် ၂၀-နှင့် ၁-လရှိပြီဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ''၁၉-နှစ်နဲ့ ၃-လဆိုရင် ရဟန်းခံလို့ ရပါပြီ''ဟု ထိုဆရာတော်များ မိန့်ဆိုကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥပသမ္ပာဒေယျ-အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာလုပ်၍ ရဟန်းခံပေးခြင်းကို ''ဥပသမ္ပာဒေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဥိနဝီသတိဝဿ သိက္ခာပုဒ်လာ (က) ယော ပန ဘိက္ခု (ခ) သော စ ပုဂ္ဂလော (ဂ) တေ စ ဘိက္ခူ (ဃ) ဣဒံ တသ္မိ-တို့၌ ယော, သော, တေ, တသ္မိ-အရတို့ကို မှန်ကန်စွာ ကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ယော-အရ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာလုပ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းကို ရပါသည်။
(ခ) သော-အရ ရဟန်းလောင်းပုဂ္ဂိုလ်ကို ရပါသည်။
(ဂ) တေ-အရ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမှ ကြွင်းသော ကံဆောင်ရဟန်းများကို ရပါသည်။
(ဃ) တသ္မိ-အရ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာလုပ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းကို ရပါသည်။

မေး။ အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရဟန်းခံပေးရာ၌ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ, ကာရကသံဃာ, ရဟန်းလောင်းတို့ ရရှိသည့် အပြစ်အသီးသီးကို သာကနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ဣဒံ တသ္မိ ပါစိတ္တိယံ''အရ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမှာ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။
''တေ စ ဘိက္ခူ ဂါရယှာ''အရ ပဋ္ဌင်းခံပေးသော ကာရကသံဃာများမှာ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ကြပါသည်။
''သော စ ပုဂ္ဂလော အနုပသမ္ပန္နော''အရ အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသော ရဟန်းလောင်းမှာ ရဟန်းမဖြစ်ပါ။

မေး။ တေ စ ဘိက္ခူ ဂါရယှာ-၏ ဆိုလိုရင်းအိုပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အသက် နှစ်ဆယ်မပြည့်သေးသူကို ရဟန်းခံပေးရာ၌ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမှတစ်ပါး အခြား ရဟန်းအားလုံး (သိမ်အတွင်းရှိ ရဟန်းခံပေးသော ကာရကသံဃာအားလုံး) ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ကုန်၏-ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဣဒံ တသ္မိံ ပါစိတ္တိယံ–အရ အသက်နှစ်ဆယ်မပြည့်သူကို ရဟန်းခံပေးရာ၌ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်ရာအခါကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကမ္မဝါစာ ဆုံးသောအခါ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရဟန်းခံပေးရာ၌ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာအား အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ရဟန်းခံပေးမည်''ဟု ကြို၍ ကာရကသံဃာဟူသော ဂိုဏ်း, ကမ္မဝါစာဆရာ, သပိတ်သင်္ကန်းကိုရှာခြင်း၊ သိမ်သမုတ်ခြင်း၊ ရေတစ်ကျ (ဥဒကုက္ခေပ)ကို ပိုင်းခြားခြင်းစသော ကိစ္စအားလုံးတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တိနှင့် ကမ္မဝါစာ နှစ်ကြိမ်တို့ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမှာ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၍ ကမ္မဝါစာဆုံးသောအခါ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာက ရဟန်းလောင်း အသက်နှစ်ဆယ်မပြည့်သေးကြောင်း မသိ၍ ရဟန်းခံပေးလျှင် ရဟန်းအစစ် ဖြစ်/ မဖြစ် အကြောင်းနှင့်တကွ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မဖြစ်ပါ။ အကြောင်းကား – ရဟန်းဖြစ်ရေး၌ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာက ရဟန်းလောင်း အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်ကြောင်း သိမှ, မသိမှုမှာ ပဓာနမဟုတ်၊ အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်မှုသာ ပဓာန ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အသက်နှစ်ဆယ်မပြည့်ဘဲ ရဟန်းခံခဲ့သူက (၁၀) ဝါလွန်သောအခါ အခြား ရဟန်းလောင်းတစ်ပါးကို ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာလုပ်၍ (ကမ္မဝါစာဆရာလုပ်၍) ရဟန်းခံပေးရာ ထိုရဟန်းလောင်း ရဟန်းဖြစ်/ မဖြစ်ကို စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အသက်နှစ်ဆယ်မပြည့်ဘဲ ရဟန်းခံခဲ့သော ထိုဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ (ကမ္မဝါစာဆရာ)ကို ချန်လှပ်၍ မဖွဲ့မဒေသ၌ ၁၀–ပါးဂိုဏ်း၊ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့သော ပစ္စန္တရာဇ်ဒေသ၌ ၅–ပါး ဂိုဏ်းပြည့်လျှင် ထိုရဟန်းလောင်း ရဟန်းဖြစ်ပါသည်။ ဂိုဏ်းမပြည့်လျှင် ရဟန်းမဖြစ်ပါ။

မေး။ အသက်နှစ်ဆယ်မပြည့်ဘဲ ရဟန်းခံခဲ့သူသည် ရဟန်းမဖြစ်သော်လည်း သဂ္ဂန္တရာယ်, မောက္ခန္တရာယ် ဖြစ်/ မဖြစ်ကို စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မိမိအသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်၍ ရဟန်းစစ်မဖြစ်မှန်း မသိဘဲ မိမိကိုယ်ကို မိမိ ရဟန်းဟု အထင်ရှိနေသေးသမျှ သဂ္ဂန္တရာယ်, မောက္ခန္တရာယ် မဖြစ်ပါ။ (နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန် စျာန်မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်မဖြစ်, အကျိုးမယုတ်–ဟူလို။) သို့သော် ရဟန်းမဖြစ်မှန်း သိလျှင်ကား ထပ်မံ၍ ရဟန်းခံရပါမည်။ သိလျက် ထပ်မံ၍ ရဟန်းမခံလျှင်ကား သဂ္ဂန္တရာယ်, မောက္ခ–န္တရာယ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အသက်နှစ်ဆယ် ပြည့်ပြီးဖြစ်သော လူဝတ်ကြောင်တစ်ယောက်ကို သိမ်ထဲခေါ်ပြီး ကမ္မဝါဖတ်၍ ရဟန်းခံပေးလျှင် ရဟန်းဖြစ်/ မဖြစ် စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဥနဝီသတိဝဿ သာမဏေရံ''ဟု မဆိုဘဲ ''ပုဂ္ဂလံ''ဟု ပုဂ္ဂိုလ်သာမန်အဖြစ်ဖြင့် ဆိုထားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရဟန်းဖြစ်ကြောင်း အဂါ ၅–ပါးတို့တွင် ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိအင်္ဂါ၌ သာမဏေ ဖြစ်ရမည်–ဟု မဆိုဘဲ အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်ခြင်းနှင့် ပဏ္ဍုကာ်စသော အဘာဗပုဂ္ဂိုလ်များ မဟုတ်ခြင်းကိုသာ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ရဟန်းခံခါနီးမှ

http://www.dhammadownload.com

သက်နိုးပေးရ၍ သရဏာဂုံ မယူဘဲ သက်နိုးဝတ်ထားသူ လူကိုပင် ရဟန်းခံပေးကောင်းသည်-ဟုမှတ်''ဟူ၍ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ရေးသားဆုံးဖြတ်တော်မူသောကြောင့် အသက်နှစ်ဆယ် ပြည့်ပြီးဖြစ်သော လူဝတ်ကြောင်တစ်ယောက်ကို သိမ်ထဲခေါ်ပြီး ကမ္မဝါဗတ်၍ ရဟန်းခံပေးလျှင် ရဟန်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်ပြီးသော လူဝတ်ကြောင်ကို ရှင်သာမဏေ ပြုမပေးဘဲ တိုက်ရိုက် ရဟန်းခံပေးသင့်/ မပေးသင့် နှိုင်းချင့် ဝေဖန်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်ပြီးသော လူဝတ်ကြောင်ကိုပင် ရဟန်းခံပေးကောင်းကြောင်း ဆုံးဖြတ်တော်မူသော်လည်း လူဝတ်ကြောင်ကို ရှင်သာမဏေ ပြုမပေးဘဲ တိုက်ရိုက်ရဟန်းခံပေးခြင်းကို ဆရာမြတ်တို့ နှစ်သက်တော် မမူကြပါ။ ရဟန်းခံကမ္မဝါစာ ရွတ်ဖတ်ခါနီး တောင်းပန်ရသည့် ''ဥလုမ္ဗတု မံ ဘန္တေ''စသော စကားရပ်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ်စသော ထိုထိုပါဠိတော်တို့၌ လာသည့် ''လဘေယျာဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒံ''၊ ''အလတ္ထံ သုဒိန္နော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ အလတ္ထံ ဥပသမ္ပဒံ'' စသောပါဠိတို့ကို ထောက်ပြ၍လည်းကောင်း ရှေးဦးစွာ ရှင်သာမဏေ ပြုပေးပြီးမှ ရဟန်းခံပေးခြင်းကိုသာ နှစ်သက်တော်မူကြပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လူဝတ်ကြောင်ကို ရှင်သာဏေ ပြုမပေးဘဲ တိုက်ရိုက်ရဟန်းခံ မပေးသင့်ဟု ဆိုရပါမည်။

သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ''သရဏာဂုံဆိုကာနဲ့လည်း ပြီးတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဆံချရတယ်၊ ဆံပင်ကြီးနဲ့ ရှင်မဖြစ်ဘူး၊ ဦးပဉ္စင်းမဖြစ်ဘူး''ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။

မေး။ ဤအရာ၌ သိသင့်သိထိုက်သည့် ''ရဟန်း''ဟူသောဝေါဟာရ၊ ''ဦးပဉ္စင်း'' ''ဦးဇင်း'' ဟူသော ဝေါဟာရတို့ကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပထမမြန်မာနိုင်ငံတော်ကို တည်ထောင်ခဲ့သည့် ပုဂံအနော်ရထာမင်းစောနှင့်လက်တွဲ၍ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာ ပန္နက်သဲကို ခိုင်မြဲစွာချမှတ်တော်မူခဲ့သော ''ရှင်အရဟံ''ကို အစွဲပြု၍ ''ရဟန်း''ဟူသောဝေါဟာရ ဖြစ်လာသည်--ဟု ယူဆကြပါသည်။ ''အရဟံ'' ဟူသည်လည်း ''အရဟန္တ''ဟူသောပါဠိမှ ဆင်းသက်ဖြစ်လာသောစကားဖြစ်သည်။ 'အရဟန္တ'မှ 'အရဟံ'၊ ထိုမှ 'ရဟံ'၊ ထိုမှ ''ရဟန်း''ဟု အဆင့်ဆင့်ဖြစ်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ''ပူဇော်အထူးကို ခံယူထိုက်သူ၊ ကိလေသာရန်သူတို့ကို ပယ်သတ်ပြီးသူ၊ ပယ်သတ်ဂုဏ် ကြီးစားအားထုတ်နေသူ''ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူသင့်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဆရာတော်အတော်များများက ''ပဉ္စ အဂ္ဂါနိ ယသ္သာတိ ပဉ္စဂေါ၊ ဥတ္တမော ပဉ္စဂေါ ဥပဉ္စဂေါ''ဟူသော သဒ္ဒါနည်းအရ ''ဥပဉ္စဂ်''မှ ''ဦးပဇင်း'' ''ဦးဇင်း'' ဖြစ်လာသည်ဟု ယူဆတော်မူကြပါသည်။ ''မြင့်မြတ်သော အဂ်ါ ၅-ပါးရှိသောပုဂ္ဂိုလ်''ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

အချို့က ''ဦးပဉ္စင်း''၌ ''ဦး''သည် ''ဦးစွာဖြစ်သူ၊ အသက်သိက္ခာကြီးသူ၊ သီလဂုဏ်ကြီးမားသူ (တစ်နည်း) မြင့်မြတ်သူ''ဟူသောအနက်ကိုဟော၍ ''ပဉ္စင်း''ကား ''ပဉ္စဂ်'' ပုဒ်မှ ဖြစ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် ''မိမိထက် အသက်သိက္ခာကြီးမားသော သီလဂုဏ်ကြီးမားအသော, ဘုံမဟုတ် - မြင့်မြတ်သော အဂ်ါ ၅-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသူ''ဟု အဓိပ္ပါယ်ရကြောင်းလည်း ယူဆတော်မူကြပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဘာသာဋ္ဌကာဆရာတော်စသော အချို့ဆရာတော်တို့ကား ''ဦးပဋ္ဌင်း'' ''ဦးဇင်း''ဟူသော ဝေါဟာရများဖြစ်သည် ''ဥပသမ္ပန္န''ပုဒ်မှ ဆင်းသက်ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေါဟာရများ ဖြစ်သည်-ဟု ယူဆတော်မူကြသည်။ ''ဥပသမ္ပန္န''သည် သီဟိုဠ်သံဖြင့် ''ဥပစမ်း''ဟု ထွက်၏။ ထို ''ဥပစမ်း''ဟူသော သီဟိုဠ်သံကိုလိုက်၍ မြန်မာတို့က ''ဥပစမ်း''ဟု ခေါ်ခဲ့ရာမှ ကာလကြာမြင့်သောအခါ ''ဦးပဋ္ဌင်း=ဦးဇင်း''ဟု ဖြစ်လာကြောင်း မိန့်တော်မူကြသည်။ ''အထက်တန်း ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်''ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

* နိဒါန်း - ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - များစွာသောရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု - အသက်နှစ်ဆယ်မပြည့်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရဟန်းခံပေးခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား သင့်သောအာပတ်ကို ဆုံးဖြတ်ပါ။ မသင့်က မသင့်ဟု ဖြေဆိုပါ။
(က) **အသက်နှစ်ဆယ်မပြည့်သေးသူ၌ ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်း။**
(ခ) **အသက်နှစ်ဆယ်မပြည့်သေးသူ၌ ပြည့်ပြီဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းခံပေးသောရဟန်း။**
(ဂ) **အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်ပြီးသူ၌ မပြည့်သေးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းခံပေးသောရဟန်း။**

ဖြေ။ (က) ဒုက္ကဋ် (ခ) မသင့် (ဂ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ (က) **အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသူ၊ (ခ) အသက်နှစ်ဆယ် ပြည့်ပြီးသူတို့ကို ရဟန်းခံပေးရာ၌ အမှတ်သညာအားလျော်စွာ အာပတ်သင့်ပုံ/ မသင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။**

ဖြေ။ (က) **မပြည့်သေးဟု အမှတ်ရှိလျှင် ပါစိတ်။ ပြည့်ပြီးဟု အမှတ်ရှိလျှင် အာပတ်မသင့်၊ ယုံမှားသံသယရှိလျှင် ဒုက္ကဋ်။**
(ခ) **အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးဟု အမှတ်ရှိလျှင် ဒုက္ကဋ်။ အသက်နှစ်ဆယ် ပြည့်ပြီးဟု အမှတ်ရှိလျှင် အာပတ်မသင့်။ ယုံမှားသံသယဖြစ်လျှင် ဒုက္ကဋ်။**
(ဆောင်) **မပြည့်သေးလတ်၊ မပြည့်မှတ်၊ အာပတ် ပါစိတ်သင့်။**
ပြည့်ပြီဟုမှတ်၊ အနာပတ်၊ ကြွင်းလတ် ဒုက္ကဋ်သင့်။

မေး။ ဦးနာဝ်သတိပဋ္ဌာန သီကျောပုဒ်၏ အဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ **အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးခြင်း။**
၂။ **အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးဟု အမှတ်သညာရှိခြင်း။**
၃။ **ရဟန်းခံပေးခြင်းဘို့ ဖြစ်ပါသည်။**

၆။ ထေယျသတ္ထသီကျောပုဒ်

မေး။ ထေယျသတ္ထသီကျောပုဒ်ကို **မြန်မာပြန်ပြပါ။**

ဖြေ။ **သိလျက် ခိုးသူကုန်သည်နှင့်အတူတိုင်ပင်၍ တစ်ကြောင်းတည်း အမွန်ရှည်သောခရီးသို့**

http://www.dhammadownload.com

သွားသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ရွာတစ်ပါးသို့သော် လည်း သွားအံ့။ ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ''ထေယျသတ္ထ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မင်း (အစိုးရ)၏ဥစ္စာကို လှည့်ပတ်ခိုးယူ၍ဖြစ်စေ, အခွန်ကို ရှောင်လွှဲလို၍ဖြစ်စေ ခရီးသွားကြသော ခိုးမှုပြုပြီး, မပြုသေးသော ခိုးသူကုန်သည်အပေါင်းကို ''ထေယျသတ္ထ''ဟု ခေါ်ဆိုကြပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ထေနေတိ ပရဘဏ္ဍံ စောရေတိတိ ထေနော။ ထေနောယေव ထေယ္ယော၊ သဟ အတ္ထေန နေနာတိ သတ္ထော၊ ထေယ္ယော စ သော သတ္ထော စာတိ ထေယ္ယသတ္ထော။ (ကခါယောဇနာ မဟာဋီကာ၊ ၄။ ၁၉၀။) ပါတိမောက် ဘာသာဋီကာ၌ ''ထေယ္ယ။ ခိုးပြီးဖြစ်၍။ ဝါ၊ ခိုးလတ္တံ့ဖြစ်၍။ ပဋိပန္နော၊ သွားသော။ သတ္ထော၊ ကုန်သည်အပေါင်းသည်။ ထေယ္ယသတ္ထော၊ မည်၏''ဟု ပြု၏။

ကခါဝိတာသာဋီကာ၌ကား ''ထေယ္ယ။ ခိုး၍။ ဂတော၊ သွားပြီး, သွားလတ္တံ့ဖြစ်သော။ သတ္ထော ထေယ္ယသတ္ထော''ဟု ပြုပါသည်။

မေး။ ခိုးသူကုန်သည်နှင့်တိုင်ပင်၍ ခရီးသွားသောရဟန်းအား အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ခိုးသူကုန်သည်မှန်းသိလျက် ထိုခိုးသူကုန်သည်နှင့်တကွ တိုင်ပင်ပြီး သွားသောရဟန်းအား တိုင်ပင်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ အနီးဆုံးရွာ၏ ဥပစာအတွင်းသို့ ပထမခြေလှမ်းလှမ်းဝင်လျင် ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်းဝင်လျှင် ပါစိတ်။

ရွာမရှိသော တောလမ်းဖြစ်မူ ယူဇနာဝက်ခရီးကို လွန်တိုင်း လွန်တိုင်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - မထင်မရှားရဟန်းတစ်ပါး။
ဝတ္ထု - ခိုးသူကုန်သည်နှင့် အတူတကွ တိုင်ပင်၍ တစ်ကြောင်းတည်း အခွန်ရှည်သောခရီးသို့ သွားခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။ သင့်က သင့်သော အာပတ်အမည်ကို ဖော်ပြပါ။

(က) ခိုးသူကုန်သည်က မတိုင်ပင်ဘဲ မိမိကသာ တိုင်ပင်၍ ခရီးအတူသွားသောရဟန်း။
(ခ) ခိုးသူကုန်သည် ဟုတ်လေသလား မဟုတ်လေသလားဟု ယုံမှားသံသယ ဖြစ်ပွားလျက် ခရီးအတူသွားသောရဟန်း။
(ဂ) တိုင်ပင်သော်လည်း အချိန်ကာလ ရှုတ်ယွင်းလျက် ခရီးအတူ သွားသောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ဒုက္ကဋ် (ခ) ဒုက္ကဋ် (ဂ) အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ ထေယျသတ္ထသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ (၄)-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ခိုးသူကုန်သည် ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ခိုးသူကုန်သည်မှန်းသိခြင်း။
၃။ တိုင်ပင်ခြင်း။ ၄။ မရှုတ်ယွင်းဘဲ သွားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၇။ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ မာတုဂါမနှင့် အတူတကွ တိုင်ပင်ညီညွတ်၍ တစ်ကြောင်းတည်း အဓွန့်ရှည်သောခရီးသို့ သွားသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ရွာတစ်ပါးသို့ သော်လည်း သွားအံ့၊ ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်ပင်။

မေး။ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်လာ မာတုဂါမ–အရကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မာတုဂါမ–အရ လူမိန်းမ၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ တစ်ဖက်၌သာ ရဟန်းဖြစ်ပြီးဖြစ်သော ကေတောဥပသမ္ပန္နာ ဘိက္ခုနီ၊ သိက္ခမာန်၊ သာမဏေမတို့ကို ယူရပါမည်။ (သြဝါဒဂဏ် သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်နှင့် ဋီကာသစ်၊ ၄၁၀။)

မေး။ တိုင်ပင်ညီညွတ်၍ အတူတကွ ခရီးမသွားကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မာတုဂါမ ၂။ ခိုးသူကုန်သည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ လူမိန်းမ၊ လူမိန်းမ (မာတုဂါမ)အရတွင်ပါဝင်သော ကေတောဥပသမ္ပန္နာ ဘိက္ခုနီ, သိက္ခမာန်, သာမဏေမတို့နှင့် တိုင်ပင်၍ ခရီးသွားရာ၌ ထူးခြားချက်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတော်များသည် ကေတောဥပသမ္ပန္နာ ဘိက္ခုနီ, သိက္ခမာန်, သာမဏေမတို့နှင့် တိုင်ပင်၍ လမ်းခရီး၌ ဘေးရန်ရှိရာအခါမျိုးမှာ ဘိက္ခုနီ သံဝမိုနသိက္ခာပုဒ်အရ တိုင်ပင်၍ အတူ သွားကောင်းသေး၏။ လူမိန်းမနှင့်ကား မည်သည့်အခါမျှ တိုင်ပင်၍ အတူ မသွားကောင်းပါ။ ဤသို့ထူးပါသည်။ (ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာနှင့် ဋီကာသစ်။)

* **နိဒါန်း** – သာဝတ္ထိပြည်။ **ပုဂ္ဂိုလ်** – မထင်မရှား ရဟန်းတစ်ပါး။
ဝတ္ထု – မာတုဂါမနှင့်အတူတကွ တစ်ကြောင်းတည်း အဓွန့်ရှည်သောခရီးသို့သွားခြင်း။

မေး။ သပ္ပါဏကဝဂ်လာ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၄–ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ်လာ သံဝိဓာန သိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့သော အဂ်ါ ၅–ပါးတို့တွင် ''သွားသင့်ရာအခါ မဟုတ်ခြင်း''ဟူသော အဂ်ါကို ဖြုတ်၍ ကျန် အဂ်ါ ၄–ပါးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ်လာ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်နှင့် ဤသပ္ပါဏကဝဂ်လာ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်တို့၏ တူသောအချက်, ထူးခြားသောအချက်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တူသောအချက်မှာ အဓိပ္ပာယ်အဆုံးအဖြတ် ဖြစ်ပါသည်။ ထူးခြားသောအချက်များမှာ နိဒါန်း, ပုဂ္ဂိုလ်, ဝတ္ထုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုပြင်– ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ်လာ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်၌ အညတြ သမယာ–ဟု ခြွင်းချက်ပါ၍၊ ဤသပ္ပါဏကဝဂ်လာ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်၌ကား ထိုခြွင်းချက်မပါ။ ဤသို့လည်း ထူးခြားပါသည်။

မေး။ ခရီးထွက်ခြင်းနှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို ဘိက္ခုပါတိမောက်မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ခရီးထွက်ရာ၌ ဘိက္ခုနီမနှင့် တိုင်ပင်၍ တစ်ကြောင်းတည်း အဓွန့်ရှည်သော ခရီးမထွက်ကောင်း။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အခြားရွာတစ်ရွာသို့သော်လည်းကောင်း မသွားကောင်းပါ။ သို့သော် ကုန်သည်နှင့်တကွသွားသောအခါ, ရွှံ့ရွှဲဖွယ် ဘေးအန္တရာယ်ရှိသော

http://www.dhammadownload.com

အခါများ၌ကား သွားကောင်းပါသည်။ (ပြေပါဒဝဂ်၊ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်။)

(၂) သိလျက် ခိုးသူကုန်သည်နှင့်အတူတကွ တိုင်ပင်၍လည်း ခရီးမထွက်ကောင်းပါ။ (သပ္ပါဏကဝဂ်၊ ထေယျသတ္ထသိက္ခာပုဒ်။)

(၃) မာတုဂါမနှင့်တိုင်ပင်၍လည်း ခရီးမထွက်ကောင်းပါ။ (၄င်းဝဂ်၊ သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်)

မှတ်ချက်။ ။"**ရွှံ့ရာဖွယ်ဘေးဘျမ်း**"ဟူသည် ယုံမှားသံသယဖြစ်ဖွယ် ဘေးရန်တည်း။

၈။ အရိုဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အရိုဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၏ လိုရင်းအချုပ်ကို အနှစ်ထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ – မေထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲပြုကျင့်လျှင် နတ်ရွာ, နိဗ္ဗာန်, စျာန်, မဂ်, ဖိုလ်၏အန္တရာယ်ကို မပြုနိုင်–ဟုပြောနေသော ရဟန်းဆိုးကို မြင်ကုန်, ကြားကုန်သော ရဟန်းတို့က "ယင်းသို့ မပြောရန်၊ ဘုရားရှင်ကို မစွပ်စွဲရန်နှင့် ဘုရားရှင်ယင်းသို့ ဟောတော်မူခြင်း မဟုတ်ကြောင်း" ပြောဆိုဆုံးမရမည်။

– နားမထောင်ဘဲ ထိုအတိုင်း ဆက်လက်ပြောဆိုနေလျှင် သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ဥတ်, ကမ္မဝါစာဖြင့် ဆုံးမရမည်။

– ထိုသို့ဆုံးမပါလျက် ထိုအယူ ထိုအပြောကို မစွန့်လွှတ်ဘဲ ဆက်လက်စွဲယူ ပြောဆိုနေလျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏–ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို အဘယ်ကြောင့် "အရိုဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်"ဟု နာမည်တပ်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ အရိုဋ္ဌရဟန်းကို အကြောင်းပြု၍ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် "အရိုဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်"ဟု နာမည်တပ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အရိုဋ္ဌရဟန်း၏ ပြောဆိုပုံအခြင်းအရာ "(အရိုဋ္ဌဝဒနာကာရ)"ပြု စကားရပ်ကို ဖော်ပြပါ

ဖြေ။ "တထာ'ဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ။ပ။ နာလံ အန္တရာယာယ"ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "တထာ'ဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ ။ပ။ နာလံ အန္တရာယာယ" ဟူသောဝါကျ၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ "မြတ်စွာဘုရားက မေထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲပြုကျင့်လျှင် နတ်ရွာ, နိဗ္ဗာန်, စျာန်, မဂ်, ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုသည်–ဟု ဟောထားသော်လည်း လွန်လွန်မင်းမင်း တပ်မက်သာယာခြင်းမရှိဘဲ သင့်တင့်စွာ နှလုံးသွင်း၍ မှီဝဲလျှင် အပြစ်မရှိ၊ နတ်ရွာ, နိဗ္ဗာန်, စျာန်, မဂ်, ဖိုလ်၏အန္တရာယ်ကို မပြုနိုင်"ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "အရိုဋ္ဌရဟန်း"ဟူသည် ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်သည်ကို ဖော်ပြ၍၊ ထိုအရိုဋ္ဌရဟန်း၏ စဉ်းစားပုံကိုလည်း ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်ရာ ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ "အရိုဋ္ဌရဟန်း"ဟူသည် ဗဟုသုတ ကုံလုံကြွယ်ဝသော ဓမ္မကထိကရဟန်းဖြစ်ပါသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိနည်းပညတ်ဟူသော အမိန့်အာဏာတော်ကို ကျူးလွန် ကျော်နင်းခြင်းဟူသော အန္တရာယိကဓမ္မမှ ကြွင်းသော အန္တရာယိကဓမ္မတို့ကိုသာ သိ၍၊ ဝိနည်း၌ မကျွမ်းကျင်သောကြောင့် ဝိနည်းပညတ်ဟူသော အန္တရာယိကဓမ္မကိုကား မသိ နှုံးမလည်သောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုအရိဋ္ဌရဟန်းသည် တစ်နေ့သ၌ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်ဝယ်နေလျက် စဉ်းစားပုံမှာ-"လူဝတ်ကြောင်တို့သည် ကာမဂုဏ်ကို မစွန့်ဘဲ ကာမဂုဏ်ကို ခံစားရင်းပင် သောတာပန်စသည် ဖြစ်နိုင်ကြ၏။ ရဟန်းတော်များလည်း နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ် အဆင်း, အသံစသော အာရုံငါးပါးကို ခံစားကြ၏။ နူးညံ့သော ပိုး, ဖဲ, ကတ္တီပါစသောအဆင်း, အခြားများကိုလည်း သုံးစွဲကြ၏။ ထိုအရာအားလုံး အပ်ပါလျက် ဘာကြောင့် မာတုဂါမ၏ အဆင်း, အသံ, အနံ့, အရသာ, အတွေ့အထိတို့သာ မအပ်ဘဲရှိကြပါသနည်း။ ထိုမာတုဂါမ၏ အဆင်း အသံစသည်တို့သည်လည်း အပ်သည်သာ"ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

အရိဋ္ဌရဟန်းသည် ဤသို့လျှင် အပြစ်မရှိသော ပစ္စည်းလေးပါးကို သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အရသာနှင့် အပြစ်ရှိသော ကာမဂုဏ်ကို သုံးဆောင်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော အရသာကို ရောနှော၍ ဆန္ဒရာဂနှင့် တကွဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ကို သုံးဆောင်ခံစားခြင်းနှင့် ဆန္ဒရာဂမရှိသော ပစ္စည်းလေးပါးကို ပစ္စဝေက္ခဏာဆင်ခြင်၍ သုံးစွဲခြင်းကို ထပ်တူပြုပြီး ထူထဲတုတ်ခိုင်သောလျှော်တို့နှင့် သိမ်မွေ့သေးငယ်သော ချည်ကို ဆက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ မုန့်ညင်းစေ့နှင့် မြင့်မိုရ်တောင်ကို အတူဆောင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း ယုတ်မာသော မိစ္ဆာအယူကို ဖြစ်စေကာ "မြတ်စွာဘုရားသည် မဟာသမုဒ္ဒရာကို ကန်သင်းဖွဲ့သကဲ့သို့ ကြီးစွာသောလုံ့လဖြင့် ပထမပါရာဇိကကို အဘယ့်ကြောင့် ပညတ်တော်မူပါလိမ့်မည်နည်း၊ ဤမေထုန်အမှု၌ အပြစ်မရှိ"ဟု သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်နှင့် ဆန့်ကျင်လျက် သစ္စာလေးပါးကို သိထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကျင့်ကြံလိုသော အာသာဆန္ဒကို ဖြတ်တောက်ကာ မြတ်စွာဘုရား၏ အာဏာစက်၌ ပုတ်ခတ်မှုကို ပြုပါသည်။

ဓမ်း။ အရိဋ္ဌရဟန်းသည် အဘယ့်ကြောင့် "တထာ'ဟံ ဘဂဝစာ" အစရှိသောစကားရပ်ကို ပြောဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ "နူးညံ့သည့် ပိုး, ဖဲ, ကတ္တီပါစသောအဆင်း, အခြားများ၏ အတွေ့အထိသည် ရဟန်းတော်များအဖို့ အပ်သကဲ့သို့ မိန်းမတို့၏ အတွေ့အထိလည်း အပ်ရမည်သာ"ဟု နှလုံးသွင်း၍ မေထုန်မှီဝဲမှု၌ အပြစ်ကို မမြင်သောကြောင့် "တထာ'ဟံ ဘဂဝတာ"အစရှိသောစကားရပ်ကို ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "အန္တရာယိကဓမ္မ"ဟူသည် အဘယ်နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ "အန္တရာယိကဓမ္မ"ဟူသည် သင်္ဂ (နတ်ပြည်, ဗြဟ္မာပြည်), မောက္ခ (နိဗ္ဗာန်, မဂ်, ဖိုလ်)တို့၏အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သော မေထုနပဋိသေဝနစသော တရားတို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "အန္တရာယိကဓမ္မသရုပ်"ကို ထုတ်ပြ၍ ဤ၌ခွဲလိုအပ်သော အန္တရာယိကဓမ္မကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကမ္မန္တရာယိက ၂။ ကိလေသန္တရာယိက ၃။ ဝိပါကန္တရာယိက
၄။ ဥပဓိအန္တရာယိက ၅။ ပညတ္တိ ဝိတိက္ကမန္တရာယိကတို့ ဖြစ်ပါသည်။
(ပါစိတျာဒိ အဋ္ဌကထာ၌ "အာဏာဝိတိက္ကမန္တရာယ်"ဟု ဆိုပါသည်။)
ဤသိက္ခာပုဒ်၌လိုအပ်သော အန္တရာယိကကား--ပညတ္တိဝိတိက္ကမန္တရာယိက ဖြစ်ပါသည်။

(ဂါထာ) ကမ္မံ ကိလေသော ပါကော စ၊ ဥပဓိဒေါ အဟိတ္ကမော။
အန္တရာယကရာ ဧတေ၊ ပဉ္စ ဓမ္မာ ပကာသိတာ။ (ဝိ-ဝိ)

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) - ကံ, ကိလေသ၊ ဝိပါက၊ ဝါဒ, တိက္ကမာ။
- နတ်ရွာ, နိဗ္ဗာန်၊ မဂ်, ဖိုလ်, ဈာန်၊ ငါးတန် တားမြစ်တာ။
- ဝိတိက္ကမ၊ အရိုင္ဆ၊ စိတ်ချ ယူရမှာ။

မေး။ အန္တရာယိကမမ္မငါးပါးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပဌာနန္တရိယကံနှင့် ဘိက္ခုနီဒူသကကံ တို့သည် ''ကမ္မန္တရာယိက''တို့ မည်ကုန်၏။
၂။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတရားတို့သည် ''ကိလေသန္တရာယိက'' တို့မည်ကုန်၏။
၃။ ပဏ္ဍာက်, တိရစ္ဆာန်, ဥဘတောဗျည်းတို့၏ ပဋ္ဌိသန္ဓေဝိပါက်တရားတို့သည် ''ဝိပါက-န္တရာယိက''တို့ မည်ကုန်၏။
၄။ အရိယာကို စွပ်စွဲခြင်းတို့သည် ''ဥပဝါဒန္တရာယိက''တို့ မည်ကုန်၏။
၅။ သညာနှင့်တကွ စေ့ဆော်၍ သင့်ရောက်သောအာပတ်တို့သည် (ဝိနည်းပညတ်ကို လွန်ကျူးခြင်းတို့သည်) ''ပညတ္တိဝိတိက္ကန္တရာယိက''တို့ မည်ကုန်၏။
(ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာ၊ ၁၃၈။ ဋီသမ်၊ ၄၁၀)။

မှတ်ချက်။ ။ကခ်ါဘာသာဋီကာနှင့် အချို့ကျမ်းစာတို့၌ ဘိက္ခုနီဒူသကကံကို ''ကိလေသန္တရာယိက''၌ ထည့်သွင်းကြ၏။ ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာစသည်တို့နှင့် မညီဟု မှတ်ပါ။

မေး။ အန္တရာယိကမမ္မငါးပါးတို့၏ နတ်ရွာ, နိဗ္ဗာန်, ဈာန်, မဂ်, ဖိုလ်များကို အန္တရာယ်ပြုပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ထိုငါးမျိုးတို့တွင် ပဌာနန္တရိယ ကမ္မန္တရာယိက, ကိလေသန္တရာယိက, ပညတ္တိ ဝိတိက္ကမ-န္တရာယိကတို့သည် နတ်ရွာ, နိဗ္ဗာန်, ဈာန်, မဂ်, ဖိုလ် အားလုံးတို့၏ အန္တရာယ်ကို ပြုကြပါသည်။ ဘိက္ခုနီဒူသက ကမ္မန္တရာယိက, ဝိပါကန္တရာယိက, ဥပဝါဒန္တရာယိကတို့ကား နတ်ရွာ၏အန္တရာယ်ကို မပြု၊ နိဗ္ဗာန်, ဈာန်, ဖိုလ်၏သာ အန္တရာယ်ကိုပြုကြပါသည်။

ဥပဝါဒန္တရာယိကတို့သည် အရိယာတို့ကို သည်းမခံစေမီ (မကန်တော့မတောင်းပန်မီ) သာ အန္တရာယ်ကို ပြုကြပါသည်။ ကန်တော့တောင်းပန်ပြီးရာအခါမှစ၍ အန္တရာယ်ကို မပြုကြတော့ပါ။

ပညတ္တိဝိတိက္ကမန္တရာယိကတို့သည်လည်း ရဟန်းအဖြစ်ကို ဝန်ခံနေသေးသမျှ, အာပတ်မှ မထသေးသမျှ, ဒေသနာမကြားသေးသမျှသာ အန္တရာယ်ကို ပြုကြပါသည်။ လူဝတ်လဲပြီး, ဝုဋ္ဌာနကံဖြင့် အာပတ်ကိုကုစားပြီး, ဒေသနာကြားပြီး ချိန်မှစ၍ အန္တရာယ်ကို မပြုကြတော့ပါ။ (ဌင်း။)

မေး။ အရိုင္ဆရဟန်းအား ရဟန်းကောင်းတို့က ပြောဆိုပုံအခြင်းအရာ ''ဝဒနာကာရ''ပြု စကားရပ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''မာ'ယသ္မာ ဇဝံ အဝစ၊ မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ ။ပ။ အလဗ္ဘ ပန တေ ပဋိသေဝတော အန္တရာယာယ'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အရိုင္ဆရဟန်းသည် ဒေသနာတော်ကိုသာ စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့သည်မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ်ကြောင့် ''မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဒေသနာတော်ကို စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့လျှင် ဒေသနာရှင်ဖြစ်သော ဘုရားသခင်ကိုလည်း စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့

http://www.dhammadownload.com

ရာရောက်သောကြောင့် ''မာ ဘဝဝန္တ အမ္ဘာစိက္ခိ''ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနေကပရိယာယေနာ'ဝုသော–၌ အနေပရိယာယ–အရ များစွာသော အကြောင်းတို့ ဟူသည့် အဘယ်အကြောင်းများ ဖြစ်ပါသနည်း၊ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''အဠိကက်လူပမာ = ဝတ္ထု၊ ကိလေသာ နှစ်ဖြာသောကာမတို့သည် အရိုးစုနှင့် တူကုန်၏'' အစရှိသော အကြောင်းများ ဖြစ်ပါသည်။

ဗဟုသုတအဖြစ် ကျက်မှတ်ရန် လင်္ကာ

ဝတ္ထု၊ ကိလေသာ၊ နှစ်ဖြာအစုံ၊ ကာမဂုဏ်ဆိုး၊ အာရုံမျိုးကား၊
အရိုးစုတူလစ်၊ သားတစ်တစ်နည်း၊ မြတ်မီးရှူးပုံ၊ တူလှတုံ၏။
မှတ်ယုံဘခင်း၊ မီးကျီးတွင်းသို့၊ မယွင်းတစ်ချက်၊ အိမ်မက်အလား၊
အဌာပစ္စည်း၊ သီးရှိသစ်ပင်၊ ထိုပြင် နှိုင်းနှုန်း၊ စဉ့်တီးတုံးတည့်၊
မှတ်အုံး တစ်ဖန်၊ လုံတံကူရှောင်း၊ မြွေဦးခေါင်းသွင်၊ ပမာတင်၍၊
မြတ်ရှင်ဗုဒ္ဓ၊ ထုတ်ဖော်ပြသည်၊ တွေးသ ရှောင်ကြဉ်ကြရန်သော်။

မေး။ အရဟတ္တရဟန်းကဲ့သို့သော ရဟန်းဆိုးကို ပြောဆိုဆုံးမရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပြောဆိုဆုံးမရမည့် အကြောင်းတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပြောဆိုဆုံးမရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ– မြင်ကုန်၊ ကြားကုန်သော ရဟန်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ပြောဆိုဆုံးမရမည့်အကြောင်းမှာ– သုံးကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သုံးကြောင်းကိုင်တိုင် ပြောဆိုဆုံးမပါလျက် အယူကို မစွန့်သောရဟန်းနှင့် ကြားပါလျက် မပြောဆို မဆုံးမသော ရဟန်းတို့အား သင့်သောအာပတ်ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ပြောဆိုဆုံးမပါလျက် အယူကိုမစွန့်သောရဟန်းအား အာပတ်သင့်ပုံကို အစုံအလင် ရေးသားတင်ပြပါ။

ဖြေ။ ပြောဆိုဆုံးမပါလျက် အယူကိုမစွန့်သောရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ တစ်ဖန် သံဃာ့အလယ်သို့ ဆွဲခေါ်၍ ရှေးနည်းအတိုင်း ဆုံးမရပါမည်။ ထိုသို့ဆုံးမရာ၌လည်း အယူကို မစွန့်လျှင် ဒုက္ကဋ်၊ ''မာယသ္မာ'' အစရှိသည်ဖြင့် ပြောဆိုဆုံးမသော ရဟန်းတို့မှ တစ်ပါး ကြားသောရဟန်းတို့က မပြောဆို မဆုံးမလျှင် ဒုက္ကဋ်။

ဤသို့သံဃာ့အလယ်သို့ခေါ်၍ ပြောဆိုဆုံးမပါလျက် အယူကိုမစွန့်သော ရဟန်းကို ဥတ္တိစတုတ္ထကံဖြင့် သုံးကြောင်းတိုင်အောင် ဆိုဆုံးမရပါမည်။ ထိုဆုံးမရာ၌ အယူကိုမစွန့်လျှင် တစ်ဖန် ဥတ်အဆုံး၌ ဒုက္ကဋ်၊ ကမ္မဝါစာ နှစ်ကြိမ်အဆုံး၌လည်း ဒုက္ကဋ်၊ တတိယကမ္မဝါစာ ပြီးဆုံးသောအခါ၌ကား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – အရဟတ္တရဟန်း။
ဝတ္ထု – ယုတ်မာသော ဝိစ္ဆာအယူကို မစွန့်ခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်မသင့်ဆုံးဖြတ်ပါ။ သင့်က သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

(က) ဓမ္မကံ၌ အမ္မကံဟု ထင်၍ အယူကို မစွန့်သောရဟန်း။
(ခ) အမ္မကံ၌ ဓမ္မကံဟု ထင်၍ အယူကို မစွန့်သော ရဟန်း။
(ခ) ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန် မဆုံးမအပ်သည်ဖြစ်၍ အယူကိုမစွန့်သော ရဟန်း။
(ဂ) အဖန်ဖန်ဆုံးမအပ်သည်ဖြစ်၍ အယူကိုစွန့်သော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) (ဂ) ဒုက္ကဋ် (ဃ) အာပတ် မသင့်။

မေး။ အရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သမနုဘာသနက်၏ ဓမ္မကံဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန်ဆုံးမခြင်း။ ၃။ အယူကို မစွန့်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၉။ ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းသည် ဥက္ခိတ္တကရဟန်းမှန်း သိလျက် ဝိနည်းတရားနှင့်အညီ မပြုရသေးသော သြသာရဏကံရှိသော (သြသာရဏကံ မပြုရသေးသော), ထိုမိန္ဓာအယူကို မစွန့်သေးသော, ထိုသို့သောစကား (အရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်လာစကား)ကို ပြောဆိုတတ်သော ရဟန်းနှင့် အတူလည်း သုံးဆောင်ငြားအံ့၊ အတူလည်း နေငြားအံ့၊ အတူလည်း အိပ်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအနှစ်ချုပ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နှင်ထုတ်ထားသော ဥက္ခိတ္တ ရဟန်းမှန်းသိလျက် အာမိသသမ္ဘောဂ, ဓမ္မသမ္ဘောဂ စသည်ကို ပြုလျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏-ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''တထာဝါဒိနာ ဘိက္ခုနာ''အရ ''တထာဝါဒီရဟန်း''ဟူသည် ဘယ်လိုရဟန်းမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုပြီ၊ ယင်းပါဠိဖြင့် ပြအပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''တထာ'ဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ''အစရှိသောစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသောရဟန်းကို ''တထာဝါဒီရဟန်း''ဟု ဆိုပါသည်။

ယင်းပါဠိဖြင့် ဥက္ခေပနီယကံ ပြုထိုက်ကြောင်းကို ပြပါသည်။

မေး။ အကတာနုဝမ္မေန-၌ ''အနုဝမ္မ''ဟူသည်အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပြီ ''အကတာနုဝမ္မ''၏ အဓိပ္ပါယ်ကိလည်း ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''အနုဝမ္မ''ဟူသည် ဥက္ခိတ္တကရဟန်း၏ ဥက္ခေပနီယကံအားလျော်သော ၁၈-ပါးသော ကျင့်ဝတ်ကို မြင်၍ ပြုအပ်သော သြသာရဏကံ ဖြစ်ပါသည်။

(တစ်နည်း) ဆိုင်ရာကျင့်ဝတ်များကို ကျင့်ပြီးနောက် ပြုထိုက်သော သြသာရဏကံဖြစ်ပါသည်။

ထိုသြသာရဏကံ-ဟုဆိုအပ်သော အနုဝမ္မကို မပြုအပ်သေးသော ဥက္ခိတ္တကရဟန်းကို ''အကတာနုဝမ္မ''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဥက္ခေပနီယကံ, သြသာရဏီယကံတို့ဟူသည် အဘယ်သို့သော ကံများဖြစ်ပါသနည်း

http://www.dhammadownload.com

ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သံဃာက ဥတ်, ကမ္မဝါစာဖြင့် နှင်ထုတ်ခြင်းကို ''ဥက္ခေပနီယကံ''ဟုဆို၍၊ ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များကို ကျင့်ပြီးနောက် သံဃာ့ဘောင်သို့ ပြန်လည်ခေါ်ဆောင် သွတ်သွင်းခြင်းကို ''သြသာရဏီယကံ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနှာ-ပုဒ်ကို အကတာနုမ္မေန-ဟု ဝိသေသန ကူမပြီးဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ''တံ ဒိဋ္ဌိ အပ္ပဋိနိဿဋ္ဌေန''ဟု တစ်ဖန်ထပ်၍ ဝိသေသန ကူမရပြန်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သြသာရဏကံ မပြုရသေးသော်လည်း မိစ္ဆာအယူဝါဒကို စွန့်ပြီးပြီဟု သိလျှင် ထိုဥက္ခိတ္တက ရဟန်းနှင့် သမ္ဘောဂ စသည်ကို ပြုနိုင်ပြီဖြစ်သောကြောင့် ''တံ ဒိဋ္ဌိ အပ္ပဋိနိဿဋ္ဌေန = ထိုမိစ္ဆာအယူကို မစွန့်သေးသော''ဟု တစ်ဖန်ထပ်၍ ဝိသေသန ကူမရပြန်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမ္ဘုဇ္ဈေယ္ယ, သံဝသေယ္ယ-တို့၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အာမိသသမ္ဘောဂကို ဖြစ်စေ, ဓမ္မသမ္ဘောဂကို ဖြစ်စေ ပြုခြင်းကို ''သမ္ဘုဇ္ဈေယ္ယ''ဟု ဆိုပါသည်။

ဥက္ခိတ္တကရဟန်းနှင့် အတူတကွ ဥပုသ်, ပဝါရဏာစသော သံဃာ့ကံကို ပြုခြင်းကို ''သံဝသေယ္ယ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ အာမိသသမ္ဘောဂ, ဓမ္မသမ္ဘောဂ-တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဆွမ်းစသောအာမိသကို မိမိက ပေးခြင်း၊ ထိုဥက္ခိတ္တကရဟန်းထံမှ ဆွမ်းစသောအာမိသကို ခံယူခြင်းကို ''အာမိသသမ္ဘောဂ''ဟု ဆိုရပါသည်။

ပါဠိ, အဋ္ဌကထာဓမ္မကို ဆရာလုပ်၍ ပို့ချပေးခြင်း၊ တပည့်လုပ်၍ သင်ယူခြင်းကို ''ဓမ္မသမ္ဘောဂ''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဝဇ္ဇနီယာ စ ပုဂ္ဂလာ တသ္မိံ နေ ဟောန္တိ-လာ ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ် ၂-ကျိပ်တစ်ယောက်၌ ဥက္ခိတ္တပုဂ္ဂိုလ် ၃-ယောက် ပါဝင်ကြောင်းကို အဘယ်ကိုထောက်၍ သိရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂသိက္ခာပုဒ်က ဥက္ခိတ္တကရဟန်းနှင့် အတူတကွ ဥပုသ်, ပဝါရဏာစသော သံဃာ့ကံ ပြုခြင်းကို တားမြစ်ထားသည်ကို ထောက်၍ သိရပါသည်။

မေး။ သဟ ဝါ သေယ္ယုံ ကပ္ပေယ္ယ-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အကာအရံမတူသော်လည်း အမိုးတူသောကျောင်း၌ ဥက္ခိတ္တကရဟန်းနှင့် အတူတကွ အိပ်ခြင်းကို ''သဟ သေယ္ယုံ ကပ္ပေယ္ယ''ဟု ဆိုပါသည်။ (အကာအရံတူလျှင် ဆိုဖွယ်ရာပင်မရှိ)။

မေး။ သဟ သေယ္ယုံ ကပ္ပေယ္ယ-နှင့်စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သော အချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အကာအရံ (ဥပစာ) မတူသောကျောင်း၌ လူ,သာဏေနှင့် အတူတကွအိပ်လျှင် သဟ သေယ္ယုံ မဖြစ်။ ဥက္ခိတ္တကရဟန်းနှင့် အတူတကွ အိပ်လျှင်ကား သဟသေယ္ယုံဖြစ်၏-ဟူသောအချက် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥက္ခိတ္တကကံအပြုခံရသော ရဟန်းဆိုးနှင့် အတူတကွ မပြုကောင်းသောအမှုများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ၁။ အတူတကွသုံးဆောင်ခြင်း။ ၂။ အတူနေခြင်း။ ၃။ အတူအိပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမ္ဘဏ, သံဝသန, သဟသေယျကပွန အမှုတို့ကို ပြုရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံများကို ပြည့်စုံအောင် ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ -ဥက္ခိတ္တကရဟန်းနှင့်အတူ အာမိသသမ္ဘောဂကို ပြုရာ၌ တစ်ကြိမ်တည်းသောပယောဂ ဖြင့် များစွာသောအာမိသတို့ကို ပေးသော, ယူသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် တစ်ချက်သာ သင့်ပါသည်။ ဖြတ်၍ ဖြတ်၍ ပေး, ယူလျှင် ပယောဂတိုင်း (ပေးတိုင်း ပေးတိုင်း, ယူတိုင်း ယူတိုင်း) ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

-ဓမ္မသမ္ဘောဂ ပြုရာ၌ ပဒ, အနုပဒစသည်တို့ဖြင့် ရွတ်ပြလျှင်, ရွတ်ပြစေလျှင် (ပို့ချ, သင်ယူလျှင်) ပဒသောမ္မသိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

-ဥပုသ်စသော သံဃာ့ကံကို အတူတကွပြုကြရာ၌ ကံပြီးဆုံးသောအခါ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

-အတူဟာကွအိပ်ကြရာ၌ ရဟန်းတစ်ပါးက အိပ်ပြီးသောအခါ အခြား ရဟန်းတစ်ပါး၏ အိပ်ခြင်း ပယောဂအားဖြင့် (ထပြီး ပြန်အိပ်တိုင်း ပြန်အိပ်တိုင်း) ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါ သည်။

မေး။ သြသာရဏာကံ မပြုရသေးသော ဥက္ခိတ္တကရဟန်းနှင့် ဆက်ဆံပါလျက် ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်ဟုဆိုလျှင် အဘယ့်ကြောင့်ပါနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သြသာရဏာကံပင် မပြုရသေးသော်လည်း မိစ္ဆာအယူကို စွန့်အပ်ပြီဟု သိသည်ဖြစ်၍ ဆက်ဆံသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပဂ္ဂိုလ် - . ဆဗ္ဗဂ္ဂီရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - အရိဋ္ဌရဟန်းနှင့် အတူသုံးစွဲခြင်း။

မေး။ ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂ သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သြသာရဏာကံ မပြုရသေးခြင်း။ ၂။ သြသာရဏာကံ မပြုရသေးဟုသိခြင်း။
၃။ သမ္ဘောဂစသည်ကို ပြုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

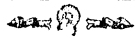

၁၀။ ကဏ္ဌကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကဏ္ဌကသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအနှစ်ချုပ်ကို ဖော်ထုတ်ရေးသားပါ။

ဖြေ။ ကဏ္ဌကသာမဏေကဲ့သို့သော မိစ္ဆာဝါဒီ သာမဏေဆိုးနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုကို ပြုသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏-ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ကိုအဘယ်ကြောင့် ''ကဏ္ဌကသိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ကဏ္ဌသာမဏေကို အကြောင်းပြု၍ ပညတ်တော်မူအပ်သောကြောင့် ''ကဏ္ဌက သိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကဏ္ဌကသိက္ခာပုဒ်လာ ကဏ္ဌကသာမဏေ ပြောဆိုသော စကားရပ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘဒ္ဒ'ဟံ ဘာဝတော ''ပေ။ နာလံ အန္တရာယာယ-ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ကဏ္ဍကသိက္ခာပုဒ်လာ မြင်ကုန်ကြားကုန်သော ရဟန်းတို့က ကဏ္ဍကသာမဏေအား ပြောကြားသော စကားရပ်များကို ကုန်စင်စုံလင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ –မာဝုသော သမဏုဒ္ဒေသ ဒေါ် အဝစ ။ပ။ အန္တရာယာယ။
–အဇ္ဇတဂ္ဂေ ဟေ အာဝုသော သမဏုဒ္ဒေသ ။ပ။ စရ ပိရေ ဝိနသ–တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''သမဏုဒ္ဒေသ''ဟူသည် အဘယ်နည်း။

ဖြေ။ ရဟန်းအသွင် အကျင့်ရှိသောကြောင့် ''သမဏ''ဟူ၍ ညွှန်ပြအပ်သော သာမဏေဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သာမဏေဆိုးအား ''မာ ဘဂဝန္တံ အဿာစိက္ခိ'' စသည်ဖြင့် ပြောဆိုတားမြစ်ပါသော်လည်း မလိုက်နာဘဲ သူ့အယူကို ယူမြဲယူနေလျှင် ရဟန်းကောင်းတို့က နောက်ဆုံး အပြတ်ပြောလိုက်ရမည့် စကားရပ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''အဇ္ဇတဂ္ဂေ တေ အာဝုသော သမဏုဒ္ဒေသ ။ပ။ စရ ပိရေ, ဝိနသ'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ တေ အာဝုသော သမဏုဒ္ဒေသ–အစရှိသောဝါကျဖြင့် အဘယ်ကို ပြပါသနည်း။

ဖြေ။ အာဏာတော်ကို လွန်ကျူး၍ ပြောဆိုသောသာမဏေကို ဒဏ်ပေးခြင်းအမှုဖြင့် ဖျက်ဆီးရမည်၏အဖြစ်ကို ပြပါသည်။

မေး။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ တေ အာဝုသော–အစရှိသောစကားရပ်ဖြင့် တားမြစ်လိုရင်းအချက်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တားမြစ်လိုရင်း အချက်တို့မှာ –
(က) ဘုရားရှင်ကို 'ဆရာပါ'ဟူ၍ ညွှန်ပြခြင်း။
(ခ) ရဟန်းတော်များနှင့် အတူတကွ တစ်ကျောင်းတည်း၌ အိပ်ခြင်း။
(ဂ) ရဟန်းကောင်း, သာမဏေကောင်းများနှင့် အတူတကွ ဤကျောင်းတိုက်၌ နေထိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''အဇ္ဇတဂ္ဂေ ။ပ။ အပဒိသိတမ္ပေါ''ဟူသောစကားရပ်၏ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''သင်က ဘုရားရှင်ကို စွပ်စွဲထားသော်ကြောင့် သင်ဟာ ဘုရားရှင်၏တပည့် မဟုတ်နိုင်တော့ပြီ''ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ယာဝိ စ ညေ ။ပ။ သာပိ တေ နတ္ထိ''ဟူသော စကားရပ်၏ ဆိုလိုရင်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''သင်နှင့် အတူတကွ တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသောကျောင်း၌ အိပ်သောရဟန်းတို့မှာ ပါစိတ် အာပတ်သင့်၏''ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စရ ပိရေ–၌ 'ပိရေ'သည် အဘယ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုလော့။ ၄င်းပုဒ်၏ အနက်, အဓိပ္ပာယ်တို့ကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပိရေ–သည် အာလုပ်အနက်၌ ဖြစ်သော ''ပရ''သဒ္ဒါနှင့် အနက်တူ နိပါတ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။
''ငါတို့၏ အတွင်းသား မဟုတ်သူ ပြင်ပလူစိမ်း''ဟု အနက်ထွက်ပါသည်။
''ငါတို့ကို မမြတ်နိုးတတ်၊ ငါတို့က မမြတ်နိုးအပ်သူ''ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။
ဘာသာဋ္ဌမဟာဆရာတော်က ''ဘုရားသာသနာတော်မှာနေပါလျက် ဘုရားကို မမြတ်နိုးသူ''ဟု အဓိပ္ပာယ် ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ စရ ပိရေ ဝိနသ-ဝါကျကို အနက်ကျနစွာ ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ပိရေ၊ ငါတို့၏ အတွင်းသား မဟုတ်သူ ပြင်ပလူစိမ်း (သဒ္ဒတ္ထ)။
ဝါ။ ငါတို့ကို မမြတ်နိုးတတ်, ငါတို့က မမြတ်နိုးအပ်သူ။(အဓိပ္ပါယတ္ထ)
စရ၊ သွားပေတော့။ ဝိနသ၊ ပျက်စီးလေတော့။
''ပရတော''ပုဒ်နှင့် အနက်တူ နိပါတ်ပုဒ်ဟုလည်း ဋီကာ၌ တစ်နည်းဖွင့်ပါသည်။ ထိုအလို ''ပိရေ၊ ပြင်ပတစ်ခြား အရပ်တစ်ပါးသို့။ စရ၊ သွားလေတော့''ဟု အနက်ပေးရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကခ်ါဘာသာဋီကာ၌ကား-''အမာမက၊ ရတနာသုံးပါးကို မမြတ်နိုးတတ်သော။ ဝရ၊ ပြင်ပသူစိမ်း ဟဲ့လူပြိန်း''ဟု အမာမက-ပုဒ်ကို ပရ- ပုဒ်၏ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် အနက်ပေးပြထားပါသည်။

မေး။ တထာနာသိတံ-၌ နာသနသရုပ်ကို အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ထုတ်ပြ၍၊ ဤ၌ လိုအပ်သော နာသန-ကိုလည်း ညွှန်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သံဝါသ နာသန= အာပတ်ကို မရှုခြင်း စသည်တို့ကြောင့် သံဃာ့ဘောင်မှ နှင်ထုတ်ခြင်း (ကံကြီး ကံငယ် ဟူသော သံဝါသကို ဖျက်ဆီးခြင်း)။
၂။ လိင်နာသန = မေထုန်ယာ ဘိက္ခုနီမကို ဖျက်ဆီးခြင်းကဲ့သို့ အသွင်ကို ဖျက်၍ လူထွက်စေခြင်း။
၃။ ဒဏ္ဍကမ္မ နာသန = ''အဇ္ဇတဂ္ဂေ တေ အာဝုသော သမဏုद्देस န ဧဝ သော ဘဂဝါ သတ္ထာ အပဒိသိတမ္ပေါ''ဟူသော ဒဏ်ပေးမှုဖြင့် ဖျက်ဆီးခြင်း။
ဤသိက္ခာပုဒ်၌ (''တထာနာသိတံ သမဏုद्देसं''ကိုထောက်၍ အသွင်ကိုဖျက်၍ လူထွက်စေခြင်း မဟုတ်ကြောင်း သာမဏေအဖြစ်၌ တည်နေသေးကြောင်း သိသာထင်ရှားသောကြောင့်) ဒဏ္ဍကမ္မနာသနကိုသာ အလိုရှိအပ်ပါသည်။

(ဂါထာ) သံဝါသေန စ လိင်ေန၊ ဒဏ္ဍကမ္မေန နာသနာ။
ကိသော ဇတ္တု အဓိပ္ပေတာ၊ ဒဏ္ဍကမ္မေန နာသနာ။ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယ)
(ဆောင်) သံဝါ. လိင်၊ ဒဏ်ကမ္မ၊ သုံးဝ နာသနာ။
ဒဏ္ဍကမ္မ၊ နာသန၊ ယူရ ဤသိက္ခာ။

မေး။ ဥပလာပေယျ-၌ အဘယ်သို့ပြုလုပ်ခြင်းကို ''ဥပလာပန''ဟု ဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ ''သပိတ်ပေးမည်, သင်္ကန်းပေးမည်, ဝါဇိတော်ကို ပို့ချပေးမည်, အဋ္ဌကထာကို ပို့ချပေးမည်''ဟု ပြော၍ ချီးမြှောက်သိမ်းသွင်း ဖြားယောင်းသွေးဆောင်ခြင်းကို ''ဥပလာပန'' ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဥပဋ္ဌာပေယျ-၌ အဘယ်ကို ''ဥပဋ္ဌာပန''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ရေချိုးဆပ်ပြာမှုန့် မြေညက်စသည်တို့ကို သာယာလျက် ထိုဒဏ္ဍကမ္မနာသနဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သော **သာမဏေ**ကို မိမိအား လုပ်ကျွေးစေခြင်း (ထိုသို့ဖျက်ဆီးအပ်သော ကိုရင်က ပေးကပ်အပ်သော ဆပ်ပြာ, မျက်နာသစ်ရေ, ဒန်ပူစသည်တို့ကို လက်ခံသာယာလျက် ထိုသာမဏေကို မိမိ၏ အလုပ်အကျွေးအဖြစ်ထားကာ မြှောက်စားခြင်း)ကို ''ဥပဋ္ဌာပန''ဟု ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ကဏ္ဌကသမဏောကဲ့သို့ ဖျက်ဆီးထားပြီးသော သာမဏေနှင့်ပတ်သက်၍ ရဟန်းတို့အား မြတ်ဘုရား၏ ကားမြစ်ချက်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သက်နိုး, သပိတ် ပရိက္ခရာပေးမည်ဟု ဖြားယောင်းခြင်း။ ၂။ လုပ်ကျွေးစေခြင်း။ ၃။ အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်း။ ၄။ အတူတကွ အိပ်ခြင်း–တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအမှုများကို မပြုရ–ဟူလို။

မေး။ ရဟန်းတော်တို့နှင့် အတူတကွ တစ်ညမျှပင် အိပ်ခွင့်မရသော သာမဏေကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကဏ္ဌကသာမဏေကဲ့သို့သော သာမဏေဆိုး ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂိုဏရဟန်းများ။
ပတ္တု – ကဏ္ဌကသာမဏေကို ဖြားယောင်းသွေးဆောင်ခြင်း။

၇–သပ္ပါဏာကဝဂ်ပြီး၏ ။

□□□□□

၈–သဟဓမ္မိကဝဂ်

၁–သဟဓမ္မိကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သဟာမ္မိကသိက္ခာပုဒ်ကို ပြည့်စုံစွာ မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတို့က သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပြောဆိုဆုံးမအပ်သည်ရှိသော် ''ငါ့ရှင်တို့– ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော အခြားဝိနည်းဝိရိယရဟန်းကို မမေးမြန်းရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး တပည့်တော်သည် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ကျင့်လိမ့်အုံးမည်မဟုတ်'' ဟု ပြောဆိုသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

ရဟန်းတို့ ကျင့်ကြံလိုသောရဟန်းသည် –

၁။ မသိ သိအောင်ပြုရမည်။

၂။ အဖန်တလဲလဲ မေးမြန်းရမည်။

၃။ အဖန်ဖန်တလဲလဲ ကြံစည်ရ, စဉ်းစားနှိုင်းချိန်ရမည်။

ဤသို့ပြုခြင်းသည် ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို ကျင့်လိုရာ၌ ယောကုတ္တရာဘရားအားလျော်သော ကျင့်ပတ်တည်း။

မေး။ သဟာမ္မိကသိက္ခာပုဒ်လာ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို မကျင့်လိုသောရဟန်း၏ သွယ်ဝိုက်၍ ငြင်းဆန်ပြောဆိုပုံ အခြင်းအရာ (ဝေနာကာရ)ပြု ပါဠိကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နု တာဝါဟံ အာဝုသော ... ပရိပုစ္ဆာမိ–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကေသဿ သိက္ခာပဒေ သိက္ခိဿာမိ'' ဝါကျကို အနက်ကျေနစွာပေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘေသ္ဌ သိက္ခာပဒေ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ (ယင်း အကြောင်းပညတ်တော်ကို။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တော၊ ဟောကြောင်းမူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုပညတ်တော်ကို) နု တာဝ သိက္ခိဿာမိ၊ ကျင့်လိမ့်ဦးမည်မဟုတ်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''ဗျတ္တ, ဝိနယဓရ''ဘို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အဗ္ဗေါဟာရနှင့်တကွသော ဝိနည်းပိဋကတ်၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ရဟန်းကို ''ဗျတ္တ'' ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ဝိနည်းပိဋကကို ဆောင်ထားသောရဟန်းကို ''ဝိနယဓရ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ သဟမ္မိက သိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ပြည့်စုံစွာ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မရိမသေ မလေးပစားပြုသည့်အတွက် သင့်ရောက်မည့် ပါစိတ်အာပတ်မှ ကြောက်သော ကြောင့် ''မကျင့်နိုင်ဘူး''ဟု တိုက်ရိုက်မပြောဘဲ ''ယာဝ နာ အညံ ဘိက္ခုံ'' စသည်ဖြင့် အမြွက်(ပရိယာယ်)အားဖြင့် ပြောသောရဟန်းအား စကားအခွန်းတိုင်း အခွန်းတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ သိက္ခာပုဒ်ကိုမကျင့်လို၍ တိုက်ရိုက်ငြင်းခြင်းနှင့် သွယ်ဝိုက်၍ငြင်းခြင်းတို့၏ ခြားနားချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝိနည်းပညတ်တော်ဖြင့် ဆိုဆုံးမရာ၌ ''မကျင့်နိုင်ပါဘူး''ဟု တိုက်ရိုက်ပြောဆို ငြင်းဆန်လျှင် အနာဒရိယသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၍၊ ပရိယာယ်ဖြင့် သွယ်ဝိုက်၍ ပြောဆိုငြင်းဆန်လျှင် ဤသဟမ္မိကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ သိက္ခမာနေ့ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ-စသောဝါကျသည် အဘယ်ကိုပြသောဝါကျ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သိက္ခာပုဒ်၌ ပြုကျင့်လိုသော ရဟန်း၏ လိုက်နာပြုကျင့်ရမည့် ကျင့်ဝတ်ကို ပြသောဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ကျင့်ဝတ်များကို မြန်မာပြန်၌ ပြန်ကြည့်ပါ။

မေး။ ''သိက္ခမာနေ့ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ အညာတဗ္ဗံ''ဟူသောဝါကျကို အနက်ကျစွာ ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သိက္ခမာနေ့၊ ကျင့်လိုသည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။) ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းသည်။ အညာတဗ္ဗံ၊ မသိ, သိအောင် ပြုရာ၏။

မှတ်ချက်။ ။ သိက္ခမာနေ့-၌ နာ-ဝိဘတ်သည် ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနအနက်၌ သက်၏-ဟု သိစေလိုသောကြောင့် ''ဟုတွာ'' ထည့်ဖွင့်ခြင်း ဖြစ်သည်။

(တစ်နည်း) ''သိက္ခမာနေ့၊ သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်''ဟု တုလျာဓိကရဏဝိသေသနအနက် ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ထိုအနက်ကို နှစ်စေခြင်းငှါ ''ဟုတွာ'' ထည့်ဖွင့်သည်ဟု မှတ်သားပါ။

မေး။ သိက္ခမာနေ့ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ-၌ ဘယ်ရဟန်းမျိုးကို ''သိက္ခမာန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမပြဋ္ဌာန်းကို ဦးကိုင်ရှက်ပန်ဆင်လျက် ကျင့်ကြံလိုသော ရဟန်းကို ''သိက္ခမာန''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ အညာတဗ္ဗ, ပရိပုစ္ဆိတဗ္ဗ, ပရိပဿိတဗ္ဗတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မသိ, သိအောင် ပြုခြင်းသည် ''အညာတဗ္ဗ'' မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

''ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကား အဘယ်ပါနည်း''ဟု အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အဖန် ဖန်ပေးခြင်းသည် ''ပရိပုစ္ဆိတဗ္ဗ'' မည်၏။
ဉာဏ်ဖြင့် ကြံစည်စဉ်းစားခြင်း, နှိုင်းချိန်ခြင်းသည် ''ပရိပဥ္ဆိတဗ္ဗ'' မည်၏။

မေး။ အယံ တတ္ထ သာမီစိ–အရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျင့်လိုရာ၌ ''လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးအား လျော်သော အကျင့်များ''ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အထက်အဖြေကို ကြည့်၍ ၃–ချက် ဖြေဆိုပါ။

* နိဒါန်း – ကောသမ္ဗီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – 'အရှင်ဆန္ဒထေရ်။
ဝတ္ထု – နု တာဝါဟံ အာဝုသော–အစရှိသောစကားကို ပြောဆိုခြင်း။

မေး။ သုတ္တန်, အဘိမ္မာစကားဖြင့် ပြောဆိုဆုံးမသည်ကို ပရိယာယ်ဖြင့် ခြင်းဆန်သော ရဟန်းအား အဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း၊ အကြောင်းပြဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဘိက္ခုဟိ သဟမ္မိကံ ဝုစ္စမာနော''ဟု ဆိုသောကြောင့် ထိုရဟန်းအား ဒုက္ကဋ် အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

မေး။ သဟမ္မိကသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၂–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်းက ဝိနည်းပညတ်တော်ဖြင့် ပြောဆိုဆုံးမခြင်း။
၂။ မကျင့်လိုသောကြောင့် ''နု တာဝါဟံ အာဝုသော''စသော စကားတို့ကို ပြန်ပြောခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

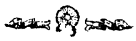

၂။ ဝိလေခနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဝိလေခနသိက္ခာပုဒ်ကို အပြည့်အစုံ မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါတိမောက် (ရဟန်းတို့၏သိက္ခာပုဒ်)ကို ရွတ်ပြသည်ရှိသော် ''ရွတ်ပြအပ်ကုန်သော ဃ်ကုန်, အလွန်ဃ်ကုန်သော ဤခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်ကိုဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ (ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်) အတိုင်းထက်အလွန် တွေးတောမှု (သံသယ ကုက္ကုစ္စ)ဖြစ်ရုံမျှသာ, စိတ်ပင်ပန်းရုံမျှသာ, စိတ်နှလုံးကို ရေးခြစ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ရုံမျှသာ ဖြစ်ကုန်၏''ဟု ပြောဆိုပြီးအံ့။ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့် ထိုရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဝိလေခနသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအနှစ်ချုပ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သိက္ခာပုဒ်ကို ကဲ့ရဲ့လျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏–ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဃော ပန ဘိက္ခု ၊ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဿမာနေ–၌ ဥဒ္ဒိဿမာန–အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သရကာ အနီးနေတာပည့်ကို ရွတ်ဆိုပို့ချပေးခြင်း, တပည့်က ဆရာကို တောင်းပန်၍ ချက်ဆိုပို့ချစေခြင်း, သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် အဖန်ဖန်ဖြစ်စေခြင်း (စာပြန်ခြင်း)တို့ကို ''ဥဒ္ဒိဿမာန (ဥဒ္ဒိဿန)''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ 'ဥဒ္ဒိဿမာနသရပ်'ကို ဖော်ထုတ်၍ ဤ၌ပ်လိုအပ်သော ဥဒ္ဒိဿမာနကိုလည်း ညွှန်းပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝဒန = ရွတ်ဆိုပို့ချခြင်း၊ ချက်ဆိုပို့ချစေခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

သဇ္ဇာယန = သရဇ္ဇာယ်ခြင်း (စာပြန်ခြင်း)။

၂။ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ = ဥပုသ်ပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ပါတိမောက် ရွတ်ပြခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဤ၅အမှတ် (၁)ကို ယူရပါမည်။

ဆရာမြတ်တို့ကား အမှတ် (၂)ကိုလည်း ထည့်သွင်းယူကြပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ဥဒ္ဒိသမာနေ-အရ၌ သွင်းယူနိုင်သော ရွတ်ဆိုမှုများကို ပြည့်စုံစွာ ရေးသား ဖော်ပြပါ''ဟု မေးခဲ့လျှင် ဘာသာဋီကာကို ကြည့်၍မေးခြင်းဖြစ်၍ အထက်ပါ နှစ်မျိုးလုံးကိုပင် ဖြေပါ။

မေး။ ကိ ပနမေဟိ ခုဒ္ဓါနုခုဒ္ဓကေဟိ-စသောစကားရပ်သည် အဘယ်ကိုပြသောစကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သိက္ခာပုဒ်ကို ကဲ့ရဲ့သောရဟန်း၏ ပြောဆိုပုံအခြင်းအရာ ဝေနာကာရကိုပြသောစကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ခုဒ္ဓါနုခုဒ္ဓကေဟိ သိက္ခာပဒေဟိ''အရ ခုဒ္ဓက, အနုခုဒ္ဓက သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ခွဲခြားပြခဲ့ပါဒ

ဖြေ။ သံဃာဒိသိသ်သိက္ခာပုဒ်တို့သည် ခုဒ္ဓက၊ အနိယတသိက္ခာပုဒ်တို့သည် အနုခုဒ္ဓက။
အနိယတသိက္ခာပုဒ်တို့သည် ခုဒ္ဓက၊ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်သိက္ခာပုဒ် ၃၀-တို့သည် အနုခုဒ္ဓက။
နိဿဂ္ဂိပါစိတ် သိက္ခာပုဒ် ၃၀-တို့သည် ခုဒ္ဓက၊ သုဒ္ဓပါစိတ်သိက္ခာပုဒ်တို့သည် အနုခုဒ္ဓက။
သုဒ္ဓပါစိတ် သိက္ခာပုဒ်တို့သည် ခုဒ္ဓက၊ ပါဋိဒေသနီ သိက္ခာပုဒ်တို့သည် အနုခုဒ္ဓက။
ပါဋိဒေသနီသိက္ခာပုဒ်တို့သည် ခုဒ္ဓက၊ သေခိယ သိက္ခာပုဒ်တို့သည် အနုခုဒ္ဓက။
သေခိယသိက္ခာပုဒ်တို့သည် ခုဒ္ဓက၊ အဓိကရဏသမထ သိက္ခာပုဒ်တို့သည် အနုခုဒ္ဓက ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ခုဒ္ဓါနုခုဒ္ဓကေဟိ သိက္ခာပဒေဟိ-အရ အာပတ်ကိုပါ ထည့်ယူကြရာ ထိုအာပတ်တို့ကို ခုဒ္ဓက, အနုခုဒ္ဓကအားဖြင့် ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ သံဃာဒိသိသ် အာပတ်သည် ခုဒ္ဓက၊ ထုလ္လစ္စည်း စသော အာပတ်တို့သည် အနုခုဒ္ဓက။
ထုလ္လစ္စည်း အာပတ်သည် ခုဒ္ဓက၊ ပါစိတ်စသော အာပတ်တို့သည် အနုခုဒ္ဓက။
ပါစိတ်အာပတ်သည် ခုဒ္ဓက၊ ပါဋိဒေသနီအာပတ်သည် အနုခုဒ္ဓက။
ပါဋိဒေသနီအာပတ်သည် ခုဒ္ဓက၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည် အနုခုဒ္ဓက။
ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည် ခုဒ္ဓက၊ ဒုဗ္ဘာသီ အာပတ်သည် အနုခုဒ္ဓကဖြစ်ပါသည်။

အချုပ်မှာ- သံဃာဒိသိသ် အာပတ်သည် ခုဒ္ဓကသာ မည်၍ အနုခုဒ္ဓကမမည်။ ဒုဗ္ဘာသီ အာပတ်သည် အနုခုဒ္ဓကသာ မည်၍ ခုဒ္ဓကမမည်။ ကြွင်းသော ထုလ္လစ္စည်းစသော အာပတ်၄-ပုံတို့သည် ခုဒ္ဓက, အနုခုဒ္ဓက ၂-မည်ရကြသည်။ ပါရာဇိကအာပတ်သည် နှစ်မည်လုံး မရ-ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

မေး။ ယာဝဒေဝ ကုက္ကုစ္စာယ-၌ ယာဝဒေဝ သဒ္ဒါသည် အဘယ်သဒ္ဒါမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သံဝတ္တနမရိယာဒ ပရိစ္ဆေဒဝစန = ကုက္ကုစ္စစသည်တို့ဖြစ်ခြင်း အပိုင်းအခြားကို သတ်မှတ် ပိုင်းခြားကြောင်း သဒ္ဒါ ဖြစ်ပါသည်။

(တစ်နည်း) အတိသယဝဝတ္ထာပန = အလွန်အကဲကို (အလွန်အကဲအားဖြင့်) ပိုင်းခြား ကြောင်းသဒ္ဒါ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ယာဝဒေဝ-သဒ္ဒါ၏ သံဝတ္တနမရိယာဒ ပရိစ္ဆေဒသဒ္ဒါဖြစ်ပုံ၊ အတိသယဝေတ္ထာပနသဒ္ဒါ ဖြစ်ပုံတို့ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သံဝတ္တနမရိယာဒ ပရိစ္ဆေဒဝစနဖြစ်သော ယာဝဒေဝ-သဒ္ဒါက ''ဤခုဒ္ဒါနခုဒ္ဒက သိက္ခာပုဒ်တို့သည် ရွတ်ပြကြ, ရွတ်ပြစေကြ, သရဏယ်နေကြသောရဟန်းတို့မှာ ပြုစရာကိစ္စတိုင်း၌ 'အပ်လေသလား မအပ်လေသလား'ဟု ကုက္ကုစ္စ,ဝိဟေသာ, ဝိလေခါ တို့ ဖြစ်ကြရုံသာ (အခြားကောင်းကျိုးများ မဖြစ်ကြ)''ဟု ကုက္ကုစ္စ)စသည်တို့ ဖြစ်ခြင်း၏ အပိုင်းအခြားကို သတ်မှတ်ပိုင်းခြားပါသည်။

အတိသယဝေတ္ထာပန ယာဝဒေဝ-သဒ္ဒါက ''ဤခုဒ္ဒါနခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့သည် ရွတ်ပြကြ, ရွတ်ပြစေကြ, သရဏယ်နေကြသောရဟန်းတို့မှာ ကုက္ကုစ္စအကျိုးငှါ, ဝိဟေသာ အကျိုးငှါ, ဝိလေခါအကျိုးငှါ အလွန်အကဲသာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏''ဟု အလွန်အကဲကို (အလွန်အကဲအားဖြင့်) ပိုင်းခြားပြပါသည်။

မေး။ ''ယာဝဒေဝ ။ပ။ သံဝတ္တန္တိ'' ဟူသောဝါကျကို ယာဝဒေဝ-သဒ္ဒါနှစ်မျိုးအားလျော်စွာ အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ (ကျမာနိ၊ ဤခုဒ္ဒါနခုဒ္ဒက သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။) ယာဝဒေဝ-ကုက္ကုစ္စာယ၊ ကုက္ကုစ္စတိုင်အောင်သော အကျိုးငှါသာလျှင်။ ယာဝဒေဝ ဝိဟေသာယ၊ စိတ်ပင်ပန်းခြင်းတိုင်အောင်သောအကျိုးငှါသာလျှင်။ ယာဝဒေဝ ဝိလေခါယ၊ စိတ်နှလုံးကို ရေးခြစ်သကဲ့သို့ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာတိုင်အောင်သော အကျိုးငှါသာလျှင်။ သံဝတ္တန္တိ ဖြစ်ကုန်၏။

၂။ (ကျမာနိ၊ တို့သည်။) ယာဝဒေဝ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ကုက္ကုစ္စာယ၊ ကုက္ကုစ္စအကျိုးငှါလည်းကောင်း။ ဝိဟေသာယ၊ ငှါလည်းကောင်း။ ဝိလေခါယ၊ ငှါလည်းကောင်း။ သံဝတ္တန္တိ ကုန်၏။

မေး။ ကုက္ကုစ္စ, ဝိဟေသာ, ဝိလေခါ-တို့၏ အထူးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ နှလုံးမသာယာခြင်း (ဝိပ္ပဋိသာရ)သည် ''ကုက္ကုစ္စ'' မည်၏။
စိတ်ပင်ပန်းခြင်း (မနောကိလန္တ)သည် ''ဝ သာ'' မည်၏။
ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်း (ဝိစိကိစ္ဆာ)သည် ''ဝိလေခါ'' မည်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ၈ ရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ဝိနည်းကို ကဲ့ရဲ့ခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား သင့်ရောက်သောအာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။
(က) ရဟန်းအထံ၌ သာမဏေဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဝိနည်းကိုကဲ့ရဲ့သော ရဟန်း။
(ခ) သာမဏေ၏အထံ၌ ရဟန်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဝိနည်းကိုကဲ့ရဲ့သောရဟန်း။
(ဂ) ရဟန်းအထံ၌ သုတ်, အဘိမ္မာကို ကဲ့ရဲ့သော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ်။ (ခ) ဒုက္ကဋ်။ (ဂ) ဒုက္ကဋ်။ (ရဟန်း ရှင်လူ မည်သူ့အထံ၌ ဖြစ်ဖြစ် သုတ်, အဘိမ္မာကို ကဲ့ရဲ့လျှင် ဒုက္ကဋ်သာ။)

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဝိလေခနသံက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၂- ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကဲ့ရဲ့လိုခြင်း။ ၂။ ရဟန်း၏အထံ၌ သိက္ခာပုဒ်ကို ကဲ့ရဲ့ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃။ မောဟနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ မောဟနသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအချက်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ လခွဲတိုင်း ဥပုသ်ပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ပါတိမောက်သိက္ခာပုဒ်များကို ရွတ်ပြသည်ရှိသော် မသိယောင်ဆောင်၍ ပြောဆိုသောရဟန်းအား အာပတ်သင့်၏။

၂။ ဆိုင်ရာဝိနည်း တရားတော်နှင့်အညီ ထိုအာပတ်ကို ကုစားစေရမည်။

၃။ ကုစားစေရုံသာမက ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချပြီး သံဃာ့အလယ်၌ ဥတ္တ်ကမ္မဝါဒတ်၍ နောက်ထပ် မောဟကံပြုရမည်။

၄။ မောဟကံပြုပြီးနောက် တစ်ဖန် မသိယောင်ဆောင်ပြန်လျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ အန္တဒ္ဒမာသံ ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိသမာနေ- ၌ အန္တဒ္ဒမာသံ-ကို အနက်ပေးပြု၍ ယင်းသို့ အနက်ပေးရပုံကိုလည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အန္တဒ္ဒမာသံ၊ အစဉ်အားဖြင့် လခွဲတိုင်း လခွဲတိုင်း။
အန္တဒ္ဒမာသံ-၌ အန သဒ္ဒါသည် 'ပဋိပါဒိ (အစဉ်အတိုင်း)'ဟူသောအနက်ကို အတွင်းပြု၍ ဝိစ္ဆာအနက်ကို ထွန်းပြသောကြောင့် ယင်းသို့ အနက်ပေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အန္တဒ္ဒမာသံ ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိသမာနေ-၌ ဥဒ္ဒိသမာန-ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဥပုသ်ပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ရွတ်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝိလေခနသိက္ခာပုဒ်လာ ဥဒ္ဒိသမာနနှင့် မောဟနသိက္ခာပုဒ်လာ ဥဒ္ဒိသမာနတို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဝိလေခနသိက္ခာပုဒ်၌ ရွတ်ဆိုပို့ချခြင်း၊ ရွတ်ဆိုပို့ချစေခြင်း၊ သရဇ္ဈာယ်ခြင်း (စာပြန်ခြင်း) ကို ''ဥဒ္ဒိသမာန''ဟု ဆိုပါသည်။
မောဟနသိက္ခာပုဒ်၌ ဥပုသ်ပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ပါတိမောက်ရွတ်ပြခြင်းကို ''ဥဒ္ဒိသမာန''ဟု ဆိုပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ အန္တဒ္ဒမာသံ ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိသမာနေ-ဟု ပစ္စုပ္ပန်ဟော မာနပစ္စည်းဖြင့် ဆိုထားသောကြောင့် မသိယောင်ဆောင်သော ရဟန်းက ပါတိမောက်ပြနေတုန်း ယင်းသို့ပြောသည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ မမှတ်ရပါ။ ပါတိမောက်ပြပြီးနောက်မှ ပြောဆိုသည်ဟု မှတ်ရပါမည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် - သင့်ရောက်အပ်ပြီးသောအာပတ်ကို ကုစားစေခြင်း၊ မောဟကံသို့ တင်ခြင်းကိစ္စတို့ကို ထိုရဟန်းပြောပြီး မကြာခင်မှာပင် ပြုရမည်ဖြစ်၍ ထိုကိစ္စများကို ပါတိမောက်ပြနေစဉ် ပြုဖို့ရန် မလွယ်ကူသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဣဒါနေဝ ခေါ အဟံ ဇာနာမိ- အစရှိသောစကားသည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ မသိယောင်ဆောင်သောရဟန်း၏ မသိယောင်ဆောင်ပုံ အခြင်းအရာကို ပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဇာနာမိ–ကြိယာကို ကြည့်၍ ''အယမ္ပိ ကိရ ဓမ္မော''စသော စကားရပ်ကို ''ဇာနနာကာရပြုစကားရပ်''ဟု ဆိုကြပါသည်။

မေး။ ဣဒါနေဝ ခေါ အဟံ ဇာနာမိ– အစရှိသောစကားရပ်ကို မသိယောင်ဆောင်သောရဟန်းက အဘယ့်ကြောင့် ပြောဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ မသိယောင်ဆောင်သောရဟန်းသည် မလျောက်ပတ်သော အကျင့်ကို ပြုကျင့်ပြီးနောက် မသိ၍ အာပတ်သို့ရောက်သည်၏အဖြစ်ကို သိစေလို ထင်ရှားစေလိုသောကြောင့် ''ဣဒါ–နေဝ ခေါ အဟံ ဇာနာမိ''စသောစကားရပ်ကို ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဣဒါနေဝ ခေါ အဟံ ဇာနာမိ– အစရှိသောစကားရပ်ကို မသိယောင်ဆောင်သောရဟန်းက အဘယ်ရည်ရွယ်ချက်မျိုးဖြင့် ပြောဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ အခြားရဟန်းများက သူ့အပေါ်မှာ ''ဩ–သူ့ခမျာ မသိလို့ ဒီလို မလျောက်ပတ်တဲ့ အမှုကို ပြုမိရှာတာကိုး''ဟု အသိအမှတ် ပြုစေလိုသည့် ရည်ရွယ်ချက်မျိုးဖြင့် ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ယဉ္စ တတ္ထ အာပတ္တိ အာပန္နော၊ တဉ္စ ယထာဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗော''ဝါကျကို အနက်ကျနစွာ ပေးပြပါ။

ဖြေ။ တတ္ထ (တသို့ အနာစာရ)၊ ထိုကျင့်အပ်ပြီးသော မလျောက်ပတ်သော အကျင့်ကြောင့်။ ယံ အာပတ္တိ အကြင်အာပတ်သို့။ အာပန္နော၊ ရောက်ခဲ့ပြီး။ တံ အာပတ္တိ စ၊ ထိုအာပတ်ကို လည်း။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဓမ္မော၊ ဟုတ်မှန်သောသဘော, စေ့ညနာ သာရဏာ ဝိနည်းတရားသည်။ (ဋ္ဌတော၊ တည်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းကို။) ကာရေတဗ္ဗော၊ ပြုစေထိုက်၏။ ဝါ၊ ကုစားစေထိုက်၏။

မှတ်ချက်။ ။ ယထာ ဓမ္မော–သည် သမာသ်ပုဒ်မဟုတ်၊ ယထာ တစ်ပုဒ်, ဓမ္မ တစ်ပုဒ် ဖြစ်၏။ ယထာ–သဒ္ဒါသည် အာကာရ အနက်ကို ဟောတ်။ ဓမ္မ–သဒ္ဒါသည် ဓမ္မ, ဝိနယ ၂–မျိုးလုံးကို ဟောတ်–ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ ဘယ်အခါတုန်းက ဘယ်အမှုကြောင့် ဘယ်အာပတ်သင့်သည်ကို ''ယဉ္စ တတ္ထ အာပတ္တိ အာပန္နော''ဟု ဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ ဣဒါနေဝ ခေါ အဟံ ဇာနာမိ–စသောစကားကို ပြောဆိုရာ သံဃာ့အစည်းအဝေးမတိုင်မီ ရှေးအခါတုန်းက ထိုထိုမသင့်လျော်သော အမှုများကို ပြုကျင့်ထားခြင်းကြောင့် အမှု အားလျော်စွာ ဂရုက, လဟုကအာပတ်များ သင့်သည်ကို ''ယဉ္စ တတ္ထ အာပတ္တိ အာပန္နော''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ယထာ ဓမ္မော–၌ ဓမ္မ–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဓမ္မ–အရ ဓမ္မ (ဟုတ်မှန်သောသဘော)၊ ဝိနယ (စောဒနာ သာရဏာဝိနည်း) တို့ကို ယူရပါမည်။ (မ္မော စ ဝိနယော စ– ဟူသော ကရိအဋ္ဌကထာအဖွင့်ကို ထောက်ပါ)။

မေး။ ယထာ ဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗော–၌ ''ယထာဓမ္မ ကာရဏ''အဓိပ္ပါယ်ကို သိသာထင်ရှာ

http://www.dhammadownload.com

အောင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဒေသနာဂါမ်အာပတ်ဖြစ်လျှင် ဒေသနာကြားစေခြင်း, ဝုဋ္ဌာနဂါမ်အာပတ်ဖြစ်လျှင် ပရိဝါသ်ပေးခြင်းစသည်ဖြင့် ဓမ္မ, ဝိနယအားလျော်စွာ အာပတ်မှထစေခြင်း (ကုစားခြင်း)ကို ''ယထာ ဓမ္မ ကာရဏာ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ တဋ္ဌ ယထာ ဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗော–ဝါကျ၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မသိ၍ လွန်ကျူးခဲ့ခြင်းကြောင့် အာပတ်မှလွတ်မြောက်ခြင်းမရှိ၊ အာပတ်သင့်သည်သာ။ ထိုအာပတ်ကို ဓမ္မ, ဝိနယရှိသည့်အတိုင်း ဝိနည်းဝိုရ်က ကုစားစေရမည်။ ဒေသနာဂါမ်အာပတ်ဖြစ်လျှင် ဒေသနာကြားစေရမည်၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမ်အာပတ်ဖြစ်လျှင် ပရိဝါသ်ပေးခြင်းစသည်ဖြင့် အာပတ်မှ ထစေရမည်–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ဓမ္မ, ဝိနယအားလျော်စွာ အာပတ်ကို ကုစားစေပြီးနောက် ဆက်လက်ပြုလုပ်ရမည့် အစီအစဉ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဓမ္မ, ဝိနယအားလျော်စွာ အာပတ်ကို ကုစားစေပြီးနောက် ''တဿ တေ အာဝုသော'' အစရှိသောစကားတို့ဖြင့် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ၍ ထိုမသိယောင်ဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အပေါ်သို့ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့် မိုက်မဲတွေဝေသူ၏အဖြစ်ကို တင်ရပါမည်။

မေး။ ဥတ္တရိ စဿ မောဟော အာရောပေတဗ္ဗော–ဝါကျကို ကျနမှန်ကန်စွာ အနက်သမ္မန်ပြပါ။

ဖြေ။ ဥတ္တရိ စ၊ ဓမ္မ, ဝိနယအားလျော်စွာ ပြုစေခြင်းထက် အလွန်လည်း။ ဝါ၊ ဓမ္မ, ဝိနယအားလျော်စွာ ကုစားစေခြင်းထက် အလွန်လည်း။ အဿ၊ ထိုမသိယောင်ဆောင်သော ရဟန်း၏ (အပေါ်သို့)။ မောဟော၊ မိုက်မဲတွေဝေသူ၏အဖြစ်ကို။ အာရောပေတဗ္ဗော၊ (ဥတ္တိဒုတိယ ကမ္မဝါစာဖြင့်) တင်အပ် တင်ထိုက်၏။

မှတ်ချက်။ ။ မောဟော–ပုဒ်ကို ဘာဝပွဓာန, ဘာဝလောပကြ၍ ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိသယမ္ဘာကား ''ဥတ္တရိ စ၊ ထိုထက်အလွန်လည်း။ အဿ၊ ထိုမိုက်ယောင်မူသော ရဟန်းအား။ မောဟော၊ မိုက်ရာသို့။ အာရောပေတဗ္ဗော၊ ဥတ္တိဒုတိယကံဖြင့် တင်အပ်၏''ဟု ပေးပါသည်။

မေး။ ဥတ္တရိ စဿ မောဟော အာရောပေတဗ္ဗော–အရ မောဟာရောပနအမှုသည် အပိုအလွန်ပြုရသောအမှုဖြစ်ရာ ဘယ်အမှုထက် အပိုအလွန်ပြုအပ်သော အမှုဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မသိယောင်ဆောင်သော ရဟန်း၏အပေါ်၌ သင့်ရောက်နေသော ဂရုက, လဟုက အာပတ်များကို ဓမ္မ ဝိနယအားလျော်စွာ ကုစားစေခြင်းဟူသော 'ယထာဓမ္မ ကာရဏာအမှု' ထက် အပိုအလွန်ပြုအပ်သောအမှု ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''မောဟော၊ မောဟကံကို''ဟု ဆရာမြတ်တို့ အနက်ပေးကြရာ ထိုအနက်ကို စိစစ်ဝေဖန်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ မောဟကို 'ကံ'ဟု မည်သည့်ကျမ်းမှာမှ မဖွင့်ပါ။ မောဟသည် ကံ–မဟုတ်, မောဟသို့ တင်ခြင်း (မောဟာရောပန)သည်သာ 'ကံ' ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာမြတ်တို့ ပေးသော အနက်ကို ဆင်ခြင်သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သာမက – အခမ္ဘကမ္ဘေတိ ဣတ္ထ မောဟာရောပနကမ္ပံ အဓိပ္ပေတံ။
(ဋီကာသာစ်၊ ၄၁၅။)

မှတ်ချက်။ ။ ဤကျမ်းစာ၌ အချို့နေရာများ၀ယ် တွင်နေပြီးသား အသုံးအနှုန်းသို့ လိုက်၍ ''မောဟက်''ဟုပင် သုံးနှုန်းရေးသားထားပါသည်။

'သို့' 'ကို'နှစ်တန်၊ ဘယ်က မှန်

ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ''မောဟော၊ မောဟက်ကို။ အာရောပေတဗ္ဗော၊ တင်ထိုက်၏''ဟု ရှေ့နား၌ ပေး၍ နောက်နား၌ကား ''ဣတိ၊ ဤသို့ ကဲ့ရဲ့ပြီး၍ မောဟက်သို့ တင်ထိုက်၏''ဟု ပေးသည်။ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓက ''မောဟော၊ မိုက်ရာသို့''ဟု ပေးသည်။ ထို နှစ်ချက်တို့တွင် 'ကို'သာ အမှန်ဖြစ်၏ဟု ထင်ပါသည်။ ဘာ့ကြောင့်နည်း– ''ထိုမိုက်ယောင်မူသော ရဟန်း၏အပေါ်၌ မိုက်မဲတွေ၀ေသူ၏အဖြစ်ကို တင်ထိုက်၏''ဟု အဓိပ္ပာယ် ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

မေး။ ''တဿ တေ အာ၀ုသော အလာဘာ ။ပ။ မနသိကရောသိ''ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ်ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မသိယောင်ဆောင်သော ရဟန်းအပေါ်သို့ မိုက်မဲတွေ၀ေသူ၏အဖြစ် (မောဟက်)ကို မတင်မီ ကဲ့ရဲ့ပုံ အခြင်းအရာကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။ (မောဟော အာရောပေတဗ္ဗော–ကို ကြည့်၍ ''မောဟာရောပနာကာရပြ၀ါကျ''ဟုလည်း ဆိုကြပါသည်။)

မေး။ ပါတိမောက်ကို နာဖူးပါလျက် သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးပြီးနောက် မသိသဖြင့် ပြုမိလေဟန် ဆောင်၍ ပြောဆိုနေသောရဟန်းအား အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည့် ဝိနည်းမမှန် လုပ်ထုံး လုပ်နည်း (အစီအစဉ်များ)ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရှေးဦးစွာ သင့်ရောက်ခဲ့သောအာပတ်ကို မှ, ဝိနယအားလျော်စွာ ကုစားစေရပါမည်။
၂။ ထို့နောက် ''ငါ့ရှင်...သင်သည် ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြအပ်စဉ် ကောင်းမွန်စွာ အကျိုးရှိသည်ကိုပြု၍ နှလုံးမသွင်း။ သင်သည် ဒိဋ္ဌမ္ဘိက, သမ္မရာယိကလာဘ်တို့ကို မရအပ်လေကုန်စွ၊ သင်သည် လူအဖြစ်ကို မကောင်းသဖြင့် ရအပ်လေစွ''၊ ဤသို့ ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချရပါမည်။
၃။ ထို့နောင်မှ ဥတ္တိတ်ယကမ္မ၀ါစာဖြင့် မောဟက်ကို တင်ရပါမည်။

သတိပြု။ ။ ''မောဟော အာရောပေတဗ္ဗော''၌ မောဟက်တင်ပုံကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးသားပါ။ (၁၃၇၀–ခုနှစ်၊ အစိုးရ ပထမလတ်တန်း မေးခွန်းဖြစ်သည်)။ ကျမ်းချင်း မေးခွန်းဖြစ်၍ အထက်ပါ အမှတ် ၂–အတိုင်းပင် ဖြေရပါမည်။ သို့သော် ထိုစကားရပ်များသည် မောဟက်တင်ပုံစကားရပ်များ မဟုတ်၊ မောဟက်ကို မတင်မီ ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချသော စကားရပ်သာ ဖြစ်ကြောင်းကို သတိပြုပါ။

မေး။ တဿ ကေ အာ၀ုသော အလာဘာ၊ တဿ တေ ဒုလ္လဒ္ဓं–စသောစကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပါတိမောက်ကို ကောင်းစွာအကျိုးရှိသည်ကို ပြု၍ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် သင် ရသင့်ရထိုက်သော ဒိဋ္ဌမ္ဘိက (ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး), သမ္မရာယိက (တမလွန်အကျိုး) နှစ်မျိုးကို မရ။ သင်သည် ကုသိုလ်ကံ ထောက်မ၍ လူအဖြစ်ကိုရပါသော်လည်း မကောင်းသဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

ရအပ်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ လူဖြစ်ကျိုးမနပ်-ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ''နှ သာဓုကံ အဒ္ဒီ ကတ္တာ မနသိ ကရောသိ''ဝယ် အဒ္ဒီ-၌ 'အဒ္ဒီ'ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုလော့။ ယင်းစကားရပ်၏ ဆိုလိုရင်းအိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ 'အဒ္ဒီ'ဟူသည် ပါတိမောက်ကို ကောင်းစွာနှလုံးသွင်း၍ နာခြင်းကြောင့် ရအပ်သော ဒိဋ္ဌမ္မိက (ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး)၊ သမ္ပရာယိက (တမလွန်အကျိုး) နှစ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။
ထိုအကျိုးနှစ်မျိုးရှိသူဖြစ်အောင် ပြုလုပ်၍ ပါတိမောက်ကို မနာယူ-ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ မသိယောင်ဆောင်သော ရဟန်းအား ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မိုက်မဲတွေဝေသူ၏ အဖြစ် (မောဟက်)ကို တင်ပြီးနောက် တစ်ဖန်မသိယောင်ဆောင်သော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ မိုက်မဲတွေဝေသူ၏အဖြစ်ကို မတင်မီ ပါစိတ်အာပတ် မသင့်သေး၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

မေး။ မောဟနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်ချိန်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ထိုရဟန်းအပေါ်သို့ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့် မိုက်မဲတွေဝေသူ၏အဖြစ် (မောဟက်)ကို တင်ပြီးနောက် တစ်ဖန်ထပ်၍ မသိယောင်ဆောင်သောအခါ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - မသိယောင်ဆောင်ခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ မသိယောင်ဆောင်သောရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့်ဆုံးဖြတ်၍ သင့်လျှင် သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။
(က) မောဟက်ကို မတင်မီ မသိယောင်ဆောင်သောရဟန်း။
(ခ) ပါတိမောက်ကို အကျယ်အားဖြင့် မကြားနာအပ်သေးသောရဟန်း။
(ဂ) နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်အောက် ယုတ်လျော့၍ (တစ်ကြိမ်မျှ) ပါတိမောက်ကို အကျယ်အားဖြင့် ကြားနာပြီးသောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) သင့်ပါသည်။ ဒုက္ကဋ်။ (ခ) မသင့်ပါ။ (ဂ) မသင့်ပါ။

အမှာ။ ။ ''မသိယောင်ဆောင်ပါလျက် မောဟက်သို့ မတင်ရသော ရဟန်း ၂-မျိုးကို ဖော်ပြပါ''ဟု မေးခဲ့လျှင် အထက်ပါ (ခ) (ဂ) ရဟန်း ၂-မျိုးကို ဖြေဆိုပါ။

မေး။ ဣဒါနေဝ ခေါ အဟံ ဟာနာမိ-စသောစကားကို ပြောဆိုတိုင်းပင် အာပတ်သင့်ပါသလော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယင်းစကားကို ပြောဆိုတိုင်း အာပတ်သင့်သည် မဟုတ်ပါ။ ပါတိမောက်အကျယ်ပြသည်ကို အနည်းဆုံး နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ် နာဖူးပြီးဖြစ်ပါလျက် ပြောမှသာ အာပတ်သင့်ပါသည်။ ပါတိမောက် အကျယ်ပြသည်ကို မကြားနာဖူးသေးသောရဟန်း၊ ကြားနာဖူးသော်လည်း နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်လောက်မျှ မနာဖူးသောရဟန်းတို့မှာ ယင်းသို့ပြောသော်လည်း အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ မောဟနသိက္ခာ၏ အဂါ ၄-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မိုက်မဲတွေဝေသူ၏အဖြစ်သို့ တင်ပြီးဖြစ်ခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ထိုသို့ တင်ပြီးနောက် မသိယောင်ဆောင်လိုပြန်ခြင်း။
၃။ ပါတိမောက်ကို ၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ် ကြားနာပြီးဖြစ်ခြင်း။
၄။ မသိယောင်ဆောင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ ပဟာရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဟာရသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းအား အမျက်ထွက်သည် (စိတ်ဆိုးသည်), နှလုံးမသာသည်ဖြစ် ပုတ်ခတ်သော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါးကို စိတ်ဆိုး၍ ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်လိုသောစိတ်ဖြင့် ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်လိုက်ရာ သေသွားလျှင် မည်သည့်အာပတ်သင့်ပါသနည်း။ အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ သေစေလိုသောစေတနာ မရှိသောကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ခြေကျိုး, လက်ကျိုး, ခေါင်းကွဲစသည်ဖြစ်လျှင်လည်း ပါစိတ်ပင်။

မေး။ လူ, သာမဏေကို ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်လျှင် အာဃယ်အာပတ်သင့်ပါသနည်း။ အကြောင်းပြဖြေပါ

ဖြေ။ ''ဘိက္ခုသေ ကုပိတော အနတ္တမနော'' ဟုဆိုသောကြောင့် လူ, သာမဏေကို ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

မေး။ မိမိအား အန္တရာယ်ပြုလာ၍ ကာကွယ်သည့်အနေဖြင့် ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်လိုက်ရာ လက်လွန်ပြီး သေသွားလျှင် အာပတ်သင့် / မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မည်သည့်အာပတ်မှ မသင့်ပါ။

မေး။ မာတုဂါမကို ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်ရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်လို၍ ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်လျှင် ပါစိတ်။ တပ်မက်သောစိတ် (ကာယသံသဂ္ဂ ရာဂ)ဖြင့် ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ (အဋ္ဌကထာနှင့် ဋီကာများ)။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂိုဏ်ရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်မှုကို ပေးခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့် / မသင့်၊ သင့်က သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။
(က) ရုပ်ပျက် ဆင်းပျက်ဖြစ်စေလို၍ ရဟန်း၏နားရွက်ကို ဖြတ်သောရဟန်း။
(ခ) ခွေးလိုက်ကိုက်၍ လွတ်မြောက်လိုသဖြင့် ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်သောရဟန်း။
(ဂ) မြွေကိုက်ထားသော ဖားကို လွတ်စေလို၍ မြွေကို တောင်ဝှေးချွန်ဖြင့် ဖိနှိပ်ပြီး လွတ်အောင်ပြုလုပ်သော ရဟန်း။
(ဃ) ရန်သူတို့က နှိပ်စက်လာသဖြင့် လွတ်မြောက်အောင် ကာကွယ်ရာ၌ ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်မိသော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ဒုက္ကဋ် (ခ) ဒုက္ကဋ် (ဂ) (ဃ) အာပတ်မသင့်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ပဟာရသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စိတ်ဆိုးခြင်း။ ၂။ လွတ်မြောက်လိုမှု မရှိခြင်း။
၃။ ရဟန်းအား ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်မှုပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၅။ တလသတ္တိကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ တလသတ္တိကသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းအား အမျက်ထွက်သည်, နှလုံးမသာသည်ဖြစ်၍ လက်ဝါးပြင်ကို (ပုတ်ခတ်ရန်) ချိန်ရွယ်သောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ''တလသတ္တိက'' အဓိပ္ပါယ်ကိုရှင်းပြ၍ တလသတ္တိက-အရကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘလ-လက်ဝါးပြင် + သတ္တိ - လုံ + က - တူသည်။ လုံနှင့်တူသော လက်ဝါးပြင် (လုံသည် ထိုးဆွစရာဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်စရာဖြစ်သော လက်ဝါးပြင်) သည် ''တလသတ္တိက'' မည်ပါသည်။

တလသတ္တိက-အရ လက်ဝါးပြင်ကိုသာမက, ဥပလက္ခဏာနည်း ကောဒေသူပစာအားဖြင့် ခြေ, ဒူး-စသော အခြားကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ကိုယ်နှင့်စပ်သည့် တုတ်, တောင်ဝှေး လက်နက်စသော ပစ္စည်းဝတ္ထုများကို ယူရပါမည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ တလသတ္တိက-၌ ကပစ္စည်း သဒ်သအနက်၌ သက်ဝါဟု သိပါ။

မေး။ ''တလသတ္တိက ဥဂ္ဂိရဏ''အဓိပ္ပါယ်ကိုရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပုတ်ခတ်မှုပေးမည့်အခြင်းအရာကို ပြလျက်ကိုယ်ကိုဖြစ်စေ, ကိုယ်နှင့်စပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကိုဖြစ်စေ မြှောက်ပင့်ရွယ်မိုးခြင်းကို ''တလသတ္တိက ဥဂ္ဂိရဏ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့် / မသင့်၊ သင့်က သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။
(က) ရဟန်းတစ်ပါးကို စိတ်ဆိုး၍ ခြေဖြင့်ကန်ရန် ရွယ်သောရဟန်း။
(ခ) ရဟန်းတစ်ပါးကို လက်ဝါးဖြင့် ခြိမ်းခြောက်ရွယ်မိုးလိုက်ရာ အရိုန်လွန်ပြီး ရိုက်မိသွားသော ရဟန်း။
(ဂ) ရန်သူက ရန်မူလာသဖြင့် လွတ်မြောက်လို၍ ရွယ်မိုးသော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ် (ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်လိုမှု မရှိသောကြောင့်တည်း။)
(ဂ) အနာပတ္တိ

မေး။ တလသတ္တိကသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပဟာရသိက္ခာပုဒ်အဂါ ၃-ပါးကို ''ရဟန်းအား ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်မှုပေးခြင်း''အစား ''မြှောက်ချီရွယ်မိုးခြင်း''ဟု ပြောင်းရုံသာ ဖြစ်ပါသည်။

၆။ အမူလကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အမူလကသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ရဟန်းတစ်ပါးကို မြင်ခြင်း, ကြားခြင်း, ရှိုရှာခြင်း အကြောင်းရင်းမရှိဘဲ (အခြေအမြစ်မရှိဘဲ) သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''အမူလက သံဃာဒိသိသ်အာပတ်''ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မြင်ခြင်း, ကြားခြင်း, ယုံမှားခြင်း–ဟူသော အကြောင်းရင်း (အခြေအမြစ်) မရှိသော သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ဖြစ်ပါသည်။ (မူလ–သဒ္ဒါ ကာရဏအနက်ဟောဟု မှတ်ပါ)။

မေး။ အနုဒ္ဓံသေယျ–ဌ အနုဒ္ဓံသန–၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကိုယ်တိုင် စွပ်စွဲစောဒနာခြင်း, သူတစ်ပါးကို စွပ်စွဲစောဒနာစေခြင်း နှစ်မျိုးကို ''အနုဒ္ဓံသန''ဟု ဆိုပါသည်။

အမှာ။ ။ ''အနုဒ္ဓံသေယျ–ဌ အနုဒ္ဓံသနသရုပ်ကို ဖော်ထုတ်ဖြေဆိုပါ''ဟူသော **မေးခွန်း**ကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ အမူလကသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ **စွပ်စွဲရာ**ဌ **စွပ်စွဲခံရသောရဟန်း** **စွပ်စွဲရာ**ဇာတ်ဌပင် ''ငါ့ကို **စွပ်စွဲနေ**၏''ဟု သိလျှင် **စွပ်စွဲ**သောရဟန်းမှာ ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား သင့်ရောက်သောအာပတ်ကို သက်ဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်နှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

(က) ရဟန်းတစ်ပါးကို ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် **စွပ်စွဲ**သောရဟန်း။

(ခ) သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ဖြင့် **စွပ်စွဲ**သောရဟန်း။

(ဂ) ပါစိတ်အာပတ်ဖြင့် **စွပ်စွဲ**သောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ဒုဋ္ဌဒေါသ, အညဘာဂိယ သိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့် **သံ**ဃာဒိသိသ်**အာ**ပတ်။

(ခ) သဟဓမ္မိကဝဂ် အမူလကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်။

(ဂ) ယင်းသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်။

သတိပြုဖွယ်။ ။ ပါရာဇိက, သံဃာဒိသိသ်အာပတ်တို့ကို သီလဝိပတ္တိ–ဟုခေါ်၍ ကြွင်းသောအာပတ် ၅–ပုံတို့ကို အာစာရဝိပတ္တိ–ဟု ခေါ်ကြောင်း သတိပြု၍ လှည့်ပတ်မေးသောမေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါးကို မလိုမုန်းထားစိတ်ဖြင့် မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံစွပ်စွဲသောရဟန်းအား သင့်ရောက်နိုင်သော အပြစ်တို့ကို သိက္ခာပုဒ်အမည်များနှင့် ယှဉ်တွဲဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် **စွပ်**စွဲလျှင် ဒုဋ္ဌဒေါသ, အညဘာဂိယ သိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့် သံဃာဒိသိသ်အာပတ်။ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ဖြင့် **စွပ်**စွဲလျှင် သဟဓမ္မိကဝဂ် အမူလကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်။ ပါစိတ်အာပတ်ဖြင့် **စွပ်**စွဲလျှင် ယင်းသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်ပင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု – အခြေအမြစ်မရှိသော သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ဖြင့် **စွ**ပ်စွဲခြင်း။

မေး။ အမူလကသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄–ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ၁။ စွပ်စွဲခံရသူက ရဟန်းဖြစ်ခြင်း။ ၂။ သံဃာဒိသေသ်အာပတ်က အခြေအမြစ်မရှိခြင်း ၃။ စွပ်စွဲခြင်း။ ၄။ ထိုစွပ်စွဲရာခဏာ၌ပင် သိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃာဒိသေသ်လာ အမူလကသိက္ခာပုဒ်နှင့် သုဒ္ဓပါစိတ် သဟဓမ္မိကဝဂ်လာ အမူလကသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သံဃာဒိသေသ်လာ အမူလကသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်းဖြစ်၍ ဤသုဒ္ဓပါစိတ် သဟဓမ္မိကဝဂ်လာ အမူလကသိက္ခာပုဒ်၌ သံဃာဒိသေသ်အာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

အမူလကသိက္ခာပုဒ် ၃-ပုဒ်။ ။''သံဃာဒိသေသ်လာ အမူလကသိက္ခာပုဒ်'' ဟူသည် ဒုဋ္ဌဒေါသ, အညဘာဂိယ သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း။ ထို့ကြောင့် အမူလကသိက္ခာပုဒ် ၃-ပုဒ်ရှိသည်ဟု မှတ်ပါ။

၇။ သဠေစ္စသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သဠေစ္စသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ ''ဤသို့ပြောဆိုလျှင် ထိုရဟန်းအား တစ်မုဟုတ် (တခဏ)မျှလည်း စိတ်မချမ်းသာခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်''ဟု ထိုစိတ်မချမ်းသာစေလိုခြင်းကိုသာလျှင် အကြောင်းပြု၍ အခြား အကြောင်းမရှိဘဲ သညာနှင့်တကွ စေ့ဆော်၍ တွေးတောယုံးမှားမှုသံသယ ကုက္ကုစ္စကို ဖြစ်ဧကသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ သဠေစ္စသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအနှစ်ချုပ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတစ်ပါးအား သံသယကုက္ကုစ္စဖြစ်အောင် ပြုလုပ်သောရဟန်းအား ပါစိတ် အာပတ်သင့်၏-ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သဠေစ္စသိက္ခာပုဒ်၏ အခြားအမည်တစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကုက္ကုစ္စပ္ပါဒန (ကုက္ကုစ္စ ဥပ္ပါဒန) သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သဠေစ္စ=သညာနှင့်တကွ စေ့ဆော်၍''ဟူရာ၌ သညာ-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ငါ ပြောလိုက်လျှင် သူ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်လိမ့်မည်''ဟု သိသော သညာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သဠေစ္စ ကုက္ကုစ္စံ ဥပဒဟေယျ-၌ ''ကုက္ကုစ္စ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုရ၍ ''ကုက္ကုစ္စ ဥပ္ပါဒဟန'' အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ကုက္ကုစ္စ''ဟူသည် ယုံးမှားသံသယ ဖြစ်ပါသည်။ ''ကိုယ်တော် အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်ဘဲ ရဟန်းခံခဲ့တယ်ထင်တယ်''၊ ''ကိုယ်တော် နေလွဲမှ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတယ် ထင်တယ်''၊ ''ကိုယ်တော်သောက်တဲ့ အရည်ဟာ အရက်ထင်တယ်'' စသော စကားတို့ကို ပြောဆိုလျက် ကုက္ကုစ္စ (သံသယ)ကို ဖြစ်စေခြင်းကို ''ကုက္ကုစ္စ ဥပ္ပါဒဟန'' ဟု ဆိုပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ထိုသို့ပြောဆိုလိုက်ခြင်းကြောင့် အပြောခံရသော ရဟန်းမှာ ''ငါ ရဟန်းမှ ဟုတ်ပါလေစ''၊ ''ငါ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတုန်းက နေမျှား လွဲနေပြီးလား'' စသည်ဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

သံသယ ကုက္ကုစ္စ ဖြစ်လာပါသည်။ ထိုသို့ သံသယကုက္ကုစ္စဖြစ်ပေါ်လာအောင် ပြောဆိုခြင်းကို ''ကုက္ကုစ္စ ဥပ္ပါဒေယျ''ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါးကို စေတနာနှင့် တကွ ကုက္ကုစ္စသံသယ ဖြစ်အောင်ပြောဆိုသော ရဟန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ပြ ပါဠိကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ကတိသ မုဟုတ္တမ္ပိ အဖာသု ဘဝိဿတိ'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းတစ်ပါးကို စေတနာနှင့် တကွ ကုက္ကုစ္စသံသယ ဖြစ်အောင်ပြောဆိုသော ရဟန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ထင်ရှားအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ငါ ဒီလိုပြောလိုက်လျှင် တစ်မုဟုတ် တစ်ခဏမျှလည်း စိတ်မချမ်းသာခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တေဒေ၀ ပစ္စယ် ကရိတ္တာ အနည် ပါစိတ္တိယ်–ကို ကျနစ္စာ အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ (တသ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။) **တေဒေ၀၊ ဤ စိတ်မချမ်းသာ စေလိုခြင်းကိုသာလျှင်။ ပစ္စယ်၊ အကြောင်းကို။ ကရိတ္တာ၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ပြုခြင်းကြောင့်။ ပါစိတ္တိယ်၊ ပါစိတ်အာပတ်သည်။** ဟောတိ၊ ၏။ **အည်၊ တစ်ပါးသော သင့်လျော်သော အကြောင်းကို။ ပစ္စယ်၊ အကြောင်းကို။ ကရိတ္တာ၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ပြုခြင်းကြောင့်။ ပါစိတ္တိယ်၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။**

တစ်နည်း – အနည်၊ စိတ်မချမ်းသာစေလိုခြင်းဟူသော အကြောင်းမှ တစ်ပါးသော အကြောင်းမရှိသော။ ပါစိတ္တိယ်၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **(ကမ်ဗါအဋ္ဌကထာ နှင့် ၄င်းဋီကာသစ်၊ ပါတိမောက္ခပဒတ္ထအနုဝဏ္ဏနာကျမ်းတို့အလိုကျ ဖြစ်၏။)**

ဘာသာဋီကာအလိုကား – ''**တေဒေ၀၊ ဤ သံသယကုက္ကုစ္စဖြစ်၍ စိတ်မချမ်းသာ စေလိုခြင်းကိုသာလျှင်။ ပစ္စယ်၊ အကြောင်းပြု၍။ အည်၊ အခြားအကြောင်းကို။ ပစ္စယ်၊ အကြောင်းကို။ နကရိတ္တာ၊ မပြုမူ၍။** (ကုက္ကုစ္စံ၊ ကို။ ဥပဒဟေယျ။ အံ့။) **တသ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။ ပါစိတ္တိယ်၊ ပါစိတ်အာပတ်သည်။** ဟောတိ၊ ၏။''ဟု ပေးရပါမည်။ (ဆရာတော်ဦးဗုဒ်အလိုနည်း နည်းတူပင်။)

အမှာ။ ။ သာဓကပါဠိများကို အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ ပြန်ကြည့်ပါ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ တေဒေ၀ ပစ္စယ် ကရိတ္တာ အနည် ပါစိတ္တိယ်–၌ (က) အည အပါဒါန် (ခ) အည အရတို့ကို မှန်ကန်စွာ ကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) အည အပါဒါန်မှာ– ''**သံသယကုက္ကုစ္စဖြစ်၍ စိတ်မချမ်းသာစေလိုခြင်း**''ဟူသော အကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အည အရမှာ– ''**နောင်အခါ ထိုရဟန်း၌ သံသယဖြစ်မှာ စိုးရိမ်ခြင်း**''ဟူသော အကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ တေဒေ၀ ပစ္စယ် ကရိတ္တာ အနည် ပါစိတ္တိယ်–၌ (က) အည အရ (ခ) အနည အရတို့ကို ခွဲခြားကောက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (က) အည အရမှာ– ''**နောင်အခါ ထိုရဟန်း၌ သံသယဖြစ်မှာ စိုးရိမ်ခြင်း**''ဟူသော အကြောင်းဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **အနည အရမှာ– ပါစိတ်အာပတ် ဖြစ်ပါသည်။** (၀စနတ္ထကို သတိပြု။)

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''ကိုယ်တော် ရဟန်းခံတုန်းက အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်ဘူးထင်တယ်''ဟု ပြောဆိုပါလျက် ပါစိတ်အာပတ်မသင့်-ဟုဆိုလျှင် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်ပါနည်။ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကုက္ကုစ္စဖြစ်စေလိုရှိ၍ မဟုတ်ဘဲ တကယ် အကျိုးစီးပွားကို လိုလားသောစိတ်ထားဖြင့် ပြောဆိုသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့်ကို နှိုင်းချင့်ဆုံးဖြတ်ပါ။

(က) သံသယကုက္ကုစ္စ ဖြစ်စေလိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကိုယ်တော် ရဟန်းခံတုန်းက အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်ဘူးထင်တယ်-ဟု ပြောဆိုသော ရဟန်း။

(ခ) တကယ် အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်ဘူးထင်၍ နောင်အခါ သံသယဖြစ်မှာစိုး၍ ကိုယ်တော် ရဟန်းခံတုန်းက အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်ဘူးထင်စာယ်-ဟု ပြောဆိုသော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ (ခ) အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ သဠ္ဓိစ္ဓ သိက္ခာပုဒ်-အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကုက္ကုစ္စ(သံသယ) ဖြစ်စေလိုခြင်းမှတစ်ပါး အခြားအကြောင်းမရှိဘဲ သညာနှင့်တကွ စေ့ဆော်၍ ကုက္ကုစ္စကို ဖြစ်စေလိုသောရဟန်းအား စကားအခွန်းတိုင်း အခွန်းတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ကုက္ကုစ္စကို ဖြစ်စေခြင်း။

မေး။ သဠ္ဓိစ္ဓသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပြောအပ်သူက ရဟန်းဖြစ်ခြင်း။ ၂။ စိတ်မချမ်းသာစေလိုခြင်း။
၃။ ကုက္ကုစ္စကို ဖြစ်စေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကုက္ကုစ္စဖြစ်အောင် ပြုရာ၌ အပြုလုပ်ခံရသော ရဟန်းမှာ ကုက္ကုစ္စဖြစ်မှ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား အာပတ်သင့်ပါသလော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အပြုလုပ်ခံရသော ရဟန်းမှာ ကုက္ကုစ္စဖြစ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဖြစ်သည် ဖြစ်စေ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

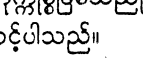

၈။ ဥပဿုတိသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥပဿုတိသိက္ခာပုဒ်ကို အပြည့်အစုံ မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ဖြစ်သော မိမိတို့ဘက်တွင် တိုင်ပင်ခြင်းရှိကုန်, ဖြစ်သော ခိုက်ရန်ရှိကုန်, ငြင်းခုန်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏ တိုင်ပင်သံကို ကြားလောက်ရာအရပ်၌ ''ဤရဟန်းတို့ ပြောဆိုမည့်စကားကို နားထောင်မည်''ဟု ကြိုတင် ထိုနားထောင်လိုခြင်း (နားထောင်၍ စောဒနာလိုခြင်း)ကိုသာလျှင် အကြောင်းပြု၍ အခြားအကြောင်းမရှိဘဲ တည်နေသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဥပသုတိသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအနှစ်ချုပ်ကို ဖော်ထုတ်ရေးသားပါ။

ဖြေ။ မိမိတို့နှင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်နေသော အခြားရဟန်းများ တိုင်ပင်နေသည်ကို ချောင်း၍ နားထောင်သောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏–ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘဏ္ဍနဇာတ, ကလဟဇာတ, ဝိဝါဒါပန္န–တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မိမိတို့ဘက်သားချင်း အတွင်းကြိတ် တိုင်ပင်နေသော ရဟန်းများကို ''ဘဏ္ဍနဇာတ'' ဟု ဆိုပါသည်။

ကိုယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ ထိခိုက်ပြောဆိုကာ ရန်ဖြစ်နေသောရဟန်းများကို ''ကလဟဇာတ''ဟု ဆိုပါသည်။

ဝိဝါဒါဓိဋ္ဌာရကျမ်းဖြစ်၍ ဒေါသပုန်ထ ငြင်းခုံခြင်းသို့ ရောက်နေကြသော ရဟန်းများကို ''ဝိဝါဒါပန္န''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဘဏ္ဍန နှင့် ကလဟ–တို့၏ အထူးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကလဟ၏ရေးအဖို့၌ ''သူတို့က ဒီလိုပြောရင်း ငါတို့က ဒီလိုပြောကြမယ်, ချေပကြမယ်'' စသည်ဖြင့် မိမိတို့ဘက်သားချင်း တိုင်ပင်ခြင်းသည် ''ဘဏ္ဍန'' မည်၏။

ကိုယ်, နှုတ်တို့ဖြင့် လွန်ကျူးခြင်း, ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းသည် ''ကလဟ'' မည်၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။

မေး။ ဥပသုတိ–၌ 'သုတိ'ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆို၍ 'ဥပသုတိ'မည်သော အရပ်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ 'သုတိ'ဟူသည် တစ်ပါးသောရဟန်းတို့ တိုင်ပင်ပြောဆိုသည့် စကားသံ ဖြစ်ပါသည်။ ထို တစ်ပါးသောရဟန်းတို့ တိုင်ပင်ပြောဆိုသည့် စကားသံကို ကြားနိုင်လောက်ရာ (၁၂–တောင်ခန့်) အရပ်သည် 'ဥပသုတိ' မည်ပါသည်။

တစ်နည်း – ချောင်းမြောင်းချဉ်းကပ်၍ နားထောင်အပ်ရာ အရပ်သည် 'ဥပသုတိ' မည်ပါသည်။

ဝစနတ္ထ– သုယျတီတိ သုတိ၊ ကြားအပ်သော စကားသံကို ရ၏။
သုတိယာ သမီပံ ဥပသုတိ၊ ကြားအပ်သော စကားသံ၏ အနီးအရပ်ကို ရ၏။
– ဥပေစ္စ သုယျတိ တ္တောတိ ဥပသုတိ။ အရပ်ကို ရ၏။

မေး။ မိမိတို့နှင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်နေသော အခြားရဟန်းများ တိုင်ပင်နေသည်ကို ချောင်း၍ နားထောင်သော ရဟန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ပြ ပါဠိကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ယံ ဣမေ ဘဏ္ဍာသန္တိ; တံ သောသာမိ''ဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ရည်ရွယ်ချက်ကို ဖော်ပြပါ–ဟု မေးလျှင် ''ဤရဟန်းတို့ ပြောဆိုမည့် စကားကို နားထောင်မည် (နားထောင်၍ စောဒနာမည်)''ဟူသော ရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်ပါသည်–ဟု ဖြေပါ။

မေး။ တောဒေ ပစ္စယံ ကရိတ္တာ အနည် ပါစိတ္တိယံ–ကို ကျနစ္စာ အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ (ဟသ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။) တောဒေ၊ ဤ စောဒနာလိုသော အလိုဆန္ဒဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

နားထောင်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ပစ္စယ်၊ အကြောင်းကို။ ကရိတ္တာ၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ပြုခြင်းကြောင့်။ ပါစိတ္တိယ်၊ ပါစိတ်အာပတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အည်၊ တစ်ပါးသော သင့်လျော်သော အကြောင်းကို။ ပစ္စယ်၊ အကြောင်းကို။ ကရိတ္တာ၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ပြုခြင်းကြောင့်။ ပါစိတ္တိယ်၊ သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။

တစ်နည်း – အနည်၊ စောဒနာလိုသော အလိုဆန္ဒဖြင့် နားထောင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းမှ တစ်ပါးသောအကြောင်းမရှိသော။ ပါစိတ္တိယ်၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘာသာဋ္ဌိကာအလိုကား – ''ဘေတဒေဝ၊ ဤစောဒနာလိုသော အလိုဆန္ဒဖြင့် နားထောင်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ပစ္စယ်၊ အကြောင်းပြု၍။ အည်၊ အခြားအကြောင်းကို။ ပစ္စယ်၊ အကြောင်းကို။ နဲ့ ကရိတ္တာ၊ မပြုမူ၍။ (ဥပသုတိ၊ ၌။ တိဋ္ဌေယျ၊အံ့။) တသ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။ ပါစိတ္တိယ်၊ ပါစိတ်အာပတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။''ဟု ပေးရပါမည်။ (ဆရာတော်ဦးပုဓိအလိုနည်း နည်းတူပင်။)

အမှာ။ ။ သာဓကပါဠိများကို အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌ ပြန်ကြည့်ပါ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ဘေတဒေဝ ပစ္စယ် ကရိတ္တာ အနည် ပါစိတ္တိယ်-၌ (က) အည အပါဒါန် (ခ) အည အရတို့ကို မှန်ကန်စွာ ကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ (က)အည အပါဒါန်မှာ– ''စောဒနာလိုသော အလိုဆန္ဒဖြင့် နားထောင်ခြင်း''ဟူသော အကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အည အရမှာ– ''ဤရဟန်းတို့၏ စကားကိုကြားရလျှင် ငါယူထားသည့် မကောင်းသောအယူမှ ရှောင်ကြဉ်မည်၊ ငြိမ်းအေးမည် (ကျေအေးမည်)၊ မိမိဘာမျှ မလုပ်ကြောင်း ပြောပြ၍ မိမိကိုယ်ကို လွတ်မြောက်စေမည်''စသော အလိုဆန္ဒများ (ရည်ရွယ်ချက်များ)ဖြင့် နားထောင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ရန်သူရဟန်းတို့ တိုင်ပင်နေသည်ကို ချောင်း၍နားထောင်ရာ၌ ထားကောင်းသော ရည်ရွယ်ချက်များကို ဖော်ပြပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ဘေတဒေဝ ပစ္စယ် ကရိတ္တာ အနည် ပါစိတ္တိယ်-၌ (က) အည အရ (ခ) အနည အရတို့ကို ခွဲခြားကောက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (က) အည အရမှာ– ''စောဒနာလိုသော အလိုဆန္ဒဖြင့် နားထောင်ခြင်း''ဟူသော အကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အနည အရမှာ– ပါစိတ်အာပတ် ဖြစ်ပါသည်။ (ဝစနတ္ထကို သတိပြု။)

မေး။ ဥပသုတိသိက္ခာပုဒ်–အရ အာပတ်သင့်ပုံများကို စေ့စုံအောင် ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''နားထောင်မည်''ဟုကြ၍ စောဒနာလိုသောကြောင့် တိုင်ပင်သောစကားသံကို ကြားလောက်ရာအရပ်သို့ သွားသောရဟန်းအား ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ဒုက္ကဋ်။ ခပ်မြန်မြန်လိုက်ခြင်း၊ နောက်ချန်ရစ်ခြင်းတို့ကြောင့်လည်း ဒုက္ကဋ်ပင်။ ကြားလောက်ရာအရပ်၌ ရပ်၍ နားထောင်လျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ မိမိတို့နှင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်နေသော အခြားရဟန်းတို့တိုင်ပင်နေသည်ကို ချောင်းနားထောင်ရုံမျှဖြင့် အာပတ်သင့်ပါသလော ရှင်းပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ချောင်းနားထောင်ရုံမျှဖြင့် အာပတ် မသင့်ပါ။ ''နားထောင်ပြီး သူတို့စကားအရ စောဒနာ မည်''ဟူသော အလိုဆန္ဒ (ရည်ရွယ်ချက်)လည်း ရှိပါမှ အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ မိမိရပ်နေရာအရပ်သို့ လာ၍တိုင်ပင်ကြလျှင် မည်သို့ ပြုလုပ်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ မိမိရပ်နေရာ (ထိုင်နေရာ, အိပ်နေရာ) အရပ်သို့လာ၍ ရဟန်းများတိုင်ပင်နေကြလျှင် ချောင်းဟန့်၍ဖြစ်စေ, ''အဟံ ဣဓ = ဒီအရပ်မှာ ငါရှိတယ်'' ပြောဆို၍ဖြစ်စေ အသိပေးရပါမည်။ အသိမပေးဘဲ နားထောင်လျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဗ္ဗာရုံ - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - တိုင်ပင်သံ၏ အနီးဌ် တည်ခြင်း။

မေး။ ဥပသုတိသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်းများဖြစ်ခြင်း။ ၂။ စောဒနာလိုခြင်း။
၃။ နားကောင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သိယာ ကိရိယ, သိယာ အကိရိယအားဖြင့် အပိုင်းအခြားတူသော သိက္ခာပုဒ် ၃-ပုဒ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရူပိယသိက္ခာပုဒ်။ ၂။ အညဝါဒကသိက္ခာပုဒ်။ ၃။ ဥပသုတိသိက္ခာပုဒ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။
(ပါစိတ္တျာဒိအဋ္ဌကထာ)

မေး။ ''တေဒေ ပစ္စယံ ကရိတ္တာ အနုညံ''ပါသော သိက္ခာပုဒ်များကို ရေတွက်ပြပါ။
(အနညပါစိတ် သိက္ခာပုဒ် ၄-ပုဒ်ကို ရေတွက်ပြပါ။)

ဖြေ။ (ဆောင်) -တေဒေ ပစ္စယံ၊ အနညံ၊ မုတ်ရန် လေးပုဒ်သာ။
-အနုပခ္ခ၊ လုစ်ပြ တစ်ဖုံ၊ ဥယျောဇန၊ သဠ္ဓိစ္ဆ၊ ဥပသုတိ ပါ။

၉။ ကမ္မပ္ပဋိဗာဟနသိက္ခာပုဒ်

ခမေး။ ကမ္မပ္ပဋိဗာဟနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝိနည်းတရားနှင့်လျော်ညီစွာ ပြုအပ်သော ကံ ၄-မျိုးတို့အတွက် ဆန္ဒပေးပြီးနောက် ထိုကံကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ''ကမ္မပ္ပဋိဗာဟနသိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ကံကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချလျှင် ထိုကံကို တားမြစ်ရာရောက်သောကြောင့် ''ကမ္မ+ပဋိဗာဟန သိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကမ္မပ္ပဋိဗာဟနသိက္ခာပုဒ်၏ အခြားအမည်တစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကမ္မ ဒီယနကသိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

ခမေး။ ဝမ္မိကာနံ ကမ္မာနံ-အရ ''ဝမ္မိကက်''ဟူသည် ဘယ်လိုကံမျိုးဖြစ်ပါသနည်း။ ဖြေဆိုပါ

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဟုတ်မှန်သော သဘောဝတ္ထု, စောဒနာ သာရဏာ ဝိနည်း, မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ဖြစ်သည့် ပြည့်စုံသော ဥတ္တကမ္မဝါစာဖြင့် ပြုအပ်သော ကံမျိုးကို ''ဓမ္မိကကံ (တရားရှိသောကံ)''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဓမ္မိကာနံ ကမ္မာနံ-အရ ဓမ္မိကကံ ၄-မျိုးတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထု, စောဒနာသာရဏာဝိနည်း, မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမဖြစ်သည့် ပြည့်စုံသော ဥတ္တ, ကမ္မဝါစာဖြင့် ပြုအပ်သော (၁) အပလောကနကံ (၂) ဥတ္တိကံ (၃) ဥတ္တိဒုတိယကံ (၄) ဥတ္တိစတုတ္ထကံတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အပလောကန စသောကံ ၄-မျိုးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သမဂ္ဂသံဃာ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ထိုထိုကျေးဇူးမဲ့ ပြောဆိုခြင်းစသော အကြောင်းဝတ္ထုကိုပြောဆိုပြီး ''ရုစ္စတိ သံဃဿ = ဤအမှုသည် သံဃာတော်အား နှစ်သက်ပါ၏လော''ဟု ၃-ကြိမ်ကြားစေ၍ (မေးမြန်း၍) ပြုအပ်သောကံကို ''အပလောကနကံ'' ဟု ဆိုရပါသည်။ (ကဏ္ဍကသမဏောကို နှင်ထုတ်ကြောင်းကံ စသည်ဖြစ်၏။)

၂။ သမဂ္ဂသံဃာ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်ပင် ဥတ်တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် ပြုအပ်သောကံကို ''ဥတ္တိကံ'' ဟုဆိုရပါသည်။ (ဥပုသ်ကံ, ပဝါရဏာကံ စသည်ဖြစ်၏။)

၃။ ဥတ် တစ်ကြိမ်, ကမ္မဝါစာတစ်ကြိမ်ဖြင့် ပြုအပ်သောကံကို ''ဥတ္တိ ဒုတိယကံ'' ဟု ဆိုရပါသည်။ (ကထိနစီဝရဒါနကံ, သီမာသမ္မုတိကံ စသည်ဖြစ်၏။)

၄။ ဥတ် တစ်ကြိမ်, ကမ္မဝါစာ သုံးကြိမ်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သောကံကို ''ဥတ္တိစတုတ္ထကံ'' ဟု ဆိုရပါသည်။ (ဥပသမ္ပဒါကံ စသည်ဖြစ်၏။)

အမှာ။ ။ ကံ ၄-မျိုးပြုရမည့် ဌာနများကို ကခ်ီအဋ္ဌကထာစသည်တို့၌ ရှုပါလေ။

မေး။ ယခုအခါ အပလောကနကံကို အဘယ်ကိစ္စတို့၌ အသုံးပြုကြပါသနည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မတသန္ဓက သင်္ကန်းစသော သံယိကပစ္စည်းကို တစ်စုံတစ်ယောက်အား ပေးလိုရာ၌ လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်းဝေဖန်ရန် သမ္မုတိပေးရာ၌လည်းကောင်း အသုံးပြုကြပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အခွန်းတိုင်း အဲခွန်းတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ရှုတ်ချခြင်းသဘောသို့ ရောက်ခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့် / မသင့်၊ သင့်က သင့်သော အာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။

(က) ဓမ္မကံ၌ ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသောရဟန်း။

(ခ) အဓမ္မကံ၌ ယုံမှားယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသောရဟန်း။

(ဂ) ''ကံမထိုက်သူအပေါ်၌ ကံပြုကုန်၏''ဟု သိ၍ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) (ခ) ဒုက္ကဋ်အာပတ် (ဂ) အနာပတ္တိ

မေး။ ကမ္မပ္ပဋိဗာဟနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ၁။ ဓမ္မက်ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ဓမ္မက်ဟု အမှတ်မရှိခြင်း။ ၃။ ဆန္ဒပေးပြီးမှ ရှက်ချခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ ဆန္ဒအဒတ္တာဂမနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဆန္ဒအဒတ္တာဂမနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာ၌ ဝိနိစ္ဆယကထာ (အဆုံးအဖြတ်စကား) ဖြစ်နေစဉ် ဆန္ဒမပေးဘဲ နေရာမှ ထကာ ဖဲသွားသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဝိနိစ္ဆယကထာယ ဝတ္တမာနာယ–အရ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းစကား ဖြစ်ဆဲအခါ– ဟူသည် အဘယ်နည်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝိနည်းတရားတော်နှင့်အညီ အဓိကရုဏ်းတစ်ခုကို ဆုံးဖြတ်ဖို့ရန် သံဃာစည်းဝေးပြီးနောက် စောဒက, စုဒိတက (စွပ်စွဲတတ်သော တရားလိုနှင့် စွပ်စွဲအပ်သော တရားခံ)တို့က အဓိကရုဏ်းမှုခင်းကို ပြောဆိုတင်ပြ ချေပလျှောက်ထားပြီး အာပတ်တပ်၍ မဆုံးဖြတ်ရသေးသမျှ, အဆုံးအဖြတ်နှင့်စပ်သော ဥတ် ကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဖတ်ရာဝယ် ဥတ်ထားပြီး ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်၍ မပြီးဆုံးသေးသမျှ အခါကာလကို ''ဝိနိစ္ဆယကထာ ဖြစ်တုန်းဖြစ်ဆဲအခါ''ဟု ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာကို ကြည့်၍ ''(၁) စောဒက, စုဒိတကတို့က ဆိုင်ရာစကားကို ပြောဆိုခြင်း။ (၂) အနုဝိဇ္ဇက–ခေါ် စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်မည့် ဝိနည်းဝိုရ်ကို သမုတ်ခြင်း။ (၃) ထို့နောက် ဝိနည်းဝိုရ်က စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း (၄) အဆုံးအဖြတ်နှင့်စပ်သော ဥတ် ကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဆိုရာဝယ် ဥတ်ထားပြီး၍ ကမ္မဝါစာ မပြီးဆုံးသေးခြင်း။ ဤကိစ္စ ၄–မျိုးအတွင်းမှာ ဝိနိစ္ဆယကထာ ပြီးပြီဟု မဆိုရ။ ဝိနိစ္ဆယကထာ ဖြစ်တုန်းဖြစ်ဆဲဟုသာ ဆိုရသည်''ဟု ကိစ္စသရုပ်ထုတ်ပြီး ရေးကြသည်။

မေး။ ဆန္ဒမပေးဘဲ နေရာမှ ထသွားသောရဟန်းအား အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သံဃာပရိသတ်၏ ဟတ္ထပါသ်ကို စွန့်ဆဲအခိုက်၌ ဒုက္ကဋ်၊ စွန့်ပြီးသောအခါ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ရဟန်းတစ်ပါး။
ဝတ္ထု – ဆန္ဒမပေးဘဲ ဖဲသွားခြင်း။

မေး။ ဝိနိစ္ဆယကထာဖြစ်နေစဉ် ဆန္ဒမပေးဘဲ နေရာမှ ထသွားသော်လည်း အာပတ် မသင့်ဟုဆိုလျှင် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်ပါနည်း ဖြစ်နိုင်သမျှ ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အဓမ္မက်ဟု မှတ်ထင်၍ ထသွားခြင်း။ ''ဤကိစ္စအတွက် သံဃာ မဝိုမ်မသက် ဖြစ်လိမ့်မည်၊ မတရားသဖြင့် ကဲပြုကြလိမ့်မည်၊ မညီညွတ်ဘဲ ကဲပြုကြလိမ့်မည်၊ ကံမထိုက်သူကို ကဲပြုကြလိမ့်မည်''ဟု သိခြင်း။ မိမိကိုယ်တိုင် မကျန်းမာခြင်း။ အခြား မကျန်းမာသူအတွက် ဆောင်ရွက်ဖွယ်ကိစ္စရှိနေခြင်း။ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်စသည် နှိပ်စက်ခြင်း။ ကဲပျက်စေလိုခြင်း၊ မဟုတ်ဘဲ 'နောက်မှ ပြန်လာမည်'ဟု နလုံးသွင်းလျက် ထသွားခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့်၊ သင့်က သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။
(က) ဓမ္မကံ၌ ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ ဖဿွားသောရဟန်း။
(ခ) အဓမ္မကံ၌ ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ ဖဿွားသောရဟန်း။
(ဂ) မတရားသဖြင့် ကံပြုကြလိမ့်မည်–ဟု သိ၍ ဖဿွားသောရဟန်း။
(ဃ) ကျင်ငယ်စွန့်ချင်၍ ဖဿွားသောရဟန်း။
(င) ကံပျက်စေလို၍ မဟုတ်ဘဲ တဖန်ပြန်လာမည်ဟု ကြံ၍ ဖဿွားသောရဟန်း။

ဖြေ။ (က) (ခ) ဒုက္ကဋ်အာပတ် (ဂ) (ဃ) (င) အနာပတ္တိ

မေး။ ဆန္ဒအတွေးဂမနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၆–ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဂိနိဋ္ဌယကထာ ဖြစ်နေဆဲ ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ဓမ္မကံဖြစ်ခြင်း။
၃။ ဓမ္မကံဟုအမှတ်ရှိခြင်း။ ၄။ တစ်သိမ်ထည်း၌ တည်နေခြင်း။
၅။ တူသောသံဝါသရှိသူ ဖြစ်ခြင်း။ ၆။ ကံပျက်စေလို၍ ဟတ္ထပါသ်ကို စွန့်ခြင်း ကို ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံဃာ၌ ဝိနိဋ္ဌကထာဖြစ်နေစဉ် ဆန္ဒမပေးဘဲ ဟတ္ထပါသ်ကို စွန့်ပြီး နေရာမှ ထသွားရာ၌ သိမ်အားလျော်စွာ အာပတ်သင့်ပုံ/ မသင့်ပုံများကို စေ့စုံအောင် ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ **မဟာသိမ်၌** ကံပျက်စေလိုသော ဆန္ဒဖြင့် ဟတ္ထပါသ်ကို စွန့်ပြီး နေလိုက်လျှင် ဝဂ်ဖြစ်ပြီး ကံပျက်သောကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ **ဓညသိမ်၌ကား** ဟတ္ထပါသ်ကို စွန့်ပြီး သိမ်အတွင်း၌ နေမှသာ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ သိမ်အပြင်ဘက်ရောက်အောင် ထွက်သွားလျှင် အာပတ် မသင့်ပါ။

၁၁။ ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ညီညွတ်သော သံဃာနှင့်တကွ (သက်နိုးရှားပါးသော, သံဃာကိစ္စကိုလည်း ဆောင်ရွက်နေသောရဟန်းအား) သက်နိုးပေးပြီးနောက် ရဟန်းတို့သည် ချစ်ကျွမ်းဝင်သော မိတ်ဆွေရဟန်းသို့သာ သံဃိကလာภ์ကို ညွှတ်စေကြကုန်၏။ ပေးကြကုန်၏''ဟု ရွတ်ချခြင်းသဘောသို့ ရောက်သောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ''ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ် ဝတ္ထုရင်း၌ ''ဒုဗ္ဗလစီဝရ = အရှင်ဒဗ္ဗမှာ နည်းပါးသော သက်နိုးရှိနေသည်''ဟု ဆိုထားသည်၊ ထို ''ဒုဗ္ဗလစီဝရ''မှ ''ဒုဗ္ဗလ''ပုဒ်ကို ယူ၍ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ''ဒုဗ္ဗလစီဝရ သိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''သမဂ္ဂသံဃာ'' ဟူသည်အဘယ်ကဲ့သို့သော သံဃာမျိုးဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ တူသောသံဝါသရှိ၍ တူသောသိမ်၌ တည်သောသံဃာကို ''သမဂ္ဂသံဃာ''ဟု ဆိုပါသည်။
(**ဆောင်**) သံဝါသတူ၊ သိမ်လည်းတူ၊ မှတ်ယူ သမဂ္ဂ။

မေး။ ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပုဒ်သော ရွတ်ချကဲ့ရဲ့ပုံပြ အာကာရဝါဒကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ယထာသန္တုတံ ဘိက္ခု သံဃိကံ လာဘံ ပရိဏာမေန္တိ–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ယထာသန္တုတ'' အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကောင်းစွာချီးမွမ်းအပ် ပေါင်းသင်းအပ်သော (မိတ္တ, သန္ဓိဋ္ဌ, သမ္ဘတ္တ) မိတ်ဆွေရဟန်းကို ''ယထာသန္တုတ''ဟု ဆိုပါသည်။ (အကျွမ်းတဝင် ခင်မင်ရင်းနှီးသော ရဟန်းကို ယထာသန္တုတ''ခေါ်သည်ဟု ရှင်းရှင်းမှတ်ပါ။)

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ သာမန်မိတ်ဆွေသည် ''**မိတ္တ**''မည်၏။ ဟိုနေရာ သည်နေရာ ဟိုကိစ္စ သည်ကိစ္စ၌ တွေ့မြင်ပေါင်းဆုံအပ်ဖူးသော မိတ်ဆွေသည် ''**သန္ဓိဋ္ဌ**''မည်၏။ အချင်းချင်း ကောင်းစွာဆည်းကပ်တတ်သော (အချစ်ခင်တတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ခိုင်မြဲ မကွဲပြားနိုင်သော) မိတ်ဆွေရင်းချာသည် ''**သမ္ဘတ္တ**''မည်၏။

မေး။ ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သမဂ္ဂသံဃာနှင့် အတူတကွ သေနာသနပညာပကစသည်ဖြင့် သမ္ဘုတိရသော ရဟန်းအား ကိုယ်တိုင်သက်နှံးပေးပြီးနောက် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသော ရဟန်းအား စကားအခွန်းတိုင်း အခွန်းတိုင်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်စေနိုင်သော ရှုတ်ချမှုများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သက်နှံးမှတစ်ပါး အခြားဝေဖန်ဖွယ်ပစ္စည်းများကို သဘောတူပေးပြီး နောက်ရှုတ်ချခြင်း၊ သမ္ဘုတိမရသူအား ပေးပြီးနောက် ရှုတ်ချခြင်း၊ သာမဏေများအား သဘောတူပေးပြီး နောက် ရှုတ်ချခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်း။
ဝတ္ထု – သက်နှံးပေးပြီးနောက် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းတို့အား သင့်ရောက်သောအာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။

(က) သမ္ဘုတိ မရသောရဟန်းအား သဘောတူသက်နှံးပေးပြီးနောက် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသော ရဟန်း။

(ခ) သက်နှံးမှတစ်ပါး အခြားစွန့်ပေးကောင်း ဝေဖန်ကောင်းသော ပရိက္ခရာကို ပေးပြီး နောက်ရှုတ်ချသော ရဟန်း။

(ဂ) သာမဏေအား သက်နှံးပေးပြီးနောက် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသောရဟန်း။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ (က) စွန့်ပေးကောင်း ဝေဖန်ကောင်းသော ဝိဿဇ္ဇိယ ဝေဘင်္ဂိယ ပစ္စည်း၊

(ခ) မစွန့်မပေးကောင်း မဝေဖန်ကောင်းသော အဝိဿဇ္ဇိယ အဝေဘင်္ဂိယပစ္စည်းတို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ဂရုဘဏ် ၅–မျိုးမှကြွင်းသော ပရိက္ခရာ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ဂရုဘဏ် ၅–မျိုးဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဂရုဘဏ်နှင့် စပ်၍ သိမှတ်များကို သိသာရုံမျှရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဂရုဘဏ်သည် အမျိုးအားဖြင့် ၅–မျိုး၊ အကျယ်အားဖြင့် ၂၅–မျိုး ရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ထိုဂရုဘဏ်များကို သံယိကဖြစ်ခဲ့သော် အခြားကျောင်းတိုက် သံယာအားလည်းကောင်း၊ ဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်းကောင်း အပိုင် မပေး မစွန့်ကောင်း, မဝေဖန်ကောင်းပါ။ ပေးစွန့်အပ် ဝေဖန်အပ်သောလည်း ပေးစွန့်ရာ ဝေဖန်ရာမရောက်၊ သံယိကဖြစ်မြဲသာ ဖြစ်ကြောင်းပါသည်။ လဲလျှောင်ကား လဲကောင်းပါသည်။

မေး။ သံယိကကျောင်း, အရံကို မိမိ၏တပည့်အား ပျံ့လွန်တော်မူကာနီး၌ ပေးအပ်ခဲ့ရာ အအပ်ခံရသော တပည့်ပိုင် / မပိုင် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ သံယိကကျောင်း, အရံသည် ဂရုဘဏ်ဖြစ်၍ မပေးစွန့်အပ်, မဝေဖန်အပ်သော အဝိဿဇ္ဇိယ အဝေဘာဂိယ ပစ္စည်းဖြစ်သောကြောင့် ပေးအပ်သော်လည်း ပေးအပ်ရာမရောက်၊ အအပ်ခံ ရသော တပည့် မပိုင်ပါ။

မေး။ ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၄-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ သက်နှံးပေးရာပုဂ္ဂိုလ်က ရဟန်းဖြစ်ခြင်း။
၂။ ဓမ္မက်ဖြင့် ရအပ်သောသမ္ဘုတိရှိသူဖြစ်ခြင်း။
၃။ သံယာနှင့်အတူ ဝိကပ္ပနာလောက်သော သက်နှံးကို ပေးခြင်း။
၄။ ပေးပြီးနောက် ရှုတ်ချခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဝိမတိဋ္ဌိကာ၌ကား - ပ နှင့် ဒု၊ တ နှင့် စ ကို ပေါင်း၍ အဂါ ၂-ပါးဟု ဆိုပါသည်။

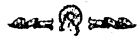

၁၂။ ပရိဏာမနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပရိဏာမနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ သံယာသို့ ညွှတ်ပြီးဟု သိလျက် သံယာဥစ္စာဖြစ်သော, သံယာသို့ညွှတ်ပြီးသော လာဘ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးသို့ ညွှတ်စေသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ပရိဏာမသိက္ခာပုဒ်၏ အခြားအမည်တစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပရိဏာတသိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပရိဏတ (ပရိဏာမန) သိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်တို့၏ အထူးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ နိဿဂ္ဂိပါစိတ် ပတ္တဝဂ် ပရိဏတ (ပရိဏာမန) သိက္ခာပုဒ်၌ သံယိကလာဘ်ကို မိမိသို့ ညွှတ်စေသောကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။ ဤသုဒ္ဓပါစိတ် သဟဓမ္မိကဝဂ် ပရိဏတ (ပရိဏာမန) သိက္ခာပုဒ်၌ကား အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးသို့ ညွှတ်စေသောကြောင့် သုဒ္ဓပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။

၈။ သဟဓမ္မိကဝဂ် ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၉။ ရတနဝဂ်

မေး။ ရတနဝဂ်၏ အခြားနာမည်ဟစ်မျိုးကို ဖော်ပြ၍ ထိုအမည် နှစ်မျိုးတို့တွင် မည်သည့်အမည်သည်သာ ပေါရာဏကအမည်ဖြစ်သည်ဟု စိစစ်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ရတနဝဂ်၏ အခြားနာမည်တစ်မျိုးမှာ 'ရာဇဝဂ်' ဖြစ်ပါသည်။

ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာ၌ ''ရာဇဝဂ္ဂသ''ဟု ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း။ ကခ်ီအဋ္ဌကထာ နိဿယတို့၌လည်း ''ရာဇဝဂ္ဂသ''ပါင့်ကိုပင် အနက်ပေးပြတော်မူကြသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကခ်ီယောနော မဟာဋီကာ၌လည်း ကျမ်းတက်ပြရာ၌ ''ဣဒါနိ ရာဇ-ဝဂ္ဂသ သံဝဏ္ဏနံ ကရေဒ္ဓော''ဟု ဆို၍၊ ''ရာဇဝဂ္ဂသာဘိ ရာဇသဒ္ဒေန ဥပလက္ခိတ-သာ ဝဂ္ဂသ၊ ရတနဝဂ္ဂေါတိပိ တေသေဝ နာမံ''ဟု ဖွင့်ပြထားသောကြောင့် လည်းကောင်း ''ရာဇဝဂ်''ဟူသော အမည်သည်သာ ပေါရာဏကအမည် ဖြစ်ပါသည်။

၁။ အန္တေပုရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အန္တေပုရသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ခတ္တိယဇာတ်ရှိသော, ဦးထိပ်၌ အဘိသိက်ရေစင်ဖြင့် သွန်းလောင်းအပ်ပြီးသော (အဘိသိက်ခံပြီးသော) မင်း၏ မင်းနှင့် မိဖုရားရတနာ မထွက်သေးသော အိပ်ရာတိုက်ခန်း၌ မဝင်မီ ရှေ့အဖို့က (မိမိလာကြောင်းကို) တင်ကြို၍ အသိမပေးဘဲ တံခါးခုံကို လွန်စေသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို 'အန္တေပုရသိက္ခာပုဒ်'ဟု နာမည်တပ်ရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''အန္တေပုရ''ဟူသည် ''နန်းတော်အတွင်း'' ဖြစ်၏။ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို နန်းတော်တွင်းနှင့်စပ်၍ ပညတ်တော်မူအပ်သောကြောင့် ''အန္တေပုရသိက္ခာပုဒ်''ဟု နာမည်တပ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် တားမြစ်တော်မူလိုရင်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကြိုတင်အသိမပေးဘဲ မင်း၏ အိပ်ရာခန်းဆောင်သို့ မဝင်ရ-ဟု တားမြစ်တော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အန္တေပုရသိက္ခာပုဒ်၌ ရည်သော-အရ ယူရမည့် မင်းအမျိုးအစားကို သာကနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ခတ္တိယဇာတ်ရှိသူဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ဦးထိပ်၌ အဘိသိက်ရေစင်ဖြင့် သွန်းလောင်းအပ်ပြီး (ဘိသိက်ခံပြီး)ဖြစ်ခြင်း။ ဤအင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မင်းကို ယူရပါမည်။

သာကေ - ခတ္တိယသ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တသ- ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ အနိက္ခန္တရာဇကေ-၌ ရာဇ-အရေဆိုလျှင်လည်း အတူတူပင်။

မေး။ (က) အနိက္ခန္တရာဇက (ခ) အနိဂ္ဂတရတနက-တို့၏ အဓိပ္ပာယ်များကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ (က) မထွက်သေးသော မင်းရှိသော = မင်း မထွက်သေးသော အိပ်ရာတိုက်ခန်းကို ''အနိက္ခန္တ ရာဇက''ဟု ဆိုပါသည်။

(ခ) မထွက်သေးသော မိဖုရားရတနာရှိသော = မိဖုရားရတနာ မထွက်သေးသော

http://www.dhammadownload.com

အိပ်ရာတိုက်ခန်းကို ''အနိဂ္ဂတရတနက''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ အနိက္ခန္တရတနကေ-၌ ရတန-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မိဖုရားရတနာ ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ရတန-သဒ္ဒါသည် ရတနာ ခုနစ်ပါးလုံးကို ဟောသော်လည်း ဤ၌ အရာဌာနအားလျော်စွာ ကေဒေသ္ဗျပစာအားဖြင့် မိဖုရားရတနာကိုသာ ယူရပါသည်။

မေး။ အနိက္ခန္တရာဇကေ, အနိဂ္ဂတရတနကေ-ပုဒ်တို့၏ စပ်ရာ ဝိသေသျပုဒ်ကို ''သယနိ ဃရေ''ဟု အဋ္ဌကထာတို့၌ ပါဌသေသ ထည့်ဖွင့်ကြရာ ယင်း ''သယနိဃရ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''သယနိဃရ''ဟူသည် မင်း၏ အိပ်ရာကို ခင်းထားအပ်ရာဖြစ်သော အခန်း၊ အယုတ်ဆုံး အားဖြင့် တင်းတိမ်ကန့်လန့်ကာ(ခန်းဆီးလိုက်ကာ) ကာထားအပ်သော အိပ်ခန်း ဖြစ်ပါ သည်။ (ယင်းပါဠိကို ''စက်ရာခန်းဆောင်, စက်တော်ခန်းဆောင်, အိပ်ရာတိုက်ခန်း''ဟု အမျိုးမျိုး မြန်မာပြန်ကြပါသည်။)

မေး။ ဤအန္တေပုရသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ပုံ အဖုံဖုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မိမိလာကြောင်းကို မသိစေဘဲ အိပ်ရာတိုက်ခန်း၏ တံခါးခုံကို ပထမခြေလှမ်း လွန်စေလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်း လွန်စေလျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - အရှင်အာနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - နန်းတော်တွင်းသို့ ဝင်ခြင်း။

မေး။ ဤအန္တေပုရသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူရာ၌ ဘုရားရှင်၏ ရည်ရွယ်ချက်တော်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မင်းနှင့် မိဖုရားတို့ စက်တော်ခေါ်ရာတိုက်ခန်းအတွင်းသို့ ကြိုတင်အသိမပေးဘဲ ရုတ်တရက် ဝင်သွားလျှင် မင်းနှင့် မိဖုရားတို့ ပျော်ပါးခိုက်ကြိုးနေပါက မျက်နှာပျက်စရာ ဖြစ်ပါမည်။ ထိုသို့ မဖြစ်စေရန်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်တော်ဖြင့် ဤအန္တေပုရသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော် မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အန္တေပုရသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၅-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ခတ္တိယဇာတ်ရှိခြင်း။ (မင်းမျိုးမင်းနွယ်ဖြစ်ခြင်း)။
၂။ အဘိသိက်သွန်းပြီး ဖြစ်ခြင်း။
၃။ မင်းနှင့် မိဖုရား နှစ်ပါးတို့ အိပ်ရာတိုက်ခန်းမှ မထွက်သေးခြင်း။
၄။ မိမိလာကြောင်း ကြိုတင်၍ အသိမပေးခြင်း။
၅။ အိပ်ရာတိုက်ခန်း၏ တံခါးခုံကို ကျော်လွန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (က) ခတ္တိယဇာတ်မဟုတ်ဘဲ ဘိသိက်ခံပြီးသော မင်း၏ စက်ရာခန်းဆောင်သို့ ကြိုတင် အသိမပေးဘဲ ဝင်သောရုဟန်း။
(ခ) ခတ္တိယဇာတ်ဖြစ်သော်လည်း ဘိသိက်မခံရသေးသော မင်း၏ စက်ရာခန်းဆောင်သို့ ကြိုတင်အသိမပေးဘဲ ဝင်သောရဟန်း။
(ဂ) မင်း မိဖုရား ကစ်ပါးပါးက ထွက်ပြီးဖြစ်သော စက်ရာခန်းဆောင်သို့ ကြိုတင်အသိ

http://www.dhammadownload.com

မပေးဘဲ ဝင်သောရဟန်းတို့အား အပြစ်ရှိ/ မရှိ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ အပြစ်မရှိပါ။

၂။ ရတနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ရတနသိက္ခာပုဒ်၏ လိုရင်းအချုပ်ကို အနှစ်ထုတ် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ လူတို့ မေ့ကျန် ကျကျန်ရစ်သည့် ရတနာဆယ်ပါး၊ ရတနာဟု သမုတ်အပ်သော ပစ္စည်းများကို ကျောင်းတိုက်အရံတွင်း, မိမိတည်းခိုနေထိုင်ရာ အိမ် ဇရပ်အတွင်း၌ ရဟန်းကိုယ်တိုင် ကောက်ယူနိုင်၊ ကောက်ယူစေနိုင်သည်။

၂။ အခြားအရပ်များ၌ မကောက်ယူနိုင်၊ မကောက်ယူစေနိုင်။ ကောက်ယူလျှင်, ကောက်ယူစေလျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၃။ ကောက်ယူသိမ်းဆည်းရာ၌ ''ဥစ္စာရှင် လာယူလိမ့်မည်''ဟူသော နှလုံးသွင်း (ရည်ရွယ်ချက်)ဖြင့် ကောက်ယူသိမ်းဆည်းရမည်။

အမှာ။ ။ ''ရွှေငွေကို ရဟန်းကိုယ်တိုင် ကောက်ယူကောင်းသော နေရာနှင့် မကောက်ယူကောင်းသော နေရာများကို ခွဲခြားဖော်ပြ၍၊ ကောက်ယူသိမ်းထားရာ၌ တားရမည့် ရည်ရွယ်ချက်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ''ဟု မေးလျှင် ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ ရတန-အရ, ရတနသမ္မတ-အရ ယူရမည့်ပစ္စည်းများကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရတန-အရ ပုလဲ, ပတ္တမြား, ကြောင်မျက်ရွဲ, ခရုသင်း, ကျောက်သလင်း, သန္တာ, ငွေ, ရွှေ, ပတ္တမြားနီ, ပတ္တမြားပြောက်-ဟူသော ရတနာ (၁၀)ပါးကို ယူရပါမည်။

ရတနသမ္မတ-အရ ရတနာဟု သမုတ်ထားအပ်သော ရတနာအတုများနှင့် အဝတ်တန်ဆာစသော လူတို့၏ အတွင်း, အပ အသုံးအဆောင်များကို ယူရပါမည်။

မေး။ အန္တေပုရသိက္ခာပုဒ်လာ အနိဋ္ဌတရတနကေ-၌ ရတန-အရနှင့် ရတနသိက္ခာပုဒ်လာ ရတန-အရတို့၏ အထူးကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အန္တေပုရသိက္ခာပုဒ်လာ အနိဋ္ဌတရတနကေ-၌ ရတန-အရ မိဖုရားရတနာကို ရည်၍ ရတနသိက္ခာပုဒ်လာ ရတန-အရ ရတနာ ၁၀-ပါးကို ရ၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ အဗ္ဘာရာမနှင့် အဗ္ဘာဝသထ အရပ်များကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အကာအရံရှိသော ကျောင်းတိုက်၏ အကာအရံအတွင်း။ အကာအရံ မရှိသောကျောင်းတိုက်၏ အစွန်ဆုံးကျောင်းမှ ခဲနှစ်ကျတို့၏ အတွင်းသည် ''အဗ္ဘာရာမ'' မည်ပါသည်။

ရွာတွင်းရှိ မိမိတည်းခိုနေထိုင်ရာ အိမ်သည် ''အဗ္ဘာဝသထ''မည်ပါသည်။ ထိုအိမ်သည် အကာအရံရှိလျှင် အကာအရံအတွင်း။ အကာအရံမရှိလျှင် ဗန်းတစ်ကျ, ကျည်ပွေ့တစ်ကျ အတွင်းကို ''အဗ္ဘာဝသထ''ဟု ဆိုရပါသည်။

သာရတ္ထဒီကာ(၃၊ ၉၈။)အလိုကား - ကျောင်းတိုက်အရံတွင်းမှာဖြစ်စေ, အခြားသော အရပ်မှာဖြစ်စေ မိမိနေထိုင်ရာအရပ်ကို ''အဗ္ဘာဝသထ''ဟု ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကခ်ါအဋ္ဌကထာ, ဋီကာများနှင့်အညီ ရေးပါသည်။ ကခ်ါဋီကာသစ်၌

http://www.dhammadownload.com

''ကျောင်းတိုက်အတွင်းရှိ အိမ်(=ကျောင်း, ဇရပ်)ကို အဖျာရာမ-သဒ္ဒါဖြင့်ပင် ယူအပ်ပြီး'' ဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ဆိုရ၏ သာရတ္ထဒီကာအဆိုကို ကေစိဝါဒဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ အဖျာရာမေ ဝါ-၌ အဘယ်ကို 'အာရာမ'ဟု ခေါ်ရ၏၊ အဘယ်ကို 'အဖျာရာမ'ဟု ခေါ်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းများ၏ နေထိုင်ရာကျောင်းတိုက်ကို (အကာရှိလျှင် အကာအထီ၊ အကာမရှိလျှင် အစွန်းဆုံးကျောင်းမှ ခဲ ၂-ကျအထိကို) 'အာရာမ'ဟု ခေါ်ရ၏၊ ထိုအာရာမ်အတွင်းရှိ ကျောင်းဆောင်များနှင့် ကျောင်းပရိဝုဏ်များကို 'အဖျာရာမ' ခေါ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ဘာသာဒီကာသို့ လိုက်၍ မေး+ဖြေထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ခွဲခြားသင့်/မသင့် အောက်ပါ ကခ်ိအဖွင့်ဖြင့် စဉ်းစားပါ။

အဖျာရာမေ ဝါတိ ပရိက္ခိတ္တသ အန္တောပရိက္ခေပေ အပရိက္ခိတ္တသ ဒ္ဒိန္ဒ် လေဌ္ဌပါတာနံ အန္တော။ (ကခ်ိဋ္ဌ၊ ၂ဒ)။) -ဌင်းအလို အာရာမနှင့် အဖျာရာမ အတူတူပင် ဖြစ်၏။

မေး။ အဖျာဝသထ ဝါ-၌ အဘယ်ကို 'အာဝသထ'ဟု ခေါ်ရ၏၊ အဘယ်ကို 'အဖျာဝသထ'ဟု ခေါ်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မိမိနေရာအရပ် (အိမ်,ကျောင်း)ကို 'အာဝသထ'ဟု ခေါ်ရ၏၊ ထိုမိမိနေရာ၌ဘာနှ၌ အကာအရံရှိလျှင် အကာအရံအတွင်း။ အကာအရံ မရှိလျှင် ကျည်ပွေ့တကျအတွင်းကို 'အဖျာ-ဝသထ' ဟု ခေါ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ဘာသာဒီကာသို့ လိုက်၍ မေး+ဖြေထားခြင်းပင်။ ''အဖျာဝသထေတိ ဂေဟော''ဟု ဖွင့်သော ကခ်ိဒီကာသစ်အလိုကား အာဝသထနှင့် အဖျာဝသထ-အတူတူပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဖျာရာမနှင့် အဖျာဝသထ-တို့၏အရကို မှတ်သားရလွယ်ကူအောင် ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အရံအတွင်း ကျောင်းတိုက်အတွင်းသည် 'အဖျာရာမ'၊ မိမိတည်းခိုနေထိုင်ရာ အိမ် ဇရပ်အတွင်းသည် 'အဖျာဝသထ' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရတန, ရတနသမ္မတပစ္စည်းများကို ကောက်ယူသိမ်းထားရာ၌ ထားရမည့် ရည်ရွယ်ချက်ပြ ဝါကျကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ယဿ ဘဝိဿတိ၊ သော ဟရိဿတိ- ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရတနာ (၁၀)ပါးကို ကောက်ယူသော, ကောက်ယူခိုင်းသော ရဟန်းအား အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရွှေ, ငွေကို မိမိအတွက် ကောက်ယူသော, ကောက်ယူခိုင်းသော ရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ သံဃာ, ဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ်, စေတီ, နဝကမ္မတို့အတွက် ကောက်ယူသော, ကောက်ယူခိုင်းသော ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

ကြွေးသော ပုလဲစသော ရတနာ (၈)ပါးတို့ကို သံဃာ, ဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ်, စေတီ, နဝကမ္မတို့အတွက် ကောက်ယူသော, ကောက်ယူခိုင်းသော ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ လူတို့၏ အဝတ်စသော ကပ္ပိယဝတ္ထု၊ ရွှေ, ငွေစသော အကပ္ပိယဝတ္ထုများကို ဘဏ္ဍာစိုး

http://www.dhammadownload.com

အနေဖြင့် သိမ်းဆည်းပေးကောင်း/ မပေးကောင်း ဝိနိစ္ဆယ ချခဲ့ပါ။

ဖြေ။ မိခင်၏ ဥစ္စာပင် ဖြစ်စေကာမူ ဘဏ္ဍာစိုးအနေဖြင့် သိမ်းဆည်း မပေးကောင်းပါ။ သိမ်းဆည်းပေးလျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ကောန်သိမ်းထားရတော့မည်ဖြစ်သော, ကဝိယဘဏ္ဍာ (သုံးသပ်ကောင်း ကိုင်ကောင်းသော အသုံးအဆောင်)လည်းဖြစ်သော မိခင် ဘခင်တို့၏ ပစ္စည်းကို သိမ်းဆည်းပေးကောင်း/ မပေးကောင်း ဝိနိစ္ဆယ ချခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ထိုပစ္စည်းကို မိမိဥစ္စာပြု၍ သိမ်းဆည်းပေးကောင်းပါသည်။

မေး။ လူတို့က ပစ္စည်းများ လာရောက်အပ်နှံ သိမ်းဆည်းခိုင်းလျှင် မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ရပါမည်နည်း ဆောင်ရွက်ရမည့်နည်းလမ်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ 'မသိမ်းကောင်း'ဟု ပြော၍ ပယ်ဖြစ်ရပါမည်။ စိတ်ဆိုး၍ ပစ်ချသွားခဲ့လျှင် မိမိ၏ 'ပလိဗော'မည်သောကြောင့် သိမ်းဆည်းထားရပါမည်။

မေး။ ကျောင်း၌ အလုပ်လုပ်နေကြသော လက်သမား, ပန်းရံစသည်တို့ကလည်းကောင်း၊ မင်းကျွမ်းဝင်သူတို့ကလည်းကောင်း ၄င်းတို့၏ ပစ္စည်းများကို သိမ်းခိုင်းလျှင် သိမ်းကောင်း/ မသိမ်းကောင်း ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ချစ်ခြင်း, ကြောက်ခြင်းကြောင့် မသိမ်းအပ် မသိမ်းကောင်းပါ။ လုံခြုံရာအရပ်ကိုကား ညွှန်ပြကောင်းပါသည်။

မေး။ ''အဗ္ဗာရာမ, အဗ္ဗာဝသထအရပ်အတွင်း ကျန်ရစ်သော လူတို့၏ပစ္စည်းများကို ကောက်ယူ သိမ်းထားကောင်းသည်''ဟုဆိုရာ ထိုအရပ်များအတွင်း မည်သည့်နေရာ၌မဆို ကျန်ရစ်သောပစ္စည်းများကို ကောက်ယူ၍ သိမ်းထားကောင်းသည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မမှတ်ရပါ။ ''ရဟန်း သာမဏေတို့ ယူလိမ့်မည်''ဟု ယုံမှားသံသယ ဖြစ်နိုင်လောက်သော နေရာဌာနမျိုး၌သာ ကောက်ယူ၍ သိမ်းထားကောင်းပါသည်။

အမှာ။ ။ ကောက်ယူပြီးနောက် ဆက်လက်ပြုလုပ်ရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ကခ၀ိ အဋ္ဌကထာ၌ ရှုပါလေတော့။

မေး။ အယ် တတ္ထ သာမိစ်-အရ လူတို့မေ့ကျန်ရစ်သော ရတန, ရတနသမ္မတပစ္စည်းကို တွေ့ရှာ၌ ပြုကျင့်ရမည့် လောကုတ္တရာတရား ၉-ပါးအားလျော်သော ဝတ္တရားကို ဖော်ပြ၍ ထိုဝတ္တရား ပျက်ကွက်လျှင် သင့်ရောက်နိုင်သော အပြစ်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ, သူတစ်ပါးကို ခိုင်း၍ဖြစ်စေ သိမ်းထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဝတ္တရား ပျက်ကွက်လျှင် ဝတ္တဘေဒ ဒုက္ခ၌အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာ၀တ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - မထင်ရှားသော ရဟန်းတစ်ပါး။
ဝတ္ထု - ရတနာကို ကောက်ယူခြင်း။

မေး။ ရတနသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အညတြ အဗ္ဗာရာမာ ၀ါ အဗ္ဗာ၀သထာ ၀ါ- ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ရတနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၄–ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ခွင့်မပြုအပ်သော အမှုကို ပြုခြင်း။ (ခွင့်မပြုအပ်သော ဌာနဖြစ်ခြင်း။ –မဟာဋ္ဌီကာ)။
၂။ သူတစ်ပါးဥစ္စာဖြစ်ခြင်း။ ၃။ ဝိဿာသဂ္ဂါဟ, ပံသုကူလသညာတို့ မရှိခြင်း။
၄။ ကိုယ်တိုင်ကောက်ယူခြင်း, သူတစ်ပါးကိုကောက်ယူစေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ရှင်းချက်။ ။ ''၁။ ခွင့်မပြုအပ်သောအမှုကို ပြုခြင်း''ဟူသည် ခွင့်မပြုအပ်သော အရပ်၌ ကောက်ယူသိမ်းထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

နံပါတ် ၃–အဂ်ါကိုကြည့်၍ သုံးသပ်ကောင်း ကိုင်ကောင်းသော ရတနသမ္မတပစ္စည်းများကို ဝိဿာသဂ္ဂါဟအနေဖြင့် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာဖြစ်အောင် သိမ်းထားလျှင်ဖြစ်စေ၊ ပုံသကူ အမှတ်သညာဖြင့် ကောက်ယူသိမ်းထားလျှင်ဖြစ်စေ အာပတ် မသင့်ဟု သိပါ။

၃။ ဝိကာလဂါမပွဝေသနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဝိကာလဂါမပွဝေသနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ထိုသို့သဘောရှိသော အဆောတလျင် ရှောင်တခင်ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ကြဉ်ထား၍ ထင်ရှားရှိသောရဟန်းကို မပန်ကြားဘဲ နေလွဲအခါ ရွာတွင်းသို့ဝင်သောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ သန္ဓံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆာ–၌ အဘယ်ရဟန်းမျိုးကို ''သန္ဓ ဘိက္ခု''ဟု ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုရ။ ဝိကာလ–အရကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဥပစာရသိမ်အတွင်း ဒဿနူပစာ၌ တွေ့ရမြင်ရသော, ပင်ကိုယ်ပြောနေကျစကားဖြင့် လှမ်း၍ပန်ကြားလျှင် ဖြစ်နိုင်သော ရဟန်းမျိုးကို ''သန္ဓ ဘိက္ခု'' ဟုဆိုရပါသည်။
ဝိကာလ–အရ မွန်းတည့်လွန်ရာအခါမှစ၍ အရုဏ်တက်ချိန်အတွင်း အခါကာလကို ယူရပါမည်။

မေး။ နေလွဲအခါ ရွာတွင်းဝင်ရာ၌ ပန်ကြားပုံများကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ထင်ရှားရှိသော ရဟန်းတစ်ပါးထံသွား၍ ''ဝိကာလေ ဂါမပွဝေသနံ အာပုစ္ဆာမိ'' ''ဂါမံ ပဝိသိဿာမိ''ဟု ပါဠိလိုဖြစ်စေ၊ ''တပည့်တော် နေလွဲအခါ ရွာတွင်းသို့ ဝင်ခြင်းကို ပန်ကြားပါ၏။ ရွာထဲ သွားမလို့ပါ။ ရွာထဲ သွားပါရစေ''ဟု မြန်မာလိုဖြစ်စေ ပန်ကြားလျှောက်ထားရပါမည်။

မေး။ ရဟန်းအများ မြို့/ ရွာတွင်းသို့ ဝင်ကြရာ၌ မည်သူ့အား ပန်ကြားရပါမည်နည်း ဖြေဆိုပါ

ဖြေ။ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ပန်ကြားကြရပါမည်။

ဘာသာဋ္ဌီကာအဆို။ ။ ''ရဟန်း ၂–ပါး မြို့တွင်း ရွာတွင်းသို့ အတူဝင်လိုရာ၌ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ပန်ပြောနိုင်၏။ အများဝင်ရာ၌လည်း နီးရာရဟန်းအား ပန်ပြောနိုင်သည်''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ အဘယ်ကိစ္စမျိုးကို ''အစ္စာယိက ကရဏီယ = အဆောတလျင် ပြုဖွယ်ကိစ္စ''ဟု ဆိုရ

http://www.dhammadownload.com

ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ခိုးသူဘေး, ခေးမြေဘေး, မီးဘေးစသော ရုတ်တရက် ရှောင်တခင် ဖြစ်ပေါ်လာသော ကိစ္စမျိုးကို ''အစ္စာယိက ကရဏီယ = အဆောတလျင် ပြုဖွယ်ကိစ္စ''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ မပန်ကြားဘဲ နေလွဲအခါ ရွာတွင်းသို့ ဝင်သောရဟန်းအား အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသား ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အဆောတလျင် ပြုဖွယ်ကိစ္စမရှိပါဘဲလျက် မပန်ကြားဘဲ နေလွဲအခါ ရွာတွင်းသို့ဝင်သော ရဟန်းအား အကာအရံရှိသောရွာ၏ အကာအရံကို ကျော်လွန်လျှင်၊ အကာအရံ မရှိသောရွာ၏ ဒုတိယခဲတကျ ဥပစာသို့ သက်ရောက်လျှင် ပထမခြေလှမ်း၌ ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်း၌ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ နေလွဲအခါ ထင်ရှားရှိသောရဟန်းကို မပန်ကြားဘဲ သွားနိုင်သောနေရာများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မြို့/ ရွာတွင်းရှိကျောင်းတိုက်၊ ဘိက္ခုနီမတို့၏ ကျောင်း၊ တိတ္ထိတို့၏ ကျောင်း၊ ရွာတွင်း ဆွမ်းစားဇရပ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နေလွဲအခါ မပန်ကြားဘဲ ရွာတွင်းရှိကျောင်တိုက်စသည်တို့သို့ သွားရာ၌ ခါးပန်းကြိုး မပတ် သက်နှီးမရုံဘဲ သွားကောင်း/ မသွားကောင်း ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ သွားကောင်းပါသည်။ (ပါစိတ္တာဒိအဋ္ဌကထာ၊ ၁၅၄-နှင့် ဋီကာများ။)

မှတ်ချက်။ ။ ခါးပန်းကြိုး မပတ် သက်နှီးမရုံဘဲ သွားကောင်းသော်လည်း ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ ခါးပန်းကြိုးပတ်, သက်နှီးရုံလျက်သာ သွားသင့်ပါသည်။

- နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
  ဝတ္ထု - နေလွဲအခါ ရွာတွင်းသို့ ဝင်ခြင်း။

မေး။ ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သန္တံ ဘိက္ခုံ ၂။ အနာပုစ္ဆာ ၃။ အညတြ တထာရူပါ အစ္စယိကာ ကရဏီယာ-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ထင်ရှားရှိသောရဟန်းကို မပန်ကြားခြင်း။
၂။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည့် ''အစ္စာယိက ကရဏီယ''စသောအကြောင်း မရှိခြင်း။
၃။ နေလွဲအခါ ရွာတွင်းသို့ ဝင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဝိမတိဋီကာ၌ ၂-နှင့် ၃-ကိုပေါင်း၍ အဂါ ၂-ပါးဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်နှင့် ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်က နိမန္တနဘတ်ရှိသော ရဟန်းအား နေမလွဲမီ အခြားဒကာ, ဒကာမ တို့ အိမ်သို့ လှည့်လည်သွားလာခြင်းကို တားမြစ်၏။

ဤဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနသိက္ခာပုဒ်က ရဟန်းအားလုံးတို့အား နေလွဲအခါ ရွာတွင်းသို့ ဝင်ခြင်းကို တားမြစ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၄။ သူစီယရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သူစီယရသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အရိုး, ဆင်စွယ်, ဦးချိုတို့ဖြင့် ပြီးသော အပ်ကျည်(အပ်ဘူး)ကို ပြုလုပ်စေသော ရဟန်းအား "ခွဲခြင်းရှိသော ပါစိတ်အာပတ်" သင့်၏။

မေး။ အဋ္ဌမယ, ဒန္တမယ, ဝိသာဏမယ-တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နွားရိုး, ကျွဲရိုးစသော အရိုးတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ပြုအပ်သော အပ်ကျည် အပ်ဘူးသည် "အဋ္ဌမယ" မည်၏။
ဆင်စွယ်ဖြင့် ပြုအပ်သော အပ်ကျည် အပ်ဘူးသည် "ဒန္တမယ" မည်၏။
နွားစသည်တို့၏ ဦးချိုဖြင့် ပြုအပ်သော အပ်ကျည်အပ်ဘူးသည် "ဝိသာဏမယ" မည်၏။

မေး။ သူစီယရဲ-အရ အပ်ကျည် အပ်ဘူးသရုပ်ကို ပါဠိ/ မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ဖော်ထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အဋ္ဌမယ = နွားရိုး, ကျွဲရိုးစသော အရိုးတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ပြုအပ်သော အပ်ကျည် အပ်ဘူး။
၂။ ဒန္တမယ = ဆင်စွယ်ဖြင့် ပြုအပ်သော အပ်ကျည် အပ်ဘူး။
၃။ ဝိသာဏမယ = နွားစသည်တို့၏ ဦးချိုဖြင့် ပြုအပ်သော အပ်ကျည် အပ်ဘူးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အပ်ကျည် အပ်ဘူး မလုပ်ကောင်းသော အရာများကို စုံလင်စွာ ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ နွားရိုး, ကျွဲရိုးစသော အရိုး ၂။ ဆင်စွယ် ၃။ နွားစသည်တို့၏ ဦးချိုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ "ကာရာပေယျ = ပြုစေငြားအံ့" ဟုဆိုသောကြောင့် အရိုးစသည်ဖြင့် ပြီးသော အပ်ဘူးကို မိမိကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်သောရဟန်းအား ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်ဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ မမှတ်ရပါ။ ကာရာပေယျ-အရ သူတစ်ပါးကို ပြုစေခြင်းကိုသာမက, မိမိကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်ခြင်းကိုလည်း ယူရသောကြောင့် အရိုးစသည်ဖြင့် ပြီးသော အပ်ဘူးကို မိမိကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်သောရဟန်းအား ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ "ဘေဒနကပါစိတ် = ခွဲခြင်းရှိသော ပါစိတ်" ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ရှေးဦးစွာ အပ်ဘူးကို ခွဲပြီးမှ ပါစိတ်အာပတ်ကို ဒေသနာကြားရမည်ဖြစ်သောကြောင့် "ဘေဒနကပါစိတ် = ခွဲခြင်းရှိသော ပါစိတ်" ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - "နိဿဂ္ဂိပါစိတ်" ဟူသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကိုယ်တိုင် ပြုခြင်း, သူတစ်ပါးကို ပြုစေခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ် ရသောအခါ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သက္ကတိုင်း။ ပုဂ္ဂိုလ် - များစွာသော ရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု - အပ်ကျည်ဘူးတို့ကို တောင်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အရိုးစသည်တို့ဖြင့် ကမ္မတ် (အနားပတ်သီး)၊ ခါးပန်းသီး၊ ဓားရိုးများ ပြုလုပ်သောရဟန်းအား ဤ သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်/ မသင့် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်က အပ်ကျည်ဘူး ပြုလုပ်ခိုင်းမှုကိုသာ တားမြစ်သောကြောင့် အရိုးစသည်တို့ဖြင့် ကမ္မတ် (အနားပတ်သီး)၊ ခါးပန်းသီး၊ ဓားရိုးများ ပြုလုပ်ခိုင်းသော ရဟန်းအား ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ သူစိယရသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ အပ်ကျည်ဘူး ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ အဋ္ဌမယစသည် ဖြစ်ခြင်း။
၃။ မိမိအတွက် ကိုယ်တိုင်ပြုပြီးခြင်း၊ သို့မဟုတ် - သူတစ်ပါးကို ပြုစေ၍ ရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၅။ မဗ္ဗပိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်

မေး။ မဗ္ဗပိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ ညောင်စောင်းအသစ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အင်းပျဉ်အသစ်ကိုသော်လည်းကောင်း ပြုလုပ်စေလိုသော ရဟန်းသည် အပေါင်(ဘောင်)၏ အောက်အစွန်းကို ကြည့်၍ ဘုရားရှင်၏ လက်သစ်တော်ဖြင့် လက် ၈-သစ်အခြေရှိသော ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်းကို ပြုလုပ်စေရမည်။ ထိုလက် ၈-သစ်ပမာဏကို လွန်စေသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ မဗ္ဗ, ပိဋ္ဌ-တို့အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မဗ္ဗ-အရ 'မသာရက'အစရှိသော ညောင်စောင်းတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကို ယူရပါမည်။
ပိဋ္ဌ-အရလည်း ထို့အတူ 'မသာရက' အစရှိသော အင်းပျဉ်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကိုပင် ယူရပါမည်။

မေး။ ''ပိဋ္ဌ = အင်းပျဉ်''ဟူသည် မည်ကဲ့သို့သော အရာဖြစ်ကြောင်းကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ညောင်စောင်းကဲ့သို့ အလွန်ရှည်သည်လည်း မဟုတ်၊ အာသန္ဒီက (ခုံမြင့်)ကဲ့သို့ အညီအမျှ လေးထောင့်ကျသည်လည်း မဟုတ်သော ထိုင်ခုံ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''အပေါင် (ဘောင်)၏ အောက်အစွန်းကို ကြည့်၍''ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အခြေကို တိုင်းရာ၌ အပေါင်(ဘောင်)ကို ထည့်တိုင်းဖွယ်မလို၊ အပေါင်(ဘောင်)ကို ချန်ပြီး တိုင်းရမည်-ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်၏ အခြေပမာဏကို မဇ္ဈိမပုရိသ, ပကတိပုရိသတို့၏ အတိုင်းအတာအားဖြင့် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မဇ္ဈိမပုရိသအတိုင်းအတာအားဖြင့် ၁-တောင်၊
ပကတိပုရိသအတိုင်းအတာအားဖြင့် ၁-တောင့်ထွာ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(**ဆောင်**) ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်၊ လုပ်လိုလျှင်၊ မောင်ရှင် သိဖို့ရာ။
တစ်တောင့်ထွာမျှ၊ ပမာဏ၊ ပြုရ အခြေမှာ။

မေး။ ''ဆေဒနကပါစိတ် = ဖြတ်ခြင်းရှိသော ပါစိတ်''ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပမာဏထက် ပိုလွန်သောအခြေကို ဖြတ်ပြီးမှ ပါစိတ်အာပတ်ကို ဒေသနာကြားရသော ကြောင့် ''ဆေဒနကပါစိတ် = ဖြတ်ခြင်းရှိသော ပါစိတ်''ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သူတစ်ပါးထံမှ လက်ရှစ်သစ်ထက်ပိုလွန်သော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ကို ရလျှင် မည်သို့ ဆောင်ရွက်သုံးစွဲရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ သူတစ်ပါးထံမှ လက်ရှစ်သစ်ထက်ပိုလွန်သော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ကို ရလျှင် ပိုလွန်သောအခြေကို ဖြတ်၍ သို့မဟုတ်- ပိုနေသောအပိုင်းကို မြေတွင် မြှုပ်၍ သုံးစွဲရ ပါမည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - အရှင်ဥပနန္ဒ။
ဝတ္ထု - မြင့်သော ညောင်စောင်း၌ အိပ်ခြင်း။

မေး။ မဟာပိဋကသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂-ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပမာဏထက်လွန်သော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ဖြစ်ခြင်း။
၂။ မိမိအတွက် ကိုယ်တိုင်ပြုပြီးခြင်း။ သို့မဟုတ်- သူတစ်ပါးတို့ကို ပြုစေ၍ ရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၆။ တူလောနဒ္ဓသိက္ခာပုဒ်

မေး။ တူလောနဒ္ဓသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ညောင်စောင်းကိုဖြစ်စေ၊ အင်းပျဉ်ကိုဖြစ်စေ မြေးယှက်အပ်သော လဲရှိသည်ကို (လဲပါ သော အခင်းရှိသည်ကို) ပြုလုပ်စေသောရဟန်းအား လဲကိုထုတ်ခြင်းရှိသော ပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။

မေး။ တူလောနဒ္ဓသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်ကို အမျှားနားလည်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ပေါ်၌ လဲဝါဂွမ်းအဆာသွတ်ထားသော မွေ့ရာများကို မခင်းရ မသုံးစွဲရ-ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''တူလောနဒ္ဓ မဟာပိဋ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ် (ခုတင်, ထိုင်ခုံ)ပေါ်၌ အဝတ်ကြမ်းတစ်ထည်ကို ဖြန့်ခင်း၍ ထိုအဝတ်ကြမ်းပေါ်၌ လဲဝါဂွမ်းတို့ကို ထည့်ပြီးနောက် အထက်က အဝတ်တစ်ထည်ဖြင့် ထပ်အုပ်ကာ ချုပ်စပ်ထားသော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ် (ခုတင်, ထိုင်ခုံ)ကို ''တူလောနဒ္ဓ မဟာပိဋ''ဟု ဆိုပါသည်။ (အခင်းသည် ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်နှင့် တွဲနေ၍ မွေ့ရာသည် ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်နှင့် တွဲ မနေ-ဟု သိပါ။)

http://www.dhammadownload.com

မေး။ လဲ ၃-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ လက်ပ်ပင်စသော သစ်ပင်မှဖြစ်သော သစ်ပင်လဲ။
၂။ နွယ်ပင်မှဖြစ်သော နွယ်လဲ။
၃။ ရှင်မွေ့လွန်းပင်စသော မြက်မျိုးမှဖြစ်သော မြက်လဲ တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ လဲမှိုသွတ်ထားသော အခင်းများပေါ်တွင် မအိပ်ကောင်း မထိုင်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အိပ်ကောင်း ထိုင်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ထိုအခင်းများပေါ်တွင် မအိပ်ကောင်း မထိုင်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဂိလာနမဟုတ်သော (ကျန်းမာနေသော) ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်၍၊ အိပ်ကောင်း ထိုင်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ အနာပေါက်ခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့် ရိုးရိုးအခင်းပေါ်၌ မထိုင်နိုင် မအိပ်နိုင်သော ဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ လဲကို မြေးယှက်ပြီး (အဆာသွတ်ပြီး) သုံးစွဲကောင်းသော ပစ္စည်းများကို ဖော်ပြပါ

ဖြေ။ ၁။ အာယောဂပတ် ၂။ ခါးပန်းကြိုး ၃။ ပခုံးလွယ်
၄။ သပိတ်အိပ် ၅။ ပဝါရေစစ် ၆။ ခေါင်းအုံးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''လဲ မှိုသွတ်ထားသော ခေါင်းအုံးများကို သုံးစွဲကောင်း၏''ဟုဆိုရာ အပ်စပ်သောခေါင်းအုံး ပမာဏကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အလျား ၂-တောင်၊ အနံ တောင်ဆုပ် ပမာဏရှိသော ခေါင်းအုံး ဖြစ်ပါသည်။
(ဆောင်) နှစ်တောင် အလျား၊ နံကား တောင်ဆုပ်၊
ခေါင်းအုံးချုပ်၊ အဟုတ် အပ်သည်သာ။

မေး။ ခေါင်းအုံးနှင့်စပ်၍ ဝိနည်းဒိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှောင်ကြဉ်ကြပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကျမ်းဂန်၌ ဂိလာနမဟုတ်လျှင် ခေါင်းအုံးနှင့် ခြေအုံး နှစ်မျိုးသာအပ်ကြောင်း လာသောကြောင့် ဝိနည်ဒိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ခေါင်းအုံးပေါ်၌ တာတောင်ဖြင့်ထောက်ခြင်း, ရင်အောက်၌ ထားခြင်းများကို ရှောင်ကြဉ်ကြပါသည်။

မေး။ ယခုခေတ် အချို့အသုံးပြုနေကြသော ခြေအုံးများ အပ်/ မအပ် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ကျမ်းဂန်တို့၌ ဂိလာနမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ခေါင်းအုံးနှင့် ခြေအုံး ၂-မျိုး အပ်ကြောင်း မိန့်ဆိုထားသောကြောင့် အပ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ယခုအခါ အချို့အသုံးပြုနေကြသော မီအုံးများကား မအပ်ကြောင်း ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကြပါသည်။

မေး။ ယခုခေတ် ဝါဂွမ်းများ အတွင်းသွင်း၍ ချုပ်ထားသောစောင် (ဂွမ်းကပ်)များ ကိုယ်အောက်မှာ ထား၍ အိပ်သင့်/ မအိပ်သင့် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ အာယောဂပတ်, ခါးပန်းကြိုး, ပခုံးလွယ်, သပိတ်အိပ်, ပဝါရေစစ်, ခေါင်းအုံးတို့၌သာ လဲ မှိ ဝါဂွမ်းများ အဆာသွတ်ပြီး သုံးစွဲကောင်းကြောင်း ဖွင့်ဆိုထားသောကြောင့် ထိုစောင် (ဂွမ်းကပ်)များကို ကိုယ်အောက်မှာထား၍ မအိပ်သင့်ပါ။

မေး။ ဘုရားလောနဒ္ဒ မဟာပိဋကို သုတစ်ပါးတို့ထံမှ ရလျှင်ဖြစ်စေ၊ လူတို့က လှူလျှင်ဖြစ်စေ

http://www.dhammadownload.com

မည်သို့ ပြုလုပ်ပြီးမှ သုံးစွဲရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ လဲ ဝါဂွမ်းကို ထုတ်ပြီးမှ သုံးစွဲရပါမည်။

မေး။ ''ဥဒ္ဒါလနက''အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သွတ်ထားသော လဲအဆာကို ထုတ်ပြီးမှ ဒေသနာကြားရသော ပါစိတ်အာပတ်ကို ''ဥဒ္ဒါလနက''ဟု ဆိုပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - လဲကို မြှေးယှက်အပ်ရာဖြစ်သော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ကို ပြုစေခြင်း။

မေး။ တူလောနဒ္ဒသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၂-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မြှေးယှက်အပ်သော လဲရှိသော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ဖြစ်ခြင်း။
၂။ ဓိမိအတွက် ကိုယ်တိုင်ပြုပြီးခြင်း၊ သို့မဟုတ် - သူတစ်ပါးကို ပြုစေ၍ ရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၇။ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ နိသီဒိုင်ကို ပြုလုပ်လိုသော ရဟန်းသည် အတိုင်းအရှည်ပမာဏနှင့် ယှဉ်သော နိသီဒိုင်ကို ပြုလုပ်စေရမည်။ ထိုနိသီဒိုင်၏ ပမာဏကား - မြတ်စွာဘုရား၏ လက်သန်း အထွာတော် ဖြင့် အလျား ၂-ထွာ၊ အနံ ၁-ထွာခွဲ၊ အမြီတ်(အဆာ) ၁-ထွာဖြစ်၏။ ထိုပမာဏကို လွန်စေသောရဟန်းအား ''ဖြတ်ခြင်းရှိသော ပါစိတ်အာပတ်'' သတ်၏။

မေး။ ''နိသီဒန = နိသီဒိုင်''ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အဘယ်ကဲ့သို့သော အခင်းမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''နိသီဒန = နိသီဒိုင်''ဟူသည် ပိုးချည်နှင့်ရောသော အခင်းနှင့်တူစွာ ဖြန့်ခင်း၍ မိမိလိုရာ အစွန်းတစ်ဘက်၌ ဘုရားရှင်၏ တစ်ထွာပမာဏရှိသော အမြီတ်အဆာဟပ်ပြီး ထိုအမြီတ် အဆာကို ၂-ဌာနတို့၌ခွဲ၍ ပြုအပ်သော အမြီတ်အဆာ ၃-ခုပါရှိသော ပရိက္ခရာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နိသီဒိုင်ကို ခွင့်ပြုတော်မူရခြင်း (ပညတ်တော်မူရခြင်း) အကြောင်းရင်းကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတို့သည် မွန်မြတ်သောအစားအစာများကို စားပြီးနောက် တရားနှလုံးမသွင်းဘဲ အိပ်ပျော်ကြသည့်အခါ အိပ်မက်မက်၍ သုက်လွတ်ကြသဖြင့် သက်နံ့လည်း ပေ, ကျောင်းအိပ်ရာနေရာများနှင့် ခန္ဓာကိုယ်လည်း ပေသောကြောင့် သက်နံ့, ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာများနှင့် ခန္ဓာကိုယ်တို့ကို သုက်စသော အညစ်အကြေးများ ပေကျံခြင်းမှ ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငါ ဤနိသီဒိုင်ကို ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ (မဟာဝါ စီဝရက္ခန္ဓက၊ ပဏ္ဏာတဘောဇနဝတ္ထု။)

မေး။ နိသီဒိုင်၏ အခြားအမည်တစ်မျိုးကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ နိသီဒိုင်၏ အခြားအမည်တစ်မျိုးမှာ ''သုက်နှီးသက်နှီး'' ဖြစ်ပါသည်။ ခန္ဓာကိုယ်, သက်နှီးနှင့် ကျောင်းအိပ်ရာနေရာများကို သုက်စသော အညစ်အကြေးများ ပေကျံခြင်းမှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ ခွင်ပြုတော်မူအပ်သော အခင်းဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းကို ''သုက်နှီးသက်နှီး''ဟု ခေါ်ဆိုကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နိသီဒိုင် အသုံးချပုံကို ပြည့်စုံစွာ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ဤနိသီဒိုင်ကို ယခုအခါ အသုံးပြုနေကြသော 'နေရာထိုင်'ကဲ့သို့ ခင်းရှိလည်း ထိုင်နိုင်ပါသည်။

(၂) ဆွမ်းစားသောအခါ တစ်ပိုင်းကို ခင်းရှိ အမြတ်အဆာကို တင်ပျဉ်ခွေပေါ် တင်ထားကာ ဆွမ်းဟင်းအစက်များကို ကာကွယ်ခြင်းအကျိုးငှါလည်း အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

(၃) အထူးအားဖြင့်ကား သင်းပိုင်အတွင်း ခံရှိ ဝတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နိသီဒိုင်ဝတ်ပုံကို အများဝတ်တတ်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သင်းပိုင်အတွင်း ရှေ့ဘက်က ခံဝတ်လျှင် အလယ်က အမြတ်အဆာကို ခါးတောင်းကျိုက်သလို နောက်သို့ပို၍ ကြိုးယော, သို့မဟုတ်-အပ်ချိတ်စသည်တို့ဖြင့် ချိတ်ဆွဲ၍ ဝတ်ရပါမည်။

နောက်ဘက်က ခံဝတ်လျှင် တင်ပါးရှိ ဖုံး၍ အလယ်က အမြတ်အဆာကို ပေါင်ကြားမှ ရှေ့သို့ပို့ကာ ဆီးခုံပေါ်မှာ ဖုံးကာ ကြိုးဖြင့် ချည်ထားရပါမည်။

မေး။ နိသီဒိုင်၏ ပမာဏကို (က) မြတ်စွာဘုရား (ခ) မဇ္ဈိမပုရိသ (ဂ) ပကတိပုရိသတို့၏ အတိုင်းအတာဖြင့် အသီးသီးဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) မြတ်စွာဘုရားအထွာတော်ဖြင့် အလျား ၂-ထွာ၊ အနံ ၁-ထွာခွဲ၊ အမြတ်အဆာ ၁-ထွာ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) မဇ္ဈိမပုရိသအတိုင်းအတာဖြင့် အလျား ၆-ထွာ၊ အနံ ၄-ထွာခွဲ၊ အမြတ်အဆာ ၃-ထွာ ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) ပကတိပုရိသအတိုင်းအတာဖြင့် အလျား ၉-ထွာ၊ အနံ ၆-ထွာ, ၉-လက်သစ်၊ အမြတ်အဆာ ၄-ထွာခွဲ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) အလျားမှာ ၄-တောင့်ထွာ၊ နံမှာ ၃-တောင် ၉-လက်သစ်။
အမြတ်အဆာ၊ ၂-တောင့်မှာ၊ စွန်းလာ ၆-လက်သစ်။

မှတ်ချက်။ ။ အထွာကို အတောင်ဖွဲ့၍ လက်ာစီထားခြင်း ဖြစ်သည်။

မေး။ နိဿဂ္ဂိပါစိတ် ကောသိယဝဂ်လာ နိသီဒနသန္ဌတနှင့် သုဒ္ဓပါစိတ် ရတနဝဂ်လာ နိသီဒနတို့၏ အထူးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်၌ ရေးပြခဲ့ပြီ၊ ပြန်ကြည့်ကြပါလေ။

အမှာ။ ။ ''ရှင်စော တစ်ထွာ၊ မဇ် သုံးထွာ၊ တို့မှာ ခေါက်ချိုးတက်''ဟူသောနိယံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း နိဿဂ္ဂိ စီဝရဝဂ် ကထိနသိက္ခာပုဒ်မှာ ရှင်းပြထားပြီး ဖြစ်ပါသည်

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - အတိုင်းအရှည်မရှိသော နိသီဒိုင်တို့ကို ဆောင်ခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒသာ ဝိဒတ္ထိ- ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ နိသီဒိုင်၏ ပမာဏကို လွန်ခြင်း။

၂။ မိမိအတွက် ကိုယ်တိုင် ပြုပြီးခြင်း၊ သို့မဟုတ် - သူတစ်ပါးကို ပြုစေ၍ ရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၈။ ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အမာလွမ်းသက်နန်းကို ပြုလုပ်စေလိုသော ရဟန်းသည် အတိုင်းအရှည် ပမာဏနှင့်ယှဉ်သော အမာလွမ်းသက်နန်းကို ပြုလုပ်စေရမည်။ ထိုအမာလွမ်းသက်နန်း၏ ပမာဏကား- မြတ်စွာဘုရားလက်သန်းအထွာတော်ဖြင့် အလျား ၄-ထွာ၊ အနံ ၂-ထွာဖြစ်၏။ ထိုပမာဏကို လွန်စေသောရဟန်းအား ''ဖြတ်ခြင်းရှိသော ပါစိတ်အာပတ်''သင့်၏

မေး။ ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ-၌ ကဏ္ဍု-အရကို ယူရမည့် အနာများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကဏ္ဍု-သဒ္ဒါသည် ယားနာကိုသာ ဟောသော်လည်း ဤ၌ ယားနာကိုသာမက ဝဲနာ, သွေးစုနာ, အရည်တစိုစို ထွက်သည့် ဒုလာမြင်းသရိုက်နာ, ဘဂန္ဒုရ်နာ (ဂရင်ကျိုနာ), ဆီးချိုနာနှင့် ကြီးစွာသော အိုင်းအမာတို့ကို ယူရပါမည်။ (ကဏ္ဍု-ကို ဥပလက္ခဏနည်း အားဖြင့် ဆိုထားသည်ဟု မှတ်ပါ။)

မေး။ အဘယ်သက်နန်းမျိုးကို ''ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ = အမာလွမ်းသက်နန်း''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ချက်အောက် ပုဆစ်ဒူးဝန်းနှစ်ဖက်အထက်၌ ပေါက်သည့် ဝဲနာ, သွေးစုနာ, အရည်တစိုစိုထွက်သောအနာ, အိုင်းအမာတို့ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းအကျိုးငှါ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော သက်နန်းမျိုးကို ''ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ= အမာလွမ်းသက်နန်း''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ အမာလွမ်းသက်နန်း၏ ပမာဏကို (က) မြတ်စွာဘုရား (ခ) မဇ္ဈိမပုရိသ (ဂ) ပကတိပုရိသတို့၏ အတိုင်းအတာဖြင့် အသီးသီးဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) မြတ်စွာဘုရားအထွာတော်ဖြင့် အလျား ၄-ထွာ၊ အနံ ၂-ထွာ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) မဇ္ဈိမပုရိသအတိုင်းအတာဖြင့် အလျား ၁၂-ထွာ (=၆-တောင်)၊ အနံ ၆-ထွာ (=၃-တောင်)ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) ပကတိပုရိသအတိုင်းအတာဖြင့် အလျား ၁၈-ထွာ (=၉-တောင်)၊ အနံ ၉-ထွာ (၄-တောင်ထွာ) ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) အလျား ၉-တောင်၊ နံ ၄-တောင်၊ ထို့နောင် ၁-ထွာမျှ။
''အမာလွမ်း'' ခေါ်၊ သက်နန်းကော်၊ မှတ်နော် ပမာဏ။

မေး။ သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ (က) ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ ပန ဘိက္ခုနာ (ခ) ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ ပန

http://www.dhammadownload.com

ဘိက္ခုနှာ-ဟူ၍ ပါဠိ ၂-မျိုးရှိတတ်ရာ ကောင်းမြတ်သောပါဠိကို ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ကဏ္ဍာပ္ပဋိဋ္ဌာဒီ ပန ဘိက္ခုနှာ-ဟု ရှိလျှင် ကာရယမာနေန-ဟူသော ပုဗ္ဗကာလကြိယာ၌ စပ်ရပါမည်။ ကဏ္ဍာပ္ပဋိဋ္ဌာဒိ ပန ဘိက္ခုနှာ-ဟု ရှိလျှင်ကား ကာရေတဗ္ဗာ-ဟူသော အပရကာလကြိယာ၌ စပ်ရပါမည်။

ထိုတွင် ''သြဒနော ပစိတွာ ဘုဇ္ဇတေ''ကဲ့သို့ အပရကာလကြိယာကို ငဲ့၍လည်း ကောင်း၊ ''သြဒနံ ပစိတွာ ဘုဇ္ဇတေ''ကဲ့သို့ ပုဗ္ဗကာလကြိယာကို ငဲ့၍လည်း ပါဠိရှိနိုင်သောကြောင့် ပါဠိနှစ်ထွေလုံးပင် သင့်ပါသည်။

ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် အပရကာလကြိယာက ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် ပဓာနဖြစ်သော အပရကာလကြိယာကို ငဲ့၍ (ခ)အတိုင်း ရှိလျှင်ကား သာ၍ ကောင်းမြတ်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - အတိုင်းအရှည်မရှိသော အမာလွမ်းသက်နန်းတို့ကို ဆောင်ခြင်း။

မေး။ ကဏ္ဍာပ္ပဋိဋ္ဌာဒိသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၂-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်အတိုင်းပင် ဖြစ်၏။ ''နိသီဒိုင်သက်နန်း၏'' နေရာ၌ ''အမာလွမ်းသက်နန်း၏'' ဟု ပြင်ရုံသာ။

၉။ ဝဿိကသာဋိကာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဝဿိကသာဋိကာသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ မိုးရေခံသက်နန်းကို ပြုလုပ်စေလိုသော ရဟန်းသည် အတိုင်းအရှည် ပမာဏနှင့်ယှဉ်သော မိုးရေခံသက်နန်းကို ပြုလုပ်စေရမည်။ ထိုမိုးရေခံသက်နန်း၏ ပမာဏကား- မြတ်စွာဘုရား လက်သန်းအတွာတော်ဖြင့် အလျား ၆-ထွာ၊ အနံ ၂-ထွာခွဲ ဖြစ်၏။ ထိုပမာဏကို လွန်စေသောရဟန်းအား ''ဖြတ်ခြင်းရှိသော ပါစိတ်အာပတ်''သင့်၏။

မေး။ ''ဝဿိကသာဋိကာ = မိုးရေခံသက်နန်း''ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော သက်နန်းမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''မိုးရေခံသက်နန်း''ဟူသည် မိုးအခါ ''ဝဿိကသာဋိကာ''ဟူသောအမည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်၍၊ အခြားအခါများ၌ ဝိကပ္ပနာပြု၍ဖြစ်စေ၊ ပရိက္ခာရစောဠအိဋ္ဌာန် တင်၍ဖြစ်စေ ဆောင်ထားအပ်သော သက်နန်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသက်နန်းကို မိုးရွာသောအခါ ရေသနုတ် (ရေလဲသင်းပိုင်)ကဲ့သို့ ဝတ်၍ မိုးရေကို ခံကြရ၊ ချိုးကြရသောကြောင့် ''မိုးရေခံသက်နန်း''ဟု ခေါ်ဆိုကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ''သက်နန်း''ဆိုသော်လည်း ဆိုးရည်ဖြင့် ပကတိသက်နန်းရောင်ထွက်အောင် ဆိုးမှ မဟုတ်၊ ဆင်စွယ်ရောင်ကဲ့သို့ ခပ်ဝါဝါအရောင်ထွက်ရုံ တစ်ကြိမ်မျှဆိုးလျှင် ဝတ်ကောင်းပါပြီ။

ဝဿိကာ - ဝဿေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ ဝဿိကာ၊ မိုးအခါ၌ အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်သော သက်နန်းသည် ''ဝဿိကာ''မည်၏-ဟူလို။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ မိုးရေခံသက်နှီး၏ ပမာဏကို (က) မြတ်စွာဘုရား (ခ) မဇ္ဈိမပုရိသ (ဂ) ပကတိပုရိသတို့၏ အတိုင်းအတာဖြင့် အသီးသီးဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) မြတ်စွာဘုရားအထွာတော်ဖြင့် အလျား ၆-ထွာ၊ အနံ ၂-ထွာခွဲ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) မဇ္ဈိမပုရိသအတိုင်းအတာဖြင့် အလျား ၁၈-ထွာ (=၉-တောင်)၊ အနံ ၇-ထွာခွဲ (=၃-တောင် ၁-ထွာ ၆-လက်သစ်)ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) ပကတိပုရိသအတိုင်းအတာဖြင့် အလျား ၂၇-ထွာ (=၁၃-တောင့်ထွာ)၊ အနံ ၁၁-ထွာ ၃-လက်သစ် (=၁၀-တောင် ၁-ထွာ ၃-လက်သစ်) ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ၁၃-တောင့်ထွာ၊ ၅-တောင့်ထွာ၊ ပိုသာ ၃-သစ်မျှ။
အလျား, အနံ၊ မိုးရေခံ၊ မှတ်ရန် ပမာဏ။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - အတိုင်းအရှည်မရှိသော မိုးရေခံသက်နှီးတို့ကို ဆောင်ခြင်း။

မေး။ ဝဿိကသာဋိကာသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၂-ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်အတိုင်းပင် ဖြစ်၏။ ''နိသီဒိုင်သက်နှီး၏'' နေရာ၌ ''မိုးရေခံသက်နှီး၏'' ဟု ပြင်ရုံသာ။

၁၀။ နန္ဒသိက္ခာပုဒ်

မေး။ နန္ဒသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ မြတ်စွာဘုရား၏ သက်နှီးတော်ပမာဏရှိသော သက်နှီးကိုဖြစ်စေ၊ ထိုထက် ပိုလွန်သော သက်နှီးကိုဖြစ်စေ ပြုစေသော ရဟန်းအား ''ဖြတ်ခြင်းရှိသော ပါစိတ်အာပတ်'' သင့်၏ ထို ''သုဂတစီဝရပ္ပမာဏံ စီဝရံ ကာရာပေယျ အတိရေကံ ဝါ''ဟူသောစကားရပ်၌ (ထိုမြတ်စွာဘုရားသက်နှီးတော် ပမာဏရှိသော သက်နှီး''ဟူရာ၌) ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား မြတ်စွာဘုရား၏ သက်နှီးတော်ပမာဏတည်း။ မြတ်စွာဘုရား၏ လက်သန်းတော်အထွာဖြင့် အလျား ၉-ထွာ၊ အနံ ၆-ထွာတို့တည်း။ ဤကား မြတ်စွာဘုရား၏ သက်နှီးတော် ပမာဏတည်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို အဘယ့်ကြောင့် ''နန္ဒသိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ ညီတော်နန္ဒကို အကြောင်းပြု၍ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် ''နန္ဒသိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ (''နန္ဒတ္ထေရသိက္ခာပုဒ်''ဟုလည်း ခေါ်ကြသည်)။

မေး။ နန္ဒသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ညီတော်နန္ဒသည် မိထွေးတော် ဂေါတမီ၏သားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့် အဖေတူ အမေကွဲ ဖြစ်၏။ ၄င်း၏အရပ်သည် မြတ်စွာဘုရားအောင် လက် ၄-သစ်ခန့်သာ နိမ့်၏။ အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရား၏ သက်နှီးတော်ပမာဏလောက် ကြီးသောသက်နှီးကို ဝတ်၍ အဝေးမှလာသော နန္ဒမထေရ်ကို မြင်လျှင် ဘုရားရှင်ဟု ထင်မှတ်၍ ရဟန်းတော်များ ထိုင်ရာမှ ထကြလေသည်။ ဤဝတ္ထုကို အကြောင်းပြု၍ ဤနန္ဒသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်း

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်ပါသည်။

ဖြေတတ်စေ။ ။ ''ညီတော်နန္ဒထေရ်၏ အရပ်ပမာဏကို ဖော်ပြပါ''မေးလာလျှင် ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ မြတ်စွာဘုရား သက်နှံးတော်ပမာဏကို (က) မြတ်စွာဘုရား (ခ) မဇ္ဈိမပုရိသ (ဂ) ပကတိ ပုရိသတို့၏ အတိုင်းအတာဖြင့် အသီးသီးဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) မြတ်စွာဘုရားအထွာတော်ဖြင့် အလျား ၉-ထွာ (၄-တောင့်ထွာ)၊ အနံ ၆-ထွာ (=၃-တောင်) ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) မဇ္ဈိမပုရိသအတိုင်းအတာဖြင့် အလျား ၂၇-ထွာ (=၁၃-တောင် ၁-ထွာ)၊ အနံ ၁၈-ထွာ (=၉-တောင်) ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) ပကတိပုရိသအတိုင်းအတာဖြင့် အလျား အထွာ-၄၀ နှင့် ၆-လက်သစ် (= အတောင် ၂၀နှင့် ၆-လက်သစ်)၊ အနံ ၂၇-ထွာ (=၁၃-တောင့်ထွာ) ဖြစ်ပါသည်

(**ဆောင်**) အတောင် ၂၀၊ ၆-သစ်ဆွယ်၊ မှတ်ကွယ် အလျားကို။ ၁၃-တောင့်ထွာ၊ အနံမှာ၊ မြတ်စွာ သက်နှံးဆို။

မေး။ ''သုဂတစီဝရ=မြတ်စွာဘုရား၏ သက်နှံးတော်''ဟူရာ၌ အဘယ်သက်နှံးကိုသာ ဆိုလိုပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကေသီနှင့် သက်နှံးကြီးကိုသာ ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ယခုကာလ ရဟန်းတော်များသည် အဘယ်မျှလောက် ပမာဏရှိသော ကေသီ, သက်နှံးကြီးကိုလာ ဝတ်ရုံထိုက်ပါသနည်း၊ နန္ဒသိက္ခာလွှမ်းအဆိုကို ထောက်ရှုကာ မိန့်ဆို ထားသော ဘာသာဋ္ဌိကာမှတ်ချက်ကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဘုရားရှင်၏ ဝတ်ရုံတော်မူပြု သက်နှံးသည် ဘုရားအထွာတော်ဖြင့် အလျား ၄-တောင့်ထွာ, အနံ ၃-တောင်ရှိရကား ယခုကာလပုဂ္ဂိုလ်များသည် မိမိအထွာဖြင့် အလျား ၄-တောင့်ထွာ, အနံ ၃-တောင်ရှိသော ကေသီ-သက်နှံးကြီးကိုသာ ဝတ်ရုံထိုက်သည်။

အမှာ။ ။ တိစီဝရိက်ပမာဏနှင့် တောင်ဆုပ်ယူပုံတို့ကို ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်၌ ရေးပြခဲ့ပြီ။ ပြန်ကြည့်ကြပါလေ။

မေး။ ရတနသိက္ခာပုဒ်၏ နိဒါန်း, ပုဂ္ဂိုလ်, ဝတ္ထုတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။

ပုဂ္ဂိုလ် - နန္ဒထေရ် (ညီတော်နန္ဒ)။

ဝတ္ထု - မြတ်စွာဘုရား၏ သက်နှံးတော် ပမာဏရှိသောသက်နှံးကို ဆောင်ခြင်း။

မေး။ ဘိက္ခုပါတိမောက်လာ ဘေဒနကပါစိတ် ၁-မျိုး၊ ဆေဒနကပါစိတ် ၅-မျိုး၊ ဥဒ္ဒါလနကပါစိတ် ၁-မျိုးတို့ကို ထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘေဒနကပါစိတ် ၁-မျိုး - သူစိယရပါစိတ် ဖြစ်ပါသည်။

ဆေဒနကပါစိတ် ၅-မျိုး - ၁။ မဟာပဋ္ဌပါစိတ် ၂။ နိဿဋ္ဌနပါစိတ် ၃။ ကဏ္ဏာပ္ပဋိမ္ဘာဒိပါစိတ် ၄။ ဝဿိကသာဋ္ဌိကာပါစိတ် ၅။ နန္ဒပါစိတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဥဒ္ဒါလနကပါစိတ် ၁-မျိုး - တူလောနဒ္ဓပါစိတ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါတိမောက်လာ ဆေဒနကပါစိတ် ၆-မျိုးတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အထက်ပါ ၅-မျိုးတွင် ဘိက္ခုနီပါတိမောက် သုဒ္ဓပါစိတ် နဂ္ဂဝဂ်လာ ဥဒကသာဋိကာပါစိတ်ကို ထည့်လျှင် ဆေဒနကပါစိတ် ၆-မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါတိမောက်လာ ပါစိတ် ၅-မျိုးကို ရေတွက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ၁။ နိဿဂ္ဂိပါစိတ် ၂။ သုဒ္ဓပါစိတ် ၃။ ဘေဒနကပါစိတ် ၄။ ဆေဒနကပါစိတ် ၅။ ဥဒ္ဒါလနကပါစိတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်နှင့် အလားတူသော သုဒ္ဓပါစိတ် သိက္ခာပုဒ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သူစိယရသိက္ခာပုဒ် ၂။ မဠုပဋ္ဌသိက္ခာပုဒ် ၃။ တူလောနဒ္ဓသိက္ခာပုဒ် ၄။ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ် ၅။ ကဏ္ဍကုပ္ပဋိစ္ဆဒိသိက္ခာပုဒ် ၆။ ဝဿိကသာဋိကာသိက္ခာပုဒ် ၇။ **နန္ဒ** သိက္ခာပုဒ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၉။ ရတနဝဂ်ပြီး၏။

သုဒ္ဓပါစိတ်အခန်း ပြီး၏။

□□□□□

ပါဠိဒေသနီယအခန်း

၁။ ပဌမပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဌမပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပါ။

ဖြေ။ ရွာတွင်းသို့ဝင်သော ဆွေမျိုးမတော်သော ရဟန်းမ၏လက်မှ ခဲဖွယ်ကို ဖြစ်စေ, ဘောဇဉ်ကို ဖြစ်စေ မိမိလက်ဖြင့် ခံယူ၍ ခဲစားပြားအံ့၊ ထိုရဟန်းသည် ''ငါ့ရှင်တို့-တပည့်တော်သည် ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော နတ်ရွာ, နိဗ္ဗာန်တို့အား မလျှောက်ပတ်သော ပါဠိဒေသနီအာပတ်သို့ ရောက်ပါပြီ။ ထိုပါဠိဒေသနီအာပတ်ကို သီးခြားပြောကြားပါ၏ (သီးခြား ဒေသနာကြား ပါ၏)''ဟု သီးခြားပြောကြားရ (ဒေသနာကြားရ)ပါမည်။

မေး။ ပဌမပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူရာ၌ ဘုရားရှင်၏ ရည်ရွယ်ချက်တော်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမများသည် ဘိက္ခုများလောက် လာဘ်လာဘ အရ မလွယ်ကြ၊ ထို့ကြောင့် ဘိက္ခုတို့အနေဖြင့် ခဲယဉ်းစွာရအပ်သော ဘိက္ခုနီမတို့၏လာဘ်လာဘကို မခံယူဘဲ ရှောင်လွှဲနိုင်သမျှ ရှောင်လွှဲကြဖို့ ရည်ရွယ်တော်မူပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ပဌမပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်ဆုံးဖြတ်ရပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ''အန္တရယရံ ပဝိဋ္ဌာယ''ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် အညာတိကာ ဘိက္ခုနီမက အန္တရယရှိတည်၍ ပေးလှူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သာ အာပတ်ကို ဆုံးဖြတ်ရပါမည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမ ရပ်တည်၍ ပေးလှူကောင်းသော အရပ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရွာတွင်းကျောင်တိုက်၊ ဘိက္ခုနီမကျောင်း၊ တိတ္ထိတို့ကျောင်း၊ ရွာတွင်းဆွမ်းစားဇရပ်များ ဖြစ်ပါသည်။ – ထိုအရပ်များ၌ ရပ်တည်၍ ပေးလှူသော ဘိက္ခုနီမ၏ ဆွမ်းကို ခံယူသောရဟန်းအား အာပတ်မသင့်–ဟူလို။

မေး။ (က) အညာတိကာ ဘိက္ခုနီ–အရ (ခ) အန္တရယရ–အရတို့ကို အသီးသီးဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) အညာတိကာ ဘိက္ခုနီ–အရ ဥဘတောသံဃာ၌ ရဟန်းဖြစ်သည့် ဆွေမျိုးမကော်သော ရဟန်းမကို ယူရပါမည်။

(ခ) အန္တရယရ–အရ ရထားသွားလောက် ထုတ်ချင်းပေါက်သော လမ်းရှည်၊ ထုတ်ချင်းမပေါက်သော လမ်းတို၊ လမ်းဆုံ လမ်းခွနှင့် လူနေအိမ်တို့ကို ယူရပါမည်။

မေး။ ''ပါဠိသေနီယ = ပါဠိဒေသနီ''ဟု ခေါ်ဆိုရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အခြားသောအာပတ်များကဲ့သို့ ''အဟံ ဘန္တေ သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော အာဝိကရောမိ'' စသည်ဖြင့် ဒေသနာမကြားဘဲ သိက္ခာပုဒ်၌ တိုက်ရိုက်ပြထားသည့်အတိုင်း ''ဂါရယှံ အာပုသော ဓမ္မံ အာပဇ္ဇိ အသပ္ပါယံ ပါဠိဒေသနိယံ၊ တံ ပဋိဒေသေမိ''ဟုဆို၍ သီးခြားဒေသနာကြားရသောကြောင့် ''ပါဠိဒေသနီယ''ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ''ပါဠိဒေသ–နီယ''ပုဒ်မှ ယ–ကို ဖြုတ်၍ ''ပါဠိဒေသနီ''ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဝစနတ္ထ – ပဋိ ဝိသုံ ဒေသေတဗ္ဗာတိ ပါဠိဒေသနီယာ။

မေး။ ပါဠိဒေသနီအာပတ်ကို အခြားအာပတ်များကဲ့သို့ ဒေသနာကြားလျှင်လည်း အာပတ်မှ ထ/ မထ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပါဠိဒေသနီအာပတ်ကို အခြားအာပတ်များကဲ့သို့ ဒေသနာကြားလျှင်လည်း အာပတ်မှ မထ–ဟု မဆိုသာကြောင်း ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ဖိန့်ပါသည်။

မေး။ ပါဠိဒေသနီအာပတ်ကို အဘယ့်ကြောင့် ''အသပ္ပါယ''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ နတ်ရွာ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်တို့အား မသင့်လျော် မလျောက်ပတ်သောကြောင့် ပါဠိဒေသနီအာပတ်ကို ''အသပ္ပါယ''ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – မထင်ရှားသော ရဟန်းတစ်ပါး။
ဝတ္ထု – ရွာတွင်းသို့ ဝင်ပြီးသော ဆွေမျိုးမကော်သော ဘိက္ခုနီမ၏လက်မှ အာမိသကို ခံယူခြင်း။

မေး။ ပဌမပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၅–ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပြည့်စုံသော ဘိက္ခုနီမဖြစ်ခြင်း။ (ဘိက္ခုသံဃာ၌ဖြစ်စေ၊ နှစ်ဖက်သော ဘိက္ခုသံဃာ, ဘိက္ခုနီသံဃာ၌ဖြစ်စေ ဘိက္ခုနီမ ဖြစ်ခဲ့သူဖြစ်ခြင်း။)

၂။ ဆွေမျိုးမကော်သူဖြစ်ခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ရွာတွင်းခ်ဋ္ဌတည်သော ရဟန်းမတ်လက်မှ ဝိမိလက်ဖြင့် ခံယူခြင်း။
၄။ ယာဝကာလိကဖြစ်ခြင်း။ ၅။ စားမျိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဒုတိယပါဠိဒေသနာယသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုတိယပါဠိဒေသနာယသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတို့သည်သာလျှင် ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဒါယကာအိမ်တို့၌ ဆွမ်းစားကြကုန်၏။ ထိုသို့ ဆွမ်းစားရာ(ဆွမ်းကပ်ရာ)၌ ထိုရဟန်းမသည် "ဤသပိတ်၌ ဟင်းကို ထည့်ပေးကုန်လော့၊ ဤသပိတ်၌ ဆွမ်းကို ထည့်ပေးကုန်လော့"ဟု စိမ်သောသဘောရှိသည်ဖြစ်၍ တည်နေငြားအံ့။ ထိုရဟန်းတို့သည် ထိုရဟန်းမကို "နှမ-ရဟန်းတို့ ဆွမ်းစားနေသမျှ တော်ရာသို့ ဖဲသွားလေဦး"ဟု ပြစ်တင်မောင်းမဲရ (တားမြစ်ရ)မည်။ "နှမ-ရဟန်းတို့ ဆွမ်းစားနေသမျှ တော်ရာသို့ ဖဲသွားလေဦး"ဟု ထိုရဟန်းမကို ပြစ်တင်မောင်းမဲခြင်း(တားမြစ်ခြင်း)ငှါ တစ်ပါးသောရဟန်းမျှလည်း စိတ်ကူးမပေါ်ငြားအံ့ (စိတ်ကူးရ၍ မတားမြစ်ငြားအံ့)၊ ထိုရဟန်းတို့သည် "ငါ့ရှင်တို့-ကပည်ကော်ကို့သည် ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော, နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်အား မလျောက်ပတ်သော ပါဠိဒေသနီအာပတ်သို့ ရောက်ကြပါပြီ။ ထိုပါဠိဒေသနီအာပတ်ကို သီးခြားဒေသနာကြားကြပါ၏"ဟု သီးခြားဒေသနာ ကြားကြရပါမည်။

မေး။ ဒုတိယပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်လာ (က) ဝေါသာသနာကာရပြုပါ၌ (ခ) အပသာဒေ-တဗ္ဗာကာရပြုပါ၌တို့ကို အသီးသီး ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝေါသာသနာကာရပြုပါ၌မှာ - "ကျွန် သူပ် ဒေထ၊ ကျ ဩဒနံ ဒေထ" ဖြစ်ပါသည်။

အပသာဒေတဗ္ဗာကာရပြုပါ၌မှာ - "အပသက္ကတာဝ ဘဂိနိ ယာဝ ဘိက္ခု ဘုဥ္ဇာမိ" ဖြစ်ပါသည်။

ဝေါသာသနာကာရပြုပါ၌ = စိမ်ပုံ အခြင်းအရာပြုပါ၌။
အပသာဒေတဗ္ဗာကာရပြုပါ၌ = တားမြစ်မောင်းမဲပုံ အခြင်းအရာပြုပါ၌။

မေး။ တတြ စေ သာ ဘိက္ခုနီ-၌ ဘိက္ခုနီ-အရ ယူရမည့် ရဟန်းမ, မယူရမည့် ရဟန်းမတို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုကေတောသံဃာ၌ ဖြစ်စေ, ဥဘတောသံဃာ၌ဖြစ်စေ ပဋ္ဌင်းဖြစ်သော ဘိက္ခုနီမမျိုးကိုသာ ယူရပါမည်။ ဘိက္ခုနီ ကေတောသံဃာ၌ ပဋ္ဌင်းဖြစ်သော ရဟန်းမမျိုးကို မယူရပါ။

မေး။ ဝေါသာသမာနရူပါ ဌိတာ ဟောတိ-၌ ဝေါသာသမာန-အရ, ဝေါသာသမာနရူပ-အရတို့ကို ကောက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဝေါသာသမာန-အရ စိမ်သောဘိက္ခုနီမကို မုချအားဖြင့်ရပါသည်။ ဤ၌ နောက်ရူပ-ပုဒ်နှင့် အရတူအောင် "စိမ်သောဘိက္ခုနီမ၏ အဖြစ်"ဟူသော စိမ်ခြင်းကြီယာ=စိမ်ခြင်းသဘောကို ဘာဝပွဓာန, ဘာဝလောပကြီ၍ ကောက်ယူရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝေါသာသမာနရူပ-အရ စိမ်ခြင်းကြိယာ=စိမ်ခြင်းသဘောကို ရပါသည်။

မေး။ ဒုတိယပါဠိဒေသနာသိက္ခာပုဒ်၌ ဆွမ်း, ဆွမ်းဟင်းများလိုက်ရန် စိမ်နေသော ဘိက္ခုနီမကို ရဟန်းတို့က တားမြစ်ရမည်ဟု အဘယ့်ကြောင့် ပညတ်တော်မူရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ဘိက္ခုနီမ၏ စိမ်ခြင်းမှာ သူကြည်ညိုသော ကိုယ်တော်ကိုသာ ဆွမ်း, ဆွမ်းဟင်းများလိုက်ရန် မညီမမျှ စိမ်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ရဟန်းတို့က တားမြစ်ရမည်-ဟု ပညတ်တော်မူခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့် စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

(က) ဘိက္ခုနီမက ရွာတွင်းဝယ် သူပိုင်ဆွမ်းကို အလျှခိုင်းရာ၌ ခံယူသုံးဆောင်သော ရဟန်း။

(ခ) ဘိက္ခုနီမက သူတစ်ပါး (ဒကာ, ဒကာမ)တို့၏ ဆွမ်းကို ကိုယ်တိုင်ပေးလှူရာ၌ ခံယူသုံးဆောင်သော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ရဟန်းအား ဒုတိယပါဠိဒေသနာယသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော်လည်း ရွာတွင်းဖြစ်၍ ပဌမပါဠိဒေသနာယသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ပါသည်။

(ခ) ရဟန်းအား ပဌမ, ဒုတိယ ပါဠိဒေသနာယသိက္ခာပုဒ် နှစ်ပုဒ်လုံးဖြင့် အာပတ်မသင့်ပါ။ အကြောင်းကား - ဘိက္ခုနီမက စိမ်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်တိုင်ပေးလှူခြင်း ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ သူတစ်ပါးတို့၏ဆွမ်း ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။

မေး။ ဒုတိယပါဠိဒေသနာယသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ စားမျိုခြင်းငါ အာမိသကို ခံယူသောရဟန်းတို့အား ခံယူခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ စားမျိုတိုင်း ပါဠိဒေသနာအာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းများ။
ဝတ္ထု - ဘိက္ခုနီမက စိမ်သောအခါ မတားမြစ်ခြင်း။

မေး။ ဒုတိယပါဠိဒေသနာယသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၅-ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပြည့်စုံသောဘိက္ခုနီမ ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ဘောဇဉ်ငါးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြစ်ခြင်း။
၃။ ရွာတွင်း၌ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အပြားမှ တစ်ပါးသောအပြားအားဖြင့် ပေးခြင်း
၄။ မတားမြစ်ခြင်း။ ၅။ စားမျိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

"ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သောအပြား"

(အနုညာတပကရဏ)''ဟူသည် - မိမိဟူသော ဘိက္ခုနီမ၏ဆွမ်းကို ပေးလှူခိုင်းခြင်း။ သူတစ်ပါးတို့၏ဆွမ်းကို ဘိက္ခုနီမကိုယ်တိုင် ပေးလှူခြင်း။ ညီညီမျှမျှ ပေးလှူခြင်း စသည်တည်း။

မေး။ ပါဠိဒေသနာအာပတ် ဒေသနာကြားပုံများကို တစ်ပါးကြား, အများကြားအားဖြင့် ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ **တစ်ပါးကြား** - ဂါရယှဲ အာဝုသော ဓမ္မံ အာပဇ္ဇိ အသပ္ပါယံ ပါဠိဒေသနိယံ၊ တံ ပဋိ-ဒေသေမိ။

အများကြား - ဂါရယှဲ အာဝုသော ဓမ္မံ အာပဇ္ဇိမှာ အသပ္ပါယံ ပါဠိဒေသနိယံ၊ တံ ပဋိဒေသေမ။

http://www.dhammadownload.com

၃။ တတိယပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်

မေး။ တတိယပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းသည် သေက္ခဟု သမုတ်အပ်ကုန်သော အမျိုးတို့၌ အိမ်ဥပစာသို့ မရောက်မီ ရှေ့အဖို့၌ မပင့်မဖိတ်အပ်ဘဲ, ဂိလာနလည်း မဟုတ်ဘဲ ခဲဖွယ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဘောဇဉ်ကိုဖြစ်စေ မိမိလက်ဖြင့် ခံယူ၍ ခဲစားခြားအံ့၊ ထိုရဟန်းသည် ''ငါ့ရှင်တို့-တပည့်တော်သည် ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော, နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်တို့အား မလျှောက်ပတ်သော ပါဠိဒေသနီအာပတ်သို့ ရောက်ပါပြီ။ ထိုပါဠိဒေသနီအာပတ်ကို သီခြားဒေသနာကြားပါ၏-ဟု သီးခြားဒေသနာ ကြားရပါမည်။

မေး။ ဘယ်လိုအမျိုးကို ''သေက္ခသမ္မတကုလ''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့် ''သေက္ခ''ဟု သမုတ်ထားရသည့် သေက္ခအရိယာများကဲ့သို့ သဒ္ဓါတရား ကြီးမားအားကောင်း၍ ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှားပါးသောအမျိုးကို ''သေက္ခသမ္မတ-ကုလ''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ''ပုဗ္ဗေ အနိမန္တ္တိတော''၌ ပုဗ္ဗေ-အရေကို ဖော်ပြ၍ ယင်းတစ်ပုဒ်လုံး၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်းရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပုဗ္ဗေ-အရ သေက္ခဟု သမုတ်ထားသောအမျိုးတို့၏ အိမ်ဥပစာသို့ မသက်ရောက်မီ ရှေးအခါကာလကို ယူရပါမည်။

သေက္ခဟု သမုတ်ထားသောအမျိုးတို့၏ အိမ်ဥပစာသို့ မသက်ရောက်မီ ရှေးအခါ ကာလ၌ မပင့်မဖိတ်အပ်သော ရဟန်းကို ''ပုဗ္ဗေ အနိမန္တ္တိတ''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဤတတိယပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်၌ အဘယ်ရဟန်းမျိုးကို ''အဂိလာန''ဟု ဆိုရပါ သနည်း။

ဖြေ။ ဆွမ်းခံကြွနိုင်သော ရဟန်းကို ''အဂိလာန''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ သေက္ခဟု သမုတ်ထားသောအမျိုးတို့၏ အိမ်မှ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များကို မိမိလက်ဖြင့် ခံယူဘုဉ်းပေးနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဆွမ်းခံ မကြွနိုင်သော ဂိလာနရဟန်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤတတိယပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အိမ်ဥပစာသို့ သက်ရောက်ပြီး အာမိသကို ခံယူသောရဟန်းအား ခံယူခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ ခံယူပြီးနောက် မည်သည့်နေရာမှာမဆို ဘုဉ်းပေးသောရဟန်းအား စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း ပါဠိဒေသနီအာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - များစွာသော ရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု - ခံယူခြင်း၌ အတိုင်းအရှည်ကို မသိဘဲ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို ခံယူခြင်း။

မေး။ တတိယပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ် ၂-ခုကို ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပုဗ္ဗေ အနိမန္တ္တိတော ၂။ အဂိလာနော-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သေက္ခသမ္မတအမျိုးတို့အိမ်မှ ခံယူကောင်းသောဆွမ်းများကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ သေက္ခသမ္မတအမျိုးတို့၏ အိမ်၌ တည်ထားအပ်သော အခြားရဟန်းအတွက် ဆွမ်း၊ အိမ်မှထုတ်ဆောင်၍ ဆွမ်းစားဇရပ်စသည်တို့၌ ထားအပ်သောဆွမ်း၊ ရဟန်းကို မမြင်မီ ရှေးဦးစွာ အိမ်မှထုတ်ဆောင်၍ တံခါးအနီး၌ ထားအပ်သောဆွမ်း၊ နိစ္စဘတ် (အမြဲဝတ် တည်ထားအပ်သောဆွမ်း)၊ သလာကဘတ် (စာရေးတံမဲ ချ၍ လှူဒါန်းအပ်သော ဆွမ်း)၊ ပက္ခိကဘတ် (လဆန်းပက္ခ, လဆုတ်ပက္ခတို့၌ လှူဒါန်းအပ်သောဆွမ်း)၊ ဥပေါသ ထိကဘတ် (ဥပုသ်နေ့၌ လှူဒါန်းအပ်သောဆွမ်း)၊ ပါဋိပဒိကဘတ် (အထွက်တစ်ရက်နေ့၌ လှူဒါန်းအပ်သောဆွမ်း)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တတိယပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၅–ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ၁။ သေက္ခဟု သမုတ်အပ်သော အမျိုးဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ရှေး၌ မပင့်ဖိတ်အပ်ခြင်း။
၃။ ဂိလာနမဟုတ်ခြင်း။ ၄။ အိမ်ဥပစာသို့ သက်ရောက်ခြင်း။
၅။ နိစ္စဘတ်စသည်တို့ကို ကြဉ်ထား၍ အခြားသောအာမိသကို ခံယူသုံးဆောင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မြတ်စွာဘုရား၏ မဟာကရုဏာတော်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသော သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တတိယပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တတိယပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်ကို အဘယ့်ကြောင့် ''မြတ်စွာဘုရား၏ မဟာကရုဏာ တော်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသော သိက္ခာပုဒ်''ဟု ဆိုရပါသနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ပြဆိုထားသည့်အတိုင်း မပညတ်လျှင် ရဟန်းသံဃာများ ဆွမ်းခံကြွလာ တိုင်း လှူနေရသဖြင့် ပစ္စည်းဥစ္စာများ တစ်နေ့တစ်ခြား လျော့ပါးဆုတ်ယုတ်ကာ အိမ်သူ အိမ်သားများ မစားရ မသုံးရဘဲရှိရာ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအမျိုးကို ''သေက္ခ''ဟု သမုတ် စေကာ ထိုအိမ်ရှင်တို့က တမင်တကာ ပင့်ဖိတ်လှူဒါန်းသောအခါမှသာ၊ သို့မဟုတ် – မကျန်းမမာသော ရဟန်းမှသာ ထိုအိမ်မှ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များကို ခံယူရန် ပညတ်တော်မူပါ သည်။ ဤသို့ပညတ်တော်မူသည့်အတွက် ထိုအိမ်သူအိမ်သားများ အလိုရှိပါက ပင့်ဖိတ် လှူဒါန်းခွင့်ရသောကြောင့် ၎င်းတို့၏ သဒ္ဓါတရားကိုလည်း မပျက်စေပါ။ သို့ဖြစ်၍ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ''မြတ်စွာဘုရား၏ မဟာကရုဏာတော် (ကြီးမားသောသနားညှာတာမှု) ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသော သိက္ခာပုဒ်''ဟု ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၄။ စတုတ္ထပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်

မေး။ စတုတ္ထပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ယုံမှားဖွယ် (ကြောက်ရွံ့ဖွယ်)ရှိ၏ဟု သမုတ်အပ်ကုန်, ဘေးရန်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော တောကျောင်းတို့၌ နေသောရဟန်းသည် အရံ၏ဥပစာသို့ မရောက်မီရှေး၌ မသိစေအပ် သော (ကြိုတင်မလျှောက်အပ်သော) ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်ကို အရံအတွင်း၌ မိမိလက်ဖြင့် ခံယူ၍ ဂိလာနမဟုတ်ဘဲ ခဲစားပြားအံ့။ ထိုရဟန်းသည် ''ငါ့ရှင်တို့–တပည့်တော်သည် ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော, နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်တို့အား မလျှောက်ပတ်သော ပါဋိဒေသနီအာပတ်သို့

http://www.dhammadownload.com

ရောက်ပါပြီ။ ထိုပါဠိဒေသနီအာပတ်ကို သီခြားဒေသနာကြားပါ၏–ဟု သီးခြားဒေသနာ ကြားရပါမည်။

မေး။ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဋိသံဝိဒိတံ–၌ အဘယ်ကို ''ပုဗ္ဗေ''ဟု ဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ ကျောင်းတိုက်အရံ၏ ဥပစာသို့ မရောက်မီ ရေးဖြစ်သောအခါကို ''ပုဗ္ဗေ''ဟု ဆိုပါသည်

မေး။ ''ပဋိသံဝိဒိတ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်''နှင့် ''အပ္ပဋိသံဝိဒိတ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်''တို့ကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ မိန်းမ, ယောကျ်ား, လူဝတ်ကြောင်, ရသေ့ ပရိဗိုဇ် တစ်ဦးဦးက ကျောင်းတိုက်အရံ, သို့မဟုတ်– အရံ၏ဥပစာသို့ဝင်၍ ''အရှင်ဘုရား ... ဤမည်သောအမျိုးက ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို ပို့ဆောင်လှူဒါန်းပါလိမ့်မည်''ဟု ကြိုတင်လျှောက်ထားအပ်သော, လျှောက် ထားသည့်အတိုင်း ဆောင်ယူအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်။

၂။ ထိုခဲဖွယ် ဘောဇဉ်၏ အခြေအရံအဖြစ် ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်နှင့်အတူ ဆောင်ယူလာ သော အခြား ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များ။

၃။ သတင်းကြား၍ အခြားအမျိုးတို့က ထိုကြိုတင်လျှောက်ထားသော အမျိုးတို့နှင့် အတူ ဆောင်ယူလာသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များကို ''ပဋိသံဝိဒိတ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်''ဟု ဆိုရပါသည်။

ကြိုတင်၍ လျှောက်လည်း မလျှောက်အပ်, ဆောင်လည်း မဆောင်ယူအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များကို ''အပ္ပဋိသံဝိဒိတ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်''ဟု ဆိုရပါသည်။

(ဆောင်) ကြိုတင်လျှောက်အပ်၊ ဆောင်ယူအပ်၊ ခေါ်မှတ် ပဋိသံဝိဒိ။
ခြိုရံ အခြား၊ သတင်းကြား၊ ဆောင်ငြား ထို့တူသိ။

မေး။ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များ လာရောက်ကပ်လှူမည့်အကြောင်း ကြိုတင်လျှောက်ထားရခြင်း၏ အကျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကြိုတင်၍ လျှောက်ထားခြင်းကြောင့် ကျောင်းအနီးအပါးမှာ ခိုးသူဘေးရန်ရှိကြောင်း ပြောပြနိုင်သဖြင့် အလှူရှင်တို့မှာ ဘေးအန္တရာယ် လွတ်ကင်းအောင် အစောင့်အရှောက်များ စွာနှင့် လာနိုင်ခွင့်ရခြင်း၊ ခိုးသူများကိုလည်း ''နက်ဖြန် လူတွေလာကြလိမ့်မည်၊ လွတ်ရာသို့ ရှောင်နေကြ''ဟု သတိပေးရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

အမှာ။ ။ အဂိလာနော–အရမှာ တတိယပါဠိဒေသနီသိက္ခာပုဒ်နှင့် တူပြီ။

မေး။ စတုတ္ထပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ခံယူခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း ပါဠိဒေသနီအာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သက္ကတိုင်း။ ပုဂ္ဂိုလ် – များစွာသော ရဟန်းတို့။
ဝတ္ထု – အရံတွင်း၌ ခိုးသူ ဓားမြတို့ နေသည်ကို မပြောခြင်း။

မေး။ စတုတ္ထပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အဂိလာနော– ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စတုတ္ထပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၇–ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ၁။ သာသက်သမ္ဘတ, သပ္ပဋိဘယ တောကျောင်းဖြစ်ခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

၂။ ယာဝကာလိက ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၏ ထိုတောကျောင်း၌ဖြစ်သည် မဟုတ်ခြင်း။
၃။ ဂိလာန မဟုတ်ခြင်း။ ၄။ ဂိလာန၏ အကြွင်းအကျန် မဟုတ်ခြင်း။
၅။ ကြိုတင်၍ မသိစေအပ်ခြင်း။ ၆။ အရံတွင်း၌ ခံယူခြင်း။
၇။ စားမျိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ပါဠိဒေသနီယအနေးပြီး၏။

ရဟန်းတို့အတွက် ဘေးကြီး ၄-မျိုး

၁။	လိုင်းတံပိုးဘေး	=	အမျက်ထွက်ခြင်း ကောဓ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း ဥပါယာသ။
၂။	မိကျောင်းဘေး	=	ဝမ်းစာရှာဖွေခြင်း။
၃။	ဝံဘေး	=	အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရား။
၄။	ငါးဆိုးငါးကြွမ်းဘေး	=	မာတုဂါမ။

(မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ ၁၂၂ စသည်။)

ရဟန်းသူရဲကောင်း

မာတုဂါမတစ်ယောက် ချောမောလှပကြောင်း သတင်းစကား ကြားရရုံ, တွေ့မြင်ရရုံ, သွေးဆောင်ဖြားယောင်းလာရုံလောက်နှင့် စိတ်လှုပ်ရှားမှု မရှိသော၊ ထိကပါး ရိုကပါး လုပ်ရုံလောက်နှင့် စိတ်လှုပ်ရှားမှု မရှိသော၊ ကိုယ်လွတ်ရုန်းကာ ထွက်ကြွလာပြီး ဈာန် မဂ် ဖိုလ်ရအောင် အားထုတ်နိုင်သော ရဟန်းတော်သည် "**ရဟန်းသူရဲကောင်း**"တည်း။

http://www.dhammadownload.com

သေခိယ အခန်း

မေး။ အဘယ်ကြောင့် သေခိယ ဟုခေါ်ရပါသနည်း။ ဖြေဆိုပါ။ (သေခိယ–၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုရေးပါ)။

ဖြေ။ သင်ယူထိုက်, ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်ထိုက်သောကြောင့် ''သေခိယ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

(**ဆောင်**) သင်လဲသင်ထိုက်၊ ကျင့်ကြံထိုက်၊ မှတ်ပိုက် သေခိယာ။

မေး။ ''သင်ယူထိုက်၊ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ထိုက်''ဟူသော စကားကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပရိမဏ္ဍလ နိဝါသန စသော သိက္ခာပုဒ် (၇၅) ပါးကို ရဟန်းတော်များရော, ရှင်သာမဏေများပါ မသိသေး နားမလည်သေးလျှင်သိအောင် နားလည်အောင် သင်ယူထိုက်သည်၊ သင်ယူပြီး၍ တတ်သိနားလည်သောအခါ ထိုသိက္ခာပုဒ် စည်းမျဉ်းဥပဒေများအတိုင်း တသွေမတိမ်း ကျင့်ကြံထိုက် ကြိုးစားအားထုတ်ထိုက်သည်–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ''ဣမေ ခေါ ပနာယသွန္တော သေခိယာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ''ဟူသော ဝါကျသည် ဘာဝါကျ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ''ဣမေ ခေါ ပနာယသွန္တော သေခိယာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ''–ဟူသောဝါကျသည် သေခိယသိက္ခာပုဒ်များ၏ ''နိဒါန်းဝါကျ'' ဖြစ်သည်။ ဤဝါကျမျိုးကို ''အချီဝါကျ, အချီးစကားရပ်, အခြေခံဝါကျ, စကားပျိုးဝါကျ''ဟုလည်း ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းကြပါသေးသည်။

သိမှတ်ဖွယ်များ

နိဒါန်းဝါကျ = သေခိယသိက္ခာပုဒ်များ၏ အဦးအစ ပထမဖြစ်သော စကားရပ်။

အချီဝါကျ = သေခိယသိက္ခာပုဒ်များကို သရုပ်အားဖြင့် မရွတ်ပြမီ အစချီသော စကားရပ်၊ ပဏာမစကားရပ်။

အချီးစကားရပ် = အချီဝါကျနှင့် အဓိပ္ပာယ်တူ။

အခြေခံဝါကျ = တိုက်ဆောက်သည့်အခါ တိုက်အထည်ကိုယ် မတည်ဆောက်မီ အခြေခံအုတ်မြစ်ချရသကဲ့သို့ သေခိယသိက္ခာပုဒ် အထည်ကိုယ် မရွတ်ဆိုမီ အုတ်မြစ်အလား အခြေခံသောစကားရပ်။

စကားပျိုးဝါကျ = စပါးကို လယ်ကွက်ထဲချ၍ စနစ်တကျ မစိုက်မီ ရှေးဦးစွာ ပျိုးထောင်ထားရသကဲ့ သေခိယသိက္ခာပုဒ်များ သရုပ်အားဖြင့် မရွတ်ပြမီ ရှေးဦးစွာ အစပျိုးသော စကားရပ်။

မေး။ သေခိယ ၇၅–ပါးရှိပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ''ပဠသတ္တတိ သေခိယာ ဓမ္မာ''ဟု သချာတပ်၍ မဟောပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါတိမောက်လာ ဤသိက္ခာပုဒ် ၇၅–ပုဒ်သာ ''သေခိယ''မည်သည်မဟုတ်၊ စူဠဝါ ပါဠိတော် ဝတ္ထုက္ခန္ဓကစသည်တို့၌ ဟောတော်မူအပ်သည့် အာဂန္တုကဝတ်, အာဝါသိကဝတ်စသော ကျင့်ဝတ်တို့သည်လည်း သေခိယများပင်ဖြစ်၍ ဤ ၇၅–ပုဒ်မျှဖြင့် သေခိယမကုန်သေးပါ။ သို့ဖြစ်၍ သချာတပ်ရန် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ပါရာဇိက အခန်းစသည်တို့၌ကဲ့သို့ ''ပဠသတ္တတိ သေခိယာ ဓမ္မာ''ဟု သချာတပ်၍ မဟောခြင်းဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) ကျမ်းစုဥပဂ်၊ ဝတ္ထုကွန်ရက်၊ ဟောဖေါ်ပြသည်၊ ဝတ္ထုတွေ့ပြား။ အစားစားလည်း။ မမှားမုခ်။ သေခ်ယပင်၊ ဖြစ်ကြောင်းကြောင့်၊ ဤတွင်ပိုင်းဖြတ်၊ သချာတပ်၊ ကန့်သတ်တော်မမူ။

မေး။ သေခ်ယသိက္ခာပုဒ်များကို လွန်ကျူးလျှင် ဘယ်အပြစ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဤသေခ်ယသိက္ခာပုဒ်များကို လွန်ကျူးလျှင် ရဟန်းတော်တို့မှာ ဒုက္ခဒ္ဓိအာပတ်သင့်၍ ရှင်သာမဏေတို့မှာ ဒဏ်ထိုက်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ သေခ်ယသိက္ခာပုဒ်များကို လွန်ကျူးလျှင် မည်သည့် အာပတ်သင့်သည် ဟု သိက္ခာပုဒ်ပါဠိများဖြင့် မသိရသော်လည်း ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ကို အကျယ်ဖွင့်ပြရာ ပဒဘာဇနီ၌ "အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ= ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်စေ"ဟု ပညတ်တော်မူအပ်သောကြောင့် သေခ်ယသိက္ခာပုဒ်များကို မရိုသေ မလေးစား အနာဒရိယစိတ်ထားဖြင့် လွန်ကျူးလျှင် ရဟန်းတော်တို့မှာ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ကြောင်း (ရှင်သာမဏေတို့မှာ ဒဏ်ထိုက်ကြောင်း) သိရပါသည်။

မေး။ သေခ်ယသိက္ခာပုဒ်များကို လွန်ကျူးရာ၌ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်လျှင် အဘယ်ကြောင့် အာပတ်အမည်တပ်၍ မဟောပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဤသေခ်ယသိက္ခာပုဒ်များ၏ စာရိတ္တဗေဒနည်းဖြစ်ကြောင်းကို ပြတော်မူလိုသောကြောင့် အာပတ်အမည်တပ်၍ မဟောခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁) ပရိမဏ္ဍလဝဂ်

မေး။ အဘယ်ကို "ပရိမဏ္ဍလဝဂ်"ဟု ခေါ်ပါသနည်း။ "ဝဂ်"ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို လည်းရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပုဒ်ကို အစဉ်ထား၍ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်းအစုကို "ပရိမဏ္ဍလဝဂ်"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

"ဝဂ်"ဟူသောစကားသည် "ဝဂ္ဂ" ဟူသောပါဠိကို မြန်မာမှုပြုထားသော စကားလုံး ဖြစ်သည်။ ဥပမာ- "မဂ္ဂ"ဟူသော ပါဠိကို "မဂ်"ဟု မြန်မာမှု ပြုသကဲ့သို့တည်း။ "အပေါင်းအစု"ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

အမှာ။ ။နောက်နောက်ဝဂ်တို့၌လည်း "ဥဒ္ဓရိုကသိက္ခာပုဒ်ကို အစထား၍ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်းအစုကို 'ဥဒ္ဓရိုကဝဂ်'ခေါ်ပါသည်-စသည်ဖြင့် သိပါလေ။

စာမေးပွဲတို့၌ "အဘယ်ကြောင့် ပရိမဏ္ဍလဝဂ်-ဟုခေါ်ရပါသနည်း"ဟု အကြောင်းကို မေးလာလျှင် "ပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပုဒ်ကို အစထား၍ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ် အပေါင်းအစုဖြစ်သောကြောင့် ပရိမဏ္ဍလဝဂ်- ဟုခေါ်ရပါသည်"ဟု ဖြေပါလေ။

၁-၁။ ပရိမဏ္ဍလ နိဝါသန သိက္ခာပုဒ်။

မေး။ အဘယ်ကိုကြည့်ပြီး "ပရိမဏ္ဍလ နိဝါသန သိက္ခာပုဒ်"ဟု နာမည်တပ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ "ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသောမိ"ဟူသောပါဠိကို ကြည့်၍ သိက္ခာပုဒ်ကို "ပရိမဏ္ဍလ နိဝါသန

http://www.dhammadownload.com

သိက္ခာပုဒ်''ဟု နာမည်တပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် အဘယ်ကိုပြသော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် ''သင်းပိုင်ဝတ်ပုံဝတ်နည်း''ကို ပြသောသိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ပရိမဏ္ဍလ နိဝါသန''၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ သင်းပိုင်ကို အဝန်း (၃)ပါး ညီညွှတ်စွာ ခါးခ်ည် ဝတ်ဆင်ထားခြင်းကို 'ပရိမဏ္ဍလ နိဝါသန'' ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ပရိမဏ္ဍလဖြစ်အောင် သင်းပိုင်ဝတ်ပုံ ဝတ်နည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သင်းပိုင်ဝတ်သောအခါ အထက်ပိုင်းခ် ချက်၏ပတ်လည်ဝန်းကျင် (ချက်၏ ဝဲယာ ဘေး ပတ်ပတ်လည်နှင့်တကွ နောက်ကျောပါ)၊ အောက်ပိုင်းခ် ပုဆစ်ဒူးဝန်းအောက် လက် ၈–သစ်လောက် ချလျက် ရှေ့ရောနောက်ပါ ဝိုင်းစက်ညီညာစွာ ဝတ်ရပါမည်။ ခါးဖက်က အထက်သို့ မြင့်တက်၍ ချက်ဖက်က အောက်သို့လျောကျကာ အစွန်းအစ ထွက်မနေစေရ။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ (ပရိ–ပတ်ဝန်းကျင်+ မဏ္ဍလ–ဝန်းဝိုင်း ညီညွှတ်စွာ=ဝိုင်းဝိုင်းစက်စက် ဖြစ်နေအောင်+ နိပါသန– သင်းပိုင်ကို ဝတ်ခြင်း။)

မေး။ သင်းပိုင်ဝတ်ရာ၌ လက်ရှစ်သစ် အတိအကျ မဖြစ်ပဲ အနည်းငယ် အရှည်, အတို ဖြစ်သွားလျှင် အပြစ်ရှိပါသလား အကြောင်းပြဖြေပါ။

ဖြေ။ အဋ္ဌကထာတို့၌ ''အဋ္ဌဂုံလ= လက်ရှစ်သစ်''ဟု အတိအကျ မဖွင့်ပြပဲ ''အဋ္ဌဂုံလ မတ္တ=လက်ရှစ်သစ်လောက်''ဟု မတ္တ သဒ္ဒါကို ထည့်စွက်၍ ဖွင့်ပြသဖြင့် လက်ရှစ်သစ် ထက် အနည်းငယ် အရှည်, လက်ရှစ်သစ်အောက် အနည်းငယ် အတိုကိုလည်း ''အဋ္ဌ ဂုံလ=လက်ရှစ်သစ်''ဟုပင် ဆိုရသောကြောင့် အနည်းငယ် အရှည်, အတို ဖြစ်သွား သော်လည်း အပြစ်မရှိပါ။

ဆိုလိုရင်း။ ။ လျောက်ပတ်သပ္ပါယ်ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်အောင် လက်ရှစ်သစ်လောက် မှန်းပြီး သင်းပိုင်ကိုဝတ်ရမည်။ ထိုသို့ဝတ်ရာ၌ အနည်းငယ် အတို အရှည် ဖြစ်သွားသော် လည်း အပြစ်မရှိ–ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ လက်ရှစ်သစ် တိုင်းနည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ယခုလူတို့၏ ပကတိလက်သစ်ဖြင့် တိုင်းတာရပါမည်။ ပါတိမောက်ဘာသာဋ္ဌိကာ၌ကား– ''ယခုလူတို့ လက်ရှစ်ချောင်းဖြင့် မတိုင်းရ။ ပိုက်ဆံ တစ်ပြားစာလျှင် လက်သစ် တစ် သစ်ကျ တိုင်းရမည်–ဟု ဆိုပါသည်။

သာဓက။ ။ အဋ္ဌဂုံလမတ္တန္တိ ပကတဂုံလေန (ပကတိလက်သစ်ဖြင့်) အဋ္ဌဂုံလမတ္တံ။ (ကခ်ဋ္ဌိကာသစ်၊ ၄၃၆)။

မေး။ ပရိမဏ္ဍလ–အရ ဖုံးလွှမ်းရမည့် အဝန်း ၃–ပါးကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ၁။ နာဘိမဏ္ဍလ = ချက်အဝန်း ၁–ပါး။
၂–၃။ ဇာဏုမဏ္ဍလ = ပုဆစ်ဒူးအဝန်း ၂–ပါးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဒီဃနိကာယ် (သုတ်ပါထေယျ) ဋီကာအလိုအဝန်း (၃)ပါးကို သက်နှံ့အားလျော်စွာ ခွဲခြား ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သင်းပိုင်ပြစ်လျှင်- နာဘိမဏ္ဍလ ၁-ပါး။ ဇာဏုမဏ္ဍလ ၂-ပါး။ ပေါင်း (၃) ပါး။ ကေသီဖြစ်လျှင်- ဂလဝါဠမဏ္ဍလ (လည်မျိုချိုင့် အဝန်း) ၁-ပါး။ ဇာဏုမဏ္ဍလ-၂-ပါး။ ပေါင်း (၃) ပါး ဖြစ်ပါသည်။

သာဓက။ ။တိမဏ္ဍလပဋိစ္စာဒနမတ္တသေဝါတိ နိဝါသနံ စေ နာဘိမဏ္ဍလံ, ဇာဏုမဏ္ဍလံ၊ ဣတရံ စေ ဂလဝါဠမဏ္ဍလံ, ဇာဏုမဏ္ဍလန္တိ တေ တိမဏ္ဍလပဋိစ္စာဒနမတ္တသေဝ ကရဏံ''။ (ဒီ၊ ဋီ၊ ၃၊ ၂၁၆။)

မေး။ သင်းပိုင်ကို ဘယ်လိုဝတ်လျှင် ပရိမဏ္ဍလနိဝါသန သိက္ခာပုဒ် အရ အပြစ်သင့်ရောက်ပါသနည်း ပြည့်စုံအောင် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သင်းပိုင်ကို အဝန်းသုံးပါး ညီညာစွာ မဝတ်ပဲ မရိုသေ မလေးစားခြင်းကြောင့် ရှေ့မှဖြစ်စေ၊ နောက်မှဖြစ်စေ တွဲလဲဆွဲ (တွဲလောင်းချ၍) ဝတ်လျှင်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထိသောဏ္ဍ-စသောလူတို့ဝတ်ပုံ ဝတ်နည်း တို့တွင် တစ်နည်းနည်း ဝတ်လျှင်လည်းကောင်း၊ ဤပရိမဏ္ဍလနိဝါသန သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ် သင့်ရောက်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။''အပြစ်သင့်ရောက်သည်''ဟူရာ၌ ရှေ့ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ရဟန်းတော်များမှာ ဒုက္ခဋ္ဌအာပတ်သင့်၍၊ သာမဏေတို့မှာ ဒဏ်သင့် ဒဏ်ထိုက်သည်-ဟု မှတ်ပါ။ နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဤအတိုင်းသိကြပါ။

မေး။ ''ဂိဟိနိဝတ္ထ'' ခေါ် လူတို့ဝတ်ပုံ ဝတ်နည်းများကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဟတ္ထိသောဏ္ဍက ၂။ မဏ္ဍဝါလက ၃။ စတုက္ကဏ္ဏက
၄။ တာလဝဏ္ဏ ၅။ သတဝလိတ ၆။ သံဝလ္လိယ- တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဟတ္ထိသောဏ္ဍက-စသောဝတ်နည်းများ၏ အဓိပ္ပါယ် အကျဉ်းချုပ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဆင့်နှာမောင်းကဲ့သို့ဝတ်ခြင်းသည် ''ဟတ္ထိသောဏ္ဍက'' မည်၏။
၂။ ငါးကြင်းမြီးကဲ့သို့ဝတ်ခြင်းသည် ''မဏ္ဍဝါလက'' မည်၏။
၃။ အနား ၄-ခု ထွက်အောင် ဝတ်ခြင်းသည် ''စတုက္ကဏ္ဏက'' မည်၏။
၄။ ထန်းပျက်ယပ်ဝန်းကဲ့သို့ ဝတ်ခြင်းသည် ''တာလဝဏ္ဏက'' မည်၏။
၅။ အတွန့်ပေါင်းများစွာ တွန့်၍ ဝတ်ခြင်းသည် ''သတဝလိက'' မည်၏။
၆။ ခါးတောင်းကျိုက်၍ ဝတ်ခြင်းသည် ''သံဝလ္လိယ'' မည်၏။

(**ဆောင်**) - ဟတ္ထိသောဏ္ဍက၊ မဏ္ဍဝါလက၊ စတုက္ကဏ်နှင့် တာလံဝဏ္ဏ၊
သတဝလိ၊ သံဝလ္လိ၊ ဂိဟိနိဝတ္ထ။
- ဆင့်နှာမောင်း မယွင်း၊ ငါးကြင်းမြီးသဖွယ်၊ လေးသွယ်အစွန်း၊ ယပ်ဝန်းပမာ၊
များစွာတွန့်ရှိ၊ ကျိုက်ဘိခါးတောင်း ခြောက်ပါးပေါင်း မှတ်ကြောင်း လူဝတ်နည်း။

အမှာ။ ။ အကျယ်ကို ရူဠဝါအဋ္ဌကထာနှင့် ကခ်ိအဋ္ဌကထာတို့၌ ရှုပါ။ ကခ်ိရှင်းတမ်း၌ လည်း ရေးပြထားပါသည်။

မေး။ နိဝါသနဒေါသ ၆-ပါးကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အထက်ဖော်ပြပါ ၆-ပါးပင် ဖြစ်ပါသည်။ (စာမေးပွဲတို့၌ သရုပ်ထုတ်၍ ဖြေပါ။)

http://www.dhammadownload.com

နိဝါသနဒေါသ ၆-ပါး။ ။ဤဝတ်ပုံဝတ်နည်းတို့ကို ရဟန်းသာမဏေများ ဝတ်လျှင် အပြစ်ဖြစ်သောကြောင့် ''နိဝါသနဒေါသ ၆-ပါး''ဟု ခေါ်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းသာမဏေတို့ မဝတ်ကောင်းသော ဝတ်ပုံအမျိုးမျိုးကို စုံလင်အောင် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရှေ့မှဖြစ်စေ, နောက်မှဖြစ်စေ, ဘေးမှဖြစ်စေ တွဲလျားချ၍ ဝတ်ခြင်း။
၂။ ဆင့်နှာမောင်းကဲ့သို့ ဝတ်ခြင်း။ (ပ)
၃။ ခါးတောင်းကျိုက်၍ ဝတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။(ဝိ၊ ၆၊ ၄။ ၅၅)

မေး။ ခါးတောင်းကျိုက်မှုနှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ခါးတောင်းကျိုက်မှုသည် မကျန်းမာ ဖျားနာနေသော ရဟန်းသာမဏေ, ခရီးသွားသော ရဟန်းသာမဏေတို့အားသော်မှ မအပ်ပါ။ မကျန်းမာ သင့်လျော်သော အနာရောဂါရှိလျှင် အတွင်းက သင်းပိုင်တစ်ထည်ကို အတွန့်အလိပ်ပြုလုပ်၍ အပြင်က သင်းပိုင်တစ်ထည် ထပ်ဝတ်နိုင်ပါသည်။ (ကခ်၊ ၆။ ၂၂၆)

ဆရာမြတ်တို့ အဆို

ဆရာမြတ်တို့ကား-သင့်လျော်သောရောဂါရှိလျှင် အတွင်းက သင်းပိုင်တစ်ထည်ကို ခါးတောင်းကျိုက်ပြီး အပြင်က တစ်ထည် ထပ်ဝတ်နိုင်သည်ဟု ဆိုကြပါသည်။

ထိုအဆိုကို- ''သံဝလ္လိယန္တိ မလ္လကမ္မကာရာဒီဟိ ဝိယ ကဏ္ဌ ဗန္ဓိတ္တာ နိဝတ္ထံ၊ ဧဝံ နိဝါသေတုံ၊ ဂိလာနသ္သာပိ မဂ္ဂပဋိပန္နဿာပိ နိ ဝဋ္ဋတိ''ဟူသော ကခ်ိအဋ္ဌကထာ (၂၇၇) ဖြင့် စဉ်းစားပါ။ ''ခါးတောင်းကျိုက်ပြီး''ဟုဆိုခြင်းမှာ- ဂိလာနော ပန အန္တော-ကာသာဝသ သြဝဋ္ဋိကံ ဒသေတ္တာ အပရံ ဥပရိ နိဝါသေတုံ လဘတိ၊ (ကခ်ိ။ ၁၇၇)၌ ''သြဝဋ္ဋိကံ = ခါးတောင်းကျိုက်ကို''ဟုပေးသော ရှေးနိဿယကို မှီခြင်းကြောင့် ဖြစ်ရာပါသည်။ ဤနေရာ၌ သြဝဋ္ဋိကံ-ပုဒ်ကို ခါးတောင်းကျိုက်ခြင်းအနက်ဟောဟု ယူလျှင် သံဝလ္လိယ-ပုဒ်အဖွင့်ပါ ''ကဏ္ဌ ဗန္ဓိတ္တာ''ကို မည်သို့ဆိုမည်နည်း ဆရာတို့အဆို သည် သတဝလိယ- ပုဒ်အဖွင့်ပါ ''သြဝဋ္ဋိကံ ကရောန္တေန''ကို ''အတွန့်အလိပ်ပြုပြီး''ဟု မြန်မာပြန်ရေးခဲ့သော ရှေ့နားရှိ စကားနှင့်ပင် ရှေ့နောက်မညီပါ။

ဝိ ၊၆၊ ၃။ ၄၀၉- ၄၁၀ ၌ ''ဝဋ္ဋေတ္တာ ကရဏံ သြဝဋ္ဋိကံ ''ဟူသောအဖွင့် ရှိပါသည်။ ထိုကိုထောက်၍ ဤနေရာ၌ 'သြဝဋ္ဋိကံ'ပုဒ်သည် လုံးနေအောင် ပြုထားအပ်သော အတွန့်အလိပ် အနက်ကို ဟောတ၏ ဟု ယူသင့်ပါသည်။

ထိုပြင်- ''သတဝလိကံ''ပုဒ်အဖွင့်၌ ''သြဝဋ္ဋိကံ ကရောန္တေန နိဝတ္ထံ''ဟု ဖွင့်သည် ကိုထောက်၍လည်း ဝလိ နှင့် သြဝဋ္ဋိက-မှာ အတွန်အလိပ်ဟော ပရိယာယ်သဒ္ဒါဟု ယူရပါမည်။ ထိုသို့ယူပါမှ ''သံဝလ္လိယန္တိ ။ပ။ နိ ဝဋ္ဋတိ''ဟူသောဝါကျနှင့် ''ဂိလာနော ပန ။ပ။ လဘတိ''ဟူသော ဝါကျနှစ်ရပ် မဆန့်ကျင်ပဲ ရှိပါမည်။ (''သြဝဋ္ဋိကံ-စနစ်ကို၊ ခေါက်တုံ့ကို၊ ကွင်းကို''စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးပေးကြသေးသည်။)

မေး။ အောက်ပါသာမဏေတို့ အပြစ်ရှိ/ မရှိ ဆုံးဖြတ်ပါ။
(က) မကျန်းမာ၍ (=အနာပေါက်နေ၍) သင်းပိုင်းကို ခါးတောင်းကျိုက်သော သာမဏေ။
(ခ) ခရီးသွားရာ၌ လျင်မြန်စေရန် ခါးတောင်းကျိုက်သွားသော သာမဏေ။
(ဂ) သင်းပိုင်၏ အောက်အစွန်းတစ်ခုကို ဖြစ်စေ, နှစ်ခုကိုဖြစ်စေ ချီမြှောက်ပင့်တင်၍ သင်းပိုင်၏ အထက်၌ ချိတ်ဆွဲညှပ်ထားပြီး ခရီးသွားသော သာမဏေ။

http://www.dhammadownload.com

(ဃ) အတွင်း၌ သင်းပိုင်တစ်ထည်ကို အထက်ပါနည်းအတိုင်း ခါး၌ညှပ်ထားပြီး အပြင်မှ သင်းပိုင်တစ်ထည် ထပ်ဝတ်လျက် ခရီးသွားသော သာမဏေ။

ဖြေ။ အထက်ပါ သာမဏေအားလုံး အပြစ်ရှိပါသည်။

မေး။ သာမဏေများ ခါးတောင်းမကျိုက်သင့်ကြောင်းကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ခါးတောင်းကျိုက်ခြင်းသည် ပါရာဇိက အပြစ်ထက်ပင် ကြီးလေးသော လိင်္ဂတ္ထေနက အပြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် သာမဏေများ ခါးတောင်း မကျိုက်သင့်ပါ။ အထူး သတိထား၍ ရှောင်ရှားသင့်သော အမှုတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကျန်းမာနေသော ရဟန်းသာမဏေတို့ သင်းပိုင်နှစ်ထည် ဝတ်လိုလျှင် ဘယ်လို ဝတ်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ကျန်းမာနေသော ရဟန်းသာမဏေတို့သည် သင်းပိုင် ၂– ထည်ဝတ်လိုလျှင် သင်းပိုင် ၂–ထည်လုံးကို ညီညီညာညာ ထပ်၍ ဝတ်ရပါမည်။ (ကခ်ီ။ ၆။၂၇၅)

မေး။ သင်းပိုင်ကို ပရိမဏ္ဍလဖြစ်အောင် မဝတ်သော်လည်း အပြစ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ၁။ မညီမညွတ်ဝတ်မည်–ဟူသော စိတ်စေတနာ မရှိပဲ ချွတ်ချော်သွားသော ရဟန်း သာမဏေ။

၂။ သတိမထား တစ်ခြား နှလုံးသွင်း၍ မညီမညွတ်ဝတ်မိသော ရဟန်း သာမဏေ။

၃။ ပရိမဏ္ဍလဖြစ်အောင် ဝတ်ပုံဝတ်နည်းကို မသိသော ရဟန်း သာမဏေ။

၄။ မြင်းခေါင်း (ဒူးခေါင်း)၌ ဖြစ်စေ၊ ခြေထောက်၌ဖြစ်စေ အနာပေါက်နေသော ဂိလာန ရဟန်း သာမဏေ။

၅။ သားရဲ, ခိုးသူစသော ဘေးရန်ရှိသည့် ရဟန်း သာမဏေ။

၆။ ရူးသွပ်သော ရဟန်း သာမဏေ။

၇။ ပထမဆုံးလွန်ကျူးသော အာဒိကမ္မိက ရဟန်း သာမဏေတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဝိ၊ ၂။ ၂၄၀။ ဝိ၊ ၆၊ ၃၊ ၁၆၁။ ကခ်ီ။ ၆။ ၂၇၅)

မေး။ ပရိမဏ္ဍလဖြစ်အောင် သင်းပိုင်းဝတ်ပုံဝတ်နည်းကို မသိနားမလည်သော ရဟန်း သာမဏေတို့ အဘယ်သို့ ပြုရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ပရိမဏ္ဍလဖြစ်အောင် (အဝန်းညီအောင်) သင်းပိုင်းဝတ်ပုံ ဝတ်နည်းကို မသိနားမလည်သေးသော ရဟန်းသာမဏေတို့သည် တတ်သိနားလည်အောင်သင်ယူရပါမည်။ မသင်ယူလျှင် ထိုမသင်ယူခြင်းသည်ပင် မရှိသေမလေးစားမှု အနာဒရိယဖြစ်၍ အပြစ် မလွတ်ပါ။

မေး။ မြင်းခေါင်းခြောက်ကပ်နေသော ရဟန်းသာမဏေ၊ ခြေသလုံးကြီးမားနေသော ရဟန်း သာမဏေတို့ သင်းပိုင်းကို ရှည်လျားစွာချု၍ ဝတ်နိုင်, မဝတ်နိုင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မြင်းခေါင်း ခြောက်ကပ်နေသော ရဟန်းသာမဏေ၊ ခြေသလုံးကြီးမားနေသော ရဟန်း သာမဏေတို့သည် သာရုပ္ပဖြစ်ခြင်း (လျှောက်ပတ်သင့်တယ်သပ္ပါယ်ခြင်း)အကျိုးပျိုလက်ရုစ်သစ်ထက် သိသိသာသာ ရှည်လျားစွာ ချု၍ ဝတ်နိုင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ မြင်းခေါင်းဂ္ဂါ ဖြစ်စေ, ခြေထောက်ဌ ဖြစ်စေ အနာပေါက်နေသော ရဟန်း သာမဏေတို့သည် သင်းပိုင်းကို အထက်သို့ မြှင့်တင်၍လည်းကောင်း၊ အောက်သို့ နှိမ့်ချ၍ လည်းကောင်း ဝတ်နိုင်ပါသလား။

ဖြေ။ ဝတ်နိုင်ပါသည်။ (ဝိ၊ ၌။ ၁၆၂၊ ကခ်ီ၊ ၌။ ၂၇၇။)

မေး။ ပရိမဏ္ဍလဖြစ်အောင် သင်းပိုင်ကို မဝတ်သော်လည်း အာပတ်မသင့်, ဒဏ်မထိုက် ဟုဆိုလျှင် ဘယ်အကြောင်းများကြောင့်ပါနည်း။

ဖြေ။ ၁။ မညီမညာ ဝတ်မည်ဟူသော စိတ်စေတနာ မရှိခြင်း။
၂။ သတိမကပ် အမှတ်တမဲ့ ဝတ်မိခြင်း။
၃။ ပရိမဏ္ဍလဖြစ်အောင် ဝတ်ပုံ ဝတ်နည်းကို မသိသေးခြင်း။
၄။ မြင်းခေါင်းဌ ဖြစ်စေ, ခြေထောက်ဌ ဖြစ်စေ အနာပေါက်နေခြင်း။
၅။ ကားရန်ရှိခြင်း။
၆။ ရှူးသွပ်ခြင်း စသော အကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပရိမဏ္ဍလနိဝါသန သိက္ခာပုဒ်ဌ အဂ်ီ (၃)ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ သိက္ခာပုဒ်ကို မရိုမသေ မလေးစားသော အနာဒရိယ စိတ်ထားရှိခြင်း။
၂။ အနာပတ္တိဖြစ်ရန် (အာပတ်, ဒဏ်မသင့်ရန်) အကြောင်း မရှိခြင်း။
၃။ ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းပိုင်းညီညွတ်စွာ မဝတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သေခ်ိယသိက္ခာပုဒ်အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော အဂ်ီ (၂) ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သိက္ခာပုဒ်ကို မရိုသေ မလေးစားသော အနာဒရိယ စိတ်ထားရှိခြင်း။
၂။ အနာပတ္တိဖြစ်ရန် (အာပတ်, ဒဏ်မသင့်ရန်) အကြောင်းမရှိခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ပရိမဏ္ဍလနိဝါသန သိက္ခာပုဒ် အဂ်ီ ၃-ပါး တို့တွင် ''ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းပိုင်းညီညာစွာမဝတ်ခြင်း'' ဟူသော နံပါတ် (၃) အဂ်ီသည် လိုက်နာပြုကျင့်ဖွယ်ကို ပြောင်းပြန် ပြန်ထားသော အဂ်ီဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နောက်နောက်သိက္ခာပုဒ်တို့ဌ လည်း (ရှေ့အဂ်ီ ၂-ပါး နှင့် သက်ဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်လာကျင့်ဖွယ်ကို ပြောင်းပြန် ပြန် ထည့်ခြင်းအားဖြင့် အဂ်ီ ၃- ပါးစီရှိကြောင်း သိကြပါလေ။

ဥပမာ- ပရိမဏ္ဍလပါရုပနသိက္ခာပုဒ်ဌ -
၁။ သိက္ခာပုဒ်ကို..... စိတ်ထားရှိခြင်း။
၂။ အနာပတ္တိ..... မရှိခြင်း။
၃။ ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းပိုင်းညီညွတ်စွာ ကိုယ်ဝတ်သက်နှံကို မရန်းခြင်း-ဟူ၍ အဂ်ီ ၃-ပါး ဖြစ်ပါသည်။

(**ဆောင်**) မရိုသေလတ် (၁)၊ အနာပတ္တိ၊ ကြောင်းမရှိဘဲ (၂)၊ ဝတ်ဘိမညီ (၃)၊ သုံးလိုအင်၊ ပထမရှု၊ နောက်နောက်စုလည်း၊ ယခုရှေ့ဖျား၊ အင်နှစ်ပါးဌ၊ အခြားကျင့်ဖွယ်၊ ပြောင်းပြန်ဆွယ်သည်၊ မှတ်ကွယ် သုံးပါးချည်းသာတည်း။

http://www.dhammadownload.com

၂-၂။ ပရိမဏ္ဍလပါရုပန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘာကိုကြည့်ပြီး ''ပရိမဏ္ဍလပါရုပန သိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပရိမဏ္ဍလ ပါရုပိသာမိ-ကို ကြည့်ပြီး ''ပရိမဏ္ဍလပါရုပန သိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် အဘယ်ကို ပြသော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ကေသီရန်းပုံကို ပြသော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပရိမဏ္ဍလပါရုပန-၏ အမ်ိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကိုယ်ပေါ်၌ ကေသီသက်နန်းကို ဝန်းဝိုင်းညီညွတ်စွာ ခြုံရုံတင်လျှမ်း ရန်းထားခြင်းကို ''ပရိမဏ္ဍလပါရုပန''ဟု ခေါ်ပါသည်။

မေး။ ပရိမဏ္ဍလဖြစ်အောင် သက်နန်း ရန်းပုံရန်းနည်းကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (၁) သက်နန်းရန်းသောအခါ ကိုယ်ဝတ်ကေသီ၏ လက်ဝဲ, လက်ယာ အနားစွန်းနှစ်ခုတို့ကို ညီအောင်ပြု၍ မလိပ်ပဲ ဝဲဘက်လက်မောင်း ဖုံးမိအောင် ပခုံးပေါ်သို့ တင်လိုက်ရသည်။ အောက်ပိုင်း၌လည်း ဒူးဆစ်အောက် လက် ၄-သစ်လောက်ချလျက် ပတ်ပတ်လည် ဝိုင်းစက်ညီညာနေစေရသည်။ (သီဟိုဠ်, ယိုးဒယားနှင့် ရွှေကျင်ဆရာတော်, ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများအလို သက်နန်းရန်းပုံဖြစ်၏)။

(၂) သက်နန်းရန်းသောအခါ ကိုယ်ဝတ်ကေသီ၏ အထက်ပိုင်း အလျားကို လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် စုကိုင်၍ ညာဘက်အစက် ချိုင်း(ကျိုင်း)အောက်သွင်းပြီး ဒေါင့်ကို စုရုံးကာ ဘယ်ဘက်ဖုံး ပေါ်သို့ တင်လိုက်ရသည်။ ထို့နောက် ဘယ်ဘက်အစကိုလည်း ပခုံးပေါ်သို့ ခေါက်တင်လိုက်ရသည်။ ထိုသို့တင်၍ ရန်းထားရာ၌ ရှေ့ဝမ်းဗိုက်ဘက်ကျသော ထောင့်စွန်းနှင့် နောက်ကျောဘက်ကျသော ထောင့်စွန်း ၂-ခု အကျည်ညီနေပြီး အောက်ပိုင်း၌ လည်း ဒူးဆစ်အောက်လက် ၄-သစ်လောက်ချလျက် ပတ်ပတ်လည် ဝိုင်းစက်ညီညာနေစေရသည်။ (ယခုခေတ် ရန်းပုံဖြစ်၏။)

သိမှတ်ဖွယ်

ပြခဲ့သော သက်နန်းရန်းပုံ ၂-မျိုးတို့တွင် ပထမ အယူအဆအတိုင်း သက်နန်းရန်းရာ၌

(က) သက်နန်းရုံသည့်အခါကဲ့သို့ လက်ယာပခုံးကိုပါ ဖုံး၍ ရန်းနည်း။

(ခ) လက်ျာပခုံးကို မဖုံးပဲ ရန်နည်း-ဟု နှစ်မျိုးနှစ်စား ခွဲခြားကြပြန်ပါသည်။

ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်ရှေ့, ဆရာသမားရှေ့ သံယာ့အစည်းအဝေး စသည်တို့၌ ပခုံးနှစ်ဖက် လုံးခြုံလျက် မနေကောင်းသောကြောင့် လက်ယာပခုံးကို မဖုံးပဲ ရန်းစေလို၍ အခြားနေရာတို့၌ကား သက်နန်းရုံသည့်အခါကဲ့သို့ လက်ယာ ပခုံးကိုပါ ဖုံးထားစေလိုကြပါသည်။ ဤပထမ အယူအဆတိုင်း သက်နန်းရန်းပုံကို သီဟိုဠ်ရဟန်းတော်များ၌ တွေ့နိုင်ပါသည်။

အမှာ။ ။ကေသီရန်းရာ၌ အဝန်း(၃)ပါးကို ပရိမဏ္ဍလနိဝါသနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ။

မေး။ သက်နန်းရန်းပုံ ၂-မျိုး ကွဲပြားရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ဥဘောကဏ္ဍေ သမံ ကတ္တာ = အစွန်း ၂-ခုတို့ကို ညီအောင်ပြု၍''ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ အယူအဆ နှစ်မျိုး နှစ်စားကွဲပြားသောကြောင့် သက်နန်းရန်းပုံ ၂-မျိုး

http://www.dhammadownload.com

ကွဲပြားနေရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရှင်းပြပါဦးမည်၊ အချို့ဆရာတော်များက မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်းသို့ သွားလိုရှိ သက်နှံးရုံ သည့်အခါ လက်လေပ် မလေပ်မီ အနားစွန်း ၂-ခုကို ညီအောင်ပြုသကဲ့သို့ လက်ဝဲ လက်ယာ အနားစွန်း ၂-ခု ညီအောင်ပြုခြင်းကို ''ဥဘော ကဏ္ဍေ သမံ ကတွာ'' ဟူ၍ အဋ္ဌကထာဆရာဆိုသည်ဟု ယူဆကြသည်။

ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋ္ဌိကာနောက်လိုက် အချို့ဆရာတော်များကမူ ယခုခေတ် သက်နှံးရန်းနည်း အတိုင်း ရန်းထားရာ၌ ရှေ့ဝမ်းဗိုက်ဘက်ကျသော ထောင့်စွန်း ၂-ခု အကျည်ညီအောင် ပြုခြင်းကို ''ဥဘော ကဏ္ဍေ ကမ် ကတွာ''ဟု အဋ္ဌကထာဆရာဆိုသည်ဟု ယူဆကြ ပါသည်။ ဤသို့ အယူအဆ နှစ်မျိုးနှစ်စား ကွဲပြားနေသောကြောင့် သက်နှံးရန်းပုံ ၂-မျိုး ကွဲပြားစေရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဘယ်အယူအဆမှန်သနည်း?

ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အယူအဆ ၂-မျိုးတို့တွင် မည်သည့်အယူအဆမှန်သနည်း? အဋ္ဌ ကထာဆရာ၏ အာဘော်ကျသနည်း?ဟု စိစစ်ကြည့်သင့်ပါသည်။

(က) ပရိမဏ္ဍလ ပါရုပိတဗ္ဗန္တိ----ဥဘော ကဏ္ဍေ သမံ ကတွာ ပါရုပနဝတ္ထုံ ပူရေတ္ကေန ပရိမဏ္ဍလံ ပါရုပိတဗ္ဗံ။ (ဝိ၊ ၆၊ ၃။ ၁၆၂)။

(ခ) သုပ္ပဋိစ္ဆန္နေနာတိ---- ဥဘော ကဏ္ဍေ သမံ ကတွာ ပဋိသံဟရိတွာ ယာဝ မဏိဗန္ဓံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အန္တရယရေ ဂန္တဗ္ဗံ။ (ဝိ၊ ၆၊ ၃။ ၁၆၂)။

အထက်ပါ စကားနှစ်ရပ်ကို ဆက်စပ်နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက ပထမအယူအဆသာ မှန်ကန်ကြောင်း, အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘော်ကျကြောင်း တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

ဆက်ပါဦးအုံ့၊ (ခ)အမှတ်ပြု သုပ္ပဋိစ္ဆန္နသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ၌ ''ဥဘော ကဏ္ဍေ သမံ ကတွာ''နောက်တွင် ''ပဋိသံဟရိတွာ=လိပ်၍''ဟူသော စကားရပ်ပါသည်။ ထိုကို ထောက်လျှင် ''ဥဘော ကဏ္ဍေ သမံ ကတွာ=အစွန်းနှစ်ခုတို့ကို ညီအောင်ပြု''ဟူသည် ယခုခေတ် သက်နှံးရန်းရာဝယ် ရှေ့ဝမ်းဗိုက်ဖက်ကျသော ထောင့်စွန်း ၂-ခု အကျည်ညီအောင် ပြုသည်ကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်၊ သက်နှံးရုံသည့်အခါ မလိပ်မီ လက်ဝဲ လက်ယာ အနားစွန်း ၂-ခု ညီအောင်ပြုခြင်းကိုသာ ဆိုလိုကြောင်း သိသာထင်ရှားပါသည်။ ဘာ့ကြောင့်နည်း? ရှေ့ဝမ်းဗိုက်ဖက်ကျသော ထောင့်စွန်းနှင့် နောက်ကျောဖက်ကျသော ထောင့်စွန်း ၂-ခုတို့ကို ညီအောင်ပြုပြီးနောက် လိပ်၍ မဖြစ်နိုင်၊ လက်ဝဲ လက်ယာ အနားစွန်း ၂-ခုတို့ကိုသာ ညီအောင်ပြုပြီးနောက် လိပ်ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်တည်း။

သုပ္ပဋိစ္ဆန္န သိက္ခာပုဒ်ပါ ''ဥဘော ကဏ္ဍေ သမံ ကတွာ''သည် လက်ဝဲ လက်ယာ အနား စွန်း ၂-ခုတို့ကို ညီအောင်ပြုခြင်းဖြစ်လျှင် ပရိမဏ္ဍလ ပါရုပန သိက္ခာပုဒ်လာ ''ဥဘော ကဏ္ဍေ သမံ ကတွာ''သည်လည်း လက်ဝဲ လက်ယာ အနားစွန်း ၂-ခု တို့ကို ညီအောင်ပြုခြင်းပင်ဖြစ်ကြောင်း လယ်ပြင်တွင် ဆင်သွားသလို အထင်အရှားပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။

မေး။ သက်နှံးရန်းသောအခါ ဘယ်ဖက်တတောင်ဆစ်ဖုံးမိအောင် ရန်းရမည်ဟု-ဆရာတော် များက ဘာ့ကြောင့် ညွှန်ကြားတော်မူကြပါသနည်း။

ဖြေ။ ''မြန်မာရဟန်းများ ရန်းနည်းရန်းသော်လည်း တတောင်ဆစ်ကို ဖုံးမိလျှင် တော်သင့် လျောက်ပတ်အပ်၏''ဟူသော ကျေးဖူးတော်ရှင် ရှေကျင်ဂဏသမုဒ္ဒာပက ရှေကျင်ဆရာ

http://www.dhammadownload.com

တော်ဘုရားကြီး၏ မိန့်ဆိုချက်ကို ဦးထိပ်ရွက်ပန်ဆင်ကာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့်အစဉ်အဆက်သည် သက်နိုးရန်းရာ၌ ဘယ်ဖက်တတောင်ဆစ်ဖုံးမိအောင် အထူးဂရုစိုက်ရန်းကြ၍ ရှင်ငယ် ရဟန်းငယ်များကိုလည်း ထိုနည်းအတိုင်းရန်းကြရမည်ဟု ညွှန်ကြားတော်မူကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (အကျယ်ကို ဝိသုဒ္ဓါ၏ အဆုံးအဖြတ် (၁၉၀) ၌ ရှုတော်မူကြပါကုန်)။

သာသနာလျှောက် သြဝါဒကထာစာတန်း

ဤနေရာ၌ သက်နိုးရန်းနည်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အယူအဆကို ပြက်ပြက်ထင်ထင် ပေါ်လွင်စေသည့် ''သာသနာလျှောက် သြဝါဒကထာစာတမ်း''တစ်ခုခ်ပါသော အောက်ပါစကားရပ်များကို ဗဟုသုတအဖြစ် လေ့လာမှတ်သားနိုင်ရန် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

နေ့ကိုင်သက်နိုးဝတ်ရုံကြရာဝယ် ဘုရားရှိခိုးဝတ်တက်ကြသည့်အခါ, စာချုပ်ရွှေလိ်ုများ ထံ စာတက်ကြသည့်အခါ, မထေရ်ကြီးများထံ ဆည်းကပ်ကြသည့် အခါ, ဥပသမ္ပဒါရဏာ ကံကြီးကံငယ် ဆောင်ရွက်ကြသည့်အခါ, အာဂန္တုမထေရ်ကြီးများရောက်လာ၍ ရှိခိုးဝတ်ချသည့်အခါများတို့၌ တဖက်ရုံနည်းအစစ် သီဟိုဠ်ကိုင် သီဟိုဠ်ရုံ နည်း မရုံနိုင် မရုံတတ်လျှင်– ''ယထာ စ ပါဠိကာရကောဘိက္ခု ဂေါသပါရုပနေန ပါရုတံ ဝါမဘာတံ ဝိဝရိတ္တာ စီဝရံ အံသကူဋ္ဌေ ထပေတိ'' စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာလာတိုင်း ကျောင်းသံဃာစည်းဝေးရာ သံဃာအစဉ်ကို နေရာချထား ကိစ္စများခိုက် လက်ဝဲလက်မောင်းကို ဖော်ရုံမိသော ပါဠိကာရကရဟန်းကဲ့သို့ မဖြစ်စေရ၊ လက်ဝဲလက်မောင်း တတောင်ဆစ်ကို လွန်အောင်ဖုံးလွှမ်း၍ ရုံမိလျှင် အာပတ်လွတ်လောက်ရာသည်–ဟု ဆရာတော် သင်ပြပေးထားသည့် ဥပဒေသအတိုင်း တတ်စွမ်းနိုင်လျှင် ပဌမ သီဟိုဠ်တဖက်ရုံနည်းရုံနိုင်ကြရအောင်၊

ယင်းသို့ မတက်နိုင်ကြသည့်အခါ ဒုတိယ ဆရာတော် သင်ပြသည့်နည်းအတိုင်း တဖက်ရုံ လက်ဝဲမောင်း တတောင်ဆစ်ကို ဖုံးလွှမ်း၍ ရုံတော်မူမိကြရအောင်၊

ပုဆစ်ဒူးဝန်းအောက် လက်ရှစ်သစ်ထက် မရှည်းလွန်းစေရ၊ လက်ရှစ်သစ်အောက်လည်း မတိုလွန်းစေရ၊ သင်းပိုင်ကိုယ်ဝတ်တို့ကို အဝန်းသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံစွာ ဝတ်ရုံ၍ ပရိမဏ္ဍလ သင်္ဃာပုဒ်ကြီးနှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံအောင် အခါခပ်သိမ်းသတိဆောင်တော်မူပါမည့်အကြောင်း။ (သာသနာလျှောက် သြဝါဒကထာကျမ်း၊ ၁၃၄၁– ခု၊ မန္တလေး ပိဋကတ်တော်ပြန့်ပွားရေး ပုံနှိပ်တိုက်ရိုက်၊ စာ–၁၃, ၁၄။ ရွှေကျင်နိကာယသာသနာဝင်၊ ပဌမအကြိမ်ရိုက်၊ စာ–၁၇၃။)

မှတ်ချက်။ ။ ဝိနယသမ္ဘ ဝိနိစ္ဆယကျမ်း၊ ဒုတိယအုပ်၊ သုဗ္ဗဒ္ဓိစ္ဆန္ဒ စီဝရပါရုပန ဝိနိစ္ဆယ ၌ကား တိတိကျကျ ပြတ်ပြတ်သားသား ဆုံးဖြတ်ရန် မဖြစ်နိုင်သော ပါဠိများစွာကို ထုတ်ပြ၍လည်းကောင်း၊ ကိုယ်လိုရာ ကိုယ်ဆွဲကာ အနက်ယောဇနာ၍လည်းကောင်း၊ ကေစိ, ဧကေ, ဧကစ္စေ စသည်ထိုးကာ အခြားဆရာတော်များကို ချီးနှိမ်၍လည်းကောင်း ဆုံးဖြတ်ရေးသားထားပါသည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက် ဟုတ်, မဟုတ်ကို စိစစ်ရန်ကား ဥာဏ်မျက်စိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အရာသာ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ကေသီသက်နှိုး ရန်းသောအခါ ဒူးဆစ်အောက်ဘယ်လောက်ချ၍ ရန်းရမည်နည်း။ သင်းပိုင်အထက် ဘယ်လောက်တက်နေစေရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ကေသီသက်နှိုး ရန်းသောအခါ ဒူးဆစ်အောက် လက် ၄-သစ်လောက်ချ၍ ရန်းရပါမည်။ သင်းပိုင်အထက် လက် ၄-သစ်လောက် တက်နေစေရပါမည်။ (ဝိမတိ၊ ၂။ ၆၁။)

မေး။ ''ဂိဟိပါရုတ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပရိမဏ္ဍလ လက္ခဏာမှတစ်ပါး အခြားသော အခြင်းအရာဖြင့် ခြုံခြင်းများကို ''ဂိဟိပါရုတ=လူတို့ခြုံပုံခြုံနည်း, ရုံပုံရုံနည်း''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ရဟန်းသာမဏေတို့ မခြုံကောင်း မရုံကောင်းသော ''ဂိဟိပါရုတ''ခေါ် ခြုံပုံ ခြုံနည်းတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သေတပဋ္ဋ ပါရုတ ၂။ ပရိဗ္ဘာဇက ပါရုတ ၃။ ကေသာဋ္ဌက ပါရုတ
၄။ သုရာသောဏ္ဍ ပါရုတ ၅။ အန္ဓေပုရိက ပါရုတ ၆။ မဟာဇေဋ္ဌက ပါရုတ
၇။ ကုဋ္ဌိပဝေသက ပါရုတ။ ၈။ ဗြဟ္မဏ ပါရုတ။ ၉။ ပါဠိကာရက ပါရုတ-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ပါရုပနဒေါသ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်း သာမဏေတို့ ,ခြုံရုံလျှင် အပြစ်ဖြစ်သောကြောင့် ''ဂိဟိပါရုတ''ခေါ် ခြုံပုံ ခြုံနည်း ရုံပုံရုံနည်းများကိုပင် ''ပါရုပနဒေါသ'' ဟုလည်း ခေါ်ဆိုရပါသည်။
(**ဆောင်**) သေတ, ပရိဗ္ဘာ၊ ကေသာနှင့် သုရာသောဏ္ဍာ၊ အန္ဓေပုရာ၊
ဇေဋ္ဌကာတည့်, ကုဋ္ဌိပဝေသ၊ ဗြဟ္မဏ, ပါဠိ၊ များစွာရှိ၊ ဂိဟိပါရုတ။

မေး။ ပါရုပနဒေါသများကို အဓိပ္ပါယ် အကျဉ်းချုပ်နှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အဝတ်ဖြူဝတ်ထားသော တက္ကဒွန်းတို့၏ ခြုံနည်း ရုံနည်းသည် ''သေတပဋ္ဋ ပါရုတ'' မည်၏။

၂။ ပရိဗိုဇ်တို့၏ ခြုံနည်း ရုံနည်းသည် ''ပရိဗ္ဘာဇက ပါရုတ'' မည်၏။

၃။ အဝတ်ပုဆိုး တစ်ထည်သာရှိသူတို့၏ ခြုံနည်း ရုံနည်းသည် ''ကေသာဋ္ဌက ပါရုတ'' မည်၏။

၄။ သေသောက်ကြူး (အရက်သမား)တို့၏ ခြုံနည်း ရုံနည်းသည် ''သုရာသောဏ္ဍ ပါရုတ'' မည်၏။

၅။ နန်းတွင်းသူတို့၏ ခြုံနည်း ရုံနည်းသည် ''အန္ဓေပုရိက ပါရုတ'' မည်၏။

၆။ လက်သမားကြီးတို့၏ ခြုံနည်း ရုံနည်းသည် ''မဟာဇေဋ္ဌက ပါရုတ'' မည်၏။

၇။ လယ်လုပ်ထဲကုပ်သို့ဝင်သော လယ်သမားတို့၏ ခြုံနည်း ရုံနည်းသည် ''ကုဋ္ဌိပဝေသက ပါရုတ'' မည်၏။

၈။ ပုဏ္ဏားတို့၏ ခြုံနည်း ရုံနည်းသည် ''ဗြဟ္မဏ ပါရုတ'' မည်၏။

၉။ ဆွမ်းကြီးခံကိစ္စ စသည်ရှိသောအခါ သံဃာအစဉ်အတန်းကို ပြုသော (ထေရ်စဉ် ဝါလိုက် သံဃာများကို စီတန်းပေးသော) ရဟန်း၏ ခြုံနည်း ရုံနည်းသည် ''ပါဠိကာရက ပါရုတ'', မည်၏။

အမှာ။ ။ အကျယ်ကို စူဠဝါအဋ္ဌကထာနှင့် ကခ်ါအဋ္ဌကထာတို့၌ ရှုပါ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''ပါရာဇိကသာမိ=ကိုယ်ဝတ်သက်နှုန်းကို ရုံအံ့''ဟူရာ၌ ဆွမ်းခံသွားသောအခါ ရုံပုံမျိုးကို ဆိုလိုပါသလား။ ဘယ်လိုလုပ်တာကို ဆိုလိုပါသနည်း။

ဖြေ။ ''ပါရာဇိကသာမိ=ကိုယ်ဝတ်သက်နှုန်းကို ရုံအံ့''ဟူရာ၌ 'ရုံ'ဆိုသော်လည်း ဆွမ်းခံသွားသည့်အခါ ရုံပုံမျိုးကို မဆိုလိုပါ။ ကျောင်းမှာနေစဉ် ရန်းထားခြင်းကိုပင် ''ရုံ''ဟု ဆိုလိုပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ သဒ္ဒါနက်ကျအောင်ပေးလျှင် ''ပါရာဇိကသာမိ–ခြုံအံ့''ဟု ပေးရပါမည်။ ''ရုံအံ့ ရန်းအံ့''ဟုအဓိပ္ပါယ်နက်ပေးပါ။ သဒ္ဒါနက်, အဓိပ္ပါယ်နက် နှစ်မျိုးလုံးပါအောင် ပေးလိုလျှင်ကား ''ပါရာဇိကသာမိ၊ ကိုယ်ဝတ်သက်နှုန်းကို ခြုံ–ရုံ–တင်–လွှမ်း–ရန်းအံ့''ဟု ပေးရပါမည်။

မေး။ ပရိမဏ္ဍလ သိက္ခာပုဒ် ၂–ပါးအတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံရမည့် နေရာဌာနများကို အကြောင်းနှင့်တကွ ညွှန်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဤပရိမဏ္ဍလ သိက္ခာပုဒ် ၂–ပါးကို ဝိဟာရေ, အန္တရဃရေ–ဟုအထူးမပြပဲ သာမည အားဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် ကျောင်းတိုက်တွင်းမှာဖြစ်စေ၊ မြို့တွင်းရွာတွင်းမှာဖြစ်စေ ဤသိက္ခာပုဒ် ၂–ပါးအတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံရပါမည်။ (ဝိ၊ ၆၊ ၃။ ၁၆၂။)

မေး။ ''ကျောင်းတိုက်တွင်းဝယ် သက်နှုန်းကို ညီညာစွာရန်းရမည်''ဟူရာ၌ ဘယ်အခါများကို ဆိုလိုပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘုရားဝတ်တက်ရန် သွားသောအခါ, သံဃာ့အစည်းအဝေးသို့သွားသောအခါ ဆွမ်းစားကျောင်းသို့သွားသောအခါ, ဆရာသမားမထေရ်ကြီးများ ထံပါးသို့ သွားသောအခါ, စာတက်ရန်သွားသောအခါ၊ အာဂန္တုကမထေရ်ကြီးများကြွလာ၍ ရှိခိုးဝပ်ချရန်သွားသောအခါ စသည်တို့ကို ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ဇကသီကို ညီညီညာညာ မရန်းသော်လည်း အပြစ်မရှိသောအခါများကို ဖော်ပြပါ

ဖြေ။ အိပ်ဖျော်နေသောအခါ, မိမိတစ်ပါးတည်း လွတ်လပ်စွာ နေသောအခါ , သီတင်းသုံးဖော်များနှင့် လွတ်လပ်စွာနေသောအခါ၊ ပူအိုက်သောအခါများ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအခါများ၌ ဤသိက္ခာပုဒ် ၂–ပါးအတိုင်း ဝန်းဝိုင်းညီညွတ်စွာ မဝတ်နိုင် မရန်းနိုင်သော်လည်း အပြစ်မရှိပါ။ သို့သော်–အနာဒရိယ စိတ်ထား မဖြစ်ပေါ်ဖို့လိုပါသည်။ အနာဒရိယစိတ်ထားဖြင့် မညီမညွတ်ဝတ်လျှင်, ရန်းလျှင်ကား ဘယ်အခါဖြစ်ဖြစ် အပြစ်ဖြစ်မည်သာ။

မေး။ ''မြို့တွင်း ရွာတွင်းဝယ် သက်နှုန်းကို ညီညွတ်စွာ ရန်းရမည်''ဟူရာ၌ ဘယ်အခါများကို ဆိုလိုပါသနည်း။

ဖြေ။ မြို့တွင်းရွာတွင်း လမ်းခရီးဖြတ်သွားသောအခါ၊ ညဉ့်အိပ်ညဉ့်နေ တည်းခိုနေထိုင်သောအခါကို ဆိုလိုပါသည်။ (ဝိမတိ၊ ၂၊ ၆။ ဝဇိရ– ၃၄၅၊ ကခ်ီယောဇနာ မဟာဋီကာ၊ ၄။ ၃၃၁။)

မေး။ ဇကသီကို မညီမညာ ရန်းသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ရဟန်းသာမဏေများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စိတ်စေတနာ မရှိပဲ လွန်ကျူးမိသော ရဟန်းသာမဏေ။

http://www.dhammadownload.com

၂။ သတိမကပ် အမှတ်တမဲ့ လွန်ကျူးမိသော ရဟန်းသာမဏော။
၃။ ပရိမဏ္ဍလဖြစ်အောင် ကောသီရန်းပုံရန်းနည်းကို မသိသော ရဟန်းသာမဏော။
၄။ မကျန်းမာသော ရဟန်းသာမဏော။
၅။ ဘေးရန်ရှိသော ရဟန်းသာမဏော။
၆။ ရှားသောရဟန်းသာမဏော။
၇။ အာဒိကမ္မိကရဟန်းသာမဏောတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ဤရဟန်းသာမဏော (၇)မျိုးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မှတ်သားခဲ့ပါ။ နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်များ၌ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပြန်ညွှန်းပါမည်။

၁-၂-၃-၆-၇ တို့သည် သိက္ခာပုဒ်တိုင်း၌ ပါမည်။ နံပါတ် ၃-ကို သိက္ခာပုဒ်အားလျော်စွာ စကားလုံးအနည်းငယ်မျှ ပြုပြင်ရုံသာ ထူးပါသည်။ နံပါတ် ၄-သည် သမတိတ္ထိက, သူပဏ္ဍကနပဉ္ဍိတ္ထာဒန, ဥဇ္ဈာနသည် သိက္ခာပုဒ်တို့မှတစ်ပါး အခြားသိက္ခာပုဒ်များ၌ ပါမည်။ နံပါတ် ၅-သည် သုသံဝုတသိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်မှတပါး အခြားသိက္ခာပုဒ်များ၌ ပါမည်။

မေး။ သုပ္ပဋိစ္ဆန္န ဂမန, နိသီဒန သိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်သည် ဘာကိုပြသော သိက္ခာပုဒ်များ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်တို့သည် သက်နှံးရုံပုံကိုပြသော သိက္ခာပုဒ်များ ဖြစ်ပါသည်။

သတိပြုဖွယ်။ ။ ''ပါရာဇိကာမိ ရုံအံ့''ဟူပေးသောအနက်ကို ကြည့်၍ ပရိမဏ္ဍလ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို သက်နှံးရုံပုံပြသော သိက္ခာပုဒ်ဟု ထင်တတ်ကြသည်၊ သတိပြုပါ။

မေး။ ''သက်နှံရုံ''ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သက်နှံးရန်းသည့်အခါ ခြုံခြင်းနှင့် မတူသော သက်နှံးခြုံခြင်းတစ်မျိုးကို ''သက်နှံးရုံသည်'' ဟု ခေါ်ပါသည်။

မေး။ ဘယ်သွားခြင်းကို ''သုပ္ပဋိစ္ဆဂမန''ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မြို့တွင်း ရွာတွင်းသို့ သွားသောအခါ ပခုံးစွန်းနှစ်ဖက်နှင့် ရင်ဘတ်တို့ကို မဖွင့် မဖော်ပဲ လည်ပင်း လက်ကောက်ဝတ်တို့ကို ကောင်းစွာဖုံးလွှမ်းပိအောင် စနစ်တကျ သက်နှံးရုံ၍ သွားခြင်းကို ''သုပ္ပဋိစ္ဆန္နဂမန''ဟု ခေါ်ပါသည်။

မေး။ သက်နှံးရုံ ၂-မျိုးကို ကျနစွာ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ **အင္ဂကထာလာ သက်နှံးရုံနည်း** - ရှေးဦးစွာ အနာပတ်သီး တပ်၍ အပေါ်အလျား အနားပတ်စွန်းဖြင့် လည်ပင်းကို ဖုံးလွှမ်းလိုက်ရသည်။ ထို့နောက်လက်ဝဲ လက်ယာ အနားစ နှစ်ခုကို ညီအောင်ပြုကာ လက်လိပ်၍ (ပခုံးပေါ်တင်ပြီး) လက်ကောက်ဝတ် တိုင်အောင် ဖုံးအုပ်လိုက်ရပါသည်။

ယခုခေတ်ရုံနည်း- ရှေးဦးစွာ အနာပတ်သီးတပ် (အချို့က သက်နှံးရုံပြီးမှ တပ်ကြသည်)၊ အောက်ဖက်သက်နှံးစများကို ဒူးဖြင့် ညှပ်၍ လက်လိပ် လိပ်ရမည်၊ ပြီးလျှင် ဘယ်ဖက် လက်ဖြင့် ထိုလက်လိပ်ကို ကိုင်၍ ခေါင်းပေါ်သို့ ဆွဲမြှောက်ပြီး အပေါ်စကို ခေါင်းထက်သို့ ပြန်ခေါက်တင်လိုက်ရသည်။

ထို့နောက် လက်လိပ်ကို ဘယ်လက်ဖြင့် ကိုင်ကာ ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်ရှိ အစ နှစ်စကို ထပ်၍ တတောင်ဆစ်သို့ သွင်းရသည်။ ထိုနောက် လက်လိပ်ကို လက်ဝဲပခုံး

http://www.dhammadownload.com

ပေါ်သို့တင်ကာ တဲတောင်ဆစ်ကို ဖုံးပြီး ချိုင်းကြားခံ ညှပ်လိုက်ရသည်။ ပြီးမှ ခေါင်းပေါ်၌ ခေါက်ဟင်ထားသော အခေါက်ကို လည်ဂုတ်ပေါ်သို့ ဖုံးချလိုက်ရသည်။ မပွလွန်းမကြေပ်လွန်းစေရ၊ လက်လိပ်ကိုလည်း လက်အောက်မှာ အရှည်ကြီး တွဲကျ မနေစေရပါ။ (ယခုခေတ် အခြားရုံပုံ အစီအစဉ်များလည်း ရှိသေးသည်၊ များရာသို့လိုက်၍ ရေးပါသည်။)

မေး။ ယခုခေတ် သင်္ကန်းရုံပုံသည် အဋ္ဌကထာအဆိုနှင့် ညီ, မညီ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ အဋ္ဌကထာနည်းခံ အလျားအနားပတ်စွန်းဖြင့် လည်ပင်းကို ဖုံးထားပြီးမှ အနားစနှစ်ခုကို ညီအောင်ပြု၍ လက်လိပ်ရမည်ဟု အစီအစဉ်ကို ပြသည်။ ယခုအခါ၌ကား ရှေးဦးစွာ လက်လိပ် လိပ်ပြီးမှ အထက်သို့ ဆွဲမြှောက်၍ ပြန်ခေါက်ကာ လည်ပင်းကို ဖုံးနေကြသဖြင့် အဋ္ဌကထာအဆိုနှင့် မညီပါ။ မညီရုံမက ပြောင်းပြန်ပင် ဖြစ်နေပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ထိုသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ ယခုခေတ်သင်္ကန်းများက အထက်အောက် ရှည်လျားလွန်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်–လည်ပင်းကို ဖုံးရာ၌လည်း သင်္ကန်းက ရှည်လွန်းသောကြောင့်ပင် အလျားအနားပတ်ဖြင့်သာ မဟုတ်တော့ပဲ ဂုတ်ပိုးချကာ အထပ်ထပ် ဖုံးနေကြရပါသည်။

မေး။ သင်္ကန်းရုံရာ၌ အောက်ဖက်မှာ ဘယ်လောက်ကျနေရမည်နည်း၊ အကြောင်းပြဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဤသုပ္ပဓိဏ္ဍန္ခ သိက္ခာပုဒ် ၂–ပုဒ်သည် ပရိမဏ္ဍလ သိက္ခာပုဒ်နှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့် အောက်ပိုင်း၌ ပုဆစ်ဒူးဝန်းအောက် လက် ၄– သစ် လောက်ချ၍ တွဲလျားမကျစေပဲ ဝန်းပိုင်းညီညွတ်အောင် ရုံရပါမည်။ (သင်းပိုင်ဝတ်ပုံမှာကား ပရိမဏ္ဍလနိဝါသမ သိက္ခာပုဒ် အတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။)

မေး။ အဋ္ဌကထာလာ သင်္ကန်းရုံနည်းခံပါသော ပဒ္ဓိစ္ဆာဒန (ပဒ္ဓိစ္ဆန္ဒ) ၀ိဓိ ၃–မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရှေးဦးစွာ----- ဖုံးလွှမ်းခြင်း။
၂။ လက်ဝဲ, လက်ယာ----- ပခုံးပေါ်တင်ခြင်း။
၃။ လက်ကောက်ဝတ်တိုင်းအောင် ဖုံးလွှမ်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ကောင်းစွာ ဖုံးလွှမ်းလျက်''ဟုဆိုသောကြောင့် ခေါင်းမြီးခြုံထားခြင်းကို သုပ္ပဓိဏ္ဍန္ခ–ဟု ဆိုလိုပါသလား ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ခေါင်းမြီးခြုံထားခြင်းကို သုပ္ပဓိဏ္ဍန္ခ–ဟု မဆိုလိုပါ။ ခေါင်းမြီးခြုံထားလျှင် လာလတ္တံ, သြဂုဏ္ဍိတသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်မလွတ်သောကြောင့် သုပ္ပဓိဏ္ဍန္ခ မဖြစ်၊ ဒုပ္ပဓိဏ္ဍန္ခ–(မကောင်းသော ဖုံးလွှမ်းခြင်း)သာ ဖြစ်ပါသည်။ (ပါစိတျာဒိ၊ ၆၊ ၁၆၂။ ကခ်ီ၊ ၆။ ၂ရ၉။ ကခ်ီ၊ ဋ္ဌသစ်။ ၄၃ရ။)

မေး။ မြို့ထဲ ရွာထဲ၌ ဘယ်နေရာတွေ ဖွင့်ဖေါ်ပြီး သွားလာလျှင် သုပ္ပဓိဏ္ဍန္ခဂမန သိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်သင့်ရောက်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မြို့ထဲ ရွာထဲ၌ ပခုံးစွန်းနှစ်ဖက်, ရင်ဘတ်တို့ကို ဖွင့်ဖေါ်ထားပြီး သွားလျှင် သုပ္ပဓိဏ္ဍန္ခဂမန သိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်သင့်ပါသည်။ (ရဟန်းတော်တို့မှာ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၍ သာမဏေတို့မှာ ဒဏ်ထိုက်သည်–ဟူလို။)

မှတ်ချက်။ ။ ဝိသုဒ္ဓါရုံအဆုံးအဖြတ် ပရိမဏ္ဍလ ပါရာဇိကနိဒ္ဒေသ(၁၉၂) ၌ကား–ယော အနာဒရိယံ ပဋ္ဌိ ကာယံ ဝိဝရိတ္တာ ဂစ္ဆတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ (ဝိ၊ ၃)။

http://www.dhammadownload.com

ကာယ ဝိဝရိတ္တာတိ ဇာဏာမ္ပိ ဥရမ္ပိ ဝိဝရိတ္တာ (ဝင်း၊ အဋ္ဌကထာ။)
ဤသို့လာသောကြောင့် ဒုးဆစ်, ရင်ဘတ်တို့ကို ဖေါ်မှ အာပတ်သင့်ပါသည်။
ယာဝ မဏ္ဍိဿ ပဋ္ဌိတ္ဌာဒေတ္တာ- စသော အဋ္ဌကထာဝိဓာန စကားသည် လိုရင်းမဟုတ်။
နောက်အနာပတ္တိဝါရ စကားသာ လိုရင်း၊ ထိုကြောင့် ရွာတွင်းဆွမ်းစားရာ၌ လက်ကောက်ဝတ်ပေါ်သော်လည်း အာပတ်မသင့်ဟု ဆုံးဖြတ်ထား ပါသည်။

ထိုအဆုံးအဖြတ်တိုင်းဆိုလျှင် လည်ပင်းကို ဖွင့်ဖေါ်ထားရာ၌လည်း အာပတ်မသင့် (အပြစ်မရှိ)ဟု ယူရပါလိမ့်မည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်- ''လည်ပင်းကို ဖုံးလွှမ်းရမည်ဟူသော'' စကားမှာလည်း သက်နှံးရုံပုံ အစီအစဉ်ပြု အဋ္ဌကထာဝိဓာနစကားပင် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဆက်ပါဦးအုံ-''ရွာတွင်းဆွမ်းစားရာ၌ လက်ကောက်ဝတ်ပေါ်သော်လည်း အာပတ်မသင့်ဟု ဆိုသင့်၏'' ဟူသောစကား၌ လက်ကောက်ဝတ်- ဟူသည် 'ဆွမ်းစားရာ၌'စသောစကားကိုထောက်လျှင် ညာဖက်လက်ကောက်ဝတ်ကို မျှား ဆိုလေသလား-ဟု စဉ်းစားမိပါသည်။ အဋ္ဌကထာဝိဓာန စကားလာ ဖုံးထားရမည် ဆိုသော လက်ကောက်ဝတ်ကား သက်နှံးရုံပုံကို ပြုသောနေရာဖြစ်၍ ဘယ်ဖက်လက်ကောက်ဝတ်သာ ဖြစ်ရပါမည်။ ထိုကြောင့် ဘယ်ဖက်လက်ကောက်ဝတ်ကို ဖေါ်ထားလျှင် အပြစ်ရှိသည်ဟု ထင်ပါသည်။ ဆွမ်းစားသောအခါ ညာဖက်လက်ကောက်ဝတ်ကိုကား မဖေါ်လို့ မဖြစ်၊ ဖေါ်ရမည်သာ၊ ဖေါ်ခြင်းကြောင့် အပြစ်ဖြစ်ဖွယ် မရှိပါ။

ဆိုဖွယ်ရှိပါသေးသည်၊ **ကခ်ါအဋ္ဌကထာ**၌ ''ဇာဏုံ ဝါ၊ (ဒူးခေါင်းကို ဖြစ်စေ)၊ ဥရံ ဝါ၊ (ရင်ဘတ်ကို ဖြစ်စေ) ဝိဝရိတ္တာ ဂစ္ဆန္တသ ဒုက္ကဋံ''ဟုရှိ၍ **ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာ ဆဋ္ဌမ**၌ ''ကာယ ဝိဝရိတ္တာတိ ဇဏ္ဏုမ္ပိ (ပခုံးစွန်းကို ဖြစ်စေ)၊ ဥရမ္ပိ၊ ရင်ဘတ်ကို ဖြစ်စေ ဝိဝရိတ္တာ''ဟုရှိသည်။

ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ စာကိယ် (စာ၊ ၁၇၅) ၌ -

''တထာ အကတ္တာ ဘိက္ခုသ၊ ဇဏ္ဏုနိပိ ဥရမ္ပိ စ။
ဝိဝရိတ္တာ ယထာကာမံ၊ ဂစ္ဆတော ဟောတိ ဒုက္ကဋံ''ဟု ရှိပါသည်။ ကခ်ါဋီသစ် (၄၃၇) ၌လည်း သုဋ္ဌု ပဋ္ဌိတ္ဌေတိ ဇဏ္ဏုမ္ပိ ဥရမ္ပိ-စသည်ဖြင့် ရှိပါသည်။

ထိုသို့ ကွဲပြားနေရာ၌ ဇာဏု (ဒူးဆစ်ခေါင်း)ကို သင်းပိုင်ဖြင့် ဖုံးပြီးသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကေသီရုံပုံကို ပြုသောနေရာဖြစ်၍ အပေါ်ပိုင်းကို ဦးစားပေး ဖွင့်ပြနေသောကြောင့်လည်းကောင်း ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာ စသည်တို့အတိုင်းရှိမှ မှန်ကန်သည်ဟု သဘောရ၍ ''ပခုံးစွန်းနှစ်ဖက်, ရင်ဘတ်တို့ကို''ဟု အထက်၌ ရေးပြခဲ့ပါသည်။ အဋ္ဌကထာများ၌ စာနေကွဲပြားနေသဖြင့် စာအုပ်တို့၌ အမျိုးမျိုးရေးသား ထားကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ နောင်လာနောက်စားများ၏ တာဝန်မှာ စိစစ်ဝေဖန်၍ အမှန်ကို လက်ခံကြရန်သာ ဖြစ်ပါတော့သည်။

မေး။ အန္တရယရ-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ လမ်းတို့၏ အကြားအကြား၌ အိမ်များရှိသော ဆွမ်းခံရွာကို ''အန္တရယရ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

အချို့ဆရာတော်တို့ကား- လယ်လုပ်တဲ့ ပင်ဖြစ်စေ အိမ်သားတို့ တစ်ဥတု (လေးလ) ကျော်ကျော်နေထိုင်ပူးလျှင် တအိမ်ထည်းရှိရှိ ''ရွာ''ဟု ခေါ်ရသည်ဟု ဒုတိယ ပါရာဇိက

http://www.dhammadownload.com

လာ ဂါမ–ပုဒ် အဖွင့်ကို မှီး၍ ရေးသားကြပါသည်။

အန္တရေ အန္တရေ ဃရာနိ ဇတ္တ တေသာတိဝါ အန္တရဃရန္တိ လဒ္ဓဝေါဟာရေ ဂေါစရဂါမေ။ (သာရတ္ထ၊ ၂။ ၄၄၅။ ကခ်ီ–ဋီကာသစ်၊ ၃၄၂။ ၄၃၃–တို့၌လည်း နည်းတူ)

အန္တရာန္တရာ ဃရ မေတ္ထာတိ အန္တရဃရန္တိ ဂါမော ဝုတ္တော။ (ဝိမတိ။ ၁၊ ၄၆၀။)

အန္တရဃရေ ဝါ တိ ဂေါစရဂါမေ။(ကခ်ီ ဋီကာသစ်၊ ဤသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်။)

မေး။ အန္တရဃရ ၂–မျိုးကို ဖေါ်ပြ၍၊ ဤသိက္ခာပုဒ်တို့၌ လိုအပ်သော အန္တရဃရ–ကိုလည်း ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ အချို့နေရာ၌ မြို့ ရွာတံခါး၏ အပြင်ခုံမှစ၍ မြို့ ရွာအတွင်းကို ''အန္တရဃရ''ဟုခေါ်၍ အချို့နေရာ၌ အိမ်တံခါးခုံမှစ၍ အိမ်အတွင်းကို ''အန္တရဃရ''ဟု ခေါ်ရပါသည်။ (သာရတ္ထ၊ ၃။ ၄၃။)

အန္တေဂါမေ ဝါ အန္တရဃရေ ဝါ–ဟု ဂါမနှင့် တွဲလျက်ရှိရာ၌ အန္တရဃရ–အရ ဒုတိယနည်း အတိုင်းယူ၍ ဂါမ–ပုဒ်မပါပဲ အန္တရဃရေ–ဟုသာ ရှိရာ၌ ပထမနည်းအတိုင်း ယူရပါသည်။ ဤ၌ အန္တောဂါမေ–ဟု တွဲဖက်ပါခဲ့ မပါမရှိသောကြောင့် ''မြို့ရွာတံခါး၏ အပြင်တံခါးခုံမှစ၍ မြို့ရွာအတွင်းကို အန္တရဃရ–ခေါ်သည်ဟု မှတ်ယူရပါမည်။

အမှာ။ ။ အချို့ ကျမ်းတို့၌ကား ဥက္ခိတ္တကာသိက္ခာပုဒ် ကခ်ီအဋ္ဌကထာနှင့် ၄င်းဋီကာ သစ်တို့ကို ကိုးကား၍ တစ်မျိုးဆိုထားပါသည်။

မေး။ ရွာအပြင် လယ်ကွင်းထဲ ဖြတ်သွားရာ၌ သက်နှမ်းမရုံပဲသွားကောင်း၊ မသွားကောင်း အကြောင်းပြဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ မြို့ ရွာတံခါး၏ အပြင်တံခါးခုံမှစ၍ မြို့ ရွာအတွင်းကို ''အန္တရဃရ''–အရ ယူရသောကြောင့် သွားကောင်းပါသည်။

မေး။ ဤသုပ္ပဋိဋ္ဌန္ဒ ဂမနသိက္ခာပုဒ်ကို မြို့ထဲ ရွာထဲ၌သာ လိုက်နာရကျင့်ရပါမည်လော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ မြို့ထဲ ရွာထဲ၌သာ လိုက်နာရ ကျင့်ရမည် မဟုတ်ပါ။ ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌လည်း လူအများတို့ သားမယားနှင့် တကွ ညဉ့်အိပ်နေ၍ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးရာ (ဆွမ်းကပ်ပင့်ရာ) ဌာနသို့ သွားသောအခါ ဤသိက္ခာပုဒ်အတိုင်း သက်နှမ်းရုံ ခါးပန်းကြိုး ပတ်ဖွဲ့၍ သွားသင့်သည်ဟု ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုပါသည်။ (စူဠဝဂ္ဂဋီကာ၊ ၁၁၉။)

ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၊ ဒုတိယအုပ် (၁၀)၌ကား ရွာတွင်းဖြစ်စေ၊ ကျောင်းတိုက်တွင်းဖြစ်စေ လူတို့ချက်ပြုတိစားသောက်ရာ နေရာဌာန– ဟု ဆိုထားပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အဋ္ဌကထာဆိုသည်သာ အလေးထား မှတ်သားစရာဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သုပ္ပဋိဋ္ဌန္ဒဂမန သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးသော်လည်း အပြစ်မရှိသော သာမဏေများကို ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ ပရိမဏ္ဍလ ပါရုပန သိက္ခာပုဒ်နှင့် တူပြီ။

(နံပါတ် ၂–၌ မြို့ထဲ ရွာထဲသို့ သွားသောအခါ သက်နှမ်းရုံ သွားမည်–ဟု မသိသော ရဟန်းသာမဏေ–ဟု ပြင်ရေးပါ။)

အမှာ။ ။ နောက်နောက်သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ပရိမဏ္ဍလပါရုပန သိက္ခာပုဒ်နှင့် တူလျှင် မရေးတော့ပြီ။

http://www.dhammadownload.com

၄-၄- သုပ္ပဋိစ္ဆန္န နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်။

သုပ္ပဋိစ္ဆန္နော နိသီဒိဿာမိ-ကိုကြည့်၍ "သုပ္ပဋိစ္ဆန္နနိသီဒန သိက္ခာပုဒ်"ဟု အမည်တပ်ရပါသည်။

မေး။ ဘယ်လိုနေထိုင်ခြင်းကို "သုပ္ပဋိစ္ဆန္နနိသီဒန"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ မြို့တွင်း ရွာတွင်း၌ နေထိုင်သောအခါ-

(က) လည်မျိုချိုင့်မှစ၍ အထက်ဦးခေါင်း။

(ခ) လက်ကောက်ဝတ်မှစ၍ အဖျားဘက်လက်။

(ဂ) ခြေသလုံး ကြွက်သားမှစ၍ အောက်ဖြစ်သော ခြေထောက်။ ဤ (၃) နေရာလောက်သာ ဖွင့်ဖော်ထားပြီး ကျန်ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းများကို ဖုံးလွှမ်းလျက် နေထိုင်ခြင်းကို "သုပ္ပဋိစ္ဆန္န နိသီဒန"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ သုပ္ပဋိစ္ဆန္နနိသီဒန သိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ "မြို့တွင်း ရွာတွင်း၌ နေထိုင်သောအခါ သက်နှံးရုံလျက် နေထိုင်ရမည်"ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မြို့ထဲ ရွာထဲမှာ ဘယ်နေရာတွေကို ဖွင့်ဖော်ပြီး ထိုင်နိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ လည်ချိုင့်မှစ၍ အထက်ဦးခေါင်း၊ လက်ကောက်ဝတ်မှစ၍ အဖျားဘက်လက်၊ ခြေသလုံးမှစ၍ အောက်ဖြစ်သော ခြေထောက်တို့ကို ဖွင့်ဖော်ပြီး ထိုင်နိုင်ပါသည်။

မေး။ အဘယ်ကြောင့် "လည်မျိုချိုင့်မှ စ၍ အထက်ဦးခေါင်းကို ဖွင့်၍ ထိုင်ရမည်" ဟုဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဦးခေါင်းကို မဖွင့်ပဲ ခြုံထားလိုက်လျှင် "သြဂုဏ္ဌိတ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်ရှိမည်ဖြစ်၍ ထိုအပြစ်မှ လွတ်စေလိုသောကြောင့် ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဘယ်ကြောင့် "လက်ကောက်ဝတ်မှစ၍ အဖျားဘက်လက်တို့ကို ဖော်၍ထိုင်ရမည်" ဟု ဆိုရပါသနည်း။ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သက်နှံးရုံ၍ ထိုင်နေသောအခါ ထိုအဖျားဘက်လက်တို့ကို ရုံထားသော သက်နှံးဖြင့် ဖုံးရန်မဖြစ်နိုင်သည့်အတွက် တမင်လုံ့လစိုက်ထုတ်၍ ဖုံးမနေစေလိုသောကြောင့် ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဘယ်ကြောင့် "ခြေသလုံးကြွက်သားမှစ၍ အောက်ဖြစ်သောခြေတို့ကို ဖော်၍ ထိုင်ရမည်"ဟုဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ခြေသလုံး ကြွက်သားမှစ၍ အောက်ဖြစ်သော ခြေတို့ကို ဖုံးရန်သက်နှံးက မမှီသောကြောင့် ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ရှင်းချက်။ ။ ထိုစကားရပ်သည် တင်ပျဉ်ခွေထိုင်သောအခါကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသော စကား မဟုတ်ပါ။ ပီဋ-ခေါ် ထိုင်ခုံကလေးများပေါ်၌ ထိုင်သောအခါကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသောစကားရပ် ဖြစ်သည်။ ရှေးခေတ်က ပီဋ-ခေါ် ထိုင်ခုံကလေးများပေါ်၌ ထိုင်လေ့ရှိကြသည်။ ထိုသို့ ထိုင်သောအခါ ပေါ်နေသော အောက်ပိုင်းခြေတို့ကို ရုံထားသော သက်နှံးဖြင့် ဖုံးရန် မမှီပါ။ ထိုကြောင့် ခြေသလုံးကြွက်သားမှစ၍ အောက်ဖြစ်သော

http://www.dhammadownload.com

ခြေထောက်တို့ကို ဖွင့်ဖေါ်ထား၍ ထိုင်ရမည်–ဟုဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထိုပြင်– ယင်းစကားရပ်သည် အဖေါ်လွန်မည် စိုးသောကြောင့် ဖေါ်သင့် ဖေါ်ထိုက်သမျှကို သတ်မှတ်ပြသော စကားရပ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ မှန်၏။ ဝိဌ–ခေါ် ထိုင်ခုံ ကလေးများပေါ်၌ ထိုင်သောအခါ ခြေထောက်ကို တွဲလောင်းချ၍ ထိုင်ရသောကြောင့် ခြေသလုံးကြွက်သားမှစ၍ အောက်ဖြစ်သောခြေတို့ကို ဖေါ်ပြီးသား ဖြစ်နေပါသည်။ ထိုသို့ ဖေါ်ပြီးသား ဖြစ်နေသဖြင့် နေရာသတ်မှတ် ပြမထားလျှင် အဖေါ်လွန်သွားစရာ ရှိပါသည်။ ထိုကြောင့် အဖေါ် လွန်မသွားစေရန် ဖေါ်ရမည့် နေရာကို သတ်မှတ်ပြခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ယခုကာလ တင်ပျဉ်ခွေထိုင်ရာ၌ကား ခြေသလုံးကြွက်သား အောက် ခြေထောက်နှင့် လက်ကောက်ဝတ်မှ အဖျားဘက်လက်တို့ကို ဖုံးမိနေသော်လည်း အပြစ်ဖြစ်ဖွယ် မရှိပါ။ (ဘာသာဋီကာများကို မီးပါသည်။)

မေး။ မြို့ထဲရွာထဲ၌ သက်နိုးမရုံပဲ နေထိုင်ခွင့်ရသူကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝါသူပဂတပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသည်။

အကြောင်းကား– အနာပတ္တိဝါရ၍ ''အနာပတ္တိ ဝါသူပဂတသ''ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဝါသူပဂကပုဂ္ဂိုလ်''ဟူသည် ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးနည်း ဝါဒစုံပြ၍ ဖြေပါ။

ဖြေ။ ကခ်ါဋ္ဌိကာသစ်၊ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာတို့အလို– ညဉ့်အိပ်တည်းခိုနေထိုင်ရန် မြို့တွင်း ရွာတွင်းသို့ ကပ်ရောက်ပြီးသော ရဟန်းသာမဏေကို ''ဝါသူပဂတ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာ(၁၆၂) အလိုမူ– ညဉ့်ဖြစ်စေ၊ နေ့ဖြစ်စေ တည်းခိုနေထိုင်ရန် မြို့တွင်း ရွာတွင်းသို့ ကပ်ရောက်ပြီးသော ရဟန်းသာမဏေကို ''ဝါသူပဂတ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

(ဆောင်) ညဉ့်အိပ်နေရန်၊ စိတ်ရည်သန်၍၊ အုမှန်မယွင်း မြို့ရွာတွင်းသို့ ကပ်ချဉ်းနေငြား၊ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ မှတ်သား ဝါသူပဂတ။

(တစ်နည်း) ညဉ့်, နေ့ဖြစ်စေ၊ တည်းခိုနေရန်၊ စိတ်ရည်သန်၍၊ အမှန်မယွင်း၊ မြို့ရွာတွင်းသို့၊ ကပ်ချဉ်းနေငြား၊ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ မှတ်သား ဝါသူပဂတ။

စိစစ်ချက်

ထို ၂–ဝါဒကိုတွင် ''ဝါသူပဂတသာတိ ဗောဓိမဏ္ဍော ဂေရတ္တိဝါသံ ဥပဂတသ'' ဟူသော သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ (၅၀)။

ဝါသူပဂတာတိ ဝါသं ဥပဂတာ၊ သယိတာတိ အတ္ထော–ဟူသော ပေတဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ၊ (၁၄၆)ဘို့ကိုထောက်လျှင် ပထမဝါဒသာ အမှန်ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါသည်။

ကခ်ါဋ္ဌိကာသစ်နှင့် ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာတို့မှာ စာနေ အနည်းငယ်သာ ကွာခြားနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အောက်တွင် ကြည့်ပါ။

ဝါသူပဂတသာတိ ရတ္တိဝါသတ္ထာယ ဥပဂတသ၊ ရတ္တိဘာဂေ ဝါ ဒိဝသဘာဂေ ဝါ ကာယံ ဝိရိတ္တာ နိသီဒတော အနာပတ္တိ။ (ကခ်ါဋ္ဌိသစ်၊ ၄၃၇။)

ဝါသူပဂတသာတိ ဝါသတ္ထာယ ဥပဂတသ ရတ္တိဘာဂေ ဝါ ဒိဝသဘာဂေ ဝါ ကာယံ ဝိဂရိတ္တာဝိ နိသီဒတော အနာပတ္တိ။ (ပါစိတျာဒိ၊ ၆။ ၁၆၂။)

http://www.dhammadownload.com

ရတ္တိ ပါ/ မပါ။ ဝိ ပါ/ မပါ။ ဤမျှသာ ကွာခြားပါသည်။ ဥပဂတသ-တိုင်အောင် ဝါသူပဂတသ-ပုဒ်၏ လိုရင်းအဖွင့်ဖြစ်၍ ကျန်အဖွင့်မှာ လိုရင်း မဟုတ်ပါ။ ဝါသူပဂတသ-ကို ဝါသတ္ထာယ ဥပဂတသ-ဟု ဖွင့်သည်ဆိုလျှင် အဓိပ္ပါယ် မထူးပါ၊ ထို့ကြောင့်-ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာ၌ ရတ္တိသဒ္ဒါ ကျနေသလား- ဟု စဉ်းစားမိပါသည်။ ရတ္တိသဒ္ဒါပါလျှင် အထက်၌ပြခဲ့သော အဋ္ဌကထာများနှင့် သင့်တင့်လိုက်လျော အဓိပ္ပါယ်သဘောလည်း နီးနောညီညွတ်ပါတော့သည်။

ဝါသူပဂေါ နာမ ရတ္တိဝါသတ္ထာယ ဥပဂတော။ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋ္ဌကထာ၊ ၂။ ၁၁။)

မေး။ ပရိတ်ရွတ် ဆွမ်းစား, တရားဟောစသော အကြောင်းကိစ္စများကြောင့် မြို့ထဲသို့ ခေတ္တခဏ သွားရောက်နေထိုင်ရာ၌ အချိန်ကြာနေလျှင် သက်နီးရုံဖျက်ပြီး နေနိုင်ပါသလား၊ နေနိုင်လျှင် အဘယ်ကြောင့်ပါနည်း။

ဖြေ။ မနေနိုင်ပါ။ အကြောင်းကား ''ရတ္တိဝါသတ္ထာယ ဥပဂတသ''ဟု ဖွင့်ဆိုထားသည့်အတွက် ''ညဉ့်အိပ်, ညဉ့်နေ တည်းခိုနေထိုင်လိုခြင်း''ဟူသော ရတ္တိဝါသာဓိပ္ပါယ ရှိမှသာ သက်နီးရုံဖျက်၍ နေနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

(သက်နီးရုံမဖျက်ဘဲ ရုံလျက်သာနေရမည်ပြင် ရွာတွင်း၌ ပြုကျင့်လိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ်အားလုံးကို ပြုကျင့်လိုက်နာရမည်သာ။)

မေး။ တည်းခိုနေခိုင်ရန် မြို့ထဲသို့သွားသောအခါ သက်နီးမရုံပဲ သွားနိုင်ပါသလား၊ အကြောင်းပြဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ နိသီဒနနှင့်စပ်သော (နိသီဒနပါသော) သိက္ခာပုဒ်အချို့တို့၌သာ ဝါသူပဂတသ-ဟု အနာပတ္တိဝါရ၌ဟောထားသောကြောင့် တည်းခိုနေထိုင်ရန် ရွာတွင်း မြို့တွင်းသို့ သွားသောအခါ သက်နီးမရုံပဲ မသွားနိုင်ပါ။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ စနစ်တကျ သက်နီးရုံခြင်းစသော ကျင့်ဝတ်အားလုံးကို မပျက်စေပဲသာ ကပ်ရောက်ရ သွားရပါမည်။ မှန်၏- ''နေထိုင်ခြင်းအကျိုးငှါ ကပ်ရောက်ပြီးသူမှာ အပြစ်မရှိ''ဟုသာ ဟောထားပါသည်။ ''ကပ်ရောက်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အပြစ်မရှိ'' ဟုဟောတော်မမူပါ။(ဝိမတိ၊ ၂။ ၆၁)။

ကေစိဆရာတို့ အဆို- ကေစိဆရာတို့က ရဟန်းသာမဏေတစ်ပါးပါး ရွာထဲ မြို့ထဲ သွားနေပြီးဖြစ်လျှင် နောက်ထပ်သွားသော အခြားရဟန်သာမဏေတို့ ချမ်းသာသလို (သက်နီးရုံခြင်း စသည်ကို မပြုဘဲ) ထိုပထမ ရဟန်းသာမဏေရှိရာသို့ သွားနိုင်သည်ဟု-ဆိုကြပါသည်။ (၄င်း)

မေး။ သက်နီးမရုံပဲ သွားနိုင်ရာအခါများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရွာတွင်း မြို့တွင်းရှိ အခြားကျောင်းတိုက်တစ်ခုသို့ သွားသောအခါ, ဘိက္ခုနီမ ကျောင်းသို့ သွားသောအခါ၊ တိတ္ထိဘို့နေရာ ကျောင်းသို့ သွားသောအခါ၊ ရွာတွင်း ၌ဆောက်လုပ်ထားသော ဆွမ်းစားဇရုပ်သို့သွားသောအခါ၊ ရွာလယ်လမ်းဖြင့် ဖြတ်၍ ရွာပြင်သို့ သွားသောအခါတို့ ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ထိုအခါတို့၌ ခါးပန်းကြိုး မပတ်, သက်နီးကြီးကို မရုံပဲ သွားနိုင်သည်-ဟု ဝိကာလဂါမပ္ပဋိသနသိက္ခာပုဒ် အဖွင့် ပါစိတျာဒိ အဋ္ဌကထာ၌ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အိမ်ရှင်ဒကာ, ဒကာမများက မိမိတို့အိမ်သို့ ကြွရောက်လာသော ရဟန်း သာမဏေများ ချမ်းချမ်းသာသာ လွတ်လပ်စွာ နေခွင့်ရစေလိုသောသဘောဖြင့် ''အရှင်ဘုရား သီတင်းသုံးနေသမျှ ဒီအိမ် (ဒီမဏ္ဍပ်)ကို ကျောင်းအဖြစ်ဖြင့် လှူဒါန်းပါသည်။ ကျောင်းအမှတ်ဖြင့် သီတင်းသုံးတော်မူပါဘုရား''စသည်ဖြင့် လျှောက်ထားပေးလှူတတ်ကြသည်။ ထိုသို့ လျှောက်ထားပေးလှူလျှင် လွတ်လပ်စွာ နေထိုင်ခွင့်ရပါသလား အကြောင်းပြု၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ လျှောက်ထားပေးလှူလျှင် ''ဝါသာဓိပ္ပါယ (နေလိုသောဆန္ဒ)'' မရှိသော်လည်း ကျောင်းတိုက်တွင်းမှာကဲ့သို့ ချမ်းသာ သလို သွားနိုင်နေနိုင်သည်ဟု အပရေ ဆရာတို့ ဆိုကြပါသည်။

သို့သော်– ''ထိုသို့ဟောထားသော မြတ်စွာဘုရားစကား တော်မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုပစ္စည်းကို အပြီးအပိုင် စွန့်လွှတ်ခြင်း–ဟူသောဒါနလက္ခဏာ မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း (အလှူမမြောက်သောကြောင့်–ဟု ဆိုလိုပါသည်) ထိုသို့လျှောက်ထားရုံမျှဖြင့် ကျောင်းဟု မခေါ်နိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း ထိုအပရေ ဆရာတို့၏စကားကို မမှတ်အပ်–ဟု ဝိမတိဋ္ဌိကာ (၆၁)၌ ဖွင့်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ လွတ်လပ်စွာ နေထိုင်ခွင့် မရစေကာမူ လျှောက်ထားသော ဒကာ, ဒကာမတို့မှာကား ကုသိုလ်တိုးပွား အကျိုးများမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်– လျှောက်ထားရန်မှာ ကုသိုလ်တိုးပွား အကျိုးများလိုသော ဒကာ, ဒကာမတို့တာဝန်ဖြစ်၍ သိက္ခာပုဒ်တော်အတိုင်း လိုက်နာနေထိုင်ဖို့မှာကား ရှင်ရဟန်းတို့၏ တာဝန်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မြို့ထဲ ရွာထဲတွင် လွတ်လပ်စွာနေခွင့်ရ, မရ၌ ဘယ်အရာသာ ပဓာနဖြစ်ပါသနည်း။ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းသာမဏေတို့၌ ''ဝါသာဓိပ္ပါယ (=တည်းခိုနေထိုင်ခိုသောဆန္ဒ)'' ရှိမှု/ မရှိမှုသာ ပဓာနဖြစ်ပါသည်။ ဒကာ, ဒကာမတို့က မလျှောက်သော်လည်း ဝါသာဓိပ္ပါယရှိလျှင် ဝါသူပဂတဖြစ်၍ လွတ်လပ်စွာ နေထိုင်ခွင့်ရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သုပ္ပဋိစ္ဆန္နနိသီဒန သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ရဟန်းသာမဏေများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပရိမဏ္ဍလပါရုပန သိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့သည့် ရဟန်းသာမဏေများနှင့် ဝါသူပဂတ ရဟန်းသာမဏေတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ စာဖြေသောအခါ အပြည့်အစုံ ဖော်ရေးပါ။

မေး။ သုပ္ပဋိစ္ဆန္နနိသီဒန သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ထူးခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ရွေးကောက်ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝါသူပဂတပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသည်။

၅–၅။ သုသံဝုတဂမန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုသွားခြင်းကို ''သုသံဝုတဂမန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ မြို့တွင်း ရွာတွင်းသို့သွားသောအခါ လက်ခြေတို့ကို ဟိုရမ်း သည်ရမ်း လှုပ်ရမ်းလျက်

http://www.dhammadownload.com

မကစားပဲ (လက်ဆော့ခြေဆော့ မလုပ်ပဲ) ကောင်းစွာ ကာယိန္ဒြေကို စောင့်စည်း၍ သွားခြင်းကို ''သုသံဝုတဂမန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

၆-၆။ သုသံဝုတနိသီဒန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ''သုသံဝုတနိသီဒန''၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မြို့တွင်း ရွာတွင်း၌ နေထိုင်သောအခါ-----နေထိုင်ခြင်းကို ''သုသံဝုတနိသီဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ကား ''ဆင်, မြင်း, ရထား, ခြေကျင်စစ်သား, မိန်းမ, ယောကျ်ား, အထက်, အောက်, ဘေးဘီတို့ကို မကြည့်ပဲ စောင့်စည်းမှုကို သုသံဝုတ-ဟု ဖွင့်ပါသည်။ (ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၌၊ ၁။ ၁၉။ မဟာဋီ၊ ၁။ ၄၅ ကြည့်ပါ)။ ဤ၌ ကခ်ိအဋ္ဌကထာအတိုင်း ရေးပါသည်။

မေး။ မြို့ထဲရွာထဲ၌ သားရဲ နိုးသူစသောဘေးရန်တို့ကြောင့်လက်ခြေတို့ကို လှုပ်ရမ်းလျက် သွားလာနေထိုင်နိုင်ပါသလား။

ဖြေ။ အခြားသေခ်ယသိက္ခာပုဒ် (၇၃)ပုဒ်တို့၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ ''အာပဒါသု''ဟု ပါသည်။ ဤသုသံဝုတသိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ကား ထိုကဲသို့ မပါပါ။ သို့ဖြစ်၍ သားရဲ နိုးသူစသော ဘေးရန်တို့ကြောင့်သော်မှ လက်ခြေတို့ကို လှုပ်ရမ်းလျက် သွားလာနေထိုင်ခွင့် မရှိပါ။ သွားလာနေထိုင်လျှင် အပြစ်မရှိသည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ဖွယ်။ ။ ခြသေ့ သစ်ကျားစသော ရဲရင့်သော သားကောင်များကို ''သားရဲ'' ဟု ဆိုသည်။

မေး။ သုသံဝုတသိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်ကိုလွန်ကျူးသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ရဟန်းသာမဏေများ ကို ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ ပရိမဏ္ဍလ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့သော ရဟန်းသာမဏေတို့တွင် နံပါတ်-၅ ရဟန်းသာမဏေကို ပယ်နုတ်၍ ဖြေပါ။

၇-၇။ သြက္ခိတ္တစက္ခု ဂမန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုသွားခြင်းကို ''သြက္ခိတ္တစက္ခုဂမန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ မြို့တွင်းရွာတွင်းသို့သွားသောအခါ ဟိုကြည့် သည်ကြည့် တောင်ကြည့် မြောက်ကြည့် မကြည့်ပဲ ရထားထမ်းပိုးတစ်ပြန် (၄-တောင်)လောက်သာ မြေအပြင်ကိုကြည့်၍ သွားခြင်းကို ''သြက္ခိတ္တ စက္ခုဂမန = စက္ခုနှြေချပြီး သွားခြင်း''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ ၄- တောင်လောက်သာ ကြည့်၍ သွားရမည်ဆိုရာ ဘယ်သူ ၄-တောင်ကို ယူရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ''၄-တောင်''ဟူရာ၌ လက်သမားတို့ ၄-တောင်ကို ယူရပါမည်။ (ဝိမတိ၊ ၂။ ၆၁။

http://www.dhammadownload.com

လာ ဝဒန္တိဝါဒ ဖြစ်ပါသည်။)

၈-၈။ သြက္ခိတ္တစက္ခု နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုနေထိုင်ခြင်းကို ''သြက္ခိတ္တစက္ခုနိသီဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ နေထိုင်သောအခါ ဟိုကြည့် သည်ကြည့်.....လောက်သာ ကြည့်၍ နေထိုင်ခြင်းကို ''သြက္ခိတ္တစက္ခု နိသီဒန''ဟုခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ''ရထားထမ်းပိုး တစ်ပြန်''ဆိုတာ ဘယ်လောက်ရှည်ပါသနည်း။

ဖြေ။ လက်သမားအတောင်ဖြင့် ၄- တောင်မျှ ရှိပါသည်။

မေး။ ''ဗုဒ္ဓ၏ သားတော်များသည် အယဉ်ကျေးဆုံးပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်၏'' ဟူသောအများ၏ ထင်မြင်ချက် သတ်မှတ်ချက်ကို ဆက်လက်၍ ခံယူ ထိန်းသိမ်းနိုင်အောင် မြို့ရွာတွင်း၌ မည်သို့ သွားလာနေထိုင်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ရထားထမ်းပိုး၌ ကပ်ယှဉ်အပ်သော ယဉ်ကျေးပြီး အာဇာနည်မြင်းသည် ထမ်းပိုး၏ တစ်ပြန်လောက်အရပ် (= ၄-တောင် ပမာဏရှိသော မြေအပြင်)ကိုသာ ကြည့်ကာ ငြိမ်သက်စွာ သွားလာလေ့ရှိသည်။ ဆုံးမထိုက်သူ နတ်လူ ဗြဟ္မာသတ္တဝါကို ယဉ်ကျေး အောင် သွေးဆောင်ဆုံးမရာ၌ အတုမရှိသဖြင့် 'အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ'ဟုဂုဏ် ပြုရသည်. ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သားတော်များ ဖြစ်ကြသော ရဟန်းသာမဏေတို့သည်လည်း ယဉ်ကျေးပြီးသော အာဇာနည်မြင်းပမာ ၄-တောင်လောက်သာ ကြည့်၍ နေထိုင်ရပါမည်။ သို့မှသာ အမေးပုစ္ဆာပါ ထင်မြင်ချက် သတ်မှတ်ချက်ကို ဆက်လက်၍ ခံယူထိန်းသိမ်း နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စက္ခုန္ဒြေချုပ် (မျက်လွှာချုပ်)ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရှောင်သင့်ရာအရပ်, သွားသင့်ရာ အရပ်တို့ကို သိမြင်နိုင်ရန် လည်ပင်း ပခုံးတို့ကို မည္ဟတ်မကုန်းစေပဲ မတ်မတ်ထား၍ ရထားထမ်းပိုးတစ်ပြန်ခန့် မြေအပြင်ကို ကြည့်ရှု. ရမည်။ ယင်းသို့ကြည့်ရှုခြင်းကို ''စက္ခုန္ဒြေချသည်=မျက်လွှာချသည်''ဟု ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ မေးရိုးနှင့် ရင်ဘက်ရိုး ထိကပ်နေအောင် ငုံ့ပြီး မကြည့်ရ ထိုသို့ငုံ့ကြည့် ခြင်းမှာ သမဏသာရုပ္ပ မဖြစ်ပါ။ (သုတ္တနိပါတ၊ ၆၊ ၁။ ၁၀၄။ အပါဒါန၊ ၆၊ ၁။ ၂၁၁။ သာရတ္ထ၊ ၂၊ ၃၇၄။)

မေး။ ဆင်, မြင်း, ကျွဲ, နွားနှင့် မော်တော်ကားစသော ဘေးရန်များ ရှိ, မရှိသိရန် အဝေးသို့ လှမ်းကြည့်ချင်လျှင် ဘယ်လိုကြည့်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ဘေးရန်ရှိ, မရှိသိရန် တစ်နေရာ၌ ရပ်၍ အဝေးသို့ လှမ်းကြည့်ရပါမည်။ ''တစ်နေရာ၌ ရပ်၍''ဟူသော စကားသည် ဥပလက္ခဏ (အမှတ်အသား)မျှသာ ဖြစ် သောကြောင့် သွားရင်းလည်း ဘေးရန်ရှိ, မရှိ ကြည့်ကောင်းပါသည်။ တစ်နေရာ၌ဖြစ်စေ၊ သွားရင်းပင်ဖြစ်စေ ဘေးရန်ရှိ, မရှိသိရန် အဝေးသို့ လှမ်းကြည့်ကောင်းသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ရွာထဲ၌ ဘုရားပူဇော်ပွဲ ပြုလုပ်နေသည်ကို စက္ခုနှေ့ မချဲ့ ကြည့်ရှုဖူးမြော် ကောင်းပါသလား။

ဖြေ။ ကြည့်ရှု့ကောင်း ဖူးမြော်ကောင်းပါသည်။ (သာရတ္ထ၊ ၃။ ၁၀၅-လာဂဏ္ဍိပုဒ်ဝါဒ)။

မေး။ မြို့ထဲရွာဝဲ၌ ဘယ်လိုသွားလာနေထိုင်လျှင် သြကွဲတ္တစက္ခု သိက္ခာပုဒ် ၂-ပါးအရ အပြစ်သင့်ရောက်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ မရိုမသေ မလေးမစားသော စိတ်ထားဖြင့် ဟိုဟိုသည်သည် တောင်တောင်မြောက်မြောက် ကြည့်ရှုလျက် သွားလာနေထိုင်လျှင် ဤသြကွဲတ္တစက္ခု သိက္ခာပုဒ်များအရ အပြစ်သင့်ရောက်ပါသည်။

မေး။ မြို့ထဲမှာ ညဉ့်အိပ်ညဉ့်နေ တည်းခိုနေထိုင်သော ရဟန်းသာမဏေတို့သည် လက်ခြေတို့ကို ငြိမ်ငြိမ်မထားပဲ လှုပ်ရှားနေနိုင်ပါသလား။ စက္ခုနှေ့မချဲ့ နေရင်ရော အပြစ်လွတ်ပါသလား-အကြောင်းပြ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အနာပတ္တိဝါရ၌ ''အနာပတ္တိ ဝါသူပဂတာသ''ဟု မဟောသောကြောင့် လှုပ်ရှား မနေနိုင်ပါ။ စက္ခုနှေ့မချဲ့ဘဲ နေလျှင်လည်း အပြစ်မလွတ်ပါ။

မေး။ ''သုသံဝုတော၊ လက်ခြေတို့ကို မကစားပဲ ကောင်းစွာ ဣန္ဒြေကိုစောင့်စည်းလျက်'' ဟုပေးသော အနက်ကိုကြည့်၍ သုသံဝုတနှင့် သြကွဲတ္တစက္ခု ရောထွေးနေတတ်ရာ ယင်းနှစ်ခုတို့ အထူးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ လက်ဆော့ ခြေဆော့ မလုပ်ပဲ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်ထားခြင်းသည် ''သုသံဝုတ'' မည်၏။ တောင်မြောက်လေးပါး မျက်စိမကစားပဲ ၄- တောင်လောက်သာ ကြည့်ခြင်းသည် ''သြကွဲတ္တစက္ခု'' မည်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

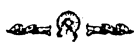

၉-၉။ ဥက္ခိတ္တကာယ ဂမနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ''ဥက္ခိတ္တကာယ ဂမန'' အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရုံထားသော အပေါ်ရုံ ကေသီကို တစ်ဖက်မှဖြစ်စေ၊ နှစ်ဖက်မှဖြစ်စေ ခါးအထက် ခါးပန်းကြိုးပေါ်အောင် မြှောက်ပင့်လျက်သွားခြင်းကို ''ဥက္ခိတ္တကာယ ဂမန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ (မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ သွားသောအခါ ထိုသို့မြှောက်ပင့်၍ မသွားရပါ။)

မေး။ ဘယ်အရပ်မှစ၍ သက်နှိုးကို ပင့်မြှောက်၍ မသွားကောင်းပါသနည်း။

ဖြေ။ အကာရုံ (စည်းရိုး)ရှိသော ရွာဖြစ်လျှင် အတွင်းတံခါးခုံမှစ၍၊ အကာအရုံ မရှိသော ရွာဖြစ်လျှင် (အစွန်းဆုံးအိမ်၏ ဥပစာ၌နေ၍ အားအလယ်အလတ်ရှိသော ယောက်ျားသည် မိမိအားကို ပြသည့်အနေဖြင့် လက်ရုံးကို အစွမ်းကုန် ဆန့်တန်း၍ ပစ်အပ်သော) ဒုတိယခဲတက္ခ အရပ်မှစ၍ သက်နှိုးကိုပင့်၍ မသွားကောင်းပါ။

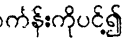

http://www.dhammadownload.com

၁၀-၁၀။ ဥက္ခိတ္တကာယ နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကာယ်လို နေထိုင်ခြင်းကို ''ဥက္ခိတ္တကာယ နိသီဒန''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ရုံထားသော-----မြှောက်ပင့်လျက်နေထိုင်ခြင်းကို ''ဥက္ခိတ္တကာယ နိသီဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ (မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ နေထိုင်သောအခါ ထိုကဲ့သို့ မနေထိုင်ရပါ။)

မေး။ မြို့ထဲရွာထဲမှာ သက်နှံးကို ပင့်၍ မြှောက်၍ နေထိုင်နိုင်သူကို ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝါသုပဂတ ရဟန်းသာမဏေတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥက္ခိတ္တကာ (၂)မျိုးကို ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ အဋ္ဌကထာနှင့် ဝိမတိဋ္ဌိကာတို့အဆို-အပေါ်ရုံ ကေသီကို တစ်ဖက်မှုဖြစ်စေ, နှစ်ဖက်လုံးဖြစ်စေ ခါးအထက် ခါးပန်းကြိုးပေါ်အောင် မြှောက်ပင့်ခြင်းသည် ''ဥက္ခိတ္တကာ'' မည်ပါသည်။

ဆရာမြတ်တို့ အလို-သင်းပိုင်ကို ဖြစ်စေ၊ ကေသီကို ဖြစ်စေ အထက်သို့ မြှောက်ပင့်ခြင်း စွန်တောင်ဆွဲခြင်းသည် ''ဥက္ခိတ္တကာ'' မည်ပါသည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ဆွမ်းခံလှည့်လည်သော ရဟန်းအတွက် သပိတ်ကိုင်ခြင်း စသည်ကို ခွင့်ပြုထားသောကြောင့် (သက်နှံးရုံလျက် သပိတ်ကိုကိုင်သောအခါ ရုံထားသော ကေသီကို အနည်းငယ်မြှောက်ပင့်၍ ကိုင်ရသည်။ ထိုမျှလောက် မြှောက်ပင့်၍ ကိုင်ခြင်းဖြင့် အပြစ်မရှိသောကြောင့်) ခါးအထက် ခါးပန်းကြိုးပေါ်အောင် မြှောက်ပင့်ခြင်းကိုသာ ရည်ရွယ်၍''ဥက္ခိတ္တကစီဝရော ဟုတွာ=မြှောက်ပင့်အပ်သော သက်နှံးရှိသည်ဖြစ်၍'' ဟုဆိုသည်။ (ဝိမတိ၊ ၂။ ၆၂။)

"ထိုင်နေစဉ် ပခုံးဌ် ရိုပ်ထားလွယ်ထားသော သပိတ်အိပ်စသည်မှ ဓမ္မကရိုဏ်း(ရေစစ်)ကို ထုတ်ယူသော ရဟန်းသည်လည်း ဇကသီသက်နှံးကို ပင့်ပြီး ထုတ်ယူလျှင် ခါးအထက် ခါးပန်းကြိုးပေါ်သွားတတ်သောကြောင့် ဇကသီသက်နှံးကို မပင့်ပဲသာ ထုတ်ယူရမည်"။ (ဝိ၊ ၅၊ ၃။ ၁၆၃ နှင့်ဝိမတိ၊ ၂။ ၆၂။)

(ဤစကားကို ထောက်ထား၍ ယခုခေတ် ပခုံးလွယ်အိတ်ကလေးများထဲမှ ပစ္စည်းတစ်စုံတစ်ခုကို ထုတ်ယူရာ၌လည်း ခါးပန်းကြိုးပေါ်အောင် မမြှောက်မပင့်ပဲ ထုတ်ယူရမည်-ဟု သိပါ။)

အထက်ပါ အဋ္ဌကထာနှင့် ဝိမတိဋ္ဌိကာတို့ အဆိုအရ ဤသိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်တို့၌ သက်နှံး-ဟူသည် အပေါ်ရုံ ကေသီသာ ဖြစ်ရမည်။ ထို့ကြောင့် သင်းပိုင်ကို စွန်တောင်ဆွဲ၍ မြှောက်ပင့်ခြင်းမျိုးကို ဥက္ခိတ္တကာ-ဟု မဆိုလိုကြောင်း သိပါ။ ဆရာမြတ်တို့ကား-သင်းပိုင်ကို ဖြစ်စေ, ကေသီကို ဖြစ်စေ အထက်သို့မြှောက်ပင့်ခြင်း (လူများလို ဟန်ပါပါ စွန်တောင်ဆွဲခြင်း)ကို ဥက္ခိတ္တကာ-ဟု ယူလိုကြပါသည်။

အဆို ၂-မျိုးတွင် ဝိမတိအဆိုကသာ ဘုရားရှင်အလိုကျ ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါသည်။ ဘာ့ကြောင့်နည်း- ''သက်နှံးကို မမြှောက်မပင့်ရ''ဟု တားမြစ်ခြင်းသည် ရွာထဲမြို့ထဲမှာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ မှန်၏- ရွာထဲမြို့ထဲမှာ ဖြစ်လျှင် သုပ္ပဋိစ္ဆန္နသိက္ခာပုဒ်အရ သက်နှံးရုံလျက်သာ နေရမည်။ သက်နှံးရုံလျက်နေလျှင်လည်း မြှောက်သောအခါ ရုံထားသော ကေသီကိုသာ (ကေသီ၏ လက်ဝဲ လက်ဂ အနားစ ၂-ခုကိုသာ) မြှောက်မိကြပါ

http://www.dhammadownload.com

လိမ့်မည်။ ထိုသို့ မမြှောက်မပင့်မိကြေစေရန် ဤသိက္ခာပုဒ်က တားမြစ်သည်ဟု ယူလိုပါသည်။ (ယခုအခါ ရဟန်းသာမဏေတော်တော်များများမှာ သက်နီးမရုံပဲ မြို့ထဲရွာထဲ သွားလာနေကြပြီဖြစ်၍ မျက်မှောက်ခေတ်မြင်ကွင်းကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လျှင်ကား ဆရာတို့ယူဆသလို စွန်တောင်ဆွဲခြင်းကိုလည်း ဥဒ္ဓိတ္တကာ-ဟု ဆိုသင့် ဆိုနိုင်မည်ပင်။ အချို့ကား စွန်တောင်ဆွဲရုံတင်မက လူနဲ့နဲ့ရှင်းလျှင် ကေသီကို လုံးကာ ပခုံးပေါ်သို့ ပစ်တင်၍ပင် သွားလာနေကြသည်ကို တွေ့ဖူးပါသည်။)

မေး။ ဤဥဒ္ဓိတ္တကာယ နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ရဟန်းသာမဏေများကို ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ သုပ္ပဋိစ္ဆန္န နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်နှင့် တူပြီ။

မေး။ ပရိမဏ္ဍလဝဂ်၌ ဝါသူပဂတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ လွတ်လပ်ခွင့်ရသော သိက္ခာပုဒ် ဘယ်နှပုဒ်ရှိပါသနည်း ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၂-ပုဒ်ရှိပါသည်။ ၄င်းတို့မှာ - သုပ္ပဋိစ္ဆန္နနိသီဒနသိက္ခာပုဒ်နှင့် ဥဒ္ဓိတ္တကာယ နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ပရိမဏ္ဍလဝဂ်လာ သိက္ခာပုဒ် (၁၀)ပုဒ်တို့၏ အကျဉ်းချုပ် အဓိပ္ပါယ်ပြလင်္ကာ

သင်းပိုင်, ကေသီ၊ ဤနှစ်လီကို၊ ဝန်းညီ ဝတ်-ရန်း၊ (၁-၂) ဖုံးလွှမ်း, ရုံကာ၊ သွားလာ, ထိုင်နေ (၃၊ ၄)၊ လက်ခြေ, ဆောမှု၊ မပြုရှောင်ခွါ (၅၊ ၆)၊ မျက်လွှာချခန်း (၇၊ ၈)၊ ခါးပန်းပေါ်လောက်၊ မမြှောက် ကိုယ်ရုံ (၉၊ ၁၀)၊ ဆယ်ပါးစုံ၊ မှတ်ကုန် ပရိမဏ္ဍလ။

□□□□□

(၂) ဥဒ္ဓရိုကဝဂ်

၁၁-၁။ ဥဒ္ဓရိုကာယ ဂမနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုသွားခြင်းကို ''ဥဒ္ဓရိုကာယ ဂမန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။ မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ ထိုသို့ သွားကောင်းပါသလား။

ဖြေ။ 'ဟား ဟား ဟား ဟား'စသည်ဖြင့် ပြင်းပြင်းပြင်းပြပြ ကျယ်ကျယ်လောင် လောင် ရယ်မောလျက်သွားခြင်းကို ''ဥဒ္ဓရိုကာယဂမန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ မြို့ထဲရွာထဲ၌ ထိုကဲ့သို့ ရယ်မောလျက် မသွားကောင်းပါ။

မေး။ မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ ရယ်မောစရာတွေ့ကြုံလျှင် ဘယ်လောက်ရယ်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ရယ်စရာတွေ့ကြုံလျှင် ပြုံးရုံသာ ပြုံးရပါမည်။

၁၂-၂ ဥဒ္ဓရိုကာယ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥဒ္ဓရိုကာယ နိသီဒန-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ 'ဟား ဟား ဟား ဟား' စသည်ဖြင့်---နေထိုင်ခြင်းကို ''ဥဒ္ဓရိုကာယ နိသီဒန''

http://www.dhammadownload.com

မည်ပါသည်။ မြို့ထဲရွာထဲ၌ နေထိုင်သောအခါ ထိုကဲ့သို့ မနေထိုင်ကောင်းပါ။

မေး။ အလက်ာကျမ်းလာရယ်ခြင်း (၆)မျိုးကို အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ဖေါ်ပြ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် ဝေဖန်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အလက်ာကျမ်းလာ ရယ်ခြင်း (၆)မျိုးကား-

၁။ သိတ = မျက်စိပွင့်ရုံ ပြုံးရယ်ခြင်း။
၂။ ဟသိတ = စဉ်းငယ်သွားပေါ်ရုံရယ်ခြင်း။
၃။ ဝိဟသိတ = ညှင်းညှင်းသာသာ အသံထွက်အောင်ရယ်ခြင်း။
၄။ ဥပဟသိတ = ပခုံးဦးခေါင်းလှုပ်အောင်ရယ်ခြင်း။
၅။ အပဟသိတ = မျက်ရည်ထွက်အောင်ရယ်ခြင်း။
၆။ အတိဟသိတ = လက်ခြေတို့ကို ဟိုဟိုသည်သည် လွှဲပစ်၍ ရယ်ခြင်း (=ခြေပစ်လက်ပစ်ရယ်ခြင်း)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် ဝေဖန်ပုံ

ထိုတွင် သိတ, ဟသိတ ၂-မျိုးသည် အမြတ်စား အထက်တန်းစား ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရယ်နည်းဖြစ်သည်။ ဝိဟသိတ, ဥပဟသိတ ၂-မျိုးသည် အလယ်အလတ်တန်းစား ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရယ်နည်း ဖြစ်သည်။ အပဟသိတ, အတိဟသိတ ၂-မျိုးသည် အယုတ်စား အောက်တန်းစား ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရယ်နည်းဖြစ်သည်။

မေး။ ဥဒ္ဓရိုက္ခာ-အရ အဘယ်ရယ်ခြင်းများကို ယူရပါမည်နည်း ပါဒစုံပြ၍ ဖြေပါ။

ဖြေ။ ထိုရယ်ခြင်း (၆) မျိုးတို့တွင် ဥဒ္ဓရိုက္ခာ-အရ ဥပဟသိတ, အပဟသိတ, အတိဟသိတ-ဟူသော နောက် ၃- မျိုးကို ယူသင့်သည်ဟု ပါတိမောက္ခ ဝိနိစ္ဆယကျမ်း၌ ဆိုပါသည်။

ရွှေဂူဆရာတော်က ဝိဟသိတ-မှစ၍ နောက် ၄-မျိုးကို ဥဒ္ဓရိုက္ခာ-အရ ယူသင့်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

''ဟသနိယသ္မိं မိဟိတမတ္တံ ကရောတိ'' ဟူသော ကခ်ိအဋ္ဌကထာ အနာပတ္တိ ပါရနှင့် ကခ်ိယောဇနာမဟာဋီကာ၊ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာတို့ အလိုကား ဟသိတ-မှစ၍ နောက်၅-မျိုးကို ယူရပါမည်။ (မိဟိတမတ္တံ-၌ မိဟိတသဒ္ဒါသည် သိတ-သဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်၏။ -မန္ဒော သော မိဟိတံ သိတံ။ ဓာန်၊ ၁၇၅- ဂါထာ။)

(ဆောင်) သိတ, ဟသိတ၊ ဂိ-ဥပနှင့်၊ အပ, အတိ၊ ခြောက်မျိုးရှိ မှတ်ဘိ ရယ်ခြင်းတွေ။
မြတ်, လတ်, ယုတ်စား၊ သုံးမျိုးထား၊ ခွဲခြား ပုဂ္ဂိုလ်ပေ။
ရယ်ခြင်းခြောက်လီ၊ နှစ်မျိုးစီ၊ အညီ တွဲစပ်လေ။
နောက်သုံးမျိုးသီ၊ ဥဒ္ဓရိုဿ ပါတိ နိဿယေ။
ချို့ဆရာကား၊ နောက်လေးပါး၊ ယူခြား နည်းတထွေ။

အဓိပ္ပါယ်အတွက် ဆောင်ပုဒ်

* မျက်စိပွင့်ရုံ၊ ပြုံးတုံ သိတ၊ သွားပေါ်က၊ ခေါ်ကြ ဟသိတံ။
ညှင်းညှင်းသံရှိ၊ ဝိဟသိတ၊ ခေါင်းလှုပ်ကာ၊ ဥပဟသိတံ။
မျက်ရည်ထွက်က၊ အပဟသေ၊ လက်ခြေပစ်ဘိ၊ ရယ်ခြင်းသီ၊ အတိဟသိတံ။

* မျက်စိပွင့်ရုံ၊ ရှင်ပျံရုံမျှ၊ သိတမည်ခြား၊ သွားဖျားပေါ်ရုံ၊ ရယ်တုံဟတိတ်၊ ကျိုတ်ကျိုက်သာယာ၊ အသံပါဘိ။ ဝိဟသိမည်၊ ဦးလည်လှုပ်က၊ ဥပ မှတ်ချက်၊

http://www.dhammadownload.com

မျက်ရည်ထွက်က၊ အပခေါ်ဆို။ ကိုယ်ကိုပစ်လွှဲ၊ လွန်ကဲ အတိ၊ ဟသီမည်ကြ၊ ပဘေဒဖြင့် ကျမ်းပြထင်ရှား။ ရယ်ခြောက်ပါးတွင်၊ ပိုင်းခြားတည်၊ နှစ်ပါးစီလျှင်၊ သည်သမုတ်၊ မြတ်, လတ်, ယုတ်တည်။ (မယဒေ-၊ ၁၃၉။ ပိဒ်ရေ- ၂၁၄)

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်ကို လွန်ကျူးသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပရိမဏ္ဍလ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်လာ ရဟန်းသာမဏေတို့တွင် "ရယ်စရာ အကြောင်း ဝတ္ထုတွေ့သောအခါ ပြုံးရုံသာ ပြုံးသော ရဟန်းသာမဏေ" ထည့်ပါ။

မေး။ ဝါသူပဂတပုဂ္ဂိုလ်တို့ မြို့ထဲရွာထဲ၌ ကျယ်လောင်စွာ ရယ်မောလျက် နေခွင့် ရပါသလား၊ အကြောင်းပြ ဖြေပါ။

ဖြေ။ ဝါသူပဂတပုဂ္ဂိုလ်တို့ မြို့ထဲရွာထဲ၌ ကျယ်လောင်စွာ ရယ်မောလျက် နေခွင့် မရပါ။ အကြောင်းကား- ထိုသိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ "အနာပတ္တိ ဝါသူပဂတသ" ဟု ဟောတော်မမူသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

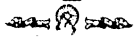

၁၃-၃။ အပ္ပသဒ္ဒ ဂမနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အပ္ပသဒ္ဒ ဂမန-၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ ရဟန်းသာမဏေ အချင်းချင်း ကျယ်လောင် ကျယ်လောင်နှင့် စကား မပြောပဲ အနီးအပါးမှ ကြားလောက်ရုံ တိုးတိုးသာသာပြောဆိုလျက် သွားခြင်းကို "အပ္ပ သဒ္ဒဂမန"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

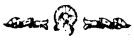

၁၄-၄။ အပ္ပသဒ္ဒ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုနေထိုင်ခြင်းကို အပ္ပသဒ္ဒ နိသီဒန-ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ရဟန်းသာမဏေများ မြို့ထဲရွာထဲမှာ ကျယ်လောင် ကျယ်လောင်နှင့် စကား မပြောပဲ အနီးအပါးမှ ကြားလောက်ရုံ တိုးတိုးသာသာပြောဆိုလျက် နေထိုင်ခြင်းကို "အပ္ပသဒ္ဒ နိသီဒန"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤသိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်ကို "အပ္ပသဒ္ဒ"၏ ပြောင်းပြန် "ဥစ္စာသဒ္ဒ"သဒ္ဒါ ဖြင့်လည်း နာမည်တပ်ကြပါသည်။

မေး။ "အပ္ပသဒ္ဒ"နှင့် "မဟာသဒ္ဒ"ကို ပုံစံဆောင်၍ ထင်ရှားအောင် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁၂-တောင်ကျယ်သောအိမ်ဝယ် အစဉ် သံယာ့ထေရ်၊ အလယ်၌ ဒုတိယထေရ်, အဆုံး ၌ တတိယထေရ်၊ ဤသို့ထိုင်နေကြသော မထေရ် ၃-ပါးတို့တွင် သံယာ့ထေရ်က ၆-တောင့်ကွာဝေးသော ဒုတိယမထေရ်နှင့် တိုင်ပင်နှီးနှော စကားပြောရာ ဒုတိယမထေရ် သည် အသံကိုလည်း ကြား, စကားလုံးကိုလည်း ကွဲကွဲပြားပြား ခွဲခြားနားလည်၏။ ၁၂-တောင်ကွာဝေးသော တတိယမထေရ်ကား အသံကိုသာကြား၍ စကားလုံးကို ကွဲကွဲပြားပြား ခွဲခြားနားမလည်။ ထိုအသံသည် "အပ္ပသဒ္ဒ = ငယ်သောအသံ တိုးသော

http://www.dhammadownload.com

အသ်'' မည်၏။

တတိယမထေရ်သည် စကားလုံးကိုလည်း ကွဲကွဲပြားပြား ခွဲခြားနည်းလည်လျှင် ထိုအသံသည် ''မဟာသဒ္ဒ = ကြီးသောအသံ ကျယ်သောအသံ'' မည်ပါသည်။

မေး။ အပ္ပသဒ္ဒနှင့် မဟာသဒ္ဒ အဓိပ္ပါယ်ကို တိုတိုကျဉ်းကျဉ်း လိုရင်းမိအောင် ဖြေပါ။

ဖြေ။ ၁၂-တောင်လောက်က ကြားရုံသာကြား၍ စကားလုံးကို ကွဲကွဲပြားပြား ခွဲခြား နားမလည်နိုင်လောက်အောင် တိုးသောအသံသည် ''အပ္ပသဒ္ဒ'' မည်၏။

၁၂-တောင်လောက်က ကြားလည်း ကြား, စကားလုံးကိုလည်း ကွဲကွဲပြားပြား ခွဲခြားနားလည်နိုင်လောက်အောင် ကျယ်သောအသံသည် ''မဟာသဒ္ဒ'' မည်၏။

မေး။ မြို့ထဲရွာထဲ၌ တိုးတိုးသာသာ ပြောဆိုလျက် နေထိုင်ရမည်ဟူသော ပညတ်ချက်သည် ဘယ်အခါမျိုးကို ရည်ရွယ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မြို့ထဲရွာထဲ၌ တိုးတိုးသာသာ ပြောဆိုလျက် သွားလာနေထိုင်ရမည်-ဟူသော ထိုပညတ်ချက်သည် ရဟန်းသာမဏော အချင်းချင်း အလွတ်စကားပြောသောအခါကိုသာ ရည်ရွယ်ပါသည်။

မေး။ မြို့ထဲရွာထဲ၌ ကျယ်ကျယ်လောင်လောင်ပြောဆိုလျက် နေထိုင်နိုင်သောအခါများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ တရားဟောသောအခါ, ပရိတ်ရွတ်သောအခါ, ပါတိမောက် ရွတ်ပြသောအခါ, အနီးအပါးသို့ ချဉ်းကပ်လာသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့အား တရားစကားပြောသောအခါတို့ ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ထိုအခါတို့၌ ပရိတ်သတ်အားလုံးကြားလောက်အောင် ဟောနိုင်ပြောနိုင် ရွတ်ဆိုနိုင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်-ထိုအခါတို့မျိုး၌ အရှင်အာနန္ဒာထေရ်, အရှင်မဟိန္ဒထေရ် စသည်တို့သည် ထိုသို့ပရိတ်သတ်အားလုံး ကြားလောက်အောင် ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် ဟောပြောရွတ်ဆိုကြသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ၆-တောင် ကွာလောက်၌ နေသူသာ အဓိပ္ပါယ်ကွဲပြား နားလည်ရုံပြောဆိုလျှင် အကျိုးမရ၊ အပြစ်သာ ရဖွယ်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။ (ဝိမတိဋ္ဌိကာ၊ ၂။ ၆၂နှင့် ပါတိမောက် ဘာသာဋ္ဌိကာ။)

မေး။ ဝါသူပဂတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မြို့ထဲရွာထဲ၌ ကျယ်လောင်စွာ ရယ်မောလျက်၊ ဟောင်ဖွာ ဟောင်ဖွာနှင့် ပြောဆိုလျက် နေထိုင်ခွင့် ရ, မရ အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မရကြပါ။ အကြောင်းမှာ- ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည် နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်များ ဖြစ်ကြသော်လည်း ယင်းတို့၏ အနာပတ္တိဝါရတို့၌ ''အနာပတ္တိ ဝါသူပဂတသ''ဟု ဟောတော်မမူအပ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ (သို့ဖြစ်၍ - ဝါသူပဂတ ရဟန်းသာမဏောတို့သည်လည်း မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ ကျယ်လောင်စွာ ရယ်မောလျက်, ဟောင်ဖွာ ဟောင်ဖွာနှင့် စကားပြောလျက် မနေရ-ဟု သိပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပစာလက သိက္ခာပုဒ် (၆) ပုဒ်

၁၅-၅။ ကာယပွစာလက ဂမန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုသွားခြင်းကို ''ကာယပွစာလက ဂမန (ဗာဟုပွစာလကဂမန, သီသပွစာလက ဂမန)''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ကိုယ်ကို ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် တည့်တည့်မတ်မတ် မထားပဲ လှုပ်၍ ယမ်း၍ သွားခြင်းကို ''ကာယပွစာလက ဂမန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဗာဟုပွစာလက ဂမန, သီသပွစာလက ဂမန-တို့၌ 'လက်ရုံးလက်မောင်းကို'၊ 'ဦးခေါင်းကို'ဟု ပြင်ရုံသာ။ ရဟန်းသာမဏေတို့သည် မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ ထိုကဲ့သို့ ကိုယ်ကို, လက်မောင်းကို, ဦးခေါင်းကို လှုပ်၍ ယမ်း၍ မသွားရ၊ မလှုပ်မယှက် ငြိမ်သက်တည့်မတ်စွာထား၍ သွားရပါမည်။)

မေး။ ကာယပွစာလက်- ၌ ကာယ-အရကို ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ သွားသောအခါ အောက်ပိုင်းကိုယ်ကို မလှုပ်ရှား၍ မဖြစ်၊ လှုပ်ရှားရမည်သာ ဖြစ်သော ကြောင့် ကာယ-အရ အထက်ပိုင်းကိုယ်ကိုသာ ယူရပါမည်။

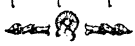

၁၆-၆။ ကာယပွစာလက နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ အဘယ်သို့ နေထိုင်ခြင်းကို ''ကာယပွစာလက (ဗာဟုပွစာလက, သီသပွစာလက) နိသီဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကိုယ်ကို (လက်မောင်းကို, ဦးခေါင်းကို---နေထိုင်ခြင်းကို ''ကာယပွစာလက (ဗာဟုပွစာလက, သီသပွစာလက) နိသီဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ရဟန်းသာမဏေတို့သည် မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ ထိုကဲ့သို့ ကိုယ်,လက်ရုံး လက်မောင်း, ဦးခေါင်းတို့ကို လှုပ်ယမ်း၍ မနေထိုင်ရ၊ မလှုပ်မယှက် ငြိမ်သက်တည့်မတ်စွာ ထား၍ နေထိုင်ရပါမည်။

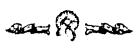

၁၇-၇။ ဗာဟုပွစာလက ဂမနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုသွားခြင်းကို ''ဗာဟုပွစာလက ဂမန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ လက်ရုံးလက်မောင်းတို့ကို ဆန့်တန်းလှုပ်ယမ်း၍ (ဟန်လွှဲ၍) သွားခြင်းကို ''ဗာဟုပွစာလက ဂမန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဗာဟုပွစာလက်-၌ ဗာဟု-အရကို ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ ဗာဟု-အရ လက်ကောက်ဝတ်မှစ၍ ပခုံးစွန်းတိုင်အောင် ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၈-၈။ ဗဟုပ္ပစာလက နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုနေထိုင်ခြင်းမျိုးကို ''ဗာဟုပ္ပစာလက နိသီဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ လက်ရုံးလက်မောင်းတို့ကို ဆန့်တန်းလှုပ်ယမ်း၍ နေထိုင်ခြင်းမျိုးကို ''ဗာဟုပ္ပစာလက နိသီဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ လူတို့အတုလိုက်ကာ ဒကာ ဒကာမတို့ အိမ်မှပြန်အထွက် လက်ပြန္နတ်ဆက်သော အချို့ဘုန်းတော်ကြီးများ၏ အပြုအမူကို အတုယူသင့်/ မယူသင့် သိက္ခာပုဒ်ထောက်ပြ၍ ဖြေပါ။

ဖြေ။ ဗာဟုပ္ပစာလက သိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်ကို ထောက်၍ ထိုအပြုအမူကို အတုမယူသင့်ပါ။

၁၉-၉။ သီသပ္ပစာလက ဂမနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုသွားခြင်းမျိုးကို ''သီသပ္ပစာလက ဂမန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဦးခေါင်းကို တည့်မတ်ငြိမ်သက်စွာ မထားပဲ စောင်းငဲ့ခါယမ်း၍ သွားခြင်းကို ''သီသပ္ပစာလက ဂမန''ဟုခေါ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ ထိုသို့ စောင်းငဲ့ခါရမ်း၍ မသွားရ၊ တည့်မတ်ငြိမ်သက်စွာထား၍ သွားရပါမည်။

မေး။ မြို့အတွင်းရွာတွင်း၌ ကိုယ်, လက်မောင်း, ဦးခေါင်းတို့ကို ဘယ်လိုထား၍ သွားလာနေထိုင်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ကိုယ်ကိုမလှုပ်မယှက် ငြိမ်သက်တည့်မတ်စွာထား၍လည်းကောင်း၊ လက်မောင်းကို မလှုပ်မယှက်ဖြောင့်တန်းငြိမ်သက်စွာထား၍လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်းကို မစောင်းမငဲ့ တည့်မတ်ငြိမ်သက်စွာ ထား၍လည်းကောင်း သွားလာနေထိုင်ရပါမည်။

၂၀-၁၀။ သီသပ္ပစာလက နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုနေခြင်းကို ''သီသပ္ပစာလက နိသီဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဦးခေါင်းကို --- နေထိုင်ခြင်းကို ''သီသပ္ပစာလက နိသီဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

အမှာ။ ။ နံပါတ် ၆-၈-၁၀ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို လွန်ကျူးသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ရဟန်းသာမဏေတို့ကို သုပ္ပဋ္ဌိတ္ထန္ဒ နိသီဒန သိက္ခာပုဒ် အတိုင်းသိပါ။

မေး။ ပစာလက သိက္ခာပုဒ် (၆)ပုဒ်တို့၏ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မြို့အတွင်းရွာတွင်း၌ ကိုယ်, လက်မောင်း, ဦးခေါင်းတို့ကို လှုပ်ရှား, ဆန့်တန်း ခါယမ်း၍ မသွားလာ, မနေထိုင်ရ၊ မလှုပ်ရှားမယှက် ငြိမ်သက်တည့်မတ်စွာထား၍ သွားလာနေထိုင်ရမည်-ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝါသူပဂတ ရဟန်းသာမဏေတို့သည် ကိုယ်, လက်မောင်း, ဦးခေါင်းတို့ကို လှုပ်ရှားဆန့်တန်းခါယမ်း၍ နေထိုင်နိုင်ပါသလား၊ ဖြေပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ ညဉ့်အိပ် ညဉ့်နေတည်းခိုနေထိုင်သော ဝါသူပဂတ ရဟန်း သာမဏေတို့သည် ကိုယ်, လက်မောင်း, ဦးခေါင်းတို့ကို လှုပ်ရှား ဆန့်တန်း ခါရမ်း၍ နေထိုင်နိုင်ပါသည်။

မေး။ ဥဒ္ဓိကဝဂ်၌ ဝါသူပဂတ ရဟန်းသာမဏေတို့လွတ်လပ်ခွင့်ရသော သိက္ခာပုဒ် ဘယ်နှုန်ရှိပါသနည်း။ ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၃- ပုဒ်ရှိပါသည်၊ ၄င်းတို့မှာ-

၁။ ကာယပွစာလက နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်၊

၂။ ဗာဟုပွစာလက နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်၊

၃။ သီသပဝစာလက နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ပစာလက ဂမန သိက္ခာပုဒ်(၃) ပုဒ်တို့မှ လွတ်လပ်ခွင့် မရကြပါ။

ဥဒ္ဓိဋ္ဌိကဝဂ် (၁၀)ပုဒ်တို့၏ အကျဉ်းချုပ် လင်္ကာ

* ကျယ်စွာမရယ် (၁-၂)၊ တိုးငယ်သံထွက်၊ (၃-၄)၊ ကိုယ်, လက် , ဦးခေါင်း၊ မလှုပ်ရှောင်းဟူ (၅၊ ၆၊ ၇၊ ၈၊ ၉၊ ၁၀)၊ ပေါင်းဆယ်ဆူ၊ မှတ်ယူ ဥဒ္ဓိဋ္ဌိ။

□□□□□

(၃) ခမ္ဘကတဝဂ်

၂၁-၁။ ခမ္ဘကတ ဂမန သိက္ခာပုဒ်။

မေး။ ဘယ်လိုသွားခြင်းမျိုးကို ''ခမ္ဘကတ ဂမန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါနည်း။

ဖြေ။ ခါးထောက်၍ သွားခြင်းကို ''ခမ္ဘကတ ဂမန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ခါးတစ်ဖက်၌ ဖြစ်စေ၊ နှစ်ဖက်လုံး၌ ဖြစ်စေ လက်တင်ထားခြင်းကို ''ခါးထောက်သည်''ဟု ဆိုပါသည်။ ရဟန်းသာမဏေတို့သည် မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ ထိုသို့ ခါးထောက်၍ မသွားကောင်းပေ။

၂၂-၂။ ခမ္ဘကတနိသီဒန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုနေထိုင်ခြင်းကို ''ခမ္ဘကတနိသီဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ခါးထောက်၍ နေထိုင်ခြင်းကို ''ခမ္ဘကတနိသီဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဝါသူပဂတ ရဟန်းသာမဏေတို့ မြို့ရွာတွင်း၌ ခါးထောက်နေနိုင်ပါသလော။

ဖြေ။ ဝါသူပဂတ ရဟန်းသာမဏေတို့ကား မြို့ရွာတွင်း၌ ခါးထောက်၍ နေနိုင်ပါသည်။

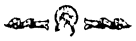

၂၃-၃။ သြဂုဏ္ဌိတ ဂမန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ''သြဂုဏ္ဌိတ ဂမန''အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဦးခေါင်းကို လွှမ်းခြုံ၍ (ခေါင်းမြီးခြုံ၍) သွားခြင်းကို '' သြဂုဏ္ဌိတ ဂမန''ဟု ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ ထိုသို့ခေါင်းမြီးခြုံ၍ မသွားရပါ။)

မေး။ ညအခါ ဦးခေါင်းခြုံ၍ ဖိနပ်စီးပြီး မြို့ရွာအတွင်း လှည့်ပတ်လျက် အလှူခံရသောငွေကို ကိုင်ကာ ကိုယ်တိုင်လက်မှတ်ဝယ်ယူပြီး ဈာတ်သဘင်ကြည့်ရှုသော ရဟန်းအားသင့်သောအာပတ်များကို အသီးသီး ပိုင်းခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ –ညအခါ မြို့ရွာအတွင်း လှည့်ပတ်ခြင်းကြောင့် ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်၊ –ဦးခေါင်းခြုံ၍ မြို့ရွာအတွင်း လှည့်ပတ်ခြင်းကြောင့် သြဂုဏ္ဍိတဂမနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ –ဖိနပ်စီးပြီး မြို့ရွာအတွင်း လှည့်ပတ်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ –အလှူခံရသောငွေကို ကိုင်ခြင်းကြောင့် ရူပိယသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်၊ –ကိုယ်တိုင်လက်မှတ်ဝယ်ခြင်းကြောင့် ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်။ –ဈာတ်သဘင် ကြည့်ရှုခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်များ သင့်ပါသည်။

၂၄–၄။ သြဂုဏ္ဍိတ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ''သြဂုဏ္ဍိတ နိသီဒန'' အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဦးခေါင်းကို --- နေထိုင်ခြင်းကို ''သြဂုဏ္ဍိတ နိသီဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။
(မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ ထိုသို့ခေါင်းမြီးခြုံ၍ မနေမထိုင်ရပါ။)

မေး။ မြို့ထဲမှာ ညဉ့်အိပ်ညဉ့်နေ တည်းခို နေထိုင်သောသာမဏေ ခေါင်းမြီးခြုံ၍ နေခွင့်ရှိပါသလား။

ဖြေ။ နေခွင့်ရှိပါသည်။

မေး။ ခမ္ဘကတနိသီဒန သိက္ခာပုဒ်နှင့် သြဂုဏ္ဍိတ နိသီဒနသိက္ခပုဒ်တို့ကို လွန်ကျူးသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ရဟန်းသာမဏေတို့ကို ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ သုပ္ပဋိစ္ဆန္န နိသီဒန သိက္ခာပုဒ် အတိုင်းဖြစ်ပါသည်။ (သရုပ်ထုတ်၍ ဖြေပါ)။

၂၅–၅။ ဥက္ကုဋိကာယ ဂမနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုနင်းသွားခြင်းကို ''ဥက္ကုဋိကာယ ဂမန = ဖဝါးဆွဲနင်းလျက်သွားခြင်း''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ (က) ခြေဖနောင့်တို့ကို မြှောက်၍ ခြေဖျားတို့ဖြင့်သာ မြေ၌ ထိလျက်သွားခြင်း။
(ခ) ခြေဖျားတို့ကို မြှောက်၍ ခြေဖနောင့်တို့ဖြင့်သာ မြေ၌ထိလျက်သွားခြင်းကို ''ဥက္ကုဋိကာယ ဂမန = ဖဝါးဆွဲနင်းလျက်သွားခြင်း''ဟု ခေါ်ပါသည်။

ဆိုလိုရင်း – (၁) ခြေဖျားထောက်၍သွားခြင်း။
(၂) ခြေဖနောင့်ထောက်၍သွားခြင်း။ ဤ ၂–မျိုးကို ''ဥက္ကုဋိကာယ ဂမန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ဖနောင့် – ခြေဖဝါး၏ နောက်ဖက်အစွန်းကို ''ဖနောင့်''ဟု ခေါ်သည်။ ဝေးသွား၏

http://www.dhammadownload.com

နောက်ဖက်ကို ''ဓားနောင့်''ဟု ခေါ်သကဲ့သို့တည်း။

* ဖနောင့်ဖကျည်း၊ နာရိန်ကြည်း၊ တိမ်းလည်း ဖိုက်ဖိုက်ငို။ (ကဝိ၊ ၁၆၃၂။)

ယခုသတ်ပုံကျမ်း၌ကာ 'ဖနောင့်'ဟု ရေးပြထားပါသည်။

* ဖနောင့်ဖကျည်း၊ တိုက်တိုက်ကြည်းမျှ၊ အသည်းထောင်းထောင်း။ (ဘု-လင်။)

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ''ဥက္ကုဋ္ဌိကာယ၊ ဖဝါးဆွဲနင်းလျက်''ဟု ရှေးက အနက်ပေးကြသည်။ တောင်မြို့ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်က ''ဖဝါးစွန်းနင်းလျက်''ဟု ပေးသည်။ ထိုအနက်သည် ''ဥဒ္ဓံ ကော ကောဋ္ဌိ ယသာတိ ဥက္ကုဋ္ဌိကာ''ဟူသော ဝိဂြိုဟ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေ ရှိပါပေသည်။ (ယသာ၊ အကြင်သွားခြင်း၏။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌၊ ကော၊ တစ်ခုသော၊ ကောဋ္ဌိ၊ အစွန်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဥက္ကုဋ္ဌိကာ၊ ဥက္ကုဋ္ဌိကာ၊ မည်၏။)

ခြေဖဝါးတစ်ခုလုံးဖြင့် မနင်းပဲ ခြေဖဝါးအစွန်းဖြင့် နင်းသွားခြင်းသည် တည့်တည့်မတ်မတ် မရှိပဲ ဆွဲ့တွန့်တွန့်ဖြစ်နေသောကြောင့် ''ဖဝါးဆွဲ့နင်းလျက်''ဟူသော ရှေးအနက်သည် လည်း လေးစားထိုက်သောအနက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (က) ဖဝါးဆွဲ့နင်း (ခ) ဖဝါးစွန်းနင်း-ဟူသော ဝေါဟာရများကို ရှင်းလင်းပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ခြေဖဝါးတစ်ခုလုံးဖြင့် မနင်းပဲ အစွန်းတစ်ခုဖြင့်သာ နင်းသွားသောအခါ အခြားတစ်စွန်း မှာ မြှောက်ကြွမြင့်တက်လျက် ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ တည့်တည့်မတ်မတ် မရှိဘဲ ဆွဲ့ တွန့်တွန့်ဖြစ်နေသည်ကို ''ဖဝါးဆွဲ့နင်း''ဟု ဆိုပါသည်။

ခြေဖျားအစွန်းတစ်ခုဖြင့်၊ သို့မဟုတ်- ခြေဖနောင့် အစွန်းတစ်ခုဖြင့် ထောက်၍ နင်း၍ သွားခြင်းကို ''ဖဝါးစွန်းနင်း''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ (က) ဖဝါးဆွဲ့နင်းခြင်း (ခ) ဖဝါးဆွန့်နင်းခြင်း-ဟူသော အရေးအသား ၂-မျိုးတို့တွင် အဘယ်အရေးအသားသာ မှန်သည်ဟု ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဆွဲ့''သည် မစွန်းမသန်ခြင်း, အ ခြင်းအနက်ကို ဟော၍၊ ''ဆွန့်''ကား ယုတ်လျော့ခြင်း, နည်းခြင်း, ရှားပါးခြင်း အနက်များကို ဟောတ်။ ဤနေရာ၌ မစွမ်းမသန်ခြင်းအနက်ကိုသာ လိုအပ်သောကြောင့် ဖဝါးဆွဲ့နင်းခြင်း-ဟူသော (က)အမှတ်ပြ အရေးအသားသာ မှန်ပါသည်။

* ဒါနပေးသွန်၊ များစွာစွန့်လျက်၊ နည်းဆွန့်ကျိုးဆက်။ (ပြာဋိဟာ၊ ခန်းပျို့၊ ၈၃။)
* မယုတ်မဆွန့်။ ပေးလှူစွန့်၊ မတွန့်တိုစိတ်စက်။ (ကဝိ၊ ၇၇၉။)
* အကြောင်းမသန့်၊ လူဘုန်းကြန့်တို့၊ ဆွန့်ဆွန့် ယှားယှား၊ ချမ်းသာပါ၏။ (မယဒေ၀၊ ၂၅၀။)

မေး။ ''ဖဆွဲ့နင်းခြင်း''ဟူသော ဝေါဟာရလည်း ရှိရာ ယင်းဝေါဟာရ ဖြစ်လာပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ဖဆွဲ့နင်းခြင်း''ဟူသော ဝေါဟာရကား စကားပြောရာ၌ မြန်မြန်ဆန်ဆန် ပြောလေ့ရှိသော မြန်မာတို့ထုံးစံအတိုင်း ''ဝါး''ပျောက်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေါဟာရ ဖြစ်သည်။ ဥပမာ- ''ဒါယကာ''ကို မြန်မြန်ပြောသောအခါ အလယ်ရှိ အာသရနှင့် ယ-တို့ပျောက်၍ ''ဒကာ''ဟု ဖြစ်လာသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အချို့အရပ်ဒေသတို့၌ ''ကြည့်စမ်း''ကို မြန်မြန်ပြောရာမှ အလယ်ရှိ ''ည့်စ'' တို့ပျောက်ပြီး

http://www.dhammadownload.com

''ကြမ်း''ဟု ဖြစ်နေသ၀ဲ့သို့လည်းကောင်းတည်း။ (အလားတူ အခြားဝေါဟာရများ အများအပြား ရှိပါသေးသည်။)

၂၆-၆။ ပလ္လတ္ထိကာယ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုနေထိုင်ခြင်းကို ''ပလ္လတ္ထိကာယ နိသီဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ လက်အာယောဂပတ်, ပုဆိုးအာယောဂပတ်ဖွဲ့လျက် နေထိုင်ခြင်းကို ''ပလ္လတ္ထိကာယ နိသီဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ (မြို့တွင်းရွာတွင်း၌ ထိုသို့ ရစ်သိုင်းပတ်ဖွဲ့လျက် မနေ မထိုင်ရပါ)။

မေး။ ဝါသူပဂတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အာယောဂပတ်ဖွဲ့လျက် နေနိုင်ပါသလား။

ဖြေ။ နေနိုင်ပါသည်။

မေး။ ပလ္လတ္ထိကာ-ပုဒ်၏ အနက်ကို ဖော်ပြ၍ သရုပ်ကိုလည်း အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ရေးပါ။

ဖြေ။ ''ပလ္လတ္ထိကာ''ပုဒ်သည် ''သိမ်းပိုက်ပတ်ဖွဲ့၍ထိုင်ခြင်း''အနက်ကို ဟောပါသည်။ (ပရိ=ပရိဂ္ဂဟေတွာ=ထက်ဝန်းကျင်၌ ယူ၍။ ဝါ-သိမ်းပိုက်၍၊ အတ္ထိကာ-ထိုင်နေခြင်း။ -ခုဒ္ဒ သိက္ခာ ဋီကာသစ်၊ ၃၄၄-ဂါထာအဖွင့်။)

ထိုပလ္လတ္ထိကာသည်-

၁။ ဟတ္ထပလ္လတ္ထိကာ = လက်အာယောဂပတ်ဖွဲ့ခြင်း။ (ဒူးနှစ်ဖက်ထောင်းပြီးလျှင် ထိုဒူးနှစ်ဖက်ကို လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် သိမ်းပိုက်ပတ်ဖွဲ့၍ ထိုင်ခြင်း။)

၂။ ဒုဿပလ္လတ္ထိကာ = ပုဆိုးအာယောဂပတ်ဖွဲ့ခြင်း။ (ထောင်နေသော ဒူးနှစ်ဖက်နှင့် ခန္ဓာကိုယ်ကို ပုဆိုး (အဝတ်သက်နှ)ဖြင့် သိမ်းပိုက်ပတ်ဖွဲ့၍ ထိုင်ခြင်း။)

၃။ အာယောဂပလ္လတ္ထိကာ = အာယောဂပတ်ဖွဲ့ခြင်း။ (ရစ်ပတ်ဖွဲ့ချည်စရာ ခါးပန်းကြိုးကဲ့သို့သော ကြိုးပြား အဝတ်ပြားစသည်ဖြင့် ထောင်နေသော ဒူးနှစ်ဖက်နှင့် ခန္ဓာကိုယ်ကို သိမ်းပိုက်ပတ်ဖွဲ့၍ ထိုင်ခြင်း။)ဟူ၍ (၃)မျိုးရှိပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ အာယောဂပလ္လတ္ထိကာ-သည် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်မလာပါ။ ထို့ကြောင့် ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာ (၁၆၄) ၌ ''အာယောဂပလ္လတ္ထိကာ-သည် ဒုဿပလ္လတ္ထိကာပင် ဖြစ်သည်၊ (ဒုဿပလ္လတ္ထိကာ၌ အတွင်းဝင်သည်)'' ဟု ဖွင့်ထားပါသည်။ ပါဒုကဝဂ် ပလ္လတ္ထိကာသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ကား ၃-- မျိုးလုံးကို ထုတ်ပြထားပါသည်။

မေး။ ပလ္လတ္ထိကာ (၃)မျိုးရှိပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ရှေ့ ၂-မျိုးကိုသာ ပါဠိတော်၌ ပြဆိုထားပါသနည်း။

ဖြေ။ အာယောဂပလ္လတ္ထိကာသည် ဒုဿပလ္လတ္ထိ၌ အတွင်းဝင်သောကြောင့် ပါဠိတော်၌ ရှေ့ ၂--မျိုးကိုသာ ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

စိစစ်ချက်။ ။ ''ဟတ္ထပလ္လတ္ထိကာ=လက်အာယောဂပတ်ဖွဲ့ခြင်း''၊ ''ဒုဿပလ္လတ္ထိကာ=ပုဆိုးအာယောဂပတ်ဖွဲ့ခြင်း''ဟု မြန်မာပြန်ဆို၍ သုံးစွဲရိုးပြုနေကြခြင်းသည် အမှန်အားဖြင့် ပါဠိနှင့် မလျော်သည့်ပြင် ''အာယောဂပလ္လတ္ထိကာ=အာယောဂပတ်ဖွဲ့ခြင်း'' 'အာယောဂပ

http://www.dhammadownload.com

= အာယောဂပဋ္ဌ''ဟူသော ပုဒ်အနက်တို့နှင့်လည်း ရောယှက်နေပါသည်။ ''အာယောဂ ပဋ္ဌ''ဟူသည် ဒူးနှစ်ဖက်ကို ရစ်ပတ်ဖွဲ့ချည်စရာ ကြိုးပြား အဝတ်ပြား ဖြစ်ပါသည်။ (အာယောဂ=ရစ်ပတ်ဖွဲ့ချည်စရာ+ ပဋ္ဌ-ပဋ္ဌ=ကြိုးပြား အဝတ်ပြား)။

ထို့ကြောင့်- ''ဟတ္ထပလ္လတ္ထိကာ- လက်ပတ်ဖွဲ့ခြင်း''၊ ဒုဿပလ္လတ္ထိကာ-ပုဆိုးပတ်ဖွဲ့ခြင်း''ဟု မြန်မာပြန်ဆိုမှ အာယောဂပလ္လတ္ထိကာ,အာယောဂပဋ္ဌ-ပုဒ်တို့နှင့် ကွဲပြားခြားနားမည် ဖြစ်ပါသည်။ အသုံးတွင်နေပြီးဖြစ်၍ ပြင်ရန်မလွယ်တော့ပါ။ ထို့ကြောင့် လက်, ပုဆိုး (အဝတ်သက်နှံ)တို့ကိုပင် ''အာယောဂ (= ပတ်ဖွဲ့ကြောင်း ပတ်ဖွဲ့စရာ) များ''ဟု ကြံပါ။ ထိုသို့ကြံလျှင် သုံးရိုးသုံးစဉ်အတိုင်းလည်း အသင့်ဟုပင် ဆိုနိုင်ပါသည်။ အောက်ပါတို့ကို ယှဉ်ကြည့်ပါ။

ဟတ္ထ ပလ္လတ္ထိကာ = လက်ပတ်ဖွဲ့ခြင်း (လက်ဖြင့် ပတ်ဖွဲ့ခြင်း)။
ဒုဿ ပလ္လတ္ထိကာ = ပုဆိုးပတ်ဖွဲ့ခြင်း (ပုဆိုးဖြင့် ပတ်ဖွဲ့ခြင်း)။
အာယောဂ ပလ္လတ္ထိကာ = အာယောဂပတ်ဖွဲ့ခြင်း။
အာယောဂပဋ္ဌ = အာယောဂပဋ္ဌ။

အမှာ။ ။ စာမေးပွဲတို့၌ကား တွင်နေပြီးဖြစ်သော အသုံးအနှုန်းအတိုင်း ''ဘယ်လို ထိုင်ခြင်း လက်အာယောဂပတ်ဖွဲ့လျက် ထိုင်ခြင်း, ပုဆိုး အာယောဂပတ်ဖွဲ့လျက် ထိုင်ခြင်း-ဟု ခေါ်ပါသနည်း''ဟု မေးပါလိမ့်မည်။ ထိုသို့မေးလျှင်- ''ဒူးနှစ်ဖက်ကို ထောင်ပြီးလျှင်.... ပတ်ဖွဲ့လျက် ထိုင်ခြင်းကို လက်အာယောဂပတ်ဖွဲ့လျက်ထိုင်ခြင်း-ဟုခေါ်ပါသည်။ ဒူးနှစ်ဖက်ထောင်ပြီးလျှင်.... ပတ်ဖွဲ့လျက် ထိုင်ခြင်းကို ''ပုဆိုးအာယောဂပတ် ဖွဲ့လျက် ထိုင်ခြင်း- ဟုခေါ်ပါသည်''ဟု ဖြေပါ။

မေး။ ပလ္လတ္ထိကာယ နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်၌ ''အန္တရဃရ''အရ အဘယ်ကို ယူရပါမည်နည်း။
ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အန္တရဃရ-အရ နေအိမ်အတွင်းကို ယူရပါမည်။
သာဓက- နှ ပလ္လတ္ထိကာယ အန္တရဃရ နိသီဒိဿာမိတိ ဣတ္ထ အန္တောနိဝေသနံ အန္တရဃရံ။ (သံ၊ ၅၊ ၂။ ၃၃။ အန္တောဃရံ အန္တောနိဝေသနံ။ သံ၊ ဋီ။ ၂။ ၄၀။)
အမှာ။ ။ သုပ္ပဋ္ဌိတ္ထန္ဒ သိက္ခာပုဒ်စသည်တို့၌ လာသော အန္တရဃရ-အရနှင့် မတူကြောင်း သတိပြု။

မေး။ နိသီဒနသိက္ခာပုဒ် အရေအတွက်ကို ဖေါ်ပြ၍ ဝါသူပဂ ရဟန်းသာမဏေတို့ လွတ်လပ်ခွင့်ရသော နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်၊ လွတ်လပ်ခွင့်မရသော နိသီဒနသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ခွဲခြားပြပါ။
ဖြေ။ ဤပလ္လတ္ထိကာယ နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်တိုင်အောင် နိသီဒနသိက္ခာပုဒ် (၁၂) ပုဒ်ရှိပါသည်။ ထိုတွင် ဝါသူပ ဂတ ရဟန်းသာမဏေတို့ လွတ်လပ်ခွင့်ရသော သိက္ခာပုဒ် (၈) ပုဒ်ဖြစ်၍ လွတ်လပ်ခွင့်မရသော သိက္ခာပုဒ် (၄) ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) - သုပ္ပဋ္ဌိတ္ထန္ဒ၊ ဥက္ခိတ္တ၊ ကာယ-ဗာဟု-သီ။
- ခမ္ဘ, သြဂုဏ္ဌိ၊ ပလ္လတ္ထိ၊ မှတ်ဘီ ရှစ် နိသီ။
- ဝါသူပဂတ၊ လွတ်ခွင့်ရ၊ ကြွင်းမှ မလွတ်ပြီ။

မှတ်ချက်။ ။ ''ကြွင်းမှမလွတ်ပြီ''ဟူသော လင်္ကာစာပိုဒ်၌ ကြွင်းသော နိသီဒန သိက္ခာပုဒ် (၄) ပုဒ်တို့မှ ဝါသူပဂတရဟန်းသာမဏေတို့ လွတ်လပ်လွင့် မရ-ဟုလည်း

http://www.dhammadownload.com

ကောင်း၊ သေခိယသိက္ခာပုဒ်အားလုံးကို ကြည့်ပြောလျှင် ကြွင်းသောသိက္ခာပုဒ် (၆၇)ပုဒ်တို့မှ လွတ်လပ်ခွင့်မရဟု လည်းကောင်း အဓိပ္ပါယ် ၂-မျိုးမှတ်ပါ။

မေး။ ဝါသူပဂတပုဂ္ဂိုလ်တို့ အာယောဂပတ်ဖွဲ့လျက် မြို့ထဲရွာထဲမှာ နေကောင်းပါသလား။

ဖြေ။ နေကောင်းပါသည်။

မေး။ သာရုပ္ပသိက္ခာပုဒ် ၂၆-ပါးကို အကျဉ်းချုပ် ရေတွက်ပြ၍ အဘယ်ကြောင့် ''သာရုပ္ပသိက္ခာပုဒ်''ဟု ခေါ်ရသည်ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အကျဉ်းချုပ်ရေတွက်ပုံ - ပရိမဏ္ဍလဝဂ် ၁၀- ပုဒ်။ ဥဇ္ဈဃ်ကဝဂ် ၁၀- ပုဒ်။ ခမ္ဘကတဝဂ် (ပလ္လတ္ထိကာယနိသီဒန တိုင်အောင် ၆- ပုဒ်၊ ပေါင်း-၂၆ ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။ ပရိမဏ္ဍလ နိဝါသန သိက္ခာပုဒ်မှစ၍ ဤပလ္လတ္ထိကာယ နိသီဒန သိက္ခာပုဒ်တိုင်အောင် ၂၆-ပါးသောသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ဝတ်ခြင်း, ရုံခြင်း, သွားလာ, နေထိုင်ခြင်းအမှုတို့၌ လျောက်ပတ်သပ္ပါယ် ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်ဖို့ရာ ရည်ရွယ်၍ ပညတ်တော်မူအပ်သောကြောင့် **''သာရုပ္ပသိက္ခာပုဒ်များ''**ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ဝတ်ခြင်း, ရုံခြင်း၊ သွားလာခြင်းနှင့်၊ နေခြင်းတစ်ရပ်၊ လျောက်ပတ်သပ္ပါယ်၊ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ၊ ဖြစ်စိမ့်ဂျိုလျှင်၊ မြတ်စွာ ရည်မှတ်၊ ပညတ်အပ်ပေ၊ သိက္ခာတွေ၊ ခေါ်လေ သာရုပ္ပ။

ဘောဇနပွဋ္ဌိသံယုတ္တ သိက္ခာပုဒ် (၃၀)

၁-၇။ သက္ကစ္စ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်

(ရှေ့နံပါတ်ဖြင့် ဘောဇနပွဋ္ဌိသံယုတ္တ သိက္ခာပုဒ် အရေအတွက်ကို ပြ၍၊ နောက်နံပါတ်ဖြင့် ခမ္ဘကတဝဂ်လာ သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အရေအတွက်ကို ဆက်လက်ပြသည်။)

မေး။ ဘယ်ပါဠိများကို ကြည့်၍ ''သက္ကစ္စ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်''ဟု နာမည်တပ်ရပါသနည်း။

ဖြေ။ သက္ကစ္စံ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေဿာမိ-ကို ကြည့်၍ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ''သက္ကစ္စ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဆွမ်းခံသောအခါ ဘယ်လိုခံမှ သက္ကစ္စပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မလိုချင်သလို သွန်ပစ်ချင်သလို မလုပ်ပဲ လေးလေးစားစား သတိထား၍ ဆွမ်းခံမှ သက္ကစ္စ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ ဖြစ်ပါသည်။

၂-၈။ ပတ္တသညီ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုဆွမ်းခံခြင်းကို ''ပတ္တသညီ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ''ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဆွမ်းလောင်းသောအခါ မလေးမစား အရေးမထားသည့် အနေမျိုးဖြင့် တောင်ကြည့်မြောက်ကြည့် မကြည့်ပဲ မိမိသပိတ်ခ္ခသာ အမှတ်သညာထား၍ ဆွမ်းခံခြင်းကို ''ပတ္တသညီ

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏာ''ဟု ခေါ်ပါသည်။

မေး။ ''အမှတ်သညာထား၍''ဟူသော စကားသည် ဘာစကားနည်း။ အမှတ်သညာကိုသာ သတိတ်၍ ထားရမည်လား။ ဘယ်အရာတွေကိုပါ သတိတ်၍ ထားရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ''အမှတ်သညာထား၍''ဟူသော စကားသည် ပဓာနနည်းအားဖြင့် သညာကို ခေါင်းတပ်၍ ဆိုထားသောစကား ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်- အမှတ်သညာကိုသာမက မျက်စိရော စိတ်ပါ သတိတ်၍ ထားရပါမည်။ (ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာသစ်၊ ၄၂၈-ဂါထာအဖွင့် ရှုပါ)။

၃-၉။ သမသူပက ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လို ဆွမ်းခံခြင်းကို ''သမသူပက ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏာ''ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဆွမ်းခံသောအခါ ပဲနောက်, မတ်ပဲ, ပဲပိစပ် (ကုလားပဲ) စသည်တို့ဖြင့် ချက်ထားသော လက်ကော်ရပဲဟင်း ဆွမ်း၏ ၄-ဖို့ ၁-ဖို့ (၄-ပုံ ၁-ပုံ) ပမာဏပါရှိသော ဆွမ်းကို ခံယူခြင်းကို ''သမသူပက ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏာ''ဟု ခေါ်ပါသည်။ (ပဲဟင်းကို ၄-ပုံ ၁-ပုံထက်ပို၍ ခံယူလျှင် အပြစ်ရှိသည်။)

မေး။ သမသူပက ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်၌ သူပ-အရကို ဖေါ်ပြ၍၊ ဘယ်လောက်များသော ဟင်းကို သမသူပ-ခေါ်သည်, ဘယ်လိုဆွမ်းမျိုးကို သမသူပက-ခေါ်သည်ဟုလည်း ဖြေပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သူပ-အရ ပဲနောက်, မတ်ပဲ, ပဲပိစပ် (ကုလားပဲ) စသည်တို့ကို ချက်ထားသော လက်ကော်ရပဲဟင်း အမျိုးမျိုးကို ယူရပါမည်။ (လက်ကော်ရ= လက်ဖြင့် ကော်ယူလျှင် ရသော။)

ဆွမ်း၏ ၄- ပုံ ၁-ပုံမျှလောက်သော ပဲဟင်းကို ''သမသူပ= ဆွမ်းနှင့် သင့်တော်ညီမျှသော ပဲဟင်း''ဟု ခေါ်ပါသည်။

လက်ကော်ရပဲဟင်း ၄-ပုံ ၁-ပုံ ပါရှိသောဆွမ်းကို ''သမသူပက''ဟု ခေါ်ပါသည်။

မေး။ ၄-ပုံ ၁-ပုံထက်ပို၍ ခံယူကောင်းသော အရာများကို ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ ရသရသ- ခေါ် ပဲဟင်းမှတစ်ပါး ပဲဟင်း၏ အခြေအရံဖြစ်သော ဟင်းလျှာအထူး အားလုံးနှင့်, ဆွေးမျိုးတော်သူ ဖိတ်မန်ထားသူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ပဲဟင်း, မိမိ၏ အပိစပ်သောပစ္စည်းဖြင့် ရရှိသောပဲဟင်းများ ဖြစ်ပါသည်။ (ထိုပဲဟင်းများကို ၄-ပုံ ၁-ပုံထက် ပို၍ ခံယူကောင်းပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ''ရသရသ''ဟူသည် ပဲဟင်း၏ အစီးအပွား အခြေအရံဖြစ်သော သြလောဏီ-ခေါ် ဟင်းလျှာတစ်မျိုး။ ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဟင်း၊ သားငါးဟင်း စသော ဟင်းလျှာ၊ ရက်တက်ရည်အထူး အားလုံးကို ''ရသရသ''ခေါ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာ, ဋီကာတို့၌ ဖွင့်ဆိုကြပါသည်။ (သြလောဏီ-ကို အချို့ဆရာတို့က ပုန်းရည် ရက်တက်ရည် သန့်သန့်-ဟုဆိုကြသည်။)

ထိုအဖွင့်ကို ကြည့်၍ သားဟင်း ငါးဟင်း စသော ဟင်းကောင်းများနှင့် လက်သုပ် အကြော် အလှော် စသည်တို့ကို ၄-ပုံ ၁-ပုံထက် ပိုမို ခံယူကောင်းသည်ဟု မှတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ပဲဟင်းကို ၄-ပုံ ၁-ပုံထက်ပိုရှိ ခံယူသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ရဟန်းသာမဏေများကို စုံလင်အောင် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စေတနာမပါပဲ အလှူခံမိသော ရဟန်းသာမဏေ။
၂။ သတိမကပ် အမှတ်တမဲ့ ခံယူမိသော။
၃။ ပဲဟင်းကို ၄-ပုံ ၁-ပုံထက်ပိုရှိ ခံယူလျှင် အပြစ်ရှိသည်ဟု မသိသောရဟန်းသာမဏေ။
၄။ မကျန်းမာသော ရဟန်းသာမဏေ။
၅။ ဆွေးမျိုးတော်သူ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ပဲဟင်းကို ပိုရှိ ခံယူသောရဟန်းသာမဏေ။
၆။ ဖိတ်မန်ထားသူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ပဲဟင်းကို ပိုရှိ ခံယူသောရဟန်းသာမဏေ။
၇။ သူတပါးအတွက် ဝှက်ထားသော ပဲဟင်းကို ပိုရှိ ခံယူသောရဟန်းသာမဏေ။
၈။ မိမိ၏ အပ်စပ်သောဥစ္စာဖြင့် ရရှိသော ပဲဟင်းကို ပိုရှိ ခံယူသော ရဟန်း သာမဏေ။
၉။ ဘေးရန်တို့ကြောင့် ပိုရှိ ခံယူသော ရဟန်း သာမဏေ။
၁၀။ ရှားသော ရဟန်းသာမဏေ။
၁၁။ အာဒိကမ္မိက ရဟန်းသာမဏေတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄-၁၀။ သမတိတ္ထိက ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ "သမတိတ္ထိက ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ" အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ သပိတ်၌ အတွင်းအနားရေး (အတွင်းနှုတ်ခမ်း), အပြင်အနားရေး (အပြင်နှုတ်ခမ်း) ဟု ၂-မျိုးရှိရာ အတွင်းအနားရေး (အတွင်းနှုတ်ခမ်း)နှင့် ညီမျှရုံသာ ဆွမ်းခံခြင်းကို "သမတိတ္ထိက ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ"ဟု ခေါ်ပါသည်။

သီမှတ်ဖွယ်။ ။ အတွင်းနှုတ်ခမ်းထက် အပြင်နှုတ်ခမ်းက မြင့်သည်။ အတွင်းနှုတ်ခမ်းထက် ပိုရှိ မောက်လျှံနေအောင် မခံရပါ။

မေး။ သမတိတ္ထိက ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်၌ သပိတ်အရ ဘယ်လိုသပိတ်မျိုးကို ယူရမည်နည်း။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သပိတ်-အရ အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော သပိတ်ကိုသာ ယူရပါမည်။

မေး။ အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော သပိတ်-ဟူသည် ဘယ်လိုသပိတ်မျိုးနည်း။

ဖြေ။ အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော သပိတ်-ဟူသည် အဆင်းအရောင် ညိုမှောင်မဲနက်လျက် အကွဲအပေါက်မထင် အကြီးဆုံး ၃-ပြည်၊ အငယ်ဆုံး ၃- စလယ်ဝင်သော သံသပိတ်,မြေသပိတ် တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သမတိတ္ထိက ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်၌ ပိဏ္ဍပါတ-အရ ဆွမ်းကိုသာ ယူရပါမည်လော, ဘယ်အရာတွေကို ယူရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ပိဏ္ဍပါတ-အရ ဆွမ်းတစ်မျိုးကိုသာ မယူရ၊ ယာဝကာလိက ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်အားလုံးကို ယူရပါမည်။

မေး။ ယာဝကာလိက ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို အဓိဋ္ဌာန်မလောက်သော သပိတ်ဖြင့် မို့မောက် လျှံတက်အောင် ခံယူကောင်း/ မခံယူကောင်း အကြောင်းပြဖြေပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ပတ္တ-အရ အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာလောက်သော သပိတ်ကိုသာ ယူရသောကြောင့် အဓိဋ္ဌာန်မလောက်သော သပိတ် (ငယ်လွန်းသောသပိတ်, ကြီးလွန်းသောသပိတ်)ဖြင့် ယာဝကာလိက ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို မို့မောက်လျှံတက်နေအောင် ခံယူကောင်းပါသည်။

မေး။ ထန်းလျက်ခဲစသည် (ယာမကာလိက၊ သတ္တာဟကာလိက၊ ယာဝဇီဝိက ဝတ္ထုများ) ကို မို့မောက်အောင် ခံယူကောင်း/ မခံယူကောင်း အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ပိဏ္ဍပါတ-အရ ယာဝကာလိက ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များကိုသာ ယူရသောကြောင့် ယာမကာလိက, သတ္တာဟကာလိက, ယာဝဇီဝိက ဝတ္ထုများကိုကား အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော သပိတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, အဓိဋ္ဌာန်မလောက်သော သပိတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, ခွက်ဖြင့်ဖြစ်စေ မို့မောက်လျှံတက်အောင် ခံယူကောင်းပါသည်။

မေး။ သပိတ်တစ်လုံး ပြည့်နေ၍ အခြားသပိတ်တစ်လုံးဖြင့် လဲလှယ်ခံယူလျှင် အပြစ်ရှိ/ မရှိ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ သပိတ်တစ်လုံး ပြည့်နေ၍ အခြားတစ်လုံးဖြင့် လဲလှယ်ခံယူရာ၌ အပြစ်မရှိပါ။ ထိုသို့လဲလှယ်၍ ခံယူပြီးနောက် သပိတ်တစ်လုံးထဲ၌ အပြည့်အမောက် သိပ်ထည့်ကာ ကျောင်းသို့ ဆောင်ယူသွားနိုင်ပါသည်။

မေး။ ၄က်ပျောရွက်ခွက် စသည်ကို ဆွမ်းပေါ်တွင်တင်ပြီး ခံယူလျှင် အပြစ်ရှိ/ မရှိ အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ၄က်ပျောရွက်ခွက်, ဆွမ်းဟင်းဘူး (ဝတ်ခွက်)စသည်တို့ကို ဆွမ်းပေါ်တွင် တင်ပြီး ခံယူရာ၌ သီးခြား ခွက်ဖြစ်၍ 'ထူပိကတ (စေတီပုထိုးကဲ့သို့ မို့မောက်အောင်ပြုအပ်သည်)' မမည်သောကြောင့် အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ ဖက်ရွက်, ခွက်ငယ် စသည်၌ ထည့်ပြီး သပိတ်ပေါ် တင်လှူလျှင် ခံယူကောင်းပါသလား။ အကြောင်း ပြဖြေပါ။

ဖြေ။ ဖက်ရွက်, ခွက်ငယ်စသည်၌ ထည့်ပြီး သပိတ်ပေါ် တင်လှူသည်ကို ခံယူရာ၌လည်း ထိုဖက်ရွက်, ခွက်ငယ် စသည်တို့၌ ထည့်လှူအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည် ထူပိကတ မမည်သောကြောင့် ခံယူကောင်းသည်ပင်၊ အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ သပိတ်အတွင်း အနားရစ်ထက် ပိုလွန်အောင်ခံယူလာသော ဆွမ်းကို စားကောင်း, မစားကောင်း၊ အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသမတိတ္ထိက ပဒ္ဓိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်အရ သပိတ်အတွင်းအနားရေး=အနားရစ်ထက် ပိုလွန်အောင် ခံယူခြင်းငုံသာ မအပ်၊ ခံယူပြီးသား ဆွမ်းစသော ယာဝကာလိကဝတ္ထုများကား သုဂ္ဂဟိတ (ကောင်းစွာခံယူအပ်ပြီး)သာ ဖြစ်သောကြောင့် စားကောင်းပါသည်။

မေး။ ခံယူခြင်းငုံသာ မအပ်၊ သုံးဆောင်ခြင်းငုံကား အပ်သောဆွမ်း ၄-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မလေးမစား ခံယူအပ်သောဆွမ်း။

၂။ သ္ဝပိတ်၌ အမှတ်သညာ မထားပဲ ခံယူအပ်သောဆွမ်း။

၃။ ပဲဟင်း ၄-ပုံ ၁-ပုံထက် ပိုမိုပါရှိအောင် ခံယူအပ်သောဆွမ်း။

၄။ သပိတ်အတွင်းအနားရစ် အရေးထက်ပိုလွန်အောင် ခံယူအပ်သောဆွမ်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

သိမ္ဘတ်ဖွယ်။ ။ ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့အရ ခံယူရာ၌သာ အာပတ်, ဒဏ်သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ခံယူပြီးသား ဝတ္ထုများကား သုဂ္ဂဟိတ ဖြစ်သည်ချည်းသာတည်း။

မေး။ မကျန်းမာသော ဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်သည် သပိတ်အတွင်းအနားရေးထက် မို့မောက် လျှံတက်နေအောင် ခံယူကောင်းပါသလား။

ဖြေ။ ဤသမတိတ္ထိက ပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ ''ဂိလာနသ''ဟု မ လာသောကြောင့် မကျန်းမာသော ဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်သည် သပိတ်အတွင်းအနားရေးထက် မို့မောက် လျှံတက်နေအောင် မခံယူကောင်းပါ။

မေး။ သမတိတ္ထိက ပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပရိမဏ္ဍလပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်လာ ရဟန်းသာမဏေ (၇)ယောက်တို့တွင် ဂိလာနကိုချန်၍ ကျန်ရဟန်းသာမဏေ (၆) ယောက် ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ စာမေးပွဲတို့၌ သရုပ်ထုတ်၍ ဖြေပါ။

မေး။ ပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ် (၄) ပုဒ်ကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သက္ကစ္စ ပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ် ၂။ ပတ္တသညီ ပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်
၃။ သမသူပက ပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ် ၄။ သမတိတ္ထိက ပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ခမ္ဘကတဝဂ်လာသိက္ခာပုဒ် (၁၀)ပုဒ်တို့၏ အကျဉ်းချုပ် အဓိပ္ပါယ်ပြ လင်္ကာ

* ခါးထောက်သွား, နေ၊ နှစ်ထွေရှောင်ပြီး (၁၊ ၂)။ ခေါင်းမြီးမခြို (၃၊ ၄)။ မှတ်ကုန်တခြား။ ဖဝါးဆွဲနှင်း၊ ရှောင်ကွင်းတစ်ရပ် (၅)။ ဖွဲ့ပတ်မနေ (၆)။ ရိုသေဆွမ်းခံ (၇)။ တစ်ဖန်သညာ၊ သပိတ်မှာထား (၈)။ ဟင်းကား မျှရုံ (၉)။ ညီတုံမယွင်း၊ အတွင်းနားရေး၊ ခံရေးတစ်ဝ (၁၀)။ ပေါင်း ဒသ၊ ခမ္ဘကတဝဂ်။

□□□□□

(၄) သက္ကစ္စဝဂ်

၅-၁။ သက္ကစ္စဘုဥ္ဇန သိက္ခာပုဒ်	**၆-၂။ ပတ္တသညီဘုဥ္ဇန သိက္ခာပုဒ်**
၇-၃။ သပဒါနဘုဥ္ဇန သိက္ခာပုဒ်	**၈-၄။ သမသူပကဘုဥ္ဇန သိက္ခာပုဒ်**

မေး။ ဘယ်လို စားခြင်းကို သက္ကစ္စဘုဥ္ဇန, ပတ္တသညီဘုဥ္ဇန, သပဒါနဘုဥ္ဇန, သမသူပကဘုဥ္ဇန–ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ မစားချင့် စားချင် စားရသော အမှုအရာမျိုးမပြပဲ စိတ်ပါလက်ပါ လေးလေးစားစား သုတိထား၍ ဆွမ်းစားခြင်းကို ''သက္ကစ္စဘုဥ္ဇန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

တောင်ကြည့်မြောက်ကြည့် မကြည့်ပဲ တွေးတော ငေးမောမနေပဲ မိမိသပိတ်၌သာ အမှတ်သညာထား၍ ဆွမ်းစားခြင်းကို ''ပတ္တသညီဘုဥ္ဇန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

သပိတ်ထဲ ပန်းကန်ပြားထဲ၌ရှိသော ဆွမ်းကို ဟိုနေရာနှိုက်ယူ, သည်နေရာနှိုက်ယူ

http://www.dhammadownload.com

သောအားဖြင့် အရေးအသားအပိုင်းအခြားကို မပြုပဲ မိမိနိုးရာမှစ၍ အစဉ်အတိုင်း နှိုက်ယူ စားခြင်းကို ''သပဒါနဘုဇ္ဈန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ အထက်သိက္ခာပုဒ်များနှင့် စာသားတူ၍ သပဒါန ဘုဇ္ဈနသိက္ခာပုဒ်-ဟု အမည်တပ်လိုက်သည်။ အထက်သိက္ခာပုဒ်များကဲ့သို့ ခမ္ဘကတဝဂ်လာ ပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပုဒ်များနှင့် ယုံမှားဖွယ်မရှိသောကြောင့် ဘုဇ္ဈန-ကို ဖြုတ်၍ သပဒါန သိက္ခာပုဒ်-ဟုလည်း ခေါ်နိုင်ပါသည်။

ဆွေမျိုးလည်းမတော် ဖိတ်ထားသည်လည်း မဟုတ်သော သူတို့က လှူသောဆွမ်းကို စားသည့်အခါ လက်ကော်ရ ပဲဟင်းကို ဆွမ်း၏ ၄-ပုံ ၁-ပုံလောက်သာ စားခြင်းကို ''သမသူပက ဘုဇ္ဈန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဘယ်လိုအခါမျိုးမှာ အစဉ်အတိုင်း မနှိုက်ပဲ နှိုက်ချင်ရာအရပ်မှ နှိုက်ယူနိုင်ပါသနည်း၊ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သူတပါးအား ပေးလိုသောအခါ, အခြားခွက်တစ်ခွက်ထဲ ထည့်လိုသောအခါတို့၌ အစဉ်အတိုင်းမနှိုက်ပဲ နှိုက်ချင်ရာအရပ်မှ နှိုက်ယူနိုင်ပါသည်။

မေး။ ဥတ္တရိဘင်-ခေါ် လက်သုပ်ဟင်းလျှာကို ယူချင်ရာမှ ယူစားလျှင် အပြစ်ရှိပါသလား။

ဖြေ။ အပြစ်မရှိပါ။

ဥတ္တရိဘင်။ ။ ဥတ္တရိ-အပေါ်အဖျားမှ + ဘင်-ချိုးယူသော ဟင်းရွက်နှ၊ ဟင်းရွက်နှ ကလေးများကို ချိုးယူ ဆွတ်ခူး၍ သုပ်ထားသော လက်သုပ်ကို ''ဥတ္တရိဘင်'' ဟုခေါ်သည်။

မေး။ လက်သုပ်နှင့် လက်သုတ် တို့၏ ခြားနားချက်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''လက်သုပ်''ဟူသည် အသီးအရွက်, ကြာဆံခေါက်ဆွဲ စသည်တို့ကို ကြက်သွန်ကြော်, ဆီချက်, ငံပြာရည်, ပုဇွန်ခြောက် စသည်တို့နှင့် ရောနှောနယ်ဖတ်ထားသော စားဖွယ်တစ်မျိုးဖြစ်၏။

''လက်သုတ်''ကား လက်ကို ခြောက်သွေ့သန့်စင်အောင် သုတ်ရန် ပြုလုပ်ထားသည့် လေးထောင့်အဝတ်ထည်ငယ်တစ်မျိုးနှင့် ယခုခေတ်ပေါ် 'တစ်ရှူး'ခေါ် ပစ္စည်းများ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ခြားနားပါသည်။

* ကြောင်ပျစ်ဟင်းပုပ်၊ စားလက်သုပ်၊ ဆေးလုပ် မစင်နိုင်။ (ကဝိ၊ ၁၅၃၉)

မေး။ အစဉ်အတိုင်း မစားသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ရဟန်း သာမဏေတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စိတ်ရေတနာ မပါပဲ စားမိသောရဟန်းသာမဏေ။
၂။ သတိမကပ် အမှတ်တမဲ့စားမိသောရဟန်းသာမဏေ။
၃။ အစဉ်အတိုင်း စားရမည်ဟုမသိသော ရဟန်းသာမဏေ။
၄။ မကျန်းမာသော ရဟန်း သာမဏေ။
၅။ လက်သုပ်ဟင်းလျှာကို အစဉ်အတိုင်းမဟုတ်ပဲ ယူစားသော ရဟန်းသာမဏေ။
၆။ ဘေးရန်တို့ကြောင့် အစဉ်အတိုင်းမဟုတ်ပဲ ယူစားသော ရဟန်းသာမဏေ။
၇။ ရှူးသော ရဟန်းသာမဏေ။
၈။ အာဒိကမ္မိက ရဟန်းသာမဏေတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ၄-ပုံ ၁-ပုံထက်ပို၍ စားကောင်းသော အရာများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ 'ရသရသ'ခေါ် ဟင်းလျှာအထူးအားလုံးနှင့် ဆွေမျိုးတော်သူ, ဖိတ်မန်ထားသူတို့ထံမှ ပဲဟင်း၊ မိမိ၏ အပ်စပ်သော ပစ္စည်းဖြင့် ရရှိသော ပဲဟင်းများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဲဟင်းကို ၄-ပုံ ၁-ပုံထက် ပို၍စားနိုင်သောအခါများကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဆွေမျိုးတော်သူ ဖိတ်မန်ထားသူတို့က ဆွမ်းကျွေးသောအခါ, မိမိ၏အပ်စပ်သော ဥစ္စာဖြင့် ရရှိသောအခါတို့ဉ်ကား ပဲဟင်းကို ၄-ပုံ ၁-ပုံထက် ပို၍ စားနိုင်ပါသည်။

မေး။ ပဲဟင်းကို ၄-ပုံ ၁-ပုံထက် ပိုစားသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ရဟန်းသာမဏေများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စေတနာ မပါပဲ ပို၍စားမိသောရဟန်းသာမဏေ။
၂။ သတိမကပ် အမှတ်တမဲ့စားမိသောရဟန်းသာမဏေ။
၃။ ပဲဟင်းကို ၄-ပုံ ၁-ပုံထက်ပိုစားလျှင် အပြစ်ရှိသည်ဟု မသိသော ရဟန်းသာမဏေ။
၄။ မကျန်းမာသော ရဟန်း သာမဏေ။
၅။ ဆွေမျိုးတော်သူတို့ထံမှ ရရှိသောပဲဟင်းကို ၄-ပုံ ၁-ပုံထက် ပို၍စားသော ရဟန်းသာမဏေ။
၆။ ဖိတ်မန်ထားသူတို့ထံမှ ။
၇။ မိမိဥစ္စာဖြင့် ။
၈။ ဘေးရန်တို့ကြောင့် ၄-ပုံ ၁-ပုံထက် ပိုစားသော ရဟန်းသာမဏေ။
၉။ ရှားသော ရဟန်းသာမဏေ။
၁၀။အာဒိကမ္မိက ရဟန်းသာမဏေတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၉-၅။ ထူပက သိက္ခာပုဒ်

မေး။ အဘယ်အရပ်ကို ''ထူပက=ဆွမ်းဦး ဆွမ်းထိပ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ သပိတ်ထဲ ပန်းကန်ပြားထဲ ထည့်ထားသောဆွမ်း၏ 'ထူပ'ခေါ် စေတီကဲ့သို့ မို့မောက်နေသော အလယ်ဗဟိုအရပ်ကို ''ထူပက=ဆွမ်းဦး ဆွမ်းထိပ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဆွမ်းဦး ဆွမ်းထိပ်မှ နှိပ်၍ နှိုက်၍ စားတိုင်း အပြစ်ရှိပါသလော. ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဆွမ်းဦး ဆွမ်းထိပ်မှ နှိပ်၍ နှိုက်၍ စားတိုင်း အပြစ်မရှိပါ။
ကုန်ခါနီး အနည်းငယ်မျှ ကြွင်းကျန်သော ဆွမ်းတို့ကို တပေါင်းတည်း သိမ်းကျုံးစုရုံ၍ စားရာ၌ ဆွမ်းဦး ဆွမ်းထိပ်မှ နှိုက်၍ စားနိုင်ပါသည်။

မေး။ သပဒါနသိက္ခာပုဒ်နှင့် ထူပကသိက္ခာပုဒ်တို့၏ တူညီချက်, ကွာခြားချက်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''အစဉ်အတိုင်း စားရမည်''ဟူသော ညွှန်ကြားချက်ချင်း တူညီ၍ သပဒါနသိက္ခာပုဒ်က ''ဟိုနားက နှိုက်ယူ, သည်နားကနှိုက်ယူ လုပ်၍ မစားရ''ဟု တားမြစ်သည်။ ထူပကသိက္ခာပုဒ်က ''ဆွမ်းဦး ဆွမ်းထိပ် ဆွမ်းအလယ်ဗဟိုမှ နှိပ်၍ နှိုက်၍ မစားရ''ဟု တားမြစ်၏။ ဤသို့ တားမြစ်ချက်ချင်း ကွာခြားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ရှင်းချက်။ ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ''ဆွမ်းဦး ဆွမ်းထိပ်မှ နှိပ်၍ နှိုက်၍ မစားရ''ဟု ဆိုသဖြင့် ''အစဉ်အတိုင်း စားရမည်''ဟု စကားကျပါသည်။ သပဒါနသိက္ခာပုဒ်၌ကား ''အစဉ်အတိုင်း စားရမည်၊ ဟိုနားကနှိုက်ယူ, သည်နားကနှိုက်ယူလုပ်၍ မစားရ'' ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ ထိုအဓိပ္ပါယ်နှစ်ရပ်ကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်၍ သိက္ခာပုဒ် ၂-ခု၌ ညွှန်ကြားချက်ချင်းတူ၍ တားမြစ်ချက်ချင်း ကွာခြားသည်ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဆွမ်းဦး ဆွမ်းထိပ်မှ နှိပ်၍စားသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ရဟန်းသာမဏေများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပရိမဏ္ဍလပါရာပန သိက္ခာပုဒ်လာ ရဟန်းသာမဏော (၇) ယောက်တို့တွင် ''အနည်းငယ်မျှ ကြွင်းကျန်သော ဆွမ်းကို တပေါင်းတည်း သိမ်းကျုံးစုရုံးကာ ဆွမ်းဦး ဆွမ်းထိပ်မှစားသော ရဟန်းသာမဏော'' ထပ်ထည့်၍ ဖြေပါ။

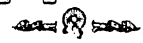

၁၀-ဖ။ သူပဗျွန္နပဋိစ္ဆာဒနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်ပုဒ်တွေကို ကြည့်ပြီး ''သူပဗျွန္နပဋိစ္ဆာဒနသိက္ခာပုဒ်'' ''သြဒနပဋိစ္ဆာဒနသိက္ခာပုဒ်''ဟု နာမည်တပ်ကြပါသနည်း။

ဖြေ။ ''သူပံ ဝါ ဗျွန္နံ ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေဿာမိ'' ပုဒ်တို့ကို ကြည့်၍ ''သူပဗျွန္နပဋိစ္ဆာဒနသိက္ခာပုဒ်''ဟု နာမည်တပ်ကြခြင်းဖြစ်သည်၊ ''သြဒနေန ပဋိစ္ဆာဒေဿာမိ''ကိုကြည့်၍ ''သြဒနပဋိစ္ဆာဒနသိက္ခာပုဒ်''ဟုလည်း နာမည်တပ်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘယ်လိုလုပ်တာကို ''သူပဗျွန္နပဋိစ္ဆာဒန'' ''သြဒနပဋိစ္ဆာဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ သူပ-ခေါ် ပဲဟင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဗျွန္နန-ခေါ် ဟင်းလျာကိုလည်းကောင်း ဆွမ်းဖြင့် ဖုံးထားခြင်းကို ''သူပဗျွန္နပဋိစ္ဆာဒန၊ (သို့) သြဒနပဋိစ္ဆာဒန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ (ရဟန်းသာမဏောတို့သည် များများလိုချင်၍ ထိုကဲ့သို့ ဖုံးမထားရပါ။)

မေး။ သူပဗျွန္နပဋိစ္ဆာဒန သိက္ခာပုဒ်၌ သူပ နှင့် ဗျွန္နတို့၏ အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သူပ-အရ ပဲနောက်, ပဲကြီး, ကုလားပဲ စသည်တို့ကို လက်ကော်ရအောင် ချက်ထားသောပဲဟင်းကို ယူရပါမည်။ ဆရာတို့ကား သောက်၍စားကောင်းသော ဟင်းရည်မျိုးကို ယူသင့်ကြောင်း မိန့်ဆိုတော်မူကြပါသည်။(ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ ကြည့်။)

ဗျွန္နန-အရ သား ငါးစသော ဟင်းလျာများကို ယူရပါမည်။

စိစစ်ချက်။ ။ ဆရာတို့က ''သုခေန ပါတဗ္ဗန္တိ သူပံ''ဟူသော သဒ္ဒတ္ထောမဟာနိဓိ အဘိဓာန်လာ ဝိဂ္ဂဟကို ထောက်၍ သူပ-အရ လွယ်ကူစွာ သောက်ထိုက်သော (=သောက်၍ စားကောင်းသော) ဟင်းရည်မျိုးကို ယူသင့်ကြောင်း မိန့်ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတို့အဆိုသည် ပဋိစ္ဆာဒေဿာမိ-ဟူသော ကြိယာပုဒ်နှင့် လျော်, မလျော် စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ဟင်းရည်နဲနဲပါးပါးကို ဆွမ်းဖြင့်ဖုံးရန် ဖြစ်နိုင်သော်လည်း ခပ်များများကိုကား ဖုံးရန် မလွယ်ပါ။ အရည်နှင့် အဖတ်သမနေလျှင် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဆိုစေဦးတော့၊

http://www.dhammadownload.com

ဆရာတို့ဆိုသည့်အတိုင်း သုခေန ပါတဗ္ဗ-ဟူသော ဝိဂ္ဂဟနှင့်အညီ ယူကြေစမ်းဆိုလျှင် သမသူပကပဒ္ဓိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်, သမသူပကဘုဥ္ဇနသိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း သောက်၍ စားကောင်းသော ဟင်းရည်မျိုးကိုပင် သူပ-အရ ယူရပေလိမ့်မည်။ ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာဖွင့် တိုက်ရိုက်ရှိနေ၍ ယင်းသို့ မယူနိုင်ပါ။ (ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့၌ သူပ-သဒ္ဒါက အထက်ပါ ဝိဂ္ဂဟနှင့် အညီ လွယ်ကူစွာ သောက်ထိုက်သော ဟင်းရည်ကို ဟောရင်းဖြစ်သော်လည်း အထင်ရှဉ်အားဖြင့် ပဲဟင်းပြစ်ပြစ်ကို ဟောသည်-ဟု မှတ်ပါ။ မှန်၏-ပါဠိစာပေကို လိုက်စားနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဉာဏ်၌ သူပ-သဒ္ဒါကို မြင်လိုက်ကြားလိုက်လျှင် အများအားဖြင့် ပဲဟင်း-ဟူသော အနက်သာ ထင်လာတတ်ပါသည်။ ထိုသို့ထင်လာခြင်းမှာ သူပ-သဒ္ဒါက ပဲဟင်း-ဟူသောအနက်၌ ထင်ရှားနေသောကြောင့်တည်း။

သမသူပက ပဒ္ဓိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ် ကခ်ါအဋ္ဌကထာ(၂၈၁) နှင့် ကခ်ါဋီကာသစ် (၄၄၀) လာ အောက်ပါအဖွင့်တို့ကို ကြည့်လျှင်လည်း သောက်၍ စားကောင်းသော ဟင်းရည်မျိုးသည် သူပ-၌ မပါဝင်ဟု ဆိုဖွယ်ရှိပါသည်။

- ဌပေတွာ ပန သူပံ အဝသေသာ သဗ္ဗာပိ သူပေယျဗျဉ္ဇနဝိကတိ ရသရသောနာမ = ပဲဟင်းကို ချန်ထား၍ ကြွင်းကျန်သော ပဲဟင်း၏အစီးအပွား အခြေအရံ ဖြစ်သည့် ဟင်းလျာအထူးအားလုံးသည် ရသရသ-မည်၏။

- သဗ္ဗာပိ သူပေယျဗျဉ္ဇနဝိကတိတိ သြလောဏိသာကသူပေယျ မစ္ဆမံသရသာဒိကာ သဗ္ဗာပိ သူပေယျဗျဉ္ဇနဝိကတိ = အလုံးစုံသော သူပေယျဗျဉ္ဇနဝိကတိ-ဟူသည် 'သြလောဏိ'ခေါ် ဟင်းလျာအထူးတမျိုး, ပဲဟင်း၏ အစီးအပွားဖြစ်သော ဟင်းရွက်ဟင်း, ငါးရည်, အသားရည်စသော ဟင်းလျာအထူးအားလုံးတည်း။

အထက်ပါအဖွင့်များကို ကြည့်လျှင် ဌပေတွာ သူပံ-ဟုဆိုသောကြောင့် ရသရသ ဟင်းလျာအထူး(အရည်)များကို သူပ-ဟု မဆိုနိုင်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း သမသူပကပဒ္ဓိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်, သမသူပကဘုဥ္ဇန သိက္ခာပုဒ်တို့၌ကဲ့သို့ (ဆွမ်းဖြင့်ဖုံး၍ ရကောင်းသည့်) လက်ကော်ရ ပဲဟင်းပြစ်ပြစ်ကိုပင် သူပ-အရ ယူသင့်သည်ဟု ထင်ပါသည်။ ဟင်းရည်ကို ယူစေလိုလျှင် အရည်ဟော ရသ-သဒ္ဒါဖြင့် 'နရသံ ဗျဉ္ဇနံ ဝါ'စသည်ဖြင့် ဟောခဲ့ရာပါသည်။

ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ပါတိမောက္ခမေဒိနီ-၌ သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ် ဝဓိရဗုဒ္ဓိဋီကာဖွင့်ဆိုချက်ကို ထောက်ပြ၍ ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်း ထိုသူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ် အတိုင်းပင် ''ပဏီတဘောဇဉ်မှတစ်ပါး အလုံးစုံသော ဘောဇဉ်ကို ယူသင့်သည်''ဟု ထင်ကြောင်း မိန့်ပါသည်။ သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်နှင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို မနှိုင်းယှဉ်သင့်ပါ။ ဘာ့ကြောင့်နည်း? သိက္ခာပုဒ် ၂-ခုတို့၌ သူပေါ နာမ ဒွေ သူပါ-စသည်ဖြင့် မဟောတာ ချင်းတူသော်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်က ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ်နှင့် ဘယ်လိုမှ မပတ်သက် မစပ်ဆိုင်သောကြောင့်တည်း။

ထိုပြင်- တွဲဖက်ဖြစ်သော ဗျဉ္ဇနံ ဝါ-ကိုလည်း သတိပြုသင့်ပါသည်။ ထိုကို ထောက်လျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ များများလိုချင်၍ ဆွမ်းဖြင့် ဖုံးမထားရ-ဟုတားမြစ်အပ်သောအရာ (ဖုံးအုပ်ခံရမည့်အရာ)များမှာ ဟင်းများသာဖြစ်သည်ဟု ယူလိုပါသည်။ ဆင်ခြင်တော်မူကြပါကုန်။

မေး။ သူပဗျဉ္ဇနပဒ္ဓိစ္စာဒန သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်မသင့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ၁။ စေတနာမပါပဲ ဖုံးလွှမ်းထားမိသော ရဟန်းသာမဏော။
၂။ သတိမကပ် အမှတ်တမဲ့ ။
၃။ သူပဗျွန့ေတို့ကို များများလိုချင်၍ ဖုံးထားလျှင် အပြစ်ရှိသည်ဟု မသိသော ။
၄။ သတ္တဝါကို မသတ်ရ (သားငါးမသတ်ရ)ဟုအစိုးရမင်းတို့က ကြေးကြော်ကြေညာ ထားရာ သင်္ကြန်တွင်းကဲ့သို့သော အခါကြီး ရက်ကြီးများ၌ ဆွမ်းဟင်း လောင်းလှူ သူတို့က လူမမြင်အောင်ဖုံးအုပ်၍ လောင်းလှူလိုက်သော သားငါးဟင်းများကို ခံယူ သော ရဟန်းသာမဏော။
၅။ များများလိုချင်၍ မဟုတ်ပဲ ရိုးရိုးသားသား ဖုံးအုပ်ထားသော ရဟန်းသာမဏော။
၆။ ဘေးရန်တို့ကြောင့် ဖုံးအုပ်ထားသော ရဟန်းသာမဏော။
၇။ ရှုးသော ရဟန်းသာမဏော။
၈။ အာဒိကမ္မိက ရဟန်းသာမဏောတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဟင်းများများလိုချင်၍ ဆွမ်းဖြင့်ဖုံးထားသော ဂိလာန ရဟန်း သာမဏော အပြစ်လွတ်/ မလွတ် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ ''အနာပတ္တိ ဂိလာနဿ''ဟု မလာသောကြောင့် (မဟောသောကြောင့်) များများလိုချင်၍ ဖုံးထားသော ဂိလာန ရဟန်း သာမဏောတို့မှာ အပြစ်မလွတ်နိုင်ပါ။

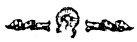

၁၁-၇။ သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်ပုဒ်တွေကို ကြည့်ပြီး ''သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သူပ ၀ါ သြဒန် ၀ါ ဝိညာပေဿာမိ-တို့ကိုကြည့်၍ ''သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်''ဟု အမည်တပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သူပေါဒနဝိညတ္တိ-၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ သူပ, သြဒနတို့ကို တောင်း(စား)ခြင်းကို ''သူပေါဒနဝိညတ္တိ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ကျန်မာနေပါလျက် သူပ, သြဒနတို့ကို မိမိအတွက် တောင်းမစားကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ် များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဆွေမျိုးမတော်သောသူ, ဖိတ်မထားသူများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သူပ, သြဒန-တို့အရကို အကြောင်းပြ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သူပေါ နာမ ဒွေ သူပါ-စသည်ဖြင့် မဟောသောကြောင့်လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုပါတိမောက် ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌ မစ္ဆ, မံသ, ခီရ, ဒဓိတို့ကို တောင်းစားလျှင် သူပေါဒန ဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည်ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သောကြောင့် လည်း ကောင်း၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သူပ သြဒန-တို့အရ ပဏီတဘောဇဉ်မှ တစ်ပါးသော စားဖွယ်သောက်ဖွယ်အားလုံးကို ယူရပါမည်။

မေး။ သူပ သြဒနတို့ကို သူတပါးအတွက် တောင်းပေးလျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်ရှိပါသလား။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ ''အတ္ထနော အတ္ထာယ''ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဥာတိ ပဝါရိတမဟုတ်သူတို့ထံမှ သူပ, သြဒနတို့ကို သူတပါးအတွက်တောင်းပေးသော ရဟန်းသာမဏေတို့မှာ ဤသူပေါ်ဒနဝိညတ္တိပုဒ်ဖြင့် အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ သူပ သြဒနတို့ကို သူတပါးအတွက် တောင်းပေးသော ရဟန်းသာမဏေတို့မှာ အပြစ်လုံးဝမရှိဟု မှတ်ရပါမည်လော၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ လုံးဝအပြစ်မရှိဟု မမှတ်ရပါ။
သူပသြဒနတို့ကို သူတပါးအတွက် တောင်းပေးသောရဟန်းတော်တို့မှာ အညာတကဝိညတ္တိဒုက္ကဋ်အာပတ်မှ မလွတ်၊ ရှင်သာမဏေတို့မှာ ဒဏ်အပြစ်မှ မလွတ်ပါ။

မေး။ ကျန်းမာနေပါလျက် ဆွေးမျိုးလည်းမတော် ဖိတ်မန်ထားသူလည်း မဟုတ်သော သူတို့ထံမှ ပစ္စည်းတစ်စုံတရာကို တောင်းသင့်ပါသလား၊ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ကျန်းမာနေပါလျက် ဆွေးမျိုးလည်းမတော် ဖိတ်မန်ထားသူလည်း မဟုတ်သောသူတို့ထံမှ မိမိအတွက်ဖြစ်စေ သူတပါးဖြစ်စေ ဘာပစ္စည်းကိုမျှ မတောင်းကောင်းပါ။ ယုတ်စွအဆုံး ရေကိုသော်မှ မတောင်းကောင်းပါ။ တောင်းလျှင် သက်ဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်များ အရ အာပတ်သင့်, ဒဏ်ထိုက်ပါသည်။ ဂိလာန ဖြစ်လျှင်မူ ဓာတ်စာ ဆွမ်း, ဆွမ်းဟင်းနှင့် အမှန်တကယ်လိုအပ်သော ဆေးဝါးများကို တောင်းကောင်းပါသည်။

မေး။ (က) အခြားရဟန်းသာမဏေအတွက် မိမိ၏ ဥာတိ ပဝါရိတထံ တောင်းပေးခြင်း။
(ခ) အခြားရဟန်းသာမဏေ၏ ဥာတိ ပဝါရိတထံ ထိုရဟန်းသာမဏေအတွက်ပင် တောင်းပေးခြင်းတို့ကြောင့် အပြစ်ရှိ/ မရှိ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ ဥာတိ ပဝါရိတ မဟုတ်သော ဒကာ, ဒကာမတို့ထံ၌ မိမိအတွက်သာ မတောင်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးအတွက်ကား တောင်းကောင်းသည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော
အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ အဆိုကို ဖြော်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါ။

ဖြေ။ အဋ္ဌကထာ၌ ''ဥာတိ ပဝါရိတ မဟုတ်သူထံ သူတပါးအတွက် တောင်းပေးခြင်းကြောင့် အပြစ်မရှိဟု မဖွင့်ဆိုခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ဥာတိ ပဝါရိတ မဟုတ်သော ဒကာ, ဒကာမတို့ထံ၌ မိမိအတွက်သာ မတောင်းကောင်း၊ သူတပါးအတွက်ကား တောင်းကောင်းသည်ဟု မမှတ်ရပါ။ မိမိအတွက်လည်း မတောင်းကောင်း, သူတပါးအတွက်လည်း တောင်းမပေးကောင်းဟု မှတ်ရပါမည်။

မေး။ အောက်ပါလုပ်ငန်းများမှာ အပ်စပ်သော လုပ်ငန်းများ ဟုတ်/ မဟုတ် စစ်တမ်းထုတ်ခဲ့ပါ။
(က) အညာတကအပ္ပဝါရိတ ဒကာ, ဒကာမတို့ထံ အခြားရဟန်းသာမဏေတစ်ပါးအတွက် ဆွမ်းဖိတ်ပေးမှု။
(ခ) ဒုလ္လဘရဟန်း လူထွက်ရာအခါ စသည်တို့၌ ပစ္စည်းလေးပါး ဖိတ်မန်စေမှု။
(ဂ) ရဟန်းဒကာ, ရှင်ဒကာလုပ်ရန် တိုက်တွန်းမှု။

ဖြေ။ အထက်ပါ လုပ်ငန်း ၃-မျိုးလုံး အပ်စပ်သော လုပ်ငန်းများ မဟုတ်ပါ။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ယခုအခါ မြို့ကြီးပြကြီးများဝယ် ''ဥာတိ ပဝါရိတ မဟုတ်သူထံ၌

http://www.dhammadownload.com

မိမိအတွက်သာ မတောင်းကောင်း သူတပါးအတွက်ကား တောင်းကောင်းသည်''ဟု ယူဆ၍ ရဟန်းသာမဏေ တစ်ပါးအတွက် အခြားရဟန်းသာမဏေက ဆွမ်း, ဆွမ်းဟင်း လောင်းလှူရန် ဖိတ်မန်ပေးနေကြသည်။ ထို့ပြင်- အချို့အရပ်များဝယ် ဒုလ္လဘာရဟန်း လူထွက်ရာအခါ စသည်တို့၌ ပစ္စည်းလေးပါး ဖိတ်မန်စေကြသည်။ ရဟန်းဒကာ, ရှင်ဒကာလုပ်ရန် တိုက်တွန်းတတ်ကြသည်။ ထိုလုပ်ရပ်အားလုံးသည် မအပ်စပ်သော လုပ်ရပ်များသာဖြစ်ကြောင်း, ထိုသို့ ဖိတ်မန်စေမှု တိုက်တွန်းမှုတို့ကြောင့် ရရှိသော ပစ္စည်းကိုလည်း ပစ္စည်းရှင်နှင့်တကွ ရဟန်းသာမဏေအားလုံး မသုံးအပ်ကြောင်း သတိချပ်တော်မူကြပါ။ လျှောက်ထားဖိတ်မန်ရမည့် တာဝန်သည် ဒကာ, ဒကာမတို့၏ တာဝန်သာဖြစ်၍ ရဟန်းတော်တို့တာဝန်မှာ ဒကာ ဒကာမတို့ နားလည်အောင် ကြိုတင်ဟောပြောထားဖို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအကြောင်းအရာများသည် ဗုဒ္ဓသာသနာအတွက် အရေးကြီးသော အကြောင်းအရာများဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင် ဒကာ, ဒကာမများလည်း သိထားသင့်ပါသည်။

(ဆောင်) အပ္ပဝါရိ၊ အဉ္ဘတိထံ၊ မိမိတွက်တောင်း။ သူတွက်တောင်းတည့်၊ သောင်းပြောင်းဆွမ်းဟင်း၊ ဖိတ်ပေးခြင်းနှင့်၊ တခင်းမှတ်ရေး။ ပစ္စည်းလေးတန်၊ ဖိတ်မန်စေခန်း၊ ရဟန်းဒကာ၊ ရှင်ဒကာဟု၊ လုပ်စေမှုစပ်၊ အရပ်ရပ် မအပ်စင်စစ်သာ၊ (အားလုံးဘာသာဋ္ဌိကာကို မှီပါသည်။)

မေး။ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ဉ္ဘတိ, အဉ္ဘတိ၊ ပဝါရိတ, အပဝါရိတ-ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ အထက် အောက် ဆွေ (၇)ဆက် မျိုး (၇)ဆက် စပ်၍ ရသောသူများကို ''ဉ္ဘတိ'' ဟုခေါ်၍၊ စပ်၍ မရသော သူများကို ''အဉ္ဘတိ''ဟု ခေါ်ပါသည်။

''တပည့်တော်ထံ အလိုရှိသော ပစ္စည်းလေးတန်ကို တောင်းခံတော်မူကြပါ။ အမိန့်ရှိတော်မူကြပါ''ဟု ဖိတ်မန်ထားသူကို ''ပဝါရိတ''ဟု ခေါ်၍။ ထိုသို့ မဖိတ်မန်ထားသူကို ''အပ္ပဝါရိတ''ဟု ခေါ်ရပါသည်။

မေး။ ရွှေးမ, သမက်တို့သည် ဝိနည်းဒေသနာတော်အရ ဆွေးမျိုးဟုတ်/ မဟုတ် ဖြေပါ။

ဖြေ။ ရွှေးမ, ရွှေးမဖက်မှ ဆက်နွယ်လာသူများနှင့် သမက်, သမက်ဖက်မှ ဆက်နွယ် လာသူများကို လောကဌ ဆွေမျိုးဟု အသိအမှတ်ပြုကြရသော်လည်း ဝိနည်းဒေသနာတော်အရ ၄င်းတို့သည် ဆွေးမျိုးစာရင်းတွင် မပါဝင်ကြပါ။

မေး။ အညာတက အပ္ပဝါရိတ ဒကာ, ဒကာမတို့ထံမှ အပ်စပ်အောင် အလှူခံနည်းကိုရေးပါ။

ဖြေ။ သက်နံ့ရုံ၍ အိမ်အနီးအပါး ဒကာ, ဒကာမတို့ အနားသို့သွားကာ ဆွမ်းခံရပ်သလို ရပ်ရမည်၊ ဒကာ, ဒကာမတို့က ''ဘာ အလိုရှိပါသလဲဘုရား။ ဘာကိစ္စ ရှိပါသလဲဘုရား'' စသည်ဖြင့် လျှောက်မှ မိမိအလိုရှိသောပစ္စည်း (ဆွမ်း, ဆွမ်းဟင်း, ဆေးစသော အပ်စပ်သည့် ပစ္စည်း)ကို ပြောပြရမည်။ ထိုသို့ပြော၍ လှူလျှင် ခံယူကောင်းသည်။ ''မလှူနိုင်သေးပါဘုရား''ဟုလျှောက်လျှင် လှူချင်လာအောင် ထပ်မပြောကောင်းပါ။ လှူချင်လာအောင် ထပ်ထပ်ပြောမှ လှူသောပစ္စည်းကို ထိုရဟန်း သာမဏေနှင့်တကွ တစ်သာသနာလုံးရှိ ရဟန်းသာမဏေအားလုံး မသုံးစွဲကောင်းတော့ပါ။

မေး။ သူပ ဩဒနတို့ကို မိမိအတွက် တောင်းစားသော်လည်း သူပေါဒန ဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်အရ

http://www.dhammadownload.com

အပြစ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စိတ်ဇေတနာ မပါပဲ တောင်းမိသော ရဟန်းသာမဏော။

၂။ သတိမကပ် အမှတ်တမဲ့ တောင်းမိသော ရဟန်းသာမဏော။

၃။ သူပ ဩဒနတို့ကို မိမိအတွက် အညာတက အပ္ပဝါရိတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထံမှ မတောင်းကောင်းဟု မသိသော ရဟန်းသာမဏော။

၄။ မကျန်းမာ၍ ဆွေးမျိုးမတော်သူ မဖိတ်ထားသူတို့ထံမှပင် သင့်တော်သော စာတ်စာ ဆေးဝါးများ တောင်းစားသောရဟန်းသာမဏော။

၅။ ဆွေးမျိုးတော်သူတို့၏ ဥစ္စာကို တောင်းစားသော ရဟန်းသာမဏော။

၆။ ဖိတ်မန်ထားသူတို့ထံမှ တောင်းစားသော ရဟန်းသာမဏော။

၇။ မိမိဥဿာဖြင့် လဲလှယ်ယူသောအားဖြင့် တောင်းသောရဟန်းသာမဏော။

၈။ ဘေးရန်တို့ကြောင့် တောင်းစားသော ရဟန်းသာမဏော

၉။ ရူးသော ရဟန်းသာမဏော

၁၀။ အာဒိကမ္မိက ရဟန်းသာမဏောတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ''မိမိအတွက်''ဟု မပါပဲ ''သူပ ဩဒနတို့ကို.....ပုဂ္ဂိုလ်များ''ဟု မေးလျှင် ''သူတပါးအတွက် သူ၏ ဥာတိ ပဝါရိတ, မိမိ၏ ဥာတိ ပဝါရိတ အထံမှ တောင်းပေးသော ရဟန်းသာမဏော''ကို ထပ်ဖြည့်ပါ။

၁၂-၈။ ဥစ္စာနသည် သြလောကန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုကြည့်ခြင်းကို ''ဥစ္စာနသည် သြလောကန = ကဲ့ရဲ့လိုသော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ကြည့်ခြင်း''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ သူတပါးသပိတ်ထဲ၌ ဆွမ်း, ဆွမ်းဟင်းနည်းနေလျှင် ''ကိုယ်တော်က (ကိုရင်က) တယ်သည်တာကို၊ များများရအောင်မှ မခံနိုင်ပဲ''စသည်ဖြင့် ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချလို၍၊ များနေလျှင် ''ကိုယ်တော်က (ကိုရင်က) တယ် အားလူး အပေးကောင်းတာကို၊ ဒကာ ဒကာမတွေ လှူချင်တန်းချင်အောင် တယ်ပြောတတ် ဆိုတတ်တာကို၊ ရမှာပေါ့'' စသည်ဖြင့် ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချလို၍ သူတပါးသပိတ်ကို ကြည့်ခြင်းကို ''ဥစ္စာနသည် သြလောကန= ကဲ့ရဲ့လိုသော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ကြည့်ခြင်း''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ သူတပါးတို့သပိတ်ကို ဘယ်လိုစိတ်ထားဖြင့် ကြည့်ကောင်းပါသနည်း။

ဖြေ။ ''ဆွမ်း, ဆွမ်းဟင်းနည်းနေလျှင် ပေးမည် လှူမည်''၊ ''များနေလျှင် အလှူခံမည်'' ဟူသော စိတ်ထားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရိုးသားသော အမှတ်သညာ ရိုးသားသော စိတ်ထားဖြင့်လည်းကောင်း ကြည့်ကောင်းပါသည်။

မေး။ ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချလို၍ သူတပါးသပိတ်ကို ကြည့်သော ဂိလာန ရဟန်းသာမဏောတို့မှာ အပြစ်ရှိ/ မရှိ အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ ''အနာပတ္တိ ဂိလာနဿ''ဟု မဟောသောကြောင့် ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချလိုသော အမှတ်သညာဖြင့် ကြည့်သော ဂိလာနရဟန်းသာမဏော တို့မှာလည်း

http://www.dhammadownload.com

အပြစ်ရှိသည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥဏ္ဍာနသညီသိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရေးသား ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စိတ်စေတနာ မပါပဲ သူတပါးသပိတ်ကိုကြည့်သော ရဟန်းသာမဏေ။
၂။ သတိမကပ် အမှတ်တမဲ့ ကြည့်သော ရဟန်းသာမဏေ။
၃။ ကဲ့ရဲ့လိုသော အမှတ်သညာဖြင့် သူတပါးသပိတ်ကို မကြည့်ရဟု မသိသော ရဟန်း သာမဏေ။
၄။ ပေးမည်, (သို့) အလှူခံမည်–ဟူသော စိတ်ထားဖြင့် ကြည့်သောရဟန်း သာမဏေ။
၅။ ရိုးရိုးသားသား ကြည့်မိသော ရဟန်းသာမဏေ။
၆။ ဘေးရန်တို့ကြောင့် ကြည့်မိသော ရဟန်းသာမဏေ။
၇။ ရူးသော ရဟန်းသာမဏေ။
၈။ အာဒိကမ္မိက ရဟန်းသာမဏေ တို့ဖြစ်ပါသည်။

၁၃–၉။ အတိမဟန္တကဗဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဆွမ်းလုပ်(၃)မျိုးကို ဖော်ပြ၍ ဘယ်လိုဆွမ်းလုတ်မျိုး ပြုလုပ်ပြီးစားမှ အပြစ်ရှိသည်, ဘယ်လိုဆွမ်းလုတ်မျိုး ပြုလုပ်ပြီးစားလျှင် အပြစ်မရှိဟု ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ ဒေါင်းဥကို အလွန်ကြီးသောကြောင့် ''အတိမဟန္တ''ဟု ဆိုရသည်။ ထိုဒေါင်းဥအလား အလွန်ကြီးမာသော ဆွမ်းလုတ်ကို ''အတိမဟန္တ ကဗဇ္ဇ''ဟု ဆိုရပါသည်။

ကြက်ဥကို အလွန်သေးငယ်သောကြောင့် ''အတိခုဒ္ဒက''ဟု ဆိုရသည်။ ထိုကြက်ဥ သဖွယ် အလွန်သေးငယ်သော ဆွမ်းလုတ်ကို ''အတိခုဒ္ဒက ကဗဇ္ဇ''ဟု ဆိုရပါသည်။

ဒေါင်းဥလောက်လည်း မကြီး, ကြက်ဥလောက်လည်း မငယ် အလယ်အလတ် ပမာဏ ရှိသော ဆွမ်းလုတ်ကို ''နာတိမဟန္တ ကဗဇ္ဇ''ဟု ဆိုရပါသည်။

ရဟန်းသာမဏေတို့သည် ထိုဆွမ်းလုတ် (၃)မျိုးတို့တွင် အတိမဟန္တဆွမ်းလုတ်မျိုး ပြုလုပ်၍ မစားရ၊ စားလျှင်အပြစ်ရှိသည်။ အတိခုဒ္ဒက, နာတိမဟန္တဆွမ်း လုတ် ၂–မျိုး ပြုလုပ်၍ စားလျှင်ကား အပြစ်မရှိပါ။ (ဝိမတိဋ္ဌီကာ)

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ကခ်ါဋ္ဌီကာသစ် (၄၄၂)၌ ''ဂိလာနအား အတိခုဒ္ဒကဆွမ်းလုတ်ကို ပြုသော်လည်း အနာပတ္တိ''ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ''ဂိလာန မဟုတ်ပဲ အတိခုဒ္ဒက ဆွမ်းလုတ် ကို ပြုလုပ်၍ စားသူမှာ အပြစ်ရှိသည်''ဟု ဆိုရာရောက်ပါသည်။ သို့သော် နာတိမဟန္တ ကဗဇ္ဇ ကရိဿာမိ–ဟု အတိမဟန္တကဗဇ္ဇကိုသာ တားမြစ်သောကြောင့် အတိမဟန္တ ကဗဇ္ဇကို ပြုလုပ်၍ စားရာ၌သာ အပြစ်ရှိသည်။ အတိခုဒ္ဒကကဗဇ္ဇကို ပြုလုပ်၍ စားရာ၌ အပြစ်မရှိပါ။ အတိခုဒ္ဒကဆွမ်းလုတ်သည် ရဟန်းသာမဏေတို့အား မလျောက်ပတ်ရုံ သာဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အောက်ပါအတိုင်း ကောက်ချက်ချ၍ မှတ်ပါ။

မေး။ ဆွမ်းလုတ် (၃)မျိုးနှင့်စပ်၍ သိမှတ်ထိုက်သော ''ကောက်ချက်''ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အတိမဟန္တဆွမ်းလုတ်ကို ပြုလုပ်၍စားလျှင် အပြစ်ရှိသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂။ အတ်ခုဒ္ဒုကဆွမ်းလုတ်ကို ပြုလုပ်၍ စားလျှင်အပြစ်မရှိ၊ သို့သော် ရဟန်း သာမဏေတို့အား မလျောက်ပတ်။

၃။ နာတိမဟန္တဆွမ်းလုတ်သည် ရဟန်းသာမဏေတို့အား အလျောက်ပတ်ဆုံး ရဟန်းသာမဏေတို့နှင့် အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်သည်–ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းသာမဏေတို့နှင့် အသင့်တော်ဆုံး ဆွမ်းလုတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နာတိမဟန္တ ဆွမ်းလုတ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အလုတ်ကြီးကြီး ပြုလုပ်၍ စားကောင်းသောအရာများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အမြစ်, အဥ, မုန့်စသော ခဲဖွယ်၊ သစ်သီးကြီးငယ်များနှင့် လက်သုပ်များဖြစ်ပါသည်။ ၄င်းတို့ကို အလုတ်ကြီးကြီး ပြုလုပ်၍ စားသော်လည်း အပြစ်မရှိပါ။

စဉ်းစားဖွယ်။ ။ ဤသိက္ခာပုဒ် ကခ်ိအဋ္ဌကထာလာ ''မူလခါဒနီယာဒိဘေဒေ ပန သဒ္ဓခဇ္ဇကေ ဖလာဖလေ စ အနာပတ္တိ''နှင့် နောက်သိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာလာ ''ကုမ္ဘ ပန ခဇ္ဇကဖလာဖလေဟိ သဒ္ဓိ ဥတ္တရိဘဂေါ်ပိ အနာပတ္တိ''ဟူသော စကားနှစ်ရပ်ကို ယှဉ်စပ်ကြည့်လျှင် ဤသိက္ခာပုဒ် အနာပတ္တိဝါရ၌ ဥတ္တရိဘင်္ဂ–မပါဟု ယူရန်ရှိပါသည်။ သို့သော် ပါဠိတော်၌ကား သိက္ခာပုဒ် ၂–ခု၏ အနာပတ္တိဝါရမှာ ''ခဇ္ဇကေ ဖလာဖလေ ဥတ္တရိဘင်္ဂ''ဟု တစ်ထပ်တည်းဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ပါဠိတော်၌ တစ်ထပ်တည်းဖြစ်ပါလျက် အဋ္ဌကထာဝယ် အထူးတလည်ဖွင့်ပြထားရာ၌ အကြောင်းကို ရှာသင့်ပါသည်။ အဋ္ဌကထာဆရာလက်ထက် ပါဠိတော်ဝယ် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဥတ္တရိဘင်္ဂ–မပါသောကြောင့် ဖြစ်ရာသည်ဟု တွေးမိပါသည်။

၁၄–၁၀။ ပရိမဏ္ဍလအာလောပ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လို ဆွမ်းလုတ်မျိုးကို ''ပရိမဏ္ဍလအာလောပ''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ရှည်မျောမျောမဟုတ်ဘဲ ခပ်ဝိုင်းဝိုင်းဖြစ်နေသော ဆွမ်းလုတ်ကို ''ပရိမဏ္ဍလအာလောပ''ဟု ဆိုရပါသည်။ (စက်ဝိုင်းကဲ့သို့ ဝိုင်းစက်နေရမည်–ဟု မဆိုလိုပါ။)

မေး။ ပရိမဏ္ဍလအာလောပ သိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဆွမ်းစားသောအခါ ဆွမ်းလုတ်ကို ရှည်မျောမျောမဖြစ်စေပဲ ခပ်ဝိုင်းဝိုင်းဖြစ် အောင်ပြုပြင်ပြီး စားရမည်–ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဆွမ်းလုတ်''ဟုလည်းကောင်း၊ ''ဆွမ်းလုပ်''ဟုလည်းကောင်း ရေးသားကြရာ အမှားနှင့် အမှန်ကို ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ပါးစပ်အတွင်းသို့ တစ်ကြိမ်သွင်းခဲ့လေ့ကျသော ထမင်းပမာဏကို ''ဆွမ်းလုတ်''ဟု ဆိုရသောကြောင့် ဘ–သတ်နှင့်ရေးသားခြင်းသာ အမှန်ဖြစ်ပါသည်။

အာလောပ–သဒ္ဒါကိုကြည့်၍ ဆွမ်းလုပ်–ဟု ပ–သတ်နှင့် ရေးသားခြင်းကား အမှားသာ ဖြစ်ပါသည်။

* လေးဆယ့်ကိုးလုတ်၊ ဘုတ်ခဲ့မင်္ဂလာ၊ ညချမ်းခါနို့ကပ်။ (ရွှေဟသ်ာမင်းပျို့၊ ၁၀၇)။

http://www.dhammadownload.com

* လည်ချောင်း ကြုတ်ကြုတ်၊ သွေးသံထုတ်လျက်၊ ပလုတ် ခံတွင်း။
(နေမိဘုံခန်းပျို့၊ ၅၀)
* ဆိုးဟောင်းဖြစ်ယုတ်၊ ဟင်းချက်ပြုတ်မှု၊ ပလုတ် ပလောင်း။(ပြာဋ္ဌိဟာခန်းပျို့၊၉၀)။

မေး။ ဆွမ်းလုတ်ဝိုင်းအောင် ပြုပြင်နည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဆွမ်းလုတ် လက်ထဲသို့ရောက်သောအခါ လက်မဖြင့် လှည့်ပတ်၍ ဝန်းဝိုင်းအောင် ပြုပြင်ရပါမည်။

မှာထား၊ချက်။ ။ ဤဆွမ်းလုတ်ပြုပြင်နေစဉ် ပစ္စဝေက္ခဏာကိုလည်း အတိုချုပ်နည်းဖြင့် ဆင်ခြင်နိုင်သေးသဖြင့် ပစ္စယသန္နိဿိတသီလနှင့် ပြည့်စုံနိုင်ပါသည်။ ယင်းသို့ဆွမ်းလုတ် ပြုပြင်၍ စားလေ့ရှိသော ရဟန်းသာမဏေတို့ကို လူတို့က အလွန်ကျေနပ်ကြ-ကြည်ညိုကြသဖြင့် အလှူဒါယကာ ဒါယိကာမတို့မှာလည်း ကုသိုလ်တိုးပွား အကျိုးများ ရပါသည်။ ဤသို့လျှင် သူ့ဘက် ကိုယ့်ဘက် ကျိုးနှစ်ချက်ကို တိုးတက်ပွားများ စေတတ်သော ဤအကျင့်ကောင်းကို အထက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုခံထားရသော ရဟန်းသာမဏေအပေါင်းတို့ ကြိုးစား၍ ပြုသင့်လုပါသတည်း။

မေး။ ဝန်းဝိုင်းအောင် မပြုပြင်ပဲ ရှည်ရှည်မျောမျောပင် စားသောက်ကောင်းသော အရာများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အမြစ်, အဥ, မုန့်စသော ခဲဖွယ်၊ သစ်သီးဝလံများနှင့် လက်သုပ်ဟင်းလျာများ ဖြစ်ပါသည်။ (၄င်းတို့ကိုကား ခပ်ဝိုင်းဝိုင်းဖြစ်အောင် မပြုပြင်ဘဲ ရှည်ရှည်မျောမျောပင် စားသောက်ကောင်းပါသည်။)

မေး။ ဆွမ်းလုတ်ကို ရှည်ရှည်မျောမျောစားသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ရဟန်း သာမဏေများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပရိမဏ္ဍလပါရုပနသိက္ခာပုဒ်အတိုင်း စကားလုံး အနည်းငယ်ပြုပြင်၍ ဖြေပါ။

မေး။ သက္ကစွဝဂ်၌ ဂိလာနရဟန်းသာမဏေတို့ လွတ်လပ်ခွင့် မရသောသိက္ခာပုဒ် ဘယ်လောက် ရှိ၍၊ လွတ်လပ်ခွင့် ရသောသိက္ခာပုဒ် ဘယ်လောက်ရှိပါသနည်း? ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဂိလာနရဟန်းသာမဏေတို့ လွတ်လပ်ခွင့် မရသော သိက္ခာပုဒ်များမှာ- သူပဏ္ဍနပဋိဋ္ဌာဒန, ဥဒ္ဓရာနသညီ သိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်မျှသာဖြစ်၍၊ ဂိလာနရဟန်း သာမဏေတို့ လွတ်လပ်ခွင့် ရသောသိက္ခာပုဒ် ၈-ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။

(၅) ကမၽဌဝဂ်

၁၅-၁။ အနာဟဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပါးစပ်ပေါက်နားသို့ ဆွမ်းလုတ်မရောက်ခင် ပါးစပ်ကို ကြိုတင်ဖွင့်ဟ မထားရ-ဟု အဘယ့်ကြောင့် ပညတ်တော်မူအပ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ရဟန်းသာမဏေတို့သည် အစွမ်းကုန် ယဉ်ကျေးရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြ၏။ ဆွမ်းစား

http://www.dhammadownload.com

သောအခါ ပါးစပ်ပေါက်နားသို့ ဆွမ်းလုတ်မရောက်ခင် ပါးစပ်ကို ကြိုတင် ဖွင့်ဟထား ခြင်းကား ယဉ်ကျေးသောအမှုအရာ မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ''ပါးစပ်ပေါက်နားသို့ ဆွမ်းလုတ်မရောက်ခင် ပါးစပ်ကို ကြိုတင်ဖွင့်ဟ မထားရ''ဟု ပညတ်တော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၆-၂။ ဘုဉ္ဇမာနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဆွမ်းစားသောအခါ လက်ချောင်းများကို ဘယ်လိုမလုပ်ရ-ဟုအဘယ်သိက္ခာပုဒ်က ပြပါသနည်း။

ဖြေ။ ဆွမ်းစားသောအခါ လက်ချောင်းများကို ခံတွင်းသို့ မထည့်မသွင်းရ-ဟု ကဗဠဝဂ် ဘုဉ္ဇမာနသိက္ခာပုဒ်က ပြပါသည်။

မေး။ ဘုဉ္ဇမာနသိက္ခာပုဒ်၌ ဟတ္ထ-အရ အဘယ်ကို ယူရမည်နည်း။ တတောင်ဆစ်မှ လက်ဖျား ထိအောင် ယူရမည်လော? ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဟတ္ထ-အရ တတောင်ဆစ်မှ လက်ဖျားအထိ (အချို့နေရာ၌ လက်ကောက်ဝတ်မှစ၍ လက်ဖျားအထိ) ယူရိုးယူစဉ်ရှိသော်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်၌ကား သင့်-ဟူသော ဝိသေသနကို ထောက်၍ ဟတ္ထ-၏အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော လက်ချောင်းများကိုသာ ယူရပါမည်။

ရှင်းချက်။ ။ ဟတ္ထ-အရ ယူရိုးယူစဉ်ဖြစ်သော တတောင်ဆစ်မှ (လက်ကောက်ဝတ်မှ) လက်ဖျားအထိ ယူလိုလျှင် သင့်-ဟု ထည့်ဖွယ်မလိုပါ။ ဟတ္ထ-ဟု ဆိုရုံမျှဖြင့် လိုအပ်သောအနက် ပြီးပါသည်။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ကား သင့်-ဟူသော ဝိသေသနကို ထည့်၍ ''သင့် ဟတ္ထံ''ဟု ဟောထားသဖြင့် ယူရိုးယူစဉ်ဖြစ်သော တစ်တောင်ဆစ်မှ (လက်ကောက်ဝတ်မှ) စ၍ လက်ဖျားအထိကို ဟတ္ထ-ဟု မဆိုလို၊ ''ဟတ္ထမုဒ္ဓါ=လက်ချောင်းတို့ကို တွန့်စေခြင်း=လက်ချိုးရေတွက်ခြင်း''စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ထိုဟတ္ထ-၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော လက်ချောင်းများကိုသာ ကေဒေသ္ဗျုပစာအားဖြင့် ဟတ္ထ-ဟု ဆိုလိုကြောင်းသိရပါသည်။

မေး။ လက်ချောင်း တစ်ချောင်းတလေကိုသော်လည်းကောင်း၊ တစ်ချောင်းတလေ၏ တစ်စိတ် တစ်ဒေသကိုသော်လည်းကောင်း ခံတွင်းသို့သွင်းကောင်းပါသလား အကြောင်းပြဖြေပါ။

ဖြေ။ ဟတ္ထ-အရ ဟတ္ထ၏အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော လက်ချောင်းများကို ယူရသောကြောင့် လက်တစ်ချောင်းတလေကိုသော်လည်းကောင်း၊ တစ်ချောင်းတလေ၏ တစ်စိတ် တစ်ဒေသကိုသော်လည်းကောင်း ခံတွင်းသို့ မသွင်းကောင်းပါ။

မှတ်ချက်။ ။ အထက်ပါ အကြောင်းပြသည် သာရတ္ထ, ဝိမတိနှင့် ကခ်ါဋ္ဌိကာသစ်တို့အလိုကျ ဖြစ်သည်။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာအလိုမူ ''သင့်-ဟုဟောတော်မူသောကြောင့်'' ဟု အကြောင်းပြရပါမည်။ အထက်ပါ ဋီကာများအလိုကား သင့်-သည် ဟတ္ထ-အရ လက်ချောင်းများကို ယူရခြင်း၌ အကြောင်းအထောက်အထားသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအဆို ၂-မျိုးတွင် အထက်၌ရေးပြခဲ့သော ရှင်းလင်းချက်အရ သာရတ္ထ, ဝိမတိ, ကခ်ါဋ္ဌိကာ သစ်တို့အဆိုကသာ သဘာဝကျသည်ဟု မှတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

အဗျုပ်မှာ- ''သဗ္ဗံ ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဟတ္ထ-အရ လက်ချောင်းများကို ယူရသည်။ ဟတ္ထ-အရ လက်ချောင်းများကိုသာ ယူရသောကြောင့် လက်တစ်ချောင်း တစ်လေကိုသော်လည်းကောင်း။ တစ်ချောင်းတစ်လေ၏ တစ်စိတ်တစ် ဒေသမျှကိုသော်လည်းကောင်း ခံတွင်းသို့ မသွင်းကောင်း''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနာဒရိယ စိတ်ထားမရှိပဲ လက်မဖျား အနည်းငယ်မျှဝင်သွားလျှင် အပြစ်ရှိပါသလား။

ဖြေ။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ စားနည်း၌ လက်မဖျား အနည်းငယ်မျှ ပါးစပ်အတွင်းသို့ ဝင်တတ်ပါသုည်။ ထိုသို့ဝင်သွားသော်လည်း အနာဒရိယစိတ်ထား မရှိလျှင် အပြစ်မရှိပါ။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ မရှိ မသေ မလေး မစား အနာဒရိယစိတ်ထားရှိခြင်း-ဟူသောသေခ်ာယအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အဂ်ါကို သတိပြုပါ။ အနာဒရိယစိတ်ထားမရှိလျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်မှာသာ မဟုတ်, ဘယ်သိက္ခာပုဒ်မှာ ဖြစ်ဖြစ် အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ ပြစ်ခဲနေသော ယာဂု, တင်လဲ, နို့ယနှာဆွမ်း, ပျားရည်စသည်တို့ကို လက်ချောင်းဖြင့် ကော်ယူ၍ ခံတွင်းသို့သွင်းပြီး စုပ်စားရာ၌ အပြစ်ရှိ/ မရှိ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ အပြစ်မရှိပါ။ (လာလတ္တံ့, သုရာသုရာဝဂ် ဟတ္ထနိလ္လေဟကသိက္ခာပုဒ် **အဋ္ဌကထာ၌** ယင်းသို့ စားကောင်းသည်ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ဝိမတိ၊ ၃၊ ၆၄-လည်းရှု။)

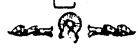

၁၇-၃။ သကဗ္ဗသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဆွမ်းစားနေစဉ် ဆွမ်းလုတ်နှင့်တကွသော (ဆွမ်းလုတ်ရှိနေသော) ခံတွင်းဖြင့် ဘာမလုပ်ရဟု မြတ်ဗုဒ္ဓက ပညတ်တော်မူခဲ့ပါသနည်း။

ဖြေ။ စကားမပြောရ-ဟု ပညတ်တော်မူခဲ့ပါသည်။

မေး။ သကဗ္ဗသိက္ခာပုဒ်၌ ကဗ္ဗအရ ဘယ်လို ဆွမ်းလုတ်မျိုးကို ယူရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ သကဗ္ဗအရ စကားပြောသောအခါ စကားလုံးမပီမသလောက်အောင် ကြီးမားသော ဆွမ်းလုတ်ကို ယူရပါမည်။

မေး။ သကဗ္ဗသိက္ခာပုဒ်၌ လိုအပ်သော ဆွမ်းလုတ်, မလိုအပ်သော ဆွမ်းလုတ်တို့ကို ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ လိုအပ်သော ဆွမ်းလုတ်မှာ စကားလုံးမပီလောက်အောင် ကြီးသောဆွမ်းလုတ်ဖြစ်ပါသည်။ မလိုအပ်သောဆွမ်းလုတ်ကား စကားလုံးပီသလောက်သော ဆွမ်းလုတ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဆရာတော်များက ဆွမ်းစားနေတုန်း စကား လုံးဝမပြောရ-ဟု ဘာ့ကြောင့် တားမြစ်တော်မူကြပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါးစပ်ထဲ၌ ဆွမ်းလုတ်ရှိနေသော်လည်း စကားလုံးပီသအောင်ပြောနိုင်လျှင်ကား ပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ဆွမ်းစာနေစဉ် စကားမပြော တုဏှီဘောနေကာ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်လျက် စားခြင်းသည်သာလျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်သောကြောင့် ''ဆွမ်းစားနေတုန်း စကားမပြောရ''ဟု ဆရာတော်များ တားမြစ်တော်မူကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သျှီသျှားသီး, ဖန်ခါးသီး စသည်တို့ကို ငုံ၍ တရားဟောကောင်းပါသလား။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ စကားလုံးပီသအောင် ဟောနိုင်လျှင် သျှိသျှားသီး (ရှိရှားသီး) ဖန်ခါးသီး စသည်တို့ကို ငုံ၍ တရားဟောကောင်းပါသည်။

၁၈-၄။ ပိဏ္ဍုက္ကေ့ပကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုစားခြင်းကို ပိဏ္ဍုက္ကေ့ပကဘုဥ္ဇန-ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဆွမ်းလုတ် ဆွမ်းခဲကို မြှောက်၍ မြှောက်၍ စားခြင်းကို ''ပိဏ္ဍုက္ကေ့ပန ဘုဥ္ဇန''ဟု ခေါ်ပါသည်။

မေး။ ဆွမ်းလုတ်ကို မြှောက်၍မြှောက်၍ စားခြင်း''ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့ စားခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ''ဆွမ်းလုတ်ကို မြှောက်၍မြှောက်၍ စားခြင်း''ဟူသည် ပါးစပ်အတွင်းသို့ ပစ်သွင်း၍ ပစ်သွင်း၍ စားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဆွမ်းစားသောအခါ ဆွမ်းလုတ် ဆွမ်းခဲကို ပါးစပ်တွင်းသို့ ပစ်သွင်း၍ မစားရ- ဟုဆိုရာ ဘယ်လိုသွင်းရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ပါးစပ်ပေါက်နား ကပ်၍ သွင်းရပါမည်။

မေး။ ပါးစပ်အတွင်းသို့ ပစ်သွင်း၍ စားကောင်းသောအရာများကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မုန့်စသော ခဲဖွယ် (မုန့်ပဲသွားရည်စာ) သစ်သီးကြီးငယ်များ ဖြစ်ပါသည်။ (လက်သုပ် ဟင်းလျှာကို ပစ်သွင်း၍ မစားကောင်းပါ။)

မေး။ မုန့်ပဲသွားရည်စာ, သစ်သီးကြီးငယ်များကို ခံတွင်းသို့ ပစ်သွင်း၍ စားသင့်/ မစားသင့် အကြောင်းပြ ဖြေပါ။

ဖြေ။ ပါးစပ်အတွင်းသို့ ပစ်သွင်း၍ စားခြင်းသည် အယဉ်ကျေးဆုံးပုဂ္ဂိုလ်များ-ဟု အသိအမှတ်ပြုခံထားရသော ရဟန်း သာမဏေများနှင့် သင့်လျော်သောစားနည်း မဟုတ်သောကြောင့် မုန့်ပဲသွားရည်စာ သစ်သီးကြီးငယ်များကို ခံတွင်းသို့ ပစ်သွင်း၍ မစားသင့်ပါ။

၁၉-၅။ ကဗဠာဝစ္ဆေဒကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုစားခြင်းသည် ''ကဗဠာဝစ္ဆေဒက ဘုဥ္ဇန'' မည်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဆွမ်းလုတ်ကို သွားဖြင့် ကိုက်ဖြတ်၍ ကိုက်ဖြတ်၍ စားခြင်းသည် ''ကဗဠာဝစ္ဆေဒကဘုဥ္ဇန'' မည်ပါသည်။ (ဆွမ်းစားသောအခါ ထိုကဲ့သို့ ကိုက်ဖြတ်၍ ကိုက်ဖြတ်၍ မစားရပါ။)

မေး။ ကိုက်ဖြတ်၍ စားကောင်းသောအရာများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မုန့် ပဲ သွားရည်စာ သစ်သီးကြီးငယ်နှင့် လက်သုပ်များ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ငှက်ပျောသီး, ပြောင်းဖူးစသည်တို့ကို ကိုက်ဖြတ်၍ စားရာ၌ အပြစ်ရှိ/ မရှိ အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ သစ်သီးကြီးငယ်များကို ကိုက်ဖြတ်၍ စားကောင်းသောကြောင့် ၄က်ပျောသီး ပြောင်းဖူး စသည်တို့ကို ကိုက်ဖြတ် စားရာ၌ အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ ၄က်ပျောသီး ပြောင်းဖူးစသည်တို့ကို ကိုက်ဖြတ်၍ စားသင့်/ မစားသင့် နှိုင်းချင့် ဝေဖန်ပြပါ။

ဖြေ။ ၄က်ပျောသီး ပြောင်းဖူး စသည်တို့ကို ကိုက်ဖြတ်၍ စားနိုင်သော်လည်း ယင်းသို့ စားခြင်းသည် သာမဏသာရုပ္ပ မဖြစ်သောကြောင့် ကိုက်ဖြတ်၍ မစားသင့်ပါ။ လက်ဖြင့် ဖြတ်၍ ချေ၍သာ စားသင့်ပါသည်။

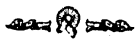

၂၀-၆။ အဝဂ္ဂကာရကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အဝဂ္ဂကာရက ဘုဥ္ဇန-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ မျောက်သတ္တဝါကဲ့သို့ ပါးစောင်တစ်ဖက်၌ဖြစ်စေ, နှစ်ဖက်လုံး၌ဖြစ်စေ ဖေါင်းနေအောင် ထား၍ စားခြင်းသည် ''အဝဂ္ဂကာရကဘုဥ္ဇန'' မည်ပါသည်။
(ဆွမ်းစားသောအခါ ထိုသို့ ပါးစောင်၌ ဖေါင်းနေအောင်ထား၍ မစားရပါ။)

မေး။ ဆွမ်းလုတ်ကို ပါးစောင်၌ထား၍ မစားရလျှင် ဘယ်မှာထားစားရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ခံတွင်းအလယ်မှာထားပြီးစားရပါမည်။ (ပါးစောင် ဖေါင်းနေလောက်အောင် မများသော ဆွမ်းတို့ကိုကား ပါးစောင်၌ ထား၍ စားနိုင်ပါသည်။)

မေး။ ပါးစောင်၌ထား၍ စားကောင်းသောအရာ, မစားကောင်းသောအရာများကို အကြောင်းပြု၍ ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ ''ဖလာဖလေ''ဟုသာ လာ၍ ''ခဇ္ဇကေ ဥတ္တရိဘဏ်''ဟု မလာသောကြောင့် သစ်သီးကြီးငယ်တို့ကို ပါးစောင်၌ထား၍ စားကောင်းပါ သည်။
ဆွမ်းခဲဖွယ် (မုန့် ပဲ သွားရည်စာ), လက်သုပ်ဟင်းလျှာများကို ပါးစောင်၌ထား၍ မစားကောင်းပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ''မုန့်ခဲဖွယ်ကား အပ်လောက်စရာရှိသည်''ဟု အချို့ဆရာတို့ ယူကြပါသည်။

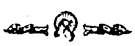

၂၁-၇။ ဟတ္ထနိဒ္ဒုနကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုစားခြင်းကို ''ဟတ္ထနိဒ္ဒုနကဘုဥ္ဇန''ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ လက်ကို ခါ၍ ခါ၍ စားခြင်းကို ''ဟတ္ထနိဒ္ဒုနကဘုဥ္ဇန''ဟု ခေါ်ပါသည်။ (အချို့လူများ ထမင်းစားသောအခါ လက်ကို မကြာခဏ ခါတတ်ကြသည်။ ရဟန်းသာမဏေတို့ကား ဆွမ်းစားသောအခါ ထိုကဲ့သို့ လက်ကို ခါ၍ ခါ၍ မစားကောင်းပါ။)

မေး။ လက်၌ ပေကပ်နေသော ဆွမ်း, ဆွမ်းဟင်းများကို ခါပစ်ကောင်းပါသလား။ ၄င်းတို့ကို ဘယ်လို လုပ်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ လက်၌ ပေကပ်နေသော ဆွမ်း, ဆွမ်းဟင်းများကို ခါမပစ်ကောင်းပါ။ လက်မဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

အသာအယာ ဖယ်ချရပါမည်။ အမှိုက်ကို စွန့်ပစ်လိုသောအခါမျိုးဌကား လက်ကို ခါကောင်းပါသည်။

မေး။ လက်ကိုခါသော်လည်း အပြစ်မရှိသော ရဟန်းသာမဏေများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပရိမဏ္ဍလပါရုပနသိက္ခာပုဒ်လာ ရဟန်းသာမဏေ ၇-မျိုးတို့တွင် ''အမှိုက်ကို စွန့်ပစ်လို၍ လက်ကို ခါသော ရဟန်းသာမဏေ'' တစ်မျိုးထပ်ထည့်၍ ဖြေဆိုပါ။

၂၂-၈။ သိတ္ထာဝကာရကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုစားခြင်းကို သိတ္ထာဝကာရကဘုဥ္ဇန-ဟု ခေါ်ပါသနည်း။ ရဟန်းသာမဏေများ ထိုသို့ စားကောင်းပါသလား။

ဖြေ။ ဆွမ်းလုံးများကို ဟိုကြဲ သည်ကြဲနှင့် ဖရိုဖရဲဖြန့်ကြဲ၍ ဖိတ်စင်အောင်စားခြင်းကို ''သိတ္ထာဝကာရက'' ဟု ခေါ်ပါသည်။ ရဟန်း သာမဏေများ ထိုကဲ့သို့ မစားကောင်းပါ။ (မဖိတ်မစင်အောင် သေသေသပ်သပ် စားရမည်။)

မေး။ အရိုး၊ အမှိုက်တို့ကို လွှင့်ပစ်လိုက်ရာ ဆွမ်းလုံးပါသွားလျှင် အပြစ်ရှိပါသလား။

ဖြေ။ အရိုး၊ အမှိုက်စသည်ကို စွန့်ပစ်လိုက်ရာ ဆွမ်းလုံးပါသွားလျှင် အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ လက်ကို ခါသော်လည်း (ဆွမ်းလုံးကို ဖြန့်ကြဲမိသော်လည်း) အပြစ်မရှိသော ရဟန်းသာမဏေများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့သော ရဟန်းသာမဏေ (၇) မျိုးတို့တွင် ''အမှိုက်ကို စွန့်ပစ်စဉ် ဆွမ်းလုံးကို ဖြန့်ကြဲမိသောရဟန်းသာမဏေ''ထည့်၍ ဖြေပါ။

၂၃-၉။ ဓိဝါနိဒ္ဓာရကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုစားခြင်းကို ဓိဝါနိဒ္ဓာရက ဘုဥ္ဇန-ဟုခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ လျှာကို ထုတ်၍ ထုတ်၍စားခြင်းကို ''ဓိဝါနိဒ္ဓာရကဘုဥ္ဇန'' ဟုခေါ်ပါသည်။

မေး။ ဆွမ်းလုတ်ကို လျှာထုတ်၍ ကော်ယူကောင်းပါသလား။

ဖြေ။ အချို့လူများသည် ထမင်းစားရာ၌ ထမင်းလုတ်ကို လျှာထုတ်၍ ကော်ယူတတ်ကြသည်။ ရဟန်းသာမဏေတို့ကား ဆွမ်းစားသောအခါ ဆွမ်းကိုဖြစ်စေ ဟင်းကိုဖြစ်စေ ထိုသို့လျှာထုတ်၍ ကော်ယူကာ မစားကောင်းပါ။

၂၄-၁၀။ စပုစပုကာရကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ စပုစပုကာရက-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးခဲ့ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ စပ်စပ် ပျက်ပျက် အသံမြည်အောင် စားခြင်းသည် ''စပုစပုကာရက'' မည်ပါသည်။ (အချို့လူများ ထမင်းစားရာ၌ စပ်စပ်ပျက်ပျက် အသံမြည်အောင် စားတတ်ကြသည်။ ရဟန်းသာမဏေများကား ဆွမ်းစားသောအခါ ထိုကဲ့သို့ စပ်စပ် ပျက်ပျက် အသံမမြည် စေရပါ)။

မေး။ စပ်စပ် ပျက်ပျက် အသံမမြည်အောင် ဘယ်လို စားရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ပါးစပ်ကို ပိတ်၍ စားရပါမည်။ ယင်းသို့စားလျှင် စပ်စပ် ပျက်ပျက် အသံမမြည်ပါ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ''စပု စပု'' နှင့် သုရ သုရကာရကသိက္ခာပုဒ်လာ ''သုရသုရ'' တို့သည် မည်သည့်သဒ္ဒါများ ဖြစ်ကြပါသနည်း။

ဖြေ။ ဆွမ်းစားသောအခါ ဟင်းရည်, လက်ဘက်ရည်စသည်သောက်သောအခါ ပါးစပ်မှ မြည်သောအသံနှင့် အနီးကပ်ဆုံးဖြစ်အောင် အတူ(အတု) ပြုလုပ်ထားသော အနုကရဏသဒ္ဒါများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤနေရာ၌ သိသင့်သိထိုက်သော အနုကရဏသဒ္ဒါနှင့် အနုကရဏသဒ္ဒတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အနုကရဏသဒ္ဒါ–ဟူသည် ပါးစပ်မှ တကယ်မည်သောအသံကို တူနိုင်သမျှ တူအောင် အတုလိုက်၍ ပြုထားသောသဒ္ဒါ ဖြစ်ပါသည်။ (အနု–တူအောင်၊ ကရဏ–ပြုထားသောသဒ္ဒါ)။

အနုကရဏသဒ္ဒ–ဆိုသည်မှာ ပါးစပ်မှ တကယ်မည်သောအသံကို တူနိုင်သမျှတူအောင် အတုလိုက်၍ ပြုသောအသံဖြစ်ပါသည်။ (အနု–တူအောင်၊ ကရဏ–ပြုသော၊ သဒ္ဒ–အသံ)။

မှတ်ချက်။ ။ ၄င်းတို့ကို အတိုချုပ် သုံးနှုန်းလျှင် အနုကရဏသဒ္ဒါကို ''သဒ္ဒါတူ သဒ္ဒါတု'' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနုကရဏသဒ္ဒကို ''အသံတူ အသံတု'' ဟူ၍လည်းကောင်း သုံးနှုန်းရပါမည်။ အနုကရဏသဒ္ဒါကို ယခုခေတ်၌ ''မြည်သံစွဲသဒ္ဒါ'' ဟု ပြောဆိုရေးသားကြသည်။ တကယ်မည်သောအသံကို စွဲ၍ တူနိုင်သမျှတူအောင် ပြုလုပ်ထားသော သဒ္ဒါ'' ဟုဆိုလိုကြပါသည်။

ထိုအနုကရဏသဒ္ဒါနှင့် အနုကရဏသဒ္ဒတို့မှာ မျှားပြားလှသည်။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ **စပု စပု**၊ နောက်သိက္ခာပုဒ်လာ **သုရ သုရ**၊ **ကဋ္ဌ ကဋ္ဌ** (ကဋ် ကဋ်–ဟူသော အရိုးမည်သံကို အတုပြုထားသည်။ (ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၁။ ၂၅ဖ)) **ခဋ္ဌ ခဋ္ဌ** (ခဋ် ခဋ်–ဟူသော သစ်သားခြေနင်းစီးသည့်အခါ မြည်သောအသံကို အတုပြုထားသည်။ (ဝိ၊ ၃။ ၂၇ဖ)) **ပဋ္ဌ ပဋ္ဌ** (ပဋ် ပဋ်–ဟူသော ခြစ်ခြစ်တောက်တောက်ပူသော နှမ်းအိုးခင်းထဲ နှမ်းထည့်လှော်သည့်အခါ မြည်သံကို အတုပြုထားသည်။ ဤအသံကို ယခုအခါ ''ဖြတ် ဖြတ် ဖျစ်ဖျစ်''ဟု ကြားကြသည်။ (ဒီ၊ ၄။ ၁။ ၁၇၃။) **ဃရ ဃရ** (အိပ်သောအခါ ဟောက်သံကို အတုပြုထားသည်။ (ဒီ၊ ၄။ ၁။ ၄၃။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂။ ၁ဖ၈။) စသည်တို့မှာ အနုကရဏသဒ္ဒါများ ဖြစ်ကြပါသည်။ အခြားအနုကရဏသဒ္ဒါများလည်း ရှိသေးသည်။

အနုကရဏသဒ္ဒ (အသံတူ အသံတု)များမှာ - ဂျုံး ဂျုံး ဂျုံး ဂျုံး (မိုးခြိမ်းသံကို တူအောင် တုထားသောအသံ၊ ဒုန်း ဒုန်း ဒုန်း ဒုန်း (ခြေနင်းသံကို အတုပြုထားသော အသံ)၊ အောက်အီးအီးအွတ် (ကြက်တွန်သံကို တုထားသော အသံ)၊ ဝုတ် ဝုတ် ဝုတ် ဝုတ် (ခွေးဟောင်သံကို တုထားသောအသံ) စသည်တို့တည်း။ ၄င်းတို့ကို ပီပီသသ

http://www.dhammadownload.com

တိတိကျကျ ရေးပြရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ မိမိနားလည် ကြားရသောအသံနှင့် တူနိုင်သမျှတူအောင် အနီးကပ်ဆုံး ဖြစ်အောင်သာ ရေးပြနိုင်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်လာ စပုစပုနှင့် နောက်သိက္ခာပုဒ်လာ သုရ သုရတို့သည် ပါးစပ်မှ မြည်သည့်အတိုင်း ထပ်တူထပ်မျှ ကျသည်မဟုတ်, တကယ်မည်သည်နှင့် အနီးကပ်ဆုံးဖြစ်အောင် အတူ (အတု) ပြုလုပ်ထားသော သဒ္ဒါများသာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။

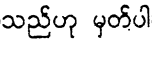

၆။ သုရသုရဝဂ်

၂၅-၁။ သုရသုရကာရကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုသောက်စားခြင်းကို ''သုရ သုရကာရက ဘုဥ္ဇန''ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဟင်းရည်, လက်ဘက်ရည်, ကော်ဖီ, နွားနို့စသည်ကိုသောက်သောအခါ ''ရှရှး ရှရှး = ရှူးရှူး = ရှုတ် ရှုတ် '' အသံမြည်အောင် သောက်စားခြင်းကို ''သုရ သုရ ကာရက'' ခေါ်ပါသည်။ (ရဟန်းသာမဏေတို့သည် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးနေစဉ် ဟင်းရည်စသည်ကို သောက်သောအခါ ထိုသို့အသံမြည်စေလျက် မသောက်မစားရပါ။)

မေး။ ''ရှရှး ရှရှး'' မမြည်အောင် ဟင်းရည်ကို ဘယ်လိုသောက်ရမည်နည်း။ **"ဟင်းရည်သောက်နည်း နိဿယည်း"** ကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဖွန်း, လဘက်ရည်ပန်းကန်, ကော်ဖီပန်းကန် စသည်ကို ပါးစပ်နားကပ်၍ **အသာကလေး** မျှောချပြီး သောက်ရပါမည်။ ထိုသို့သောက်လျှင် ရှရှး ရှရှး-ဟု အသံမမြည်ပါ။

မေး။ သေခိယ၌ အနုကရဏသဒ္ဒါပါသော သိက္ခာပုဒ် ဘယ်နှုပ်ရှိ၍ မပါသော သိက္ခာပုဒ် ဘယ်နှုပ်ရှိပါသနည်း။ သခ်ျာမျှ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သေခိယ သိက္ခာပုဒ် (၇၅) ပုဒ်တို့တွင် အနုကရဏသဒ္ဒါပါသောသိက္ခာပုဒ်မှာ ၂-ပုဒ် သာရှိ၍ မပါသောသိက္ခာပုဒ်မှာ (၇၃)ပုဒ် ရှိပါသည်။

မေး။ သေခိယ-၌ အနုကရဏသဒ္ဒါပါသော သိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စပုစပုကာရကသိက္ခာပုဒ်
၂။ သုရသုရကာရကသိက္ခာပုဒ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

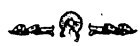

၂၆-၂။ ဟတ္ထနိလ္လေဟကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုစားခြင်းကို ''ဟတ္ထနိလ္လေဟဘုဥ္ဇန''ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ လက်ချောင်း, လက်ဝါးပြင်တို့၌ ကပ်နေသော ထမင်း ဟင်း အစ အနများကို လျှာဖြင့် လျက်၍ လျက်၍ စားခြင်းကို ''ဟတ္ထနိလ္လေဟက ဘုဥ္ဇန'' ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ရဟန်းသာမဏေတို့သည် ဆွမ်းစားသောအခါ အဘယ့်ကြောင့် လက်ကိုလျက်၍ မစားရပါသနည်း။

ဖြေ။ လက်ကို လျက်၍ လျက်၍စားခြင်းသည် အောက်တန်းစားလူအချို့၏ အပြုအမူဖြစ်သောကြောင့် အထက်တန်းစား ရဟန်းရဟန်းသာမဏေတို့သည် ဆွမ်းစားသောအခါ ထိုကဲ့သို့ လျက်၍ လျက်၍ မစားရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ လက်ကို လျက်၍စားကောင်းသောအရာများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပျစ်ခဲနေသော ယာဂု, တင်လဲ, နို့ယနာဆွမ်း, ပျားရည် စသည်တို့ကိုကား လက်ချောင်းတို့ဖြင့် ကောက်ယူကာ လျက်၍ စားကောင်းပါသည်။

၂၇-၃။ ပတ္တနိလ္လေဟသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုစားခြင်းကို ''ပတ္တနိလ္လေဟက ဘုဥ္ဇန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ သပိတ်, ထမင်းပန်းကန်, ထမင်းခွက်များကို ခြစ်၍ ခြစ်၍ စားခြင်းကို ''ပတ္တနိလ္လေဟက ဘုဥ္ဇန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ရဟန်းသာမဏေများသည် ဆွမ်းစားသောအခါ အဘယ့်ကြောင့် ခြစ်ခြုတ်၍ မစားကောင်းပါသနည်း။

ဖြေ။ သပိတ်စသည်ကို ခြစ်ခြုတ်၍ စားခြင်းသည် ထမင်းမလောက်မဝ မဝ တဖြစ်နေသော ကလေးသူငယ်များနှင့် မယဉ်ကျေးသူ အချို့လူတို့၏ အပြုအမူသာ ဖြစ်သောကြောင့် ရဟန်းသာမဏေတို့သည် ထိုသို့ခြစ်ခြုတ်၍ မစားကောင်းပါ။ (အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် လက်တစ်ချောင်းမျှဖြင့်သော်လည်း သပိတ်ကို မခြစ်ကောင်းပါ။)

မေး။ ကုန်ခါနီး ကြွင်းကျန်နေသော ဆွမ်းအနည်းငယ်ကို စုရုံးသိမ်းယူပြီး စားကောင်းပါသလား။ အကြောင်းပြ ဖြေပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် ကလေးငယ်များလို ပြောင်စင်သွားအောင် ရနိုင်သမျှ ခြစ်ခြုတ်စားမှုကိုသာ တားမြစ်တော်မူလိုရင်း ဖြစ်သောကြောင့် ကုန်ခါနီးကြွင်းကျန်နေသော ဆွမ်းအနည်းငယ်ကို စုရုံးသိမ်းယူမှုကိုကား ပြုကောင်းပါသည်။

မေး။ သပိတ် (ပန်းကန်)ကို ခြစ်ခြုတ်၍ စားကောင်းသောအရာများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သပိတ်, ပန်းကန်ပြား, ပန်းကန်လုံးထဲရှိ ပြစ်ခဲနေသော ယာဂု, တင်လဲ စသည်တို့ကိုကား ခြစ်ခြုတ်၍စားကောင်းပါသည်။

၂၈-၄။ သြဇနိလ္လေဟကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘယ်လိုစားခြင်းကို ''သြဇ နိလ္လေဟက ဘုဥ္ဇန''ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ နှုတ်ခမ်းပြဲ ကပ်နေသော ထမင်း, ဟင်း အစအနကလေးများကို လျှာဖြင့် လျက်၍

http://www.dhammadownload.com

လျက်၍ စားခြင်းကို ''ဩဠ နိလ္လေဟက ဘုဥ္ဇန''ဟု ခေါ်ပါသည်။
(ရဟန်းသာမဏေတို့သည် ထိုသို့ လျက်၍ လျက်၍ မစားကောင်းပါ။)

မေး။ နှုတ်ခမ်း၌ ကပ်နေသော ဆွမ်း ဆွမ်းဟင်း အစအနကလေးများကို ခံတွင်းသို့ ရောက်အောင် ဘယ်လိုသွင်းရမည်နည်း။

ဖြေ။ နှုတ်ခမ်းသားချင်း ပွတ်သပ်သိမ်းယူ၍ ခံတွင်းသို့ရောက်အောင် သွင်းရပါမည်။

မေး။ နှုတ်ခမ်းကို လျက်၍ စားကောင်းသောအရာများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နှုတ်ခမ်း၌ကပ်နေသည့် ပျစ်ခဲသော ယာဂု, တင်လဲစသည်တို့ကို လျက်၍ စားကောင်းပါသည်။

၂၉-၅။ ပါနီယတ္ထာလကသိက္ခာပုဒ်

(သာမိသသိက္ခာပုဒ်-ဟုလည်း နာမည်တပ်ကြသည်။)

မေး။ ပါနီယတ္ထာလကသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဆွမ်းစားနေတုန်းဖြစ်စေ ဆွမ်းစားပြီးခါစ၌ဖြစ်စေ ဆွမ်း, ဆွမ်းဟင်း သွားရည်စာစသော အာမိသတွေ ပေရေနေသောလက်ဖြင့် သောက်ရေခွက်ကို မကိုင်ရ-ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာမိသတွေ ပေနေသော လက်ဖြင့် သောက်ရေခွက်ကို မကိုင်ရ-ဟု အဘယ့်ကြောင့် တားမြစ်တော်မူပါသနည်း။

ဖြေ။ အာမိသတွေပေရေနေသော လက်ဖြင့် သောက်ရေခွက်ကို ကိုင်ခြင်းသည် ရွံစရာကောင်းသောကြောင့် မကိုင်ရ-ဟု ပယ်ရှားတားမြစ်တော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မိမိပိုင်သော်ရေခွက်ကို ပေရေနေသော လက်ဖြင့် ကိုင်ကောင်းပါသလော၊ အကြောင်းပြ ဖြေပါ။

ဖြေ။ အာမိသတွေ ပေရေနေသော လက်ဖြင့် သောက်ရေခွက်ကို ကိုင်ခြင်းသည် ရွံစရာကောင်း သောကြောင့် မကိုင်ရ-ဟု ပယ်ရှားတားမြစ်တော်မူခြင်းဖြစ်သောကြောင့် သံယာ့ခွက်ဖြစ်စေ, မိမိမှတပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်ပိုင် ခွက်ဖြစ်စေ, လူတို့ခွက်ဖြစ်စေ, မိမိပိုင်ခွက်ဖြစ်စေ (ဘယ်သူ့သောက်ရေခွက်ဖြစ်ဖြစ်) မကိုင်ကောင်းပါ။

မေး။ ''ပါနီယတ္ထာလက''ခေါ် သောက်ရေခွက်ကိုသာ လက်ပေကြီးနှင့် မကိုင်ကောင်းဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ပါနီယတ္ထာလက''ခေါ် သောက်ရေခွက်သာမက ရေသောက် ခရုသင်း, ''သရာဝ'' ခေါ် ရေသောက်ခွက်ငယ်, ''ထာလက'' ခေါ် ရေသောက်ခွက်ငယ်များကိုလည်း မကိုင်ကောင်းပါ။

မေး။ လက် ၃-ချောင်း၌ အာမိသတွေ ပေကျံနေ၍ ကျန် ၂-ချောင်း၌ မပေလျှင် ထို ၂-ချောင်းဖြင့် ကိုင်ကောင်းပါသလား။

ဖြေ။ ကိုင်ကောင်းပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဆွမ်းစားနေတုန်း (သို့) ဆွမ်းစားပြီးစ၌ သောက်ရေခွက်ကိုင်နည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဆွမ်းစားနေတုန်း (သို့) ဆွမ်းစားပြီးစ၌ ရေသောက်လို၍ သောက်ရေခွက်ကိုင်လျှင် အာမိသမပေသော လက်အစိတ်အပိုင်းဖြင့် ကိုင်ရပါမည်။

မေး။ ဘယ်လို နှလုံးသွင်းရည်ရွယ်ချက်မျိုးရှိလျှင် အာမိသတွေပေနေသော လက်ဖြင့် သောက်ရေခွက်ကို ကိုင်ကောင်းပါသနည်း။

ဖြေ။ သောက်ရေခွက်ကို ဆေးမည်, ဆေးနိုင်မည်ဟူသော နှလုံးသွင်း (ရည်ရွယ်ချက်) ရှိလျှင်ကား အာမိသပေနေသော လက်ဖြင့်ပင် သောက်ရေခွက်ကို ကိုင်ကောင်းပါသည်။

၃၀-၆။ သသိတ္ထကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သသိတ္ထကသိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဆွမ်းလုံးများနှင့်တကွသော (ဆွမ်းလုံးတွေပါသော) သပိတ်ဆေးရေကို မြို့တွင်း ရွာတွင်း၌ မစွန့်, မသွန်ရ-ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သသိတ္ထကသိက္ခာပုဒ်ကို ဘာကြောင့် ပညတ်တော်မူပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က မြို့တွင်းရွာတွင်းမှာလည်း ဆွမ်းစားစရပ်ရှိသည်။ ရဟန်းသာမဏေတို့သည် ဆွမ်းခံပြီးသောအခါ မြို့တွင်းရွာတွင်းရှိ ဆွမ်းစားစရပ်၌ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းလုံးတွေနှင့်တကွသော သပိတ်ဆေးရေကို မြို့တွင်းရွာတွင်းမှာပင် သွန်ပစ်လိုက်ကြသဖြင့် လူတို့က ကဲ့ရဲ့ကြသောကြောင့် ဤသသိတ္ထကသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (မြို့တွင်း ရွာတွင်း၌ ဆွမ်းစာစရပ်မရှိသော ယခုအခါ၌ကား ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်သင့်ရောက်ရန် အခွင့်အလမ်းမရှိသလောက် ပင်ဖြစ်ပါသည်)။

မေး။ ဆွမ်းလုံးတွေပါသော သပိတ်ဆေးရေကို မြို့တွင်း ရွာတွင်းမှာ သွန်ချင်လျှင် အပြစ်လွတ်အောင် ဘယ်လိုသွန်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ဆွမ်းလုံးများကို ဆယ်ယူ၍ တစ်နေရာ၌ စုပုံပြီး ရေချည်းသက်သက် သွန်ရပါမည်။ သို့မဟုတ်- ဆွမ်းလုံးများကို ချေ၍ရေနှင့် အလားတူအောင် (ရေလိုဖြစ်သွားအောင်) ပြုလုပ်ပြီး သွန်ရပါမည်။ သို့မဟုတ်-လက်ဆေးခံထဲ၌ သွန်ရပါမည်။ သို့မဟုတ်- မြို့ရွာ အပြင်ဘက်သို့ ထုတ်ဆောင်၍ သွန်ရပါမည်။ ထိုသို့သွန်လျှင် အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ ဘောဇနပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ် ဘယ်နှပုဒ်ရှိပါသနည်း ရေတွက်ပြ၍ ၄င်းတို့ကို အဘယ့်ကြောင့် ''ဘောဇနပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘောဇနပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ် (၃၀) ရှိပါသည်။ ၄င်းတို့မှာ -ခမ္ဘကတဝဂ် သက္ကစ္စပဋိဂ္ဂဏှာသိက္ခာပုဒ်မှစ၍ ၄-ပုဒ်၊ သက္ကစ္စဝဂ် ၁၀-ပုဒ်၊ ကဗဠဝဂ် ၁၀-ပုဒ်၊ သုရှသုရှဝဂ် သသိတ္ထကသိက္ခာပုဒ်တိုင်အောင် ၆-ပုဒ်။ ပေါင်း ၃၀ ဖြစ်ပါသည်။

ဆွမ်းဘောဇဉ်နှင့် စပ်၍ ပညတ်တော်မူအပ်သောကြောင့် ''ဘောဇနပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ်''ဟု ခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) ဘောဇဉ်နှင့်စပ်၊ ပညတ်အပ်ပေ၊ သိက္ခာတွေ၊ ခေါ်လေ ဘောဇန ပဋ္ဌိသံယုတ္တ။

ဓမ္မဒေသနာပဋ္ဌိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ် ၁၉-ပုဒ် (တစ်နည်း) ၁၆-ပုဒ်

၁-၇။ ဆတ္တပါဏိသိက္ခာပုဒ်

အမှာ။ ။ ရှေ့နံပါတ်ဖြင့် ဓမ္မဒေသနာပဋ္ဌိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ်တို့၏အရေအတွက်ကိုပြ၍၊ နောက်နံပါတ်ဖြင့် သုရသုရဝဂ်လာသိက္ခာပုဒ်တို့၏အရေအတွက်ကို ဆက်လက်ပြပါသည်။

မေး။ ဆတ္တပါဏိသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ကျွန်းမာနေပါလျက် ထီးကိုင်ထားသူအား တရားမဟောရ-ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ''ဆတ္တပါဏိ''ခေါ်သည်၊ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ''ဆတ္တပါဏိ''မခေါ်ရဟု ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ ထီးလက်ဖျံရှိသော (ထီးကို လက်ဖြင့် ကိုင်ထားသော)ပုဂ္ဂိုလ်ကို ''ဆတ္တပါဏိ''ဟု ခေါ်ပါသည်။

ပခုံး, ပေါင် စသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခုဖျံ ချိတ်တင်ထားသော်လည်း လက်မှ မလွှတ်သေးလျှင် ဆတ္တပါဏိ-ဟုပင် ခေါ်ဆိုရပါသည်။

လက်မှ လွှတ်လိုက်လျှင်ကား ထိုသူကို ဆတ္တပါဏိ-ဟု မခေါ်ရတော့ပါ (ထီးသည် ပခုံး, ပေါင်စသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း တစ်ခုခုနှင့် ထိစပ်နေသော်လည်း လက်ဖြင့် ကိုင်မထားလျှင် ဆတ္တပါဏိ မဟုတ်သောကြောင့် တရားဟောကောင်းသည်-ဟူလို)။

မေး။ (က) သူကပါးက ဆောင်းမိုးပေးသည့်ထီးအောက်ခံနေသော အဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်

(ခ) ထီးစိုက်ရာခုံ၌ စိုက်ထောင်ထားသော ထီး၏အောက်အရိပ်ထဲ၌ ထိုင်နေ ရပ်နေသော အဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို တရားဟောကောင်း/ မဟောကောင်း အကြောင်းပြဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ (က) (ခ) ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်လုံး ဆတ္တပါဏိ-မဟုတ်သောကြောင့် ထိုသူများကို တရားဟောကောင်းပါသည်။

မေး။ ဆတ္တပါဏိသ-၌ ဆတ္တ သရုပ်ကို ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ၁။ သေတစ္ဆတ္တ = ထီးဖြူ (အဝတ်ဖြူတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ရစ်ပတ်ပြုလုပ်အပ်သောထီး)

၂။ ကိလဉ္ဇစ္ဆတ္တ = ဖျာထီး (အဝတ်မပါဘဲ ဝါးနီးတို့ဖြင့်သာ ယခုအခါ ဖျာရက်သကဲ့သို့ ရက်၍ပြုလုပ်အပ်သောထီး

၃။ ပဏ္ဏစ္ဆတ္တ = သစ်ရွက်ထီး (ထန်းရွက်စသော သစ်ရွက်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သောထီး)

ဤထီး (၃) မျိုးတို့တွင် ဘယ်ထီးမျိုးကို မဆို ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဆတ္တ-အရ ယူရပါမည်။

မေး။ ကေပဏ္ဏစ္ဆတ္တ-ခေါ် ထန်းရွက်, စလူရွက်စသည်ကို ရိုးတံနှင့်တကွ ဖြတ်၍ ထိုရိုးတံကိုပင် ထီးရိုးပြုလုပ်ထားသော တစ်ရွက်ထီးကို ဆောင်းထားသော သူအား တရားဟောကောင်းပါသလား၊ အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ တစ်ရွက်ထီး (ယပ်တောင်)ကိုလည်း ထီး (၃)မျိုးအား လျော်သောကြောင့် ဆတ္တ–ဟု ဆိုရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုတစ်ရွက်ထီးကို ကိုင်ထား ဆောင်းထားသော သူအားလည်း တရားမဟောကောင်းပါ။ (ထိုတစ်ရွက်ထီးကို နွားကျောင်းသားစသည်တို့ ဆောင်းလေ့ရှိကြသတဲ့)။

မေး။ ဓမ္မံ ဒေသေသာမိ–၌ ဓမ္မ–အရကို ကောက်ပြ၍ ထိုတရားများကို မြန်မာဘာသာ (အင်္ဂလိပ်ဘာသာ)ဖြင့် ဟောလျှင် အပြစ်ရှိ/ မရှိ စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဓမ္မ–အရ ဘုရားဟော, သာဝကဟော, ရသေ့ဟော, နတ်ဟော အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်ယှဉ်သော တရားကို ယူရပါမည်။ (ပါဠိတော်)
သင်္ဂါယနာ သုံးတန်သို့ မတင်အပ်သော ရာဇောဝါဒ စသော သုတ္တန်တရား။ သင်္ဂါယနာသုံးတန်သို့ တင်အပ်သော ပိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာ တရားများကို ယူရပါမည်။ (အဋ္ဌကထာ)
ထိုတရားများကို ဟောရာ၌ မာဂဓဘာသာဖြင့် ဟောမှ အပြစ်ရှိသည်။ မာဂဓ ဘာသာမှ တစ်ပါး အခြားဘာသာစကားအမျိုးမျိုးဖြင့် ဟောလျှင် အပြစ်မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် မြန်မာဘာသာ, အင်္ဂလိပ်ဘာသာစသည်ဖြင့် ဟောလျှင် အပြစ်မရှိပါ။
မှတ်ချက်။ ။ နောက်သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဤအတိုင်းပင် မှတ်ပါ။

မေး။ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ ဓမ္မကို မာဂဓဘာသာဖြင့် ဟောရာ၌ အပြစ်သင့်ရောက်ပုံကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပုဒ်ဖြင့် ဟောလျှင် ပုဒ်တိုင်း ပုဒ်တိုင်း၌ အပြစ်ရှိသည်။ အက္ခရာဖြင့်ဟောလျှင် အက္ခရာတိုင်း အက္ခရာတိုင်း၌ အပြစ်ရှိပါသည်။

၂–စ။ ဒဏ္ဍပါဏိသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒဏ္ဍပါဏိသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ကျန်းမာလျက် ဒုတ်, တောင်ဝှေးကိုင်ထားသောသူအား တရားမဟောရ–ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒဏ္ဍပါဏိသိက္ခာပုဒ်၌ ဒဏ္ဍ–အရ ဘယ်လောက်ရှိသော ဒုတ်, တောင်ဝှေးကို ယူရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ဒဏ္ဍ–အရ မဇ္ဈိမပုရိသ ၄–တောင် (ယခုလူတို့အတောင်အားဖြင့် ၆–တောင်) ပမာဏရှိသော ဒုတ်, တောင်ဝှေးကို ယူရပါမည်။ (ဘုရားရှင်အတောင်အားဖြင့်ကား တစ်တောင်နှင့် လက် ၈–သစ် ဖြစ်ပါသည်။)

မေး။ မဇ္ဈိမပုရိသ ၄–တောင်ထက် ပိုရှည်သော ဒုတ်, တောင်ဝှေး။ ၄–တောင်လောက် မရှည်သော ဒုတ်, တောင်ဝှေးတို့ကို ကိုင်ထားသူအား တရားဟောကောင်း/ မဟောကောင်း အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မဇ္ဈိမပုရိသ ၄–တောင်ထက်ပိုရှည်သော ဒုတ်, တောင်ဝှေး။ ၄–တောင်လောက် မရှည်သော ဒုတ်, တောင်ဝှေးတို့သည် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ လိုအပ်သော ဒဏ္ဍမဟုတ်သောကြောင့် ထိုဒုတ်, တောင်ဝှေးတို့ကို ကိုင်ထားသူအား ဟောကောင်းပါသည်။
သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ခွန်အား အလယ်အလတ်ရှိသောယောကျ်ားကို မဇ္ဈိမပုရိသ–ဟု ခေါ်

http://www.dhammadownload.com

သည်။ ယခုလူတို့အတောင်အားဖြင့် ၆-တောင်ဟုဆိုခြင်သည် ''ရှင်စော တစ်ထွာ၊ မဖ သုံးထွာ၊ ဒို့မှာ ထက်ဝက်တိုး''၊ ''ရှင်စော တစ်တောင်၊ မစ် သုံးတောင်၊ ဒို့တောင် ခေါက်ချိုးတက်''ဟူသောစနစ်အရ မဖ္ဍမပုရိသ ၄-တောင်ကို ခေါက်ချိုးချိုးပြီး ၄င်း ၄-တောင်၌ ပေါင်း၍ ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ (၄-တောင်ကို ခေါက်ချိုး ချိုးလျှင် ၂-တောင်ရတ်။ ထို ၂-တောင်ကို မဖ္ဍမပုရိသ ၄-တောင်၌ ပေါင်းက ၆-တောင်ဖြစ်သည်။)

ယခုလူတို့ လမ်းလျှောက်သောအခါ စသည်တို့၌ ကူဖော်လောင်ဖက် အဖြစ် ကိုင်နေကြသော ဒုတ် တောင်ဝှေးများမှာ ၆-တောင် မရှိပါ။ ထိုမျှလောက်ရှည်သော ဒုတ်တောင်ဝှေးမှာ အကူအညီမဖြစ်ဘဲ သူ့အတွက် ဝန်တက်စရာပင် ရှိပါသေးသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုလူတို့ အတောင်အားဖြင့်လည်း ၄-တောင်လောက်ရှည်သော ဒုတ် တောင်ဝှေးကိုပင် ယူသင့်သည်ဟု ထင်ပါသည်။ (ဗာလာဝတာရဂဏ္ဌိပဒတ္ထပိနိစ္ဆယသာရကျမ်း၊ ဒုတိယတွဲ၊ ၃၅၀-၌ ''ရှင်စော တစ်တောင်၊ မ-သုံးတောင်၊ ဒို့တောင် ၄-ခုထား''ဟုဆိုပါသည်။)

အထက်ပါစနစ်အရ အတိအကျပြုလုပ်ရလျှင် ယခုခေတ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဝတ်ရန် အကြီးဆုံး သက်နှံးမှာ- ကြီးမားရှည်လျားပွန်နေမည်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုစနစ်ကို စဉ်းစားသင့်ကြောင်း ဆရာမြတ်တို့ ဆိုကြပါသည်။ (နန္ဒတ္ထေရသိက္ခာပဒ၊ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာကြည့်)။

၃-၉။ သတ္ထပါဏိသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သတ္ထပါဏိသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ကျန်းမာလျက် ဓားစသော လက်နက်ကိုင်ထားသူအား တရားမဟောရ-ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သတ္ထပါဏိသိက္ခာပုဒ်၌ သတ္ထ-အရကို ဖော်ပြ၍၊ သန်လျက်, ဓား စသည်တို့ကို အိမ်၌ ထည့်၍ လွယ်ထားသူ, သေနတ်လွယ်ထားသူတို့အား တရားဟောကောင်း/ မဟောကောင်း အကြောင်းဖြေပါ။

ဖြေ။ သတ္ထ-အရ တစ်ဖက်သွား, နှစ်ဖက်သွားရှိ ဓား, လုံ, သန်လျက် စသော လက်နက်များနှင့် ခေတ်ပေါ်သေနတ်စသော လက်နက်အမျိုးမျိုးကို ယူရပါမည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သတ္ထပါဏိမဟုတ်သောကြောင့် ၄င်းတို့ကို တရားဟောကောင်းပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ''သသကိ ဟိသတိ ဇေတနာတိ သတ္ထံ'' ဟူသော ဝစနတ္ထအရ ညှင်းဆဲကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် လေး, မြား, ဒုတ်တို့ကိုလည်း ''သတ္ထ''ဟု ခေါ်နိုင်သည်ပင်။ သို့သော် ဒုတ်လက်နက်ကို ဒဏ္ဍသဒ္ဒါဖြင့် ယူပြီးဖြစ်၍ လေး, မြားတို့ကို အာဝုဓသဒ္ဒါဖြင့် ယူလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် ပါရိယေသနည်းအားဖြင့် လေးမြား, ဒုတ်တို့ မှတစ်ပါး အခြား လက်နက်များကိုသာ သတ္ထ-အရ ယူရတော့သည်။

ပါစိတျာဒိယောဇနာ၌ သတ္ထ-အရ အသိ (သန်လျက်)တစ်မျိုးကိုသာ လိုအပ်၏-ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ထိုအဆိုကို ''သတ္ထံ နာမ ကောတောဓာရံ ဥဘတောဓာရံ ပဟရဏံ = တစ်ဖက်သွားရှိ နှစ်ဖက်သွားရှိသော ပုတ်ခတ်ကြောင်း လက်နက် သည် သတ္ထ-မည်၏''ဟူသော ပါဠိတော်ဖြင့် စဉ်းစားပါ။ ထိုယောဇနာအဆိုအတိုင်းယူလျှင် ဓား,

http://www.dhammadownload.com

လုံ စသည် တို့သည် ဆတ္တ, ဒဏ္ဍ, သတ္တ, အာဝုဓ ၄-မျိုးလုံးတွင် မပါဝင်သောကြောင့် ၄င်းတို့ကို ကိုင်ထားသူအား တရားဟော ကောင်းသည်ဟု မှတ်ရမလို ဖြစ်နေပါသည်။

၄-၁၀။ အာဝုဓပါဏိသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အာဝုဓပါဏိသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကျွန်းမာလျက် လေးကိုင်ထားသူအား တရားမဟောကောင်း-ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာဝုဓပါဏိသိက္ခာပုဒ်၌ အာဝုဓ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''အာဝုဓ''အရ ပါဠိတော်၌ စာပလေး, ကောဒဏ္ဍလေး ၂-မျိုးကိုသာ ဖွင့်ပြထားပါသည်။ သို့သော် ထိုစကားရပ်သည် ဥပလက္ခဏာမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် မြားအမျိုးမျိုးနှင့်တကွ လေးအမျိုးအစား အားလုံးကို ယူရပါမည်။

မေး။ (က) မြားနှင့်တကွသော လေးကိုကိုင်ထားသော အဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်။
(ခ) လေးသက်သက်ကို ကိုင်ထားသော အဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်။
(ဂ) မြားသက်သက်ကို ။
(ဃ) ညို့တင်ထားသောလေးကို ။
(င) ညို့မတင်ထားသော လေးကို ကိုင်ထားသော အဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တရားဟောကောင်း/ မဟောယကောင်းအကြောင်းပြဖြေပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အာဝုဓ-အရ မြားအမျိုးမျိုးနှင့်တကွ လေးအမျိုးအစားအားလုံးကို ယူရသောကြောင့် အထက်ပါပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တရား မဟောကောင်းပါ။

မေး။ စာပလေး, ကောဒဏ္ဍလေး-ဟူသည် ဘယ်လိုလေးမျိုးများဖြစ်ကြောင်း ဖြေဆိုရ၊ လေးလွယ်ထားသူကို တရားဟောကောင်း/ မဟောကောင်း အကြောင်းပြဖြေပါ။

ဖြေ။ စာပလေး-ဟူသည် အလယ်၌ကောက်သော ထမ်းပိုးနှင့် တူသောလေးမျိုးဖြစ်၍, ကောဒဏ္ဍလေး-ဟူသည် ဝိုင်းသောလေးတန်ရှိသော လေးမျိုးဖြစ်သည်။
စာပ- လင်းလေး။ ကောဒဏ္ဍ-ဒူးလေး-ဟု မြန်မာပြန်ကြသည်။
လေးကို လက်ဖြင့်မကိုင်ဘဲ လွယ်ထားသူသည် ''အာဝုဓပါဏိ'' မဟုတ်သောကြောင့် ၄င်းကို တရား ဟောကောင်းပါသည်။

မေး။ သုရသုရဝဂ်၌ တရားမဟောရ-ဟု တားမြစ်ခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကျွန်းမာလျက် ဆီးကိုင်ထားသူ။
၂။ ဒုတ်, တောင်ဝှေးကိုင်ထားသူ။
၃။ ဓား, လုံ, သန်လျက်စသည်ကိုင်ထားသူ။
၄။ လေးမြားကိုင်ထားသူတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၇။ ပါဒုကဝဂ်

၅-၁။ ပါဒုကာရုဠသိက္ခာပုဒ်
၆-၂။ ဥပါဟနာရုဠသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပါဒုကာရုဠသိက္ခာပုဒ်နှင့် ဥပါဟနာရုဠ သိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့် ပညတ်တော်မူလိုရင်း အဓိပ္ပါယ် ကိုရေးပါ။

ဖြေ။ ကျွန်းမာလျက် ခြေနင်းစီးထားသူအား တရားမဟောရ၊ ကျွန်းမာလျက် ဖိနပ်စီးထားသူအား တရားမဟောရ-ဟု ပညတ်တော်မူလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါဒုကာ နှင့် ဥပါဟန တို့၏ အထူးကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ဟိန္ဒူများ စီးလေ့ရှိသည့် သဲကြိုးမပါ၊ ခေါင်နေရာ၌ သစ်သားဖု, ကြေးဖု တပ်၍ ထိုဖုကို ခြေမ ခြေညှိုးတို့ဖြင့် ညှပ်ပြီးစီးရသော ဖနောက်ဖုံး (ဖနောက်ပိတ်)လည်း မပါသော ဖိနပ်သည် ''ပါဒုကာ'' မည်၏။

သဲကြိုးတပ် ဖိနပ်အမျိုးမျိုးနှင့် နောက်ပိတ်ဖိနပ်အမျိုးမျိုးသည် ''ဥပါဟန'' မည်၏။ **(တစ်နည်း)** ပါဒုကာ (ခြေနင်း)ကို သစ်သား, ထန်းလက်, ဝါး, မြက်, သစ်ရွက် စသည်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်၏။ ဥပါဟန (ဖိနပ်) ကို သားရေ, လဲ, ရှိုတို့ဖြင့် ပြုအပ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ရှေ့နည်းသည် ဘာသာဋီကာများကို မှီသောနည်းဖြစ်၍ နောက်နည်းကား ညောင်လေးပင်ရှင်ကျင့်ဝတ်နည်း ဖြစ်သည်။ ၄င်းနည်းသည် ဝိ၊ ၃။ ၂၇၃, ၂၇၇-စသည်ကို ကြည့်၍ ရေးသောနည်းဖြစ်ပါသည်။ အဘိဓာန်ပို့ကာ (၅၂၅-ဂါထာအဖွင့်) နှင့် ပါစိတ္တာဒီယောဇနာ (၁၃၈)တို့၌ကား ''ပါဒုကာသည် အထပ်အလွှာများ၏။ သားရေဖြင့် ပြုအပ်သော စမ္မပါဒုကာလည်းရှိ၏။ သစ်သားဖြင့်ပြုအပ်သော ကဋ္ဌပါဒုကာ လည်းရှိ၏'' ဟု ဆိုပါသည်။

ကျမ ပန ယွာယံ ပဏ္ဍိကဗန္ဓံ သြမုဠ္ဆိတ္တာ ဌာနဝေသေန သြမုက္ကောတိ ဝုစ္စတိ-ဟူသော ကခ်ိအဋ္ဌကထာအဖွင့်အရ ''နောက်ပိတ်မပါသော ဖိနပ်ဟူသမျှကို ပါဒုကာ-ဟုဆို၍ နောက်ပိတ်ပါသော ဖိနပ်ကို ဥပါဟန''ဟု ခွဲခြားရမည်မှာကား သေချာပါသည်။

မေး။ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ပါဒုကာရုဠ, ဥပါဟနာရုဠ-ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ၁။ ထီးရိုးပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော ခြေညှပ်ဖုန်း ခြေချောင်းနှစ်ခုအကြားကို မသွင်းပဲ နင်းရုံသာ နင်းထားသူ

၂။ ခြေချောင်းနှစ်ခုအကြားကို စွပ်သွင်း၍ စီးနင်းထားသူ။ ဤပုဂ္ဂိုလ် ၂-မျိုးကို ပါဒုကာရုဠ-ဟုခေါ်ပါသည်။

၃။ သဲကြိုးနှစ်ခု ပေါင်းစုထိစပ် ခြေညှပ်ရာအရပ်၌ ခြေချောင်းနှစ်ခုအကြားကို မသွင်းပဲ နင်းရုံသာနင်းထားသူ (ခြေဖမိုးဖုံးပါသော ဖိနပ်ဖြစ်လျှင် ခြေဖမိုးဖုံးအတွင်းသို့ ခြေချောင်းများ မသွင်းပဲ နင်းထားသူ။)

၂။ ခြေချောင်းနှစ်ခုအကြားကို စွပ်သွင်း၍ စီးနင်းထားသူ (ခြေဖမိုး အဖုံးအတွင်းသို့ ခြေချောင်းများသွင်း၍ စီးနင်းထားသူ။)

၃။ ဖနောင့်ဖုံးကို ချွတ်၍ စီးနင်းထားသူ။ ဤပုဂ္ဂိုလ် ၃-မျိုးကို ဥပါဟနာရုဠ-ဟု ခေါ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မှတ်ချက်။ ။ အထက်ပါအဓိပ္ပါယ်ကို ကခ်ါအဋ္ဌကထာကို ကြည့်၍ ရေးပါသည်။ ပါဠိတော်၌ သိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်လုံးဝယ် ''အက္ကန္တသ ဝါ ပဌိမုက္ကသ ဝါ သြမုက္ကသ ဝါ''ဟု ရှိနေပါသည်။ ကခ်ါအဋ္ဌကထာအဖွင့်၊ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာတို့ အလို ပါဒုကာရဟူသိက္ခာပုဒ်၌ 'သြမုက္ကသ ဝါ' မပါသကဲ့သို့ ရှိပါသည်။ ကခ်ါယောဇနာ မဟာဋီကာဝယ် ရှေးသိက္ခာပုဒ်၌ ''သြမုက္ကသ ဝါ'' ပါနေခြင်းမှာ ပမာဒလိခိတ-ဟု ဖွင့်ပါသည်။

မေး။ ဖိနပ် (ခြေနင်း)ကို ထုံးစံအတိုင်း မစီးပဲ နင်းရုံသာနင်းထားသော ကျွန်းမာနေသူအား တရားဟောကောင်းပါသလား။ အကြောင်းပြဖြေပါ။

ဖြေ။ မဟောကောင်းပါ။ အကြောင်းကား- ဖိနပ်(ခြေနင်း)ကို ထုံးစံအတိုင်းမစီးပဲ နင်းရုံသာ နင်းထားသောသူသည်လည်း ပါဒါကာရဟူ (ဥပါဟနာရဟူ)ပင် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

မေး။ စီးနင်းသူ (၃) မျိုးကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ အထက်ပါအဓိပ္ပါယ်များကိုကြည့်၍

၁။ အက္ကန္တ = ခြေချောင်းနှစ်ခုအကြား, သို့မဟုတ် ခြေချောင်းများကို မသွင်းပဲ နင်းရုံသာ နင်းထားသူ။

၂။ ပဌိမုက္က = ခြေချောင်းနှစ်ခုအကြား, သို့မဟုတ်- ခြေချောင်းများကို စွပ်သွင်း၍ စီးနင်းထားသူ။

၃။ သြမုက္က = ဖနောင့်ဖုံး, ဖနောင့်ပိတ်ကို ချွတ်၍ စီးနင်းထားသူ။

ချွတ်-စွပ်။ ။''ဖနောင့်ပိတ်သွင်း စီးနင်းထားသူ သြမုက္ကသ''ဟု ရေးသားကြသည်။ အချို့ကခ်ါ နိဿယတို့၌လည်း သြမုဋ္ဌတွာ-ပါဠိကို 'စွပ်၍'ဟုအနက်ပေးထားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာ ရွှေဥမင်နီသျှ၌ ''ချွတ်၍''ဟု ပေးပါသည်။ ပါစိတ်ပါဠိတော် (ဘုရားကြီး) ဘုရားကြီးနိဿယသစ်၌လည်း ''သြမုက္ကသ ဝါ - ချွတ်သည်လည်း ဖြစ်သော''ဟု ပေးပါသည်။

ထို ၂-မျိုးတို့တွင် -

အာဘရဏံ သြမုဋ္ဌတွာတိ မဟာလတံနာမ မဝကောဋ္ဌိအဂ္ဂနကံ အလင်္ကာရံ အပနေတွာ။ (ဝိ၊ ၆၊ ၃။ ၁၅၂။)

ကာလသေသေ ဥဒ္ဒါယ ဥပါဟနာ သြမုဋ္ဌိတွာတိ ... ပဌိမုက္ကာ ဥပါဟနာ ပါဒဂတာ ဟောန္တိ။ တာ ကာလသေသေ ဥဒ္ဒါယ အပနေတွာ။ (၄င်း။ ၂၅၈။)

သြမုက္ကန္တိ ပဌိမုဋ္ဌတွာ အပနီတံ (=စွပ်ပြီး၍ချွတ်ထားသော ဖိနပ်တည်း။) (၄င်း။ ၂၇၅။) ဟူသောအဖွင့်များနှင့် ရူပသိဒ္ဓိ ဥပသာရခန်း၊ အဝ-ဥပသာရ၏ ဝိယောဂ (မယှဉ်ခြင်း ကင်းကွာခြင်း) အနက်ကိုဖွင့်ရာ၌ သြမုက္ကဥပါဟနော-ဟု ပြယုဂ်ထုတ်ထားသည်များကို ထောက်လျှင် ချွတ်၍'ဟု ပေးသောအနက်သာ အမှန်ဖြစ်ပါသည်။

၇-၃။ ယာနဂတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ယာနဂတသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ကျွန်းမာလျက် ယာဉ်စီးနေသူအား တရားမဟောရ–ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ယာနဂတသိက္ခာပုဒ်လာ ''ယာန = ယာဉ်'' ဟူသော စကားလုံး၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပယောဇနေ–ဟူသော ပါဠိကို ပယောဇဉ်၊ သံယောဇနေ–ဟူသော ပါဠိကို သံယောဇဉ်–ဟုမြန်မာပြန်သကဲ့သို့ ''ယာန''ကို ''ယာဉ်'' ဟု မြန်မာပြန်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ''စီးသွားကြောင်း အရာဝတ္ထု''ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

မေး။ ယာန–အရကို ပြည့်စုံအောင်ဖော်ပြ၍ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ယာဉ်အရ–ဖိနပ်ကို ယူသင့် / မယူသင့် အကြောင်းပြဖြေပါ။

ဖြေ။ ယာန–အရ

၁။ ဝယှ – လှည်း ပေါင်းချုပ် ၂။ ရထ – ရထား
၃။ သကဋ – လှည်း ၄။ သန္ဒမာနိကာ – ဂဠုန်တောင်အလား နှစ်ဖက်ထား၍ မိုးအပ်သော သံလျင်း။
၅။ သိဝိကာ – ပျဉ်ချပ်စသည်တို့ဖြင့်ပြုအပ်သော ထမ်းစင်
၆။ ပါဋ္ဌကီ – အဝတ်သန်လျင်း ဟူသော ပါဠိတော်လာ ယာဉ် (၆)မျိုး အပြင် ''ဟတ္ထသယ်ဋ္ဌ''ခေါ် လူနှစ်ယောက် လက်ချင်းပေါင်းယှက် ဆက်စပ်ထားသော လက်ပုခက်, အဝတ်ပုခက် (အဝတ်ထမ်းစင်) များနှင့် ယခုခေတ်ပေါ် မော်တော်ကား, လေယာဉ်ပျံ, မီးသင်္ဘော စသောယာဉ်အမျိုးမျိုးကို ယူရပါမည်။

ဖိနပ်သည် ရှင်ရဟန်းတို့၏ ယာဉ်–ဖြစ်သော်လည်း ဥပါဟနာရဏသိက္ခာပုဒ်၌ ယူပြီးဖြစ်ကသာကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ မယူရပါ။

(ဆောင်) ဝယှ, ရထ၊ သကဋနှင့်၊ သန္ဒမာနိကာ၊ သိဝိကာမည်၊
ပါဋ္ဌကီ၊ ခြောက်လီ ယာဉ်မျိုးပေ။

''**ဝယှ = လှည်းပေါင်းချုပ်**'' ဟူသည် ဘေးအကာ မပါ၊ အပေါ်၌ မဏ္ဍပ်မိုးကဲ့သို့ ပျဉ်ချပ်မိုးအပ်သော လှည်းအထူးတည်း။
(တစ်နည်း) အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင် ရစ်ပတ်မိအောင် အထက်၌လည်းကောင်း၊ ဘေး၌လည်းကောင်း မိုးကာ၍ ပြုအပ်သော လှည်းအထူးတည်း။

''**သန္ဒမာနိကာ–သံလျင်းဟူသည်**'' အထက်၌ ၄–ထောင့်သဏ္ဌာန် ပေါင်းကို တင်မိုး၍ ထိုအမိုး၏ ဝဲယာနှစ်ဖက်တို့၌ လေ, နေပူ စသော ဘေးရန်တို့ကို ကာကွယ်ဖို့ရာ၌, (သို့) ငွေတို့ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော အခြင်ရနယ်တို့ကို တင်ကာ ဂဠုန်တောင်အလား နှစ်ဖက်ထား၍ မိုးအပ်သောလှည်းတည်း။

မေး။ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ယာနဂတ–ဟုဆိုရပါသနည်း၊ ပြည့်စုံစွာဖြေပါ။

ဖြေ။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် လူနှစ်ယောက်လက်ချင်းဆက်၍ ချီမယူဆောင်အပ်သူ, အဝတ်ပေါ်၌ ထား၍ ဝါးလုံးဖြင့် လျှိုကာထမ်းဆောင်အပ်သူ, နွားမြင်းစသည် မ က, မယှဉ်အပ် မတပ်အပ်သော ယဉ်ပေါ်၌နေသူ, ဖျက်ထားသော လှည်းဘီးစသည်တို့ပေါ်၌ နေသူများ ကိုပင် ယာနဂတ–ဟု ဆိုရပါသေးသည်။ နွားမြင်းစသည် က, ယှဉ်အပ် တပ်အပ်သော လှည်းနှင့် မော်တော်ကားစသော ယာဉ်တို့အပေါ်၌ နေသူကို 'ယာနဂတ'ဟု အထူး

http://www.dhammadownload.com

တလည် ပြောနေဖွယ်ပင် မလိုတော့ပါ။

မေး။ တရားဟော, တရားနှာ ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးလုံး (က) ယာဉ်တစ်ခုတည်းပေါ်ရောက်နေရာ, (ခ) ယာဉ်တစ်ခု စီပေါ်ရောက်နေရာတို့၌ တရားဟောကောင်း/ မဟောကောင်း ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တရားဟော, တရားနှာပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးလုံးသည် (က) ယာဉ်တစ်ခုတည်းပေါ်ရောက်နေရာ၌ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်၏ နေရာက နိမ့်လည်း မနိမ့်, နောက်လည်း မကျလျှင် ဟောကောင်းပါသည်။ နိမ့်နေမည်, နောက်ကျနေမည်ဆိုလျှင် မဟောကောင်းပါ။

(ခ) ယာဉ်တစ်ခုစီပေါ် အသီးသီးရောက်နေရာ၌ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်ယာဉ်က မြင့်နေမည်, ရှေ့က ရောက်နေမည်, ယာဉ်နှစ်ခု အနိမ့်အမြင့်တူနေမည်, ရင်ပေါင်တန်းနေမည်ဆိုလျှင် ဟောကောင်းပါသည်။ နိမ့်နေလျှင်, မြင့်နေသော်လည်း နောက်ကျနေလျှင် မဟောကောင်းပါ။

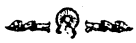

၈-၄။ သယနဂတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သယနဂတသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကျန်းမာလျက် အိပ်ရာပေါ်၌နေသောသူအား တရားမဟောရ-ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သယနဂတသိက္ခာပုဒ်၌ ဘယ်လိုနေရာမျိုးကို ''သယန''ဟုခေါ်၍၊ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ''သယနဂတ''ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အိပ်ဖို့ရာ တမင်တကာ ပြင်ဆင်ထားသောနေရာကိုသာ ''ဘယန=အိပ်ရာ ''ဟုမဆိုလိုပါ။ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် ဖျာသင်ဖြူးပေါ်၌ အိပ်နေလျှင် ထိုဖျာ သင်ဖြူးကို ''သယန''ဟု ဆိုရသည်။ ပကတိမြေကြီးပေါ်၌ အိပ်နေလျှင် ထိုပကတိမြေကြီးကိုပင် ''သယန'' ဟုဆိုရပါသည်။

ထိုအိပ်ရာ, ဖျာ သင်ဖြူး, မြေကြီး စသည်တို့အပေါ်၌ လဲလျောင်းနေသူကို ''သယနဂတ'' = အိပ်ရာပေါ်၌ ရောက်နေသူ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ သယနဂတသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူသော ဘုရားရှင်၏ မိန့်တော်မူလိုရင်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘယ်နေရာ၌မဆို လျောင်း၍ အိပ်နေသော ကျန်းမာသူအား ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ် က မြင့်သောညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်, မြေပြင်စသည်တို့ပေါ်၌ ရပ်လျက်ဖြစ်စေ, ထိုင်လျက်ဖြစ်စေ တရားမဟောရ-ဟု မိန့်တော်မူလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့မိန့်တော်မူရခြင်း (ပညတ်တော်မူရခြင်း)မှာ- လျောင်း, ထိုင်, ရပ် -ဟူသော ကျေရိယာပုတ်တို့တွင် လျောင်းခြင်းကျေရိယာပုတ်က အသက်သာဆုံး အထက်တန်းအကျဆုံး ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မည်သည့်ကျေရိယာပုတ်ဖြင့် နေသော တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်သည် မည်သည့်ကျေရိယာပုတ်ဖြင့် နေသော တရားနှာပုဂ္ဂိုလ်အား တရားဟောကောင်းပါသနည်း။

ဖြေ။ လျောင်းနေသော တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရပ်နေ, ထိုင်နေ လျောင်းနေသော တရားနှာ

http://www.dhammadownload.com

ပုဂ္ဂိုလ် (၃) မျိုးအား ဟောကောင်းပါသည်။ (လျောင်းနေချင်းတူလျှင် ဟောသောပုဂ္ဂိုလ်၏ နေရာကမြင့်နေရမည် သို့မဟုတ်, ညီမျှနေရမည်၊ မနိမ့်စေရ။)
ထိုင်နေသော တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ရပ်နေ ထိုင်နေသော တရားနာပုဂ္ဂိုလ်(၂)မျိုးကို ဟောကောင်းပါသည်။

ရပ်နေသော တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရပ်နေသော တရားနာပုဂ္ဂိုလ်အားသာ ဟောကောင်းပါသည်။

အချုပ်မှတ်ဖွယ်။ မသက်သာသော ကျရိယာပုတ်ဖြင့်နေသူက သက်သာသော ကျရိယာပုတ်ဖြင့်နေသူအား တရားမဟောကောင်းဟု အချုပ်မှတ်ပါ။

မေး။ **တရားဟောမှုနှင့် စပ်၍ လျောင်း, ထိုင်, ရပ်–ဟူသော ကျရိယာပုတ် (၃) မျိုးတို့ ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ မြင့်မြတ်ပုံကို ရေးပါ။**

ဖြေ။ ရပ်ခြင်းကျရိယာပုတ်ထက် ထိုင်ခြင်း ကျရိယာပုတ်က မြတ်သည်။ ထိုင်ခြင်းကျရိယာပုတ်ထက် လျောင်းခြင်းကျရိယာပုတ်က မြတ်ပါသည်။ .

(**ဆောင်**) ရပ်, ထိုင်, လျောင်း ဟု၊ အစဉ်ရှု၊ မြတ်မှု ကျရိယာအရှိအသေပေးရာ၌

မေး။ **အရှိအသေပေးရာ၌ ထိုင်ခြင်း, ရပ်ခြင်း ၂–မျိုးတို့တွင် ဘယ်ကျရိယာပုတ်က ပို၍ ရှိသေလေးစားရာရောက်ပါသနည်း။**

ဖြေ။ **အချို့ဆရာတို့က တရားဟောရာ၌ ရပ်ခြင်းကျရိယာပုတ်က နိမ့်ကျ၍ ထိုင်ခြင်းကျရိယာပုတ်က သာလွန်မြင့်မြတ်ပုံကြည့်၍ အရှိအသေပေးရာ၌လည်း ထိုင်ခြင်းထက် ရပ်ခြင်းကပို၍ ရှိသေလေးစားရာရောက်သည်–ဟု ဆိုကြပါသည်။**

အချို့ဆရာတို့က ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်, ခဇ္ဇနီယဝဂ်လာ ''ဆရာကရပ်, ဘုရားရှင်က ထိုင်နေတော်မူရာ၌ တပည့်ရဟန်းတော်များက ထိုင်နေလျှင် (ထိုင်ခြင်းတူသော) ဘုရားရှင်ကို ရှိသေရာရောက်၍ ဆရာကို ရှိသေရာမရောက်၊ တပည့်များက ရပ်နေကြလျှင် (ရပ်ခြင်းတူသော)ဆရာကို ရှိသေရာရောက်၍ ထိုင်နေတော်မူသော ဘုရားရှင်ကို ရှိသေရာမရောက်'' ဟူသောစကားရပ်ကို ထောက်၍ ရပ်ခြင်းထက် ထိုင်ခြင်းက ပို၍ ရှိသေလေးစားရာရောက်သည်–ဟု ဆိုကြပါသည်။

မိမိအထင်။ ။ မိမိကား ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် နေရာဌာန လိုက်ပြီး ပို၍ ရှိသေလေးစားရာရောက်, မရောက်ကို ဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု ထင်ပါသည်။

လေးစားရမည့်ဆရာသမားစသည်တို့က ထိုင်နေသည်ဖြစ်စေ, မတ်တပ် ရပ်နေသည်ဖြစ်စေ ရှေ့မှောက်၌ ထိုင်နေခြင်းက ပို၍ ရှိသေလေးစားရာရောက်ပါသည်။ (နတ်တို့သည် ဘုရားရှင်၏ ရှေ့တော်၌ပင် မတ်တပ်ရပ်နေကြသည်။ ထိုင်သည့်အခါ အလွန်နည်းပါးသည်။ မဟာအာဠာနာဒိယသုတ်ကို လျှောက်ထားဖို့ရန် ဘုရားရှင်ထံ ဆည်းကပ်သောအခါ၌သာ ၄င်းသုတ်တော်ကို ရှိသေလေးစားသောအားဖြင့် နတ်မင်းကြီး လေးယောက်နှင့်တကွ နတ်များထိုင်နေကြပါသည်။ (ဒီ၊ ၌၊ ၁။ ၁၄၄။)

ဆရာသမားစသည်တို့နှင့် လမ်းမှာတွေ့ဆုံသည့်အခါ ထိုင်သာလျှင်ထိုင်၍ လက်အုပ်ချီနေခြင်းက ပို၍ ရှိသေလေးစားရာရောက်ပါသည်။ (မထိုင်သာလျှင်ကား မတ်တပ်ရပ်လျက်ပင် လက်အုပ်ချီနေသင့်ပါသည်။)

မိမိက ထိုင်ခုံစသော အမြင့်၌ ထိုင်နေစဉ် ဆရာသမားစသည် ကြွလာလျှင်

http://www.dhammadownload.com

မတ်တပ်ရပ်နေမှ ရှိသေလေးစားရာရောက်ပါသည်။

မိမိကဆရာသမားလောက် မရှိသေ မလေးစားထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ရှေ့၌ ထိုင်နေစဉ် ဆရာသမားကြွလာလျှင် မတ်တပ်ရပ်၍ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းက ပို၍ ရှိသေလေးစားရာရောက်ပါသည်။ (ဆရာသမားလောက် မရှိသေ မလေးစားထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ထ၍ ခရီးဦး မကြိုဆိုရ၊ ကြိုဆိုလျှင် ဆရာကို မရှိသေ မလေးစားရာရောက်သည်။ (ဓမ္မပဒ၊ ၆၊ ၁။ ၂၄၀ ရှု။)

မေး။ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ''ပလ္လတ္ထိကာယနိသိန္နဿ''ဟု ဆိုရပါသည်။

ဖြေ။ ကျန်းမာလျက် လက်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အဝတ်ပုဆိုးဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဒူးနှစ်ဖက်ကို သိမ်းပိုက်ပတ်ဖွဲ့လျက် ထိုင်နေသူကို ''ပလ္လတ္ထိကာယနိသိန္နဿ''ဟု ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ပလ္လတ္ထိကာ-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ခမ္ဘကတဝဂ် ပလ္လတ္ထိကာယနိသီဒန သိက္ခာပုဒ်၌ အကျယ်ရေးခဲ့ပြီ။

မေး။ ခမ္ဘဂတဝဂ်လာ ပလ္လတ္ထိကာ သိက္ခာပုဒ်နှင့် ပါဒုကာဝဂ်လာ ပလ္လတ္ထိကာသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ခမ္ဘဂတဝဂ်လာ ပလ္လတ္ထိကာသိက္ခာပုဒ်က မြို့ထဲရွာထဲ၌ လက်အာယောဂပတ်, ပုဆိုးအာယောဂပတ်ဖွဲ့လျက် နေထိုင်ခြင်းကို တားမြစ်သည်။

ပါဒုကာဝဂ်လာ ပလ္လတ္ထိကာသိက္ခာပုဒ်ကား ကျန်းမာလျက် လက်အာယောဂပတ်, ပုဆိုးအာယောဂပတ်ဖွဲ့လျက် ထိုင်နေသူအား တရားဟောခြင်းကို တားမြစ်၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။

၁၀-၆။ ဝေဠိတသီတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပါ။

ဖြေ။ ကျန်းမာလျက် ဆံစ မပေါ်အောင် ဦးရစ်ပေါင်းထားသူအား တရားမဟောရ-ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘယ်လိုလုပ်တာကို ''ဦးရစ်ပေါင်း''ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဆံစ မပေါ်အောင် ခေါင်းပေါင်း ပေါင်းသောအားဖြင့် ရစ်ပတ်ခြင်း၊ မကိုင်ရှဉ်းထုပ် ဆောင်းသောအားဖြင့် ရစ်ပတ်ခြင်းစသည်အားလုံးကို ''ဝေဠိတ=ဦးရစ်ပေါင်း''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဝေဠိတသီသ-အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဦးခေါင်းကို ရစ်ပတ်ကြောင်းဖြစ်သော အဝတ် (ခေါင်းပေါင်းပုဝါ)ဖြင့် ဆံစ မပေါ်အောင် ရစ်ပတ်အုပ်ဆောင်းထားသူ၊ မကိုင်ရှဉ်းထုပ်စသည် ဆောင်းထားသူကို ''ဝေဠိတသီသ'' ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဆံစ မပေါ်အောင် ဦးရစ်ပေါင်းထားသူကို တရားဟောလိုလျှင် ဘယ်လိုလုပ်ခိုင်းပြီးမှ ဟောရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို တရားဟောလိုလျှင် ဆံစ ပေါ်အောင် ဖော်စေပြီးမှသော်လည်းကောင်း၊

http://www.dhammadownload.com

ဦးပေါင်း ဦးထုပ်စသည်ကို ချွတ်စေပြီးမှသော်လည်းကောင်း တရားဟောရပါမည်။

မေး။ ခေါင်းပေါင်းထားသော မြန်မာအမျိုးသားတစ်ယောက်ကို တရားဟောကောင်းပါသလား၊ ဘာ့ကြောင့်ပါနည်း။

ဖြေ။ ဟောကောင်းပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် – မြန်မာအမျိုးသားတို့ ခေါင်ပေါင်း ပေါင်းပုံမှာဆံစ ပေါ်နေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

၁၁–၇ သြဂုဏ္ဍိတသီသသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကျန်းမာလျက် ခေါင်းမြီးခြုံထားသူကို တရားဟောလိုလျှင် ဘယ်လိုလုပ်ခိုင်းပြီးမှ ဟောရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ခေါင်းမြီးခြုံကို ဖွင့်ခိုင်းပြီးမှ ဟောရပါမည်။

၁၂–၈။ ဆမာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဆမာသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဝမ္မကထိက ရဟန်းသာမဏေသည် အခင်းမရှိသော မြေကြီးပေါ်၌ ထိုင်၍ ကျန်းမာလျက် နေရာ(အခင်းပေါ်)၌ ထိုင်နေသူအား တရားမဟောရ–ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဆမာသိက္ခာပုဒ်၌ ဘယ်လိုနေရာမျိုးကို အာသန–ဟု ခေါ်ဆိုရပါနည်းဖြေဆိုရ၏၊ အာသနေ နိသိန္နေ–၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပါ။

ဖြေ။ ညောင်စောင်း (ခုတင်), အင်းပျဉ် (ထိုင်ခုံ) စသည်ကို ''အာသန''ဟု ခေါ်ရိုးရှိပါသည်။ (အာသနံ မဠ္ဍပီဌာဒိ။ အဘိဓာန်။) ဤသိက္ခာပုဒ်၌ကား အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အဝတ်အခင်း ကိုဖြစ်စေ, မြက်အခင်းကိုဖြစ်စေ ''အာသန''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ထိုမူလအရင်းခံ အာသနဖြစ်သော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်စသည်ပေါ်၌ဖြစ်စေ၊ အယုတ် ဆုံး အာသနဖြစ်သော အဝတ်အခင်း မြက်အခင်းပေါ်၌ဖြစ်စေ ထိုင်နေသူကို ''အာသနေ နိသိန္နေ = နေရာ၌ထိုင်နေသူ''ဟု ဆိုရပါသည်။

၁၃–၉။ နိစ္စာသနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ နိစ္စာသနသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဝမ္မကထိက ရဟန်းသာမဏေသည် နိမ့်သောနေရာ၌ထိုင်၍ ကျန်းမာလျက် မြင့်သော နေရာ၌ ထိုင်နေသူအား တရားမဟောရ–ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နိစ္စာသနသိက္ခာပုဒ်၌ ဘယ်လိုနေရာကို ဥစ္စာသန–ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် မြေပြင် မြင့်မောက်သောနေရာကိုလည်း ''ဥစ္စေအာသန (= ဥစ္စာ

http://www.dhammadownload.com

သန)''ဟု ဆိုရပါသည်။

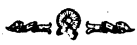

၁၄-၁၀။ ဌိတောနိသိန္နသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ရပ်နေသော ဓမ္မကထိကရဟန်းသာမဏေသည် ကျွန်းမာလျက် ထိုင်နေသူအား တရားမဟောရ-ဟု အဘယ့်ကြောင့် ပညတ်တော်မူရပါသနည်း။

ဖြေ။ ရပ်ခြင်းကျေရိယာပုတ်ထက် ထိုင်ခြင်းကျေရိယာပုတ်က သက်သာ၍ လွန်မြတ်သောကြောင့် ယင်းသို့ ပညတ်တော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ထိုင်နေသော ဆရာမထေရ်ကြီးက အနီးဌာရပ်နေသော တပည့်ရဟန်းသာမဏေကို ပါဠိအဋ္ဌကထာဆိုင်ရာ ယုံမှားသံသယဖြစ်နေသည့် ပြဿနာကို မေးလျှင် ဘယ်လို လုပ်ရမည်နည်း။ မြန်မာလို မေးလျှင်ကော ဖြေကောင်းပါသလား။

ဖြေ။ တပည့်ရဟန်းသာမဏေက မဖြေကောင်းပါ။ ဖြေဆိုလိုလျှင်- (ရိုသေလေးစားသော အားဖြင့် ဆရာမထေရ်ကြီးကို မတ်တပ်ထ၍ မေးပါ-ဟု လျှောက်ထားရန် မသင့်သော ကြောင့်) မိမိဘေးနား၌ ရပ်နေသောရဟန်းသာမဏေကိုဖြေမည်-ဟု နှလုံးသွင်းကာ ဖြေဆိုရပါမည်။ (ပါဠိအဋ္ဌကထာဆိုင်ရာ ပြဿနာကို မေး၍ ပါဠိလိုဖြေရမည့် အရာကိုသာ ဆိုလိုသည်။)

မြန်မာလိုမေးလျှင် ဖြေကောင်းပါသည်။ (အခြားဘာသာစကားဖြင့် မေးလျှင်လည်း အခြားဘာသာစကားဖြင့် ဖြေကောင်းသည်သာ။)

အမှာ။ ။ ဓမ္မ ဒေသေဿာမိ-၌ ဓမ္မ-အရကို သတိပြုပါ။

မေး။ ဥဏ္ဏာစွမ်းကို သိလို၍ ထိုင်နေသော ဆရာမထေရ်ကြီးက အနီးဌာရပ်နေသော တပည့်ရဟန်းသာမဏေကို ပါဠိအဋ္ဌကထာဆိုင်ရာ ပြဿနာကို မေးလျှင်ဖြေကောင်းပါသလား။

ဖြေ။ ဥဏ္ဏာစွမ်းကို သိလို၍ ပါဠိအဋ္ဌကထာဆိုင်ရာပြဿနာကို မေးရာ၌ကား ''သည်လိုမဟုတ်ပါလားဘုရား''ဟု ပြန်မေးသလိုလို ဖြေဆိုနည်း (=အနုယောဂဒါနနယ)ဖြင့် ဖြေဆိုကောင်းပါသည်။

မေး။ ရဟန်းသာမဏေတို့ မတ်တပ်ရပ်၍ ရတု-စသည်ဖတ်ရာ၌ အပြစ်လွတ်အောင် စီစဉ်နည်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းသာမဏေများကိုယ်တိုင် ထိုင်နေသော ရဟန်းရှင်လူ ပရိသတ်ကြားဝယ် ပါဠိအဋ္ဌကထာပါဝင်သော ရတု, လက်ာ, ဩဘာစာစသည်ကို မတ်တပ်ရပ်၍ ဖတ်ရာ၌ ရဟန်းသာမဏေတစ်ပါးပါး, ဒကာတစ်ယောက်ယောက်ကို မတ်တပ်ရပ်ခိုင်းပြီး ထို မတ်တပ်ရပ်နေသူကို ဖတ်ပြမည်-ဟု သဘောထားကာ ဖတ်ရပါမည်။

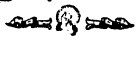

၁၅-၁၁။ ပစ္ဆတောဂမန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပစ္ဆတော ဂမန သိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြခဲ့ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ တရားဟောသော ရဟန်းသာမဏေသည် နောက်မှလိုက်၍ ကျန်းမာပါလျက် ရှေ့က သွားနေသူအား တရားမဟောရ–ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရှေ့မှသွားနေသော ရဟန်းသာမဏေတစ်ပါးပါးက ပါဠိအဋ္ဌကထာဆိုင်ရာ ပြဿနာကို မေးလျှင် ဘယ်လိုနှလုံးသွင်းပြီး ဖြေဆိုရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ရှေ့မှသွားနေသော ရဟန်းသာမဏေတစ်ပါးက ပါဠိ အဋ္ဌကထာဆိုင်ရာ ပြဿနာကို မေးလျှင် ထိုရှေ့မှသွားနေသော ရဟန်းသာမဏေကို မဖြေပဲ ''နောက်မှ ရဟန်းသာမဏေကို ဖြေမည်''ဟု နှလုံးသွင်းကာ ဖြေဆိုရပါမည်။

မေး။ ရှေ့ နောက်သွားနေစဉ် အတူတကွ သင်ယူအပ်သော ပါဠိအဋ္ဌကထာခမ္ဘာကို ရွတ်အံ သရဇ္ဈာယ်ကောင်းပါသလား။

ဖြေ။ ရွတ်အံ သရဇ္ဈာယ်ကောင်းပါသည်။

မေး။ ထမ်းပိုးထမ်း ရင်ပေါင်တန်းပြီးသွားနေသူကို တရားဟောကောင်းပါသလား။ ပြဿနာ မေးရင်ရော ဖြေဆိုကောင်းပါသလား။

ဖြေ။ ထမ်းပိုးထမ်း ရင်ပေါင်တန်းသွားနေသူအား တရားဟောကောင်းပါသည်။ ပြဿနာမေးလျှင်လည်း ဖြေဆိုကောင်းပါသည်။

၁၆–၁၂။ ဥပ္ပထေန ဂမန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥပ္ပထေန ဂမန သိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ တရားဟောသော ရဟန်းသာမဏေသည် လမ်းဘေးကလိုက်၍ ကျန်းမာပါလျက် လမ်းပေါ်၌သွားနေသူအား တရားမဟောရ–ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥပ္ပထေန ဂမန သိက္ခာပုဒ်၌ ဘယ်လိုသွားနေကြလျှင် တရားဟောကောင်း ပါသနည်း။ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ တရားဟော, တရားနာနှစ်ဦးလုံး လှည်းလမ်းပေါ်၌ လှည်းဘီးလမ်းတစ်ခုစီဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ လမ်းမဟုတ်သဖြင့်သော်လည်းကောင်း ရင်ပေါင်တန်းသွားနေကြလျှင် ဟောကောင်းပါသည်။

၁၇–၁၃။ ဒ္ဒိတောဥစ္စာရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒ္ဒိတောဥစ္စာရသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းသာမဏေတို့သည် ကျန်းကျန်းမာမာရှိနေပါလျက် မတ်တပ်ရပ်၍ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်မစွန့်ရ–ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဖုံးကွယ်ရာ အရပ်သို့သွားစဉ် မအောင့်အည်း မချုပ်တည်းနိုင်၍ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်

http://www.dhammadownload.com

ထွက်ကျသွားလျှင် အပြစ်ရှိ/ မရှိ အကြောင်းပြဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဖုံးကွယ်ရာအရပ်သို့သွားစဉ် မအောင့်အည်း မချုပ်တည်းနိုင်၍ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် ထွက်ကျသွားလျှင် အပြစ်မရှိပါ။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် - အသဠိစ္စ ကတ (=စေတနာမပါပဲ ပြုအပ်သည်) မည်သောကြောင့်ပါတည်း။

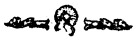

၁၈-၁၄။ ဟရိတေ ဥစ္စာရ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဟရိတေ ဥစ္စာရသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းသာမဏေတို့သည် ကျန်းကျန်းမာမာရှိနေပါလျက် စိမ်းစိုရှင်သန်နေသော မြက်, သစ်ပင်, သစ်ကိုင်း, သစ်ခက်, သစ်ရွက်များအပေါ်၌ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် မစွန့်ရ၊ တံတွေး မထွေးရ၊ နှပ်မညှစ်ရ-ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဟရိတေ ဥစ္စာရသိက္ခာပုဒ်၌ ဟရိတ-အရကို ရေးပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ စိမ်းစိုနေသော မြက်ပင်များကိုသာ "ဟရိတ"ဟု ဆိုရသည် မဟုတ်၊ မြေကြီးပေါ်၌ ထင်ရှားပေါ်လွင်လျက် သွားနေသော အသက်ရှင်ဆဲ သစ်ပင်၏အမြစ်, မြေကြီးနှင့် ကပ်ငြိထိစပ်နေသော သစ်ကိုင်း သစ်ခက် စသည်အားလုံးကိုပင် "ဟရိတ"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုပါတိမောက်လာ "ဟရိတ"သဒ္ဒါပါသော သိက္ခာပုဒ်များဝယ် "ဟရိတ"အရတို့ကို အသီးသီးဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မဟာလွှကဝိဟာရသိက္ခာပုဒ်၌ ဟရိတ-အရ စပါးမျိုး ခုနစ်ပါးစသည်ပြားသော ကောက်ကိုလည်းကောင်း ပဲနောက်, ပဲကြီး, နှမ်း, ပဲပိစပ်, ဗူး, ဖရုံစသည်ပြားသော ပဲကိုလည်းကောင်း ယူရပါမည်။ (စိမ်းစိုသော ကောက်ပဲ, သီးနှံများကို ယူရပါမည်။)

ဟရိတေ ဥစ္စာရသိက္ခာပုဒ်၌ ဟရိတ-အရ စိမ်းစိုနေသော မြက်ပင်များကိုသာမက မြေကြီးပေါ်၌ ထင်ရှားပေါ်လွင်လျက်သွားနေသော အသက်ရှင်ဆဲ သစ်ပင်၏အမြစ်, မြေကြီးနှင့် ကပ်ငြိထိစပ်နေသော သစ်ကိုင်း သစ်ခက် စသည်အားလုံးကိုပင် ယူရပါမည်။

အမှာ။ ။ "ဒွေမာတိကာ၌"ဟု မေးလျှင် "ဘိက္ခုနီ သုဒ္ဓပါစိတ် ဒုတိယဥစ္စာရ ဆဠုနသိက္ခာပုဒ်၌ ဟရိတ-အရ လယ်ဖြစ်စေ, အုန်းခြစသောအရံဖြစ်စေ အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော စိမ်းပျိုးအပ်သည်ဖြစ်၍ စိမ်းစိုသောအရပ်ကို ယူရပါမည်"ဟု ဖြည့်စွက်ဖြေပါ။

မေး။ ပင်စည်၌ ထိုင်၍ စိမ်းစိုသော မြက်, သစ်ပင် မရှိရာအရပ်၌ စွန့်လျှင် အပြစ်ရှိပါသလား။

ဖြေ။ အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင်စသည်မရှိရာအရပ်ကို ရှာနေစဉ် မချုပ်တည်းနိုင်၍ အဆောတလျင် ကျင်ကြီးကျင်ငယ် ထွက်ကျသွားလျှင် အပြစ်ရှိပါသလား။ အကြောင်းပြဖြေပါ။

ဖြေ။ စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင် စသည်မရှိရာအရပ်ကိုရှာနေစဉ် မချုပ်တည်းနိုင်၍ အဆောတလျင် ထွက်သွားလျှင် အပြစ်မရှိပါ။ အကြောင်းကား-ဂိလာန (=မကျန်းမာသူ)

http://www.dhammadownload.com

အရာ၌တည်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင် မရှိရာအရပ်၌ စွန့်လိုက်ရာ စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင်ရှိရာအရပ်သို့ ရောက်သွားလျှင် အပြစ်ရှိပါသလား။

ဖြေ။ အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင် မရှိရာအရပ်ကို ရှာမရလျှင် ဘယ်နေရာမှာ စွန့်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင် မရှိရာအရပ်ကို ရှာမရလျှင် မြက်ကရွတ်ခွေ, ကောက်ရိုးကရွတ်ခွေ, သစ်ရွက်ခြောက် စသည်တို့ပေါ်၌ စွန့်ရမည်။ ထိုမြက်ကရွတ်ခွေ စသည်တို့မှ တဆင့် စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင်ရှိရာအရပ်သို့ ရောက်သွားသော်လည်း အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ ပါးစပ်၌ ငုံထားသော ရေ, ကြံဖတ်, အရိုး စသည်ကို မြက်ခင်းပေါ် ထွေးချကောင်းပါသလား။

ဖြေ။ ထွေးချကောင်းပါသည်။ အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ စိမ်းလန်းစိုပြေနေသော မြက်သစ်ပင်ရှိရာအရပ်, သုံးဆောင်ကောင်းသော ရေတို့၌ နှပ်ညှစ်ချကောင်းပါသလား။ အကြောင်းပြဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဟရိတေ ဥစ္စာရ; ဥဒကေ ဥစ္စာရ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ခေဠ-သဒ္ဒါဖြင့် နှပ်ကိုသော်လည်း သိမ်းယူရသောကြောင့် စိမ်းလန်းစိုပြေနေသော မြက်သစ်ပင်ရှိရာအရပ် သုံးဆောင်ကောင်းသောရေတို့၌ နှပ်မညှစ်ချကောင်းပါ။

၁၉-၁၅ ဥဒကေဥစ္စာရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥဒကေဥစ္စာရသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းသာမဏေတို့သည် ကျန်းကျန်းမာမာရှိနေလျက် သုံးဆောင်ကောင်းသော ရေထည်း၌ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် မစွန့်ရ၊ တံတွေးမထွေးရ၊ နှပ်မညှစ်ရ-ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥဒကေဥစ္စာရသိက္ခာပုဒ်၌ ယူရမည့်ရေ, မယူရမည့်ရေတို့ကို ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဥဒက-အရ သုံးဆောင်ကောင်းသောရေ (သုံးစွဲသောက်ချိုးရန် ဖြစ်နိုင်လောက်သောရေ)ကိုသာ ယူရပါမည်။

မသုံးဆောင်ကောင်းသည့် ဝစွကုဋီအတွင်း၌ရှိသောရေ, သမုဒ္ဒရာရေ စသည်တို့ကို မယူရပါ။

မေး။ မြစ်ထည်း ချောင်းထည်း လေ, သဘော်စီးသွားသောအခါ ထိုမြစ်ရေထည်း ချောင်းရေထည်း ၌ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်, တံတွေး နှပ်များ စွန့်ကောင်းပါသလား။ ဘာကိုထောက်၍ သိရပါသနည်း။

ဖြေ။ စွန့်ကောင်းပါသည်။ ''မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းသဖြင့် ပတ်လည်ဝန်းကျင် ရေအလျှဉ်ဖြစ်နေသောကြောင့် ရေမရှိရာအရပ်ကို ရှာမရလျှင် ရေထည်း၌ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စသည်စွန့်ကောင်းသည်''ဟု ဆိုသော အဋ္ဌကထာစကားကိုထောက်၍ သိရပါသည်။ (ကုန်းပေါ်၌

http://www.dhammadownload.com

ကျင်ကြီး, ကျင်ယေ်စွန့်ချလိုက်ရာ ရေထည်းသို့ စီးဆင်းသွားလျှင် အပြစ်မရှိပါ။)
အမှာ။ ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ခေဋ-အရလည်း ရှေ့သိက္ခာပုဒ်နှင့် အတူတူပင်။

မေး။ ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ် ဘယ်နှုတ်ရှိပါသနည်း။ ၄င်းတို့ကို ဘာ့ကြောင့် ''ဓမ္မဒေသနာပဋိ သံယုတ္တသိက္ခာပုဒ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သုရာသုရာဝဂ် ဆတ္တပါဏိသိက္ခာပုဒ်မှစ၍ ဤ ဥဒကေဥစ္စာရ သိက္ခာပုဒ်တိုင်အောင် (၁၉)ပုဒ်၊ (တစ်နည်း) ဥပ္ပထေန ဂစ္ဆန္တသိက္ခာပုဒ်တိုင်အောင် (၁၆) ပုဒ်ရှိပါသည်။
တရားဟောမှုနှင့်စပ်ဆိုင်သောကြောင့် ၄င်းတို့ကို ''ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ်'' ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (၁၉)ပုဒ်ဆိုသောနည်းသည် ဘယ်အဋ္ဌကထာနည်းဖြစ်၍၊ (၁၆) ပုဒ်ဆိုသောနည်းက ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ (၁၉) ပုဒ်ဆိုသောနည်းသည် ကခ်ီအဋ္ဌကထာနည်းဖြစ်၍၊ (၁၆) ပုဒ်ဆိုသောနည်းကား ဆရာမြတ်တို့နည်း ဖြစ်ပါသည်။

ရှင်းချက်။ ။ နောက်ဆုံးဥစ္စာရသိက္ခာပုဒ် (၃) ပုဒ်သည် စင်စစ်အားဖြင့် တရားဟောမှုနှင့် မစပ်ဆိုင်ပါ၊ သို့သော် ကခ်ီအဋ္ဌကထာက ၄င်း (၃) ပုဒ်ကို ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တ သိက္ခာပုဒ်တို့တွင် ထည့်သွင်းရေတွက်ထား သောကြောင့် (၁၉) ပုဒ်ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကခ်ီအဋ္ဌကထာက ထိုသို့ထည့်သွင်းထားခြင်းမှာ ယင်းသိက္ခာပုဒ် (၃)ပုဒ်တို့သည် ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ်များနှင့် တစ်ဝဂ်ထည်း၌ အတူတကွဖြစ်သောကြောင့် (တကွဖြစ်ဖက် သဟစရဏနည်း)အားဖြင့် ထည့်သွင်းထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆဋ္ဌမကခ်ီအဋ္ဌကထာ၌ ဤဥဒကေ ဥစ္စာရသိက္ခာပုဒ်အဆုံးဝယ် ''ကေ္ခနဝိသတိ ဓမ္မ ဒေသနပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ''ဟု ပါသည်။ ရှေးယူဟောင်းတို့၌ကား ၄င်းစကားရပ်ကို မတွေ့ရ၊ ၄င်းစကားရပ်မပါသော်လည်း အဋ္ဌကထာစာသွားအရ ဤ သိက္ခာပုဒ် (၃)ပုဒ်ကို ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ်-ဟု ဆိုလိုကြောင်း သိသာထင်ရှားပါသည်။ မှန်၏-ဆတ္တပါဏိသိက္ခာပုဒ်၌ ''ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တေသု ပဌမေ''ဟု ဖွင့်ပြီးနောက် ဒုတိယေ၊ တတိယေ-စသည်ဖြင့် ဆက်လက်ဖွင့်ပြခဲ့ရာ ဤသိက္ခာပုဒ် (၃)ပုဒ်ကို သတ္တရသမေ, အဋ္ဌာရသမေ, ကေ္ခနဝိသတိမေ-ဟု နံပါတ်တပ်ပြီး ဖွင့်ပြခဲ့ပါသည်။ ''ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ်တို့တွင် ၁၇-ခုမြောက်, ၁၈-ခုမြောက်, ၁၉-ခုမြောက် သိက္ခာပုဒ်''ဟူလို။ ယင်းစာသွားအရ အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဤသိက္ခာပုဒ် (၃)ပုဒ်ကို လည်း ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ်-ဟု ဆိုလိုကြောင်း သိသာပါသည်။

ဆရာမြတ်တို့ကား တရားဟောမှုနှင့် တကယ်စပ်ဆိုင်သော ရှေ့ပုဒ် (၁၆) ပုဒ်ကိုသာ ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ်-ဟု ဆိုကြပါသည်။

ထို့ကြောင့် ၁၉-ပုဒ်၊ (တစ်နည်း) ၁၆-ပုဒ်ဟု ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(**ဆောင်**) - တရားဓမ္မော၊ ဟောမှုနှင့်စပ်၊ ပညက်အပ်ပေ၊ သိက္ခာတွေ၊
ခေါ်လေ ဓမ္မဒေသနာ ပဋိသံယုတ္တ။
- တဆယ့်ကိုးပါ၊ ဆယ့်ခြောက်ပါ၊ ကွဲပြား နှစ်ဝါဒ။

□□□□□

http://www.dhammadownload.com

သေခိယပကိဏ္ဏကအဓိဗွာယ်

မေး။ သေခိယသိက္ခာပုဒ် (၇၅) ပုဒ်ကို အမျိုးအစားအားဖြင့် ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သာရုပ္ပသိက္ခာပုဒ် ၂၆ – ပုဒ်
၂။ ဘောဇနပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ် ၃၀ – ပုဒ်
၃။ ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ် ၁၉ – ပုဒ်
ပေါင်း ၇၅ – ပုဒ်

(တစ်နည်း)
၁။ သာရုပ္ပသိက္ခာပုဒ် ၂၆ – ပုဒ်
၂။ ဘောဇနပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ် ၃၀ – ပုဒ်
၃။ ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ် ၁၆ – ပုဒ်
၄။ ဥစ္စာရသိက္ခာပုဒ် ၃ – ပုဒ်
ပေါင်း ၇၅ – ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ စာမေးပွဲတို့၌ ဓမ္မဒေသနာ ပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပုဒ်တို့တွင် အလယ်သိက္ခာပုဒ် (၁) ပုဒ်၊ သို့မဟုတ်– (၃) ပုဒ်ဟု မေးလျှင် ၁၉–ပုဒ်ထဲမှ ရှာပါ။အလယ် (၂) ပုဒ်, သို့မဟုတ်– (၄) ပုဒ်–ဟု မေးလျှင် ၁၆–ပုဒ်ထဲမှ ရှာပါ။

မေး။ ဘုရားရှင်သည် သေခိယသိက္ခာပုဒ်များကို ဘယ်တိုင်း ဘယ်မြို့၌ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို အကြောင်းပြု၍, ဘယ်အကြောင်းဝတ္ထုကြောင့် ပညတ်တော်မူခဲ့ပါသနည်း။
(ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က တိုင်းကြီး ၇–တိုင်းကို ''နိဒါန်း''ဟု ခေါ်သည်။)

ဖြေ။ ဘုရားရှင်သည် သုရသုရကာရကသိက္ခာပုဒ်ကို ကောသမ္ဗီပြည် ယောသိတာရုံကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် (နိဒါန်း)၊ ရဟန်းတော်အများကို အကြောင်းပြု၍ (ပုဂ္ဂိုလ်)၊ ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်လှူသော နွားအဖျော်ကို ရှရှး ရှရှး (=ရှူးရှူး) မြည်အောင်သောက်ကြ သဖြင့် ကချေသည်ဖြစ်ဖူးသော ရဟန်းတစ်ပါးက ''ဒီသံဃာတွေဟာ အချမ်းအနှိပ်စက် ခံနေရယောင်တကား'' (အချမ်းနှိပ်စက်ခံရဟန်တူတယ်)ဟု ပြက်ရယ်ပြုမှုကြောင့် (ဝတ္ထု) ပညတ်တော်မူပါသည်။

ပါနီယတ္ထာလက သိက္ခာပုဒ်နှင့် သသိတ္ထကသိက္ခာပုဒ် ၂– ပုဒ်ကို ဘဂ္ဂတိုင်း သံသုမာရဂိရ ဘေသကဠာ–မည်သော မိဂဒါဝုန်တောင်၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ်(နိဒါန်း)၊ ရဟန်း အများကို အကြောင်းပြု၍ (ပုဂ္ဂိုလ်)၊ ကောကနဒ–မည်သော ပြာသာဒ်၌ အာမိသတွေ ပေနေသောလက်ဖြင့် သောက်ရေခွက်ကို ကိုင်ခြင်း, ဆွမ်းလုံးတွေနှင့် တကွသော သပိတ်ဆေးရေကို မြို့ထဲ၌ စွန့်ခြင်းဟူသောအကြောင်းတို့ကြောင့် (ဝတ္ထု) ပညတ်တော်မူပါသည်။

ကျန် ၇၂–ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို သာဝတ္ထိမြို့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံး တော်မူစဉ် (နိဒါန်း)၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ (ပုဂ္ဂိုလ်)၊ သင်းပိုင်ကို တွဲရဲ့ခွဲ၍ ဝတ်ခြင်းစသော အကြောင်းများကြောင့် (ဝတ္ထု) ပညတ်တော်မူပါသည်။

အကျဉ်းချုပ်= သုရသုရကာရကသိက္ခာပုဒ် – ကောသမ္ဗီပြည်။
ပါနီယတ္ထာလက, သသိတ္ထကသိက္ခာပုဒ် – သဂ္ဂတိုင်း။

http://www.dhammadownload.com

ကြွင်း ၇၂-ပုဒ် - သာဝတ္ထိပြည်။

(ဆောင်) သုရ ကောသမ်၊ မုတ်ရန်တဝ၊ ပါနီယနှင့်၊ သသိတ္ထကာ၊
တိုင်းဘဂ္ဂါသီ၊ သာဝတ္ထိ၊ ကြွင်းဘီ အကုန်သာ။

မေး။ သေခ်ယသိက္ခာပုဒ်များကို ဘယ်လိုစိတ်ထားဖြင့် ကျူးလွန်မှ အပြစ်သင့်ရောက်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ပါဠိတော်ဝယ် သေခ်ယသိက္ခာပုဒ် ၇၅-ပုဒ်လုံး၌ အနာဒရိယဿ ပဋ္ဌိစ္စ-ဟု ဟော တော်မူသော ကြောင့် သိက္ခာပုဒ်ကို မရိုသေမလေးစားမှု-ဟူသော အနာဒရိယစိတ်ထား (အကုသိုလ် ဒေါသစိတ်)ဖြင့် ကျူးလွန်မှ အပြစ်သင့်ရောက်ပါသည်။

မေး။ သေခ်ယသိက္ခာပုဒ် အားလုံး၌ အပြစ်လွတ်ခွင့်ရသူများကို ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ သေခ်ယ ၇၅-ပါးလုံး၌ "အနာပတ္တိ အသဋ္ဌိစ္ဆ အသတိယာ အဇာနန္တသ ဥမ္မတ္တကသ အာဒိကမ္မိကသ" ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့်

၁။ ပညတ်တော်ကိုလွန်ကျူးမည်ဟုသော စိတ်စေတနာမရှိပဲ ကျူးလွန်မိသော ရဟန်း သာမဏော။

၂။ သတိမကပ် အမှတ်တမဲ့ လွန်ကျူးမိသော ရဟန်းသာမဏော။

၃။ ပညတ်တော်ကို နားမလည်သေး၍ လွန်ကျူးမိသော ရဟန်းသာမဏော။

၄။ ရူးသောရဟန်းသာမဏော။

၅။ အစဆုံး လွန်ကျူးသော ရဟန်းသာမဏောတို့ အပြစ်လွတ်ကြပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ "အစဆုံး လွန်ကျူးသူ"ဟူရာ၌ ယခုအခါ ပထမဆုံးအကြိမ် လွန်ကျူး သူ မဟုတ်၊ သိက္ခာပုဒ်များ ပညတ်တော်မူရလောက်အောင် ပထမဦးဆုံး ရှေးအကျဆုံး လွန်ကျူးသူဖြစ်သည်။

မေး။ သေခ်ယသိက္ခာပုဒ်များ၌ အာဗာဓ (အနာ)-ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အပြစ်ရှိ/ မရှိ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ သေခ်ယသိက္ခာပုဒ် ၇၅- ပါးလုံး၌ "အာဗာဓ (အနာ)-ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အပြစ်မရှိ"ဟု ပါစိတျာဒိ အဌကထာ၌ ဆိုပါသည်။

(ဆောင်) အနာရှိလျှင်၊ ပြစ်မတင်၊ ကုန်စင် သေခ်ယ။

မေး။ ဘေးရန်တို့ကြောင့် အပြစ်လွတ်/ မလွတ်သောသေခ်ယ သိက္ခာပုဒ်များကို ခွဲခြားဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘေးရန်တို့ကြောင့်သော်မှ အပြစ်မလွတ်သောသိက္ခာပုဒ်မှာ- သုသံဝုတသိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်ဖြစ်၍၊ ကြွင်း ၇၃-ပါးသောသိက္ခာပုဒ်တို့မှာ ဘေးရန်တို့ကြောင့် အပြစ်လွတ်သော သိက္ခာပုဒ်များ ဖြစ်ပါသည်။ (အကြောင်းပြတတ်ပါစေ။)

(ဆောင်) ဘေးရန်ကြောင့်မှ၊ မလွတ်ရ၊ နှစ်ဝ သုသံဝု။

မေး။ ဂိလာနတို့ လွတ်လပ်ခွင့်ရ/ မရသော သေခ်ယသိက္ခာပုဒ်များကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ခမ္ဘကတဝဂ်လာ သမတ္ထိကပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ၊ သက္ကစ္စဝဂ်လာ သူပဇ္ဇနုပဋ္ဌာဒန, ဥဒ္ဓရန သည်။ ဤသိက္ခာပုဒ် (၃)ပုဒ်တို့မှ ဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်တို့ လွတ်လပ်ခွင့်မရပါ။

http://www.dhammadownload.com

ကျန် ၇၂– ပုဒ်တို့၌ အနာပတ္တိ ဂိလာနသ–ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်တို့ လွတ်လပ်ခွင့်ရပါသည်။

(ဆောင်) သမတိတ္ထိက၊ သူပဋိစ္ဆာ၊ ဥဇ္ဇာနသညီ၊ ဤသုံးညီမ၊ ဂိလာန၊ မရ လွတ်လပ်ခွင့်။

အမှာ။ ။ ဝါသူပဂတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့လွတ်လပ်ခွင့်ရ/ မရသောသိက္ခာပုဒ်များကို အောက်၌ ရေးပြခဲ့ပြီ၊ ပြန်ကြည့်ပါ။

မေး။ သမနုဘာသန သမုဋ္ဌာန်ရှိသော (ကိုယ်, နှုတ်, စိတ်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော) သိက္ခာပုဒ် ၁၀–ပုဒ်တို့ကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ဥဒ္ဓရိယ်က သိက္ခာပုဒ် ၂–ပုဒ်၊ အပ္ပသဒ္ဒသိက္ခာပုဒ် ၂–ပုဒ်၊ သကဘဏ္ဍေန မုခေန ဗျာဟရဏ, ဆမာ, နိစ္စာသန, ဌိတောနိသိန္နေ, ပစ္ဆတော ဂမန, ဥပ္ပထေန ဂမန သိက္ခာပုဒ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ကိရိယ (မပြုသင့် မပြုထိုက်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုခြင်း)ကြောင့် အပြစ်ရှိသောသိက္ခာပုဒ်၊ ကာယကံ ဝစီကံတို့ကြောင့် အပြစ်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း။

မေး။ ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာန်ရှိသော (ကိုယ်, စိတ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်, နှုတ်, စိတ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်းဖြစ်သော) သိက္ခာပုဒ်ကို ဖေါ်ပြပါ။

ဖြေ။ သူပေါဒနှ ဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ် (၁) ပုဒ်တည်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည်လည်း အထက်သိက္ခာပုဒ်များကဲ့သို့ပင် ကိရိယ၊ ကာယကံ, ဝစီကံတို့ကြောင့် အပြစ်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တည်း။

မေး။ ဓမ္မဒေသနာ သမုဋ္ဌာန်ရှိသော (နှုတ်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော) သိက္ခာပုဒ် ၁၁–ပုဒ်ကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ဆတ္တပါဏိ, ဒဏ္ဍပါဏိ, သတ္ထပါဏိ, အာဝုပေါဏိ, ပါဒုကာရုဠ, ဥပါဟနာရုဠ, ယာနဂတ, သယနဂတ, ပလ္လတ္ထိကာယနိသိန္နေ, ဝေဌိတသီသ, သြဂုဏ္ဌိတသီသ သိက္ခာပုဒ်တို့ဖြစ်ပါသည်။ (သုရှသုရှဂဂ် အဆုံး ၄–ပုဒ်နှင့် ပါဒုကဝဂ် အစ ၇– ပုဒ်တည်း။)

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ကိရိယာကိရိယ (မပြုသင့် မပြုထိုက်သည်ကို ပြုခြင်း၊ ပြုသင့် ပြုထိုက်သည်ကို မပြုခြင်း)ကြောင့် အပြစ်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း။ ဝစီကံကြောင့် အပြစ်ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ ဖြစ်ကြ၏။

မေး။ ပထမပါရာဇိက သမုဋ္ဌာန်ရှိသော (ကိုယ်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော)သိက္ခာပုဒ် ၅၃–ပုဒ်ကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ အထက်၌ ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီသော သိက္ခာပုဒ် ၂၂– ပုဒ် (၁၀+၁+၁၁=၂၂)တို့မှ ကြွင်းသော ၅၃– ပါးသောသိက္ခာပုဒ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ကိရိယကြောင့် အပြစ်ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်၊ ကာယကံကြောင့် အပြစ်ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း။

သေခိယ ၇၅– ပုဒ်လုံး သညာဝိမောက္ခ, သစိတ္တက, လောကဝဇ္ဇ, အကုသလစိတ္တ,

http://www.dhammadownload.com

ဒုက္ခဝေဒနာ-တို့ချည်း ဖြစ်ကြသည်။ (၄င်းတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကခ်ီအဋ္ဌကထာကို ရှုကြပါလေကုန်။)

(ဆောင်)- ဥဒ္ဓိကၠ၊ စ-လေးဝ၊ ကဗဠ တတိယ၊
ပါဒုကလာ၊ ဆမာ- စသည်၊ ငါးလီပေါင်းမှု၊
ဤဆယ်ခု၊ သမန္န သမုဋ္ဌာန်။
ကိုယ် နှုတ် စိတ်ဓာတ်၊ ပေါင်းသုံးရပ် ဖြစ်လတ် အကြောင်းခံ။
- သူပေါဒန၊ တစ်ခုမှ၊ ထေယျသမုဋ္ဌာန်။
ကိုယ်စိတ်လည်းကောင်း၊ သုံးရပ်ပေါင်း၊ ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ကြရန်။
- ဆတ္တပါဏိ၊ အစရှိ၊ မှတ်ဘီ ၄- ပုဒ်ပါ။
ပါဒုကမှ၊ အစခုနစ်၊ ပေါင်းတုံလစ်၊ ဆဲ့တစ် ပုဒ်သိကွာ။
ဓမ္မဒေသနံ၊ သမုဋ္ဌာန်၊ ကေန် မှတ်ကြပါ။
နှုတ်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်၊ တဆယ့်တစ်၊ ဟွက်စစ် တတ်စေရာ။
- ဆိုပြီးသည်မှ၊ ကြွင်းသမျှ၊ တွက်ပြ ငါးသုံးမှာ။
ပါရာဇိက၊ ပထမ၊ မှတ်ကြ သမုဋ္ဌာ။
ကိုယ်စိတ်အကြောင်း၊ ဖြစ်တုံရှောင်း၊ အပေါင်းမှတ်ကြပါ။

သေဓိယအခန်း ပြီး၏။

□□□□□

အဓိကရဏသမထအခန်း

မေး။ အဘယ်အရာတို့ကို အဘယ့်ကြောင့် ''အဓိကရဏ = အဓိကရုဏ်း''တို့ဟူ၍ ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝိဝါဒ-စသော ၄-ပါးတို့ကို ''အဓိကရီယန္တိ ဝူပသမီယန္တိ ဣဒါနိ အဓိကရဏာနိ'' ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သမထတို့သည် ငြိမ်းအေးစေအပ်ကုန်သောကြောင့် ''အဓိကရဏ = အဓိကရုဏ်း''တို့ဟူ၍ ခေါ်ဆိုရပါသည်။

တစ်နည်း - ''အဓိကရီယန္တိ (အဓိကယိရန္တိ) ဣဒါနိ အဓိကရဏာနိ''ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အဓိကရုဏ်းတို့ကို ငြိမ်းအေးစေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် သမထတို့၏ စွဲ၍ ဖြစ်ကုန်ရာ တည်ကုန်ရာဖြစ်သောကြောင့် ''အဓိကရဏ = အဓိကရုဏ်း''တို့ဟူ၍ ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဝိဝါဒစသော အဓိကရုဏ်းတို့သည် သမထတို့၏ တည်ရာဖြစ်ကြပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဝိဝါဒစသော အဓိကရုဏ်းတို့ဖြစ်လျှင် သမထတို့က ထိုအဓိကရုဏ်းတို့ကို ငြိမ်းစေနိုင်ကြပါသည်။ မီးကို ငြိမ်းစေသော ရေသည် မီးပေါ်မှာ တည်ရသကဲ့သို့ ထို့အတူ အဓိကရုဏ်းတို့ကို ငြိမ်းစေသော သမထတို့သည်လည်း အဓိကရုဏ်းတို့ပေါ်မှာ တည်ကြရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဤသို့လျှင် အဓိကရုဏ်းတို့သည် သမထတို့၏ တည်ရာဖြစ်ကြပါသည်။

မေး။ အဘယ်အရာတို့ကို အဘယ့်ကြောင့် ''အဓိကရဏသမထ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ အဓိကရုဏ်းတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်ကုန်သောကြောင့် သမ္မုခါဝိနယ စသော (၇)ပါးတို့ကို ''အဓိကရဏသမထ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ အဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေနိုင်သော အဓိကရဏသမထ–တို့ဟူသည် လွန်ကျူးလျှင် သင့်ရောက်သော အာပတ်များ မဟုတ်ကြပါဘဲလျက် ၄င်းတို့သည် အဘယ်အကျိုးငှါ သရုပ်သကောင် ထုတ်ဆောင်၍ ရွတ်ဆိုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကြရပါကုန်သနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အာပတ္တာဓိကရုဏ်းလည်း ဖြစ်, ကြွင်းသော အဓိကရုဏ်းသုံးပါးအပေါင်းကြောင့် သင့်ရောက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော အာပတ်တို့၌ စင်ကြယ်သူ၏အဖြစ်ကို မေးခြင်းအကျိုးငှါ သရုပ်သကောင် ထုတ်ဆောင်၍ ရွတ်ဆိုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကြရပါသည်။

မေး။ ''ကျွမေ ခေါ် ပနာယသွန္တော သတ္တ အဓိကရဏသမထာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသं အာဂစ္ဆန္တိ''၌ ''ကျွမေ ခေါ် ပန ဓမ္မာ''ကို မည်သို့ အနက်ပေးရပါမည်နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိကုဒ္ဒေသ စသည်တို့၌ ဓမ္မ–သဒ္ဒါသည် အာပတ်–အနက်ဟောဖြစ်၏။ ဤအဓိကရဏသမထအရာ၌ကား အဓိကရဏသမထ–ဟူသည် အာပတ် မဟုတ်သောကြောင့် အာပတ်–အနက်ဟော မဖြစ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ''ကျွမေ ခေါ် ပန ဓမ္မာ၊ ဤအာပတ်တို့သည်''ဟု အနက် မပေးနိုင်ပါ။ ''ကျွမေ ခေါ် ပန ဓမ္မာ၊ သိက္ခာပုဒ်တရားတို့သည်''ဟုဖြစ်စေ၊ ''ကျွမေ ခေါ် ပန ဓမ္မာ၊ ဤဝိနည်းပညတ်တော်တရားတို့သည်''ဟုဖြစ်စေ ပေးရပါမည်။

မေး။ အဓိကရဏသမထတို့ကို အဘယ့်ကြောင့် ''သိက္ခာပုဒ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''အဓိကရဏသမထ''ဟူသည် လွန်ကျူးလျှင် အာပတ်သင့်စေတတ်သော သိက္ခာပုဒ်များ မဟုတ်ကြသော်လည်း အဓိသီလသိက္ခာဟူသော ပါတိမောက္ခသံဝရသီလများကို ရဖို့အကြောင်း (ထိုသီလများ၏ စင်ကြယ်ကြောင်း) ဖြစ်သောကြောင့် ၄င်းတို့ကို ''သိက္ခာပုဒ်''ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုပါတိမောက်၌ သိက္ခာပုဒ်ပေါင်း မည်မျှရှိ၍၊ အာပတ်ပေါင်း မည်မျှရှိပါသနည်း အကျဉ်းချုပ် ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ သိက္ခာပုဒ်ပေါင်းသည် ပါရာဇိက ၄–ပါးမှစ၍ အဓိကရဏသမထ ၇–ပါးတိုင်အောင် ၂၂၇–ပုဒ် ရှိပါသည်။

အာပတ်ပေါင်းကား အဓိကရဏသမထ ၇–ပါး မပါ, ၂၂၀–သာ ရှိပါသည်။

မေး။ ''သိက္ခာပုဒ်''ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''သိက္ခာပဒ''ဟူသော ပါဠိမှ ''သိက္ခာပုဒ်''ဟု ဖြစ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ သိက္ခာ–သည် အဓိသီလ, အဓိစိတ္တ, အဓိပညာဟု ၃–ပါးရှိ၏။ ပဒ–သဒ္ဒါသည် အကြောင်း–ဟူသော

http://www.dhammadownload.com

အနက်ကို ဟောတ၏။ မေထုန်အမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းစသည်သည် အဓိသီလ, အဓိစိတ္တ, အဓိပညာဟူသော သိက္ခာသုံးပါးကို ရခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ၄င်းတို့ကို ''သိက္ခာပုဒ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ဝစနတ္ထ – သိက္ခာယ ပဒं သိက္ခာပဒं။ သိက္ခာယ၊ သိက္ခာသုံးပါးကို၊ ပဒं၊ ရခြင်း၏အကြောင်းတည်း။ သိက္ခာပဒं၊ သိက္ခာသုံးပါးကို ရခြင်း၏ အကြောင်း။

မေး။ အဓိကရုဏ်း ၄ ပါးကို ရေတွက်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း ၂။ အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း
၃။ အာပတ္တာဓိကရုဏ်း ၄။ ကိစ္စာဓိကရုဏ်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဓိကရုဏ်း ၄ ပါးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်အသီးသီးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဓမ္မ, အဓမ္မစသော ဘေဒကရဝတ္ထု ၁၈–မျိုးတို့ဖြင့် ရဟန်းတော်များ အချင်းချင်း ငြင်းခုံခြင်းသည် ''ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း'' မည်၏။

၂။ သီလ, အာစာရ, ဒိဋ္ဌိ, အာဇီဝဟူသော ဝိပတ္တိ ၄–မျိုးတို့ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်း စောဒနာခြင်းသည် ''ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း'' မည်၏။

၃။ ဒွေမာတိကာ၌လာသော အာပတ် ၅–ဖုံ၊ ဝိဘင်း(ပဒဘာဇနီ)၌ လာသော အာပတ် ၂–ဖုံ (ထုလ္လစ္စည်းနှင့် ဒုဿာသီ)၊ ဤအာပတ် ၇–ဖုံတို့သည် (အာပတ် ၇–ဖုံတို့တွင် တစ်ဝုံဖုံသို့ သင့်ရောက်နေခြင်းသည်) ''အာပတ္တာဓိကရုဏ်း''မည်၏။

၄။ သံဃာ၏ အပလောကန စသော ကံ ၄–မျိုးတို့ကို ပြုခြင်းသည် ''ကိစ္စာဓိကရုဏ်း'' မည်၏။

(ဆောင်) – ဓမ္မ, အဓမ္မ၊ ငြင်းခုံကြ၊ မှတ်ပ ဝိဝါဒါ။
– ဝိပတ္တိ ၄ ခု၊ စွပ်စွဲမှု၊ အနုဝါဒသာ။
– အာပတ်အပြစ်၊ ပေါင်းခုနစ်၊ မှတ်လစ် အာပတ္တာ။
– အပလောကန,စ၊ ကံလေးဝ၊ ပြုထ ကိစ္စပါ။

မေး။ အာပတ် ၇–ပုံကို (က) ဒွေမာတိကာ၌ တိုက်ရိုက်လာသော အာပတ်, (ခ) တိုက်ရိုက်မလာသော အာပတ်အားဖြင့် ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ဒွေမာတိကာ၌ တိုက်ရိုက်လာသော အာပတ်မှာ– ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသိသ်၊ ပါစိတ်၊ ပါဋိဒေသနီ၊ ဒုက္ကဋ–ဟူသော ၅–ပုံ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) တိုက်ရိုက်မလာသော အာပတ်မှာ– ထုလ္လစ္စည်း၊ ဒုဿာသီ–ဟူသော ၂–ဖုံ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒွေမာတိကာဝယ် သေခံယ၌ ''ဒုက္ကဋ်အာပတ်''ဟု နာမည် မတပ်ပါဘဲလျက် အဘယ့်ကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို ''ဒွေမာတိကာ၌ တိုက်ရိုက်လာသော အာပတ်''ဟု ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ဒွေမာတိကာဝယ် သေခံယ၌ ''ဒုက္ကဋ်အာပတ်''ဟု နာမည် မတပ်ပါသော်လည်း ပဒဘာဇနီ၌ ''အာပတ္တိ ဒုက္ကဋသ''ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို ''ဒွေမာတိကာ၌ တိုက်ရိုက်လာသော အာပတ်''ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''ငါ့ရှင် ပါရာဇိကကျသည်''ဟု စွပ်စွဲခြင်းသည် မည်သည့်အဓိကရုဏ်း ဖြစ်ပါသနည်း စိစစ်ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထိုသို့ အာပတ်ဖြင့်စွပ်စွဲခြင်းကို အချို့က အာပတ္တာဓိကရုဏ်းဟု ဆိုကြပါသည်။ ''ပဌမ အာပတ္တိကွန္ဓာ အာပတ္တာဓိကရဏံ၊ သတ္တမ အာပတ္တိကွန္ဓာ အာပတ္တာဓိကရဏံ''ဟု သမထက္ခန္ဓကပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူသောကြောင့် အာပတ္တာဓိကရုဏ်းဆိုသည်မှာ အာပတ် ၇-ဖုံသာ ဖြစ်ပါသည်။ အာပတ် ၇-ဖုံဖြင့် စွပ်စွဲခြင်း မဟုတ်ပါ။ မေးခွန်းပါအတိုင်း စွပ်စွဲခြင်းသည် ဝိပတ္တိ ၄-မျိုးတို့တွင် သီလဝိပတ္တိဖြင့် စွပ်စွဲခြင်းဖြစ်သောကြောင့် အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ အဓိကရဏာနံ သမထာယ ဝူပသမာယ-၌ သမထ နှင့် ဝူပသမတို့၏ အထူးကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အဓိကရုဏ်း ငြိမ်းအေးသွားခြင်းကို ''သမထ''ဟု ဆိုရပါသည်။ ထိုအဓိကရုဏ်း နောက်ထပ်တစ်ဖန် ပြန်မပေါ်လာအောင် အထူးအားဖြင့် ငြိမ်ဝပ်ပိပြား ငြိမ်းအေးသွားခြင်းကို ''ဝူပသမ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ သမ္မုခါဝိနယော ဒါတဗ္ဗော-စသည်တို့၌ ဒါတဗ္ဗော-အရ ''ပေးအပ်''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သက်ဆိုင်ရာအဓိကရုဏ်း ငြိမ်းအေးဖို့ရာ ဤသမထကို ပေးထိုက်သည် = ဤသမထကို အသုံးပြုထိုက်သည်-ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ''သမထ ၇-ပါးတို့ဖြင့် အဓိကရုဏ်း ၄-ပါးတို့ ငြိမ်းအေးသည်''ဟူရာ၌ အဘယ် အဓိကရုဏ်းသည် အဘယ်သမထတို့ဖြင့် ငြိမ်းအေးပါသနည်း အသီးသီးဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းသည် သမ္မုခါဝိနယသမထ, ယေဘုယျသိကာသမထ ၂ ပါးတို့ဖြင့် ငြိမ်းအေးပါသည်။

အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းသည် သမ္မုခါဝိနယသမထ, သတိဝိနယသမထ, အမူဠှဝိနယသမထ, တဿပါဝိယသိကာသမထ ၄ ပါးတို့ဖြင့် ငြိမ်းအေးပါသည်။

အာပတ္တာဓိကရုဏ်းသည် သမ္မုခါဝိနယသမထ, ပဋိညာတကရဏသမထ, တိဏဝတ္ထာ-ရကသမထ ၃ ပါးတို့ဖြင့် ငြိမ်းအေးပါသည်။

ကိစ္စာဓိကရုဏ်းသည် သမ္မုခါဝိနယသမထ ၁ ပါးတည်းဖြင့် ငြိမ်းအေးပါသည်။

(ဆောင်) ဝိ - သမ်, ယေ။
နု - သမ်, သ, အ, တသ်။
အာ - သမ်, ပ, တိ။
ကိစ္စ - သမ်။

(ဆောင်) -သမ် နှင့် ယေဘု၊ ဤနှစ်ခု၊ ငြိမ်းမှု ဝိဝါဒါ။
-သမ်, သ, အ, တသ်၊ ဤလေးရပ်၊ ငြိမ်းလတ် နုဝါဒါ။
-သမ်, ပ နှင့် တိ၊ သုံးမျိုးသိ၊ ငြိမ်းဘိ အာပတ္တာ၊
-သမ်တစ်ခုမျှ ငြိမ်းစေရ၊ ကိစ္စ ဓိကရဏာ။

မေး။ သမထ ၇-ပါးတို့ဖြင့် အဓိကရုဏ်း ၄-ပါးတို့ ငြိမ်းအေးသည်-ဟူရာ၌ အဘယ်သမထ

http://www.dhammadownload.com

တိုဖြင့် အဘယ်အဓိကရဏ်းတို့ ငြိမ်းအေးစေကြပါသနည်း အသီးသီးဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့် အဓိကရဏ်း ၄–ပါးလုံး ငြိမ်းအေးကြပါသည်။

သတိဝိနယသမထ, အ္ဘမ္ဘူဝိနယသမထ, တဿပါဝိယသိကသမထ ၃–ပါးတို့ဖြင့် အနုဝါဒါဓိကရဏ်း ငြိမ်းအေးပါသည်။

ယေဘုယ္ယသိကာသမထဖြင့် ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း ငြိမ်းအေးပါသည်။

ပဋိညာတကရဏသမထ, တိဏဝတ္ထာရကသမထတို့ဖြင့် အာပတ္တာဓိကရဏ်း ငြိမ်းအေးပါသည်။

မေး။ ''သမ္မုခါဝိနယ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ၄င်း၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တစ်ဖက်နှင့် တစ်ဖက် ငြင်းခုံမှုဟူသော ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းဖြစ်နေရာ၌ သံဃာစည်းဝေးလျက် နှစ်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှေ့မှောက်တွင် ဝိနည်းတရားတော်နှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်၍ ဖြစ်ပေါ်နေသော ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း ပြီးပြတ်ငြိမ်းအေးသွားလျှင် ထိုဝိနည်းသည် ''သမ္မုခါဝိနယသမထ'' မည်ပါသည်။ (သံဃာ, ဓမ္မ, ပုဂ္ဂလ, ဝိနယ၏ မျက်မှောက်ဖြစ်သော ဝိနည်းသည် ''သမ္မုခါဝိနယ သမထ''မည်၏–ဟူလို။)

မေး။ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းကို သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့် ငြိမ်းစေရာ၌ ငြိမ်းအေးပုံ ၄ မျိုး (ငြိမ်းအေးစေနည်း ၄ မျိုး)ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အဓိကရဏ်းဖြစ်ရာ ကျောင်းတိုက်မှာပင် ဆုံးဖြတ်၍ ပြီးပြတ်ငြိမ်းအေးသွားခြင်း။

၂။ အခြားကျောင်းတိုက်သို့ ငြိမ်းအေးစေခြင်းငှါ သွားကြစဉ် လမ်းခရီးအကြား၌ အမှုသည် ရဟန်း ၂ ပါး အချင်းချင်းနားလည်းမှုရ၍ ငြိမ်းအေးသွားခြင်း။

၃။ အခြားကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်၍ အဓိကရဏ်းကို ဆုံးဖြတ်ဖို့ရန် အပ်နှံအပ်သော သံဃာက ဆုံးဖြတ်သဖြင့် ပြီးပြတ်ငြိမ်းအေးသွားခြင်း။

၄။ ထိုကျောင်းတိုက်၌ သံဃာက ငြိမ်းအေးစေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်၍ ထိုကျောင်းတိုက်၌ပင် ဥဇ္ဇာဟိကာ သမ္မုတိဖြင့် သမုတ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဆုံးဖြတ်၍ ပြီးပြတ်ငြိမ်းအေး သွားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဥဇ္ဇာဟိကာသမ္မုတိဖြင့် သမုတ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သံဃာ့အလယ်၌ အပလောကနကံဖြင့်ဖြစ်စေ, စူဠဝါသမထကွန်ရက်၌ ဟောတော်မူအပ်သော ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့် ဖြစ်စေ သမုတ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ''ဥဇ္ဇာဟိကာ သမ္မုတိဖြင့် သမုတ်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ (ဋီသစ်၊ ၄၄၇)

မေး။ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းကို သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့် ငြိမ်းအေးစေရာ၌ သမ္မုခတာ ၄ မျိုးကို အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အဓိကရဏ်ငြိမ်းအေးရန် ကံပြုရာတွင် ပါဝင်သော ကာရကသံဃာ၏ သံဃသာမဂ္ဂီ၏ အစွမ်းဖြင့် မျက်မှောက်ဖြစ်ခြင်းသည် ''သံဃသမ္မုခတာ''မည်၏။

၂။ ငြိမ်းအေးစေထိုက်သော ဝတ္ထု (ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း–ခေါ် အမှုအခင်း)၏ ဟုတ်မှန်ခြင်းသည် ''ဓမ္မသမ္မုခတာ''မည်၏။

၃။ အဓိကရဏ်းကို ငြိမ်းစေထိုက်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိနည်းလမ်းကြောင်းအတိုင်း သာလျှင် အဓိကရဏ်း၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသည် ''ဝိနယသမ္မုခတာ''မည်၏။ (ဤ၌

http://www.dhammadownload.com

''ဝိနယ''ဟူသည် ထိုထိုအဓိကရုဏ်းကို ပယ်ဖျောက်ကြောင်း ငြိမ်းအေးစေကြောင်း ဖြစ်သော ဘုရားဟောအစီအရင်အားလုံး ဖြစ်၏။)

၄။ ဝိဝါဒဟူသော အကြောင်းဝတ္ထုကြောင့် ရန်သူဖြစ်ကြကုန်သော ငြင်းခုံသူနှင့် ငြင်းခုံဖက် ရဟန်းနှစ်ပါးတို့၏ မျက်မှောက်ဖြစ်ခြင်းသည် ''ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ'' မည်၏။

မှတ်ချက်။ ။ ဥဗ္ဗာဟိကာသမ္မုတိဖြင့် သမုတ်အပ်သောရဟန်းတို့ဖြင့် အဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေရာ၌ သမ္မုခတာ ၄-ပါးတို့တွင် သံဃသမ္မုခတာကို မရအပ် မရနိုင်ပါ။

မေး။ ''သတိဝိနယ = သတိဝိနည်း''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''သတိဝိနယ = သတိဝိနည်း''ဟူသည် သတိတရား များပြားပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား သံဃာက ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာဖြင့် ပေးအပ်သော ဝိနည်းဖြစ်ပါသည်။

ဝစနတ္ထ - သတိဝေပုလ္လပ္ပတ္တသ ဒါတဗ္ဗော ဝိနယော သတိဝိနယော။

မေး။ သတိဝိနည်းကို ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးအား ဘယ်သူက ဘယ်အရာဖြင့် ပေးရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သတိဝိနည်းကို အခြေအမြစ်မရှိသော သီလဝိပတ္တိဖြင့် အစွပ်စွဲခံရသည်ဖြစ်၍ သတိဝိနည်းကို တောင်းခံလာသည့် သတိတရား များပြားပြန့်ပြောသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား သံဃာက ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာဖြင့် ပေးရပါသည်။

မေး။ သတိဝိနယကို အဘယ့်ကြောင့် 'သမထ'ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုရ၏။ သတိဝိနယ သမထကို ပေးရကျိုးကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေတတ်သောကြောင့် သတိဝိနယကိုပင် 'သမထ'ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သတိဝိနယသမထကို ပေးခြင်းကြောင့် ထိုသတိဝိနည်းကို ပေးထားပြီးဖြစ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းက စွပ်စွဲသော်လည်း ထိုစွပ်စွဲမှု အသမမြောက်တော့ဘဲ အေးငြိမ်းပြတ်စဲခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ ''အမူဠှဝိနယ = အမူဠှဝိနည်း''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုရ၏။ ၄င်းကို 'သမထ'ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကြောင်းကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''အမူဠှဝိနည်း''ဟူသည် မတွေ့ဝေသူ၏အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခိုက်ဖြစ်သော ရဟန်းရှုးအား ပေးအပ်သော ဝိနည်း ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအမူဠှဝိနည်းသည်ပင် စွပ်စွဲမှု အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းအေးစေတတ်သောကြောင့် ၄င်းကို 'သမထ'ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဝစနတ္ထ - အမူဠှဘာဝံ ဥပဂတဿ ဒါတဗ္ဗော ဝိနယော အမူဠှဝိနယော။

မေး။ အမူဠှဝိနည်းကို ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးအား ဘယ်အခါမျိုးဝယ် ဘယ်သူက ဘယ်အရာဖြင့် ပေးရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အမူဠှဝိနည်းကို 'ဂဠ'ရဟန်းကဲ့သို့ ကွေဝေမေ့မူး ရှုးသွပ်နေသောရဟန်းအား မတွေ့ဝေ မရှုးသွပ်ခိုက် (သတိရနေခိုက်)ဝယ် သံဃာက ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာဖြင့် ပေးရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အမှုဋ္ဌဝိနည်းပေးရကျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အမှုဋ္ဌဝိနည်းကို ပေးလိုက်ခြင်းကြောင့် နောက်နောင် ထိုရဟန်းအား စွပ်စွဲမှုမှန်သမျှ အထမမြောက်တော့ဘဲ ငြိမ်းအေးပြတ်စဲခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ ''ပဋိညာတကရဏသမထ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းတစ်ပါး အာပတ်သင့်၍ အာပတ္တာဓိကရဏ်းဖြစ်သောအခါ ဝန်ခံသည့်အတိုင်း ပြောဆိုဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ''ပဋိညာတကရဏ''ဟု ဆိုရပါသည်။ ထိုပဋိညာတကရဏ ကိုပင် သင့်ရောက်နေသော အာပတ္တာဓိကရဏ်းကို ငြိမ်းအေးစေသောကြောင့် ''ပဋိညာတ ကရဏသမထ''ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဋိညာယ ကာရေ၊ပ္ပသမထ၌ ပဋိညာနှင့် ပဋိညာတကရဏတို့ကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ လဟုကအာပတ်ကို ဒေသနာပြောကြားရာ၌ ''အယံ ဘန္တေ ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိ အာပန္နော = အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော် ဤမည်သောအာပတ်သို့ ရောက်ပါပြီ''ဟု ပြောကြားရမည်။ ဒေသနာခံပုဂ္ဂိုလ်က ''ပဿသိ တं အာပတ္တိ = ထိုအာပတ်ကို သင် ရှုတ်လော (ကိုယ့်အပြစ်ကို အပြစ်လို့ ရှုရဲ့လား)''ဟု ပြန်မေးအပ်သော် ''အာမ ပဿာမိ = မှန်ပါ, ရှုပါ၏''ဟု ဝန်ခံခြင်းသည် ''ပဋိညာ''မည်၏။

ထိုသို့ဝန်ခံခြင်းကြောင့် ''အာယတိ သံဝရေယျာသိ = နောင်အခါ စောင့်စည်းလော''ဟု ပြောဆိုဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ''ပဋိညာတကရဏ''မည်၏။

(ဒေသနာပြောကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်က ဝန်ခံအပ်သော ''အာမ ဘန္တေ ပဿာမိ'' ဟူသောစကားသည် ''ပဋိညာ''။ ဒေသနာခံပုဂ္ဂိုလ်က ''နောင်အခါ စောင့်စည်းရမည်''ဟု ပြောဆိုလိုက်သော ''အာယတိ သံဝရေယျာသိ''ဟူသောစကားသည် ''ပဋိညာတ ကရဏ''ဟုလည်း ရေးကြပါသည်။)

သံယာဒိသိသ်အာပတ်၌ ပရိဝါသ်စသည်ကို တောင်းခြင်းသည် ''ပဋိညာ''မည်၏။ ပရိဝါသ်စသည်ကို ပေးခြင်းသည် ''ပဋိညာတကရဏ''မည်၏။

မေး။ ''ယေဘုယျသိကာသမထ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်များရာသို့ လိုက်၍ ပြုခြင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ''ယေဘုယျသိကာ သမထ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ဝစနတ္ထ – ယေဘုယျေန ကတ္တာ ယေဘုယျသိကာ။ ယေဘုယျေန၊ များသောအား ဖြင့်။ ဝါ၊ များရာသို့လိုက်၍။ ကတ္တာ၊ ပြုထိုက်သောအမှုအရာသည် (ပြုခြင်းသည်)။ ယေဘုယျသိကာ၊ မည်၏။

မေး။ ''တဿပါပိယသိကာ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုရ၍ ၄င်း၏ ''သမထ''အမည်ရခြင်း အကြောင်းကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ များသောမကောင်းမှုရှိသောကြောင့် အထူးယုတ်မာသော ရဟန်းအား ပြုထိုက်သော အမှုအရာကိရိယာ (ဝိနည်းက)ကို ''တဿပါပိယသိကာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ ထိုက်သည် အနုဝါဒါဓိကရဏ်းကို ငြိမ်းအေးစေတတ်သောကြောင့် ''သမထ'' အမည်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝစနတ္ထ – ဝိသေသေန ပါပေါတိ ပါပိယော၊ အထူးအားဖြင့် ယုတ်မာသောပုဂ္ဂိုလ် (ရဟန်း)။ တဿ ပါပိယဿ ကတ္တုဗ္ဗာ တဿပါပိယသိကာ၊ ထိုအထူးအားဖြင့် ယုတ်မာသောရဟန်းအား ပြုထိုက်သော အမှုအရာ(ကံ)သည် တဿပါပိယသိကာ–မည်၏။ (တဿ–၌ သိဝိဘတ်မကျေသော အလုတ္တ ကတ္တုဗ္ဗတဒ္ဓိတ်ပုဒ်။)

မေး။ တိဏဝတ္ထာရကာသမထ–ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်ကို မြက်ဖြင့် ဖုံးအုပ်သကဲ့သို့ ကွဲပြားနေသော နစ်ဖက်သံယာအား သင့်ရောက်နေသော အာပတ်များကို ဖုံးအုပ်လိုက်သော တိဏဝတ္ထာရက–ခေါ် ကံတစ်မျိုးကို ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းကို ငြိမ်းစေတတ်သောကြောင့် 'တိဏဝတ္ထာရကာသမထ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါ သည်။

မေး။ တိဏဝတ္ထာရကကံကို ပြုခြင်းကြောင့် ထမြောက်ငြိမ်းပျောက်သော အာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တိဏဝတ္ထာရကကံကို ပြုခြင်းကြောင့် ဟတ္ထပါသ်သို့ ရောက်နေသော ရဟန်းများနှင့် ''တပည့်တော် ဤကံကို မနှစ်သက်ပါ''ဟု မိမိအယူကို ထင်စွာမပြုဘဲ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်နေသော ရဟန်းအားလုံးတို့၏ ရှန့်ရင်းသော ပါရာဇိက, သံဃာဒိသိသ်အာပတ်၊ လူတို့နှင့်စပ်၍ သင့်ရောက်သော အာပတ်များမှတစ်ပါး အခြားအာပတ်အားလုံး ထမြောက်ငြိမ်း ပျောက်ပါသည်။

မေး။ တိဏဝတ္ထာရ–အရနှင့် တိဏဝတ္ထာရက–အရတို့ကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တိဏဝတ္ထာရ–အရ မြက်တို့ဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားအပ်သော ကျင်ကြီး, ကျင်ငယ်ကို ရ၏။ တိဏဝတ္ထာရက–အရ ထိုကျင်ကြီး, ကျင်ငယ်နှင့်တူသော ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းကို မုချအားဖြင့် ရ၏။ ထိုဝိဝါဒါဓိကရဏ်းကို ငြိမ်းစေနိုင်သော သမထကိုကား ကာရဏူပစာအားဖြင့် ရပါသည်။

မေး။ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း၏ သမ္မုခါဝိနယသမထ, ယေဘုယျသိကာသမထ ၂ ပါးတို့ဖြင့် ငြိမ်းအေးပုံကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဥဗ္ဘာဟိကာသမ္မုတိဖြင့် သမုတ်အပ်သောရဟန်းတို့က ''တပည့်တော်တို့ ငြိမ်းအေးစေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်တော့ပါ''ဟု လျှောက်၍ သံဃာအားသာလျှင် လွှဲအပ်ခဲ့သော် သံဃာက အဂါ ၅ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းကို ''သလာကဂ္ဂါဟာပကရဟန်း''ဟု သမုတ်ပြီးနောက် ထိုသမ္မုတိရသောရဟန်းက ဂုဏ်က, ဝိဝဏ္ဏက, သကဏ္ဏဇပ္ပက–ဟူသော စာရေးတံယူခြင်း ၃ မျိုးတို့တွင် တစ်ပါးပါး၏ အစွမ်းဖြင့် စာရေးတံကို ယူစေ၍ စည်းဝေးရောက်လာသော ပရိသတ်၌ ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့က များသောကြောင့် ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့ပြောဆိုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ငြိမ်းအေးသောအဓိကရဏ်းသည် သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့်လည်းကောင်း, ယေဘုယျသိကာသမထဖြင့်လည်းကောင်း ငြိမ်းအေးပါသည်။

မေး။ အနုဝါဒါဓိကရဏ်း၏ သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့်သာ ငြိမ်းအေးပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ စွပ်စွဲသောရဟန်း, အစွပ်စွဲခံရသောရဟန်းတို့၏ စကားကို နားထောင်ပြီးနောက် အာပတ်တစ်စုံတစ်ရာ မသင့်လျှင် ၂ ပါးလုံးကို သည်းခံစေ၍ အာပတ်တစ်စုံတစ်ရာ သင့်လျှင်လည်း ''ဤမည်သောအာပတ်''ဟု ဆုံးဖြတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ငြိမ်းအေးသော အနုဝါဒါဓိကရဏ်း

http://www.dhammadownload.com

သည် ''သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့်သာ ငြိမ်းအေးသော အနုဝါဒါဓိကရဏ်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနုဝါဒါဓိကရဏ်း၏ သမ္မုခါဝိနယသမထ, သတိဝိနယသမထ ၂ မျိုးတို့ဖြင့် ငြိမ်းအေးပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန္တာဖြစ်သော ရဟန်းက အခြေအမြစ်မရှိသော သီလဝိပတ္တိဖြင့် အစွပ်စွဲခံရသည်ဖြစ်၍ သတိဝိနည်းကို တောင်းလာခဲ့သော် သံဃာက ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာဖြင့် သတိဝိနည်းကို ပေးရပါသည်။ ထိုအခါ အနုဝါဒါဓိကရဏ်းသည် သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့်လည်းကောင်း, သတိဝိနယသမထဖြင့်လည်းကောင်း ငြိမ်းအေးပါသည်။ (သတိဝိနည်းကို ပေးပြီးနောက် ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်း၏ စွပ်စွဲခြင်းသည် အထမမြောက်တော့ပါ။)

မေး။ အနုဝါဒါဓိကရဏ်း၏ သမ္မုခါဝိနယသမထ, အမူဋ္ဌဝိနယသမထ ၂ မျိုးတို့ဖြင့် ငြိမ်းအေးပုံကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရူးသော ရဟန်းသည် ရူးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ရဟန်းတို့၏ အလုပ်မဟုတ်သော လွန်ကျူးမှုကို ပြုပြီးနောက် ''အရှင်သည် ဤသို့သဘောရှိသော အာပတ်ကို အမှတ်ရပါ၏လော''ဟု ရဟန်းတို့က စောဒနာအပ် (အပြစ်တင်အပ်)သော် ''အရှင်ဘုရားတို့၊ ရူးနေသော တပည့်တော် ဤအမှုကို ပြုအပ်ပါပြီ၊ တပည့်တော်သည် ထိုအာပတ်ကို အမှတ်မရပါ''ဟု ပြောဆိုပါသော်လည်း ရဟန်းတို့က စောဒနာမြဲ စောဒနာအပ်သည်သာဖြစ်၍ နောက်ထပ်မစောဒနာခြင်းအကျိုးငှါ အမူဋ္ဌဝိနည်းကို တောင်း၏။ သံဃာက ထိုရူးစဉ်က လွန်ကျူးခဲ့သောရဟန်းအား ဥတ္တိစတုတ္ထက်ဖြင့် အမူဋ္ဌဝိနည်းကို ပေး၏။ ထိုအခါ၌ သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့်လည်းကောင်း, အမူဋ္ဌဝိနယသမထဖြင့်လည်းကောင်း အနုဝါဒါဓိကရဏ်း ငြိမ်းအေးပါသည်။ (အမူဋ္ဌဝိနည်းကိုပေးပြီးနောက် တစ်ဖန် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သောရဟန်းက ရူးစဉ်တုန်းက လွန်ကျူးမိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် စွပ်စွဲခြင်းသည် အထမမြောက်ပါ။)

မေး။ အနုဝါဒါဓိကရဏ်း၏ သမ္မုခါဝိနယသမထ, တဿပါပိယသိကာသမထတို့ဖြင့် ငြိမ်းအေးပုံကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပါရာဇိက အာပတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, ပါရာဇိကအာပတ်၏ အနီးဖြစ်သော ဒုက္ကဋ်, ထုလ္လစ္စည်း အာပတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ စောဒနာအပ်သည်ဖြစ်၍ တစ်ပါးသောအကြောင်းဖြင့် တစ်ပါးသော အကြောင်းကို ဖုံးလွှမ်းသော, မျှားသောမကောင်းမှုရှိသောကြောင့် အထူးယုတ်မာသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပေါ်၌ ''ဤရဟန်းသည် အမြစ်အရင်း မပြတ်သေး (ပါရာဇိကမကျသေး)လျှင် ကံနှင့်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များကို ကောင်းစွာကျင့်ပြီး သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းခေါ်ခြင်းကို ရလိမ့်မည်။ အမြစ်အရင်းပြတ်ပြီး (ပါရာဇိက ကျပြီး)ဖြစ်လျှင် အလိုလို ထိုရဟန်း၏ ပျက်စီးခြင်းဖြစ်လိမ့်မည်''ဟု မှတ်ထင်သည်ဖြစ်၍ သံဃာက ဥတ္တိစတုတ္ထက်ဖြင့် တဿပါပိယသိကက်ကို ပြု၏။ ထိုအခါ၌ အနုဝါဒါဓိကရဏ်းသည် သမ္မုခါဝိနယသမထ, တဿပါပိယသိကာသမထတို့ဖြင့် ငြိမ်းအေးပါသည်။

မေး။ အာပတ္တာဓိကရဏ်း၏ သမ္မုခါဝိနယသမထ, ပဋိညာတကရဏသမထ ၂ ပါးတို့ဖြင့် ငြိမ်းအေးပုံကို ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ တစ်ပါးသော ရဟန်း၏အထံ၌ဖြစ်စေ၊ နိဿဂ္ဂိအဖွင့်၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် သံဃာ့အလယ်, ဂိုဏ်းအလယ်တို့၌ ဖြစ်စေ လဟုကအာပတ်ကို ဒေသနာပြောကြားသောအခါ အာပတ္တာဓိကရဏ်းသည် သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့်လည်းကောင်း, ပဋိညာတကရဏသမထဖြင့်လည်းကောင်း ငြိမ်းအေးပါသည်။

မေး။ သမ္မုခါဝိနယသမထ တစ်ပါးတည်းဖြင့် အာပတ္တာဓိကရဏ်း၏ ငြိမ်းအေးခြင်း ရှိနိုင်/မရှိနိုင် ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အာပတ်ကို ဝန်ခံခြင်း (ပဋိညာတကရဏ)နှင့်လည်းကောင်း, တိဏဝတ္ထာရကက်ကို နှစ်သက်ခြင်းနှင့်လည်းကောင်း ကင်း၍ အာပတ္တာဓိကရဏ်း မငြိမ်းအေးနိုင်သောကြောင့် သမ္မုခါဝိနယသမထတစ်ပါးတည်းဖြင့် အာပတ္တာဓိကရဏ်း၏ ငြိမ်းအေးခြင်းမည်သည် မရှိနိုင်ပါ။ (ဌနှင့် ဋီသစ်၊ ၄၄၉။)

မေး။ ဒေသနာပြောကြားရာ၌ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာစသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သမ္မုခါဝိနည်း၌ ဒေသနာပြောကြားသောရဟန်း, ဒေသနာခံသော ရဟန်းတို့၏ မျက်မှောက်ဖြစ်ခြင်းသည် ''ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ''မည်၏။ (ဓမ္မသမ္မုခတာ–စသည်ကို နည်းတူ သိပါ။ ပုဂ္ဂိုလ်, သို့မဟုတ်–ဂိုဏ်း၏အထံ၌ ဒေသနာပြောကြားသောအခါ သံဃသမ္မုခတာ ယုတ်လျော့ပါသည်။)

မေး။ အာပတ္တာဓိကရဏ်း၏ သမ္မုခါဝိနယသမထ, တိဏဝတ္ထာရကသမထ ၂ ပါးတို့ဖြင့် ငြိမ်းအေးပုံကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ငြင်းခုံမှုပြုသော ၂ ပက္ခရှိ ရဟန်းတို့သည် များစွာသော ရဟန်းတို့ အလုပ်မဟုတ်သည် လွန်ကျူးမှုကို ပြုကျင့်ပြီး အာပတ်သင့်ကြပြီးနောက် တစ်ဖန် လဇွီသဘော ဖြစ်လတ်သော် ''ငါတို့သည် ဤအာပတ်တို့ဖြင့် အချင်းချင်း ဆုံးဖြတ်ကြကုစားကြလျှင် ထိုအဓိကရဏ်းသည် ကြမ်းတမ်းခြင်း, လွန်ကဲလာခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ရာ၏''ဟု ကြံပြီး အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ကုစားခြင်း၌ အပြစ်ကို မြင်၍ တိဏဝတ္ထာရကက်ကို ပြုကြ၏ (ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်ကို မြက်ဖြင့် ဖုံးအုပ်သကဲ့သို့ အာပတ်ကို ဖုံးအုပ်လိုက်ကြ၏)။ ထိုအခါ အာပတ္တာဓိကရဏ်းသည် သမ္မုခါဝိနယသမထ, တိဏဝတ္ထာရကသမတ ၂ ပါးတို့ဖြင့် ငြိမ်းအေးပါသည်။

မေး။ ကိစ္စာဓိကရဏ်း၏ သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့် ငြိမ်းအေးပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကိစ္စာဓိကရဏ်း–ဟူသည် အပလောကနစသော သံဃာ့ကံ ၄–မျိုးပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သံဃာ့ကိစ္စ ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ သံဃာတော်၏ မျက်မှောက်၌ ပန်ကြားခြင်းစသည် ပြုလိုက်လျှင် ကိစ္စာဓိကရဏ်းသည် သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့် ငြိမ်းအေးပြီးပြတ်သွားပါတော့သည်။ **ဥပမာ** – သိမ်သမုတ်ကိစ္စ ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ အနည်းဆုံး သံဃာ ၄–ပါးမျက်မှောက်၌ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဖတ်လိုက်လျှင် ထိုသိမ်သမုတ်ကိစ္စဟူသော ကိစ္စာဓိကရဏ်းသည် သမ္မုခါဝိနယသမထဖြင့် ငြိမ်းအေးပြီးပြတ်သွားပါတော့သည်။

မေး။ အဓိကရဏသမထ အဆုံးလာ ''တတ္ထာယသုန္ဒေ ပုစ္ဆာမိ ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ''ပါ၌ဖြင့် မေးအပ်ခဲ့သော အရာကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ယင်းပါဠိဖြင့် အလုံးစုံသော အာပတ် (အာပတ် ၇-မျိုး)တို့မှ စင်ကြယ်ခြင်းကို မေးအပ်ပါသည်။

အဓိကရဏသမထအခန်း ပြီး၏။

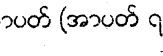

မေး။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌ ခေါ် အာယသွန္တော နိဒါန်-စသည်သည် အဘယ်စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။
ဖြေ။ ယင်းစကားရပ်သည် (မဟာ)နိဒါန်း စကားရပ်ဖြစ်ပါသည်။

မဟာနိဒါန်း။ ။ နိဒါန်, ပါရာဇိကစသော ထိုထိုအခန်းအဆုံးဝယ် ''ဥဒ္ဒိဋ္ဌ ခေါ် အာယသွန္တော နိဒါန်''စသည်ဖြင့် နိဒါန်းယေါ်များ ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤနိဒါန်းကို ''မဟာနိဒါန်း = နိဒါန်းကြီး''ဟု အမည်ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ဆိုပါသည်။

မေး။ ရှေးက ပါတိမောက်စာအုပ်များဝယ် နိဒါနဒ္ဒေသ၏အဆုံး၌ ''နိဒါနဒ္ဒေသော ပဌမော''ဟု ပါရှိ၍ ပါရာဇိကအဆုံးစသည်တို့၌လည်း ''ပါရာဇိကုဒ္ဒေသော ဒုတိယော''စသည်ဖြင့် ပါရှိခဲ့ရာ ယင်းသို့ ပါသင့်/ မပါသင့်ကို နှိုင်းချင့်ဝေဖန်ပြပါ။
ဖြေ။ နိဒါနဒ္ဒေသစသော ဥဒ္ဒေသ ၅-မျိုးကို ပိုင်းခြားခြင်းသည် ပါတိမောက်ရွတ်ပြသည့်အခါ ပိုင်းဖြတ်ပုံကို လိုက်၍ ပိုင်းခြားခြင်းဖြစ်သည်။ ပါတိမောက်စာသား အနေအထားကို လိုက်၍ ပိုင်းခြားခြင်း မဟုတ်ပါ။ ''ဝေမေတံ စာရယာမိတိ''ဟူသော နိဒါန်းပါဠိဆုံး ရုံမှုဖြင့်လည်း နိဒါနဒ္ဒေသ မပြီးဆုံးသေးပါ။ ကြွင်းသောဥဒ္ဒေသတို့ကို သုတသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းပြီးမှသာ နိဒါနဒ္ဒေသ ပြီးဆုံးပါသည်။ ပါရာဇိကုဒ္ဒေသ စသည်တို့၌လည်း ထို့အတူပင်။ ထို့ကြောင့် ပါတိမောက်စာအုပ်များ၌ ''နိဒါနဒ္ဒေသော ပဌမော''စသည်ဖြင့် မပါသင့်ပါ။

မေး။ ပါတိမောက်ရွတ်ပြရာဝယ် နိဒါန်းဆုံးအောင် ရွတ်ပြပြီးနောက် အန္တရာယ်တစ်ခုခုရှိ၍ သုတသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းသောအခါ ''သိက္ခိတဗ္ဗံ''အပြီးတွင် ''နိဒါနဒ္ဒေသော ပဌမော''ဟု ဆိုသင့်/ မဆိုသင့် အကြောင်းဖြင့် ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။
ဖြေ။ ထိုသို့ သုတသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းသောအခါ နောက်ထပ် ဒုတိယစသည် မရှိသောကြောင့် ''နိဒါနဒ္ဒေသော ပဌမော''ဟု မဆိုသင့်ပါ။ ''နိဒါနဒ္ဒေသော''ဟု ဆိုလိုက ဆိုနိုင်ပါသည်။ ယင်းသို့ ဆိုခြင်းကြောင့် အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ သုတ္တာဂတံ သုတ္တပရိယာပန္နံ-၌ သုတ္တ-အရကို ဖော်ပြ၍ သမဂ္ဂ, သမ္မောဒမာန, အဝိဝဒမာန တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပါ။
ဖြေ။ သုတ္တ-အရ ပါတိမောက်ကို ယူရပါမည်။
ကာယသာမဂ္ဂီ၏ အစွမ်းဖြင့် ညီညွတ်သော ရဟန်းတို့သည် ''သမ်ဂ''တို့ မည်ကုန်၏။
စိတ္တသာမဂ္ဂီ၏အစွမ်းဖြင့် တူသော အလိုဆန္ဒ အဇ္ဈာသယရှိကြခြင်းဖြင့် လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်ကြသော ရဟန်းတော်တို့သည် ''သမ္မောဒမာန''တို့ မည်ကုန်၏။
ဝိဝါဒဝတ္ထု ၁၈-မျိုးတို့တွင် တစ်ပါးပါး၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း မငြင်းခုံသော ရဟန်းတော်တို့သည် ''အဝိဝဒမာန''တို့ မည်ကုန်၏။

မေး။ သမဂ္ဂေဟိ သမ္မောဒမာနေဟိ အဝိဝဒမာနေဟိ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ-၌ သိက္ခိတဗ္ဗ-အရ

http://www.dhammadownload.com

ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်ကို မလွန်ကျူးကြဘဲ အဓိသီလသိက္ခာကို ပြီးစီးစေရမည်–ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဘိက္ခုပါတိမောက်ရှင်းတမ်း ပြီး၏။

သင်ချအကျိုး စာတန်ခိုး

စာချ, စာသင်၊ အလုပ်ခွင်ဝယ်၊
နေ့စဉ်မွေ့လျော်၊ များသူတော်တို့၊
ရှင်ပျော်လုံ့လ၊ သဒ္ဓါကြွ၍၊ ဉာဏစင်ဖြူ။ သင်ချမူကား။
ထိုသူစီးပွား၊ သုတများသဖြင့်၊ စဉ်းစားဉာဏ်ကြွယ်၊ အမြင်ကျယ်၏။
မကွယ်စေကာ၊ ကိလေသာလည်း၊ သူငါရန်ကြမ်း၊ ဖြစ်စတမ်းသို့၊
ပရမ်းပတာ၊ မဖြစ်လာဘဲ၊ ကျွန်ုပ် မစ္ဆရ၊ မထကြွဘူး။
ရာဂ, ဒေါသော၊ မာန, မော တို့
အပြောမကျယ်၊ သေးငယ်ငယ်မှ၊ စ၍ ပဟာန်၊ တဒင်္ဂနှင့်၊ ဝိက္ခမ္ဘန၊
ပယ်နိုင်ကြသည်။ ။ သင်ချအကျိုး စာတန်ခိုး။
(ဘာသာဋီကာဆရာတော်)

http://www.dhammadownload.com

ဘိက္ခုနီပါတိမောက်ရှင်းတမ်း

ပါရာဇိကအခန်း

သာဓာရဏ ပါရာဇိက

၁ ။ပ။ ၄။ မေထုနဓမ္မသိက္ခာပုဒ် စသည်။

မေး။ ဘိက္ခုပါတိမောက်နှင့် ဘိက္ခုနီပါတိမောက်တို့၏ အထူးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုပါတိမောက်၌ "ဘန္တေ"ဟူသော သဒ္ဒါ၊ ဘိက္ခုနီပါတိမောက် "အယျေ"ဟူသော သဒ္ဒါ၊ ဤသို့ သဒ္ဒါအသုံးအနှုန်းမျှသာလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုပါတိမောက်၌ "တံ သဗ္ဗေဝ သန္ဓာ"စသည်ဖြင့် ပုလ္လိင်ဖြစ်၍ ဤဘိက္ခုနီပါတိမောက်၌ "တံ သဗ္ဗာဝ သန္ဓာ"စသည်ဖြင့် ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်ခြင်း၊ ဤသို့ လိင်ကွဲပြားခြင်းမျှသာလည်းကောင်း ထူးခြားပါသည်။ အကြွင်းမှာ မထူးပါ။

မေး။ မေထုနဓမ္မသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် အလိုဆန္ဒ တူမျှသောအားဖြင့် မေထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲအံ့၊ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် တိရစ္ဆာန်အထီးနှင့် တကွသော်လည်း မှီဝဲငြားအံ၊ ဤရဟန်းမသည် သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေအပ်သူ (ပါရာဇိကကျသူ), ဘိက္ခုနီကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းခွင့် မရှိသူ ဖြစ်၏။

မေး။ ဘိက္ခုနီ မေထုနဓမ္မ (ပဌမပါရာဇိက)သိက္ခာပုဒ်၌ ဘိက္ခု မေထုနဓမ္မ (ပဌမပါရာဇိက) သိက္ခာပုဒ်၌ကဲ့သို့ အဘယ့်ကြောင့် "ဘိက္ခုနီနံ သိက္ခာသာဓီဝသမာပန္နာ သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ"ဟု ဟောတော်မမူဘဲ "ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဆန္ဒသော မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျ"ဟုဟောတော်မူရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမအား ဘိက္ခုကဲ့သို့ သိက္ခာချခြင်းမည်သည် မရှိသောကြောင့် မေထုနဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၌ "ဘိက္ခုနီနံ သိက္ခာသာဓီဝသမာပန္နာ သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ"ဟု ဟောတော်မမူဘဲ "ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဆန္ဒသော မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျ"ဟု ဟောတော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမတို့ လူထွက်လိုသည့်အခါ ဘိက္ခုတို့ကဲ့သို့ သိက္ခာချဖွယ် လို/ မလို ပါဠိတော်သားဓက ညွှန်းပြကာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါ။

ဖြေ။ "ဘိက္ခုနီနံ သိက္ခာသာဓီဝသမာပန္နာ သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ"ဟု ဟောတော်မမူဘဲ "ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဆန္ဒသော မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျ"ဟု ဟောတော်မူသည်ကို ထောက်၍ ဘိက္ခုနီမများ လူထွက်လိုသည့်အခါ သိက္ခာချဖွယ် မလိုဟု သိရပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမများ လူထွက်လိုက အဘယ်ကဲ့သို့ ပြုရပါမည်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမများ လူထွက်လိုက "လူဝတ်သည့် နီ"ဆိုသည့်အတိုင်း လူဝတ်လဲလိုက်ရုံမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ သက်နှိုးကိုပင် လူတို့ဝတ်ပုံဝတ်နည်းအတိုင်း ဝတ်လိုက်လျှင်လည်း ပါရာဇိက

http://www.dhammadownload.com

ကျ၍ လူဖြစ်ပါတော့သည်။

မေး။ ဆန္ဒသော မေထုန် ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျ–၌ ဆန္ဒသော–အရကို ကောက်ပြ၍ အတင်းအဓမ္မ ဗလက္ကာရအပြုခံရသော (အနိုင်အထက် ဖျက်ဆီးခြင်းခံရသော) ဘိက္ခုနီမ ပါရာဇိက ကျ/ မကျကိုလည်း အထောက်သာဓကဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဆန္ဒသော–အရ မေထုနရာဂနှင့် စပ်ယှဉ်သော ချစ်ခြင်းနှင့် ကြိုက်ခြင်း (လိုလားခြင်း) ၂ မျိုးကို ယူရပါမည်။

ဆန္ဒသော–ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် အလိုဆန္ဒ တူမျှမှုမရှိခဲ့လျှင် အတင်းအဓမ္မ ဗလက္ကာရ အပြုခံရသော (အနိုင်အထက် ဖျက်ဆီးခြင်းခံရသော) ဘိက္ခုနီမ ပါရာဇိက မကျပါ။

ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။ ။ ''ဆန္ဒသော''ပါ၌ဖြင့် သိစေအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်အထူးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

ဆန္ဒ နှင့် ရုစိ။ ။ ကခ်ါအဋ္ဌကထာ၌ ဆန္ဒသော–ကို ''မေထုနရာဂပဋိသံယုတ္တေန ဆန္ဒေန စေဝ ရုစိယာ စ''ဟု ဖွင့်ဆိုထားရာ ချစ်ခြင်းကို **ဆန္ဒ**၊ ကြိုက်နှစ်သက်ခြင်းကို **ရုစိ**–ဟု ခွဲခြားမှတ်သားပါ။

အသာဓာရဏ ပါရာဇိက

၅။ ဥဗ္ဘာဇာဏုမဏ္ဍလိကာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥဗ္ဘာဇာဏုမဏ္ဍလိကာသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် စိုစွတ်သည်ဖြစ်၍ ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်၏ ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက်အောက် ပုဆစ်ဒူးဝန်းနှစ်ဖက်အထက်၌ – ထိရာအရပ် မရွှေ့လတ်ဘဲ သုံးသပ်ခြင်း။ – ထိုဤအရပ် ပြောင်းရွှေ့လတ်၍ သုံးသပ်ခြင်း။ – ကိုင်ရုံမျှကိုင်ခြင်း။ ထိရုံမျှထိခြင်း။ –ပွေ့ယူဖျစ်ညှစ်ခြင်း တစ်မျိုးမျိုးကို သာယာငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းမသည် ဥဗ္ဘာဇာဏုမဏ္ဍလိကာ–မည်သော သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေအပ်သူ, ရဟန်းမကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းခွင့်မရှိသူ ဖြစ်၏။

မေး။ (က) အဝဿုတာ (ခ) အဝဿုတဿ (ဂ) ပုရိသပုဂ္ဂလဿ–တို့၏ အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ''အဝဿုတာ''အရ ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ဘိက္ခုနီမကို ရပါသည်။

(ခ) ''အဝဿုတဿ''အရ ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်ကို ရပါသည်။

(ဂ) ပုရိသပုဂ္ဂလဿ–အရ ကာယသံသဂ္ဂသို့ ကောင်းစွာရောက်ခြင်းငှါ (ကာယသံသဂ္ဂ အမှု ပြုလုပ်ရန်) တတ်သိနားလည်သော လူဇာတ်ရှိသော ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်ကို ယူရပါမည်။

မေး။ အဝကွက နှင့် ဥဗ္ဘာဇာဏုမဏ္ဍလ–မည်သော အရပ်တို့ကို တိကျစွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အဝကွက–ဟူသည် ဘိက္ခုနီမ၏ ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက်တို့၏ အောက်အရပ် ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဥဇ္ဇာဏာမဏ္ဍလ-ဟူသည် ပုဆစ်ဒူးဝန်းနှစ်ဖက်တို့၏ အထက်အရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ တံတောင်ဆစ်၏အထက် (လက်မောင်း) အရပ်ကိုလည်း ဥဇ္ဇာဏာမဏ္ဍလ-ဟူ၍မင်း ဆိုရပါသည်။

ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။ ။ ''ဥဇ္ဇာဏာမဏ္ဍလိကာသိက္ခာပုဒ်၌ ပါရာဒိက ခေတ်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီမ၏ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတို့ကို ဖော်ပြပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် စိုစွတ်နေသော ယောဂျာ၏ လက်မောင်းကိုင်ခြင်းကို သာယာသောရဟန်းမ ပါရာဒိက ကျ / မကျကို အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ လက်မောင်းကိုလည်း ဥဇ္ဇာဏာမဏ္ဍလ-သဒ္ဒါဖြင့်ပင် သိမ်းယူအပ်သောကြောင့် လက်မောင်းကိုင်ခြင်းကို သာယာသော ရဟန်းမ ပါရာဒိက ကျပါသည်။

မေး။ အာမသန, ပရာမသန, ဂဟဏ, ဆုပန, ပဋ္ဌိပီဠနတို့၏ အဓိပ္ပါယ်များကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထိရာအရပ်ကို မကျော်လွန်ဘဲ (ထိရာအရပ်မှ မရွှေ့ဘဲ) ထိုထိရာအရပ်၌ပင်လျှင် တင်းကျပ်စွာ ကိုင်တွယ်သုံးသပ်ခြင်းသည် ''အာမသန''မည်၏။

ဟိုနေရာ သည်နေရာ ပြောင်းရွှေ့လျက် ကိုင်တွယ် သုံးသပ်ခြင်းသည် ''ပရာမသန'' မည်၏။

ကိုင်အပ်ကာမျှ (ကိုင်ရုံမျှ)သည် ''ဂဟဏ''မည်၏။

မဖျစ်ညှစ်ဘဲ ထိရုံ တို့ရုံမျှသည် ''ဆုပန''မည်၏။

ကိုယ်အင်္ဂါတို့ကို ကိုင်၍ ဖျစ်ညှစ်ခြင်းသည် ''ပဋ္ဌိပီဠန''မည်၏။

မေး။ ဥဇ္ဇာဏာမဏ္ဍလိကာ ပါရာဒိကကျပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းမသည် မိမိ၏ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်သော ကိုယ် (ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက်အောက်, ပုဆစ်ဒူးဝန်းနှစ်ဖက်အထက်နှင့် လက်မောင်း)၌ ယောဂျာ၏ သုံးသပ်ခြင်းစသည်ကို သာယာအံ့၊ သို့မဟုတ်-မိမိက ထိုပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်သော ကိုယ်ဖြင့် ယောဂျာ၏ တစ်စုံတစ်ခုသော ကိုယ်အရပ်ကို သာယာလျက် တို့ထိအံ့၊ ထိုရဟန်းမသည် ဥဇ္ဇာဏာမဏ္ဍလိကာ မည်သော ပါရာဒိက ကျပါသည်။

မေး။ ဥဇ္ဇာဏာမဏ္ဍလိကာ-၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပုဆစ်ဒူးဝန်းနှစ်ဖက်၏ အထက်အရပ်သည် ''ဥဇ္ဇာဏာမဏ္ဍလ''မည်၏။ ထို ဥဇ္ဇာဏာမဏ္ဍလ-မည်သော ပုဆစ်ဒူးဝန်းနှစ်ဖက်၏ အထက်အရပ်၌ ကိုင်ခြင်း ထိခြင်းကို သာယာသော ရဟန်းမသည် ''ဥဇ္ဇာဏာမဏ္ဍလိကာ'' မည်ပါသည်။

ဝစနတ္ထ - ဥဇ္ဇာဏာမဏ္ဍလေ သာဒိယတီတိ ဥဇ္ဇာဏာမဏ္ဍလိကာ။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - သုန္ဒရီနန္ဒာ ဘိက္ခုနီမ။
ဝတ္ထု - ကိုယ်ဖြင့် နှိုးနှောခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သောအာပတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

(က) ကေတော အဝသုတ ဖြစ်လျက် ပိုင်းခြားအပ်သော မိမိကိုယ်ဖြင့် ယောဂျာ၏ ကိုယ်ကို သုံးသပ်သော ရဟန်းမ။

http://www.dhammadownload.com

(ခ) ဥဘတော အဝသုတဖြစ်လျက် ပိုင်းခြားအပ်သော မိမိကိုယ်ဖြင့် ယောကျ်ား၏ ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုကို သုံးသပ်သော ရဟန်းမ။

(ဂ) ဥဘတော အဝသုတဖြစ်လျက် ပိုင်းခြားအပ်သောကိုယ်မှ ကြွင်းသော မိမိကိုယ်ဖြင့် ယောကျ်ား၏ ကိုယ်ကို သုံးသပ်သော ရဟန်းမ။

(ဃ) ဥဘတောအဝသုတဖြစ်လျက် ပိုင်းခြားအပ်သော မိမိကိုယ်ဖြင့် လူယောင်ဆောင်ထားသော တိရစ္ဆာန်၏ ကိုယ်ကို သုံးသပ်သော ရဟန်းမ။

(င) ပါရာဇိကခေတ်မှ ကြွင်းသောအရပ်၌ မိမိ၏ ကိုယ်နှင့်စပ်သောဝတ္ထုဖြင့် ယောကျ်ား၏ ကိုယ်နှင့်စပ်သောဝတ္ထုကို သုံးသပ်သောရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) (ခ) (ဂ) (ဃ) ရဟန်းမတို့အား ထုလ္လစ္စည်းအာပတ်သင့်ပါသည်။

(င) ရဟန်းမအား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

ပိုင်းခြားအပ်သောကိုယ် ဟူသည် –ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက်အောက်, ပုဆစ်ဒူးဝန်းနှစ်ဖက် အထက်နှင့် တံတောင်ဆစ်အထက် (လက်မောင်း)အရပ်တို့တည်း။

ကြွင်းသောကိုယ် ဟူသည်– ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက်အထက်, ပုဆစ်ဒူးဝန်းနှစ်ဖက်အောက်, တံတောင်ဆစ်အောက် အရပ်တို့တည်း။

အာပတ္တိဘေဒ။ ။ ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက်အောက် ဒူးဆစ်အထက်၌ ကာယအချင်းချင်း သုံးသပ်မှုစသည်ပြုလျှင် ပါရာဇိက၊ ကာယနှင့် ကာယပဋိဒ္ဓ, ကာယပဋိဗဒ္ဓနှင့် ကာယပြုလျှင် ထုလ္လစ္စည်း။ ကာယပွတ်ဗဒ္ဓအချင်းချင်း, နိဿဂ္ဂိယနှင့် ကာယ, နိဿဂ္ဂိယနှင့် ကာယပွတ်ဗဒ္ဓ, နိဿဂ္ဂိယအချင်းချင်း အာမသနအမှုစသည်ကို ပြုလျှင် ဒုက္ကဋ်။ (ပါရာဇိက ၁–ဝါရ၊ ထုလ္လစ္စည်း ၂–ဝါရ၊ ဒုက္ကဋ် ၄–ဝါရ၊ ပေါင်း ၇–ဝါရဟု သိပါ။)

ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက် အထက်, ဒူးဆစ်အောက်၌ ကာယအချင်းချင်း သုံးသပ်မှု စသည်ပြုလျှင် ထုလ္လစ္စည်း။ ၊ ကာယနှင့် ကာယပဋိဒ္ဓ, ကာယပဋိဗဒ္ဓနှင့် ကာယ, ကာယပွတ်ဗဒ္ဓအချင်းချင်း။ နိဿဂ္ဂိယနှင့် ကာယ, နိဿဂ္ဂိယနှင့် ကာယပွတ်ဗဒ္ဓ, နိဿဂ္ဂိယအချင်းချင်း အာမသနအမှုစသည်ကို ပြုလျှင် ဒုက္ကဋ်။ (ထုလ္လစ္စည်း ၁–ဝါရ၊ ဒုက္ကဋ် ၆–ဝါရ၊ ပေါင်း ၇–ဝါရဟု သိပါ။)

မေး။ ယောကျ်ားတစ်ယောက်က ဘိက္ခုနီမ၏လက်ချောင်းများကို ဆွဲကိုင်ဖျစ်ညှစ်ရာ၌ နှစ်ဦးလုံး ကာယသံသဂ္ဂရာဂရှိနေကြလျှင် မည်သည့်အာပတ် သင့်ပါသနည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ လက်ချောင်းများသည် အဝကွက ဥဇ္ဇဟာဏုမဏ္ဍလ–ဟူသော ပါရာဇိကခေတ်ဖြစ်သော အရပ်တွင် မပါဝင်သောကြောင့် ထုလ္လစ္စည်းအာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

မေး။ ယောကျ်ားက ကာယသံသဂ္ဂရာဂမရှိဘဲ မေထုနရာဂ, ဂေဟသိတပေမ, သုဒ္ဓဖြစ်ခဲ့သော် ပါရာဇိကခေတ်၌ သုံးသပ်သည်ကို သာယာသော ရဟန်းမအား အဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ထုလ္လစ္စည်းအာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

၆။ ဝဇ္ဇပွဋိစ္ဆာဒိကာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဝဇ္ဇပွဋိစ္ဆာဒိကာ သိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်း အနှစ်ချုပ်ကို ရေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ရဟန်းမတစ်ပါး ပါရာဇိကကျနေသည်ကို သိပါလျက် ''ကိုယ်တိုင်လည်း သံဃာ့ရှေ့မှာ မစောဒနာတော့ဘူး။ အခြားရဟန်းမအပေါင်းအားလည်း မပြောပြတော့ဘူး''ဟု စိတ်ပိုင်း ဖြတ်လိုက်လျှင် ထိုခဏာ၌ပင် ထိုသူတစ်ပါးအပြစ်ကို ဖုံးထားသော ရဟန်းမ ပါရာဇိက ကျပါတော့သည်။

မေး။ နှ ဂဏသ အာရောစေယျ-၌ ဂဏ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဂဏ-အရ မိမိမှတစ်ပါး အခြားသောဘိက္ခုနီမတို့ကို ယူရပါမည်။

မေး။ (က) ယဒါ စ သာ ဌိတာ ဝါ အသ (ခ) သာ ပဏ္ဍာ ဇေ ဝေ ဝဒေယျ-တို့၌ပါသော သာ ၂-ခုတို့၏ အထူးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က)၌ သာ-အရ အပြစ်အလျောက် ပါရာဇိကအာပတ်သို့ ရောက်နေသော ရဟန်းမကို ရ၏။ (ခ)၌ သာ-အရ သူတစ်ပါးအပြစ်ကို ဖုံးထားသော ရဟန်းမကို ရ၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ဌိတာ, စုတာ, နာသိတာ, အဝဿရာ တို့၏ အဓိပ္ပါယ်အသီးသီးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီအသွင်၌ တည်သော ရဟန်းမသည် ''ဌိတာ''မည်၏။
ဒေ့သော ရဟန်းမသည် ''စုတာ''မည်၏။
အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်း (လိင်နာသန)ဖြင့် ကိုယ်တိုင်ဖျက်ဆီးအပ်၊ သို့မဟုတ်-အခြား ရဟန်းမတို့က ဖျက်ဆီးအပ်သော ရဟန်းမသည် ''နာသိတာ''မည်၏။ (မိမိအလို အလျောက် အသွင်ကိုဖျက်၍ လူထွက်သောရဟန်းမ၊ သို့မဟုတ်-အခြားသော ရဟန်းမ တို့က အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေအပ်သော ရဟန်းမကို ''နာသိတာ''ဟု ခေါ်ဆိုရသည်-ဟူလို။ နာသန ၃-မျိုးတို့တွင်လိင်နာသနကို ယူရမည်- သိပါ။)
တိတ္ထိဘောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသော ရဟန်းမသည် ''အဝဿရာ''မည်၏။

မေး။ ''ပုဗ္ဗေဝါဟံ အယျေ အညာသိ''ဟူသော စကားရပ်သည် အဘယ်ကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အပြစ်ကို ဖုံးထားသော ရဟန်းမ၏ မိမိဖုံးထားကြောင်းကို ဝန်ခံပြောဆိုရာအခါကာလကို ပြသော (ဝစနကာလဒဿန) စကားရပ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမဘစ်ယောက် ပါရာဇိကကျနေကြောင်းကို သိပါလျက် ဖုံးထားသော ရဟန်းမသည် ဖုံးထားကြောင်း ဝန်ခံပြောဆိုသည့်အခါကျမှ ပါရာဇိက ကျပါသလော၊ ဘယ်အခါ၌ ပါရာဇိကကျပါသနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဖုံးထားကြောင်း ဝန်ခံပြောဆိုသည့်အခါကျမှ ပါရာဇိက ကျသည် မဟုတ်ပါ။ ''ယခုအခါ ထိုဒေကြောင်းကို မည်သူကိုမျှ မပြောတော့အံ့''ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ခုရနိုင်ကွေ့ ပြုပြီးခါမျှ၌ပင် အပြစ်ကိုဖုံးထားသော ဘိက္ခုနီမ ပါရာဇိကကျပါတော့သည်။

မေး။ ပါရာဇိက် ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နံ-၌ ပါရာဇိကဓမ္မ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခု သာဓာရဏ ပါရာဇိက ၄ ပါး, အသာဓာရဏပါရာဇိက ၄ ပါး ပေါင်း (၈)ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို ယူရပါမည်။(ဋီသစ်၊ ၁၅၂။)

http://www.dhammadownload.com

ရှင်းချက်။ ။ ဤ ဝဇ္ဇပွဋိဋ္ဌာဒိကာသိက္ခာပုဒ်ကို ဘုရားရှင် ပညတ်တော်မူစဉ်က နောက်ဆုံး မှ ပညတ်တော်မူအပ်၏။ သင်္ဂီယနာတင်သောအခါကျမှ သင်္ဂီတိကာရက မထေရ်တို့က ရှေ့ဥဒ္ဒဇာဏမဏ္ဍလိကာသိက္ခာပုဒ်နှင့် အစုံဖြစ်အောင် ဤနေရာ၌ ပြောင်းရွှေ့ထားတော်မူခဲ့ ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ''ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ''အရ ပါရာဇိက ၈–ပါးလုံးကို ယူခိုင်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ''အဌန္ခံ ပါရာဇိကာနံ အညတရံ''ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဝဇ္ဇပွဋိဋ္ဌာဒိကာ ပါရာဇိကကို ဖုံးထားသောရဟန်းမလည်း ဝဇ္ဇပွဋိဋ္ဌာဒိကာ ပါရာဇိကကျပါသည်။

မေး။ ''ဝဇ္ဇပွဋိဋ္ဌာဒိကာ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အခြားရဟန်းမတစ်ပါးကို ပါရာဇိကအာပတ်ကို မပြောကြားဘဲ ဖုံးထားသောရဟန်းမ ဖြစ်ပါသည်။ (ပဋိဋ္ဌာဒေတိတိ ပဋိဋ္ဌာဒိကာ၊ ဝဇ္ဇံ ပဋိဋ္ဌာဒိကာ ဝဇ္ဇပွဋိဋ္ဌာဒိကာ။)

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု – ကိုယ်တိုင်လည်း မစောဒနာ, ဂိုဏ်းအားလည်း မလျှောက်ထားခြင်း။

မေး။ ဘိက္ခု သပ္ပါဏကဝဂ် ဒုဋ္ဌုल्लာပတ္တိပွဋိဋ္ဌာဒန သိက္ခာပုဒ်နှင့် ဤဝဇ္ဇပွဋိဋ္ဌာဒိကာသိက္ခာပုဒ် ၂ ခုတို့၏ အထူးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခု သပ္ပါဏကဝဂ် ဒုဋ္ဌုल्लာပတ္တိပွဋိဋ္ဌာဒနသိက္ခာပုဒ်၌ ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ပါရာဇိကအာပတ် သင့်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

၇။ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်း အနှစ်ချုပ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သမဂ္ဂသံဃာက နှင်ထုတ်ထားသော ရဟန်း၏အယူဝါဒကို ယူသောအားဖြင့် နောက်လိုက် လုပ်နေသော ရဟန်းမကို အခြားရဟန်းမတို့က ပြောဆိုဆုံးမရမည်။ ပြောဆိုဆုံးမ၍ မရလျှင် ဥတ် ကမ္မဝါစာဖြင့် သမနုဘာသနကံ ပြုရမည်။ ထိုသို့ သမနုဘာသနကံကို ပြုရာ၌ ကမ္မဝါစာ ၃–ကြိမ်မပြည့်ခင် အယူကို စွန့်လိုက်လျှင် ပါရာဇိက မကျသေး။ တတိယကမ္မဝါစာ၏ ''သာ ဘာသေယျ''၌ ယျ–အက္ခရာသို့ရောက်သည်တိုင်အောင် ထိုအယူကို မစွန့်လျှင် ထိုရဟန်းမ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ ပါရာဇိကကျပါတော့သည်။

မေး။ ဥက္ခိတ္တံ ဘိက္ခု–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အာပတ်ကို မရှုခြင်းစသည်တို့ကြောင့် သံဃာက နှင်ထုတ်ထားသော ရဟန်းကို ယူရပါသည်။

မေး။ ဓမ္မ, ဝိနယ, သတ္ထုသာသန–တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နှင်ထုတ်ထိုက်သော ဟုတ်မှန်သော အကြောင်းဝတ္ထု အမှုအခင်းသည် ''ဓမ္မ''မည်၏။ စောဒနာ(အပြစ်တင်ခြင်း), သာရဏာ(အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်း)သည် ''ဝိနယ'' မည်၏။ စောဒနာ, သာရဏာအမှု ပြုပြီးနောက် ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဖတ်မှုပြုခြင်းသည် ''သတ္ထုသာသန''မည်၏။

မေး။ အဘယ်ရဟန်းမျိုးကို အနာဒရ, အပ္ပဋိကာရ, အကတသဟာယ–ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဥက္ခေပနီယကံပြုသော သံဃာ၌ဖြစ်စေ, ထိုကံပြုရာတွင်ပါဝင်သော ၂-ပါး ၃-ပါးဂိုဏ်း၌ ဖြစ်စေ, ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးတည်း၌ဖြစ်စေ, ထိုဥက္ခေပနီယကံ၌ဖြစ်စေ ရှိသေလေးစားမှု ကင်းသော=ကောင်းစွာမကျင့်သော (သံဃာ, ဂိုဏ်း, ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ကံတို့ကို ဂရုမစိုက်သော) ရဟန်းသည် ''အနာဒရ''မည်၏။

ကုစားခြင်းမှ ကင်းသော = သံဃာ့ဘောင်သို့ မသွင်းမခေါ်အပ်သေးသော ရဟန်းသည် ''အပ္ပဋိကာရ''မည်၏။

''သဟာယ''မည်သော သမာနသံဝါသက ရဟန်းတို့နှင့်တကွ တူသော သံဝါသရှိသူ၏ အဖြစ်သို့ မကပ်ရောက်သေးသော (ဇေကမ္မစသော သံဝါသတို့၌ သမာနသံဝါသကရဟန်းတို့က အပေါင်းအသင်း မလုပ်ကြသော)ရဟန်းသည် ''အကတသဟာယ''မည်၏။

မေး။ အပ္ပဋိကာရံ-၌ ပဋိကာရ, အပ္ပဋိကာရ၊ အကတသဟာယံ-၌ သဟာယ, အကတ-သဟာယတို့ကို ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ပဋိကာရ-အရ ကုစားခြင်း (သံဃာစသည်ကို ရိုသေလေးစား၍ ကောင်းစွာကျင့်သည့် အတွက် သံဃာ့ဘောင်သို့ ဥတ် ကမ္မဝါစာဖြင့် သွင်းခေါ်ခြင်း)ကို ရပါသည်။

အပ္ပဋိကာရ-အရ ထိုသို့ ဥတ် ကမ္မဝါစာဖြင့် မသွင်းခေါ်ရသေးသော ရဟန်းကို ရပါသည်။

သဟာယ-အရ ဇေကမ္မစသောသံဝါသ၌ အတူတကွ ဖြစ်ကြရ ပြုကြရသော သမာနသံဝါသကရဟန်းတို့ကို ရပါသည်။

အကတသဟာယ-အရ ဇေကမ္မစသော သံဝါသ၌ ရဟန်းကောင်းတို့က အပေါင်းအသင်းမလုပ်ကြသော ဥက္ခိတ္တကရဟန်းကို ရပါသည်။

အကတသဟာယအတွက် ရှင်းလင်းချက်။ ။ သဟ အယန္တိ ပဝတ္တန္တီတိ သဟာ-ယာ၊ ဇေကမ္မစသောသံဝါသ၌ အတူတကွ ဖြစ်ကြရ ပြုကြရသောကြောင့် သမာနသံဝါသကရဟန်းတို့သည် ''သဟာယ''တို့ မည်ကုန်၏။

အကတာ သဟာယာ ယေနာတိ အကတသဟာယာ၊ ဥက္ခိတ္တကရဟန်းမှာ ထိုသဟာယဖြစ်သော သမာနသံဝါသကရဟန်းတို့နှင့် အတူတကွ ဇေကမ္မစသော သံဝါသမရှိ၊ ထိုဥက္ခိတ္တကရဟန်းသည် ထိုသမာနသံဝါသကရဟန်းတို့ကို မိမိ၏ အပေါင်းအဖော်တို့ကို မပြုအပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ထိုဥက္ခိတ္တကရဟန်းသည် ''အကတသဟာယ'' မည်၏။ -ကတသဟာယ, အကတသဟာယ-ဟု မခွဲနိုင်ကြောင်း သတိပြု။

မေး။ တမနုဝတ္တေယျ-၌ အနုဝတ္တနာ-ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဥက္ခိတ္တကရဟန်းနောက်သို့ တကောက်ကောက်လိုက်နေခြင်းကို ဆိုလိုပါသလော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဥက္ခိတ္တက ရဟန်းနောက်သို့ တကောက်ကောက်လိုက်နေခြင်းကို အနုဝတ္တနာ-ဟု မဆိုလိုပါ။ ဥက္ခိတ္တကရဟန်း ယူအပ်သော အယူကို လိုက်၍ယူခြင်းကို ''အနုဝတ္တနာ''ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာရဟန်းမအား ရဟန်းမကောင်းတို့က တားမြစ်ပြောဆိုပုံအခြင်းအရာ (ဝစနီယာကာရ)ပြ စကားရင်းကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဇေသော ခေါ် အယျေ ဘိက္ခု ။ပ။ တေ ဘိက္ခဲ့ အနုဝတ္တိတိ- ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာရဟန်းမ၏ ပါရာဇိကကျရာ အချိန်အခါကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမတို့က သံဃဘေဒကသိက္ခာပုဒ်စသည်တို့၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် သီးခြားလည်းကောင်း, သံဃာ့အလယ်၌လည်းကောင်း ဥတ်, ကမ္မဝါစာဖြင့် ဆိုဆုံးမအပ်ပါလျက် ထိုအယူကို မစွန့်လျှင် သမနုဘာသနက်အဆုံး (တတိယကမ္မဝါစာ၏ ''သာ ဘာသေယျ'' ၌ ယျ–အက္ခရာအဆုံးတွင်) ထိုဘိက္ခုနီမ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာပါရာဇိက ကျပါတော့သည်။

မေး။ ဥတ်, ကမ္မဝါစာဖြင့် ဆုံးမရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဥတ်ကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ ကမ္မဝါစာ ၂ ကြိမ်တို့ကြောင့် ထုလ္လစ္စည်း ၂ ချက်၊ ''ယသာ နက္ခမတိ၊ သာ ဘာသေယျ''ဟု ယျ–အက္ခရာသို့ရောက်သော် တတိယကမ္မဝါစာကြောင့် ပါရာဇိကအာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု –နှင်ထုတ်အပ်သောရဟန်းသို့ လိုက်ခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ တိကဒုက္ကဋ်ဖြစ်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အဓမ္မက်၌ ဓမ္မက်ဟု အမှတ်ရှိခြင်း။ အဓမ္မက်၌ ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်း။ အဓမ္မက်၌ အဓမ္မက်ဟု အမှတ်ရှိခြင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့် တိကဒုက္ကဋ် ဖြစ်ပါသည်။

၈။ အဌဝတ္ထုကာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အဌဝတ္ထုကာသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် (၁) ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် စိုစွတ်သည်ဖြစ်၍ ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ယောကျ်ားပုဂ္ဂိုလ်၏ လက်ကို ကိုင်ဆွဲခြင်းကို သာယာငြားအံ့၊ (၂) သက်နံ့အနားစွန်းကို ကိုင်ဆွဲခြင်းကို သာယာငြားအံ့၊ (၃) ဟတ္ထပါသ်၌လည်း တည်နေငြားအံ့၊ (၄) အတူတကွလည်း စကားပြောငြားအံ့။ (၅) ချိန်းချက်ရာအရပ်သို့လည်း သွားငြားအံ့၊ (၆) ယောကျ်ား၏ ရှေးရှုလာခြင်းကိုလည်း သာယာငြားအံ့၊ (၇) ဖုံးကွယ်ရာအရပ်သို့လည်း ဝင်ငြားအံ့၊ (၈) ဤကာယသံသဂ္ဂအကျိုးငှါ ဤကာယသံသဂ္ဂဟူသော မသူတော်တို့၏ တရားကို မှီဝဲခြင်းအကျိုးငှါ ကိုယ်ကိုလည်း ယောကျ်ား၏အနီးသို့ ဆောင်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမသည်လည်း အဌဝတ္ထုကာ–မည်သော သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်သူ, ရဟန်းမကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းသင်းခွင့်မရှိသူ ဖြစ်၏။

မေး။ အဌဝတ္ထုကာ သိက္ခာပုဒ်၌ ''ဝတ္ထု''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုရ၍ အဌဝတ္ထုသရုပ်ကို လည်း ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ''ဝတ္ထု''ဟူသည် အာပတ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ပါသည်။
(၁) ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် စိုစွတ်သည်ဖြစ်၍ ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ယောကျ်ားပုဂ္ဂိုလ်၏ လက်ကို ကိုင်ဆွဲခြင်းကို သာယာခြင်း–စသည်ဖြင့် အထက်မြန်မာပြန်ကို ကြည့်၍ သရုပ်ထုတ်ပါ။

မေး။ အဌဝတ္ထုကာ သိက္ခာပုဒ်၌ အဘယ်ကို အဝဿုတာ–ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ လောကသာဒမိတ္တသန္ဌဝ (လူအပေါင်းသည် သာယာအပ်သော မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်း)၏ အစွမ်းဖြင့် ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ရဟန်းမကို ''အဝဿုတ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏံ ဝါ-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ-ကို ဟတ္ထ-၌ မစပ်ဘဲ ဂဟဏ-၌ သမ္မန်+သမ္မန္ဓိအဖြစ်ဖြင့်စပ်၍ ''ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်၏ (လက်၌) ဆွဲကိုင်ခြင်း''ဟု, အနက်အဓိပ္ပာယ် မှတ်ရပါမည်။

မေး။ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏံ-၌ ဟတ္ထ-အရကို ဖော်ပြ၍၊ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဟတ္ထ-အရ ပါရာဇိကခေတ်မဟုတ်သော ကိုယ်အင်္ဂါအားလုံးကို ယူရပါမည်။ (တံတောင်ဆစ်မှ လက်သည်းဖျားတိုင်အောင်အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အခြားပါရာဇိကခေတ်မဟုတ်သော ကိုယ်အင်္ဂါ (=ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက်အထက်, ပုခုံးဒူးဝန်းနှစ်ဖက် အောက်အရပ်)များကို လည်းကောင်း ယူရပါမည်။

ထို ကိုယ်အင်္ဂါအရပ်များကို ကိုင်ခြင်းသည် ''ဟတ္ထဂ္ဂဟဏ''မည်ပါသည်။

မေး။ သဃ်ာဋ္ဌိကဏ္ဏဂ္ဂဟဏံ-၌ သဃ်ာဋ္ဌိ-အရ နှင့် သဃ်ာဋ္ဌိကဏ္ဏ အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သဃ်ာဋ္ဌိ-အရ ဝတ်အပ်သော သင်းပိုင်၊ ရန်းအပ်သော ကေသီ၊ ဒုကူဋ္ဌသက်နှင်းကြီး အားလုံးကို ယူရပါမည်။

သဃ်ာဋ္ဌိကဏ္ဏ-အရ သက်နှင်းကြီး၏ အနားအရပ်ကိုသာမက သင်းပိုင်, ကေသီ, သက်နှင်းကြီးတို့၏ အရပ်ဒေသအားလုံးကို ယူရပါမည်။

မေး။ သန္ဓိဒ္ဒေယျ, သလ္လပေယျ-တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကာယသံသဂ္ဂဟုဆိုအပ်သော မသူတော်တရားကို မှီဝဲခြင်းအကျိုးငှါ ယောက်ျား၏ ဟတ္ထပါသ်၌ တည်ခြင်းကို ''သန္ဓိဒ္ဒေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။

ယောက်ျား၏ ဟတ္ထပါသ်၌ တည်၍ စကားပြောခြင်းကို ''သလ္လပေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ကာယံ ဝါ တဒတ္ထာယ-၌ တဒတ္ထ-အရ ဖော်ပြ၍၊ တေသ အသဒ္ဓမ္မသ-၌ အသဒ္ဓမ္မ-သရုပ်ဖော်ထုတ်ပြီးလျှင်၊ ဤ၌ လိုအပ်သော အသဒ္ဓမ္မကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တဒတ္ထ-အရ ကာယသံသဂ္ဂ (ကိုယ်ဖြင့် နီးနှောခြင်း)ကို ယူရပါမည်။

အသဒ္ဓမ္မသရုပ်ကား ကာယသံသဂ္ဂနှင့် မေထုနဓမ္မတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဤ၌ လိုအပ်သော အသဒ္ဓမ္မကား ကာယသံသဂ္ဂ ဖြစ်ပါသည်။ (တဒတ္ထာယ-ကို တေသ အသဒ္ဓမ္မသ ပဋိသေဝနတ္ထာယ-ဟု ဖွင့်ဆိုဟောကြားခြင်း ဖြစ်သည်။)

မေး။ အဋ္ဌဝတ္ထုကာ ပါရာဇိကကျမ်းကို ပြည့်စုံစွာ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမသည် ကာယသံသဂ္ဂဟု ဆိုအပ်သော ဤမသူတော်တို့၏အကျင့်ကို မှီဝဲခြင်းအကျိုးငှါ ဝတ္ထု(၈)မျိုးတို့ကို အစဉ်အားဖြင့် ဖြစ်စေ, အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့် ဖြစ်စေ ပြည့်စေခြင်းကြောင့် အဋ္ဌဝတ္ထုကာ ပါရာဇိကကျပါသည်။

မေး။ ဝတ္ထု ၈-မျိုးတို့ကို တစ်ခုခြား, နှစ်ခုခြား စသည်ဖြင့် လွန်ကျူး၍ ၈-ပါးပြည့်လျှင် ပါရာဇိကကျ/ မကျ စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ''ပဋိပါဒိယာ ဝါ ဥပ္ပဋိပါဒိယာ ဝါ ဟူရေတွာ''ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားရပ်သည် နိဒဿန မျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ခုခြား, နှစ်ခုခြားစသည်ဖြင့် လွန်ကျူးလျှင်လည်း ၈-ပါးပြည့်လျှင် ပါရာဇိကကျသည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ (မည်သည့်နည်းဖြင့် **လွန်ကျူးလွန်ကျူး** ၈-ပါးပြည့်လျှင် ပါရာဇိက ကျ၏-ဟူလို။) (ဋီသစ်၊ ၄၅၄။)

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိဘိက္ခုနီများ။
ဝတ္ထု - ၈ ခုမြောက်ဝတ္ထုကို ပြည့်စေခြင်း။

မေး။ ဝတ္ထု ၈-မျိုးတို့ကို လွန်ကျူးခြင်းကြောင်း အသီးသီးအာပတ်သင့်ပုံများကို ပြည့်စုံအောင် ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ချိန်းချက်ရာအရပ်သို့ သွားခြင်း(သင်္ကေတဂမန)ကြောင့် ခြေလှမ်းတိုင်း, ခြေလှမ်းတိုင်း ဒုက္ကဋ်၊ ချိန်းချက်သော ယောက်ျား၏ ဟတ္ထပါသ်သို့ သက်ရောက်ကာမျှဖြစ်လျှင် ထုလ္လစ္စည်းအာပတ် သင့်ပါသည်။

ယောက်ျား၏ ရှေးရှုလာခြင်းကို သာယာခြင်း (ပုရိသဿ အဿာဂမနသာဒိယန)ကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ ဟတ္ထပါသ်သို့ သက်ရောက်ခြင်းကြောင့် ထုလ္လစ္စည်းအာပတ် သင့်ပါသည်။

ကြွင်းသော ဝတ္ထု ၆-မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသောဝတ္ထုကြောင့် ထုလ္လစ္စည်းအာပတ် သင့်ပါသည်။ ၈-ခု မြောက်ဝတ္ထုပြည့်သွားလျှင် ပါရာဇိကအာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ''ဝိနည်းတတ် ကြက်သတ်''ဆိုသကဲ့သို့ ဝတ္ထုတစ်မျိုးမျိုးကို အကြိမ်တစ်ရာ လွန်ကျူးပါသော်လည်း အဋ္ဌဝတ္ထုကာသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်ဘဲ အာပတ်မှလွတ်မြောက်နိုင်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဝတ္ထုတစ်မျိုးမျိုးကို အကြိမ်တစ်ရာ လွန်ကျူးပါသော်လည်း ထိုအာပတ်တို့ကို အာယတိ သံဝရစိတ်ဖြင့် ဒေသနာပြောကြားလျှင် အာပတ်မှ လွတ်မြောက်နိုင်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမတစ်ပါးသည် ဝတ္ထု (၈)မျိုးပြည့်အောင် လွန်ကျူးသော်လည်း ပါရာဇိကမကျဟု ဆိုလျှင် အဘယ့်ကြောင့်ပါနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထိုဘိက္ခုနီမသည် ဝတ္ထုတစ်မျိုးကိုလွန်ကျူး၍ အာပတ်သင့်ပြီးနောက် ''နောင် ဤဝတ္ထုကို မလွန်ကျူးတော့အံ့''ဟု ဓုရနိုင်္ဂေါပပြု၍ ဒေသနာကြား၏။ တစ်ဖန် ကိလေသာ၏အစွမ်းဖြင့် တစ်ပါးသောအာပတ်သို့ ရောက်ပြန်၏။ တစ်ဖန်လည်း ဒေသနာကြားပြန်၏။ ဤနည်းဖြင့် ဝတ္ထု (၈)မျိုးပြည့်အောင် လွန်ကျူးသော်လည်း ပါရာဇိက မကျပါ။

မေး။ အဋ္ဌဝတ္ထုကာ သိက္ခာပုဒ်လာ ဂဏာနုပိကာအာပတ်နှင့် အဂဏာနုပိကာအာပတ် ၂-မျိုးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဤအမှုကို နောင်အခါမလွန်ကျူးတော့အံ့''ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ဓုရနိုင်္ဂေါပပြုလျက် (အာယတိသံဝရစိတ်ဖြင့်) ဒေသနာကြားအပ်သော အာပတ်သည် 'ဂဏာနုပိကာအာပတ်'' မည်၏။

အာပတ်သင့်ပြီးနောက် ''တစ်ဖန် အခြားဝတ္ထုကို လွန်ကျူးဦးမည်''ဟု အားထုတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင် (အာယတိသံဝရစိတ် မရှိဘဲ) ဒေသနာကြားအပ်သော အာပတ်သည် ''အဂဏာနုပိကာအာပတ်''မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဂဏာနုပိကာအာပတ်နှင့် အဂဏာနုပိကာ အာပတ် ၂ မျိုးတို့ ခြားနားချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဂဏာနုပိကာအာပတ်သည် ဒေသနာကြားအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက် သို့ရောက်၏။ ပါရာဇိက၏ အကြောင်းအင်္ဂါ မဖြစ်။ အဂဏာနုပိကာအာပတ်သည် ဒေသနာကြားအပ်ပါသော်လည်း ကြားအပ်ပြီဟူသော အရေအတွက်သို့ မရောက်၊ ပါရာဇိက၏ အကြောင်းအင်္ဂါ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ဤအဋ္ဌဝတ္ထုကာသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သညာနှင့်တကွ မစေ့ဆော်ဘဲ ဝတ္ထု ၈-မျိုးကို ပြည့်စေသောရဟန်းမ။ ၂။ သတိမကပ် အမှတ်တမဲ့ ပြည့်စေသောရဟန်းမ။ ၃။ မသိသည်ဖြစ်၍ ပြည့်စေသော ရဟန်းမ။ ၄။ မသာယာသော ရဟန်းမ။ ၅။ ရူးသောရဟန်းမစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဋ္ဌဝတ္ထုကာသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃-ပါးတို့ကို ရှေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂရှိခြင်း။
၂။ လွန်ကျူးမိသောဤအာပတ်သို့ နောက်ထပ်ရောက်ဦးမည်ဟု အားထုတ်မှုရှိခြင်း။
၃။ ၈-ခုမြောက်ဝတ္ထု၏ ပြည့်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ လဟုကအာပတ်များကို ဓုရနိက္ခေပ အာယတီသံဝရ (နိရုဿာဟ)စိတ်မရှိဘဲ ကြားရိုးကြားစဉ်အတိုင်း ဒေသနာကြားရာ၌ အာပတ်မှ ထ/ မထကို စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ရှေးဆရာမြတ်တို့ကား ''အာယတိ အာဝုသော သံဝရေယျာသိ'' ''သာဓု သုဋ္ဌု ဘန္တေ သံဝရိဿာမိ''ဟူသော ဒေသနာခံ, ဒေသနာကြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စကားကို ထောက်ထား၍ မည်သည့်အာပတ်ကို ဒေသနာကြားရာ၌မဆို အာယတီသံဝရစိတ် ရှိမှသာ အာပတ်မှ ထမြောက်သည်၊ အာယတီသံဝရစိတ် မရှိလျှင် အာပတ်မှ မထ-ဟု ယူဆတော်မူကြပါသည်။

ဘာသာဋီကာဆရာတော်စသော နောက်ဆရာတော်အချို့ကား ဘိက္ခုနီတို့၏ အဋ္ဌဝတ္ထုကာ ပါရာဇိကနှင့် ဘိက္ခုတို့၏ ဒုတိယပါရာဇိကဝယ် ဆီစသည်ကို တစ်မတ်တန် မပြည့်အောင် အနည်းငယ်စီ ခွဲ၍ခိုးရာ၌သာ ''နောင် မပြုတော့အံ့''ဟု ဓုရနိက္ခေပ အာယတီသံဝရစိတ် မရှိလျှင် ဒေသနာကြားသော်လည်း ကြားရာမရောက်-ဟု ပရိဝါ အဋ္ဌကထာ (ဇကကအဖွင့်)နှင့် သာရတ္ထဋီကာ, ဝိမတိဋီကာတို့ ဖွင့်ကြသောကြောင့် အခြားလဟုကအာပတ်များကို ဒေသနာကြားရာ၌ အာယတီသံဝရစိတ် မရှိသော်လည်း အာပတ်မှ ထနိုင်သည်ဟု ယူဆတော်မူကြပါသည်။

ဘာသာဋီကာဆရာတော်က သံယာဒိသိသ်အာပတ်သင့်၍ ပရိဝါသ်ဆောက်တည်ရာ၌ ပရိဝါသ်တောင်း၍ ဆောက်တည်လျှင် နောင်အခါ ရှောင်ကြဉ်မည်ဟု မကြံသော်လည်း ထိုအာပတ်မှ မုချ ထနိုင်သောကြောင့် ထိုအယူအဆ သင့်မြတ်ဖွယ်ရှိကြောင်းလည်း မိန့်ပါသည်။ (ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ)

သတိထားဖွယ်။ ''မိန်းမပေါ်တို့နှင့် ပျော်ပါး၍ လူပျိုနာစွဲကပ်သူသည် အင်ဂျက်ရှင်းထိုးက မုချပျောက်သော်လည်း ဓဏာခဏထိုးရလျှင် အနာရွတ်တွေ ရစရာမရှိတော့သကဲ့သို့ ထို့အတူ အာပတ်တွေ သင့်ဖန်များ၍ ဒေသနာကြားရဖန်များလျှင် ထိုရဟန်း၏

http://www.dhammadownload.com

စိတ်အစဉ်မှာ ရစရာရှိတော့မည် မဟုတ်''ဟူသောအချက်ကိုကား သတိထားဖွယ်ကောင်း လှပေသည်။ (ဘာသာဋ္ဌိကာ)

ပါရာဇိကအခန်း ပြီး၏။

□□□□□

သံဃာဒိသိသ်အခန်း

၁။ ဥဿယဝါဒိကာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥဿယဝါဒိကာ သိက္ခာပုဒ်ကို လိုရင်းအချုပ် အနှစ်ထုတ်ကာ မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အိမ့်ရှင်ယောကျ်ားစသည်တို့နှင့်၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ရဟန်းပရိဗိုဇ်နှင့်သော်လည်း ထောင်လွှားတက်ကြွသော မာန်အမျက်ဟုန်ဖြင့် ငြင်းခုံပြောကြား တရားတွေ့သော ရဟန်းမသည် ရှေးဦးစွာ လွန်ကျူးဆဲခဏ၌ သင့်ရောက်ခြင်းရှိသော သံဃာမှနှင်ထုတ် တတ်သော သံဃာဒိသိသ်မည်သောအာပတ်သို့ ရောက်၏။

မေး။ ဥဿယဝါဒိကာ သိက္ခာပုဒ်၏ အခြားနာမည်တစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်''ဟူသော နာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ''ဥဒေါသိတ''ဟူသည် ဘဏ္ဍာ တိုက်ဖြစ်၏။ ဘဏ္ဍာတိုက်ကို တရားတွေ့မှုကြောင့် ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်၍ ယင်းသို့ နာမည်တပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥဿယဝါဒိကာ-၌ ဥဿယနှင့် ဥဿယဝါဒိကာ-တို့ကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထောင်လွှားတက်ကြွသော မာန, ခက်ထန်သော ကောဓတို့ကို ဥဿယ-ဟု ဆိုပါ သည်။

ထိုတက်ကြွ, ခက်ထန်သော မာန, ကောဓတို့၏အစွမ်းဖြင့် တရားတွေမှု တရားစွဲမှုပြု ခြင်းအကျိုးငှါ တရားဆုံးဖြတ်သောအမတ်ကြီး = တရားသူကြီးတို့၏ အထံ၌ ပြောဆို ငြင်းခုံနေသော (တရားတွေ့နေ တရားစွဲနေဆိုသော) ဘိက္ခုနီမကို ''ဥဿယဝါဒိကာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ တရားတွေ့ရာ၌ မာန, ကောဓတို့ဖြင့် တွေ့သည်က များသောကြောင့် ယေဘုယျနည်းအားဖြင့် ''မာနဿယဝသေန ကောဓဿယဝသေန''ဟု ကခ်ါအဋ္ဌကထာ ၌ ဖွင့်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။အချို့ တရားတွေ့ရာ၌ တရားသဖြင့် ဖြစ်စေလိုသော ကုသိုလ်စိတ်, ကြိယာစိတ်တို့ဖြင့် တွေ့ခြင်းလည်း ရှိပါသည်။ (ဋီသစ်၊ ၄၅၀။)

သတိပြု- မာနဿယ, ကောဓဿယ ဟူသော ဥဿယ ၂ မျိုးကို သတိပြုပါ။

မေး။ ''ဂဟပတိနာ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တေန ဝါ''စသောပုဒ်တို့ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ထိုပုဒ်တို့ဖြင့် သီတင်းသုံးဘော် ၅-ယောက်တို့မှတစ်ပါး ကြွင်းသော လူဝတ်ကြောင်, ရသေ့ ပရိဗိုဇ်အားလုံးကို သိမ်းယူအပ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ တရားတွေ့ဘက် ပုဂ္ဂိုလ်များကို စုံလင်စွာ ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဂဟပတိ = အိမ်ရှင်ယောကျ်ား။

၂။ ဂဟပတိပုတ္တ = အိမ်ရှင်ယောကျ်ား၏သား (ညီ, အစ်ကိုစသည်)။

၃။ ဒါသ = ကျွန်။

၄။ ကမ္မကရ = အလုပ်သမား။

၅။ သမဏပရိဇ္ဇာဇက = ရသေ့ ပရိဗိုဇ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဂဟပတိ။ ။ ဂဟပတိ-ပုဒ်ကို 'သူကြွယ် (ပစ္စည်းဥစ္စာ ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ)'ဟု အနက်မြန်မာ ပြန်ဆိုကြသော်လည်း အမှန်မှာ အိမ်ကစ်အိမ်လောက်ကို ပိုင်ဆိုင်လျှင် ''ဂဟပတိ (အိမ်၏ အရှင်=အိမ်ရှင်''ဟု ဆိုနိုင်ပါပြီ။

မေး။ ''ပဌမာပတ္တိက''၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အစဉ် သင့်ရောက်ခြင်းရှိသော (=လွန်ကျူးရာခဏ္ဍသာလျှင် သင့်ရောက် ထိုက်သော) အာပတ်သည် ''ပဌမာပတ္တိက''မည်၏။

ဝစနတ္ထ - ပဌမံ အာပတ္တိ တေသာတိ ပဌမာပတ္တိကော၊ ဓမ္မော။

မေး။ တရားတွေ့သော ဘိက္ခုနီမအား သံယာဒီသိသ်အာပတ်သင့်ရောက်ချိန်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တရားသူကြီးတို့က ဝိနိစ္ဆယချမှတ် တရားစွဲခြင်းကိစ္စ ပြီးပြတ်ချိန်၌ သံယာသိသ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ သံယာဒီသိသ်အာပတ်ကို အဘယ့်ကြောင့် ''နိဿာရဏီယ''ဟုဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သင့်ရောက်သော ဘိက္ခုနီမကို ဘိက္ခုနီသံယာမှ ထွက်သွားစေတတ် နှင်ထုတ်တတ် သောကြောင့် (နှင်ထုတ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်-ဋီကာများ။) သံယာဒီသိသ် အာပတ်ကို ''နိဿာရဏီယ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ သံယာဒီသိသ်အာပတ်သည် ဘိက္ခုနီသံယာမှ အပယ်ရခြင်း နှင်ထုတ်ရ ခြင်း၏ အကြောင်းဟိတ်သာဖြစ်၍ ''နှင်ထုတ်ကြောင်း''ဟုသာ ဆိုသင့်လျက် မဆိုဘဲ အကြောင်းဟေတုဌ ကတ္တုဝေါဟာရကို တင်စားကာ ''နိဿာရေတီတိ နိဿာရ-ဏီယော''ဟု ကတ္တုသာဓန ဝစနတ္ထပြုပြခြင်း ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ ''နိဿာရဏီယ=သံယာမှ နှင်ထုတ်''ဟူရာ၌ ဥက္ခိတ္တရဟန်းကို အပေါင်းအသင်း မလုပ်ဘဲ ကြည်ဖယ်ထားသည့် နှင်ထုတ်ခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသလား ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထိုသို့ နှင်ထုတ်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ပါ။ သံယာဒီသိသ်အာပတ် ထုံးစံအတိုင်း မာနတ်ဆောက် တည်ခိုက်၌ ထိုမာနတ်နှင့်ဆိုင်သော ကျင့်ဝတ်များကို ကျင့်နေရသဖြင့် ဘိက္ခုနီသံယာနှင့် အတူတကွ နေခွင့်မရဘဲ ဘိက္ခုနီသံယာမှ အပဖြစ်နေရခြင်းကို ''နိဿာရဏီယ=သံယာမှ နှင်ထုတ်''ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။

ဝတ္ထု - ထောင်လွှားတက်ကြွသော မာန် အမျက်တို့ဖြင့် ငြင်းခုံခြင်း (တရားတွေ့ခြင်း)။

မေး။ တရားတွေ့သော ဘိက္ခုနီအား အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''တရားစွဲမည်''ဟု ကြိုတင်အဖော်ရှာခြင်း, သက်သေရှာခြင်း, အပေါင်းအသင်း သူငယ်ချင်း

http://www.dhammadownload.com

ရှာခြင်းတို့ကြောင့် ဒုက္ခပဉ္စမ။ ''တရားစွဲရန် သွားမည်''ဟု စိတ်ဖြစ်ပေါ်ရာအရပ်မှစ၍ တရားသူကြီးတို့ထံ သွားသောရဟန်းမအား ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ဒုက္ခပဉ္စမ။ မည်သည့် နေရာ၌မဆို တရားသူကြီးတို့ကိုတွေ့၍, အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့ လာသည်လည်းဖြစ်သော တရားသူကြီးတို့ကို တွေ့၍ မိမိ၏စကားကို ပြောပြသော ရဟန်းမအား ဒုက္ခပဉ္စမ။ တရားတွေ့ဘက် ဥပါသကာ (ဂဟပတိ စသည်)က သူ၏စကားကို ပြောပြပြီးလျှင် ရဟန်းမအား ထုလ္လစွည်းအာပတ် သင့်၏။ ရှေးဦးစွာ တရားတွေ့ဘက် ဥပါသကာက ပြော၍ ရဟန်းမက နောက်မှ ပြောလျှင်လည်း ထိုနည်းတူပင်။

ရဟန်းမက ''ငါ့စကားရော, သင့်စကားပါ သင်ပဲ ပြောပါ''ဟု ဆို၍ ဥပါသကာက မိမိစကားကို ရှေးဦးစွာပြောသည်ဖြစ်စေ, ရဟန်းမ၏စကားကို ရှေးဦးစွာ ပြောသည်ဖြစ်စေ ပထမပြောခြင်းကြောင့် ဒုက္ခပဉ္စမ။ ဒုတိယ ပြောခြင်းကြောင့် ထုလ္လစွည်း။ ဥပါသကာ က ''တပည့်တော် စကားရော, အရှင်မစကားပါ အရှင်မချည်းသာပြောလိုက်ပါ''ဟု လျှောက်၍ ရဟန်းမက ပြောရာ၌လည်း ဤနည်းပင်။ ရဟန်းမက အခြားကဗ္ဗိယကာရကကို ပြောခိုင်းရာ၌လည်း ဤနည်းပင်။ မည်သည့်နည်းဖြင့်ဖြစ်စေ ပြောခိုင်းရာ၌ ပထမပြောခြင်းကြောင့် ရဟန်းမအား ဒုက္ခပဉ္စမ၊ ဒုတိယ ပြောခြင်းကြောင့် ထုလ္လစွည်း။

ရဟန်းမနှင့် ဥပါသကာနှစ်ယောက်တို့၏ စကားကိုကြားနာပြီးနောက် တရားသူကြီးတို့က ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်အပ်ပြီးသော် တရားစွဲခြင်းကိစ္စပြီးဆုံးသည် မည်ပါတော့သည်။ ထိုသို့ တရားစွဲခြင်းကိစ္စ ပြီးဆုံးသောအခါ ရဟန်းမက နိုင်သည်ဖြစ်စေ, ရှုံးသည်ဖြစ်စေ သံဃာ ဒိသိသ်အာပတ်သင့်ပါတော့သည်။

မေး။ တရားတွေ့သော်လည်း အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ –ရန်သူတို့က တမန်စေလွှတ်၍ ဖြစ်စေ, ကိုယ်တိုင် လာ၍ဖြစ်စေ ''ရှင်မ၊ လာပါ''ဟု အတင်းအကျပ် ဆွဲခေါ်အပ်သည် ဖြစ်၍ တရားသူကြီးတို့ထံ လိုက်သွားရသော ရဟန်းမ။

–ဘိက္ခုနီတို့ကျောင်း၌ သူတစ်ပါးတို့ ပြုအပ်သည့် မလျောက်ပတ်သော အကျင့်ကို မည်သူမည်ဝါဟု မည္ဃန်ပြဘဲ ပြောဆိုတိုင်ကြားလျက် အစောင့်အရှောက်ကို တောင်းသော ရဟန်းမ။

–ဘာမျှမပြောဘဲ တရားသူကြီးတို့က အခြားသူတို့အထံမှကြား၍ ကိုယ်တိုင် တရားစွဲမှုကိစ္စကို ပြီးဆုံးအောင်ဆောင်ရွက်ပေးအပ်သော ရဟန်းမ။

–ရှုံးသော ရဟန်းမစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မိမိကျောင်း၌ ခိုးသူစသည်တို့ အနှောင့်အယှက်ရှိ၍ သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်တို့ထံ အစောင့်အရှောက်တောင်းလိုလျှင် မည်သို့ တောင်းရပါမည်နည်း။ **"အစောင့်အရှောက် တောင်းနည်း (တိုင်တန်းပြောဆိုနည်း) နိဿရည်း"**ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အစောင့်အရှောက်တောင်းလိုလျှင် နှောင့်ယှက်သူတို့ကို တိုက်ရိုက်မည္ဃန်ပြရပါ။ ''နောင်အခါ မနှောင့်ယှက်အောင်သာ အစောင့်အရှောက်ပေးပါ''ဟု နောင်ရေးအတွက်သာ တောင်းရပါမည်။

မေး။ ရဟန်းဖြစ်စေ, ရဟန်းမဖြစ်စေ မိမိပစ္စည်း အခိုးခံရလျှင် သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်တို့ထံ မည်သို့ အကူအညီတောင်းရပါမည်နည်း၊ အကူအညီတောင်းပုံ တောင်းနည်းကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ မိမိပစ္စည်း အခိုးခံရလျှင် ''မည်သည့်ပစ္စည်း ပျောက်သွားပါသည်၊ ပြန်ရအောင် လုပ်ပေးပါ''ဟုသာ ပြောကောင်းပါသည်။ ''မည်သူခိုးသွားသည်''ဟုကား တိုက်ရိုက် မည္ဆန်ပြကောင်းပါ။ ည္ဆန်ပြလိုက်၍ ထိုသူခိုးကို ဖမ်းဆီး၍ ဒဏ်ငွေတပ်လျှင် မိမိမှာ ဘဏ္ဍာစားထိုက်ပါသည်။ (မိမိက မည္ဆန်ပြဘဲ အာဏာပိုင်များက သူတို့ဘာသာ စုံစမ်း ရှာဖွေတွေ့ရှိသဖြင့် ဖမ်းဆီးပြီး ဒဏ်ငွေတပ်လျှင်ကား ရဟန်း, ရဟန်းမတို့မှာ အပြစ်မရှိပါ)။ မိမိစကား နားထောင်မည့်အရာရှိများကိုကား ''ငါ့ပစ္စည်း ခိုးသွားသူမှာ မည်သူဖြစ်ပါသည်။ ပစ္စည်းပြန်ရလျှင် တော်ပါပြီ။ ဒဏ်တော့ မတပ်ပါနှင့်၊ ဒဏ်တပ်လျှင် ငါ့မှာ တာဝန်မကင်း ဖြစ်လိမ့်မည် ''ဟု ပြောကောင်းပါသည်။

မေး။ တစ်စုံတစ်ခု ခိုးနေသည်ကို မြင်၍ ထိုသူအကျိုးမဲ့ဖြစ်စေလိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ''သူခိုး သူခိုး''ဟု အော်ကောင်း/ မအော်ကောင်း ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ မအော်ကောင်းပါ။ အော်သည့်အတွက် ဖမ်းမိ၍ ဒဏ်ငွေတပ်လျှင် ဘဏ္ဍာစားထိုက်ပါသည်။ အကျိုးမဲ့ဖြစ်စေလိုသော ရည်ရွယ်ချက် မရှိဘဲ အမှတ်တမဲ့ အော်မိလျှင်ကား အပြစ်မရှိပါ။

မေး။ ဥဿယပါဒိကာ သိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၂ ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ သူတစ်ပါးတို့ အတင်းအကျပ် ဆွဲမခေါ်အပ်ဘဲ တရားစွဲမှု ပြုခြင်း။
၂။ တရားစွဲမှုကိစ္စ ပြီးဆုံးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂။ စောရိဝုဋ္ဌာပိကာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ စောရိဝုဋ္ဌာပိကာ သိက္ခာပုဒ်ကို ပြည့်စုံစွာ မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် သတ်ထိုက်သော ခိုးသူမဟု သိလျက် သတ်ထိုက်သော သတ်ထိုက် သူဟူ၍ထင်ရှားသော ခိုးသူမကို မင်းကိုသော်လည်းကောင်း, ဘိက္ခုနီသံဃာကိုသော် လည်းကောင်း, မလွှဂဏစသော ဂိုဏ်းကိုသော်လည်းကောင်း, ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုသော အသင်းကိုသော်လည်းကောင်း, နံ့သာကုန်သည် အထည်ကုန်သည် စသူအပေါင်းကို သော်လည်းကောင်း မပန်ပြောဘဲ အပ်သောခိုးသူမကို ကြဉ်ထား၍ ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ဘိက္ခုနီမပြုပေးငြားအံ့။ ဤရဟန်းမသည်လည်း ။ပ။ ရောက်၏။

မေး။ အဘယ်မျှလောက်ခိုးသော ခိုးသူမကို ''စောရီ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ၅–ပဲ(တစ်မတ်)ထိုက်တန်သော ဝတ္ထုမှစ၍ တစ်စုံတစ်ခုသော သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ခိုးယူသော ခိုးသူမကို ''စောရီ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဂဏ, ပူဂ, သေဏိ–တို့၏အရကို အသီးသီး ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မလ္လဂဏ(= ဗိသနိုးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော ထိုထိုအရပ်၌ သောက်ရေတည်ခြင်း, ရေကန်တူးခြင်းစသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုသူတို့၏ အပေါင်း)၊ ဘဋ္ဌိပုတ္တဂဏ (= ကုမာရနတ်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူတို့၏အပေါင်း)စသည်သည် ''ဂဏ''မည်၏။ [''ကုမာရနတ်''ကို ''ခန္ဓနတ်=ကဒဲနတ်''ဟုလည်း ခေါ်ကြ၏။]

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုအမျိုးမျိုး ပြုသူတို့၏

http://www.dhammadownload.com

အပေါင်း (ဆွမ်းလောင်းအသင်း, ကထိန်အသင်း စသည်)သည် ''ပူဂ''မည်၏။
နံ့သာကုန်သည်အပေါင်း, အထည်ကုန်သည်အပေါင်းစသည်သည် ''သေဏိ'' မည်၏။

မေး။ ရာဇာနံ ဝါ သံဃံ ဝါ–ဟုဟောလျှင် ပြီးလောက်ပါလျက် အဘယ်ကိုရည်ရွယ်၍ ''ဂဏံ ဝါ''အစရှိသော စကားရပ်ကို ဟောတော်မူရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မင်းတို့က ''ဤ ရှာ, နိဂုံး၌ သင်တို့သာ ဆုံးမကြပါ(အုပ်ချုပ်ကြပါ)ဟု ပြောဆိုအပ်နှင်းထားလျှင် ထိုရှာ, နိဂုံး၌ ထိုဂဏစသည်တို့သည်ပင် အစိုးရသူတို့ ဖြစ်ကြသောကြောင့် ထိုအစိုးရသော ဂဏစသည်တို့ကို ရည်ရွယ်၍ ဤ''ဂဏံ ဝါ''စသော စကားရပ်ကို ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မင်းနှင့် ဂဏစသည်ကို ပန်ပြောပြီးနောက် ဘိက္ခုနီသံဃာကို မပန်ပြောဘဲ ကိစ္စပြီး/ မပြီး ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မင်းနှင့် ဂဏစသည်တို့ကို ပန်ပြောရုံမျှဖြင့် ကိစ္စ မပြီးပါ။ ၄င်းတို့ကို ပန်ပြောပြီးနောက် ဘိက္ခုနီသံဃာကို ကေန်မုချ ပန်ပြောရဦးမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အညတြ ကပ္ပါ–၌ အဘယ်သို့သော ခိုးသူမကို ''ကပ္ပါ=ဘိက္ခုနီပြုလုပ်ပေးရန် အပ်စပ်သော ခိုးသူမ''ဆိုပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တိတ္ထိတို့ထံ၌ဖြစ်စေ, အခြားသော ဘိက္ခုနီတို့ထံ၌ဖြစ်စေ ပရိဗိုဓိမ, သိက္ခာမာန် သာမဏေမ ဖြစ်ဖူးသော ခိုးသူမကို ''ကပ္ပါ=ဘိက္ခုနီပြုလုပ်ပေးရန် အပ်စပ်သော ခိုးသူမ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ အညတြ ကပ္ပါ–၌ ကပ္ပါ ၂–မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) တိတ္ထိတို့ထံ၌ ပရိဗိုဓိမ ပြုဖူးသော ခိုးသူမ။
(၂) အခြားဘိက္ခုနီတို့ထံ၌ သိက္ခာမာန်, သာမဏေမလုပ်ဖူးသော ခိုးသူမတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရဟန်းခံပေးရန် မအပ်စပ်သော ခိုးသူမကို ရဟန်းခံပေးရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံများကို စုံလင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းခံပေးရန် မအပ်စပ်သော ခိုးသူမကို ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမအား ကာရကသံဃာဟူသော ဂိုဏ်းကိုရှာခြင်း, ကမ္မဝါစာဆရာမကို ရှာခြင်း, သပိတ် သင်္ကန်းကိုရှာခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သိမ်သမုတ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥတ်ကြောင့်လည်းကောင်း ဒုက္ကဋ်၊ ကမ္မဝါစာ ၂ ကြိမ်တို့ကြောင့် ထုလ္လပစ္စည်း၊ ကမ္မဝါစာ ၃ ကြိမ် အဆုံး၌ သံဃာဒိသေသ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု – ခိုးသူမကို ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးခြင်း။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်/ မသင့်၊ သင့်က သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။
(က) ခိုးသူမ၌ ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။
(ခ) ခိုးသူမ မဟုတ်သော မိန်းမ၌ ခိုးသူမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။
(ဂ) ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။

http://www.dhammadownload.com

(ဃ) ခိုးသူမ မဟုတ်သောမိန်းမ၌ ခိုးသူမ မဟုတ်ဟူသော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။

(c) ခိုးသူမဟု မသိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) (ခ) (ဂ) ဒုက္ကဋ်။ (ဃ) (c) အာပတ်မသင့်။

မေး။ စောရီဝုဋ္ဌာပိကာ သိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃–ပါးတို့ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ခိုးသူမ ဟု အမှတ်ရှိခြင်း။

၂။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်း။ (''ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်း'' ဟူသည် မင်းစသည်ကို ပန်ကြားခြင်းတည်း။)

၃။ ဥပဇ္ဈာယ်ပြုလုပ်၍ ရဟန်းခံပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ကေဂါမန္တရဂမနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကေဂါမန္တရသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် တစ်ယောက်ထည်း အခြားတစ်ရွာသို့မူလည်း သွားငြားအံ့၊ တစ်ယောက်ထည်း မြစ်၏တစ်ဖက်ကမ်းသို့မူလည်း သွားငြားအံ့၊ တစ်ယောက်ထည်း ညဉ့်ခ်ိန်မူလည်း အဖော်နှင့် ခွဲ၍နေငြားအံ့၊ တစ်ယောက်ထည်း ဂိုဏ်းမှမူလည်း ချန်ရစ်၍ နေငြားအံ့၊ ဤရဟန်းမသည်လည်း ။ပ။ ရောက်၏။

မေး။ ကေဂါမန္တရဂမနသိက္ခာပုဒ်၏ အခြားအမည်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နဒီပါရဂမနသိက္ခာပုဒ်၊ ရတ္တိဝိပ္ပဝါသသိက္ခာပုဒ်၊ ဂဏာသြဟီယနသိက္ခာပုဒ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤကေဂါမန္တရဂမနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဘုရားရှင်၏ တားမြစ်တော်မူလိုရင်းကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မိန်းမသားတို့သည် မည်သည့်နေရာ မည်သည့်အခါ၌ မဆို အဖော်နှင့် ကင်း၍ မနေထိုက်သောကြောင့် အဖော်နှင့်ကင်း၍ နေခြင်းကို တားမြစ်တော်မူလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကော ဂါမန္တရံ ဂစ္ဆေယ္ယ–အရ တစ်ယောက်ထည်း အခြာတစ်ရွာသို့ သွားခြင်းကြောင့် အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မိမိရွာမှထွက်သော ရဟန်းမအား အာပတ်မသင့်သေးပါ။ ထွက်ပြီးနောက် အခြားရွာသို့ သွားသော ရဟန်းမအား ခြေလှမ်းတိုင်း ဒုက္ကဋ်။ အခြားရွာ၏ အကာအရံကိုဖြစ်စေ, ခဲတစ်ကျ ဥပစာကိုဖြစ်စေ ပဌမခြေတစ်လမ်းလွန်လျှင် ထုလ္လစ္စည်း။ ဒုတိယခြေတစ်လှမ်း လွန်ကာမျှဖြစ်လျှင် သံယာဒိသိသ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

အခြားတစ်ရွာမှထွက်၍ မိမိရွာသို့ ဝင်သော ရဟန်းမအား ဤနည်းအတိုင်းပင် အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ကော ဝါ ဂါမန္တရံ ဂစ္ဆေယ္ယ–အရ အာပတ်မသင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အခြားရွာမှ မိမိကျောင်းသို့ ပြန်လာသောအခါ ရွာပေါက်ဖြင့် မဝင်ဘဲ တံတိုင်းပေါက်, သို့မဟုတ်–စည်းရိုးပေါက်ဖြင့် ကျောင်းမြေသို့ဝင်လျှင် အပ်သောမြေ (ကပ္ပိယဘူမိ)သို့

http://www.dhammadownload.com

ဝင်သည်မည်သောကြောင့် ဂါမန္တရဂမန အာပတ်မသင့်ပါ။

ဖြေဆိုကတ်ပါစေ။ ။ ''ကေဂါမန္တရဂမနသိက္ခာပုဒ်လာ ''ကပ္ပိယဘူမိ''ကို ဖော်ပြပါ''ဟု မေးလျှင် ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ တစ်ယောက်ထည်း အခြားတစ်ရွာသို့ သွားရာ၌ ရွာတွင်းသို့ မည်သို့ဝင်မှသာ အာပတ်သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ရွာအပြင်၌ ရပ်၍ မိမိရွာသို့ဖြစ်စေ, သူတစ်ပါးရွာသို့ဖြစ်စေ မအပ်သောမြေ (အကပ္ပိယဘူမိ)ဖြင့် ခြေကျင်ဝင်မှသာ အာပတ်သင့်ပါသည်။ ဆင်စသည် စီး၍လည်းကောင်း, တန်ခိုးဖြင့်လည်းကောင်း ဝင်လျှင် အာပတ်မသင့်ပါ။ (ကခ်ိအဋ္ဌကထာနှင့် ဋီသစ်၊ ၄၅၈)။

မေး။ ကော ၀ါ နဒီပါရံ ဂစ္ဆေယျ–အရ တစ်ယောက်ထည်း မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နဒီပါရဂမနဝိဘင်း၌ ဟောတော်မူအပ်သည့် လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော မြစ်၌ အဖော်မပါဘဲ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားသောရဟန်းမ၊ သို့မဟုတ်– မြစ်လယ်၌ အဖော်နှင့် ရန်ဖြစ်၍ တစ်ဖန် ဤဘက်ကမ်းသို့သာ ပြန်ကူးလာသောရဟန်းမအား ပထမခြေလှမ်းကို ကြွမြောက်၍ ကမ်းပေါ်၌ ထားအပ်ရာ(ချရာ)ခဏ၌ ထုလ္လစ္စည်း၊ ဒုတိယခြေကို ကြွမြောက်ရာ အခါ၌ သံဃာဒိသေသ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ကော ၀ါ နဒီပါရံ ဂစ္ဆေယျ–အရ တစ်ယောက်ထည်း မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားရာ၌ အာပတ်မသင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တန်ခိုး, တံတား, ယာဉ်, လှေတို့ဖြင့် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သက်ဆင်းခြင်းငှါ လည်းကောင်း၊ ရေချိုးခြင်းစသောအကြောင်းကြောင့် သက်ဆင်းပြီးနောက် ဤဘက်ကမ်းသို့ ခြေဖြင့်လည်း ပြန်တက်ခြင်းငှါလည်ကောင်း အပ်ပါသည်။ နဒီပါရဂမနအာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ ကော ၀ါ ရတ္တိ ဝိပ္ပဝေယျ–အရ တစ်ယောက်ထည်း ညဉ့်၌ အဖော်နှင့် ခွဲနေသော ရဟန်းမအား အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''အရုဏ်မတက်မီပင် အဖော်မ၏ ဟတ္ထပါသ်သို့ သက်ရောက်မည်''ဟု နှလုံးသွင်မှု မပြုဘဲ အခန်းတစ်ခန်းထဲ၌လည်း အဖော်မ၏ ဟတ္ထပါသ်ကို လွန်ရာအရပ်၌ တည်၍ အရုဏ်တက်စေသော ရဟန်းမအား အာပတ်သင့်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ တစ်ခန်းတည်း အတူနေစေကာမူ ဟတ္ထပါသ်လွတ်ပြီး အရုဏ်တက်သွားလျှင် ရတ္တိဝိပ္ပ၀ါသ ဖြစ်သည်–ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ ကော ၀ါ ဂဏမှာ သြဟီယေယျ–၌ ဂဏ–အရကို ဖော်ပြ၍၊ အဘယ်ကို ''သြဟီယန'' ဟု ဆိုပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဤ၌ ဂဏ–အရ ဘိက္ခုနီမ တစ်ယောက်တည်းကိုလည်း ယူရပါမည်။ (ဘိက္ခုနီမ တစ်ယောက်ထည်းမှစ၍ ဘိက္ခုနီမ အများကို ယူရမည်–ဟူလို။)

မြင်လောက်ရာ ဒဿနူပစာကို ဖြစ်စေ ကြားလောက်ရာသဝနူပစာကိုဖြစ်စေ စွန့်ခြင်း ကျော်လွန်ခြင်းကို ''သြဟီယန''ဟု ဆိုပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ အပေါင်း၏အမည်ကို အစိတ်၌တင်စား၍ ကေဒေသ္ဏူပစာအားဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

တစ်ယောက်တည်းကိုပင် ''ဂဏ''ဟု ဆိုခြင်းပါသည်-ဟု မှတ်ပါ။

ဒဿနူပစာ-ဟူသည် အဖော်ရဟန်းမကို မြင်လောက်ရာအရပ်ဖြစ်၏။

သဝနူပစာ-ဟူသည် လမ်းမှားသူ၏အသံနှင့်တူသော အသံဖြင့်သော်လည်းကောင်း, တရားနာဖို့ရန် ကြွေးကြော်သံနှင့်တူသော အသံဖြင့်သော်လည်းကောင်း ''အို အရှင်မ''ဟု လှမ်းခေါ်သော ရဟန်းမ၏ အသံကို ကြားလောက်ရာ အရပ်ဖြစ်၏။ (ဋီသစ်၊ ၄၅၉။)

မေး။ ကော ဝါ ဂဏမှာ သြဟီယေယျ-အရ အာပတ်သင့်ပုံ / မသင့်ပုံများကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရွာတံခါးခုံးကို ကျော်လွန်ရာအခါမှစ၍ ရွာအပြင်ဘက်၌ သစ်ပင်, တိုင်, အဝတ်ကန့်လန့်, ကာ စသည် ခြားကွယ်အပ်သောကြောင့် အဖော်မ၏ ဒဿနူပစာကို စွန့်လျှင် သဝနူပစာ ရှိနေစေကာမူ အာပတ်သင့်ပါသည်။ (ရွာတွင်း၌ ချန်ရစ်နေလျှင် အာပတ်မသင့်သော ကြောင့် ''ဗဟိ ဂါမေ''ဟု ဆိုသည်။ ဂဏမှာ သြဟီယနအမှုမှာ ရွာ၏ပြင်ပ အရပ်နှင့်သာ ဆိုင်သည်-ဟု မှတ်ပါ။)

လွင်တီးခေါင်(လွင်ပြင်)၌ အဝေးခ်ဉ်လည်း ဒဿနူပစာရှိ၏။ ထိုလွင်ပြင်၌ လမ်းမှားသူ၏ အသံနှင့်တူသော အသံဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တရားနာဖို့ရန် ကြွေးကြော်သံနှင့်တူသော အသံဖြင့်သော်လည်းကောင်း ''အို အရှင်မ''ဟု လှမ်းခေါ်သော ရဟန်းမ၏ အသံကို ကြားလောက်ရာအရပ်ကို ကျော်လွန်ခြင်းကြောင့် အာပတ်သင့်ပါသည်။

ခရီးသွားစဉ် နောက်ချန်ရစ်၍ ''ယခု အမှီလိုက်မည်''ဟု အားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွ လိုက်လာလျှင် အာပတ်မသင့်ပါ။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဘိက္ခုနီမတစ်ပါး။ ဝတ္ထု - ရွာတစ်ပါးသို့ သွားခြင်း။

မေး။ ကေဂါမန္တရဂမနသိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ် ၃ ခုတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ကော ဝါ နဒီပါရံ ဂစ္ဆေယျ။ (၂) ကော ဝါ ရတ္တိ ဝိပ္ပဝေယျ။
(၃) ကော ဝါ ဂဏမှာ သြဟီယေယျ-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကေဂါမန္တရ သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ် ၄ ချက် တစ်ပြိုင်နက်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တစ်ပါးတည်း အာရုဏ်မတက်မီ မိမိရွာမှထွက်ခဲ့၍ အရုဏ်တက်ချိန်၌ အခြားရွာတွင် ပါဝင်သော မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သက်ရောက်သော ဘိက္ခုနီမအား ဂါမန္တရဂမနစသော အာပတ် ၄ ချက်တစ်ပြိုင်နက် သင့်ပါသည်။

ရှင်းချက်။ ။ အရုဏ်တက်ချိန်၌ အဖော်မပါဘဲ တစ်ပါးတည်းနေမှုကြောင့် ရတ္တိဝိပ္ပဝါသ အာပတ်, ဂဏမှာ သြဟီယနအာပတ်။ အခြားရွာတွင်ပါဝင်သော မြစ်တစ်ကမ်းသို့ သက်ရောက်မှုကြောင့် ဂါမန္တရဂမနအာပတ်, နဒီပါရဂမနအာပတ်များသင့်၏-ဟု မှတ်ပါ။ အာပတ် ၃ ချက်, ၂ ချက် တစ်ပြိုင်နက်သင့်ပုံတို့ကို နည်းမှီ၍ သိပါ။

မေး။ တစ်ပါးတည်းနေသော်လည်း ကေဂါမန္တရ သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -အဖော်ရဟန်းမက အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားခြင်း, လူထွက်သွားခြင်း, သေခြင်း, တိတ္ထိ ဘောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားခြင်း, ဘေးရန်ရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ရွာတစ်ပါး သို့ တစ်ပါးတည်းသွားခြင်းစသည်ကို ပြုသော ရဟန်းမ။
-ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ကေဂါမန္တရ သိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဆင်ကျွတ်ခြင်းစသော အန္တရာယ်မရှိဘဲ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်ခြင်း။
၂။ ရွာတစ်ပါးသို့သွားခြင်း စသည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးသို့ရောက်ခြင်း။
၃။ အသက်အန္တရာယ်, ပြဟ္မစရိယအန္တရာယ် မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ ဥက္ခိတ္တကသြသာရဏာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥက္ခိတ္တသြသာရဏာသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် သမဂ္ဂသံဃာက ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထု, စောဒနာ သာရဏာဝိနည်း, မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ဖြစ်သော ဥတ္တ ကမ္မဝါစာဖြင့် နှင်ထုတ်အပ်ပြီးသော ဘိက္ခုနီမကို ဥက္ခိတ္တကက်ပြုသော သံဃာကို မပန်ကြားမူ၍ ဥက္ခိတ္တကက်ပြုသော ဘိက္ခုနီ အပေါင်း၏ ဆန္ဒကို မသိဘဲ သြသာရဏာက် ပြုပေးခြားအံ့။ ဤရဟန်းမသည်လည်း ။ပ။ ရောက်၏။

မေး။ ဥက္ခိတ္တာ ဘိက္ခုနီ-ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော ဘိက္ခုနီမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အာပတ်ကို မရှုခြင်းစသော အကြောင်းတို့ကြောင့် သံဃာက နှင်ထုတ်အပ်ပြီးသော ဘိက္ခုနီမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနုညာယ ဂဏသ ဆန္ဒ-ဌ ဂဏ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဥက္ခေပနီယက်ပြုသော ဘိက္ခုနီသံဃာကို ယူရပါမည်။

ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။ ။ ''ကေဂါမန္တရဂမနသိက္ခာပုဒ်လာ ဂဏမှာ သြဟီယေယျ-ဌ ဂဏ-အရနှင့် ဤဥက္ခိတ္တသြသာရဏာသိက္ခာပုဒ်လာ အနုညာယ ဂဏသ ဆန္ဒ-ဌ ဂဏ-အရတို့၏ အထူးကို ဖြေဆိုပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ ဥက္ခိတ္တကာဘိက္ခုနီမကို သြသာရဏာက်ပြုရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သြသာရဏာက်ပြုရန် ဂိုဏ်းကိုရှာမှီးခြင်း, သိမ်သမုတ်ခြင်းတို့ကြောင့် ဒုက္ကဋ်, ဥတ္တ်ကြောင့်လည်း ဒုက္ကဋ်။ ကမ္မဝါစာ ၂ ကြိမ်တို့ကြောင့် ထုလ္လစ္စည်း။ ကမ္မဝါစာ ၃ ကြိမ်အဆုံး၌ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - ကာရကသံဃာကို မပန်ကြားဘဲ, ထိုကာရကသံဃာ၏ ဆန္ဒကို မသိဘဲ သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းခေါ်ခြင်း။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ဘိက္ခုနီမတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။

(က) ဓမ္မဥက္ခေပနီယက်၌ ဓမ္မဥက္ခေပနီယက်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းခေါ်သော ဘိက္ခုနီမ။
(ခ) ဓမ္မဥက္ခေပနီယက်၌ ယုံမှားသံသယရှိ၍ သံဃာ့ဘောင်သို့ သွင်းခေါ်သောဘိက္ခုနီမ။
(ဂ) ဓမ္မဥက္ခေပနီယက်၌ အဓမ္မဥက္ခေပနီယက်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သံဃာ့ဘောင်သို့

http://www.dhammadownload.com

သွင်းခေါ်သော ဘိက္ခုနီမ။
(ဃ) အမ္မဥဉ္ဇကွေပနီယက်၌ ဓမ္မဥဉ္ဇကွေပနီယက်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သံယာ့ဘောင်သို့ သွင်းခေါ်သော ဘိက္ခုနီမ။

ဖြေ။ (က) (ခ) (ဂ) သံယာဒီသိသ်အာပတ်။ (ဃ) ဒုက္ကဋ်အာပတ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤဥက္ခိတ္တဿြသာရဏသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ - ကာရကသံယာကို ပန်ကြား၍ သံယာ့ဘောင်သို့ သွင်းသော ရဟန်းမ။
- ကာရကသံယာ၏ ဆန္ဒကို သိ၍ သံယာ့ဘောင်သိုသွင်းသော ရဟန်းမ။
- (၄၃)ပါးသော ကျင့်ဝတ်၌ ကျင့်ပြီးသော ရဟန်းမကို သံယာဘောင်သို့ သွင်းသော ရဟန်းမ။
- အရပ်တစ်ပါးသို့သွားခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့် မူလက်ပြုသော ကာရကသံယာ မရှိတော့သဖြင့် မပန်ကြားဘဲ သွင်းခေါ်သောရဟန်းမ။
- ရှားသောရဟန်းမစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥက္ခိတ္တဿြသာရဏသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂ ပါးတို့ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။
ဖြေ။ ၁။ ဓမ္မက်ဖြင့် နှင်ထုတ်အပ်သူဖြစ်ခြင်း။
၂။ ခွင့်ပြုအပ်သော အကြောင်းမရှိဘဲ သံယာ့ဘောင်သို့သွင်းခေါ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

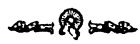

၅။ ဘောဇနပွဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ ပဌမသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘောဇနပွဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ ပဌမသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။
ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်သည်ဖြစ်၍ ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်၏ လက်မှ ခဲဖွယ်ကိုဖြစ်စေ, ဘောဇဉ်ကိုဖြစ်စေ မိမိလက်ဖြင့် ခံယူ၍ ခဲမူလည်း ခဲငြားအံ့၊ စားမူလည်း စားငြားအံ့။ ဤရဟန်းမသည်လည်း ။ပ။ ရောက်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ အဝဿုတာ နှင့် အဝဿုတတို့၏ အရကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။
ဖြေ။ အဝဿုတာ-အရ ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ရဟန်းမကို ရပါသည်။
အဝဿုတ-အရ ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်ကို ရပါသည်။
သိမှတ်ဖွယ်။ ။ 'ဆန္ဒရာဂ'ဟူသည် ချစ်ကြိုက်ခြင်းပင်တည်း။

မေး။ ဥဒ္ဒဟာဏမဏ္ဍလိကာ, အဋ္ဌဝတ္ထုကာ သိက္ခာပုဒ်တို့၌လာသော အဝဿုတာ, **အဝဿုတ-**နှင့် ဤ ဘောဇနပွဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌လာသော အဝဿုတာ, **အဝဿုတ-**တို့၏အရ ထူးခြားပုံကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ ဥဒ္ဒဟာဏမဏ္ဍလိကာ, အဋ္ဌဝတ္ထုကာ သိက္ခာပုဒ်တို့၌လာသော အဝဿုတာ, **အဝဿုတ**တို့အရ ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ရဟန်းမနှင့် ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ရ၍၊ ဤဘောဇနပွဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌လာသော အဝဿုတာ, **အဝဿုတ**တို့အရ ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ရဟန်းမနှင့် ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ရ၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ဥဒ္ဒဟာဏမဏ္ဍလိကာ သိက္ခာပုဒ်နှင့် ဤဘောဇနပွဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ ပဌမသိက္ခာပုဒ်တို့၌လာသော ဇကတော အဝဿုတ ၂ ခုတို့၏ အထူးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဥဿာဟေဏုမဏ္ဍလိကာသိက္ခာပုဒ်၌ ''ကေတော အဝသုတ''ဟူသည် ကာယသံဂ္ဂရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ဘိက္ခုနီမ ဖြစ်၏။ ဤဘောဇနပွဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌ ''ကေတော အဝဿုတ''ဟူသည် ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ဘိက္ခုနီဖြစ်စေ, ယောကျ်ားဖြစ်စေ တစ်ယောက်ယောက်ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို ခံယူခြင်း, စားမျိုးခြင်းတို့ကြောင့် အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ခံယူခြင်းကြောင့် ထုလ္လစ္စည်း စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – သုန္ဒရီနန္ဒာ။
ဝတ္ထု – ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်သည်ဖြစ်၍ ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်သော ယောကျ်ား၏ လက်မှ အာမိသကို ခံယူခြင်း။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။
(က) ဘိက္ခုနီဖြစ်စေ, ယောကျ်ားဖြစ်စေ တစ်ယောက်ယောက်ကသာ ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်သည်ဖြစ်၍ ခံယူသော ရဟန်းမ။
(ခ) ဘိက္ခုနီဖြစ်စေ, ယောကျ်ားဖြစ်စေ တစ်ယောက်ယောက်ကသာ ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်သည်ဖြစ်၍ ခံယူခဲ့သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို စားမျိုသော ရဟန်းမ။
(ဂ) ဘီလူး, ပြိတ္တာ, ပဏ္ဍာက်, လူယောင်ဆောင်တတ်သော တိရစ္ဆာန်တို့၏ လက်မှ နှစ်ဖက်လုံး ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ခံယူ, စားမျိုသော ရဟန်းမ။
(ဃ) ရေ,ဒန်ပူကို ခံယူ, သုံးစွဲသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) ဒုက္ကဋ် (ခ) ထုလ္လစ္စည်း (ဂ) ခံယူခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်, စားမျိုခြင်းကြောင့် ထုလ္လစ္စည်း။ (ဃ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ ဘောဇနပွဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ ပဌမသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရေ, ဒန်ပူမှတစ်ပါး အခြားစားမျိုးထိုက်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြစ်ခြင်း။
၂။ ရဟန်းမနှင့် ယောကျ်ား နှစ်ယောက်လုံး ဆန္ဒရာဂဖြင့် စိုစွတ်ခြင်း။
၃။ မိမိလက်ဖြင့် ခံယူခြင်း။ ၄။ စားမျိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၆။ ဘောဇနပွဋ္ဌိဂ္ဂဟဏဒုတိယသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘောဇနပွဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်၏ အနှစ်ချုပ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ယောကျ်ားက ပေးသော ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်ကို ခံယူ၍ ခဲ, စားရန် တိုက်တွန်းပြောဆိုသော ရဟန်းမသည်လည်း သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ယောကျ်ားလက်မှ ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်ကို ခံယူရန် တိုက်တွန်းသော ရဟန်းမအား ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တိုက်တွန်းခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ တိုက်တွန်းကြောင်းစကားဖြင့် တိုက်တွန်းအပ်သော အခြားရဟန်းမ၏ ခံယူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဒုက္ကဋ်, စားမျိုခြင်း အရေအတွက်

http://www.dhammadownload.com

အားဖြင့် ထုလ္လစ္စည်း အာပတ်များ သင့်၏။ စားပြီးသောအခါ သံယာဒိသိသ် အာပတ်သင့်ပါသည်။ (တိုက်တွန်းရုံမျှဖြင့် သံယာဒိသိသ်အာပတ် မသင့်သည်ကို သတိပြု။)

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဘိက္ခုနီမ တစ်ပါး။
ဝတ္ထု – တိုက်တွန်းခြင်း။

မေး။ ဤဘောဇနပွဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်, ထုလ္လစ္စည်း အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယောဂျား, သို့မဟုတ်– ဘီလူးစသည်တို့၏ လက်မှ ရေ, ဒန်ပူကို ခံယူရန်တိုက်တွန်းခြင်း၊ ထိုရေ, ဒန်ပူတို့ကို သုံးစွဲခြင်းတို့ကြောင့် ဒုက္ကဋ်။
ဘီလူးစသည်တို့၏ လက်မှ ရေ, ဒန်ပူမှကြွင်းသော အာဟာရတို့ကို ခံယူရန်တိုက်တွန်းခြင်း, ခံယူခြင်း, စားမျိုခြင်းတို့၌ ဒုက္ကဋ်၊ စားမျိုပြီးသောအခါ ထုလ္လစ္စည်း အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဤဘောဇနပွဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ –''ဆန္ဒရာဂဖြင့် မစိုစွတ်သော ယောဂျားတည်း''ဟု သိ၍ တိုက်တွန်းသော ရဟန်းမ။
–''စိတ်ဆိုးသည်ဖြစ်၍ မခံယူ''ဟု သိ၍ တိုက်တွန်းသောရဟန်းမ။
–''အမျိုးကို သနားသောကြောင့် မခံယူ''ဟု သိ၍ တိုက်တွန်းသော ရဟန်းမ။
–ရှုးသောရဟန်းမစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤဘောဇနပွဋ္ဌိဂ္ဂဟဏ ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ လူယောဂျားဖြစ်ခြင်း။
၂။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းကို ကြည့်၍ ''ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်ကို ယူစားပါ''ဟု တိုက်တွန်းခြင်း။
၃။ ထိုတိုက်တွန်းကြောင်းစကားကြောင့် ယူ၍ တိုက်တွန်းခံရသော ရဟန်းမက စားခြင်း ကိစ္စပြီးဆုံးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ သဗ္ဗရိတ္တ, ဒုဋ္ဌဒေါသ, အညဘာဂိယ သိက္ခာပုဒ်တို့ကား ဘိက္ခုသိက္ခာပုဒ်များနှင့် တူပြီ။

၁၀။ သိက္ခံပစ္စာစိက္ခဏသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သိက္ခံပစ္စာစိက္ခဏသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအနှစ်ချုပ်ကို ဖော်ထုတ်ရေးသားပါ။

ဖြေ။ –စိတ်ဆိုးသည်ဖြစ်၍ 'ဗုဒ္ဓံ ပစ္စာစိက္ခာမိ'စသော စကားတို့ကို ပြောဆိုသော ဘိက္ခုနီမကို မြင်ကုန် ကြားကုန်သော ဘိက္ခုနီမတို့က ထိုသို့ မပြောဆိုရန် တားမြစ်ရမည်။
–တားမြစ်၍ မရလျှင် ၃–ကြိမ်တိုင်အောင် ဥတ် ကမ္မဝါစာဖြင့် ပြောဆိုဆုံးမရမည်။
–ထိုသို့ပြောဆိုဆုံးမပါလျက် 'ဗုဒ္ဓံ ပစ္စာစိက္ခာမိ'စသောစကားများ ပြောဆိုမှုကို မစွန့်လျှင် တတိယကမ္မဝါစာ၏ အဆုံး၌ သံယာဒိသိသ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ သိက္ခာချလို, တိတ္ထိလုပ်လို၍ မဟုတ်ဘဲ စိတ်ဆိုးသောကြောင့် 'ဗုဒ္ဓံ ပစ္စာစိက္ခာမိ'စသော

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ စကားကို ပြောဆိုသောရဟန်းမတ်၊ ပြောဆိုပုံအခြင်းအရာကို မြန်မာလို ပြည့်စုံစွာ ရေးပြပါ။
''ဘုရားကို စွန့်ပါ၏။ တရားကို စွန့်ပါ၏။ သံဃာကို စွန့်ပါ၏။ အကြင်ရဟန်းမတို့သည် သာကီဝင်မင်းသား ဘုရား၏သမီး ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤသက္ကမီတုဆိုသူတို့သည်သာ ရဟန်းမတို့တဲ့လော၊ သူတို့မှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော မကောင်းမှုမှ ရှက်တတ်ကုန်သော, ကုက္ကုစ္စရှိကုန်သော, သိက္ခာကို လိုလားကြကုန်သော ရဟန်းမတို့ ရှိကြပါကုန်သေး၏။ ထိုရဟန်းမတို့အထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်အံ့''ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ကို ''သက္ကမီတု''ဟု ဆိုပါသလော ရှင်းလင်းဖြေဆိုလ်။ ကုက္ကုစ္စိကာ-၌ ကုက္ကုစ္စ-အရကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းယောက်ျားဟူသမျှကို ''သက္ကပုတ္တ''ဟု ခေါ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ရဟန်းမဟူသမျှကိုလည်း သာကီဝင်မင်းသမီး ဟုတ်ဟုတ် မဟုတ်ဟုတ် ''သက္ကမီတု''ဟု ခေါ်ဆိုရသည်။ ''အပ်မှ အပ်ပါ့မလား၊ မအပ်ဘဲများ နေမလား''ဟု တွေးတောယုံမှား စဉ်းစားတတ်သောအကြံ၊ အချို့အရာ၌ ဉာဏ်ကို ''ကုက္ကုစ္စ''ဟု ခေါ်သည်။ (အကုသိုလ် ကုက္ကုစ္စစေတသိက် မဟုတ်ပါ။)

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - စဏ္ဍကာဠီ ဘိက္ခုနီမ။
ဝတ္ထု - ''ဗုဒ္ဓံ ပစ္စာစိက္ခာမိ''စသော စကားတို့ကို ပြောဆိုခြင်း။

မေး။ သိက္ခံပစ္စာစိက္ခဏသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၄ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ''ဗုဒ္ဓံ ပစ္စာစိက္ခာမိ''စသောစကားကို ဆိုခြင်း။ အကြင်းမှာ ဘိက္ခု သံဃဘေဒသိက္ခာပုဒ် အတိုင်းဖြစ်၏။

၁၁။ အဓိကရဏကုပိတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အဓိကရဏကုပိတ သိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်း အနှစ်ချုပ်ကို ဖော်ထုတ်ရေးသားပါ။

ဖြေ။ -တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော အဓိကရဏ်း၌ ရှုံးခြင်းကြောင့် စိတ်ဆိုးသည့် အမျက်ထွက်သည်ဖြစ်၍ ''ဆန္ဒဂါမိနီယော စ ဘိက္ခုနီယော''စသော စကားတို့ကို ပြောဆိုသော ဘိက္ခုနီမကို မြင်ကုန် ကြားကုန်သော ဘိက္ခုနီမတို့က ထိုသို့မပြောဆိုရန် တားမြစ်ရမည်။
-တားမြစ်၍ မရလျှင် ၃-ကြိမ်တိုင်အောင် ဥတ္တ် ကမ္မဝါစာဖြင့် သမနုဘာသနကံ ပြုရမည်။
-ကံပြုပြီးသည်တိုင်အောင် ထိုအပြောကို မစွန့်လျှင် တတိယကမ္မဝါစာ၏အဆုံး၌ သံဃာ ဒိသိသ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ အဓိကရဏေ-အရကို ဖော်ပြ၍၊ ''ပစ္စာကတာ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းစသော အဓိကရဏ်း ၄ ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး ဖြစ်ပါသည်။
''ပစ္စာကတာ''ဟူသည် ရှုံးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - စဏ္ဍကာဠီ ဘိက္ခုနီမ။

http://www.dhammadownload.com

ဝတ္ထု - ''ဆန္ဒဂါမိနိယော စ ဘိက္ခုနိယော''စသော စကားကို ပြောဆိုခြင်း။

၁၂။ ပါပသမာစာရ ပဌမသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပါပသမာစာရ ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌ ထူးခြားသော စကားရပ် (ပါဠိ)များကိုသာ မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ လူတို့နှင့် ရောနှောကုန်, ယုတ်မာသောအကျင့်ရှိကုန်, ယုတ်မာသော ကျော်စောသံရှိကုန်, ယုတ်မာသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းရှိကုန်, ဘိက္ခုနီသံဃာကို ညှင်းဆဲတတ်ကုန်, အချင်းချင်း တစ်ယောက်သည်တစ်ယောက်၏အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ နေကြသော ရဟန်းမတို့ကို မြင်ကုန် ကြားကုန်သော ရဟန်းမတို့က ''ညီမတို့သည် လူတို့နှင့် ရောနှောကုန်, --- ဖုံးလွှမ်းတတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။ အရှင်မတို့ ... လူတို့မှ ကင်းရှင်းကြပါကုန်၊ ညီမတို့၏ လူတို့နှင့် ကင်းရှင်းခြင်းကိုသာလျှင် သံဃာသည် ချီးမွမ်းပါ၏''ဟု ပြောဆိုတားမြစ်ရမည်။

မေး။ ပါပသမာစာရ ပဌမသိက္ခာပုဒ်လာ ''ဝိဝိစ္စထာ'ယျ''စသောပါဠိဖြင့် တိုက်တွန်းလိုရင်းကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရှင်ရဟန်းတို့နှင့် မလျော်သော ကိုယ်, နှုတ်နှစ်ပါး ရောယှက်ရှုတ်ထွေးမှုများကို ပယ်ရှားစွန့်လွှတ်ကာ လူတို့နှင့် ကင်းကင်းရှင်းရှင်း နေကြစမ်းပါ၊ ဆက်ဆံမှု သန့်ရှင်းကြစမ်းပါ-ဟု တိုက်တွန်းလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သံသဋ္ဌာ, ပါပါစာရာ, ပါပသဒ္ဒါ, ပါပသီလောက-ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်များကို အသီးသီး ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရှင်ရဟန်းတို့နှင့် မလျော်သော စပါးထောင်းပေးခြင်း ဆန်ဖွတ်ပေးခြင်း, ချက်ပြုတ်ပေးခြင်း, သီတင်းစကား ဆောင်ပို့ခြင်းစသော ကိုယ်မှု, နှုတ်မှုအားဖြင့် လူတို့နှင့် ရောနှောနေကြသော ရဟန်းမတို့သည် ''သံသဋ္ဌ''တို့ မည်ကုန်၏။

လူတို့ကဲ့သို့ ယုတ်မာသော ကိုယ်, နှုတ်၌ဖြစ်သော အကျင့်ရှိသော ရဟန်းမတို့သည် ''ပါပါစာရ''တို့ မည်ကုန်၏။

အကျင့်မကောင်းသည့်အလျောက် ယုတ်မာသော ကျော်စောသံ (မကောင်းသတင်း) ထွက်နေသော ရဟန်းမတို့သည် ''ပါပသဒ္ဒ''တို့ မည်ကုန်၏။

ယုတ်မာသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းရှိသော ရဟန်းမတို့သည် ''ပါပသီလောက''တို့ မည်ကုန်၏။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ဤ၌ သီလောက-သဒ္ဒါ''အာဇီဝ''အနက်ဟောဖြစ်၏။ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ''သီလောကသဒ္ဒါ၏ ဟောရင်းအနက်မှာ (ယသ) အကျော်အစောပင်တည်း''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနိသံဃသ ဝိဟေသိကာ-၌ ''ညှင်းဆဲခြင်း''ဟူသည် ဘယ်လိုလုပ်ခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အပြစ်အားလျော်စွာ ထိုဘိက္ခုနီမတို့အပေါ်၌ နိဂ္ဂဟကံပြုမည်ဟု စီစဉ်သောအခါ ထို

http://www.dhammadownload.com

ကံမပြုဖြစ်အောင် ကံအထမမြောက်အောင် တားမြစ်ခြင်းကို ''ညှင်းဆဲခြင်း''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ အညမညိသော ဝဇ္ဇပွဋ္ဌာဒိကာ-၌ ဝဇ္ဇ-အရကို ဖော်ပြ၍ ''ဝဇ္ဇပွဋ္ဌာဒိကာ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝဇ္ဇ-အရ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကဖြစ်သော အပြစ်ကို ယူရပါမည်။
ထို ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကဖြစ်သော အပြစ်ကို ဖုံလွှမ်းထားသော ရဟန်းမတို့ကို ''ဝဇ္ဇပွဋ္ဌာဒိကာ''ဟု ဆိုရပါသည်။ (ဖုံးထားမှုသည် ''ဝဇ္ဇပွဋ္ဌာဒိကာ''မဟုတ်။)

မေး။ ဘိက္ခုနီ ပါရာဇိက ဝဇ္ဇပွဋ္ဌာဒိကာ သိက္ခာပုဒ်လာ 'ဝဇ္ဇပွဋ္ဌာဒိကာ'နှင့် သံဃာဒိသိသ် ပါပသမာစာရ ပဌမသိက္ခာပုဒ်လာ 'ဝဇ္ဇပွဋ္ဌာဒိကာ'တို့၏ အထူးကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီ ပါရာဇိက ဝဇ္ဇပွဋ္ဌာဒိကာ သိက္ခာပုဒ်လာ 'ဝဇ္ဇပွဋ္ဌာဒိကာ'သည် ပါရာဇိက အာပတ်ကို ဖုံးထားသော ရဟန်းမဖြစ်၍ သံဃာဒိသိသ် ပါပသမာစာရ ပဌမသိက္ခာပုဒ်လာ 'ဝဇ္ဇပွဋ္ဌာဒိကာ'ကား ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကဖြစ်သော အပြစ်ကို ဖုံလွှမ်းထားသော ရဟန်းမတို့ ဖြစ်ကြ၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ဝဇ္ဇ ၂-မျိုးတို့၏ အထူးကို ဖြေဆိုပါ''ဟုလည်း မေးတတ်သည်။ ဖြေတတ်ပါစေ။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - မျှားစွာသောရဟန်းမတို့။
ဝတ္ထု - လူတို့နှင့် ရောရောနှောနှောနေခြင်း။

မေး။ သမနုဘာသနကံပြုသောအခါ ဘယ်နှစ်ပါးသာ ပြုနိုင်ပါသနည်း အကြောင်းပြဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ နှိပ်ကွပ်မှုဟူသော နိဂ္ဂဟကံကို ပြုရာ၌ သံဃာအချင်းချင်း ကံ မပြုကောင်းသောကြောင့် သမနုဘာသနကံ ပြုသောအခါ ရဟန်းမ ၂ ပါး, ၃ ပါးတို့ကိုသာ တစ်ပေါင်းတည်း ပြုနိုင်ပါသည်။

သမနုဘာသနကံ။ ။ ဥတ်, ကမ္မဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန် ပြောဆိုဆုံးမသော ကံကို ''သမနုဘာသနကံ''ဟု ခေါ်သည်။

၁၃။ ပါပသမာစာရ ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပါပသမာစာရ ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်း အနှစ်ချုပ်ကို ဖော်ထုတ်ရေးသားပါ။

ဖြေ။ - ပါပါစာရ, ပါပသဒ္ဒစသောအကြောင်းကြောင့် သမနုဘာသနကံ အပြုခံရသော ရဟန်းမတို့ကို အားပေးအားမြှောက်ပြုသော ရဟန်းမကို မြင်ကုန်ကြားကုန်သော ရဟန်းမတို့က ယင်းသို့ အားပေးအားမြှောက် မပြုရန် ပြောဆိုတားမြစ်ရမည်။
- ပြောဆိုတားမြစ်၍ မရလျှင် သမနုဘာသနကံ ပြုရမည်။
- သမနုဘာသနကံပြုပြီးသည်တိုင်အောင် ထိုအပြော (အားပေးအားမြှောက်ပြုမှု)ကို မစွန့်လျှင် သံဃာဒိသိသ်အာပတ် သင့်၏-ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဝေ ဝဒေယျ-အရ ''ပြော''ဟူသည် အဘယ်ရဟန်းမတို့ကို ပြောခြင်း ဖြစ်ပါသနည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဥတ်, ကမ္မဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်ပြောဆိုအပ်ပြီးဖြစ်သော (သမနုဘာသနက် ပြုအပ်ပြီးဖြစ်သော) ရဟန်းမတို့ကို ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''ဝေါစာရာ''၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အရှင်မတို့၏ အကျင့်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော အကျင့်ရှိကုန်သော ရဟန်းမတို့ကို ''ဝေါစာရာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဥညာ, ပရိဘဝ, အကွန္တိ, ဝေဘသိယ, ဒုဗ္ဗလျာ-ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်များကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အယုတ်အားဖြင့် သိခြင်း = နိမ့်ကျသည်ကိုပြု၍ သိခြင်း (=အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုခြင်း)သည် ''ဥညာ'' မည်၏။

''ဒီရဟန်းမတွေ ဘာတတ်နိုင်ကြမှာလဲ''ဟု လွှမ်းမိုး၍ သိခြင်းသည် ''ပရိဘဝ''မည်၏။ သည်းမခံနိုင်ခြင်း အမျက်ထွက်ခြင်းသည် ''အကွန္တိ'' မည်၏။

အားရှိသော အားကောင်းသော စကားရှိသော ဘိက္ခုနီသံဃာ၏အဖြစ်(=ပြောချင်သလို ပြောနိုင်ခြင်း = မိမိဟူသော ဘိက္ခုနီသံဃာ၏ အားအစွမ်းကို ထင်ရှားပြလိုခြင်း, ချောက်လှန့်လိုခြင်း)သည် ''ဝေဘသိယ''မည်၏။

အားနည်းသော ရဟန်းမတို့၏ အဖြစ် = အားနည်းခြင်းသည် ''ဒုဗ္ဗလျာ''၏။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ဥညာယ-၌ ဥ-သည် အဝ-၏ ကာရီဖြစ်သော သြ ၏ ဝိပရိတ် ဥ-ဖြစ်၏။ အဘိဓာန်အလာအနက်တို့တွင် ''အဓောဘာဂ = အောက်ကျနောက်ဖြစ်ခြင်း = နိမ့်ကျခြင်း''ဟူသောအနက်ကို ဟောတ်။ ထို့ကြောင့် ''နီစံ ကတ္တာ ဇာနနာယ''ဟု ကခ်ိအဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ခြင်း ဖြစ်သည်။

မေး။ ဝေဘသိယာ-၌ ပုဒ်ရင်းဖြစ်သော 'ဝိဘသ'ပုဒ်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အမျိုးမျိုးသော စကားရှိသော = ပြောချင်သလို ပြောနိုင်ဆိုနိုင်သော ဘိက္ခုနီသံဃာသည် ''ဝိဘသ''မည်၏။ (ဘာသီယတေတိ ဘသံ၊ ဝိဝိဓံ ဘသံ ယဿာတိ ဝိဘသော၊ ဘိက္ခုနိသံဃော။ ဝိဘသဿ ဘာဝေါ ဝေဘသိယာ။)

မေး။ ဥညာယ ပရိဘဝေန အကွန္တိယာ ဝေဘသိယာ ဒုဗ္ဗလျာ ဝေမာဟ-ဟူသောဝါကျကို အနက်ပေးပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဥညာယ စ၊ အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ပရိဘဝေန စ၊ လွှမ်းမိုးလိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ အကွန္တိယာ စ။ သည်းမခံနိုင်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ ဝေဘသိယာ စ၊ အမျိုးမျိုးသောစကားရှိသော သံဃာ၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ဝါ-အားကောင်းသောစကားရှိသော သံဃာ၏အဖြစ်ကြောင့် လည်း ကောင်း။ ဒုဗ္ဗလျာ စ၊ အရှင်မတို့က အားမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ဝေ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြောဆိုပြီ။ (ဤသို့ သမုစ္စည်းအနက် ပေးရပါမည်။)

မေး။ ဝိဝိစ္စထာ'ယျေ-၌ ဝိဝိစ္စထ-အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အသီးသီးဖြစ်ခြင်း၊ ရဟန်းမတို့အား မလျော်သော ကိုယ်မှု, နှုတ်မှုတို့ဖြင့် နှီးနှောမှုကို ပယ်ခြင်းကို ''ဝိဝိစ္စထ''ဟု ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - ''သံသဠာဝ အယျေ တုမှေ ဝိဟရထ၊ မာ တုမှေ နာနာ ဝိဟာရိတ္ထ''ဟူ၍ တိုက်တွန်းခြင်း။

၁၄။ သံဃဘေဒကာဒိ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘိက္ခုနီသည် သံဃာသင်းခွဲခြင်း သံဃဘေဒကအမှုကို ပြုနိုင်/ မပြုနိုင် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီသည် သံဃာသင်းခွဲခြင်း သံဃဘေဒကအမှုကို မပြုနိုင်ပါ။ သို့သော် သံဃာကွဲပြားအောင် အားထုတ်လည်း အားထုတ်နိုင်, နောက်လိုက်လည်း လုပ်နိုင်ပါသည်။

. ရှင်းချက်။ ။ ''သံဃာသင်းခွဲမှု''ဟူသည် တစ်သိမ်းတည်း၌ ကံကြီးကံငယ် ခွဲပြုခြင်း၊ ပါတိမောက် ခွဲပြခြင်း (ဥပုသ်ခွဲပြုခြင်း) ၂-မျိုးတို့ဖြင့် ဖြစ်၏။ ထို ကံကြီး ကံငယ်ကို ပြုခြင်း, ပါတိမောက်ပြခြင်းသည် နဂိုကပင် ဘိက္ခုနီသံဃာနှင့် အတူမရှိသောကြောင့် ဘိက္ခုနီသည် သံဃာသင်းခွဲမှု မပြုနိုင်ပါ။ (ဋီသစ်၊ ၄၆၁။)

မေး။ ဘိက္ခုနီသံဃာဒိသိသ် သိက္ခာပုဒ် ၁၇-ပုဒ်တို့ကို သာဓာရဏ, အသာဓာရဏအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပဌမာပတ္တိက, ယာဝတတိယကအားဖြင့်လည်းကောင်း ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သာဓာရဏသံဃာဒိသိသ်သိက္ခာပုဒ်တို့ပုဒ်မှာ- ရဟန်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ပညတ်ထားသော ၇-ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ အသာဓာရဏသံဃာဒိသိသ် သိက္ခာပုဒ်တို့ကား-ကြွင်း ၁၀-ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုတွင် သာဓာရဏ ၇-ပုဒ်တို့၌ ပဌမာပတ္တိက ၃-ပုဒ်၊ ယာဝတတိယက ၄-ပုဒ်ဖြစ်၍၊ အသာဓာရဏ ၁၀-ပုဒ်တို့၌ ပဌမာပတ္တိက ၆-ပုဒ်၊ ယာဝတတိယက ၄-ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ (ပဌမာပတ္တိက ၉-ပုဒ်၊ ယာဝတတိယက ၈-ပုဒ် ဖြစ်သည်။ ရေတွက်တတ်ပါ၏ဟု)

မေး။ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်သော ဘိက္ခုနီမတို့သည် အဘယ့်ကြောင့် ပက္ခမာနတ်သာ ကျင့်ရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမတို့သည် အာပတ်ကို ဖုံးလွှမ်းပါသော်လည်း ပရိဝါသ်နေရခြင်းမည်သည် မရှိပါ။ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ဒုက္ကဋ်အာပတ် မသင့်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဖုံးလွှမ်းသည်ဖြစ်စေ, မဖုံးလွှမ်းသည်ဖြစ်စေ တစ်ခုသော ပက္ခမာနတ်ကိုသာ (၁၅-ညဉ့်သာ) ကျင့်ရပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီ သံဃာဒိသိသ် နိဂုံးနှင့် ယာဝတတိယာနုသာဝနတို့ကို ပြဆိုရာ၌ အဘယ့်ကြောင့် ''ယာဝတိဟ် ဇာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ ။ပ။ အကာမာ ပရိဝတ္ထဗ္ဗံ''ဟူသောပါဠိ မပါပါသနည်း။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမတို့သည် အာပတ်ကို ဖုံးလွှမ်းပါသော်လည်း ပရိဝါသ်နေရခြင်းမည်သည် မရှိသောကြောင့် ထိုပါဠိ မပါခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပက္ခမာနတ်ပေးပုံ အစီအစဉ်အကျဉ်းချုပ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီတို့သည် မိမိ၏ ကျောင်းတိုက်ဟူသော ဝိဟာရသိမ် (မဟာသိမ်)ကို သုတ်သင်၍ ဝိဟာရသိမ်၌ ဖြစ်စေ၊ ထိုဝိဟာရသိမ်ကို သုတ်သင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်လျှင် ခဏ္ဍာသိမ်၌ဖြစ်စေ အောက်ထစ်ဆုံး အပိုင်းအခြားအားဖြင့် စတုဝဂ်ဟူသောဂိုဏ်းကို စည်းဝေးစေ၍ ပက္ခနတ်ကို

http://www.dhammadownload.com

ပေးရပါမည်။

မေး။ ပက္ခမာနက် တောင်းပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အာပတ်သင့်သော ရဟန်းမသည် ဘိက္ခုနီသံဃာသို့ ချဦးကပ်, လက်ကန်တော့ စံပယ်တင်, သီတင်းကြီးဘိက္ခုနီတို့၏ ခြေတို့ကို ရှိခိုး, ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်, လက်အုပ်ချီပြီး-''အဟံ အယ္ယေ ကေ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇိ ဥဿယဝါဒံ၊ သာ'ဟံ အယ္ယေ သံဃံ ကေ-သာ အာပတ္တိယာ ဥဿယဝါဒါယ ပက္ခမာနတ္တံ ယာစာမိ''ဟု ၃-ကြိမ်တောင်းရပါမည်။

မေး။ အဘယ်သံဃာထံ၌ ပက္ခမာနတ်ကို တောင်းရ, ကြားရ, ချရပါမည်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပက္ခမာနတ်ကို ဘိက္ခုနီသံဃာထံ၌သာ တောင်းရပါမည်။

ကြားသောအခါ ဘိက္ခုနီသံဃာထံ၌ ရှေးဦးစွာ ကြားရပါမည်။ နောက်မှ ဘိက္ခုသံဃာထံ၌ ကြားရပါမည်။ (ကြားပြီးနောက် ဘိက္ခုနီသံဃာ၏အထံ၌ နေရပါမည်။)

ချသောအခါ ဘိက္ခုနီသံဃာအလယ်၌ ဖြစ်စေ, ဘိက္ခုနီတို့ ဖဲသွားကြလျှင် တစ်ပါးတည်းသော ဘိက္ခုနီ၏အထံ၌ ဖြစ်စေ ချနိုင်ပါသည်။

သံဃာဒိသိသ်အခန်း ပြီး၏။

□□□□□

နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အခန်း

ပတ္တဝဂ်

၁။ ပတ္တသန္နိစယသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပတ္တသန္နိစယသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် သပိတ်သိုမှီးခြင်းကို ပြုအံ့၊ ထိုရဟန်းမအား သပိတ်ကို စွန့်ခြင်းဝိနည်း ကံရှိသော ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''ပတ္တသန္နိစယ=သပိတ်ကို သိုမှီးခြင်း''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော သပိတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်လည်း မတင်, ဝိကပ္ပနာလည်း မပြုဘဲ တစ်ရက်မျှထားခြင်းကို ''ပတ္တသန္နိစယ=သပိတ်ကို သိုမှီးခြင်း''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ဘိက္ခုနီများ။
ဝတ္ထု - သပိတ်ကို သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်း။

မေး။ ဘိက္ခု ပတ္တသိက္ခာပုဒ်နှင့် ဘိက္ခုနီ ပတ္တသန္နိစယသိက္ခာပုဒ် ၂-ခုတို့၏အထူးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုပတ္တသိက္ခာပုဒ်၌ ၁၀-ရက်လွန်ခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။ ဘိက္ခုနီ ပတ္တသန္နိစယသိက္ခာပုဒ်၌ တစ်ရက်ကို လွန်ခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂။ အကာလစီဝရ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ အကာလစီဝရသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကာလသက်နှံးကို ကာလသက်နှံးဟူ၍ ဆောက်တည်၍ ဝေဖန်စေသော ရဟန်းမအား သက်နှံးကို စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ''အကာလစီဝရ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။ (အကာလစီဝရ ၂-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။)

ဖြေ။ ကထိန်ခင်းအပ်ပြီးသော် ကထိန်လတို့မှ, ကထိန်မခင်းအပ်သေးသော် သက်နှံးလမှ တစ်ပါးသော ကာလ၌ ဖြစ်သော သက်နှံးကို ''အကာလစီဝရ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ သက်နှံးကာလ၌လည်း ' ဂိုဏ်းကိုဖြစ်စေ, ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဖြစ်စေ ရည်စူး၍ လှူအပ်သော သက်နှံးကို ''အာကာလစီဝရ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

သို့မှတ်ဖွယ်။ ။ ''ကထိနမာသ=ကထိန်လ''ဟူသည် ကထိန်အာနိသင်ရလျှင် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့မှ တပေါင်းလပြည့်နေ့အထိ ၅-လ ဖြစ်၏။ ''စီဝရမာသ=သက်နှံးလ''ဟူသည် ကထိန်အာနိသင်မရလျှင် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အထိ ၁-လ ဖြစ်၏။

မေး။ ''ကာလေပိ အာဒိသ ဒိန္နံ''၌ ''အာဒိသ ဒိန္နံ=ရည်စူး၍ လှူအပ်သောသက်နှံး''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ရောက်လာသမျှ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဝေဖန်ကြပါစေကုန်''ဟု လျှောက်၍သော်လည်းကောင်း။ ''ဤသက်နှံးကို သုတ္တန္တိက, အာဘိဓမ္မိကစသော ဂိုဏ်းအား လှူဒါန်းပါ၏။ ဤသက်နှံးကို အရှင်ဘုရားအား လှူဒါန်းပါ၏''ဟု လျှောက်၍သော်လည်းကောင်း။ လှူလိုသည့်အတွက် ခြေရင်းခ်ထား၍သော်လည်းကောင်း ပေးလှူအပ်သော သက်နှံးကို ''အာဒိသ ဒိန္နံ=ရည်စူး၍လှူအပ်သော သက်နှံး''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ကာလအတွင်း၌ဖြစ်သော သံယိကသက်နှံးကို အဘယ်သံယာများအား ဝေဖန်၍ အကာလ၌ဖြစ်သော သံယိကသက်နှံးကို အဘယ်သံယာများအား ဝေဖန်ရပါမည်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကာလအတွင်း၌ဖြစ်သော သံယိကသက်နှံးကို ထိုကျောင်းတိုက်၌ ဝါကျွတ်သောသံယာ အားသာ ဝေဖန်ရပါမည်။ အကာလ၌ဖြစ်သော သံယိကသက်နှံးကိုကား ထိုကျောင်းတိုက်၌ ဝါကျွတ်သူ, အခြားကျောင်းတိုက်မှ ဝါကျွတ်သူ သံယာအားလုံးအား ဝေဖန်ရပါမည်။

မေး။ အကာလသက်နှံးကို 'ကာလသက်နှံး'ဟူ၍ ဆောက်တည်၍ ဝေဖန်စေသော ရဟန်းမအား အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပယောဂကြောင့် ဒုက္ကဋ်။ မိမိရခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ စွန့်အပ်ပြီးသော အကာလသက်နှံးကို ပြန်ရလျှင် မည်သို့ပြုလုပ်ရပါနည်း။ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည့်တာဝန်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နိဿဂ္ဂိထုံးစံအတိုင်း စွန့်အပ်ပြီးသော အကာလသက်နှံးကို ဝိနည်းဝိုရ်က ပြန်ပေး၍ ပြန်ရလျှင် (မိမိကိုယ်ပိုင် မဟုတ်သောကြောင့်) ဒါယကာတို့ မူလက ရည်ရွယ်၍

http://www.dhammadownload.com

လျှုဒါန်းအပ်ရာဖြစ်သော သမ္ဘုခီဘူတသံဃာထံ, ဂိုဏ်းထံ, ပုဂ္ဂိုလ်ထံ ပြန်ပေးရပါမည်။ (ဤသိက္ခာပုဒ်နှင့် အလားတူဖြစ်သော အခြားသိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း ဤနည်းပင်။)

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - အကာလသင်္ကန်းကို ''ကာလသင်္ကန်း''ဟူ၍ ဆောက်တည်၍ ဝေဖန်စေခြင်း။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းမတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့် ဖြေဆိုပါ။
(က) အကာလသင်္ကန်း၌ ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ ဝေဖန်စေသော ရဟန်းမ။
(ခ) ကာလသင်္ကန်း၌ အကာလသင်္ကန်းဟူသော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း, ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း ဝေဖန်စေသော ရဟန်းမ။
(ဂ) ကာလသင်္ကန်း, အကာလသင်္ကန်း ၂ မျိုးတို့၌ ကာလသင်္ကန်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဝေဖန်စေသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) (ခ) ဒုက္ကဋ် (ဂ) အာပတ်မသင့်။

မေး။ အကာလစီဝရသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အကာလသင်္ကန်းဖြစ်ခြင်း။ ၂။ အကာလသင်္ကန်းဟု အမှတ်ရှိခြင်း။
၃။ ''ကာလသင်္ကန်း''ဟု ဆောက်တည်၍ အမြွှက်ထောင်သဖြင့် ဝေဖန်စေခြင်း။
၄။ ရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃။ စီဝရပရိဝတ္တန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ စီဝရပရိဝတ္တနသိက္ခာပုဒ်ကို ပြည့်စုံစွာ မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ရဟန်းမနှင့်တကွ သင်္ကန်းကို လဲလှယ်ပြီး၍ ထိုရဟန်းမသည် နောက်၌ ''အရှင်မ...ရော့၊ ဒါ သင်၏ သင်္ကန်းတည်း။ ငါ၏ ထိုသင်္ကန်းကို ဆောင်ယူခဲ့လော၊ အကြင်သင်္ကန်းသည် မူလက သင့်ဟာဖြစ်၏။ ထိုသင်္ကန်းသည် ယခုလည်း သင့်ဟာပင်တည်း။ အကြင်သင်္ကန်းသည် မူလက ငါ့ဟာဖြစ်၏။ ထိုသင်္ကန်းသည် ယခုလည်း ငါ့ဟာပင်တည်း။ ငါ၏ ထိုသင်္ကန်းကို ဆောင်ယူခဲ့ပါလော။ မိမိဥစ္စာကို ပြန်ယူပါလော။ ဤသို့ ပြောဆို၍ ကိုယ်တိုင်မူလည်း လုယူငြားအံ့၊ သူတစ်ပါးကိုမူလည်း လုယူစေငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား သင်္ကန်းကို စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ သဘောတူလဲလှယ်ပြီးသော သင်္ကန်းကို ကိုယ်တိုင်လုယူရာ, သူတစ်ပါးကို လုယူခိုင်းရာ တို့၌ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကိုယ်တိုင် လုယူရာ၌ တစ်ထုပ်တံ်းသည်း ဖွဲ့တုပ်ထားသော သင်္ကန်းများစွာတို့၌လည်း အာပတ်တစ်ချက်သာ သင့်ပါသည်။ တစ်ထုပ်တည်း ဖွဲ့တုပ်မထားဘဲ အသီးသီးထားအပ်သော သင်္ကန်းတို့၌ သင်္ကန်းအရေအတွက်အားဖြင့် အာပတ်သင့်ပါသည်။

သူတစ်ပါးကို လုယူခိုင်းရာ၌ကား တစ်ကြိမ်စေခိုင်းခြင်းကြောင့် များစွာသော သင်္ကန်းတို့ကို လုယူအပ်ပါကုန်သော်လည်း အာပတ်တစ်ချက်သာ သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု – သင်္ကန်းလဲလှယ်ပြီးနောက် ပြန်လုယူခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သောအာပတ်တို့ကို ဖြေဆိုပါ။
(က) ရဟန်းမ၌ ရဟန်းမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လဲလှယ်ပြီးသော သင်္ကန်းကို လုယူသော ရဟန်းမ။
(ခ) ရဟန်းမ၌ ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ လုယူသော ရဟန်းမ။
(ဂ) သိက္ခာမာန် သာမဏေမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လုယူသော ရဟန်းမ။
(ဃ) ရဟန်းမတ၏ သင်္ကန်းမှတစ်ပါးသော ပရိက္ခရာကို လုယူသောရဟန်းမ။
(င) သိက္ခာမာန်, သာမဏေမ၌ သိက္ခာမာန်, သာမဏေမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သင်္ကန်းကို ဖြစ်စေ, သင်္ကန်းမှတစ်ပါးသော ပရိက္ခရာကို ဖြစ်စေ လုယူသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) (ခ) (ဂ) နိဿဂ္ဂိပါစိတ် (ဃ) (င) ဒုက္ကဋ်အာပတ်။

မေး။ လဲလှယ်ပြီး သင်္ကန်းစသည်ကို လုယူရာ, လုယူခိုင်းရာတို့၌ အဘယ့်ကြောင့် ပါရာဇိကမကျဘဲ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်, ဒုက္ကဋ်အာပတ်များ သင့်ရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သကသညာဖြင့် လုယူသောကြောင့် ပါရာဇိကမကျဘဲ နိဿဂ္ဂိပါစိတ်, ဒုက္ကဋ်အာပတ်များ သင့်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (သကသညာဖြင့် မဟုတ်ဘဲ သူတစ်ပါးဥစ္စာမှန်း သိပါလျက် ပရသညာဖြင့် လုယူလျှင်ကား ဘဏ္ဍာတန်ဖိုးဖြင့် ပါရာဇိကအထိ ဆုံးဖြတ်ရပါမည်။) (ဋီသစ်၊ ၄၆၃။)

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ –သင်္ကန်းရှင်နှင့် အကျွမ်းဝင်သောကြောင့် ယူသော ရဟန်းမ။
–ရှူးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စီဝရပရိဝတ္တနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သင်္ကန်းရှင်က ရဟန်းမ ဖြစ်ခြင်း။
၂။ လဲလှယ်အပ်သော သင်္ကန်းက ဝိကပ္ပနာလောက်ခြင်း။
၃။ မိမိဥစ္စာဟူသော အမှတ်သညာဖြင့် လုယူခြင်း, လုယူစေခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

၄။ အညဝိညာပနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အညဝိညာပန သိက္ခာပုဒ်ကို ဆိုလိုရင်းပေါ်လွင်အောင် မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ တစ်ပါးသော ထောပတ်စသည်ကို တောင်းပြီး၍ တစ်ပါးသော ဆီစသည်ကို တောင်းပြန်သော ရဟန်းမအား စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဝိညာပေတွာ–၌ ''ဝိညာပန''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တိုက်ရိုက်မကောင်းဘဲ ကိုယ်အမူအရာဖြင့်ဖြစ်စေ, နှုတ်အမူအရာဖြင့်ဖြစ်စေ သိစေခြင်း။
(တစ်နည်း) ''ဤမည်သော ဝတ္ထုကို ဆောင်ယူခဲ့ပါလော''ဟု တောင်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
(**ဆောင်**) သိစေ, တောင်းလေ၊ ဤနှစ်တွေ၊ ခေါ်လေ ဝိညာပန။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''အညံ ဝိညာပေတွာ အညံ ဝိညာပေယျ''၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''အရှင်မ၊ အရှင်မ၏ မကျန်းမာခြင်းသည် အဘယ်ပါနည်း (ဘာရောဂါပါလဲ)၊ အဘယ်ကို ဆောင်ယူစေလိုပါသလဲ''ဟု လျှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ထောပတ်စသော ဝတ္ထုကို ပထမ တောင်းပြီးနောက် ထိုတောင်းအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုကို ပယ်မြစ်ကာ ထိုပထမ တောင်းအပ်ပြီး သော ထောပတ်စသောဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း, ထိုဝတ္ထုမှတစ်ပါးသောဝတ္ထုကို လည်း ကောင်း ယူလိုသည်ဖြစ်၍ ထိုပထမတောင်းအပ်သော ဝတ္ထုမှတစ်ပါးသော ဝတ္ထုကို တောင်းခြင်းကို ''အညံ ဝိညာပေတွာ အညံ ဝိညာပေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ပထမတောင်းအပ်သော ဝတ္ထုမှ တစ်ပါးသောဝတ္ထုကို တောင်းရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တောင်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ ပထမတောင်းအပ်သောဝတ္ထုမှ တစ်ပါးသောဝတ္ထုကို အနည်း ငယ်ပင်ဖြစ်စေ ရခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - တစ်ပါးသော ထောပတ်စသည်ကို တောင်းပြီးနော်က် တစ်ပါးသော ဆီစသည်ကို တောင်းခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့်၊ သင့်က သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။

(က) တစ်ပါးသောဝတ္ထု၌ တစ်ပါးသောဝတ္ထုဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တောင်းသော ရဟန်းမ။

(ခ) တစ်ပါးသောဝတ္ထု မဟုတ်သည်၌ တစ်ပါးသောဝတ္ထုဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တောင်း သော ရဟန်းမ။

(ဂ) တစ်ပါးသော ဝတ္ထုမဟုတ်သည်၌ တစ်ပါးသောဝတ္ထုမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တောင်းသော ရဟန်းမ။

(ဃ) ပထမ တောင်းအပ်သော ဝတ္ထုသည် ဆေးမဖော်လောက်၍ တဖန်ထိုဝတ္ထုကိုပင် ထပ်တောင်းသော ရဟန်းမ။

(င) တစ်ပါးသောဝတ္ထုဖြင့်လည်း အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုပထမတောင်းအပ်သော ဝတ္ထု နှင့်တကွ တစ်ပါးသောဝတ္ထုကိုလည်း တောင်းသော ရဟန်းမ။

(စ) ပထမတောင်းအပ်သော ဝတ္ထုမှ တစ်ပါးသောဝတ္ထုက သာ၍ အဖိုးနည်းသဖြင့် အကျိုးအာနိသင်ကို ပြ၍ တစ်ပါးသောဝတ္ထုသက်သက်ကိုသာ တောင်းသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) နိဿဂ္ဂိပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ် (ဂ) (ဃ) (င) (စ) အနာပတ္တိ

"အကျိုးအာနိသင်ကို ပြ၍တောင်း"ဟူသည်- ထောပတ် တစ်ကျပ်ဖိုးဝယ်၍ ပို့လာသော အခါ ''ဆီဆိုလျှင် တစ်ကျပ်ဖိုးမှာ ဤထောပတ်၏ နှစ်ဆရနိုင်၏၊ ဤဆေးကိစ္စမှာ ဆီဖြင့်လည်း ကိစ္စပြီးနိုင်၏၊ ဒါ့ကြောင့် ဆီကိုသာ ဆောင်ခဲ့ပါ''ဟု အကျိုးအာနိသင်ကို ပြ၍ ဆီသက်သက်ကို တောင်းခြင်းဖြစ်၏။ (ဋီသစ်၊ ၄၆၄။)

(ဆောင်) - ကေန်မုခ၊ လိုအပ်လှ၍၊ ပထမတောင်းထား၊ အခြားဝတ္ထု၊
နှစ်ခုလုံးသာ၊ တောင်းလေရာ၊ မှန်စွာ နာပတ္တိ။

http://www.dhammadownload.com

–အကျိုးကိုပြ၊ ပထမတောင်းတာ၊ ပြောင်းလွှဲကာ၊ တောင်းရာ နာပတ္တိ။

မေး။ အညဝိညာပနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အမြွက်ထောင်သဖြင့် (ပထမတောင်းအပ်သောဝတ္ထုကို မလိုချင်ဟန်ဆောင်သဖြင့်) ယူလိုခြင်း။ ၂။ အခြားဝတ္ထုကို တောင်းခြင်း။ ၃။ ရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၅။ အညစေတာပန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ အညစေတာပန သိက္ခာပုဒ်ကို ဆိုလိုရင်းပေါ်လွင်အောင် မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ တစ်ပါးသော. ဆီစသည်ကို လဲလှယ်စေပြီးနောက် တစ်ပါးသော ထောပတ်စသည်ကို လဲလှယ်စေသော ရဟန်းမအား စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အညံ စေတာပေတွာ–၌ ''အညစေတာပန''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မိမိ၏ကပ္ပိယဘဏ္ဍာဖြင့် ''ဤမည်သော ဝတ္ထုကို ဆောင်ယူခဲ့ပါ''ဟု ဆီစသော အခြားဝတ္ထုကို လဲလှယ်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အညံ စေတာပေယျ–၌ ''အညစေတာပန''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဤသို့ အခြားထောပတ်စသောဝတ္ထုကို လဲလှယ်စေအပ်သော် ငါ့အား ဤလဲလှယ်အပ်ပြီးသော ဆီစသောဝတ္ထုကို ပေး၍ အခြားထောပတ်စသောဝတ္ထုကိုလည်း ဆောင်ယူလိမ့် (ပေးလိမ့်)မည်''ဟု မှတ်ထင်သည်ဖြစ်၍ ''ငါ့အား ဤဆီဖြင့် အလိုမရှိ၊ ငါ့ဖို့ ထောပတ်ကို ဆောင်ယူခဲ့ပါ''ဟု ပြောပြီး ထိုတောင်းအပ်သောဝတ္ထုမှ တစ်ပါးသောဝတ္ထုကို လဲလှယ်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ပြည့်စုံစွာ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းမအား လဲလှယ်စေခြင်း ပယောဂကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ ရခြင်းကြောင့် ထိုကပ္ပိယဘဏ္ဍာဖြင့် သော်လည်းကောင်း, အခြားသောအဖိုးဖြင့်သော်လည်းကောင်း ဆောင်ယူအပ်သောဝတ္ထုသည် နိဿဂ္ဂိဖြစ်၍ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

၆။ ပဌမသံဃိက စေတာပနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဌမသံဃိကစေတာပနသိက္ခာပုဒ်ကို ဆိုလိုရင်းပေါ်လွင်အောင် မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အခြားသောပစ္စည်းအလို့ငှါ လှူအပ်သော, အခြားပစ္စည်းကို ညွှန်ပြ၍ လှူအပ်သော, သံဃာအားစွန့်လှူအပ်သော ပရိက္ခရာဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သောပစ္စည်းမှတစ်ပါး အခြားပစ္စည်းကို လဲလှယ်စေသော ရဟန်းမအား စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော ပါစိတ် အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အညဒတ္ထိက, အညုဒ္ဒိသိက–တို့၏ အဓိပ္ပါယ်များကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမ လဲစေအပ်သော(ဆီစသော)ဝတ္ထုမှတစ်ပါး ထောပတ်စသောဝတ္ထုသည်

http://www.dhammadownload.com

''အည'' မည်၏။ ထိုအည၀တ္ထုအကျိုးငှါ စွန့်လျှအပ်သော ပရိက္ခရာသည် ''အည-ဒတ္ထိက'' မည်၏။

ဘိက္ခုနီမ လဲစေအပ်သော (ဆီစသော)၀တ္ထုမှတစ်ပါး ထောပတ်စသော၀တ္ထုကို ရည်ညွှန်း၍ လျှအပ်သောပရိက္ခရာသည် ''အညုဒ္ဒိသိက''မည်၏။

၀စနတ္ထ - အညဿ အတ္ထော အညဒတ္ထော၊
အညဒတ္ထာယ ဒိန္နော အညဒတ္ထိကော၊ တေန။
- အညံ ဥဒ္ဒိသိတော ဒိန္နော အညုဒ္ဒိသိကော၊ တေန။

(အညုဒ္ဒိသိကေန-ပုဒ်သည် အညဒတ္ထိကေန-ပုဒ်၏အနက်ကို ထင်ရှားအောင်ပြသော ပရိယာယ်ပုဒ်ဖြစ်၏။)

မေး။ သံဃိကေန ပရိက္ခရေန-အရကို ဖော်ပြ၍၊ အည် စေတာပေယျ-အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီသံဃာအား စွန့်လျှအပ်သော အပ်စပ်သောဘဏ္ဍာ (အပ်စပ်သောပစ္စည်းအားလုံး)ကို ယူရပါမည်။ (သံဃသ ပရိစ္စတ္တော သံဃိကော၊ တေန-ဟု ၀စနတ္ထ ပြုပါ။)

အလျှဒါယကာ က ''ဤမည်သော ၀တ္ထုကို သုံးဆောင်တော်မူကြပါ''ဟု လျှောက်၍ သက်နှစ်စသောပစ္စည်း၀တ္ထုကို ရည်ညွှန်းသတ်မှတ်ပြီး ကပ္ပိယဘဏ္ဍာ ပရိက္ခရာကို လျှဒါန်းထားရာ ထိုပရိက္ခရာဖြင့် ဒါယကာရည်ညွှန်းသတ်မှတ်အပ်သော သက်နှစ်စသော ၀တ္ထုမှ တစ်ပါးသော၀တ္ထုကို လဲလှယ်စေခြင်းကို ''အည် စေတာပေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒါယကာရည်ညွှန်းသတ်မှတ်အပ်သော သက်နှစ်စသော၀တ္ထုမှ တစ်ပါးဆေးစသော၀တ္ထုကို လဲလှယ်စေရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ စေခိုင်းခြင်း ပယောဂကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ ရခြင်းကြောင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ စွန့်ပြီးနောက် ပြန်ရလျှင် ဒါယကာက မူလရည်ညွှန်းသတ်မှတ်အပ်သော သက်နှစ်စသော၀တ္ထုကိုသာ လဲလှယ်၍ သုံးဆောင်ရပါမည်။

* **နိဒါန်း** - သာ၀တ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - များစွာသောရဟန်းမတို့။

၀တ္ထု - ပစ္စည်း၀တ္ထုတစ်ခုကို ရည်ညွှန်း၍ လျှအပ်သော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာပရိက္ခရာဖြင့် အလျှူရှင် ရည်ညွှန်းအပ်သော၀တ္ထုမှ တစ်ပါးသော၀တ္ထုကို လဲလှယ်စေခြင်း။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းမတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့်၊ သင့်က သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။

(က) အညဒတ္ထိက ပရိက္ခရာ၌ အညဒတ္ထိကပရိက္ခရာဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တစ်ပါးသော၀တ္ထုကို လဲလှယ်စေသော ရဟန်းမ။

(ခ) အညဒတ္ထိကမဟုတ်သော ပရိက္ခရာ၌ အညဒတ္ထိကပရိက္ခရာဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တစ်ပါးသော၀တ္ထုကို လဲလှယ်စေသော ရဟန်းမ။

(ဂ) အညဒတ္ထိက မဟုတ်သော ပရိက္ခရာ၌ အညဒတ္ထိကမဟုတ်သော ပရိက္ခရာဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အလိုရှိရာ ၀တ္ထုကို လဲလှယ်စေသောရဟန်းမ။

(ဃ) အလျှူရှင် ရည်ညွှန်းအပ်သော ပစ္စည်း၀တ္ထုကို လဲလှယ်စေပြီးနောက် အပိုအလွန်ဖြစ်သော ပရိက္ခရာဖြင့် အခြားပစ္စည်းကို လဲလှယ်စေသောရဟန်းမ။

http://www.dhammadownload.com

(င) အပိုအလျှံဖြစ်သော ပရိက္ခရာဖြင့် ''သင်ဒါယကာတို့က သက်နှံးအကျိုးငှါ လှူအပ်ပြီ၊ ငါတို့ကလည်း ဖိနပ်ကို အလိုရှိ၏''ဟု အလှူရှင်တို့ကို ပန်ကြား၍ လဲလှယ်သော ရဟန်းမ။

(စ) ဘိက္ခုနီမတို့ ကျောင်းကိုသော်မှ မစောင့်ရှောက်နိုင်လောက်အောင် ဘေးရန်ပေါ်ပေါက်လာ၍ အခြားအလိုရှိရာ ပစ္စည်းဝတ္ထုကို လဲလှယ်စေသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် (ခ) ဒုက္ကဋ် (ဂ) (ဃ) (င) (စ) အနာပတ္တိ။

၇။ ဒုတိယသံဃိကစေတာပန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုတိယသံဃိကစေတာပန သိက္ခာပုဒ်ကို စကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အခြားသောပစ္စည်းအလို့ငှါ လှူအပ်သော, အခြားပစ္စည်းကို ညွှန်ပြ၍ လှူအပ်သော, သံဃာအားစွန့်လှူအပ်သည်လည်းဖြစ်သော, ကိုယ်တိုင်တောင်းအပ်သည် လည်းဖြစ်သော ပရိက္ခရာ ၂-မျိုးဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သောပစ္စည်းမှတစ်ပါး အခြားပစ္စည်းကို လဲလှယ်စေသော ရဟန်းမအား စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ''သညာစိက''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကိုယ်တိုင်တောင်းအပ်သော ပရိက္ခရာကို ''သညာစိက''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ပဌမသံဃိကစေတာပန သိက္ခာပုဒ်နှင့် ဒုတိယသံဃိကစေတာပန သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပဌမသံဃိကစေတာပန သိက္ခာပုဒ်၌ အညဒတ္ထိက အညုဒ္ဒိသိက သံဃိက ပရိက္ခရာတစ်မျိုးဖြင့် လဲလှယ်စေခြင်းဖြစ်၏။ ဒုတိယသံဃိကစေတာပန သိက္ခာပုဒ်၌ အညဒတ္ထိက အညုဒ္ဒိသိက သံဃိကပရိက္ခရာနှင့် သညာစိကပရိက္ခရာ၊ ဤပရိက္ခရာနှစ်မျိုးဖြင့် လဲလှယ်စေခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။ (သညာစိက ပရိက္ခရာတစ်မျိုး ထပ်တိုးလာခြင်းသာ ထူး၏-ဟူလို။)

မေး။ ဒုတိယသံဃိကစေတာပန သိက္ခာပုဒ်လာ ပရိက္ခရာ ၂-မျိုးကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''သညာစိကေနာတိ သယံ ယာစိတကေနာပိ''ဟု သမုစ္စယတ္ထအပိသဒ္ဒါဖြင့် အဋ္ဌကထာတို့၌ ဖွင့်ပြထားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပါဠိတော်၌လည်း ''သယံပि ယာစိတ္တာ''ဟု ဖွင့်ပြထားသောကြောင့်လည်းကောင်း သံဃိကပရိက္ခရာက တစ်မျိုး၊ သညာစိကပရိက္ခရာက တစ်မျိုး၊ ဤသို့ ပရိက္ခရာ ၂-မျိုး ဖြစ်ပါသည်။ (ထို ပရိကက္ခရာ ၂-မျိုးဖြင့် လဲလှယ်စေခြင်း-ဟု မှတ်ပါ။)

၈။ ပဌမဂဏိကစေတာပနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဌမဂဏိကစေတာပန သိက္ခာပုဒ်လာ ''မဟာဖနိက''အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ သုတ္တန်ဆောင်ဂိုဏ်းစသော ဘိက္ခုနီမအများကို ''မဟာဇန''ဟု ဆိုသည်။ ထို(ဘိက္ခုနီမ အများ)အား စွန့်လှူအပ်သော ပရိက္ခရာကို ''မဟာဇနိက''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ပဌမဂဏိကစေတာပန သိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီဂိုဏ်းအား စွန့်လှူအပ်သော ပရိက္ခရာဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သောပစ္စည်းမှ တစ်ပါးသော ပစ္စည်းကို လဲလှယ်စေလျှင် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်သင့်၏-ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

၉။ ဒုတိယ ဂဏိကစေတာပနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုတိယ ဂဏိကစေတာပနသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီဂိုဏ်းအား စွန့်လှူအပ်သော ပရိက္ခရာ, မိမိကိုယ်တိုင် တောင်းအပ်သော ပရိက္ခရာ၊ ဤပရိက္ခရာ ၂-မျိုးဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သောပစ္စည်းမှ တစ်ပါးသော ပစ္စည်းကို လဲလှယ်စေလျှင် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်သင့်၏-ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

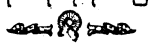

၁၀။ ပုဂ္ဂလိက စေတာပနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပုဂ္ဂလိကစေတာပန သိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာနှင့် ဂိုဏ်းအား လှူဒါန်းခြင်းမဟုတ်, မိမိဘိက္ခုနီတစ်ပါးတည်းအား စွန့်လှူအပ်သော ပရိက္ခရာ, မိမိကိုယ်တိုင် တောင်းအပ်သော ပရိက္ခရာ၊ ဤပရိက္ခရာ ၂-မျိုးဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သောပစ္စည်းမှ တစ်ပါးသော ပစ္စည်းကို လဲလှယ်စေလျှင် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်အာပတ်သင့်၏-ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

သတိပြု။ ။ နဝမ, ဒသမ သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း ပရိက္ခရာ ၂-မျိုးစီဖြစ်ကြောင်းကို သတိပြု။

မေး။ ပုဂ္ဂလိကစေတနာပနသိက္ခာပုဒ်၏ နိဒါန်း, ပုဂ္ဂိုလ်, ဝတ္ထုတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - ပစ္စည်းဝတ္ထုတစ်ခုကို ရည်ညွှန်း၍ လှူအပ်သော ပရိက္ခရာဖြင့် တစ်ပါးသော ဝတ္ထုကို လဲလှယ်ခြင်း။

ပတ္တဝဂ် ပြီး၏။

□□□□□

စီဝရဝဂ်

၁၁။ ဂရုပါဝုရဏသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဂရပါဝုရဏသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ လေးသောခြိုထည်ကို တောင်းသော ဘိက္ခုနီမသည် အလွန်ဆုံး လေးကံသ တန်ဖိုးရှိသော

http://www.dhammadownload.com

ခြုံထည်ကို တောင်းအပ် တောင်းနိုင်၏။ ထိုလေးက်သတန်ဖိုးရှိသော ခြုံထည်ထက် အလွန် အကယ်၍ တောင်းငြားအံ့၊ ထိုရဟန်မအား စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော ပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။

မေး။ အဘယ်ခြုံထည်မျိုးကို ''ဂရုပါဝုရဏာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုရ၏ ''စတုက္ကံသပရမ'' ဟူသည် မည်မျှထိုက်တန်သော ခြုံထည်ဖြစ်သည်ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အေးသောအခါ ခြုံရသော ခြုံထည်မျိုးကို ''ဂရုပါဝုရဏာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။
၁-ကံသ၌ ၄-ကျပ်ရှိသောကြောင့် ''စတုက္ကံသပရမ''ဟူသည် ၁၆-ကျပ်ထိုက်တန်သောခြုံထည် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ၄-ကံသ (=၁၆-ကျပ်တန်) ဂရုပါဝုရဏာကို တောင်းကောင်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သီတင်းသုံးဘော် ၅ ယောက်နှင့် ဥာတိ, ပဝါရိတတို့မှတစ်ပါး အခြားတစ်စုံတစ်ယောက်က တရားဟောကောင်းခြင်း, အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာကို ဖြေဆိုနိုင်ခြင်းစသော တစ်စုံတစ်ခု သောဂုဏ်ကြောင့် နှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ ''အရှင်မ... အလိုရှိသော ဝတ္ထုကို ပြောကြပါ''ဟု လျှောက်အပ်သော ရဟန်းမသည် ၄-ကံသ=၁၆-ကျပ်တန်သော ဂရုပါဝုရဏာကို တောင်းကောင်းပါသည်။ ထို့ထက်အလွန် မတောင်းကောင်းပါ။ **(သီတင်းသုံးဘော် ၅ ယောက်နှင့် ဥာတိ, ပဝါရိတတို့ထံ၌ကား ၁၆-ကျပ်တန်ထက်အလွန်လည်း တောင်းကောင်းပါသည်)**။

မေး။ ဂရုပါဝုရဏာသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ၁၆-ကျပ်တန် ခြုံထည်ထက် အလွန်တောင်းသော ရဟန်းမအား ဒုက္ကဋ်၊ ရသည်ရှိသည် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - ကောသလမင်းကြီးကို ကမ္မလာ တောင်းခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့်၊ သင့်က သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။

(က) ၄-ကံသထက် ပိုလွန်သော ခြုံထည်ကို ပိုလွန်၏ဟု အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍ တောင်းသော ရဟန်းမ။

(ခ) ၄-ကံသအောက် ယုတ်လျော့သော ခြုံထည်၌ ပိုလွန်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တောင်းသော ရဟန်းမ။

(ဂ) ၄-ကံသအောက် ယုတ်လျော့သော ခြုံထည်၌ ၄ ကံသအောက် ယုတ်လျော့၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တောင်းသော ရဟန်းမ။

(ဃ) ၄-ကံသ အလွန်အပိုင်းအခြားရှိသော ခြုံထည်ကိုတောင်းသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) နိဿဂ္ဂိပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ် (ဂ) (ဃ) အနာပတ္တိ

မေး။ ဂရုပါဝုရဏာသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄ ပါးကို ရေသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ လေးသော ခြုံထည်ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ၄-ကံသထက်အလွန် ထိုက်တန်ခြင်း။
၃။ ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်သော အရပ် (ဥာတ်က, ပဝါရိတမဟုတ်သူတို့အထံ)၌ တောင်းခြင်း။
၄။ ရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၂။ လဟုပါဝုရဏာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ လဟုပါဝုရဏာသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ပျော်သောခြုံထည်ကို တောင်းသော ဘိက္ခုနီမသည် အလွန်ဆုံး ၂-ကံသခွဲ တန်ဖိုးရှိသော ခြုံထည်ကို တောင်းအပ် တောင်းနိုင်၏။ ထို ၂-ကံသခွဲတန်ဖိုးရှိသော ခြုံထည်ထက် အလွန် အကယ်၍ တောင်းငြားအံ့၊ ထိုရဟန်မအား စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော ပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။

မေး။ အဘယ်ခြုံထည်မျိုးကို "လဟုပါဝုရဏာ"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုလော့။ "အမုတေယျ-ကံသပရမ" ဟူသည် မည်မျှထိုက်တန်သော ခြုံထည်ဖြစ်သည်ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပူသောအခါ ခြုံရသော ခြုံထည်မျိုးကို "လဟုပါဝုရဏာ"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။
၁-ကံသ၌ ၄-ကျပ်ရှိသောကြောင့် "အမုတေယျကံသပရမ"ဟူသည် ကျပ်(၁၀)ထိုက်တန်သောခြုံထည် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သာဓာရဏာ, အသာဓာရဏာ နိဿဂ္ဂိပါစိတ် သိက္ခာပုဒ်များကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သာဓာရဏာသိက္ခာပုဒ် ၁၈ ပုဒ်၊ အသာဓာရဏာသိက္ခာပုဒ် ၁၂ ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။
သာဓာရဏာသည် ဒုတိယ(စီဝရ)ဝဂ်၌ ၈-ပုဒ်၊ တတိယ(ဇာတရူပ=ပတ္တ)ဝဂ်၌ ၁၀-ပုဒ်၊ ပေါင်း ၁၈-ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။
အသာဓာရဏာသည် ပထမ(ပတ္တ)ဝဂ်၌ ၁၀-ပုဒ်၊ ဒုတိယ(စီဝရ)ဝဂ်၌ ၂-ပုဒ်၊ ပေါင်း ၁၂-ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။

နိဿဂ္ဂိပါစိတ်အခန်း ပြီး၏။

□□□□□

သုဒ္ဓပါစိတ်အခန်း

၁-လသုဏာဝဂ်

၁။ လသုဏာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ လသုဏာ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ကြက်သွန်ဖြူအစိမ်းကို ခဲစားငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ လသုဏာ-အရ ယူရမည့် ကြက်သွန်နှင့် မယူရသော ကြက်သွန်များကို ခွဲခြား ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မဂဓတိုင်း၌ဖြစ်သော အမြှောင့်များစွာပါရှိသော ကြက်သွန်ဖြူအစိမ်းကို ယူရပါမည်။
၁-မြှောင့်သာရှိသော ကြက်သွန်ဝါ, ၂-မြှောင့်ရှိသော ကြက်သွန်နီ, ၃-မြှောင့်ရှိသော

http://www.dhammadownload.com

ကြက်သွန်စိမ်း, အမြှောင့် လုံးဝမရှိ, အမြိတ်သာပါရှိသော ကြက်သွန်တို့ကို မယူရပါ။
(**ဆောင်**) မဂဝတိုင်းပေါက်၊ အမြှောင့်များစွာ၊ အစိမ်းသာ၊ မှတ်ပါ လသုဏာ။

မေး။ လသုဏာ–အရ မယူရသော (စားကောင်းသော) ကြက်သွန်အမျိုးအစားကို ဖော်ပြပါ။
၁။ ပလဏ္ဍုက = ၁–မြှောင့်သာရှိသော ကြက်သွန်ဝါ။
၂။ ဘဒ္ဒနက = ၂–မြှောင့်ရှိသော ကြက်သွန်နီ။
၃။ ဟရိတက = ၃–မြှောင့်ရှိသော ကြက်သွန်စိမ်း။
၄။ စာပလသုဏာ = အမြှောင့်လုံးဝမရှိ၊ အမြိတ်သာပါရှိသော ကြက်သွန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။
(ဋီသစ်၊ ၄၆ဂ)
(**ဆောင်**) ပလဏ်, ဘဒ္ဒ၊ ဟရိတနှင့်၊ စာပလသုဏာ၊
ဤလေးဖြာ၊ မှန်စွာ စားကောင်းသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ အမြှောင့်များစွာ ပါရှိသော ကြက်သွန်ဖြူကို ''စားမည်''ဟု ကြံ၍ ခံယူသော ရဟန်းမအား ဒုက္ကဋ်၊ စားမျိုသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ကြက်သွန်ဖြူကို ရဟန်းတော်များ စားလျှင် မည်သည့်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။
ဖြေ။ စူဠဝါ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓကဌ် ''နု ဘိက္ခဝေ လသုဏံ ခါဒိတဗ္ဗံ၊ ယော ခါဒေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ''ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် အမြှောင့်များစွာပါရှိသော ကြက်သွန်ဖြူကို ရဟန်းတော်များစားလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။
(**ဆောင်**) ကြက်သွန်ဖြူစား၊ ရဟန်းအား၊ မှတ်သား ဒုက္ကဋ်သင့်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု – ကြက်သွန်ဖြူကို ဆောင်ယူစေခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။
(က) လသုဏာ၌ လသုဏာဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ခဲစားသော ရဟန်းမ။
(ခ) လသုဏ မဟုတ်သော ကြက်သွန်၌ လသုဏာဟု အမှတ်ရှိ၍ ခဲစားသော ရဟန်းမ။
ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။
(က) ဟင်းရည်ကို မဂဝတိုင်းဖြစ် ကြက်သွန်ဖြူထည့်၍ ချက်စားသော ရဟန်းမ။
(ခ) အသားကို မဂဝတိုင်းဖြစ်ကြက်သွန်ဖြူထည့်၍ ချက်စားသော ရဟန်းမ။
(ဂ) ဆီကို မဂဝတိုင်းဖြစ်ကြက်သွန်ဖြူထည့်၍ ချက်စားသော ရဟန်းမ။
(ဃ) မဂဝတိုင်းဖြစ်ကြက်သွန်ဖြူထည့်၍ ပြုလုပ်အပ်သော ဆီးယိုကို ခဲစားသော ရဟန်းမ။
(င) မဂဝတိုင်းဖြစ်ကြက်သွန်ဖြူထည့်၍ ပြုလုပ်အပ်သော လက်သုပ်ဟင်းလျှာကို ခဲစားသော ရဟန်းမ။
ဖြေ။ အထက်ပါ ရဟန်းမအားလုံးတို့အား အာပတ် မသင့်ပါ။
(**ဆောင်**) – ဟင်းရည်, သားငါး။ လက်သုပ်များမှာ၊ ထည့်ခပ်ကာ၊ စားတာ နာပတ္တိ။
– ဆီချက်လုပ်စား။ ဆီးယိုများမှာ၊ ထည့်စားတာ၊ မှတ်ပါ နာပတ္တိ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ မဂဇတိုင်းဖြစ် ကြက်သွန်ဖြူကို ရောဂါရှိ၍ ဓာတ်စာသဘောဖြင့် စားလျှင် စားကောင်း/ မစားကောင်း ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ စားကောင်းပါသည်။

(ဆောင်) ဓာတ်စာအနေ၊ စားကောင်းပေ၊ ကင်းလေ အာပတ္တိ။

မေး။ လသုဏာသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၂ ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

၁။ ကြက်သွန်ဖြူအစိမ်းဖြစ်ခြင်း။ ၂။ စားမျိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂။ သမ္မာဝလောမသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သမ္မာဝလောမ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ကျဉ်းမြောင်းသောအရပ်၌ အမွေးကို ပယ်ရှားစေငြားအံ့။ ထိုရဟန်း မအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''သမ္မာဝအရပ်''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''သမ္မာဝအရပ်''ဟူသည် ဖုံးထားအပ်သော အရပ် = လက်ကတီးကြား (ချိုင်းကြား)နှင့် ကျင်ငယ်စွန့်ကြောင်းဖြစ်သော ပဿာဝမဂ် (ပေါင်ကြား)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ''မုတ္တကရဏ''ဟူသည် ကျင်ငယ်စွန့်ကြောင်းဖြစ်သော ပဿာဝမဂ် တည်း။ ဆရာမြတ်တို့က ''ပေါင်ကြား''ဟု ရေးတော်မူကြသည်။

(ဆောင်) ချိုင်းကြား, ပေါင်ကြား၊ အရပ်ကား၊ မှတ်သား သမ္မာဝ။

မေး။ သံဟရာပေယျ–၌ ''သံဟရာပန''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သင်တုန်းဓား, မွေးညှပ်, ကပ်ကြေးစသည်တို့တွင် အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော ဝတ္ထုဖြင့် ရိတ်, နှုတ်, ပယ်ရှားစေခြင်းကို ''သံဟရာပန''ဟု ဆိုပါသည်။

(ဆောင်) ရိတ်ဖြတ်, နှုတ်ပယ်၊ အသွယ်သွယ်၊ မှတ်ကွယ် သံဟရာပန။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရိတ်, နှုတ် ပယ်ရှားစေခြင်း ပယောဂ အရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ အမွေးအရေအတွက်အားဖြင့် မသင့်ပါ။ (ရဟန်းတို့အား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏။)

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းမများ။
ဝတ္ထု – ကျဉ်းမြောင်းသောအရပ်၌ အမွေးကို ပယ်ရှားစေခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် သာဏာတ္တိကလော၊ အနာဏာတ္တိကလော ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် မိမိအကျိုးငှါ သူတစ်ပါးကို စေခိုင်းသော ရဟန်းမအား အာပတ်သင့် သော သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် ''သာဏာတ္တိက'' ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သမ္မာဝေ သမ္မာဝေသညာပါစိတ်, ဝေမတိကာပါစိတ်, သမ္မာဝေ အသမ္မာဝ သညာပါစိတ်ဟူသော ပါစိတ်အာပတ်အထူးအပြား။ အသမ္မာဝေ သမ္မာဝသညာ ဒုက္ကဋ်,

http://www.dhammadownload.com

ဝေမတိကာဒုက္ကဋ်ဟူသော ဒုက္ကဋ်အာပတ်အထူးအပြားရှိ/ မရှိ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မရှိပါ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမျှားကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -ယားနာစသော အနာဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပယ်ရှားစေသော ရဟန်းမ။
-ရူးသော ရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသမ္ဘဝလောမ သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အနာမရှိခြင်း။ ၂။ ကျဉ်းမြောင်းသော အရပ်၌ အမွေးကို ပယ်ရှားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃။ တလဃာတက သိက္ခာပုဒ်

မေး။ တလဃာတက သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ပဿာဝမဂ်အပြင်ကို ပုတ်ခတ်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ် အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ပဿာမဂ်အပြင်ကို ပုတ်ခတ်လျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏-ဆိုရာ၌ လက်ဖြင့်ပုတ်ခတ်မှ အာပတ်သင့်သည်ဟု ဆိုရပါသလော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ လက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်မှ အာပတ်သင့်သည် မဟုတ်ပါ။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ကြာဝတ်ဆံဖြင့်သော်လည်း ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

(ဆောင်) ကြာဝတ်ဆံဖြင့်၊ ပုတ်ခတ်လင့်၊ သင့်၏ အာပတ်ပေ။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမ ၂ ပါး။
ဝတ္ထု - ပဿာဝမဂ်အပြင်ကို ပုတ်ခတ်မှု ပြုခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သူတစ်ပါးကို စေခိုင်းခြင်းကြောင့် အာပတ်သင့်/ မသင့် ဖြေဆိုရ၍ အာပတ္တိဘေဒ ရှိ/ မရှိကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည်လည်း သာဏတ္တိက သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် စေခိုင်းခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ အာပတ္တိဘေဒ မရှိပါ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမျှားကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -အနာဟူသော အကြောင်းကြောင့် အဖုကို ဖြစ်စေ, အနာကိုဖြစ်စေ ပုတ်ခတ်သော ရဟန်းမ။
-ရူးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ တလဃာတကသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အနာမရှိခြင်း။ ၂။ ပဿာဝမဂ်၌ ပုတ်ခတ်မှုကို ပေးခြင်း။
၃။ ပုတ်ခတ်ခြင်း၏ အတွေ့ကို သာယာခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၄။ ဇတုမဋ္ဌကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဇတုမဋ္ဌက သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ပြေပြစ်သော ချိပ်တောင့်ကို ပဿာဝမဂ်သို့ သွင်းခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဇတုမဋ္ဌက-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ချိပ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ပြေပြစ်သော တုတ်တံ (ချိပ်တောင့်)ဖြင့် ထိုးခြင်းကို ''ဇတုမဋ္ဌက''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ''ဇတုမဋ္ဌကေ''ဟုဆိုသောကြောင့် ပဿာဝမဂ်သို့ ချိပ်တောင့်ကို သွင်းမှ ပါစိတ်အာပတ် သင့်သည်ဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဇတုမဋ္ဌကေ ပါစိတ္တိယံ''ဟူသော စကားကို ဝတ္ထုကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့် မိန့်တော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကာမရာဂဖြင့် ကြာဝတ်ဆံကိုလည်း သွင်းသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

(ဆောင်) ကြာဝတ်ဆံမှ။ သွင်းတုံက၊ မုချ အာပတ်သင့်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမတစ်ပါး။
ဝတ္ထု - ပြေပြစ်သော ချိပ်တောင့်ဖြင့် ထိုးခြင်းကို သာယာခြင်း။

၅။ ဥဒကသုဒ္ဓိက သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥဒကသုဒ္ဓိက သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ရေဖြင့် စင်ကြယ်အောင်ပြုခြင်းကို ယူသော ရဟန်းမသည် လက်နှစ်ချောင်း၏ လက်နှစ်ဆစ် အလွန်အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကို ယူအပ်ယူနိုင်၏ (သွင်းအပ် သွင်းနိုင်၏) ထိုလက်နှစ်ချောင်း၏ လက်နှစ်သစ်ပမာဏကို လွန်စေသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အဘယ်ကို ''ဥဒကသုဒ္ဓိက''ဟု ဆိုပါသနည်း ဖြေဆိုရ၍ ''အာဒိယမာနာယ''၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကျွင်ပယ်စွန့်ကြောင်းဖြစ်သော ပဿာဝမဂ်(အဂ်ါဇာတ်)ကို ရေဖြင့် ဆေးကြောခြင်းကို ''ဥဒကသုဒ္ဓိက''ဟု ဆိုပါသည်။

အဂ်ါဇာတ်ကို ရေဖြင့် စင်ကြယ်အောင် ပြုခြင်း ရေဆေးခြင်းကို ''အာဒိယမာနာယ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဒွဂုံလပဇ္ဇပရမ် အာဒါတဗ္ဗံ-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ လက် ၂ ချောင်းတို့၌ တစ်ချောင်းလျှင် တစ်ဆစ်စီပြု၍ လက် ၂ ချောင်း၏ လက် ၂ ဆစ်အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်တိုင်အောင် သွင်းနိုင်သည်-ဟု ဆိုလိုပါသည်။

(ဤ၌ ''အာဒါတဗ္ဗံ''ဟူသည် သွင်းခြင်းတည်း။ အာဒါတဗ္ဗန္တိ ပဝေသေတဗ္ဗံ။-ဋီသစ်၊ ၄၆၈)

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အာဒိယမာနာယ နှင့် အာဒါတဗ္ဗ-တို့၏ အထူးကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အာဒိယမာနာယ-ဟူသည် အဂ်ါဇာတ်ကို ရေဖြင့် စင်ကြယ်အောင် ပြုခြင်း ရေဆေးခြင်း ဖြစ်၍၊ အာဒါတဗ္ဗ-ဟူသည်ကား အဂ်ါဇာတ်အတွင်းသို့ လက်ချောင်းတို့ကို သွင်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဂ်ါဇာတ်ကို ရေဆေးရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အဂ်ါဇာတ်ကို ရေဆေးရာ၌ ရာဂ၏အစွမ်းဖြင့် အပြန့်အကျယ်အားဖြင့် ၃-ခုမြောက် လက်ချောင်း၏ အဖျားတစ်ဆစ်၏ ဆံခြည်မျှကိုလည်းကောင်း၊ အနက်အားဖြင့် လက်ချောင်း ၁-ချောင်းတည်း၏ ၃-ခုမြောက်အဆစ်၏ ဆံခြည်မျှကိုလည်းကောင်း သွင်းလျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ အဂ်ါဇာတ်ကို စင်ကြယ်အောင် ရေဖြင့်ဆေးကြောရာ၌ လက်ချောင်းအားလျော်စွာ သွင်းနိုင်ပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ လက် ၂-ချောင်းသွင်းလျှင် ပထမ လက်တစ်ဆစ်စီသာ သွင်းနိုင်သည်၊ လက် ၁-ချောင်းတည်းသာ သွင်းလျှင် ဒုတိယလက်ဆစ်အထိ ၂-ဆစ် သွင်းနိုင်ပါသည်။

(ဆောင်) - နှစ်ချောင်းသွင်းက၊ ပထမ၊ သွင်းရ တစ်ဆစ်စီ။
- တစ်ချောင်းသွင်းဘီ၊ နှစ်ဆစ်ထိ၊ သုဒ္ဓိ ပြုနိုင်သည်။

* နိဒါန်း - သက္ကတိုင်း။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမတစ်ပါး။
ဝတ္ထု - အလွန်နက်စွာ ရေဆေးမှုကို ပြုခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သောအာပတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

(က) လက်နှစ်ဆစ်ထက် ပိုလွန်သည်၌ ပိုလွန်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သွင်းသော ရဟန်းမ။

(ခ) လက်နှစ်ဆစ်အောက် ယုတ်လျော့သည်၌ ပိုလွန်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သွင်းသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ - လက်နှစ်ဆစ်အောက် ယုတ်လျော့သည်၌ ယုတ်လျော့၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လက်နှစ်ဆစ်အတိုင်း အရှည်ရှိသောအရပ်ကို သွင်းသော ရဟန်းမ။
- အနာဟူသော အကြောင်းကြောင့် လက်နှစ်ဆစ်ထက် ပိုလွန်သောအရပ်ကို သွင်းသော ရဟန်းမ။ - ရှူးသောရဟန်းမစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၆။ ဥပတိဋ္ဌနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥပတိဋ္ဌနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ရဟန်း ဆွမ်းစားနေစဉ် သောက်ဖွယ်တစ်မျိုးမျိုးဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ယပ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း အနီးခ်ဋ် တည်နေခြားအံ့၊ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ် အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ဘုဥ္ဇန္တသ, ပါနီယ, ဝိဓူပနတို့၏အရမျှားကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘုဥ္ဇန္တသ-အရ ဘောဇဉ် ၅-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသောဘောဇဉ်ကို စားနေသော ရဟန်းကို ယူရပါမည်။

ပါနီယ-အရ ရေသက်သက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ရက်တက်ရည် စသည်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကိုသော်လည်းကောင်း ယူရပါမည်။ (ရက်တက်ရည်, နို့ခမ်း, အချိုရည်, နို့ရည်စသည်တည်း။)

ဝိဓူပန-အရ အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ယပ်ဖြင့်, အယုတ်ဆုံး သက်နံ့အနားစွန်းဖြင့် ခတ်ပေခြင်းကို ယူရပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပါ။ (ဥပတိဿေယျ-အရ 'အနီးခ်ဋ် တည်ခြင်း' အဘယ်မျှလောက် နီးသောအရပ်ခ်ဋ် တည်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။)

ဖြေ။ ပါနီယ, ဝိဓူပန ၂-မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကို ကိုင်၍ ရဟန်း၏ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်ခ်ဋ် တည်နေလျှင် ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ဥပတိဿေယျ-ခ်ဋ် ဥပ-သဒ္ဒါသည် သမီပ-အနက်ရှိ၏။ ဘိက္ခုသ-ကို ထို ဥပ-သဒ္ဒါခ်ဋ် စပ်ပါ။ ''ရဟန်း၏+အနီးခ်ဋ်''ဟူလို။ သဒ္ဒါကျမ်းတို့ခ်ဋ်ကား ဥပတိဿေယျ-ပုဒ်၏ 'ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း'အနက်ကို ယူ၍ ဘိက္ခုသ-ကို သမ္ပဒါန်ဟု ဖွင့်ပြကြပါသည်။

(ဆောင်) ဟတ္ထပါသ်တွင်း၊ နီးကပ်ချဉ်း၊ နေခြင်း ဥပတိဿ။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမတစ်ပါး။
ဝတ္ထု - ဆွမ်းစားနေသော ရဟန်း၏ အနီးခ်ဋ် တည်နေခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

(က) ရဟန်းခ်ဋ် ရဟန်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ပါနီယ, ဝိဓူပန တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် အနီးခ်ဋ် တည်နေသော ရဟန်းမ။

(ခ) ဟတ္ထပါသ်ကိုကွန့်၍ ဘောဇဉ်ကိုစားနေသော ရဟန်း၏အနီးခ်ဋ် တည်သော ရဟန်းမ။

(ဂ) သာမဏေခ်ဋ် ရဟန်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အနီးခ်ဋ် တည်သောရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) (ဂ) ဒုက္ကဋ်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -''ဤအရည်ကို သောက်ပါ၊ ဤယပ်ဖြင့် ယပ်ခတ်ပေးကြပါ''ဟု လျှောက်၍ ကိုယ်တိုင် ပေးသော၊ သို့မဟုတ်-သူတစ်ပါးကို ပေးခိုင်းသော၊ သို့မဟုတ်-လူ သာမဏေကို အနီးခ်ဋ် တည်စေခြင်းငှါ စေခိုင်းသော ရဟန်းမ။ -ရှားသောရဟန်းမစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဥပတိဿနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၂ ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စားဆဲဖြစ်သော ရဟန်း၏ ဟတ္ထပါသ်ခ်ဋ် တည်ခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

၂။ သောက်ရေ, သို့မဟုတ်–ယပ်ကို ကိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၇။ အာမကဓညသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အာမကဓည သိက္ခာပုဒ်ကို အများနားလည်အောင် မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ စပါးစိမ်းကို ကိုယ်တိုင်တောင်း၍, သို့မဟုတ်–သူတစ်ပါးကို တောင်းစေ၍ ကိုယ်တိုင် လှော်၍, သို့မဟုတ်–သူတစ်ပါးကို လှော်စေ၍ ကိုယ်တိုင် ထောင်း၍, သို့မဟုတ်–သူတစ်ပါးကို ထောင်းစေ၍ ကိုယ်တိုင် ချက်၍, သို့မဟုတ်–သူတစ်ပါးကို ချက်စေ၍ စားသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အာမကဓည–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ စပါးမျိုး ၇–မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကို ယူရပါမည်။

မေး။ ''အာမကဓည = စပါးစိမ်း''ဟူရာ၌ တကယ့်ကို စိမ်းစိုနေသော စပါးကိုသာ ဆိုလိုပါသလော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တကယ့်ကို စိမ်းစိုနေသော စပါးကိုသာ ဆိုလိုသည် မဟုတ်ပါ။ ဆန်အဖြစ်သို့ မရောက်သေး သမျှ စပါးမျိုး ၇–မျိုးလုံးကို စိုသည်ဖြစ်စေ, ခြောက်သည်ဖြစ်စေ ''အာမကဓည = စပါးစိမ်း''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ မိခင်ထံမှ စပါးစိမ်းကို တောင်းကောင်း/ မတောင်းကောင်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မတောင်းကောင်းပါ။

(ဆောင်) –ဆန်မဖြစ်သမျှ၊ စို–ခြောက်ထ၊ ဓည အာမကာ။
–မိခင်ကိုမျှ၊ မတောင်း၍၊ တောင်းက ပါစိတ်သာ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ တောင်းခြင်းစသည်တို့တွင် လိုရင်းပမာဏဖြစ်သောအရာများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တောင်းခြင်းနှင့် စားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) –တောင်းတာ, စားတာ၊ နှစ်မျိုးသာ၊ မှတ်ပါ ပမာဏ။
–လှော်, ထောင်း, ချက်မှု၊ ဤသုံးခု၊ မှတ်ရှု အပမာဏ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ တောင်းခြင်းနှင့် စားခြင်းသာ လိုရင်းပမာဏဖြစ်သောကြောင့် ကိုယ်တိုင် တောင်းပြီး အခြားသူကို ထောင်းခြင်းစသည်တို့ကို ပြုစေ၍သော်လည်းကောင်း။ သူတစ်ပါးကို တောင်းခိုင်းပြီး ကိုယ်တိုင်ထောင်းခြင်းစသည်တို့ကို ပြု၍သော်လည်းကောင်း ခံယူရာ အခါမှစ၍ သွားတို့ဖြင့် ကြိတ်ဝါးနေသည့်တိုင်အောင် ပုဗ္ဗပယောဂအားလုံးတို့၌ ဒုက္ကဋ်၊ စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ရဟန်းမများ။
ဝတ္ထု – စပါးစိမ်းကို တောင်းခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား အာပတ် သင့်/ မသင့်၊ သင့်က သင့်သော အာပတ်ကို

http://www.dhammadownload.com

ဖော်ပြပါ။

(က) ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ, အခြားရဟန်းမ ဖြစ်စေ မတောင်းဘဲ ရအပ်သော စပါးစိမ်းကို ထောင်းခြင်းစသည်တို့ကို ပြု၍ (သို့) ပြုစေ၍ စားသော ရဟန်းမ။

(ခ) အခြားရဟန်းမ တောင်းခြင်းကြောင့် ရအပ်သော စပါးစိမ်းကို ကိုယ်တိုင်ထောင်းခြင်း စသည်ကို ပြု၍ (သို့) ပြုစေ၍ စားသော ရဟန်းမ။

(ဂ) အနာရောဂါရှိ၍ ခွေးအောင်းမှုစသည် ပြုခြင်းငါ့ တောင်းသော ရဟန်းမ။

(ဃ) မတောင်းဘဲ ရအပ်သော စပါးစိမ်းကို နဝကမ္မအလို့ငှါ လက်ခံသောရဟန်းမ။

(င) ဥာတက, ပဝါရိတတို့ထံ ပဲနောက်, မတ်ပဲစသော ပဲကို တောင်းသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) (ခ) ဒုက္ကဋ် (ဂ) (ဃ) (င) အာပတ်မသင့်။

(ဆောင်) ရောဂါရှိလစ်၊ ဆေးအဖြစ်၊ တောင်းလစ် မသင့်ပါ။

မေး။ အာမကဓညသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ စပါး ၇-မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော စပါးကို ကိုယ်တိုင်တောင်းခြင်း, (သို့) သူတစ်ပါးကို တောင်းစေခြင်း။ ၂။ ရခြင်း။ ၃။ ထောင်းခြင်းစသည်ကိုကိုယ်တိုင်ပြု၍ ဖြစ်စေ, သူတစ်ပါးကို ပြုစေ၍ ဖြစ်စေ စားမျိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

သတိပြု။ ။ အင်္ဂါကို ကြည့်၍ တောင်းခြင်းနှင့် စားခြင်းသာ ပမာဏဖြစ်ကြောင်း သတိပြုပါ။

ရဟန်းတော်များ ကိုင်ရုံမျှပင် မကိုင်ကောင်း။ ။ စပါးစိမ်းများကို ရဟန်းတော်များ အလှူခံဖို့ မဆိုထားဘိ, ကိုင်ရုံမျှပင် မကိုင်ကောင်းပါ။ ကိုင်လျှင် အနာမာသ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

(ဆောင်) ဘိက္ခုခေါ်ငြား၊ ရဟန်းများတို့၊ စပါးမျိုးစုံ၊ တို့ထိရုံမျှ ပြုတုံက၊ အနာမာသ ဒုက္ကဋ်သင့်။

၈။ ပဌမ ဥစ္စာရဆဋ္ဌန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဌမ ဥစ္စာရဆဋ္ဌနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ အမှိုက်၊ စားကြွင်းစားကျန်၊ တစ်မျိုးမျိုးကို နံရံတစ်ဖက်၌ ဖြစ်စေ၊ တံတိုင်းတစ်ဖက်၌ ဖြစ်စေ ကိုယ်တိုင် စွန့်ပစ်သော၊ သို့မဟုတ်-သူတစ်ပါးကို စွန့်ပစ်စေသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သင်္ကာရ, ဝိယာသ, ကုဋ္ဌ, ပါကာရ-တို့၏အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သင်္ကာရ-အရ အမှိုက်, သစ်ပင် ချို ခွယ်များကို ယူရပါမည်။

ဝိယာသ-အရ အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော စားအပ်ပြီးမှ ကြွင်းကျန်သောအရာ (=လုတ်ဆေးရည်, ဝါးအပ်ပြီးသော ဒန်ပူ, ခံတွင်းမှ ထုတ်ပစ်အပ်သော အရိုးစားဖတ် အားလုံး)ကို ယူရပါမည်။

ကုဋ္ဌ-အရ အိမ်, ကျောင်းတို့၏ နံရံကို ယူရပါမည်။

ပါကာရ-အရ အိမ်, ကျောင်းတို့၏ တံတိုင်း(ဝင်းအကာအရံ)ကို ယူရပါမည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ကုဋ္ဌ, ပါကာရတို့မှာ အုတ်, ကျောက်, သစ်သား-ဟု သုံးမျိုးစီရှိသည်။

http://www.dhammadownload.com

(ဆောင်) စားကြွင်း, စားကျန်၊ အတန်တန်၊ ယူရန် ဝိယာသ။

မေး။ နံရံတစ်ဖက်, တံတိုင်းတစ်ဖက်တို့သို့ ကျော်၍ ကျင်ကြီး, ကျင်ငယ်စသည်တို့ကို အဘယ်ကြောင့် မစွန့်ပစ်ကောင်းပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ စွန့်ပစ်လိုက်လျှင် လမ်းသွားလမ်းလာတို့၏ ဦးခေါင်းပေါ်စသည်၌ ကျရောက်တတ်သောကြောင့် မစွန့်ပစ်ကောင်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကျင်ကြီး, ကျင်ငယ်စသည်တို့ကို စွန့်ပစ်သော, စွန့်ပစ်ခိုင်းသော ရဟန်းမအား အာပတ်သင့်ပုံကို ပြည့်စုံစွာ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဥစ္စာရစသော ၄-မျိုးတို့ကို တစ်ပေါင်းတည်းစွန့်ပစ်သော ရဟန်းမအား တစ်ကြိမ်တည်းသော ပယောဂကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် ၁-ချက်သာ။ တစ်ခုစီ အသီးသီးခွဲ၍ စွန့်ပစ်လျှင် ဝတ္ထုအရေအတွက်အားဖြင့် အာပတ်များစွာ သင့်ပါသည်။

တစ်ကြိမ်စေခိုင်းအပ်သော ရဟန်းမက များစွာသော ဥစ္စာရစသည်တို့ကို စွန့်ပစ်ပါသော်လည်း အာပတ် ၁-ချက်သာ သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမတစ်ပါး။
ဝတ္ထု - ကျင်ကြီးကို နံရံပြင်ဘက်၌ စွန့်ပစ်ခြင်း။

မေး။ ကျင်ကြီး, ကျင်ငယ်စသည်ကို နံရံတစ်ဖက်, တံတိုင်းတစ်ဖက်သို့ စွန့်ပစ်သော ရဟန်းအား အဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ အမှိုက်များ, စက္ကူစုတ်များကို ကျောင်းပေါ်မှနေ၍ မကြည့်ရှုဘဲ ကျောင်းအောက်သို့ ပစ်ချကောင်း/ မချကောင်း အထောက်သာဂေဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ပဌမ-ဒုတိယ ဥစ္စာရဆဋ္ဌနသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ထောက်၍ ပစ်မချကောင်းပါ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -လမ်းသွားလမ်းလာ ရှိ/ မရှိ သေချာစွာ ကြည့်ပြီးမှ ဖြစ်စေ, မသုံးစွဲအပ်သောအရပ် (အသွားအလာမရှိသော အရပ်)၌ ဖြစ်စေ စွန့်ပစ်သော ရဟန်းမ။
-ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဌမဥစ္စာရဆဋ္ဌနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၅ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကျင်ကြီးစသည် ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ မကြည့်ရှုခြင်း။
၃။ သုံးစွဲအပ်သောအရပ် (အသွားအလာရှိသော အရပ်)ဖြစ်ခြင်း။
၄။ နံရံ ပြင်ဘက်, တံတိုင်းပြင်ဘက် ဖြစ်ခြင်း။
၅။ ကိုယ်တိုင်စွန့်ပစ်ခြင်း, သူတစ်ပါးကို စွန့်ပစ်စေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၉။ ဒုတိယ ဥစ္စာရဆဋ္ဌနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုတိယ ဥစ္စာရဆဋ္ဌနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ အမှိုက်၊ စားကြွင်းစားကျန်၊ တစ်မျိုးမျိုးကို စိမ်းသောကောက်ပဲသီးနှံ ရှိရာအရပ်၌ ကိုယ်တိုင်စွန့်ပစ်သော၊ သို့မဟုတ်– သူတစ်ပါးကို စွန့်ပစ်စေသော ရဟန်းမ အား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ပါ ဟရိတ–အရကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ လယ်, ယာ, အုန်းခြံ, ငှက်ပျောခြံစသော စိုက်ပျိုးအပ်သည်ဖြစ်၍ စိမ်းစိုသော အရပ်ဌာန တစ်ခုခုကို ယူရပါမည်။

အထူး။ ။ သေခံယလာ ဟရိတေဥစ္စာရ သိက္ခာပုဒ်၌ ဟရိတ–အရ စိမ်းစိုသော မြက် သစ်ပင်အားလုံးကို ယူရသဖြင့် ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ဟရိတ–အရနှင့် မတူကြောင်း သတိပြုပါ။

(ဆောင်) လယ်, ယာ, အုန်းခြံ၊ ငှက်ပျောခြံစ၊ ဟရိတ၊ မှတ်ကြ မျိုးသိသာ။

မေး။ စိမ်းစိုသော အရပ်ဌာန၌ ကျင်ကြီး, ကျင်ငယ်စသည်တို့ကို အဘယ့်ကြောင့် မစွန့်ကောင်း ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထိုအရပ်၌ ကျင်ကြီး, ကျင်ငယ်စသည်တို့ကို စွန့်ပစ်လျှင် ပျက်စီးတတ်သောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ မပျက်စီးသော်လည်း မသန့်ရှင်းသဖြင့် ဥစ္စာရှင်တို့ မနှစ်သက်သောကြောင့်လည်း ကောင်း မစွန့်ကောင်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ စိုက်ပျိုးအပ်သည်ဖြစ်၍ စိမ်းစိုသော အရပ်ဌာန၌ ဥစ္စာရစသော ဝတ္ထုတို့ကို ကိုယ်တိုင် စွန့်ပစ်သော, (သို့) သူတစ်ပါးကို စွန့်ပစ်စေသော ရဟန်းမအား ပဌမဥစ္စာရဆဠန္နသိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင် အာပတ်သင့်ပါသည်။

ထိုအရပ်ဌာနမျိုး၌ ထိုင်၍ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အရည်ကို သောက်ပြီးနောက် အထက် ပိုင်းဖြတ်ထားသော အုန်းသီးကိုလည်း စွန့်ပစ်သော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်သည် သာ ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ရဟန်းမအများ။
ဝတ္ထု – ဥစ္စာရစသည်တို့ကို စိမ်းစိုသောဌာန၌ စွန့်ပစ်ခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်း, ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

(က) ဟရိတဌာန၌ ဟရိတဌာနဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ စွန့်ပစ်သော, စွန့်ပစ်စေသော ရဟန်းမ။

(ခ) ဟရိတဌာန၌ ဥစ္စာရစသည်တို့ကို စွန့်ပစ်သော, စွန့်ပစ်စေသော ရဟန်း။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းမတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့်၊ သင့်က သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။

(က) မျိုးစေ့ချပြီးကြပြီးသော လယ်၌ အညွှန့်မထွက်သေးမီ စွန့်သော ရဟန်းမ။

(ခ) အဟရိတဌာန၌ ဟရိတဌာနဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ စွန့်သော ရဟန်းမ။

(ဂ) အဟရိတဌာန၌ အဟရိတဌာနဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ စွန့်ပစ်အပ်သောလယ်၌ ဖြစ်စေ, ဥစ္စာရှင်တို့ကို ပန်ကြားခဲ့ဖြစ်စေ စွန့်သော ရဟန်းမ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ (က) (ခ) ဒုက္ကဋ် (ဂ) အာပတ် မသင့်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ''စွန့်ပစ်အပ်သော လယ်''ဟူသည် လူတို့က ကောက်ပင်ကို ရိတ်ဖြတ်၍ ယူသွားပြီးရာလယ် ဖြစ်ပါသည်။ ကောက်ပင်ကို ရိတ်ဖြတ်ယူသွားပြီး ဖြစ်သော်လည်း နောက်ထပ် အတက်ထွက်ဦးမည်–ဟု ကြံ၍ စောင့်ရှောက်နေကြလျှင်ကား စွန့်ပစ်အပ်သောလယ် မဟုတ်ပါ။''ဥစ္စာရှင်''ဟူရာ၌ လယ်စောင့်, ခြံစောင့်များကိုလည်း ထည့်ယူပါ။

၁၀။ နစ္စဂိတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ နစ္စဂိတသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ကခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ သီဆိုခြင်းကို ဖြစ်စေ၊ တီးမှုတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေ ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်းငှါ သွားသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ နစ္စ, ဂိတ, ဝါဒိတ–တို့၏အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နစ္စ–အရ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ဒေါင်းတို့၏ကခြင်းကိုလည်း ယူရပါမည်။

ဂိတ–အရ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် တရားဟော ဓမ္မကထိကတို့၏ သီချင်းသံကိုလည်း ယူရပါမည်။

ဝါဒိတ–အရ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ရေစည်တီးသံကိုလည်း ယူရပါမည်။

(ဆောင်) –ဒေါင်းကခြင်း စ၊ အဝ၀၊ နစ္စ အရယူ။
–တရားဟောဟန်၊ ဂိတသံ၊ အမှန် ဂိတဟူ။
–ရေစည်တီးသံ၊ ဝါဒိတ်၊ ကေန် စွဲမှတ်ယူ။

မေး။ နစ္စစသည်တို့ကို ကြည့်ရှု, နားထောင်ခြင်းငှါသွားသော ရဟန်းမအား အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နစ္စစသည်တို့တွင် တစ်စုံတစ်ခုကို ကြည့်ရှု, နားထောင်ခြင်းငှါ သွားသော ရဟန်းမအား ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ဒုက္ကဋ်၊ မြင်လောက်, ကြားလောက်ရာအရပ်၌ တည်၍ ကြည့်ရှု, နားထောင်သော ရဟန်းမအား တစ်ကြိမ်သောပယောဂ၌ အာပတ် ၁ ချက်၊ ထိုထိုအရပ်ကို ကြည့်ရှုသော ရဟန်းမအား ပယောဂတိုင်း ပယောဂတိုင်း၌ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

(ဆောင်) –ဘိက္ခုနီမှာ၊ လှမ်းတိုင်းသာလျှင်၊ သင့်ရာ ဒုက္ကဋ်၊
ကြည့်တုံ့လတ်၊ အာပတ် ပါစိတ်သင့်။
–ဘိက္ခုတို့ကား၊ ကြည့်ရန်သွား၊ ကြည့်ငြား ဒုက္ကဋ်သင့်။
–ထိုထိုအရပ်ပါ၊ ကြည့်ရှုရာ၊ များစွာ ပါစိတ်သင့်။

* နိဒါန်း – ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းမများ။
ဝတ္ထု – နစ္စစသည်တို့ကို ကြည့်ရှု, နားထောင်ခြင်းငှါ သွားခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းမတို့အား သင့်သောအာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။

(က) ကိုယ်တိုင် က ခြင်းစသည်တို့ကို ပြုသော ရဟန်းမ။

http://www.dhammadownload.com

(ခ) သူတစ်ပါးကို ကခိုင်းသော ရဟန်းမ။

(ဂ) ''စေတီတော်အား အကအခုန်စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်မှု ပေးကြလော''ဟု ပရိယာယ်ဖြင့် ပြောသောရဟန်းမ။

(ဃ) ''စေတီတော်အား အကအခုန်စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်မှု ပြုပါရစေ''ဟု လျှောက်ထားအပ်သည်ကို ''ကောင်းပြီ''ဟု လက်ခံသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ အထက်ပါ ရဟန်းမအားလုံးတို့အား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ (ရဟန်းတို့အား ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်ပါသည်။)

မေး။ ကခြင်းစသည်တို့ကို ကြည့်ရှု, နားထောင်ခြင်းငါ သွားသော ရဟန်းမအားသာ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသလော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကခြင်းစသည်တို့ကို ကြည့်ရှု, နားထောင်ခြင်းငါ သွားသော ရဟန်းမအားသာ ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည် မဟုတ်ပါ။ ကိုယ်တိုင် က ခြင်းစသည်တို့ကို ပြုသော ရဟန်းမ။ -သူတစ်ပါးကို ကခိုင်းသော ရဟန်းမ။ -''စေတီတော်အား အကအခုန်စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်မှု ပေးကြလော''ဟု ပရိယာယ်ဖြင့် ပြောသောရဟန်းမ။ -''စေတီတော်အား အကအခုန် စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်မှု ပြုပါရစေ''ဟု လျှောက်ထားအပ်သည်ကို ''ကောင်းပြီ''ဟု လက်ခံသော ရဟန်းမတို့အားလည်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ နစ္စဂိတသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ - ''အရှင်ဘုရားတို့၏ စေတီတော်ကို ဆည်းကပ်မှု ပြုလိုပါကုန်၏''ဟု လျှောက်ရာ ''ဆည်းကပ်မှု ပြုခြင်းမည်သည် ကောင်း၏''ဟု ပရိယာယ်စကား ပြောကြားသော ရဟန်းမ။

- အရံတွင်း၌ တည်၍ ကြည့်ရှု, နားထောင်သော ရဟန်းမ။

- မိမိရှိရာအရပ်သို့ လာ၍ ယှဉ်စေအပ် ပြုလုပ်အပ်သော ကခြင်းစသည်ကို ကြည့်ရှု, နားထောင်သော ရဟန်းမ။

- ကိုယ်ကိစ္စနှင့်ကိုယ် ခရီးရင်ဆိုင်သွားစဉ် မျက်မှောက်ဖြစ်သော (မျက်စိရှေ့ရောက်လာသော) ကခြင်း စသည်ကို ကြည့်ရှု, နားထောင်သောရဟန်းမ။

- သမ္ဘာကဘတ်ကို ခံယူခြင်းစသော ပြုဖွယ်ကိစ္စရှိသဖြင့် သွား၍ ကြည့်ရှု, နားထောင်သော ရဟန်းမ။

- ဘေးရန်တို့ကြောင့် ပွဲခင်းတွင်းသို့ ဝင်ပြေး၍ ကြည့်ရှု, နားထောင်သော ရဟန်းမ။

- ရှုံးသောရဟန်းမစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နစ္စဂိတသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ က ခြင်းစသည်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်ခြင်း။

၂။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းကို ကြဉ်၍ သွားခြင်း။

၃။ ကြည့်ရှု, နားထောင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁-လသုဏာဝဂ် ပြီး၏ ။

□□□□□

http://www.dhammadownload.com

၂။ ရတ္တညနှုကာရဝဂ်

၁။ ရတ္တညနှုကာရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ရတ္တညနှုကာရသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြောင်းရဟန်းမသည် ညဉ့်မှောင်မိုက်ရာအခါ၌ ဆီမီးစသော အရောင်အလင်းမရှိလျှော် အရပ်၌ ယောက်ျားနှင့် အတူတကွ တစ်ယောက်ချင်း အနီး၌မူလည်း တည်နေကြားအံ့၊ အနီး၌မူလည်း စကားပြောကြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''ရတ္တညနှုကာရ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုရ။ ''အပ္ပဒီပအရပ်''ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ညဉ့်မှောင်မိုက်ရာအခါသည် ''ရတ္တညနှုကာရ''မည်၏။ နေ့အခါပင်ဖြစ်သော်လည်း ချောင်ကျခြင်းစသည်တို့ကြောင့် မှောင်နေလျှင် ထိုအခါကို လည်း ''ရတ္တညနှုကာရ''၌ပင် သွင်းယူရပါသည်။

ဆီမီးရောင် **လ**ရောင်. **နေ**ရောင်. **မီး**ဖိုမှ မီးရောင်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော အရောင်ဖြင့် လည်း မထွန်းလင်းအပ်သောအရပ်ကို ''အပ္ပဒီပအရပ်''ဟု ဆိုပါသည်။

(**ဆောင်**) ဆီမီးအရောင်၊ လ-နေရောင်ဆို၊ မီးဖို မီးရောင်၊
တောက်ပြောင်ကင်းလတ်၊ ထိုအရပ်၊ အပ်ပဒီပခေါ်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ရတ္တညနှုကာရ-သဒ္ဒါသည် ညဉ့်အမှောင်ကို ဟောတ်။ နိဒဿနည်း အားဖြင့် ထိုညဉ့်အမှောင်တစ်ခုကိုသာ ညွှန်ပြထားခြင်းဖြစ်၍ နေ့အခါပင်ဖြစ်သော်လည်း ချောင်ကျခြင်းစသည်တို့ကြောင့် မှောင်နေလျှင် ထိုအခါကိုလည်း ရတ္တညနှုကာရ-၌ သွင်းယူ ရခြင်း ဖြစ်သည်။

ပဒီပ-သဒ္ဒါသည် ဆီမီးကို ဟောတ်။ ပဒီပ-သဒ္ဒါကို ဥပလက္ခဏ နည်းအားဖြင့် မှတ်၍ ပြသားခြင်းဖြစ်သောကြောင့် လရောင်. နေရောင်. မီးဖိုမှ မီးရောင်တို့ကိုလည်း ယူရခြင်း ဖြစ်သည်။

မေး။ ညအခါ လလာသာအရပ်တွင် ယောက်ျားနှင့် ချိန်းတွေ့သော ရဟန်းမအား အာပတ်သင့်/မသင့် အကြောင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဤရတ္တညနှုကာရ သိက္ခာပုဒ်၌ မည်သည့်အရောင်မျှ မလင်းသောအရပ်ကိုသာ အပ္ပဒီပ-ဟု ဆိုရသောကြောင့် ညအခါ လသာသာအရပ်တွင် ယောက်ျားနှင့် ချိန်းတွေ့သော ရဟန်းမအား အာပတ်မသင့်ပါ။

မေး။ ပုရိသေန သဒ္ဓိ-၌ ပုရိသေန-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အတူတကွ **တည်**နေခြင်းငါ လည်းကောင်း. အတူတကွ စကားပြောခြင်းငါ လည်းကောင်း သိနားလည်သော လူယောက်ျားကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဇကေနေကာ-ပုဒ်ကို ကျန်စွာ အနက်ပေးပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ (ဇကေန+ဧကာ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်။) ''ဧကာ၊ တစ်ယောက်ထည်းသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဧကေန၊ တစ်ယောက်ထည်းသော။ ပုရိသေန။ ယောက်ျားနှင့်''ဟု ပေးရပါမည်။ ''ဧကေနေကာ၊ တစ်ယောက်ချင်း''ဟု ပေးခြင်းကား အလွယ်ပေးခြင်းသာ။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ သန္ဓိဌေန, သလ္လပန-တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်၌ တည်နေခြင်းသည် ''သန္ဓိဌေန'' မည်၏။
နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်၌ စကားပြောခြင်းသည် ''သလ္လပန'' မည်၏။
ဖြေတတ်ပါစေ။ ။ ''သန္ဓိဌေယျ, သလ္လပေယျ-တို့၌ 'အနီး'ဟူသည် အဘယ်မျှ နီးသည်ကို ဆိုလိုပါသနည်း''ဟု မေးခဲ့လျှင် ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဟတ္ထပါသ်၌ ရပ်တည်ကာမျှဖြစ်သော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။
ဟတ္ထပါသ်၌ ရပ်တည်၍ ဂေဟသိတစကား(အိမ်၌မှီသောစကား)ကို ပြောဆိုသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဘိက္ခုနီမ တစ်ပါး။
ဝတ္ထု - ယောက်ျားနှင့်အတူ ဟတ္ထပါသ်၌ တည်နေခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။
(က) ယောက်ျား၏ ဟတ္ထပါသ်ကို စွန့်၍ အနီး၌ တည်နေသော, အတူတကွ စကားပြောသော ရဟန်းမ။
(ခ) ဘီလူးစသည်တို့၏ ဟတ္ထပါသ်ကို မစွန့်မူ၍လည်း အနီး၌ တည်နေသော, အတူတကွစကားပြောသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ အထက်ပါ ရဟန်းမတို့အား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော့ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ - တတ်သိနားလည်သော အဖော်တစ်ယောက်ကို ခေါ်၍ အနီး၌ တည်နေသော, အတူတကွ စကားပြောသော ရဟန်းမ။
- ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်ကို မရှင်ဘဲ အနီး၌တည်နေသော, အတူတကွ စကားပြောသော ရဟန်းမ။
- တစ်ပါးသောအာရုံ၌ ထားအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အနီး၌ တည်နေသော, အတူတကွ စကားပြောသောရဟန်းမ။
- ရူးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရတ္တန္ဓကာရသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄ ပါးတို့ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ညဉ့်မှောင်မိုက်ရာ အခါဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ယောက်ျား၏ ဟတ္ထပါသ်၌ ရပ်တည်ခြင်း, စကားပြောခြင်း။ ၃။ အဖော်မရှိခြင်း။ ၄။ ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်ကို ရှင်သူဖြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပဋ္ဌိစ္စမုပ္ပါဒကာသသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ''ပဋ္ဌိစ္စမုပ္ပါဒကာသ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ နံရံစသည်တို့တွင် အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အကာဖြင့် ဖုံးကွယ်အပ်သော အရပ်ကို

http://www.dhammadownload.com

''ပဋ္ဌိစ္စဇနောကာသ''ဟု ဆိုရပါသည်။

၃။ အဖ္ဖောကာသ သလ္လပနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အဘယ်အရပ်မျိုးကို ''အဖ္ဖောကာသ''ဟု ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အမိုးအကာ တစ်စုံတစ်ရာ မရှိသော လွင်တီးခေါင် လွင်ပြင်အရပ်ကို ''အဖ္ဖောကာသ''ဟု ဆိုရပါသည်။

၄။ ဒုတိယိကဥယျောဇန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုတိယိက ဥယျောဇနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ရထားသွားလောက် ထုတ်ချင်းပေါက်သော လမ်းဌသော်လည်းကောင်း၊ ထုတ်ချင်းမပေါက်သော လမ်းဌသော်လည်းကောင်း၊ လမ်းဆုံလမ်းခွဌသော်လည်းကောင်း ယောက်ျားနှင့် အတူတကွ တစ်ယောက်ချင်း အနီးဌမူလည်း တည်နေပြီးအံ့၊ အနီးဌမူလည်း စကားပြောပြီးအံ့၊ နားရင်းဌမူလည်း ပြောဆိုပြီးအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ပါ ရထိကာ, ဗျူဟ, သိဃာဋက အမည်ရသော လမ်းများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မြို့တွင်း ရွာတွင်းဌ အရှေ့အနောက်ဖြစ်စေ၊ တောင်, မြောက်ဖြစ်စေ ထုတ်ချင်ပေါက်သောကား, ရထားစသည်သွားရာ လမ်းမသည် ''ရထိကာ''မည်၏။
ထုတ်ချင်းမပေါက်သော လမ်းတို့သည် ''ဗျူဟ''မည်၏။
လမ်းဆုံလမ်းခွသည် ''သိဃာဋက''မည်၏။

မေး။ နိကဏ္ဏိက် ၀ါ ဇပ္ပေယျ–ဌ နိ–သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ဖော်ပြ၍ တစ်ပုဒ်လုံး၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နိ–သဒ္ဒါ 'သမီပ (အနီး)'ဟူသောအနက်ကို ဟောပါသည်။
နား၏ အနီးအရပ် (နားရင်း)ကို ''နိကဏ္ဏိက''ဟု ဆိုပါသည်။
ဝစနတ္ထ – ကဏ္ဏသ္ဒ သမီပံ နိကဏ္ဏံ၊ နိကဏ္ဏမေ၀ နိကဏ္ဏိက်။

မေး။ ဥယျောဇေယျ–ဌ ''ဥယျောဇန''အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မလျောက်ပတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လိုသောကြောင့် ''သင် ပြန်တော့''ဟု ပြော၍ အဖော်မကို ပြန်လွှတ်ခြင်းကို ''ဥယျောဇန''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဒုတိယိကဥယျောဇနသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပြန်လွှတ်ခြင်း, ဟတ္ထပါသ်ကို စွန့်ခြင်း(လွန်ခြင်း)တို့ကြောင့် ဒုက္ကဋ်။ ဟတ္ထပါသ်ကို စွန့်ပြီး(လွန်ပြီး)သောအခါ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာ၀တ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ထုလ္လနန္ဒာ။

http://www.dhammadownload.com

ဝတ္ထု ယောက်ျား၏အနီးဌ် တည်နေခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဌ် ရှေ့သိက္ခာပုဒ်တို့ထက် ထူးခြားသည့် အာပတ်မသင့်နိုင်သော ရဟန်းမတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -မလျောက်ပတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လိုရ်ဌ် မဟုတ်ဘဲ အဖော်ရဟန်းမကို ပြန်လွှတ်သော ရဟန်းမ။

-ပြုဖွယ်ကိစ္စရှိ၍ အဖော်ရဟန်းမကို ပြန်လွှတ်သောရဟန်းမတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၅။ အနာပုစ္ဆာပဏ္ဏမနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အနာပုစ္ဆာပဏ္ဏမန သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ နံနက်အခါဌ် (မွန်းမတည့်မီ) အိမ်တို့သို့ ချဉ်းကပ်ရ်ဌ် နေရာထိုင်ခင်းပေါ်ဌ် ထိုင်ပြီး အိမ်ရှင်တို့ကို မပန်ပြောဘဲ ဖဲသွားသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ပုရေဘတ္တ-အရကို ဖော်ပြ၍ အာသန-အရ ယူရမည့်နေရာ, မယူရမည့်နေရာတို့ကိုလည်း ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ပုရေဘတ္တ''အရ အရုဏ်တက်ချိန်မှစ၍ မွန်းတည့်ချိန်တိုင်အောင် ကာလကို ယူရပါမည်။

''အာသန''အရ ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်၏ တည်ရာဖြစ်သောအရပ် (တင်ပျဉ်ခွေ၍ ထိုင်နေလောက်သောအခင်း)ကို ယူရပါမည်။ မရှေ့မပြောင်းနိုင်သော နေရာကို မယူပါ။

(ဆောင်) ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ၊ ထိုင်နေလောက်ရာ၊ ထိုနေရာ၊ ခေါ်ပါ အာသန။
မရှေ့ပြောင်းနိုင်ပါ။ ထိုနေရာ၊ ဤမှာ မယူရ။

ဝစနတ္ထ - အာသီဒန္တိ ဇတ္ထာတိ အာသနံ-ဟု ဝစနတ္ထပြုပါ။

ဆန်ကျင်သက်သို့ထင်။ ။ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ''အာသနေ-အရ ထိုင်၍ ဖြစ်လောက်သော ဌာနကို မယူဘဲ ထိုင်ခုံ-အခင်းများကို ယူရမည်''ဟု ရေးထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ''ထိုင်၍ ဖြစ်လောက်သောဌာနကို မယူဘဲ''ဟူသော စကားရပ်သည် ''အာသနေတိ ပလ္လင်္ကသောကာသဘူတေ''ဟူသော ကခ်ီအဋ္ဌကထာအဖွင့်, ''ဥိရုဗဒ္ဓါ-သနဿ သြကာသေတိ အတ္ထော'' ဟူသော ကခ်ီဋီကာသစ်အဖွင့်, ''အာသနေတိ ဣမိနာ ပလ္လင်္ကမာဘုဇိတ္တာ နိသီဒနာရဟမာသနံ အဓိပ္ပေတံ''ဟူသော ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ အဖွင့်တို့နှင့် ဆန်ကျင်သက်သို့ ထင်ပါသည်။

မေး။ သာမိကေ အနာပုစ္ဆာ-ဌ် သာမိက-အရ ပန်ကြားရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သာမိက-အရ ထိုအိမ်ဌ် တတ်သိနားလည်သူ တစ်စုံတစ်ယောက်ကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အမိုးအတွင်းဌ် ထိုင်ပြီး ထသွားသောအခါ မိုးမစွပ်အပ်သောအရပ်ကို လွန်စေသော ရဟန်းမအား ပထမခြေလှမ်းဌ် ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်းဌ် ပါစိတ်။

http://www.dhammadownload.com

လွင်ဘီးခေါင် (အိမ်အမိုးမရှိသော လွင်ပြင်)အရပ်၌ ထိုင်ပြီး ထသွားသောအခါ ၁၂-တောင် ဥပစာကို လွန်စေသောရဟန်းမအား ပထမခြေလှမ်း၌ ဒုက္ခ၊ ဒုတိယ ခြေလှမ်း၌ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဘိက္ခုနီမ တစ်ပါး။
ဝတ္ထု - မပန်ကြားဘဲ ဖဲသွားခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်သောအာပတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။
(က) မပန်ကြားအပ်သေးသော အိမ်ရှင်၌ ပန်ကြားအပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖဲသွားသောရဟန်း။
(ခ) တင်ပျဉ် မခွေလောက်ရာအရပ်၌ ထိုင်ပြီး မပန်ကြားဘဲ ဖဲသွားသောရဟန်းမ။
(ဂ) ပန်ကြားအပ်ပြီးသော အိမ်ရှင်၌ မပန်ကြားအပ်သေးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖဲသွားသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (ဂ) ပါစိတ် (ခ) (ဂ) ဒုက္ခ

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -ပန်ကြားအပ်ပြီးသော အိမ်ရှင်၌ ပန်ကြားအပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖဲသွားသော ရဟန်းမ။
-မပြောင်းရွှေ့နိုင်သော နေရာ၌ နေထိုင်၍ မပန်ကြားဘဲ ဖဲသွားသောရဟန်းမ။
-ဂိလာနဖြစ်၍ မပန်ကြားဘဲ ဖဲသွားသော ရဟန်းမ။
-ဘေးရန်တို့ကြောင့် မပန်ကြားဘဲ ဖဲသွားသောရဟန်းမ။ (ဘေးရန်-ဟူသည် အိမ်မီးလောင်ခြင်း, သူခိုးဓားပြ ဝင်ရောက်လာခြင်းစသည်တည်း။)
-ရူးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနာပုစ္ဆာ ပဏ္ဏမန သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၅-ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ နံက်အချိန်အခါဖြစ်ခြင်း။ ၂။ အိမ်တွင်း၌ ထိုင်နေခြင်း။
၃။ ထိုင်ရာနေရာ၏ ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင် (တင်ပျဉ်)ဖွဲ့ခွေလောက်သော အရပ်ဖြစ်ခြင်း။
၄။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းကို ကြဉ်၍ မပန်ကြားခြင်း။
၅။ ဆုံအပ်ပြီးအပိုင်းအခြား(မိုးမစွပ်အပ်သော အရပ်၊ သို့မဟုတ်-၁၂တောင် ဥပစာ)ကို လွန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၆။ အနာပုစ္ဆာအဘိနိသီဒနသိက္ခာပုဒ်

မြန်မာပြန်အထူး။ ။ 'နေလွဲအခါ၌' ဟူသော စကားလုံး တစ်လုံးမျှသာ ထူးပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ပစ္ဆာဘတ္တ-အရကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မွန်းတည့်ချိန် လွန်ပြီးသည်မှစ၍ နေဝင်ချိန်တိုင်အောင်သော ကာလကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ''သာမိက''အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''သာမိက''အရ နေရာထိုင်ခင်းကို ပေးနိုင်ခွင့်ရှိသူ (ထိုင်ဖို့, အိပ်ဖို့ရန် ခွင့်ပြုနိုင်သော

http://www.dhammadownload.com

အိမ်ရှင်)ကို ယူရပါမည်။ (ပါဠိတော်၊ ၃၅၉။)

မေး။ ဘိက္ခု စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်လာ ပုရေဘတ္တ, ပစ္ဆာဘတ္တနှင့် ဤသိက္ခာပုဒ် ၂–ပုဒ်တို့၌လာသော ပုရေဘတ္တ, ပစ္ဆာဘတ္တတို့၏ အထူးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခု စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်လာ ပုရေဘတ္တ–အရ ဖိတ်အပ်သောဆွမ်းကို မစားမီ ရှေ့ဖြစ်သောကာလကို ယူ၍၊ ဤအနာပုစ္ဆာပက္ကမနသိက္ခာပုဒ်လာ ''ပုရေဘတ္တ''အရ အရဏ်တက်ချိန်မှစ၍ မွန်းတည့်ချိန်တိုင်အောင်သော ကာလကို ယူရ၏။

ဘိက္ခု စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်လာ ပစ္ဆာဘတ္တအရ ဖိတ်အပ်သောဆွမ်းကို စားပြီးသည်မှနောက်ဖြစ်သောကာလကို ယူ၍၊ အနာပုစ္ဆာ အဘိနိသီဒန သိက္ခာပုဒ်လာ ပစ္ဆာဘတ္တ–အရ မွန်းတည့်ချိန် လွန်ပြီးသည်မှစ၍ နေဝင်ချိန်တိုင်အောင်သော ကာလကို ယူရ၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ အဘိနိသီဒေယျ၊ ဝါ အဘိနိပဇ္ဇေယျ ဝါ–အရ ထိုင်ခြင်း, အိပ်ခြင်းတို့ကြောင့် အာပတ်သင့်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ထိုင်ပြီး ထသွားသော ရဟန်းမအား အာပတ် ၁ ချက်သာ၊ မထိုင်ဘဲ လျောင်းပြီး ထသွားသော ရဟန်းမအားလည်း အာပတ် ၁ ချက်သာ။ ထိုင်ပြီး, လျောင်းပြီး ထသွားသော ရဟန်းမအား အာပတ် ၂ ချက် သင့်ပါသည်။ (ထိုင်ရုံ, လျောင်းရုံမျှဖြင့် အာပတ် မသင့်သေးကြောင်း သတိပြုပါ။)

(ဆောင်) – ထိုင်ပြီး ထသွား၊ နီမအား၊ သင့်ငြား အာပတ် တစ်။
– လျောင်းပြီး ထသွာ၊ နီမအား၊ သင့်ငြား အာပတ် တစ်။
– ထိုင်–လျောင်း ထသွား။ နီမအား သင့်ငြား အာပတ် နှစ်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု – နေရာ၌ ထိုင်ခြင်း။

မေး။ အနာပုစ္ဆာပက္ကမနသိက္ခာပုဒ်နှင့် အနာပုစ္ဆာ အဘိသီဒနသိက္ခာပုဒ်တို့၌ မတူကွဲပြား ခြားနားသောအချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အနာပုစ္ဆာပက္ကမနသိက္ခာပုဒ်ဝယ် မပြောင်းမရွှေ့နိုင်သောအရပ်၌ ထိုင်ပြီး ဖဲသွားခြင်းကြောင့် အနာပတ္တိ။ ဤအနာပုစ္ဆာ အဘိသီဒနသိက္ခာပုဒ်ဝယ် ဘိက္ခုနီတို့အဖို့ အမြဲခင်းထားအပ်သောအရပ်၌ ထိုင်ခြင်း, အိပ်ခြင်းကြောင့် အနာပတ္တိ၊ ဤမျှသာ ကွဲပြားခြားနားပါသည်။ ကြွင်းအစီအရင်အားလုံး တူပါသည်။

မေး။ အိမ်ရှင်တို့ကို မပန်ကြားဘဲ နေရာအခင်းပေါ်၌ ထိုင်မှ, အိပ်မှုပြုတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသလော၊ ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အိမ်ရှင်တို့ကို မပန်ကြားဘဲ နေရာအခင်းပေါ်၌ ထိုင်မှ, အိပ်မှုပြုတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်သည် မဟုတ်ပါ။ ဘိက္ခုနီတို့အဖို့ အမြဲခင်းထားအပ်သော နေရာ၌ ထိုင်ခြင်း, အိပ်ခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် မသင့်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

၇။ အနာပုစ္ဆာသန္ဓရဏသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အနာပုစ္ဆာသန္ဓရဏသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် အချိန်မဲ့ အခါမဲ့ (နေဝင်သည်မှ နောက်)၌ ။ပ။ **မပန်ပြောဘဲ** အိပ်ရာနေရာအခင်းကို ကိုယ်တိုင်ခင်းပြီး၍သော်လည်းကောင်း။ **သူတစ်ပါးကို ခင်းစေပြီး၍** သော်လည်းကောင်း ထိုင်မူလည်း ထိုင်ငြားအံ့၊ အိပ်မူလည်း အိပ်ငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဝိကာလ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ နေဝင်ချိန်မှစ၍ အရုဏ်တက်သည်တိုင်အောင်သော ကာလကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဘိက္ခု ဘောဇနဝဂ် ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၊ ရတနဝဂ် ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသန သိက္ခာပုဒ်တို့၌ လာသော ဝိကာလအရနှင့် အနာပုစ္ဆာသန္ဓရဏသိက္ခာပုဒ်တို့၌ လာသော ဝိကာလတို့အရ တူ/ မတူကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခု ဘောဇနဝဂ် ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၊ ရတနဝဂ် ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသန သိက္ခာပုဒ်တို့၌လာသော ဝိကာလအရ မွန်းတည့်ချိန်လွန်သည်မှ (မွန်းလွဲချိန်မှ)စ၍ အရုဏ်တက်သည် တိုင်အောင်သော ကာလကို ယူရ၏။ အနာပုစ္ဆာသန္ဓရဏသိက္ခာပုဒ်တို့၌ လာသော ဝိကာလ-အရ နေဝင်ချိန်မှစ၍ အရုဏ်တက်သည်တိုင်အောင်သော ကာလကို ယူရ၏။ ထို့ကြောင့် မတူပါ။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ''သာမိက''အရ အိပ်ရာနေရာအခင်းကို ပေးနိုင်ခွင့်ရှိသူကို ယူရပါမည်။ (ပါဠိတော်၊ ၃၆၁။)

မေး။ အနာပုစ္ဆာပက္ကမန သိက္ခာပုဒ်လာ သာမိက-နှင့် အနာပုစ္ဆာ အဘိနိသီဒန, အနာပုစ္ဆာ သန္ဓရဏသိက္ခာပုဒ်တို့လာ သာမိကတို့၏ အထူးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အနာပုစ္ဆာပက္ကမနသိက္ခာပုဒ်လာ သာမိက-အရ တတ်သိနားလည်သူ (လိမ္မာရေးခြားရှိသူ) အိမ်သားတစ်ယောက်ကို ယူရပါမည်။ အနာပုစ္ဆာအဘိနိသီဒန, အနာပုစ္ဆာ သန္ဓရဏ သိက္ခာပုဒ်တို့လာ သာမိက-အရ အိပ်ရာနေရာအခင်းကို ပေးနိုင်ခွင့်ရှိသူ လူကြီးကို ယူရပါမည်။

မေး။ သေယျံ သန္ဌရိတွာ ဝါ သန္ဌရာပေတွာ ဝါ-၌ သေယျံ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သေယျံ-အရ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် သစ်ရွက်အခင်းကိုလည်း ယူရပါမည်။ (သစ်ရွက်အခင်းမှ စ၍ အိပ်ရာခင်းအားလုံးကို ယူရမည်-ဟူလို။)

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဘိက္ခုနီမများ။
ဝတ္ထု - အချိန်မဲ့ အခါမဲ့၌ အိမ်တို့သို့ ချဉ်းကပ်၍ အိမ်ရှင်တို့ကို မပန်ကြားဘဲ အိပ်ရာနေရာအခင်းကို ခင်းထိုင်ခြင်း။

မေး။ အနာပုစ္ဆာအဘိနိသီဒနသိက္ခာပုဒ်နှင့်အနာပုစ္ဆာသန္ဓရဏသိက္ခာပုဒ်တို့၏ ခြားနားချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အနာပုစ္ဆာအဘိနိသီဒနသိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ ဓုဝပညတ္တ (ဘိက္ခုနီမတို့အတွက်

http://www.dhammadownload.com

အမြဲခင်းထားအပ်သော အခင်း)ပါ၍ ဤအနာပုစ္ဆာသန္ဓရဏသိက္ခာပုဒ်။ အနာပတ္တိဝါရ၌ မပါခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၈။ ပရဉ္ဇာပနကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပရဉ္ဇာပနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် မမှန်မကန်ယူအပ်သော စကားဖြင့်, မမှန်မကန် မှတ်သားအပ်သော စကားဖြင့် တစ်ပါးသောရဟန်းမကို ကဲ့ရဲ့စေခြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ဒုဂ္ဂဟိတ, ဒုပဓာရိတ-တို့၏ အဓိပ္ပါယ်များကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပြောဆိုအပ်သောစကားမှ တစ်ပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ယူအပ် ကြားအပ်သော စကားသည် ''ဒုဂ္ဂဟိတ''မည်၏။

ပြောဆိုအပ်သောစကားမှ တစ်ပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် မှတ်သားအပ်သော စကားသည် ''ဒုပဓာရိတ''မည်၏။

ဘာသာဋီကာ၌ ''ပြောသူက ချီးမွမ်းစကား ပြောပါလျက် မိမိက အကြားလွဲခြင်း, အမှတ်လွဲခြင်းကို ''ဒုဂ္ဂဟိတ, ဒုပဓာရိတ''ဟု ခေါ်သည်-ဟု ရေးသားပါသည်။

(ဆောင်) -တလွဲယူထား၊ ထိုစကား၊ မည်ငြား ဒုဂ္ဂဟိတ။
-တလွဲမှတ်သား၊ ထိုစကား၊ မည်ငြား ဒုပဓာရိတ။
-ကျမ်းစာများမှာ၊ ကိရိယာ (ကြိယာ)၊ ကောက်ကာ ဖော်ထုတ်ပြ။

မှတ်ချက်။ ။ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာနှင့်တကွ မိမိကြည့်ရှုရသမျှ ကျမ်းစာအားလုံး တို့၌ အကြားလွဲခြင်း, အမှတ်လွဲခြင်း-ဟု ကြိယာရအောင်ရေးသားကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ အဋ္ဌကထာဖွင့်များနှင့် မညီပါ။ ဤကျမ်း၌ကား အဋ္ဌကထာစာသွားအတိုင်း (ကြိယာမရဘဲ စကားရအောင်) ရေးပြလိုက်ပါသည်။

မေး။ ကဲ့ရဲ့စေခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''တပည့်တော်က အရှင်မကြီးကို ရိုရိုသေသေ မလုပ်ကျွေးဘူးတဲ့''စသောနည်းဖြင့် တစ်ပါးသောရဟန်းမကို ကဲ့ရဲ့စေသော (ကြားကြားသမျှ ကဲ့ရဲ့ကြလေအောင် အတင်းပြောသော)ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမတစ်ပါး။
ဝတ္ထု - တစ်ပါးသော ရဟန်းမကို ကဲ့ရဲ့စေခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်အာပတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။
(က) ရဟန်းမ၌ ရဟန်းမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ကဲ့ရဲ့စေသော ရဟန်းမ။
(ခ) ရဟန်းမ၌ သိက္ခမာန်, သာမဏေဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ကဲ့ရဲ့စေသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ရှုးသောရဟန်းမစသည်တို့သာ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပရဉ္စာပနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မကောင်းသဖြင့် မှတ်ယူခြင်း။ ၂။ ကဲ့ရဲ့စေခြင်း။
၃။ ကဲ့ရဲ့စေအပ်သူက ရဟန်းမဖြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၉။ ပရအဘိသပနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပရအဘိသပနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ မိမိကို ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးကို ဖြစ်စေ ငရဲ ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ **သာသနာတော်ဟူသော** ဗြဟ္မစရိယဖြင့်သော်လည်းကောင်း **ကျိန်ဆဲသောရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။**

မေး။ အဘိသပန-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကျိန်ဆဲမှု ပြုခြင်း (ဆဲရေးခြင်း) ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ (က) ငရဲဖြင့် ကျိန်ဆဲပုံ (ခ) ဗြဟ္မစရိယဖြင့် ကျိန်ဆဲပုံတို့ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''နိရယေ ဥပပဇ္ဇာမိ = ငရဲ၌ ဖြစ်ရပါစေရဲ့ = ငရဲကျရပါစေရဲ့''၊ ''နိရယေ ဥပပဇ္ဇတု = ငရဲ၌ ဖြစ်ပါစေဟယ် = ငရဲ ကျပါစေဟယ်''စသော စကားတို့ကို ပြောဆိုသော ရဟန်းမသည် ''ငရဲဖြင့် ကျိန်ဆဲသည်''မည်၏။

''ဂိဟိနီ ဟောမိ = လူဝတ်ကြောင်မ ဖြစ်ရပါစေရဲ့''၊ ''ဂိဟိနီ ဟောတု = လူဝတ်ကြောင်မ ဖြစ်ပါစေဟယ်''စသော စကားတို့ကိုပြောဆိုသော ရဟန်းမသည် ''ဗြဟ္မစရိယဖြင့် ကျိန်ဆဲသည်''မည်၏။

ခွဲခြားချက်။ ။ ရှေ့ကျိန်ဆဲပုံသည် မိမိကိုယ်ကို ကျိန်ဆဲပုံဖြစ်၍၊ နောက်ကျိန်ဆဲပုံသည် သူတစ်ပါးကို ကျိန်ဆဲပုံဖြစ်၏-ဟု ခွဲခြားမှတ်သားပါ။

မေး။ ပရအဘိသပနသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ စကားအခွန်းတိုင်း အခွန်းတိုင်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - စဏ္ဍကာဠီ။
ဝတ္ထု - ကျိန်ဆဲခြင်း။

မေး။ တိရစ္ဆာန်မျိုး၊ ပြိတ္တာမျိုး၊ မျက်စိကန်းခြင်း, ခြေလက်ကောက်ခြင်း စသည်ဖြင့် ရုပ်အဆင်း ပျက်ခြင်းတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ကျိန်ဆဲလျှင် မည်သည့်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။

(က) ရဟန်းမတစ်ပါးကို ''ခွေးဖြစ်ပါစေဟယ်'' ''မဟုတ်ဘဲနဲ့ပြောရင် သွေးအန်ပါစေ ဟယ်''ဟု ပြောသော ရဟန်းမ။

(ခ) လူ သာမဏေကို ကျိန်ဆဲသော ရဟန်းမ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမျှားကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -အနက်ကို ပို့ချပေးမှု, ပါဠိသင်ပေးမှု, ဆုံးမမှုတို့ကို ရှေ့သွားပြု၍ ပြောဆိုသော ရဟန်းမ။
-ရှားသော ရဟန်းမစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပရအဘိသပနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ငရဲ, (သို့) မြတ်သော အကျင့်ဖြင့် ကျိန်ဆဲခြင်း။ ၂။ ရဟန်းမဖြစ်ခြင်း။
၃။ အနက်, ပါဠိ, ဆုံးမမှုတို့ကို ရှေ့သွားပြုမှု မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ ရောဒနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ရောဒနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် မိမိကိုယ်ကို ပုတ်ခတ်၍ ပုတ်ခတ်၍ ငိုကြွေးအံ့၊ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ အဘယ်သို့သော ရဟန်းမအားသာ ရောဒနသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထုခြင်း, ငိုခြင်း နှစ်မျိုးလုံးကို ပြုသော ရဟန်းမအားသာ ရောဒနသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ် အာပတ်သင့်ပါသည်။
(ဆောင်) ထု, ငို နှစ်ဝ၊ ပြုပါမှ၊ ရောဒနပါစိတ်သင့်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - စဏ္ဍကာဠီ။
ဝတ္ထု - မိမိကိုယ်ကို ထု၍ ငိုခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်သောအာပတ်မျှားကို ဖော်ပြပါ။
(က) ထုရုံသာ ထု၍ မငိုသော ရဟန်းမ။ (ခ) ငိုရုံသာ ငို၍ မထုသော ရဟန်းမ။
(ဂ) ထုလည်း ထု, ငိုလည်း ငိုသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) (ခ)ဒုက္ကဋ် (ဂ) ပါစိတ်

မေး။ ရောဒနသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမျှားကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -ဥာတိဗျသန, ဘောဂဗျသန, ရောဂဗျသနတို့သည် တွေ့ထိနှိပ်စက်အပ်သည် ဖြစ်၍ ငိုရုံသာ ငိုပြီး မထုသော ရဟန်းမ။ - ရှားသောရဟန်းမစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။
(ဆောင်) ဥာတိဗျသန၊ စသည်တွေ့ခါ၊ ငိုရုံသာမှ၊ မထု က၊ ရောဒနပါစိတ် မသင့်။

မေး။ ရောဒနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၂ ပါးတို့ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ မိမိကိုယ်ကို ထုခြင်း။ ၂။ ငိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂-ရတ္တာန္ဓကာရဝဂ် ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

၃-နဂ္ဂဝဂ်

၁။ နဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်

မေး။ နဂ္ဂဝဂ်၏ အခြားအမည်တစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ နဟာနဝဂ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နဂ္ဂ ဘိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။
ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် အဝတ်မဆီး အချည်းနှီးဖြစ်၍ ရေချိုးငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အဘယ်ဘိက္ခုနီမမျိုးကို ''နဂ္ဂါ''ဟု ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။
ဖြေ။ ခါးဝတ်ရော အပေါ်ရုံပါ တစ်ထည်မျှ မပါသော ဘိက္ခုနီမကို ''နဂ္ဂါ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ အဝတ်မဆီး အချည်းနှီး ရေချိုးသော ဘိက္ခုနီမအား အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ အလုံးစုံသော ပယောဂတို့၌ ဒုက္ကဋ်။ ရေချိုးပြီးသောအခါ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ရဟန်းမ အများ။
ဝတ္ထု – အဝတ်မဆီး အချည်းနှီး ရေချိုးခြင်း။

မေး။ နဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ – ရေသနုပ်သက်နှင်းကို ခိုးသူတို့လုယူအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ ပျောက်ပျက်သော ကြောင့်လည်းကောင်း။ အဖိုးများစွာထိုက်တန်သော ရေသနုပ်သက်နှင်းကို ခိုးသူတို့ လုယူမှာ စိုးရိမ်ရခြင်းစသော ဘေးရန်တို့ကြောင့်လည်းကောင်း အဝတ်မဆီး အချည်းနှီးရေချိုးသော ရဟန်းမ။
– ရှုံးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။
အမှာ။ ။ ''အဝတ်မပါ ကိုယ်ဗလာဖြင့် ရေချိုးကောင်းသော အကြောင်းများကို ဖော်ပြ ပါ''ဟု မေးခဲ့လျှင် ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ နဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ အဝတ်မဆီး အချည်းနှီးဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်း။ ၃။ ရေချိုးမှု ပြီးဆုံးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရေချိုးမှုနှင့်စပ်၍ သိအပ်သိထိုက်သော ပဋိစ္စာဒိ (ဖုံးကွယ်ခြင်း) ၃-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ ဇန္ဃာယရပဋိစ္စာဒိ = ဇရုံးအိမ် ရေချိုးအိမ်ဖြင့် ဖုံးကွယ်ခြင်း။
၂။ ဥဒကပဋိစ္စာဒိ = မြစ်, ချောင်း, ရေကန်စသည်ဝယ် ဆင်း၍ ရေချိုးရာ၌ ရေဖြင့် ဖုံးကွယ်ခြင်း။
၃။ ဝတ္ထုပဋိစ္စာဒိ = အဝတ် ရေသနုပ်ဖြင့် ဖုံးကွယ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။
ဇရုံးအိမ်။ ။ ရေ, မီးအပြည့်အစုံရှိ၍ ရေလည်းချိုးနိုင်, ခွေးလည်း အောင်းနိုင်သော ကျောင်းငယ်တစ်မျိုးကို ''ဇန္ဃာယရ = ဇရုံးအိမ်''ဟု ခေါ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ယခုခေတ် လုံခြုံသော ရေချိုးခန်း ရေချိုးအိမ်များ၌ ရေသနုပ်သက်နှမ်းမပါဘဲ ရေချိုးကောင်း/ မချိုးကောင်း အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ယခုခေတ် လုံခြုံသော ရေချိုးခန်း ရေချိုးအိမ်များသည် ဇန္တာဃရနှင့် သဘောတူပင် ဖြစ်သောကြောင့် ချိုးကောင်းပါသည်။

မေး။ အဝတ်မပါ ကိုယ်ဗလာဖြင့် ရေချိုးနိုင်သော နေရာများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ လုံခြုံသော ရေချိုးခန်းနှင့် ကိုယ်မြုပ်သော ရေတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဥဒကသာဋ္ဌိက သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥဒကသာဋ္ဌိက သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ရေသနုပ်ကို ပြုစေလိုသော ရဟန်းမသည် ပမာဏနှင့်ယှဉ်သော ရေသနုပ်ကို ပြုစေအပ်၏။ ထိုရေသနုပ်၏ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သည်ကား- ပမာဏတည်း။ မြတ်စွာဘုရား လက်သန်း တော်အထွာအားဖြင့် အလျားမှ ၄-ထွာတို့လည်းကောင်း၊ အနံမှ ၂-ထွာတို့လည်းကောင်း။ ဤကား ပမာဏတည်း။ ထိုပမာဏကို လွန်စေသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိဘိက္ခုနီမများ။
ဝတ္ထု - ပမာဏမရှိသော ရေသနုပ်တို့ကို ဆောင်ခြင်း။

၃။ စီဝရသိဗ္ဗန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ရဟန်းမ၏ သက်နှမ်းကို ကိုယ်တိုင်ဖြည်ပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးကို ဖြည်စေပြီး၍သော်လည်းကောင်း ထိုရဟန်းမသည် နောက်၌ အန္တရယ်မရှိဘဲ ၄-ရက်, ၅-ရက်ကို ကြဉ်ထား၍ ကိုယ်တိုင်မူလည်း ချုပ်မပေးအံ့၊ သူတစ်ပါးကို ချုပ်စေခြင်းငှါ ကြောင့်ကြကိုမူလည်း မပြုအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ သိဗ္ဗေတွာ-၌ သိဗ္ဗန-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုလော့။ အနန္တရာယိကိန်-၌ အန္တရာယ-အရကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မကောင်းသဖြင့် ချုပ်အပ်သော သက်နှမ်းကို တစ်ဖန်ချုပ်ခြင်း အကျိုးငှါ ဖြည်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မင်း, ခိုးသူ, မီးစသော အန္တရာယ် ၁၀-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို ယူရပါမည်။

မေး။ စတူဟပဠာဟာ-အရ ဘယ်နေ့မှ၁၍ ယူရပါမည်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဖြည်ပြီးရာ နေ့မှစ၍ ယူရပါမည်။

မေး။ စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဖြည်ပြီးရာနေ့မှစ၍ ၅ ရက်လွန်စေပြီးနောက် ''မချုပ်တော့အံ့၊ ချုပ်ခြင်းငှါ ကြောင့်ကြ မပြုတော့အံ့''ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ဓုရနိုကွေပ ပြုအပ်ကာမျှ၌ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - သက်နှံးကို ဖြည်ပြီးနောက် ပြန်မချုပ်ခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်သောအာပတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။
(က) ရဟန်းမ၌ ရဟန်းမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ပြန်မချုပ်ပေးသော ရဟန်းမ။
(ခ) ရဟန်းမ၌ သာမဏေဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ပြန်မချုပ်ပေးသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ ဖြည်ပြီးပြန်ချုပ် မပေးသော်လည်း အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ - ရဟန်းမ, သိက္ခာမာန် သာမဏေမ နှစ်မျိုးလုံးတို့၏ သက်နှံးမှတစ်ပါးသော ပရိက္ခရာကို ဖြည်ပြီးနောက် ပြန်ချုပ်မပေးသော ရဟန်းမ။
- အန္တရာယ်ရှိ၍ ပြန်ချုပ်မပေးသောရဟန်းမ။
- ရှာပါသော်လည်း တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ မရ၍ ချုပ်မပေးသော ရဟန်းမ။
- ချုပ်နေစဉ် ၅ ရက်ကို ကျော်လွန်စေသော ရဟန်းမ။
- မကျန်းမာသည်ဖြစ်၍ ပြန်ချုပ်မပေးသော ရဟန်းမ။
- ဘေးရန်တို့ကြောင့် ပြန်ချုပ်မပေးသော ရဟန်းမ။
- ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ သယံဘူစာရ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ သယံဘူစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပါ။

ဖြေ။ ၅-ရက်တစ်ကြိမ် သက်နှံးတို့၏ လှည့်လည်ခြင်းကို လွန်စေသော ရဟန်းမအား ပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။

မေး။ သယံဘူစာရသိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမတို့သည် မိမိတို့ သက်နှံးကို ဖျိုမတက်အောင်, အောက်စော်မနံအောင် ၅-ရက်တစ်ကြိမ်ကျ လဲလှယ်၍ ဝတ်ရ, ရုံရသည်။ မဝတ်, မရုံလျှင်လည်း နေလှန်းပေးရသည်။ ၅-ရက်ကျော်အောင် ဝတ်လည်း မဝတ်, ရုံလည်း မရုံ, နေလည်း မလှန်းလျှင် ပါစိတ် အာပတ်သင့်၏-ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဠာဟိက-ပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''ပဠ အဟာနိ ပဠဟံ၊ ပဠာဟမေဝ ပဠဟိကံ''ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ၅-ရက်သည် ''ပဠဟိက''မည်ပါသည်။

မေး။ သယံဘူစာရံ-၌ သယံဘူ-အရကို ဖော်ပြ၍၊ သယံဘူစာရ-အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သယံဘူ-အရ တိစီဝရိက်, ရေသနုပ်, ရင်စည်းတဘက်-ဟူသော သက်နှံး (၅)ထည်လုံး

http://www.dhammadownload.com

ကို ယူရပါမည်။ (''သယံဘဏ္ဍိယတေတိ သယံဘောဏ''ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ချုပ်စပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့် သက်နိုး ၅-ထည်လုံးကို ''သယံဘဏ္ဍိ'' ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။)

''သယံဘဏ္ဍိနံ စာရော သယံဘဏ္ဍိစာရော''ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သုံးစွဲခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နေလှန်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း သက်နိုး ၅-ထည်တို့ကို လဲလှယ်ခြင်းကို ''သယံဘဏ္ဍိစာရ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ (သက်နိုး ၅ ထည်တို့ကို လဲလှယ်ဝတ်ရုံခြင်း, နေလှန်းခြင်းကို ''သယံဘဏ္ဍိစာရ''ခေါ်၏-ဟူလို။)

(ဆောင်) - ငါးထည်လုံးသည်၊ သယံဘဏ္ဍိ ခေါ်၏ မှတ်ကုန်ကြ။
- ချုပ်စပ်အပ်ဘီ၊ ဗျူပ္ပတ္တိ၊ ထုတ်ဘီ မှန်မှုချ။
- လဲလှယ်ဝတ်ခြင်း၊ နေလှန်းခြင်းပါ၊ ဤနှစ်ဖြာ၊ သယံဘဏ္ဍိစာရ။

မေး။ အတိုကျာမေယျ ပါစိတ္တိယ်-အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ၆-ရက်မြောက် အရုဏ်တက်ချိန်၌ သက်နိုး ၁ ထည်ကို သုံးစွဲခြင်း, နေလှန်းခြင်းအားဖြင့် မလဲလှယ်အပ်သော် ပါစိတ်အာပတ် ၁-ချက် သင့်ပါသည်။ ၅ ထည်တို့ကို မလဲလှယ်အပ်သော် ပါစိတ်အာပတ် ၅ ချက်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဘိက္ခုနီမ အများ။
ဝတ္ထု - သက်နိုးကို ထားခဲ့၍ သင်းဘိုင်, ကိုယ်ရုံဖြင့် ဇနပုဒ်ဒေသစာရီကို လှည့်လည်ခြင်း။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သောအာပတ်များကို ဖြေဆိုပါ။

(က) ၅ ရက်လွန်ပြီးသော လဲလှယ်ခြင်း၌ လွန်ပြီးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လွန်စေသော ရဟန်းမ။

(ခ) ၅-ရက်မလွန်သေးသော လဲလှယ်ခြင်း၌ မလွန်သေးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လွန်စေသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ - ၅ ရက်မလွန်သေးသော လဲလှယ်ခြင်း၌ ၅ ရက်မလွန်သေးဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ လွန်စေသော ရဟန်းမ။
- ၅ ရက်မြောက်၌ ၅ ထည်သောသက်နိုးတို့ကို ဝတ်သော, ရုံသော, နေလှန်းသောရဟန်းမ။
- မကျန်းမာသည်ဖြစ်၍ လွန်စေသော ရဟန်းမ။
- ''ငါ၏ အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်သော ဤသက်နိုးကို ဤကဲ့သို့ ခိုးသူဘေး ဖြစ်ရာအခါ၌ ဆောင်ခြင်းငါ မတတ်ကောင်း''ဟု ကြံ၍ ဘေးရန်တို့ကြောင့် လွန်စေသောရဟန်းမ။
- ရှားသော ရဟန်းမ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သယံဘဏ္ဍိစာရသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သက်နိုး ၅ ထည်တို့တွင် တစ်ထည်ထည်ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ၅ရက်ကို ကျော်လွန်ခြင်း။
၃။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်း။ ၄။ မလဲလှယ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅။ စီဝရသက်မနီယ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ စီဝရသက်မနီယ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ပြောင်းရွှေ့အပ် (ပြန်ပေးအပ်)သော သက်နှံးကို ဆောင်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ စီဝရသက်မနီယ-အဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အခြားရဟန်းမ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော, မပန်ကြားဘဲ ယူထားအပ်သည်ဖြစ်၍ တဖန်ပြန်ပေးထိုက်သော သက်နှံး ၅ ထည်တို့တွင် တစ်ထည်ထည်သောသက်နှံးကို ''စီဝရ သက်မနီယ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ သက်မေတဗ္ဗန္တိ သက်မနီယံ၊ သက်မနီယံ စီဝရံ စီဝရံသက်မနီယံ။ ပြောင်းရွှေ့စေထိုက် ပြန်ပေးထိုက်သော သက်နှံးသည် ''စီဝရသက်မနီယ''မည်၏-ဟု သဒ္ဒတ္ထမှတ်ပါ။

(ဆောင်) မပန်မကြား၊ ယူင‌ထားသဖြင့်၊ မမှားကေန်၊ ပြန်ပေးထိုက်ပေ၊
သက်နှံးတွေ့၊ ခေါ်လေ စီဝရသက်မနီယ။

မေး။ ဓာရေယျ-၌''ဓာရဏာ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဝတ်ခြင်း, ရုံခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ဝတ်, ရုံနှစ်ဖြာ၊ မည်သည်ဘာ၊ ခေါ်ပါ ဓာရဏာ။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမတစ်ပါး။
ဝတ္ထု - ဘိက္ခုနီ၏ သက်နှံးကို ယူ၍ မပန်ကြားဘဲ ရုံခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။
(က) ရဟန်းမ၌ ရဟန်းမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သက်နှံးကို ဆောင်သော ရဟန်းမ။
(ခ) ရဟန်းမ၌ သိက္ခမာန်မဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သက်နှံးကိုဆောင်သော ရဟန်းမ

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ်။

မေး။ စီဝရသက်မနီယ သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -သက်နှံးရှင်က ပေးအပ်သော သက်နှံးကို ဆောင်သောရဟန်းမ။
-သက်နှံးရှင်ကို ပန်ကြား၍ ဆောင်သောရဟန်းမ။
-ခိုးသူလုယက် ပျောက်ပျက်သော သက်နှံးရှိသည်ဖြစ်၍ ဆောင်သောရဟန်းမ။
-''မရုံအပ်, မဝတ်အပ်သော သက်နှံးကို ခိုးသူတို့ ဆောင်ယူကြလိမ့်မည်''ဟု ကြံ၍ ဘေးရန်တို့ကြောင့် ဆောင်သော (ဝတ်, ရုံသော)ရဟန်းမ။
-ရှားသောရဟန်းမစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

အဆုံးအဖြတ်။ ။ ကခ်ါအဋ္ဌကထာ (၃၂၄)၌ ''ဣဒံ မေ စီဝရံ မဟဋ္ဌ ဤဒိသေ စောရဘယေ နဿတိ ဓာရေတုန္တိ ဝေရှပါသု အာပဒါသု''ဟု ပါဠိရှိ၏။ ဋီကာသစ် (၄၇၄) သယ်ာဠီစာရသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ဆိုပါဠိကိုပယ်ရှားပြီးနောက် ဤစီဝရသက်မနီယ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ''အာပဒါသု ဝါ ဓာရေတိတိ သစေ အပါရုတံ ဝါ အနိဝတ္ထံ ဝါ

http://www.dhammadownload.com

စောရာ ဟရန္တိ၊ ဝေရူပါသု အာပဒါသု ဓာရေတိ၊ အနာပတ္တိ''ဟု ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာ (၂၀၆)အတိုင်း ဖွင့်ပြထားပါသည်။ ၄င်းသို့လိုက်၍ အဓိပ္ပါယ်ရေးပြလိုက်ပါသည်။

မေး။ စီဝရသက်မနီယ သိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၄ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပြောင်းရွှေ့ထိုက်(ပြန်ပေးထိုက်)သော သက်နှံးဖြစ်ခြင်း။ ၂။ရဟန်းမ၏ ဥစ္စာဖြစ်ခြင်း။ ၃။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်း။ ၄။ ဆောင်ခြင်း(ဝတ်ခြင်း, ရုံခြင်း)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၆။ ဂဏစီဝရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဂဏစီဝရသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ဘိက္ခုနီသံဃာ၏ သက်နှံးလာဘ်ကို အန္တရာယ်ကို ပြုပြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဂဏစီဝရ သိက္ခာပုဒ်၌ ဂဏ အရနှင့် စီဝရ အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဂဏ အရ ဘိက္ခုနီသံဃာကို ယူရပါမည်။
စီဝရ-အရ ဝိကပ္ပနာလောက်သည်လည်းဖြစ်သော နောက်ဆုံးဖြစ်သော ရထိုက်သော သက်နှံးကို ယူရပါမည်။
(**ဆောင်**) ဂဏစီဝရ၊ ထိုဂဏ၊ ယူရ နီသံဃာ။

မေး။ အန္တရာယ် ကရေယျ-အရ ''အန္တရာယ်ပြု''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီသံဃာအား အလှူရှင်တို့က သက်နှံးလှူလိုပါလျက် မလှူနိုင်အောင်(မလှူဖြစ်အောင်) အားထုတ်ခြင်းကို ''အန္တရာယ်ပြု''ဟု ဆိုပါသည်။
(**ဆောင်**) မလှူနိုင်ရန်၊ အားထုတ်ပြန်၊ အန္တရာယ်ပြု-ဟုခေါ်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိအာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မလှူဖြစ်အောင် အားထုတ်သော ရဟန်းမ၏ စကားဖြင့် အလှူရှင်တို့က မလှူကြလျှင် ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - ဘိက္ခုနီသံဃာ၏ သက်နှံးလာဘ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။
(က) သက်နှံးမှတစ်ပါး ခွက်စသော, ထောပတ်စသော ပရိက္ခရာတို့ကို မလှူဖြစ်အောင် အန္တရာယ်ပြုသော ရဟန်းမ။
(ခ) များစွာသော ဘိက္ခုနီမတို့၏လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီမ တစ်ပါး၏လည်းကောင်း သက်နှံးလာဘ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ အထက်ပါ ရဟန်းမတို့အား ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ –''ယခု မလျှောက်ကြပါနဲ့ဦး၊ အဖိုးချိုတဲ့ အခါကျမှ လျှောက်ကြတာပေါ့''ဟု အကျိုးအာနိသင်ကို ပြု၍ တားမြစ်သော ရဟန်းမ။

–ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) အကျိုးကိုပြ၊ တားမြစ်က၊ ကင်းပ အာပတ်နှင့်။

မေး။ ဂဏာစီဝရသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝိကပ္ပနာလောက်သော နောက်ဆုံးသင်္ကန်းဖြစ်ခြင်း။

၂။ ဘိက္ခုနီသံဃာအပေါ်၌ ညွှတ်ပြီးဖြစ်ခြင်း။

၃။ အကျိုးအာနိသင်ကို မပြဘဲ အန္တရာယ်ကို ပြုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

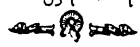

၇။ ပဋ္ဌမာဟန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဋ္ဌမာဟန သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် တရားရှိသော သင်္ကန်းဝေဖန်ခြင်းကို တားမြစ်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''ဓမ္မိကစီဝရဝိဘင်''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ညီညွှတ်သော ဘိက္ခုနီသံဃာသည် စည်းဝေး၍ ပြုအပ်သော သင်္ကန်းဝေဖန်ခြင်းကို ''ဓမ္မိကစီဝရဝိဘင်=တရားနှင့်ညီသော သင်္ကန်းဝေဖန်ခြင်း''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

(ဆောင်) ဘိက္ခုနီသံဃာ၊ ညီညွှတ်စွာပ၊ စည်းဝေးကြ၊ ဓမ္မိက–ဟု ခေါ်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ထုလ္လနန္ဒာ။

ဝတ္ထု – တရားနှင့်ညီသော သင်္ကန်းဝေဖန်မှုကို တားမြစ်ခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ (က) ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သော ရဟန်းမများ (ခ) အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) – ဓမ္မိကဖြစ်သော ဝေဖန်ခြင်း၌ ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ တားမြစ်သော ရဟန်းမ။

– အဓမ္မိကဖြစ်သော ဝေဖန်ခြင်း၌ ဓမ္မိကဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တားမြစ်သော ရဟန်းမ။

– ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ တားမြစ်သော ရဟန်းမတို့ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) – ဓမ္မိက, အဓမ္မိကနှစ်ပါးစုံ၌ အဓမ္မိကဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တားမြစ်သော ရဟန်းမ။

– ''ယခုဝေလျှင် တစ်ပါးမှာ သင်္ကန်းတစ်ထည်စာ မလောက်ဘူး။ ဆိုင်းငံ့ကြပါဦး၊ သုံးရက် လေးရက်ကြာလျှင် ရလိမ့်ဦးမယ်၊ ထိုအခါကျမှ ဝေကြတာပေါ့''ဟု အကျိုးအာနိသင်ကို ပြု၍ ထားမြစ်သော ရဟန်းမ။

– ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဋ္ဌမာဟနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

၁။ သက်နှံးဝေဖန်ခြင်း၏ တရားနှင့်လျော်ညီခြင်း။
၂။ တရားနှင့် ညီ၏ဟု အမှတ်ရှိခြင်း။
၃။ အကျိုးအာနိသင်ကို မပြဘဲ တားမြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၈။ စီဝရဒါနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ စီဝရဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပါ။

ဖြေ။ အိမ်ဦးနေသူ လူ၊ ပရိဗိုဇ်ယောကျ်ား၊ ပရိဗိုဇ်မ တစ်ယောက်ယောက်အား ကပ္ပဒိန္နုထိုး အပ်ပြီးသော ရဟန်းတို့၏သက်နှံးကို ပေးသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အဂါရိက-အရ အိမ်ဦးနေသူ လူအားလုံးကို ယူရပါမည်လော ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အိမ်ဦးနေသူ လူအားလုံးကို မယူရပါ။ မိဘနှစ်ပါးမှတစ်ပါး အခြား လူများကိုသာ ယူရပါမည်။

မေး။ သမဏာစီဝရ-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကပ္ပဒိန္နုထိုးအပ်ပြီးသော ဝတ်, ရုံလောက်သော သက်နှံးကို ယူရပါမည်။
(ဆောင်) ဒိန္နုထိုးတုံ၊ ဝတ်, ရုံလောက်စွာ၊ သက်နှံးဟာ၊ မှတ်ပါ သမဏာစီဝရ။

မေး။ (က) ကပ္ပဒိန္နု မထိုးရသေးသော သက်နှံး-ခေါ် အဝတ်ကို လူများ ဝတ်ရုံကောင်း/ မဝတ်ရုံကောင်း။
(ခ) နှစ်ထပ်သက်နှံးကြီးကို သာမဏေများ ဝတ်ကောင်း/ မဝတ်ကောင်း ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ (က) စီဝရဒါနသိက္ခာပုဒ်၌ ''လူစသည်တို့အား မပေးကောင်းသော သက်နှံးမှာ ကပ္ပဒိန္နု ထိုးအပ်ပြီးသော ဝတ်, ရုံလောက်သော သက်နှံးဖြစ်သည်'' စကားကို ထောက်ထား၍ ကပ္ပဒိန္နု မထိုးရသေးလျှင် ''သမဏာစီဝရ''အမည်မရသေးသဖြင့် ပေးသင့်သူအား ပေးကောင်းသည်၊ ထိုအဝတ်ကို လူများ ဝတ်ရုံကောင်းသည်ဟု သိရပါသည်။
(ခ) ''ကပ္ပဒိန္နု မထိုးရသေးလျှင် 'သမဏာစီဝရ'အမည်မရသေးသဖြင့် ထိုအဝတ်ကို လူများ ဝတ်ရုံကောင်းသည်''ဟူသောစကားကို ကောက်ချက်ချ၍ နှစ်ထပ်သက်နှံးကို သာမဏေများ ဝတ်ရုံကောင်းသည်ဟု သိရပါသည်။

မေး။ စီဝရဒါနသိက္ခာပုဒ်၌ ဒဒေယျ-အရ ''ပေးခြင်း''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ စွန့်လွှတ်သောအားဖြင့် ပေးခြင်း အပိုင်ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လှူသောအားဖြင့် ပေးခြင်း မဟုတ်ပါ။
(ဆောင်) အပိုင်ပေးမှ၊ ဒဒေယျ။ မှတ်ကြ သောတုဆွေ။

မေး။ သမဏာစီဝရကို ပေးကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် မပေးကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပေးကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်များမှာ-သီတင်းသုံးတော် ၅ ယောက်နှင့် မိဘနှစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပါသည်။
မပေးကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ - လူဝတ်ကြောင်၊ ပရိဗိုဇ်ယောကျ်ား၊ ပရိဗိုဇ်မ (ဖိုးသူတော်၊ သီလရှင်၊ ရသေ့)များ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - အိမ်ခ်ဉ်တည်သူလူဝတ်ကြောင်အား သမဏာစီဝရကို ပေးခြင်း။

မေး။ လူဝတ်ကြောင်စသည်တို့အား သမဏာစီဝရကို ပေးသောရဟန်းအား အဘယ်အာပတ် သင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမျှားကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ - မိဘတို့အား အပိုင်စွန့်ရှိသော်လည်း ပေးသောရဟန်းမ။
- မိဘနှစ်ပါးမှတစ်ပါး အခြားသူတို့အား အခိုက်အတန့်ငှါးသောအားဖြင့် ပေးသောရဟန်းမ။
- ရှုးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စီဝရဒါနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သမဏာစီဝရဖြစ်ခြင်း။
၂။ သီတင်းသုံးဘော် ၅ ယောက်နှင့် မိဘမှတစ်ပါး အခြားသူတို့အား ပေးခြင်း။
၃။ အခိုက်အတန့်ပေးခြင်း မဟုတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၉။ ကာလအတိက္ကမနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကာလအတိက္ကမနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပါ။

ဖြေ။ သင်္ကန်းခ်ဉ် အားနည်းသော မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် သင်္ကန်းကာလကို လွန်စေသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဒုဗ္ဗလစီဝရပစ္စာသာ-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''တပည့်တော် တတ်နိုင်လျှင် လှူပါမည်''ဟူသော စကားမျှလောက်ကို ကြားရ၍ ဖြစ်စေအပ်သော အလိုအာသာ (မျှော်လင့်ချက်)ကို ''ဒုဗ္ဗလစီဝရပစ္စာသာ = အားနည်းသော သင်္ကန်းခ်ဉ်ဖြစ်သော အလိုအာသာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ စီဝရကာလသမယ အတိက္ကာမေယျ-အရ သင်္ကန်းကာလကို ကျော်လွန်စေပုံကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မိုးလပတ်လုံး နေပြီးသော (ဝါမှထသော)ရဟန်းမတို့က ကာလသင်္ကန်းကို ဝေဖန်အပ်သည် ရှိသော် ''အရှင်မတို့ ဆိုင်းငံ့ကြပါဦး။ သံဃာ၏ သင်္ကန်းရဖို့ရန် မျှော်လင့်ချက် ရှိပါသည်''ဟု ပြော၍ သင်္ကန်းကာလကို ကျော်လွန်စေပါသည်။

မေး။ သင်္ကန်းကာလကို ကျော်လွန်စေသောရဟန်းမအား အာပတ်သင့်ရာ ကာလကို ဖော်ပြ၍ ယင်းသို့ ကျော်လွန်စေသော ရဟန်းမအား အဘယ့်ကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်ရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ကထိန်မခင်းလျှင် မိုးလ၏ နောက်ဆုံးလ(သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အထိ)ကို၊ ကထိန်ခင်းလျှင် ကထိန်နုတ်ရာနေ့ကို ကျော်လွန်စေ လျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သင်္ကန်းကာလကို ကျော်လွန်သွားပါက ပုရိမဝါကျွတ်သော ရဟန်းမများမှာ ရသင့်သော လာဘ်လာဘမှလည်း ဆုတ်ယုတ်တတ်, နောက်ထပ်ရဖွယ် သင်္ကန်းကလည်း ရချင်မှ ရမည်ဖြစ်၍ နောင့်ယှက်ရာရောက်သောကြောင့် ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ (ဘာသာဋီကာ)

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - အားနည်းသော သင်္ကန်း၌ဖြစ်သော မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် သင်္ကန်းကာလကို ကျော်လွန်စေခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်သော အာပတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။
(က) အားနည်းသော သင်္ကန်း၌ ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ ကျော်လွန်စေသော ရဟန်းမ။
(ခ) အားနည်းသော သင်္ကန်းမဟုတ်သည်၌ အားနည်းသော သင်္ကန်းဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ကျော်လွန်စေသော ရဟန်းမ။
(ဂ) ဒုဗ္ဗလ စီဝရ, အဒုဗ္ဗလစီဝရနှစ်ပါးစုံ၌ အဒုဗ္ဗလစီဝရဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ကျော်လွန်စေသော ရဟန်းမ။
(ဃ) ''လှူခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကြပါ''ဟု လျှောက်ကြပါသော်လည်း ''ယခုအခါ ဒါယကာတို့မှာ ဝါ ဖြစ်ပေါ်တော့မည်''ဟု ဖြစ်စေ၊ ''သဒ္ဓါတရားရှိသော ယောက်ျား လာလိမ့်မည်၊ ထိုယောက်ျားလာလျှင် ကေန်မုချ လှူကြလိမ့်မည်''ဟု ဖြစ်စေ အကျိုးအာနိသင်ကို ပြ၍ တားမြစ်သော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) (ခ) ဒုက္ကဋ် (ဂ) (ဃ) အနာပတ္တိ

မေး။ ကာလအတိက္ကမနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ အားနည်းသော သင်္ကန်းဖြစ်ခြင်း။ ၂။ အားနည်းသော သင်္ကန်းဟု အမှတ်ရှိခြင်း။ ၃။ အကျိုးအာနိသင်ကို မပြဘဲ တားမြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

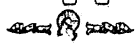

၁၀။ ကထိနဒ္ဓါရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကထိနဒ္ဓါရ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။
ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် တရားရှိသော ကထိန်နတ်ခြင်းကို တားမြစ်ပြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အဘယ်ကို ''ဓမ္မိက ကထိနဒ္ဓါရ''ဟု ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုရ၏။ ယင်းသို့ ကထိန်နတ်ခြင်းကြောင့် ရရှိနိုင်သောအကျိုးကိုလည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ဘိက္ခုနီအားလုံးတို့အား အကာလသင်္ကန်းလှူလိုသော ဒါယကာက ကထိန်းခင်းခြင်းကြောင့် ရရှိသောအကျိုးအာနိသင်လာဘ်ထက် အပိုအလွန်ကို ဖြစ်စေ, အညီအမျှကို ဖြစ်စေ လှူပြီးနောက် တောင်းပန်အပ်သော သမဂ္ဂဘိက္ခုနီသံဃာက ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာ ဖြင့် တပေါင်းလမပြည့်မီအကြား၌ ကထိန်နတ်ခြင်းကို ''ဓမ္မိကကထိနဒ္ဓါရ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ယင်းသို့ ကထိန်နုတ်လိုက်ခြင်းကြောင့် ကထိန်အာနိသင် ပျက်ပြယ်သွားပြီဖြစ်၍ ကျောင်းတိုက်ရှိ သံဃာအားလုံး (ပုရိမဝါကျွတ်သူ၊ ပစ္ဆိမဝါကျွတ်သူ၊ ဝါကျွတ်ပြီးမှ ရောက်လာသူ အားလုံး)ပင် အညီအမျှ သက်နန်းကို ဝေဖန်၍ ယူနိုင်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ ဓမ္မိက မဖြစ်သော ကထိနဒ္ဒါရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ကထိန်နုတ်ခြင်းကြောင့် ရရှိမည့် လာဘ်က ကထိန်အာနိသင်လာဘ်အောက် နည်းနေလျှင် ထိုကထိန်နုတ်ခြင်းသည် ''ဓမ္မိက မဖြစ်သော ကထိနဒ္ဒါရ'' ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု – ကထိန်နုတ်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်း။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ဤသိက္ခာပုဒ် အနာပတ္တိဝါရ၌ ''ဘိက္ခုနီသံဃာမှာ သက်နန်းဟောင်းနွမ်းနေပြီ၊ ကထိန်အာနိသင်ကို အရင်းခံ၍ ရမည့်လာဘ်, ရပြီးလာဘ်က အများကြီးဖြစ်သည်'' စသည်ဖြင့် အကျိုးအာနိသင်ကို ပြ၍တားမြစ်သော ရဟန်းမကို ''အာနိသံသ ဒသေတ္မာ ပဋ္ဌဗာဟန္တိ''–ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ (ဋီသစ်၊ ၄ရ၅။)

မေး။ တရားနှင့်ညီသော ကထိန်နုတ်ခြင်းကို ခွင့်ပြုတော်မူသော ဘုရားရှင်၏ ရည်ရွယ်ချက်တော်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပုရိမဝါကျွတ်သူ, ပစ္ဆိမဝါကျွတ်သူ, ဝါကျွတ်ပြီးမှ ရောက်လာသူ၊ ထိုသံဃာအားလုံး အညီအမျှ သံဃိကသက်နန်းကို ရစေလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၃–နဂ္ဂဝဂ်ပြီး၏။

□□□□□

၄။ တုဝဋ္ဋဝဂ်

၁။ ကေမဋ္ဌတုဝဋ္ဋသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကေမဋ္ဌတုဝဋ္ဋသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းမနှစ်ယောက်တို့ ညောင်စောင်း (ခုတင်)တစ်ခုထည်း၌ အိပ်ကြလျှင် ထိုရဟန်းမတို့အား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းမ နှစ်ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်က အိပ်ပြီးမှ အခြားတစ်ယောက် အိပ်သည်ဖြစ်စေ, နှစ်ယောက်လုံး တစ်ပြိုင်နက်အိပ်ကြသည်ဖြစ်စေ နှစ်ယောက်လုံးတို့အား ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ (ရဟန်းနှစ်ပါးတို့ အတူအိပ်ကြလျှင် ဒုက္ကဋ်။)

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ရဟန်းမ အများ။
ဝတ္ထု – ရဟန်းမနှစ်ယောက်တို့ ညောင်စောင်းတစ်ခု (ခုတင်တစ်ခု)တည်း၌ အတူအိပ်ခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမျှားကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ - တစ်ယောက်က အိပ်ပြီး တစ်ယောက်က ထိုင်နေလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ နှစ်ယောက်လုံး ထိုင်နေလျှင်သော်လည်းကောင်း ထိုရဟန်းမတို့အား အာပတ်မသင့်။
- ရှေးသောရဟန်းမ စသည်တို့အားလည်း အာပတ်မသင့်။

မေး။ ကေမဠတုဝဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ညောင်စောင်းတစ်ခုတည်း ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ နှစ်ယောက်အတူအိပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ကေတ္တရဏတုဝဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကေတ္တရဏတုဝဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းမနှစ်ယောက်တို့ တစ်ခုတည်းသော အခင်း၊ အခြေရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ အိပ်ကြလျှင် ထိုရဟန်းမတို့အား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ကေတ္တရဏာပါဝုရဏာ-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပြောင်းရွှေ့၍ ရနိုင်သော အခင်း၊ အခြေ၊ ဖျာ၊ သင်ဖြူးစသည်တို့၏ တစ်ဘက်သော အစွန်းကို ခင်းပြီး၊ တစ်ဘက်သော အစွန်းကို ခြုံ၍အိပ်ကြသော ရဟန်းမတို့ကို "ကေ-တ္တရဏာပါဝုရဏာ" ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမအများ။
ဝတ္ထု - တစ်ခုတည်းသော အခင်း၊ အခြေရှိသည်ဖြစ်၍ အိပ်ခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းမတို့အား သင့်သောအာပတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) တစ်ခင်း၊ တစ်ခြေတည်း၌ တစ်ခင်း၊ တစ်ခြေတည်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အိပ်သော ရဟန်းမ။
(ခ) အခြေမတူဘဲ တစ်ခင်းတည်း၊ အခင်းမတူဘဲ တစ်ခြေတည်း အိပ်သောရဟန်းမ။
(ဂ) အသီးသီးသော အခင်း၊ အခြေ၌ တစ်ခုတည်းသော အခင်း၊ အခြေဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ အိပ်သော ရဟန်းမ

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ် (ဂ) ဒုက္ကဋ် ၂ ချက်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမျှားကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ - အသီးသီးသော အခင်းအခြေ၌ အသီးသီးသော အခင်းအခြေဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ အိပ်သောရဟန်းမ။
- အလယ်၌ သက်နှံးကိုဖြစ်စေ, တောင်ဝှေးကိုဖြစ်စေ, အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ခါးပန်းကြိုးကို ဖြစ်စေ အပိုင်းအခြားထား၍ အိပ်သော ရဟန်းမ။
- ရှေးသော ရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ယခုခေတ် အသုံးပြုနေကြသော ကော်ဇောကြီးများအပေါ်၌ ကိုယ်စီကိုယ်ငင် အခင်းမရှိကြဘဲ အတူတကွ အိပ်ကောင်းပါသလော ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာများ၀ယ် ပြောင်းရွှေ့၍ ရစကောင်းသော စောင်ကြီး ကော်ဇောကြီး ဖျာ သင်ဖြူးကြီးများကို ပြဆိုထားသောကြောင့် ယခုခေတ် အသုံးပြုနေကြသော ကော်ဇောကြီးများအပေါ်၌ ကိုယ်စီကိုယ်စီ အခင်းမရှိကြဘဲ မအိပ်ကောင်းပါ။

မေး။ ပြောင်းရွှေ့၍ ရစကောင်းသော စောင်ကြီး ကော်ဇောကြီး ဖျာ သင်ဖြူးကြီးများအပေါ်၌ အခင်းသီးခြားမရှိဘဲ မလွှဲသာမရှောင်သာ အတူအိပ်ခွင့်ကြုံခဲ့သော် အာပတ်မသင့်အောင် မည်သို့ပြုလုပ်ပြီး အိပ်ကြရပါမည်နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အလယ်၌ သက်နန်းတစ်ထည်ကိုဖြစ်စေ, တောင်ဝှေးကိုဖြစ်စေ, အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ခါးပန်းကြိုးကို ဖြစ်စေ အပိုင်းအခြားထားပြီး အိပ်ကြရပါမည်။ ယင်းသို့ အိပ်လျှင် အာပတ်မသင့်ပါ။

၃။ အဖာသုကရဏသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အဖာသုကရဏ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍ ဘိက္ခုနီမ၏ မချမ်းသာမှုကို ပြုပြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ''သဠ္ဌေ၊ သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍''ဟူရာ၌ သညာ–ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော သညာဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုရ၏။ ''စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်ခြင်း''ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ သညာ–ဟူသည် ''ဤကဲ့သို့ပြုလျှင် စိတ်မချမ်းသာ ဖြစ်လိမ့်မည်''ဟု သိသော သညာ ဖြစ်ပါသည်။
ထိုသညာနှင့်တကွ စိတ်မချမ်းမသာအောင် တမင်တကာပြုလုပ်ခြင်းကို ''စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်ခြင်း''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ဤ စကြဲသွားခြင်းစသော အမှုကြောင့် ဤရဟန်း၏ မချမ်းသာခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်''ဟု နှလုံးသွင်း၍ မပန်ကြားဘဲ ရှေ့၌ စကြဲသွားခြင်း, ရပ်ခြင်း, ထိုင်ခြင်းစသည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ပါဠိကို ကိုယ်တိုင်ရွတ်ဆိုခြင်း, သူတစ်ပါးကို ရွတ်ဆိုစေခြင်း (စာချခြင်း), အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မေးမြန်းခြင်း, သရဇ္ဈာယ်ခြင်း (စာပြန်ခြင်း)တို့ကိုလည်းကောင်း ပြုသော ရဟန်းမအား စကြဲသွားခြင်း၌ ပြန်နှစ်ခြင်း အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ရပ်ခြင်းစသည်တို့၌ ပယောဂအရေအတွက်အားဖြင့်၊ ပါဠိကို ရွတ်ဆိုခြင်းစသည်တို့၌ ပုဒ်အရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''စိတ်မချမ်းသာအောင်ပြုပုံ နည်းမျိုးစုံကို ရေးပြပါ''ဟု မေးလျှင် ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ ''အဖာသုကရဏ = မချမ်းသာအောင်ပြုခြင်း''ဟူသည်ကို အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တစ်ဖက်သား မချမ်းသာအောင် အရွဲ့တိုက်၍ ပြုသမျှ, မခန့်လေးစား ပြုသမျှကို ''အဖာသုကရဏ = မချမ်းသာအောင်ပြုခြင်း''ဟု ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ အဖာသုကရဏာနှင့်စပ်၍ ရှေးရှေးကဝိနည်းဝိုရ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ အထူးဂရုစိုက်တော်မူကြသော အချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တစ်ဖက်သားကို မချမ်းသာစေလိုသောစိတ် မရှိဘဲ ဓိမိဘာသာ စာအံခြင်းစသည်တို့ကို ပြုလုပ်ရာ၌လည်း ''တစ်ကျောင်းတည်းဖြစ်မူ ဝိမိထက်ကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များအထံ ခွင့်ပန်ပြီးမှ စာချ-စာအံ-တရားဟော-မီးထွန်း-မီးငြိမ်း-တံခါးဖွင့်-တံခါးပိတ် အမှုများကို ပြုရမည်။ ခွင့်မပန်ဘဲ ပြုလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်''ဟု ဝတ္ထုကွန္ဒကဌ ပညတ်တော်မူအပ်သောကြောင့် ထိုအချက်ကို ရှေးရှေးက ဝိနည်းဝိုရ်ဆရာတော်ကြီးများ အထူးဂရုစိုက်တော်မူကြပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ''ခွင့်ပန်''ဟူရာ၌ ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်စက ''**စာအံ, မီးထွန်းမှစ၍ ခွင့်ပြုစကောင်းသော ဝတ်များကို ခွင့်ပြုတော်မူကြပါ**''ဟု လျှောက်ထားလိုက်လျှင်လည်း ခွင့်ပန်ပြီး ဖြစ်ပါတော့သည်။

တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး အကျွမ်းဝင်သဖြင့် ကျေနပ်လောက်သည်ဟု သဘောထားကာ ခွင့်မပန်ဘဲ စာအံခြင်း, မီးထွန်းခြင်းစသည်ကို ပြုလျှင် အာပတ် မသင့်ပါ။

တတ်သိနားလည်သော မထေရ်ကြီးဖြစ်၍ မထေရ်ကြီးကိုယ်တိုင်က ''ငါတို့အား စာအံ, မီးထွန်းစသော ဝတ်များအတွက် အထူးခွင့်ပန်ဖွယ် မလိုပါ၊ ချမ်းသာသလို ပြုတာပေါ့''ဟု ခွင့်ပြုထားလျှင်လည်း အာပတ် မသင့်ပါ။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - သညာနှင့်တကွ စေ့ဆော်၍ မချမ်းသာမှုကို ပြုခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သောအာပတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။
(က) ရဟန်းမ၌ ရဟန်းမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ စိတ်မချမ်းသာအောင် ပြုသောရဟန်းမ။
(ခ) ရဟန်းမ၌ သိက္ခာမာန်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ စိတ်မချမ်းသာအောင် ပြုသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -မချမ်းသာမှုကို ပြုလိုရ်၍ မဟုတ်ဘဲ မချမ်းသာမှုကို ပြုသောရဟန်းမ။
-ပန်ကြား၍ ရှေ့၌ စကြံသွားခြင်းစသည်တို့ကို ပြုသော ရဟန်းမ။
-ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဖာသုကရဏာ သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်းမ ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ မချမ်းသာမှုကို ပြုလိုခြင်း။
၃။ မချမ်းသာမှုကို ပြုခြင်း။ ၄။ မပန်ကြားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ နဥပဇ္ဈာပနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ နဥပဇ္ဈာပန သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ဒုက္ခရောက်နေသော အတူတကွ အသက်ရှည်လေ့ရှိသော

http://www.dhammadownload.com

တပည့်မကို (ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေတပည့်မကို) ကိုယ်တိုင်မူလည်း မလုပ်ကျွေးငြားအံ့၊ လုပ်ကျွေးစေခြင်းငှါ ကြောင့်ကြကိုလည်း မပြုငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အဘယ်ကို ''ဒုက္ခိတ, သဟဇီဝိနီ''ဟု ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မကျန်းမမာဖြစ်နေသော အတူနေ တပည့်မကို ''ဒုက္ခိတ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေတပည့်မကို ''သဟဇီဝိနီ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေတပည့်မအား ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းကို ကိုယ်တိုင်လည်း မပြု, သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း မပြုစေသော ရဟန်းမအား ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ဝုရနိုက္ခေပပြုကာမျှ၌ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - မကျန်းမမာ ဖြစ်နေသော အတူနေတပည့်မကို မပြုစု မလုပ်ကျွေးခြင်း။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။

(က) မကျန်းမမာဖြစ်နေသော အန္တေဝါသိနီ (အနီးနေ တပည့်ရဟန်းမ)ကို မပြုစု မလုပ်ကျွေးသော ရဟန်းမ။

(ခ) မကျန်းမမာဖြစ်နေသော သဟဇီဝိနီ ဖြစ်စေ, အန္တေဝါသိနီဖြစ်စေ သိက္ခမာန်-သာမဏေမကို မပြုစု မလုပ်ကျွေးသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ ဒုက္ကဋ်အာပတ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ - အန္တရာယ် (၁၀)ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးရှိ၍ မပြုစု မလုပ်ကျွေးသော ရဟန်းမ။
- ပြုစုလုပ်ကျွေးမည်သူကို ရှာပါသော်လည်း မရသောရဟန်းမ။
- မိမိကိုယ်တိုင် မကျန်းမာသည်ဖြစ်၍ မပြုစု မလုပ်ကျွေးသော ရဟန်းမ။
- ပြုစုလုပ်ကျွေး၍ မဖြစ်နိုင်လောက်သော ဘေးရန်တို့ကြောင့် မပြုစု မလုပ်ကျွေးသော ရဟန်းမ။
- ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ နဥပဇ္ဈာပနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မကျန်းမာသူ ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေ တပည့်မဖြစ်ခြင်း။
၃။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်း။
၄။ တာဝန်ကိုချ ဝုရနိုက္ခေပ ပြုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၅။ နိက္ကမုနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ နိက္ကမုနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ရဟန်းမအား ကျောင်းကို ပေးပြီး၍ စိတ်ဆိုးသည်, မိမိစိတ်မရှိသည် ဖြစ်၍ ကိုယ်တိုင်မူလည်း နှင်ထုတ်ငြားအံ့၊ သူတစ်ပါးကိုမူလည်း နှင်ထုတ်စေငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ''ဥပဿယ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဥပဿယ''ဟူသည် ဖွဲ့တစ်အပ်သော တံခါးရွက်ရှိသော မိမိပိုင်ပုဂ္ဂလိကကျောင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ဟောင်) တံခါးရွက်ပါရှိ၊ ပုဂ္ဂလိက၊ ကျောင်းကိုမှ၊ ခေါ်ရ ''ဥပဿယာ''။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ နှင်ထုတ်ခြင်းကြောင့် အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ များစွာသော တံခါးတို့တိုင်အောင် တကြိမ်တည်းသော ပယောဂဖြင့် နှင်ထုတ်သော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် ၁ ချက်သာ။ အမျိုးမျိုးသော ပယောဂတို့ဖြင့် နှင်ထုတ်သော ရဟန်းမအား ပယောဂအရေအတွက်အားဖြင့် အာပတ်သင့်ပါသည်။ စေခိုင်ခြင်း၌လည်း ဤနည်းပင်။

''ဤမည်သော ဤမည်သော တံခါးကို ကျော်လွန်အောင် ဆွဲထုတ်ပါ''ဟု စေခိုင်းအံ့၊ တစ်ကြိမ်စေခိုင်းခြင်းကြောင့်ပင် တံခါးအရေအတွက်အားဖြင့် အာပတ်များ သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - ကျောင်းပေးပြီးနောက် စိတ်ဆိုး၍ နှင်ထုတ်ခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ နှင်ထုတ်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ - တံခါးရွက် မတပ်ထားသော ကျောင်းမှ နှင်ထုတ်သော ရဟန်းမ။
- ရဟန်းမ မဟုတ်သော သိက္ခမာန်, သာမဏေမကို ရဟန်းမဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍, ယုံမှားသံသယဖြစ်၍, သိက္ခမာန်-သာမဏေမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နှင်ထုတ်သော ရဟန်းမ။ (တိကဒုက္ကဋ်တည်း။)
- တံခါးရွက်တပ်ထားသော ကျောင်းမှဖြစ်စေ, တံခါးရွက်မပတပ်ထားသော ကျောင်းမှ ဖြစ်စေ ရဟန်းမ၏ ပရိက္ခရာ, ရဟန်းမ မဟုတ်သော သိက္ခမာန် သာမဏေမတို့၏ ပရိက္ခရာကို ဆွဲထုတ်သော ရဟန်းမတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၆။ သံသဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သံသဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် အိမ်ရှင်ယောကျ်ားနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ အိမ်ရှင်ယောကျ်ား၏သားနှင့်သော်လည်းကောင်း ရောနှောလျက် နေငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမကို မြင်ကုန်ကြားကုန်သော ရဟန်းမတို့က ''အရှင်မ... အိမ်ရှင်ယောကျ်ားနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ အိမ်ရှင်ယောကျ်ား၏ သားနှင့်သော်လည်းကောင်း ရောနှောလျက် မနေပါနှင့်။ အရှင်မ ... လူတို့မှ ကင်းဆိတ်ပါလော။ ညီမ၏ လူတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကိုသာလျှင် သံယာတော်သည် ချီးမွမ်းပါ၏''၊ ဤသို့ ပြောဆိုထိုက်၏။ (၀) အကယ်၍ မစွန့်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား

http://www.dhammadownload.com

ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - စဏ္ဍကာဠီ။
ဝတ္ထု - လူတို့နှင့် ရောနှောလျက် နေထိုင်ခြင်း။

၇။အန္တောရဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ အန္တောရဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် တိုင်းနိုင်ငံအတွင်းဝယ် ယုံမှားဖွယ်ရှိ၏ဟု သမုတ်အပ်သော, ဘေးရန်နှင့်တကွဖြစ်သော အရပ်၌ အဖော်ကုန်သည် မပါဘဲ ဒေသစာရီကို လှည့်လည်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''အန္တောရဋ္ဌ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''အန္တေရဋ္ဌ''ဟူသည် မိမိနေထိုင်ရာ တိုင်းနိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ပါသည်။
ယခု မိမိတို့ နေထိုင်ရာ မြန်မာနိုင်ငံမျိုးတည်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရွာတစ်ပါး၏ အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ရွာမဟုတ်သော တောင် ယူဇနာဝက် အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမ အများ။
ဝတ္ထု - အဖော်ကုန်သည် မပါဘဲ ဒေသစာရီ လှည့်လည်ဖဲသွားခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -အဖော်ကုန်သည်နှင့်တကွ သွားသောရဟန်းမ။ -ဘေးရန်မရှိရာအရပ်သို့ သွားသော ရဟန်းမ။ -ဘေးရန်တို့ကြောင့် သွားသောရဟန်းမ။ -ရှေးသောရဟန်းမစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အန္တောရဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
၁။ တိုင်းနိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ဘေးရန်မကင်းခြင်း။
၃။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သောအကြောင်းမရှိခြင်း။
၄။ ဒေသစာရီ လှည့်လည်ဖဲသွားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၈။ တိရောရဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်

မေး။ တိရောရဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် အခြားတစ်နိုင်ငံ၌ ယုံမှားဖွယ်ရှိ၏ဟု သမုတ်အပ်သော, ဘေးရန်နှင့် တကွဖြစ်သော အရပ်၌ အဖော်ကုန်သည် မပါဘဲ ဒေသစာရီကို လှည့်လည်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''တိရောရဋ္ဌ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''တိရောရဋ္ဌ''ဟူသည် မိမိနေထိုင်ရာ တိုင်းနိုင်ငံမှတစ်ပါး အခြားတိုင်းနိုင်ငံ ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - ထိုင်းနိုင်ငံ, တရုပ်နိုင်ငံကဲ့သို့သော နိုင်ငံမျိုးတည်း။

* နိဒါန်း - ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ (အကြွင်းတူ)။

၉။ အန္တောဝသ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ အန္တောဝသ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ဝါတွင်း၌ ဒေသစာရီကို လှည့်လည်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အဘယ်ကို ''အန္တောဝသ''ဟု ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပုရိမဝါ သုံးလ, သို့မဟုတ် ပစ္ဆိမဝါ သုံးလအတွင်းကို ''အန္တောဝသ''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -သတ္တာဟ ကရဏီယကိစ္စ (ခုနစ်ရက်အတွင်းဝယ် ပြုဖွယ်ကိစ္စ)ကြောင့် သွားသော ရဟန်းမ။- တစ်စုံတစ်ယောက်က ထွက်သွားစေအပ် (နှင်ထုတ်အပ်)သည်ဖြစ်၍ သွားသော ရဟန်းမ။- ဘေးရန်တို့ကြောင့် သွားသောရဟန်းမ။ -ရှားသောရဟန်းမစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ သတ္တာဟကရဏီယ ကိစ္စ-ဟူသည် ခုနစ်ရက်အတွင်း ပြီးအောင်ပြုနိုင်လောက် မိဘ, ဆရာ, ရတနာသုံးပါးစသည်တို့နှင့်စပ်သော ကိစ္စတည်း။ ထိုကိစ္စကြောင့် သွားရာ၌ ဝါပန်၍ သွားရပါမည်။ ''**ဝါပန်**''ဟူသည် ခုနစ်ရက်အတွင်း ပြန်လာမည်ဟု နှလုံးသွင်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘုရားရှေ့, မထေရ်ကြီးရှေ့သို့ သွား၍ ''အန္တောသတ္တာဟေ ပဋိနိဝတ္တိဿာမိ = ခုနစ်ရက်အတွင်း ပြန်လာပါမည်''ဟု ခွင့်ပန်သလို ပန်ခြင်းကား ကျမ်းဂန်၌ မလာသော ဝါပန်နည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ စာရိက နဝဏ္ဏမနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ စာရိက နဝဏ္ဏမနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် မိုးလပတ်လုံး နေပြီးဖြစ်လတ်သော် အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် ခြောက်ယူဇနာ, ငါးယူဇနာတိုင်တိုင်လည်း လှည့်လည်အပ်သောအရပ်သို့ မဖဲသွားငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အဘယ်ရဟန်းမမျိုးကို ''ဝဿံဝုဋ္ဌာ''ဟု ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပုရိမဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း, ပစ္ဆိမဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း နေပြီးသော ရဟန်းမကို ''ဝဿံဝုဋ္ဌာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဝုဋ္ဌ နှင့် ဝုတ္ထ အဆုံးအဖြတ်

ဝုဋ္ဌ+ဝုတ္ထ ၂–မျိုးတို့တွင် ဝုတ္ထ–သာ အမှန်ဖြစ်ကြောင်း ''ကြခတ်ဝိုင်း ရှုပသိဒ္ဓိရှင်းတမ်း'' နှင့် ''ပါရာဇိကဏ် ပါဠိမှား/ ပါဠိမှန်''တို့၌ ဆုံးဖြတ်ထားပြီ။ အလွယ် မှတ်သားနိုင်အောင် အောက်ပါ လက်ဘက်ကို ကျက်ထားပါလေ။ ဤ၌ကား စာရိုက်အတိုင်းပင် ရေးပြလိုက်ပါသည်။

(ဆောင်) မိုးရွာ ဝုဋ္ဌ၊ မုဒ္ဓဇ နေက ဒန္တဇာ။

မေး။ ဘိက္ခုနီမတို့ ဝါကျွတ်သောအခါ ၅ ယူဇနာ, ၆ ယူဇနာ ခရီးထွက်ရပုံကို ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ပဝါရဏာပြုပြီးနောက် ၅ ယူဇနာတိုင်တိုင် သွားရပါမည်။ ၆–ယူဇနာတိုင်အောင် သွားလျှင်ကား ဆိုဖွယ်ရာမရှိပါ။ ၃–ယူဇနာသွားပြီး ထိုသွားလမ်းဖြင့်ပင် ပြန်လာလျှင် မအပ်ပါ။ အခြားလမ်းဖြင့် ပြန်လာလျှင်ကား အပ်ပါသည်။

မေး။ ဝါကျွတ်သောအခါ ၅ ယူဇနာ, ၆ ယူဇနာ ခရီးမထွက်သော ရဟန်းမအား အာပတ်သင့်ချိန်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''၅–ယူဇနာ, ၆–ယူဇနာ ပမာဏရှိသော အခွန့်ရှည်သောခရီးကို မသွားတော့အုံ့''ဟု ကြံ၍ တာဝန်ချမှ ခုရနိုကွေ့ပ ပြုအပ်ပြီးကာမျှ၌ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ (၅–ယူဇနာသာ လိုရင်းဖြစ်၏–ဟု မှတ်ပါ။)

* နိဒါန်း – ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ရဟန်းမ အများ။
ဝတ္ထု – မိုးလပတ်လုံး နေပြီး ဒေသစာရီ မလှည့်လည်ခြင်း။

မေး။ မိုးလပတ်လုံး နေပြီး မဖဲသွားသော်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ –အန္တရာယ်ရှိ၍ မဖဲသွားသော ရဟန်းမ။ –ရှာပါသော်လည်း အဖော်ရဟန်းမကို မရ၍ မဖဲသွားသောရဟန်းမ။ – မကျန်းမာသည်ဖြစ်၍ မဖဲသွားသောရဟန်းမ။ –ဘေးရန်တို့ကြောင့် မဖဲသွားသောရဟန်းမ။ – ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ စာရိုက နုပကွဲမနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မိုးလပတ်လုံး နေပြီးသူဖြစ်ခြင်း။
၂။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်း။
၃။ ၅–ယူဇနာကို မကျော်လွန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄–တုဝဋ္ဌဝဂ် ပြီး၏။

□□□□□

၅။ စိတ္တာဂါရဝဂ်

၁။ ရာဇာဂါရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ရာဇာဂါရ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ (၁) မင်း၏အိမ်တော်၊ (၂) ဆန်းကြယ်သောအိမ်၊ (၃) အရံ၊ (၄) ဥယျာဉ်၊ (၅)

http://www.dhammadownload.com

ရေကန်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကို ကြည့်ရှုခြင်းငှါ သွားသောရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ရာဇာဂါရ, စိတ္တာဂါရ, အာရာမ, ဥယျာန, ပေါက္ခရဏီ-တို့အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရာဇာဂါရ-အရ မင်း၏ မြို့ကြီးတွင်ပျော်ပါး ကစားရာ အိမ်တော် (မင်းကွန်း စံနန်းတော်)ကို ယူရပါမည်။

စိတ္တာဂါရ-အရ လူအများ၏ မြို့ကြီးတွင်ပျော်ပါး ကစားရာ ဆန်းကြယ်စွာ ဆောက်လုပ်ထား အပ်သော အိမ်ကို ယူရပါမည်။

အာရာမ-အရ လူအများ၏ မြို့ထွင်းပျော်ပါးကစားရာ မြို့တွင်းဥယျာဉ် (ယခုအခါ အမြို့မြို့ အရွာရွာတို့၌ ပြုလုပ်ထားသော ပန်းခြံများ)ကို ယူရပါမည်။

ဥယျာန-အရ လူအများ၏ မြို့ထွင်းပျော်ပါး ကစားရာ မြို့ပြင်ဥယျာဉ်ကို ယူရပါမည်။

ပေါက္ခရဏီ-အရ လူအများ၏ မြို့ထွင်းပျော်ပါးကစားရာ ရေကန်ကို ယူရပါမည်။ (ရန်ကုန် ကန်တော်ကြီးစသည်ကဲ့သို့သော ရေကန်များတည်း။)

မေး။ ရာဇာဂါရသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ပြည့်စုံစွာ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ရာဇာဂါရ စသည်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကို ကြည့်မည်''ဟု ကြံ၍ သွားသော ရဟန်းမအား ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ဒုက္ကဋ်။ ရပ်ကြည့်ရာအရပ်၌ ခြေကို မကြွ မမြောက်ဘဲ ၅ မျိုးလုံးတို့ကိုလည်း ကြည့်သောရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် ၁ ချက်သာ။ ထိုထိုအရပ်ကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုလျှင် လည်ပင်းကို လှည့်လည်ခြင်း ပယောဂအရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်များ သင့်ပါသည်။ မျက်စိဖွင့်ခြင်း အရေအတွက်အားဖြင့် မသင့်ပါ။ (ရဟန်းအား အထက်ပါ အားလုံး၌ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်ပါသည်။)

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂြိ ရဟန်းမများ။
ဝတ္ထု - ဆန်းကြယ်သော အိမ်ကို ကြည့်ရှုခြင်း။

၂။ အာသန္နိ ပရိဘုဥ္ဇန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ အာသန္နိပရိဘုဥ္ဇနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် လက်ရှစ်သစ်ထက်လွန်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခြသေ့ သစ် ကျားစသော သားရဲရုပ်ရှိသော ပလ္လင်ကိုသော်လည်းကောင်း သုံးစွဲငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ အာသန္နိ နှင့် ပလ္လင်-တို့ဟူသည် မည်ကဲ့သို့သော အရာများဖြစ်ပါ သနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ လက်ရှစ်သစ်ထက်လွန်သော အခြေရှိသော အလျားရှည်, အနံတို ၄-ထောင့် ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်ကို ''အာသန္နိ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မပြောင်းရွှေ့နိုင်သော့ သားရဲရုပ်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ညောင်စောင်း (ခြေထောက် သစ်သား၌ ခြသေ့စသော သားရဲရုပ်များ ထုထွင်းပြုလုပ်ထားသော ခုတင်)ကို ''ပလ္လင်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မှတ်ချက်။ ။''အာသန္ဒိက''ခေါ် အထောင့် ၄ ခု ညီစွာပြုအပ်သော စတုရန်းအင်းပျဉ် (ထိုင်ခုံ)ကားဥစ္စာသယနမျိုးမဟုတ်၍ ပမာဏထက် လွန်သော်လည်း အပ်ပါသည်။ (အဘိဓာန် နိဿယသစ်၊ ၃၁၁–ဂါထာ။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၊ ၉၃။ ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဋီကာသစ်၊ ၁၄၈–တို့၌ ကြည့်ပါ။)

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ထိုင်ခြင်း, အိပ်ခြင်း ပယောဂအရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ရဟန်းမ အများ။
ဝတ္ထု – အာသန္ဒီ, ပလ္လင်တို့ကို သုံးဆောင်ခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ –အာသန္ဒီ၏ ခြေထောက်တို့ကို ဖြတ်၍ သုံးစွဲသော ရဟန်းမ။
–ပလ္လင်၏ သားရဲရှုပ်တို့ကို ဖျက်၍ သုံးစွဲသော ရဟန်းမ။
–ရှူးသော ရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''အာသန္ဒီ, ပလ္လင်တို့ကို သုံးစွဲကောင်းအောင် မည်ကဲ့သို့ပြုလုပ်ရပါမည်နည်း''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ အာသန္ဒီ ပရိဘုဥ္ဇနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂ ပါးတို့ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ အာသန္ဒီ, ပလ္လင်ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ထိုင်ခြင်း, သို့မဟုတ်–အိပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃။ သုတ္တကန္တနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သုတ္တကန္တနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ချည်ကို ငင်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ သုတ္တ–အရ လိုအပ်သော ချည်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ခေါမ–စသော ချည် ၆–မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသော ချည်ကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ လက်ဖြင့် ဆွဲငင်၍ ရလောက်သောချည်ကို ဝင်ရိုး၌ ရစ်ပတ်အပ်ပြီးဖြစ်လျှင် (ဝင်ရိုး၌ ချည်တစ်ပတ် ရစ်ပတ်ပြီးဖြစ်လျှင်) ရစ်ပတ်တိုင်း ရစ်ပတ်တိုင်း ပါစိတ်အာပတ် ၁ ချက် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းမများ။
ဝတ္ထု – ချည်ငင်ခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေး၍ အာပတ်မသင့်နိုင်သော ရဟန်းမများကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ချည်မင်ငင်ခင် ဝါရွေးချယ်ခြင်းမှစ၍ အလုံးစုံသော ပယောဂတို့၌ လက်လှုပ်ရှားသည့်အကြိမ်

http://www.dhammadownload.com

အရေအတွက်အားဖြင့် ဒုက္ခဋ္ဌအာပတ်သင့်ပါသည်။
အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများမှာ - ငင်အပ်ပြီးသော အမြတ်အဆာချည်စသည်ကို စုပေါင်း၍ ငင်သော ရဟန်းမ၊ ရှုးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သုတ္တာဟန္တနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၂ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ မင်ငအပ်သေးသော ဝါ ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ငင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ ဂိဟိဝေယျာဝစ္စသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဂိဟိဝေယျာဝစ္စသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။
ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် လူတို့၏ အမှုကြီးငယ်ကို ပြုငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဂိဟိဝေယျာဝစ္စ-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။
ဖြေ။ လူတို့၏ ယာဂုကျိုပေးခြင်း, မုန့်လုပ်ပေးခြင်းစသော အမှုကိစ္စများ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ မိဘတို့၏ ဝေယျာဝစ္စကို ပြုကောင်း/ မပြုကောင်း ဆုံးဖြတ်ဖြေဆိုပါ။
ဖြေ။ မိမိ၏ တစ်စုံတစ်ခုသော အမှုကိစ္စကို မပြုစေဘဲ(မလုပ်နိုင်းဘဲ) မိဘတို့၏ ယာဂုကျိုခြင်းစသော ဝေယျာဝစ္စကို မပြုကောင်းပါ။

(ဆောင်) တစ်စုံတစ်ခု၊ အမှုကိစ္စ၊ နိုင်းပြီးမှ၊ မိဘ ဝေယျာဝစ္စ လုပ်ကောင်းသည်။

မေး။ လူတို့၏ ဝေယျာဝစ္စကို ပြုသောရဟန်းမအား အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ ယာဂုစသည် မကျိုချက်မီ ရှေ့ဖြစ်သော ပယောဂတို့၌ ပယောဂအရေအတွက်အားဖြင့် ဒုက္ခဋ္ဌအာပတ်များ သင့်ပါသည်။ ယာဂုစသည်တို့၌ အိုးခွက်အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း, ခဲဖွယ်စသည်တို့၌ မုန့်ခဲဖွယ်အရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမ အများ။
ဝတ္ထု - လူတို့၏ ဝေယျာဝစ္စကို ပြုခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ - လူတို့က သံယာအတွက် ယာဂုသောက်ဖွယ်ကို ပြုအပ်သော်လည်းကောင်း, ဆွမ်းချက်အပ်သော်လည်းကောင်း, စေတီပူဇော်မှုကို ပြုအပ်သော်လည်းကောင်း ထိုလူတို့၏ အပေါင်းအဖော်အဖြစ်ဖြင့် ယာဂုကျိုခြင်း စသည်တို့ကို ပြုသော ရဟန်းမ။
- မိမိ ဝေယျာဝစ္စပြုသူ၏ ယာဂုကျိုခြင်းစသည်တို့ကို ပြုသော ရဟန်းမ။
- ရှုးသောရဟန်းမ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။
အမှာ။ ။ ''လူတို့၏ ဝေယျာဝစ္စ ပြုကောင်းပုံကို ဖော်ပြပါ''ဟု မေးလျှင် ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ ဂိဟိဝေယျာဝစ္စ သိက္ခာပုဒ်၏ အဂ်ါ ၂ ပါးတို့ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ၁။ လူတို့၏ ဝေယျာဝစ္စကို ပြုခြင်း။
၂။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်း မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၅။ အဓိကရဏသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အဓိကရဏသိက္ခာပုဒ်ကို ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် မြန်မာပြန်ပြပါ။
ဖြေ။ ရဟန်းမတစ်ပါးက အဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းပေးရန် ပြောဆိုသည်ရှိသော် ''ကောင်းပြီ''ဟု ဝန်ခံပြီးနောက် အန္တရာယ်မရှိဘဲ ကိုယ်တိုင်လည်း မငြိမ်းစေ၊ ငြိမ်းဖို့ရာ ကြောင့်ကြစိုက်မှု ကိုလည်း မပြုသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အနန္တရာယိကိနီ-အရ 'အန္တရာယ်မရှိ'ဟူရာ၌ အဘယ်အန္တရာယ်မျိုးကို ဆိုလိုပါသနည်း။
ဖြေ။ အဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းအောင်ပြုလိုက်လျှင် တစ်ဖက်ဖက်က ရန်မူခြင်းစသော အန္တရာယ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဓိကရဏ-အရကို ဖော်ပြ၍၊ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကိုလည်း ရေးပြပါ။
ဖြေ။ အဓိကရဏ-အရ အဓိကရုဏ်း ၄ ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို ယူရပါမည်။
စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပုဒ်၌ကဲ့သို့ ''ဤအဓိကရုဏ်းကို ငါကိုယ်တိုင်လည်း မငြိမ်းပြီ။ ငြိမ်းအောင်လည်း ကြောင့်ကြမပြုတော့ပြီ''ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ဓုရနိကွေ့ပ ပြုလိုက်လျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါတော့သည်။ (တစ်ရက်မျှလည်း အာပတ်မသင့်ရန် အစောင့်အရှောက်ကို မရပါ)။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - အဓိကရုဏ်းကို မငြိမ်းစေခြင်း။

၆။ ဘောဇနဒါန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘောဇနဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။
ဖြေ။ (၁) လူဝတ်ကြောင် (၂) ပရိဗိုဇ်ယောက်ျား (၃) ပရိဗိုဇ်မ၊ တစ်ယောက်ယောက်အား မိမိလက်ဖြင့် ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်ကို ပေးသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''သဟတ္ထာ ဒဒေယျ''၌ ပေးပုံ ၃ မျိုးကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ (၁) ကိုယ်ဖြင့်ပေးခြင်း (၂) ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်ပေးခြင်း (၃) ပစ်လွှတ်၍ ပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဂါရိကသ ဝါ-စသည်တို့အရနှင့် ခါဒနီယ, ဘောဇနီယ-အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ အဂါရိကသ ဝါ-စသည်တို့အရ သီတင်းသုံးဘော် ၅ ယောက်မှတစ်ပါး ကျန်ပုဂ္ဂိုလ် အားလုံးကို ယူရပါမည်။
ခါဒနီယ-အရ ဘောဇဉ် ၅ ပါးနှင့် ရေ, တံပူမှတစ်ပါး အခြားခဲဖွယ်အားလုံးကို ယူရပါမည်။
ဘောဇနီယ-အရ ဘောဇဉ် ၅ ပါးကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - အိမ်ခ်ဉ်တည်သူ လူဝတ်ကြောင်အား ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်ကို ပေးခြင်း။

မေး။ **အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းမတို့အား အဘယ်အာပတ်များ သင့်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။**
(က) ရေ, တံပူ ကိုပေးသော ရဟန်းမ။
(ခ) ကိုယ်တိုင် မပေး, သူတစ်ပါးကို ပေးခိုင်းသော ရဟန်းမ။
(ဂ) အနီးခ်ဉ် ချထားပြီး ပေးသောရဟန်းမ။
(ဃ) ခန္ဓာကိုယ်ပြင်ပခ်ဉ် သုတ်လိမ်းကြောင်း ဆီစသည်ကို ပေးသော ရဟန်းမ။
ဖြေ။ (က) ဒုက္ကဋ် (ခ) (ဂ) (ဃ) အာပတ် မသင့်။

မေး။ ဘောဇနဒါနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ ရေ, တံပူမှတစ်ပါး စားမျိုထိုက်သော အာဟာရ ဖြစ်ခြင်း။
၂။ သီတင်းသုံးဘော် ၅ ယောက်မှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်အား မိမိလက်ဖြင့် ပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၇။ အာဝသထစီဝရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ **အာဝသထစီဝရ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။**
ဖြေ။ **အကြင်ရဟန်းမသည် ကျောင်းခ်ဉ်ထားအပ်သော သက်နှံ (ဥတုနှီးသက်နှံ)ကို မစွန့်လွှတ်ဘဲ သုံးစွဲပြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။**

မေး။ ဘယ်လိုသက်နှံမျိုးကို ''အာဝသထစီဝရ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။
ဖြေ။ ''ဥတုလာသော ရဟန်းမတို့ သုံးစွဲကြပါ''ဟု လျှောက်၍ ပေးလှူအပ်သော ဥတုနှီးသက်နှံကို ''အာဝသထစီဝရ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

(**ဆောင်**) ဥတုလာထ၊ ရဟန်းမတို့၊ သုံးစွဲဖို့မှန်း၊
ပေးလှူဒါန်း၊ သက်နှံ အာဝသထ စီဝရ။

မေး။ ''အာဝသထစီဝရ၊ ဥတုနှီးသက်နှံကို''ဟု အနက်မြန်မာပြန်ဆိုကြရာ ထို ''ဥတုနှီးသက်နှံ'' ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြပါ။
ဖြေ။ နို့စို့အရွယ် ကလေးသူငယ်၏ ကိုယ်ကို ထွေးပတ်ရန်, ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်ကို ခံယူရန် သုံးသော အဝတ်အပိုင်းအစကို ''အနှီး''ဟု ခေါ်သည်။ ထို့အတူ ဘိက္ခုနီမများ ဥတုသွေးလာသောအခါ ထိုဥတုသွေးကို ခံယူရန်သုံးသော သက်နှံဖြစ်သောကြောင့် ''ဥတုနှီးသက်နှံ''ဟု ခေါ်ဆိုသုံးနှုန်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာဝသထစီဝရ၏ အနိသဒ္ဒိတွာ-ခ် အနိသဒ္ဒန-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။
ဖြေ။ ၄-ရက်မြောက်နေ့ခ် ဖွပ်လျှော်၍ အခြားရဟန်းမအား, အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် သာမဏေမအား ပေးခြင်းကို ''အနိသဒ္ဒန''ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ဥတုနှီးသက်နှံကို မစွန့်မပေးဘဲ သုံးစွဲသောရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အာဝသထစိဝရကို ၄ ရက်မြောက်နေ့၌ လျော်ဖွပ်ပြီး ဥတုလာသော အခြားရဟန်းမအား၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် သာမဏေမအားသော်လည်း စွန့်ရပေးရပါမည်၊ မစွန့်မပေးဘဲ သုံးစွဲသော် ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု – အာဝသထစိဝရကို မစွန့်ဘဲ သုံးစွဲခြင်း။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။
(က) မစွန့်အပ်သေးသော ဥတုနှီးသက်နန်း၌ စွန့်အပ်ပြီးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သုံးစွဲသော ရဟန်းမ။
(ခ) စွန့်အပ်ပြီးသော ဥတုနှီးသက်နန်း၌ မစွန့်အပ်သေးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သုံးစွဲသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ –စွန့်အပ်ပြီးသော ဥတုနှီးသက်နန်း၌ စွန့်အပ်ပြီးဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သုံးစွဲသော ရဟန်းမ။ –နောက်တစ်လှည့် သုံးစွဲသော ရဟန်းမ။ –အခြား ဥတုလာသော ရဟန်းမများ မရှိသောကြောင့် သုံးစွဲသော ရဟန်းမ။ – လုယူအပ်သော သက်နန်းရှိသူ, ပျောက်ပျက်သော သက်နန်းရှိသူဖြစ်၍ သုံးစွဲသော ရဟန်းမ။ –အဖိုးများစွာထိုက်တန်သော ဥတုနှီးသက်နန်းကို ခန္ဓာကိုယ်မှ ချွတ်ပြီး သိမ်းဆည်းထားလျှင် ခိုးသူတို့ ဆောင်ယူသွားနိုင်ခြင်းစသော ဘေးရန်တို့ကြောင့် သုံးစွဲသောရဟန်းမ။ – ရှုံးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာဝသထစိဝရ–ခေါ် ဥတုနှီးသက်နန်းကို မစွန့် မပေးဘဲ ဆက်လက်သုံးစွဲခွင့် ရနိုင်သော အကြောင်းတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အထက် မေးခွန်း၏ အဖြေကို ကြည့်၍ ဖြေပါလေ။

မေး။ အာဝသထစိဝရ သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄ ပါးတို့ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကျောင်း၌ အမြဲထားအပ်သော ဥတုနှီးသက်နန်းဖြစ်ခြင်း။
၂။ ၄ ရက်မြောက်နေ့ ဖြစ်ခြင်း။ ၃။ ဖွပ်လျှော်ပြီးနောက် မစွန့်ခြင်း။
၄။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

၈။ အာဝသထဝိဟာရ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ အာဝသထဝိဟာရ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် တံခါးရွက် တပ်အပ်သောကျောင်းကို မစွန့်လွှတ် မအပ်နှံဘဲ

http://www.dhammadownload.com

ဒေသနာရီကို ဖဲသွားပြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''အာဝသထ''ဟူသည် မည်ကဲ့သို့သော ကျောင်းမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ တံခါးရွက် ဖွဲ့တပ်အပ်သော် သံယိကကျောင်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ပါ အနိသင်္ဃိတွာ-၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ မပေးခြင်း ="ဤ ကျောင်းကို စောင့်ရှောက်ရစ်ပါ''ဟု စောင့်ရှောက်ဖို့ရန် မအပ်နှံ မပန်ကြားခြင်းကို ''အနိသင်္ဃိတွာ''ဟု ဆိုပါသည်။ (နိသဇ္ဇနအဓိပ္ပာယ်ကို အပြန်အားဖြင့် သိပါ။)

ဖြေဟတ်ပါစေ။ ။ အာဝသထစီဝရနှင့် အာဝသထဝိဟာရသိက္ခာပုဒ် ၂-ပုဒ်တို့၌ပါသော အနိသင်္ဃိတွာ ၂-ခု (အနိသဇ္ဇနာ ၂-ခု)တို့၏ အထူးကို မေးလျှင် ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ အာဝသထဝိဟာရသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မိမိရွာမှ အခြားရွာသို့ တစ်ညဉ့်မျှနေခြင်းငှါလည်း ဖဲသွားသော ရဟန်းမအား အကာအရံရှိသောကျောင်း၏ အကာအရံကို၊ အကာအရံ မရှိသော ကျောင်း၏ ဥပစာကို ပထမခြေလှမ်းလွန်ကာမျှ၌ ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်းလွန်လျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဗ္ဗိလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - ကျောင်းကို စောင့်ရှောက်ရန် မအပ်နှံမပန်ကြားဘဲ ဒေသစာရီ လှည့်လည်ခြင်း။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သောအာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။

(က) မစွန့်လွှတ်အပ်သောကျောင်း၌ စွန့်လွှတ်အပ်ပြီးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖဲသွားသော ရဟန်းမ။

(ခ) စွန့်လွှတ်အပ်ပြီးသောကျောင်း၌ မစွန့်လွှတ်အပ်သေးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖဲသွားသော ရဟန်းမ။

(ဂ) တံခါးရွက်မရှိသော ကျောင်းကို မစွန့်လွှတ်ဘဲ ဖဲသွားသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) (ဂ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -စွန့်လွှတ်အပ်ပြီးသော ကျောင်း၌ စွန့်လွှတ်အပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖဲသွားသော ရဟန်းမ။ -အန္တရာယ်ကြောင့် မစွန့်လွှတ်ဘဲ ဖဲသွားသောရဟန်းမ။ -စောင့်ရှောက်မည်သူကို ရှာမရ၍ ဖဲသွားသောရဟန်းမ။ - စကားမပြောနိုင်လောက်အောင် ပါးစပ်နာနေ၍ မစွန့်လွှတ်ဘဲ ဖဲသွားသော ရဟန်းမ။ - တိုင်းပြည်ပျက်၍ ကျောင်းတို့ကို စွန့်ပြီးထွက်ပြေးသွားရခြင်းစသော ဘေးရန်တို့ကြောင့် မစွန့်လွှတ်ဘဲ ဖဲသွားသောရဟန်းမ။ -ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာဝသထဝိဟာရ သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဖွဲ့တပ်အပ်သော တံခါးရွက်ရှိသော ကျောင်းဖြစ်ခြင်း။
၂။ အရံ၊ သို့မဟုတ်-ဥပစာကို ကျော်လွန်ခြင်း။
၃။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၉။ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာပရိယာပုဏန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာပရိယာပုဏန သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ သုဂတိလမ်း နိဗ္ဗာန်လမ်း၏ ကန့်လန့်ဖီလာဖြစ်သောအတတ်ကို သင်ယူသော ရဟန်းမ အား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ''ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော အတတ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ''တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ''ဟူသည် ဗာဟိဒ္ဓက=သာသနာပဋ္ဌာ ဖြစ်သော, အနတ္တသံဟိတ= အကျိုး စီးပွားနှင့် မစပ်ယှဉ်သော, ပရူပယာတကရ=သူတစ်ပါးကို ညှင်းဆဲနှိပ်စက်မှု ပြုတတ် သော အတတ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။ (သုဂတိလမ်း, နိဗ္ဗာန်လမ်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖီလာ ကန့်လန့်ဖြစ်သော အတတ်များ–ဟု ဆိုလိုပါသည်။)

မေး။ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇံ–၌ တိရစ္ဆာန–သဒ္ဒါ၏ ဟောနက်ကို ဖော်ပြ၍ ထိုအနက်အားလျော်စွာ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း ရှင်းပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ တိရစ္ဆာန–သဒ္ဒါသည် 'ဖီလာ=ကန့်လန့်'ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။ 'ဖီလာ=ကန့်လန့်' ဟူသည်လည်း ပိတ်ဆို့ထားခြင်း တားဆီးထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သုဂတိလမ်း, နိဗ္ဗာန်လမ်းများကို ပိတ်ဆို့တားဆီးထားသော အတတ်များကို ''တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ''ခေါ်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။

မေး။ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာသရုပ်ကို စွမ်းနိုင်သမျှ ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ဆင်အတတ်, မြင်းအတတ်, ရထားအတတ်, လေးအတတ်, ဓားဆောက်ချွတ်အတတ် (ရန်သူနှင့် တွေ့သောအခါ သံလျက်စသည်တို့၏ အရိုးကို အလွယ်တကူ နှုတ်ယူနိုင်သော အတတ်), အာထဗ္ဗဏမန္တန်, ခိလနမန္တန်, ဝေဒိကရဏမန္တန်, သောသာပနမန္တန်, အဆိပ်ဆေးဖော်စပ်နည်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

(ဆောင်) ဟတ္ထိ, အဿ၊ ရထ, **ဓနု**၊ ထရုသိပ္ပ၊ **အာထဗ္ဗနှင့်**၊ **ခိလန, ဝသီ**၊ **တလီ** သောသံ၊ **မန္တန်**အဝ၀၊ **အဂဒပယောဂါ**၊ **စ**သည်မှာ၊ **မှတ်ပါ** **တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ**တည်း။

သိမှတ်ဖွယ်များ ။ ။ အထဗ္ဗနရသေ့သည် စီရင်အပ်သော ဝေဒကျမ်းကို ''အထဗ္ဗန'' ဟုခေါ်၏။ ထိုအထဗ္ဗန ဝေဒကျမ်းအဆိုနှင့်အညီ စီရင်အပ်သော သူတစ်ပါးကို နှိပ်စက်ညှင်း ဆဲကြောင်း မန္တန်ကို ''အထဗ္ဗနမန္တန်''ဟု ခေါ်သည်။

သစ်သားအနှစ်ငုတ်ကို မန္တန်စုပ်၍ မြေ၌စိုက်ထားလျှင် သူတစ်ပါးကို သေစေနိုင်သော မန္တန်ကို ''ခိလနမန္တန်''ဟု ခေါ်သည်။ မိမိအလိုသို့ လိုက်ပါအောင် ပြုကြောင်းဖြစ်သော ဝိယမန္တန်ကို ''ဝသီကရဏမန္တန်''ဟု ခေါ်သည်။ သူတစ်ပါးတို့၏ အသား, အသွေးစသည် ကို ခန်းခြောက်စေတတ်သော မန္တန်ကို ''သောသာပနမန္တန်''ဟု ခေါ်သည်။

ဆင်အတတ်, မြင်းအတတ်စသည်တို့သည် သူတစ်ပါးကို သတ်ဖြတ်ညှင်းဆဲသောအခါ, စစ်တိုက်သောအခါ, ရန်ဖြစ်သောအခါတို့၌ အသုံးပြုအပ်သော အတတ်များဖြစ်၍၊ အာထ ဗ္ဗနစသော မန္တန်တို့သည် သူတစ်ပါးကို သတ်ဖြတ်နှိပ်စက်ကြောင်း မတရားကြံစည်ကြောင်း မန္တာန်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင်း ၄င်းတို့ကို တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ–ဟု ဆိုရခြင်းဖြစ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာပရိယာပုဏာနသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မည်သူ့အထံ၌ဖြစ်စေ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာကို ပဒ-စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် သင်ယူသော ရဟန်းမအား ပဒအရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း, အက္ခရာအရေအတွက် အားဖြင့်လည်းကောင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

၁၀။ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာဝါစနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာဝါစနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ သုဂတိလမ်း နိဗ္ဗာန်လမ်း၏ ဖီလာကန့်လန့်ဖြစ်သော အတတ်ကို ပို့ချသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဏ္ဏလ - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းမများနှင့် များစွာသော ရဟန်းမများ။
ဝတ္ထု - တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာကို သင်ယူခြင်း, ပို့ချခြင်း။

မေး။ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ သိက္ခာပုဒ် ၂ ပုဒ်တို့အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -စာရေးစာချီအတတ်, ဓာရဏာကျမ်းအတတ်ကို သင်ယူပို့ချသော ရဟန်းမ။
-မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ ဘီလူးတို့ကို ကာကွယ် တားဆီးကြောင်း မန္တန်, မြွေနဂါးတို့ မဝင်နိုင်အောင် စည်းဝိုင်းထားကြောင်း မန္တန်စသော အလုံးစုံသော အကာအရံ (ပရိတ်)အားလုံးကို သင်ယူပို့ချသော ရဟန်းမ။
-ရှုးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ''ဓာရဏာကျမ်းအတတ်''ဟူသည် ထိုကျမ်း၌ဆိုအပ်သော နည်းအတိုင်း ပြုကျင့်လျှင် များစွာသောကျမ်းဂန်တို့ကို အလွယ်တကူသင်ယူ မှတ်သားနိုင်သော အတတ်မျိုးတည်း။ (ဋီသစ်၊ ၄၇၈။)

အမှာ။ ။ ''အာပတ်မသင့်သော သင်ယူပို့ချကောင်းသော အတတ်များကို ဖော်ပြပါ'' ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ ဂါထာမန္တန်များကို ရဟန်းတော်များ သင်ကောင်း/ မသင်ကောင်း အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ ''မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှါ ဘီလူးတို့ကို ကာကွယ်တားဆီးကြောင်း မန္တန်, မြွေနဂါးတို့ မဝင်နိုင်အောင် စည်းဝိုင်းထားကြောင်း မန္တန်စသော အလုံးစုံသော အကာအရံ (ပရိတ်)အားလုံးကို သင်ယူပို့ချသော ရဟန်းမအား အပြစ်မရှိ''ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဂါထာမန္တန်များကို ရဟန်းတော်များ သင်ယူကောင်းပါသည်။

သင်ယူပို့ချကောင်းသည့် တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာများ။ ။ ဗြဟ္မဇာလသုတ် မဟာသီလ အခန်းစသည်တို့၌ သူတစ်ပါးတို့ကို ညှင်းဆဲနှိပ်စက်ကြောင်း မဟုတ်သည့် သင်ယူပို့ချ ကောင်းတတ်ကောင်းသော တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာများကို ပြဆိုထားသည်။ ၄င်းတို့မှာ- နက္ခတ်အတတ်၊ ဆေးအတတ်၊ မန္တန်အတတ်၊ ဂဏန်း သင်္ချာအတတ်စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုတိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာများကို သင်ယူရုံ, ပို့ချရုံ, တတ်ထားရုံမျှဖြင့် အပြစ်မရှိပါ။ သင်ယူတတ်မြောက်ပြီးနောက် လူတို့ကို ကူညီဟောပြောကာ မိစ္ဆာဇီဝအမှုကို ပြုမှသာ ပိနည်း

http://www.dhammadownload.com

အပြစ်, သုတ္တန်အပြစ်ရှိပါသည်။

မေး။ ဂဏန်းသချာ, အင်္ဂလိပ်စာတို့ကို ရဟန်းတော်များ သင်ကောင်း/ မသင်ကောင်း စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ''ဂဏန်းသချာ, အင်္ဂလိပ်စာတို့ကို မသင်ကောင်း''ဟု ရှေးခုလတ်က အချို့ဆရာတော်များ ယူဆကြသော်လည်း ''နော ဇေ နော၊ နဝ ဒွေ အဌာဒသ''စသော ကိုးကြောင်းလင်္ကာများကို ရှေးဝိနည်းဒိုရ်ဆရာတော်ကြီးများပင် သင်ပြပို့ချပေးတော်မူခဲ့ကြသောကြောင့်လည်းကောင်း။ ဆန်းကျမ်းလာသချာများနှင့် ပဌာန်းကျမ်းလာ သချာဝါရတို့ကိုလည်း စာချ, စာသင် ရဟန်းရှင်အားလုံးပင် ပို့ချ သင်ယူနေကြသောကြောင့်လည်းကောင်း ဂဏန်းသချာကို သင်ယူကောင်းပါသည်။

အချို့ဆရာတော်တို့က ပါဠိဘာသာမှတစ်ပါး အခြားဘာသာအားလုံးကို တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာဟု အထင်မှားကြ၏။ ထိုဆရာတော်တို့ ထင်သည့်အတိုင်းမှန်လျှင် မြန်မာဘာသာ (မြန်မာစကားနှင့် စာပေများ)လည်း ပါဠိဘာသာမဟုတ်သောကြောင့် တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာတွင် ပါဝင်ရချေတော့မည်။ စင်စစ်ကား ဤသိက္ခာပုဒ်လာ တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာဟူသည် ဘာသာစကား, စာပေများ မဟုတ်၊ အတတ်ပညာများသာ ဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့်ဘာသာဖြင့် ရေးရေး, မည်သည့်ဘာသာဖြင့်ဆိုဆို သူတစ်ပါးတို့ကို ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ကြောင်း သတ်ဖြတ်ကြောင်း မကောင်းသည့် ဆင်အတတ်, မြင်းအတတ်စသည်တို့မှန်လျှင် တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာချည်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ အင်္ဂလိပ်စာသည် သူတစ်ပါးတို့ကို ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ကြောင်း သတ်ဖြတ်ကြောင်း မကောင်းသည့် အတတ်ပညာမဟုတ်သောကြောင့် တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာ မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်စာကို သင်ယူကောင်း ပို့ချကောင်းသည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အင်္ဂလိပ်စာသာ မဟုတ်၊ ဟိန္ဒီ, သက္ကတစသော အခြားဘာသာစကားများကိုလည်း သင်ယူကောင်း ပို့ချကောင်းသည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

အဟူးသတိပြုဖွယ်။ ။ ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ် အခြေအနေအရ အင်္ဂလိပ်စာ, အင်္ဂလိပ်စကားစသော နိုင်ငံရပ်ခြား ဘာသာစကားများကို မရေးတတ်, မပြောတတ်လျှင် လူရာမဝင်တော့သည်ကို အထူးသတိပြုသင့်လှပေသည်။ လူရာမဝင်ရုံမက မိမိတို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဗုဒ္ဓဝါဒကို ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသား လူအများတို့ လက်ခံလာ သက်ဝင်ယုံကြည်လာအောင် လုပ်ဆောင်ရာ၌လည်း ဘယ်နည်းနှင့်မျှ ခရီးမရောက်နိုင်သည်ကို အထူးသတိပြုကြရပေလိမ့်မည်။

မေး။ တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာ သိက္ခာပုဒ် ၂ ပုဒ်တို့၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်း။

၂။ သင်ယူ, ပို့ချခြင်း။

၃။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၅-စိတ္တာဂါရဝဂ် ပြီး၏။

□□□□□

http://www.dhammadownload.com

၆-အာရာမဝဂ်

၁။ အာရာမပဝိသနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အာရာမပဝိသန သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ရဟန်းရှိ၏ဟု သိလျက် ရဟန်းရှိသောအရံ (ကျောင်းတိုက်)သို့ မပန်ကြားဘဲ ဝင်ခြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဇာနံ-အရ 'သိ'ဟူသည် အဘယ်သို့ သိခြင်းဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုရ၍ မည်ကဲ့သို့သော အရပ်မျိုးကို ''သဘိက္ခုက အာရာမ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ။ ရဟန်းရှိ၏-ဟု သိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
ရဟန်းတို့ နေထိုင်ကြရာဖြစ်လျှင် သစ်ပင်ရင်းအရပ်ကိုလည်း ''သဘိက္ခုက အာရာမ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ရဟန်းရှိသောအရံသို့ ဝင်ရာ၌ ပန်ကြားရမည်-ဟုဆိုရာ ပန်ကြားရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်း, သာမဏေ, အရံစောင့် (ကပ္ပိယ)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အာရာမပဝိသန သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တစ်ယောက်ယောက်ကို မပန်ကြားဘဲ အကာအရံရှိသော ကျောင်းတိုက်၏ အကာအရံကို ကျော်လွန်သော ရဟန်းမ၊ အကာအရံ မရှိသော ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာသို့ သက်ရောက်သော ရဟန်းမအား ပထမခြေလှမ်း၌ ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်း၌ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ (သတိပြု၍ မှတ်သားပါ။)

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမများ။
ဝတ္ထု - မပန်ကြားဘဲ ရဟန်းရှိသောကျောင်းတိုက်သို့ ဝင်ခြင်း။

မေး။ အာရာမပဝိသန သိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ် ၂ ခုတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သန္ဓံ ဘိက္ခု အနာပုစ္ဆာ။ ၂။ ဇာနံ သဘိက္ခုကံ-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းမတို့အား အာပတ် သင့်/ မသင့်၊ သင့်က သင့်သော အာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ရဟန်းရှိသောကျောင်းတိုက်၌ ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ မပန်ကြားဘဲ ဝင်သော ရဟန်းမ။ (ခ) ရဟန်းမရှိသော ကျောင်းတိုက်၌ ရဟန်းရှိ၏ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ဝင်သော ရဟန်းမ။ (ဂ) ရဟန်းရှိ-မရှိ ကျောင်းတိုက်နှစ်မျိုးလုံး၌ ရဟန်းမရှိဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဝင်သော ရဟန်းမ။ (ဃ) ထင်ရှားရှိသောရဟန်းကို ပန်ကြား၍ဝင်သော ရဟန်းမ။ (င) ပထမဝင်ပြီးသော ဘိက္ခုနီတို့၏ ဦးခေါင်းကို မော်ကြည့်လျက် လိုက်သွားသော (ရှေ့ကဝင်သွားသော ဘိက္ခုနီတို့၏ နောက်က အဆက်မပြတ် လိုက်သွားသော) ရဟန်းမ။ (စ) ဘိက္ခုနီတို့ စုဝေးနေကြရာအရပ်သို့ "ထိုဘိက္ခုနီတို့ထံ သွားမည်"ဟူသော အမှတ်သညာဖြင့် ဝင်သော ရဟန်းမ။ (ဆ) ကျောင်းတိုက်တွင်းလမ်းဖြင့် သွားသော ရဟန်းမ။ (ဇ) ဘေးရန်တို့ကြောင့် ဝင်ပြေးသောရဟန်းမ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ (က) (ခ) ဒုက္ကဋ် (ဂ) မှ (ဇ)အထိ အာပတ် မသင့်။

မေး။ အာရာမပရိသနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၄ ပါးတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်းရှိသော ကျောင်းတိုက်ဖြစ်ခြင်း။
၂။ ရဟန်းရှိသော ကျောင်းတိုက်ဟု အမှတ်ရှိခြင်း။
၃။ ဆိုအပ်ပြီးသော အပိုင်းအခြားကို လွန်ခြင်း။
၄။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဘိက္ခုအက္ကောသနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘိက္ခုအက္ကောသနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းကို ဆဲရေး, ခြိမ်းခြောက်သောရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အက္ကောသေယျ နှင့် ပရိဘာသေယျ–တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဆဲရေးကြောင်း အက္ကောသဝတ္ထု ၁၀–ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသောဝတ္ထုဖြင့် မျက်မှောက်၌ ဖြစ်စေ, မျက်ကွယ်၌ဖြစ်စေ ဆဲရေးခြင်းကို ''အက္ကောသေယျ (အက္ကောသန)''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။
''သတ်မည်၊ ဖြတ်မည်၊ ဘယ်လိုလုပ်မည်''စသည်ဖြင့် ဘေးရန်အန္တရာယ်ကို ပြလျက် ခြိမ်းခြောက်ရေရွတ်ခြင်းကို ''ပရိဘာသေယျ (ပရိဘာသန)''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

* နိဒါန်း – ဝေသာလီပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂို ဘိက္ခုနီမများ။
ဝတ္ထု – အရှင်ဥပါလိကို ဆဲရေးခြင်း။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။
(က) ရဟန်းကို ရဟန်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆဲရေးသော ရဟန်းမ။
(ခ) လူ, သာမဏေကို လူ, သာမဏေဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆဲရေးသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ ဘိက္ခုအက္ကောသနသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ –အနက်အဖွင့် အဋ္ဌကထာကို ရှေးရှုပြုသော ရဟန်းမ။
–ပါဠိတော်ဓမ္မကို ရှေးရှုပြုသော ရဟန်းမ။
–အဆုံးအမ သြဝါဒကို ရှေးရှုပြုသော ရဟန်းမ။
–ရှုးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုအက္ကောသနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်းဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ဆဲရေးခြင်း, ခြိမ်းခြောက်ခြင်း။
၃။ အနက်အဖွင့် အဋ္ဌကထာကို ရှေးရှုပြုမှုစသည်မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ဂဏပရိဘာသန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဂဏပရိဘာသန သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ဒေါသက ကြမ်းတမ်းအောင်ပြုအပ်သည် (စိတ်ဆိုးသည်)ဖြစ်၍ ဘိက္ခုနီသံဃာကို ခြိမ်းခြောက်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''စဏ္ဍီကတာ''၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးသားဖြေဆိုရ၍ ဂဏ-အရကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဒေါသလွန်းမိုး စိတ်ဆိုးနေသော ရဟန်းမကို ''စဏ္ဍီကတာ''ဟု ဆိုရပါသည်။ ဂဏ-အရ ဘိက္ခုနီသံဃာကို ယူရပါမည်။ (ဂဏစီဝရသိက္ခာပုဒ်လာ ဂဏနှင့် အတူတူပင် ဖြစ်ကြောင်း သိပါ။)

မေး။ ပရိဘာသေယျ-၌ ပရိဘာသနာကာရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ဤရဟန်းမတို့သည် နားမလည်ကုန်၊ မထက်မြက်ကုန်၊ ကံကိုလည်းကောင်း, ကံ၏ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း ကံ၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်းကောင်း, ကံ၏ပျက်စီးခြင်းကို လည်းကောင်း မသိကြကုန်''ဟု မျက်မှောက်, မျက်ကွယ် နှစ်သွယ်သောအရပ်၌ ရေရွတ် ခြိမ်းခြောက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုအက္ကောသနသိက္ခာပုဒ်လာ ပရိဘာသနနှင့် ဂဏပရိဘာသနသိက္ခာပုဒ်လာ ပရိဘာသန ၂ ခုတို့၏ အထူးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုအက္ကောသနသိက္ခာပုဒ်လာ ပရိဘာသနသည် အန္တရာယ်ကိုပြု၍ ခြိမ်းခြောက် ခြင်း ဖြစ်၏။ ဂဏပရိဘာသနသိက္ခာပုဒ်လာ ပရိဘာသနကား ရွတ်ချပြစ်တင်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - ဘိက္ခုနီသံဃာကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ များစွာသော ရဟန်းမတို့ကိုလည်းကောင်း, တစ်ယောက်သော ရဟန်းမကိုလည်းကောင်း, လူ-သာမဏေမကိုလည်းကောင်း ခြိမ်းခြောက်သော ရဟန်းမ ဖြစ်ပါသည်။။

၄။ ပဝါရိတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဝါရိတသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ဘောဇဉ်ဖြင့် ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီးသည် ဖြစ်လျက်သော်လည်းကောင်း။ ပယ်မြစ်စေအပ်ပြီး (ပဝါရိတ်သင့်ပြီး)သည် ဖြစ်လျက်သော်လည်းကောင်း ခဲဖွယ်ကိုဖြစ်စေ, ဘောဇဉ်ကို ဖြစ်စေ ခဲ, စားငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အဘယ်ရဟန်းမကို ''နိမန္တိတာ''၊ ''ပဝါရိတာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်း (မအပ်သောဖိတ်နည်း)ဖြင့် ပင့်ဖိတ် အပ်ပြီးသော ရဟန်းမကို ''နိမန္တိတာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်းမကို ''ပဝါရိတာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ဖြေတတ်ပါစေ။ ။ ''နိမန္တိတာ–အရ ပင့်ဖိတ်–ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော ပင့်ဖိတ်နည်းဖြင့် ပင့်ဖိတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ခါဒနီယ–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘောဇဉ် ၅ ပါး, ယာဂုနှင့် ယာမ–သတ္တာဟ–ယာဝဇီဝိကဟူသော ကာလိက ၃ ပါး တို့မှတစ်ပါး အခြားသော ခဲဖွယ်ကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နံနက်အခါ၌ ယာဂုနှင့် ယာမကာလိက, သတ္တာဟကာလိက, ယာဝဇီဝိက ၃ မျိုးမှ တစ်ပါး အခြားအာမိသ တစ်စုံတစ်ခုကို စားမျိုးခြင်းငှါ ခံယူသောရဟန်းမအား ခံယူခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်၊ စားမျိုတိုင်း စားမျိုတိုင်း ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ရဟန်းမအများ။
ဝတ္ထု – ပင့်ဖိတ်ရာ အရပ်မှတစ်ပါးသော အရပ်၌ စားခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား အာပတ်သင့်/ မသင့်၊ သင့်က သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။ (က) ယာမကာလိကစသော ၃ မျိုးတို့ကို အာဟာရအလိုငှါ ခံယူသော ရဟန်းမ, စားမျိုသော ရဟန်းမ။ (ခ) မအပ်သောနည်းဖြင့် ပင့်ဖိတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ပဝါရိတ်မသင့်ဘဲ ယာဂုကို သောက်သော ရဟန်းမ။ (ဂ) ဥစ္စာရှင်(ပင့်ဖိတ်သူ)တို့ကို ပန်ကြား၍ သုံးဆောင်သော ရဟန်းမ။ (ဃ) ယာမကာလိကစသော ၃မျိုးတို့ကို ဝိပါသ, ဂေလည အကြောင်းရှိ၍ သုံးဆောင်ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) ဒုက္ကဋ် (ခ) (ဂ) (ဃ) အာပတ် မသင့်ပါ။

မေး။ ပဝါရိတသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီးသော်လည်းကောင်း, ပဝါရိတ်သင့်ပြီးနောက်လည်းကောင်း, ထိုနှစ်ပါးစုံ သော်လည်းကောင်း ဖြစ်ခြင်း။
၂။ နံနက်အခါ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော အာမိသကို စားမျိုခြင်း။
၃။ ဥစ္စာရှင်(ပင့်ဖိတ်သူ)တို့ကို မပန်ကြားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ဘိက္ခုနှင့် ဘိက္ခုနီတို့၏ ခြားနားချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသော ဘိက္ခုတို့မှာ အတိရိတ်ဝိနည်းကဲ့ပြု၍ စားလျှင် အာပတ်မသင့်ပါ။ ဘိက္ခုနီတို့မှာကား အတိရိတ်ဝိနည်းကဲ့ပြု၍ စားသော်လည်း အာပတ်သင့်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခု ပရမ္မရဇောဇနသိက္ခာပုဒ်နှင့် ပဌမ ပဝါရိတသိက္ခာပုဒ် ၂–ပုဒ်တို့ကို တစ်ပေါင်းတည်း ပြုထားသကဲ့သို့ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီ သုဒ္ဓပါစိတ် သိက္ခာပုဒ်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အာရာမဝဂ် ပဝါရိတသိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅။ ကုလမဒ္ဓရိနီသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ကုလမဒ္ဓရိနီသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အမျိုးမ်ိုး ဝန်တိုသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အဘယ်ရဟန်းမမျိုးကို ''ကုလမဒ္ဓရိနီ''ဟု ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အမျိုးမ်ိုး ဝန်တိုခြင်းရှိသော ရဟန်းမ၊ တစ်နည်း-အမျိုးကို ဝန်တိုတတ်သော ရဟန်းမသည် ''ကုလမဒ္ဓရိနီ''မည်ပါသည်။

ဝစနတ္ထ ၂ မျိုး -ကုလေ မဒ္ဓရော ကုလမဒ္ဓရော။
ကုလမဒ္ဓရော တေသာ အတ္ထိတိ ကုလမဒ္ဓရိနီ။
-ကုလံ မဒ္ဓရာယတီတိ ကုလမဒ္ဓရိနီ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ဘိက္ခုနီတို့အား ပစ္စည်းလေးပါး လျှူလိုသောအမျိုးသို့ အဘယ်နည်းဖြင့် ဘိက္ခုနီတို့ မသွားကုန်ရာအံ့နည်း''ဟု ကြံ၍ ဘိက္ခုနီတို့အထံ၌ အမျိုး၏အပြစ် (ဂုဏ်ကျေးဇူးမဲ့, အကျော်အစောမဲ့)ကို၊ ''ဤဒါယကာတို့သည် အဘယ်နည်းဖြင့် ထိုဘိက္ခုနီတို့အား တစ်စုံတစ်ခုကို မပေးလျှူကုန်ရာအံ့နည်း''ဟု ကြံ၍ အမျိုး၏အထံ၌ ဘိက္ခုနီတို့၏အပြစ် (ဂုဏ်ကျေးဇူးမဲ့, အကျော်အစောမဲ့)ကို ပြောဆိုသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

ဖြေတတ်ပါစေ။ ။ ''ကုလမဒ္ဓရိနီ သိက္ခာပုဒ်အရ ဝန်တိုနေရုံမျှဖြင့် အာပတ်သင့်သည်-ဟု မှတ်ရပါမည်လော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပ[illegible]စ။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမ တစ်ပါး။
ဝတ္ထု - အမျိုးမ်ိုး ဝန်တိုခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -ဝန်မတိုဘဲ ထင်ရှားရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော အမျိုး၏ အပြစ်, ဘိက္ခုနီတို့၏ အပြစ်ကို ပြောပြသော ရဟန်းမ။ - ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ကုလမဒ္ဓရိနီ သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဘိက္ခုနီတို့၏ လာဘ်မရခြင်းကို အလိုရှိခြင်း။
၂။ အမျိုး၏အထံ၌ ဘိက္ခုနီတို့၏ အပြစ်ကို, ဘိက္ခုနီတို့၏ အထံ၌ အမျိုး၏ အပြစ်ကို ပြောခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၆။ အဘိက္ခုကာဝါသသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အဘိက္ခုကအာဝါသ သိက္ခာပုဒ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းယောက်ျားမရှိသောကျောင်း၌ မိုးလေတ်လုံး နေသော (ပါဆိုသော)ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ''အဘိက္ခုကအာဝါသ''ဟူသည် မိမိတို့ တိုက်ထည်းတွင် ရဟန်းယောကျ်ား မရှိသော ကျောင်းမျိုး ဖြစ်ပါသလော၊ အဘယ်ကဲ့သို့သော ကျောင်းမျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ မိမိတို့ တိုက်ထည်းတွင် ရဟန်းယောကျ်ား မရှိသောကျောင်းမျိုး မဟုတ်ပါ။ ဘိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်းမှ ယူဇနာဝက်အတွင်း၌ သြဝါဒပေးစွမ်းနိုင်သော ရဟန်းများ မနေသော (မ၌ သော)ကျောင်း၊ ရဟန်းများရှိသော်လည်း လမ်းခရီးက ဘေးအန္တရာယ်ရှိသဖြင့် ဘေး အန္တရာယ် ကင်းရှင်းစွာဖြင့် မသွားနိုင်သော ကျောင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အဘိက္ခုကကျောင်း၌ ''ဝါဆိုမည်''ဟု ကြိုး၍ အိပ်ရာနေရာခင်းခြင်း, သောက်ရေတည် ထားခြင်း စသည်တို့ကို ပြုသော ရဟန်းမအား ဒုက္ကဋ် အရုဏ်တက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ မြတ်စွာဘုရားသည် ''ယူဇနာဝက်အတွင်း ရဟန်းယောကျ်ားမရှိသော ကျောင်းတိုက်၌ ဘိက္ခုနီမတို့ ဝါမဆိုရ'' ဟု အဘယ့်ကြောင့် တားမြစ်တော်မူပါသနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမတို့သည် သြဝါဒသိက္ခာပုဒ်, သြဝါဒူပသက်မနသိက္ခာပုဒ်တို့၌ လာသည့်အတိုင်း သြဝါဒပေးမည့် ရဟန်းတို့အထံ မပြတ်သွား၍ ဂရုမမူ သြဝါဒကို နာကြားခြင်းစသည် ပြုဖို့ရန် တာဝန်ရှိ၏။ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းသော ယူဇနာဝက်အတွင်း၌ ရဟန်းတော်များ ရှိမှလည်း နေ့ချင်းပြန် သွားနိုင်မည်။ ထို့ကြောင့် ''ယူဇနာဝက်အတွင်း ရဟန်းယောကျ်ား မရှိသောကျောင်းတိုက် ၌ ဘိက္ခုနီမတို့ ဝါမဆိုရ'' ဟု တားမြစ်တော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမအများ။
ဝတ္ထု - ရဟန်းမရှိသော ကျောင်း၌ ဝါဆိုခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -ရဟန်းများ ဝါဆိုပြီးမှ အရပ်တစ်ပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသော်လည်းကောင်း၊ လူထွက် သွားကြသော်လည်းကောင်း၊ ပျံလွန်သွားကြသော်လည်းကောင်း၊ တိတ္ထိတို့ဘောင်သို့ ကူးပြောင်းသွားကြသော်လည်းကောင်း ထိုကျောင်းတိုက် (ထိုကျောင်းတိုက်၏အနီး)၌ ဆက်နေသော ရဟန်းမ။
-ဘေးရန်တို့ကြောင့် နေသော ရဟန်းမ။
-ရှုးသော ရဟန်းမစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''အဘိက္ခုကအာဝါသ၌ ဆက်လက်နေထိုင်နိုင်သော အကြောင်းများကို ဖော်ပြပါ''ဟူသော အမေးကို ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ အဘိက္ခုက အာဝါသသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်းမရှိသော ကျောင်းတိုက်ဖြစ်ခြင်း။
၂။ ဝါကပ်ခြင်း။ ၃။ အရုဏ်တက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၇။ အပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် မြန်မာပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ မိုးလပတ်လုံး သီတင်းသုံး နေထိုင်ပြီး (ဝါကျွတ်ပြီး)နောက် နှစ်ဘက်သော ဘိက္ခုနီသံဃာ, ဘိက္ခုသံဃာ၌ မြင်ခြင်း, ကြားခြင်း, ယုံမှားခြင်းဟူသော သုံးပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့် မဖိတ်သော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

အမှာ။ ။ ဝဿံဝုဋ္ဌာ–အမိပ္ပါယ်ကို တုဝဋ္ဌဝဂ် ဒသမသိက္ခာပုဒ်၌ ရေးပြခဲ့ပြီ။

မေး။ တီဟိ ဌာနေဟိ–အရ ၃–ပါးသော အကြောင်းတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဒိဋ္ဌ = အပြစ်တစ်စုံတစ်ခု ကျူးလွန်နေသည်ကို ကိုယ်တိုင်မြင်ခြင်း။
၂။ သုတ = တစ်ဆင့်ကြား ခြင်း။ ၃။ ပရိသင်္ကာ = ယုံမှားသံယသရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဝါရေယျ–အရ ''ပဝါရဏာပြု''ဟူသည် အဘယ်နည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မိမိအပေါ်မှာ အပြစ်တစ်စုံတစ်ခုကို မြင်လျှင် ကြားလျှင် ယုံမှားသံသယဖြစ်လျှင် တပည့်တော်အား သနားသဖြင့် ပြောပါ ဆိုပါ ဆုံးမပါ။ အပြစ်ကို မြင်လျှင် ''ဟု ဖိတ်မန်ခြင်း (ခွင့်ပြုခြင်း မိမိကိုယ် ကို အပ်နှံခြင်း)ကို ''ပဝါရဏာပြု''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနှင့် ဘိက္ခုနီတို့ ပဝါရဏာပြုရပုံ ခြားနားချက်ကို အထောက်သာဓကဖြင့် ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုတို့သည် မိမိတို့ အချင်းချင်းသာ ပဝါရဏာ ပြုရပါသည်။ ဘိက္ခုနီတို့ကား ဘိက္ခုနီသံဃာထံ၌ တစ်ကြိမ်, ဘိက္ခုသံဃာထံ၌ တစ်ကြိမ်၊ ဤသို့ နှစ်ကြိမ်ပြုကြရပါသည်။ အထောက်သာဓကကား – ဥဘတောသံဃေ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမများ ပဝါရဏာပြုပုံအစီအစဉ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (က) ဘိက္ခုနီမများသည် သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၄–ရက်နေ့၌ စည်းဝေး၍ (အန္တရာယ်မရှိလျှင်) သင်္ဃသဂ်ါဟိကဥတ်ကို ဖြစ်စေ, တေဝါစိကဥတ်ကိုဖြစ်စေ၊ အန္တရာယ်ရှိလျှင် ဒွေဝါစိကဥတ်, ကေဝါစိကဥတ်, သမာနဝဿိကဥတ်ကိုဖြစ်စေ ထားရပါမည်။

(ခ) သင်္ဃသဂ်ါဟိကဥတ်ထားခဲ့သော် ''သံဃ အယျေ ပဝါရေမိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ။ ဝဒန္တု မံ အယျာယော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တိ ပဋိကရိ–သာမိ''ဟု ၁ ကြိမ်ဖြစ်စေ၊ ''ဒုတိယမ္ပိ အယျေ သံဃ ။ပ။ ပဋိကရိသာမိ။ တတိယမ္ပိ အယျေ သံဃ ။ပ။ ပဋိကရိသာမိ''ဟု ၂ ကြိမ်, ၃ ကြိမ်ဖြစ်စေဆို၍ အစဉ်အတိုင်း ပဝါရဏာပြုရပါမည်။ (တေဝါစိကဥတ်၌ ဖိတ်ကြောင်းစကားကို ၃ ကြိမ် အောက် မယုတ်စေရ၊ ဒွေဝါစိကဥတ်စသည်တို့၌ အကြိမ်တိုး၍ ပဝါရဏာပြုခြင်းငှါ အပ်၏။ ယုတ်လျော့စေခြင်းငှါ မအပ်။)

(ဂ) ဤသို့ ဘိက္ခုနီသံဃာ၌ ပဝါရဏာပြုပြီးနောက် ထိုသိမ်၌ပင် ဘိက္ခုနီတစ်ပါးကို ဘိက္ခုနီခန္ဓကာ၌ ဟောတော်မူအပ်သော ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့် ဘိက္ခုနီသံဃာ အတွက် ဘိက္ခုသံဃာကို ဖိတ်ခြင်းငှါ သမုတ်ရပါမည်။

(ဃ)သမ္မုတိရပြီးသော ဘိက္ခုနီက ၁၅–ရက်မြောက်နေ့၌ ဘိက္ခုနီသံဃာကို ခေါ်၍ ဘိက္ခုသံဃာသို့ ချဉ်းကပ်ပြီး လက်ကန်တော့ စံပယ်တင်, လက်အုပ်ချီကာ ''ဘိက္ခုနီ

http://www.dhammadownload.com

သံယော အယျ ဘိက္ခုသံယံ ပဝါရေတိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒတာယျ ဘိက္ခုသံယော ဘိက္ခုနီသံယံ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တော ပဋိကရိ-သတိ။ ဒုတိယမ္ပိ အယျ ။ပ။ ပဋိကရိသတိ။ တတိယမ္ပိ အယျ ။ပ။ ပဿန္တော ပဋိကရိသတိ''ဟု ပဝါရဏာ ပြုရပါမည်။

သိမှတ်ဖွယ်များ

"သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဥတ်"ဟူသည် – တေဝါစိက, ဒွေဝါစိက, ကေဝါစိက, သမာနဝဿိက အားလုံးသိမ်းကျုံးပါဝင်သောဥတ် ဖြစ်ပါသည်။

သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဥတ်ထားပုံ။ ။''သုဏာတု မေ အယျေ သံယော၊ အဇ္ဇ ပဝါရဏာ စာတုဒ္ဒသီ၊ ယဒိ သံယသ ပတ္တကလ္လံ၊ သံယော ပဝါရေယျ။''

တေဝါစိကဥတ်စသည်ထားပုံ။ ။''တေဝါစိကံ ပဝါရေယျ။ ဒွေဝါစိကံ ပဝါရေယျ။ သမာနဝဿိကံ ပဝါရေယျ''ဟု ပြောင်းလွှဲရုံသာ။

အထက်ပါ စကားရပ်များကို ကြည့်၍-

- ပဝါရဏာဥတ်အမျိုးအစား ၅ ပါး။
- အန္တရာယ်ရှိ, မရှိအားလျော်စွာ ထားရမည့် ဥတ်များ။
- ဥတ်အားလျော်စွာ ပဝါရဏာပြုရမည့် အကြိမ် (ပြုရမည့် ပဝါရဏာ)
- ဘိက္ခုနီတို့ အချင်းချင်း ပဝါရဏာပြုရမည့်ရက်နှင့် ဘိက္ခုတို့ထံ ပြုရမည့်ရက်တို့ကို

သိပါလေ။

မေး။ ဘိက္ခုနီအရေအတွက်နှင့် ပြုရမည့်ပဝါရဏာတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ပဋ္ဌဝဂ် ဘိက္ခုနီသံဃာဖြစ်လျှင် (၅ ပါးပြည့်လျှင်)=**သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဥတ် စသည်ထား၍** သံဃာ့ပဝါရဏာပြုရပါမည်။

၅-ပါး မပြည့်ဘဲ ၄ ပါး, (သို့မဟုတ်) ၃ ပါးဖြစ်လျှင် ဂဏဥတ်ထား၍, နှစ်ပါးဖြစ်လျှင် ဥတ်မထားဘဲ အချင်းချင်း ပဝါရဏာပြုရပါမည်။

၁-ပါးတည်းဖြစ်လျှင် ''အဇ္ဇ မေ ပဝါရဏာ''ဟု အဓိဋ္ဌာန်၍ ပုဂ္ဂလပဝါရဏာ ပြုရပါမည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီမများ ပဝါရဏာပြုပုံအစီအစဉ်ကို အဌကထာအဆိုကို အနှစ်ချုပ်လျက် အကျဉ်းချုပ်ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ လမပြည့်ခင် ၁၄-ရက်နေ့၌ ဘိက္ခုနီသံဃာ စည်းဝေး၍ ပဝါရဏာပြုရမည်။

၂။ ထိုအစည်းအဝေးမှာပင် ဘိက္ခုနီသံဃာ၏ကိုယ်စား ဘိက္ခုသံဃာထံ ဖိတ်ဖိုရာ တစ်ပါးပါးကို သမ္မုတိပေးရမည်။

၃။ ထိုသမ္မုတိရသော ဘိက္ခုနီမက လပြည့်နေ့၌ ဘိက္ခုနီသံဃာအားလုံးကို ခေါ်သွားပြီး ဘိက္ခုသံဃာထံ အများအတွက် ဖိတ်ရပါမည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီတို့ ပဝါရဏာပြုပုံ ပါဠိကို အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ အယျေ၊ အရှင်မတို့၊ (အဟ၊ တပည့်တော်သည်။) သံယံ။ သံဃာတော်ကို။ ဒိဋ္ဌေန ဝါ၊ မြင်ခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ သုတေန ဝါ၊ ကြားခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ယုံမှားခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဝါရေမိ၊ ဖိတ်ပါ၏။ ဝါ၊ ပြောဆိုဖိုရန် အပ်နှံခွင့်ပြုပါ၏။ အယျာယော၊ အရှင်မတို့သည်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ **အနုကမ္ပံ**၊ အစဉ်သနားခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ဝဒန္တု၊ ပြောဆိုဆုံးမတော်မူကြပါကုန်။ ပဿန္တော၊

http://www.dhammadownload.com

အပြစ်ကို မြင်လတ်သော်။ ပဋိကရိသာမိ၊ ကုစားပါအံ့။ ဒုတိယမှိ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ တတိယမှိ၊ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း။

အမှာ။ ။ ဘိက္ခုနီသံဃာထံ ပြုပုံပါဠိ၏ အနက်ဖြစ်၏။ ဘိက္ခုသံဃာထံ ပြုပုံပါဠိ၏ **အနက်ကို နည်းမှီ၍** ပေးပါ။

မေး။ ဘိက္ခုသံဃာတို့ ပဝါပြုသောအခါ ရွတ်ဆိုရသည့် ပါဠိကို ရေး၍၊ ထိုပါဠိ၌ ''ဝဒန္တု မံ အာယသ္မန္တော''ဟုလည်းကောင်း။ ''ဝဒတု မံ သံဃော''ဟုလည်းကောင်း အဆိုကွဲရှာ၌ မည်သို့သော ရွတ်ဆိုသင့်သည်ကို အာစရိယဝါဒ ဖော်ပြလျက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါ။

ဖြေ။ သံဃံ ဘန္တေ ပဝါရေမိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒန္တု မံ အာယသ္မန္တော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ ပဿန္တော ပဋိကရိဿာမိ။ ဒုတိယမှိ ဘန္တေ သံဃံ ။ပ။ ပဋိကရိဿာမိ။ တတိယမှိ ဘန္တေ သံဃံ ။ပ။ ပဋိကရိဿာမိ။

ထိုသို့ အဆိုကွဲပြားရာ၌ ဆရာမြတ်တို့က ''ဖိတ်စဉ်က သံဃာကို ဖိတ်သော်လည်း အပြစ်ကို မြင်၍ ကြား၍ ယုံမှားသံသယဖြစ်၍ ဆုံးမသောအခါ၌မူ သံဃာစည်းဝေး၍ သံဃာက ဆုံးမရသည် မဟုတ်, ထိုမြင်သော-ကြားသော- ယုံမှားသံသယဖြစ်သော ရဟန်းကသာ ဆုံးမရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ''ဝဒန္တု မံ အာယသ္မန္တော''ဟုသာ ရွတ်ဆိုသင့်သည်''ဟု ဆုံးဖြတ်တော်မူကြပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမသည် ဝါကျွတ်ပြီးနောက် ''ဥဘတောသံဃာ၌ ပဝါရဏာ မပြုတော့အံ့''ဟု လုံ့လဝီရိယကိုလျှော့ချ ဝုရန်ကွေ့ပ ပြုလိုက်လျှင် ပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါတော့သည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမအများ။
ဝတ္ထု - ဝါကျွတ်ပြီးနောက် ပဝါရဏာ မပြုခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -အန္တရာယ် ၁၀-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးရှိ၍ ပဝါရဏာ မပြုသော ရဟန်းမ။
- ရှာပါသော်လည်း ရဟန်းတို့ကို မရ၍ ပဝါရဏာ မပြုသောရဟန်းမ။
- မကျန်းမာ၍ ပဝါရဏာ မပြုသော ရဟန်းမ။
- ဘေးရန်တို့ကြောင့် ပဝါရဏာ မပြုသောရဟန်းမ။
- ရှုးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မိုးလပတ်လုံး နေပြီးသူ (ဝါဆိုပြီးသူ)ဖြစ်ခြင်း။
၂။ ဥဘတောသံဃာ၌ ပဝါရဏာ မပြုခြင်း။
၃။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၈။ သြဝါဒသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သြဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ဂရုဓံသြဝါဒကို နာယူခြင်းအကျိုးငှါလည်းကောင်း။ ဥပုသ် ပဝါရဏာဟူသော သံဝါသ အကျိုးငှါလည်းကောင်း မသွားသော ရဟန်းမအား ပါစိတ် အာပတ် သင့်၏။

မေး။ သြဝါဒ-အရနှင့် သံဝါသ-အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သြဝါဒ-အရ ဂရုဓံသြဝါဒကို နာယူခြင်းကို ယူရပါမည်။
သံဝါသ-အရ ဥပုသ်နေ့ကို မေးလျှောက်ခြင်း, ပဝါရဏာပြုခြင်းတို့ကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''သြဝါဒ, သံဝါသတို့ အကျိုးငှါ မသွားတော့အံ့''ဟု လုံ့လဝီရိယကို လျှော့ချ ဝုရန်ကွေ့ ပြုကာမျှ၌ ပါစိတ်အပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သက္ကတိုင်း။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းမများ။
ဝတ္ထု - ဂရုဓံသြဝါဒကို နာယူခြင်းငှါ မသွားခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -အန္ဓရာယ်ရှိ၍ မသွားသော ရဟန်းမ။ - အဖော်ရဟန်းမကို ရှာမရ၍ မသွားသော ရဟန်းမ။ -မကျန်းမာ၍ မသွားသော ရဟန်းမ။ - ဘေးရန်တို့ကြောင့် မသွားသော ရဟန်းမ။ -ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သြဝါဒသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သြဝါဒ, သံဝါသတို့အကျိုးငှါ မသွားခြင်း။
၂။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၉။ သြဝါဒူပက်မနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သြဝါဒူပသက်မနသိက္ခာပုဒ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် မြန်မာစကားပြေ ပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းမသည် လခွဲတိုင်း ဘိက္ခုသံဃာအထံမှ (၁) ဥပုသ်နေ့ကိုမေးခြင်း။ (၂) သြဝါဒ ခံယူဖို့ရန် ချဉ်းကပ်ခွင့်တောင်းခြင်းဟူသော တရားနှစ်ပါးတို့ကို တောင့်တရမည်။ လခွဲကို လွန်စေသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

အမှာ။ ''ဘိက္ခုနီတို့, ဘိက္ခုသံဃာထံမှ တောင့်တရမည့် တရားနှစ်မျိုးကို ဖော်ပြပါ'' ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ ဥပေါသထပုစ္ဆက အဓိပ္ပာယ်ကို ရေး၍၊ သြဝါဒူပက်မနံ-၌ သြဝါဒ-အရနှင့် သြဝါဒူပက်မန အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဥပုသ်နေ့ကို မေးမြန်းခြင်းသည် ''ဥပေါသထပုစ္ဆက''မည်၏။
သြဝါဒ-အရ ဂရုဓံ သြဝါဒကို တောင်းခြင်း (သြဝါဒခံလိုပါကြောင်း ခွင့်တောင်းခြင်း)ကို

http://www.dhammadownload.com

ယူရပါမည်။ (သြဝါဒတ္ထာယာတိ သြဝါဒယာစနတ္ထာယ။–ဋီသစ်၊ ၄၈၀။ သြဝါဒသိက္ခာပုဒ်လာ သြဝါဒ–အရနှင့် မတူတတ်သည်ကို သတိပြု။)

ဂရုဓံသြဝါဒကို တောင်းခြင်းအကျိုးငှါ ဘိက္ခုသံဃာထံ ချဉ်းကပ်ခြင်း သွားခြင်းကို ''သြဝါဒုပ သင်္ကမန''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဥပေါသထပုဗ္ဗက–အရ ဥပုသ်နေ့မေးမြန်းရပုံကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမတို့သည် စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်ဖြစ်လျှင် ၁၃ ရက်နေ့၌လည်းကောင်း၊ ပန္နရသီ ဥပုသ်ဖြစ်လျှင် ၁၄ ရက်နေ့၌လည်းကောင်း ဘိက္ခုတို့၏ ကျောင်းတိုက်သို့သွား၍ ''ဤ ဥပုသ်နေ့သည် စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်နေ့ပါလား၊ ပန္နရသီ ဥပုသ်နေ့ပါလား''ဟု မေးမြန်းလျှောက်ထားရပါမည်။

မေး။ တံ အတိက္ကာမေန္တိယာ–အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ လခွဲတစ်ကြိမ် ဥပုသ်နေ့မေးခြင်း, သြဝါဒကို တောင်းခြင်းအကျိုးငှါ ချဉ်းကပ်ခြင်း ၂ မျိုးလုံးကို ပြုသောရဟန်းမကို ''တံ အတိက္ကာမေန္တီ = ထိုလခွဲအခါကို လွန်စေသူ'' ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ဥပုသ်နေ့ကိုလည်း မမေတောဘုံ၊ သြဝါဒကိုလည်း မတောင်းတောဘုံ''ဟု လုံ့လဝီရိယကို လျှော့ချ ဓုရနိက္ခေပပြုကာမျှ၌ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ရဟန်းမအများ။
ဝတ္ထု – ဥပုသ်နေ့ကို မမေးခြင်း, သြဝါဒကို မတောင်းခြင်း။

မေး။ သြဝါဒုပသင်္ကမနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂ ပါးတို့ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဥပုသ်နေ့, သြဝါဒတို့ကို မမေးခြင်း, မတောင်းခြင်း၌ တာဝန်ကိုချ ဓုရနိက္ခေပပြုခြင်း။
၂။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ ပသာခေဏတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပသာခေဏတသိက္ခာပုဒ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ 'ခက်မ'ခေါ်သောအရပ်၌ ပေါက်သော မြင်းဖု၊ အနာကို သံယာ, ဂိုဏ်းတစ်ခုခုကို မပန်ကြားဘဲ ယောက်ျားနှင့် အတူတကွ တစ်ယောက်ချင်း ဖောက်ခြင်း၊ ခွဲခြင်း၊ ဖန်ရေ ဆေးခြင်း၊ ဆေးလိမ်းခြင်း၊ ကြပ်စည်းခြင်း၊ ဖြည်စေခြင်းအမှုတို့ကို ပြုသော ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အဘယ်အရပ်ကို ''ပသာခ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ သစ်ပင်၏ သစ်ခက်တို့သည် ကွဲပြားလျက် ဖြာထွက်ကုန်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ ပေါင်နှစ်ဖက်တို့ ကွဲပြားလျက် ဖြာထွက်သွားကြရာဖြစ်သောကြောင့် ချက်အောက် ပုဆစ်ဒူးဝန်းတို့၏ အထက်ဖြစ်သောအရပ်ကို ''ပသာခ=ခက်မ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ မည်ကဲ့သို့သောအနာမျိုးကို ဂဏ္ဍ; ရှမိတ–ဟု ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မြင်းဖုစသော အဖု အလုံး အကျိတ်အနာမျိုးကို ''ဂဏ္ဍ''ဟု ဆိုရ၏ သွေး, ပြည်ယိုသော အခြားအနာကို ''ရှမိတ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဤပသာခေဏတ သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။ (ဒုက္ကဋ် ၆ ချက်၊ ပါစိတ် ၆ ချက်သင့်ပုံကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။)

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီက ''ဖောက်လော, ခွဲလော''စသည်ဖြင့် အလုံးစုံသောအမှု (အမှု ၆–မျိုး)တို့ကို စေခိုင်းရာ အခိုင်းခံရသောယောဂျိုးကလည်း ခိုင်းသည့်အတိုင်းပြုလျှင် ဒုက္ကဋ် ၆–ချက်နှင့် ပါစိတ် ၆–ချက်သင့်ပါသည်။

''ဤအနာ၌ ပြုဖွယ်အမှုကိုစွအားလုံးကို ပြုပါ''ဟု စေခိုင်းရာ အခိုင်းခံရသော ယောဂျိုးက ဖောက်ခြင်းစသော အမှုအားလုံးကိုပြုလျှင် တစ်ခွန်းတည်းသောစကားဖြင့် ဒုက္ကဋ် ၆ ချက်, ပါစိတ် ၆ ချက်သင့်ပါသည်။

''ဤအမှုကို ပြုပါ''ဟု ဖောက်ခြင်းစသည်တို့တွင် တစ်ခုကိုသာ စေခိုင်းရာ အမှုကိုစွ အားလုံးကို ပြုလျှင် စေခိုင်းအပ်သော အမှုကို ပြုခြင်းကြောင့်သာ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ရဟန်းမတစ်ပါး။
ဝတ္ထု – ခက်မဲ့ ပေါက်သော မြင်းဖုကို ယောဂျိုးကို ဖောက်စေခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ –ပန်ကြားရ၍ ဖြစ်စေ, နားလည်သော အဖော်မတစ်ယောက်ကိုခေါ်ရ၍ ဖြစ်စေ ဖောက်ခြင်းစသည်ကို ပြုသော ရဟန်းမ။
–ရူးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပသာခေဏတ သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ခက်မဲ့ ပေါက်သော အနာဖြစ်ခြင်း။ ၂။ မပန်ကြားခြင်း။
၃။ အဖော်မ မရှိခြင်း။ ၄။ ယောဂျိုးကို ဖောက်ခြင်းစသည်တို့ကို ပြုစေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၆–အာရာမဝဂ်ပြီး၏ ။

□□□□□

၇။ ဂဏ္ဌိနီဝဂ်

၁။ ဂဏ္ဌိနီသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဂဏ္ဌိနီသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ကိုယ်ဝန်ရှိသော မိန်းမ (ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမ)ကို ပဋ္ဌင်းပြုပေးငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဝုဋ္ဌာပေယျ–ပုဒ်၏ သဒ္ဒတ္ထ, အဓိပ္ပာယတ္ထတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သဒ္ဒတ္ထမှာ ''ထမြောက်စေငြားအံ့'' ဖြစ်ပါသည်။
အဓိပ္ပာယတ္ထကား ''ပဋ္ဌင်းခံပေးငြားအံ့'' ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိန်းမမှန်းသိလျက် ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမအား ကာရကသံဃာဟူသော ဂိုဏ်းကိုရှာခြင်းစသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဥတ်, ကမ္မဝါစာ ၂ ကြိမ်အပေါင်း၌ လည်းကောင်း ဒုက္ကဋ်၊ ကမ္မဝါစာ အဆုံး၌ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမအများ။
ဝတ္ထု - ကိုယ်ဝန်ဆောင်မကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းခံပေးခြင်း။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းမတို့အား အာပတ် သင့်/ မသင့်၊ သင့်က သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြပါ။

(က) ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမ၌ ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။
(ခ) ကိုယ်ဝန်ဆောင် မဟုတ်သော မိန်းမ၌ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။
(ဂ) ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းခံပေးသော မိန်းမတို့ဖြစ်ပါသည်။
(ဃ) ကိုယ်ဝန်ဆောင် ဟုတ်, မဟုတ် ၂ မျိုးသောမိန်းမတို့၌ ကိုယ်ဝန်ဆောင် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) (ခ) (ဂ) ဒုက္ကဋ် (ခ) အာပတ် မသင့်။

မေး။ ဂဇ္ဈနီသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မ ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မဟု သိခြင်း။
၃။ ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းခံပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပါယန္တီ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပါယန္တီ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် နို့တိုက်ဆဲမိန်းမကို ပဋ္ဌင်းခံပေးငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ "ပါယန္တီ"ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ "ပါယန္တီ"ဟူသည် ကလေးကို နို့ရည်တိုက်ကျွေးဆဲဖြစ်သော မိခင်၊ သို့မဟုတ်-နို့ထိန်းဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဂဇ္ဈနီနှင့် ပါယန္တီသိက္ခာပုဒ် ၂ ပုဒ်တို့၏ အထူးကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဂဇ္ဈနီ, ပါယန္တီဟူသော ဝတ္ထုမျှသာ ထူးပါသည်။ အကြွင်းမှာ အတူတူပင် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ပဌမသိက္ခာမာနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဌမသိက္ခာမာနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ၂–နှစ်တို့ပတ်လုံး ခြောက်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ မကျင့်အပ်သေးသော သိက္ခာရှိသော သိက္ခမာန်ကို ပယ်ဖျောက်ပြီးမှ ဥပသမ္ပဒါ ပေးခြင်းအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဒွေ ဝဿာနိ–အရကို ဖော်ပြ၍ ဆဝမ္မ သရုပ်ကိုလည်း ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ပဝါရဏာပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ၂ နှစ်တို့ကို ယူရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ၂–နှစ်တိတိမပြည့်သော်လည်း ပဝါရဏာ ၂–ခါပြုပြီးလျှင် ''ဒွေဝဿ'' ဖြစ်တော့သည်–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဆဝမ္မ သရုပ်ကား –ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ–အစ ဝိကာလဘောဇနာ ဝေရမဏိ– အဆုံးရှိသော သိက္ခာပုဒ် ၆ ပါးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အသိက္ခိတသိက္ခ–အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပဒဘာဇနီ၏အနီး အတ္ထုပ္ပတ္တိ၌ ဟောတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်သာလျှင် သိက္ခာပုဒ်ကို လုံးဝမပေးအပ်, မဆောက်တည်အပ်သေးသော သိက္ခမာန်၊ ပေးပြီး ဆောက်တည်ပြီး ဖြစ်ပါသော်လည်း သိက္ခာပုဒ်ပျက်သွားသောသိက္ခမာန်ကို ''အသိက္ခိတသိက္ခ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ သိက္ခာပုဒ်ဆောက်တည်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ ဒွေ ဝဿာနိ အဝိတိက္ကမ္မ သမာဒါနံ သမာဒိယာမိ''စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''သိက္ခမာန်''ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ၎င်း၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပြည့်စုံစွာ ရေးပြပါ။

''သိက္ခတိတိ သိက္ခမာနာ''ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ခြောက်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တရားတို့၌ ကျင့်ဆဲဖြစ်သောကြောင့် ဥပသမ္ပန္နာမဟုတ်သော မိန်းမကို ''သိက္ခမာန်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

တစ်နည်း – ''သိက္ခာယော မာနေတိတိ သိက္ခမာနာ''ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သိက္ခာတရား ၆ ပါးတို့ကို မြတ်နိုးတတ်သောကြောင့် ဥပသမ္ပန္နာ မဟုတ်သော မိန်းမကို ''သိက္ခမာန်''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ပဌမသိက္ခမာနသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဂဿိနီသိက္ခာပုဒ်၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းအတိုင်း ကမ္မဝါစာအဆုံး၌ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ရဟန်းမ အများ။
ဝတ္ထု – သိက္ခာပုဒ် ၆ ပါးတို့၌ မကျင့်အပ်သေးသော သိက္ခမာန်ကို ရဟန်းခံပေးခြင်း။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်သောအာပတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

(က) ဓမ္မက်၌ ဓမ္မက်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။

(ခ) အဓမ္မက်၌ အဓမ္မက်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမျိုးကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ -၂ နှစ်ပတ်လုံး ၆ ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကျင့်အပ်ပြီးသော သိက္ခာရှိသော သိက္ခမာန်ကို ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။
-ရှေးသော ရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဌမသိက္ခမာနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ မကျင့်အပ်သေးသော သိက္ခာရှိသော သိက္ခမာန်ဖြစ်ခြင်း။
၂။ ဓမ္မကံ ဖြစ်ခြင်း။ ၃။ ကမ္မဝါစာ ပြီးဆုံးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

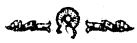

၄။ ဒုတိယသိက္ခမာန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုတိယသိက္ခမာန သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။
ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ၂-နှစ်တို့ပတ်လုံး ခြောက်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကျင့်အပ်ပြီးသော သိက္ခာရှိသော သိက္ခမာန်ကို သံဃာသည် မသမုတ်အပ်သေးဘဲ (ဝုဋ္ဌာနသမ္မုတိ မပေးအပ်သေးဘဲ) ပဋ္ဌင်းပြုပေးငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ အဘယ်သိက္ခမာန်ကို "သံဃေန အသမ္မတ သိက္ခမာန်" ဟု ခေါ်ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။
ဖြေ။ သံဃာက အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ဥပသမ္ပဒါကံပြုရာ တန်ဆောင်းဝန်းဌသော်လည်း ပဒဘာဇနီအနီး အဌပ္ပတ္တိဝယ် ဟောတော်မူအပ်သော ဥပသမ္ပဒါသမ္မုတိကို မပေးရသော သိက္ခမာန်ကို "သံဃေန အသမ္မတာ သိက္ခမာန်" ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။ (ထိုသမ္မုတိကို ဥတ္တိဒုတိယ ကမ္မဝါစာဖြင့် ပေးရပါသည်။)
သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ပဋ္ဌင်းပြုနိုင်ကြောင်း သမ္မုတိကို "ဝုဋ္ဌာနသမ္မုတိ" ဟုလည်းကောင်း "ဥပသမ္ပဒါသမ္မုတိ" ဟုလည်းကောင်း ခေါ်သည်။

မေး။ ပဌမ-ဒုတိယသိက္ခမာန သိက္ခာပုဒ်တို့၌လာသော သိက္ခမာန-အရကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ အသက် ၂၀-ကျော်ပြီးဖြစ်သော မဟာသိက္ခမာန်တို့ကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဒုတိယသိက္ခမာန သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမျိုးကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ -သံဃာက သမုတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခမာန်ကို ရဟန်းခံ ပေးသော ရဟန်းမ။
-ရှေးသော ရဟန်းမစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

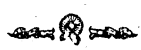

၅။ ပဌမ ဂိဟိဂတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဌမ ဂိဟိဂတသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။
ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ယုတ်လျော့သော ၁၂-နှစ်ရှိသော (၁၂-နှစ် မပြည့်သေးသော)

http://www.dhammadownload.com

ယောက်ျားတစ်ပါး သွားလာအပ်ပြီးသော မိန်းမကို ပဋ္ဌင်းခံပေးငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဂိဟိဂတာ–ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယောက်ျားတစ်ပါး သွားလာအပ်ပြီးသော (ယောက်ျားတစ်ယောက်ယောက်နှင့် မေထုန်မှီဝဲဖူးပြီးဖြစ်သော) မိန်းမကို ''ဂိဟိဂတာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဂဒ္ဒြနီသိက္ခာပုဒ်နှင့် ဤသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဂိဟိဂတ–ဟူသော ဝတ္ထုမျှသာ ထူးပါသည်။

မေး။ ၁၂–နှစ် မပြည့်သေးသော ဂိဟိဂတသိက္ခာမာန်ကို ပြည့်ပြီဟူသော အမှတ်သညာဖြင့် ရဟန်းခံပေးလျှင် အပြစ်ရှိ/ မရှိ၊ ရဟန်းမ ဖြစ်/ မဖြစ် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ အပြစ်မရှိပါ။ သို့သော် ထိုသိက္ခာမာန်ကား ရဟန်းမ (ဘိက္ခုနီမ) မဖြစ်ပါ။

၆။ ဒုတိယဂိဟိဂတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုတိယ ဂိဟိဂတသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁၂–နှစ် ပြည့်ပြီးသော, ယောက်ျားတစ်ပါး သွားလာပြီးသောမိန်းမကို ၂ နှစ်တို့ပတ်လုံး ခြောက်ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကျင့်အပ်ပြီးသော သိက္ခာမရှိသေးဘဲ ပဋ္ဌင်းခံပေးသောရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

၇။ တတိယဂိဟိဂတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုတိယ ဂိဟိဂတသိက္ခာပုဒ်ကို သိသာထင်ရှားအောင် မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁၂–နှစ် ပြည့်ပြီးသော, ယောက်ျားတစ်ပါး သွားလာပြီးသော, ၂ နှစ်တို့ပတ်လုံး ခြောက်ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကျင့်အပ်ပြီးသော သိက္ခာရှိသော သိက္ခမာန်ကို သံယာသည် မသမုတ်အပ်သေးဘဲ (ဝုဋ္ဌာနသမ္မုတိ မရသေးဘဲ) ပဋ္ဌင်းခံပေးရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ပဋ္ဌင်းခံပေးရမည့် ဂိဟိဂတာ သိက္ခမာန်အတွက် ပြည့်စုံရမည့် အင်္ဂါအချက်အလက်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အသက် ၁၂–နှစ်ပြည့်ပြီးဖြစ်ခြင်း။

၂။ ၂ နှစ်တို့ပတ်လုံး ၆–ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကျင့်အပ်ပြီးသော သိက္ခာရှိခြင်း။

၃။ ဝုဋ္ဌာနသမ္မုတိ ရရှိပြီးဖြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

သာဓက – ပ, ဒု, တ ဂိဟိဂတသိက္ခာပုဒ်များ။

http://www.dhammadownload.com

၈။ ပဌမ သဟဓိဝိနိသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဌမသဟဓိဝိနီ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ အတူတကွ အသက်ရှည်လေ့ရှိသော (သဒ္ဓိဝိဟာရိနီ) တပည့်မကို ပဋ္ဌင်းခံပေးပြီးနောက် ၂ နှစ်တို့ပတ်လုံး ကိုယ်တိုင်လည်း မချီးမြှောက်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း မချီးမြှောက်စေသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''သဟဓိဝိနီ''ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သောသူ ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

''သဟဓိဝိနီ''ဟူသည် ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေတပည့်မဖြစ်သော သိက္ခမာန်, သာမဏေမတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းကို ''သဒ္ဓိဝိဟာရိနီ''ဟုလည်း ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ နေဝ အနုဂ္ဂဏှာယျ, နှ အနုဂ္ဂဏှာပေယျ–တို့အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း (ပါဠိသင်ပေးခြင်း) စသည်ဖြင့် မချီးမြှောက်ခြင်းကို ''နေဝ အနုဂ္ဂဏှာ–ယျ''ဟု ဆိုပါသည်။

''အရှင်မ... ဤရဟန်းမအား ပါဠိရွတ်ပြခြင်း စသည်ကို ပေးလိုက်ပါ''ဟု အခြားရဟန်းမကို မချီးမြှောက်စေခြင်းကို ''နှ အနုဂ္ဂဏှာပေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ လုံ့လဝီရိယကို လျှော့ချ ဝုရနိကျေပ ပြုကာမျှ၌ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - အတူနေတပည့်မကို ရဟန်းခံပေးပြီး မချီးမြှောက်ခြင်း။

၉။ နာနုဗန္ဓန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ နာနုဗန္ဓန သိက္ခာပုဒ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် မြန်မာစကားပြေ ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ပဋ္ဌင်းခံပေးသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမကို ၂ နှစ်တို့ပတ်လုံး မလိုက်သော (မပြုစု မလုပ်ကျွေးသော) ရဟန်မအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''ဝုဋ္ဌာပိတာ ပဝတ္တိနီ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပဋ္ဌင်းခံပေးသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ''နာနုဗန္ဓေယျ''အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရေချိုးဆပ်ပြာမှုန့်, မြေညက်, ဒန်ပူ, မျက်နှာသစ်ရေဆက်ကပ်ခြင်းစသော ထိုထိုပြုဖွယ်ကိစ္စ ဖြင့် မပြုစု မလုပ်ကျွေးခြင်းကို ''နာနုဗန္ဓေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''မပြုစု မလုပ်ကျွေးတော့အံ့''ဟု ဝုရနိကျေပပြုကာမျှ၌ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမ အများ။
ဝတ္ထု - ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမကို မပြုစု မလုပ်ကျွေးခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမျှားကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ – ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ် နားမလည်သော အလဇ္ဇိဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမကို မပြုစု မလုပ်ကျွေးသော ရဟန်းမ။
– မကျန်းမာ၍ မပြုစု မလုပ်ကျွေးသော ရဟန်းမ။
– ဘေးရန်တို့ကြောင့် မပြုစု မလုပ်ကျွေးသော ရဟန်းမ။
– ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဌမသဟဇိဝိနီသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ ပဋ္ဌင်းခံပေးသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမ ဖြစ်ခြင်း။
၂။ ၂ နှစ်တို့ပတ်လုံး ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၌ ဓုရနိက္ခေပ ပြုခြင်း။
၃။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ ဒုတိယသဟစိုဝိနီ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုတိယသဟဇိဝိနီ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။
ဖြေ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိနီ တပည့်မကို ပဋ္ဌင်းခံပေးပြီးနောက် ၆ ယူဇနာ, ၅ ယူဇနာဝေး သောအရပ်တို့သို့ ကိုယ်တိုင်လည်း ခေါ်မသွား၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း ခေါ်မသွားစေသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ နေဝ ဝူပကာသေယျ, နေ ဝူပကာသာပေယျ–တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိနီ တပည့်မကို ရဟန်းခံပေးပြီးနောက် ရည်းစားဟောင်း, လင်ဟောင်းတို့၏ အနောင့်အယှက်မှ လွတ်ကင်းစေရန် အနည်းဆုံး ၆ ယူဇနာ, ၅ ယူဇနာလောက်ဝေး သောအရပ်သို့ ကိုယ်တိုင် ခေါ်၍ မသွားခြင်းကို ''နေဝ ဝူပကာသေယျ'' ဟု ဆိုပါသည်။ ''အရှင်မ... ဤရဟန်းမကို ခေါ်သွားပါ'' ဟု အခြားရဟန်းမကို မစေခိုင်းခြင်းကို ''နေ ဝူကာသာပေယျ'' ဟု ဆိုပါသည်။

ဖြေတတ်ပါစေ။ ။ ''သဒ္ဓိဝိဟာရိနီ တပည့်မကို ရဟန်းခံပေးပြီးနောက် အနည်းဆုံး ၆–ယူဇနာ ၅ ယူဇနာလောက်ဝေးသောအရပ်သို့ ခေါ်သွားရမည်ဟု ပညတ်တော်မူသော ဘုရားရှင်၏ ရည်ရွယ်ချက်တော်ကို ဖော်ပြပါ'' ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။
ဖြေ။ ဓုရနိက္ခေပ ပြုကာမျှ၌ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု – အတူနေ တပည့်မကို ခေါ်မသွားခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမျှားကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ – အန္တရာယ်ရှိ၍ ခေါ်မသွားသော ရဟန်းမ။ –အဖော်မကို ရှာမရ၍ ခေါ်မသွားသော ရဟန်းမ။ –မကျန်းမာ၍ ခေါ်မသွားသော ရဟန်းမ။ – ဘေးရန်တို့ကြောင့် ခေါ်မသွားသော ရဟန်းမ။ – ရှားသော ရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဒုတိယသဟဓိဝိနီ သိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အတူနေ တပည့်မ ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ကိုယ်တိုင်ခေါ်သွားခြင်း, သူတစ်ပါးကို ခေါ်သွားစေခြင်းခဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ခုရနိုက္ခေပပြုခြင်း။

၃။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၇-ဂဏ္ဍနီဝဂ် ပြီး၏။

□□□□□

၈-ကုမာရိဘူတဝဂ်

၁။ ပဌမကုမာရိဘူတသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဌမ ကုမာရိဘူတသိက္ခာပုဒ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသောအပျိုစင် သာမဏေမကို ပဋ္ဌင်းခံပေးသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဂိဟိဂတာ-ခေါ် အမျိုးသမီးများနှင့် ကုမာရိဘူတာ-ခေါ် အမျိုးသမီးတို့၏ ထူးခြားချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ဂိဟိဂတာ''ခေါ် အမျိုးသမီးများသည် စောစောက လူဘောင်၌ လူဝတ်ကြောင်နှင့် နေ၍ သိက္ခာမာန်လုပ်ခါနီးမှဖြစ်စေ, သိက္ခာမာန်မလုပ်ခင် မကြာမီကဖြစ်စေ သာမဏေမ အဝတ်ကို ဝတ်သူဖြစ်၏။ ''ကုမာရိဘူတာ''ခေါ် အမျိုးသမီးများကား ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် စင်စင်ကြယ်ကြယ်နှင့် သာမဏေမအဝတ်ကို ဝတ်လာခဲ့သူ ငယ်ဖြူများ ဖြစ်ကြ၏။ ဤသို့ ထူးခြားပါသည်။

မေး။ သိက္ခာမာန် ၃ မျိုးကို အမိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ယောက်ျားတစ်ပါး သွားလာဆက်ဆံဖူးသော (အအို)သိက္ခာမာန်သည် ''ဂိဟိဂတ သိက္ခာမာန်''မည်၏။

ယောက်ျားတစ်ပါး မသွားလာ မဆက်ဆံဖူးသော (အပျိုစင်)သိက္ခာမာန်သည် ''ကုမာရိဘူတသိက္ခာမာန်''မည်၏။

ဂဏ္ဍနီဝဂ် တတိယ, စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်တို့၌လာသော အသက် (၂၀)ကျော်ပြီးသော သိက္ခာမာန်သည် ''မဟာသိက္ခာမာန်''မည်၏။

မေး။ သိက္ခာမာန် အမျိုးအစားနှင့် အသက်အပိုင်းအခြား အထူးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဂိဟိဂတာသိက္ခာမာန်၏ အသက်အပိုင်းအခြားမှာ- ၁၀-နှစ်မှ ၁၈-နှစ်အထိ ဖြစ်ပါသည်။
ကုမာရိဘူတာသိက္ခာမာန်၏ အသက်အပိုင်းအခြားမှာ- ၁၈-နှစ်မှ အနှစ် ၂၀-အထိ ဖြစ်ပါသည်။
မဟာသိက္ခာမာန်၏ အသက်အပိုင်းအခြားမှာ ၂၀-ကျော် ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သိက္ခာသမ္မုတိပေးနိုင်, ရနိုင်သော မာတုဂါမ၏အရွယ်နှင့် ရဟန်းခံနိုင်သော မာတုဂါမ၏ အရွယ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ သိက္ခာသမ္မုတိပေးနိုင်, ရနိုင်သော မာတုဂါမ၏ အရွယ်မှာ– ဂိဟိဂတာဖြစ်လျှင် ၁၀–နှစ်, ကုမာရိဘူတာဖြစ်လျှင် ၁၈–နှစ်ဖြစ်ပါသည်။

ရဟန်းခံနိုင်သော မာတုဂါမ၏အရွယ်မှာ– ဂိဟိဂတာဖြစ်လျှင် ၁၂–နှစ်, ကုမာရိဘူတာ ဖြစ်လျှင် အသက် ၂၀–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အဘယ့်ကြောင့် ဂိဟိဂတာ–ခေါ် မိန်းကလေးများသည် အသက် ၁၂–နှစ်ပြည့်လျှင် ရဟန်းခံခွင့်ရ၍, ကုမာရိဘူတ–ခေါ် မိန်းကလေးများသည် အသက် ၂၀–ပြည့်မှ ရဟန်းခံခွင့် ရကြပါသနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဂိဟိဂတာ–ခေါ် မိန်းကလေးများသည် ယောက်ျားတစ်ပါးနှင့် သွားလာဆက်ဆံဖူးသည် ဖြစ်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခကို အပျိုစင်များထက် ပိုမိုခံနိုင်ရည်ရှိသောကြောင့် အသက် ၁၂–နှစ်ပြည့်လျှင် (သိက္ခိတသိက္ခာဖြစ်၍ ဝုဋ္ဌာနသမ္မုတိလည်း ရမူ) ရဟန်းခံခွင့် ရကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကုမာရိဘူတ–ခေါ် မိန်းကလေးများကား ယောက်ျားတစ်ပါးနှင့် မဆက်ဆံဖူးသော အပျိုစင်သာမဏေမများ ဖြစ်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ခံနိုင်ရည်မရှိလှ, စိတ်ရော ကိုယ်ပါ နုနယ်ကြသောကြောင့် အသက် ၂၀–ပြည့်မှ ရဟန်းခံခွင့် ရကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဂိဟိဂတာမိန်းမအား သိက္ခာသမ္မုတိပေးရာအခါနှင့် ရဟန်းခံပေးရာ အခါများကို အသက်အားလျော်စွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁၀–နှစ်၌ သိက္ခာသမ္မုတိပေးလျှင် ၁၂–နှစ်၌ ရဟန်းခံပေးရပါမည်။ ၁၁–နှစ်၌ သိက္ခာ သမ္မုတိပေးလျှင် ၁၃–နှစ်၌ ရဟန်းခံပေးရပါမည်။ (ပ) ၁၈–နှစ်၌ သိက္ခာသမ္မုတိပေးလျှင် အသက် ၂၀–၌ ရဟန်းခံပေးရပါမည်။

မေး။ သိက္ခာသမ္မုတိက် စသည်တို့၌ သိက္ခမာန်အားလျော်စွာ ဥတ်, ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုရပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ မဟာသိက္ခမာန်တို့သည် ဂိဟိဂတာဖြစ်စေ, အဂိဟိဂတာဖြစ်စေ သိက္ခာသမ္မုတိက် ဝုဋ္ဌာနသမ္မုတိက်တို့၌ ''သိက္ခမာနာ''ဟူ၍သာ ရွတ်ဆိုရပါမည်။ ''ဂိဟိဂတာ''ဟူ၍ ဖြစ်စေ ''ကုမာရိဘူတာ''ဟူ၍ ဖြစ်စေ မရွတ်ဆိုရပါ။ (ရွတ်ဆိုလျှင် ကံပျက်ပါသည်။) ဂိဟိဂတာသိက္ခမာန်ကို ၁၈–နှစ်မပြည့်သေးလျှင် ''ဂိဟိဂတာ''ဟု ရွတ်ဆိုရပါမည်။ ၁၈–နှစ်ပြည့်ပြီးရာအခါမှစ၍ ''ဂိဟိဂတာ''ဟု ဖြစ်စေ, ''ကုမာရိဘူတာ''ဟုဖြစ်စေ ရွတ်ဆို နိုင်ပါသည်။ (အကြောင်းကား ၁၈–နှစ်မှ အနစ ၂၀–အတွင်း အရွယ်သည် ကုမာရိဘူတ သာမဏေမတို့၏ သိက္ခာ ၆–ပါးကို ကျင့်ရာအရွယ် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။)

ကုမာရိဘူတာ သာမဏေမ (သိက္ခမာန်)ကို ''ဂိဟိဂတာ''ဟူ၍ မရွတ်ဆိုရ, ''ကုမာရိ–ဘူတာ''ဟူ၍သာ ရွတ်ဆိုရပါမည်။

သိက္ခာသမ္မုတိကို ပေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ရဟန်းလောင်းမအားလုံးကို ''သိက္ခမာနာ''ဟု ရွတ်ဆိုနိုင်ပါသည်။

၂။ ဒုတိယကုမာရိဘူတ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒုတိယကုမာရိဘူတ သိက္ခာပုဒ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် မြန်မာပြန်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အသက်နှစ်ဆယ် ပြည့်ပြီးသော အပျိုစင်သာမဏေမကို ၂ နှစ်တို့ပတ်လုံး ခြောက်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကျင့်အပ်ပြီးသောသိက္ခာမရှိဘဲ ပဋ္ဌင်းခံပေးသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

၂။ တတိယကုမာရိဘူတ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ တတိယ ကုမာရိဘူတသိက္ခာပုဒ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အသက်နှစ်ဆယ် ပြည့်ပြီးသော, ၂ နှစ်တို့ပတ်လုံး ခြောက်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကျင့်အပ်ပြီးသောသိက္ခာရှိသော, အပျိုစင်သာမဏေမကို သံဃာသည် မသမုတ်အပ်သေးဘဲ (ဝုဋ္ဌာနသမ္မုတိ မပေးအပ်သေးဘဲ) ပဋ္ဌင်းခံပေးသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ပဋ္ဌင်းခံပေးရမည့် ကုမာရိဘူ ဘာ သိက္ခမာန်အတွက် ပြည့်စုံရမည့် အဂါအချက်အလက်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ အသက် ၂၀-ပြည့်ပြီးဖြစ်ခြင်း။
၂။ ၂ နှစ်တို့ပတ်လုံး ၆-ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကျင့်အပ်ပြီးသောသိက္ခာရှိခြင်း။
၃။ ဝုဋ္ဌာနသမ္မုတိ ရရှိပြီးဖြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ ဥိနဒ္ဓါဒသဝဿသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဥိနဒ္ဓါဒသဝဿ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ (၁၂)ဝါ မရသေးဘဲ ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''ဥိနဒ္ဓါဒသဝဿာ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းမအဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် (ရဟန်းမ ဖြစ်ရာအခါမှစ၍) ၁၂-နှစ် (၁၂-ဝါ)မပြည့်သေးသော ရဟန်းမကို ''ဥိနဒ္ဓါဒသဝဿာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမ ပြုလုပ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမအား ဆိုခဲ့ပြီးနည်းအတိုင်း အကြားခ်ဉ် ဒုက္ခဋ္ဌအာပတ်များ သင့်၍ ကမ္မဝါစာအဆုံး၌ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ပြုလုပ်နိုင်သော ရဟန်း, ရဟန်းမတို့၏ ဝါ (သိက္ခာ)များကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ပြုလုပ်နိုင်သော ရဟန်း၏ ဝါ (သိက္ခာ)မှာ ၁၀-ဝါဖြစ်၍၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ပြုလုပ်နိုင်သော ရဟန်းမ၏ ဝါ (သိက္ခာ)မှာ ၁၂-ဝါ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၅။ ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဝဿသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဝဿ သိက္ခာပုဒ်ကို သိသာထင်ရှားအောင် မြန်မာစကားပြေ ပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁၂–ဝါ ရပြီးဖြစ်သော်လည်း သံဃာက မသမုတ်အပ်သေးဘဲ (ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိ မရသေးဘဲ) ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''သံယေန အသမ္မတာ''၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သံဃာက ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မူအပ်သော ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိကို မပေးအပ်သေးသော ရဟန်းမကို ''သံယေန အသမ္မတာ''ဟု ဆိုရပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ''မဟာသိက္ခာမာနာသိက္ခာပဒဒွယ''ဟူသည် ဂဒ္ဒိနီဝဂ် တတိယ, စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်များတည်း။

မေး။ ဝုဋ္ဌာနသမ္မုတိနှင့် ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိ ၂–မျိုးကို ရှင်းပြခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းခံနိုင်ပြီဖြစ်ကြောင်း သမုတ်ခြင်းကို ''ဝုဋ္ဌာနသမ္မုတိ''ဟု ခေါ်ပါသည်။ ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးရန် သမုတ်ခြင်းကို ''ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိ''ဟု ခေါ်ပါသည်။

မေး။ ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိပေးပုံ အစီအစဉ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမ လုပ်မည့် ရဟန်းမသည် ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိကို သံဃာ့အထံ၌ တောင်းရသည်။ ထိုအခါ သံဃာက လဖွဲနီ ဟုတ်–မဟုတ် စိစစ်ပြီး လဖွဲနီဟုတ်မှ ဥတ် ကမ္မဝါစာဖြင့် ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိ ပေးရပါသည်။

မေး။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမ ပြုလုပ်ထိုက်သော အဂါများကို အထောက်အထားနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ (၁၂)ဝါ ရပြီးဖြစ်ခြင်း။

၂။ ဘိက္ခုနီသံဃာထံမှ ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိ ရပြီးဖြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

သာဓက – ကုမာရိဘူတဝဂ် ဦနဒွါဒသဝဿသိက္ခာပုဒ်နှင့် ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဝဿသိက္ခာပုဒ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(**ဆောင်**) ဆယ့်နှစ်ဝါရှိ၊ သမ္မုတိရ၊ ရဟန်းမ၊ ပြုရ ဥပဇ္ဈာယ်။

၆။ ဒီယနဝမ္မသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဒီယနဝမ္မ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ''အရှင်မ... အရှင်မအား ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ပဋ္ဌင်းပြုပေးခြင်းဖြင့် မသင့်လျော်သေးပါ''ဟု ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော် ''ကောင်းပါပြီ''ဟု ဝန်ခံပြီး၍ နောက်၌ ရှုတ်ချခြင်းသဘောသို့ ရောက်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''အလံ တာဝ တေ အယျေ ဝုဋ္ဌာပိတေနာတိ ဝုစ္စမာနာ''ဝါကျ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိကို တောင်းအပ်သည်ရှိသော် သံဃာက စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ ''သင်သည် ဗာလာ, အဗျတ္တာ, အလဖွဲနီဖြစ်သောကြောင့် ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြုပေးခြင်းဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

မသင့်တော်သေးပါ''ဟု တားမြစ်အပ်သည်–ဟု ဆိုလိုပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်

ဗာလာ, အဗျတ္တာ, အလဒ္ဓိနီ။ ။ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်ကို ''ဗာလာ'' ဟု ဆိုပါသည်။ မထက်မြက်သည်ကို ''အဗျတ္တာ''ဟု ဆိုပါသည်။ မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်း မရှိသည်ကို ''အလဒ္ဓိနီ''ဟု ဆိုပါသည်။

မေး။ ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိ ပေးထိုက်သော ရဟန်းမ၏ အင်္ဂါ လက္ခဏာတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ (၁၂)ဝါ ရပြီးဖြစ်ခြင်း။

၂။ ဗျတ္တာ, လဒ္ဓိနီဖြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (သိက္ခာပုဒ်ပါဠိနှင့် အထက်စာပိုဒ်ကြည့်။)

မေး။ ပဌာ ဒီယနမ္မံ–အရ ပြောဆိုရှုတ်ချုပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ နောင်အခါ၌ ဗျတ္တာ, လုဒ္ဓိနီဖြစ်သော အခြားရဟန်းမတို့အား ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိ ပေးသည်ကို မြင်၍ 'ငါသည်သာ အမိုက်မတဲ့လား။ အလဒ္ဓိနီတဲ့လား''စသော စကားတို့ကို ပြောဆိုလျက် မျက်မှောက်, မျက်ကွယ်နှစ်သွယ်သော အရပ်တို့၌ ပြောဆိုရှုတ်ချပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – စဏ္ဍကာဠီဘိက္ခုနီမ။
ဝတ္ထု – ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ –ပင်ကိုယ်အားဖြင့် ဆန္ဒစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ပြုသောရဟန်းမတို့အား ရှုတ်ချသော ရဟန်းမ။

–ရှုံးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဒီယနမ္မ သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိကို တောင်းခြင်း။

၂။ စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ ဆန္ဒစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ပယ်မြစ်အပ်သည်မဟုတ်သော ရဟန်းမ၏ ''ကောင်းပါပြီ''ဟု ဝန်ခံခြင်း။

၃။ နောက်၌ ရှုတ်ချခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၇–စ။ သိက္ခာမာန နဝုဋ္ဌာပန ပဌမ, ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သိက္ခာမာန နဝုဋ္ဌာပန ပဌမ, ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်တို့ကို မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်းမသည် သိက္ခာမာန်ကို ''အရှင်မ။။ သင်သည် ငါ့အား သက်နှံးပေးလျှင် သင့်ကို ငါ ပဋ္ဌင်းပြုပေးမည်''ဟု ပြောဆိုပြီးနောက် အန္တရာယ်မရှိဘဲ ကိုယ်တိုင်လည်း ပဋ္ဌင်းပြုမပေး၊ ပဋ္ဌင်းပြုပေးခြင်းငှါလည်း ကြောင့်ကြ မစိုက်လျှင် ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

ရဟန်းမသည် သိက္ခာမာန်ကို ''အရှင်မ။။ သင်သည် ငါ၏နောက်သို့ ၂–နှစ် ပတ်လုံး လိုက်လျှင် ငါသည် သင့်ကို ပဋ္ဌင်းပြုပေးမည်''ဟု ပြောဆိုပြီးနောက် အန္တရာယ်မရှိဘဲ

http://www.dhammadownload.com

ကိုယ်တိုင်လည်း ပဋ္ဌင်းပြုမပေး၊ ပဋ္ဌင်းပြုပေးခြင်းငါ့လည်း ကြောင့်ကြမစိုက်လျှင် ထိ ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်တို့အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သိက္ခာမာန်က ရဟန်းပဋ္ဌင်းအဖြစ်ကို တောင်းပန်အပ်သော ဘိက္ခုနီမသည် ''သက်နိုးပေ လျှင် ငါ သင့်ကို ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးမည်'' (''ငါ့နောက်သို့ ၂ နှစ်ပတ်လုံ လိုက်လျှင် ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးမည်'')ဟု ပြောပြီးနောက် သက်နိုးရပြီးသောအခ် (၂–နှစ်ပတ်လုံး လိုက်ပါပြုစုပြီးသောအခါ) အန္တရာယ်မရှိဘဲ ''ရဟန်းခံ မပေးတော့အံ့ ရဟန်းခံပေးခြင်းငါ့လည်း ကြောင့်ကြ မစိုက်တော့အံ့''ဟု ဝုရန်ကျေပပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါတော့သည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု – ရဟန်းခံပေးမည်ဟု ပြောပြီးနောက် ရဟန်းခံမပေးခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ် ၂–ပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ – အန္တရာယ်ရှိသောကြောင့် ရဟန်းခံမပေးသော ရဟန်းမ။
– ဂိုဏ်းစသည်ကို ရှာပါသော်လည်း မရ၍ ရဟန်းခံမပေးသော ရဟန်းမ။
– မကျန်းမာ၍ ရဟန်းခံမပေးသောရဟန်းမ။
– ဘေးရန်တို့ကြောင့် ရဟန်းခံမပေးသော ရဟန်းမ။
– ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ် ၂–ပုဒ်တို့၏ အင်္ဂါ ၄ ပါးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သက်နိုးပေးလျှင်, (သို့) ငါ့နောက်သို့ လိုက်လျှင် သင့်ကို ရဟန်းခံပေးမည်ဟု ဝန်ခံခြင်း။
၂။ အလိုရှိအပ်သော (သက်နိုးရခြင်း, နောက်သို့လိုက်ခြင်း)အကျိုး ပြီးစီးခြင်း။
၃။ ဝုရန်ကျေပပြုခြင်း။
၄။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

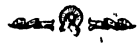

၉။ သောကာဝါသသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သောကာဝါသ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်ပြီး ယောကျ်ားကြီးတို့နှင့် ရောနှောကျသော အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်ခင် လုလင်ပျိုတို့နှင့် ရောနှောသော ကြမ်းတမ်းသော ယောကျ်ား တို့အတွင်း သွင်းတတ်သော (သောကဟူသော နေရာရှိသော) သိက္ခာမာန်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းခံပေးငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ပုရိသနှင့် ကုမာရကတို့၏ အထူးကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အသက် (၂၀)ပြည့်ပြီး ယောကျ်ားကြီးသည် ''ပုရိသ''မည်၏။ အသက် (၂၀) မပြည့်ခင်

http://www.dhammadownload.com

လုလင်ပျိုသည် ''ကုမာရက''မည်၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။ (ဝိ၊ ၁။ ၄၄၆။)

မေး။ သောကာဝါသာ-အဓိပ္ပါယ် ၂ မျိုးကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အကျိန်းအချက် ပြုပြီးနောက် ချိန်းချက်ရာသို့ မသွားဘဲ ယောကျ်ားတို့အတွင်း သောကကို သွင်းတတ်သောကြောင့် သိက္ခာမာန်ကို ''သောကာဝါသာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။
(တစ်နည်း) အိမ်ရှင်တို့သည် အိမ်သို့ဝင်ကုန်သကဲ့သို့, ထို့အတူ ယောကျ်ားနှင့် ပေါင်းဆုံခွင့်မရ၍ သောကသို့ ဝင်တတ်သောကြောင့် (သောကဟူသော တည်နေရာရှိသော ကြောင့်) သိက္ခာမာန်ကို ''သောကာဝါသာ''ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာ (၂၂၃)၌ ''အဂ္ဂမာနာ''ဟု ရှိ၏။ ထိုအတိုင်း ပထမနည်း အဓိပ္ပါယ်ရေးပါသည်၊ ဋီကာသစ် (၄၈၂)၌ ''အာဂ္ဂမာနာတိ အာဂ္ဂဆ္ဆန္တိ''ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအဖွင့်ကို ဆရာမြတ်တို့ နှစ်သက်တော်မမူကြပါ။

ဝစနတ္ထ - အန္တော ဝါသေတီတိ အာဝါသာ၊ သောကံ အာဝါသာ သောကာဝါသာ။
(တစ်နည်း) သောကော အာဝါသော အဿာတိ သောကာဝါသာ။

မေး။ သောကာဝါသာ သိက္ခာမာန်ကို ရဟန်းခံပေးသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ တတိယကမ္မဝါစာ၏ အဆုံး၌ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ (ဂဒ္ဒြိနီဝဂ် ပဌမသိက္ခာပုဒ်အတိုင်း ဖြစ်၏။)

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု - သောကာဝါသာ သိက္ခာမာန်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမလုပ်၍ ရဟန်းခံပေးခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -သောကာဝါသာ သိက္ခာမာန်ဟု မသိသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။
-ရှေးသော ရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သောကာဝါသ သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သောကာဝါသာ သိက္ခာမာန်ဖြစ်ခြင်း။
၂။ သောကာဝါသာ သိက္ခာမာန်ဟု သိခြင်း။
၃။ ရဟန်းခံပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ အနနုညာတ သိက္ခာပုဒ်

မေး။ အနနုညာတသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် မိဘရင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ လင်ယောကျ်ားသည်လည်းကောင်း ခွင့်မပြုအပ်သော သိက္ခာမာန်ကို ပဋ္ဌင်းခံပေးငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ မာတာပိတူဟိ–အရနှင့် သာမိကေန–အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ မာတာပိတူဟိ–အရ မွေးဖွားသော အမိရင်းနှင့် ဖြစ်စေတတ်သော အဘရင်းတို့ကို ယူရပါမည်။

သာမိကေန–အရ သိမ်းပိုက်ထားသော လင်ယောကျ်ားကို ယူရပါမည်။

မေး။ အနနုညာတ–အရ ''ခွင့်မပြု''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းမအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ (ရဟန်းမပြုခြင်းငှါ) ခွင့်မပြုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ရှင်ရဟန်းပြုရာ၌ ဘိက္ခုနှင့် ဘိက္ခုနီတို့ ခွင့်ပန်ရပုံ ထူးခြားချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီမတို့သည် ရှင်ပြုရာအခါ၌လည်းကောင်း , ရဟန်းခံရာအခါ၌လည်းကောင်း ၂ ကြိမ် ခွင့်ပန်ရပါမည်။ ဘိက္ခုတို့ကား ရှင်ပြုရာအခါ၌ ၁ ကြိမ်သာ ခွင့်ပန်ရပါမည်။

မေး။ ဘိက္ခုတို့မှာ ရှင်ပြုခွင့်ရပြီးဖြစ်လျှင် ရဟန်းပြုခါနီး၌ ထပ်မံ၍ ခွင့်တောင်းဖွယ် လို/ မလို အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ခွင့်တောင်းဖွယ် မလိုတော့ပါ။ အကြောင်းကား– ''နု ဘိက္ခဝေ မာတာပိတူဟိ အနနုညာတော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ။ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ''ဟု ရှင်ပြုမပေးရန်သာ တားမြစ်တော်မူ၍ ရှင်ပြုပေးပြီးနောက် ရဟန်းပြုမပေးရန် တားမြစ်တော်မမူသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု – ခွင့်မပြုအပ်သော သိက္ခာမာန်ကို ရဟန်းပေးခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ –ပန်ကြား၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။
–မိဘ, လင်ယောကျ်ားတို့ရှိမှန်း မသိ၍ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။
–ရှုးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနနုညာတ သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ မပန်ကြားခြင်း။ ၂။ မိဘ, လင်ယောကျ်ားတို့ ရှိမှန်းသိခြင်း။
၃။ ဥပဇ္ဈာယ်ပြုလုပ်၍ ရဟန်းခံပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနနုညာတသိက္ခာပုဒ်သည် အဘယ်သမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်သည် အနနုညာတသမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။ (''အနနုညာတ သမုဋ္ဌာန်''ဟူသည် နှုတ်, ကိုယ်နှုတ်, နှုတ်စိတ်, ကိုယ်နှုတ်စိတ် ဟူသော အကြောင်း ၄ ပါးတို့ကြောင့် ဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန်ဖြစ်၏။)

၁၁။ ပါရိဝါသိကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပါရိဝါသိက သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် သုံးအပ်ပြီးသော ဆန္ဒပေးခြင်းဖြင့် သိက္ခာမာန်ကို ပဋ္ဌင်းပြုပေးခြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ပါရိဝါသိကဆန္ဒဒါနေန-၌ ပါရိဝါသိယ အပြားနှင့် ဤ၌လိုအပ်သော ပါရိဝါသိယတို့ကို ညွှန်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ပရိသပါရိဝါသိယ = ပရိသတ်၏ သုံးပြီးဖြစ်ခြင်း = ပရိသတ်ပျက်ပြယ်ခြင်း။
၂။ ရတ္တိပါရိဝါသိယ = ညဉ့်၏ သုံးပြီးဖြစ်ခြင်း = ညဉ့်ကင်းခြင်း။
၃။ ဆန္ဒပါရိဝါသိယ = ဆန္ဒ၏သုံးပြီးဖြစ်ခြင်း = ဆန္ဒပျက်ပြယ်ခြင်း။
၄။ အဖ္ဌာသယပါရိဝါသိယ = အဖ္ဌာသယ၏ သုံးပြီးဖြစ်ခြင်း = အဖ္ဌာသယပျက်ပြယ်ခြင်း ဟူ၍ ၄ မျိုးရှိပါသည်။
ထိုတွင် ဤ၌ ဆန္ဒပါရိဝါသိယနှင့် အဖ္ဌာသယ ပါရိဝါသိယတို့ကိုသာ လိုအပ်ပါသည်။
(ဆောင်) -ပရိသ, ရတ္တိ၊ ဆက်ဘိနောက်မှ၊ ဆန္ဒ, အဖ္ဌာ၊
လေးမျိုးသာ၊ မှတ်ပါ ပါရိဝါသိယ။
-ဆန္ဒ, အဖ္ဌာ၊ နှစ်မျိုးသာ၊ ဤမှာ လိုအပ်လှ။

မေး။ ရှေးနိဿယတို့၌ ပါရိဝါသိက-ပုဒ်ကို ''သိုးခဲ့လေပြီးသော''အနက်ပေး၍ ဘာသာဋီကာ ဆရာတော်က ''သုံးအပ်ပြီးသော''ဟု အနက်ပေးသည်။ ဘို ၂-မျိုးတို့တွင် အဘယ် အနက်သာကောင်းသည်ဟု ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ထို ၂-မျိုးတို့တွင် ဘာသာဋီကာဆရာတော်၏အနက်သည် ''ပါရိဝါသိကေန ဆန္ဒဒါနေနာတိ ပရိဝုတ္ထေန နဝိကပ္ပဝုတ္ထေန ဝိဂတေန ဆန္ဒဒါနေနာတိ အတ္ထော''ဟူသော ဝိမတိဋီကာ(၂။ ၇၉။)အဖွင့်နှင့် ဆီလျော်ပါသည်။
''သိုးခြင်း''ဟူသည် ''သုံးအပ်ပြီးခြင်း''ကိုပင် ဆိုလိုသည်ဟု ယူလိုက်လျှင်ကား ရှေး အနက်လည်း အမှန်ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါသည်။ (သို့သော် ''ပါရိဝါသိက''ဟူသော သဒ္ဒါရင်းက ''သိုး''ဟူသောအနက် ထွက်ဖို့မှာ လွန်စွာ အလှမ်းကွာလှပါသည်။)

မေး။ ပါရိဝါသိက-ပုဒ်ကို ''သုံးအပ်ပြီး''ဟု အနက်ပေးရာ၌ ''သုံး''ဟူသည်မှာ အဘယ်နည်း။ ပရိဘုဉ္ဇန = သုံးစွဲခြင်း = သုံးဆောင်ခြင်းမျိုးကို ဆိုလိုပါသလော၊ သို့မဟုတ်- သုည= သုဉ်းခြင်း = ဘာမျှ မရှိခြင်းကို ဆိုလိုပါသလော ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယင်းသို့ မဆိုလိုပါ။ ထိုဆန္ဒဒါနဖြင့် နောက်ထပ် ကံတစ်ခုခု မပြုနိုင်တော့ခြင်း, ထိုဆန္ဒဒါန၏ ကိမ္မပြီးစီးခြင်းကိုသာ ဆိုလိုပါသည်။

မေး။ ပရိသပါရိဝါသိယ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ (၁) ကစ်စုံတစ်ခု ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့် ရဟန်းများ စည်းဝေးနေကြသောအခါ မိုးသားတိမ်လိပ်များ တက်လာသောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ လူများ ရုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်အောင် တစ်စုံတစ်ယောက်က ပြုသောကြောင့်ဖြစ်စေ, လူများ လွှမ်းမိုးလာကြသောကြောင့်ဖြစ်စေ ''ငါတို့ ကံပြုဖို့ရာ အခွင့်မရှိကြ၊ အခြားအရပ်သို့ သွားကြမည်''ဟု တိုင်ပင်၍ ကံပြုလိုသော ဆန္ဒကို မစွန့်ဘဲသာ ထသွားကြကုန်အံ့၊ ဤပါရိဝါသိယသည် ''ပရိသ ပါရိဝါသိယ'' မည်၏။ (ဆန္ဒကို မစွန့်အပ်သောကြောင့် အခြားတစ်နေရာ၌ ကံပြုကောင်း ပါသည်။)

http://www.dhammadownload.com

(၂) ''ဥပုသ်စသည် ပြုကြမည်''ဟု ကြိုး၍ ညဉ့်အခါ၌ စည်းဝေးပြီးနောက် ''ရဟန်းအားလုံး စုရုံးပြီးသည့်တိုင်အောင် တရားနာကြကုန်အံ့''ဟု ပြော၍ ရဟန်းတစ်ပါးကို တရားဟောရန်တိုက်တွန်းကြကုန်၏။ ထိုရဟန်းတရားဟောနေစဉ်ပင် အရုဏ်တက်သွားအံ့၊ ဤပါရိုဝါသိယသည် ''ရတ္တိပါရိုဝါသိယ''မည်၏။ (စာတုဒ္ဒသီ ဥပုသ်ပြုရန် စည်းဝေးနေကြလျှင် ပန္နရသီ ဥပုသ်ပြုကောင်းသေး၏။ ပန္နရသီဥပုသ်နေ့၌ စည်းဝေးနေကြလျှင်ကား ဥပုသ်နေ့မဟုတ်သော အထွက်တစ်ရက်နေ့၌ ဥပုသ်မပြုကောင်းပါ။ ဥပုသ်မှတစ်ပါး အခြားသံဃာ့ကိစ္စကိုကား ပြုကောင်းပါသည်။)

(၃)(၄) ''အဗ္ဘာနစသော သံဃာ့ကံ တစ်စုံတစ်ခုကို ပြုကြမည်''ဟု ကြိုး၍ ရဟန်းများ စုဝေးနေထိုင်နေကြရာ ထိုရဟန်းတို့တွင် ပါဝင်သော နက္ခတ္တပါဌက ရဟန်းတစ်ပါးက ''ဒီနေ့ နက္ခတ်ကြမ်းတယ်၊ ဒီကံကို မပြုကြပါနဲ့''ဟု ပြော၏။ ထိုရဟန်း၏စကားကြောင့် ရဟန်းတော်များသည် ကံပြုလိုသော ဆန္ဒကို စွန့်လွှတ်ပြီး ထိုနေရာ၌ပင် ထိုင်နေကြ၏။ ထိုအခါ အခြားရဟန်းတစ်ပါးက လာ၍ ''ကောင်းသောနက္ခတ်ကို မျှော်လင့်စောင့်စားနေသော လူပြိန်း လူအ လူဗာလကို အကျိုးစီးပွားက ကျော်လွန်သွားပြီ၊ နက္ခတ်ဖြင့် ဘာကို ပြုကုန်အံ့နည်း''ဟု ဆိုအံ့၊ ဤပါရိုဝါသိယသည် ''ဆန္ဒပါရိုဝါသိယ'' လည်းမည်၏။''အဗ္ဗာသယပါရိုဝါသိယ''လည်း မည်၏။ (ဤပါရိုဝါသိယ၌ တစ်ဖန် ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိကို မဆောင်ဘဲ ကံမပြုကောင်းပါ။)

ရှင်းလင်းချက်။ ။ နက္ခတ္တပါဌကရဟန်း၏ စကားကြောင့် ကံပြုလိုသောဆန္ဒကို စွန့်လွှတ်လိုက်ခြင်း ထိုဆန္ဒပျက်ပြယ်သွားခြင်း ''ဆန္ဒပါရိုဝါသိယ''။ ကံမပြုလိုသော အလိုဆန္ဒ အဗ္ဗာသယဖြစ်ပေါ်နေသော ထိုအချိန်ဝယ် တစ်ဖန်နက္ခတ်ကို ဂရုမစိုက်သော ရဟန်းတစ်ပါး၏ စကားကြောင့် ကံပြုလိုသော အလိုဆန္ဒ အဗ္ဗာသယဖြစ်ပေါ်လာပြန်၍ ပထမဖြစ်ခဲ့သော ကံမပြုလိုသော အလိုဆန္ဒအဗ္ဗာသယ ပျက်ပြယ်သွားခြင်းသည် ''အဗ္ဗာသယပါရိုဝါသိယ''ဟု မှတ်ပါ။

မေး။ ပါရိုဝါသိကသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဆန္ဒဒါနက သုံးအပ်ပြီးပါရိုဝါသိကဖြစ်လျှင် ထိုပါရိုဝါသိက ဆန္ဒဒါနဖြင့် ကံပြုခြင်းငှါ မအပ်တော့ပါ။ ကံပြုလိုလျှင် ကံပြုရာသို့ မလိုက်နိုင်သောရဟန်းမတို့၏ ဆန္ဒကို ထပ်မံ၍ ဆောင်ရပါမည်။ ထိုသို့ ထပ်မံမဆောင်ဘဲ ပါရိုဝါသိက ဆန္ဒဒါနဖြင့် သိက္ခာမာန်ကို ရဟန်းမပြုပေးလျှင် ကမ္မဝါစာအဆုံး၌ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမှာ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – ရာဇဂြိုဟ်ပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ထုလ္လနန္ဒာ။
ဝတ္ထု – သုံးအပ်ပြီးသော ဆန္ဒပေးခြင်းဖြင့် ရဟန်းခံပေးခြင်း။

မေး။ ပါရိုဝါသိက သိက္ခာပုဒ်အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ –ကံပြုလိုသော ဆန္ဒကို မစွန့်ဘဲသာလျှင် ပရိသတ်မထသေးမီ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။ –ရှေးသော ရဟန်းမစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပါရိုဝါသိက သိက္ခာပုဒ် အင်္ဂါ ၂ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ သုံးအပ်ပြီးသော ဆန္ဒပေးခြင်း ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ရဟန်းခံပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၂။ အနုဝဿသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အနုဝဿသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် နှစ်စဉ် ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''နှစ်စဉ် ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးသော (တစ်နှစ် တစ်ပါးကျ ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြု ပေးသော) ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်''ဟု အဘယ့်ကြောင့် ပညတ်တော်မူရ ပါသနည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီတို့မှာ ဘိက္ခုတို့လောက် လာဘ်လာဘ မများကြသဖြင့် ဥပသထ-ခေါ် နေထိုင်ရာ ကျောင်းများလည်း ဘိက္ခုတို့လို လုံလုံလောက်လောက် မရှိကြပေ။ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာ လုပ်နိုင်သော ဘိက္ခုနီမတိုင်းက တစ်နှစ် တစ်ပါးကျ ရဟန်းခံပေးနေလျှင် ဘိက္ခုနီတွေများ၍ ကျောင်းနေရာလည်း ကျပ်တည်းဖွယ်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ''နှစ်စဉ် ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးသော (တစ်နှစ် တစ်ပါးကျ ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြု ပေးသော) ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်''ဟု ပညတ်တော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမအများ။
ဝတ္ထု - နှစ်စဉ် ရဟန်းခံပေးခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -၁ နှစ်ခြား ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။ - ရှေးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနုဝဿသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ နှစ်စဉ်ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ရဟန်းခံပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

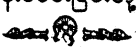

၁၃။ ဧကဝဿသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဧကဝဿ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ဆိုပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် တစ်နှစ်ထည်း၌ သိက္ခမာန် ၂-ပါးတို့ကို ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ပဋ္ဌင်း ပြုပေးငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''မည်သည့်နှစ်၌ မဆို တစ်နှစ်ထည်း၌ သိက္ခမာန် ၂-ပါးတို့ကို ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်း ခံပေးသောရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်''ဟု ပညတ်တော်မူရပြန်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကို ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ပထမနှစ်၌ ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးပြီးနောက် ဒုတိယတစ်နှစ်ခြား၌ တတိယနှစ်၌ သိက္ခမာန် ၂-ပါးကို ရဟန်းခံပေးပြန်လျှင်လည်း နှစ်စဉ်တစ်ပါးကျ ရဟန်းခံပေးခြင်းနှင့် မထူးသောကြောင့် ''မည်သည့်နှစ်၌ မဆို တစ်နှစ်ထည်း၌ သိက္ခမာန် ၂-ပါးတို့ကို ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးသောရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်''ဟု ပညတ်တော်မူရ ပြန်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ –တစ်နှစ်ခြား ၁–ယောက်သာ ရဟန်းခံပေးသော ရဟန်းမ။
–ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၈–ကုမာရိဘူတဝဂ်ပြီး၏ ။

□□□□□

၉။ ဆတ္တုပါဟနဝဂ်

၁။ ဆတ္တုပါဟနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဆတ္တုပါဟနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။
ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ဂိလာနမဟုတ်ဘဲ ထီး, ဖိနပ်ကို ဆောင်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဆတ္တုပါဟန သိက္ခာပုဒ်၌ ဆတ္တ–အရကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ''ဆတ္တ–မည်သည် အပေါ်၌ဖွဲ့အပ်သော အပိုင်းရှိသော, ဖွဲ့အပ်သော ဝါးခြမ်းစိတ်ရှိသော ထီးဖြူ, ဖျာထီး, သစ်ရွက်ထီးတည်း–ဟူ၍'' ပဒဘာဇနီ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော ထီးကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဓာရေယျ–အရ ''ဆောင်ခြင်း''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။
ဖြေ။ သုံးစွဲခြင်း(ထီးကိုဆောင်းခြင်း, ဖိနပ်ကို စီးခြင်း) ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ထီးဆောင်း, ဖိနပ်စီးရာ၌ အာပတ်သင့်ပုံကို ဖြေဆိုပါ။
ဖြေ။ ခရီးသွားသောအခါ တစ်ကြိမ်တည်းသော ပယောဂဖြင့်သာလျှင် တစ်နေ့လုံးဆောင်သော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် ၁ ချက်သာ။ ချုန္ဒယ်ပိတ်ပေါင်း ရှိသော အရပ်, ရှည်ညွှန်ရှိသော အရပ်သို့ရောက်၍ ထီးကို ရုပ်, ဖိနပ်ကို ချွတ်ပြီး ထပ်ကာထပ်ကာ ဆောင်လျှင် ပယောဂအရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းမများ။
ဝတ္ထု – ထီး, ဖိနပ်တို့ကို ဆောင်ခြင်း။

မေး။ ဆတ္တုပါဟနသိက္ခာပုဒ်၌ အနုပညတ်ပါဠိကို ညွှန်ပြပါ။
ဖြေ။ အဂိလာနာ–ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အောက်ပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်ရောက်သော အာပတ်တို့ကို ဖော်ပြပါ။
(က) ထီးကိုသာ ဆောင်းသော, သို့မဟုတ်– ဖိနပ်ကိုသာ စီးသော ရဟန်းမ။
(ခ) အဂိလာနမ၌ ဂိလာနဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ထီးဆောင်းသော ရဟန်းမ။

http://www.dhammadownload.com

(ဂ) ဂိလာနခ္ခ အဂိလာနဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ထီးဆောင်းသော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ အားလုံး ဒုက္ကဋ်အာပတ်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -မကျန်းမာသည်ဖြစ်၍ မကျန်းမာဟု အမှတ်ရှိလျက် ထီး, ဖိနပ်တို့ကို ဆောင်သော ရဟန်းမ။ -ကျောင်းတိုက်, ကျောင်းတိုက်ဥပစာ၌ ဆောင်သော ရဟန်းမ။ -ဘေးရန်တို့ကြောင့် ဆောင်သောရဟန်းမ။ - ရှုးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဘိက္ခုနီတို့ ထီးမဆောင်း, ဖိနပ်မစီးကောင်းသော အရပ်များကို အကြောင်းနှင့်တကွ စုံလင်စွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ''ကျောင်းတိုက်, ကျောင်းတိုက်ဥပစာအတွင်း ထီးဆောင်း, ဖိနပ်စီးသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် မသင့်''ဟု ဆိုသောကြောင့် ထီးမဆောင်း, ဖိနပ်မစီးကောင်းသော အရပ်များမှာ မြို့တွင်း, ရွာတွင်း, တောအရပ် အားလုံးဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ဘိက္ခုတို့ ထီးမဆောင်းကောင်းသော အရပ်မှာ ဘိက္ခုနီတို့.ကဲ့.သို့ မြို့တွင်း, ရွာတွင်း, တောအရပ်အားလုံးပင်ဖြစ်ကြောင်း ခုဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓကဋ္ဌ ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူပါသည်။ **ဖိနပ် မစီးကောင်းသောအရပ်များကား-** မြို့တွင်း, ရွာတွင်းနှင့် အဂန္တုဖြစ်ခိုက် အခြားကျောင်းတိုက်များ ဖြစ်ပါသည်။ အာဂန္တု မဟုတ်သည့်အခါ, တောထည်းသွားသည့်အခါတို့ဌကား ဖိနပ်စီးကောင်းပါသည်။

မေး။ ဆတ္တာပါဟနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၂ ပါးတို့.ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ထီး, ဖိနပ် ၂ မျိုးလုံးကို ဆောင်ခြင်း။
၂။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ထီးဆောင်းကောင်း, ဖိနပ်စီးကောင်းသော အကြောင်းအချက်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ **ထီးဆောင်းကောင်းသော အကြောင်းအချက်များမှာ** -ကိုယ်ပူရောဂါ၊ သည်းခြေပျက်ရောဂါ၊ မျက်စိအားနည်းသောရောဂါစသော ထီးမဆောင်းရလျှင် တိုးပွားမည့်ရောဂါမျိုး ရှိခြင်း။ မိုးရွာသည့်အခါ၌ အအေးမိမည်ကို စိုးရိမ်ရခြင်း။ နေပူလွန်း၍ အပူမိမည်ကို စိုးရိမ်ရခြင်း။ သက်နိုးမိုးစိုမည်မှ စောင့်ရှောက်လိုခြင်းစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဖိနပ်စီးကောင်းသော အကြောင်းအချက်များမှာ- နေပူလွန်းခြင်း။ အအေးများလွန်းခြင်း။ သွားရာအရပ်က ရောဂါဘယရှိခြင်းစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ယာနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ယာနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ဂိလာနမဟုတ်ဘဲ ယာဉ်ဖြင့် သွားပြားအံ့။ ထိုရဟန်းအမား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဂိလာန-ဟူသည် ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ မြင်းရထား, လှည်းစသည် မစီးရလျှင် ရောဂါတိုးလောက်အောင် မကျန်းမာနေသူ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ယာန–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဝယ္ယ(လှည်းပေါင်းချုပ်)စသော ယာဉ်တို့ကို ယူရပါမည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ ယာနေန–အရ နွား, မြင်း, လူအားစိုက်၍ တွန်းရ ဆွဲရသော (နွား, မြင်း, လူတို့ကို နိပ်စက်ရာရောက်သော) လှည်း, မြင်းရထား, လန်းချား, ဆိုက်ကားနှင့် ထမ်းစင်စသည်တို့ကိုသာ ယူရပါသည်။

မေး။ ယခုခေတ် မီးရထား, မော်တော်ကားစသည်တို့ကို ရဟန်း, ရဟန်းမများ စီးကောင်း/ မစီးကောင်း စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ယခုခေတ် မီးရထား, မော်တော်ကားစသည်တို့သည် လူက လှည့်ပေး မောင်းပေးရသော် လည်း ဆိုင်ရာစက်အားဖြင့် သွားနေခြင်းဖြစ်၍ လူကို ပင်ပန်းအောင် နိပ်စက်ရာမရောက် သောကြောင့် ထိုမီးရထား, မော်တော်ကားစသည်တို့မှာ ရဟန်း, ရဟန်းမများ စီးကောင်း သောယာဉ်များ ဖြစ်ကြပါသည်။

ဖြေတတ်ပါစေ။ ။ ''ယာနေန–အရတွင် မပါဝင်သော ယာဉ်များကို အကြောင်းပြ ဖြေဆိုပါ''ဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေဆိုတတ်ပါစေ။

မေး။ ယာန သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယာဉ်ပေါ်မှ သက်ဆင်းပြီးနောက် ထပ်ကာထပ်ကာ တက်စီးသော ရဟန်းမအား ပယောဂ အရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ယာနသိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ ထူးခြားချက်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အနာပတ္တိဝါရ၌ ''အာရာမေ အာရာမူပစာရေ''ဟု မပါခြင်းသာ ပဌမသိက္ခာပုဒ်ထက် ထူးပါသည်။

မေး။ ကျောင်းတိုက်, ကျောင်းတိုက်ဥပစာအတွင်း၌ လှည်း, မြင်းရထားစသော ယာဉ်များ စီးခွင့် ရ/ မရ အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ယာနသိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ ''အာရာမေ အာရာမူပစာရေ''ဟု မပါသောကြောင့် ကျောင်းတိုက်, ကျောင်းတိုက်ဥပစာအတွင်း၌ ထိုယာဉ်များကို စီးခွင့် မရပါ။

၃။ သယံဘာဏိသိက္ခာပုဒ်

မေး။ သယံဘာဏိ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြောင်ရဟန်းမသည် ခါးကြိုးတန်ဆာကို ဆောင်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ''သယံဘာဏိ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုလော့။ ''ဓာရေယျ''အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အလုံးစုံသော ခါးပိုင်ဆင်မြန်းအပ်သော ခါးကြိုးတန်ဆာ ဖြစ်ပါသည်။ (ယံ ကိဉ္စ ကဋ္ဌပဋိ-ဟု အဋ္ဌကထာများဖွင့်သောကြောင့် ခါးပတ်အမျိုးမျိုးနှင့် အလှပတ်သော ပဝါခါးစည်း

http://www.dhammadownload.com

များလည်း ပါဝင်သည်-ဟု မှတ်ပါ။)
ထိုခါးကြိုးတန်ဆာကို ခါးပ္ပ စွပ်ခြင်းကို ''ဓာရေယျ''ဟု ဆိုပါသည်။ (ဆတ္တုပါဟန သိက္ခာပုဒ်လာ ''ဓာရေယျ''နှင့် အထူးကို သတိပြုပါ။)

မေး။ သင်္ဃာဏိ သိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ခါးကြိုးတန်ဆာကို ရှုတ်ရှ ပြန်စွပ်သော ရဟန်းမအား ပယောဂအရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမ တစ်ပါး။
ဝတ္ထု - ခါးကြိုးတန်ဆာကို ဆောင်ခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -အနာဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခါးစည်းကြိုးကို ဆောင်သော ရဟန်းမ။
-ရူးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ ဣတ္ထာလင်္ကာရသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဣတ္ထာလင်္ကာရ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် မိန်းမတို့၏ တန်ဆာကို ဆောင်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ''ဣတ္ထာလင်္ကာရ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ဣတ္ထာလင်္ကာရ''ဟူသည် ဦးခေါင်းသို့ ကပ်ရောက်သော (ဦးခေါင်းပ္ပ ဆင်မြန်းသော) တန်ဆာစသည်တို့တွင် အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသောတန်ဆာ ဖြစ်ပါသည်။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ သီသူပဂါဒီသု-ပ္ပ အာဒီသဒ္ဒါဖြင့် ''ဂီဝူပဂ=လည်ပင်းတန်ဆာ။ ဟတ္ထူပဂ=လက်တန်ဆာ။ ပါဒူပဂ=ခြေတန်ဆာ။ ကဋူပဂ=ခါးတန်ဆာ''များကို ယူရပါမည်။ (ပဒဘာဇနီ)
ထို့ကြောင့် မိန်းမတို့ ဝတ်ဆင်လေ့ရှိသော ပုတီး, လက်ကောက်, လက်စွပ်, ခြေကျဉ်းစသည်တို့နှင့်တကွ ယခုခေတ် လက်ပတ်နာရီတို့ပါ ပါဝင်သည်-ဟု သိပါ။

မေး။ ယခုအခါ မစောင့်စည်းသော အချို့ရဟန်း, သာမဏေများ လက်ပတ်နာရီကို ပတ်နေကြရာ ရဟန်း, သာမဏေတို့ လက်ပတ်နာရီများကို ပတ်ကောင်း/ မပတ်ကောင်း အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုနီ ဆတ္တုပါဟနဝဂ်လာ ဣတ္ထာလင်္ကာရ-အရတွင် ''ဟတ္ထူပဂ = လက်ဝတ် တန်ဆာ''များလည်း ပါဝင်သောကြောင့် ရဟန်း, ရဟန်းမ, သာမဏေတို့ လက်ပတ်နာရီ များကို မပတ်ကောင်းပါ။ ပတ်လျှင် ရဟန်းမတို့မှာ ပါစိတ်အာပတ်သင့်၍ ရဟန်းတော် များမှာ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ သာမဏေများမှာ ဒဏ်ထိပါသည်။
ရှောင်ကြဉ်သင့်။ ။ ရဟန်း, သာမဏေတို့နှင့် မသင့်လျော်, မိမိတို့မှီရာ သာသနာ

http://www.dhammadownload.com

တော်နှင့် မြတ်ဘုရားကိုပါ စော်ကားရာရောက်သော ထိုအမှုမျိုးကို ရဟန်း, သာမဏေများ အနေနှင့် အသေးအမွှားဟု သဘောမထားဘဲ လေးလေးစားစား ရှောင်ကြဉ်သင့်လှ ပေသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ထိုထိုတန်ဆာ၏အစွမ်းဖြင့် ဝတ္ထုအရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းမများ။
. ဝတ္ထု - မိန်းမတို့၏ တန်ဆာကို ဆောင်ခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -အနာဟူသောအကြောင်းကြောင့် တစ်စုံတစ်ခုသော တန်ဆာကို ဆောင်သော ရဟန်းမ၊
-ရူးသောရဟန်းမစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၅။ ဂန္ဓဝဏ္ဏကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဂန္ဓဝဏ္ဏက သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် နံ့သာရည်, အလှရည်ဖြင့် ရေချိုးငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဂန္ဓ-အရနှင့် ဝဏ္ဏက-အရတို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဂန္ဓ-အရ နံ့သာ အမွှေးအကြိုင်အားလုံးကို ယူရပါမည်။
ဝဏ္ဏက-အရ အဆင်းလှအောင် ပြုတတ်သော နံ့သာရည် အလှဆီကို ယူရပါမည်။
နံ့သာပြောင်း နံ့သာပြစ်-ဟုလည်း ဆိုကြပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဆရာမြတ်တို့အလိုကျ ရေးပြလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ အလို ''ဂန္ဓ-အရ စန္ဒကူးမှုန့်, တောင်ဇလပ်မှုန့်စသည်ကို ယူ၍၊ ဝဏ္ဏက-အရ နန္ဒင်းမှုန့် စသည်ကို ယူရမည်''ဟု မှတ်ပါ။ (၄င်း၊ ၂။ ၁၁၉။)

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ဂန္ဓစသည်တို့ကို ရေ၌ ရောစပ်ရာအခါမှစ၍ ပုဗ္ဗပယောဂ၌ ဒုက္ကဋ်၊ ရေချိုးပြီးသောအခါ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -အနာဟူသောအကြောင်းကြောင့် နံ့သာ, နံ့သာရည်ဖြင့် ရေချိုးသော ရဟန်းမ။
-ရူးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၆။ ဝါသိတကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဝါသိတက သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် နံ့သာဖြင့် ထုံအပ်သော နှမ်းမှုန့်ညက်ဖြင့် ရေချိုးငြားအံ့။ ထို ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ပိညာက-အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အမွှေးနံ့သာဖြင့် ထုံအပ်သော နှမ်းမှုန့်ညက်ကို ယူရပါမည်။

နှမ်းမှုန့်ညက်။ ။ နှမ်းမှုန့်ညက်-ဟူသည် နှမ်းကို ကြိတ်ချေထားသော အမှုန့်တည်း။ ထိုနှမ်းမှုန့်ညက်သည် သွေးကို ကြည်စေတတ်သောကြောင့် ရှေးက **နှမ်းမှုန့်ညက်**ဖြင့် ကိုယ်ကို ပွတ်တိုက်လေ့ရှိကြသတဲ့။

မေး။ ဂန္ဓဝဏ္ဏက သိက္ခာပုဒ်နှင့် ပိညာက သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ဂန္ဓဝဏ္ဏကသိက္ခာပုဒ်က အမွှေးနံ့သာ အလှရည်တို့ကို ရေနှင့်ရောစပ်၍ ချိုးခြင်းမှ တားမြစ်သောသိက္ခာပုဒ်ဖြစ်၍၊ ပိညာက သိက္ခာပုဒ်က နံ့သာထုံအပ်သော **နှမ်းမှုန့်ညက်**ဖြင့် ကိုယ်ကိုပွတ်တိုက်၍ ရေချိုးခြင်းမှ တားမြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

မေး။ ယခုခေတ်ပေါ် ဆပ်ပြာမွှေးတို့ကို သုံးအပ်, မသုံးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ယခုခေတ်ပေါ် ဆပ်ပြာမွှေးတို့ကို အများထက် ထူးခြား၍ ကိုယ်နံ့ဆိုးဝါးသော ရဟန်း, ရဟန်းမ, သာမဏေများသာ သုံးအပ်ပါသည်။ ကိုယ်နံ့ မဆိုးဝါးသော ရဟန်း, ရဟန်းမ, သာမဏေများ မသုံးအပ်ပါ။

မေး။ ကိုယ်နံ့ဆိုးဝါးခြင်းစသော ရောဂါအထူးမရှိသော ရဟန်း, သာမဏေများသည် မျက်နှာသစ်ခြင်း, ရေချိုးခြင်းစသည်တို့၌ အဘယ်ဆပ်ပြာများကိုသာ သုံးစွဲသင့်ပါသနည်း။

ဖြေ။ အမွှေးနံ့ မထင်ရှားသော ဆပ်ပြာများကိုသာ သုံးစွဲသင့်ပါသည်။

၇။ ဘိက္ခုနီဥမ္မဒ္ဒါပနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ဘိက္ခုနီဥမ္မဒ္ဒါပန သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ရဟန်းမကို ပွတ်တိုက်မှုလည်း ပွတ်တိုက်စေငြားအံ့၊ နှိပ်မှုလည်း နှိပ်စေငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ ဥမ္မဒ္ဒါပနနှင့် ပရိမဒ္ဒါပန-တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''ဥမ္မဒ္ဒါပန'' ဟူသည် ပွတ်တိုက်စေခြင်း (ရေချိုးရာ၌ ချေးပွတ်သကဲ့သို့ နာနာဖိ၍ ဟိုနား သည်နား ပွတ်စေခြင်း) ဖြစ်၏။
''ပရိမဒ္ဒါပန'' ဟူသည် နှိပ်နယ်စေခြင်း, ဆုပ်နယ်စေခြင်း ဖြစ်၏။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံများကို ရေးသား ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ လက်ကို မလွှတ်ဘဲ ပွတ်တိုက်ခြင်း, နှိပ်နယ်ခြင်းတို့၌ ပါစိတ်အာပတ် ၁ ချက်သာ။ လွှတ်စေ၍ လွှတ်စေ၍ ပွတ်တိုက်ခြင်း, နှိပ်နယ်ခြင်းတို့၌ ပယောဂအရေအတွက်အားဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်များ သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ရဟန်းမ အများ။
ဝတ္ထု – ရဟန်းမကို ပွတ်တိုက်စေခြင်း, နှိပ်နယ်စေခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ –မကျန်းမာသည်ဖြစ်၍ ပွတ်တိုက်စေ, နှိပ်နယ်စေသော ရဟန်းမ။
–ဘေးရန်တို့ကြောင့် ပွတ်တိုက်စေ, နှိပ်နယ်စေသော ရဟန်းမ။
–ရူးသော ရဟန်းမစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်လာ ''မကျန်းမာခြင်း (ဂေလညှ)''ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော မကျန်းမာခြင်းဖြစ်၍, ''ဘေးရန် (အာပဒါ)''ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော ဘေးရန်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ''ခရီးသွားခြင်းကြောင့် ပင်ပန်းညောင်းညာခြင်းကို ''မကျန်းမာခြင်း (ဂေလညှ)''ဟု ဆို၍, ခိုးသူဘေးစသည်တို့ကြောင့် ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းစသည်ကို ''ဘေးရန် (အာပဒါ)''ဟု ဆိုပါသည်။

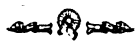

၈-၉-၁၀။ သိက္ခာမာနဥမ္မဒ္ဒါပနာဒိသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အဌမ, နဝမ, ဒသမသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ''သိက္ခာမာနာယ, သာမဏေရိယာ, ဂိဟိနိယာ'' ဟူသော စကားမျှသာ ထူးပါသည်။
'သိက္ခာမာန်မကို ပွတ်တိုက်စေခြင်း, နှိပ်နယ်စေခြင်း။ သာမဏေမကို ပွတ်တိုက်စေခြင်း, နှိပ်နယ်စေခြင်း။ လူဝတ်ကြောင်မိန်းမကို နှိပ်နယ်စေခြင်း, ပွတ်တိုက်စေခြင်း''မျှသာ ထူးသည်–ဟူလို။

မေး။ ဘိက္ခုနီတစ်ပါးသည် ပွတ်တိုက်, နှိပ်နယ်ပေးရန် မခိုင်းကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို စုံလင်စွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အခြားဘိက္ခုနီ, သိက္ခာမာန်, သာမဏေမ, လူဝတ်ကြောင်မိန်းမတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (သာဓကပြခိုင်းလျှင် ပြတတ်ပါစေ။)

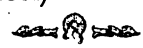

၁၁။ အနာပုစ္ဆာသိက္ခာပုဒ်

မေး။ အနာပုစ္ဆာ သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် ရဟန်း၏ ရှေ့၌ မပန်ကြားဘဲ နေရာ၌ ထိုင်နေပြားအံ့။ ထိုရဟန်းမ အား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ဘိက္ခုဿ ပုရတော-အရ ရှေ့တည့်တည့်ကိုသာ ယူရပါမည်လော၊ အဘယ်အရပ်ကို ယူရပါမည်နည်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ရဟန်း၏ ရဟန်း၏ ရှေ့တည့်တည့်အရပ်ကိုသာ မယူရ၊ ရဟန်း၏ ပတ်ပတ်လည် ၁၂ တောင်ဥပစာအရပ်ကို ယူရပါမည်။

မေး။ အာသနေ-အရ ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ အာသနေ-အရ နေရာထိုင်ခင်းများနှင့်တကွ မြေကြီးကိုပါ ယူရပါမည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ရဟန်း၏ ၁၂ တောင်ဥပစာ၌, အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် မြေပေါ်၌သော်လည်း "အရှင်ဘုရား ထိုင်ပါရစေ"ဟု မပန်ကြားဘဲ ထိုင်သောရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမ အများ။
ဝတ္ထု - မပန်ကြားဘဲ ထိုင်ခြင်း။

မေး။ အောက်ပါရဟန်းမတို့အား ဘင့်ရောက်သော အာပတ်ဆို့ကို ဖော်ပြပါ။
(က)မပန်ကြားအပ်သော ရဟန်း၌ ပန်ကြားအပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုင်သော ရဟန်းမ။
(ခ) ပန်ကြားအပ်သော ရဟန်း၌ မပန်ကြားအပ်သေးဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုင်သော ရဟန်းမ။

ဖြေ။ (က) ပါစိတ် (ခ) ဒုက္ကဋ်

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ - ပန်ကြားအပ်သော ရဟန်း၌ ပန်ကြားအပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုင်သော ရဟန်းမ။
- မကျန်းမာသည်ဖြစ်၍ ထိုင်သော ရဟန်းမ။ - ဘေးရန်တို့ကြောင့် ထိုင်သော ရဟန်းမ။
- ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အနာပုစ္ဆာ သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်းကို မပန်ကြားခြင်း။ ၂။ ၁၂ တောင်ဥပစာအတွင်း၌ ထိုင်ခြင်း။
၃။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၂။ ပဉ္စာပုစ္ဆနသိက္ခာပုဒ်

မေး။ ပဉ္စာပုစ္ဆနသိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြင်ရဟန်းမသည် မပြုအပ်သော မေးခွင့်ရှိသော (မေးခွင့်မပြုသေးသော) ရဟန်းကို ပြဿနာကို မေးငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ "အနေ္ဓကာသကတ"ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ''ဤမည်သော ပါဠိရပ်၌ မေးလိုပါ၏ = မေးပါရစေ''ဟု ခွင့်တောင်းသဖြင့် မေးခွင့်မပြု သေးသော ရဟန်းကို ''အနောကာသကတ''ဟု ဆိုရပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ သုတ္တန်၌ မေးခွင့်တောင်းပြီး ဝိနည်း, သို့မဟုတ်–အဘိဓမ္မာကို မေးသော ရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ ခွင့်မတောင်းဘဲ မေးလျှင်ကား ပါစိတ်အာပတ်ဟု ဆိုဖွယ်ရာပင် မရှိတော့ပါ။

* နိဒါန်း – သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် – ရဟန်းမ အများ။
ဝတ္ထု – မေးခွင့်မပြုသေးသော ရဟန်းကို ပြဿနာကို မေးခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ –ထိုထိုပါဠိရပ်၌ အခွင့်တောင်း၍ မေးသော ရဟန်းမ။
–''မည်သည့်ပါဠိရပ်၌ မေးလိုပါ၏''ဟု မသတ်မှတ်ဘဲ **မေးစရာရှိပါသည်, မေးပါရစေ**–ဟု သာမန်လျှောက်၍ အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ပါဠိရပ်၌ **မေးသော ရဟန်းမ**။
–ရှေးသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ပဉ္စာပုစ္ဆနသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါ ၂ ပါးကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရဟန်းအား မေးခွင့်ကို မပြုစေခြင်း (မေးခွင့် မတောင်းခြင်း)။
၂။ ပြဿနာကို မေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၃။ အသံကစ္စိကသိက္ခာပုဒ်

မေး။ **အသံကစ္စိက သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြခဲ့ပါ။**

ဖြေ။ **အကြင်ရဟန်းမသည် ရင်စည်းတဘက် (ရင်လျှမ်းတဘက်) မပါဘဲ ရွာသို့ ဝင်ငြားအံ့။ ထိုရဟန်းမအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။**

မေး။ **အသံကစ္စိကာ–၌ ''သံကစ္စိကာ''ဟူသည် အဘယ်နည်း ဖြေဆိုရ။ ''အသံကစ္စိကာ'' မည်သော ရဟန်းမကိုလည်း ဖော်ပြပါ။**

ဖြေ။ **ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက်အောက် ချက်ဝန်း၏အထက်ဟု ဆိုအပ်သော ကိုယ်အရပ်ကို ဖုံးလျှမ်းခြင်းအကျိုးငှါ ခွင်ပြုတော်မူအပ်သော ရင်စည်းသက်နှီး(ရင်စည်းတဘက်)ကို ''သံကစ္စိကာ''ဟု ခေါ်ပါသည်။**

ထိုရင်စည်းတဘက်မပါသော ရဟန်းမသည် ''အသံကစ္စိကာ''မည်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''သံကစ္စိ–အရကို ဖော်ပြပါ''ဟု မေးလျှင် ''ပတ်ဝန်းကျင်မှ ယောက်ျားတို့ ကြည့်ရှုခြင်းကို ဖြတ်တောက်တားဆီးအပ်ရာဖြစ်သော ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက်အောက် ချက်ဝန်း၏ အထက်ဟုဆိုအပ်သော ကိုယ်အရပ်ဖြစ်ပါသည်''ဟု ဖြေပါ။ –သမန္တတော ပုရိသာနံ ဒဿနံ ကန္ဓိယတိ ဆိန္ဒိယတိ ဣတ္ထာတိ သက်စ္စိ။ သက်စ္စေ နိဝသိတဗ္ဗန္တိ သက်စ္စိကံ။ (ပါစိတျာဒိယောဇနာ၊ ၁၈၁။)

http://www.dhammadownload.com

မေး။ သ်ကစ္စိကာ-ကို ''ရင်လွှမ်းတဘက်''ဟု ရှေးနိသယတို့၌ ပေးကြရာ ထိုအနက် ဟုတ်တန်/ မဟုတ်တန်ကို ဝေဖန်သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ဘာသာဋီကာဆရာတော်က ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာဝယ် ''ရှေးနိသယတို့၌ 'ရင်လွှမ်း တဘက်'ဟု အနက်ဆိုကြ၏။ သို့သော် ဘိက္ခုနီသည် သ်ကစ္စိကာ မပါဘဲ ရွာတွင်းသို့ဝင်ရာ လေပွေမွှေ၍ အပေါ်သက်နိုး လန်သွားသည့်အခါ လူတွေက 'သုန္ဒရာ အယျာယ ထနဒရာ = လှပါပေရဲ့ အရှင်မရဲ့ သားမြတ်နှင့် ဝမ်းဗိုက်ကလေး'ဟု လှောင်ပြောင်ကြသောကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူရကား **ကေသီ**အပေါ်က **လွှမ်းရသော** 'ရင်လွှမ်း တဘက်' မဟုတ်တန်ရာ၊ အင်္ဂါကို မဝတ်ကောင်း[illegible]ကြောင့် ယခုကာလ ကိုယ်ကြပ် (ဘော်ဒီ)လည်း မဟုတ်နိုင်၊ အမှန်မှာ **ကေသီ**အတွင်းဘက် သားမြတ်နှင့် ဝမ်းဗိုက်ကို စည်းထားရသောအဝတ် (ရင်းစည်းတဘက်)တမျိုးပင် ဖြစ်တန်ရာသည်''ဟု ရေးသားတော်မူပါသည်။

''**ရင်လွှမ်း**''ဟူရာ၌ ဆရာတော်မိန့်သကဲ့သို့ '**ကေသီအပေါ်က လွှမ်းရသော**'ဟု အဓိပ္ပာယ် မထွက်ပါ။ '**သားမြတ်ရှိရာ ရင်ဘတ်ပေါ် တင်လွှမ်းဖုံးဖိထားရသော**'ဟုသာ အဓိပ္ပာယ် ထွက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ''သားမြတ်ရှိရာ ရင်ဘတ်ပေါ် တင်လွှမ်းဖုံးဖိပြီး စည်းထားရသောတဘက်ကို ''ရင်လွှမ်းတဘက်''ခေါ်သည်-ဟု အဓိပ္ပာယ်ယူလိုက်လျှင် ရှေးနိသယတို့ ပေးကြသောအနက်ကိုလည်း မဟုတ်ဟု မဆိုသာပါ။

မေး။ ရင်စည်းတဘက်မပါဘဲ ရွာတွင်းသို့ဝင်သော ရဟန်းမအား အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ အကာအရံရှိသော ရွာ၏ အကာအရံကို ကျော်လွန်သော, အကာအရံမရှိသော ရွာ၏ ဥပစာသို့ သက်ရောက်သော ရဟန်းမအား ပထမခြေလှမ်း၌ ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယခြေလှမ်း၌ ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။ (အာရာမဝဂ်၊ အာရာမပရိသနသိက္ခာပုဒ်နှင့် ယှဉ်ကြည့်ပါ။ ဤ၌လည်း အရေးအသား လွဲမှားကြသည်။)

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ရဟန်းမတစ်ပါး။
ဝတ္ထု - ရင်စည်းတဘက်မပါဘဲ ရွာတွင်းသို့ ဝင်ခြင်း။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းမများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ -ရင်စည်းတဘက် လုယက်ခံရ၍၊ သို့မဟုတ်-ပျောက်ပျက်၍ ရင်စည်းတဘက် မပါဘဲ ရွာထဲသို့ ဝင်သော ရဟန်းမ။
-မကျန်းမာ၍ ရင်စည်းတဘက်မပါဘဲ ရွာထဲသို့ ဝင်သော ရဟန်းမ။
-ဘေးရန်တို့ကြောင့် ရင်စည်းတဘက်မပါဘဲ ရွာထဲသို့ဝင်သော ရဟန်းမ။
-ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ။ ။ ''ရင်စည်းတဘက်မပါဘဲ ရွာထဲသို့ဝင်နိုင်သော အကြောင်းများကို ဖော်ပြပါ'' ဟု မေးလျှင် ဖြေတတ်ပါစေ။

မေး။ အသ်ကစ္စိက သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၃ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ၁။ ရင်စည်းတဘက်မပါခြင်း။ ၂။ ဆိုအပ်ပြီးသော အဝိုင်းအခြားကို ကျော်လွန်ခြင်း။

http://www.dhammadownload.com

၃။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၉။ ဆတ္တုပါဟနဝဂ်ပြီး၏။

□□□□□

မေး။ ဘိက္ခုနီ သုဒ္ဓပါစိတ် သိက္ခာပုဒ် (၁၆၆)ပုဒ်ကို သာဓာရဏ, အသာဓာရဏအားဖြင့် ခွဲခြားဖြေဆိုခဲ့ပါ။

ဖြေ။ မုသာဝါဒဝဂ်မှ ဓမ္မိကဝဂ်အထိ ဝဂ်ပေါင်း (၇)ဝဂ်၊ သိက္ခာပုဒ်ပေါင်း (၇၀)သည် သာဓာရဏ သိက္ခာပုဒ်များဖြစ်၍၊ လသုဏာဝဂ်မှ ဆတ္တုပါဟနဝဂ်အထိ ဝဂ်ပေါင်း(၉)ဝဂ်, သိက္ခာပုဒ် ပေါင်း (၉၆)ပုဒ်သည် အသာဓာရဏ သိက္ခာပုဒ်များ ဖြစ်ကြပါသည်။ (၇၀+၉၆=(၁၆၆)။

သိမှတ်ဖွယ်။ ။ မုသာဝါဒဝဂ်မှ ဓမ္မိကဝဂ်အထိ ဝဂ်ပေါင်း ၇–ဝဂ်မှာ ဘိက္ခုပါတိမောက်နှင့် သိက္ခာပုဒ် အစီအစဉ်ချင်း မတူသော်လည်း ဘိက္ခုပါတိမောက်လာ သိက္ခာပုဒ်တို့ချည်းဖြစ်၍ ''သာဓာရဏ''ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်သည်။

အသာဓာရဏသိက္ခာပုဒ်များမှာ ဝဂ်ပေါင်း ၉–ဝဂ်ရှိရာတွင် ကုမာရိဘူတဝဂ်နှင့် ဆတ္တုပါဟနဝဂ်တို့၌ ၁၃–ပုဒ်စီရှိ၍ ရှေ့ ၇–ဝဂ်တို့၌ ၁၀–ပုဒ်စီရှိသောကြောင့် ၉၆–ပုဒ် ဖြစ်သည်။

သုဒ္ဓပါစိတ်အခန်း ပြီး၏။

□□□□□

ပါဠိဒေသနီယအခန်း

၁–သပ္ပိဝိညာပန သိက္ခာပုဒ်

မေး။ သပ္ပိဝိညာပန သိက္ခာပုဒ်ကို မြန်မာပြန်ပြပါ။

ဖြေ။ အကြောင်ရဟန်းမသည် ဂိလာနမဟုတ်ဘဲ ထောပတ်ကို တောင်း၍ စားငြားအံ့၊ ထိုရဟန်း မအား ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

မေး။ သပ္ပိ–အရကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ဘိက္ခုပါတိမောက် ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ဖွင့်ဆိုဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးဖြစ်သော ပါဠိတော် တိုက်ရိုက်လာ ဂေါသပ္ပိ (နွားမမှဖြစ်သော ထောပတ်) စသည်တို့ကို ယူရပါမည်။

မေး။ ဝိညာပေတွာ ဘုဥ္ဇေယျ–အရ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပြပါ။

ဖြေ။ ''တောင်းခြင်းကြောင့် ရအပ်သော ထောပတ်ကို စားမည်''ဟု ကြံ၍ ခံယူခြင်း၌ ဒုက္ကဋ်။

http://www.dhammadownload.com

ခံယူအပ်ပြီးသော ထောပတ်ကို စားမျိုတိုင်း စားမျိုးတိုင်း ပါဠိဒေသနီအာပတ် သင့်ပါသည်။

* နိဒါန်း - သာဝတ္ထိပြည်။ ပုဂ္ဂိုလ် - ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ဘိက္ခုနီမများ။
ဝတ္ထု - ထောပတ်ကို တောင်းစားခြင်း။

မေး။ သပ္ပိဝိညာပန သိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ်ကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ အဂိလာနာ-ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ အောက်ဖော်ပြပါ ရဟန်းမတို့အား သင့်သောအာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။
(က) ကျန်းမာသည်၌ ကျန်းမာသည်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ထောပတ်ကိုတောင်းစားသော ရဟန်းမ။
(ခ) ယုံမှားသံသယရှိသည်ဖြစ်၍ တောင်းစားသော ရဟန်းမ။
(ဂ) မကျန်းမာဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တောင်စားသော ရဟန်းမ။
(ဃ) မကျန်းမာသည်၌ ကျန်းမာသည်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တောင်းစားသော ရဟန်းမ။
(င) ယုံမှားသံသယ ရှိသည်ဖြစ်၍ တောင်းစားသော ရဟန်းမ။
ဖြေ။ (က) (ခ) (ဂ) ပါဠိဒေသနီအာပတ် (ဃ) (င) ဒုက္ကဋ်အာပတ် .

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်မသင့်သောရဟန်းမများကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ -မကျန်းမာသည်၌ မကျန်းမာဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တောင်းစားသော ရဟန်းမ။
-မကျန်းမာစဉ်က တောင်းစား၍ နောင်ကျန်းမာသော အခါ၌ စားသော ရဟန်းမ။
-ဂိလာနတ်၏ အကြွင်းအကျန်ကို စားသော ရဟန်းမ။
-ဥာဝကာ, ပဝါရိတတို့အထံမှ တောင်းအပ်သောထောပတ်ကို စားသော ရဟန်းမ။
-သူတစ်ပါးအတွက် တောင်းအပ်သော ထောပတ်ကို စားသော ရဟန်းမ။
-မိမိ၏ အပ်စပ်သော ဥစ္စာဖြင့် လဲယူအပ်သော ထောပတ်ကို စားသောရဟန်းမ။
-ရှားသောရဟန်းမ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ သပ္ပိဝိညာပနသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါ ၄ ပါးတို့ကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ၁။ ဂေါသပ္ပိစသည် ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်း။
၃။ တောင်းခြင်း။ ၄။ စားမျိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

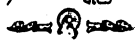

၂။ တေလဝိညာပနာဒိသိက္ခာပုဒ်များ

မေး။ တေလ-စသည်တို့အရကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ ဘိက္ခုပါတိမောက် ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ဖွင့်ဆိုဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးဖြစ်သော ပါဠိတော်တိုက်ရိုက်လာ ဆီစသည်တို့ကို ယူရပါမည်။

မေး။ တေလ, မဓု စသည်တို့အရကို ဖော်ပြ၍ ပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပုဒ်များအရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်စေနိုင်သော ထောပတ်စသည် တို့ကို ဖော်ပြပါ။
ဖြေ။ တေလ, မဓုစသည်တို့အရ ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသော ဆီ, ပျားရည်စသည်တို့ကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာ သင့်စေနိုင်သော ထောပတ်စသည်တို့မှာ ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်
မလာသော ထောပတ်စသောဝတ္ထု (၈)မျိုးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ဂိလာနမဟုတ်ဘဲ ဘိက္ခုနီမတစ်ပါး တောင်းမစားကောင်းသောအရာများကို ပါဠိဒေသနိ
အခန်းကို ရှု၍ ကုန်စင်စုံလင်အောင် ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ထောပတ်၊ ဆီ၊ ပျားရည်၊ တင်လဲ၊ ငါး၊ အသား၊ နို့ရည်၊ နို့ခမ်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ပါဠိဒေသနိအခန်း ပြီး၏။

ဘိက္ခုနီပါတိမောက် ပြီး၏။

□□□□□

ကျမ်းပြီးနိဂုံး

❖ မုနိန္ဒာဘိဝံသော၊ သမဏော၊ ကတော ဟိ ဣမံ။
အနန္တရာယော၊ သဗ္ဗသော၊ ပတ္တော နိဗ္ဗာနံ။

❖ ဝိနယာယတ္တော–ဝိပ္ပါယော၊ သဗ္ဗေ ဇာနန္တု။
ဥတ္တာ လဗ္ဘ၊ ဝိဇယံ၊ သုခံ လဘန္တု။

❖ ယာဝ သာသနံ၊ တာဝါ'ယံ၊ ကာမံ တိဋ္ဌတု။
ဟိတာဝဟံ၊ သုစိရံ၊ ကာလံ ဒိဗ္ဗတု။

"ကြာခတ်ဝိုင်း ပါတိမောက်ရှင်းတမ်း"
အားလုံး ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ပါပြီ။